
3 1761 04569136 7

POLYBII HISTORIARVM

TOMVS IV.

ΠΟΛΥΒΙΟΥ

ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

POLYBII

MEGALOPOLITANI

HISTORIARVM

QVIDQVID SVPEREST.

RECENSVIT, DIGESSIT,
EMENDATIORE INTERPRETATIONE, VARIETATE LECTIONIS, ADNOTATIONIBVS, INDICIBVS ILLVSTRAVIT

IOHANNES SCHWEIGHÆVSER
ARGENTORATENSIS.

TOMVS QVARTVS.
RELIQVIÆ LIBRORVM XVII—XL.

LIPSIAE
IN LIBRARIA WEIDMANNIA
MDCCXC.

ΤΗΣ ἘΠΤΑΚΑΙΔΕΚΑΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

BELLVM ROMANORVM MACEDONICVM I.

Ol.145.2. A.V.556.

(I.) *Colloquium irritum cum Philippo.*

I. Ἐπελθόντος δὲ τοῦ τεταγμένου καιροῦ, παρῆν ὁ μὲν Φίλιππος, ἐκ Δημητριάδος ἀναχθεὶς εἰς τὸν Μηλιέα κόλπον, πέντε λέμβους ἔχων καὶ μίαν πρίστιν, ἐφ' ἧς αὐτὸς ἐπέπλει. Συνῆσαν δ' αὐτῷ Μακεδόνες μὲν Ἀπολλόδωρος καὶ Δημοσθένης, οἱ γραμματεῖς· ἐκ Βοιωτίας Βραχύλλης· Ἀχαιὸς δὲ Κυκλιάδας, ἐκπεπτωκὼς ἐκ Πελοποννήσου διὰ τὰς πρότερον ὑφ' ἡμῶν εἰρημένας αἰτίας. μετὰ δὲ τοῦ

T. Quinctius & socii

Cap. I. NOTA. *Hæc, & quæ sequuntur,* Codex Vrbino-Vatic. & Auguſtanus, *itemque* Stephanus Byzantinus, *ad* POLYBII LIBRVM DECIMVM OCTAVVM *referunt.*

LIBRI DECIMI SEPTIMI HISTORIARVM POLYBII RELIQVIAE.

(I.) *Excerpt. Antiq. Cap. 1-12.*

1. Poſtquam advenit conſtitutum colloquio tempus, *Philippus,* Demetriade profectus cum quinque lembis & una priſti, qua vehebatur ipſe, ad *ſinum Maliacum* venit. Erant cum eo, e Macedonibus, Apollodorus & Demoſthenes, regii ſcribæ; e Bœotia, Brachylles; ex Achæis, Cycliadas, qui propter cauſſas jam ante nobis expoſitas e Peloponneſo exſulabat. Cum *Tito* adve-

Ol.145.2. τοῦ Τίτου παρῆν ὅ τε βασιλεὺς Ἀμύνανδρος, καὶ παρ' Ἀττάλου Διονυσόδωρος. ἀπὸ δὲ τῶν ἐθνῶν καὶ 4
πόλεων, τῶν μὲν Ἀχαιῶν Ἀρίσταινος καὶ Ξενοφῶν, παρὰ δὲ Ῥοδίων Ἀκεσίμβροτος ὁ ναύαρχος, παρὰ δὲ τῶν Αἰτωλῶν Φαινέας ὁ στρατηγὸς, καὶ πλείους δ' ἕτεροι τῶν πολιτευομένων. Συνεγγίσαντες δὲ κα- 5
τὰ Νίκαιαν πρὸς τὴν θάλατταν, οἱ μὲν περὶ τὸν Τίτον ἐπέστησαν παρ' αὐτὸν τὸν αἰγιαλόν· ὁ δὲ Φίλιππος, ἐγγίσας τῇ γῇ, μετέωρος ἔμενε. Τοῦ δὲ 6
Τίτου κελεύοντος αὐτὸν ἀποβαίνειν, διαναστὰς ἐκ τῆς νεὼς, οὐκ ἔφησεν ἀποβήσεσθαι. Τοῦ δὲ πάλιν 7
ἐρομένου, τίνα φοβεῖται; φοβεῖσθαι μὲν, ἔφησεν ὁ Φίλιππος, οὐδένα, πλὴν τοὺς θεούς· ἀπιστεῖν δὲ τοῖς πλείστοις τῶν παρόντων, μάλιστα δ' Αἰτωλοῖς. Τοῦ δὲ τῶν Ῥωμαίων στρατηγοῦ θαυμάσαντος, καὶ 8
φήσαντος, ἴσον εἶναι πᾶσι τὸν κίνδυνον, καὶ κοινὸν τὸν

conveniunt cum Philippo ad Nicæam.

Colloquium Titi & Philippi.

3. τοῦ Τίτου *correxit Caſaub.* μετὰ δὲ τούτου παρῆν *Herv. cum mstis.* 4. Ἀρίσταινος. *Vulgo h. l. omnes* Ἀρισταίνετος, Ariſtænetus.

advenerunt rex Amynander, & Dionyſodorus, Attali legatus: item gentium & civitatum legati, Achæorum, Ariſtænus & Xenophon: Rhodiorum, Aceſimbrotus, ipſorum nauarchus: Aetolorum, Phæneas prætor, & plures alii ex iis qui rempublicam adminiſtrabant. Quum *prope Nicæam* mari proximaſſent; qui erant cum *Flaminino*, in ipſo littore ſubſtiterunt: at *Philippus*, ubi terræ adpropinquaſſet, in ancoris ſtabat. Iubente *Tito*, ut in terram egrederetur; rex, in proram navis ſe erigens, facturum negavit. Illo rurſus interrogante, *quem tandem timeret?* reſpondet rex: *timere quidem ſe neminem, præter deos immortales; at plurimorum ex his, qui adeſſent, non credere fidei, atque omnium minime Aetolis.* Mirante Romano imperatore, & dicente, *iſtud quidem par omnibus eſſe periculum, & occaſionem communem:*

τὸν καιρόν· μεταλαβὼν ὁ Φίλιππος, οὐκ ἔφησεν A.V.556.
9 αὐτὸν ὀρθῶς λέγειν. Φαινέου μὲν γὰρ παθόντος τι,
πολλοὺς εἶναι τοὺς στρατηγήσοντας Αἰτωλῶν· Φι-
λίππου δ' ἀπολομένου, κατὰ τὸ παρὸν οὐκ εἶναι τὸν
10 βασιλεύοντα Μακεδόνων. Ἐδόκει μὲν οὖν πᾶσι φορ-
τικῶς κατάρχεσθαι τῆς ὁμιλίας· ὅμως δὲ λέγειν αὐ-
11 τὸν ἐκέλευεν ὁ Τίτος, ὑπὲρ ὧν πάρεστιν. Ὁ δὲ Φί-
λιππος οὐκ ἔφη τὸν λόγον αὐτῷ καθήκειν, ἀλλ'
ἐκείνῳ· διόπερ ἠξίου διασαφεῖν τὸν Τίτον, τί δεῖ
12 ποιήσαντα τὴν εἰρήνην ἄγειν; Ὁ δὲ τῶν Ῥωμαίων Titi postulata.
στρατηγὸς, αὐτῷ μὲν ἁπλοῦν τινα λόγον, ἔφη, κα-
13 θήκειν καὶ φαινόμενον. Κελεύειν γὰρ αὐτὸν, ἐκ μὲν
τῆς Ἑλλάδος ἁπάσης ἐκχωρεῖν, ἀποδόντα τοὺς
αἰχμαλώτους καὶ τοὺς αὐτομόλους ἑκάστοις, οὓς
14 ἔχει· τοὺς δὲ κατὰ τὴν Ἰλλυρίδα τόπους παραδοῦ-
ναι Ῥωμαίοις, ὧν γέγονε κύριος μετὰ τὰς ἐν Ἠπεί-
ρῳ διαλύσεις· ὁμοίως δὲ καὶ Πτολεμαίῳ τὰς πόλεις

9. *βασιλεύοντα. Sic libri omnes cum Hervag. βασιλεύσοντα ex conject. edidit Casaub.* 11. *οὐκ ἔφη. οὐκ ἔφησε Reg. F.*

munem: excipiens Rex, *Titum dixit errare: nam Phaenea quidem sublato, non defore multos, qui praetores Aetolorum sint futuri; Philippus vero si perisset, neminem in praesentia esse, qui Macedonum rex foret.* Absurdo & insolente principio visus rex omnibus colloquium inchoasse: *Titus* tamen, *aperire illum, quorsum venisset,* jussit. At Rex, *non suam, verum Titi orationem esse,* dixit: *itaque petere se ab eo, ut significaret, quid sibi esset faciendum, quo pacem tandem impetraret.* Tunc Romanus imperator, *simplicem sibi eamque evidentem,* ait, *esse orationem. Iubere enim, ut ex universa Graecia excedat: captivos & transfugas, quos habet, singulis ut reddat: loca Illyrici Romanis tradat, quaecunque post pacem in Epiro factam occupasset: similiter etiam*

Ol.145.2. ἀποκαταστῆσαι πάσας, ἃς παρήρηται μετὰ τὸν Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος θάνατον.

II. Ταῦτα δ᾽ εἰπὼν ὁ Τίτος, αὐτὸς μὲν ἐπέσχε· πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ἐπιστραφεὶς, ἐκέλευε λέγειν, ἅπερ ἑκάστοις αὐτῶν οἱ πέμψαντες εἴησαν ἐντεταλ-

Postulata Attali. μένοι. Πρῶτος δὲ Διονυσόδωρος, ὁ παρ᾽ Ἀττάλου, 2 μεταλαβὼν τὸν λόγον, τάς τε ναῦς, ἔφη, δεῖν αὐτὸν ἀποδοῦναι τὰς τοῦ βασιλέως, τὰς γενομένας αἰχμαλώτους ἐν τῇ περὶ Χῖον ναυμαχίᾳ, καὶ τοὺς ἅμα ταύταις ἄνδρας· ἀποκαταστῆσαι δὲ καὶ τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἱερὸν ἀκέραιον, καὶ τὸ Νικηφόριον,

Rhodiorum, ἃ κατέφθειρε. Μετὰ δὲ τοῦτον, ὁ τῶν Ῥοδίων ναύ- 3 αρχος Ἀκεσίμβροτος τῆς μὲν Περαίας ἐκέλευεν ἐκχωρεῖν τὸν Φίλιππον, ἧς αὐτῶν παρήρηται, τὰς δὲ φρουρὰς ἐξάγειν ἐξ Ἰασσοῦ καὶ Βαργυλίων, καὶ τῆς Εὐρωμέων πόλεως· ἀποκαταστῆσαι δὲ καὶ Περιν- 4 θίους εἰς τὴν Βυζαντίων συμπολιτείαν· παραχωρεῖν δὲ

II. 2. τὸν λόγον *ex Reisk. conject. scripsi, & sic Vesont. intra lineas. Vulgo* μεταλαβὼν τῶν λόγων. 3. Ἰασσοῦ. Ἰασοῦ *h. l. Hervag. cum msstis nostris.*

Ptolemæo omnes ut restituat urbes, quas post Ptolemæi Philopatoris obitum illi ademisset.

2. Hæc locutus imperator, &, facto dicendi fine, conversus ad alios, mandata proferre singulos jubet, quæ ab iis accepissent, quorum missu adessent. Primus sermonem excepit *Dionysodorus*, *Attali legatus:* &, *naves regias reddendas*, dixit, *captivosque, qui ad Chium navali prælio capti essent; Venerisque templum & Nicephorium, quæ evastasset, pro incorruptis esse restituenda.* Post hunc *Acesimbrotus, Rhodiorum* nauarchus, ait: *Peræa*, (regio est continentis adversus insulam,) *quam Rhodiis Philippus ademisset, excedendum ipsi esse: deducenda præsidia ex Iasso, Bargyliis, & Euromensium urbe: Perinthios in antiquam communis juris formulam, quod ipsis intercesserit cum Byzantiis, esse restituen-*

δὲ καὶ Σηστοῦ καὶ Ἀβύδου καὶ τῶν ἐμπορίων καὶ λιμένων τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἁπάντων. Ἐπὶ δὲ τοῖς Ῥοδίοις, Ἀχαιοὶ Κόρινθον ἀπήτουν, καὶ τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν ἀβλαβῆ. Μετὰ δὲ τούτους, Αἰτωλοὶ πρῶτον μὲν τῆς Ἑλλάδος ἁπάσης ἐκέλευον ἐξίστασθαι, καθάπερ καὶ Ῥωμαῖοι, δεύτερον δ᾽ αὐτοῖς ἀποκαθιστάναι τὰς πόλεις ἀβλαβεῖς, τὰς πρότερον μετασχούσας τῆς τῶν Αἰτωλῶν συμπολιτείας.

A.V.556. Achæorum, Aetolorum.

III. Oratio Alexandri Aetoli adv. Philippum.

Ταῦτα δ᾽ εἰπόντος τοῦ Φαινέου τοῦ τῶν Αἰτωλῶν στρατηγοῦ, μεταλαβὼν Ἀλέξανδρος, ὁ προσαγορευόμενος Ἴσιος, ἀνὴρ δοκῶν πραγματικὸς εἶναι, καὶ λέγειν ἱκανός· οὔτε διαλύεσθαι νῦν, ἔφησε, τὸν Φίλιππον ἀληθινῶς, οὔτε πολεμεῖν γενναίως ὅταν δέῃ τοῦτο πράττειν· ἀλλ᾽ ἐν μὲν τοῖς συλλόγοις καὶ ταῖς ὁμιλίαις ἐνεδρεύειν, καὶ παρατηρεῖν, καὶ ποιεῖν τὰ τοῦ πολεμοῦντος ἔργα, κατ᾽ αὐτὸν δὲ τὸν πόλεμον ἀδίκως ἵστασθαι καὶ λίαν ἀγεννῶς. ἀφέντα γὰρ τοῦ κατὰ πρόσωπον ἀπαντᾶν τοῖς πολεμίοις, φεύ-

ſtituendos: excedendum etiam Seſto, Abydo, & omnibus Aſiæ emporiis atque portibus. Secundum Rhodios, *Achæi* repetebant *Corinthum & Argos oppidum, ſine ullo damno.* Secuti deinde *Aetoli* poſtularunt, primo, *ut univerſa Græcia excederet*, ſicut & Romani petierant; deinde, *urbes incorruptas Aetolis redderet, quæ prius juris aut ditionis eorum fuiſſent.*

3. Hæc Phæneas Aetolorum prætor quum dixiſſet, excepit orationem ejus *Alexander* cognomine *Iſius*, vir, ut erat opinio hominum, & in rebus gerendis ſingularis ſollertiæ & facundus: qui dixit, *neque de pace cum fide Philippum nunc agere, neque bella cum virtute gerere, quando eſt opus; verum in colloquiis inſidiari, occaſiones captare, & omnia facere, quæcunque hoſtes ſolent; in bello vero inique & omnino parum generoſe rem gerere. Neque enim æquo campo collatis ſignis congredi cum hoſtibus; ſed refugientem*

Ol. 145. 2. Oratio Alexandri adv. Philippum.

γοντα τὰς πόλεις ἐμπιπράναι καὶ διαρπάζειν, καὶ
διὰ ταύτης τῆς προαιρέσεως ἡττώμενον τὰ τῶν νι-
κώντων ἆθλα λυμαίνεσθαι. Καίτοι γε τοὺς πρότε- 4
ρον Μακεδόνων βεβασιλευκότας οὐ ταύτην ἐσχηκέ-
ναι τὴν πρόθεσιν, ἀλλὰ τὴν ἐναντίαν· μάχεσθαι μὲν
γὰρ πρὸς ἀλλήλους συνεχῶς ἐν τοῖς ὑπαίθροις, τὰς
δὲ πόλεις σπανίως ἀναιρεῖν καὶ καταφθείρειν. τοῦτο 5
δ' εἶναι πᾶσι φανερὸν ἔκ τε τοῦ πολέμου τοῦ περὶ
τὴν Ἀσίαν, ὃν Ἀλέξανδρος ἐπολέμησε πρὸς Δαρεῖον,
ἔκ τε τῆς τῶν διαδεξαμένων ἀμφισβητήσεως, καθ'
ἣν ἐπολέμησαν πάντες πρὸς Ἀντίγονον ὑπὲρ τῆς
Ἀσίας. παραπλησίως δὲ καὶ τοὺς τούτους διαδεξα- 6
μένους μέχρι Πύῤῥου κεχρῆσθαι τῇ προαιρέσει ταύ-
τῃ. διακινδυνεύειν μὲν γὰρ πρὸς αὐτοὺς ἐν τοῖς ὑπαί- 7
θροις προχείρως, καὶ πάντα ποιεῖν εἰς τὸ καταγω-
νίσασθαι διὰ τῶν ὅπλων ἀλλήλους· τῶν δὲ πόλεων
φείδεσθαι, χάριν τοῦ τοὺς νικήσαντας ἡγεῖσθαι τού-
των,

III. 7. *πρὸς αὐτούς. πρὸς αὑτοὺς Herv. cum msstis.* Ibid. *ἡγεῖσθαι ex Vrsini conject. edidit Casaub. Libri omnes ἡττᾶσθαι τούτων. Livius:* quo opulentius imperium haberent.

gientem incendere ac diripere urbes, & hoc genere instituti præmia vincentium victum corrumpere. At antiquos Macedoniæ reges non hoc proposito fuisse, verum contrario potius; qui acie in campo adsidue bellare inter se soliti, urbes raro exscidissent aut perdidissent. Liquido hoc constare tum ex eo bello, quod in Asia Alexander cum Dario gessit, tum ex illa contentione, quæ inter ejus successores fuit, quando pro imperio Asiæ cuncti adversus Antigonum bellum gesserunt. Quod institutum omnes, qui deinceps successerunt, ad Pyrrhum usque servarunt. In patentibus etenim campis ad congrediendum faciles fuisse, omniaque experiri solitos, quo sese invicem armis superarent; urbibus pepercisse, ut illis victores imperarent, & ho-

8των, καὶ τιμᾶσθαι παρὰ τοῖς ὑποταττομένοις. Τὸ δὲ, ἀναιροῦντα περὶ ὧν ὁ πόλεμός ἐστι, τὸν πόλεμον αὐτὸν καταλιπεῖν, μανίας ἔργον εἶναι, καὶ ταύ-
9της ἐῤῥωμένης· ὃ νῦν ποιεῖν τὸν Φίλιππον. τοσαύτας γὰρ διεφθαρκέναι πόλεις ἐν Θετταλίᾳ, φίλον ὄντα καὶ σύμμαχον, καθ᾽ ὃν καιρὸν ἐκ τῶν ἐν Ἠπείρῳ στενῶν ἐποιεῖτο τὴν σπουδὴν, ὅσας οὐδείς ποτε
10τῶν Θετταλοῖς πεπολεμηκότων διέφθειρε. Πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα πρὸς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν διαλεχθεὶς,
11τελευταίοις ἐχρήσατο τούτοις. Ἤρετο γὰρ τὸν Φίλιππον, διὰ τί Λυσιμαχίαν μετ᾽ Αἰτωλῶν ταττομένην, καὶ στρατηγὸν ἔχουσαν παρ᾽ αὐτῶν, ἐκβαλὼν
12τοῦτον, κατάσχοι φρουρᾷ τὴν πόλιν; διὰ τί δὲ Κιανοὺς, παραπλησίως μετ᾽ Αἰτωλῶν συμπολιτευομένους, ἐξανδραποδίσαιτο, φίλος ὑπάρχων Αἰτωλοῖς; τί δὲ λέγων κατέχει νῦν Ἐχῖνον, καὶ Θήβας τὰς
13Φθίας, καὶ Φάρσαλον, καὶ Λάρισσαν; Ὁ μὲν οὖν Ἀλέξανδρος ταῦτ᾽ εἰπὼν ἀπεσιώπησεν.

A.V.556. Oratio Alexandri adv. Philippum.

Ὁ δὲ

8. αὐτὸν καταλ. αὐτῷ καταλιπεῖν *maluit Sigon. ex Livio.*

& honorem a subditis consequerentur. At, quorum caussa bellum sit conflatum, ea tollentem, bellum interim ipsum relinquere, furoris & quidem vehementis esse; id autem facere nunc Philippum. Plures enim ipsum, quo tempore ex Epiri faucibus festinato se receperit, urbes in Thessalia, Thessalis amicum & socium, evastasse, quam ullus umquam hostium fecerit, qui cum eis bella gesserunt. Multa adhæc alia in eamdem sententiam quum disseruisset, his ad extremum verbis est usus. Philippum interrogavit, *cur Lysimachiam, Aetolis societate junctam, & in qua prætor fuisset ab ea gente missus, prætore ejecto, præsidium urbi imposuerit? cur Cianos, Aetolis pariter societate junctos, ipse Aetolorum amicus in servitutem addixisset? quid caussæ esse diceret, cur nunc Echinum, Thebas Phthias, Pharsalum & Larissam teneret?* His dictis tacuit Alexander.

4. *Phi-*

Ol. 145. 2. IV. Cum Aetolis disceptat Philippus.

Ὁ δὲ Φίλιππος ἐγγίσας τῇ γῇ μᾶλλον ἢ πρόσθεν,
καὶ διαναστὰς ἐπὶ τῆς νεὼς, Αἰτωλικὸν ἔφη καὶ θεα-
τρικὸν διατεθεῖσθαι τὸν Ἀλέξανδρον λόγον· σαφῶς 2
γὰρ πάντας γινώσκειν, ὅτι τοὺς ἰδίους συμμάχους
ἑκὼν μὲν οὐδεὶς διαφθείρει, κατὰ δὲ τὰς τῶν καιρῶν
περιστάσεις πολλὰ ποιεῖν ἀναγκάζεσθαι τοὺς ἡγου-
μένους παρὰ τὰς ἑαυτῶν προαιρέσεις. Ἔτι δὲ ταῦ- 3
τα λέγοντος τοῦ βασιλέως, ὁ Φαινέας, ἠλαττωμένος
τοῖς ὄμμασιν, ἐπὶ πλεῖον ὑπέκρουε τὸν Φίλιππον,
φάσκων, αὐτὸν ληρεῖν· δεῖν γὰρ ἢ μαχόμενον νικᾷν,
ἢ ποιεῖν τοῖς κρείττοσι τὸ προσταττόμενον. Ὁ δὲ 4
Φίλιππος, καίπερ ἐν κακοῖς ὢν, ὅμως οὐκ ἀπέσχε-
το τοῦ καθ' αὑτὸν ἰδιώματος· ἀλλ' ἐπιστραφεὶς,
Τοῦτο μὲν, ἔφησεν, ὦ Φαινέα, καὶ τυφλῷ δῆλον.
ἦν γὰρ εὔθικτος, καὶ πρὸς τοῦτο τὸ μέρος εὖ πε-
φυκὼς, πρὸς τὸ διαχλευάζειν ἀνθρώπους. Αὖθις 5
δὲ

IV. 2. ἑκὼν *Casaub. ex Vrsini conject.* ἔχων *Herv. cum msstis.* 4. εὔθικτος. *Fors.* εὔθηκτος, *ut suspicatus est H. Steph.* θικτὸς *Reg. F. & sic Vesont. ex prima scriptura: quod ex* θηκτὸς *corruptum videri potest.*

4. *Philippus* quum propius terram quam ante accessisset, seque in navi erexisset: *Aetolicam nimirum,* inquit, *& theatralem orationem Alexander habuit: satis enim scire omnes, neminem esse mortalium, qui socios suos volens damnis adficiat; verum eas interdum necessitates temporum incidere, ut multa illis, qui rebus præsunt, contra suam voluntatem sint necessario facienda.* Hæc dicentem adhuc Philippum asperius interpellat *Phæneas*, oculis debilis, & *delirare* ait *Philippum: aut bello enim vincendum esse, aut melioribus parendum.* Tum *Philippus*, etsi malo loco res ejus erant, consuetudine tamen sibi propria non abstinuit; sed conversus, *adparet id quidem*, inquit, *etiam cæco.* Erat enim dicax, & ad ludendum jocose in quosvis naturam cumprimis

δὲ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ἐπιστρέψας, Ἐρωτᾷς με, A.V.556.
φησὶν, Ἀλέξανδρε, διὰ τί Λυσιμαχίαν προσέλαβον;
6 Ἵνα μὴ διὰ τὴν ὑμετέραν ὀλιγωρίαν ἀνάστατος ὑπὸ
Θρᾳκῶν γένηται, καθάπερ νῦν γέγονεν, ἡμῶν ἀπα-
γαγόντων τοὺς στρατιώτας διὰ τοῦτον τὸν πόλεμον,
οὐ τοὺς φρουροῦντας αὐτὴν, ὡς σὺ φὴς, ἀλλὰ τοὺς
7 παραφυλάττοντας. Κιανοῖς δ' ἐγὼ μὲν οὐκ ἐπολέ-
μησα, Προυσίου δὲ πολεμοῦντος, βοηθῶν ἐκείνῳ συν-
8 εξεῖλον αὐτοὺς, ὑμῶν αἰτίων γενομένων. πολλάκις
γὰρ κἀμοῦ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων διαπρεσβευομέ-
νων πρὸς ὑμᾶς, ἵνα τὸν νόμον ἄρητε, τὸν διδόντα
τὴν ἐξουσίαν ὑμῖν, ἄγειν λάφυρον ἀπὸ λαφύ-
ρου, πρότερον ἔφατε τὴν Αἰτωλίαν ἐκ τῆς Αἰτω-
λίας ἀρεῖν, ἢ τοῦτον τὸν νόμον.

Philippus disceptat cum Aetolis.

Spolium de spolio capiunt Aetoli.

Τοῦ δὲ Τίτου θαυμάσαντος, τί τοῦτό ἐστιν; ὁ βασιλεὺς ἐπειρᾶτο διασαφεῖν αὐτῷ, λέγων, ὅτι τοῖς Αἰτωλοῖς ἔθος ὑπάρχει, μὴ μόνον, πρὸς οὓς ἂν αὐτοὶ

V. Quid sit hoc, declarat Philippus.

mis aptam habebat. Deinde ad Alexandrum denuo conversus: *Rogas me, Alexander*, inquit, *quare Lysimachiam occupaverim? Nempe, ne per incuriam vestram a Thracibus deleretur, quemadmodum nunc accidit, postquam ego ob bellum hoc milites inde deduxi, qui urbem illam non, ut tu dicis, præsidio tenebant, sed tutamen ipsi præstabant. Neque vero cum Cianis ego bellavi; sed, Prusiæ cum iis bellanti opem ferens, in exscindenda urbe Cio eum juvi. Atque hoc uti facerem, in caussa vos fuistis. Nam quum sæpe ego ceterique Græci per legatos vobiscum egissemus, ut legem illam tolleretis, quæ potestatem vobis facit capiendi spolium de spolio; Aetoliam vos prius ex Aetolia ablaturos respondistis, quam ut hanc legem antiquaretis.*

5. Mirante *Quinctio*, quid hoc rei esset; vim legis Rex illi exponere adgreditur, &, *Hæc*, ait, *consuetudo apud Aetolos obtinet, ut non eos solum,*

Ol. 145. 2. τοὶ πολεμῶσι, τούτους αὐτοὺς ἄγειν καὶ τὴν τούτων
χώραν· ἀλλὰ, κἂν ἕτεροί τινες πολεμῶσι πρὸς 2
ἀλλήλους, ὄντες Αἰτωλῶν φίλοι καὶ σύμμαχοι, μη-
δὲν ἧττον ἐξεῖναι τοῖς Αἰτωλοῖς, ἄνευ κοινοῦ δόγμα-
τος καὶ παρεῖναι ἀμφοτέροις τοῖς πολεμοῦσι, καὶ
τὴν χώραν ἄγειν τὴν ἀμφοτέρων. Ὥστε παρὰ μὲν 3
τοῖς Αἰτωλοῖς μήτε φιλίας ὅρους ὑπάρχειν, μήτ'
ἔχθρας· ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἀμφισβητοῦσι περί τινος
ἑτοίμους ἐχθροὺς εἶναι τούτους καὶ πολεμίους. Πό- 4
θεν οὖν ἔξεστι τούτοις ἐγκαλεῖν νῦν, εἰ, φίλος ὑπ-
άρχων Αἰτωλοῖς ἐγὼ, Προυσίου δὲ σύμμαχος, ἔπρα-
ξά τι κατὰ Κιανῶν, βοηθῶν τοῖς αὐτοῦ συμμάχοις;
Τὸ δὲ δὴ πάντων δεινότατον, οἱ ποιοῦντες ἑαυτοὺς 5
ἐφαμίλλους Ῥωμαίοις, καὶ κελεύοντες ἐκχωρεῖν Μα-
κεδόνας ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος· (τοῦτο γὰρ ἀνα- 6
φθέγξασθαι καὶ καθόλου μέν ἐστιν ὑπερήφανον· οὐ
μὴν,

Philippus expostulat cum Aetolis.

V. 2. παρεῖναι ex Reisk. conject. ſcripſi. Vulgo παρ' ἀμφοτέροις, quod bene haberet ſi ſequeretur verbum πολεμεῖν. Mox τοῖς ad πολεμοῦσιν, & καὶ ad τὴν χώραν, ex mſstis adjeci. 6. Parentheſeos ſigna adjeci monente Reiskio. Ibid. ἀναφθ. καί. Malim cum eodem καὶ ἀναφθ. καθόλου.

ſolum, quibuscum ipſi bellum gerunt, & agros eorum, infeſtent; ſed etiam, ſi quando alii inter ſe bellaverint, qui ſint Aetolorum ſocii & amici, jus ut ſit Aetolis nihilo ſecius, publica tantum auctoritate dempta, utrique belligerantium parti ſe adjungere, & ditionem utrorumque agere ferre. Adeo Aetoli jura omnia vel amicitiæ vel odii ignorant; ſed omnibus, qui de re aliqua contenderint, parati ſunt inimici atque hoſtes. Quo igitur jure iſti me incuſare audent, ſi amicus Aetolorum quum eſſem, idemque Pruſiæ ſocius, dum ſocietate junctos mihi defendo, ſecius aliquid in Cianos conſului? Sed, quod longe omnium graviſſimum eſt, vos, qui pares Romanis vos geritis, & Græcia univerſa decedere Macedones jubetis: (quæ vox, quum ſit in totum ſuperba, a Romanis tamen pro-

μὴν, ἀλλὰ Ῥωμαίων μὲν λεγόντων ἀνεκτὸν, Αἰτωλῶν A.V.556.
7 δ' οὐκ ἀνεκτόν·) ποίας δὲ κελεύετέ με, φησὶν, ἐκ-
8 χωρεῖν Ἑλλάδος, καὶ πῶς ἀφορίζετε ταύτην; αὐ-
τῶν γὰρ Αἰτωλῶν οὐκ εἰσὶν Ἕλληνες οἱ πλείους· τὸ
γὰρ τῶν Ἀγραῶν ἔθνος, καὶ τὸ τῶν Ἀποδοτῶν, ἔτι
9 δὲ τῶν Ἀμφιλόχων, οὐκ ἔστιν Ἑλλάς. ἢ τούτων μὲν
παραχωρεῖτέ μοι;

VI. Rhodiis & Attalo respondet Philippus.

Τοῦ δὲ Τίτου γελάσαντος· Ἀλλὰ δὴ πρὸς μὲν
Αἰτωλοὺς ἀρκείτω μοι ταῦτ', ἔφη· πρὸς δὲ Ῥοδίους
καὶ πρὸς Ἄτταλον, ἐν μὲν ἴσῳ κριτῇ, δικαιότερον ἂν
νομισθείη, τούτους ἡμῖν ἀποδιδόναι τὰς αἰχμαλώτους
2 ναῦς καὶ τοὺς ἄνδρας, ἤπερ ἡμᾶς τούτοις· οὐ γὰρ
ἡμεῖς Ἀττάλῳ πρότεροι καὶ Ῥοδίοις τὰς χεῖρας ἐπε-
3 βάλομεν, οὗτοι δ' ἡμῖν ὁμολογουμένως. Οὐ μὴν,
ἀλλὰ, σοῦ κελεύοντος, Ῥοδίοις μὲν ἀποδίδωμι τὴν
Περαίαν, Ἀττάλῳ δὲ τὰς ναῦς καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς
διασω-

8. Ἀγραῶν. Ἀγραίων *vulgo citatur apud Steph. Byz.* 9. *Post* παραχωρεῖτέ μοί *videntur utique verba nonnulla intercidisse.*

professa, potest tolerari; ab Aetolis vero, non potest:) ecqua tandem me Græcia jubetis excedere? quibus illam finibus terminatis? Nam ipsorum quidem Aetolorum plerique non sunt Græci. Neque enim Græcia est, ubi sunt Agraorum, Apodotorum atque etiam Amphilochorum gentes. An igitur istos mihi populos conceditis?

6. Ad hæc verba quum non tenuisset risum Titus: *Verum ista,* pergit Rex, *adversus Aetolos dixisse sufficiat. Ad Rhodios & Attalum quod spectat; si apud æquum judicem res agatur, justius videatur, ut illi potius naves captas & viros nobis reddant, quam ut nos ipsis. Neque enim primi nos Attalum vel Rhodios lacessivimus; sed contra illi nos, vel confessione omnium. Quod si tamen tu ita jubes, Peræam Rhodiis, & naves Attalo cum captivis, qui supersunt,*

Ol. 145. 2. διασωζομένους. Τὴν δὲ τοῦ Νικηφορίου καταφθορὰν 4 καὶ τοῦ τῆς Ἀφροδίτης τεμένους ἄλλως μὲν οὐκ εἰμὶ δυνατὸς ἀποκαταστῆσαι· φυτὰ δὲ καὶ κηπουροὺς πέμψω, τοὺς φροντιοῦντας θεραπείας τοῦ τόπου καὶ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐκκοπέντων δένδρων.

Achæis respondet.

Πάλιν 5 δὲ τοῦ Τίτου γελάσαντος ἐπὶ τῷ χλευασμῷ, μεταβὰς ὁ Φίλιππος ἐπὶ τοὺς Ἀχαιοὺς, πρῶτον μὲν τὰς εὐεργεσίας ἐξηριθμήσατο, τὰς ἐξ Ἀντιγόνου γεγενημένας εἰς αὐτοὺς, εἶτα τὰς ἰδίας· ἑξῆς δὲ τούτοις, 6
προηνέγκατο τὸ μέγεθος τῶν τιμῶν, τῶν ἀπηντημένων αὐτοῖς παρὰ τῶν Ἀχαιῶν. τελευταῖον δ' ἀνέ- 7
γνω τὸ περὶ τῆς ἀποστάσεως ψήφισμα, καὶ τῆς πρὸς Ῥωμαίους μεταθέσεως· ᾗ χρησάμενος ἀφορμῇ, πολλὰ κατὰ τῶν Ἀχαιῶν εἰς ἀθεσίαν εἶπε καὶ ἀχαριστίαν. ὅμως δ', ἔφη, τὸ μὲν Ἄργος ἀποδώσειν, 8
περὶ δὲ τοῦ Κορίνθου βουλεύσεσθαι μετὰ τοῦ Τίτου.

Ταῦτα

VI. 8. τοῦ Κορίνθου. τῆς Κορίνθου *Casaub. invitis codd.*

sunt, restituam. Nicephorium & Veneris templum, quæ sunt vastata, quum nequeam aliàs in integrum restituere, plantas & hortulanos mittam, quibus locorum cultura sit futura curæ, & cæsarum arborum incrementum. Quum illudentis urbanitas Flaminino risum denuo expressisset; *Philippus,* translato *ad Achæos* sermone, beneficia primum recensuit, jam inde ab Antigono in ipsos collata, deinde quæ erant a se profecta: honorum postea magnitudinem exposuit, quos ab Achæis Macedoniæ reges fuerant consecuti: postremo decretum illud recitavit, quod Achæi de sua a Macedonibus defectione & transitione ad Romanos fecerant: eaque usus occasione, invectus est graviter in eorum perfidiam & ingratum animum. *Argos tamen se redditurum eis* dixit; *de Corintho cum Tito esse deliberaturum.*

7. Hæc

Ταῦτα δὲ διαλεχθεὶς πρὸς τοὺς ἄλλους, ἤρετο A.V.556.
τὸν Τίτον, φήσας, πρὸς ἐκεῖνον αὐτῷ τὸν λόγον εἶναι VII.
καὶ πρὸς Ῥωμαίους· πότερον οἴεται, δεῖν ἐκχωρεῖν Scriptas conditiones petit.
ὧν ἐπέκτηται πόλεων καὶ τόπων ἐν τοῖς Ἕλλησιν,
ἢ καὶ τούτων, ὅσα παρὰ τῶν γονέων παρείληφε;
2 Τοῦ δ' ἀποσιωπήσαντος, ἐκ χειρὸς ἀπαντᾷν οἷοί τ'
ἦσαν, ὁ μὲν Ἀρίσταινος ὑπὲρ τῶν Ἀχαιῶν, ὁ δὲ Φαι-
3 νέας ὑπὲρ τῶν Αἰτωλῶν. Ἤδη δὲ τῆς ὥρας συγ-
κλειούσης, ὁ μὲν τούτων λόγος ἐκωλύθη διὰ τὸν και-
ρὸν, ὁ δὲ Φίλιππος ἠξίου, γράψαντας αὐτῷ δοῦναι
4 πάντας ἐφ' οἷς δεήσει γίγνεσθαι τὴν εἰρήνην· μόνος
γὰρ ὢν, οὐκ ἔχειν μεθ' ὧν βουλεύεται, βούλεσθαι δὲ
διελθὼν αὐτῷ λόγον δοῦναι περὶ τῶν ἐπιταττομένων.
5 Ὁ δὲ Τίτος οὐκ ἀηδῶς μὲν ἤκουε τοῦ Φιλίππου Titi jocus in Philippum.
χλευάζοντος· μὴ βουλόμενος δὲ τοῖς ἄλλοις μὴ δο-
κεῖν

VII. 2. *Ἀρίσταινος. Sic h. l. scripti libri omnes, quod in* Ἀρισταίνετος *mutavit Casaub.* 4. διελθὼν *ex conject. scripsi.* διελθεῖν *dant libri omnes, & ignorant verba* βούλεσθαι δὲ, *quæ ex ingenio primus adjecit Casaubonus.* ἐλθὼν *vero idem edidit, non* διελθών. *Acute Reiskius:* διὸ θέλειν αὐτῷ λ. δ.

7. Hæc cum aliis locutus *Philippus*, a *Tito* quæsivit: (*jam enim sibi cum eo & cum Romanis sermonem esse:*) *Vtrum iisne urbibus Græciæ locisque decedere se æquum censeat, quæ a se ipso capta habeat, an iis etiam, quæ a majoribus suis accepisset?* Silente Quinctio, parabant extemplo respondere *Aristænus* quidem pro Achæis, *Phæneas* vero pro Aetolis. Sed quum tardior jam hora diem clauderet, temporis angustiis exclusa est eorum oratio. Postulavit igitur *Philippus*: *scriptas dari sibi a singulis conditiones, quibus pax esset conventura: solum enim se esse, nec habere, quicum deliberet; velle vero se reverti, ut de iis, quæ imperarentur, serio secum cogitaret.* Non erat quidem Quinctio ingratum acroama, Philippum audire facete ludentem: at tamen, ne videretur

Ol.145.2. κεῖν ἀντεπισκῶψαι τὸν Φίλιππον, εἶπεν οὕτως·
Εἰκότως ἔφης Φίλιππε, μόνος εἶναι νῦν· τοὺς γὰρ 6
φίλους, τοὺς τὰ κράτιστά σοι συμβουλεύσοντας,
ἀπώλεσας ἅπαντας. Ὁ δὲ Μακεδὼν ὑπομειδιάσας
Σαρδόνιον, ἀπεσιώπησε. Καὶ τότε μὲν ἅπαντες, 7
ἐγγράπτους δόντες τῷ Φιλίππῳ τὰς ἑαυτῶν προαι-
ρέσεις ἀκολούθως τοῖς προειρημένοις, ἐχωρίσθησαν,
ταξάμενοι κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν εἰς Νίκαιαν πάλιν
ἀπαντήσειν. Τῇ δ' αὔριον οἱ μὲν περὶ τὸν Τίτον 8
ἧκον ἐπὶ τὸν ταχθέντα τόπον· ἐν ᾧ πάντες ἦσαν,
ὁ δὲ Φίλιππος οὐ παρεγίγνετο.

In posterum differtur colloquium.

VIII. Sero venit Philippus.

Τῆς δ' ἡμέρας ἤδη προαγούσης ἐπὶ πολὺ, καὶ
σχεδὸν ἀπεγνωκότων τῶν περὶ τὸν Τίτον, παρῆν
ὁ Φίλιππος δείλης ὀψίας ἐπιφαινόμενος μεθ' ὧν καὶ
πρότερον· κατατετριφὼς τὴν ἡμέραν, ὡς μὲν αὐτὸς 2
ἔφη,

5. *ἀντεπισκῶψαι, & mox εἶπεν, cum Reiskio correxi. Vulgo omnes* ἀντεπέσκωψε *&* εἰπών: *quæ ſervans Caſaubonus, verba* μὴ δοκεῖν *ex conject. in* μηδὲν εἰπεῖν δοκεῖν *mutavit.* 6. ἔφης *& deinde* εἶναι *monente eodem Reiskio ſcripſi. Vulgo omnes* Εἰκότως, ἔφη, Φίλιππε, μόνος εἶ νῦν.

retur Philippum non viciſſim ipſe quoque cavillari, ſic ait: *Merito quidem, Philippe, dixiſti, ſolum te nunc eſſe; amicos enim omnes, qui optima tibi ſuggeſturi erant conſilia, ſuſtuliſti.* Macedo, ubi Sardonium quemdam riſum edidiſſet, conticuit. Tunc igitur, poſtquam ſinguli, quæ volebant, ſcripto eſſent complexi convenienter eis, quæ antea diximus, eaque Philippo exhibuiſſent, & poſtero die ſe iterum *Nicæam* conventuros conſtituiſſent, in diverſa abierunt. *Quinctius* poſtero die ad conſtitutum locum, ubi omnes erant, venit; *Philippus* vero nullus venit.

8. Iam diei pars magna proceſſerat, & fere jam *Quinctius* venturum eum deſperabat, quum *Philippus* sub ipſam veſperam, iiſdem atque ante comitatus, adparet; poſtquam diem conſumſiſſet, ut quidem ipſe dicebat, quum tam gravia imperarentur, inops

ἔφη, διὰ τὴν ἀπορίαν καὶ δυσχρηστίαν τῶν ἐπιτατ- A.V.556.
τομένων· ὡς δὲ τοῖς ἄλλοις ἐδόκει, βουλόμενος ἐκ-
κλεῖσαι τῷ καιρῷ τήν τε τῶν Ἀχαιῶν καὶ τὴν τῶν
3 Αἰτωλῶν κατηγορίαν. ἑώρα γὰρ τῇ πρόσθεν ἀπαλ-
λαττόμενος, ἀμφοτέρους τούτους ἑτοίμους ὄντας
πρὸς τὸ συμπλέκεσθαι καὶ μεμψιμοιρεῖν αὐτῷ.
4 Διὸ καὶ τότε συνεγγίσας ἠξίου τὸν τῶν Ῥωμαίων
στρατηγὸν, ἰδίᾳ πρὸς αὐτὸν διαλεχθῆναι περὶ τῶν
ἐνεστώτων, ἵνα μὴ λόγοι λέγωνται μόνον ἐξ ἀμφο-
τέρων ἀψιμαχούντων, ἀλλὰ καὶ τέλος τι τοῖς ἀμ-
5 φισβητουμένοις ἐπιτεθῇ. Πλεονάκις δ' αὐτοῦ πα- Seorfim cum Tito colloquitur.
ρακαλοῦντος καὶ προσαξιοῦντος, ἤρετο τοὺς συμπα-
6 ρόντας ὁ Τίτος, τί δέον εἴη ποιεῖν; Τῶν δὲ κελευόν-
των συνελθεῖν, καὶ διακοῦσαι τῶν λεγομένων, πα-
ραλαβὼν ὁ Τίτος Ἄππιον Κλαύδιον, χιλίαρχον ὄν-
τα τότε, τοῖς μὲν ἄλλοις μικρὸν ἀπὸ τῆς θαλάτ-
της ἀναχωρήσασιν εἶπεν αὐτόθι μένειν· αὐτὸς δὲ

VIII. 4. λέγωνται. γένωνται Med.

ops confilii & magnis difficultatibus adfectus; ut vero aliis videbatur, eo fine, ut paratos in fe invehi Achæos & Aetolos fpatio temporis excluderet. Animadverterat enim pridie cum difcederet, ambos paratos verbis fecum altercari, & querelas fuas proferre. Quam etiam ob cauffam tunc propius accedens petiit, ut *fubmotis aliis, ne utrisque altercantibus verba dumtaxat funderentur, fed aliquis tandem finis etiam rei imponi poffet, cum Romano imperatore feorfim liceret fibi colloqui.* Et quum fæpius hoc ipfum peteret, idque ut fibi tribueretur æquum effe diceret; quæfivit *Titus* ab iis, qui aderant, quid facto effet opus? Cunctis hortantibus, ut congrederetur, & audiret, quid effet Philippus dicturus; *Quinctius*, *Appio Claudio*, qui tribunus militum tunc erat, fecum adfumto, ceteris dixit, ut paullulum a mari recederent, atque ibi manerent: a Phi-

Ol.145.2. τὸν Φίλιππον ἐκέλευσεν ἐκβαίνειν. Ὁ δὲ βασιλεὺς, 7
παραλαβὼν Ἀπολλόδωρον καὶ Δημοσθένην, ἀπέβη.
συμμίξας δὲ τῷ Τίτῳ διελέγετο καὶ πλείω χρόνον.
Τίνα μὲν οὖν ἦν τὰ τότε ῥηθέντα παρ' ἑκατέρου, 8
Conditiones Philippi. δυσχερὲς εἰπεῖν. Ἔφη δ' οὖν ὁ Τίτος μετὰ τὸ χωρισθῆναι τὸν Φίλιππον, διασαφῶν τοῖς ἄλλοις τὰ
παρὰ τοῦ βασιλέως· Αἰτωλοῖς μὲν ἀποδοῦναι Φάρ- 9
σαλον καὶ Λάρισσαν, Θήβας δ' οὐκ ἀποδιδόναι· Ῥοδίοις δὲ τῆς μὲν Περαίας παραχωρεῖν, Ἰασσοῦ δὲ
καὶ Βαργυλίων οὐκ ἐκχωρεῖν· Ἀχαιοῖς δὲ παραδιδόναι τὸν Κόρινθον, καὶ τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν· Ῥω- 10
μαίοις δὲ τὰ κατὰ τὴν Ἰλλυρίδα φάναι παραδώσειν, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους πάντας· Ἀττάλῳ δὲ τάς τε ναῦς ἀποκαταστήσειν, καὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐν ταῖς ναυμαχίαις ἁλόντων ὅσοι πάρεισι.

IX. Improbantur a sociis. Πάντων δὲ τῶν παρόντων δυσαρεστουμένων τῇ διαλύσει, καὶ φασκόντων, δεῖν τὸ κοινὸν ἐπίταγμα πρῶτον

7. τῷ Τίτῳ. *Articulum adjeci ex Vrb.* 9. Ἰασσοῦ. *Rursus* Ἰασοῦ *Herv. cum msstis.*

lippo deinde, ut in terram egrederetur, petit. Rex cum Apollodoro & Demosthene est egressus. Qui ubi in colloquium Titi venit, non modicum temporis spatium sermonem cum eo habuit. In eo congressu quæ fuerint ab utroque acta, difficile dictu est. At *Quinctius* certe post regis discessum hæc *a Philippo dicta* retulit ad socios: *Aetolis Pharsalum Larissamque eum reddere, Thebas non reddere. Rhodiis regione, quam Peræam vocant, cedere; Iasso & Bargyliis non excessurum. Achæis non Argis modo, sed etiam Corintho cessurum. Romanis polliceri, totam Illyrici oram traditurum & omnes captivos. Attalo naves restituturum, & ex iis, qui præliis navalibus fuissent capti, quotquot eorum superessent.*

9. Hæ conditiones pacis quum nulli omnium placerent partium, dicerentque, *ante omnia faciendum esse regi,*

πρῶτον ποιεῖν· (τοῦτο δ' ἦν, ἁπάσης ἐκχωρεῖν τῆς Ἑλλάδος·) εἰ δὲ μὴ, διότι τὰ κατὰ μέρος μάταια A.V.556.
2 γίγνεται καὶ πρὸς οὐδέν· θεωρῶν ὁ Φίλιππος τὴν ἐν αὐτοῖς ἀμφισβήτησιν, καὶ δεδιὼς ἅμα τὰς κατηγορίας, ἠξίου τὸν Τίτον ὑπερθέσθαι τὴν σύνοδον εἰς τὴν αὔριον, διὰ τὸ καὶ τὴν ὥραν εἰς ὀψὲ συγκλείειν· ἢ γὰρ πείσειν, ἢ πεισθήσεσθαι τοῖς παρακαλουμένοις.
3 Τοῦ δὲ συγχωρήσαντος, ταξάμενοι συμπορεύεσθαι Colloquium ad Thronium.
πρὸς τὸν κατὰ Θρόνιον αἰγιαλὸν, τότε μὲν ἐχωρίσθησαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ πάντες ἧκον ἐπὶ τὸν ταχθέν-
4 τα τόπον ἐν ὥρᾳ. Καὶ βραχέα διαλεχθεὶς ὁ Φίλιππος, ἠξίου πάντας, μάλιστα δὲ τὸν Τίτον, μὴ διακόψαι τὴν διάλυσιν, τῶν γε δὴ πλείστων εἰς συμ-
5 βατικὴν διάθεσιν ἠγμένων· ἀλλ' εἰ μὲν ἐνδέχεται, δι' αὐτῶν συμφώνους γενέσθαι περὶ τῶν ἀντιλεγομένων· εἰ δὲ μὴ, πρεσβεύσειν ἔφη πρὸς τὴν σύγκλη-

 τον,

IX. 5. *δι' αὐτῶν. δι' αὑτῶν Casaub. invitis msstis.*

regi, quod consilium universum imperaverat, (id autem erat, *ut tota decederet Græcia;*) *idque nisi faceret, inanes & nullius plane fructus istas de singulis rebus pactiones futuras:* ut vidit *Philippus* illorum inter se contentiones, simul veritus paratas in se criminationes, petit a Quinctio, ut rem totam in crastinum differret, quum præsertim ingruens vespera diem jam clauderet: *profecto* enim *aut persuasurum se, aut persuaderi sibi passurum, ut conditiones acciperet.* Adnuente Quinctio, littus ad *Thronium* destinatur ad conveniendum, atque ita solvitur colloquium. Postero die ad constitutum locum mature veniunt omnes. Ibi *Philippus*, locutus pauca, & omnes, qui aderant, & maxime Quinctium rogare, *ne institutam pacificationem abrumperent, quando plerorumque animi ad pacis & concordiæ studium jam essent adducti: verum de iis, quæ in controversia versarentur, si fieri ulla ratione posset, per se convenirent: sin hoc non posset, legatos* dixit *se Romam ad senatum missurum, & vel*

Ol.145.2. τον, κἀκείνην πείσειν περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων, ἢ ποιήσειν ὅ τι ποτ᾽ ἂν ἐπιτάττῃ. Ταῦτα δ᾽ αὐτοῦ 6
προτείνοντος, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἔφασαν, δεῖν πράττειν τὰ τοῦ πολέμου, καὶ μὴ προσέχειν τοῖς ἀξιουμένοις. Ὁ δὲ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς, οὐκ 7
ἀγνοεῖν μὲν οὐδ᾽ αὐτὸς, ἔφη, διότι τὸν Φίλιππον οὐκ εἰκός ἐστι ποιῆσαι τῶν παρακαλουμένων οὐδέν· τῷ 8
δ᾽ ἁπλῶς μηδὲν ἐμποδίζειν τὰς σφετέρας πράξεις τὴν αἰτουμένην χάριν ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἐκποιεῖν, ἔφη, χαρίζεσθαι. κυρωθῆναι μὲν γὰρ οὐδ᾽ ὣς εἶναι 9
δυνατὸν οὐδὲν τῶν νῦν λεγομένων ἄνευ τῆς συγκλήτου· πρὸς δὲ τὸ λαβεῖν πεῖραν τῆς ἐκείνων γνώμης εὐφυῶς ἔχειν τὸν ἐπιφερόμενον καιρόν. Τῶν γὰρ 10
στρατοπέδων οὐδ᾽ ὣς δυναμένων οὐδὲν πράττειν διὰ τὸν χειμῶνα, τοῦτον ἀποθέσθαι τὸν χρόνον εἰς τὸ προσανενεγκεῖν τῇ συγκλήτῳ περὶ τῶν προσπιπτόντων, οὐκ ἄθετον, ἀλλ᾽ οἰκεῖον εἶναι πᾶσι.

Res rejicitur ad senatum Rom.

Ταχὺ

& vel persuasurum patribus, ut ea sibi concederent, de quibus esset contentio, vel quascunque senatus dedisset leges pacis, accepturum. Hanc conditionem ferente rege, ceteri omnes bellum dixerunt esse parandum, neque rationem postulatorum ejus habendam. At Romanus imperator, *ne se quidem ignorare*, ait, *parum esse simile veri, Philippum ullam earum rerum, quæ ab ipso petebantur, esse concessurum: quoniam tamen nihil quidquam suis inceptis noceret petitio, cujus veniam sibi dari Philippus peteret, licere hoc illi concedere. Nam ne sic quidem firmari quidquam eorum posse, quæ nunc agerentur, absque auctoritate senatus; ad explorandam vero patrum voluntatem opportunam esse instantem tempestatem. Nam quum per hiemem nihil nec alioquin exercitus possint agere; non alienum, sed potius cunctorum rationibus conveniens esse, ut hoc quasi seponatur tempus, quo de præsenti rerum statu ad senatum referatur.*

10. Omni-

A.V.556.
X.
Induciæ dantur Philippo.

Ταχὺ δὲ συγκαταθεμένων ἁπάντων, διὰ τὸ
θεωρεῖν τὸν Τίτον οὐκ ἀλλότριον ὄντα τῆς ἐπὶ τὴν
2 σύγκλητον ἀναφορᾶς· ἔδοξε συγχωρεῖν τῷ Φιλίπ-
πῳ, πρεσβεύειν εἰς τὴν Ῥώμην, ὁμοίως δὲ καὶ παρ᾽
αὐτῶν πέμπειν ἑκάστους πρεσβευτὰς, τοὺς δια-
λεχθησομένους τῇ συγκλήτῳ καὶ κατηγορήσοντας
3 τοῦ Φιλίππου. Τοῦ δὲ πράγματος τῷ Τίτῳ τοῦ
κατὰ τὸν σύλλογον κατὰ νοῦν καὶ κατὰ τοὺς ἐξ
ἀρχῆς διαλογισμοὺς προκεχωρηκότος, παραυτίκα
τὸ συνεχὲς τῆς ἐπιβολῆς ἐξύφαινε, τά τε καθ᾽ αὑ-
τὸν ἀσφαλιζόμενος ἐπιμελῶς, καὶ πρόλημμα τῷ
4 Φιλίππῳ ποιῶν οὐδέν. Δοὺς γὰρ ἀνοχὰς διμήνους
αὐτῷ, τὴν μὲν πρεσβείαν τὴν εἰς τὴν Ῥώμην ἐν τού-
τῳ τῷ χρόνῳ συντελεῖν ἐπέταξε· τὰς δὲ φρουρὰς
ἐξάγειν παραχρῆμα, τὰς ἐκ τῆς Φωκίδος καὶ Λο-
5 κρίδος, ἐκέλευσε. Διετάξατο δὲ καὶ περὶ τῶν ἰδίων
συμμάχων φιλοτίμως, ἵνα κατὰ μηδένα τρόπον μη-
δὲν εἰς αὐτοὺς ἀδίκημα γίγνηται κατὰ τοῦτον τὸν

10. Omnibus in Quinctii sententiam cito concedentibus, quod a consilio referendi cuncta ad senatum non abhorrere ipsum intelligerent; placuit, *concedere Philippo, ut legatos Romam mitteret:* simul etiam placuit, ut *singuli legatos e suis eodem mitterent, qui cum senatu agerent, & Philippum accusarent.* Ita quum ex animi sententia, ut a principio cogitaverat, colloquii negotium Quinctio successisset; orsa deinceps sua sine mora ulla pertexebat, & securitati suæ cum cura prospiciens, & Philippo nihil prorsus, quo res ejus meliores fierent, neque prærogativam ullam largiens. Nam *inducias in duos menses* illi concedens, præcepit, ut *intra id tempus legationem Romam absolveret;* simulque jussit, *ut præsidia Phocide ac Locride extemplo deduceret.* Summoque pariter studio *sociis populi Romani* cavit, *ne per induciarum tempus ulla a Macedonibus injuria quacum-*

Ol.145.2. χρόνον ὑπὸ Μακεδόνων. Ταῦτα δὲ ποιήσας πρὸς 6
τὸν Φίλιππον ἔγγραπτα, λοιπὸν αὐτὸς ἤδη δι᾽ αὐ-
τοῦ τὸ προκείμενον ἐπετέλει. Καὶ τὸν μὲν Ἀμύναν- 7
δρον εἰς τὴν Ῥώμην ἐξέπεμπε παραχρῆμα, γινώσκων
αὐτὸν εὐάγωγον μὲν ὄντα, καὶ ῥᾳδίως ἐξακολουθή-
σοντα τοῖς ἐκεῖ φίλοις, ἐφ᾽ ὁπότερα ἂν ἄγωσιν αὐ-
τὸν, φαντασίαν δὲ ποιήσοντα καὶ προσδοκίαν διὰ τὸ
τῆς βασιλείας ὄνομα. μετὰ δὲ τοῦτον ἐξέπεμπε 8
τοὺς παρ᾽ αὐτοῦ πρέσβεις, Κόϊντόν τε τὸν Φάβιον,
ὃς ἦν αὐτῷ τῆς γυναικὸς ἀδελφιδοῦς, καὶ Κόϊντον
Φολούϊον, σὺν δὲ τούτοις Ἄππιον Κλαύδιον ἐπικα-
λούμενον Νέρωνα. Παρὰ δὲ τῶν Αἰτωλῶν ἐπρέσ- 9
βευον Ἀλέξανδρος Ἴσιος, Δαμόκριτος Καλυδώνιος,
Δικαίαρχος Τριχωνιεὺς, Πολέμαρχος Ἀρσινοεὺς,
Λάμιος Ἀμβρακιώτης, Νικόμαχος Ἀκαρνάν· τῶν 10
δ᾽ ἐκ Θουρίου πεφευγότων, κατοικούντων δ᾽ ἐν Ἀμ-
βρακίᾳ,

Legati mittuntur Romam.

X. 8. Φολούϊον. *Sic Herv. cum msstis.* Φούλβιον *edidit Casaub.* 9. Τριχωνιεὺς *tenui ex edit Gron. & Ern. Sic & alibi fuerat scribendum.* Τριχονεὺς *dant libri nostri.* Τριχονιεὺς *h. l. Casaub.* 10. Θουρίου. *Aliàs* Θυρίου.

que ratione eis inferretur. Atque hæc *induciarum cum Philippo* pacta quum scripto curasset comprehendi, de cetero suum ipse propositum per se exsequebatur. Igitur qui sciret, *Amynandrum* ingenio esse admodum flexili, nec difficulter amicis, quos ipse Quinctius Romæ habebat, obsecuturum, in utramvis partem ducere illum vellent, eumdemque ob nomen regium speciem aliquam legationi adjecturum, & magnam hominum opinionem concitaturum, Romam e vestigio eum misit. Post hunc legatos a se misit *Q. Fabium*, (is uxori Quinctii sororis filius erat) & *Q. Fulvium*, & cum his *Appium Claudium*, cognomine *Neronem*. *Aetolorum* nomine legationem obierunt isti, Alexander Isius, Damocritus Calydonius, Dicæarchus Trichoniensis, Polemarchus Arsinoënsis, Lamius Ambraciota, Nicomachus Acarnan. Eorum nomine, qui *Thurio* aufugerant, & in Ambracia jam

βρακία, Θεόδοτος Φεραῖος, φυγὰς ἐκ Θετταλίας, A.V.556.
11 κατοικῶν δ' ἐν Στρατῷ· παρὰ δὲ τῶν Ἀχαιῶν Ξενοφῶν Αἰγιεύς, παρὰ δὲ τοῦ βασιλέως Ἀττάλου μόνος Ἀλέξανδρος, παρὰ δὲ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων οἱ περὶ Κηφισόδωρον.

XI. Græcorum legati ad ſenatum Romanum.

Οὗτοι δὲ παρεγενήθησαν εἰς τὴν Ῥώμην πρὸ τοῦ τὴν σύγκλητον διαλαβεῖν ὑπὲρ τῶν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν καθεσταμένων, πότερον ἀμφοτέρους ὑπάτους εἰς τὴν Γαλατίαν, ἢ τὸν ἕτερον αὐτῶν δεήσει
2 πέμπειν ἐπὶ Φίλιππον. πεπεισμένων δὲ τῶν Τίτου φίλων, μένειν τοὺς ὑπάτους ἀμφοτέρους κατὰ τὴν Ἰταλίαν διὰ τὸν ἀπὸ τῶν Κελτῶν φόβον, εἰσελθόντες εἰς τὴν σύγκλητον πάντες, κατηγόρουν ἀποτό-
3 μως τοῦ Φιλίππου. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα παραπλήσια τοῖς καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν βασιλέα πρότερον εἰρημέ-
4 νοις ἦν· τοῦτο δ' ἐπιμελῶς ἐντίκτειν ἐπειρῶντο τῇ συγκλήτῳ πάντες, διότι, τῆς Χαλκίδος καὶ τοῦ Κορίνθου καὶ τῆς Δημητριάδος ὑπὸ τῷ Μακεδόνι ταττ-

jam habitabant, Theodotus Pheræus, e patria Theſſalia extorris, Strati inquilinus. Ab *Achæis* miſſus eſt Xenophon Aegienſis: ab rege *Attalo*, Alexander ſolus: ab *Athenienſium* civitate, Cephiſodorus cum aliis.

11. Hi Romam prius venerunt, quam de provinciis magiſtratuum anni præſentis quidquam decreviſſent patres, utrumne ambo Conſules in Galliam eſſent mittendi, an eorum alter adverſus Philippum. Poſtquam deinde certo compererant Quinctii amici, ambos Conſules tumultus Gallici cauſſa in Italia manſuros; *legati* omnes in ſenatum venerunt, acriter *Philippum accuſantes.* Ac cetera quidem eorum oratio ſimilis ei fuit, quam apud regem ipſum antea habuerant; illud vero unum impenſe ſtuduerunt, ut patrum animis hanc opinionem ingenerarent, *ſi Chalcis, Corinthus & Demetrias a Macedone*

Ol. 145. 2. τομένων, οὐχ οἷόν τε τοὺς Ἕλληνας ἔννοιαν λαβεῖν ἐλευθερίας. ὃ γὰρ αὐτὸς Φίλιππος εἶπε, τοῦτο καὶ 5
Compedes Græciæ. λίαν ἀληθὲς ἔφασαν ὑπάρχειν· ὃς ἔφη τοὺς προειρημένους τόπους εἶναι πέδας Ἑλληνικὰς, ὀρθῶς ἀποφαινόμενος. οὔτε γὰρ Πελοποννησίους ἀναπνεῦσαι 6
δυνατὸν, ἐν Κορίνθῳ βασιλικῆς φρουρᾶς ἐγκαθημένης· οὔτε Λοκροὺς καὶ Βοιωτοὺς καὶ Φωκέας θαρσῆσαι, Φιλίππου Χαλκίδα κατέχοντος καὶ τὴν ἄλλην Εὔβοιαν· οὐδὲ μὲν Θετταλοὺς, οὐδὲ Μάγνητας δυνα- 7
τὸν ἐναύσασθαι τῆς ἐλευθερίας οὐδέποτε, Δημητριάδα Φιλίππου κατέχοντος καὶ Μακεδόνων. Διὸ καὶ 8
τὸ παραχωρεῖν τῶν ἄλλων τόπων τὸν Φίλιππον, φαντασίαν εἶναι, χάριν τοῦ τὸν παρόντα καιρὸν ἐκφυγεῖν· ᾗ δ' ἂν ἡμέρα βουληθῇ, ῥαδίως πάλιν ὑφ' αὑτὸν ποιήσεσθαι τοὺς Ἕλληνας, ἐὰν κρατῇ τῶν προειρημένων τόπων. Διόπερ ἠξίουν τὴν σύγκλητον, 9
ἢ τούτων τῶν πόλεων ἀναγκάσαι τὸν Φίλιππον ἐκχωρεῖν,

XI. 7. *Verbum* ἐναύσασθαι *ut suspectum notatur in cod. Aug.* ἐγγεύσασθαι *putem scribendum.*

cedone tenerentur, non posse Græcos ne cogitare quidem de libertate. Verissimum enim esse illud Philippi verbum, quando commemorata loca compedes *dixit esse* Græciæ: *& recte sane ita illum pronunciasse. Nam neque Peloponnesios respirare posse, quamdiu Corintho regium præsidium insidebit; neque Locros & Bœotos atque Phocenses mutire ausuros, dum Chalcidem Philippus tenebit & reliquam Eubœam: neque vero Thessalos aut Magnetes vel levem saltem gustum aliquem libertatis posse umquam percipere, quamdiu Philippus & Macedones Demetriadem in potestate sint habituri. Quod igitur aliis locis cessurum se Philippus diceret, ad speciem hoc solum fieri, ut præsens periculum effugiat: quo vero die primum voluntas eum ceperit, Græcos eum, locorum quæ diximus potientem, denuo sibi fore subjecturum.* Propterea senatum obsecrabant, ut *vel excedere illis oppidis Philippum cogeret,*

χωρεῖν, ἢ μένειν ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων, καὶ πολεμεῖν A.V.556.
10 ἐῤῥωμένως πρὸς αὐτόν. Καὶ γὰρ ἠνῦσθαι τὰ μέγιστα τοῦ πολέμου, τῶν τε Μακεδόνων προητὶημένων δὶς ἤδη, καὶ κατὰ γῆν πλείστων αὐτοῖς χορηγιῶν
11 ἐκδεδαπανημένων. Ταῦτα δ' εἰπόντες, παρεκάλουν, μήτε τοὺς Ἕλληνας ψεῦσαι τῶν περὶ τῆς ἐλευθερίας ἐλπίδων, μήθ' ἑαυτοὺς ἀποστερῆσαι τῆς καλλίστης
12 ἐπιγραφῆς. Οἱ μὲν οὖν παρὰ τῶν Ἑλλήνων πρέσβεις ταῦτα καὶ τούτοις παραπλήσια διελέχθησαν. Οἱ δὲ παρὰ τοῦ Φιλίππου παρεσκευάσαντο μὲν ὡς ἐπὶ πλεῖον ποιησόμενοι τοὺς λόγους, ἐν ἀρχαῖς δ'
13 εὐθέως ἐκωλύθησαν. Ἐρωτηθέντες γὰρ, εἰ παραχωροῦσι Χαλκίδος καὶ Κορίνθου καὶ Δημητριάδος, ἀπεῖπαν μηδεμίαν ἔχειν περὶ τούτων ἐντολήν.
14 οὗτοι μὲν οὖν ἐπιτιμηθέντες, οὕτω κατέπαυσαν τὸν λόγον.

Græcorum legati ad senatum Rom.

Philippi legati.

Ἡ δὲ

10. *ἠνῦσθαι ex conject. Vrsini est, in cujus cod. erat ἠρῦσθαι. Nostri cum Herv. ἠρῆσθαι, præter Reg. G. in quo αἱρῆσθαι. Placeret ἀνηρῆσθαι.* Ibid. *καὶ κατὰ γῆν. Forsan καὶ τῶν κατὰ γῆν. Sed cum Reiskio malim καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν, καὶ τῶν πλείστων &c. Sic Casaub. in vers.* & mari & terra devictis Macedonibus, & plerisque commeatibus absumtis.

ret, vel in proposito maneret & cum eo totis viribus bellum gereret. Iam enim belli partem maximam esse confectam, bis ante devictis Macedonibus, & plerisque commeatibus, quos suppeditare eis terra posset, absumtis. Preces secundum ista adjiciebant, *ne spem libertatis, quam Græcis fecissent, irent destitutum, neve pulcerrimi tituli gloriam sibimet ipsi inviderent.* Et Græcorum quidem legati hæc similiaque his alia disseruerunt. At *Philippi legati* longiorem orationem exorsi, statim a principio sunt impediti. Interrogati namque, *cessurine essent Chalcide, Corintho, & Demetriade?* mandatum de his ullum se accepisse negarunt. Atque ita a patribus objurgati, finem dicendi fecerunt.

12. Se-

Ol. 145. 2.
XII.
Continuatur bellum cum Philippo. Quinctio prorogatur imperium.

Ἡ δὲ σύγκλητος τοὺς μὲν ὑπάτους ἀμφοτέρους
εἰς Γαλατίαν ἐξαπέστειλε, καθάπερ ἐπάνω προεῖ-
πα· τὸν δὲ πρὸς τὸν Φίλιππον πόλεμον ἐψηφίσατο
κατάμονον εἶναι, δοῦσα τῷ Τίτῳ τὴν ἐπιτροπὴν
ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν. Ταχὺ δὲ τούτων εἰς τὴν Ἑλλά- 2
δα διασαφηθέντων, ἐγεγόνει τῷ Τίτῳ πάντα κατὰ
νοῦν, ἐπὶ βραχὺ μὲν καὶ ταὐτομάτου συνεργήσαντος,
τὸ δὲ πολὺ διὰ τῆς αὐτοῦ προνοίας ἁπάντων κεχει-
ρισμένων. Πάνυ γὰρ ἀγχίνους, εἰ καί τις ἕτερος 3
Ῥωμαίων, καὶ ὁ προειρημένος ἀνὴρ γέγονεν. οὕτω γὰρ 4
εὐστόχως ἐχείριζε καὶ νουνεχῶς οὐ μόνον τὰς κοινὰς
ἐπιβολὰς, ἀλλὰ καὶ τὰς κατ' ἰδίαν ἐντεύξεις, ὥσθ'
ὑπερβολὴν μὴ καταλιπεῖν. Καί τοι καὶ νέος ἦν κο- 5
μιδῇ, πλείω γὰρ τῶν τριάκοντα ἐτῶν οὐκ εἶχε· καὶ
πρῶτος εἰς τὴν Ἑλλάδα διαβεβήκει μετὰ στρατο-
πέδων.

(II.) Non

XII. 1. *κατάμονον ex conj. Vrſini eſt. κατὰ νόμον Herv. cum msstis.*

12. Senatus, Conſulibus ambobus, ut ſupra dixi, in Galliam proficiſci juſſis, *ut duraret bellum cum Philippo,* decrevit, & rerum Græcanicarum arbitrium *T. Quinctio* permiſit. Cujus rei nuncius quum celeriter in Græciam eſſet adlatus, mirifice omnia Tito ex animi ſententia ſuccedebant, fortuna quidem ejus conſilia nonnihil adjuvante, ſed multo magis, quod ſingulari prudentia omnia eſſent ab ipſo adminiſtrata. Nam ſi quis alius Romanorum, hic profecto *vir ſollers* cum primis fuit. Adeo enim dextre ſciteque & prudenter non ſolum in publicis inceptis ſe gerebat, verum etiam in privatis congreſſibus, ut nihil poſſet magis. Et tamen *juvenis admodum* erat; nam annorum triginta major tum non fuit: idemque primus Romanorum cum exercitu in Græciam trajecerat.

(II.) Ex-

(II.) *Non fuit Proditor* ARISTÆNVS, *Achæos a societate Philippi ad amicitiam Romanorum traducens.* A.V.556.

XIII. Proditoris nomen non temere conferendum.

Ἔμοι γε πολλάκις μὲν καὶ ἐπὶ πολλοῖς θαυμά-
ζειν ἐπέρχεται τῶν ἀνθρωπείων ἁμαρτημάτων, μά-
2 λιστα δ' ἐπὶ τῷ κατὰ τοὺς προδότας. διὸ καὶ βού-
λομαι τὰ πρέποντα τοῖς καιροῖς διαλεχθῆναι περὶ
3 αὐτῶν. Καίτοι γε οὐκ ἀγνοῶ, διότι δυσθεώρητον ὁ
τόπος ἔχει τι καὶ δυσπαράγραφον. τίνα γὰρ ὡς
ἀληθῶς προδότην δεῖ νομίζειν, οὐ ῥάδιον ἀποφήνα-
4 σθαι. Δῆλον γὰρ, ὡς οὔτε τοὺς ἐξ ἀκεραίου συμ-
πειθομένους τῶν ἀνδρῶν πρός τινας βασιλεῖς ἢ δυ-
νάστας κοινωνεῖν πραγμάτων, εὐθέως προδότας νο-
5 μιστέον· οὔτε τοὺς κατὰ τὰς περιστάσεις μετατι-
θέντας τὰς αὐτῶν πατρίδας ἀπό τινων ὑποκειμέ-
νων πρὸς ἑτέρας φιλίας καὶ συμμαχίας, οὐδὲ τού-
τους.

XIII. 1. Ἔμοι γε *cum Reisk. correxi.* ἐμοὶ ἔστε *erat in ms.* ἐμοὶ ἔσται *edidit Valeſ. ſed maluerat* ἐμοὶ δέ. 4. κοινωνεῖν. κοινωνίαν *erat in msto; quod probans Gronov. præcedens* συμπειθομ. *in* συντιθεμ. *mutandum cenſuit.* 5. τὰς περιστάσεις. *Articulum adjeci ex Suida.*

(II.) *Excerptum Valeſianum.*

13. Mihi quidem ſæpenumero mirari ſubit *hominum* in multis rebus *ignorantiam;* ſed maxime in eo, *quod ad proditores ſpectat.* Quamobrem operæ pretium fore arbitror, de iis pro tempore ac loco differere. Atque hunc locum judicatu & explicatu difficilem eſſe, equidem non ignoro: qui enim revera *proditor* ſit exiſtimandus, definire haud facile eſt. Etenim ſatis conſtat, neque eos viros, qui, rebus integris, ad ſocietatem cum regibus quibusdam aut principibus ineundam adduci ſeſe patiuntur, neque item eos, qui ob temporum neceſſitatem cives ſuos ab amicitia ac ſocietate jam conſtituta ad nova fœdera cum aliis ferienda traducunt, *proditores* ſtatim eſſe habendos. Multum

Ol. 145. 2. τους. πολλοῦ γε δεῖ· ἐπεί τοι γε πολλάκις οἱ τοιοῦ- 6
τοι τῶν μεγίστων ἀγαθῶν γεγόνασιν αἴτιοι ταῖς
Aristænus non fuit proditor. ἰδίαις πατρίσιν. Ἵνα δὲ μὴ πόῤῥωθεν τὰ παρα- 7
δείγματα φέρωμεν, ἐξ αὐτῶν τῶν ἐνεστώτων ῥαδίως
ἔσται τὸ λεγόμενον κατανοεῖν. Εἰ γὰρ μὴ σὺν και- 8
ρῷ τότε μετέῤῥιψε τοὺς Ἀχαιοὺς Ἀρίσταινος ἀπὸ
τῆς Φιλίππου συμμαχίας πρὸς τὴν Ῥωμαίων, φα-
νερῶς ἄρδην ἀπολώλει τὸ ἔθνος. νῦν δὲ, χωρὶς τῆς 9
παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν ἀσφαλείας ἑκάστοις περιγε-
νομένης, αὐξήσεως τῶν Ἀχαιῶν ὁμολογουμένως ὁ
προειρημένος ἀνὴρ, κἀκεῖνο τὸ διαβούλιον, αἴτιος
ἐδόκει γεγονέναι. διὸ καὶ πάντες αὐτὸν οὐχ ὡς προ- 10
δότην, ἀλλ' ὡς εὐεργέτην καὶ σωτῆρα τῆς χώρας
ἐτίμων. Ὁ δ' αὐτὸς ἂν εἴη λόγος καὶ περὶ τῶν 11
ἄλλων, ὅσοι κατὰ τὰς τῶν καιρῶν περιστάσεις τὰ
παραπλήσια τούτοις πολιτεύονται καὶ πράττουσιν.

Ἡ,

6. *τῶν μεγίστων. Et hunc artic. quum vulgo abesset, ex Suida recepi.*
8. *Ἀρίσταινος scripsi pro Ἀριστραίνετος, quod vulgo h. l. legebatur.*

Multum certe abest. Quippe hujusmodi homines sæpe maximorum bonorum civibus suis auctores fuere. Ac ne longius exempla repetamus, ex his, quæ præ manibus nunc habemus, id facillime perspici potest. Nisi enim *Aristænus* ab Philippi societate Achæos ad amicitiam populi Romani opportune tunc traduxisset, actum erat de gente Achæorum. At nunc, præter securitatem, quam singulis Achæis ea tempestate præstitit, inter omnes constat, ei viro atque huic ejus consilio *incrementum reipublicæ Achæorum* deberi. Itaque is non ut proditor, sed ut optime meritus ac servator gentis, ab omnibus colebatur. Idemque de aliis pariter fuerit dicendum, qui, pro rerum ac temporum necessitate, eadem in republica præstant.

14. Quare

A.V.556. XIV. Demosthenes multos immerito proditores nominavit.

Ἧ, καὶ Δημοσθένην κατὰ πολλά τις ἂν ἐπαινέσας, ἐν τούτῳ μέμψαιτο, διότι πικρότατον ὄνειδος τοῖς ἐπιφανεστάτοις τῶν Ἑλλήνων εἰκῇ καὶ ἀκρίτως
2 προσέῤῥιψε· φήσας, ἐν μὲν Ἀρκαδίᾳ τοὺς περὶ Κερκιδᾶν καὶ Ἱερώνυμον καὶ Εὐκαμπίδαν προδότας γενέσθαι τῆς Ἑλλάδος, ὅτι Φιλίππῳ συνεμάχουν·
3 ἐν δὲ Μεσσήνῃ τοὺς Φιλιάδου παῖδας, Νέωνα καὶ Θρασύλοχον· ἐν Ἄργει δὲ τοὺς περὶ Μύρτιν καὶ
4 Τελέδαμον καὶ Μνασίαν. παραπλησίως ἐν Θετταλίᾳ μὲν τοὺς περὶ Δάοχον καὶ Κινέαν· παρὰ δὲ
5 Βοιωτοῖς τοὺς περὶ Θεογείτονα καὶ Τιμόλαν. σὺν δὲ τούτοις καὶ πλείους ἑτέρους ἐξηρίθμηται, κατὰ πόλιν ὀνομάζων· καίτοι γε πάντων μὲν τῶν προειρημένων ἀνδρῶν πολὺν ἐχόντων λόγον καὶ φαινόμενον ὑπὲρ τῶν καθ' αὑτοὺς δικαίων, πλεῖστον δὲ τῶν ἐξ
6 Ἀρκαδίας καὶ Μεσσήνης. Οὗτοι γὰρ, ἐπισπασάμενοι Φίλιππον εἰς Πελοπόννησον, καὶ ταπεινώσαντες Λακε-

XIV. 2. Εὐκαμπίδαν. Εὐκαλπίδαν *vulgo apud Demosth.* 3. Μνασίαν. *Rectius* Μνασέαν *ibid.* 4. Τιμόλαν. Τιμόλαον *ibidem.*

14. Quare etiam *Demosthenes*, vir alioqui maxima laude dignus, in hac parte reprehendendus utique videatur, quod viris totius Græciæ celeberrimis temere & absque discrimine turpissimi criminis notam inussit. Etenim *Cercidam & Hieronymum & Eucampidam in Arcadia; Messenæ Philiadis filios, Neonem & Thrasylochum; Argis Myrtim & Teledamum & Mnasiam; pariterque Daochum ac Cineam in Thessalia; apud Bœotos autem Theogitonem ac Timolaum, proditores Græciæ fuisse* dixit, *eo quod Philippi societatem essent amplexi.* Eodemque modo alios complures ex singulis civitatibus nominatim recenset; tametsi omnes illi multis & gravissimis rationibus factum suum defendere possint, atque in primis Arcades ac Messenii. Namque hi, accito in Peloponnesum Philippo, cum Lacedæmonios de-

Ol. 145. 2.

Iniquus Demosthenes.

Λακεδαιμονίους, πρῶτον μὲν ἐποίησαν ἀναπνεῦσαι καὶ λαβεῖν ἐλευθερίας ἔννοιαν πάντας τοὺς τὴν Πελοπόννησον κατοικοῦντας· ἔπειτα δὲ, τὴν χώραν 7
ἀνακομισάμενοι καὶ τὰς πόλεις, ἃς παρῄρηντο Λακεδαιμόνιοι κατὰ τὴν εὐκαιρίαν Μεσσηνίων, Μεγαλοπολιτῶν, Τεγεατῶν, Ἀργείων, ηὔξησαν τὰς ἑαυτῶν πατρίδας ὁμολογουμένως· ἀνθ' ὧν οὐ πολεμεῖν 8
ὤφειλον Φιλίππῳ καὶ Μακεδόσιν, ἀλλὰ πάντα κατὰ δύναμιν ἐνεργεῖν, ὅσα πρὸς δόξαν καὶ τιμὴν ἀνῆκεν. Εἰ μὲν οὖν ταῦτ' ἔπραττον, ἢ φρουρὰν παρὰ 9
Φιλίππου δεχόμενοι ταῖς πατρίσιν, ἢ καταλύοντες τοὺς νόμους ἀφῃροῦντο τὴν ἐλευθερίαν καὶ παῤῥησίαν τῶν πολιτῶν, χάριν τῆς ἰδίας πλεονεξίας ἢ δυναστείας· ἄξιοι τῆς προσηγορίας ἦσαν ταύτης. εἰ δὲ, τηροῦντες τὰ πρὸς τὰς πατρίδας δίκαια, 10
κρίσει πραγμάτων διεφέροντο, νομίζοντες οὐ ταὐτὸ συμφέρον Ἀθηναίοις εἶναι καὶ ταῖς ἑαυτῶν πόλεσιν·

οὐ

8. ἐνεργεῖν. *Forſ.* συνεργεῖν. *Reisk.*

depreſſiſſent, primum quidem id effecerunt, ut univerſi Peloponneſii reſpirare & libertatis ſpeciem aliquam concipere poſſent: deinde, recuperato agro atque oppidis & urbibus, quas Spartani, cum potentia valerent, Meſſeniis, Megalopolitanis, Tegeatibus atque Argivis eripuerant, rebus ſuarum patriarum maximum incrementum adtulere. Pro quibus ſane meritis æquum erat, non ut Philippo ac Macedonibus bellum inferrent, ſed potius, ut pro virili parte honori illius & gloriæ ſervirent. Quod ſi id præſtitiſſent, aut præſidio Macedonum in civitates ſuas recepto, aut republica ac legibus ſublatis libertatem civibus ſuis ademiſſent, ſuæ ipſorum potentiæ confirmandæ cauſſa; eſſet cur eo nomine digni eſſe viderentur. Sin vero, omnibus officiis patriæ ſatisfacientes, judicio dumtaxat in republica diſſidentes fuerunt, rati non idem prodeſſe Athenienſibus atque

ſuis

οὐ δή που διὰ τοῦτο καλεῖσθαι προδότας ἐχρῆν αὐ- A.V.556.
11 τοὺς ὑπὸ Δημοσθένους. Ὁ δὲ, πάντα μετρῶν πρὸς Iniquus Demosthenes.
τὸ τῆς ἰδίας πατρίδος συμφέρον, καὶ πάντας ἡγού-
μενος δεῖν τοὺς Ἕλληνας ἀποβλέπειν πρὸς Ἀθη-
ναίους, εἰ δὲ μὴ, προδότας ἀποκαλεῖν, ἀγνοεῖν μοι
12 δοκεῖ καὶ πολὺ παραπαίειν τῆς ἀληθείας. ὃ πε-
ποίηκε Δημοσθένης, ἄλλως τε δὴ, καὶ τῶν συμβάν-
των τότε τοῖς Ἕλλησιν οὐ Δημοσθένει μεμαρτυρηκό-
των, ὅτι καλῶς προὐνοήθη τοῦ μέλλοντος, ἀλλ' Εὐ-
καμπίδᾳ, καὶ Ἱερωνύμῳ, καὶ Κερκιδᾷ, καὶ τοῖς Φι-
13 λιάδου παισίν. Ἀθηναίοις μὲν γὰρ τῆς πρὸς Φί-
λιππον ἀντιπαραγωγῆς τὸ τέλος ἀπέβη, τὸ πεῖραν
λαβεῖν τῶν μεγίστων συμπτωμάτων, πταίσασι τῇ
14 μάχῃ περὶ Χαιρωνείαν. εἰ δὲ μὴ διὰ τὴν τοῦ βασι-
λέως μεγαλοψυχίαν καὶ φιλοδοξίαν, καὶ πορρωτέρω
τὰ τῆς ἀτυχίας ἂν αὐτοῖς προὔβη διὰ τὴν Δημοσθέ-
15 νους πολιτείαν. Διὰ δὲ τοὺς προειρημένους ἄνδρας,
κοινῇ

11. ἀποκαλεῖν. *An ἀποκαλῶν? voluerat Reisk.*

13. τὸ πεῖραν. ἐς τὸ πεῖραν *voluerat*.

ſuis civitatibus; non ſane idcirco *proditores* a Demoſthene dici debuerunt. At enim ille, patriæ ſuæ utilitate cuncta permenſus, perſuaſumque habens, univerſos Græcos civitatem Athenienſium ſpectare oportere, ſin minus, proditores eſſe adpellandos, falli & a veritate procul aberrare mihi quidem videtur: præſertim cum ea, quæ tum Græciæ contigerunt, non Demoſthenis judicium de eventu rerum, ſed Eucampidæ & Hieronymi ac Cercidæ & filiorum Philiadis conſilia, ſuffragio ſuo comprobarint. Etenim Athenienſes quidem immodica adverſus Philippum contentione in maximas tandem calamitates delapſi ſunt, accepta ad Chæroneam clade: ac niſi regis ipſius magnitudo animi & gloriæ cupiditas obſtitiſſet, longe etiam graviora erant perpeſſuri ob Demoſthenis conſilia. Contra virorum illo-

Ol. 145. 2. κοινῇ μὲν Ἀρκάσι καὶ Μεσσηνίοις ἀπὸ Λακεδαιμο-
νίων ἀσφάλεια καὶ ῥᾳστώνη παρεσκευάσθη· κατ'
ἰδίαν δὲ ταῖς αὐτῶν πατρίσι πολλὰ καὶ λυσιτελῆ
συνεξηκολούθησε.

XV. Quis vere proditor?

Τίσιν οὖν εἰκότως ἂν ἐπιφέροι τις τὴν ὀνομασίαν
ταύτην, ἔστι μὲν δυσπαράγραφον. μάλιστα δ' ἂν 2
προστρέχοι πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τοιούτους
φέρων, ὅσοι τῶν ἀνδρῶν κατὰ τὰς ὁλοσχερεῖς περι-
στάσεις, ἢ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας καὶ λυσιτελείας
χάριν, ἢ τῆς πρὸς τοὺς ἀντιπολιτευομένους διαφο-
ρᾶς, ἐγχειρίζουσι τοῖς ἐχθροῖς τὰς πόλεις· ἢ καὶ 3
νὴ Δία πάλιν, ὅσοι, φρουρὰν εἰσδεχόμενοι, καὶ συγ-
χρώμενοι ταῖς ἔξωθεν ἐπικουρίαις πρὸς τὰς ἰδίας
ὁρμὰς καὶ προθέσεις, ὑποβάλλουσι τὰς πατρίδας
ὑπὸ τὴν τῶν πλεῖον δυναμένων ἐξουσίαν. Τοὺς 4
τοιούτους ὑπὸ τὸ τῆς προδοσίας ὄνομα μετρίως
ἄν τις ὑποτάττοι πάντας. Οἷς λυσιτελὲς μὲν ἀλη- 5
θῶς

XV. 2. ὁλοσχερεῖς. δυσχερεῖς *Suidas.* 3. φρουρὰν. φρουρὰς *Suid.* Ibid. συγχρώμενοι *ex Suida correxit Vales.* συγχωρούμενοι *erat in codice.* Ibid. πλεῖον δυναμένων *correxi, monente Vales.* πλειόνων δυνάμεων *edd. ex msto.* πλειόνων δυνατῶν *Suid.* 4. μετρίως. μέτριος *maluit Reisk.*

illorum ope Arcadibus & Messeniis, cum universis, securitas a Spartanorum viribus præstita est, tum singulatim civitatibus cujusque multa & maxima commoda accesserunt.

15. *Quibus* igitur *maxime id nomen competat*, distincte adfirmare difficile est: sed proxime ad veritatem accesserit, qui eis tribuet, *qui difficilibus reipublicæ temporibus, sive incolumitatis & utilitatis propriæ caussa, sive ob dissensionem cum eis qui contrarias in republica partes tuentur, patriam hostibus tradunt: aut certe rursus, qui, adscito in urbem præsidio, externisque auxiliis ad consilia sua & conatus ad exitum perducendos abusi, patriam imperio potentiorum subjiciunt.* Hujusmodi omnes *proditorum* nomine merito censeantur. Quibus nullus umquam verus

θῶς ἢ καλὸν οὐδὲν οὐδέποτε συνεξηκολούθησε, τὰ δ' A.V.556. Proditorum merces.
6 ἐναντία πᾶσιν ὁμολογουμένως. Ἡ, καὶ θαυμάζειν ἐστὶ, πρὸς τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον, πρὸς τί ποτε βλέποντες, ἢ τίσι χρώμενοι διαλογισμοῖς ὁρμῶσι πρὸς
7 τὴν τοιαύτην ἀτυχίαν. Οὔτε γὰρ ἔλαθε πώποτε προδοὺς οὐδεὶς πόλιν, ἢ στρατόπεδον, ἢ φρούριον· ἀλλὰ κἂν παρ' αὐτὸν τὸν τῆς πράξεως καιρὸν ἀγνοηθῇ τις, ὅ γε ἐπιγιγνόμενος χρόνος ἐποίησε φα-
8 νεροὺς ἅπαντας. οὐδὲ μὴν γνωσθεὶς οὐδεὶς οὐδέποτε μακάριον ἔσχε βίον, ἀλλ' ὡς μὲν ἐπίπαν ὑπ' αὐτῶν τούτων, οἷς χαρίζονται, τυγχάνουσι τῆς ἁρμοζού-
9 σης τιμωρίας. Χρῶνται μὲν γὰρ τοῖς προδόταις οἱ στρατηγοὶ καὶ δυνάσται πολλάκις διὰ τὸ συμφέρον· ὅταν γέ μην ἀποχρήσωνται, χρῶνται λοιπὸν ὡς
10 προδόταις, κατὰ τὸν Δημοσθένην· μάλ' εἰκότως ἡγούμενοι, τὸν ἐγχειρίσαντα τοῖς ἐχθροῖς τὴν πατρίδα καὶ τοὺς ἐξαρχῆς φίλους μηδέποτ' ἂν εὔνουν σφίσι

C 2 γενέ-

6. πρὸς τὸν ἐξ. *Forſ.* κατὰ τόν. 9. *Ad* διὰ τὸ συμφέρον *forſan cum Reisk. adjicienda verba* ὡς φίλῳ.

rus fructus, nullum decus, ſed prorſus alia omnia contigerunt, ut inter omnes conſtat. Itaque, ut initio dixi, mirari ſubit, quid in animo habentes, & quibus demum rationibus adducti homines, in eam calamitatem præcipites feruntur. Neque enim quisquam, cum aut exercitum, aut urbem, aut præſidium prodidiſſet, umquam latuit: ſed tametſi in ipſo facinore latuerit, tamen inſequenti tempore eſt detectus. Nullus vero eorum, deprehenſus, reliquum vitæ feliciter egit; ſed utplurimum ab iis ipſis, quibus gratificati ſunt, merita pœna adficiuntur. Etenim *ſæpe quidem duces ac principes, utilitatis ſuæ cauſſa, proditorum utuntur opera: poſtquam vero uſi ſunt eorum opera, eosdem dehinc pro proditoribus habent;* ſicut ait *Demoſthenes.* Idque ſane jure optimo: quippe ita exiſtimant, eum, qui patriam ac veteres amicos hoſtibus prodiderit, numquam benevolum

Ol.145.2. γενέσθαι, μηδὲ διαφυλάξαι τὴν πρὸς αὐτοὺς πίστιν.
Proditorum merces. οὐ μὴν, ἀλλ' ἐὰν καὶ τὰς τούτων διαφύγωσι χεῖρας, 11
τάς γε δὴ τῶν παρασπονδηθέντων οὐ ῥᾳδίως ἐκφυγ-
γάνουσιν. ἐὰν δέ ποτε καὶ τὰς ἀμφοτέρων τούτων 12
ἐπιβουλὰς διολισθῶσιν, ἥ γε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀν-
θρώποις φήμη τιμωρὸς αὐτοῖς ἕπεται παρ' ὅλον τὸν
βίον, πολλοὺς μὲν φόβους ψευδεῖς, πολλοὺς δὲ ἀλη-
θεῖς παριστάνουσα, καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν,
πᾶσι δὲ συνεργοῦσα καὶ συνυποδεικνύουσα τοῖς κα-
κόν τι κατ' ἐκείνων βουλευομένοις· τὸ δὲ τελευταῖον, 13
οὐδὲ κατὰ τοὺς ὕπνους ἐῶσα λήθην αὐτοὺς ἔχειν
τῶν ἡμαρτημένων, ἀλλ' ὀνειρώττειν ἀναγκάζουσα πᾶν
γένος ἐπιβουλῆς καὶ περιπετείας, ἅτε συνειδότας
ἑαυτοῖς τὴν ὑπάρχουσαν ἐκ πάντων ἀλλοτριότητα
πρὸς σφᾶς, καὶ τὸ κοινὸν μῖσος. Ἀλλ' ὅμως, τού- 14
των οὕτως ἐχόντων, οὐδεὶς οὐδέποτε δεηθεὶς ἠπόρη-
Stolidissimum animal homo. σε προδότου, πλὴν τελέως ὀλίγων τινῶν. Ἐξ ὧν 15
εἰκότως εἴποι τις ἄν, ὅτι τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος,
δοκοῦν

15. τὸ τῶν ἀνθρ. γένος. *Haec & seqq. usque ad fin. cap. XV. inserta quoque sunt* Excerptis antiquis ex Lib. XVII. vulgo cap. 13.

volum ac fidum suis partibus futurum. Quod si illorum manus forte effugerint, at eorum, quos prodiderint, non facile effugiunt. Sin vero utriusque etiam partis insidias declinaverint, *fama* certe *ultrix* ubique terrarum eis imminet, quoad vivunt, multasque modo inanis modo veri metus caussas dies noctesque suggerit, & eorum inimicis suffragatur, ac varias nocendi ansas subministrat: postremo, ne noctu quidem scelerum suorum eos oblivisci patitur, sed omnis generis insidias atque casus per somnum exhorrescere cogit, ut qui sibi conscii sint malevolentiæ omnium hominum & publici in se odii. Quæ cum ita sint, nihilominus tamen nemini, cui opus esset, proditor umquam defuit, nisi oppido paucis quibusdam. Proinde non injuria quis dixerit, *hominum genus,*

δοκοῦν πανουργότατον εἶναι τῶν ζώων, πολὺν ἔχει A.V.556.
16 λόγον τοῦ φαυλότατον ὑπάρχειν. Τὰ μὲν γὰρ
ἄλλα ζῶα, ταῖς τοῦ σώματος ἐπιθυμίαις αὐταῖς
δουλεύοντα, διὰ μόνας ταύτας σφάλλεται· τὸ δὲ
τῶν ἀνθρώπων γένος, καὶ πρὸς δεδοξοποιημένον, οὐχ
ἧττον διὰ τὴν ἀλογιστίαν, ἢ διὰ τὴν φύσιν ἁμαρτά-
17 νει. Καὶ ταῦτα μὲν ἡμῖν ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω.

(III.) *Attalus Sicyone.*

Ὁ βασιλεὺς Ἄτταλος ἐτιμᾶτο μὲν καὶ πρότε- XVI. Attali merita in Sicyonios.
ρον ὑπὸ τῆς τῶν Σικυωνίων πόλεως διαφερόντως, ἐξ
οὗ τὴν ἱερὰν χώραν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐλυτρώσατο χρη-
2 μάτων αὐτοῖς οὐκ ὀλίγων. ἀνθ' ὧν καὶ τὸν κολοσ-
σὸν αὐτοῦ τὸν δεκάπηχυν ἔστησαν παρὰ τὸν Ἀπόλ-
3 λωνα τὸν περὶ τὴν ἀγοράν. τότε δὲ πάλιν αὐτοῦ
δέκα τάλαντα δόντος καὶ μυρίους μεδίμνους πυρῶν,

C 3 πολλα-

16. πρὸς δεδοξ. *Separavi duo verba, perperam vulgo conjuncta.*

genus, cum verſutia & calliditate cetera animalia ſuperare videatur, multa tamen dici poſſe, cur *ſtolidiſſimum* habeatur. Nam ceteræ animantes, quæ ſolis corporis cupiditatibus ſerviunt, per has dumtaxat in fraudem labuntur: at humanum genus, variis præterea opinionibus ductum, non pauciora per ſtultitiam peccat, quam naturæ vitio. Sed hæc quidem hactenus a nobis dicta ſunto.

(III.) *Excerptum Valeſianum.*

16. *Attalus* rex jam antea quidem a *Sicyoniis* impenſe colebatur, ex quo ſacrum Apollinis agrum grandi pecunia eis redemerat. In cujus beneficii gratiam *coloſſum* ejus decem cubitorum altitudine juxta Apollinem in foro poſuerunt. Tunc vero, cum decem rurſus talenta civitati dono dediſſet, & decem millia medimno-

Ol. 145. 2. A. U. 556. honoribus repensa.

πολλαπλασίως ἐπιταθέντες ταῖς εὐνοίαις, εἰκόνα τε χρυσῆν ἐψηφίσαντο, καὶ θυσίαν αὐτῷ συντελεῖν κατ᾽ ἔτος ἐνομοθέτησαν. Ἄτταλος μὲν οὖν τυχὼν 4
τῶν τιμῶν τούτων, ἀπῆρεν εἰς Κεγχρεάς.

(IV.) *Nabis, Lacedæmoniorum tyrannus.*

XVII. Potitur Argis.

Νάβις ὁ τύραννος, ἀπολιπὼν ἐπὶ τῆς τῶν Ἀργείων πόλεως Τιμοκράτην τὸν Πελληνέα, διὰ τὸ μάλιστα τούτῳ πιστεύειν καὶ χρῆσθαι πρὸς τὰς ἐπιφανεστάτας πράξεις, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Σπάρτην.

Apegæ crudelitas.

Καὶ μετά τινας ἡμέρας ἐξέπεμψε τὴν γυναῖκα, δοὺς 2
ἐντολὰς, παραγενομένην εἰς Ἄργος, περὶ πόρον γίγνεσθαι χρημάτων. ἡ δὲ, ἀφικομένη, πολὺ κατὰ τὴν 3
ὠμότητα Νάβιν ὑπερετίθετο. Ἀνακαλεσαμένη γὰρ 4
τῶν γυναικῶν τινὰς μὲν κατ᾽ ἰδίαν, τινὰς δὲ κατὰ συγγένειαν, πᾶν γένος αἰκίας καὶ βίας προσέφερε· μέχρι σχεδὸν ἁπασῶν οὐ μόνον τὸν χρυσοῦν ἀφείλετο 5
κόσμον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν πολυτελέστατον.

dimnorum frumenti, multis modis majori benevolentia eumdem complexi, & auream ſtatuam illi decreverunt, & ſolenne ſacrum quotannis fieri lege lata ſanxerunt. His honoribus adfectus *Attalus*, Cenchreas abiit.

(IV.) *Excerptum Valeſianum.*

17. *Nabis* tyrannus, relicto ad præſidium urbis Argivorum *Timocrate* Pellenenſi, cujus fide atque opera in graviſſimis negotiis utebatur, Spartam regreſſus eſt. Paucis vero poſt diebus *uxorem* eo remiſit; mandans, ut, cumprimum *Argos* veniſſet, cogendæ pecuniæ operam daret. Illa, Argos ingreſſa, *crudelitatem Nabidis* longo intervallo ſuperavit. Nunc enim ſingulas ex illuſtribus fœminis, nunc ſimul plures genere inter ſe junctas, domum acerſendo, vi ac tormentis omnibus compellebat, donec non aureum modo ornatum, ſed veſtem quoque pretioſiſſimam fere cunctis ademit.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ʼΟΚΤΩΚΑΙΔΕΚΑΤΗΣ
ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

FINIS BELLI ROMANORVM MACEDONICI PRIMI.

(I.) *Philippus a T. Flaminino vincitur ad Cynoscephalas. Excursus Polybii de Vallo Romanorum; & de Militia Romana, collata cum Phalange Macedonum.*

Ol. 145. 3.
A. V. 557.
I.
Romani milites vallos gestant in itinere.

Ὁ δὲ Τίτος οὐ δυνάμενος ἐπιγνῶναι τοὺς πολεμίους, ᾗ στρατοπεδεύουσι, τοῦτο δὲ σαφῶς εἰδὼς, ὅτι πάρεισιν εἰς Θετταλίαν, προσέταξε κόπτειν χάρακα πᾶσιν, ἕνεκα τοῦ παρακομίζειν μεθʼ
2 ἑαυτῶν πρὸς τὰς ἐκ τοῦ καιροῦ χρείας. Τοῦτο δὲ κατὰ μὲν τὴν Ἑλληνικὴν ἀγωγὴν ἀδύνατον εἶναι δοκεῖ·

LIBRI DECIMI OCTAVI
HISTORIARVM POLYBII
RELIQVIAE.

I.

(I.) *Excerpt. Antiq. ex Lib.* XVII. *Cap.* 14 - 29.

1. Quum non posset *Quinctius* comperire, quo loco hostes castra haberent, at certo tamen sciret, in Thessaliam ipsos jam advenisse; militibus præcepit, ut *vallos singuli cæderent, quos secum ferrent, si qua forte nasceretur occasio iis utendi.* Hoc autem ex Græcorum quidem instituto videtur fieri omnino haud posse; Roma-

Ol.145.3. κατὰ δὲ τὴν τῶν Ῥωμαίων εὔκοπον. οἱ μὲν γὰρ Ἕλλη- 3
νες μόλις αὐτῶν κρατοῦσι τῶν σαρκῶν ἐν ταῖς πο-
ρείαις, καὶ μόλις ὑπομένουσι τὸν ἀπὸ τούτων κόπον·
Ῥωμαῖοι δὲ, τοὺς μὲν θυρεοὺς τοῖς ὀχεῦσι τοῖς σκυ- 4
τίνοις ἐκ τῶν ὤμων ἐξηρτηκότες, ταῖς δὲ χερσὶν αὐ-
τοὺς τοὺς γαίσους φέροντες, ἐπιδέχονται τὴν παρα-
κομιδὴν τοῦ χάρακος. Ἅμα δὲ καὶ μεγάλην εἶναι 5
συμβαίνει τὴν διαφορὰν τούτων. Οἱ μὲν γὰρ Ἕλλη- 6
νες τοῦτον ἡγοῦνται χάρακα βέλτιστον, ὃς ἂν ἔχοι
πλείστας ἐκφύσεις καὶ μεγίστας πέριξ τοῦ πρέμνου.
παρὰ δὲ Ῥωμαίοις δύο κεραίας ἢ τρεῖς ἔχουσιν οἱ 7
χάρακες· ὁ δὲ πλείστας, τέτταρας· καὶ ταύτας
ἔχοντες λαμβάνονται οὐκ ἐναλλάξ. ἐκ δὲ τούτου 8
συμβαίνει, τήν τε κομιδὴν εὐχερῆ γίγνεσθαι τελέως,
(ὁ γὰρ εἷς ἀνὴρ φέρει τρεῖς καὶ τέτταρας, συνθεὶς
ἐπ᾽ ἀλλήλους·) τήν τε χρείαν ἀσφαλῆ διαφερόν-
τως.

Præſtat vallum Romanorum vallo Græcorum.

Cap. I. 3. τῶν σαρκῶν. *An* σακῶν, clypeorum? *Acute Seyboldus* τῶν σκευῶν, armorum pondus. 7. ὁ δὲ. ὅτε δὲ *Caſaub. cum Vrſino, invitis msstis.* Ibid. *Ante verbum* ἔχοντες, *& mox rurſus poſt* λαμβάνονται, *vulgo in edd. & msstis noſtris* ſpatium *aliquod* vacuum *relictum eſt.*

norum vero moribus levis eſt labor. Nam Græci in itinere faciendo ipſum corpus ſuum vix ſuſtinent, & vexationem ejus oneris vix ægre ſufferunt. Romani quum ſcuta vinculorum coriaceorum ope ex humeris ſuſpenſa geſtent, manibus vero ſolas haſtas; vallum inſuper ferre non detrectant. Accedit, quod ipſorum *vallorum differentia* eſt magna. *Græci* vallum putant optimum illum eſſe, qui plurimos & maximos habet ſtipites ex eadem ſtirpe circumcirca erumpentes. Valli, quibus *Romani* utuntur, duas furcas ſive palmas aut tres habent; aut qui plurimas, quatuor; & quidem ii ſumuntur valli, in quibus ſurculi ab uno latere ſint enati, non ab utroque alternatim. Vnde fit, ut & geſtatio eorum ſit prorſus facilis, (ſinguli enim milites ternos quaternosve in unum faſcem compoſitos ferunt,) & uſus eximie

9 τως. Ὁ μὲν γὰρ τῶν Ἑλλήνων ὅταν τεθῇ πρὸ τῆς A.V.557. Vallum Romanor. & Græcor.
10 παρεμβολῆς, πρῶτον μέν ἐστιν εὐδιάσπαστος. ὅταν
γὰρ τὸ μὲν κρατοῦν καὶ πιεζόμενον ὑπὸ τῆς γῆς
ἓν ὑπάρχῃ μόνον, αἱ δ' ἀποφύσεις ἐκ τούτου πολλαὶ
καὶ μεγάλαι, κἄπειτα δύο παραστάντες ἢ τρεῖς
ἐκ τῶν ἀποφύσεων ἐπισπάσωνται τὸν αὐτὸν χάρα-
11 κα, ῥᾳδίως ἐκσπᾶται. τούτου δὲ συμβαίνοντος, εὐ-
θέως πύλη γίγνεται διὰ τὸ μέγεθος· καὶ τὰ πα-
ρακείμενα λέλυται, τῷ βραχείας τὰς εἰς ἀλλήλους
ἐμπλοκὰς καὶ τὰς ἐπαλλάξεις γίγνεσθαι τοῦ τοιού-
12 του χάρακος. Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις συμβαίνει τοὐναν-
τίον. τιθέασι γὰρ εὐθέως ἐμπλέκοντες εἰς ἀλλήλους
οὕτως, ὥστε μήτε τὰς κεραίας εὐχερῶς ἐπιγνῶναι,
ποίας εἰσὶν ἐκφύσεως τῶν ἐν τῇ γῇ κατωρυγμένων,
13 μήτε τὰς ἐκφύσεις, ποίων κεραιῶν. λοιπὸν οὔτ' ἐπι-
λαβέσθαι παρείραντα τὴν χεῖρα δυνατὸν, ἅτε πυ-
κνῶν οὐσῶν καὶ προσπιπτουσῶν αὐταῖς, ἔτι δὲ φιλο-

9. Ὁ μὲν γάρ. *Particulam* γὰρ *ex Reiskii conject. inserui.*

eximie firmus. *Græcus* siquidem *vallus*, pro castris defixus, primo quidem facile potest evelli. Quodsi enim id quod cetera continet, & in terram defigitur, non nisi unum est, surculi vero ex ipso enati & multi sunt & grandes; si accesserint duo aut tres viri, qui surculis prehensis vallum convellant, nullo negotio evellitur. Deinde, ubi id accidit, statim patet aditus, propter magnitudinem: &, quum ejusmodi valli parum inter se implicari atque alternatim sese complecti soleant, uno evulso, solvitur ceterorum, qui ei adsident, compages. Apud Romanos hujus contrarium evenit. Statim enim ita inter se implicatos defigunt vallos, ut neque furculæ facile, quemnam ad stipitem ex eis, qui terra defossi sunt, pertineant, nec stipites, quasnam ad furculas, possit dignosci. Tum vero nec locus est ad inserendam manum & prehendendum vallum, impediente frequentia furcarum ramulorumque inter se implicatorum,

Ol.145.3. Vallum Romanor. & Græcor.

πόνως ἀπωξυμμένων τῶν κεραιῶν· οὔτ' ἐπιλαβόμε- 14
νον ἐκσπάσαι ῥᾴδιον, διὰ τὸ, πρῶτον μὲν, πάσας
τὰς προσβολὰς σχεδὸν αὐτοκράτορα τὴν ἐκ τῆς
γῆς δύναμιν ἔχειν· δεύτερον δὲ, τὸ τὴν μίαν ἐπισπώ- 15
μενον κεραίαν πολλὰς ἀναγκάζεσθαι πειθομένας ἅμα
βαστάζειν, διὰ τὴν εἰς ἀλλήλους ἐμπλοκήν· δύο δὲ
καὶ τρεῖς ἐπιλαβέσθαι ταὐτοῦ χάρακος, οὐδ' ὅλως
εἰκός. ἐὰν δέ ποτε καὶ κατακρατήσας ἐκσπάσῃ τις 16
ἕνα καὶ δεύτερον, ἀνεπιγνώστως γίγνεται τὸ διά-
στημα. Διὸ καὶ μεγάλης οὔσης διαφορᾶς, τῷ καὶ 17
τὴν εὕρεσιν ἑτοίμην εἶναι τοῦ τοιούτου χάρακος, καὶ
τὴν κομιδὴν εὐχερῆ, καὶ τὴν χρείαν ἀσφαλῆ καὶ μό-
νιμον· φανερὸν, ὡς, εἰ καί τι τῶν ἄλλων πολεμικῶν 18
ἔργων ἄξιον ζήλου καὶ μιμήσεως ὑπάρχει παρὰ Ῥω-
μαίοις, καὶ τοῦτο, κατά γε τὴν ἐμὴν γνώμην.

Πλὴν

15. τὸ τὴν μίαν. τῷ τὸν μίαν malim. Ibid. πολλὰς & mox πειθομένας cum Ursino correxit Casaub. πολλοὺς (sic) & deinde πυθομένας dant scripti libri. 16. ἀνεπίγνωστον malim cum Reisk. 17. Verbum οὔσης, quod abest vulgo, adjeci ex conject.

rum, quos etiam magno studio curant ut sint præacuti: &, si vel maxime adprehenderis, extrahere tamen difficile est; primo quidem, quoniam, quidquid fere adprehenderis, id propriam per se ex terra, cui infixum est, firmitatem habet; deinde, quod, unum si attrahas ramulum, multos simul, sibi invicem propter mutuam implicationem obsequentes, tollas necesse est: ut autem duo aut tres eumdem simul stipitem prehendant, vix ac ne vix quidem fieri queat. Quod si quis forte, summa contentione enisus, unum alterumque stipitem evulserit: ejusmodi fit intervallum, quod ne adpareat quidem. Quum igitur adeo præstet Romanus vallus, quia facile est parabilis, & quia commode gestatur, postremo quia est ejus usus firmus ac stabilis: liquet manifesto, si ulla res alia ex institutis militaribus Romanorum, hanc certe, meo quidem judicio, æmulatione & imitatione esse dignam.

2. *Quin-*

Πλὴν ὅ γε Τίτος ἑτοιμασάμενος ταῦτα πρὸς τὰς ἐκ τοῦ καιροῦ χρείας, προῆγε παντὶ τῷ στρατεύματι βάδην· ἀποσχὼν δὲ περὶ πεντήκοντα στάδια τῆς τῶν Φεραίων πόλεως, αὐτοῦ παρενέβαλε. A.V.557. II. Titus & Philippus in Thessalia.
2 κατὰ δὲ τὴν ἐπιοῦσαν ὑπὸ τὴν ἑωθινὴν ἐξέπεμπε τοὺς κατοπτεύσοντας καὶ διερευνησομένους, εἴ τινα δυνηθεῖεν λαβεῖν ἀφορμὴν εἰς τὸ γνῶναι, ποῦ ποτέ
3 εἰσι καὶ τί πράττουσιν οἱ πολέμιοι. Φίλιππος δὲ, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν πυνθανόμενος τοὺς Ῥωμαίους στρατοπεδεύειν περὶ τὰς Θήβας, ἐξάρας ἀπὸ τῆς Λαρίσσης παντὶ τῷ στρατεύματι προῆγε,
4 ποιούμενος τὴν πορείαν ὡς ἐπὶ τὰς Φεράς. ἀποσχὼν δὲ περὶ τριάκοντα στάδια, τότε μὲν αὐτοῦ καταστρατοπεδεύσας ἐν ὥρᾳ, παρήγγειλε πᾶσι,
5 γίγνεσθαι περὶ τὴν τοῦ σώματος θεραπείαν. Ὑπὸ δὲ τὴν ἑωθινὴν ἐξεγείρας τὴν δύναμιν, τοὺς μὲν εἰθισμένους προπορεύεσθαι τῆς δυνάμεως προεξαπέστειλε, συντάξας ἐπιβάλλειν ταῖς ὑπὲρ τὰς Φερὰς ἀκρο-

II. 5. *ἐπιβάλλειν ex conj. correxi. Vulgo omnes ὑπερβάλλειν.*

2. *Quinctius* igitur, his ad usum, ubi tempus postularet, præparatis, cum universo exercitu modicis itineribus procedebat: tum, ubi quinquaginta fere stadia a *Pheræorum* urbe aberat, castra ibi locat. Postero die sub lucis exortum emisit qui loca inspicerent, & diligenter inquirerent, si forte per aliquam occasionem discere possent, ubi tandem essent hostes, & quid agerent. Eodem quoque tempore *Philippus*, cognito, Romanos circa Thebas consedisse, cum omnibus copiis Larissa profectus, *Pheras* duxit. Vnde quum stadia circiter triginta abesset, tunc quidem castra ibi fecit, & suis edixit, ut mature omnes corpora curarent. Dein summo mane expergefacto milite, præmisit eos qui agmen præcedere consueverant, dato mandato, ut colles occuparent Pheris

Ol. 145. 3. Titus & Philippus in Thessalia.

ἀκρολοφίαις· αὐτὸς δὲ τῆς ἡμέρας διαφαινούσης ἐκίνει τὴν δύναμιν ἐκ τοῦ χάρακος. Παρ' ὀλίγον μὲν
6 οὖν ἦλθον ἀμφοτέρων οἱ προεξαπεσταλμένοι τοῦ συμπεσεῖν ἀλλήλοις περὶ τὰς ὑπερβολάς.
7 προειδόμενοι γὰρ σφᾶς αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ὀρφνὴν ἐκ πάνυ βραχέος διαστήματος, ἐπέστησαν, καὶ ταχέως ἔπεμπον, ἀποδηλοῦντες ἀμφότεροι τοῖς ἡγεμόσι τὸ γεγονὸς, καὶ πυνθανόμενοι, τί δέον εἴη ποιεῖν. * * * ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων στρατοπεδειῶν, κἀκείνους ἀνα-
8 καλεῖσθαι. τῇ δ' ἐπαύριον ἐξέπεμψαν ἀμφότεροι κα-
9 τασκοπῆς ἕνεκα τῶν ἱππέων καὶ τῶν εὐζώνων περὶ τριακοσίους ἑκατέρων, ἐν οἷς ὁ Τίτος καὶ τῶν Αἰτωλῶν δύο οὐλαμοὺς ἐξαπέστειλε διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν τόπων· οἳ καὶ συμμίξαντες ἀλλήλοις ἐπὶ τάδε
10 τῶν Φερῶν ὡς πρὸς Λάρισσαν, συνέβαλλον ἐκθύμως.
11 Τῶν δὲ περὶ τὸν Εὐπόλεμον τὸν Αἰτωλὸν εὐρώστως κινδυνευόντων καὶ συνεκκαλουμένων τοὺς Ἰταλικοὺς πρὸς

8. *Excidisse hæc fere verba cum Reiskio putem:* οἱ δὲ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ ἔκριναν μένειν ἐπὶ τῶν ὑποκ. 10. ἐπὶ τάδε *ex conject. scripsi. Vulgo omnes* ἐπὶ τὰ τῶν Φ.

Pheris imminentes. Ipse, ut clarus illuxit dies, vallo copias eduxit. Non multum abfuit, quin circa collium cacumina concurrerent inter se, qui utraque ex parte fuerant præmissi. Nam quum per caliginem ex parvo admodum intervallo sese mutuo prospexissent, substiterunt, & confestim utrimque ad duces suos miserunt, qui significarent quod acciderat. Illis autem visum, manere in suis castris, & antecessores revocare. Postridie ejus diei duces utrimque speculandi caussa equites tricenos cum totidem velitibus miserunt; in quibus erant duæ Aetolorum turmæ, a *Quinctio* missæ propter locorum peritiam. Illi igitur prope *Pheras*, in via quæ Larissam ducit, congressi, pugnam atrocem cient. Et quum *Eupolemus Aetolus*, acriter dimicans, Ita-

πρὸς τὴν χρείαν, θλίβεσθαι συνέβαινε τοὺς Μακε- A.V.557.
12 δόνας. καὶ τότε μὲν, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀκροβολισά-
μενοι, διεχωρίσθησαν εἰς τὰς αὑτῶν παρεμβολάς.

III. Titus & Philippus in Thessalia.

Κατὰ δὲ τὴν ἐπιοῦσαν ἀμφότεροι δυσαρεστού-
μενοι τοῖς περὶ τὰς Φερὰς τόποις, διὰ τὸ καταφύ-
τους εἶναι καὶ πλήρεις αἱμασιῶν καὶ κηπίων, ἀνέ-
2 ζευξαν. Ὁ μὲν οὖν Φίλιππος ἐποιεῖτο τὴν πορείαν
ὡς ἐπὶ τὴν Σκότουσαν, σπεύδων ἐκ ταύτης τῆς πό-
λεως ἐφοδιάσασθαι, μετὰ δὲ ταῦτα, γενόμενος εὐ-
τρεπὴς, λαβεῖν τόπους ἁρμόζοντας ταῖς αὑτοῦ δυ-
3 νάμεσιν· ὁ δὲ Τίτος, ὑποπτεύσας τὸ μέλλον, ἐκίνει
τὴν δύναμιν ἅμα τῷ Φιλίππῳ, σπεύδων προκατα-
4 φθεῖραι τὸν ἐν τῇ Σκοτουσαίᾳ σῖτον. τῆς δ' ἑκατέ-
ρων πορείας μεταξὺ κειμένων ὄχθων ὑψηλῶν, οὔθ'
οἱ Ῥωμαῖοι συνεώρων τοὺς Μακεδόνας, ποῖ ποιοῦνται
τὴν πορείαν, οὔθ' οἱ Μακεδόνες τοὺς Ῥωμαίους.
Ταύτην

III. 2. Σκότουσαν. Σκοτοῦσσαν *Caſaub.* & *ſic h. l. Aug.* Σκοτοῦσαν *h. l. Hervag. Regii, Veſont.* Ibid. μετὰ δὲ ταῦτα *ex libris revocavi, quibus refragantibus Caſaub.* καὶ μετὰ ταῦτα *ediderat.* 3. Σκοτουσαίᾳ. Σκοτουσσαίᾳ *Caſaub.* & *ſic mox iterum.*

Italicos ad prælium ſimul fortiter ineundum excitaſſet, premi Macedones cœperunt: deinde, poſt extractam in longum tempus velitationem, in caſtra tandem utrimque eſt diſceſſum.

3. Sequenti die utrique, damnatis locis circa Pheras, quod arboribus erant conſiti & maceriarum pleni atque hortorum, caſtra inde movent. *Philippus*, cui erat in animo, commeatus exercitui ſuo proſpicere ex urbe *Scotuſa*, &, poſtquam neceſſariis rebus omnibus eſſet probe inſtructus, apta ſuis copiis loca deligere, Scotuſam iter avertit. *Flamininus*, id ipſum ſuſpicatus, eodem tempore cum Philippo caſtra movit, ad corrumpendas ante ejus adventum agri Scotuſæi ſegetes feſtinans. Quoniam autem ambos exercitus in illo itinere editi in altitudinem tumuli dividebant; neque Romani, quo pergerent Macedones, videbant; neque Macedones, quo Romani.

Ol. 145. 3. Titus & Philippus in Thessalia.

Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν ἑκάτεροι διανύσαντες, 5
ὁ μὲν Τίτος, ἐπὶ τὴν προσαγορευομένην Ἐρέτριαν
τῆς Φθιώτιδος, ὁ δὲ Φίλιππος ἐπὶ τὸν Ὀγχηστὸν
ποταμὸν, αὐτοῦ κατέζευξαν, ἀγνοοῦντες ἀμφότεροι
τὰς ἀλλήλων παρεμβολάς. Τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ προελ- 6
θόντες ἐστρατοπέδευσαν, Φίλιππος μὲν ἐπὶ τὸ Με-
λάμβιον προσαγορευόμενον τῆς Σκοτουσαίας, Τίτος
δὲ περὶ τὸ Θετίδιον τῆς Φαρσαλίας, ἀκμὴν ἀγνοοῦν-
τες ἀλλήλους. Ἐπιγενομένου δὲ ὄμβρου καὶ βρον- 7
τῶν ἐξαισίων, πάντα συνέβη τὸν ἀέρα ἐκ τῶν νε-
φῶν κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν ὑπὸ τὴν ἑωθινὴν πε-
σεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, ὥστε διὰ τὸν ἐφεστῶτα ζόφον
μηδὲ τοὺς ἐν ποσὶ δύνασθαι βλέπειν. Οὐ μὴν, ἀλλ᾽ 8
ὅ γε Φίλιππος κατανύσαι σπεύδων ἐπὶ τὸ προκεί-
μενον, ἀναζεύξας περιῄει μετὰ πάσης τῆς στρα-
τιᾶς. δυσχρηστούμενος δὲ κατὰ τὴν πορείαν διὰ 9
τὴν

5. οὖν post ταύτην μὲν ex conject. inserui. Ibid. Φθιώτιδος ex Livio adscivi, cum Φ tantum & ς, medio spatio vacuo relicto exhiberent edd. cum msstis. 7. ἐξαισίων ex conject. correxit Casaub. Mendose libri ἐτησίων. Ibid. ἐκ τῶν νεφῶν. τὸν ἐκ τῶν νεφ. Casaub. cum Vrs. invitis libris. 8. περιῄει. An προῄει? Ibid. στρατιᾶς correxit Casaub. στρατείας Herv. cum msstis.

Romani. Ejus diei itinere confecto, *Titus* ad *Eretriam Phthiotidis*, *Philippus* ad amnem *Onchestum* quum pervenissent, ibi consederunt, neque alter de alterius castris quidquam resciverant. Postero die progressi ambo, castra metati sunt, *Philippus* quidem ad *Melambium* quod vocatur, in agro Scotusæo, *Titus* vero circa *Thetidium* in agro Pharsalico, etiam tunc sese invicem ignorantes. Effuso imbre cum stupendis tonitribus, accidit sequenti die sub ipsum mane, ut obscuratus nubibus aër universus terræ incumberet, adeo ut propter offusam rebus caliginem nemo alium ante pedes stantem cerneret. At *Philippus* tamen, ad locum destinatum pervenire cupiens, motis castris copias omnes circumducebat; sed officiente nebula ejus itineri, postquam viæ

τὴν ὁμίχλην, βραχὺν τόπον διανύσας, τὴν μὲν δύναμιν εἰς χάρακα παρενέβαλε, τὴν δ' ἐφεδρείαν ἀπέστειλε, συντάξας ἐπὶ τοὺς ἄκρους ἐπιβαλεῖν τῶν μεταξὺ κειμένων βουνῶν. A.V.557.

IV. Initium prælii ad Cynoscephalas.

Ὁ δὲ Τίτος στρατοπεδεύων περὶ τὸ Θετίδιον, καὶ διαπορούμενος ὑπὲρ τῶν πολεμίων, ποῦ ποτ' εἰσὶ, δέκα προθέμενος οὐλαμοὺς καὶ τῶν εὐζώνων εἰς χιλίους ἐξαπέστειλε, παρακαλέσας εὐλαβῶς
2 ἐξερευνωμένους ἐπιπορεύεσθαι τὴν χώραν· οἱ καὶ προάγοντες ὡς ἐπὶ τὰς ὑπερβολὰς, ἔλαθον ἐμπεσόντες εἰς τὴν τῶν Μακεδόνων ἐφεδρείαν διὰ τὸ δυσο-
3 πτον τῆς ἡμέρας. Οὗτοι μὲν οὖν ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἐπὶ βραχὺ διαταραχθέντες ἀμφότεροι, μετ' ὀλίγον ἤρξαντο καταπειράζειν ἀλλήλων· διεπέμψαντο δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἑαυτῶν ἡγεμόνας ἑκάτεροι τοὺς δια-
4 σαφήσοντας τὸ γεγονός. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν συμπλοκὴν οἱ Ῥωμαῖοι κατεβαροῦντο, καὶ κακῶς ἔπα-
σχον

IV. 1. *διαπορούμ.* cum *Vrſino correxit Caſaub.* *διαπορευόμενος Herv. cum mss.* 3. *Οὗτοι.* *οὕτω Caſaub. invitis libris.*

viæ non multum confeciſſet, exercitui vallum circumdedit: unde præſidium idoneum emiſit, dato præcepto, ut tumulorum intermediorum vertices inſiderent.

4. *Quinctius* circa *Thetidium* caſtra habens, anxius & ſollicitus, quo loco eſſent hoſtes, decem equitum turmas cum velitibus ad mille emiſit, jubens obire regionem, & omnia magna cautione explorare. Qui dum ad juga collium ire pergunt, imprudentes propter ejus diei tenebras in ſtationes Macedonum incidunt. Quum principio & Macedones & Romanos nonnihil caſus inopinatus turbaſſet; mox tamen laceſſere ſeſe invicem orſi, ad duces ſuos utrique miſerunt, qui ſignificarent quod acciderat. In eo concurſu Romani, quum laborare inciperent, nec jam ho-
ſtilium

Ol.145.3. Initium prælii ad Cynoscephalas.

σχον ὑπὸ τῆς τῶν Μακεδόνων ἐφεδρείας, πέμποντες εἰς τὴν ἑαυτῶν παρεμβολὴν, ἐδέοντο σφίσι βοηθεῖν. Ὁ δὲ Τίτος, παρακαλέσας τοὺς περὶ τὸν Ἀρ- 5
χέδαμον καὶ τὸν Εὐπόλεμον Αἰτωλοὺς, καὶ δύο τῶν παρ' αὐτοῦ χιλιάρχων, ἐξέπεμψε μετὰ πεντακοσίων ἱππέων καὶ δισχιλίων πεζῶν. ὧν προσγενομέ- 6
νων τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀκροβολιζομένοις, παραυτίκα τὴν ἐναντίαν ἔσχε διάθεσιν ὁ κίνδυνος. Οἱ μὲν γὰρ 7
Ῥωμαῖοι, προσλαβόντες τὴν ἐκ τῆς βοηθείας ἐλπίδα, διπλασίως ἐπεῤῥώσθησαν πρὸς τὴν χρείαν· οἱ 8
δὲ Μακεδόνες ἠμύνοντο μὲν γενναίως, πιεζόμενοι δὲ πάλιν οὗτοι, καὶ καταβαρούμενοι τοῖς ὅλοις, προσέφυγον πρὸς τοὺς ἄκρους, καὶ διεπέμποντο πρὸς τὸν βασιλέα περὶ βοηθείας.

V. Ὁ δὲ Φίλιππος, οὐδέποτ' ἂν ἐλπίσας κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁλοσχερῆ γενέσθαι κίνδυνον διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας, ἀφεικὼς ἔτυχε καὶ πλείους ἐκ τῆς

5. παρ' αὐτοῦ ex conj. correxit *Casaub.* cum esset παρ' αὐτούς. 8. τοῖς ὅλοις ex conj. correxi. *Vulgo omnes* τοῖς ὅπλοις. armorum pondere gravati.

ſtilium ſtationum vim ſuſtinerent, ſubſidium e caſtris ſuis acciverunt. *Quinctius*, Archedamum Eupolemumque *Aetolos* & tribunos militum duos cohortatus, cum equitibus quingentis & duobus peditum millibus, ſuppetias laborantibus ferre juſſit. Quæ manus ut conjuncta iis fuit, qui dudum cum hoſte velitabantur, prælii facies extemplo eſt mutata. Nam Romani, ob præſens auxilium nova ſpe recreati, duplo animoſius pugnam capeſſebant. *Macedones* vero, etſi fortiter illi quidem ſeſe defendebant, preſſi tamen vice ſua, & prorſus cedere coacti, ad collium vertices ſe receperunt, & auxilium per nuncios ab rege petierunt.

5. *Philippus*, qui numquam futurum cogitaverat, ut ad univerſæ rei dimicationem eo die veniretur, eam ob cauſſam copiarum magnam partem e caſtris edu-

2 τῆς παρεμβολῆς ἐπὶ χορτολογίαν. Τότε δὲ, πυν- A. V 557.
θανόμενος τὰ συμβαίνοντα παρὰ τῶν διαποστελλο- Initium praelii ad
μένων, καὶ τῆς ὁμίχλης ἤδη διαφαινούσης, παρακα- Cynoscephalas.
λέσας Ἡρακλείδην τε τὸν Γυρτώνιον, ὃς ἡγεῖτο τῆς
Θετταλικῆς ἵππου, καὶ Λέοντα τὸν τῶν Μακεδόνων
ἱππάρχην, ἐξέπεμψε, σὺν δὲ τούτοις Ἀθηναγόραν,
ἔχοντα πάντας τοὺς μισθοφόρους, πλὴν τῶν Θρᾳ-
3 κῶν. Συναψάντων δὲ τούτων τοῖς ἐν ταῖς ἐφε-
δρείαις, καὶ προσγενομένης τοῖς Μακεδόσι βαρείας
χειρὸς, ἐνέκειντο τοῖς πολεμίοις· καὶ πάλιν οὗτοι
τοὺς Ῥωμαίους ἤλαυνον ἐκ μεταβολῆς ἀπὸ τῶν
4 ἄκρων. Μέγιστον δ᾽ αὐτοῖς ἐμπόδιον ἦν τοῦ μὴ Aetoli fortiter
τρέψασθαι τοὺς πολεμίους ὁλοσχερῶς ἡ τῶν Αἰτω- pugnant.
λικῶν ἱππέων φιλοτιμία· πάνυ γὰρ ἐκθύμως οὗτοι
5 καὶ παραβόλως ἐκινδύνευον. Αἰτωλοὶ γὰρ, καθ᾽
ὅσον ἐν τοῖς πεζικοῖς ἐλλιπεῖς εἰσι καὶ τῷ καθοπλισ-
μῷ καὶ τῇ συντάξει πρὸς τοὺς ὁλοσχερεῖς ἀγῶνας,
κατὰ

V. 5. *πεζικοῖς correxi cum Reisk. Vulgo πεδικοῖς.* Ibid. *ἐλλιπεῖς. ἐλλειπεῖς Herv. Aug. Reg. G. Vesont.*

eductam pabulatum dimiserat. Tunc vero ab iis, qui subinde mittebantur, quid ageretur edoctus, cum jam lucis splendori cederet nebula, cohortatus Heraclidem Gyrtonium, qui Thessalico equitatui praeerat, & Leonem, equitum Macedonum praefectum, hos suppetias misit, Athenagora ipsis adjecto, qui omnes conductitios, praeter Thraces, ducebat. Hi postquam stationibus prioribus se conjunxissent, *Macedones*, auctis viribus gravi accessione hujus auxilii, hostibus incumbunt. Itaque rursus isti *Romanos*, vice versa, e summis depulerunt collibus: & quidem, nisi *Aetolicorum* pertinax pugna obstitisset, terga penitus vertere hostes coëgissent: plane enim illi tunc temporis animose & praecipiti cum audacia dimicarunt. Nam *Aetoli*, quanto in praeliis pedestribus sunt aliis inhabiliores, propter genus armorum, & propter ordinationis modum, quo utun-

Ol. 145. 3. Initium prælii ad Cynoscephalas.

κατὰ τοσοῦτον τοῖς ἱππικοῖς διαφέρουσι πρὸς τὸ βέλτιον τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐν τοῖς κατὰ μέρος καὶ κατ᾽ ἰδίαν κινδύνοις. Διὸ καὶ τότε τούτων παρακα- 6
τασχόντων τὴν ἐπιφορὰν τῶν πολεμίων, οὐκέτι συνηλάθησαν ἕως εἰς τοὺς ἐπιπέδους τόπους· βραχὺ δ᾽ ἀποσχόντες, ἐκ μεταβολῆς ἔστησαν. Ὁ δὲ Τίτος, 7
θεωρῶν οὐ μόνον τοὺς εὐζώνους καὶ τοὺς ἱππέας ἐγκεκλικότας, ἀλλὰ διὰ τούτους καὶ τὴν ὅλην δύναμιν ἐπτοημένην, ἐξῆγε τὸ στράτευμα πᾶν, καὶ παρενέβαλε πρὸς τοῖς βουνοῖς. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν και- 8
ρὸν ἕτερος ἐφ᾽ ἑτέρῳ τῶν ἐκ τῆς ἐφεδρείας Μακεδόνων ἧθεν πρὸς τὸν Φίλιππον, ἀναβοῶν· Βασιλεῦ, φεύγουσιν οἱ πολέμιοι· μὴ παρῇς τὸν καιρόν· οὐ μένουσιν ἡμᾶς οἱ βάρβαροι· σὴ νῦν ἐστιν ἡμέρα, σὸς ὁ καιρός. ὥστε τὸν Φίλιππον, καίπερ οὐκ εὐδο- 9
κούμενον τοῖς τόποις, ὅμως ἐκκληθῆναι πρὸς τὸν κίνδυνον.

6. συνηλάθ. συνηλάθησαν Herv. Aug. Regii, Vesont. 8. παρῇς correxit Casaub. & sic perspicue cod. Vesont. Ceteri omnes παρῇ.

tur ad ea certamina, quæ acie instructa de summa rerum instituuntur; tantum præstant ceteris Græcis in præliis equestribus, quando catervatim aut etiam viritim res geritur. Hi igitur etiam tunc irruentium hostium impetum quum essent remorati, ad plana usque loca Romani non sunt propulsi; sed ubi aliquantum se submovissent ab hoste, in eumdem rursus obversi constiterunt. *Titus* videns, non velites solum & equites in fugam inclinasse, verum etiam universum exercitum propter istos metu consternatum, eductis copiis omnibus, prope ipsos colles aciem instruit. Dum hæc agebantur, alii post alios de statione Macedonum ad *Philippum* adcurrere, & hujusmodi clamoribus eum compellare: *Fugiunt hostes, o Rex! ne occasionem prætermiseris! non sustinent nos barbari: tuus hic est dies, tua hæc opportunitas!* adeo ut Philippus, cui tamen loca displicebant, ad subeundam prælii aleam impelleretur. Tumuli, quos dixi-

δυνον. Οἱ γὰρ προειρημένοι λόφοι καλοῦνται μὲν Κυνὸς Κεφαλαί· τραχεῖς δ' εἰσὶ καὶ περικεκλασμένοι, καὶ πρὸς ὕψος ἱκανὸν ἀνατείνοντες. Διὸ καὶ, προορώμενος ὁ Φίλιππος τὴν δυσχρηστίαν τῶν τόπων, ἐξ ἀρχῆς μὲν οὐδαμῶς ἡρμόζετο πρὸς ἀγῶνα· τότε δὲ, παρορμηθεὶς διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐελπιστίας τῶν ἀγγελλόντων, ἕλκειν παρήγγειλε τὴν δύναμιν ἐκ τοῦ χάρακος.

A.V 557. Cynoscephalæ tumuli.

10 (margin, at "νοι")

Ὁ δὲ Τίτος, παρεμβαλὼν τὴν αὑτοῦ στρατιὰν ἑξῆς ἅπασαν, ἅμα μὲν ἐφήδρευε τοῖς προκινδυνεύουσιν, ἅμα δὲ παρεκάλει τὰς τάξεις ἐπιπορευόμενος.
2 Ἡ δὲ παράκλησις ἦν αὐτοῦ βραχεῖα μὲν, ἐμφαντικὴ δὲ καὶ γνώριμος τοῖς ἀκούουσιν. ἐναργῶς γὰρ ὑπὸ τὴν ὄψιν ἐνδεικνύμενος, ἔλεγε τοῖς αὑτοῦ στρα-
3 τιώταις· Οὐχ οὗτοι Μακεδόνες εἰσὶν, ὦ ἄνδρες, οὓς ὑμεῖς, προκατέχοντας ἐν Μακεδονίᾳ τὰς εἰς τὴν

VI. Prælium ad Cynoscephalas.

diximus, [ob aliquam canini capitis similitudinem] *Cynoscephalæ* vocantur: sunt autem asperi amfractique, & in altitudinem sic satis magnam editi. Idcirco *Philippus*, difficultates locorum prospiciens, ad certamen neutiquam ab initio sese comparaverat; tunc vero spei bonæ magnitudine, quam illi ostendebant, qui eos nuncios adferebant, induci se passus est, ut vallo educi copias juberet.

6. *Quinctius*, universa suorum acie ordinata, simul præsidio fuit eis, qui pugnam jam ante capessiverant, simul ordines lustrans adhortabatur milites. Adhortatio ejus brevis illa quidem fuit, sed efficaciæ plena, & ad captum erat audientium. Etenim subjectos oculis eorum hostes palam digitis commonstrans, ita milites est adlocutus: *Nonne Macedones isti sunt, o commilitones, quos in Macedonia vos, quum fauces insiderent, quibus*

Ol.145.3. Prælium ad Cynoscephalas.

'Εορδαίαν ὑπερβολὰς, ἐκ τοῦ προφανοῦς μετὰ Σουλ-
πικίου βιασάμενοι πρὸς τόπους ὑπερδεξίους, ἐξεβά-
λετε, πολλοὺς αὐτῶν ἀποκτείναντες; Οὐχ οὗτοι 4
Μακεδόνες εἰσὶν, οὓς ὑμεῖς, προκατέχοντας τὰς
ἀπηλπισμένας ἐν Ἠπείρῳ δυσχωρίας, ἐκβιασάμενοι
ταῖς ἑαυτῶν ἀρεταῖς, φεύγειν ἠναγκάσατε ῥίψαντας
τὰ ὅπλα, τέως εἰς Μακεδονίαν ἀνεκομίσθησαν; Πῶς 5
οὖν ὑμᾶς εὐλαβεῖσθαι καθήκει, μέλλοντας ἐξ ἴσου
ποιεῖσθαι τὸν κίνδυνον πρὸς τοὺς αὐτούς; τί δὲ προο-
ρᾶσθαι τῶν προγεγονότων; ἀλλ' οὐ τἀναντία δι'
ἐκεῖνα καὶ νῦν θαῤῥεῖν; Διόπερ, ὦ ἄνδρες, παρα- 6
καλέσαντες σφᾶς αὐτοὺς, ὁρμᾶσθε πρὸς τὸν κίνδυ-
νον ἐῤῥωμένως. Θεῶν γὰρ βουλομένων, ταχέως πέ-
πεισμαι ταὐτὸ τέλος ἀποβήσεσθαι τῆς παρούσης
μάχης τοῖς προγεγονόσι κινδύνοις. Οὗτος μὲν οὖν, 7
ταῦτα εἰπὼν, τὸ μὲν δεξιὸν μέρος ἐκέλευε μένειν
κατὰ

VI. 3. 'Εορδαίαν. 'Εορδαίαν *Herv. Aug. Regii.* Ibid. Σουλπ. Σολπικίου *Herv. cum msstis.* 5. *Post* προγεγονότων lacunæ signum *posuit Casaub.*

bus aditur Eordæa, aperto marte adgressi, duce Sulpicio, & ad loca edita per vim connisi, statione dejecistis, multosque eorum occidistis? Nonne Macedones isti sunt, quos in Epiro, quum illas vias invias præoccupassent, per quas traduci posse exercitum omnes desperabant, vos vestra virtute deturbastis, & projectis armis fugere, donec in Macedoniam usque sese recepissent, coëgistis? Qui igitur nunc metuere vos deceat, ex æquo cum iisdem pugnaturos? Quid suspectum vobis aut male ominatum esse potest ex eis, quæ ante gesta sunt? annon potius etiam nunc propter illa crescet vobis animus? Agite igitur, commilitones, mutuis hortatibus excitati, valida vi ad prælium vos accingite. Nam qualis fuit superiorum certaminum exitus, talem hujus quoque dimicationis cito futurum, diis volentibus, confido. Hæc ubi *Quinctius* dicta dedit, dextram aciei partem stare jussit immo-

κατὰ χώραν, καὶ τὰ θηρία πρὸ τούτων· τῷ δ' εὐωνύμῳ μετὰ τῶν εὐζώνων ἐπῄει σοβαρῶς τοῖς πολε- A.V.557. Prælium ad Cynoscephalas.
1 μίοις. οἱ δὲ προκινδυνεύοντες τῶν Ῥωμαίων, προσλαβόντες τὴν τῶν πεζῶν στρατοπέδων ἐφεδρείαν, ἐκ μεταβολῆς ἐνέκειντο τοῖς ὑπεναντίοις.

Φίλιππος δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, ἐπειδὴ τὸ πλέον μέρος ἤδη τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως ἑώρα παρεμβεβληκὸς πρὸ τοῦ χάρακος, αὐτὸς μὲν ἀναλαβὼν τοὺς πελταστὰς καὶ τὸ δεξιὸν τῆς φάλαγγος προῆγε, σύντομον ποιούμενος τὴν πρὸς τοὺς λόφους ἀνά- VII.
2 βασιν· τοῖς δὲ περὶ τὸν Νικάνορα, τὸν ἐπικαλούμενον Ἐλέφαντα, συνέταξε φροντίζειν, ἵνα τὸ λοιπὸν
3 μέρος τῆς δυνάμεως ἐκ ποδὸς ἕπηται. Ἅμα δὲ τῷ τοὺς πρώτους ἅψασθαι τῆς ὑπερβολῆς, εὐθέως ἐξ ἀσπίδος παρενέβαλε καὶ προκατελάμβανε τοὺς ὑπερδεξίους· τῶν γὰρ προκινδυνευόντων Μακεδόνων ἐπὶ πολὺ τεθλιφότων τοὺς Ῥωμαίους ἐπὶ θάτερα

 μέρη

VII. 3. τοὺς ὑπερδ. An *τόπους ὑπερδεξίους*?

immotam, & ante hanc elephantos; lævam ipſe cum velitibus ſuperbo inceſſu in hoſtes induxit. Tum vero qui in ſtatione erant Romani, ubi legionum a tergo præſidium acceſſit, iterum converſi, acriter hoſtes adoriuntur.

7. Quo tempore *Philippus*, copiarum ſuarum partem maximam conſpicatus pro caſtris in acie jam ſtare, ipſe cum cetratis & dextra phalangis parte progrediens, colles ipſos raptim conſcendere inſtitit: *Nicanori*que, cui *Elephanto* erat cognomen, imperat, daret operam, ut e veſtigio pars aciei altera ſubſequeretur. Mox ubi ad ſummos colles primi pertingere cœperunt, confeſtim ad ſiniſtram ſigna convertit, & locis ſuperioribus occupatis, aciem ibi direxit. Quoniam enim *Macedones*, qui fuerant præmiſſi, per longum ſpatium *Romanos* urſerant, & in alteram partem

Ol. 145. 3. Prælium ad Cynoscephalas.

μέρη τῶν λόφων, ἐρήμους κατέλαβε τοὺς ἄκρους.
Ἔτι δὲ παρεμβάλλοντος αὐτοῦ τὰ δεξιὰ μέρη τῆς 4
στρατιᾶς, παρῆσαν οἱ μισθοφόροι, πιεζόμενοι κατὰ
κράτος ὑπὸ τῶν πολεμίων. προσγενομένων γὰρ τοῖς 5
τῶν Ῥωμαίων εὐζώνοις τῶν ἐν τοῖς βαρέσιν ὅπλοις
ἀνδρῶν, καθάπερ ἀρτίως εἶπα, καὶ συνεργούντων
κατὰ τὴν μάχην, προσλαβόντες οἱονεὶ σήκωμα τὴν
τούτων χρείαν, βαρέως ἐπέκειντο τοῖς πολεμίοις,
καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἔκτεινον. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν μὲν 6
ταῖς ἀρχαῖς, ὅτε παρεγίγνετο, θεωρῶν, οὐ μακρὰν
τῆς τῶν πολεμίων παρεμβολῆς συνεστῶτα τὸν τῶν
εὐζώνων κίνδυνον, περιχαρὴς ἦν· ὡς δὲ πάλιν ἐκ με- 7
ταβολῆς ἑώρα κλίνοντας τοὺς ἰδίους, καὶ προσδεο-
μένους ἐπικουρίας, ἠναγκάζετο βοηθεῖν, καὶ κρίνειν
ἐκ τοῦ καιροῦ τὰ ὅλα, καίπερ ἔτι τῶν πλείστων με-
ρῶν τῆς φάλαγγος κατὰ πορείαν ὄντων, καὶ προσ-
βαινόντων πρὸς τοὺς βουνούς. Προσδεξάμενος δὲ 8
τοὺς ἀγωνιζομένους, τούτους μὲν ἤθροιζε πάντας
ἐπὶ

tem collium depulerant, nudata præſidio cacumina invenit. Dum vero adhuc dextimos rex ordinabat, adveniunt conductitii, quos ſumma vi hoſtis premebat. Nam ubi velitibus Romanis graviter armati ſeſe adjunxerunt, ſicut modo dicebam, pugnantesque illos adjuvare ſunt adgreſſi; velites, accedente horum opera, & hoc quaſi pondere ad libramentum adſumto, hoſtibus acriter incumbentes, multos eorum occiderunt. Rex initio cum venit, conſpicatus non procul ab hoſtium caſtris manus conſerere expeditos, gaudio exſultaverat: at mox, facta commutatione, ſuos videns inclinare, & ſubſidio opus habere; ſuppetias illis venire, & quamquam pleræque partes phalangis in itinere adhuc erant, & ad tumulos accedebant, univerſæ tamen pugnæ aleam e re nata ſubire eſt coactus. Igitur recipiens hos qui in prælio fuerant, omnes in dextro cornu pedites

ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας, καὶ τοὺς πεζοὺς καὶ τοὺς ἱπ- A.V.557.
πέας· τοῖς δὲ πελτασταῖς καὶ τοῖς φαλαγγίταις Prælium ad Cy-
παρήγγειλε, διπλασιάζειν τὸ βάθος, καὶ πυκνοῦν noscephalas.
9 ἐπὶ τὸ δεξιόν. γενομένου δὲ τούτου, καὶ τῶν πολε-
μίων ἐν χερσὶν ὄντων, τοῖς μὲν φαλαγγίταις ἐδόθη
παράγγελμα, καταβαλοῦσι τὰς σαρίσσας ἐπάγειν,
10 τοῖς δ' εὐζώνοις κερᾶν. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν
καὶ Τίτος, δεξάμενος εἰς τὰ διαστήματα τῶν ση-
μαιῶν τοὺς προκινδυνεύοντας, προσέβαλε τοῖς πο-
λεμίοις.

Γενομένης δὲ τῆς ἐξ ἀμφοῖν συμπτώσεως μετὰ VIII.
βίας καὶ κραυγῆς ὑπερβαλλούσης, ὡς ἂν ἀμφοτέ-
ρων ὁμοῦ συναλαλαζόντων, ἅμα δὲ καὶ τῶν ἐκτὸς
τῆς μάχης ἐπιβοώντων τοῖς ἀγωνιζομένοις· ἦν τὸ
γιγνόμενον ἐκπληκτικὸν καὶ παραστατικὸν ἀγωνίας.
2 τὸ μὲν οὖν δεξιὸν τοῦ Φιλίππου λαμπρῶς ἀπήλλαττε
κατὰ τὸν κίνδυνον, ἅτε καὶ τὴν ἔφοδον ἐξ ὑπερδε-

 ξίου

10. σημαιῶν correxit *Casaub.* σημείων *Herv.* cum msstis.

dites equitesque congregavit: cetratisque & phalangitis præcepit, ut aciem profundiorem duplo efficerent, & ut ordines dextram versus densarent. Eo facto, quia jam hostes aderant, phalangitis data est tessera, ut demissis sarissis hostem invadant; expeditis, ut cornua firment. Quo etiam tempore *Quinctius*, velitibus receptis in aciei intervalla, pugnam commisit.

8. Et quum factus esset concursus magna vi & cum clamoribus insanum magnis; (nam & acies utraque consuetum illum præliantibus clamorem simul sustulit, & qui extra prælium erant, dimicantium alacritatem suis adclamationibus excitabant;) terribilis res erat, & ad incutiendum horrorem prorsus comparata. Iam qui in dextra parte aciei *Philippi* stabant, ii pugnam admodum secun-

Ol. 145. 3. Prælium ad Cynoscephalas.

ξίου ποιούμενον, καὶ τῷ βάρει τῆς συντάξεως ὑπερέχον, καὶ τῇ διαφορᾷ τοῦ καθοπλισμοῦ πρὸς τὴν ἐνεστῶσαν χρείαν πολὺ παραλλάττον. τὰ δὲ λοιπὰ 3
μέρη τῆς δυνάμεως αὐτῷ, τὰ μὲν ἐχόμενα τῶν κινδυνευόντων ἐν ἀποστάσει τῶν πολεμίων ἦν, τὰ δ' ἐπὶ τῶν εὐωνύμων ἄρτι διηνυκότα τὰς ὑπερβολὰς ἐπεφαίνετο τοῖς ἄκροις. Ὁ δὲ Τίτος, θεωρῶν οὐ 4
δυναμένους τοὺς παρ' αὐτοῦ στέγειν τὴν τῆς φάλαγγος ἔφοδον, ἀλλ' ἐκπιεζομένους τοὺς ἐπὶ τῶν εὐωνύμων, καὶ τοὺς μὲν ἀπολωλότας ἤδη, τοὺς δ' ἐπὶ πόδα ποιουμένους τὴν ἀναχώρησιν, ἐν δὲ τοῖς δεξιοῖς μέρεσι καταλειπομένας τῆς σωτηρίας τὰς ἐλπίδας· ταχέως ἀφορμήσας πρὸς τούτους, καὶ συνθεασάμε- 5
νος τῆς τῶν πολεμίων * τὰ μὲν συνεχῆ τοῖς διαγωνιζομένοις, τὰ δ' ἐκ τῶν ἄκρων ἀκμὴν ἐπικαταβαίνοντα,

VIII. 3. *δυνάμεως αὐτῷ. αὐτοῦ malim.* 5. *Post πολεμίων excidit φάλαγγος aut δυνάμεως. Vulgo nullam agnoscunt lacunam: sed articulum τῆς cum Vrsino ex conject. delevit Casaub.* Ibid. *Post διαγωνιζομένοις cum Reisk. ex Livio adjiciendum forsan vocab. ἄπρακτα.*

ſecundam faciebant: nam & de ſuperiore loco hoſtem petebant, & ipſo quaſi pondere ordinationis ſuæ vincebant, & genere quoque armorum ad præſentem dimicationem accommodatiſſimo longe præſtabant. At, quod reliquas partes Macedonici exercitus adtinet, partim dimicantibus ſuis a tergo ſtantes, procul ab hoſte erant ſubmoti; partim altitudinem collium recens emenſi, in verticibus ſeſe nunc demum oſtendebant, pars nempe aciei læva. *Titus*, poſtquam videt, phalangis impetum ſuſtineri a ſuis non poſſe, verum ſiniſtram aciem jam eſſe impulſam, & multis occiſis ceteros e prælio ſenſim ſe recipere, in dextra vero acie ſpem ſalutis ſupereſſe; eo ſeſe confeſtim contulit. Ibi conſpicatus hoſtium alios decertantibus adhærere, alios e ſummis collibus cum maxime deſcendere, nonnullos adhuc verticibus

νοντα, τὰ δ' ἔτι τοῖς ἄκροις ἐφεστῶτα, προθέμενος τὰ θηρία, προσῆγε τὰς σημαίας τοῖς πολεμίοις. A. V. 557. Prælium ad Cynoscephalas.
6 Οἱ δὲ Μακεδόνες, οὐδὲ τὸν παραγγέλλοντα ἔχοντες, οὔτε συστῆσαι δυνάμενοι καὶ λαβεῖν τὸ τῆς φάλαγγος ἴδιον σχῆμα, διά τε τὰς τῶν τόπων δυσχερείας, καὶ διὰ τὸ τοῖς ἀγωνιζομένοις ἑπόμενοι πορείας ἔχειν
7 διάθεσιν καὶ μὴ παρατάξεως· οὐδὲ προσεδέξαντο τοὺς Ῥωμαίους εἰς τὰς χεῖρας ἔτι, δι' αὐτῶν δὲ τῶν θηρίων πτοηθέντες καὶ διασπασθέντες ἐνέκλιναν.

Οἱ μὲν οὖν πλείους τῶν Ῥωμαίων, ἑπόμενοι, τού- IX. Philippus victus a Quinctio.
2 τους ἔκτεινον. εἷς δὲ τῶν χιλιάρχων τῶν ἅμα τούτοις, σημαίας ἔχων οὐ πλείους εἴκοσι, καὶ παρ' αὐτὸν τὸν τῆς χρείας καιρὸν συμφρονήσας, ὃ δέον εἴη ποιεῖν, μεγάλα συνεβάλετο πρὸς τὴν τῶν ὅλων
3 κατόρθωσιν.* Θεωρῶν γὰρ τοὺς περὶ τὸν Φίλιππον

D 5 ἐπὶ

5. τὰ δ' ἔτι *correxi cum Reisk. Vulgo* τὰ δ' ἐπὶ τοῖς ἄκρ. 6. συστῆσαι: συστῆναι *voluit Reisk.*
IX. 2. σημαίας. σημείας *Herv. cum msstis. Sic & paulo superius.*
3. Θεωρῶν γὰρ *correxit Casaub.* Θεωρῶν δὲ *Herv. cum msstis.*

ticibus tumulorum insidere; elephantibus ante aciem constitutis, signa in hostes intulit. *Macedones* enimvero, qui neque ducem habebant ad signum dandum, nec cogere se in unum corpus & propriam phalangis figuram constituere poterant; tum quia difficultates locorum impediebant, tum etiam, quod vestigia pugnam conserentium sequentes, in modum procedentis agminis, non autem aciei instructæ, erant dispositi; ne primum quidem impetum Romanorum exceperunt; sed a principio statim ab elephantis perturbati, solutis ordinibus in fugam inclinarunt.

9. Istos igitur plerique *Romanorum* insecuti, magnam stragem ediderunt. Erat inter hos tribunus quidam militum, quem signa non amplius viginti sequebantur: hic salubri consilio, e re natà apud se excogitato, ad universam victoriam magnum fecit momentum. Cernens enim *Philippum* longe

Ol.145.3. Philippus victus a Quinctio.

ἐπὶ πολὺ προπεπτωκότας τῶν ἄλλων, καὶ πιέζοντας τῷ βάρει τὸ σφέτερον εὐώνυμον, ἀπολιπὼν τοὺς ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ, νικῶντας ἤδη καταφανῶς, ἐπιστρέψας ἐπὶ τοὺς ἀγωνιζομένους, καὶ κατόπιν ἐπιγενόμενος, προσέβαλλε κατὰ νώτου τοῖς Μακεδόσι. Τῆς δὲ τῶν Φαλαγγιτῶν χρείας ἀδυνάτου καθεστώ- 4
σης ἐκ μεταβολῆς καὶ κατ᾽ ἄνδρα κινδυνεύειν, οὗτος μὲν ἐπέκειτο κτείνων τοὺς ἐν ποσὶν, οὐ δυναμένους αὑτοῖς βοηθεῖν· ἕως οὗ ῥίψαντες τὰ ὅπλα φεύγειν 5
ἠναγκάσθησαν οἱ Μακεδόνες, συνεπιθεμένων αὐτοῖς ἐκ μεταβολῆς καὶ τῶν κατὰ πρόσωπον ἐγκεκλικότων. Ὁ δὲ Φίλιππος ἐν μὲν ταῖς ἀρχαῖς, καθάπερ 6
εἶπα, τεκμαιρόμενος ἐκ τοῦ καθ᾽ αὑτὸν μέρους, ἐπέπειστο τελέως νικᾶν· τότε δὲ συνθεασάμενος ἄφνω 7
ῥιπτοῦντας τὰ ὅπλα τοὺς Μακεδόνας, καὶ τοὺς πολεμίους κατὰ νώτου προσβεβληκότας, βραχὺ γενόμενος

3. ἐπιστρέψας ἐπὶ. ἐπιστρ. δ᾽ ἐπὶ *Casaub. ex conject.* 4. αὑτοῖς βοηθ. αὐτοῖς *Casaub. invitis mss.*

longe ultra reliquam aciem suam progressum, lævam Romanæ aciei partem ipso quasi pondere obterentem; relictis dextimis, qui non ancipitem jam victoriam obtinebant, ad pugnantes sese avertit, & a tergo adveniens, aversos Macedonas invadit. Ac quoniam ea *phalangis ratio* est, ut retrorsum convertere se & prælia viritim capessere nequeat; tribunus cum suis proximum quemque Macedonum, qui defendere ipsi se non poterant, cædere non destitit: donec projectis armis fugam arripere hostes sunt coacti, quum etiam a fronte Romani, qui in fugam jam inclinaverant, signis conversis pariter eos urgerent. *Philippus* initio, sicut modo dicebam, ex illa parte, in qua ipse erat, conjecturam de universa pugna faciens, plenam sibi victoriam haud dubie spoponderat. Tunc vero, ut repente videt Macedones arma projicere, eorumque tergis hostes incum-

μενος ἐκ τοῦ κινδύνου μετ᾽ ὀλίγων ἱππέων καὶ πεζῶν, A.V. 557. Philippus victus a Quinctio.
8 συνεθεώρει τὰ ὅλα. Κατανοήσας δὲ τοὺς Ῥωμαίους
κατὰ τὸ δίωγμα τοῦ λαιοῦ κέρως τοῖς ἄκροις ἤδη
προσπελάζοντας, ἐγίγνετο [πρὸς φυγὴν, ὅσους ἐδύ-
νατο] πλείστους ἐκ τοῦ καιροῦ συναθροίσας τῶν
9 Θρᾳκῶν καὶ Μακεδόνων. Τίτος δὲ, τοῖς φεύγουσιν
ἑπόμενος, καὶ καταλαβὼν ἐν ταῖς ὑπερβολαῖς ἄρτι
τοῖς ἄκροις ἐπιβαλλούσας τὰς εὐωνύμους τάξεις τῶν
Μακεδόνων, τὰς μὲν [ἀρχὰς] ἐπέστη, τῶν πολε-
10 μίων ὀρθὰς ἀνασχόντων τὰς σαρίσσας· ὅπερ ἔθος
ἐστὶ ποιεῖν τοῖς Μακεδόσιν, ὅταν ἢ παραδιδῶσιν αὐ-
τοὺς, ἢ μεταβάλλωνται πρὸς τοὺς ὑπεναντίους.
11 μετὰ δὲ ταῦτα πυθόμενος τὴν αἰτίαν τοῦ συμβαί-
νοντος, παρακατεῖχε τοὺς μεθ᾽ ἑαυτοῦ, φείσασθαι
12 κρίνων τῶν ἀποδεδειλιακότων. Ἀκμὴν δὲ τοῦ Τίτου
ταῦτα

8. *Verba* uncis incluſa *ex Caſauboni conj. adjeci.* Lacunam *h. l. notaverat Caſaub.* 9. τὰς μὲν ἀρχὰς. *Vulgo omnes* ταῖς μὲν, *ſequente* lacuna *in msstis & cdd.* τὰς *ex Reg. F. adſcivi, & vocab.* ἀρχὰς *ex conject. adjeci.* 10. αὐτοὺς. αὐτοὺς *Caſaub.* 11. μεθ᾽ ἑαυτοῦ. μεθ᾽ αὐτοῦ *Aug. Regii, Veſont.*

cumbere, prælio paullulum excedens cum equitibus & peditibus paucis, quo loco eſſet rerum ſumma, cœpit contemplari. Et quum animadvertiſſet, Romanos, qui lævum ipſius cornu perſequebantur, ſummis jam collibus adpropinquare; congregata Thracum & Macedonum, quantam maximam poterat, manu fugam adornavit. *Titus* interim fugientes perſequens, poſtquam in jugo tumuli ſiniſtros Macedonum ordines, qui ad ſummos vertices tum maxime pervenerant, eſt adſecutus, initio quidem ſubſtitit, quia *ſariſſas in altum erectas* tenebant hoſtes. *Macedonibus* ea *conſuetudo* eſt, quoties aut deditionem aut tranſitionem ad hoſtes faciunt. Facti deinde cauſſam percontatus imperator, impetum ſuorum inhibuit; æquum eſſe judicans, ut trepidantibus parceret. Verum hæc dum cogitabat *Titus,*

Ol. 145. 3. ταῦτα διανοουμένου, τῶν προηγουμένων τινὲς ἐπιπεσόντες αὐτοῖς ἐξ ὑπερδεξίου, προσέφερον τὰς χεῖρας, καὶ τοὺς μὲν πλείους διέφθειρον, ὀλίγοι δέ τινες διέφυγον ῥίψαντες τὰ ὅπλα.

X. Fugit Philippus.

Πανταχόθεν δὲ τοῦ κινδύνου συντέλειαν εἰληφότος, καὶ κρατούντων τῶν Ῥωμαίων, ὁ μὲν Φίλιππος ἐποιεῖτο τὴν ἀποχώρησιν ὡς ἐπὶ τὰ Τέμπη. Καὶ 2
τῇ μὲν πρώτῃ περὶ τὸν Ἀλεξάνδρου καλούμενον Πύργον ηὐλίσθη· τῇ δ' ὑστεραίᾳ προελθὼν εἰς Γόννους ἐπὶ τὴν εἰσβολὴν τῶν Τεμπῶν, ἐπέμεινε, βουλόμενος ἀναδέξασθαι τοὺς ἐκ τῆς φυγῆς ἀνασωζομένους. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, μέχρι μέν τινος ἐπακολουθήσαντες 3
τοῖς φεύγουσιν, οἱ μὲν ἐσκύλευον τοὺς τεθνεῶτας, οἱ δὲ τοὺς αἰχμαλώτους ἤθροιζον, οἱ δὲ πλείους ὥρμησαν ἐπὶ τὴν διαρπαγὴν τοῦ τῶν πολεμίων χάρακος.

Aetoli spoliant castra Philippi.

Ἔνθα δὴ καταλαβόντες τοὺς Αἰτωλοὺς προεμ- 4
πεπτωκότας, καὶ δόξαντες στερεῖσθαι τῆς σφίσι καθηκούσης ὠφελείας, ἤρξαντο καταμέμφεσθαι τοὺς Αἰτωλοὺς, καὶ λέγειν πρὸς τὸν στρατηγὸν, ὅτι τοὺς μὲν

tus, quidam ex antesignanis, de superiore loco irruentes, eos invadunt, majoremque partem cædunt: pauci, armis projectis, fuga sibi consuluerunt.

10. Postquam omni ex parte prælium erat confectum, & Romani victoriam obtinebant, *Philippus* versus *Tempe* se recepit. Primo die circa *Turrim Alexandri*, quam vocant, quum tetendisset; sequenti, ut *Gonnos* pervenit, qui locus est in ipso Tempium aditu, substitit eo consilio, ut eos, qui fuga evasissent, exspectaret. *Romani*, aliquantisper insecuti fugientes, mox alii ad detrahenda mortuis spolia, alii ad captivos in unum locum cogendos, plures ad diripienda castra hostium se convertunt. Vbi quum *Aetolos* offenderent, qui jam ante irruperant; præda sibi debita fraudari se rati, *queri de Aetolis* cœperunt, & imperatori dicere, *pericula eum ipsis*

μὲν κινδύνους αὐτοῖς ἐπιτάττει, τῆς δ' ὠφελείας A.V.557.
5 ἄλλοις παρακεχώρηκε. Καὶ τότε μὲν ἐπανελθόν-
τες εἰς τὴν ἑαυτῶν στρατοπεδείαν, ηὐλίσθησαν· εἰς
δὲ τὴν ἐπαύριον ἅμα μὲν ἠθροίζοντο τοὺς αἰχμαλώ-
τους καὶ τὰ λειπόμενα τῶν σκύλων, ἅμα δὲ προη-
6 γον ποιούμενοι τὴν πορείαν ὡς ἐπὶ Λαρίσσης. Ἔπε- Exitus prælii ad Cynoscephalas.
σον δὲ τῶν Ῥωμαίων πρὸς τοὺς ἑπτακοσίους· τῶν δὲ
Μακεδόνων ἀπέθανον μὲν οἱ πάντες εἰς ὀκτακισχι-
λίους, ζωγρείᾳ δ' ἑάλωσαν οὐκ ἐλάττους πεντακισ-
7 χιλίων. Καὶ τῆς μὲν ἐν Θετταλίᾳ γενομένης περὶ
Κυνὸς Κεφαλὰς Ῥωμαίων καὶ Φιλίππου μάχης,
τοιοῦτον ἀπέβη τὸ τέλος.

Ἐγὼ δὲ κατὰ μὲν τὴν ἕκτην βίβλον ἐν ἐπαγγε- XI. Comparatio militiæ Macedonicæ cum Romana.
λίᾳ καταλιπὼν, ὅτι, λαβὼν τὸν ἁρμόζοντα καιρὸν,
σύγκρισιν ποιήσομαι τοῦ καθοπλισμοῦ Ῥωμαίων καὶ
Μακεδόνων, ὁμοίως δὲ καὶ τῆς συντάξεως τῆς ἑκα-
τέρων,

X. 6. τῶν Ῥωμαίων. τῶν μὲν Ῥωμ. *Casaub. ex conject.*
XI. 1. *Hoc Caput usque ad extr. cap. XV. vel XVI. præter alios Codices, exhibent etiam Regii D. & E.*

ipsis imperare, at prædam aliis concedere. Tunc sane in castra sua reversi, noctem ibi egerunt: insecuto vero die simul captivos, & quod erat reliquum spoliorum, coëgerunt in unum, simul pergentes ire *Larissam* petierunt. *Ceciderunt* eo prælio e *Romanorum* exercitu circiter septingenti: e *Macedonibus* vero perierunt, ut omnes una summa complectamur, hominum circiter octo millia; capti sunt vivi non pauciores quinque millibus. Atque hic fuit *exitus* ejus *prælii*, quod *ad Cynoscephalas in Thessalia* cum Philippo Romani fecerunt.

11. Ego vero quum *in sexto Libro hujus operis* sim pollicitus, me, ubi forem commodam nactus occasionem, *Armaturæ Romanorum & Macedonum comparationem instituturum, similiterque ordinationis Aciei utrisque propriæ, qua re alteri ab alteris differant, sive in*

Ol. 145. 3. τέρων, τί διαφέρουσιν ἀλλήλων πρὸς τὸ χεῖρον, καὶ τί πρὸς τὸ βέλτιον· νῦν, ἐπ' αὐτῶν τῶν πράξεων, πειράσομαι τὴν ἐπαγγελίαν ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν.
Ἐπεὶ γὰρ ἡ μὲν Μακεδόνων σύνταξις ἐν τοῖς πρὸ 2
τοῦ χρόνοις, δι' αὐτῶν τῶν ἔργων διδοῦσα τὴν πεῖραν, ἐκράτει τῶν τε κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τῶν Ἑλληνικῶν συντάξεων, ἡ δὲ Ῥωμαίων, τῶν τε κατὰ τὴν Λιβύην καὶ τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην προσεσπερίων ἐθνῶν ἁπάντων· ἐν δὲ τοῖς καθ' ἡμᾶς καιροῖς οὐχ 3
ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ πλεονάκις, γέγονε τούτων τῶν τάξεων καὶ τῶν ἀνδρῶν πρὸς ἀλλήλους διάκρισις· χρή- 4
σιμον καὶ καλὸν ἂν εἴη τὸ τὴν διαφορὰν ἐρευνῆσαι, καὶ παρὰ τί συμβαίνει, Ῥωμαίους ἐπικρατεῖν καὶ τὸ πρωτεῖον ἐκφέρεσθαι τῶν κατὰ πόλεμον ἀγώνων·
ἵνα μὴ, τὴν Τύχην λέγοντες μόνον, μακαρίζωμεν 5
τοὺς κρατοῦντας ἀλόγως, καθάπερ οἱ μάταιοι τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ', εἰδότες τὰς ἀληθεῖς αἰτίας, ἐπαινῶμεν

Cur Romani palmam omnibus præripiant.

2. διδοῦσα ex Reg. E. adscivi. Ceteri vulgo διαδοῦσα.

in deteriorem partem, sive in meliorem; nunc in ipsis rebus gestis, quod promisi, reapse præstare conabor. Quoniam enim *Macedonica acies* superioribus temporibus acies populorum Asiæ atque Græcorum, (quod sæpe ipsis rerum experimentis est probatum) vicit, pariterque *Romanorum acies* superior fuit aciebus populorum Africæ, omniumque qui sunt in Europa occidentem versus; quoniamque nostra memoria non semel, sed sæpius, usu venit, ut cum acies istorum utrorumque, tum ipsi viri, inter se committerentur; utile fuerit ac pulcrum, scrutari *discrimen, & caussam* investigare, *propter quam Romani superiores discedere, & bellicis certaminibus palmam omnibus præripere soleant:* ne Fortunæ hoc adtribuentes decus, beatos dumtaxat temere sine ratione, quod vanissimis quibusque mortalium contingere potest, prædicemus victores; sed, ubi veras caussas nove-

νῶμεν καὶ θαυμάζωμεν κατὰ λόγον τοὺς ἡγουμένους. A.V.557.
6 Περὶ μὲν οὖν τῶν πρὸς Ἀννίβαν ἀγώνων γεγονότων Hannibal quibus rebus superaverit Romanos.
Ῥωμαίοις, καὶ τῶν ἐν τούτοις ἐλαττωμάτων, οὐδὲν ἂν δέοι πλείω λέγειν· οὐ γὰρ παρὰ τὸν καθοπλισμὸν, οὐδὲ παρὰ τὴν σύνταξιν, ἀλλὰ παρὰ τὴν ἐπιδεξιότητα τὴν Ἀννίβου καὶ τὴν ἀγχίνοιαν περιέπι-
7 πτον τοῖς ἐλαττώμασι. Δῆλον δὲ τοῦτο πεποιήκαμεν ἡμεῖς ἐπ᾽ αὐτῶν ὑποδεικνύοντες τῶν ἀγώνων.
8 μαρτυρεῖ δὲ τοῖς ἡμετέροις λόγοις πρῶτον μὲν τὸ τέλος τοῦ πολέμου· προσγενομένου γὰρ στρατηγοῦ τοῖς Ῥωμαίοις, παραπλησίαν δύναμιν ἔχοντος Ἀννίβᾳ, ταχέως καὶ τὸ νικᾷν συνεξηκολούθησε τοῖς
9 προειρημένοις· εἶτα καὶ αὐτὸς Ἀννίβας, ἀποδοκιμάσας τὸν ἐξ ἀρχῆς αὐτοῖς ὑπάρχοντα καθοπλισμὸν, ἅμα τῷ νικῆσαι τῇ πρώτῃ μάχῃ παραχρῆμα τοῖς Ῥωμαίων ὅπλοις καθοπλίσας τὰς οἰκείας δυνάμεις, τούτοις

8. Ἀννίβᾳ. Ἀννίβου Reg. D. E. 9. εἶτα καὶ αὐτὸς ex conjectura. εἴτε κᾀὐτὸς cod. Vrſini. εἶτ᾽ οὖν αὐτὸς Reg. E. Alii aliter. Ibid. Poſt Ἀννίβας excidit fortaſſe artic. ὃς. Deinde καὶ ἅμα ſcribendum, vel ἅμα τε τῷ νικ.

noverimus, certa ratione & laudemus duces & miremur. Ac *de prœliis* quidem, *quæ Romani cum Hannibale conſeruerunt*, & cladibus, quas in iis acceperunt, pluribus jam non eſt agendum: nam iis cladibus neque armorum genus, neque inſtruendæ aciei ratio Hannibalis cauſſam præbuerunt: ſed cum dexteritas, tum capitale illius viri ingenium, iſtas nomini Romano ignominias impoſuerunt. Quod nos in ipſis certaminibus exponendis quum demonſtraverimus; dictis etiam noſtris fidem adſtruit, primum quidem, ipſe belli exitus: nam ſimulac Romanis imperator eſt exortus, ingenii viribus Hannibali par, ilicet victoria eosdem eſt ſecuta. Deinde Hannibal etiam ipſe teſtificatur, qui, damnato genere armorum, quo copiæ ipſius initio erant uſæ, poſt primam ſtatim victoriam, quam de Romanis eſt conſecutus, armis ipſorum copias ſuas quum armaſſet, iisdem perpetuo

Ol.145.3. Pyrrhi militia.

τούτοις διετέλεσε χρώμενος τὸν ἑξῆς χρόνον. Πύῤ- 10
ῥος γε μὴν οὐ μόνον ὅπλοις, ἀλλὰ καὶ δυνάμεσιν Ἰτα-
λικαῖς συγκέχρηται, τιθεὶς ἐναλλὰξ σημαίαν καὶ
σπεῖραν φαλαγγιτικὴν ἐν τοῖς πρὸς Ῥωμαίους ἀγῶ-
σιν. ἀλλ' ὅμως οὐδ' οὕτως ἐδύνατο νικᾷν, ἀλλ' ἀεί 11
πως ἀμφίδοξα τὰ τέλη τῶν κινδύνων αὐτοῖς ἀπέ-
βαινε. Περὶ μὲν οὖν τούτων ἀναγκαῖον ἦν προειπεῖν, 12
χάριν τοῦ μηδὲν ἀντεμφαίνειν ταῖς ἡμετέραις ἀπο-
φάσεσιν. ἐπάνειμι δ' ἐπὶ τὴν προκειμένην σύγ-
κρισιν.

XII. Phalanx densata.

Ὅτι μὲν, ἐχούσης τῆς φάλαγγος τὴν αὐτῆς ἰδιό-
τητα καὶ δύναμιν, οὐδὲν ἂν ὑποσταίη κατὰ πρόσω-
πον, οὐδὲ μεῖναι τὴν ἔφοδον αὐτῆς, εὐχερὲς κατα-
μαθεῖν ἐκ πολλῶν. Ἐπεὶ γὰρ ὁ μὲν ἀνὴρ ἵσταται 2
σὺν τοῖς ὅπλοις ἐν τρισὶ ποσὶ κατὰ τὰς ἐναγωνίους
πυκνώσεις, τὸ δὲ τῶν σαρισσῶν μέγεθός ἐστι κατὰ
μὲν τὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπόθεσιν ἑκκαίδεκα πηχῶν, κατὰ
δὲ

Sarissæ phalangis.

10. Ἰταλικαῖς. *Alii vulgo* Ἰταλικοῖς.

petuo deinceps eſt uſus. Iam *Pyrrhus* ſane non armis dumtaxat, verum etiam milite Italico uti ſolitus, in bello adverſus Romanos ſigna Italicorum, & cohortes phalangis more inſtructas, alternatim in acie collocabat; qui tamen ne ſic quidem vincere potuit, ſed ancipites ſemper certaminum exitus habuit. Et hæc quidem neceſſario præfanda mihi erant, ne quid eſſet, quod ſententiæ ſuper his rebus noſtræ vel in ſpeciem repugnaret. Redeo nunc ad *inſtitutam comparationem.*

12. Enimvero perſpicuum eſt multis rationibus, retinente *Phalange* proprietatem ſuam & vires, nihil quidquam poſſe reperiri, quod a fronte ei reſiſtere, aut ejus incumbentis impetum ſuſtinere valeat. Quoties enim denſatio fit aciei ad certamen, conſiſtit vir una cum armis in tribus pedibus. *Sariſſæ* vero longitudo, ut quidem vetus inſtitutum erat, cubitorum eſt ſexdecim;

δὲ τὴν ἁρμογὴν τὴν πρὸς τὴν ἀλήθειαν δεκατεσσά- A.V. 557. Sarissæ phalangis.
3 ρων· τούτων δὲ τοὺς τέσσαρας ἀφαιρεῖ τὸ μεταξὺ
τοῖν χεροῖν διάστημα, καὶ τὸ κατόπιν σήκωμα τῆς
4 προβολῆς· Φανερὸν, ὅτι τοὺς δέκα πήχεις προπί-
πτειν ἀνάγκη τὴν σαρίσσαν πρὸ τῶν σωμάτων ἑκά-
στου τῶν ὁπλιτῶν, ὅταν ἴῃ δι᾽ ἀμφοῖν τοῖν χεροῖν
5 προβαλλόμενος ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Ἐκ δὲ τούτου
συμβαίνει, τὰς μὲν τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου καὶ τε-
τάρτου πλεῖον, τὰς δὲ τοῦ πέμπτου ζυγοῦ σαρίσ-
σας δύο προπίπτειν πήχεις πρὸ τῶν πρωτοστατῶν,
ἐχούσης τῆς φάλαγγος τὴν αὑτῆς ἰδιότητα καὶ πύ-
6 κνωσιν κατ᾽ ἐπιστάτην καὶ κατὰ παραστάτην· ὡς
Ὅμηρος ὑποδείκνυσιν ἐν τούτοις·

Ἀσπὶς ἄρ᾽ ἀσπίδ᾽ ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ᾽ ἀνήρ.
Ψαῦον δ᾽ ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι
Νευόντων· ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισι.

Τούτων

XII. 4. ὅταν ἴῃ *cum Reiskio correxi. Vulgo* ὅταν εἴη. 5. δύο προπίπτειν. δύο προβαίνειν *Reg. E.* Ibid. πρωτοστατῶν. *Alii libri dant* προστατῶν, *& sic rursus deinde.*

cim; sed, ut postea ad veriorem pugnæ usum fuit aptata, quatuordecim. Hujus vero mensuræ quatuor absumit cubitos spatium inter manus ambas, una cum libramento quod a tergo respondet parti anteriori quæ prætenditur. Quæ quum ita sint, liquet, sarissam cujusque armati, quando ambabus manibus in hostes illam porrigens pergit, cubitos decem ultra ejus corpus necessario protendi. Vnde fit, ut secundi quidem & tertii ac quarti ordinis sive jugi sarissæ plures cubitos, quinti vero nonnisi duos tandem protendantur ante eos qui in primo stant ordine; si modo phalanx proprietatem suam obtineat, & convenienter sibi densata sit, ratione cujusque armati, sive pone, sive ad latus stantis; quam densationem hisce versibus *Homerus* ostendit:

Scutum scuto hæsit, galeæ galea, atque viro vir:
Et cristæ e conis tangebant se invicem equinæ
Nutantum: densati adeo pressere virum vir.

Ol.145.3. Τούτων δ᾽ ἀληθινῶς καὶ καλῶς λεγομένων, δῆλον, 7 ὡς ἀνάγκη, καθ᾽ ἕκαστον τῶν πρωτοστατῶν σαρίσσας προπίπτειν πέντε, δυσὶ πήχεσι διαφερούσας ἀλλήλων κατὰ μῆκος.

XIII. Vis propria phalangis. Ἐκ δὲ τούτου ῥᾴδιον, ὑπὸ τὴν ὄψιν λαβεῖν τὴν τῆς ὅλης φάλαγγος ἔφοδον καὶ προβολὴν, ποίαν τινα εἰκὸς εἶναι, καὶ τίνα δύναμιν ἔχειν, ἐφ᾽ ἑκκαίδεκα τὸ βάθος οὖσαν. ὧν ὅσοι πέμπτον ζυγὸν ὑπεραίρουσι, 2 ταῖς μὲν σαρίσσαις οὐδὲν οἷοί τ᾽ εἰσὶ συμβαλέσθαι πρὸς τὸν κίνδυνον· διόπερ οὐδὲ ποιοῦνται κατ᾽ ἄνδρα τὴν προβολήν. παρὰ δὲ τοὺς ὤμους τῶν προη- 3 γουμένων ἀνανενευκυίας φέρουσι, χάριν τοῦ τὸν κατὰ κορυφὴν τόπον ἀσφαλίζειν τῆς ἐκτάξεως, εἰργουσῶν τῇ πυκνώσει τῶν σαρισσῶν ὅσα τῶν βελῶν ὑπερπετῆ τῶν πρωτοστατῶν φερόμενα δύναται προσπίπτειν πρὸς τοὺς ἐφεστῶτας. Αὐτῷ γε μὴν τῷ 4 τοῦ

XIII. 1. εἰκὸς ex Vrsini conj. correxit Casaub. εἰκότως Herv. cum msstis. 2. συμβαλέσθαι. συμβάλλεσθαι Reg. D.

Quæ vere & recte quum dicantur; adparet, necesse esse, ut singuli eorum, qui in primo stant ordine, quinas præ se prominentes *sarissas* habeant, inter quas ratione longitudinis binum cubitorum erit discrimen.

13. Ex quibus facile cuivis est ob oculos sibi ponere, quantam vim par sit habere *Phalangem*, cum *porrectis sarissis* in hostem incumbit, sedecim ordinum habens altitudinem. Milites autem, qui quintum ordinem sive iugum excedunt, sarissis illi quidem pugnam adjuvare nihil queunt, eamque ob caussam viritim illas non prætendunt; sed ad humeros præcedentium inclinatas & sursum spectantes eas gestant, ut aciei securitatem ab eo, qui supra verticem est, loco præstent; frequentia sarissarum iis telis obstante, quæ impetu suo ultra primos ordines delata incidere in posteriores possent. At pondere ipso corporis

τοῦ σώματος βάρει κατὰ τὴν ἐπαγωγὴν πιέζοντες A.V.557.
οὗτοι τοὺς προηγουμένους, βιαίαν μὲν ποιοῦσι τὴν Vis propria phalangis.
ἔφοδον, ἀδύνατον δὲ τοῖς πρωτοστάταις τὴν εἰς τοὔ-
5 πισθεν μεταβολήν. Τοιαύτης περὶ τὴν Φάλαγγα
διαθέσεως καὶ καθόλου καὶ κατὰ μέρος οὔσης, ῥη-
τέον ἂν εἴη καὶ τοῦ Ῥωμαίων καθοπλισμοῦ καὶ τῆς
ὅλης συντάξεως τὰς ἰδιότητας καὶ διαφορὰς ἐκ πα-
6 ραθέσεως. Ἵστανται μὲν οὖν ἐν τρισὶ ποσὶ μετὰ
7 τῶν ὅπλων καὶ Ῥωμαῖοι. τῆς μάχης δ' αὐτοῖς κατ'
ἄνδρα τὴν κίνησιν λαμβανούσης, διὰ τὸ τῷ μὲν θυ-
ρεῷ σκέπειν τὸ σῶμα, συμμετατιθεμένους ἀεὶ πρὸς
τὸν τῆς πληγῆς καιρὸν, τῇ μαχαίρᾳ δ' ἐκ κατα-
8 φορᾶς καὶ διαιρέσεως ποιεῖσθαι τὴν μάχην· προφα-
νὲς, ὅτι χάλασμα καὶ διάστασιν ἀλλήλων ἔχειν δεή-
σει τοὺς ἄνδρας ἐλάχιστον τρεῖς πόδας κατ' ἐπι-
στάτην καὶ κατὰ παραστάτην, εἰ μέλλουσιν εὐχρη-

4. *πιέζοντες. πιεζοῦντες Reg. D. E. Vesont. extr.* 7. *καὶ διαιρέσεως. καὶ ἐκ διαιρέσεως malim. Sed διέρσεως voluit Salmas. & Gron. διάρσεως suspicatus est Lipsius.*

poris iidem, quoties ducitur in hostem phalanx, dum antecedentes urgent obnitendo, impressioni vim atque violentiam adjiciunt, & ordinibus primoribus retro se avertendi omnem penitus facultatem adimunt. Ejusmodi quum sit & phalangis universæ, & partium ejus ratio ac dispositio: sequitur, ut *Armaturæ atque instructionis Aciei Romanæ* proprietates & differentias ad comparandum exponamus. Consistunt igitur etiam *Romani* cum ipsis armis, in trium pedum spatio. Sed quum in eorum pugna singuli armati sese moveant, qui corpus objectu scuti defendunt, in omnem partem, unde quis ictum minetur, subinde se convertentes, iidemque cæsim pariter & punctim gladiis feriant; nemo non intelligit, oportere, ut aliquantum vacui spatii habeant, quo distent alter ab altero: atque id spatium, si volumus ipsos munia sua commode exsequi, trium erit minimum pedum, tam ratione eorum qui ad latus, quam

Ol.145.3. Vis propria phalangis.

στεῖν πρὸς τὸ δέον. ἐκ δὲ τούτου συμβήσεται, τὸν ἕνα Ῥωμαῖον ἵστασθαι κατὰ δύο πρωτοστάτας τῶν φαλαγγιτῶν, ὥστε πρὸς δέκα σαρίσσας αὐτῷ γίγνεσθαι τὴν ἀπάντησιν καὶ τὴν μάχην· ἃς οὔτε κόπτοντα τὸν ἕνα καταταχῆσαι δυνατὸν, ὅταν ἅπαξ συνάψωσιν εἰς τὰς χεῖρας, οὔτε βιάσασθαι ῥάδιον, μηδέν γε τῶν ἐφεστώτων δυναμένων συμβάλλεσθαι τοῖς πρωτοστάταις, μήτε πρὸς τὴν βίαν, μήτε πρὸς τὴν τῶν μαχαιρῶν ἐνέργειαν. Ἐξ ὧν εὐκατανόητον, ὡς οὐχ οἷόν τε μεῖναι κατὰ πρόσωπον τὴν τῆς φάλαγγος ἔφοδον οὐδένα, τηρούσης τὴν αὐτῆς ἰδιότητα καὶ δύναμιν, ὡς ἐν ἀρχαῖς εἶπα.

XIV. Incommoda phalangis.

Τίς οὖν αἰτία τοῦ νικᾷν Ῥωμαίους, καὶ τί τὸ σφάλλον ἐστὶ τοὺς ταῖς φάλαγξι χρωμένους; Ὅτι συμβαίνει, τὸν μὲν πόλεμον ἀορίστους ἔχειν καὶ τοὺς καιροὺς καὶ τοὺς τόπους τοὺς πρὸς τὴν χρείαν· τῆς δὲ φάλαγγος ἕνα καιρὸν εἶναι καὶ τόπον, ἓν γένος, ἐν

quam eorum qui pone ſtant. Ita fiet, ut Romanus miles unus duos phalangitas primi ordinis habeat ſibi oppoſitos; adeo ut ſariſſis decem illi ſit occurrendum, & cum iis decertandum: quas, ubi ſemel ad manus ventum eſt, neque cædere, quantumvis præcipiti feratur celeritate, quisquam poterit unus, neque perrumpet facile; quum quidem poſteriores ordines prioribus nihil conferre valeant, neque ut violentius ipſi irrumpant, neque ut gladii eorum efficaciore ictu feriant. Ex quibus facile intelligitur, *nullam aciem eſſe poſſe tam firmam, ut impreſſionem phalangis a fronte ſuſtinere queat*, ſi modo illa, ut initio dicebam, proprietatem ſuam & vires obtineat.

14. Quænam igitur *cauſſa* eſt, *cur vincant Romani?* & *qui fit, ut, qui phalangibus utuntur, clades accipere poſſint?* Quia bellicorum quidem certaminum & tempora & loca ſunt incerta, atque indefinita; phalangi vero unum eſt tempus, unus locus,

3 ἐν οἷς δύναται τὴν αὑτῆς χρείαν ἐπιτελεῖν. Εἰ μὲν A.V.557.
οὖν τις ἦν ἀνάγκη τοῖς ἀντιπάλοις, εἰς τοὺς τῆς Incommoda
φάλαγγος καιροὺς καὶ τόπους συγκαταβαίνειν, ὅτε phalangis.
μέλλοιεν κρίνεσθαι περὶ τῶν ὅλων· εἰκὸς ἦν κατὰ τὸν
ἄρτι λόγον, ἀεὶ φέρεσθαι τὸ πρωτεῖον τοὺς ταῖς φά-
4 λαγξι χρωμένους. Εἰ δὲ δυνατὸν ἐκκλίνειν, καὶ τοῦ-
το ποιεῖν ῥᾳδίως· πῶς ἂν ἔτι φοβερὸν εἴη τὸ προει-
5 ρημένον σύνταγμα; Καὶ μὴν, ὅτι χρείαν ἔχει τόπων
ἐπιπέδων καὶ ψιλῶν ἡ φάλαγξ, πρὸς δὲ τούτοις
μηδὲν ἐμπόδιον ἐχόντων, λέγω δ᾽ οἷον τάφρους,
ἐκρήγματα, συναγκείας, ὀφρῦς, ῥεῖθρα ποταμῶν,
6 ὁμολογούμενόν ἐστι. πάντα γὰρ τὰ προειρημένα
παραποδίζειν καὶ λύειν τὴν τοιαύτην τάξιν ἱκανὰ
7 γίγνεται. Διότι δ᾽ εὑρεῖν τόπους ποτὲ μὲν ἐπὶ στα-
δίους εἴκοσι, ποτὲ δὲ καὶ πλείους, ἐν οἷς μηδέν τι

XIV. 5. *συναγκείας. Alii συναγκίας.* 6. *παραποδίζειν. παρεμποδίζειν Reg. D. Veſont. extr.*

locus, unus modus, quibus perficere opus ſuum queat. Quod ſi qua igitur neceſſitas adverſarios, ubi rerum ſummam acie decernere parant, compelleret, ut temporibus ac locis phalangi aptis ſeſe adcommodarent; rationi foret conſentaneum, ut ii, qui phalangibus utuntur, victoriam ſemper eſſent reportaturi. Quodſi vero declinari phalangis impreſſio poteſt, eaque res ne magnam quidem difficultatem habet, cur, obſecro, ea forma aciei inſtruendæ tantopere metuenda cenſeatur? Atqui eſt ſane in confeſſo, opus eſſe phalangi locis planis, & quæ nec arboribus veſtita ſint, nec præterea alia habeant impedimenta; nullas puta foſſas, hiatus, convalles, clivorum ſupercilia, aut amnium alveos. Quidvis enim eorum, quæ commemoravimus, ad impediendam ſolvendamque ejuſmodi aciem fuerit ſatis. Iam vero illud quoque fatebuntur omnes, fieri, prope dixerim, nullo modo poſſe, aut admodum certe raro, ut campi

Ol. 145. 3. Incommoda phalangis.

τοιοῦτον ὑπάρχει, σχεδὸν, ὡς εἰπεῖν, ἀδύνατόν ἐστιν,
εἰ δὲ μή γε, τελέως σπάνιον· καὶ τοῦτο πᾶς ἄν τις
ὁμολογήσειεν. Οὐ μὴν, ἀλλ' ἔστω τόπους εὑρῆσθαι 8
τοιούτους. ἐὰν οὖν οἱ μὲν πολεμοῦντες εἰς μὲν τού-
τους μὴ συγκαταβαίνωσι, περιπορευόμενοι δὲ πορ-
θῶσι τὰς πόλεις καὶ τὴν χώραν τὴν τῶν συμμά-
χων· τί τῆς τοιαύτης ὄφελος ἔσται συντάξεως;
Μένουσα μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἐπιτηδείοις αὐτῇ τόποις, 9
οὐχ οἷον ὠφελεῖν δύναιτ' ἂν τοὺς φίλους, ἀλλ' οὐδ'
αὐτὴν σώζειν. αἱ γὰρ τῶν ἐπιτηδείων παρακομιδαὶ 10
κωλυθήσονται ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν πολεμίων, ὅταν ἀκο-
νιτὶ κρατῶσι τῶν ὑπαίθρων. ἐὰν δ', ἀπολιποῦσα 11
τοὺς οἰκείους τόπους, βούληταί τι πράττειν, εὐχεί-
ρωτος ἔσται τοῖς πολεμίοις. Οὐ μὴν, ἀλλὰ κἂν εἰς 12
τοὺς ἐπιπέδους συγκαταβάς τις τόπους, μὴ πᾶν
ἅμα τὸ σφέτερον στρατόπεδον ὑπὸ τὴν ἐπαγωγὴν
τῆς φάλαγγος καὶ τὸν ἕνα καιρὸν ὑποβάλῃ, βρα-
χέα

11. *ἀπολιποῦσα.* ἀπολείπουσα *Casaub. invitis msstis.* 12. καὶ τὸν ἕνα *ex msstis revocavi.* κατὰ τὸν ἕνα *Casaub. ex conj.*

campi inveniantur five ad ftadia viginti five ad plura etiam patentes, in quibus nullum tale infit impedimentum. Verum efto, inveniantur loca hujusmodi. Quid? fi hoftes eo noluerint defcendere, fed paffim fines incurfando, qua urbes, qua agros fociorum evaftaverint; aciei ita digeftæ ecqua erit utilitas? Quippe fi locis immoretur fibi aptis, adeo prodeffe amicis nihil poterit, ut ne fe quidem ipfa fit fervatura. Nam commeatuum advectio nullo negotio impedietur ab hoftibus, ubi nemine repugnante omnia, quæ fub dio funt, fuæ poteftati fubjecerint. Quod fi vero, loca relinquens fibi apta, conari aliquid phalanx voluerit, hoftibus ex facili erit fuperabilis. Quin etiam, licet in planitiem demiferit fefe aliquis, fi modo, phalangi contra fe venienti & uni communi periculo non exercitum fuum fimul univerfum

χέα δὲ φυγομαχήσῃ κατ' αὐτὸν τὸν τοῦ κινδύνου A.V.557.
καιρόν· εὐθεώρητον γίγνεται τὸ συμβησόμενον, ἐξ
ὧν ποιοῦσι Ῥωμαῖοι νῦν.

XV. Romana acies præſtat phalangi.

Οὐκέτι γὰρ ἐκ τοῦ λόγου δεῖ τεκμαίρεσθαι, τὸ
νυνὶ λεγόμενον ὑφ' ἡμῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἤδη γεγονότων.
2 Οὐ γὰρ ἐξισώσαντες τὴν παράταξιν πᾶσιν ἅμα
συμβάλλουσι τοῖς στρατοπέδοις μετωπηδὸν πρὸς τὰς
φάλαγγας· ἀλλὰ τὰ μὲν ἐφεδρεύει τῶν μερῶν αὐ-
3 τοῖς, τὰ δὲ συμμίσγει τοῖς πολεμίοις. Λοιπὸν, ἄν
τ' ἐκπιέσωσιν οἱ φαλαγγῖται τοὺς καθ' αὑτοὺς προσ-
βάλλοντες, ἄν τ' ἐκπιεσθῶσιν ὑπὸ τούτων, λέλυται
4 τὸ τῆς φάλαγγος ἴδιον. ἢ γὰρ ἑπόμενοι τοῖς ὑποχω-
ροῦσιν, ἢ φεύγοντες τοὺς προσκειμένους, ἀπολείπου-
5 σι τὰ λοιπὰ μέρη τῆς οἰκείας δυνάμεως. οὗ γενομέ-
νου, δέδοται τοῖς ἐφεδρεύουσι τῶν πολεμίων διάστη-
μα, καὶ τόπος, ὃν οὗτοι κατεῖχον, πρὸς τὸ μηκέτι
κατὰ πρόσωπον ὁρμᾷν, ἀλλὰ παρεισπεσόντας πλα-
γίους παρίστασθαι καὶ κατὰ νώτου τοῖς φαλαγγί-

verſum objiciens, detrectaverit paulifper pugnam; quid ſit eventurum, facile intellectu eſt ex iis, quæ nunc Romani faciunt.

15. Nam quod nunc dicimus, id non amplius argumentis & rationibus colligendum eſt, ſed ex iis rebus intelligitur, quæ jam ſunt geſtæ. Non enim aciem ſuam *Macedonicæ* adæquant longitudine *Romani*, ut copiis univerſis cum phalange frontem committant; ſed virium ſuarum parte in ſubſidium ſepoſita, altera cum hoſtibus confligunt. Sive igitur phalangitæ oppoſitam ſibi aciem propulerint, ſive ipſi ab ea fuerint propulſi, ſolutum eſt quod fuit *phalangi* proprium. Nam aut perſequendo cedentes, aut fugiendo incumbentes, ceteram ſuam aciem derelinquunt. Quo facto, ſpatium locusque, in quo illi ſtabant, hoſtibus datur in ſubſidium præparatis, ut non jam a fronte phalangitas invadant, ſed vel ad latera progreſſi, vel etiam a tergo, in eorum ordines irrumpant. Quod

Ol. 145. 3. Romana acies præstat phalangi.

ταις. Ὅταν δὲ τοὺς μὲν τῆς φάλαγγος καιροὺς καὶ 6
τὰ προτερήματα ῥᾴδιον εἴη φυλάξασθαι, τοὺς δὲ κατὰ τῆς φάλαγγος ἀδύνατον· πῶς οὐ μεγάλην εἰκὸς εἶναι τὴν διαφορὰν ἐπὶ τῆς ἀληθείας τῶν προειρημένων; Καὶ μὴν πορευθῆναι διὰ τόπων παν- 7
τοδαπῶν ἀναγκαῖον τοὺς χρωμένους φάλαγγι, καὶ καταστρατοπεδεῦσαι, ἔτι δὲ τόπους εὐκαίρους προκαταλαβέσθαι, καὶ πολιορκῆσαί τινας, καὶ πολιορκηθῆναι, καὶ παραδόξοις ἐπιφανείαις περιπεσεῖν. ἅπαντα γὰρ ταῦτά ἐστι πολέμου μέρη, καὶ ῥοπὰς 8
ποιεῖ πρὸς τὸ νικᾶν, ποτὲ μὲν ὁλοσχερεῖς, ποτὲ δὲ μεγάλας. Ἐν οἷς πᾶσιν ἡ μὲν Μακεδόνων ἐστὶ σύν- 9
ταξις δύσχρηστος, ποτὲ δ᾽ ἄχρηστος, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὸν φαλαγγίτην μήτε κατὰ τάγμα, μήτε κατ᾽ ἄνδρα παρέχεσθαι χρείαν· ἡ δὲ Ῥωμαίων εὔχρηστος. Πᾶς γὰρ Ῥωμαῖος, ὅταν ἅπαξ καθο- 10
πλισθεὶς ὁρμήσῃ πρὸς τὴν χρείαν, ὁμοίως ἥρμοσται πρὸς

si vero phalangis quidem opportunitates, & quidquid est, quo illa præcipue valet, evitari facile possunt; quæ autem contra ipsam faciunt, nullo pacto sunt evitabilia; qui potest fieri, ut in veris pugnis discrimen ingens inter phalangem & Romanam aciem non inveniatur? Atqui necesse est phalange utentibus, per cuicuimodi loca proficisci; tum castra facere; ad hæc loca opportuna præoccupare, obsidere, obsideri, & in hostem incidere subito adparentem. Sunt enim istæ omnes belli partes, e quibus victoria universa nonnumquam pendet, nonnumquam momentum ad eam parandam magnum faciunt. In quibus omnibus *Macedonica ordinatio* modo cum magna difficultate usurpatur, modo nulli prorsus est usui; quia miles *phalangita* neque manipulatim, neque viritim operam potest navare, *Romanus* contra commode ubique rem gerit. Quilibet enim Romanus miles, ubi semel armis instructus ad pugnam se accinxit, ex æquo paratus est ad quemvis locum, ad

πρὸς πάντα τόπον καὶ καιρὸν, καὶ πρὸς πᾶσαν ἐπι- A.V 557.
11 φάνειαν. καὶ μὴν ἕτοιμός ἐστι, καὶ τὴν αὐτὴν ἔχει διάθεσιν, ἄν τε μετὰ πάντων δέῃ κινδυνεύειν, ἄν τε μετὰ μέρους, ἄν τε κατὰ σημαίαν, ἄν τε καὶ κατὰ
12 ἄνδρα. Διὸ καὶ παρὰ πολὺ τῆς κατὰ μέρος εὐχρηστίας διαφερούσης, παρὰ πολὺ καὶ τὰ τέλη συνεξακολουθεῖ ταῖς Ῥωμαίων προθέσεσι μᾶλλον ἢ
13 ταῖς τῶν ἄλλων. Περὶ μὲν οὖν τούτων ἀναγκαῖον ἡγησάμην εἶναι τὸ διὰ πλειόνων ποιήσασθαι μνήμην, διὰ τὸ καὶ παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων διαλαμβάνειν, ὅτε Μακεδόνες ἡττήθησαν, ἀπίστῳ τὸ γεγονὸς ἐοικέναι, καὶ μετὰ ταῦτα πολλοὺς διαπορήσειν, διὰ τί καὶ πῶς λείπεται τὸ σύνταγμα τῆς φάλαγγος ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίων καθοπλισμοῦ.

Romana acies præstat phalangi.

XVI. In Macedoniam se recipit Philippus.

Φίλιππος δὲ, τὰ δυνατὰ πεποιηκὼς πρὸς τὸν ἀγῶνα, τοῖς δ' ὅλοις πράγμασιν ἐσφαλμένος, ἀναδεξάμενος ὅσους ἐδύνατο πλείστους τῶν ἐκ τῆς μάχης ἀνασωζομένων, αὐτὸς μὲν ὥρμησε διὰ τῶν Τεμ-

ad quodvis tempus, ad quemvis hostem, undeunde ille adparuerit; denique peræque paratus & eodem modo instructus est unusquisque, sive totus simul exercitus, sive pars tantum dimicare debet, sive manipulatim, sive viritim ineunda pugna est. Quum igitur commodo partium usu longe præstet *acies Romana;* exitus etiam pugnarum multo magis votis Romanorum, quam aliorum, solent respondere. Ego vero, ut de hisce rebus differerem pluribus verbis, propterea necessarium duxi, quod & illo ipso tempore, quo victi sunt Macedones, multi Græcorum in eam cogitationem venerunt, ut rem pro incredibili haberent, & posthac etiam quæsituri sint multi, cur & qua ratione phalangis instructio sit Romanorum armatura inferior.

16. *Philippus*, quum in eo certamine nihil prætermisisset, quod a se præstari posset, universo tamen prælio victus; ubi eorum, qui e pugna evaserunt, quantos poterat plurimos excepisset, per

Ol.145.3. πῶν εἰς Μακεδονίαν. Εἰς δὲ τὴν Λάρισσαν ἔτι τῇ 2
προτεραίᾳ νυκτὶ διεπέμψατό τινα τῶν ὑπασπιστῶν,
Chartas regias cremari jubet. ἐντειλάμενος ἀφανίσαι καὶ κατακαῦσαι τὰ βασιλικὰ γράμματα· ποιῶν πρᾶγμα βασιλικὸν, τὸ μηδ' ἐν τοῖς δεινοῖς λήθην ποιεῖσθαι τοῦ καθήκοντος.
σαφῶς γὰρ ᾔδει, διότι πολλὰς ἀφορμὰς δώσει τοῖς 3
ἐχθροῖς καὶ καθ' ἑαυτοῦ καὶ κατὰ τῶν φίλων, ἐὰν
κρατήσωσι Ῥωμαῖοι τῶν ὑπομνημάτων. Ἴσως μὲν 4
οὖν καὶ ἑτέροις ἤδη τοῦτο συμβέβηκε, τὸ τὰς μὲν ἐν ταῖς ἐπιτυχίαις ἐξουσίας μὴ δύνασθαι φέρειν ἀνθρωπίνως, ἐν δὲ ταῖς περιπετείαις εὐλαβῶς ἵστασθαι
In adversa fortuna resipiscit Philippus. καὶ νουνεχῶς· ἐν δὲ τοῖς μάλιστα καὶ περὶ Φί- 5
λιππον τοῦτο γέγονε. δῆλον δ' ἔσται τοῦτο διὰ τῶν μετὰ ταῦτα ῥηθησομένων. Καθάπερ γὰρ καὶ τὰς 6
ἐξ ἀρχῆς ὁρμὰς ἐπὶ τὸ δέον αὐτοῦ σαφῶς ἐδηλώσαμεν, καὶ πάλιν τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβολὴν, καὶ πότε, καὶ διὰ τί, καὶ πῶς ἐγένετο, καὶ τὰς ἐν ταύτῃ

per Tempe *in Macedoniam* contendit. Præcedente vero nocte e satellitibus unum Larissam misit, dato mandato, ut *regias chartas* corrumperet atque combureret. In quo facinus regii animi ab eo est editum, cum ne in adflicta quidem fortuna sua officii est oblitus. Norat enim rex, multas se hostibus ansas præbiturum ad negotium facessendum tum sibi, tum amicis suis, si Romani istorum commentariorum potirentur. Accidit igitur hoc & aliis fortasse jam ante, ut *rebus lætis* potentiam ferre, sicut homines par erat, nequirent; *in adversis* autem caute admodum & prudenter statum suum conservarent: ceterum uni ex omnibus *Philippo* maxime hoc usu venit, sicut ex iis liquido constabit, quæ deinceps dicentur. Nam quemadmodum recta studia, quæ ille initio est secutus, perspicue exposuimus; ac deinde, facta illius mutatione in deterius, quando, quam ob caussam, & cur id acciderit, & quas res ita immutatus egerit,

7 ταύτῃ πράξεις μετ᾿ ἀποδείξεως ἐξηγησάμεθα· τὸν αὐτὸν τρόπον χρὴ καὶ τὴν μετάνοιαν αὐτοῦ δηλῶσαι, καὶ τὴν εὐστοχίαν, καθ᾿ ἣν μεταθέμενος τοῖς ἐκ τῆς τύχης ἐλαττώμασιν, εὐλογιστότατα δοκεῖ A.V.557.
8 χρῆσθαι τοῖς καθ᾿ αὑτὸν καιροῖς. Τίτος δὲ, μετὰ τὴν μάχην ποιησάμενος τὴν καθήκουσαν πρόνοιαν περί τε τῶν αἰχμαλώτων καὶ τῶν ἄλλων λαφύρων, ᾔει πρὸς Λάρισσαν.

(II.) *Pacem petenti Philippo dat Quinctius, indignantibus Aetolis.*

Καθόλου τῇ περὶ τὰ λάφυρα πλεονεξίᾳ τῶν Αἰτωλῶν * · εἶτ᾿ οὐκ ἐβούλετο, Φίλιππον ἐκβαλὼν ἐκ τῆς ἀρχῆς, Αἰτωλοὺς καταλιπεῖν δεσπότας τῶν XVII. Aetolorum avaritia & jactantia.
2 Ἑλλήνων. δυσχερῶς δ᾿ ἔφερε καὶ τὴν ἀλαζονείαν αὐτῶν, θεωρῶν ἀντεπιγραφομένους ἐπὶ τὸ νίκημα, καὶ

XVII. 1. *Aut initio Fragmenti, aut ibi, ubi cum Casaub. lacunæ signum posui, deest verbum* ἐχαλέπαινε, δυσηρεστεῖτο, *aut aliquod simile, & intelligitur* ὁ Τίτος.

egerit, adcurate demonstravimus: eodem etiam modo resipiscentiam ejusdem, & ingenii dexteritatem oportet indicare, per quam una cum mutata in deterius fortuna mutatus ipse, necessario suo tempore summo iudicio & prudentia fuisse usus videtur. *Quinctius* a pugna, ubi captivis & reliquæ prædæ quanta par erat cura prospexisset, *Larissam* duxit.

(II.) *Legatio VI. & Excerpt. Valesian.*

17. Erat omnino *exosa Tito Ætolorum avaritia* & prædæ cupiditas: deinde autem nolebat, Philippo dominatu ejecto, Ætolos relinquere Græcorum dominos. Offendebat præterea Titum *jactantia illorum*, cum intelligeret, ipsos victoriæ decus a Romanis ad se transferre, & uni-

Ol. 145. 3. καὶ πληροῦντας τὴν Ἑλλάδα τῆς αὐτῶν ἀνδραγα-
θίας. Διὸ καὶ κατά τε τὰς ἐντεύξεις ἀγερωχότε- 3
ρον αὐτοῖς ἀπήντα, καὶ περὶ τῶν κοινῶν ἀπεσιώπα,
τὰ δὲ προκείμενα συνετέλει δι' αὐτοῦ καὶ διὰ τῶν
ἰδίων φίλων. Τοιαύτης δὲ οὔσης δυσχρηστίας ἐν 4
ἀμφοτέροις, ἧκον πρεσβευταὶ μετά τινας ἡμέρας
παρὰ τοῦ Φιλίππου, Δημοσθένης καὶ Κυκλιάδας καὶ
Λιμναῖος. Πρὸς οὓς κοινολογηθεὶς ὁ Τίτος ἐπὶ πλεῖον 5
μετὰ τῶν χιλιάρχων, πενδεκαιδεχημέρους ἀνοχὰς
ἐποιήσατο παραχρῆμα, συνετάξατο δὲ καὶ συμπο-
ρεύεσθαι τῷ Φιλίππῳ, κοινολογησόμενος ὑπὲρ τῶν
καθεστώτων ἐν ταύταις. Γενομένης δὲ ταύτης ἐν- 6
τεύξεως φιλανθρώπου, διπλασίως ἐξεκάετο τὰ τῆς
ὑποψίας κατὰ τοῦ Τίτου. Ἤδη γὰρ κατὰ τὴν 7
Ἑλλάδα τῆς δωροδοκίας ἐπιπολαζούσης καὶ τοῦ μη-
δένα μηδὲν δωρεὰν πράττειν, καὶ τοῦ χαρακτῆρος
τούτου νομιστευομένου παρὰ τοῖς Αἰτωλοῖς· οὐκ ἐδύ-
ναντο πιστεύειν, διότι χωρὶς δώρων ἡ τηλικαύτη με-
ταβο-

Philippo inducias concedit Quinctius.

Aetolis suspecta Titi integritas.

& universam Græciam præclaris suis facinoribus implere. Propterea & in congressibus superbius cum iis agebat, & de publicis rebus apud eos silebat, atque per se & amicos suos consilia exsequebatur. Quum igitur hoc modo male conveniret inter utrosque; venere post paucos dies *legati a Philippo*, Demosthenes, Cycliades & Limnæus. Quibuscum longo sermone habito præsentibus tribunis, dierum quindecim inducias extemplo *Titus* concessit: simulque constituit, se, dum illæ durarent, cum Philippo conventurum, & una cum illo de rebus præsentibus acturum. Quia autem perquam humane peractum est hoc colloquium, duplo majores exarserunt *Ætolorum de Tito suspiciones.* Quum enim inter Græcos jam grassaretur sordida munerum captatio, gratis nemine quidquam faciente, quumque ea morum nota pro legitima obtineret apud Ætolos; persuadere sibi illi non poterant, gratuito contigisse eam *Titi* *erga*

8 ταβολὴ γέγονε τοῦ Τίτου πρὸς τὸν Φίλιππον· οὐκ A.V.557.
εἰδότες τὰ Ῥωμαίων ἔθη καὶ νόμιμα περὶ τοῦτο τὸ μέρος, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τεκμαιρόμενοι καὶ συλλογιζόμενοι, διότι τὸν μὲν Φίλιππον εἰκὸς ἦν προτείνειν πλῆθος χρημάτων διὰ τὸν καιρὸν, τὸν δὲ Τίτον μὴ δύνασθαι τούτοις ἀντοφθαλμεῖν.

XVIII. Romanorum abstinentiam defendit Polybius.

Ἐγὼ δὲ, κατὰ μὲν τοὺς ἀνωτέρω χρόνους καὶ κοινὴν ἂν ποιούμενος ἀπόφασιν, ἐθάρρησα ἂν περὶ πάντων Ῥωμαίων εἰπεῖν, ὡς οὐδὲν ἂν πράξαιεν τοιοῦτον· λέγω δὲ πρότερον ἢ τοῖς διαποντίοις αὐτοὺς ἐγχειρῆσαι πολέμοις, ἕως ἐπὶ τῶν ἰδίων ἐθῶν καὶ
2 νομίμων ἔμενον. Ἐν δὲ τοῖς νῦν καιροῖς περὶ πάντων μὲν οὐκ ἂν τολμήσαιμι τοῦτ' εἰπεῖν· κατ' ἰδίαν μέντοι γε περὶ πλειόνων ἀνδρῶν ἐν Ῥώμῃ θαρρήσω ἂν ἀποφήνασθαι, διότι δύνανται τὴν πίστιν ἐν τού-
3 τῳ τῷ μέρει διαφυλάττειν. Μαρτυρίας δὲ χάριν ὁμολο-

XVIII. 2. θαρρήσω ἄν. *Forf.* θαρρήσω αὖ. 3. *Post* χάριν *supplendum videtur cum Reiskio verbum* παραθήσομαι *aut aliud simile.*

erga Philippum voluntatis mutationem. Ignari quippe erant moris hac in parte institutique Romanorum: verum, ex se ipsis conjectura ducta, perquam probabile esse disputabant, Philippum, tempori servientem, pecuniæ vim magnam offerre, Titum vero oculos contra adtollere non sustinere.

18. Ego vero, si de superioribus temporibus, & quidem generaliter, mihi esset pronunciandum, de omnibus Romanis adfirmare non dubitaverim, eos hujusmodi aliquid numquam fuisse facturos; scilicet priusquam transmarina suscepissent bella, quousque consuetudines moresque majorum servarunt. Nunc vero, his temporibus, de omnibus quidem adserere id non ausim; sed sigillatim de pluribus civibus Romanis id adseverare haudquaquam verear, eos hac in parte fidem atque integritatem præstare posse. Ne cui autem forte falsa commentus esse videar, duorum

Ol. 145. 3. ὁμολογούμενα δύω ὀνόματα, τοῦ μὴ δοκεῖν ἀδύνατα λέγειν. Λεύκιος μὲν γὰρ Αἰμίλιος, ὁ Περσέα νική- 4 σας, κύριος γενόμενος τῆς Μακεδόνων βασιλείας· ἐν ᾗ, τῆς ἄλλης χωρὶς κατασκευῆς καὶ χορηγίας, ἐν αὐτοῖς εὑρέθη τοῖς θησαυροῖς ἀργυρίου καὶ χρυσίου πλείω τῶν ἑξακισχιλίων ταλάντων· οὐχ οἷον 5 ἐπεθύμησε τούτων τινὸς, ἀλλ' οὐδ' αὐτόπτης ἠβουλήθη γενέσθαι, δι' ἑτέρων δὲ τὸν χειρισμὸν ἐποιήσατο τῶν προειρημένων, καίτοι κατὰ τὸν ἴδιον βίον οὐ περιττεύων τῇ χορηγίᾳ, τὸ δ' ἐναντίον ἐλλείπων μᾶλλον. μεταλλάξαντος γοῦν αὐτοῦ τὸν βίον οὐ πο- 6 λὺ κατόπιν τοῦ πολέμου, βουληθέντες οἱ κατὰ φύσιν υἱοὶ, Πόπλιος Σκιπίων, καὶ Κόϊντος Μάξιμος, ἀποδοῦναι τῇ γυναικὶ τὴν φερνὴν, εἴκοσι τάλαντα καὶ πέντε, ἐπὶ τοσοῦτον ἐδυσχρηστήθησαν, ὥστ' οὐδ' εἰς τέλος ἐδυνήθησαν, εἰ μὴ καὶ τὴν ἐνδουχίαν ἀπέδοντο καὶ τὰ σώματα, καὶ σὺν τούτοις ἔτι τινὰς τῶν κτήσεων. Εἰ δέ τισιν ἀπίστῳ τὸ λεγόμενον ἐοι- 7 κέναι

L. Aemilii exemplum.

4. Αἰμίλιος: *Vulgo* Αἰμύλιος.

rum virorum exempla, quæ apud omnes in confeſſo ſunt, hic adducam. *L. Æmilius*, is qui *Perſea* ſuperavit, regno Macedonum potitus; in quo, præter reliquam ſupellectilem & ceteras opes, auri argentique plus quam ſex millia talentûm in theſauris ipſis reperta ſunt; non modo nihil ex iis concupivit, ſed ne ipſe quidem ſpectare ea dignatus, per alios cuncta adminiſtravit, tametſi rei familiaris amplam copiam non haberet, quin potius inopia laboraret. Etenim cum haud multo poſt Perſicum illud bellum e vita abiiſſet, *Publius Scipio & Q. Maximus*, naturales ejus filii, cum uxori dotem quinque ac viginti talenta reſtituere vellent; tanta difficultate pecuniæ laboraverunt, ut ne illud quidem nomen ullo pacto potuiſſent diſſolvere, niſi domeſticam ſupellectilem mancipiaque & præterea aliquot prædia divendidiſſent. Quod ſi cui fortaſſe incredibile videbitur, veri-

8 κέναι δόξει, ῥᾴδιον ὑπὲρ τούτου λαβεῖν πίστιν. Πολλῶν γὰρ ἀμφισβητουμένων παρὰ Ῥωμαίοις καὶ μάλιστα περὶ τοῦτο τὸ μέρος, διὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους ἀντιπαραγωγὰς, ὅμως τὸ νῦν εἰρημένον ὑφ' ἡμῶν A.V.557.
9 ὁμολογούμενον εὑρήσει παρὰ πᾶσιν ὁ ζητῶν. Καὶ μὴν Πόπλιος Σκιπίων, ὁ τούτου μὲν κατὰ φύσιν υἱὸς, Ποπλίου δὲ, τοῦ Μεγάλου κληθέντος, κατὰ θέσιν υἱωνὸς, κύριος γενόμενος τῆς Καρχηδόνος, ἥτις ἐδόκει πολυχρημονεστάτη τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην εἶναι πόλεων, ἁπλῶς τῶν ἐξ ἐκείνης οὐδὲν εἰς τὸν ἴδιον βίον μετήγαγεν, οὔτ' ὠνησάμενος, οὔτ' ἄλλῳ τρόπῳ
Exemplum P. Scipionis.
10 κτησάμενος οὐδέν· καίπερ οὐχ ὅλως εὐπορούμενος κατὰ τὸν βίον, ἀλλὰ μέτριος ὢν κατὰ τὴν ὕπαρξιν,
11 ὡς Ῥωμαῖος. οὐχ οἷον δὲ τῶν ἐξ αὐτῆς τῆς Καρχηδόνος ἀπέσχετο μόνον, ἀλλὰ καὶ καθόλου τῶν ἐκ τῆς Λιβύης οὐδὲν ἐπιμιχθῆναι πρὸς τὸν ἴδιον εἴασε
12 βίον. Περὶ δὲ τούτου πάλιν τἀνδρὸς ὁ ζητῶν ἀληθινῶς, ἀναμφισβήτητον εὑρήσει παρὰ Ῥωμαίοις τὴν περὶ

veritatem ejus rei adſequi in promtu eſt. Nam quamquam de multis ac de hujuſce præſertim generis factis in utramque partem diſputari ſolet apud Romanos, ut ea in dubium a nonnullis vocentur, propter mutuas inimicitias; tamen hoc, quod dixi, uno omnium conſenſu firmari, quisquis interrogaverit, deprehendet. Iam vero & *P. Scipio*, *Æmilii* quidem *filius naturalis*, Publii vero Scipionis, qui Major cognominatus eſt, adoptione nepos, Carthagine potitus, quæ urbs totius orbis locupletiſſima habebatur, nihil ex ea prorſus, neque emtionis titulo, neque alia ratione, ſibi comparavit aut in privatum uſum traduxit; licet nequaquam abundaret opibus, ſed modicis facultatibus, ut Romanus, eſſet inſtructus. Neque vero ſolum a Carthaginienſi abſtinuit præda, ſed omnino nihil ex Africæ divitiis cum ſuis bonis commiſceri eſt paſſus. Atque hanc pariter hujus viri in eo genere gloriam indubitatam apud Romanos eſſe,

Ol.145.3. περὶ τοῦτο τὸ μέρος δόξαν. Ἀλλὰ γὰρ ὑπὲρ μὲν 13
τούτων, οἰκειότερον λαβόντες καιρὸν, ποιησόμεθα
ἐπιπλεῖστον διαστολήν.

XIX. Titi & sociorum colloquium

Ὁ δὲ Τίτος, ταξάμενος ἡμέραν πρὸς τὸν Φίλιπ-
πον, τοῖς μὲν συμμάχοις ἔγραψε παραχρῆμα, δια-
σαφῶν, πότε δεήσει παρεῖναι πρὸς τὸν σύλλογον·
αὐτὸς δὲ μετά τινας ἡμέρας ἧκε πρὸς τὴν εἰσβολὴν
τῶν Τεμπῶν εἰς τὸν ταχθέντα χρόνον. Ἀθροισθέν- 2
των δὲ τῶν συμμάχων, καὶ τοῦ συνεδρίου συναχθέν-
τος ἐξ αὐτῶν τούτων, ἀναστὰς ὁ τῶν Ῥωμαίων
στρατηγὸς ἐκέλευε λέγειν ἕκαστον, ἐφ' οἷς δεῖ ποιεῖ-
σθαι τὰς πρὸς τὸν Φίλιππον διαλύσεις. Ἀμύναν- 3
δρος μὲν οὖν, ὁ βασιλεὺς, βραχέα διαλεχθεὶς καὶ
μέτρια, κατέπαυσε τὸν λόγον. ἠξίου γὰρ, πρόνοιαν 4
αὐτοῦ ποιήσασθαι πάντας, ἵνα μὴ, χωρισθέντων Ῥω-
μαίων ἐκ τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἐκεῖνον ἀπερείδηται τὴν
ὀργὴν ὁ Φίλιππος· εἶναι γὰρ εὐχειρώτους Ἀθαμᾶνας
ἀεὶ

esse, quisquis inquirere voluerit, comperiet. Verum de his rebus, ubi commodiorem nacti locum erimus, distincte atque adcurate tràdemus.

19. *Titus* igitur, constituta cum *Philippo* die, literas extemplo ad socios dedit, quibus tempus illis indicabat, quo ad conventum essent venturi: atque ipse paucis post diebus ad condictum locum, qua patet ad *Tempe* aditus, se contulit. Quum autem socii convenissent, essetque ex horum solorum numero congregatum concilium; consurgens Imperator Romanus iubet *dicere unumquemque, quibus conditionibus faciendam pacem cum Philippo censeat.* Pauca tunc rex AMYNANDER eaque modesta ubi disseruisset, finem dicendi fecit. Postulabat autem, ut *sui rationem omnes haberent, ne, postquam e Græcia discesserint Romani, omne adversus se iracundiæ virus Philippus effundat: parvo siquidem negotio Athamanas subjugari a Macedonibus,* quoties

ἀεὶ Μακεδόσι, διά τε τὴν ἀσθένειαν καὶ γειτνίασιν A.V.557.
5 τῆς χώρας. Μετὰ δὲ τοῦτον Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτω- de pace Philippo danda.
λὸς ἀναστὰς, καθότι μὲν ἤθροικε τοὺς συμμάχους
ἐπὶ τὸ περὶ τῶν διαλύσεων διαβούλιον, καὶ καθόλου
νῦν ἑκάστους ἀξιοῖ λέγειν τὸ φαινόμενον, ἐπῄνεσε
6 τὸν Τίτον· τοῖς δ' ὅλοις πράγμασιν ἀγνοεῖν ἔφη καὶ
παραπίπτειν αὐτὸν, εἰ πέπεισται, διαλύσεις ποιη-
σάμενος πρὸς Φίλιππον, ἢ Ῥωμαίοις τὴν εἰρήνην,
ἢ τοῖς Ἕλλησι τὴν ἐλευθερίαν βέβαιον ἀπολείψειν.
7 οὐδέτερον γὰρ εἶναι τούτων δυνατόν. Ἀλλ', εἰ βού-
λεται καὶ τὴν τῆς πατρίδος πρόθεσιν ἐπιτελῆ ποιεῖν,
καὶ τὰς ἰδίας ὑποσχέσεις, ἃς ὑπέσχηται πᾶσι τοῖς
Ἕλλησι· μίαν ὑπάρχειν, ἔφη, διάλυσιν πρὸς Μακε-
8 δόνας, τὸ Φίλιππον ἐκβάλλειν ἐκ τῆς ἀρχῆς. τοῦτο
δ' εἶναι καὶ λίαν εὐχερὲς, ἐὰν μὴ παρῇ τὸν ἐνεστῶ-
9 τα καιρόν. Πλείω δὲ πρὸς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν
διαλεχθεὶς, κατέπαυσε τὸν λόγον.

Ὁ δὲ

XIX. 5. *καθόλου νῦν ex msstis revocavi, quod in καθότι νῦν mutavit Vrsinus. καθ' ὅλον νοῦν suspicatus est Reisk.* Ibid. *ἀξιοῖ correxit Vrsinus. ἄξιον mssti.*

quoties libitum ipsis fuerit, posse, gentem sine viribus, & Macedoniæ vicinam. Post hunc surgit ALEXANDER Aetolus, & eo quidem nomine *Titum laudat, quod Sociorum concilium ad agendum de Pace coëgerit, quodque omnino nunc singulos hortetur ad dicendam sententiam. Ceterum toto cœlo illum aberrare,* ait, *fallique, si ita existimet, pace cum Philippo facta, aut pacem Romanis aut Græcis libertatem firmam se relicturum. Quorum neutrum fieri queat. Nam si populi Romani destinata velit exsequi, aut suas ipsius pollicitationes implere, quibus apud Græcos se obstrinxit; unicam esse belli cum Macedonibus finiendi viam, ut regno ejiciatur Philippus. Id vero adprime etiam facile esse, si modo præsentem occasionem de manibus sibi elabi non sineret.* In eamdem sententiam plura locutus, finem dicendi fecit.

Ol.145.3. Titi & ſociorum colloquium XX.

Ὁ δὲ Τίτος, ἀναδεξάμενος, ἀστοχεῖν αὐτὸν ἔφη-
σεν οὐ μόνον τῆς Ῥωμαίων προαιρέσεως, ἀλλὰ καὶ
τῆς αὐτοῦ προθέσεως, καὶ μάλιστα τοῦ τῶν Ἑλλή-
νων συμφέροντος. Οὔτε γὰρ Ῥωμαίους, οὐδενὶ τὸ 2
πρῶτον πολεμήσαντας, εὐθέως ἀναστάτους ποιεῖν
τούτους. πίστιν δ' ἔχειν τὸ λεγόμενον ἔκ τε τῶν κατ' 3
Ἀννίβαν καὶ Καρχηδονίους, ὑφ' ὧν τὰ δεινότατα
παθόντας Ῥωμαίους, καὶ μετὰ ταῦτα γιγνομένους
κυρίους ὃ βουληθεῖεν πρᾶξαι κατ' αὐτῶν ἁπλῶς,
οὐδὲν ἀνήκεστον βουλεύσασθαι περὶ Καρχηδονίων. καὶ 4
μὴν οὐδ' αὐτὸς οὐδέποτε ταύτην ἐσχηκέναι τὴν αἵρε-
σιν, ὅτι δεῖ πολεμεῖν πρὸς τὸν Φίλιππον ἀδιαλύτως·
ἀλλ' εἴπερ ἐβουλήθη ποιεῖν τὰ παρακαλούμενα πρὸ
τῆς μάχης, ἑτοίμως ἂν διαλελῦσθαι πρὸς αὐτόν.
Διὸ καὶ θαυμάζειν, ἔφη, πῶς μετέχοντες τότε τοῦ 5
περὶ τῆς διαλύσεως συλλόγου ἅπαντες, νῦν ἀκαταλ-
λάκτως

XX. 2. οὐδενὶ. οὐδεσὶ malim cum Reisk. 3. δ' ἔχειν correxi monente Gron. Vulgo δ' ἔχει. Ibid. ἔκ τε. Rectius abeſſet τε. 5. τοῦ π. τ. δ. συλλόγου. τὸν π. τ. δ. σύλλογον Bav. quod ex τῶν συλλόγων detortum videri debet.

20. TITVS, ſermonem hujus excipiens, *non intelligere eum*, ait, *quodnam ſit populi Romani inſtitutum; quod proprium ſuum propoſitum; in primisque, quid ſit Græcis ex uſu. Neque enim ſolere Romanos, poſtquam bellum primo geſſerunt cum aliquo, illius fortunas funditus ſtatim evertere. Exemplo eſſe Hannibalem & Carthaginienſes: a quibus cum graviſſima paſſi eſſent Romani, mox ubi fuit in eorum poteſtate, quidquid omnino vellent, in ipſos conſulere, nullum ſævitiæ aut crudelitatis exemplum in Carthaginienſes edidiſſe. Neque vero ſibi umquam id animi fuiſſe, ut bellum cum Philippo ſtatueret gerendum inexpiabile: qui ſi ante prælium facere imperata voluiſſet, paratum fuiſſe ſe pacem cum ipſo componere. Quare mirari ſe*, ait, *qui fiat, ut, quum celebrato tunc conventui ad pacem ineundam interfuerint omnes, nunc a paci-*

A.V. 557. de pace Philippo danda.

6 λάκτως ἔχουσιν. Ἦ δῆλον, ὅτι νενικήκαμεν; Ἀλλὰ
7 τοῦτό γε ἐστὶ πάντων ἀγνωμονέστατον. Πολεμοῦντας γὰρ δεῖ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας βαρεῖς εἶναι καὶ θυμικοὺς, ἡττωμένους δὲ γενναίους καὶ μεγαλόφρονας, νικῶντάς γε μὴν μετρίους καὶ πρᾳεῖς καὶ φιλανθρώπους. ὑμεῖς δὲ τἀναντία παρακαλεῖτε νῦν.
8 Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῖς Ἕλλησι ταπεινωθῆναι μὲν ἐπὶ πολὺ συμφέρει τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν, ἀρθῆναί γε
9 μὴν οὐδαμῶς. τάχα γὰρ αὐτοὺς πεῖραν λήψεσθαι τῆς Θρᾳκῶν καὶ Γαλατῶν παρανομίας· τοῦτο γὰρ
10 ἤδη καὶ πλεονάκις γεγονέναι. Καθόλου δ' αὐτὸς μὲν, ἔφη, καὶ τοὺς παρόντας Ῥωμαίων, κρίνειν, ἐὰν Φίλιππος ὑπομένῃ πάντα ποιεῖν τὰ πρότερον ὑπὸ τῶν συμμάχων ἐπιταττόμενα, διδόναι τὴν εἰρήνην αὐτῷ, προσλαβόντας καὶ τὴν τῆς συγκλήτου γνώμην· Αἰτωλοὺς δὲ κυρίους εἶναι βουλευομένους ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν.

10. βουλευομένους *correxit Vrsin.* βουλομένους *msti; quod servatum voluit Reisk. sed adjecto verbo vel* πολεμεῖν *vel* διαλύεσθαι.

pacificatione penitus abhorreant? Nempe, quia vicimus? ait. *Atqui summæ hoc quidem fuerit dementiæ. Oportet enim viros fortes in ipsa quidem dimicatione infestos hosti esse & irarum plenos; clades vero si fuerit accepta, generosos & magno animo: at victoria parta, moderatos, mites & humanos, contra quam vos me nunc hortamini. Iam vero & Græcis quoque conducibile est, Macedonum regnum longe quidem quam ante humilius atque infirmius fieri; at nequaquam, penitus tolli. Alioquin enim brevi eos Thracum & Gallorum injurias esse experturos: ita enim sæpius jam ante contigisse. Omnino vero sibi,* ait, *videri, & ceteris qui adessent Romanis, si Philippus omnia facere sustineret, quæ prius imperata illi fuissent a sociis, pacem illi concedendam, ubi prius super ea re Patrum sententiam exquisissent. Aetolorum in potestate esse, sibi consulerent, si vellent.* Conante

Ol. 145. 3. Colloquium sociorum de pace.

αὐτῶν. Τοῦ δὲ Φαινέου μετὰ ταῦτα βουλομένου 11
λέγειν, ὅτι μάταια πάντα τὰ πρὸ τοῦ γέγονε· τὸν
γὰρ Φίλιππον, ἐὰν διολισθῇ τὸν παρόντα καιρὸν,
ἤδη πάλιν ἀρχὴν ἄλλην ποιήσεσθαι πραγμάτων·
ὁ Τίτος αὐτόθεν ἐξ ἕδρας καὶ θυμικῶς, Παῦσαι, 12
φησὶ, Φαινέα, ληρῶν. ἐγὼ γὰρ οὕτως χειριῶ τὰς
διαλύσεις, ὥστε μήτε βουληθέντα τὸν Φίλιππον
ἀδικεῖν δύνασθαι τοὺς Ἕλληνας. Καὶ τότε μὲν ἐπὶ 13
τούτοις ἐχωρίσθησαν.

XXI. Colloquium cum Philippo ad Tempe.

Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ παραγενομένου τοῦ βασιλέως,
καὶ τῇ τρίτῃ πάντων εἰς τὸν σύλλογον ἀθροισθέντων·
εἰσελθὼν ὁ Φίλιππος, εὐστόχως καὶ συνετῶς ὑπε-
τέμετο τὰς πάντων ὁρμάς. Ἔφη γὰρ, τὰ μὲν 2
πρότερον ὑπὸ Ῥωμαίων καὶ τῶν συμμάχων ἐπιτατ-
τόμενα πάντα συγχωρεῖν καὶ ποιήσειν· περὶ δὲ τῶν
λοιπῶν διδόναι τῇ συγκλήτῳ τὴν ἐπιτροπήν. Τού- 3
των δὲ ῥηθέντων, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἀπεσιώπησαν·
ὁ δὲ

12. *Ad verba* ἐξ ἕδρας *utique intercidisse* ἀναστὰς *putem cum Reisk.*

nante postea PHAENEA dicere, *frustra cecidisse, quidquid hactenus esset actum: Philippum enim, si præsens periculum effugerit, aliud denuo belli initium esse facturum:* e vestigio TITVS, de sede iratus surgens, *Desine,* inquit, *Phænea, delirare: ego enim conventionis negotium ita administrabo, ut in potestate Philippi non sit futurum, si vel maxime voluerit, Græcos lædere.* Ita tunc solutum est concilium.

21. Postridie ejus diei advenit *Philippus:* tertio autem die, cum omnes in concilium convenissent, ingressus PHILIPPVS omnium animos in se concitatos sollerter atque prudenter repressit: *Omnia* enim, *quæ prius imperassent Romani sociique, concedere se,* ait, *atque rata habere; de ceteris vero liberum senatui arbitrium permittere.* Hæc quum ille dixisset, reliquos omnes tenuit silentium. At PHAENEAS

ὁ δὲ τῶν Αἰτωλῶν Φαινέας, Τί οὖν ἡμῖν οὐκ ἀποδί-
A.V.557. Colloquium cum Philippo ad Tempe.
δως, Φίλιππε, ἔφη, Λάρισσαν τὴν Κρεμαστὴν, Φάρ-
4 σαλον, Θήβας τὰς Φθίας, Ἐχῖνον; Ὁ μὲν οὖν Φί-
λιππος ἐκέλευε παραλαμβάνειν αὐτούς· ὁ δὲ Τίτος
τῶν μὲν ἄλλων οὐκ ἔφη δεῖν οὐδεμίαν, Θήβας δὲ μό-
5 νον τὰς Φθίας. Θηβαίους γὰρ, ἐγγίσαντος αὐτοῦ
μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ παρακαλοῦντος σφᾶς εἰς
τὴν Ῥωμαίων πίστιν, οὐ βουληθῆναι· διὸ νῦν, κατὰ
πόλεμον ὑποχειρίων ὄντων, ἔχειν ἐξουσίαν, ἔφη, βου-
6 λεύεσθαι περὶ αὐτῶν, ὡς ἂν προαιρῆται. Τῶν δὲ
περὶ τὸν Φαινέαν ἀγανακτούντων, καὶ λεγόντων, ὅτι
δέον αὐτοὺς εἴη, πρῶτον μὲν, καθότι συνεπολέμησαν
νῦν, κομίζεσθαι τὰς πόλεις τὰς πρότερον μεθ' αὐ-
7 τῶν συμπολιτευομένας· ἔπειτα, κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς
συμμαχίαν, καθ' ἣν ἔδει τῶν κατὰ πόλεμον ἁλόν-
των τὰ μὲν ἔπιπλα Ῥωμαίων εἶναι, τὰς δὲ πόλεις
Αἰτωλῶν· ὁ Τίτος ἀγνοεῖν αὐτοὺς, ἔφη, κατ' ἀμ-
8 φότερα. τήν τε γὰρ συμμαχίαν λελύσθαι, καθ' ὃν

F 3 καιρὸν

NEAS Aetolus, *Cur ergo, inquit, Philippe, non reddis nobis Larissam Cremasten, Pharsalum, Thebas Phthias, Echinum? Vos vero,* respondens PHILIPPVS ait, *illas accipite.* At TITVS: *Ceterarum,* ait, *nullam tradi oportet, præter unicam Thebas Phthias. Quippe quando ipse cum exercitu ad Thebas adpropinquasset, &, ut fidei Romanorum se permitterent Thebani, esset hortatus, recusasse illos id facere: nunc igitur, quum bello victos teneat in potestate, licere sibi pro suo arbitrio cum ipsis agere. Indignante* PHAENEA, dicenteque, *æquum esse, ut urbes ipsi reciperent, quæ Aetolorum concilii prius fuissent; idque primo, quia in hoc bello Romanos adjuverunt; deinde ex legibus initæ inter ipsos a principio societatis:* sic *enim convenisse, ut eorum, quæ bello caperentur, supellectilia Romanorum essent, urbes Aetolorum:* ad hæc TITVS respondit: *in utroque horum Phæneam ignorantia labi; nam & societatem illam tunc fuisse solutam,*

Ol. 145. 3. Colloquium cum Philippo ad Tempe.

καιρὸν τὰς διαλύσεις ἐποιήσαντο πρὸς Φίλιππον,
ἐγκαταλείποντες Ῥωμαίους· εἴ τε καὶ μένειν ἔτι τὴν 9
συμμαχίαν, δεῖν αὐτοὺς κομίζεσθαι καὶ παραλαμ-
βάνειν, οὐκ εἴ τινες ἐθελοντὴν σφᾶς εἰς τὴν Ῥωμαίων
πίστιν ἐνεχείρισαν, (ὅπερ αἱ κατὰ Θετταλίαν πό-
λεις ἅπασαι πεποιήκασιν νῦν·) ἀλλ' εἴ τινες κατὰ
κράτος ἑάλωσαν.

XXII. Origo belli cum Aetolis & cum Antiocho.

Τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ὁ Τίτος ἤρεσκε, ταῦτα λέ-
γων· οἱ δ' Αἰτωλοὶ βαρέως ἤκουον, καί τις οἷον ἀρχὴ
κακῶν ἐγεννᾶτο μεγάλων. Ἐκ γὰρ ταύτης τῆς 2
διαφορᾶς καὶ τούτου τοῦ σπινθῆρος μετ' ὀλίγον ὅ τε
πρὸς Αἰτωλοὺς, ὅ τε πρὸς Ἀντίοχον ἐξεκαύθη πό-
λεμος. Τὸ δὲ συνέχον ἦν τῆς ὁρμῆς τῆς τοῦ Τίτου 3
πρὸς τὰς διαλύσεις, ὅτι ἐπυνθάνετο τὸν Ἀντίοχον
ἀπὸ Συρίας ἥκειν μετὰ δυνάμεως, ποιούμενον τὴν
ὁρμὴν ἐπὶ τὴν Εὐρώπην. διόπερ ἠγωνία, μὴ ταύτης 4
ὁ Φί-

XXI. 9. *Ad* εἴ τε καὶ μένειν ἔτι *nescio an interciderit verbum* συγχωρήσεις *aut aliud simile.*

XXII. 3. ἥκειν *ex Vrsini conj. edidit Casaub.* ἧχθαι *dant msti, quod ex* ἀφῖχθαι *decurtatum videri potest.*

lutam, quando Aetoli pacem cum Philippo, Romanis relictis, fecerunt: & , quodsi durare adhuc societatem illam voluerint, tum vero oportere, ut accipiant aut recuperent Aetoli non eas urbes, quae ultro Romanorum fidei sese permisissent, quod nunc fecerint omnia Thessaliae oppida; sed eas, quae vi fuissent subactae.

22. Placuit ceteris haec *Titi* oratio: sed *Aetoli* iniquis eamdem auribus admittebant; jamque adeo ingentium malorum principium quoddam hinc nascebatur. Ex ista siquidem dissensione, istaque scintilla, exarsit mox & *bellum contra Aetolos*, & illud quod *adversus Antiochum* est gestum. Caussa autem praecipua, quae *Titum* impellebat ad consilia pacis, fuit, quod intellexerat, *Antiochum e Syria cum exercitu esse profectum, & Europam versus iter instituisse.* Itaque anxius erat ac sollicitus, ne

ὁ Φίλιππος τῆς ἐλπίδος ἀντιλαμβανόμενος, ἐπὶ τὸ πολιοφυλακεῖν ὁρμήσῃ, καὶ τρίβειν τὸν πόλεμον, εἶτα ἑτέρου παραγενηθέντος ὑπάτου, τὸ κεφάλαιον
5 τῶν πράξεων εἰς ἐκεῖνον ἀνακλασθῇ. Διὸ συνεχωρήθη τῷ βασιλεῖ, καθάπερ ἠξίου, λαβόντα τετραμήνους ἀνοχὰς, παραχρῆμα μὲν δοῦναι τῷ Τίτῳ τὰ διακόσια τάλαντα, καὶ Δημήτριον τὸν υἱὸν εἰς ὁμηρείαν, καί τινας ἑτέρους τῶν φίλων· περὶ δὲ τῶν ὅλων πέμπειν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ διδόναι τῇ συγκλή-
6 τῳ τὴν ἐπιτροπήν. Καὶ τότε μὲν ἐχωρίσθησαν, πιστωσάμενοι περὶ τῶν ὅλων πρὸς ἀλλήλους, ἐφ᾽ ᾧ Τίτον, ἐὰν μὴ συντελῆται τὰ κατὰ τὰς διαλύσεις, ἀποδοῦναι Φιλίππῳ τὰ σ´ τάλαντα, καὶ τοὺς ὁμή-
7 ρους. Μετὰ δὲ ταῦτα πάντες ἔπεμπον εἰς τὴν Ῥώμην, οἱ μὲν συνεργοῦντες, οἱ δ᾽ ἀντιπράττοντες τῇ διαλύσει.

A. V. 557. Pacem cum Philippo maturat Quinctius.

5. τὰ διακόσια. *Rectius, puto, abesset h. l. artic.* τὰ, *nisi in superioribus alicubi intercidit mentio ducentorum talentorum. Numerum autem restitui ex cod. Bav. Mendose vulgo & h. l. & mox rursus* $\overline{ου}$, *id est*, quadringenta.

ne forte *Philippus*, arrepta spe quæ se offerebat, ad defensionem urbium sese converteret & ad bellum trahendum, atque ita Consul alter adveniret, ad quem decus omne rerum a se gestarum reflecteretur. Propterea *Philippo*, sicut ipse postulabat, *quatuor mensium induciæ* fuere *concessæ: qui si Tito præsentis pecuniæ talenta ducenta numeraret, filiumque Demetrium & aliquot alios ex amicis daret obsides, permissum ei est, ut de summa rerum legatos Romam mitteret, & senatui arbitrium omne deferret.* His peractis discesserunt, data invicem acceptaque fide, si exitum pacificatio instituta non habuisset, fore ut accepta ducenta talenta Titus redderet Philippo cum obsidibus. Post hæc cuncti Romam legatos misere, alii ut pacem adjuvarent, alii ut se illi opponerent.

Ol. 145. 3.

XXIII. Dolosi, suis artibus capti.

Τί δή ποτ' ἐστὶν, ὅτι, τοῖς αὐτοῖς καὶ διὰ τῶν
αὐτῶν ἀπατώμενοι πάντες, οὐ δυνάμεθα λῆξαι
ἀνοίας; Τοῦτο γὰρ τὸ γένος τῆς ῥᾳδιουργίας πολ- 2
λάκις ὑπὸ πολλῶν ἤδη γέγονε. καὶ τὸ μὲν παρὰ τοῖς 3
ἄλλοις διαχωρεῖν, οὐ θαυμάσιον· τὸ δὲ, παρ' οἷς ἡ
πηγὴ τῆς τοιαύτης ὑπάρχει κακοπραγμοσύνης, θαυ-
μαστόν. Ἀλλ' ἔστιν αἴτιον τὸ μὴ πρόχειρον ὑπάρ- 4
χειν τὸ παρ' Ἐπιχάρμῳ καλῶς εἰρημένον·

Epicharmi dictum.

Νᾶφε, καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν· ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν.

Medion, opp. Acarnaniae.

Μεδίων, πόλις πρὸς τῇ Αἰτωλίᾳ. Πολύβιος ἑκ- 5
τωκαιδεκάτῳ. Τὸ ἐθνικὸν, Μεδιώνιος.

(III.) *At-*

XXIII. 1. Τί δή ποτ' ἐστὶν. *Quatuor haec verba ex Suida adscivi, apud quem & haec praemittuntur:* Πολύβιός φησι περὶ οἰκογενοῦς προδότου.

Excerpt. Antiq. ex Lib. XVII. *Cap.* 30. & *Suidas.*

23. Quid tandem caussae est, quod, quum per eadem & per eosdem cuncti decipiamur, ab amentia tamen desistere non possumus? Nam id genus fraudes multi jam saepe exercuerunt. Ac ceteros quidem homines locum illis dare, nihil fortasse fuerit mirandum: illud jure mireris, *capi* hac *fraude etiam illos, a quibus,* ceu fonte quodam, *doli mali genus hoc manavit.* Sed ratio est, quia praeclarum EPICHARMI dictum non habent in promtu: *Sobrius esto, & non temere credere memento. Hi sunt articuli prudentiae.*

Medion, urbs prope Aetoliam. Polybius Libro XVIII. Gentile *Medionius.* (*Stephanus Byzant.*)

(III.) *Ex-*

(III.) *Attali mors & encomium.* A.V.557.

Ἄτταλος ἐτελεύτησε τὸν βίον. Ὑπὲρ οὗ δίκαιόν XXIV.
ἐστι, καθάπερ περὶ τῶν ἄλλων εἰθίσμεθα ποιεῖν, Attali regnum
καὶ περὶ τούτου νῦν ἐπιφθέγξασθαι τὸν ἁρμόζοντα virtute partum,
2 λόγον. Ἐκείνῳ μὲν γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἄλλο μὲν οὐδὲν ἐφό-
διον ὑπῆρξε πρὸς βασιλείαν τῶν ἐκτὸς, πλοῦτος δὲ
3 μόνον· ὃς μετὰ νοῦ μὲν καὶ τόλμης χειριζόμενος ὡς
ἀληθῶς μεγάλην παρέχεται χρείαν πρὸς πᾶσαν
ἐπιβολὴν, ἄνευ δὲ τῶν προειρημένων, τοῖς πλείστοις
κακῶν παραίτιος πέφυκε γίγνεσθαι καὶ συλλήβδην
4 ἀπωλείας. καὶ γὰρ φθόνους γεννᾷ καὶ ἐπιβουλὰς,
καὶ πρὸς διαφθορὰν σωμάτων καὶ ψυχῆς μεγίστας
ἔχει ῥοπάς. ὀλίγαι δέ τινες εἰσὶ ψυχαὶ παντάπα-
σιν, αἳ ταῦτα δυνάμεναι διωθεῖσθαι τῇ τοῦ πλούτου
5 δυνάμει. Διὸ καὶ τοῦ προειρημένου ἄξιον ἀγασθῆναι
τὴν μεγαλοψυχίαν, ὅτι πρὸς οὐδὲν τῶν ἄλλων ἐπε-
βάλετο χρῆσθαι τοῖς χορηγίοις, ἀλλὰ πρὸς βασι-

 λείας

(III.) *Excerptum Valeſianum.*

24. ATTALVS rex e vita diſceſſit. Quem quidem, ut & in aliis omnibus facere conſuevimus, ſuo elogio ornare, jus fasque eſt. Huic enim viro nullum ad ſpem regni ſubſidium fortuna dederat, præter divitias: quæ quidem, ſi cum prudentia & fortitudine adminiſtrentur, maximas ad omnem conatum adferunt utilitates; ſecus, gravium malorum ac poſtremo interitus cauſſa plerisque eſſe ſolent. Nam & invidiam & inſidias pariunt, & ad corporis animique perniciem maxima habent momenta. Ac pauciſſima ingenia reperias, quæ divitiarum adminiculo hujusmodi mala propulſare poſſint. Quare illius viri *magnitudinem animi* mirari convenit, qui nullius alterius rei cauſſa, niſi ad regnum ſibi com-

Ol.145.3. Attali regnum virtute partum,

λείας κατάκτησιν, οὗ μεῖζον ἢ κάλλιον οὐδὲν οἷόν τε
ἐστὶν οὐδ᾽ εἰπεῖν· ὃς τὴν ἀρχὴν ἐνεστήσατο τῆς προει- 6
ρημένης ἐπιβολῆς, οὐ μόνον διὰ τῆς εἰς τοὺς φίλους
εὐεργεσίας καὶ χάριτος, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν κατὰ
πόλεμον ἔργων. Νικήσας γὰρ μάχῃ Γαλάτας, ὃ 7
βαρύτατον καὶ μαχιμώτατον ἔθνος ἦν τότε κατὰ
τὴν Ἀσίαν, ταύτην ἀρχὴν ἐποιήσατο, καὶ τότε
πρῶτον αὑτὸν ἔδειξε βασιλέα. Τυχὼν δὲ τῆς τιμῆς 8
ταύτης, καὶ βιώσας ἔτη δύω πρὸς τοῖς ό, τούτων δὲ
βασιλεύσας μ´ καὶ δ´, σωφρονέστατα μὲν ἐβίωσε
καὶ σεμνότατα πρὸς γυναῖκα καὶ τέκνα· διεφύλαξε 9
δὲ τὴν πρὸς πάντας τοὺς συμμάχους καὶ φίλους
πίστιν, ἐναπέθανε δὲ ἐν αὐτοῖς τοῖς καλλίστοις ἔρ-
γοις, ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας.
τὸ δὲ μέγιστον, δ´ υἱοὺς ἐν ἡλικίᾳ καταλιπὼν, οὕτως 10
ἡρμόσατο τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν, ὥστε παισὶ παίδων
ἀστασίαστον παραδοθῆναι τὴν βασιλείαν.

& firmatum.

Κωλύειν

comparandum, opibus uti instituit: quo certe nihil majus aut illustrius dici potest. Atque id primum adgressus est non modo liberalitate & gratia erga amicos, sed etiam *rebus bello gestis.* Superatis enim prælio *Gallis*, quæ gens maxime terribilis ac bellicosissima tum in Asia erat, tunc primum *Regium nomen* palam adscivit. Qua dignitate per quatuor & quadraginta annos potitus, (vixit enim annis duobus & septuaginta) singulari modestia & gravitate cum uxore ac liberis vixit, & sociis omnibus atque amicis fidem præstitit, ac postremo præclarissimis rebus est immortuus, *pro libertate Græciæ contendens.* Quodque vel maximum est, quum quatuor filios adolescentes reliquerit, regni tamen successionem adeo firmiter stabilivit, ut ad tertiam stirpem tranquilla & pacata ejus possessio pervenerit.

Se pro-

✱ ✱ ✱ A.V.557.

11 ✱ ✱ Κωλύειν τὸν Ἀντίοχον παραπλεῖν, οὐκ ἀπεχθείας χάριν, ἀλλ' ὑφορώμενοι, μὴ, Φιλίππῳ συνεπισχύσας, ἐμπόδιον γένηται τῇ τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίᾳ.

RHODIORVM legatio ad ANTIOCHVM.

(IV.) *Pax cum Philippo confirmatur a Senatu Populoque Romano.*

Ol.145.4. A.V.558.

✱ ✱ ✱

XXV. M. Claudius Marcellus Coſ.

Ἐπὶ Μαρκέλλου Κλαυδίου ὑπάτου, παρειληφότος τὴν ὕπατον ἀρχὴν, ἧκον εἰς τὴν Ῥώμην οἵ τε παρὰ τοῦ Φιλίππου πρέσβεις, οἵ τε παρὰ τοῦ Τίτου καὶ τῶν συμμάχων, ὑπὲρ τῶν πρὸς Φίλιππον
2 συνθηκῶν. Λόγων δὲ πλειόνων γενομένων ἐν τῇ συγκλήτῳ, ταύτῃ μὲν ἐδόκει βεβαιοῦν τὰς ὁμολογίας·
3 εἰς δὲ τὸν δῆμον εἰσενεχθέντος τοῦ διαβουλίου, Μάρκος αὐτὸς, ἐπιθυμῶν τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα διαβάσεως,

XXIV. 11. Κωλύειν &c. *Ex Suida in* Συνεπισχύσας. Ibid. ὑφορώμενοι *ex conject. correxi. Vulgo* ὑφορώμενος.

✱ ✱ ✱

✱ ✱ Se prohibituros *Antiochum* præternavigare; non ab odio ullo, ſed quod vererentur, ne, ſi cum *Philippo* copias ſuas conjungeret, impedimento eſſet libertati Græcorum. (*Suidas in* Συνεπισχύσας.)

(IV.) *Legatio VII.*

✱ ✱ ✱

25. *Claudio Marcello Conſule*, paullo poſt quam initus fuit ab illo magiſtratus, *Romam legati* venerunt, *de pace componenda cum Philippo* acturi, tum quos ipſe miſerat, tum quos Titus & ſocii. Poſt habitas in ſenatu a pluribus orationes, placuit Patribus, *probandas eſſe conditiones pacis, de quibus convenerat.* Vbi vero ad populum rei cognitio eſt delata, Marcus ipſe, trajiciendi in Græ-

Ol.145.4. frustra impedire conatur pacem.

σεως, ἀντέλεγε, καὶ πολλὴν ἐποιεῖτο σπουδὴν εἰς τὸ διακόψαι τὰς συνθήκας. Οὐ μὴν, ἀλλ' ὅ γε δῆμος 4 κατὰ τὴν τοῦ Τίτου προαίρεσιν ἐπεκύρωσε τὰς διαλύσεις. Ὧν ἐπιτελεσθεισῶν, εὐθέως ἡ σύγκλητος, 5 ἄνδρας δέκα καταστήσασα τῶν ἐπιφανῶν ἐξέπεμπε, τοὺς χειριοῦντας τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα μετὰ τοῦ Τίτου, καὶ βεβαιώσοντας τοῖς Ἕλλησι τὴν ἐλευθερίαν.

Cum Achæis fœdus non convenit.

Ἐποιήσαντο δὲ λόγους ἐν τῇ συγκλήτῳ καὶ 6 περὶ τῆς συμμαχίας οἱ παρὰ τῶν Ἀχαιῶν πρέσβεις, οἱ περὶ Δαμόξενον τὸν Αἰγιέα. γενομένης δ' 7 ἀντιῤῥήσεως κατὰ τὸ παρὸν, διὰ τὸ κατὰ πρόσωπον Ἠλείους μὲν ἀμφισβητεῖν τοῖς Ἀχαιοῖς ὑπὲρ τῆς Τριφυλίας, Μεσσηνίους δ' ὑπὲρ Ἀσίνης καὶ Πύλου, συμμάχους τότε Ῥωμαίων ὑπάρχοντας, Αἰτωλοὺς δὲ περὶ τῆς Ἡραιέων πόλεως· ὑπέρθεσιν ἔλαβε τὸ διαβούλιον ἐπὶ τοὺς δέκα. Καὶ τὰ μὲν κατὰ 8 τὴν σύγκλητον ἐπὶ τούτοις ἦν.

(V.) *Factio-*

XXV. 6. Αἰγιέα *correxi ex Casauboni conject. Vulgo* Ἀτλέα *cum mss.* 7. Ἀσίνης *ex Vrsini scripsi conject. Vulgo* Ἀσίου. Ibid. Ἡραιέων *Vrsinus correxit, cum* κρεῶν *esset in libris. Sed Casaub. in vers.* de Pherarum urbe.

Græciam cupidus, rogationi contradixit, magnoque studio conatus est fœdus illud abrumpere. At populus tamen, *Quinctii* voluntatem secutus, *pacificationem firmam ac ratam esse* jussit. Itaque, pace facta, extemplo senatus decem viros e primoribus legit, & in Græciam misit, ut de communi sententia una cum Tito res Græciæ componerent, & Græcis libertatem firmarent. Facta vero etiam in senatu mentio societatis est ab *Achæorum* legato, Damoxeno Aegiensi. Sed quum orta statim esset altercatio; (*Elei* namque, coram præsentes, litem Achæis movebant de Triphylia; *Messenii* de Asine & Pylo, qui populi socii tunc Romanorum erant; *Aetoli* denique de Heræa:) propterea rejectum est negotium ad decemviros. Et in senatu quidem Romano hæc tum temporis sunt gesta.

(V.) *Le-*

(V.) *Factiones Bœotorum. Cædes Brachyllæ.* A.V.558.

Κατὰ τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν μάχην, Τίτου παραχειμάζοντος ἐν Ἐλατείᾳ, Βοιωτοὶ, σπουδάζοντες ἀνακομίσασθαι τοὺς ἄνδρας τοὺς παρ' αὐτῶν στρατευσαμένους παρὰ τῷ Φιλίππῳ, διεπρεσβεύοντο XXVI. Bœoti ingrati in Titum.
2 περὶ τῆς ἀσφαλείας αὐτῶν πρὸς Τίτον. Ὁ δὲ, βουλόμενος ἐκκαλεῖσθαι τοὺς Βοιωτοὺς πρὸς τὴν σφετέραν εὔνοιαν, διὰ τὸ προορᾶσθαι τὸν Ἀντίοχον,
3 ἑτοίμως συνεχώρησεν. Ταχὺ δὲ πάντων ἀνακομισθέντων ἐκ τῆς Μακεδονίας, ἐν οἷς ἦν καὶ Βραχύλλης, τοῦτον μὲν εὐθέως Βοιωτάρχην κατέστησαν· Brachyllas Bœotarcha. παραπλησίως δὲ καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς δοκοῦντας εἶναι φίλους τῆς Μακεδόνων οἰκίας ἐτίμων, καὶ προῆ-
4 γον οὐχ ἧττον ἢ πρότερον. ἔπεμψαν δὲ καὶ πρεσβείαν πρὸς τὸν Φίλιππον, τὴν εὐχαριστήσουσαν ἐπὶ τῇ τῶν νεανίσκων ἐπανόδῳ, λυμαινόμενοι τὴν τοῦ Τίτου χάριν.

XXVI. 2. προορᾶσθαι. ὑφορᾶσθαι voluerat Vrsin.

(V.) *Legatio VIII.*

26. In Græcia post prælium, [quo victi sunt Macedones ad Cynoscephalas,] quum Elateæ hibernaret Titus, *Bœoti*, cupientes suos recipere, qui Philippo militaverant, legationem ad Titum miserunt, petentes, ut redire illis liceret impune. *Titus*, cui suspectus jam tum erat Antiochus, studio adjungendi sibi Bœotorum animos, petitioni illorum facilem se præbuit. Quum igitur omnes statim e Macedonia essent reversi; *Brachyllam*, qui ex eorum erat numero, *Bœotarcham* constituerunt: similiterque & reliquos, quorum erat notum in reges Macedoniæ studium, honorabant, & ad dignitates non minus quam ante vocabant. Quin & *Philippo* per legatos gratias egerunt propter juvenum reditum; beneficium, quod a Tito acceperant, obliterantes. Quæ quum

Ol.145.4. Bœoti ingrati in Titum.

χάριν. Ἃ συνορῶντες οἱ περὶ τὸν Ζεύξιππον καὶ 5 Πεισίστρατον, καὶ πάντες οἱ δοκοῦντες εἶναι Ῥωμαίων φίλοι, δυσχερῶς ἔφερον, προορώμενοι τὸ μέλλον, καὶ δεδιότες περὶ σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀναγκαίων. σα- 6 φῶς γὰρ ᾔδεισαν, ὡς, ἐὰν μὲν οἱ Ῥωμαῖοι χωρισθῶσιν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ὁ δὲ Φίλιππος μένῃ παρὰ πλευρὰν, συνεπισχύων ἀεὶ τοῖς πρὸς σφᾶς ἀντιπολιτευομένοις, οὐδαμῶς ἀσφαλῆ σφίσιν ἐσομένην τὴν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ πολιτείαν. Διὸ καὶ, συμφρονήσαντες, ἐπρέσ- 7 βευον πρὸς Τίτον εἰς τὴν Ἐλάτειαν. Συμμίξαντες 8 δὲ τῷ προειρημένῳ, πολλοὺς καὶ ποικίλους εἰς τοῦτο τὸ μέρος διετίθεντο λόγους, ὑποδεικνύντες τὴν ὁρμὴν τοῦ πλήθους, τὴν οὖσαν ἤδη νῦν καθ' αὐτῶν, καὶ τὴν ἀχαριστίαν τῶν ὄχλων. καὶ τέλος ἐθάῤῥησαν 9 εἰπεῖν, ὅτι, ἐὰν μὴ τὸν Βραχύλλην ἐπανελόμενοι καταπλήξωνται τοὺς πολλοὺς, οὐκ ἔστιν ἀσφάλεια τοῖς Ῥωμαίων φίλοις, χωρισθέντων τῶν στρατοπέδων.

9. ὅτι, *ante* ἐὰν μὴ, *ex conject. adjeci.*

quum cernerent *Zeuxippus*, *Pisistratus*, & quicunque Romanarum partium esse credebantur, ægre ferebant; quod imminentia mala prævidere nt, suæque ac necessariorum suorum saluti metuerent. Certo enim sciebant, ubi semel Romani pedem e Græcia extulissent, remanente Philippo, qui suis in administratione reipublicæ adversariis vires subinde e propinquo suggerat, nequaquam tutum sibi fore, in Bœotorum civitate manere. Omnes igitur consentientibus suffragiis ad *Titum* Elateam se conferunt. Ibi in colloquium Titi admissi, multa ac varia in eam sententiam apud eum differunt, quum *multitudinis concitata in se studia* illi ob oculos ponerent, & *vulgi animum ingratum.* Ad extremum dicere non sunt veriti, *nisi sublato de medio Brachylla terror ceteris injiceretur, nullam fore amicis Romanorum, post-*

10 δων. Ὁ δὲ Τίτος, ταῦτα διακούσας, αὐτὸς μὲν οὐκ A.V. 558.
ἔφη κοινωνεῖν τῆς πράξεως ταύτης· τοὺς δὲ βουλο- Bœoti ingrati in Titum.
11 μένους πράττειν οὐ κωλύειν. καθόλου δὲ λαλεῖν αὐ-
τοὺς ἐκέλευε περὶ τούτων Ἀλεξαμενῷ τῷ τῶν Αἰτω-
12 λῶν στρατηγῷ. Τῶν δὲ περὶ τὸν Ζεύξιππον πει-
θαρχησάντων καὶ διαλεγομένων, ταχέως ὁ προει-
ρημένος πεισθεὶς καὶ συγκαταθέμενος τοῖς λεγομέ-
νοις, τρεῖς μὲν τῶν Αἰτωλικῶν συνέστησε, τρεῖς δὲ
τῶν Ἰταλικῶν νεανίσκων, τοὺς προσοίσοντας τὰς
χεῖρας τῷ Βραχύλλῃ.

13 Οὐδεὶς γὰρ οὕτως οὐδὲ μάρτυς ἐστὶ φοβερὸς, οὔτε κατήγορος δεινὸς, ὡς ἡ σύνεσις ἡ ἐγκατοικοῦσα ταῖς ἑκάστων ψυχαῖς.

(VI.) *Decem*

11. Ἀλεξαμενῷ *cum Reisk. correxi ex Livio.* ἀλεξόμενοι *Bav. & puto cod. Vrſini.* Ἀλεξαμένει *edd. ex Vrſini conject.*

poſtquam exercitus diſceſſerint, ſecuritatem. His auditis TITVS, *ſe quidem ejus conſilii participem fieri nolle,* ait; *ceterum, ſi quis rem velit exſequi, nullum adlaturum impedimentum.* — Denique juſſit eos cum Alexameno, prætore Aetolorum, de his agere. Dicto paruit Zeuxippus, eſtque de ea re cum Alexameno collocutus. Is facile adſenſus, adductusque ut dicta probaret, tres ex Aetolicis copiis, tres ex Italicis juvenes delegit, quibus mandatum eſt, ut *Brachyllæ* manus adferrent.

Nullus enim neque teſtis eſt magis timendus, neque gravior accuſator, quam *Conſcientia* in pectore cujusque reſidens. (*Ora Cod. Vrbin.*)

(VI.) *Le-*

Ol. 145. 4.

(VI.) *Decem Legati Romani cum Quinctio res Græciæ ordinant.*

✣ ✣ ✣

XXVII. Senatusconsultum de pace cum Philippo.

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἧκον ἐκ τῆς Ῥώμης οἱ
δέκα, δι' ὧν ἔμελλε χειρίσεσθαι τὰ κατὰ τοὺς Ἕλλη-
νας, κομίζοντες τὸ τῆς συγκλήτου δόγμα, τὸ περὶ
τῆς πρὸς Φίλιππον εἰρήνης. Ἦν δὲ τὰ συνέχοντα 2
τοῦ δόγματος ταῦτα· Τοὺς μὲν ἄλλους Ἕλ-
ληνας πάντας, τούς τε κατὰ τὴν Ἀσίαν
καὶ κατὰ τὴν Εὐρώπην, ἐλευθέρους ὑπάρ-
χειν, καὶ νόμοις χρῆσθαι τοῖς ἰδίοις· τοὺς 3
δὲ ταττομένους ὑπὸ Φίλιππον, καὶ τὰς
πόλεις τὰς ἐμφρούρους, παραδοῦναι Φί-
λιππον Ῥωμαίοις πρὸ τῆς τῶν Ἰσθμίων
πανηγύρεως· Εὔρωμον δὲ καὶ Πήδασα, καὶ 4
Βαργύλια, καὶ τὴν Ἰασσέων πόλιν, ὁμοίως
Ἄβυδον, Θάσον, Μυρίναν, Πέρινθον, ἐλευ-
θέρας

XXVII. 1. χειρίσεσθαι. χειρίζεσθαι edd. Ibid. *Vocab.* δόγμα *abest a msstis: ex conj. adjecit Vrsinus.* 4. Ἰασσέων. Ἰασέων *mssti.*

(VI.) *Legatio IX.*

✣ ✣ ✣

27. Eodem tempore venere Roma *decem legati* ad res in Græcia constituendas, *Senatusconsultum* deferentes, quod *de pace cum Philippo* fuerat factum. Ejus senatusconsulti præcipua capita erant hæc: *Vt ceteri omnes Græci, & qui in Asia degunt, & qui in Europa, liberi sint, & suisque legibus utantur: ut, qui in Philippi ditione sunt, & si quas ille urbes Græcorum præsidiis tenet, eas, ante celebrationem ludicri Isthmiorum, Romanis Philippus tradat: ut Euromum, Pedasa, Bargylia, Iassum, item Abydum, Thasum, Myrinam, Perinthum, deductis inde præsi-*

θέρας ἀφεῖναι, τὰς φρουρὰς ἐξ αὐτῶν A.V. 558.
5 μεταστησάμενον· περὶ δὲ τῆς τῶν Κια- Senatus-consultum.
νῶν ἐλευθερώσεως Τίτον γράψαι πρὸς Προυσίαν κατὰ τὸ δόγμα τῆς συγκλήτου·
6 τὰ δ' αἰχμάλωτα, καὶ τοὺς αὐτομόλους ἅπαντας ἀποκαταστῆσαι Φίλιππον Ῥωμαίοις, ἐν τοῖς αὐτοῖς χρόνοις· ὁμοίως δὲ καὶ τὰς καταφράκτους ναῦς, πλὴν πέντε
7 σκαφῶν καὶ τῆς ἑκκαιδεκήρους· δοῦναι δὲ καὶ χίλια τάλαντα, τούτων τὰ μὲν ἡμίση παραυτίκα, τὰ δ' ἡμίση κατὰ φόρους, ἐν ἔτεσι δέκα.

Τούτου δὲ τοῦ δόγματος διαδοθέντος εἰς τοὺς Ἕλληνας, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες εὐθαρσεῖς ἦσαν καὶ περιχαρεῖς· μόνοι δὲ Αἰτωλοὶ, δυσχεραίνοντες ἐπὶ τῷ μὴ τυγχάνειν, ὧν ἤλπιζον, κατελάλουν τὸ δόγμα, φάσκοντες, οὐ πραγμάτων, ἀλλὰ γραμμάτων μό- XXVIII. Aetolorum querelæ.
2 νον ἔχειν αὐτὸ διάθεσιν. καί τινας ἐλάμβανον πιθανότητας

4. μεταστησάμενον. μεταστησόμενον Bav.

præsidiis, liberas esse sinat: de liberatione Cianorum scribat Titus ad Prusiam, quid senatui placeat: captivos & transfugas omnes ut Philippus Romanis restituat intra idem tempus; item naves omnes tectas, scaphis quinque exceptis, & una quam sexdecim versus remorum agunt: hoc amplius det Philippus mille talentûm, dimidium præsens, dimidium pensionibus decem annorum.

28. Postquam hoc senatusconsultum diditum est inter Græcos, ceteri quidem omnes bonæ spei pleni lætitia gestire; soli *Aetoli*, offensi, quod ea, quæ speraverant, non consecuti essent, decretum clam mussantes carpebant; non res, sed verba eo contineri jactitantes. Atque ut illos concitarent, qui aures ipsis præbebant, ex

Ol. 145. 4. Aetolorum querelæ.

νότητας ἐξ αὐτῶν τῶν ἐγγράπτων, πρὸς τὸ δια-
σείειν τοὺς ἀκούοντας, τοιαύτας. Ἔφασκον γὰρ, 3
εἶναι δύο γνώμας ἐν τῷ δόγματι περὶ τῶν ὑπὸ Φι-
λίππου φρουρουμένων πόλεων· τὴν μὲν μίαν, ἐπι-
τάττουσαν ἐξάγειν τὰς φρουρὰς τὸν Φίλιππον, τὰς
δὲ πόλεις παραδιδόναι Ῥωμαίοις· τὴν δ' ἑτέραν, ἐξά-
γοντα τὰς φρουρὰς, ἐλευθεροῦν τὰς πόλεις. τὰς 4
μὲν οὖν ἐλευθερουμένας ἐπ' ὀνόματος δηλοῦσθαι, ταύ-
τας δ' εἶναι τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν· τὰς δὲ παραδι-
δομένας Ῥωμαίοις, φανερὸν, ὅτι τὰς κατὰ τὴν Εὐ-
ρώπην. εἶναι δὲ ταύτας, Ὠρεὸν, Ἐρέτριαν, Χαλκί- 5
δα, Δημητριάδα, Κόρινθον. Ἐκ δὲ τούτων εὐθεώ- 6
ρητον ὑπάρχειν πᾶσιν, ὅτι μεταλαμβάνουσι τὰς
Ἑλληνικὰς πέδας παρὰ Φιλίππου Ῥωμαῖοι, καὶ γί-
γνεται μεθάρμοσις δεσποτῶν, οὐκ ἐλευθέρωσις τῶν
Ἑλλήνων. Ταῦτα μὲν οὖν ὑπ' Αἰτωλῶν ἐλέγετο κα-
τακόρως. Ὁ δὲ Τίτος, ὁρμήσας ἐκ τῆς Ἐλατείας 7
μετὰ τῶν δέκα, καὶ καταρας εἰς τὴν Ἀντίκυραν,
παραυ-

Quinctius deliberat cum X legatis.

ex ipsa formula decreti cavillationem hujusmodi arripiebant. Ajebant enim, *duas eo decreto sententias comprehendi super urbibus, in quibus præsidia haberet Philippus: alterâ juberi, ut deducantur a Philippo præsidia, urbesque Romanis tradantur; alteram sententiam, præsidiis amotis, libertatem dare urbibus. Nominatim autem eas designari, quibus libertas indulgeatur, eas nempe, quæ sunt in Asia: quæ autem Romanis tradi debeant, eas videlicet esse, quæ sunt in Europa; puta, Oreum, Eretriam, Chalcidem, Demetriadem, Corinthum. Ex quo facile omnes intelligant, Romanos loco Philippi Græciæ compedes accipere; atque ita mutationem fieri dominorum, non libertatem quæri Græciæ.* Hæc igitur adsidue ab Aetolis jactabantur. Interim *Titus* Elatea profectus cum decem legatis, quum Anticyram

A.V.558. Quinctius deliberat cum X legatis.

παραυτίκα διέπλευσεν εἰς τὸν Κόρινθον· κἀκεῖ παραγενόμενος συνήδρευε μετὰ τούτων, καὶ διελάμβανε
8 περὶ τῶν ὅλων. Πλεοναζούσης δὲ τῆς τῶν Αἰτωλῶν διαβολῆς, καὶ πιστευομένης παρ' ἐνίοις, πολλοὺς καὶ ποικίλους ἠναγκάζετο ποιεῖσθαι λόγους ὁ Τίτος
9 ἐν τῷ συνεδρίῳ· διδάσκων, ὡς, εἴπερ βούλονται καὶ τὴν τῶν Ἑλλήνων εὔκλειαν ὁλόκληρον περιποιήσασθαι, καὶ καθόλου πιστευθῆναι παρὰ πᾶσιν, διότι καὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐποιήσαντο διάβασιν οὐ τοῦ συμφέροντος ἕνεκεν, ἀλλὰ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, ἐκχωρητέον εἴη πάντων τῶν τόπων, καὶ πάσας ἐλευθερωτέον τὰς πόλεις τὰς νῦν ὑπὸ Φιλίππου φρου-
10 ρουμένας. Ταύτην δὲ συνέβαινε γίγνεσθαι τὴν ἀπορίαν ἐν τῷ συνεδρίῳ, διὰ τὸ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἐν τῇ Ῥώμῃ προδιειλῆφθαι, καὶ ῥητὰς ἔχειν τοὺς δέκα παρὰ τῆς συγκλήτου τὰς ἐντολάς, περὶ δὲ Χαλκίδος

XXVIII. 7. τὸν Κόρινθ. *Sic Bav. Vulgo* τὴν Κόρ. 9. καὶ πάσας *correxi. Mendose vulgo omnes* καὶ πάντας ἐλευθ. 10 προδιειλῆφθαι & *deinde* αὐτοῖς δεδόσθαι *dedit Bav. Vulgo* προδιειληφέναι & αὐτῷ δεδ.

cyram trajeciſſet, mox *Corinthum* pervenit: ibique cum his concilia agitavit, & de ſumma rerum tractavit. Quoniam vero magna contentione ubique criminationem iſtam urgebant Aetoli, eique a multis fides habebatur; coactus eſt *Quinctius* multis variisque rationibus uti, ut eos, qui in concilio aderant, doceret: *ſi vellent Græcorum præconia & laudationem ſine exceptione mereri; ſi fidem omnibus facere, ad liberandam Græciam, non propriæ utilitatis cauſſa, mare a principio trajeciſſe Romanos; omnibus excedendum eſſe locis, & univerſas urbes eſſe liberandas, quas nunc Philippus præſidiis ſuis occupatas teneat.* Hæc autem diſceptatio & difficultas inde nata erat in concilio, quia de ceteris quidem urbibus Romæ jam fuerat tractatum, & expreſſa a ſenatu mandata acceperant legati; de *Chalcide* vero & *Corintho* & *Deme-*

Ol.145.4. δος καὶ Κορίνθου καὶ Δημητριάδος ἐπιτροπὴν αὐτοῖς
δεδόσθαι, διὰ τὸν Ἀντίοχον, ἵνα βλέποντες πρὸς τοὺς
καιροὺς βουλεύωνται περὶ τῶν προειρημένων πόλεων
κατὰ τὰς αὐτῶν προαιρέσεις. Ὁ γὰρ προειρημένος 11
βασιλεὺς δῆλος ἦν ἐπέχων πάλαι τοῖς κατὰ τὴν
Εὐρώπην πράγμασιν. Οὐ μὴν, ἀλλὰ τὸν μὲν Κόριν- 12
θον ὁ Τίτος ἔπεισε τὸ συνέδριον ἐλευθεροῦν παρα-
χρῆμα, καὶ τοῖς Ἀχαιοῖς ἐγχειρίζειν, διὰ τὰς ἐξ
ἀρχῆς ὁμολογίας· τὸν δ' Ἀκροκόρινθον, καὶ Δημη-
τριάδα, καὶ Χαλκίδα παρακατέσχε.

Corinthus Achæis redditur.

Acrocorinthum &c. retinent Romani.

XXIX. Ludi Iſthmici.

Δεξάντων δὲ τούτων, καὶ τῆς Ἰσθμίων πανηγύ-
ρεως ἐπελθούσης, καὶ σχεδὸν ἀπὸ πάσης τῆς οἰκου-
μένης τῶν ἐπιφανεστάτων ἀνδρῶν συνεληλυθότων 1
διὰ τὴν προσδοκίαν τῶν ἀποβησομένων, πολλοὶ καὶ
ποικίλοι καθ' ὅλην τὴν πανήγυριν ἐνέπιπτον λόγοι·
τῶν μὲν ἀδύνατον εἶναι φασκόντων, Ῥωμαίους ἐνίων 2
ἀποστῆναι τόπων καὶ πόλεων· τῶν δὲ διοριζομένων,
ὅτι

12. τὸν μὲν Κόρ. τὴν μὲν Κόρ. h. l. msti & edd.

& *Demetriade*, propter Antiochum, libera poteſtas facta concilio fuerat, ut, quod tempora reipublicæ poſtulare viderentur, id ex animi ſui ſententia de his urbibus ſtatuerent. Dubitabat enim nemo, quin is Rex, quem commemoravimus, Europæ rebus pridem immineret. Tandem concilio perſuaſit *Titus*, ut *Corinthum* liberarent, & Achæis traderent: *Acrocorinthum* vero, & *Demetriadem*, *Chalcidemque* retinuit.

29. His ita decretis, cum jam *Iſthmiorum panegyris* adeſſet, ac fere ex omnibus orbis partibus clariſſimi quique viri, propter exſpectationem ejus quod eventurum eſſet, conveniſſent; multi variique toto conventu ſermones habebantur: quum alii dicerent, omnino fieri non poſſe, ut Romani certis locis atque urbibus ſe abſtinerent; alii futurum ſtatuerent, ut celebrioribus quidem locis abſtinerent, ceterum ea retinerent, quæ celebri-

ὅτι τῶν μὲν ἐπιφανῶν εἶναι δοκούντων τόπων ἀποστήσονται, τοὺς δὲ φαντασίαν μὲν ἔχοντας ἐλάττω, χρείαν δὲ τὴν αὐτὴν παρέχεσθαι δυναμένους, καθέξουσι. A.V.558.
3 καὶ τούτους εὐθέως ἐπεδείκνυσαν αὐτοὶ καθ᾽ αὑτῶν, διὰ τῆς πρὸς ἀλλήλους εὑρεσιλογίας.
4 Τοιαύτης δ᾽ οὔσης ἐν τοῖς ἀνθρώποις τῆς ἀπορίας, ἀθροισθέντος τοῦ πλήθους εἰς τὸ στάδιον ἐπὶ τὸν ἀγῶνα, προελθὼν ὁ κήρυξ, καὶ σιωπησάμενος τὰ πλήθη διὰ τοῦ σαλπικτοῦ, τόδε κήρυγμα ἀνηγόρευσεν· S.C. de libertate Græcorum per præconem pronunciatur.
5 Ἡ σύγκλητος ἡ Ῥωμαίων καὶ Τίτος Κοΐντιος, στρατηγὸς ὕπατος, καταπολεμήσαντες βασιλέα Φίλιππον καὶ Μακεδόνας, ἀφιᾶσιν ἐλευθέρους, ἀφρουρήτους, ἀφορολογήτους, νόμοις χρωμένους τοῖς πατρίοις, Κορινθίους, Φωκέας, Λοκροὺς, Εὐβοεῖς, Ἀχαιοὺς τοὺς Φθιώτας, Μάγνητας, Θετταλοὺς, Περῥαιβούς.
6 Κρότου δ᾽ ἐν ἀρχαῖς εὐθέως ἐξαισίου γενομένου, τινὲς μὲν οὐδ᾽ ἤκουσαν

XXIX. 5. *Vocabulum ὕπατος, quod aberat vulgo, adjeci ex Bav.*

celebritatis quidem minus haberent, usum vero præstare eumdem possent. Atque ea loca ipsi, alii adversus alios, statim designabant, per usitatam inter ipsos mutuam loquacitatem. Hac incertitudine hominum mentes agitabantur, eratque in stadio coacta multitudo ad certamen: cum ecce *præco* in mediam arenam procedit, &, facta per tubicinem audientia, ita pronunciat: *Senatus Romanus & Titus Quinctius, Proconsul imperator, Philippo rege atque Macedonibus devictis, liberos, sine præsidio, immunes, suis legibus esse jubent Corinthios, Phocenses, Locrenses, Eubœenses, Achæos Phthiotas quos vocant, Magnetas, Thessalos, Perrhæbos.* Quum autem ad prima statim præconis verba ingens supra modum plausus fuisset excitatus; nonnulli

Ol. 145. 4. S. C. de libertate Græcorum.

ἤκουσαν τοῦ κηρύγματος, τινὲς δὲ πάλιν ἀκούειν
ἐβούλοντο. τὸ δὲ πολὺ μέρος τῶν ἀνθρώπων, δια- 7
πιστούμενον, καὶ δοκοῦν ὡσανεὶ καθ᾽ ὕπνον ἀκούειν
τῶν λεγομένων, διὰ τὸ παράδοξον τοῦ συμβαίνοντος·
πᾶς τις ἐξ ἄλλης ὁρμῆς ἐβόα προσάγειν τὸν κήρυκα 8
καὶ τὸν σαλπιγκτὴν εἰς μέσον τὸ στάδιον, καὶ λέ-
γειν πάλιν ὑπὲρ τῶν αὐτῶν· ὡς μὲν ἐμοὶ δοκεῖ, βου-
λομένων τῶν ἀνθρώπων μὴ μόνον ἀκούειν, ἀλλὰ καὶ
βλέπειν τὸν λέγοντα, διὰ τὴν ἀπιστίαν τῶν ἀναγο-
ρευομένων. Ὡς δὲ πάλιν ὁ κήρυξ, προσελθὼν εἰς 9
τὸ μέσον, καὶ κατασιωπησάμενος διὰ τοῦ σαλ-
πιγκτοῦ τὸν θόρυβον, ἀνηγόρευσε ταὐτὰ, καὶ ὡσαύ-
τως τοῖς πρόσθεν· τηλικοῦτον συνέβη καταῤῥαγῆναι
τὸν κρότον, ὥστε καὶ μὴ ῥᾳδίως ἂν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν
ἀγαγεῖν τοῖς νῦν ἀκούουσι τὸ γεγονός. Ὡς δέ ποτε 10
καὶ κατέληξεν ὁ κρότος, τῶν μὲν ἀθλητῶν ἁπλῶς
οὐδεὶς οὐδένα λόγον εἶχεν ἔτι· πάντες δὲ διαλαλοῦν-
τες,

8. *πᾶς τις ex conject. correxi cum Reisk. Vulgo ὡς τις.*

nulli vocem præconis ne audiverunt quidem, alii iterum audire avebant. Plerique vero vix ſatis ſibi credere, & propter rei novitatem ea, quæ dicebantur, velut in ſomnis ſibi videri audire. Itaque omnes clamare, *novo initio facto produceretur præco cum tubicine in medium ſtadium, & iterum eadem repeteret:* quum unusquisque, ut equidem puto, non audire dumtaxat, ſed videre etiam averet hominem, qui ea pronunciabat, quæ ipſi credere non poterant. Vbi igitur iterum proceſſit præco in medium, &, imperato per tubicinem ſilentio, ſedatoque tumultu, eadem, quæ prius, eodemque modo pronunciavit; tantus erupit cum clamore plauſus, ut ægre, qui iſta nunc audiunt, rem vel cogitatione ſibi fingere valeant. Poſteaquam tandem plaudendi finis eſt factus, athletis quidem nemo fuit omnium qui adverteret animum; ſed omnes ſermonibus rem cele-

τες, οἱ μὲν ἀλλήλοις, οἱ δὲ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς, οἱονεὶ A.V.558. S. C. de libertate Græcorum.
11 παραστατικοὶ τὰς διανοίας ἦσαν· οἱ καὶ μετὰ τὸν
ἀγῶνα διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς χαρᾶς μικροῦ διέ-
12 φθειραν τὸν Τίτον εὐχαριστοῦντες. οἱ μὲν γὰρ ἀν-
τοφθαλμῆσαι κατὰ πρόσωπον καὶ σωτῆρα προσφω-
νῆσαι βουλόμενοι, τινὲς δὲ τῆς δεξιᾶς ἅψασθαι σπου-
δάζοντες, οἱ δὲ πολλοὶ στεφάνους ἐπιῤῥίπτοντες καὶ
λημνίσκους, παρ' ὀλίγον διέλυσαν τὸν ἄνθρωπον.
13 Δοκούσης δὲ τῆς εὐχαριστίας ὑπερβολικῆς γενέσθαι,
θαῤῥῶν ἄν τις εἶπεν, διότι πολὺ καταδεεστέραν εἶ-
14 ναι συνέβαινε τοῦ τῆς πράξεως μεγέθους. θαυμα-
στὸν γὰρ ἦν, καὶ τὸ Ῥωμαίους ἐπὶ ταύτης γενέσθαι
τῆς προαιρέσεως, καὶ τὸν ἡγούμενον αὐτῶν Τίτον,
ὥστε πᾶσαν ὑπομεῖναι δαπάνην καὶ πάντα κίνδυνον
χάριν τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας· μέγα δὲ καὶ τὸ
δύναμιν ἀκόλουθον τῇ προαιρέσει προσενέγκασθαι.
15 τούτων δὲ μέγιστον ἔτι, τὸ μηδὲν ἐκ τῆς τύχης

 ἀντι-

10. *ἀλλήλοις correxi. ἀλλήλους Vrſ. cum mstis. πρὸς ἀλλήλους Caſaub. ex conject.* 12. *διέλυσαν. An διώλλυσαν?*

celebrantes, alii cum amicis invicem, alii apud ſe ipſos, veluti de poteſtate mentis exiiſſent. Quin etiam, dimiſſis ludis, (tanta fuit gaudii illius magnitudo) dum gratias *Tito* agunt, pene illum enecarunt: quippe alii ſuis ipſorum oculis coram eum ſpectare, & *ſalutis ſuæ auctorem* ſalutare cupientes, alii dexteram ejus tangere geſtientes, plerique coronas & lemniſcos jacientes, parum abfuit quin homini ſpiritum eliderent. Etſi autem videtur ejusmodi gratiarum actio modum exceſſiſſe; audacter tamen dicere queat aliquis, longe inferiorem eam fuiſſe meriti illius magnitudine. Erat enim admiratione digna res, Romanos & imperatorem illorum *Quinctium* in animum induxiſſe, ut ad libertatem Græcis parandam nullam impenſam recuſarent, nullum periculum: magnum vero & illud erat, vires incepto pares fuiſſe ab iis adhibitas: ſed ſupra omnia maximum, fortu-

Ol. 145. 4. ἀντιπαίσαι πρὸς τὴν ἐπιβολὴν, ἀλλ᾽ ἁπλῶς ἅπαντα πρὸς ἕνα καιρὸν ἐκδραμεῖν· ὥστε διὰ κηρύγματος ἑνὸς ἅπαντας καὶ τοὺς τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντας Ἕλληνας, καὶ τοὺς τὴν Εὐρώπην, ἐλευθέρους, ἀφρουρήτους, ἀφορολογήτους γενέσθαι, νόμοις χρωμένους τοῖς ἰδίοις.

XXX. Antiochi legatis respondet Quinctius.

Διελθούσης δὲ τῆς πανηγύρεως, πρώτοις μὲν ἐχρημάτισαν τοῖς παρ᾽ Ἀντιόχου πρεσβευταῖς· διακελευόμενοι, τῶν ἐπὶ τῆς Ἀσίας πόλεων τῶν μὲν αὐτονόμων ἀπέχεσθαι, καὶ μηδένα πολεμεῖν· ὅσας δὲ νῦν παρείληφε τῶν ὑπὸ Πτολεμαῖον καὶ Φίλιππον ταττομένων, ἐκχωρεῖν. σὺν δὲ τούτοις προηγόρευον, 2
μὴ διαβαίνειν εἰς τὴν Εὐρώπην μετὰ δυνάμεως· οὐδένα γὰρ ἔτι τῶν Ἑλλήνων οὔτε πολεμεῖσθαι νῦν ὑπ᾽ οὐδενὸς, οὔτε δουλεύειν οὐδενί. Καθόλου δὲ 3
καὶ ἐξ αὐτῶν τινας ἔφασαν ἥξειν πρὸς τὸν Ἀντίοχον. Ταύτας μὲν οὖν οἱ περὶ τὸν Ἡγησιάνακτα καὶ 4
Λυσίαν

15. ἀντιπαίσαι. ἀντιπέσαι *suspicatus est Reisk.* Ibid. ἐκδραμεῖν. συνεκδραμεῖν *malim cum Reisk.*

XXX. 1. μηδένα πολεμεῖν. *Sic Vrsin. cum mstis.* πρὸς μηδένα *Casaub. ex conject. Rectius* μηδεμιᾷ *Reisk.*

fortunam nulla in re huic consilio esse adversatam, sed ita penitus omnia in unum tempus concurrisse congruisseque, ut uno praeconio omnes Graeci, quique Asiam quique Europam colunt, liberi, sine praesidiis, immunes, suis legibus esse pronunciarentur.

30. Peracta celebritate, *Romani* primis omnium *Antiochi legatis* operam dederunt, jusseruntque eum *liberis in Asia civitatibus abstinere, neque ullam earum bello lacessere; iis vero excedere, quae Ptolemaei aut Philippi fuissent, & ab ipso essent occupatae.* Denunciarunt insuper, *ne cum exercitu in Europam trajiceret; quum nemo jam e Graecis aut bello peteretur a quoquam, aut cuiquam serviret.* Addiderunt denique, *quosdam etiam omnino e suo numero ad Antiochum esse venturos.* Hoc ubi responsum acceperunt Hegesianax & Lysias, ad Regem

5 Λυσίαν λαβόντες τὰς ἀποκρίσεις, ἐπανῆλθον. Μετὰ A.V. 558.
δὲ τούτους εἰσεκαλοῦντο πάντας τοὺς ἀπὸ τῶν Res Græciæ ordinat.
ἐθνῶν καὶ πόλεων παραγεγονότας, καὶ τὰ δόξαντα
6 τῷ συνεδρίῳ διεσάφουν. Μακεδόνων μὲν οὖν τοὺς
Ὀρέστας καλουμένους, διὰ τὸ προσχωρῆσαι σφίσι
κατὰ τὸν πόλεμον, αὐτονόμους ἀφῆσαν· ἠλευθέρω-
σαν δὲ Περῤῥαιβοὺς καὶ Δόλοπας καὶ Μάγνητας.
7 Θετταλοῖς δὲ μετὰ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς
τοὺς Φθιώτας προσένειμαν, ἀφελόμενοι Θήβας τὰς
8 Φθίας καὶ Φάρσαλον· οἱ γὰρ Αἰτωλοὶ περί τε τῆς
Φαρσάλου μεγάλην ἐποιοῦντο φιλοτιμίαν, φάσκον-
τες, αὐτῶν δεῖν ὑπάρχειν κατὰ τὰς ἐξ ἀρχῆς συν-
9 θήκας· ὁμοίως δὲ καὶ περὶ Λευκάδος. Οἱ δὲ ἐν τῷ
συνεδρίῳ περὶ μὲν τούτων τῶν πόλεων ὑπερέθεντο
τοῖς Αἰτωλοῖς τὸ διαβούλιον πάλιν ἐπὶ τὴν σύγκλη-
τον· τοὺς δὲ Φωκέας καὶ τοὺς Λοκροὺς συνεχώρησαν
αὐτοῖς ἔχειν, καθάπερ εἶχον καὶ πρότερον ἐν τῇ

6. *ἠλευθ. δὲ correxit Casaub. ἠλευθ. οὖν Ursin.*

gem ſunt reverſi. Secundum hos vocati omnes ſunt, quos gentes aut civitates miſerant, & quæ concilium decreverat, illis ſunt declarata. Igitur *Oreſtis*, (Macedonica ea gens eſt,) quod durante adhuc bello Romanis ſe adjunxiſſent, ſuas leges reddiderunt; liberaruntque etiam *Perrhæbos*, *Dolopas*, *Magnetas*. *Theſſalis*, præter libertatem conceſſam, etiam Phthiotas Achæos adtribuerunt, Thebis Phthioticis & Pharſalo exceptis: nam pro Pharſalo *Aetoli* acri ſtudio contendebant, ex legibus prioris fœderis eam urbem ſibi vindicantes: idemque & de Leucade poſtulabant. Sed concilium deliberationem ſuper hiſce Aetolorum poſtulatis ad ſenatum iterum rejecit: at Phocenſes & Locrenſes habere eis permiſerunt concilio ſuo contributos, ſicut ante

Ol. 145 4. Res Græciæ ordinat Quinctius.

συμπολιτείᾳ. Κόρινθον δὲ, καὶ τὴν Τριφυλίαν, [καὶ 10
τὴν Ἡραιέων πόλιν, Ἀχαιοῖς ἀπέδωκαν. Ὠρεὸν δὲ,]
ἔτι δὲ τὴν Ἐρετριέων πόλιν, ἐδόκει μὲν τοῖς πλείο-
σιν Εὐμένει δοῦναι· Τίτου δὲ πρὸς τὸ συνέδριον δια- 11
στείλαντος, οὐκ ἐκυρώθη τὸ διαβούλιον· διὸ καὶ
μετά τινα χρόνον ἠλευθερώθησαν αἱ πόλεις αὗται
διὰ τῆς συγκλήτου, καὶ σὺν ταύταις Κάρυστος.
ἔδωκαν δὲ καὶ Πλευράτῳ Λυχνίδα καὶ Πάρθον, οὔ- 12
σας μὲν Ἰλλυρίδας, ὑπὸ Φίλιππον δὲ ταττομένας.
Ἀμυνάνδρῳ δὲ συνεχώρησαν, ὅσα παρεσπάσατο 13
κατὰ τὸν πόλεμον ἐρύματα τοῦ Φιλίππου, κρατεῖν
τούτων.

XXXI. Legati Romani varias in partes.

XXXI. Ταῦτα δὲ διοικήσαντες ἐμέρισαν σφᾶς αὐτούς.
Καὶ Πόπλιος μὲν Λέντουλος, εἰς Βαργύλια πλεύσας, 2
ἠλευθέρωσε τούτους· Λεύκιος δὲ Στερτίνιος, εἰς
Ἡφαιστίαν καὶ Θάσον ἀφικόμενος καὶ τὰς ἐπὶ Θρᾴ-
κης πόλεις, ἐποίησε τὸ παραπλήσιον. Πρὸς δὲ τὸν 3
Ἀντιο-

10. *Verba* uncis inclusa, *quæ absunt vulgo, ex Livio supplevi.* Lacunam, *post Vrsinum, notaverat Casaubonus.* 13. κατὰ τὸν πόλεμον. *Articulum adjeci, monente Reiskio.*

XXXI 2. Στερτίνιος *ex Vrsini conject. editum est.* Στερέννιος *ms. Vrsini.* Στεγεννίνος *cod. Bav.* Τιτίλλιος *vulgo legitur apud Plut. Hinc* Τιτίνιος *voluit Pighius.*

ante habuerant. Corinthum, Triphyliam, [& Heræam, *Achæis* reddiderunt. Oreum vero &] Eretriam plerisque visum est *Eumeni* dare: sed Tito cum concilio controversante, rata ea sententia non fuit. Quare etiam paullo post senatus libertatem his civitatibus dedit, & una cum his Carysto. *Pleurato* Lychnis & Parthini dati: Illyriorum utraque civitas, sed sub ditione Philippi fuerat. *Amynandro* tenere permiserunt castella, quæ per belli tempus capta Philippo ademisset.

31. His ita constitutis, decem legati partiti sese sunt: ac *Publius* quidem *Lentulus* Bargylia nave contendit, eamque urbem liberam esse jussit; *Lucius Stertinius* Hephæstiam & Thasum & Thraciæ urbes adiit, atque idem fecit.

Ἀντίοχον ὥρμησαν Πόπλιος Οὐΐλλιος καὶ Λεύκιος A.V.553.
Τερέντιος· οἱ δὲ περὶ Γνάϊον τὸν Κορνήλιον πρὸς τὸν Cn. Cornelius
4 βασιλέα Φίλιππον. ᾧ καὶ συμμίξαντες πρὸς τοῖς convenit Philippum,
Τέμπεσι, περί τε τῶν ἄλλων διελέχθησαν, ὑπὲρ ὧν
εἶχον τὰς ἐντολὰς, καὶ συνεβούλευον αὐτῷ, πρεσ-
βευτὰς πέμπειν εἰς τὴν Ῥώμην ὑπὲρ συμμαχίας,
ἵνα μὴ δοκῇ τοῖς καιροῖς ἐφεδρεύων ἀποκαραδοκεῖν
5 τὴν Ἀντιόχου παρουσίαν. Τοῦ δὲ βασιλέως συγκα-
ταθεμένου τοῖς ὑποδεικνυμένοις, εὐθέως ἀπ' ἐκείνου
χωρισθέντες, ἧκον ἐπὶ τὴν τῶν Θερμικῶν σύνοδον·
6 καὶ παρελθόντες εἰς τὰ πλήθη, παρεκάλουν τοὺς & Aetolos.
Αἰτωλοὺς διὰ πλειόνων, μεῖναι ἐπὶ τῆς ἐξ ἀρχῆς
αἱρέσεως, καὶ διαφυλάττειν τὴν πρὸς Ῥωμαίους εὔ-
7 νοιαν. Πολλῶν δὲ παρισταμένων, καὶ τῶν μὲν πρᾴως
καὶ πολιτικῶς μεμψιμοιρούντων αὐτοῖς ἐπὶ τῷ μὴ
κοινωνικῶς χρῆσθαι τοῖς εὐτυχήμασι, μηδὲ τηρεῖν
8 τὰς ἐξ ἀρχῆς συνθήκας· τῶν δὲ λοιδορούντων, καὶ
φασκόν-

3. Οὐΐλλιος. Οὔϊλιος *Casaub. invitis msstis.*

fecit. *P.* vero *Villius* & *L. Terentius* ad regem Antiochum est profectus; *Cn. Cornelius* ad regem *Philippum.* Quem ut convenit ad Tempe, tum de ceteris rebus cum eo est collocutus, quas in mandatis habebat, tum etiam consilium ei dedit, ut *ad societatem petendam mitteret Romam legatos, ne temporum opportunitates captasse & Antiochi adventum cupide exspectasse videretur.* Adsentiente rege ei consilio quod monstrabatur, extemplo *Cornelius* ab eo discedens ad *Thermicorum conventum* venit: ubi in concionem prodiens, multis verbis *Aetolos* monuit, ut *in priore sententia manerent, & populi Romani amicitiam constanter custodirent.* Quum vero multi ad Cornelium accederent, atque alii quidem leni civilique oratione apud eum quererentur, quod *victoriæ fructus nequaquam secum communicassent Romani, neque legibus fœderis stetissent, quod initio inter ipsos fuisset pactum;* alii autem conviciis incesserent, dicerent-

Ol.145.4. φασκόντων, οὔτ᾽ ἂν ἐπιβῆναι τῆς Ἑλλάδος οὐδέποτε Ῥωμαίους, οὔτ᾽ ἂν νικῆσαι Φίλιππον, εἰ μὴ δι᾽ ἑαυτούς· τὸ μὲν ἀπολογεῖσθαι πρὸς ἕκαστα τούτων οἱ περὶ τὸν Γναῖον ἀπεδοκίμασαν, παρεκάλουν δ᾽ αὐτοὺς πρεσβεύειν εἰς τὴν Ῥώμην, διότι πάντων παρὰ τῆς συγκλήτου τεύξονται τῶν δικαίων· ὃ καί, πεισθέντες, ἐποίησαν. Καὶ τὸ μὲν τέλος τοῦ πρὸς Φίλιππον πολέμου τοιαύτην ἔσχε διάθεσιν.

II.
RES ANTIOCHI.
(I.) *Antiochi successus in Ionia & in Thracia.*

XXXII. Ephesus opportuna Antiocho. Ἀντίοχος, ὁ βασιλεύς, πάνυ ὠρέγετο τῆς Ἐφέσου, διὰ τὴν εὐκαιρίαν· τῷ δοκεῖν μὲν κατὰ Ἰωνίας καὶ[2] τῶν ἐφ᾽ Ἑλλησπόντου πόλεων, καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν, ἀκροπόλεως ἔχειν θέσιν, κατὰ δὲ τῆς Εὐρώπης ἀμυντήριον ὑπάρχειν ἀεὶ τοῖς Ἀσίας βασιλεῦσιν εὐκαιρότατον.

Προχω-

rentque, *Romanos, absque se fuisset, ne pedem quidem in Græcia fuisse umquam posituros, nedum regem Philippum debellaturos;* non putavit *Cornelius* sibi faciendum, ut ad singula horum, quæ dicebantur, responderet: tantum monuit, *legatos mitterent Romam, omnia enim æqua ipsos a senatu impetraturos.* Quod & Aetoli, consilio hujus usi, fecerunt. Atque adeo *bellum,* quod *cum Philippo rege* est gestum, hunc finem habuit.

II.
(I.) *Suidas in Εὐκαιρία, & Legatio X.*

32. *Antiochus* rex *Ephesum* vehementer adpetebat, propter illius urbis opportunitatem: quod adversus Ioniam quidem & Hellesponti urbes terra marique arcis situm obtinere videretur; contra Europam vero propugnaculum Asiæ regibus commodissimum semper esset.

Quum

A.V. 558.

Antiochum convenit L. Cornelius.

3 Προχωρούσης τῷ Ἀντιόχῳ κατὰ νοῦν τῆς ἐπι-
βολῆς, παρόντι ἐν Θρᾴκῃ τῷ Ἀντιόχῳ κατέπλευ-
4 σαν εἰς Σηλυμβρίαν οἱ περὶ Λεύκιον Κορνήλιον. οὗ-
τοι δ' ἦσαν παρὰ τῆς συγκλήτου πρέσβεις ἐπὶ τὰς
διαλύσεις ἐξαπεσταλμένοι τὰς Ἀντιόχου καὶ Πτο-
λεμαίου.

(II.) *Lysimachiæ cum Antiocho congrediuntur Legati Romani.*

XXXIII. Postulata Romanorum.

Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἧκον καὶ τῶν δέκα
Πόπλιος μὲν Λέντουλος ἐκ Βαργυλίων, Λεύκιος δὲ
2 Τερέντιος καὶ Πόπλιος Οὐίλλιος ἐκ Θάσου. ταχὺ
δὲ τῷ βασιλεῖ διασαφηθείσης τῆς τούτων παρου-
σίας, πάντες ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἠθροίσθησαν εἰς
3 τὴν Λυσιμάχειαν. Συνεκύρησαν δὲ καὶ οἱ περὶ τὸν
Ἡγησιάνακτα καὶ Λυσίαν οἱ πρὸς τὸν Τίτον ἀπο-
4 σταλέντες εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον. Αἱ μὲν οὖν κατ'
ἰδίαν ἐντεύξεις τοῦ τε βασιλέως καὶ τῶν Ῥωμαίων
τελέως

XXXIII. 1. Οὐίλλιος & Θάσου *correxi. Vulgo h. l.* Οὔλιος & Θάσσου.

Quum ex animi sententia *Antiocho* inceptum procederet, atque is jam in *Thracia* esset, venit ad eum Selymbriam *L. Cornelius.* Hic legatus a senatu missus fuerat ad pacem inter Antiochum & Ptolemæum conciliandam.

(II.) *Excerpt. Antiq. ex Lib.* XVII. *Cap.* 31 — 33.

33. Sub idemque tempus & ex decem legatorum numero *Publius Lentulus* a Bargyliis, *L. Terentius & P. Villius* a Thaso advenerunt. De quorum adventu quum cito Rex factus esset certior, paucis diebus omnes *Lysimachiam* convenerunt. Eodem vero tempore Hegesianax quoque & Lysias, qui ad Titum missi a rege fuerant, opportune simul redierant. Et privati quidem congressus regis cum Romanis simplicitatis atque humanitatis

Ol. 145. 4. Romanorum postulata.

τελέως ἦσαν ἀφελεῖς καὶ φιλάνθρωποι· μετὰ δὲ
ταῦτα γενομένης συνεδρείας κοινῆς ὑπὲρ τῶν ὅλων,
ἀλλοιοτέραν ἔλαβε τὰ πράγματα διάθεσιν. Ὁ γὰρ 5
Λεύκιος ὁ Κορνήλιος ἠξίου μὲν καὶ τῶν ὑπὸ Πτολε-
μαῖον ταττομένων πόλεων, ὅσας νῦν εἴληφε κατὰ
τὴν Ἀσίαν, παραχωρεῖν τὸν Ἀντίοχον· τῶν δ' ὑπὸ
Φίλιππον διεμαρτύρετο φιλοτίμως ἐξίστασθαι. γε- 6
λοῖον γὰρ εἶναι, τὰ Ῥωμαίων ἆθλα τοῦ γεγονότος
αὐτοῖς πολέμου πρὸς Φίλιππον Ἀντίοχον ἐπελθόν-
τα παραλαμβάνειν. παρῄνει δὲ καὶ τῶν αὐτονό- 7
μων ἀπέχεσθαι πόλεων. Καθόλου δ', ἔφη, θαυμά- 8
ζειν, τίνι λόγῳ τοσαύταις μὲν πεζικαῖς, τοσαύταις
δὲ ναυτικαῖς δυνάμεσι πεποίηται τὴν εἰς τὴν Εὐρώ-
πην διάβασιν. πλὴν γὰρ τοῦ προτίθεσθαι Ῥωμαίοις 9
ἐγχειρεῖν αὐτὸν, οὐδ' ἔννοιαν ἑτέραν καταλείπεσθαι
παρὰ τοῖς ὀρθῶς λογιζομένοις. Οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι,
ταῦτ' εἰπόντες, ἀπεσιώπησαν.

Ὁ δὲ

tis pleni fuerunt: mox vero, ut in communi omnium consessu de publicis rebus agi cœptum, longe alia rerum facies exstitit. Nam *L. Cornelius* æquum censebat, ut *Ptolemæo cederet Antiochus urbibus ditionis ejus, quas ipse recens in Asia occupaverat;* tum vero & eis ut excederet, *quæ Philippi fuissent, deûm & hominum fidem testans, etiam atque etiam contendebat. Ridiculam enim rem fore, si, postquam Romani cum Philippo bellum gessissent, superveniens Antiochus belli præmia auferret.* Monebat etiam, ut a *liberis civitatibus abstineret.* Et, *in universum mirari se,* dixit, *quo consilio cum tantis copiis, tam pedestribus, quam navalibus, in Europam trajecisset. Nam si istud unum exceperis, quod Romanos adgredi proposuisset, nihil quidquam relictum esse, quod super hoc ipsius consilio, quicumque recta ratione rem putarent, cogitare saltem possent.* Et Romani quidem, his dictis, conticuerunt.

34. REX,

A.V. 558. XXXIV. Antiochi refponfum.

Ὁ δὲ βασιλεὺς, πρῶτον μὲν διαπορεῖν, ἔφη, κατὰ τίνα λόγον ἀμφισβητοῦσι πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ τῶν ἐπὶ τῆς Ἀσίας πόλεων· πᾶσι γὰρ μᾶλλον ἐπι-
2 βάλλειν τοῦτο ποιεῖν, ἢ Ῥωμαίοις. Δεύτερον δ' ἠξίου, μηδὲν αὐτοὺς πολυπραγμονεῖν καθόλου τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς περιεργάζεται τῶν κα-
3 τὰ τὴν Ἰταλίαν ἁπλῶς οὐδέν. Εἰς δὲ τὴν Εὐρώπην ἔφη διαβεβηκέναι μετὰ τῶν δυνάμεων, ἀνακτησάμενος τὰ κατὰ τὴν Χεῤῥόνησον καὶ τὰς ἐπὶ Θρᾴκης πόλεις. τὴν γὰρ τῶν τόπων τούτων ἀρχὴν μάλιστα
4 πάντων αὐτῷ καθήκειν. Εἶναι μὲν γὰρ ἐξ ἀρχῆς τὴν δυναστείαν ταύτην Λυσιμάχου· Σελεύκου δὲ πολεμήσαντος πρὸς αὐτὸν, καὶ κρατήσαντος τῷ πολέμῳ, πᾶσαν τὴν Λυσιμάχου βασιλείαν δορίκτητον
5 γενέσθαι Σελεύκου. κατὰ δὲ τοὺς τῶν αὐτοῦ προγόνων περισπασμοὺς ἐν τοῖς ἑξῆς χρόνοις, πρῶτον μὲν Πτολεμαῖον παρασπασάμενον σφετερίσασθαι τοὺς τόπους

XXXIV. 2. περιεργάζεται. περιεργάζεσθαι *malim. Sed nec illud fpernam.* 4. *Correxi* δορίκτητον. *Vulgo h. l.* δορύκτητον.

34. REX, *ante omnia mirari fe*, dixit, *quonam jure Romani de Afiæ urbibus controverfiam fibi moveant: hoc enim faciendi quibusvis potius, quam Romanis, jus effe.* Poftulavit deinde ab illis, *ne ullo pacto rebus Afiæ curiofius fefe immifcerent; nam fe quoque de iis, quæ in Italia gerantur, nihil quidquam inquirere. In Europam vero copias fe trajeciffe, ut Cherfonefum & Thraciæ urbes recuperaret: quandoquidem eorum locorum imperium ad fe meliore, quam ad ullum alium, jure pertineat. Olim nempe Lyfimachi eam dynaftiam fuiffe: cum eo bellum geffiffe Seleucum, eumdemque bello viciffe; atque ita regnum Lyfimachi univerfum belli jure Seleuci fuiffe factum. Poft illa quidem accidiffe, ut, dum majores fui aliis curis diftinerentur, primum Ptolemæus, deinde Philippus, loca illa*

Ol.145.4. Antiochi reſponſum.

τόπους τούτους, δεύτερον δὲ Φίλιππον. αὐτὸς δὲ 6
νῦν οὐ κτᾶσθαι, τοῖς Φιλίππου καιροῖς συνεπιτιθέ-
μενος, ἀλλ' ἀνακτᾶσθαι τοῖς ἰδίοις καιροῖς συγ-
χρώμενος. Λυσιμαχεῖς δὲ, παραλόγως ἀναστάτους 7
γεγονότας ὑπὸ Θρᾳκῶν, οὐκ ἀδικεῖν Ῥωμαίους, κα-
τάγων καὶ συνοικίζων. ποιεῖν γὰρ τοῦτ', ἔφη, βου- 8
λόμενος οὐ Ῥωμαίοις τὰς χεῖρας ἐπιβαλεῖν, Σελεύ-
κῳ δ' οἰκητήριον ἑτοιμάζειν. Τὰς δ' αὐτονόμους τῶν 9
κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεων οὐ διὰ τῆς Ῥωμαίων ἐπι-
ταγῆς δέον εἶναι τυγχάνειν τῆς ἐλευθερίας, ἀλλὰ
διὰ τῆς αὐτοῦ χάριτος. Τὰ δὲ πρὸς Πτολεμαῖον 10
αὐτὸς, ἔφη, διεξάξειν εὐδοκουμένως ἐκείνῳ· κρίνειν
γὰρ, οὐ φιλίαν μόνον, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῆς φιλίας
ἀναγκαιότητα συντίθεσθαι πρὸς αὐτόν.

XXXV. Smyrnenſ. & Lampſacenorum legati.

Τῶν δὲ περὶ τὸν Λεύκιον οἰομένων δεῖν καλεῖσθαι
τοὺς Λαμψακηνοὺς καὶ τοὺς Σμυρναίους, καὶ δοῦναι
λόγον αὐτοῖς, ἐγένετο τοῦτο. Παρῆσαν δὲ παρὰ 1
μὲν

illa alienæ dominationi ſubtracta, ſibi vindicarent. Nunc vero ſe eadem loca illa, non difficili Philippi tempore abutentem capere, ſed tempore ſuo recte utentem recipere. Lyſimachenſes autem, ex inopinato a Thracibus urbe ſua everſos, quod in patriam reſtituat, urbemque eorum inſtauret, nullam in eo ſe Romanis injuriam facere. Neque enim id agere ſe, ut populum Romanum bello laceſſat; verum ut Seleucus filius eam ſedem regni habeat. Græcorum vero liberas civitates, quæ ſunt in Aſia, libertatem nanciſci debere non ex Romanorum juſſione, ſed ex beneficio ſuo. Quod ad Ptolemæum adtinet, ſe per ſeipſum ex illius voluntate rem compoſiturum. Statuiſſe enim, non tantum amicitiam, verum etiam cum amicitia adfinitatem cum illo jungere.

35. Quum dixiſſet *L. Cornelius*, æquum videri, ut Lampſaceni Smyrnæique vocarentur, & dicendi poteſtas illis fieret, ita eſt factum. Aderant *Lampſacenorum* quidem

A. V. 558. Smyrnens. & Lampsacenorum legati.

μὲν Λαμψακηνῶν οἱ περὶ Παρμενίωνα καὶ Πυθόδω-
3 ρον· παρὰ δὲ Σμυρναίων οἱ περὶ Κοίρανον. ὧν μετὰ
παῤῥησίας διαλεγομένων, δυσχεράνας ὁ βασιλεὺς
ἐπὶ τῷ δοκεῖν λόγον ὑπέχειν ἐπὶ Ῥωμαίων τοῖς πρὸς
αὐτὸν ἀμφισβητοῦσι, μεσολαβήσας τὸν Παρμε-
4 νίωνα· Παῦσαι, φησὶ, τῶν πολλῶν· οὐ γὰρ ἐπὶ Ῥω-
μαίων, ἀλλ᾽ ἐπὶ Ῥοδίων, ὑμῖν εὐδοκῶ διακριθῆναι περὶ
5 τῶν ἀντιλεγομένων. Καὶ τότε μὲν ἐπὶ τούτοις διέ-
λυσαν τὸν σύλλογον, οὐδαμῶς εὐδοκήσαντες ἀλλή-
λοις.

6 ✻ ✻ Ἐὰν, τὸ δὴ λεγόμενον, τρέχωσι τὴν ἐσχάτην, ἐπὶ τοὺς Ῥωμαίους καταφευξοῦνται, καὶ τούτοις ἐγχειριοῦσι σφᾶς αὐτοὺς καὶ τὴν πόλιν.

III. RES

XXXV. 6. Ἐὰν, τὸ δὴ λεγ. *De quanam urbe agatur hoc Fragmento, adhuc quidem non habeo compertum.*

quidem *legati* Parmenion & Pythodorus; *Smyrnæorum* vero Cœranus. Quibus magna cum libertate verba facientibus, indignatus Rex, quod videretur apud judices Romanos eorum quæ fecisset rationem reddere contendentibus secum, loquentem Parmenionem interpellans, *Desine*, inquit, *plura dicere: non enim Romanis judicibus, sed Rhodiis, disceptare hasce controversias mihi placet.* Ita colloquium tunc est solutum, quum nullo modo inter ipsos convenisset.

✻ ✻ Si *extremum*, quod ajunt, *currant cursum;* ad Romanos confugient, iisque se ipsos & urbem suam dedent. (*Ora. Cod. Urb. & Suidas in τρέχειν.*)

Ol.145.4.

III.

RES AEGYPTI.

XXXVI. Scopas res novas molitur.

Τῶν γὰρ παραβόλων καὶ καλῶν ἔργων ἐφίενται μὲν
πολλοὶ, τολμῶσι δ' ὀλίγοι ψαύειν. Καίτοι πολὺ καλ- 2
λίους ἀφορμὰς εἶχε Σκόπας, ἢ Κλεομένης, πρὸς τὸ
παραβάλλεσθαι καὶ τολμᾷν. Ἐκεῖνος μὲν γὰρ, προ- 3
καταληφθεὶς, εἰς αὐτὰς συνεκλείσθη τὰς ἐν τοῖς
ἰδίοις οἰκέταις καὶ φίλοις ἐλπίδας· ἀλλ' ὅμως οὐδὲ
ταύτας ἐγκατέλιπεν, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἦν δυνατὸς, ἐξή-
λεγξε, τὸ καλῶς ἀποθανεῖν τοῦ ζῆν αἰσχρῶς περὶ
πλείονος ποιησάμενος. Σκόπας δὲ, καὶ χεῖρα βα- 4
ρεῖαν ἔχων συνεργὸν, καὶ καιρὸν, ἅτε τοῦ βασιλέως
ἔτι παιδὸς ὄντος, μέλλων καὶ βουλευόμενος προκα-
τελήφθη. Γνόντες γὰρ αὐτὸν οἱ περὶ τὸν Ἀριστο- 5
μένην

XXXVI. 2. ἢ Κλεομένης *cum Vrsino dedit Casaub.* καὶ Κλεομένους *Herv. cum mstis. Satis fuerat* Κλεομένους. 3. δυνατὸς *correxi.* ἀδύνατος *Herv. cum mstis, quod in* δυνατὸν *ex Vrsini conject. mutavit Casaub.*

III.

Excerpt. Antiq. ex Lib. XVII. Cap. 34—36.

36. Audacium inceptorum & præclarorum desiderio quidem multi tanguntur; sed illa vel adtingere non sane multi audent. Et tamen ad tentandam fortunam, & ad audendum aliquid, multo majora præsidia *Scopas* habuit, quam *Cleomenes.* Nam ille, ab inimicis præventus, eo angustiarum erat redactus, ut spes omnes suas in propriis dumtaxat famulis & amicis haberet sitas: quas tamen ille spes nequaquam destituit, sed, quantum ejus fieri poterat, expertus est omnes; mori honeste potius, quam turpiter vivere, præoptans. At *Scopas* quum & numerosam militum manum haberet, cujus auxilio uteretur, & tempus esset nactus opportunum, rege adhuc puero; dum conatur, dum deliberat, est præventus. Nam ubi didicit *Aristo-*

μένην συναθροίζοντα τοὺς φίλους εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν, A.V.558.
καὶ συνεδρεύοντα μετὰ τούτων, πέμψαντές τινας Vocatur ad regem.
6 τῶν ὑπασπιστῶν, ἐκάλουν εἰς τὸ συνέδριον. Ὁ δ'
οὕτω παρειστήκει τῶν φρενῶν, ὡς οὔτε πράττειν
ἐτόλμα τῶν ἑξῆς οὐδὲν, οὔτε καλούμενος ὑπὸ τοῦ
βασιλέως οἷός τ' ἦν πειθαρχεῖν, ὃ πάντων ἐστὶν
7 ἔσχατον· ἕως οἱ περὶ τὸν Ἀριστομένην γνόντες αὐτοῦ
τὴν ἀλογίαν, τοὺς μὲν στρατιώτας καὶ τὰ θηρία
8 περιέστησαν περὶ τὴν οἰκίαν. Πτολεμαῖον δὲ τὸν
Εὐμένους πέμψαντες μετὰ νεανίσκων, ἄγειν αὐτὸν
ἐκέλευον, ἐὰν μὲν ἑκὼν βούληται πειθαρχεῖν· εἰ δὲ
9 μὴ, μετὰ βίας.. Τοῦ δὲ Πτολεμαίου παρεισελθόν-
τος εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ δηλοῦντος, ὅτι καλεῖ Σκόπαν
ὁ βασιλεὺς· τὰς μὲν ἀρχὰς οὐ προσεῖχε τοῖς λεγο-
μένοις, ἀλλὰ καὶ βλέπων εἰς Πτολεμαῖον ἀτενὲς,
ἔμενε καὶ πλείω χρόνον ὡσανεὶ προσανατεινόμενος
10 αὐτῷ καὶ θαυμάζων τὴν τόλμαν. Ὡς δ' ἐπελθὼν
ὁ Πτολεμαῖος θρασέως ἐπελάβετο τῆς χλαμύδος

H 2 αὐτοῦ,

Ariſtomenes, amicos illum ſuos domum cogere, & una cum ipſis conſultare; miſſis ſatellitum nonnullis, ad regium conſilium eum vocavit. *Scopæ* vero adeo exſternata mens eſt, ut neque eorum, quæ conſentanea erant ſuis conſiliis, tentare quidquam auderet; nec regi parere, cum ab eo vocaretur, ſuſtineret: quæ totius dementiæ ultima eſt linea. Demum Ariſtomenes, cognita ipſius inopia conſilii, domum ipſius militibus & elephantis circumdat: deinde Ptolemæum, Eumenis filium, cum præſidio juvenum mittit, &, ut adducant *Scopam*, imperat: ſi ſponte ſua obtemperaret, volentem; ſin minus, per vim. Poſtquam in ædes Ptolemæus irrupiſſet, dixiſſetque *Scopam a rege arceſſi;* ille principio rationem ejus nullam habuit, verum defixis in Ptolemæum oculis ſic ſatis diu manſit, quaſi minas illi intendens, & audaciam ejus demirans. Vbi vero Ptolemæus, propius ad

eum

Ol.145.4. αὐτοῦ, τότε βοηθεῖν ἠξίου τοὺς παρόντας. ὄντων δὲ 11 καὶ τῶν εἰσελθόντων νεανίσκων πλειόνων, καὶ τὴν ἔξω περίστασιν διασαφήσαντός τινος, συνείξας τοῖς παροῦσιν ἠκολούθει μετὰ τῶν φίλων.

XXXVII. Condemnatur Scopas. Ἅμα δὲ τῷ παρελθεῖν εἰς τὸ συνέδριον, βραχέα μὲν ὁ βασιλεὺς κατηγόρησε· μετὰ δὲ τοῦτον Πολυκράτης, ἄρτι παραγεγονὼς ἀπὸ Κύπρου, τελευταῖος δ' Ἀριστομένης. Ἦν δὲ τὰ μὲν ἄλλα παρα- 2
πλήσιος ἡ κατηγορία πάντων τοῖς ἄρτι ῥηθεῖσι· προσετέθη δὲ τοῖς προειρημένοις ἡ μετὰ τῶν φίλων συνεδρεία, καὶ τὸ μὴ πειθαρχῆσαι καλούμενον ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Ἐφ' οἷς οὐ μόνον οἱ τοῦ συνεδρίου 3
κατεγίγνωσκον αὐτοῦ πάντες, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξωθεν τῶν πρεσβευτῶν οἱ συμπαρόντες. Ὁ δ' Ἀριστομέ- 4
νης, ὅτε κατηγορεῖν ἔμελλε, πολλοὺς μὲν καὶ ἑτέρους παρέλαβε τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, καὶ

11. τὴν ἔξω περίστ. τῶν ἔξω περίσ. Reg. F. G. Vesont. Delnerunt τὴν τῶν ἔξω.
XXXVII. 2. συνεδρεία correxit Casaub. συνεδρία Herv. cum mstis.

eum accedens, audacter chlamydis laciniam prehendit, tum *Scopas*, ut sibi opem ferrent, qui aderant, rogavit. Sed quum & plures milites essent ingressi, & dixisset aliquis, domum præsidio foris esse cinctam; præsenti fortunæ concedens, una cum amicis est secutus.

37. Qui simulac concilium est ingressus, rex ipsum paucis accusavit; secundum regem *Polycrates*, qui recens e Cypro venerat; postremo *Aristomenes*. Accusatio, qua utebantur omnes, similis ceteroquin erat eis quæ jam dicta sunt; nisi quod hoc amplius adjectum est, quod amicorum cœtum coëgisset ad deliberandum, quodque vocanti regi non paruisset. Ob quas criminationes non solum, qui regis concilium participabant, omnes eum damnabant; sed etiam quotquot aderant exterarum gentium legati. Aristomenes enim, quando ipsum accusaturus erat, cum alios Græcos viros illustres adhi-

καὶ τοὺς παρὰ τῶν Αἰτωλῶν δὲ πρεσβεύοντας ἐπὶ A.V. 558.
τὰς διαλύσεις, ἐν οἷς ἦν καὶ Δορύμαχος ὁ Νικοστρά-
5 του. Ῥηθέντων δὲ τούτων, μεταλαβὼν ὁ Σκόπας,
ἐπειρᾶτο μὲν φέρειν τινὰς ἀπολογισμούς· οὐδενὸς δὲ
προσέχοντος αὐτῷ διὰ τὴν τῶν πραγμάτων ἀλο-
γίαν, εὐθέως οὗτος μὲν εἰς φυλακὴν ἀπήγετο μετὰ
6 τῶν φίλων· ὁ δ' Ἀριστομένης, ἐπιγενομένης τῆς Necatur Scopas.
νυκτὸς, τὸν μὲν Σκόπαν καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ
7 καὶ φίλους πάντας διέφθειρε φαρμάκῳ· Δικαιάρχῳ Cruciatus necatur Dicæarchus.
δὲ καὶ στρέβλας καὶ μάστιγας προσαγαγὼν, οὕτως
αὐτὸν ἐπανείλετο, λαβὼν παρ' αὐτοῦ δίκην καθή-
8 κουσαν καὶ κοινὴν ὑπὲρ πάντων τῶν Ἑλλήνων. Ὁ γὰρ
Δικαίαρχος οὗτος ἦν, ὃν Φίλιππος, ὅτε προέθετο
παρασπονδεῖν τὰς Κυκλάδας νήσους, καὶ τὰς ἐφ'
Ἑλλησπόντου πόλεις, ἀπέδειξε τοῦ στόλου παντὸς
9 ἡγεμόνα, καὶ τῆς ὅλης πράξεως προστάτην. ὃς,
ἐπὶ πρόδηλον ἀσέβειαν ἐκπεμπόμενος, οὐχ οἷον ἄτο-

4. δὲ πρεσβ. *Forsan* διαπρεσβεύοντας. 8. ὃν Φίλ. & *deinde* ἀπέδειξε *cum Vrsino correxit Casaub.* ᾧ Φίλ. & ἀποδεῖξαι *Herv. cum mstis.*

adhibuit, tum etiam legatos Aetolorum, qui de pace fuerant miſſi, inter quos Dorymachus erat, Nicoſtrati filius. Finita accuſatione, *Scopas* reſponſurus excuſationes aliquas in medium adferre eſt orſus; ſed nemine ad ejus verba adtendente propter abſurditatem factorum, ſtatim una cum amicis in carcerem eſt conjectus. Proxima dein nocte Ariſtomenes *Scopam* quidem & ejus cognatos omnes veneno ſuſtulit; *Dicæarcho* vero torquendi etiam inſtrumenta & flagra quum adhibuiſſet, ita demum vitam illi eripuit; debitas pœnas communi Græcorum nomine ab ipſo exigens. Hic enim eſt ille *Dicæarchus*, quem Philippus, quum Cycladas inſulas perfido bello adgreſſus eſt, ducem claſſis inſtituerat, & univerſo negotio præfecerat. Qui ad exſequendum facinus palam impium quum mitteretur, adeo non cogitavit ſe ſcelus

Ol.145.4. πόν τι πράσσειν ἐνόμιζεν, ἀλλὰ τῇ τῆς ἀπονοίας ὑπερβολῇ καὶ τοὺς θεοὺς ὑπέλαβε καταπλήξεσθαι, καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Οὗ γὰρ ὁρμίσειε τὰς ναῦς, 10 δύο κατεσκεύαζε βωμοὺς, τὸν μὲν Ἀσεβείας, τὸν δὲ Παρανομίας, καὶ ἐπὶ τούτοις ἔθυε, καὶ τούτους προσεκύνει καθαπερανεὶ δαίμονας. Διὸ καὶ δοκεῖ μοι 11 τυχεῖν τῆς ἁρμοζούσης δίκης, καὶ παρὰ θεῶν, καὶ ἀνθρώπων· παρὰ φύσιν γὰρ ἐνστησάμενος τὸν αὐτοῦ βίον, εἰκότως παρὰ φύσιν καὶ τῆς εἱμαρμένης ἔτυχε. Τῶν δὲ λοιπῶν Αἰτωλῶν τοὺς βουλομένους 12 εἰς τὴν οἰκείαν ἀπαλλάτλεσθαι, πάντας ἀπέλυσεν ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν ὑπαρχόντων.

XXXVIII. Scopae rapinae. Σκόπα δὲ καὶ ζῶντος μὲν ἐπίσημος ἦν ἡ φιλαργυρία, πολὺ γὰρ δή τι τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὑπερέθετο κατὰ τὴν πλεονεξίαν· ἀποθανόντος δὲ καὶ μᾶλλον ἐγενήθη, διὰ τοῦ πλήθους τοῦ χρυσίου καὶ τῆς κατασκευῆς τῆς εὑρημένης παρ᾽ αὐτῷ. λαβὼν 2 γὰρ

10. οὐ γάρ. *Perperam vulgo* ὡς γάρ.
XXXVIII. 1. διὰ τοῦ πλήθους. *Sic Herv. cum mstis.* διὰ τὸ πλῆθος *Casaub. ex conject.*

ſcelus aliquod committere, ut vecordiæ immanitate deis pariter & hominibus terrorem ſe injecturum exiſtimaverit. Nam quocumque adpulit naves, ibi duas excitavit *aras*, *Impietatis* alteram, alteram *Iniquitatis*, & ſuper iis rem divinam fecit, & hos veluti deos eſt veneratus: ut equidem non dubitem, deos & homines pœnas ab eo, quibus erat dignus, expetiiſſe. Nam qui vitam inſtituiſſet contra naturam, merito etiam contra naturam fato eſt functus. E ceteris autem Aetolis ſiqui fuerunt, qui redire in patriam vellent, abeundi & omnia ſua auferendi poteſtatem rex cunctis fecit.

38. *Scopæ* vero, & dum viveret, nota fuit omnibus *avaritia;* (nam is habendi cupiditate longo intervallo ceteros mortales antecedebat:) verum ab ejus morte magis etiam innotuit, ob vim auri ingentem & ſupellectilis copiam, apud eum repertam. Etenim *Chari-morto,*

γὰρ συνεργὸν τὴν ἀχαριότητα τὴν Χαριμόρτου καὶ τὴν μέθην, ἄρδην ἐξετοιχωρύχησε τὴν βασιλείαν. A.V.558. Charimortus.
3 Ἐπειδὴ δὲ τὰ κατὰ τοὺς Αἰτωλοὺς ἔθεντο καλῶς οἱ περὶ τὴν αὐλὴν, εὐθέως ἐγίγνοντο περὶ τὸ ποιεῖν Ἀνακλητήρια τοῦ βασιλέως· οὐδέπω μὲν τῆς ἡλικίας κατεπειγούσης, νομίζοντες δὲ λήψεσθαί τινα τὰ πράγματα κατάστασιν, καὶ πάλιν ἀρχὴν τῆς ἐπὶ τὸ βέλτιον προκοπῆς, δόξαντος αὐτοκράτορος ἤδη Anacleteria regis.
4 γεγονέναι τοῦ βασιλέως. Χρησάμενοι δὲ ταῖς παρασκευαῖς μεγαλομερῶς, ἐπετέλουν τὴν πρᾶξιν ἀξίως τοῦ τῆς βασιλείας προσχήματος, πλεῖστα Πολυκράτους δοκοῦντος εἰς τὴν ἐπιβολὴν ταύτην
5 αὐτοῖς συνηργηκέναι. Ὁ γὰρ προειρημένος ἀνὴρ καὶ κατὰ τὸν πατέρα μὲν, ἔτι νέος ὢν, οὐδενὸς ἐδόκει τῶν περὶ τὴν αὐλὴν δευτερεύειν, οὔτε κατὰ τὴν πίστιν, οὔτε κατὰ τὰς πράξεις· ὁμοίως δὲ κατὰ Polycrates, Cypri administrator.

 τὸν

5. ἐδόκει ex conject. edidit Casaub. δοκεῖ Hervag. cum mstis. Ibid. *ὁμοίως ex Vrsini conject. est. ὅμως Herv. cum mss.*

morto, homine a gratiis omnibus destituto & ebrioso, in consortium sceleris adsumto, funditus totum regnum exhauserat rapinis. Enimvero Aetolorum motu composito, e vestigio aulici ad consueta Solennia, quando aliquis Rex salutatur, quæ *Anacleteria* vocant, celebranda se compararunt; ætate quidem regis necdum exigente; sed quod existimarent, ubi innotuisset sui juris & arbitrii regem esse factum, firmiorem quemdam statum capturas res Aegypti, & novum initium rerum ad meliora vergentium futurum. Proviso igitur rerum omnium magnifico adparatu, pro dignitate regni rem sunt exsecuti: perhibeturque *Polycrates* incepti hujus auctores longe plurimum adjuvisse. Hic enim vir jam inde a Ptolemæi patris temporibus, cum adhuc juvenis ipse esset, nulli procerum ejus aulæ fuisse videtur secundus, neque auctoritate, neque rebus gestis: eodemque loco fuit

Ol. 145. 4. A. V. 558.

τὸν ἐνεστῶτα βασιλέα. Πιστευθεὶς γὰρ τῆς Κύ- 6
πρου καὶ τῶν ἐν ταύτῃ προσόδων ἐν καιροῖς ἐπισφαλέσι καὶ ποικίλοις, οὐ μόνον διεφύλαξε τῷ παιδὶ τὴν νῆσον, ἀλλὰ καὶ πλῆθος ἱκανὸν ἤθροισε χρημάτων, ἃ τότε παρεγεγόνει κομίζων τῷ βασιλεῖ, παραδεδωκὼς τὴν ἀρχὴν τῆς Κύπρου Πτολεμαίῳ τῷ Μεγαλοπολίτῃ. Τυχὼν δὲ διὰ ταῦτα μεγάλης ἀπο- 7
δοχῆς καὶ περιουσίας ἐν τοῖς ἑξῆς χρόνοις, μετὰ ταῦτα, προβαινούσης τῆς ἡλικίας, ὁλοσχερῶς εἰς ἀσέλγειαν ἐξώκειλε καὶ βίον ἀσυρῆ. παραπλησίαν 8
δέ τινα τούτῳ φήμην ἐκληρονόμησεν ἐπὶ γήρως καὶ Πτολεμαῖος ὁ Ἀγησάνδρου. περὶ ὧν, ὅταν ἐπὶ τοὺς 9
καιροὺς ἔλθωμεν, οὐκ ὀκνήσομεν διασαφεῖν τὰ παρακολουθήσαντα ταῖς ἐξουσίαις αὐτῶν ἀπρεπῆ.

Ptolemæus Megalopolita.

7. ἀσυρῆ. ἀπρεπῆ *Suidas*, & *cod. Peiresc.* 8. Ἀγησάνδρου. *Rectius fuerit* Ἀγησάρχου. 9. *Vocab.* ἀπρεπῆ *h. l. desideratur apud Suidam & in cod. Peiresc.*

fuit sub eo, qui nunc regnabat. Nam quum difficilibus & variis temporibus *Cypri* administratio & omnium redituum, qui inde proveniunt, ejus fidei suisset commissa; non solum puero regi insulam conservavit, sed etiam pecuniæ vim non mediocrem coëgit, quam ipse tunc, tradita provincia *Ptolemæo Megalopolitano*, Alexandriam veniens, regi advexerat. Eam ob caussam magno omnium adplausu tunc exceptus, non mediocrem insecutis temporibus opum vim est adeptus; procedente vero ætate ad omne genus libidinis & flagitiosam vitam est delapsus. Cujusmodi famam pariter *Ptolemæus*, Agesandri [*Agesarchi*] filius, in senectute obtinuit. De quibus, ubi ad illa tempora fuerit ventum, non pigebit nos turpia facta recensere, quibus dignitatem suam contaminarunt.

ΕΚ ΤΗΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΕΝΝΕΑΚΑΙΔΕΚΑΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ἹΣΤΟΡΙΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΟΝ.

CATO IN HISPANIA *muros urbium diruit.*

Ol. 146. 1.
A.V. 559.

Πολύβιός φησι, τῶν ἐντὸς Βαίτιος ποταμοῦ πόλεων ἡμέρᾳ μιᾷ τὰ τείχη, κελεύσαντος τοῦ Κάτωνος, περιαιρεθῆναι. πάμπολλαι δ' ἦσαν αὗται, γέμουσαι μαχίμων ἀνδρῶν.

EX LIBRO DECIMO NONO HISTORIARVM POLYBII FRAGMENTVM.

Plutarch. in Catone Majore.

Polybius ait, *urbium intra Bœtim* fluvium *muros* una die, juſſu *Catonis,* dirutos eſſe. Erant autem numero permultæ, & pugnacibus viris plenæ.

ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ἹΣΤΟΡΙΩΝ ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

Ol. 146.4. ANTIOCHVS *consultat cum Aetolis.*

Apocleti Aetolorum. Τριάκοντα τῶν ἀποκλήτων προεχειρίσαντο, τοὺς συνεδρεύσοντας μετὰ τοῦ βασιλέως. --- Ὁ δὲ συνῆγε τοὺς ἀποκλήτους, καὶ διαβούλιον ἀνεδίδου περὶ τῶν ἐνεστώτων.

II.

Legatio Antiochi ad Bœotos.

II. Bœotorum responsum. Ἀντιόχου πρεσβεύσαντος πρὸς Βοιωτοὺς, οἱ Βοιωτοὶ ἀπεκρίθησαν τοῖς πρεσβευταῖς, διότι παραγενομένου τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτοὺς, τότε βουλεύσονται περὶ τῶν παρακαλουμένων.

III. *Lega-*

II. Ἀντιόχου πρεσβ. *ex Livio correxi. Vulgo male* Φιλίππου πρεσβ.

LIBRI VICESIMI HISTORIARVM POLYBII RELIQVIAE.

I. *Polybius apud Suidam in* Ἀπόκλητοι.

Triginta ex *Apocletorum* numero delegerunt, cum quibus Rex consultaret. --- Ille vero, convocatis Apocletis, deliberavit cum eis de rebus instantibus.

II. *Excerptum XI de Legationibus.*

2. Miserat *Antiochus* legatos ad *Bœotos.* Illi responderunt legatis: *postquam ad nos Antiochus venerit, tunc de postulatis ejus consultabimus.*

III. *Le-*

III.

A.V.562.

Legatio Epirotarum & Eleorum ad Antiochum.

Ἀντιόχου διατρίβοντος ἐν τῇ Χαλκίδι, καὶ τοῦ χειμῶνος καταρχομένου, παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν πρεσβευταὶ, παρὰ μὲν τοῦ τῶν Ἠπειρωτῶν ἔθνους οἱ περὶ Χάροπα, παρὰ δὲ τῆς τῶν Ἠλείων πόλεως

III. Antiochus Chalcide hibernat.

2 οἱ περὶ Καλλίστρατον. Οἱ μὲν οὖν Ἠπειρῶται παρεκάλουν αὐτὸν, μὴ προεκβιβάζειν σφᾶς εἰς τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον, θεωροῦντα, διότι πρόκειν-

Epirotarum postulata.

3 ται πάσης τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Ἰταλίαν. Ἀλλ' εἰ μὲν αὐτὸς δύναται, προκαθίσας τῆς Ἠπείρου, παρασκευάζειν σφίσι τὴν ἀσφάλειαν, ἔφασαν αὐ-

4 τὸν δέξεσθαι καὶ ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς λιμέσι. εἰ δὲ μὴ κρίνει τοῦτο πράττειν κατὰ τὸ παρὸν, συγγνώμην ἔχειν ἠξίουν αὐτοῖς, δεδιόσι τὸν ἀπὸ Ῥωμαίων

5 πόλεμον. Οἱ δὲ Ἠλεῖοι παρεκάλουν, πέμπειν τῇ πόλει βοήθειαν· ἐψηφισμένων γὰρ τῶν Ἀχαιῶν τὸν πόλε-

Postulata Eleorum.

III. 2. προεκβιβάζειν. *Nil opus est, cum Reiskio* προσεμβιβάζειν *corrigere.*

III.

Legatio XII.

3· Dum *Chalcide* versatur *Antiochus*, sub principium hiemis venere ad eum legati, *Charops*, missus ab *Epirotarum* gente, & *Callistratus* ab *Eleorum* civitate. Postulabant ab eo EPIROTAE: *ne ipsos ante tempus in bellum adversus Romanos conjiceret, quos videret universæ Græciæ versus Italiam præjacere. Quod si posset ipse, Epiro præsidens, securitatem ipsis præstare; & urbibus & portubus illum se excepturos. Sin hoc non statuerit facere in præsentia, veniam sibi dari æquum* censebant, *si bellum a Romanis sibi inferendum metuerent.* ELEI a rege petebant, *ut sibi subsidium mitteretur; quia enim bellum gerere Achæi decreverint,*

Ol. 146. 4. Responsum regis.

πόλεμον, εὐλαβεῖσθαι τὴν τούτων ἔφοδον. Ὁ δὲ 6
βασιλεὺς τοῖς μὲν Ἠπειρώταις ἀπεκρίθη, διότι
πέμψει πρεσβευτὰς, τοὺς διαλεχθησομένους αὐτοῖς
ὑπὲρ τῶν κοινῇ συμφερόντων· τοῖς δ' Ἠλείοις ἐξα- 7
πέστειλε χιλίους πεζοὺς, ἡγεμόνα συστήσας Εὐφάνη
τὸν Κρῆτα.

IV.

BOEOTI, *quorum jam pridem perturbata fuerat respublica, infensi Romanis,* ANTIOCHVM *recipiunt.*

IV. Bœotorum pristina gloria minuta.

Βοιωτοὶ ἐκ πολλῶν ἤδη χρόνων καχεκτοῦντες ἦσαν,
καὶ μεγάλην εἶχον διαφορὰν πρὸς τὴν γεγενημένην
εὐεξίαν καὶ δόξαν αὐτῶν τῆς πολιτείας. Οὗτοι γὰρ 2
μεγάλην περιποιησάμενοι καὶ δόξαν καὶ δύναμιν ἐν
τοῖς Λευκτρικοῖς καιροῖς, οὐκ οἶδ' ὅπως κατὰ τὸ συν-
εχὲς ἐν τοῖς ἑξῆς χρόνοις ἀφῄρουν ἀμφοτέρων ἀεὶ
τῶν προειρημένων, ἔχοντες στρατηγὸν Ἀμαιόκριτον.
Ἀπὸ δὲ τούτων τῶν καιρῶν οὐ μόνον ἀφῄρουν, ἀλλ' 3
ἁπλῶς εἰς τἀναντία τραπέντες, καὶ τὴν προτοῦ
δόξαν

Amœocritus prætor.

rint, vereri se, ne ab iis invadantur. Respondit REX Epirotis, *legatos se ad illos missurum, qui de iis rebus, quæ ad communem utilitatem spectant, cum ipsis agant.* Eleis mille peditum submisit, duce Euphane Cretensi.

IV.

Excerptum Valesianum.

4 *Bœotorum* res jamdudum male habebant, atque a pristino illo vigore ac reipublicæ splendore longe aberant. Nam, cum Leuctricis temporibus maximam & gloriam & potentiam adepti Bœoti essent, nescio quo pacto paullatim deinceps utramque imminuerunt prætore *Amœocrito.* Exinde vero non imminuerunt solum, sed prorsus ad contraria studia conversi, pristinam laudem,

4 δόξαν ἐφ᾽ ὅσον οἷοί τ᾽ ἦσαν ἠμαύρωσαν. Ἀχαιῶν γὰρ A.V.562.
αὐτοὺς πρὸς Αἰτωλοὺς ἐκπολεμωσάντων, μετασχόν- Bœoti cum
τες τούτοις τῆς αὐτῆς αἱρέσεως, καὶ ποιησάμενοι Achæis adv. Aeto-
συμμαχίαν, μετὰ ταῦτα κατὰ τὸ συνεχὲς ἐπολέ- los.
5 μουν πρὸς Αἰτωλούς. Ἐμβαλόντων δὲ μετὰ δυνά-
μεως εἰς τὴν Βοιωτίαν τῶν Αἰτωλῶν, ἐκστρατεύσαν-
τες πανδημεὶ, καὶ τῶν Ἀχαιῶν ἠθροισμένων καὶ μελ-
λόντων παραβοηθεῖν, οὐκ ἐκδεξάμενοι τὴν τούτων
6 παρουσίαν συνέβαλον τοῖς Αἰτωλοῖς. ἡττηθέντες δὲ
κατὰ τὸν κίνδυνον, οὕτως ἀνέπεσον ταῖς ψυχαῖς,
ὥστ᾽ ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς χρείας ἁπλῶς οὐδενὸς ἔτι τῶν
καλῶν ἀμφισβητεῖν ἐτόλμησαν, οὐδ᾽ ἐκοινώνησαν
οὔτε πράξεως, οὔτ᾽ ἀγῶνος οὐδενὸς ἔτι τοῖς Ἕλλησι
7 μετὰ κοινοῦ δόγματος· ἀλλ᾽ ὁρμήσαντες πρὸς εὐω-
χίαν καὶ μέθας, οὐ μόνον τοῖς σώμασιν ἐξελύθησαν,
ἀλλὰ καὶ ταῖς ψυχαῖς.

Τὰ δὲ κεφάλαια τῆς κατὰ μέρος ἀνοίας ἐχει- V. Aetolis se
2 ρίσθη παρ᾽ αὐτοῖς τὸν τρόπον τοῦτον. Μετὰ γὰρ adjungunt.
τὴν

laudem, quantum quidem in ipsis erat, prorsus exstinxerunt. Cum enim Achæi in bellum cum Aetolis eos conjecissent; amicitia & societate cum Achæis facta, posthac adsidue *adversus Aetolos* pugnabant. Cumque Aetoli in Bœotiam cum exercitu irrupissent, Bœoti cum omni juventute egressi, non exspectato Achæorum auxilio, qui copias contraxerant, jamque præsto erant futuri, cum Aetolis conflixerunt. Quo in prælio victi, adeo animos desponderunt, ut nullum deinceps certamen de laude & gloria suscipere ausi sint, neque ullius præclari facinoris aut prælii societatem cum ullo Græcorum ex publico decreto coiverint; sed ad convivia & crapulas conversi, & animorum vim & corporum fregerint.

5. Quæ res, (ut singula ab his imprudenter facta in unum conferam,) ita evenit. Post supra dictam cladem, relicta

Ol.146.4. τὴν προειρημένην ἧτταν εὐθέως ἐγκαταλιπόντες τοὺς Ἀχαιοὺς, προσένειμαν Αἰτωλοῖς τὸ ἔθνος.
3 Ἀνελομένων δὲ καὶ τούτων πόλεμον μετά τινα χρόνον πρὸς Δημήτριον τὸν Φιλίππου πατέρα, πάλιν ἐγκαταλιπόντες τούτους, καὶ, παραγενομένου Δημητρίου μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Βοιωτίαν, οὐδενὸς πεῖραν λαβόντες τῶν δεινῶν, ὑπέταξαν σφᾶς αὐτοὺς ὁλοσχερῶς Μακεδόσι.
4 Βραχέος δὲ αἰθύγματος ἐγκαταλειπομένου τῆς προγονικῆς δόξης, ἦσάν τινες οἱ δυσαρεστοῦντες τῇ παρούσῃ καταστάσει καὶ τῷ πάντα πείθεσθαι Μακεδόσι.
5 Διὸ καὶ μεγάλην ἀντιπολιτείαν εἶναι συνέβαινε τούτοις πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἀσκώνδαν καὶ Νέωνα, τοὺς Βραχύλλου προγόνους· οὗτοι γὰρ ἦσαν οἱ μάλιστα τότε μακεδονίζοντες.
6 οὐ μὴν, ἀλλὰ τέλος κατίσχυσαν οἱ περὶ τὸν Ἀσκώνδαν, γενομένης τινὸς περιπετείας τοιαύτης.
7 Ἀντίγονος, μετὰ τὸν Δημητρίου θάνατον ἐπιτροπεύσας Φιλίππου, πλέων ἐπί τινας πράξεις πρὸς τὰ ἔσχατα τῆς Βοιω-

Macedonibus ſe tradunt.

Neo, Bœotus, demeretur Antigonum.

V. 7. πρὸς τὰ ἔσχατα. *Forſan* παρὰ, præter extremos fines.

relicta ſtatim Achæorum ſocietate, *Aetolis gentem adjunxerunt.* Cum vero Aetoli bellum adverſus Demetrium, Philippi patrem, aliquanto poſt ſuſcepiſſent; his rurſus relictis, *Demetrio,* cum copiis Bœotiam ingreſſo, *ſe* ſuaque omnia *dedidere,* nullo prius tentato belli diſcrimine. Ceterum cum modica quædam ſcintilla priſtinæ majorum gloriæ adhuc in quibusdam viveret; erant, qui præſentem rerum ſtatum atque impenſum illud erga Macedones obſequium ægre ferrent. Proinde his maximæ in republica diſſenſiones atque altercationes fuere cum *Aſconda ac Neone, Brachyllæ* majoribus: hi enim tunc Macedonum partes ſtudioſiſſime fovebant. Tandem vero Aſcondæ factio ſuperior evaſit hoc pacto. *Antigonus* is, qui poſt Demetrii obitum Philippi tutelam geſſit, cujuspiam negotii cauſſa ad extremos

Βοιωτίας, πρὸς Λαβρύναν παραδόξου γενομένης ἀμπώτεως, ἐκάθισαν πρὸς τὸ ξηρὸν αἱ νῆες αὐτοῦ. A.V. 562. Neo demeretur Antigonum.
8 κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον προσπεπτωκυίας τῆς φήμης, ὅτι μέλλει κατατρέχειν τὴν χώραν Ἀντίγονος· Νέων, ἱππαρχῶν τότε, καὶ πάντας τοὺς Βοιωτῶν ἱππεῖς μετ᾽ αὐτοῦ περιαγόμενος χάριν τοῦ παραφυλάττειν τὴν χώραν, ἐπεγένετο τοῖς περὶ τὸν Ἀντίγονον, ἀπορουμένοις καὶ δυσχρηστουμένοις διὰ τὸ
9 συμβεβηκός· καὶ δυνάμενος μεγάλα βλάψαι τοὺς Μακεδόνας, ἔδοξε φείσασθαι παρὰ τὴν προσδοκίαν
10 αὐτῶν. Τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις Βοιωτοῖς ἤρεσκε τοῦτο πράξας, τοῖς δὲ Θηβαίοις οὐχ ὅλως εὐδόκει τὸ γε-
11 γονός. Ὁ δ᾽ Ἀντίγονος, ἐπελθούσης μετ᾽ ὀλίγον τῆς πλήμης, καὶ κουφισθεισῶν τῶν νεῶν, τῷ μὲν Νέωνι μεγάλην εἶχε χάριν ἐπὶ τῷ μὴ συνεπιτεθεῖσθαι σφίσι κατὰ τὴν περιπέτειαν, αὐτὸς δὲ τὸν προκεί-
12 μενον ἐτέλει πλοῦν εἰς τὴν Ἀσίαν. Διὸ καὶ μετὰ ταῦτα,

7. *πρὸς Λαβρύναν. Λάρυμναν secundum alios auctores. Ac videtur utique περὶ Λάρυμναν scribendum.* 11. *εἰς τὴν Ἀσίαν. εἰς τὴν Εὔβοιαν suspicatus est Reisk.*

tremos Bœotiæ fines cum navigaret; repente æstu maris circa Labrynam [*Larymnam*] exorto, naves ejus in sicco destitutæ sunt. Ac tum forte perlata fama, Antigonum in Bœotiam irruptionem parare, *Neo*, præfectus equitum, custodiendæ regionis caussa universum equitatum Bœotorum circumducens, laboranti Antigono, & eo casu tum maxime turbato, supervenit: cumque maximo damno Macedonas adficere posset, præter ipsorum spem visus est iis pepercisse. Quod ejus factum ceteris quidem Bœotis placuit: at Thebani minime adprobaverunt. Ceterum *Antigonus*, accedente paullo post mari, allevatisque navibus, *Neoni* multam gratiam habuit, quod in attonitos eo periculo impetum non fecisset; ipse vero institutam in Asiam navigationem persecutus est. Itaque, victo postea Cleomene Spar-

Ol.146.4. Brachyllas, Neonis fil. Spartæ præfectus.

ταῦτα, νικήσας Κλεομένη τὸν Σπαρτιάτην, καὶ κύριος γενόμενος τῆς Λακεδαίμονος, ἐπιστάτην ἀπέλιπε τῆς πόλεως Βραχύλλην. οὐ μόνον δὲ ταύτην 13 αὐτῶν ἔσχε τὴν πρόνοιαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ συνεχὲς, ὁτὲ μὲν αὐτὸς, ὁτὲ δὲ Φίλιππος, χορηγοῦντες καὶ συνεπισχύοντες ἀεὶ, ταχέως κατηγωνίσαντο τοὺς ἐν ταῖς Θήβαις αὐτοῖς ἀντιπολιτευομένους, καὶ πάντας ἠνάγκασαν μακεδονίζειν, πλὴν τελέως ὀλίγων τινῶν. Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν οἰκίαν τὴν Νέω- 14 νος τοιαύτην ἔλαβε τὴν ἀρχὴν καὶ τῆς πρὸς Μακεδόνας συστάσεως καὶ τῆς κατὰ τὴν οὐσίαν ἐπιδόσεως.

VI. Perditus status reip. Bœotorum.

Τὰ δὲ κοινὰ τῶν Βοιωτῶν εἰς τοσαύτην παρεγεγόνει καχεξίαν, ὥστε σχεδὸν εἴκοσι καὶ ε̄ ἐτῶν τὸ δίκαιον μὴ διεξῆχθαι παρ' αὐτοῖς, μήτε περὶ τῶν ἰδιωτικῶν συμβολαίων, μήτε περὶ τῶν κοινῶν ἐγκλημάτων. Ἀλλ' οἱ μὲν Φρουρὰς παραγγέλλοντες τῶν 2 ἀρχόντων, οἱ δὲ στρατείας κοινὰς, ἐξέκοπτον ἀεὶ τὴν δικαιοδοσίαν· ἔνιοι δὲ τῶν στρατηγῶν καὶ μισθοδοσίας

Spartano, Lacedæmonis potitus, curatorem urbis *Brachyllam* reliquit. Neque vero tunc dumtaxat hujus familiæ curam habuit: sed continue partim ipse, partim Philippus, pecuniam viresque suppeditantes, brevi contrariam Thebis factionem adflixere, cunctosque ad colendas Macedonum partes, præter admodum paucos, compulere. Hujusmodi igitur ex caussa familiæ quidem Neonis & gratia apud Macedones & ingentes opes accesserunt.

6. At *Respublica Bœotorum* in tam *perditum statum* adducta erat, ut per quinque ac viginti fere annos *continuum* apud illos *justitium* fuerit, nec de privatis contractibus, nec de publicis controversiis jus sit redditum. Quippe magistratus nunc præsidium, nunc expeditionem totius gentis indicendo, jurisdictionem adsidue differebant: atque e præto-

δοσίας ἐποίουν ἐκ τῶν κοινῶν τοῖς ἀπόροις τῶν ἀν- A.V.562.
3 θρώπων. ἐξ ὧν ἐδιδάχθη τὰ πλήθη τούτοις προσ-
έχειν, καὶ τούτοις περιποιεῖν τὰς ἀρχὰς, δι' ὧν
ἔμελλε τῶν μὲν ἀδικημάτων καὶ τῶν ὀφειλημάτων
οὐχ ὑφέξειν δίκας, προσλήψεσθαι δὲ τῶν κοινῶν ἀεί
4 τι διὰ τὴν τῶν ἀρχόντων χάριν. Πλεῖστα δὲ συνε- Opheltas.
βάλετο πρὸς τὴν τοιαύτην * Ὀφέλτας, ἀεί τι προσ-
επινοῶν, ὃ κατὰ τὸ παρὸν ἐδόκει τοὺς πολλοὺς ὠφε-
λεῖν, μετὰ δὲ ταῦτα πάντας ἀπολεῖν ἔμελλεν ὁμο-
5 λογουμένως. Τούτοις δ' ἠκολούθησε καὶ ἕτερος ζῆλος
οὐκ εὐτυχής. Οἱ μὲν γὰρ ἄτεκνοι τὰς οὐσίας οὐ
τοῖς κατὰ γένος ἐπιγενομένοις τελευτῶντες ἀπέλει-
πον, ὅπερ ἦν ἔθος παρ' αὐτοῖς πρότερον, ἀλλ' εἰς Conviviorum sodalitates.
εὐωχίας καὶ μέθας διετίθεντο, καὶ κοινὰς τοῖς φί-
6 λοις ἐποίουν. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἐχόντων γενεὰς
ἀπεμέριζον τοῖς συσσιτίοις τὸ πλεῖον μέρος τῆς οὐ-
σίας·

VI. 4. *Poſt* τοιαύτην *deeſt* κατάστασιν, διαφθορὰν, καχεξίαν *aut ſimile nomen.*

prætoribus nonnulli pecuniam etiam publicam inter egenos cives dividebant. Quo factum eſt, ut plebs his plurimum favere, & magiſtratus cunctos his mandare cœperit, quorum opera & maleficiorum & æris alieni judicium erat ſubterfugitura, & nova ſemper ex ærario lucra per magiſtratuum gratiam erat acceptura. Plurimum vero ad hujusmodi corruptionem contulit *Opheltas*, qui in dies novi aliquid excogitabat, quod tum quidem in commune utile eſſe videbatur, ſed poſtmodum certiſſimam omnibus perniciem erat adlaturum. His acceſſit aliud pravum & infelix inſtitutum. Etenim qui liberis carebant, non agnatis, quæ prius conſuetudo apud illos fuerat, facultates ſuas relinquebant; ſed in *convivia ac compotationes* legabant, atque inter amicos ſuos communes illas jubebant eſſe. Quin & multi, quibus ſuperſtites erant liberi, maximam partem bonorum ſodalitati-

Ol. 146. 4.

σίας· ὥστε πολλοὺς εἶναι Βοιωτῶν, οἷς ὑπῆρχε
δεῖπνα τοῦ μηνὸς πλείω τῶν εἰς τὸν μῆνα διατε-
ταγμένων ἡμερῶν. Διὸ καὶ Μεγαρεῖς, μισήσαντες 7
μὲν τὴν τοιαύτην κατάστασιν, μνησθέντες δὲ τῆς
προγεγενημένης αὐτοῖς μετὰ τῶν Ἀχαιῶν συμπολι-
τείας, αὖθις ἀπένευσαν πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ
τὴν ἐκείνων αἵρεσιν. Μεγαρεῖς γὰρ ἐξ ἀρχῆς μὲν 8
ἐπολιτεύοντο μετὰ τῶν Ἀχαιῶν ἀπὸ τῶν κατ' Ἀν-
τίγονον τὸν Γονατᾶν χρόνων· ὅτε δὲ Κλεομένης εἰς
τὸν Ἰσθμὸν προεκάθισε, διακλεισθέντες προσέθεντο
τοῖς Βοιωτοῖς μετὰ τῆς τῶν Ἀχαιῶν γνώμης. βραχὺ 9
δὲ πρὸ τῶν νῦν λεγομένων καιρῶν δυσαρεστήσαντες
τῇ πολιτείᾳ τῶν Βοιωτῶν, αὖθις ἀπένευσαν πρὸς
τοὺς Ἀχαιούς. Οἱ δὲ Βοιωτοὶ, διοργισθέντες ἐπὶ τῷ 1
καταφρονεῖσθαι δοκεῖν, ἐξῆλθον ἐπὶ τοὺς Μεγαρεῖς
πανδημεὶ σὺν τοῖς ὅπλοις. οὐδένα δὲ ποιουμένων λό- 1
γον

Megarenses a Bœotis transeunt ad Achæos.

Bœoti frustra invadunt Megarenses.

6. δεῖπνα correxit Valeſ. διπλᾶ erat in ms. 8. Μεγαρεῖς γὰρ. γὰρ ex conject. ſcripſi. Vulgo δὲ. Ibid. *προεκάθισε correxi monente Valeſio. Vulgo προσεκάθισε.* 11. *ποιουμένων correxi cum Reisk. Vulgo ποιούμενοι, unde excidiſſe aliquid putaverat Valeſius.*

bus hujusmodi dividebant; ita ut non pauci inter Bœotos eſſent, quibus per menſem plures ſuppeterent cœnæ, quam menſis dies erant. Quamobrem *Megarenſes*, qui hujusmodi rerum ſtatum odio habebant, revocata in memoriam priſtina ſocietate, quæ ipſis cum Achæis interceſſerat, rurſus *ad Achæorum amicitiam* ſectamque ſe tranſtulerunt. Quippe Megarenſes principio quidem jam inde ab Antigoni Gonatæ temporibus ſub Achæorum formula cenſebantur: poſtquam vero Cleomenes ad Iſthmum præſedit; interclusi, conſentientibus Achæis, ſeſe Bœotis adjunxere. Sed paullo ante hæc tempora, de quibus nunc agimus, cum Bœotorum adminiſtratio eis diſpliceret, denuo ad *Achæorum* partes tranſierunt. At *Bœoti* infenſi, quod deſpectui habiti eſſe ſibi videbantur, univerſi cum exercitu *adverſus Megarenſes* profecti ſunt. Cumque Megarenſes non magnopere commo-

γον τῶν Μεγαρέων τῆς παρουσίας αὐτῶν, οὕτω A.V.562.
θυμωθέντες πολιορκεῖν ἐπεβάλοντο καὶ προσβολὰς
12 ποιεῖσθαι τῇ πόλει. πανικοῦ δ' ἐμπεσόντος αὐτοῖς,
καὶ φήμης, ὅτι πάρεστι Φιλοποίμην τοὺς Ἀχαιοὺς
ἔχων, ἀπολιπόντες πρὸς τῷ τείχει τὰς κλίμακας
ἔφυγον προτροπάδην εἰς τὴν οἰκείαν.

VII.
Τοιαύτην δ' ἔχοντες οἱ Βοιωτοὶ τὴν διάθεσιν τῆς
πολιτείας, εὐτυχῶς πως διώλισθον καὶ τοὺς κατὰ
2 Φίλιππον καὶ τοὺς κατ' Ἀντίοχον καιρούς. Ἔν γε
μὴν τοῖς ἑξῆς οὐ διέφυγον, ἀλλ' ὥσπερ ἐπίτηδες ἀν-
ταπόδοσιν ἡ τύχη ποιουμένη βαρέως ἔδοξεν αὐτοῖς
ἐπεμβαίνειν· ὑπὲρ ὧν ἡμεῖς ἐν τοῖς ἑξῆς ποιησόμεθα
μνήμην.

Bœoti Thebis recipiunt Antiochum.

3 Οἱ πολλοὶ πρόφασιν μὲν εἶχον τῆς πρὸς Ῥω-
μαίους ἀλλοτριότητος, τὴν ἐπαναίρεσιν τὴν Βραχύλ-
λου, καὶ τὴν στρατείαν, ἣν ἐποιήσατο Τίτος ἐπὶ
Κορώνειαν, διὰ τοὺς ἐπιγιγνομένους φόνους ἐν ταῖς

commoverentur illorum adventu, irati confestim obsidionem urbis atque oppugnationem instituerunt. Sed mox coorto inter eos terrore quodam panico, diffusoque rumore, Philopœmenem cum Achæorum copiis adesse; effusi in fugam, scalis ad mœnia relictis, cursu in patriam reverterunt.

7. Hujusmodi igitur republica usi *Bœoti*, tamen tempora belli Philippici & Antiochini mira felicitate effugerunt: verum secutis postea temporibus non evaserunt, sed quasi consulto compensans fortuna graviter eis insultare postmodum visa est, ut infra narrabitur.

Plerique *Bœotorum* alienati in Romanos animi caussam prætexebant Brachyllæ cædem, & quod Titus adversus Coroneam cum exercitu esset profectus ob frequentes civium Romanorum cædes,

Ol. 146. 4. ὁδοῖς τῶν Ῥωμαίων· τῇ δ' ἀληθείᾳ, καχεκτοῦντες 4
ταῖς ψυχαῖς διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας. Καὶ 5
γὰρ τοῦ βασιλέως συνεγγίζοντος, ἐξῄεσαν ἐπὶ τὴν ἀπάντησιν οἱ τῶν Βοιωτῶν ἄρξαντες· συμμίξαντες δὲ, καὶ φιλανθρώπως ὁμιλήσαντες, ἦγον αὐτὸν εἰς τὰς Θήβας.

V.

Antiochus Chalcide nuptias celebrat.

VIII. Eubœa, nupta Antiocho. Ἀντίοχος ὁ Μέγας ἐπικαλούμενος, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος ἐν τῇ Εἰκοστῇ, παρελθὼν εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας, συνετέλει γάμους, πεντήκοντα μὲν ἔτη γεγονὼς, καὶ δύο τὰ μέγιστα τῶν ἔργων ἀνειληφὼς, τήν τε τῶν Ἑλλήνων ἐλευθέρωσιν, ὡς αὐτὸς ἐπηγγέλλετο, καὶ τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον. Ἐρασθεὶς 8
γοῦν παρθένου Χαλκιδικῆς, κατὰ τὸν τοῦ πολέμου καιρὸν ἐφιλοτιμήσατο γῆμαι, οἰνοπότης ὢν, καὶ μέθαις

cædes, quæ per vias committebantur: ſed revera animorum corruptio, ex ante dictis rationibus conflata, in cauſſa erat. Nam cum *Antiochus* rex proxime *Thebas* veniſſet, Bœotorum magiſtratus obviam ei egreſſi, ac benevole collocuti, regem in urbem deduxerunt.

V.

Apud Athenæum Lib. X. Cap. 10.

8. *Antiochus*, cognomine *Magnus*, ut narrat Polybius Libro Viceſimo, Chalcidem Eubœæ profectus, *nuptias celebravit*, quum quinquaginta annos eſſet natus, & duas res maximas ſuſcepiſſet, liberationem Græcorum, ut quidem ipſe profitebatur, & bellum cum Romanis. Captus igitur amore virginis Chalcidenſis, ipſo belli tempore in nuptias omne ſtudium ſuum contulit, vino & ebrie-

3 θαις χαίρων. ἦν δ' αὕτη Κλεοπτολέμου μὲν θυγά- A.V.562.
τηρ, ἑνὸς τῶν ἐπιφανῶν, κάλλει δὲ πάσας ὑπερ-
4 βάλλουσα. Καὶ τοὺς γάμους συντελῶν ἐν τῇ Χαλ-
κίδι, αὐτόθι διέτριψε τὸν χειμῶνα, τῶν ἐνεστώτων
οὐδ' ἥν τινα ποιούμενος πρόνοιαν. ἔθετο δὲ καὶ τῇ Antiochus victus, Asiam repetit.
5 παιδὶ ὄνομα Εὔβοιαν. Ἡττηθεὶς οὖν τῷ πολέμῳ,
ἔφυγεν εἰς Ἔφεσον μετὰ τῆς νεογάμου.

VI.

Bellum Romanorum cum Aetolis.

Οἱ περὶ τὸν Φαινέαν, τὸν τῶν Αἰτωλῶν στρατηγὸν, IX. Heraclea capta a Romanis.
μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν Ἡράκλειαν ὑποχείριον τοῖς
Ῥωμαίοις, ὁρῶντες τὸν περιεστῶτα καιρὸν τὴν Αἰτω-
λίαν, καὶ λαμβάνοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ συμβη-
σόμενα ταῖς ἄλλαις πόλεσιν, ἔκριναν διαπέμπεσθαι
πρὸς τὸν Μάνιον ὑπὲρ ἀνοχῶν καὶ διαλύσεως.
2 Ταῦτα δὲ διαλαβόντες, ἐξαπέστειλαν Ἀρχέδαμον

& ebrietate gaudens. Erat autem illa Cleoptolemi filia, civis inter alios illustris, formæ vero pulcritudine omnes antecellebat. In illarum igitur nuptiarum celebratione hiemem *Chalcide* traduxit, omissa omnium rerum instantium cura. Indidit autem puellæ nomen *EubϾ*. Victus deinde bello, cum nova nupta *Ephesum* profugit.

VI.

Legatio XIII.

9. Postquam *capta* fuit a Romanis *Heraclea*, prætor *Aetolorum Phæneas*, cogitans, quantum periculum Aetoliam circumstaret; sibique ob oculos ponens casum qui reliquas maneret civitates; *induciarum pacisque petendæ* oratores ad *Manium* [*Acilium*] statuit mittere. Hoc consilio missi sunt Archedamus, Pantaleo & Cha-

Ol. 147. 1. Pacem petunt Aetoli a M? Acilio Cos.

καὶ Πανταλέοντα καὶ Χάλησον. οἱ συμμίξαντες τῷ 3
στρατηγῷ τῶν Ῥωμαίων, προέθεντο μὲν καὶ πλείους
ποιεῖσθαι λόγους· μεσολαβηθέντες δὲ κατὰ τὴν
ἔντευξιν, ἐκωλύθησαν. Ὁ γὰρ Μάνιος, κατὰ μὲν 4
τὸ παρὸν οὐκ, ἔφασκεν, εὐκαιρεῖν, περισπώμενος
ὑπὸ τῆς τῶν ἐκ τῆς Ἡρακλείας λαφύρων οἰκονο-
μίας. δεχημέρους δὲ ποιησάμενος ἀνοχὰς, ἐκπέμ- 5
ψειν, ἔφη, μετ' αὐτῶν Λεύκιον, πρὸς ὃν ἐκέλευσε
λέγειν ὑπὲρ ὧν ἂν δέοιντο. Γενομένων δὲ τῶν ἀνοχῶν, 6
καὶ τοῦ Λευκίου συνελθόντος εἰς τὴν Ὑπάταν, ἐγέ-
νοντο λόγοι καὶ πλείους ὑπὲρ τῶν ἐνεστώτων. Οἱ μὲν 7
οὖν Αἰτωλοὶ συνίσταντο τὴν δικαιολογίαν, ἀνέκαθεν
προφερόμενοι τὰ προγεγονότα σφίσι φιλάνθρωπα
πρὸς τοὺς Ῥωμαίους. Ὁ δὲ Λεύκιος, ἐπιτεμὼν αὐ- 8
τῶν τὴν ὁρμὴν, οὐκ ἔφη τοῖς παροῦσι καιροῖς ἁρμό-
ζειν τοῦτο τὸ γένος τῆς δικαιολογίας· λελυμένων
γὰρ τῶν ἐξ ἀρχῆς φιλανθρώπων δι' ἐκείνους, καὶ
τῆς

IX. 5. *μετ' αὐτῶν. μετὰ τὸν Λεύκιον* Bav. *quod ex* μετὰ τοῦ Λευκίου *detortum videtur.* 7. *προφερόμενοι. Male vulgo προσφερόμενοι.*

& Chalesus. Qui ubi Consulem Romanum convenerunt, longiorem paraverant orationem: sed interfatus Consul, ne plura dicerent, impediit. *Negavit enim* MANIVS, *otium sibi in præsentia esse, occupato circa administrationem prædæ ex Heraclea captæ: datis vero decem dierum induciis, Lucium* [*Valerium Flaccum*] *se cum eis dixit missurum, cui exponerent si qua vellent.* Factis itaque induciis, Lucius cum illis *Hypatam* venit; ubi de præsenti negotio multi sunt habiti sermones. Et *Aetoli* quidem defensionem instituebant, merita sua antiqua in populum Romanum commemorantes. At LVCIVS, inhibito hoc eorum incepto, *genus hoc defensionis non convenire*, ait *præsenti tempori: nam quum pristina benevolentiæ officia essent ab illis violata, & per ipsos*

τῆς ἐνεστώσης ἔχθρας δι' Αἰτωλοὺς γεγενημένης, οὐδὲν ἔτι συμβάλλεσθαι τὰ τότε φιλάνθρωπα πρὸς A.V.563.
9 τοὺς νῦν καιρούς. Διόπερ, ἀφεμένους τοῦ δικαιολογεῖσθαι, συνεβούλευε, τρέπεσθαι πρὸς τὸν ἀξιωματικὸν λόγον, καὶ δεῖσθαι τοῦ στρατηγοῦ, συγγνώμης
10 τυχεῖν ἐν τοῖς ἡμαρτημένοις. Οἱ δ' Αἰτωλοὶ, καὶ πλείω λόγον ποιησάμενοι περὶ τῶν ὑποπιπτόντων, ἔκριναν ἐπιτρέπειν τὰ ὅλα Μανίῳ, δόντες αὑτοὺς
11 εἰς τὴν Ῥωμαίων πίστιν· οὐκ εἰδότες, τίνα δύναμιν ἔχει τοῦτο· τῷ δὲ τῆς ΠΙΣΤΕΩΣ ὀνόματι πλανηθέντες, ὡς ἂν διὰ τοῦτο λειοτέρου σφίσιν ἐλέου
12 ὑπάρξοντος. Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις ἰσοδυναμεῖ τό τε εἰς τὴν πίστιν αὑτὸν ἐγχειρίσαι, καὶ τὸ τὴν ἐπιτροπὴν δοῦναι περὶ αὑτοῦ τῷ κρατοῦντι.

Aetoli in fidem Romanorum ſeſe dedunt.

X. Πλὴν ταῦτα κρίναντες, ἐξέπεμψαν ἅμα τῷ Λευκίῳ τοὺς περὶ Φαινέαν, διασαφήσοντας τὰ δε-

9. ἐν τοῖς. ἐπὶ τοῖς *malim cum Reiskio, aut deletam prorſus præpoſitionem.* 11. ὡς ἂν *correxit Vrſin.* ὡς οὐ *dant mſti.* Ibid. ἐλέου *ex conject. ſcripſi cum Reisk.* ἠλοιοῦ *Bav.* ἠλειοῦ *cod. Vrſ. Vnde Vrſinus in textu* Λευκίου, *ſed in marg.* Μανίου. *Pro* λειοτέρου *Reiskius* ἑτοιμοτέρου *maluit.*

ipſos Aetolos accenſæ præſentes inimicitiæ; nihil jam prioribus meritis præſens tempus ſublevari. Itaque omiſſa defenſione, ut *totam in preces orationem verterent*, auctor illis erat, *utque peccatorum veniam impetrare a Conſule precibus contenderent.* Aetoli, poſt longiorem diſceptationem ſuper variis, quæ in ſermonem inciderant, decernunt, ſummam rerum ſuarum Manio Acilio permittere, ſeque *in Romanorum fidem* dedere; ignari quæ verbo vis inſit, ſed FIDEI voce decepti, quaſi propterea proclivior ipſis eſſet futura clementia. Apud Romanos vero ejuſdem ſignificationis ſunt iſta: *fidei ſeſe permittere*, & *victoris arbitrio ſe permittere.*

10. Aetoli igitur, hoc facto decreto, Phæneam cum Lucio miſerunt, qui Manio

Ol.147.1. δογμένα τῷ Μανίῳ κατὰ σπουδήν. οἱ καὶ συμμίξαν- 2
τες τῷ στρατηγῷ, καὶ πάλιν ὁμοίως δικαιολογηθέν-
τες ὑπὲρ αὐτῶν, ἐπὶ καταστροφῆς εἶπαν, διότι
κέκριται τοῖς Αἰτωλοῖς, σφᾶς αὐτοὺς ἐγ-
Leges Aetolis dictæ. χειρίζειν εἰς τὴν Ῥωμαίων πίστιν. Ὁ δὲ 3
Μάνιος, μεταλαβὼν, οὐκοῦν οὕτως ἔχει ταῦτα,
φησὶν, ὦ ἄνδρες Αἰτωλοί; Τῶν δὲ κατανευσάντων· 4
τοιγαροῦν πρῶτον μὲν δεήσει μηδένα διαβαίνειν ὑμῶν
εἰς τὴν Ἀσίαν,. μήτε κατ' ἰδίαν, μήτε μετὰ κοινοῦ
δόγματος· δεύτερον, Δικαίαρχον ἔκδοτον δοῦναι, 5
καὶ Μενέστρατον τὸν Ἠπειρώτην, ὃς ἐτύγχανε τό-
τε παραβεβοηθηκὼς εἰς Ναύπακτον, σὺν δὲ τού-
τοις Ἀμύνανδρον τὸν βασιλέα, καὶ τῶν Ἀθαμάνων
τοὺς ἅμα τούτῳ συναποχωρήσαντας πρὸς αὐτούς.
Ὁ δὲ Φαινέας, μεσολαβήσας, ἀλλ' οὔτε δίκαιον, 6
ἔφησεν, οὔθ' Ἑλληνικόν ἐστιν, ὦ στρατηγὲ, τὸ πα-
ρακα-

X. 4. *Post τοιγαροῦν intercidit puto verbum ἔφη.* Ibid. *μετὰ κοινοῦ δόγμ. Præpositionem adjecit Casaub. μήτε κοινοῦ Vrsin. quod ex μήτ' ἐκ κοινοῦ depravatum videri potest. μήτε κατὰ κοινοῦ Bav.* 5. Μενέστρατον. Μενέσταν *vel* Μενεστᾶς *vocatur inferius.*

Manio quæ decreta fuerant indicaret. *Phæneas* ut consulem convenit, ac similiter caussam Aetolorum apud eum egit, ita ad extremum finivit, ut diceret, *decrevisse Aetolos, sese fidei populi Romani permittere.* Tum excipiens MANIVS: *Itane ergo est*, inquit, *sicut dicitis, o Aetoli?* Quum adfirmaret Phæneas, & qui cum eo erant; pergit Consul: *Ergo oportebit primum quidem, ne quis Aetolorum in Asiam transeat, neque privatim neque publice: deinde Dicæarchum ut mihi dedatis, & Menestratum Epirotam;* (is Naupactum auxiliatum Aetolis venerat) *ad hæc Amynandrum, & eos Athamanas, qui illum secuti a nobis ad vos defecerunt.* Hic interfatus PHAENEAS: *Atqui*, ait, *neque justum est, neque moris Græcorum, quod nobis, Consul, imperas.*

7 ρακαλούμενον. Ὁ δὲ Μάνιος, οὐχ οὕτως ὀργισθεὶς, ὡς βουλόμενος εἰς ἔννοιαν αὐτὸν ἀγαγεῖν τῆς περιστάσεως, καὶ καταπλήξασθαι τοῖς ὅλοις· Ἔτι γὰρ ὑμεῖς ἑλληνοκοπεῖτε, φησὶ, καὶ περὶ τοῦ πρέποντος καὶ καθήκοντος ποιεῖσθε λόγον, δεδωκότες ἑαυτοὺς εἰς τὴν πίστιν; οὓς ἐγὼ δήσας εἰς τὴν ἅλυσιν
8 ἀπάξω πάντας, ἂν τοῦτο ἐμοὶ δόξῃ. Ταῦτα λέγων, φέρειν ἅλυσιν ἐκέλευε, καὶ σκύλακα σιδηροῦν
9 ἑκάστῳ περιθεῖναι περὶ τὸν τράχηλον. Οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Φαινέαν, ἔκθαμβοι γεγονότες, ἕστασαν ἄφωνοι πάντες, οἱονεὶ παραλελυμένοι καὶ τοῖς σώμασι καὶ ταῖς ψυχαῖς, διὰ τὸ παράδοξον τῶν
10 ἀπαντωμένων. ὁ δὲ Λεύκιος καί τινες ἕτεροι τῶν συμπαρόντων χιλιάρχων ἐδέοντο τοῦ Μανίου, μηδὲν βουλεύσασθαι δυσχερὲς ὑπὲρ τῶν παρόντων ἀνδρῶν,
11 ἐπεὶ τυγχάνουσιν ὄντες πρεσβευταί. Τοῦ δὲ συγχωρήσαντος, ἤρξατο λέγειν ὁ Φαινέας· ἔφη γὰρ,

A. V. 563. Catenis terrentur legati Aetolorum.

7. *πρέποντος adſcivi ex Bav.* δέοντος *edd.* 9. ἕστασαν *correxi,* ἵστασαν *edd.* ἑστήσαν *maluit Reisk.*

imperas. Ad hæc MANIVS, non tam ira concitatus, quam eo conſilio, ut quo eſſent redacti tandem ſentirent, utque illis terrorem ab omni parte quam maximum incuteret, *Vosne adhuc,* inquit, *Græcorum mores mihi memoratis, & de eo, quod convenit, deque officio verba facitis, qui fidei meæ vos permiſiſtis? Quos ego, ſi ita viſum fuerit, catenis vinctos duci omnes jubebo.* Simul cum his catenas adferri juſſit, & bojam ferream cujusque illorum collo aptari. Tum vero *Phæneas,* quique cum eo erant, attoniti ac muti ſtare omnes, tamquam inopinata hujuſce caſus novitas & corporum & animorum uſum ipſis ademiſſet. At *Lucius* & alii nonnulli ex tribunis, qui aderant, Manium orarunt, ne quid ſecius in præſentes Aetolos, ut qui legatorum perſonas ſuſtinerent, conſuleret. Adnuente Manio, cœpit PHAENEAS:

Ol.147.1. αὐτὸν καὶ τοὺς Ἀποκλήτους ποιήσειν τὰ προστατ-
Induciæ dantur Aetolis. τόμενα, προσδεῖσθαι δὲ καὶ τῶν πολλῶν, εἰ μέλλει
κυρωθῆναι τὰ παραγγελλόμενα. Τοῦ δὲ Μανίου φή- 12
σαντος, αὐτὸν ὀρθῶς λέγειν, ἠξίου πάλιν ἀνοχὰς
αὐτοῖς δοθῆναι δεχημέρους. συγχωρηθέντος δὲ καὶ
τούτου, τότε μὲν ἐπὶ τούτοις ἐχωρίσθησαν. Παρα- 13
γενόμενοι δ' εἰς τὴν Ὑπάταν, διεσάφουν τοῖς Ἀπο-
κλήτοις τὰ γεγονότα καὶ τοὺς ῥηθέντας λόγους.
ὧν ἀκούσαντες, τότε πρῶτον ἔννοιαν ἔλαβον Αἰτω-
λοὶ τῆς αὑτῶν ἀγνοίας, καὶ τῆς ἐπιφερομένης αὐτοῖς
ἀνάγκης. διὸ γράφειν ἔδοξεν εἰς τὰς πόλεις, καὶ 14
συγκαλεῖν τοὺς Αἰτωλοὺς, χάριν τοῦ βουλεύσασθαι
περὶ τῶν προσταττομένων. Διαδοθείσης δὲ τῆς φή- 15
μης ὑπὲρ τῶν ἀπηντημένων τοῖς περὶ τὸν Φαινέαν,
οὕτως ἀπεθηριώθη τὸ πλῆθος, ὥστ' οὐδ' ἀπαντᾷν
Rejiciunt pacis leges Aetoli. οὐδεὶς ἐπεβάλετο πρὸς τὸ διαβούλιον. Τοῦ δ' ἀδυ- 16
νάτου κωλύσαντος βουλεύσασθαι περὶ τῶν ἐπιτατ-
τομένων, ἅμα δὲ καὶ τοῦ Νικάνδρου κατὰ τὸν καιρὸν
τοῦτον

NEAS: dixit namque, *& se & Apocletos Aetolorum imperata facturos; sed & multitudinis concilio opus esse, si firmari vellet, quæ imperasset.* Adprobante Acilio quæ ille dixerat, rursus decem dierum inducias postulabat *Phæneas:* quibus impetratis, ita tum quidem discessum est. Hypatam deinde ut venit Phæneas, in concilio delectorum, (*Apocletos* ipsi vocant,) quæ facta dictaque fuerant, exponit: quibus auditis, tum primum venit Aetolis in mentem sui erroris, & quam duram conditionem subiissent. Visum ergo ad civitates scribere, & Aetolos convocare, deliberaturos super iis, quæ imperabantur. Posteaquam vero in vulgus innotuere quæ Phæneæ acciderant, ita efferata est multitudo, ut ne deliberandi quidem gratia convenire quisquam vellet. Igitur quum per hoc ipsum statim institui non potuisset deliberatio de iis quæ imperata erant, mox vero etiam *Nican-*

τοῦτον καταπλεύσαντος ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὰ Φά- A.V. 563.
λαρα τοῦ κόλπου τοῦ Μηλιέως, ὅθεν καὶ τὴν ὁρμὴν
ἐποιήσατο, καὶ διασαφοῦντος τὴν τοῦ βασιλέως εἰς
αὐτὸν προθυμίαν καὶ τὰς εἰς τὸ μέλλον ἐπαγγελίας·
ἔτι μᾶλλον ὠλιγώρησαν, τοῦ μηδὲν γενέσθαι πέρας
17 ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. ὅθεν ἅμα τῷ διελθεῖν τὰς ἐν
ταῖς ἀνοχαῖς ἡμέρας, κατάμονος αὖθις ὁ πόλεμος
ἐγεγόνει τοῖς Αἰτωλοῖς.

Περὶ δὲ τῆς συμβάσης τῷ Νικάνδρῳ περιπε- XI. Nicandri Aetoli fata.
2 τείας οὐκ ἄξιον παρασιωπῆσαι. Παρεγενήθη μὲν
γὰρ ἐκ τῆς Ἐφέσου δωδεκαταῖος εἰς τὰ Φάλαρα
3 πάλιν, ἀφ᾽ ἧς ὡρμήθη ἡμέρας. καταλαβὼν δὲ τοὺς
Ῥωμαίους ἔτι περὶ τὴν Ἡράκλειαν, τοὺς Μακεδόνας
δὲ ἀφεστῶτας μὲν ἀπὸ τῆς Λαμίας, οὐ μακρὰν δὲ
4 στρατοπεδεύοντας τῆς πόλεως· τὰ μὲν χρήματα
εἰς τὴν Λαμίαν διεκόμισε παραδόξως, αὐτὸς δὲ τῆς
νυκτὸς ἐπεβάλετο κατὰ τὸν μεταξὺ τόπον τῶν
στρα-

XI. 2. ὡρμήθη *correxi cum Reisk. Vulgo* ὡρμίσθη. 3. τοὺς Μακ. δὲ ἀφεστ. μὲν *ex conj. scripsi. Vulgo* τοὺς Μακ. μὲν ἀφεστ. *Placet Reiskii conject.* τοὺς Μακ. δὲ ἄρτι μὲν ἀφεστ.

Nicander eo ipso tempore ex Asia rediens Phalaram in sinu Maliaco, unde erat navi profectus, adpulisset, & propensum regis animum in Aetolorum gentem, quidve in posterum rex polliceretur, declarasset; multo adhuc magis neglexerunt inchoatam pacificationem ad exitum perducere. Itaque exactis induciarum diebus, bellum rursus Aetolis cum populo Romano manebat.

11. Non est autem prætermittendus, qui *Nicandro* contigit, casus. Is duodecimo die, quam erat profectus, *Epheso* revertens Phalaram tenuit. Quumque offendisset Romanos *Heracleæ* adhuc hærere, Macedonas vero *Lamia* quidem castra movisse, sed non procul ab urbe consedisse: pecuniam quidem præter spem Lamiam devexit, ipse vero noctu inter utraque castra medio agro,

Ol. 147. 1. Nicandri Aetoli fata.

στρατοπέδων διαπεσεῖν εἰς τὴν Ὑπάταν. Ἐμπεσὼν 5
δ᾽ εἰς τοὺς προκοίτους τῶν Μακεδόνων, ἀνήγετο πρὸς
τὸν Φίλιππον ἔτι τῆς συνουσίας ἀκμαζούσης, πρὸς
τὸ πείσεσθαί τι δεινὸν πεσὼν ὑπὸ τοῦ Φιλίππου τὸν
θυμὸν, ἢ παραδοθήσεσθαι τοῖς Ῥωμαίοις. Τοῦ δὲ 6
πράγματος ἀγγελθέντος τῷ βασιλεῖ, ταχέως ἐκέ-
λευσε τοὺς ἐπὶ τούτων ὄντας θεραπεῦσαι τὸν Νίκαν-
δρον, καὶ τὴν λοιπὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ ποιήσασθαι
φιλάνθρωπον. μετὰ δέ τινα χρόνον αὐτὸς ἐξανα- 7
στὰς συνέμιξε τῷ Νικάνδρῳ, καὶ πολλὰ καταμεμ-
ψάμενος τὴν κοινὴν τῶν Αἰτωλῶν ἄγνοιαν, ἐξ ἀρ-
χῆς μὲν, ὅτι Ῥωμαίους ἐπαγάγοιεν τοῖς Ἕλλησι,
μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν Ἀντίοχον, ὅμως ἔτι καὶ νῦν
παρεκάλει, λήθην ποιησαμένους τῶν προγεγονότων,
ἀντέχεσθαι τῆς πρὸς αὐτὸν εὐνοίας, καὶ μὴ θελῆσαι
συνεπεμβαίνειν τοῖς κατ᾽ ἀλλήλων καιροῖς. Ταῦτα 8
μὲν οὖν παρήνει τοῖς προεστῶσι τῶν Αἰτωλῶν ἀναγ-
γέλλειν·

5. προκοίτους correxi cum Gron. & Reisk. Vulgo προκρίτους.

agro, dum conatur Hypatam evadere, in stationem Macedonum incidit, & ad Philippum est deductus, nondum convivio dimisso; male videlicet a rege multandus, ubi irae ipsius fuisset expositus, aut Romanis ad supplicium tradendus. Verumenimvero rex *Philippus*, posteaquam hoc ei nunciatum est, ministros confestim, ad quos ea cura pertinebat, jubet Nicandrum ut curent, & ceteris rebus omnibus humaniter illum habere studeant. Tum autem non ita multo post ipse de mensa surgit, & Nicandrum convenit. Et quum oratione longa conquestus multa esset *de publica Aetolorum amentia, qui primum Romanos, deinde Antiochum in Græciam adduxissent*; monuit, *ut vel nunc præteritorum obliti amicitiam suam respicerent, neque vellent adversis rebus suis invicem insultare atque insidiari.* Hæc principibus Aetolorum ut renunciaret, hortatus est Nicandrum: ipsumque

γέλλειν· αὐτὸν δὲ τὸν Νίκανδρον παρακαλέσας μνημονεύειν τῆς εἰς αὐτὸν γεγενημένης εὐεργεσίας, ἐξέπεμπε μετὰ προπομπῆς ἱκανῆς, παραγγείλας τοῖς ἐπὶ τούτῳ τεταγμένοις, ἀσφαλῶς εἰς τὴν Ὑπάταν
9 αὐτὸν ἀποκαταστῆσαι. Ὁ δὲ Νίκανδρος, τελέως ἀνελπίστου καὶ παραδόξου φανείσης αὐτῷ τῆς ἀπαντήσεως, τότε μὲν ἀνεκομίσθη πρὸς τοὺς οἰκείους· κατὰ δὲ τὸν ἑξῆς χρόνον ἀπὸ ταύτης τῆς ἐνστά-
10 σεως εὔνους ὢν διετέλει τῇ Μακεδόνων οἰκίᾳ. Διὸ καὶ μετὰ ταῦτα κατὰ τοὺς Περσικοὺς καιροὺς, ἐνδεδεμένος τῇ προειρημένῃ χάριτι, καὶ δυσχερῶς ἀντιπράττων ταῖς τοῦ Περσέως ἐπιβολαῖς, εἰς ὑποψίαν καὶ διαβολὰς ἐμπεσὼν, καὶ τέλος ἀνακληθεὶς εἰς Ῥώμην, ἐκεῖ μετήλλαξε τὸν βίον.

A.V.563. Nicandri Aetoli fata.

11 Κόραξ, ὄρος μεταξὺ Καλλιπόλεως καὶ Ναυπάκτου.

Ἀπεράν-

9. *ἀνελπίστου correxi ex mente Casaub. Mendose vulgo ἀνελθών.*

ſuumque deinde, monitum *ut beneficii, quod jam à ſe acciperet, meminiſſet*, cum idoneo comitatu dimiſit; juſſitque eos, quibus id negotii dabat, ut Hypatam tuto eum deducerent. *Nicander*, cui plane contra ſpem ſuam atque opinionem ea res eveniſſet, tum quidem ad ſuos eſt reverſus: inſecutis vero temporibus ab hoc principio benevolum ſemper animum erga regiam domum Macedonum ſervavit. Quamobrem poſtea, Perſici belli tempore, obligatus eo quod diximus beneficio, cum Perſei conatibus lente & invitus reſiſteret, ſuſpectus delatusque fuit, ac tandem Romam accitus, ibi vitam cum morte commutavit.

Corax, mons inter Callipolin & Naupactum. (*Stephanus Byz.*)

Aperan-

Ol. 147. 1.

* * *

Ἀπεράντεια, πόλις Θεσσαλίας. Πολύβιος εἰκο- 12
στῷ. τὸ ἐθνικὸν, Ἀπεραντοὶ, ὀξυτόνως.

VII.

Legatio Lacedæmoniorum ad Romanos.

* * *

XII. Responsum Senatus.

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον συνέβη καὶ τὴν ἐκ τῆς Ῥώ-
μης πρεσβείαν, ἣν ἀπέστειλαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, πα-
ραγενέσθαι, διεψευσμένην τῶν ἐλπίδων. Ἐπρέσβευον 2
μὲν γὰρ περὶ τῶν ὁμήρων καὶ τῶν κωμῶν. Ἡ δὲ 3
σύγκλητος περὶ μὲν τῶν κωμῶν ἔφησεν ἐντολὰς
δώσειν τοῖς παρ᾽ αὐτῶν ἀποστελλομένοις πρέσβεσι·
περὶ δὲ τῶν ὁμήρων, ἔτι βουλεύσασθαι θέλειν. περὶ 4
δὲ τῶν φυγάδων τῶν ἀρχαίων θαυμάζειν, ἔφησαν,
πῶς οὐ κατάγουσιν αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκείαν, ἠλευθε-
ρωμένης τῆς Σπάρτης.

VIII. *Le-*

12. Ἀπεράντεια. *Ἀπεραντία scribitur apud Polyb. Legat. XXVI.*
XII. 1. τῆς Ῥώμης *correxit Vrsinus.* τῆς Ῥωμαίων *msti.*
3. παρ᾽ αὐτῶν. παρ᾽ αὐτῆς *edd. invitis mstis.* 4. ἀρχαίων
correxi. Perperam vulgo omnes Ἀχαιῶν.

* * *

Aperantia, urbs Thessaliæ. Polybius XX. Gentile *Aperanti.* (*Steph. Byz.*)

VII.

Legatio XIV.

* * *

12. Contigit tempore eodem, ut & *missa a Lacedæmoniis Romam legatio* rediret, re infecta, cujus perficiendæ spe illuc iverat. *De obsidibus & de vicis* agebatur. At Senatus, ad *vicos quidem quod adtinet*, respondit, *se super ea re mittendis a se legatis daturum mandata: de obsidibus amplius velle se deliberare. Ad exsules vero superiorum temporum quod spectat, mirari se* dixit, *quod in patriam illos non reducerent, quandoquidem liberata jam foret Sparta.*

VIII. *Le-*

A.V. 563.

VIII.

Legatio Philippi benigne accepta a Romanis.

Κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς ἡ σύγκλητος ἐχρημά- XIII. Studium Philippi in Romanos.
2 τισε τοῖς παρὰ Φιλίππου πρεσβευταῖς. Ἧκον
γὰρ παρ' αὐτοῦ πρέσβεις, ἀπολογιζόμενοι τὴν εὔ-
νοιαν καὶ προθυμίαν, ἣν παρέσχε τοῖς Ῥωμαίοις ὁ
3 βασιλεὺς ἐν τῷ πρὸς Ἀντίοχον πολέμῳ. Ὧν δια- Demetrius obſes, patri remittitur.
κούσασα, τὸν μὲν υἱὸν Δημήτριον ἀπέλυσε τῆς ὁμη-
ρείας παραχρῆμα, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν φόρων ἐπηγ-
γείλατο παραλύσειν, διαφυλάξαντος αὐτοῦ τὴν
4 πίστιν ἐν τοῖς ἐνεστῶσι καιροῖς. Παραπλησίως δὲ
καὶ τοὺς τῶν Λακεδαιμονίων ὁμήρους ἀφῆκε, πλὴν Armenas, Nabidis fil.
Ἀρμένα, τοῦ Νάβιδος υἱοῦ· τοῦτον δὲ μετὰ ταῦτα
συνέβη νόσῳ μεταλλάξαι τὸν βίον.

XIII. 3. τὸν μὲν υἱὸν *correxi monente Reiskio. Vulgo* τὸν μὲν οὖν. Ibid. παραλύσειν *ex conject. reſtitui. Vulgo* παράλυσιν.

VIII.

Legatio XV.

13. Circa idem tempus admiſſi ſunt in ſenatum *legati regis Philippi*, & a patribus auditi. Venerant enim ab eo legati, *ad declarandam benevolentiam & ſtudium, quo uſus eſſet rex in bello adverſus Antiochum.* Quibus auditis, ſenatus *Demetrio* quidem neceſſitatem extemplo remiſit manendi Romæ pro obſide; ſed & tributum quoque pariter ſe remiſſurum promiſit, ſi in bello jam inſtanti fidem rex conſtanter ſervaret. Similiter & Lacedæmoniorum obſides dimiſſi, excepto *Armena*, Nabidis filio, qui poſtea e morbo diem ſuum ibi obiit.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ἹΣΤΟΡΙΩΝ ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

Ol. 147. 2.

BELLVM AETOLICVM.

(I.) *Res gestæ post* VICTORIAM NAVALEM DE ANTIOCHO.

I. Supplicatio Romæ. Τοῖς Ῥωμαίοις τῆς κατὰ τὴν ναυμαχίαν νίκης ἄρτι προσηγγελμένης, πρῶτον μὲν τῷ δήμῳ παρήγγειλαν, ἐλινύας ἄγειν ἡμέρας ἐννέα. τοῦτο δ' ἔστι σχολάζειν πανδημεὶ, καὶ θύειν τοῖς θεοῖς χαριστήρια τῶν εὐτυχημάτων. Aetolorum legati. Μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς 3 παρὰ τῶν Αἰτωλῶν πρέσβεις καὶ τοὺς παρὰ τοῦ Μανίου

Cap. I. 1. ἐλινύας. ἐλιννύας *Casaub. invitis mss.*

LIBRI VICESIMI PRIMI HISTORIARVM POLYBII RELIQVIAE.

I.

(I.) *Legatio XVI.*

Post *navale prælium* ut Romam victoria est renunciata, primum populo edictum est, ut novem *dies festos* ageret. Hoc autem est, ut ab opere omnes abstineant, & pro re bene gesta diis sacrificent. Deinde *legatis*, qui *ab Aetolis*, & qui a *Manio* fuerant missi, datus est

4 Μανίου προσῆγον τῇ συγκλήτῳ. γενομένων δὲ πλειό- A.V.564.
νων παρ' ἀμφοῖν λόγων, ἔδοξε τῷ συνεδρίῳ, δύω προτείνειν γνώμας τοῖς Αἰτωλοῖς, ἢ διδόναι τὴν ἐπιτροπὴν περὶ πάντων τῶν καθ' αὑτοὺς, ἢ χίλια τάλαντα παραχρῆμα δοῦναι, καὶ τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν
5 καὶ φίλον νομίζειν Ῥωμαίοις. Τῶν δ' Αἰτωλῶν ἀξιούντων, διασαφῆσαι ῥητῶς, ἐπὶ τίσι δεῖ διδόναι τὴν ἐπιτροπὴν, οὐ προσδέχεται τὴν διαστολὴν ἡ σύγκλητος.
6 Διὸ καὶ τούτοις γέγονε κατάμονος ὁ πόλεμος.

(II.) L. SCIPIO *inducias concedit Aetolis.*

✻ ✻ ✻

Πολιορκουμένων τῶν Ἀμφισσέων ὑπὸ Μανίου τοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦ, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος, πυνθανόμενος τήν τε τῶν Ἀμφισσέων ταλαιπωρίαν, καὶ τὴν τοῦ Ποπλίου παρουσίαν,
2 ἐξαπέστειλε πρεσβευτὰς τοὺς περὶ τὸν Ἐχέδημον, ἐντειλάμενος, ἅμα μὲν ἀσπάσασθαι τοὺς περὶ τὸν Λεύκιον

II. L. & P. Scipio adveniunt in Græciam.

est senatus. Posteaquam multa utrimque fuissent dicta, visum PATRIBVS, duas conditiones Aetolis ferre: *vel senatui liberum arbitrium de se & rebus suis omnibus permitterent; vel mille talenta confestim darent, eosdemque amicos & inimicos cum Romanis haberent.* Postulantibus AETOLIS, ut *diserte senatus exponeret, quarum rerum in se arbitrium permittere eos Romanis oporteret:* non admisere patres ejusmodi distinctionem. Itaque infecta pace sunt dimissi.

(II.) *Legatio XVII.*

✻ ✻ ✻

2. Quo tempore oppidum *Amphissensium* a Manio Acilio obsidione premebatur, populus Atheniensis, cognitis eorum miseriis & *Publii Scipionis* adventu, legationem, cujus princeps erat *Echedemus*, proficisci jussit, mandavitque ei, ut *Lucium ac Publium Cornelios* fratres salu-

Ol. 147. 2. Λεύκιον καὶ Πόπλιον, ἅμα δὲ καταπειράζειν τῆς πρὸς Αἰτωλοὺς διαλύσεως. ͨ Ὧν παραγενομένων, 3 ἀσμένως ὑποδεξάμενος ὁ Πόπλιος ἐφιλανθρώπει τοὺς ἄνδρας, θεωρῶν, ὅτι παρέξονται χρείαν αὐτῷ πρὸς τὰς προκειμένας ἐπιβολάς. Ὁ γὰρ προειρη- 4 μένος ἀνὴρ ἐβούλετο θέσθαι μὲν καλῶς τὰ κατὰ τοὺς Αἰτωλούς· εἰ δὲ μὴ συνυπακούοιεν, πάντως διειλήφει, παραλιπὼν ταῦτα διαβαίνειν εἰς τὴν Ἀσίαν· σαφῶς γινώσκων, διότι τὸ τέλος ἐστὶ τοῦ 5 πολέμου καὶ τῆς ὅλης ἐπιβολῆς οὐκ ἐν τῷ χειρώσασθαι τὸ τῶν Αἰτωλῶν ἔθνος, ἀλλ' ἐν τῷ νικήσαντας τὸν Ἀντίοχον κρατῆσαι τῆς Ἀσίας. Διόπερ 6 ἅμα τῷ μνησθῆναι τοὺς Ἀθηναίους ὑπὲρ τῆς διαλύσεως, ἑτοίμως προσδεξάμενος τοὺς λόγους, ἐκέλευσε παραπλησίως πειράζειν αὐτοὺς καὶ τῶν Αἰτωλῶν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἐχέδημον, προδιαπεμψάμενοι, καὶ 7 μετὰ ταῦτα πορευθέντες εἰς τὴν Ὑπάταν αὐτοί, διελέ-

ͨ Athenienses intercedunt pro Aetolis.

II. 3. ὑποδεξάμενος dedit Bav. Vulgo ἀποδεξ.

salutaret, simul exploraret, si qua ratione pax genti Aetolorum conciliari posset. *Publius*, eorum adventum sibi gratum esse testatus, comiter & humane cum iis agebat, quod cerneret, ad proposita exsequenda & ea consilia, quæ animo tunc versabat, utilem operam ipsorum futuram. Erat enim Publii consilium, componere res Aetolorum: aut, si morem gerere illi nollent, omnino eos in præsentia missos facere constituerat, & in Asiam trajicere. Probe namque intelligebat, nequaquam in eo belli exitum & omnium, quæ moliebantur, esse situm, ut *Aetolorum* gentem sub jugum Romani mitterent; sed in eo potius, ut victo *Antiocho* Asiam obtinerent. Itaque simulac pacificationis mentio injecta fuit ab *Athheniensibus*, lubente animo audita eorum oratione, *ut Aetolorum pariter voluntatis periculum facerent*, monuit. Legati igitur Atheniensium, præmissis prius

διελέγοντο περὶ τῆς διαλύσεως τοῖς ἄρχουσι τῶν A.V.564.
8 Αἰτωλῶν. Ἑτοίμως δὲ κἀκείνων συνυπακουόντων,
9 κατεστάθησαν οἱ συμμίξοντες τοῖς Ῥωμαίοις. οἳ καὶ
παραγενόμενοι πρὸς τοὺς περὶ τὸν Πόπλιον, κατα-
λαβόντες αὐτοὺς στρατοπεδεύοντας ἐν ξ σταδίοις
ἀπὸ τῆς Ἀμφίσσης, πολλοὺς διετίθεντο λόγους,
ἀναμιμνήσκοντες τῶν γεγονότων σφίσιν φιλανθρώ-
10 πων πρὸς Ῥωμαίους. Ἔτι δὲ πρότερον καὶ φιλαν-
θρωπότερον ὁμιλήσαντος τοῦ Ποπλίου, καὶ προφε-
ρομένου τάς τε κατὰ τὴν Ἰβηρίαν καὶ τὴν Λιβύην
πράξεις, καὶ διασαφοῦντος, τίνα τρόπον κέχρηται
τοῖς κατ' ἐκείνους τοὺς τόπους αὐτῷ πιστεύσασι,
καὶ τέλος οἰομένου δεῖν ἐγχειρίζειν σφᾶς αὐτῷ καὶ
11 πιστεύειν· τὰς μὲν ἀρχὰς ἅπαντες οἱ παρόντες
εὐέλπιδες ἐγενήθησαν, ὡς αὐτίκα μάλα τελεσιουρ-
12 γηθησομένης τῆς διαλύσεως. Ἐπεὶ δὲ, πυθομένων
τῶν Αἰτωλῶν, ἐπὶ τίσι δεῖ ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην,
ὁ Λεύ-

Aetolorum legatio ad Scipiones.

10. πρότερον *non opus videtur in* πραότερον *mutare, ut voluit* Gronov. Ibid. σφᾶς αὐτῷ *ex Bav. Vulgo* σφᾶς αὐτούς.

prius nonnullis, deinde ipsi Hypatam profecti, cum principibus *Aetolorum* de pace verba fecerunt. Qui quum & ipsi extemplo consilium amplecterentur; delecti sunt, qui cum Romanis agerent. Hi ut ad Publium venerunt, octo ferme passuum millia ab Amphissa castra habentem, multa differuerunt, quibus suorum in populum Romanum meritorum memoriam renovabant. Ad quos quum *Publius* prius, & quidem perhumaniter, disseruisset, resque a se gestas in Hispania pariter & Africa commemorans, exposuisset eis, quomodo cum his egisset, qui istis in locis suæ fidei se permisissent, & tandem æquum censeret, ut *ipsi quoque dederent sese, & fidei suæ se permitterent;* initio quidem magna in spe fuere, qui aderant, pacis mox perficiendæ. Mox vero, ubi sciscitantibus AETOLIS, *quibus legibus pax esset conventura,*

Ol.147.2. Aetolor. legatio irrita.

ὁ Λεύκιος διεσάφησεν, διότι, δυοῖν προκειμένων αὐ-
τοῖς, αἵρεσις ὑπάρχει· δεῖν γὰρ ἢ τὴν ἐπιτροπὴν 13
διδόναι περὶ πάντων τῶν καθ' αὑτούς, ἢ χίλια τά-
λαντα παραχρῆμα, καὶ τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν αἱρεῖσθαι
καὶ φίλον Ῥωμαίοις· ἐδυσχερήστησαν μὲν οἱ παρόν- 14
τες τῶν Αἰτωλῶν, ὡς ἔνι μάλιστα, διὰ τὸ μὴ γίγνε-
σθαι τὴν ἀπόφασιν ἀκόλουθον τῇ προγενομένῃ λα-
λιᾷ, πλὴν ἐπανοίσειν ἔφασαν ὑπὲρ τῶν ἐπιταττο-
μένων τοῖς Αἰτωλοῖς.

III. Deliberant Aetoli cum legatis Atheniens.

Οὗτοι μὲν οὖν ἐπανῄεσαν βουλευσόμενοι περὶ
τῶν προειρημένων. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἐχέδημον, συμ- 2
μίξαντες τοῖς Ἀποκλήτοις, ἐβουλεύοντο περὶ τῶν
προειρημένων. Ἦν δὲ τῶν ἐπιταττομένων τὸ μὲν ἀδύ- 3
νατον διὰ τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων· τὸ δὲ φοβε-
ρόν, διὰ τὸ πρότερον αὐτοὺς ἀπατηθῆναι, καθ' ὃν
καιρὸν ἐπινεύσαντες ὑπὲρ τῆς ἐπιτροπῆς παρὰ μι-
κρὸν εἰς τὴν ἅλυσιν ἐνέπεσον. Διόπερ ἀπορούμενοι 4
καὶ

13. δεῖν γάρ. *Placuit conjectura Gronovii. Vulgo* δεῖ γάρ.
III. 3. τὴν ἅλυσιν *correxit Vrsin.* τὴν διάλυσιν *erat in msstis.*

ventura, dixit L. SCIPIO, *duarum conditionum alteram eis esse eligendam: nam aut arbitrium de se suisque rebus omnibus Romanis permitterent; aut mille talentûm confestim darent, eosdemque amicos & inimicos, quos Romani, haberent:* indignari quam maxime qui aderant *Aetoli*, quod sermoni ante habito non responderet hæc sententia; verumtamen *relaturos se ad concilium Aetolorum, quæ imperata essent,* dixerunt.

3. Ita isti ad consultandum de iis, quæ fuerant proposita, sunt reversi. Simulque Echedemus ceterique Atheniensium legati Apocletos adierunt, de eisdem rebus cum illis deliberaturi. Erat autem conditionum, quæ exigebantur, altera ejusmodi, ut præstari non posset, propter ingentem vim imperatæ pecuniæ: altera terrebat Aetolos, quia jam semel, cum se suaque *fidei Romanorum* permisissent, formula decepti, pene in

καὶ δυσχρηστούμενοι περὶ ταῦτα, πάλιν ἐξέπεμπον A.V. 564.
τοὺς αὐτοὺς, δεησομένους, ἢ χρημάτων ἀφελεῖν, ἵνα Delibe-
δύνωνται τελεῖν, ἢ τῆς ἐπιτροπῆς ἐκτὸς ποιῆσαι τοὺς rant Ae-
5 πολιτικοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας. οἱ καὶ συμ- toli.
μίξαντες τοῖς περὶ τὸν Πόπλιον, διεσάφουν τὰ δε-
6 δογμένα. Τοῦ δὲ Λευκίου φήσαντος, ἐπὶ τούτοις
ἔχειν παρὰ τῆς συγκλήτου τὴν ἐξουσίαν, ἐφ' οἷς
7 ἀρτίως εἶπεν· οὗτοι μὲν αὖθις ἐπανῆλθον. Οἱ δὲ
περὶ τὸν Ἐχέδημον ἐπακολουθήσαντες εἰς τὴν Ὑπά-
ταν, συνεβούλευσαν τοῖς Αἰτωλοῖς, ἐπεὶ τὰ τῆς
διαλύσεως ἐμποδίζοιτο κατὰ τὸ παρὸν, ἀνοχὰς
αἰτησαμένους, καὶ τῶν ἐνεστώτων κακῶν ὑπέρθεσιν
ποιησαμένους, πρεσβεύειν πρὸς τὴν σύγκλητον·
8 κἂν μὲν ἐπιτυγχάνωσι περὶ τῶν ἀξιουμένων· εἰ δὲ
9 μὴ, τοῖς καιροῖς ἐφεδρεύειν. χείρω μὲν γὰρ ἀδύνα-
τον γενέσθαι τῶν ὑποκειμένων τὰ περὶ σφᾶς, βελτίω
10 γε μὴν οὐκ ἀδύνατον διὰ πολλὰς αἰτίας. Φανέντων

K 3 δὲ

in vincula fuerant conjecti. Tantis igitur difficultatibus circumventi, & consilii inopia laborantes, eosdem legatos mittunt, oraturos, ut aut de summa pecuniæ aliquid demerent, aut deditionem extra civium & mulierum corpora fieri juberent. Publium hi conveniunt, &, quod decretum ab *Aetolis* fuerat, ei aperiunt. Respondet LUCIUS, *traditam sibi esse pacis faciendæ potestatem iis dumtaxat conditionibus, quas paullo ante exposuisset.* Ita domum isti redierunt. Tum ECHEDEMUS & ceteri *Atheniensium legati,* Hypatam rursus eos secuti, auctores *Aetolis* fuerunt, *quandoquidem, ne pax conveniret, impedimenta adhuc objicerentur, inducias poscerent, &, dilatione impetrata præsentium malorum, legatos ad senatum mitterent. Fortasse enim, quæ peterent, consecuturos: sin minus, temporum opportunitates esse captandas. Eo siquidem statu ipsorum esse fortunas, qui deterior fieri nequeat; levari autem per multas caussas possit.* Amplexi sunt hoc legatorum Atheniensium consilium

Ol. 147. 2. Inducias impetrant a Scipionibus.

δὲ καλῶς λέγειν τῶν περὶ τὸν Ἐχέδημον, ἔδοξε
πρεσβεύειν τοῖς Αἰτωλοῖς ὑπὲρ τῶν ἀνοχῶν. Ἀφι- 11
κόμενοι δὲ πρὸς τὸν Λεύκιον, ἐδέοντο συγχωρηθῆναι
σφίσι κατὰ τὸ παρὸν ἑξαμήνους ἀνοχὰς, ἵνα πρεσ-
βεύσωσι πρὸς τὴν σύγκλητον. Ὁ δὲ Πόπλιος, πά- 12
λαι πρὸς τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν πράξεις παρωρμη-
μένος, ταχέως ἔπεισε τὸν ἀδελφὸν, ὑπακοῦσαι τοῖς
ἀξιουμένοις. Γραφεισῶν δὲ τῶν ὁμολογιῶν, ὁ μὲν 13
Μάνιος, λύσας τὴν πολιορκίαν, καὶ παραδοὺς ἅπαν
τὸ στράτευμα, καὶ τὰς χορηγίας τοῖς περὶ τὸν
Λεύκιον, εὐθέως ἀπηλλάττετο μετὰ τῶν χιλιάρχων
εἰς τὴν Ῥώμην.

M? Acilius de provincia decedit.

II.

BELLVM ROMANORVM CVM ANTIOCHO.

(I.) PHOCAEENSIVM *Factiones, divisæ inter Romanos & Antiochum.*

IV. Romanum præsidium Phocææ.

Οἱ δὲ Φωκαιεῖς, τὰ μὲν ὑπὸ τῶν ἀπολειφθέντων Ῥωμαίων ἐν ταῖς ναυσὶν ἐπισταθμευόμενοι, τὰ δὲ τὰς ἐπιταγὰς δυσχερῶς φέροντες, ἐστασίαζον.

Κατὰ

filium *Aetoli*, & legatos ad petendas inducias miserunt. Ad Lucium ut ventum est, *sex mensium inducias in præsentia sibi dari* poposcerunt, ut *ad senatum legatos interim mitterent.* Tum vero Publius, qui ad res in Asia gerendas totus dudum ferebatur, facile persuasit Lucio fratri, ut Aetolorum petitioni adnueret. Postquam conventio est perscripta, Manius Acilius, soluta obsidione Amphissæ, traditoque Consuli universo exercitu & belli adparatibus, protinus cum tribunis militum provincia decessit.

II.

(I.) *Suidas in* Ἐπισταθμ. *Deinde Legatio XVIII.*

4. *Phocæenses*, partim hospitiis *Romanorum* cum navibus relictorum incommodati, partim ægre ferentes tributa imperata, in *factiones* scindebantur.

Per

A.V. 564.

* * *

2 Κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους οἱ τῶν Φωκαιέων
ἄρχοντες, δεδιότες τάς τε τῶν πολλῶν ὁρμὰς διὰ
τὴν σιτοδείαν καὶ τὴν τῶν Ἀντιοχιστῶν φιλοτιμίαν,
ἐξέπεμψαν πρεσβευτὰς πρὸς Σέλευκον, ὄντα πρὸς
3 τοῖς ὅροις τῆς χώρας αὐτῶν· ἀξιοῦντες, μὴ πελά-
ζειν τῆς πόλεως, ὅτι πρόκειταί σφισι τὴν ἡσυχίαν
ἄγειν καὶ καραδοκεῖν τὴν τῶν ὅλων κρίσιν, μετὰ δὲ
4 ταῦτα πειθαρχεῖν τοῖς εἰρημένοις. ἦσαν δὲ τῶν
πρεσβευτῶν ἴδιοι μὲν τοῦ Σελεύκου καὶ ταύτης τῆς
ὑποθέσεως Ἀρίσταρχος καὶ Κάσανδρος καὶ Ῥόδων·
ἐναντίοι δὲ καὶ πρὸς Ῥωμαίους ἀπονενευκότες, Ἡγίας
5 καὶ Γελίας. Ὧν συμμιξάντων, ὁ Σέλευκος εὐθέως
τοὺς μὲν περὶ τὸν Ἀρίσταρχον ἀνὰ χεῖρας εἶχε,
6 τοὺς δὲ περὶ τὸν Ἡγίαν παρεώρα. πυθόμενος δὲ
τὴν ὁρμὴν τῶν πολλῶν, καὶ τὴν σπάνιν τοῦ σίτου,

Legatio Phocæenſium ad Seleucum, Antiochi fil.

Seleucus Phocæam petit.

 παρεὶς

IV. 4. *καὶ Ῥόδων ex Vrſini conjectura eſt. ἠρόδων aut ἠρόσων dant mssti.*

* * *

Per id tempus *Phocæenſium* magiſtratus, quum ſuſpectas multitudinis voluntates haberent propter gravem frumenti inopiam, & quorundam ſtudia qui ad *Antiochum* plebem trahebant, *legationem ad Seleucum*, qui non longe aberat ab eorum finibus, miſerunt: rogantes, *ne urbi ſuæ adpropinquaret: ſibi enim propoſitum eſſe, quieſcere atque exſpectare quem exitum bellum univerſum nanciſceretur, tum deinde imperata facere.* E legatis ſectam Seleuci ſequebantur & factionis ejus erant Ariſtarchus, Caſander, Rhodon: contrarii his & Romanæ partis erant Hegias & Gelias. Ad *Seleucum* ut ventum; extemplo ille cum Ariſtarcho & ceteris ejusdem partis familiarius verſari, Hegiam & qui cum eo ſentiebant aſpernari: dein, cognita inclinatione animorum vulgi, & frumenti inopia,

Ol.147.2. παρεὶς τὸν χρηματισμὸν καὶ τὴν ἔντευξιν τῶν παραγεγονότων, προῆγεν πρὸς τὴν πόλιν.

(II.) PAVSISTRATO *præfecto classis Rhodiæ succedit* PAMPHILIDAS.

V. Trullæ igniferæ Pausistrati.

Πυρφόρος, ᾧ ἐχρήσατο Παυσίστρατος ὁ τῶν
Ῥοδίων ναύαρχος, ἦν κημός· ἐξ ἑκατέρου δὲ τοῦ 2
μέρους τῆς πρώρας ἄγκυραι δύο παρέκειντο παρὰ
τὴν ἐντὸς ἐπιφάνειαν τῶν τοίχων, εἰς ἃς ἐνηρμόζοντο κοντοὶ προτείναντες τοῖς κέρασιν εἰς θάλασσαν. ἐπὶ δὲ τὸ τούτων ἄκρον ὁ κημὸς ἁλύσει σιδηρᾷ 3
προσήρτητο, πλήρης πυρός. ὥστε παρὰ τὰς ἐμβο- 4
λὰς καὶ παρεμβολὰς εἰς μὲν τὴν πολεμίαν ναῦν ἐπαράττεσθαι πῦρ, ἀπὸ δὲ τῆς οἰκείας πολὺν ἀφεστάναι τόπον διὰ τὴν ἔγκλισιν.

Παμφι-

V. 1. Παυσίστρατος *correxi. Vulgo* Πασίστρ. *apud Suidam; &* Πασίστρ. *in Exc. Vales.* 2. τοῖς κέρασιν *ex conject. nostra. Vulgo* τοῖς κύμασιν. 4. *De vocab.* παρεμβολὰς *non satis liquet.* Ibid. ἐπαράττεσθαι *ex conject. scripsi. Vulgo* ἐκταράττεσθαι. Totum autem hoc Fragmentum, cujus auctorem non laudavit Suidas, nonnisi ex conjectura ad Polybium auctorem cum Valesio retulimus.

opia, nullo dato responso aut habito colloquio cum iis, qui venerant, urbem versus duxit.

(II.) *Suidas in* Πυρφόρος. *Deinde Excerpt. Valesian.*

5. *Machina ignifera*, qua usus est *Pausistratus*, præfectus classis Rhodiorum, erat trulla. Ab utraque autem proræ parte ancoræ duæ in interiori parietum navis superficie juxta se invicem positæ erant; quibus aptati erant conti ita, ut eorum extremitates multum prominerent in mare. Ex contorum fastigio *trulla, multum conceptum ignem gerens*, catena ferrea dependebat. Itaque, quotiescumque aut in adversos aut ex transverso fiebat impetus, in hostilem quidem navem incutiebatur ignis, a propria autem nave longe aberat propter inclinationem.

Pamphi-

A.V.564.

5 Παμφιλίδας, ὁ τῶν Ῥοδίων ναύαρχος, ἐδόκει Ex eventu, non
πρὸς πάντας τοὺς καιροὺς εὐαρμοστότερος εἶναι τοῦ ex ratione, judi-
Παυσιστράτου, διὰ τὸ βαθύτερος τῇ φύσει καὶ cant ho-
στασιμώτερος μᾶλλον ἢ τολμηρότερος ὑπάρχειν. mines.
6 Ἀγαθοὶ γὰρ οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, οὐκ ἐκ τῶν
κατὰ λόγον, ἀλλ' ἐκ τῶν συμβαινόντων, ποιεῖσθαι
7 τὰς διαλήψεις. Ἄρτι γὰρ δι' αὐτὸ τοῦτο προκε-
χειρισμένοι τὸν Παυσίστρατον, διὰ τὸ πρᾶξιν ἔχειν
τινὰ καὶ τόλμαν, παραχρῆμα μετέπιπτον εἰς τἀν-
αντία ταῖς γνώμαις διὰ τὴν περιπέτειαν.

(III.) SCIPIONES *cum exercitu petunt Hellespontum.*

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς τὴν Σάμον προσέ- VI.
πεσε γράμματα τοῖς περὶ τὸν Λεύκιον καὶ τὸν Εὐ- L. Aemilius, præf.
μένη παρά τε Λευκίου, τοῦ τὴν ὕπατον ἀρχὴν ἔχον- classis.
2 τος, καὶ παρὰ Ποπλίου Σκιπίωνος· δηλοῦντα τὰς

 πρὸς

Pamphilidas, classis præfectus Rhodiorum, ad omnia temporum momenta *aptior Pausistrato* videbatur: quippe sagaciori ingenio & majori constantia, quam audacia, præditus erat. Plerique enim homines non ex consilio ac ratione, sed ex eventu, judicare solent. Nam & hi, quum Pausistratum ob id ipsum nuper elegissent, quod ad agendum audendumque strenuus esset, protinus in contrariam sententiam versi sunt omnes propter illam calamitatem.

(III.) *Legatio XIX.*

6. Sub idem tempus advenere Samum literæ *Lucio* [*Aemilio Regillo*] & *Eumeni,* a *L. Scipione Cos. & P. Scipione:* quibus literis *de pactis induciis cum Aetolorum gente,*

Ol.147.2. πρὸς τοὺς Αἰτωλοὺς γεγενημένας συνθήκας ὑπὲρ τῶν ἀνοχῶν, καὶ τὴν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον πορείαν τῶν πεζικῶν στρατοπέδων. Ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς 3
περὶ τὸν Ἀντίοχον καὶ Σέλευκον ταῦτα διεσαφεῖτο παρὰ τῶν Αἰτωλῶν.

(IV.) EVMENI *advenit auxilium ab* ACHAEIS *adversus Antiochum.*

✠ ✠ ✠

VII. Diophanes, dux auxiliorum Achaicorum.

Κατὰ τὴν Ἑλλάδα, πρεσβείας παραγενομένης εἰς Ἀχαΐαν παρ' Εὐμένους τοῦ βασιλέως ὑπὲρ συμμαχίας· ἀθροισθέντες εἰς ἐκκλησίαν οἱ πολλοὶ τῶν 2
Ἀχαιῶν, τήν τε συμμαχίαν ἐπεκύρωσαν, καὶ νεανίσκους ἐξαπέστειλαν, πεζοὺς μὲν χιλίους, ἱππεῖς δὲ ρ'. ὧν ἡγεῖτο Διοφάνης ὁ Μεγαλοπολίτης.

✠

Διοφάνης, ὁ Μεγαλοπολίτης, μεγάλην ἕξιν εἶ- 3
χεν ἐν τοῖς πολεμικοῖς, διὰ τὸ, πολυχρονίου γεγονότος τοῦ πρὸς Νάβιν πολέμου τοῖς Μεγαλοπολίταις ἀστυ-

gente, & de profectione terrestrium copiarum versus Hellespontum, certiores fiebant. Antiocho similiter & Seleuco eadem ab Aetolis sunt nunciata.

(IV.) *Legatio XX. Deinde Excerptum Valesian.*

✠ ✠ ✠

7. In Græcia, quum advenisset *legatio ad Achæos ab Eumene* societatis jungendæ caussa; multitudo Achæorum, in concilio congregata, societatem firmavit, & juvenum manum suppetias ei misit, pedites mille, cum equitibus centum; quas copias ducebat *Diophanes Megalopolitanus.*

✠

Diophanes Megalopolitanus magno usu rei militaris erat instructus. Bello enim adversus Nabidem tyrannum, diuturno & Megalopolitanis finitimo, sub Philopoe-

ἀστυγείτονος, πάντα συνεχῶς τὸν χρόνον ὑπὸ τὸν A.V. 564.
Φιλοποίμενα τεταγμένος, τριβὴν ἐσχηκέναι τῶν
4 κατὰ πόλεμον ἔργων ἀληθινήν. Χωρίς τε τούτων,
κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν καὶ κατὰ τὴν σωματικὴν
χρείαν ἦν ὁ προειρημένος ἀνὴρ δυνατὸς καὶ κατα-
πληκτικός. Τὸ δὲ κυριώτατον, πρὸς πόλεμον ὑπῆρ-
χεν ἀνὴρ ἀγαθὸς, καὶ τοῖς ὅπλοις ἐχρῆτο διαφε-
ρόντως.

(V.) EVMENES *diſſuadet Romanis pacem cum* ANTIOCHO.

Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς, εἰς τὸν Πέργαμον ἐμβα- VIII. Antiochus de pace agit.
λὼν, πυθόμενος δὲ τὴν παρουσίαν Εὐμένους τοῦ βα-
σιλέως, καὶ θεωρῶν οὐ μόνον τὰς ναυτικὰς, ἀλλὰ
καὶ τὰς πεζικὰς δυνάμεις ἐπ' αὐτὸν παραγιγνομέ-
νας, ἐβουλεύετο λόγους ποιήσασθαι περὶ διαλύσεως
ὁμοῦ πρός τε Ῥωμαίους καὶ τὸν Εὐμένη καὶ τοὺς
2 Ῥοδίους. Ἐξάρας σὺν ἅπαντι τῷ στρατεύματι,
παρῆν

VIII. 1. τὸν Πέργ. *adſcivi ex Bav. Vulgo* τὴν Πέργαμον. τὴν Περγαμηνὴν *malim.*

lopœmenis diſciplina adſidue militans, veram ac feriam rerum bellicarum peritiam collegerat. Præterea ipſa ſpecie ac robore corporis conſpicuus erat ac formidabilis: quodque eſt præcipuum, ſtrenuus bellator, & tractandorum armorum inprimis peritus.

(V.) *Legatio XXI.*

8. Fecerat rex *Antiochus* in agrum *Pergamenum* impreſſionem: deinde vero audito *Eumenem* regem adeſſe; cognito etiam, non navales ſolum copias, verum & terreſtres adverſus ipſum conveniſſe; *de pace ſimul cum Romanis atque Eumene & Rhodiis agendum ſibi* ſtatuit. Igitur, motis caſtris, cum omnibus copiis ad *Elæam* accedit:

Ol. 147. 2. παρῆν πρὸς τὴν Ἐλαίαν· καὶ λαβὼν λόφον τινὰ κατάντικρυ τῆς πόλεως, τὸ μὲν πεζικὸν ἐπὶ τούτου κατέστησε, τοὺς δ' ἱππεῖς παρ' αὐτὴν τὴν πόλιν παρενέβαλε, πλείους ὄντας ἑξακισχιλίων.
3 αὐτὸς δὲ μεταξὺ τούτων γενόμενος, διεπέμπετο πρὸς τοὺς περὶ τὸν Λεύκιον εἰς τὴν πόλιν ὑπὲρ διαλύσεως.

Aemilius consultat cum sociis.

Ὁ δὲ στρατηγὸς ὁ τῶν Ῥωμαίων, συναγαγὼν τοὺς 4
τε Ῥοδίους καὶ τὸν Εὐμένη, ἠξίου λέγειν περὶ τῶν ἐνεστώτων τὸ φαινόμενον.
5 Οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Εὔδημον καὶ Παμφιλίδαν οὐκ ἀλλότριοι τῆς διαλύσεως ἦσαν· ὁ δὲ βασιλεὺς, οὔτ' εὐσχήμονα τὴν διάλυσιν, οὔτε δυνατὴν ἔφησε κατὰ τὸ παρὸν εἶναι.

Eumenis oratio.

6 Εὐσχήμονα γὰρ, ἔφη, πῶς οἷόν τε γίγνεσθαι τὴν ἔκβασιν, ἐὰν τειχήρεις ὄντες ποιώμεθα τὰς διαλύσεις;
7 Καὶ μὴν οὐδὲ δυνατὴν ἔφησε κατὰ τὸ παρόν. πῶς γὰρ ἐνδέχεται, μὴ προσδεξαμένους ὕπατον, ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης βεβαιῶσαι τὰς ὁμολογηθείσας συνθήκας;

3. *διαλύσεως.* διαλύσεων *h. l. Bav.* 6. *ἔκβασιν revocavi ex msstis. Vulgo* σύμβασιν *ex Vrsini ingenio.*

accedit: & tumulo quodam adversus urbem occupato, peditum omnes copias ibi constituit, equitatum autem (supra sex millia equitum erant) in campis sub ipsa urbis mœnia ordinatum locat. Inter hos ipse quum esset, in urbem ad *Lucium* [*Aemilium*] missitavit, qui de pace agerent. Romanus imperator, in unum convocatis *Rhodiis* atque *Eumene*, sententias eorum de præsenti negotio exquisivit. *Eudemus* igitur & *Pamphilidas* non aspernari pacem: at EVMENES, *neque honestum esse*, ait, *de pace agi, nec finem rei hoc tempore posse imponi. Qui enim*, inquit, *honestus potest esse belli exitus, si mœnibus inclusi pacem fecerimus? Sed ne ratio quidem ulla est*, ait, *ejus conficiendæ. Quo enim pacto, si consulem non exspectaverimus, absque illius auctoritate fœdus, si quod convenerit, firmare poterimus? Ad hæc,*

8 θήκας; Χωρὶς τε τούτων, ἐὰν ὅλως γένηταί τι ση- A.V. 564. Eumenis oratio.
μεῖον ὁμολογίας πρὸς τὸν Ἀντίοχον, οὔτε τὰς ναυ-
τικὰς δυνάμεις δυνατὸν ἐπανελθεῖν δήπουθεν εἰς
τὴν ἰδίαν, οὔτε τὰς πεζικὰς, ἐὰν μὴ πρότερον ὅ τε
δῆμος ἥ τε σύγκλητος ἐπικυρώσῃ τὰ δοχθέντα·
9 λείπεται δὲ, καραδοκοῦντας τὴν ἐκείνων ἀπόφασιν
παραχειμάζειν ἐνθάδε, καὶ πράττειν μὲν μηδὲν, ἐκ-
δαπανᾶν δὲ τὰς τῶν ἰδίων συμμάχων χορηγίας καὶ
10 παρασκευάς· ἔπειτ᾽, ἂν μὴ * παρῇ τῇ συγκλήτῳ
διαλύεσθαι, καινοποιεῖν πάλιν ἀπ᾽ ἀρχῆς τὸν πόλε-
μον, παρέντας τοὺς ἐνεστῶτας καιροὺς, ἐν οἷς δυ-
νάμεθα, θεῶν βουλομένων, πέρας ἐπιθεῖναι τοῖς
11 ὅλοις. Ὁ μὲν οὖν Εὐμένης ταῦτα εἶπεν· ὁ δὲ Λεύ-
κιος, ἀποδεξάμενος τὴν συμβουλίαν, ἀπεκρίθη τοῖς
περὶ

10. ἔπειτ᾽, *correxi flagitante sententia: sic & Livius* deinde. ἐπεὶ δ᾽ *Vrsinus, nescio an ex suo cod. In Bav. est* ἐπεὶ τὴν, *quod ex* ἔπειτ᾽ ἢν *vel* ἐὰν *utique corruptum videtur. Tum retinui* asteriscum *a Casaub. adpositum. Nempe ibi mssti inserunt* σφίσι, *percommode quidem, ni sequeretur* τῇ συγκλήτῳ. *Suspicari licet intercidisse nonnihil, ut scripserit Polybius*, ἂν μὴ σφίσι δοκῇ, ἢ μὴ παρῇ τῇ συγκλ. si illis non placuerit, aut non licuerit senatui. παρῇ *in* παραστῇ *mutatum voluit Gron.* Ibid. *Quatuor verba* παρέντας τοὺς ἐνεστ. καιροὺς, *quæ aberant vulgo, dedit Bav.*

hæc, si vel maxime spes ostendatur concordiæ cum Antiocho ineundæ; scilicet neque navales idcirco copias, neque pedestres, prius reducere in patriam licebit, quam & populus & Senatus, quæ nobis fuerint probata, rata esse jusserint: sed restabit, ut, dum exspectabitur eorum jussio, hiberna his in locis copiæ agant, ac rerum quidem gerant nihil, ceterum commeatibus præbendis & ceteris rebus necessariis proprios socios exhauriant. Deinde, si pax senatui non fuerit probata, instaurandum novum de integro bellum tunc erit, postquam elapsa nobis e manibus fuerit horum temporum opportunitas, qua, volentibus diis, summæ rerum finem possumus imponere. Hæc tum suasit Eumenes. Cujus consilio utens *Lucius*, Antio-

Ol. 147. 2. Rejicitur pax.

περὶ τὸν Ἀντίοχον, ὅτι πρὸ τοῦ τὸν ἀνθύπατον
ἐλθεῖν, οὐκ ἐνδέχεται γενέσθαι τὰς διαλύσεις. Ὧν 12
ἀκούσαντες οἱ περὶ τὸν Ἀντίοχον, παραυτίκα μὲν
ἐδῄουν τὴν τῶν Ἐλαϊτῶν χώραν· ἑξῆς δὲ τούτοις 13
Σέλευκος μὲν ἐπὶ τούτων ἔμεινε τῶν τόπων, Ἀντίο-
χος δὲ, κατὰ τὸ συνεχὲς ἐπιπορευόμενος, ἐνέβαλεν
εἰς τὸ Θήβης καλούμενον πεδίον· καὶ παραβεβλη- 14
κὼς εἰς χώραν εὐδαίμονα καὶ γέμουσαν ἀγαθῶν,
ἐπλήρου τὴν στρατιὰν παντοδαπῆς λείας.

(VI.) PRVSIAS, *rex Bithyniæ, partes amplectitur Romanorum.*

IX. Prusiam sollicitat Antiochus.

Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς, παραγενόμενος εἰς τὰς
Σάρδεις ἀπὸ τῆς προῤῥηθείσης στρατείας, διεπέμ-
πετο συνεχῶς πρὸς Προυσίαν, παρακαλῶν αὐτὸν
εἰς τὴν σφετέραν συμμαχίαν. Ὁ δὲ Προυσίας κατὰ 2
μὲν

11. ἀνθύπατον. *Vtique* ὕπατον *videtur reponendum cum Reiskio.*

Antiocho respondit, *ante Proconsulis adventum pacem fieri non posse.* Eo responso accepto, *Antiochus* Elæensium agrum extemplo vastavit: deinde, *Seleuco* in his locis manente, ipse cum infesto exercitu continuis vastationibus pergens, in eum, quem vocant *Thebes campum*, incursionem fecit: quumque in agrum opulentum & bonorum omnium ubere ac beata copia abundantem devenisset, omnis generis præda exercitum suum implevit.

(VI.) *Legatio XXII.*

9. Secundum expeditionem, de qua diximus, *Sardes* venit rex *Antiochus*, atque inde loci subinde ad Prusiam misit, qui eum hortarentur ad ineundam secum societatem. Et *Prusias* superioribus quidem temporibus

μὲν τοὺς ἀνώτερον χρόνους οὐκ ἀλλότριος ἦν τοῦ κοι- A.V. 564.
νωνεῖν τοῖς περὶ τὸν Ἀντίοχον· πάνυ γὰρ ἐδεδίει
τοὺς Ῥωμαίους, μὴ ποιῶνται εἰς τὴν Ἀσίαν διάβα-
3 σιν ἐπὶ καταλύσει πάντων τῶν δυναστῶν. Παρα- Ad eumdem scribunt Scipiones.
γενομένης δ' ἐπιστολῆς αὐτῷ παρά τε Λευκίου καὶ
Ποπλίου τῶν ἀδελφῶν, κομισάμενος ταύτην καὶ
διαγνοὺς, ἐπὶ πόσον ἔστη τῇ διανοίᾳ, καὶ προεῖδε
4 τὸ μέλλον ἐνδεχομένως· ἅτε τῶν περὶ τὸν Πόπλιον
ἐναργέσι κεχρημένων καὶ πολλοῖς μαρτυρίοις πρὸς
5 πίστιν διὰ τῶν ἐγγράπτων. Οὐ γὰρ μόνον ὑπὲρ
τῆς ἰδίας προαιρέσεως ἔφερεν ἀπολογισμοὺς, ἀλλὰ
6 καὶ περὶ τῆς κοινῆς ἁπάντων Ῥωμαίων· δι' ὧν παρ-
εδείκνυον, οὐχ οἷον ἀφῃρημένοι τινὸς τῶν ἐξ ἀρχῆς
βασιλέων τὰς δυναστείας, ἀλλὰ τινὰς μὲν καὶ
προσκατεσκευακότες αὐτοὶ δυνάστας, ἐνίους δ' ηὐξη-
κότες, εἰς πολλαπλασίους αὐτῶν τὰς ἀρχὰς πε-
7 ποιηκότες. Ὧν κατὰ μὲν τὴν Ἰβηρίαν Ἀνδοβάλην
καὶ

IX. 3. *διαγνούς. διαναγνοὺς voluit Gron.* Ibid. *ἔστη. ἐνέστη maluit Reisk* insistebat, hærebat. 6. *εἰς πολλαπλ. καὶ πολλαπλ. Casaub. ex ing.*

bus non erat alienus a consilio jungendæ cum Antiocho societatis: admodum enim Romanos formidabat, ne ad tollendas omnes dominationes in Asiam trajicerent. Sed postquam adlatæ ei sunt literæ a *Lucio & Publio Scipionibus* fratribus, atque ille eas accepit legitque, fluctuatione animi aliquantum est liberatus, & futurum belli eventum non levibus conjecturis est auguratus. *Publius* siquidem, ut fidem illi faceret, multis argumentis iisque perspicuis & evidentibus in literis ad eum datis est usus. *Neque enim suum dumtaxat animum ab ea mente alienum* ostendit, *sed & universi populi Romani; quem* demonstrabat *adeo non ademisse ulli antiquo & legitimo regi dominationem suam, ut etiam nonnullos ipse regulos, qui ante non fuissent, instituerit, quorumdam vero majestatem auxerit, amplificato multis partibus eorum regno. Ex horum numero* proferebantur

Ol. 147. 2. Literæ Scipionum ad Prusiam.

καὶ Κολίχαντα προεφέροντο· κατὰ δὲ τὴν Λιβύην,
Μασσανάσσην· ἐν δὲ τοῖς κατὰ τὴν Ἰλλυρίδα τόποις
Πλεύρατον· οὓς ἅπαντας ἔφασαν ἐξ ἐλαφρῶν καὶ 8
τῶν τυχόντων δυναστῶν πεποιηκέναι βασιλεῖς ὁμο-
λογουμένως. ὁμοίως κατὰ τὴν Ἑλλάδα Φίλιππον 9
καὶ Νάβιν· ὧν Φίλιππον μὲν καταπολεμήσαντες
καὶ συγκλείσαντες εἰς ὅμηρα καὶ φόρους, βραχεῖαν
αὐτοῦ νῦν λαβόντες ἀπόδειξιν εὐνοίας, ἀποκαθε-
στακέναι μὲν αὐτῷ τὸν υἱὸν καὶ τοὺς ἅμα τούτῳ
συνομηρεύοντας νεανίσκους, ἀπολελυκέναι δὲ τῶν φό-
ρων, πολλὰς δὲ τῶν πόλεων ἀποδεδωκέναι τῶν ἁλου-
σῶν κατὰ πόλεμον. Νάβιν δὲ δυνηθέντες ἄρδην 10
ἐπανελέσθαι, τοῦτο μὲν οὐ ποιῆσαι, φείσασθαι δ' αὐ-
τοῦ, καίπερ ὄντος τυράννου, λαβόντες πίστεις τὰς
εἰθισμένας. Εἰς ἃ βλέποντα παρεκάλουν τὸν Πρου- 11
σίαν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, μὴ δεδιέναι περὶ τῆς ἀρχῆς,
θαῤ-

7. Κολίχαντα. Καλάχαντα *erat in cod. Urs.* In Bav. desideratur tota hæc Ecloga.

tur in *exemplum, ex Hispania, Indibilis & Colchas; ex Africa, Massanissa; ex Illyrico, Pleuratus: quos omnes, de regulis tenuibus ac vilibus, ut certi reges ab omnibus agnoscerentur, populus Romanus fecisset.* Addebat pariter & *de Philippo ac Nabide, in Græcia: quorum illum bello victum fuisse, eoque necessitatis adactum, ut obsides dare, tributaque pendere consentiret; & tamen, simul atque exiguum aliquod suæ benevolentiæ testimonium hoc tempore exhibuisset, eidem filium & omnes juvenes eos, qui una cum ipso obsides Romæ fuissent, esse restitutos, atque etiam tributa remissa, multas item urbes redditas, quæ per bellum fuissent captæ. Nabim ut funditus tolleret, in potestate populi Romani fuisse: quod ille non fecerit, sed ei quamvis tyranno pepercisse, fidei vinculis dumtaxat, prout moris est, acceptis. Hæc* ut *considararet Prusias* per literas monebant Scipiones, & ut, *posito metu de*

θαῤῥοῦντα δὲ αἱρεῖσθαι τὰ τῶν Ῥωμαίων· ἔσεσθαι γὰρ ἀμεταμέλητον αὐτῷ τὴν τοιαύτην προαίρεσιν. A.V.564.
12 Ὧν ὁ Προυσίας διακούσας, ἐπ' ἄλλης ἐγένετο γνώμης. ὡς δὲ παρεγενήθησαν πρὸς αὐτὸν πρέσβεις οἱ περὶ τὸν Γάϊον Λίβιον, τελέως ἀπέστη τῶν κατὰ τὸν Ἀντίοχον ἐλπίδων, συμμίξας τοῖς προειρημένοις C. Livius legatus.
13 ἀνδράσιν. Ἀντίοχος δὲ, ταύτης ἀποπεσὼν τῆς ἐλπίδος, παρῆν εἰς Ἔφεσον· καὶ συλλογιζόμενος, ὅτι μόνως ἂν οὕτω δύναιτο κωλύσειν τὴν τῶν πεζικῶν στρατοπέδων διάβασιν, καὶ καθόλου τὸν πόλεμον ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἀποτρίβεσθαι, εἰ βεβαίως κρατοίη τῆς θαλάττης, προέθετο ναυμαχεῖν, καὶ κρίνειν τὰ πράγματα διὰ τῶν κατὰ θάλατταν κινδύνων.

(VII.) *Cum* SCIPIONIBVS *de Pace frustra agit* ANTIOCHVS.

✻ ✻ ✻

Ὁ Ἀντίοχος μετὰ τὴν κατὰ τὴν ναυμαχίαν γενομένην ἧτταν, ἐν ταῖς Σάρδεσι παριεὶς τοὺς καιρούς, X. Hellespontum trajiciunt Romani.

12. ὡς δὲ. ὡς δὲ καὶ παρεγ. *scripsisse putem Polybium.*

de suo regno, populi Romani partes amplecteretur: fore enim numquam, ut ejus consilii ipsum pœniteat. His auditis *Prusias* alium animum induit. Venit postea ad eum legatio, cujus princeps *C. Livius*: tum vero rex cum his legatis collocutus, spes consiliaque sua ab Antiocho penitus separavit. *Antiochus*, hac spe destitutus, Ephesum se contulit: qui quum ita judicaret, nullam esse aliam rationem impediendi, ne pedestres copiæ hostium trajicerent, atque omnino bellum ex Asia expellendi, quam si potentem maris se firmiter stabiliret, navale prælium facere, & dimicatione maritima cum hoste cernere proposuit.

(VII.) *Legatio XXIII.*

✻ ✻ ✻

10. ANTIOCHVS, post acceptam pugna navali cladem, Sardibus hærens, rei gerendæ temporibus con-

Ol.147.2. ρους, καὶ καταμέλλων ἐν τοῖς ὅλοις· ἅμα τῷ πυθέ- 2
σθαι τῶν πολεμίων τὴν διάβασιν, συντριβεὶς τῇ
διανοίᾳ, καὶ δυσελπίσας, ἔκρινε διαπέμπεσθαι πρὸς
τοὺς περὶ τὸν Λεύκιον καὶ Πόπλιον ὑπὲρ διαλύσεων.
Mandata Antiochi ad Scipiones. Προχειρισάμενος οὖν Ἡρακλείδην τὸν Βυζάντιον, 3
ἐξέπεμψε, δοὺς ἐντολὰς, ὅτι παραχωρεῖ τῆς τε τῶν
Λαμψακηνῶν, καὶ Σμυρναίων, ἔτι δὲ τῆς Ἀλεξαν-
δρέων πόλεως, ἐξ ὧν ὁ πόλεμος ἔλαβε τὰς ἀρχάς·
ὁμοίως δὲ κἄν τινας ἑτέρας ὑφαιρεῖσθαι βούλωνται 4
τῶν κατὰ τὴν Αἰολίδα καὶ τὴν Ἰωνίαν, ὅσαι τἀκεί-
νων ᾕρηνται κατὰ τὸν ἐνεστῶτα πόλεμον. πρὸς δὲ 5
τούτοις, ὅτι τὴν ἡμίσειαν δώσει τῆς γεγενημένης
σφίσι δαπάνης, εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν διαφοράν. Ταύ- 6
τας μὲν οὖν ὁ πεμπόμενος εἶχε τὰς ἐντολὰς πρὸς
τὴν κατὰ κοινὸν ἔντευξιν· ἰδίᾳ δὲ πρὸς τὸν Πόπλιον
ἑτέρας, ὑπὲρ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς ἑξῆς δηλώ-
σομεν. Ἀφικόμενος δὲ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ὁ προει- 7
ρημένος

X. 1. *ἐν τοῖς ὅλοις. Delenda videtur præpoſitio. ἐν τοῖς λόγοις dat Bav. in textu, ſed in marg. γρ'. ὅλοις.*

ſumtis, & ſumma lentitudine omnia adminiſtrans, ſimul intellexit *trajeciſſe hoſtes Helleſpontum,* fractus animo & deſperans rebus ſuis, *legatos ad Lucium & Publium Scipiones de pace* ſtatuit mittendos. Igitur *Heraclidem Byzantium* ad id munus deligit, & cum his mandatis mittit: *Lampſaco, & Smyrna, nec non Alexandria, quæ urbes cauſſam bello præbuiſſent, ceſſurum ſe; tum, ſi quas alias in Aeolide & Ionia Romani, quod ſuarum partium præſenti bello fuerint, vindicare ab imperio regio velint, has quoque tradere paratum. Ad hæc, impenſæ in bellum adverſus ſe factæ partem dimidiam regem præſtaturum.* Hæc data Heraclidæ mandata ſunt in publico colloquio exponenda: alia deinde addita, privatim ad Publium perferenda; quæ cujusmodi fuerint, deinceps explicabimus. Is legatus ut *ad Helleſpontum* venit,

ϱημένος πρεσβευτὴς, καὶ καταλαβὼν τοὺς Ῥωμαίους A.V.564.
ἐνόντας ἐπὶ τῆς στρατοπεδείας, οὗ πρῶτον κατε- Stativa agunt Romani ad Hellesp.
8 σκήνωσαν ἐπὶ τῆς διαβάσεως· τὰς μὲν ἀρχὰς ἥσθη,
νομίζων, αὐτῷ συνεργὸν εἶναι πρὸς τὴν ἔντευξιν τὸ
μένειν ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων, καὶ πρὸς μηδὲν ὡρμη-
9 κέναι τῶν ἑξῆς τοὺς ὑπεναντίους. Πυθόμενος δὲ,
τὸν Πόπλιον ἔτι μένειν ἐν τῷ πέραν, ἐδυσχέρηστησε,
διὰ τὸ τὴν πλείστην ῥοπὴν κεῖσθαι τῶν πραγμάτων
10 ἐν τῇ ἐκείνου προαιρέσει. Αἴτιον δ' ἦν καὶ τοῦ μένειν P. Scipio
τὸ στρατόπεδον ἐπὶ τῆς πρώτης παρεμβολῆς, καὶ collegio Saliorum
τοῦ κεχωρίσθαι τὸν Πόπλιον ἀπὸ τῶν δυνάμεων, τὸ adscriptus.
11 Σάλιον εἶναι τὸν προειρημένον ἄνδρα. τοῦτο δ' ἔστι,
καθάπερ ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ τῆς Πολιτείας εἴρηται,
τῶν τριῶν ἓν σύστημα, δι' ὧν συμβαίνει τὰς ἐπιφα-
νεστάτας θυσίας ἐν τῇ Ῥώμῃ συντελεῖσθαι τοῖς
12 θεοῖς· * τριακονθήμερον μὴ μεταβαίνειν κατὰ τὸν

7. *ἐνόντας ex libris revocavi. ἔτι ὄντας Casaub. ex ingenio. μένοντας malim.* Ibid. *ἐπὶ τῆς διαβάσ. Non opus videtur ἀπὸ διαβάσ. scribere cum Reiskio.* 12. *Lacunam* asterisco *indicavit Casaub. οὓς χρὴ supplet Reisk. Forsan plura quædam verba interciderunt.*

venit, & Romanos reperit eodem loco, ubi primum tentoria fixerant, ad ipsum maris trajectum stativa agentes; lætari primo, quod crederet, multum se eo adiuvari ad impetranda quæ vellet, quod quieti hostes se continerent, neque post transitum in Asiam quidquam porro tentassent. Mox vero cognito, *Publium trans mare adhuc esse;* male agi secum existimavit, quod in illius animo & voluntate momentum maximum ad negotium conficiendum esset positum. Caussa autem, cur primis in castris hæserit exercitus, & quare a legionibus *Publius* se disjunxisset, fuit, quod *Salius* ille erat. Est autem *Saliorum collegium* (ut diximus in iis, quæ *de Populi Romani institutis* disseruimus) unum ex illis tribus collegiis, per quæ præcipua Romæ sacrificia diis fiunt: estque ita moribus eorum receptum, ut, quo-

Ol.147.2. καιρὸν τῆς θυσίας, ἐν ᾗ ἂν χώρᾳ καταληφθῶσιν οἱ Σάλιοι οὗτοι. ὃ καὶ τότε συνέβη γενέσθαι Ποπλίῳ. 13
τῆς γὰρ δυνάμεως μελλούσης περαιοῦσθαι, κατέλαβεν αὐτὸν οὗτος ὁ χρόνος, ὥστε μὴ δύνασθαι μεταβαλεῖν τὴν χώραν. Διὸ συνέβη, τόν τε Σκιπίωνα 14
χωρισθῆναι τῶν στρατοπέδων, καὶ μεῖναι κατὰ τὴν Εὐρώπην, τὰς δὲ δυνάμεις περαιωθείσας μένειν ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων, καὶ μὴ δύνασθαι πράττειν τῶν ἑξῆς μηδὲν, προσαναδεχομένας τὸν προειρημένον ἄνδρα.

XI. Oratio legati Antiochi.

Ὁ δὲ Ἡρακλείδης, μετά τινας ἡμέρας παραγενομένου τοῦ Ποπλίου, κληθεὶς πρὸς τὸ συνέδριον εἰς ἔντευξιν, διελέγετο περὶ ὧν εἶχε τὰς ἐντολάς· φάσκων, τῆς τε τῶν Λαμψακηνῶν καὶ Σμυρναίων, 2
ἔτι δὲ τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων πόλεως ἐκχωρεῖν τὸν Ἀντίοχον, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν κατὰ τὴν Αἰολίδα καὶ τὴν Ἰωνίαν, ὅσαι τυγχάνουσιν ᾑρημέναι τὰ Ῥωμαίων· πρὸς δὲ τούτοις τὴν ἡμίσειαν ἀναδέχεσθαι τῆς γεγε- 3
νημένης

quocumque in loco fuerint deprehenſi *Salii* tempore ejus ſolennitatis, ex eo ne diſcedant. Id quod Publio tunc accidit. Nam quum inibi copiæ eſſent, ut Helleſpontum trajicerent, incidit tempus illud, adeo ut excedere loco non poſſet. Inde factum, ut ab exercitu ſepararetur Publius, & in Europa maneret, utque exercitus poſt tranſitum in Aſiam eodem loco conſiſteret, neque eorum, quæ res poſtulabat, quidquam poſſet exſequi, dum ille exſpectabatur.

11. Diebus aliquot elapſis, poſtquam advenit *Publius*, in concilium vocatus *Heraclides*, & ad colloquium admiſſus, quæ acceperat mandata edidit, dixitque; *velle Antiochum Lampſaco, Smyrna, atque etiam Alexandria Romanis cedere, pariterque Aeolidis & Ioniæ urbibus eis, quæ Romanas partes in præſenti bello eſſent ſecutæ: ad hæc impenſæ in bellum* hoc

νημένης αὐτοῖς δαπάνης εἰς τὸν ἐνεστῶτα πόλεμον. A.V.564.
4 Πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα πρὸς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν διε-
λέχθη, παρακαλῶν τοὺς Ῥωμαίους, μήτε τὴν τύχην
λίαν ἐξελέγχειν, ἀνθρώπους ὑπάρχοντας, μήτε τὸ
μέγεθος τῆς αὑτῶν ἐξουσίας ἀόριστον ποιεῖν, ἀλλὰ
περιγράφειν, μάλιστα μὲν τοῖς τῆς Εὐρώπης ὅροις·
5 καὶ γὰρ ταύτην μεγάλην ὑπάρχειν καὶ παράδοξον,
διὰ τὸ μηδένα καθῖχθαι τῶν προγεγονότων αὐτῆς·
6 εἰ δὲ πάντως καὶ τῆς Ἀσίας βούλονταί τινα προσ-
επιδράττεσθαι, διορίσαι ταῦτα, πρὸς πᾶν γὰρ τὸ
7 δυνατὸν προσελεύσεσθαι τὸν βασιλέα. Ῥηθέντων Consulis respon-sum.
δὲ τούτων, ἔδοξε τῷ συνεδρίῳ, τὸν στρατηγὸν ἀπο-
κριθῆναι, διότι τῆς μὲν δαπάνης οὐ τὴν ἡμίσειαν,
ἀλλὰ πᾶσαν, δίκαιόν ἐστι Ἀντίοχον ἀποδοῦναι·
φῦναι γὰρ τὸν πόλεμον ἐξ ἀρχῆς οὐ δι' αὐτοὺς,
8 ἀλλὰ δι' ἐκεῖνον· τῶν δὲ πόλεων μὴ τὰς κατὰ τὴν
Αἰολίδα καὶ τὴν Ἰωνίαν μόνον ἐλευθεροῦν, ἀλλὰ πά-
σης

hoc factæ partem dimidiam in se suscipere Antiochum. Multa præterea alia ad eumdem finem spectantia disseruit, monens Romanos, ut *memores, homines se natos, neque fortunam nimis experiri vellent, neque imperii sui magnitudinem in infinitum producere: terminarent potius illud, maxime quidem, Europæ finibus; nam id sane magnum esse, & supra hominum fidem, utpote quale nemo ante hanc memoriam sit consecutus: quod si vero omnino etiam ex Asia partem aliquam præterea abstrahere velint, illam definiant; regem enim ad omnes conditiones, quæcumque fieri possint, esse descensurum.* His expositis, de concilii sententia in hæc verba respondit CONSVL: *æquum esse, ut Antiochus impensæ in bellum factæ non dimidiam partem, sed totam ipsam præstet: neque enim propter Romanos, sed propter regem, initium cepisse bellum. Aequum etiam esse, ut non eas dumtaxat urbes, quæ sunt in Aeolide atque Ionia, liberet; verum & uni-*

Ol. 147. 2. σης τῆς ἐπὶ τάδε τοῦ Ταύρου δυναστείας ἐκχωρεῖν.
Ὁ μὲν οὖν πρεσβευτὴς ταῦτα ἀκούσας παρὰ τοῦ 9
συνεδρίου, διὰ τὸ πολὺ τῶν ἀξιουμένων τὰς ἐπιταγὰς ὑπεραίρειν, οὐδένα λόγον ποιησάμενος, τῆς μὲν κοινῆς ἐντεύξεως ἀπέστη, τὸν δὲ Πόπλιον ἐθεράπευσε φιλοτίμως.

XII. Mandata ad P. Scipionem.

Λαβὼν δὲ καιρὸν ἁρμόζοντα, διελέγετο περὶ ὧν
εἶχε τὰς ἐντολάς. Αὗται δ' ἦσαν· διότι πρῶτον 2
μὲν χωρὶς λύτρων ὁ βασιλεὺς αὐτῷ τὸν υἱὸν ἀποδώσει· συνέβαινε γὰρ ἐν ἀρχαῖς τοῦ πολέμου, τὸν 3
υἱὸν τὸν τοῦ Σκιπίωνος γεγονέναι τοῖς περὶ Ἀντίοχον ὑποχείριον. δεύτερον δὲ, διότι καὶ κατὰ τὸ παρὸν 4
ἕτοιμός ἐστι ὁ βασιλεὺς, ὅσον ἂν ἀποδείξῃ, διδόναι πλῆθος χρημάτων, καὶ μετὰ ταῦτα κοινὴν ποιεῖν τὴν ἐκ τῆς βασιλείας χορηγίαν, ἐὰν συνεργήσῃ ταῖς

Publii responsum.

ὑπὸ τοῦ βασιλέως προτεινομέναις διαλύσεσιν. Ὁ δὲ 5
Πόπλιος τὴν μὲν κατὰ τὸν υἱὸν ἐπαγγελίαν, ἔφη, δέχε-

XII. 5. κατὰ τὸν υἱόν. *κατὰ τοῦ υἱοῦ dant h. l. mssti.*

& universo cis Taurum montem imperio cedat. Legatus, postquam hæc in concilio audivit, quoniam postulata hæc fines mandatorum longe excedebant, quæ dicta fuerant pro indictis habuit: ac deinceps publico congressu abstinens, *Publium Scipionem* privatim summo studio coluit.

12. Et opportunum tempus nactus, aperuit ei *mandata*, quæ ad ipsum *ab Antiocho* acceperat. Erant autem hæc: *omnium primum filium ei sine pretio redditurum regem* dixit. (Acciderat enim principio belli, ut P. Scipionis filius captus ad Antiochum deduceretur.) *Deinde paratum esse Antiochum*, ait, *etiam Scipioni, quantam velle se significasset, pecuniæ vim dare, & deinceps regni opes cum eo communicare, si per eum pacem iis conditionibus, quas proposuerat rex, impetrasset.* Ad hæc PVBLIVS: *quod de filio polliceretur, id se* ait *accipere; multumque se illi* eo

δέχεσθαι, καὶ μεγάλην χάριν ἕξειν ἐπὶ τούτοις, ἐὰν A.V.564.
6 βεβαιώσῃ τὴν ὑπόσχεσιν. περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀγνο- Publii responsum.
εῖν αὐτὸν, ἔφη, καὶ παραπαίειν ὁλοσχερῶς τοῦ σφε-
τέρου συμφέροντος, οὐ μόνον κατὰ τὴν πρὸς αὐτὸν
ἔντευξιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν πρὸς τὸ συνέδριον.
7 Εἰ μὲν γὰρ, ἔτι Λυσιμαχίας καὶ τῆς εἰς τὴν Χεῤῥό-
νησον εἰσόδου κύριος ὑπάρχων, ταῦτα προὔτεινε,
8 ταχέως ἂν αὐτὸν ἐπιτυχεῖν. ὁμοίως, εἰ καὶ τούτων
ἐκχωρήσας παραγεγόνει πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον
μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ δῆλος ὢν, ὅτι κωλύσει τὴν
διάβασιν ἡμῶν, ἐπρέσβευε περὶ τῶν αὐτῶν τούτων,
9 ἦν ἂν οὕτως αὐτὸν ἐφικέσθαι τῶν ἀξιουμένων. Ὅτε
δ' ἐάσας ἐπιβῆναι τῆς Ἀσίας τὰς ἡμετέρας δυνά-
μεις, καὶ προσδεξάμενος οὐ μόνον τὸν χαλινὸν,
ἀλλὰ καὶ τὸν ἀναβάτην, παραγίγνεται πρεσβεύων
περὶ διαλύσεων ἴσων, εἰκότως ἂν ἀποτυγχάνειν καὶ
10 διαψεύσεσθαι τῶν ἐλπίδων. Διόπερ αὐτῷ παρῄνει,

6. ἀλλὰ καὶ. καὶ, *ante* κατὰ *inserui cum Reisk.* 9. διαψεύσεσθαι. *Forsan* διαψεύδεσθαι. *Pro* εἰκότως ἂν *autem malim* εἰκ. οὖν *cum Reisk.*

eo nomine obstrictum iri, si promissum præstitisset. Ad cetera vero quod adtinet, ignorantia labi eum dixit, *planeque ab utilis sibi consilii via aberrare, non in hoc solummodo privato secum colloquio, sed etiam in eis, quæ in concilio dixisset. Nam si, dum Lysimachiam & aditum in Chersonesum adhuc habuit in potestate, has obtulisset conditiones; facile ipsum, quæ vellet, fuisse consecuturum. Similiter, si etiam, postquam his cessit, ad Hellespontum cum exercitu occurrisset, & speciem ostentans impedituri transitum Romanorum, hæc eadem per legatos petiisset; fieri potuisse, ut & sic rem impetraret. Nunc vero, concesso copiis ipsorum in Asiam transitu, & non solum frenis, sed etiam sessore accepto, cum legationem mittat, pacem ex æquo petens, jure merito repulsam ferre, ac spe sua destitui.* Monebat ergo illum, *rebus suis ut melius*

Ol. 147. 2. Publii responsum. βέλτιον βουλεύεσθαι περὶ τῶν ἐνεστώτων, καὶ βλέ-
πειν τοὺς καιροὺς ἀληθινῶς. Ἀντὶ δὲ τῆς κατὰ 11
τὸν υἱὸν ἐπαγγελίας ὑπισχνεῖτο δώσειν αὐτῷ συμ-
βουλίαν ἀξίαν τῆς προτεινομένης χάριτος. παρεκά-
λει γὰρ αὐτὸν, εἰς πᾶν συγκαταβαίνειν, μάχεσθαι
Durat bellum. δὲ κατὰ μηδένα τρόπον Ῥωμαίοις. Ὁ μὲν Ἡρα- 12
κλείδης, ταῦτα ἀκούσας, ἐπανῆλθε, καὶ συμμίξας
διεσάφει τῷ βασιλεῖ τὰ κατὰ μέρος. Ἀντίοχος δὲ 13
νομίσας, οὐδὲν ἂν βαρύτερον αὐτῷ γενέσθαι πρόσ-
ταγμα τῶν νῦν ἐπιταττομένων, εἰ λειφθείη μαχό-
μενος, τῆς μὲν περὶ τὰς διαλύσεις ἀσχολίας ἀπέ-
στη, τὰ δὲ πρὸς ἀγῶνα πάντα καὶ πανταχόθεν
ἡτοίμαζεν.

III.
PAX ANTIOCHO DATA A SCIPIONIBVS.

XIII. Sardibus potiuntur Romani. Μετὰ τὴν νίκην οἱ Ῥωμαῖοι τὴν αὐτῶν πρὸς Ἀντίοχον, παρειληφότες καὶ τὰς Σάρδεις καὶ τὰς ἀκροπόλεις

13. *Post* Ἀντίοχος *inserui particulam* δὲ, *monente etiam Reisk.* Ibidem *cum eodem correxi* λειφθείη. *Male vulgo* ληφθείη.

XIII. 1. οἱ Ῥωμαῖοι. . ἧκε Μουσαῖος. *Series orationis turbata, Epitomatoris vel librarii culpa.*

lius consuleret, &, quis sit præsens rerum suarum status, vere consideraret. Pro filii liberatione promissa consilium illi se pollicebatur *daturum, dignum ostenso beneficio.* Hortabatur namque, ut *nullam pacis conditionem recusans, bello adversus Romanos quoquo modo absisteret.* His auditis, revertitur Heraclides: qui regem ut convenit, omnia sigillatim ei exposuit. *Antiochus,* nihil gravius sibi, si bello esset victus, imperatum iri ratus, cogitatione pacis abstinuit, & necessaria ad prælium omnia undique adparavit.

III.
Legatio XXIV.

13. Post victoriam Romanorum de rege Antiocho partam, captis etiam *Sardibus*

πόλεις ἄρτι, ἧκε Μουσαῖος, ἐπικηρυκευόμενος παρ' A.V. 564.
2 Ἀντιόχου. τῶν δὲ περὶ τὸν Πόπλιον φιλανθρώπως
προσδεξαμένων αὐτὸν, ἔφη, βουλεύεσθαι τὸν Ἀντίο-
χον ἐξαποσταλῆναι πρεσβευτὰς τοὺς διαλεχθησο-
3 μένους ὑπὲρ τῶν ὅλων. διόπερ ἀσφάλειαν ἠξίου δο-
θῆναι τοῖς παραγιγνομένοις. τῶν δὲ συγχωρησάντων,
4 οὗτος μὲν ἐπανῆλθεν. Μετὰ δέ τινας ἡμέρας ἧκον Legati
πρέσβεις παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀντιόχου, Ζεῦξις, Antiochi, Zeuxis
ὁ πρότερον ὑπάρχων Λυδίας σατράπης, καὶ Ἀντί- & Antipater,
5 πατρος ἀδελφιδοῦς. Οὗτοι δὲ πρῶτον μὲν ἔσπευδον
ἐντυχεῖν Εὐμένει τῷ βασιλεῖ, διευλαβούμενοι, μὴ
διὰ τὴν προγεγενημένην παρατριβὴν φιλοτιμότερος
6 ᾖ πρὸς τὸ βλάπτειν αὐτούς. εὑρόντες δὲ παρὰ τὴν
προσδοκίαν μέτριον αὐτὸν καὶ πρᾶον, εὐθέως ἐγί-
7 γνοντο περὶ τὴν κοινὴν ἔντευξιν. Κληθέντες δ' εἰς Pacem
τὸ συνέδριον, πολλὰ μὲν καὶ ἕτερα διελέχθησαν, petunt.
παρακαλοῦντες πρᾴως χρήσασθαι καὶ μεγαλοψύ-
8 χως τοῖς εὐτυχήμασι· φάσκοντες, οὐχ οὕτως Ἀν-

2. *βουλεύεσθαι. Sic ſcripti libri. βούλεσθαι ex Urſini conject. adoptavit Caſaub.*

bus & arcibus aliquot, venit Muſæus *caduceator* ab Antiocho miſſus. Qui a Publio Scipione humane acceptus dixit, *cogitare Antiochum de mittendis legatis, qui de ſumma rerum eſſent acturi:* poſtulabat igitur, commeatum dari iis, qui eſſent venturi. Re impetrata, revertitur caduceator. Paucis deinde poſt diebus venere *legati a rege Antiocho*, Zeuxis, qui præfectus Lydiæ fuerat, & Antipater, fratris filius. Hi, ut prius Eumenem regem convenirent, operam dederunt; veriti, ne propter ſimultates priſtinas cupidior ipſis nocendi foret. Eo moderatiore & placatiore quam ſperarant invento, confeſtim, ut ſibi daretur concilium, ſunt eniſi. Quo ipſis præbito, & alia quidem multa differuerunt, cum Romanos hortarentur, ut *clementer & magno animo rebus ſuis ſecundis uterentur*, dicerentque, *non tam id Antiocho fore*

Ol.147.2. τιόχῳ τοῦτο συμφέρειν, ὡς αὐτοῖς Ῥωμαίοις, ἐπείπερ ἡ τύχη παρέδωκεν αὐτοῖς τὴν τῆς οἰκουμένης ἀρχὴν καὶ δυναστείαν. Τὸ δὲ συνέχον, ἠρώτων, τίνα δεῖ ποιήσαντας τυχεῖν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς φιλίας τῆς πρὸς Ῥωμαίους. Οἱ δὲ ἐν τῷ συνεδρίῳ πρότερον ἤδη συνηδρευκότες καὶ βεβουλευμένοι περὶ τούτων, τότε ἐκέλευον διασαφεῖν τὰ δεδογμένα τὸν Πόπλιον.

XIV. Pacis leges. Ὁ δὲ προειρημένος ἀνὴρ, Οὔτε νικήσαντας, ἔφη, Ῥωμαίους οὐδέ ποτε γενέσθαι βαρυτέρους, * *. διὸ 2
καὶ νῦν αὐτοῖς τὴν αὐτὴν ἀπόκρισιν δοθήσεσθαι παρὰ Ῥωμαίων, ἣν καὶ πρότερον ἔλαβον, ὅτε πρὸ τῆς μάχης παρεγενήθησαν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. Δεῖν 3
γὰρ αὐτοὺς ἔκ τε τῆς Εὐρώπης ἐκχωρεῖν, καὶ τῆς Ἀσίας τῆς ἐπὶ τάδε τοῦ Ταύρου πάσης. Πρὸς δὲ τούτοις, Εὐβοϊκὰ τά- 4
λαντα

8. *ἐπείπερ cum Reiskio correxi. Vulgo ἅπερ.* 9. *ἠρώτων. Et hanc emendationem Reiskius jam occupaverat. Perperam vulgo πρῶτον.*

XIV. 1. Hiatum, *flagitante contextu, monenteque etiam Vrsino, indicavi. Deest, οὔτε νικηθέντας ταπεινοτέρους, aut aliquid simile. Livius:* nec adversae res animos minuerunt 3. *Duo verba τῆς Ἀσίας, cum abessent a msstis, ex Livio supplevit Vrsinus.*

fore conducibile, quam ipsis Romanis, quando jam illis fortuna imperium & dominatum orbis terrarum tradidisset. Ceterum caput legationis erat, ut quærerent, *quid facto opus esset, ut pacem & amicitiam populi Romani rex impetraret.* Qui intererant concilio, quum jam ante ea de re inter se consultassent, Publium jusserunt ea quæ ipsi decreverant edere.

14. Tum PVBLIVS: *Numquam,* inquit, *Romani post victoriam hostibus suis implacabiliores fuerunt.* * * *Nunc igitur idem responsi laturos ipsos a Romanis, quod prius tulissent, cum ad Hellespontum, prius quam prælium committeretur, venerunt.* OPORTERE *nimirum, ut Europa ipsi excederent, & Asia omni cis Taurum. Ad hæc pro impensis in bellum factis*

λαντα ἐπιδοῦναι μύρια καὶ πεντακισχί- A.V. 564. Pacis leges.
λια Ῥωμαίοις, ἀντὶ τῆς εἰς τὸν πόλεμον
5 δαπάνης. τούτων δὲ φ′ μὲν παραχρῆμα,
δισχίλια δὲ καὶ φ′ πάλιν, ἐπειδὰν ὁ δῆμος
κυρώσῃ τὰς διαλύσεις, τὰ δὲ λοιπὰ τε-
λεῖν ἐν ἔτεσι ιβ′, διδόντα καθ᾽ ἕκαστον
6 ἔτος χίλια τάλαντα. Ἀποδοῦναι δὲ καὶ
Εὐμένει υ′ τάλαντα τὰ προσοφειλόμενα,
καὶ τὸν ἐλλείποντα σῖτον κατὰ τὰς πρὸς
7 τὸν πατέρα συνθήκας. Σὺν δὲ τούτοις
Ἀννίβαν ἐκδοῦναι τὸν Καρχηδόνιον, καὶ
Θόαντα τὸν Αἰτωλὸν, καὶ Μνασίλοχον
Ἀκαρνᾶνα, καὶ Φίλωνα καὶ Εὐβουλείδην
8 τοὺς Χαλκιδέας. Πίστιν δὲ τούτων ὁμή-
ρους κ′ δοῦναι παραχρῆμα τὸν Ἀντίοχον,
9 τοὺς παραγραφέντας. Ταῦτα μὲν οὖν ὁ Πό- Romam mittuntur legati.
πλιος ἀπεφήνατο ὑπὲρ παντὸς τοῦ συνεδρίου. συγ-
καταθεμένων δὲ τῶν περὶ τὸν Ἀντίπατρον καὶ
Ζεῦξιν,

6. τὰ ad προσοφειλ. ex conject. adjeci.

factis darent quindecim millia talentûm Euboicorum; quingenta præsentia; duo millia & quingenta, cum populus Romanus pacem confirmaverit; reliqua deinde per duodecim annos, ita ut mille talenta quotannis penderent. Eumeni vero etiam quadringenta talenta, adhuc debita, redderent, & quod frumenti reliquum esset, quod ex fœdere cum patre icto deberetur. Hannibalem præterea Carthaginiensem dederent, & Thoantem Aetolum, necnon Mnasilochum Acarnanem, & Chalcidenses Philonem & Eubulidam. Pignoris autem loco daret extemplo Antiochus obsides viginti, quorum nomina fuerint designata. Hæc Publius totius concilii nomine pronunciavit. Quum acciperent conditiones Antipater

Ol.147.2. A.V.564. Ζεῦξιν, ἔδοξε πᾶσιν, ἐξαποστεῖλαι πρεσβευτὰς εἰς τὴν Ῥώμην τοὺς παρακαλέσοντας τὴν σύγκλητον
καὶ τὸν δῆμον, ἐπικυρῶσαι τὰς συνθήκας. Καὶ τότε 10
μὲν ἐπὶ τούτοις ἐχωρίσθησαν· ταῖς δ' ἑξῆς ἡμέραις
οἱ Ῥωμαῖοι διεῖλον τὰς δυνάμεις. Μετὰ δέ τινας 11
ἡμέρας παραγενομένων τῶν ὁμήρων εἰς τὴν Ἔφεσον,
εὐθέως ἐγίγνοντο περὶ τὸ πλεῖν εἰς τὴν Ῥώμην ὅ τ'
Εὐμένης οἵ τε παρὰ τῶν Ῥωμαίων πρεσβευταί· πα- 12
ραπλησίως δὲ καὶ παρὰ Ῥοδίων, καὶ παρὰ Σμυρναίων, καὶ σχεδὸν τῶν ἐπὶ τάδε τοῦ Ταύρου πάντων τῶν κατοικούντων ἐθνῶν καὶ πολιτευμάτων ἐπρέσβευον εἰς τὴν Ῥώμην.

11. τῶν ὁμήρων. *Articulum adjeci, monente Reiskio.* Ibid. τῶν Ῥωμαίων. *Aut* τοῦ Ἀντιόχου *ſcribendum, aut inſerenda hæc verba* οἵ τε παρὰ τοῦ Ἀντιόχου. 12. τῶν κατοικούντων. *Rectius abeſſet articulus.*

tipater & Zeuxis, placuit omnibus, Romam legatos mitti, qui ſenatum populumque Romanum orarent, pacem ut comprobarent. Atque ita tum diſceſſum eſt. Sequentibus diebus Romani exercitum in hiberna dimiſerunt. Elapſis deinde non multis diebus, poſtquam deducti Epheſum eſſent obſides, navigationem Romam præpararunt Eumenes & Romanorum legati; itemque Rhodiorum, Smyrnenſium, & omnium ferme cis Taurum gentium ac civitatum oratores Romam ſunt profecti.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ἹΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

EVMENIS RHODIORVMQVE,

& aliorum Populorum Legationes ad Senatum Romanum.

Ol.147.3.
A.V.565.

I.
Populi omnes Asiæ respiciunt Senatum Rom.

Ἤδη τῆς θερείας ἐνισταμένης μετὰ τὴν νίκην τῶν Ῥωμαίων τὴν πρὸς Ἀντίοχον, παρῆν ὅ τε βασιλεὺς Εὐμένης, οἵ τε παρ᾽ Ἀντιόχου πρέσβεις, οἵ τε παρὰ τῶν Ῥοδίων, ὁμοίως δὲ καὶ παρὰ
2 τῶν ἄλλων. σχεδὸν γὰρ ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν εὐθέως μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν μάχην ἔπεμπον πρεσβευτὰς εἰς τὴν Ῥώμην, διὰ τὸ πᾶσι τότε καὶ πάσας τὰς ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος ἐλπίδας ἐν τῇ συγκλή-

LIBRI VICESIMI SECVNDI HISTORIARVM POLYBII RELIQVIAE.

I.

Legatio XXV.

1. Adpetente jam æſtate, poſt victum a Romanis Antiochum, rex *Eumenes*, & *Antiochi legati*, ac *Rhodiorum* aliarumque item gentium Romam venerunt. Omnes enim propemodum, qui Aſiam incolunt, populi ſtatim a victoria ſuos Romam legatos miſere; cum ſpes omnes ſuas in poſterum cuncti in ſenatu Romano haberent

Ol. 147. 3. συγκλήτῳ κεῖσθαι. Ἅπαντας μὲν οὖν τοὺς παρα- 3
γενομένους ἐπεδέχετο φιλανθρώπως ἡ σύγκλητος· μεγαλομερέστατα δὲ καὶ κατὰ τὴν ἀπάντησιν καὶ τὰς τῶν ξενίων παροχὰς Εὐμένη τὸν βασιλέα, μετὰ δὲ τοῦτον τοὺς Ῥοδίους. Ἐπειδὴ δ' ὁ τῆς ἐν- 4
τεύξεως καιρὸς ἦλθεν, εἰσεκαλέσαντο πρῶτον τὸν βασιλέα, καὶ λέγειν ἠξίουν μετὰ παῤῥησίας, ὧν βούλεται τυχεῖν παρὰ τῆς συγκλήτου. Τοῦ δ' Εὐ- 5
μένους φήσαντος, διότι, εἰ καὶ παρ' ἑτέρων τυχεῖν τινος ἐβούλετο φιλανθρώπου, Ῥωμαίοις ἂν ἐχρήσατο συμβούλοις, πρὸς τὸ μήτ' ἐπιθυμεῖν μηδενὸς παρὰ τὸ δέον, μήτ' ἀξιοῦν μηδὲν πέρα τοῦ καθήκοντος· ὁπότε δ' αὐτῶν πάρεστι δεόμενος Ῥωμαίων, 6
ἄριστον εἶναι νομίζει τὸ διδόναι τὴν ἐπιτροπὴν ἐκείνοις, καὶ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν ἀδελφῶν· τῶν δὲ 7
πρεσβυτέρων τινὸς ἀναστάντος, καὶ κελεύοντος μὴ κατοῤῥωδεῖν, ἀλλὰ λέγειν τὸ φαινόμενον, διότι πρόκειται τῇ συγκλήτῳ, πᾶν αὐτῷ χαρίζεσθαι τὸ δυνατόν·

Eumenis oratio ad Senatum Rom.

Animum ei addit senatus.

Cap. I. 3. ἐπεδέχετο. *Forsan* ἀπεδέχ. *vel* ὑπεδέχ.

berent repositas. Qui quum venissent, omnes singulari humanitate ab ordine amplissimo sunt excepti; præcipua vero munificentia & itum est obviam regi Eumeni, & lautia ei sunt præbita: secundum hunc Rhodiis. Postquam audiendarum legationum tempus venit; primus omnium in senatum vocatus est EVMENES, petitumque ab eo, ut, quid sibi a patribus tribui vellet, libere fidenterque diceret. Ad ea Rex respondit: *Si ab aliis impetratum aliquid beneficii vellet, consilio se Romanorum fuisse usurum, ne quid aut immoderate cupiisse, aut petiisse supra meritum videri posset: nunc, quando ab ipsis Romanis petitum beneficium venerit, optimum ducere se, munificentiam in se & fratres suos ipsorum arbitrio permittere.* Tum vero adsurgens seniorum aliquis, Eumenem jubet, *diceret sine metu, quid sibi videretur: esse enim propositum patribus, quibus possent cumque rebus*

8 νατόν· ἔμεινεν ἐπὶ τῆς αὐτῆς γνώμης. Χρόνου δ' A.V.565.
ἐγγιγνομένου, ὁ μὲν βασιλεὺς ἐξεχώρησεν, ἡ δὲ ἐντὸς
9 ἐβουλεύετο, τί δεῖ ποιεῖν. Ἔδοξεν οὖν, τὸν Εὐμένη
παρακαλεῖν, αὐτὸν ὑποδεικνύναι θαῤῥοῦντα, περὶ
ὧν πάρεστιν· καὶ γὰρ εἰδέναι τὰ διαφέροντα τοῖς
ἰδίοις πράγμασιν ἐκεῖνον ἀκριβέστερον, καὶ τὰ κατὰ
10 τὴν Ἀσίαν. Δοξάντων δὲ τούτων, εἰσεκλήθη· καὶ
τῶν πρεσβυτέρων τινὸς ἀποδείξαντος τὰ δεδογμένα,
λέγειν ἠναγκάσθη περὶ προκειμένων.

II. Eumenis oratio.

Ἔφασκεν οὖν, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἂν εἰπεῖν περὶ τῶν
καθ' αὑτὸν, ἀλλὰ μεῖναι ἐπὶ τῆς αὐτῆς γνώμης,
2 τελέως διδοὺς ἐκείνοις τὴν ἐξουσίαν· ἕνα δὲ τόπον
ἀγωνιᾷν, τὸν κατὰ τοὺς Ῥοδίους· διὸ καὶ προῆ-
3 χθαι νῦν εἰς τὸ λέγειν ὑπὲρ τῶν ἐνεστώτων. Ἐκεί-
νους γὰρ παρεῖναι μὲν, οὐδὲν ἧττον ὑπὲρ τοῦ τῆς
σφετέρας πατρίδος συμφέροντος σπουδάζοντας,
ἤπερ αὐτὸν ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἀρχῆς φιλοτιμεῖσθαι

κατὰ

8. ἡ δὲ. *Adjectum a Polybio vocab.* σύγκλητος *putem.*
II. 3 τοῦ τῆς σφετ. *Articulus* τοῦ *debetur Casaubono.* Ibid. ἤπερ αὐτὸν *correxit Urs.* ἤπερ αὐτοὺς *mssti.*

rebus ei gratificari. Perstat rex in eadem sententia. Quumque aliquamdiu ita certatum esset, Eumenes templo excessit: senatus, qui remanserat, quid opus facto, consultat. Placuit igitur regem hortari, ut exprimeret ipse fidenter, quorum caussa venisset: ipsum enim optime scire, quæ regno suo sint adcommoda, Asiamque melius nosse. His ita decretis, reductus est: & cum seniorum aliquis voluntatem patrum ei indicasset, coactus est, quæ vellet, dicere.

2. Tum ergo EVMENES: *aliud quidem nihil de rebus suis dicturum fuisse* ait, *eademque in sententia perseveraturum, atque omnino ipsorum arbitrio rem permissurum: sed una in parte anxium laborare se, nempe quæ ad Rhodios pertineret: ea re se commoveri, ut de præsenti negotio verba apud eos faciat. Nam & illos adesse, non minore cum studio ductos patriæ*

commo-

Ol. 147. 3. Eumenis oratio.

κατὰ τὸ παρόν· τοὺς δὲ λόγους αὐτῶν τὴν ἐναν- 4
τίαν ἔμφασιν ἔχειν τῇ προθέσει τῇ κατὰ τὴν ἀλή-
θειαν. τοῦτο δ' εἶναι ῥάδιον καταμαθεῖν. Ἐρεῖν 5
μὲν γὰρ αὐτοὺς, ἐπειδὰν εἰσπορευθῶσι, διότι πάρ-
εισιν, οὔτε παρ' ὑμῶν αἰτούμενοι τὸ παράπαν οὐδὲν,
οὔθ' ἡμᾶς βλάπτειν θέλοντες κατ' οὐδένα τρόπον,
πρεσβεύονται δὲ περὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν τὴν Ἀσίαν
κατοικούντων Ἑλλήνων. τοῦτο δ' οὐχ οὕτως αὐτοῖς 6
εἶναι κεχαρισμένον φήσουσιν, ὡς ὑμῖν καθῆκον καὶ
τοῖς γεγονόσιν ἔργοις ἀκόλουθον. Ἡ μὲν οὖν διὰ τῶν 7
λόγων φαντασία τοιαύτη τις αὐτῶν ἔσται· τὰ δὲ
κατὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν ἐναντίαν ἔχοντα τούτοις
εὑρεθήσεται διάθεσιν. Τῶν γὰρ πόλεων ἐλευθερω- 8
θεισῶν, ὡς αὐτοὶ παρακαλοῦσιν, τὴν μὲν τούτων
συμβήσεται δύναμιν αὐξηθῆναι πολλαπλασίως, τὴν
δὲ ἡμετέραν τρόπον τινὰ καταλυθῆναι. τὸ γὰρ τῆς 9
ἐλευθερίας ὄνομα καὶ τῆς αὐτονομίας ἡμῖν μὲν ἄρδην
ἀποσπάσει πάντας οὐ μόνον τοὺς νῦν ἐλευθερωθη-
σομέ-

commoda promovendi, quam cupiat ipse regno suo esse consultum: ceterum eorum orationem contrariam speciem ostensuram ejus consilii quod revera illud propositum est. Id quod cognitu sit facile. Dicturos enim, ubi datus eis fuerit senatus, venisse, non ut quidquam omnino petant a vobis, aut ut nos ulla re lædant; sed ad impetrandam Græcorum, qui in Asia sunt, libertatem esse missos: atque id non tam gratum sibi dicent futurum, quam vos decere, & antefactis vestris convenire. Et orationis quidem illorum hic color erit; at res ipsa contrario plane modo se habere deprehendetur. Nam si, quod ipsi postulant, liberatæ civitates fuerint; eveniet, ut maximum potentia eorum capiat incrementum, nostra quodammodo tollatur. Libertatis enim nomen, & indulgentia suis legibus vivendi, omnes penitus a nobis avertet, non solum qui

σομένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς πρότερον ἡμῖν ὑποταττομένους, ἐπειδὰν ὑμεῖς ἐπὶ ταύτης ὄντες φανεροὶ γένησθε τῆς προαιρέσεως, τούτοις δὲ προσθήσει πάντας. A. V. 565. Eumenis oratio.
10 Τὰ γὰρ πράγματα φύσιν ἔχει τοιαύτην. δόξαντες γὰρ ἠλευθερῶσθαι διὰ τούτους, ὀνόματι μὲν ἔσονται σύμμαχοι τούτων· τῇ δ' ἀληθείᾳ πᾶν ποιήσουσι τὸ κελευόμενον ἑτοίμως, τῇ μεγίστῃ χάριτι γεγονότες
11 ὑπόχρεοι. Διόπερ, ὦ ἄνδρες, ἀξιοῦμεν ὑμᾶς, τοῦτον τὸν τόπον ὑπιδέσθαι, μὴ λάθητε τοὺς μὲν παρὰ τὸ δέον αὔξοντες, τοὺς δὲ ἐλαττοῦντες τῶν φίλων
12 ἀλόγως· ἅμα δὲ τούτοις τοὺς μὲν πολεμίους γεγονότας εὐεργετοῦντες, τοὺς δ' ἀληθινοὺς φίλους παρορῶντες, καὶ κατολιγωροῦντες τούτων.

Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τῶν ἄλλων, ὅτου δέοι, παντὸς παραχωρήσαιμι τοῖς πέλας ἀφιλονείκως· περὶ δὲ τῆς ἡμετέρας φιλίας καὶ τῆς εἰς ὑμᾶς εὐνοίας ἁπλῶς οὐδέποτ' ἂν οὐδενὶ τῶν ὄντων ἐκχωρήσαιμι κατὰ III.

10. ἠλευθερῶσθαι *correxi. Vulgo* ἐλευθερ.

qui jam liberabuntur, sed etiam veteres subditos nostros; ubi semel vester hic animus illis innotuerit: eademque res hos omnes Rhodiis adjunget. Quippe ita natura comparatum est, ut hi, postquam per Rhodiorum operam liberati sibi videbuntur, verbo quidem socii eorum sint futuri, re autem vera imperata omnia illorum sint facturi, tanto obligati beneficio. Oramus igitur vos, Patres conscripti, caveatis hac in parte, ne per incogitantiam alios ex sociis vestris præter modum extollatis, alios sine ratione deprimatis. Simul videte, ne, si in illos, qui adversum vos arma tulerint, beneficia vestra conferatis, veros amicos præ illis contemnatis atque aspernemini.

3. Ego vero in aliis quidem rebus jure meo quocumque sine pertinacia cuilibet cedam; in certamine vero amicitiæ vestræ & benevolentiæ erga vos, nemo plane est mortalium, a quo vinci me pro mea virili æquo animo

Ol. 147. 3. Eumenis oratio.

κατὰ δύναμιν. Δοκῶ δὲ καὶ τὸν πατέρα τὸν ἡμέ- 2
τερον, εἴπερ ἔζη, τὴν αὐτὴν ἂν προέσθαι φωνὴν ἐμοί.
Καὶ γὰρ ἐκεῖνος, πρῶτος μετασχὼν τῆς ὑμετέρας 3
φιλίας καὶ συμμαχίας σχεδὸν πάντων τῶν κατὰ
τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα μενόντων, εὐγενέστατα
διεφύλαξε ταύτην ἕως τῆς τελευταίας ἡμέρας, οὐ
μόνον κατὰ τὴν προαίρεσιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς
πράξεις. πάντων γὰρ ὑμῖν ἐκοινώνησε τῶν κατὰ 4
τὴν Ἑλλάδα πολέμων, καὶ πλείστας μὲν εἰς τούτους
καὶ πεζικὰς καὶ ναυτικὰς δυνάμεις παρέσχετο τῶν
ἄλλων συμμάχων, πλείστην δὲ συνεβάλλετο χορη-
γίαν, καὶ μεγίστους ὑπέμεινε κινδύνους· τέλος δ' 5
εἰπεῖν, κατέστρεψε τὸν βίον ἐν αὐτοῖς τοῖς ἔργοις
κατὰ τὸν Φιλιππικὸν πόλεμον, παρακαλῶν Βοιω-
τοὺς εἰς τὴν ὑμετέραν φιλίαν καὶ συμμαχίαν.
Ἐγὼ δὲ διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν, τὴν μὲν προαίρε- 6
σιν τὴν τοῦ πατρὸς διεφύλαξα, ταύτην γὰρ οὐχ
οἷόν τ' ἦν ὑπερθέσθαι· τοῖς δὲ πράγμασιν ὑπερεθέ-
μην.

III. 6. *οἷόν τ' ἦν. οἷόν τε Bav. & caret ἦν.*

mo sim passurus. Ac puto, patrem meum, si esset in vivis, eadem, quæ ipse dico, fore dicturum. Nam & ille, primus ferme omnium Asiam Græciamque incolentium in amicitiam societatemque vestram quum venisset, constantissima fide ad extremum finem vitæ hanc servavit; neque id animo dumtaxat, sed etiam factis. Omnibus enim bellis, quæ in Græcia gessistis, pater interfuit, & ad illa terrestribus navalibusque copiis, ut nemo sociorum vestrorum, vobis est auxiliatus; sed & commeatibus idem vos adjuvit plurimis, maximaque pro vobis pericula adiit: ac postremo, cum Bæotos ad amicitiam societatemque vestram hortaretur bello Philippico, in ipsis laboribus vitam finivit. Hujus ego regnum ut suscepi, voluntatem quidem & studium patris erga vos servavi; etenim erant illa inexsuperabilia: rebus vero ipsis superavi.

Tem-

7 μην. οἱ γὰρ καιροὶ τὴν ἐκ πυρὸς βάσανον ἐμοὶ A.V. 565.
8 μᾶλλον ἢ ἐκείνῳ προσῆγον. Ἀντιόχου γὰρ σπουδά- Eumenis oratio.
ζοντος ἡμῖν θυγατέρα δοῦναι, καὶ συνοικειωθῆναι τοῖς
ὅλοις, διδόντος δὲ παραχρῆμα μὲν τὰς πρότερον
ἀπηλλοτριωμένας ἀφ' ἡμῶν πόλεις, μετὰ δὲ ταῦτα
πᾶν ὑπισχνουμένου ποιήσειν, εἰ μετάσχοιμεν τοῦ
9 πρὸς ὑμᾶς πολέμου· τοσοῦτον ἀπέσχομεν τοῦ προσ-
δέξασθαί τι τούτων, ὡς πλείσταις μὲν καὶ πεζικαῖς
καὶ ναυτικαῖς δυνάμεσι τῶν ἄλλων συμμάχων ἠγω-
νισάμεθα μεθ' ὑμῶν πρὸς Ἀντίοχον, πλείστας δὲ
χορηγίας συμβεβλήμεθα πρὸς τὰς ὑμετέρας χρείας
ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις καιροῖς, εἰς πάντας δὲ τοὺς
κινδύνους δεδώκαμεν αὑτοὺς ἀπροφασίστως μετά γε
10 τῶν ὑμετέρων ἡγεμόνων. τὸ δὲ τελευταῖον ὑπεμείνα-
μεν συγκλεισθέντες εἰς αὐτὸν τὸν Πέργαμον πολιορ-
κεῖσθαι, καὶ κινδυνεύειν ἅμα περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς
ἀρχῆς, διὰ τὴν πρὸς τὸν ὑμέτερον δῆμον εὔνοιαν.

8. *διδόντος δὲ.* *Conjunctionem ex conject. adjeci.*

Tempora enim mihi magis, quam illi, tribuerunt materiam, ut velut in igne fides mea probaretur. Nam quum Antiochus filiam suam in matrimonium mihi dare vellet, & rebus omnibus mihi conjungi optaret, civitatesque extemplo restitueret, quæ defecerant a nobis, & quidvis in posterum polliceretur, si bellum adversus vos cum eo gereremus: tantum abfuit, ut quidquam eorum acciperemus, ut contra plurimis pedestribus navalibusque copiis, quam ullus sociorum vestrorum, contra Antiochum pro vobis steterimus, plurimisque commeatibus vos necessariis maxime temporibus adjuverimus, omnibus periculis absque ulla tergiversatione cum vestris ducibus nos objecerimus; postremo includi in urbem Pergamum sustinuerimus, atque in ea obsessi de vita simul & regno, propter constantem erga populum Romanum benevolentiam, simus periclitati.

Ol. 147. 3.
IV.
Eumenis oratio.

Ὥσθ᾽ ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ῥωμαῖοι, πολλοὺς μὲν γε-
γονότας αὐτόπτας, πάντας δὲ γινώσκοντας, διότι
λέγομεν ἀληθῆ, δίκαιόν ἐστι τὴν ἁρμόζουσαν πρό-
νοιαν ποιήσασθαι περὶ ἡμῶν. Καὶ γὰρ ἂν πάντων 2
γένοιτο δεινότατον, εἰ Μασσανάσσην μὲν, τὸν οὐ μό-
νον ὑπάρξαντα πολέμιον ὑμῖν, ἀλλὰ καὶ * τὸ τε-
λευταῖον καταφυγόντα πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἱπ-
πέων, τοῦτον, ὅτι καθ᾽ ἕνα πόλεμον, τὸν πρὸς Καρ-
χηδονίους, ἐτήρησε τὴν πίστιν, βασιλέα τῶν πλεί-
στων μερῶν τῆς Λιβύης πεποιήκατε· Πλεύρατον 3
δὲ, πράξαντα μὲν ἁπλῶς οὐδὲν, διαφυλάξαντα δὲ
μόνον τὴν πίστιν, μέγιστον τῶν κατὰ τὴν Ἰλλυρίδα
δυναστῶν ἀναδεδείχατε· ἡμᾶς δὲ, τοὺς διὰ προγό- 4
νων τὰ μέγιστα καὶ κάλλιστα τῶν ἔργων ὑμῖν συγ-
κατειργασμένους, παρ᾽ οὐδὲν ποιήσεσθε. Τί οὖν 5
ἐστιν,

IV. 2. ἀλλὰ καὶ *. Lacunam *indicandam putavi. Livius interserit:* extorris, expulsus, amissis omnibus copiis. Ibid. τῶν ἱππέων. *Puto* μετά τινων ἱππέων, *quod in lat. vers. expressit Casaub. Livius:* cum turma equitum. 4. διὰ προγόνων. *An* ἀπὸ προγόνων? *An scripsit* καὶ διὰ προγόνων καὶ δι᾽ ἑαυτῶν? Ibid. ποιήσεσθε *correxi. Male vulgo* ποιήσετε. ποιήσεσθαι *Bav.*

*4. Quum igitur, Patres conscripti, multi vestrûm spectatores fuerint eorum, quæ dixi, omnes autem exploratum habeatis, vera hæc esse quæ dico; æquum fuerit, parem vos meritis nostris curam habere nostri. Esset enim res omnium tristissima, si Massanissam, qui non solum hostis vester aliquando fuerat, sed etiam * ad extremum cum paucis equitibus in castra vestra confugerat, quia uno contra Carthagienses bello fidem servasset, magnæ partis Africæ regem constitueritis; Pleuratum vero, nihil quidquam omnino de vobis meritum, eo solum nomine, quod in fide mansisset, omnium totius Illyrici regulorum maximum constitueritis; nos vero, qui & ipsi & majores nostri maximarum præclarissimarumque rerum adjutores vobis fuimus, contemtui habueritis. Quid*

ἐστιν, ὃ παρακαλῶ; καὶ τίνος φημὶ δεῖν ἡμᾶς τυγ- A.V. 565. Eumenis oratio.
4 χάνειν παρ' ὑμῶν; Ἐρῶ μετὰ παῤῥησίας, ἐπείπερ
ἡμᾶς ἐξεκαλέσασθε πρὸς τὸ λέγειν ὑμῖν τὸ φαινό-
7 μενον. Εἰ μὲν αὐτοὶ κρίνετέ τινας τόπους διακατέ-
χειν τῆς Ἀσίας τῶν ὄντων μὲν ἐπὶ τάδε τοῦ Ταύ-
ρου, ταττομένων δὲ πρότερον ὑπ' Ἀντίοχον, τοῦτο
8 καὶ μάλιστα βουλοίμεθ' ἂν ἰδεῖν γενόμενον· καὶ γὰρ
ἀσφαλέστατα βασιλεύσειν, ὑμῖν γειτνιῶντες, ὑπο-
λαμβάνομεν, καὶ μάλιστα μετέχοντες τῆς ὑμετέ-
9 ρας ἐξουσίας. εἰ δὲ τοῦτο μὴ κρίνετε ποιεῖν, ἀλλ'
ἐκχωρεῖν τῆς Ἀσίας ὁλοσχερῶς, οὐδενὶ φαμὲν δι-
καιότερον εἶναι παραχωρεῖν ὑμᾶς τῶν ἐκ τοῦ πολέ-
10 μου γεγονότων ἄθλων, ἤπερ ἡμῖν. Νὴ Δία, κάλ-
λιόν ἐστιν τοὺς δουλεύοντας ἐλευθεροῦν· εἴγε μὴ
11 μετ' Ἀντιόχου πολεμεῖν ὑμῖν ἐτόλμησαν. ἐπεὶ δὲ
τοῦθ' ὑπέμειναν, πολλῷ κάλλιον, τὸ τοῖς ἀληθινοῖς

M 3 φίλοις

7. ὑπ' Ἀντίοχον. ὑπ' Ἀντιόχου *Bav.* 10. κάλλιόν ἐστι. *Vrsinus in Notis citat* κάλλιστόν ἐστι.

Quid igitur est, quod ego postulo? & quid tribui mihi a vobis æquum censeo? Dicam equidem libere, quandoquidem exigitis hoc a me, ut, quid sentiam, vobis exponam. Si vobis sedet animo, partem aliquam terrarum cis montem Taurum, quæ Antiocho prius paruerunt, tenere; hoc vero est, quod omnium maxime optaverimus: sic enim regnum nostrum fore tutissimum existimamus, si vobis finitimi fuerimus, & potentia vestra frui quam maxime potuerimus. Sed si alia vobis mens est, & universa decedere cogitatis Asia; neminem digniorem esse, cui belli præmiis cedatis, quam me, dicere ausim. At hercule honestius est, civitates, quæ serviunt, liberari. Ita, opinor; si ea audacia non fuerunt, ut cum Antiocho bellum adversus vos gererent. Sin autem hoc patrare sustinuerunt; multo est honestius, veris amicis gratias pro

Ol.147.3. φίλοις τὰς ἁρμοζούσας χάριτας ἀποδιδόναι μᾶλλον,
ἢ τοὺς πολεμίους γεγονότας εὐεργετεῖν.

V. Probata senatui Eumenis oratio.

Ὁ μὲν οὖν Εὐμένης ἱκανῶς εἰπὼν, ἀπηλλάγη·
τὸ δὲ συνέδριον αὐτόν τε τὸν βασιλέα καὶ τὰ ῥη-
θέντα φιλοφρόνως ἀπεδέχετο, καὶ πᾶν τὸ δυνατὸν
προθύμως εἶχεν αὐτῷ χαρίζεσθαι. Μετὰ δὲ τοῦ- 2
τον ἐβούλοντο μὲν εἰσάγειν Ῥοδίους. ἀφυστεροῦντος
δέ τινος τῶν πρεσβευτῶν, εἰσεκαλέσαντο τοὺς Σμυρ-

Smyrnensium legati.

ναίους. Οὗτοι δὲ πολλοὺς μὲν ἀπολογισμοὺς εἰσή- 3
νεγκαν περὶ τῆς αὐτῶν εὐνοίας καὶ προθυμίας, ἣν
παρέσχηνται Ῥωμαίοις κατὰ τὸν ἐνεστῶτα πόλε-
μον. οὔσης δὲ τῆς περὶ αὐτῶν δόξης ὁμολογουμένης, 4
διότι γεγόνασι πάντων ἐκτενέστατοι τῶν ἐπὶ τῆς
Ἀσίας αὐτονομουμένων, οὐκ ἀναγκαῖον ἡγούμεθα

Legati Rhodiorum.

εἶναι τοὺς κατὰ μέρος ἐκτίθεσθαι λόγους. Ἐπὶ δὲ 5
τούτοις εἰσῆλθον οἱ Ῥόδιοι, καὶ βραχέα προενεγκά-
μενοι περὶ τῶν κατ' ἰδίαν σφίσι πεπραγμένων εἰς
Ῥω-

V. 5. Ἐπὶ δὲ τούτοις *ex conject. scripsi. Vulgo* ἐπὶ δὲ τοῖς. Ibid. *Correxi* προενεγκ. *Vulgo omnes* προσενεγκάμενοι.

pro meritis referre, quam eorum commodis consulere, qui hostes vestri fuerunt.

5. Vbi satis esset locutus Eumenes, templo exiit. Et regem vero & ejus orationem benevolis animis patres exceperunt, eratque illorum voluntas propensa ad bene de eo merendum, quibuscumque rebus possent. Post hunc statuerat senatus Rhodios introducere: sed quia nondum aderat quidam ex illa legatione, SMYRNAEOS vocarunt. Multa hi *de sua benevolentia & animo, quem bonum & fidelem Romanis praesenti bello praestitissent,* disseruerunt. Quoniam autem haec de illis fama apud cunctos obtinet, omnium civitatum liberarum, quae in Asia sunt, summo studio amicitiam hos coluisse Romanorum; nihil arbitramur esse opus, ut quae ab illis sunt dicta, sigillatim exponamus. Secundum hos RHODII sunt ingressi. Qui, ubi pauca in medium adtulere, quae privatim Romanis prae-

Ῥωμαίους, ταχέως εἰς τὸν περὶ τῆς πατρίδος ἐπαν- A.V.565.
ῆλθον λόγον. Ἐν ᾧ μέγιστον αὐτοῖς ἔφασαν γεγο- Rhodiorum oratio.
νέναι σύμπτωμα κατὰ τὴν πρεσβείαν, πρὸς ὃν οἰ-
κειότατα διάκεινται βασιλέα καὶ κοινῇ καὶ κατ'
ἰδίαν, πρὸς τοῦτον αὐτοῖς ἀντιπεπτωκέναι τὴν φύ-
σιν τῶν πραγμάτων. τῇ μὲν γὰρ αὐτῶν πατρίδι
δοκεῖν τοῦτο κάλλιστον εἶναι, καὶ μάλιστα πρέπον
Ῥωμαίοις, τὸ τοὺς ἐπὶ τῆς Ἀσίας Ἕλληνας ἐλευθε-
ρωθῆναι, καὶ τυχεῖν τῆς αὐτονομίας, τῆς ἅπασιν
ἀνθρώποις προσφιλεστάτης· Εὐμένει δὲ καὶ τοῖς
ἀδελφοῖς ἥκιστα τοῦτο συμφέρειν. Φύσει γὰρ πᾶ-
σαν μοναρχίαν τὸ μὲν ἴσον ἐχθαίρειν, ζητεῖν δὲ,
πάντας, εἰ δὲ μή γ' ὡς πλείστους, ὑπηκόους εἶναι
σφίσι καὶ πειθαρχεῖν. Ἀλλὰ, καίπερ τοιούτων ὄν-
των τῶν πραγμάτων, ὅμως ἔφασαν πεπεῖσθαι, διό-
τι καθίξονται τῆς προθέσεως, οὐ τῷ πλεῖον Εὐμέ-
νους δύνασθαι παρὰ Ῥωμαίοις, ἀλλὰ τῷ δικαιότερα

M 4 Φαίνε-

præstitissent, mox ad sermonem de patria orationem retulerunt. *Perquam autem incommode illud sibi in hac legatione usu venisse* dixerunt, *ut cum eo rege, quicum & publice & privatim conjunctissimi sint, ipsa rerum natura ipsos commiserit. Patriæ namque suæ pulcerrimum illud videri & Romanis convenientissimum, ut Græci, qui in Asia sunt, liberentur, & eam juris æqualitatem consequantur, quæ omnibus mortalibus est jucundissima: Eumeni vero ejusque fratribus nequaquam id esse commodum. Quippe ita natura comparatum, ut omne unius imperium æqualitatem juris oderit; omnes autem, vel certe quam plurimos, sibi esse subjectos & dicto audientes cupiat. Verum, licet hæc ita se habeant, tamen, quin sint id quod cupiant impetraturi, nullo modo se dubitare; non quod majore gratia apud Romanos polleant, quam Eumenes; sed quod justiora sint, quæ ipsi sua-*

Ol. 147. 3. Rhodiorum oratio.

φαίνεσθαι λέγοντες καὶ συμφορώτερα πᾶσιν ὁμολο-
γουμένως. Εἰ μὲν γὰρ μὴ δυνατὸν ἦν, ἄλλως Εὐμέ- 10
νει χάριν ἀποδοῦναι Ῥωμαίους, εἰ μὴ παραδοῖεν αὐ-
τῷ τὰς αὐτονομουμένας πόλεις, ἀπορεῖν εἰκὸς ἦν
περὶ τῶν ἐνεστώτων. ἢ γὰρ φίλον ἀληθινὸν ἔδει 11
παριδεῖν, ἢ τοῦ καλοῦ καὶ καθήκοντος αὐτοῖς ὀλι-
γωρῆσαι, καὶ τὸ τέλος τῶν ἰδίων πράξεων ἀμαυρῶ-
σαι καὶ καταβαλεῖν. Εἰ δ' ἀμφοτέρων τούτων ἱκα- 12
νῶς ἔξεστιν προνοηθῆναι· τίς ἂν ἔτι περὶ τούτου
διαπορήσειεν; Καὶ μὴν, ὥσπερ ἐν δείπνῳ πολυτελεῖ, 13
πάντα ἔνεστιν ἱκανὰ πᾶσιν, καὶ πλείω τῶν ἱκανῶν.
καὶ γὰρ Λυκαονίαν, καὶ Φρυγίαν τὴν ἐφ' Ἑλλησπόν- 14
του, καὶ τὴν Πισιδικὴν, πρὸς δὲ ταύταις Χεῤῥόνησον,
καὶ τὰ προσορεῦντα ταύτῃ τῆς Εὐρώπης ἔξεστιν
ὑμῖν, οἷς ἂν βούλησθε, προστιθέναι· ὧν τινα προσ- 15
τεθέντα πρὸς τὴν Εὐμένους βασιλείαν, δεκαπλα-
σίαν

11. *τὸ τέλος revocavi ex msstis. Vulgo τὸ κλέος ex Vrsini ing.* 14 *ταύτῃ correxi cum Reisk. ταῦτα Vrs. cum msstis. ταύταις Casaub. ex ing* Ibid. & v. 15 *Tria verba προστιθέναι & ὧν τινὰ desiderantur in msstis. Commodius sic suppleta lacuna videtur, quam vulgo ex Vrsini conjectura factum, cum inserunt δωρεῖσθαι· ὧν ἑνός τινος, & προστεθέντα in προστεθέντος importune mutant.*

suadrant, & sine controversia omnibus utiliora. Nam si non possent Romani gratiam meritorum aliter referre Eumeni, quam tradendis liberis civitatibus; merito difficilis & impedita præsens deliberatio censeretur: vel enim amici veri parum habenda foret ratio, vel, quod sit honestum & ipsis conveniens, fore negligendum, & rerum a se gestarum gloriam obscurandam atque deponendam. Sed si utrique rei provideri abunde potest, quis amplius dubitationi superest locus? Enimvero, ut in lauto convivio, suppetunt quæ omnibus abunde sufficiant, & eo plura etiam. Lycaoniam enim, Phrygiam ad Hellespontum, Pisidiam, item Chersonesum, quæque finitimæ huic sunt Europæ partes, dare quibus volueritis, vobis licet. Quarum regionum nonnullæ, adjunctæ regno Eumenis,

σίαν αὐτὴν δύναται ποιεῖν τῆς νῦν ὑπαρχούσης· πάντων δὲ τούτων ἢ τῶν πλείστων αὐτῇ προσμερισθέντων, οὐδεμιᾶς ἂν γένοιτο τῶν ἄλλων δυναστειῶν καταδεεστέρα. A.V.565. Rhodiorum oratio.

VI. Ἔξεστιν οὖν, ὦ ἄνδρες Ῥωμαῖοι, καὶ τοὺς φίλους μεγαλομερῶς σωματοποιῆσαι, καὶ τὸ τῆς ἰδίας ὑπο-
2 θέσεως λαμπρὸν μὴ καταβαλεῖν. Οὐ γάρ ἐστιν ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ταὐτὸ τέλος τῶν
3 ἔργων, ἀλλ᾽ ἕτερον. Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ὁρμῶσι πρὸς τὰς πράξεις, ὀρεγόμενοι τοῦ καταστρέψασθαι καὶ προσλαβεῖν πόλεις, χορηγίας, ναῦς.
4 ὑμᾶς δὲ πάντων τούτων ἀπροσδεήτους οἱ θεοὶ πεποιήκασι, πάντα τὰ κατὰ τὴν οἰκουμένην τεθεικό-
5 τες ὑπὸ τὴν ὑμετέραν ἐξουσίαν. Τίνος οὖν ἔτι προσδεῖσθε; καὶ τίνος ἂν ἔτι δέοι πρόνοιαν ὑμᾶς ποιεῖσθαι
6 τὴν ὀχυρωτάτην; Δῆλον, ὡς ἐπαίνου καὶ δόξης παρ᾽ ἀνθρώποις, ἃ καὶ κτήσασθαι μέν ἐστι δυσχερὲς,

M 5 δυσχε-

VI. 3. χορηγίας. χορηγίαν *Bav.* 4. *Verba* οἱ θεοὶ *ex conject. inserui: quæ cum abessent,* πεποιήκατε *scripsit Vrsinus, pro* πεποιήκασι *quod est in libris.* 6. *Corrupte mssti* ἃ καὶ κτήσ. μέν ἐστι δυσχε-

menis, decem partibus majus, quam nunc sit, illud effecerint: omnes vero aut pleræque, eidem adtributæ, quavis alia dominatione regnum illius possunt reddere nihilo deterius.

6. *Licet igitur vobis, P.C. & amicos augere commodis, & instituti vestri gloriam non abjicere, neque deponere. Non est enim vobis idem actionum finis propositus, ac ceteris hominibus esse solet; verum longe diversus. Alii quippe omnes bella suscipiunt cupiditate impulsi populos subigendi, & occupandi urbes, commeatus, naves. Vos ne hisce omnibus egeretis, dii vobis præstiterunt, cum, quidquid ubique est in orbe terrarum, ditioni vestræ subjecerunt. Qua igitur re adhuc egetis? aut quid est, cui providere vos quam diligentissime oporteat? Laus nimirum & gloria apud omne genus humanum: quæ res & paratu difficiles sunt, & partæ diffi-*

Ol. 147 3. Rhodiorum oratio.

δυσχερέστερον δὲ κτησαμένους διαφυλάξαι. Γνοίη- 7
τε δ' ἂν τὸ λεγόμενον οὕτως. Ἐπολεμήσατε πρὸς Φίλιππον, καὶ πᾶν ὑπεμείνατε χάριν τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας· τοῦτο γὰρ προέθεσθε, καὶ τοῦθ' ὑμῖν ἆθλον ἐξ ἐκείνου τοῦ πολέμου περιγέγονεν, ἕτερον δ' ἁπλῶς οὐδέν. ἀλλ' ὅμως εὐδοκεῖτε τού- 8
τῳ μᾶλλον, ἢ τοῖς παρὰ Καρχηδονίων φόροις· καὶ μάλα δικαίως. Τὸ μὲν γὰρ ἀργύριον ἐστὶ κοινόν τι 9
πάντων ἀνθρώπων κτῆμα· τὸ δὲ καλὸν, καὶ πρὸς ἔπαινον καὶ τιμὴν ἀνῆκον, θεῶν καὶ τῶν ἔγγιστα τούτοις πεφυκότων ἀνδρῶν ἐστί. Τοιγαροῦν σεμνότα- 10
τον τῶν ὑμετέρων ἔργων ἡ τῶν Ἑλλήνων ἐλευθέρωσις. τούτῳ νῦν ἐὰν μὲν προσθῆτε τ' ἀκόλουθον, τελειωθήσεται τὰ τῆς ὑμετέρας δόξης· ἐὰν δὲ παρίδητε, καὶ

δυσχερέστερον, κτησαμένους δὲ διαφυλάξαι. Quæ servans Vrsinus, in fine adjecit vocab. χαλεπώτατον. *Nobis potior visa est Reiskii emendatio.* 8. εὐδοκεῖτε *corr. Vrsinus.* ηὐδοκεῖτε *mssti, quod & cum Reiskio in* ηὐδοκεῖτε *mutari poterat.* Ibid. φόροις *ex Reiskii conjectura adscivi. Vulgo* φοβεροῖς. 10. ὑμετέρων ἔργων *Casaubono debetur.* ὑστέρων *Vrsin. cum msstis.*

difficillimæ sunt conservatu. Id ita esse, sic facile intelligetis. Gessistis cum Philippo bellum, omniaque estis perpessi pro libertate Græciæ: hoc enim vobis proposueratis, & hoc præmium unicum ex hoc bello retulistis, aliud omnino nihil. Attamen ex hoc plus capitis voluptatis, quam ex tributis quæ a Carthaginiensibus exegistis. Et merito quidem. PECVNIAE *namque communis est omnibus mortalibus possessio:* HONESTAS, *ac decus, & quidquid ad laudem honoremque spectat, deorum, & eorum hominum qui ad illorum naturam proxime accedunt, propria sunt. Igitur omnium vestrorum operum gloriosissimum est libertas Græcis reddita. In hoc incepto si, quo cœpistis pede, perrexeritis; ad summum cumulum perveniet vestra gloria. Sin autem illud neglexeritis; etiam ei, quæ*

11 καὶ ἡ πρὶν ἐλαττωθήσεται φανερῶς. Ἡμεῖς μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, καὶ τῆς προαιρέσεως γεγονότες αἱρετισταὶ, καὶ τῶν μεγίστων ἀγώνων καὶ κινδύνων ἀληθινῶν ὑμῖν μετεσχηκότες, καὶ νῦν οὐκ ἐγκαταλείπο-
12 μεν τὴν τῶν φίλων τάξιν· ἀλλ' ἅ γ' ἐνομίζομεν ὑμῖν καὶ πρέπειν καὶ συμφέρειν, οὐκ ὠκνήσαμεν ὑπομνῆσαι μετὰ παῤῥησίας, οὐδενὸς στοχασάμενοι τῶν ἄλλων, οὐδὲ περὶ πλείονος οὐδὲν ποιησάμενοι τοῦ
13 καθήκοντος αὐτοῖς. Οἱ μὲν οὖν Ῥόδιοι, ταῦτα εἰπόντες, πᾶσιν ἐδόκουν μετρίως καὶ καλῶς διειλέχθαι περὶ τῶν προκειμένων.

A.V. 565. Rhodiorum oratio.

Ἐπὶ δὲ τούτοις εἰσήγαγον τοὺς παρ' Ἀντιόχου
2 πρεσβευτὰς, Ἀντίπατρον καὶ Ζεῦξιν. ὧν μετ' ἀξιώσεως καὶ παρακλήσεως ποιησαμένων τοὺς λόγους, εὐδόκησαν ταῖς γεγενημέναις ὁμολογίαις πρὸς τοὺς
3 περὶ τὸν Σκιπίωνα κατὰ τὴν Ἀσίαν· καὶ μετά τινας ἡμέρας τοῦ δήμου συνεπικυρώσαντος, ἔτεμον ὅρκια

VII. Confirmatur pax cum Antiocho.

10. ἡ πρὶν malui cum Reisk. quam τὸ πρὶν, quod debetur Vrsino. Articulus desideratur in msstis. 11. ἀληθινῶν. Vulgo ἀληθινῶς ex Vrsini ingenio.

quæ parta jam est, nonnihil manifesto decedet. Nos igitur, P. C. qui & in hoc instituto vobiscum conspiravimus, & maxima certamina & pericula vobiscum animo sincero adiimus, ne nunc quidem amicorum partes deseruimus; sed quæ quidem existimabamus vobis convenire & conducibilia esse, eorum ausi sumus cum ingenua libertate vos admonere; nihil aliud spectantes, neque pluris quidquam æstimantes, quam officium. Hæc quum dixissent RHODII, modeste & honeste de rebus præsentibus visi sunt disseruisse.

7. Post istos sunt introducti *legati* ANTIOCHI, *Antipater & Zeuxis.* Qui quum supplicantium & rogantium verbis essent usi, Patres ejus pacis conditiones, quæ in Asia facta fuerat, comprobaverunt: & quum paucos post dies etiam populus eam jussisset esse ratam, cum Antipatro fœdus

Ol.147.3. κια περὶ τούτων πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἀντίπατρον.
Μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τοὺς ἄλλους εἰσῆγον, ὅσοι παρῆ- 4
σαν ἀπὸ τῆς Ἀσίας πρεσβεύοντες· ὧν ἐπὶ βραχὺ
μὲν διήκουσαν, ἅπασι δὲ τὴν αὐτὴν ἔδωκαν ἀπόκρι-
σιν. αὕτη δ' ἦν, ὅτι δέκα πρεσβεύοντας ἐξαποστε- 5
λοῦσι, τοὺς ὑπὲρ ἁπάντων τῶν ἀμφισβητουμένων
ταῖς πόλεσι διαγνωσομένους. Δόντες δὲ ταύτας 6
τὰς ἀποκρίσεις, μετὰ ταῦτα κατέστησαν δέκα
πρεσβευτὰς, οἷς περὶ μὲν τῶν κατὰ μέρος ἔδωκαν
τὴν ἐπιτροπήν. περὶ δὲ τῶν ὅλων αὐτοὶ διέλαβον, 7
ὅτι δεῖ τῶν ἐπὶ τάδε τοῦ Ταύρου κατοικούντων, ὅσοι
μὲν ὑπ' Ἀντίοχον ἐτάττοντο, τούτους Εὐμένει δοθῆ-
ναι· πλὴν Λυκίας καὶ Καρίας τὰ μέχρι τοῦ Μαιάν-
δρου ποταμοῦ, ταῦτα δὲ Ῥοδίων ὑπάρχειν. τῶν δὲ 8
πόλεων τῶν Ἑλληνίδων, ὅσαι μὲν Ἀττάλῳ φόρον ὑπε-
τέλουν, ταύτας τὸν αὐτὸν Εὐμένει τελεῖν· ὅσαι
δὲ Ἀντιόχῳ, μόνον ταύταις ἀφεῖσθαι τὸν φόρον.
Δόντες

Decernuntur x legati in Asiam.

VII. 8. τῶν δὲ πόλεων. *Conjunctionem inserui cum Reiskio.* Ibid. ὑπετέλουν. *Vulgo* ἐπετέλουν.

dus icerunt, quo pacta illa confirmabantur. Post hæc *alii* sunt in senatum introducti, qui *ex Asia legati* venerant. Quibus raptim auditis, idem omnibus responsum dederunt, quod fuit hujusmodi: *decem legatos Senatum esse missurum ad controversias inter civitates disceptandas.* Hoc dato responso, mox *decem Legatos* decreverunt, quorum arbitrio permissa est rerum particularium administratio. De summa autem rerum ipse Senatus constituit: ut cis Taurum montem incolentes populi, qui Antiocho regi quondam paruissent, Eumeni adtribuerentur; præter Lyciam Cariamque usque ad Mæandrum amnem: ea civitatis Rhodiorum essent. E civitatibus Græcanicis, quæ Attali stipendiariæ fuissent, hæ ut idem stipendium Eumeni præberent: quæ Antiocho, eæ tantum liberæ atque immunes essent. Hasce

9 Δόντες δὲ τοὺς τύπους τούτους ὑπὲρ τῆς ὅλης διοι- A.V. 565.
κήσεως, ἐξέπεμπον τοὺς δέκα πρὸς Γνάϊον τὸν ὕπα-
10 τον εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἤδη δὲ τούτων διῳκημένων, Rhodii
προσῆλθον αὖθις οἱ Ῥόδιοι πρὸς τὴν σύγκλητον, perunt de Solis.
ἀξιοῦντες περὶ Σόλων τῶν Κιλικίων· διὰ γὰρ τὴν
συγγένειαν ἔφασαν καθήκειν αὐτοῖς, προνοεῖσθαι τῆς
11 πόλεως ταύτης. Εἶναι γὰρ Ἀργείων ἀποίκους Σο-
λεῖς, καθάπερ καὶ Ῥοδίους· ἐξ ὧν ἀδελφικὴν οὖσαν
12 ἀπεδείκνυον τὴν συγγένειαν πρὸς ἀλλήλους. ὧν ἕνεκα
δίκαιον ἔφασαν εἶναι, τυχεῖν αὐτοὺς τῆς ἐλευθερίας
13 ὑπὸ Ῥωμαίων, διὰ τῆς Ῥοδίων χάριτος. Ἡ δὲ σύγ-
κλητος, διακούσασα περὶ τούτων, εἰσεκαλέσατο
τοὺς παρ' Ἀντιόχου πρεσβευτάς· καὶ τὸ μὲν πρῶ-
τον ἐπέταττε, πάσης Κιλικίας ἐκχωρεῖν τὸν Ἀντίο-
χον· οὐ προσδεχομένων δὲ τῶν περὶ τὸν Ἀντίπα-
τρον, διὰ τὸ παρὰ τὰς συνθήκας εἶναι, πάλιν ὑπὲρ
14 αὐτῶν τῶν Σόλων ἐποιοῦντο τὸν λόγον. Φιλοτίμως
δὲ

Hasce totius administrationis formulas ubi dedere patres decem legatis, in Asiam eos ad *Cnæum* [*Manlium Vulsonem*] Consulem proficisci jusserunt. Omnibus deinde rebus compositis, accedunt iterum LEGATI RHODII ad senatum, & *de Solis urbe*, quæ *in Cilicia* est, cum iis agunt: *nam propter generis communionem sui esse officii, ut civitati illi consulant. Argis enim & illos, sicut sese, oriundos esse: ab ea germanitate fraternam inter ipsos vigere caritatem. Aequum igitur esse, ut Solenses, gratia Rhodiorum nixi, libertatem a populo Romano impetrarent.* His auditis, vocati sunt a patribus Antiochi legati: ac principio quidem imperatum a senatu, ut omni Cilicia Antiochus excederet. Quod quum recusaret Antipater, & fœdera testaretur, adversus quæ istud esset; rursus patres separatim *de Solis*

Ol.147.3. δὲ πρὸς τοῦτο διερειδομένων τῶν πρεσβευτῶν, τούτους μὲν ἀπέλυσαν· τοὺς δὲ Ῥοδίους εἰσκαλεσάμενοι, διεσάφουν τὰ συναντώμενα παρὰ τῶν περὶ τὸν Ἀντίπατρον, καὶ προσεπέλεγον, ὅτι πᾶν ὑπομενοῦσιν, εἰ πάντως τοῦτο κέκριται Ῥοδίοις. Τῶν δὲ 15
πρεσβευτῶν εὐδοκουμένων τῇ φιλοτιμίᾳ τῆς συγκλήτου, καὶ φασκόντων, οὐδὲν ἔτι πέρα ζητεῖν· ταῦτα
Redeunt Scipiones & Regilius. μὲν ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων ἔμεινεν. Ἤδη δὲ πρὸς ἀνα- 16
ζυγὴν τῶν δέκα καὶ τῶν ἄλλων πρεσβευτῶν ὄντων, κατέπλευσαν τῆς Ἰταλίας εἰς Βρεντήσιον οἵ τε περὶ τὸν Σκιπίωνα, καὶ Λεύκιον οἱ τῇ ναυμαχίᾳ νικήσαντες τὸν Ἀντίοχον. οἳ καὶ μετά τινας ἡμέρας, εἰσελ- 17
θόντες εἰς τὴν Ῥώμην, ἦγον θριάμβους.

II.

16. Σκιπίωνα. *Vulgo* Σκηπίωνα, *& sic constanter codices de Legat.* Ibid. καὶ Λεύκιον. *Oportebat puto* καὶ οἱ περὶ Λεύκιον τῇ ναυμαχίᾳ.

Solis cum eo egerunt. At quum huic postulato summa vi reniterentur Antiochi legati; senatus, his dimissis, Rhodios vocat, &, quomodo eorum petitio ab Antipatro esset excepta, significat: deinde hæc verba Patres adjiciunt, *si utique in hoc postulato perseverarent Rhodii, senatum quidvis esse facturum.* Postquam ostendissent legati, *hoc tantum senatus studium satis sibi esse*, dixissentque, *nihil amplius se postulare;* in eodem statu Soli manserunt. Mox sub idem tempus, quo decem Legati, & illi, qui ex Asia missi fuerant, profectionem ab urbe parabant; Brundusium in Italiam & *Scipiones* adpulerunt, & *Lucius* [*Aemilius Regillus,*] qui navali prælio Antiochum vicerat: atque hi paucos post dies triumphantes Romam sunt invecti.

II.

A.V. 565.

II.

BELLVM AETOLICVM, *gestum* *a* M. FVLVIO COS.

VIII. Amynander deprecatur apud Scipiones.

Ἀμύνανδρος, ὁ τῶν Ἀθαμάνων βασιλεὺς, δοκῶν ἤδη τὴν ἀρχὴν ἀνειληφέναι βεβαίως, εἰς Ῥώμην ἐξέπεμπε πρεσβευτὰς, καὶ πρὸς τοὺς Σκιπίωνας εἰς τὴν Ἀσίαν, ἔτι γὰρ ἦσαν περὶ τοὺς κατὰ τὴν Ἔφεσον
2 τόπους· τὰ μὲν ἀπολογούμενος, τῷ δοκεῖν δι' Αἰτωλῶν πεποιῆσθαι τὴν κάθοδον, τὰ δὲ κατηγορῶν τοῦ Φιλίππου, τὸ δὲ πολὺ παρακαλῶν προσδέξασθαι
3 πάλιν αὐτὸν εἰς τὴν συμμαχίαν. Οἱ δ' Αἰτωλοὶ, νομίσαντες ἔχειν εὐφυῆ καιρὸν πρὸς τὸ τὴν Ἀμφιλοχίαν καὶ τὴν Ἀπεραντίαν ἀνακτήσασθαι, προέθεντο στρατεύειν εἰς τοὺς προειρημένους τόπους.
4 Ἀθροίσαντος δὲ Νικάνδρου τοῦ στρατηγοῦ πάνδημον
5 στρατιὰν, ἐνέβαλον εἰς τὴν Ἀμφιλοχίαν. τῶν δὲ πλείστων

Aetoli subigunt Amphilochiam,

VIII. 1. Ἀθαμάνων. Ἀθαμανῶν *Bav.* 3. Ἀπεραντίαν. Ἀπεράντειαν *ex Polybio scribit Steph. Byz.*

II.

Legatio XXVI.

8. Rex Athamanum *Amynander*, recuperata possessione tuta, ut rebatur, sui regni, legatos Romam misit, & ad Scipiones in Asiam, (adhuc enim Ephesi illi morabantur;) partim excusans sese, quod per Aetolos in regnum esset restitutus, partim Philippum incusans: præcipue vero Romanos rogabat, ut se in societatem reciperent. *Aetoli* vero, opportunum tempus nactos sese rati ad recuperandam *Amphilochiam & Aperantiam*, expeditionem in ea loca suscipiunt. Itaque postquam exercitum ex universo populo *Nicander* prætor congregasset, in *Amphilochiæ* fines impressionem faciunt.

Ol.147.3. πλείστων αὐτοῖς ἐθελοντὴν προσχωρησάντων, μετῆλθον εἰς τὴν Ἀπεραντίαν. καὶ τούτων δὲ προθεμένων ἑκουσίως, ἐστράτευσαν εἰς τὴν Δολοπίαν. οὗτοι δὲ 6 βραχὺν μέν τινα χρόνον ὑπέδειξαν, ὡς ἀντιποιησόμενοι, τηρήσαντες τὴν πρὸς Φίλιππον πίστιν· λαβόντες δὲ πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ περὶ τοὺς Ἀθαμᾶνας καὶ τὴν τοῦ Φιλίππου φυγὴν, ταχέως μετενόησαν, καὶ προσέθεντο πρὸς τοὺς Αἰτωλούς. Γενομένης δὲ 7 τῆς τῶν πραγμάτων εὐροίας τοιαύτης, ἀπήγαγε τὴν στρατιὰν ὁ Νίκανδρος εἰς τὴν οἰκείαν, δοκῶν ἠσφαλίσθαι τὰ κατὰ τὴν Αἰτωλίαν τοῖς προειρημένοις ἔθνεσι καὶ τόποις, τοῦ μηδένα δύνασθαι κακοποιεῖν τὴν χώραν αὐτῶν. Ἄρτι δὲ τούτων συμβε- 8 βηκότων, καὶ τῶν Αἰτωλῶν ἐπὶ τοῖς γεγονόσι φρονηματιζομένων, προσέπεσε φήμη περὶ τῆς κατὰ τὴν Ἀσίαν μάχης, ἐν ᾗ γνόντες ἡττημένον ὁλοσχερῶς τὸν Ἀντίοχον, αὖθις ἀνετράπησαν ταῖς ψυχαῖς. Ὡς

Aperantiam, Dolopiam.

6. Ἀθαμᾶνας. Ἀθαμανοὺς Bav. Ibid. Φιλίππου φυγὴν ex *Livio substituit Vrsinus.* Φιλίππου συνήθειαν *dant scripti libri; quod quo pertineat non potui bariolari. Intercidisse nonnihil videtur.*

ciunt. Quumque plerique voluntati eorum se dedidissent, in *Aperantiam* transierunt. Ea quoque ultro se dedente, in *Dolopiam* duxerunt. Hi aliquamdiu speciem ostenderunt hominum, qui essent restituri, fide regi Philippo servata: ceterum, posteaquam ob oculos sibi posuerunt, quae Athamanibus acciderant, & Philippi fugam, cito pœnitentia ducti Aetolis se adjunxerunt. Vbi *Aetolis* cuncta ex animo processissent, Nicander exercitum domum reduxit; adjectione harum gentium & locorum securitati Aetoliae probe consultum existimans, ita ut hostiliter in ejus fines incursionem facere nemo posset. Vix haec erant peracta, cum Aetolis, successu rerum suarum ferocientibus, fama adfertur de pugna in Asia pugnata totis viribus, qua esset penitus fusus Antiochus: quae res eorum animos vehementer iterum terruit. Mox

9 Ὡς δὲ παραγενηθεὶς ἐκ τῆς Ῥώμης ὁ Δαμοτέλης τόν τε πόλεμον ἀνήγγειλε, διότι μένει κατάμονος, καὶ τὴν τοῦ Μάρκου καὶ τῶν δυνάμεων διάβασιν ἐπ' αὐτούς· τότε δὴ παντελῶς εἰς ἀμηχανίαν ἐνέπιπτον, καὶ διηπόρουν, πῶς δεῖ χρήσασθαι τοῖς ἐπι-
10 φερομένοις πράγμασιν. Ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς, πρός τε Ῥοδίους πέμπειν καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ἀξιοῦντας καὶ παρακαλοῦντας πρεσβεῦσαι περὶ αὐτῶν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ παραιτησαμένους τὴν ὀργὴν τῶν Ῥωμαίων ποιήσασθαί τινα λύσιν τῶν περιεστώτων κακῶν τῇ
11 Αἰτωλίᾳ. ὁμοίως δὲ καὶ παρ' αὐτῶν ἐξέπεμψαν πάλιν πρεσβευτὰς εἰς τὴν Ῥώμην, Ἀλέξανδρον τὸν Ἴσιον ἐπικαλούμενον, καὶ Φαινέαν, σὺν δὲ τούτοις * τὸν Ἀμβρακιώτην, καὶ Λύκωπον.

A. V. 565. Damoteles Romam legatus. M. Fulvius adv. Aetolos mittitur.

Παρα-

9. *εἰς ἀμηχανίαν correxit Vrsin. εἰς συμμαχίαν mssti.* 10. *Ἀθηναίους restituit idem. Ἀθαμᾶνας cod. Vrs. Ἀθαμανοὺς Bav.* 11. *Vbi* asteriscum *posui, ibi vulgo editum legitur* Χάροπα, ἔτι δ' Ἄλυπον, *quae pariter ingenio debentur Vrsini, in cujus cod scriptum erat σὺν δὲ τούτοις χαλεπὸν. ἔστι δ' ἄλιπον. Sic & Bav. nisi quod sit ἄλυπον per υ. Acute Reiskius suspicatur, in utroque corrupto vocab. latere nomen Δάμιππον.*

Mox ut *Damoteles* Roma rediit, & durationem belli, & *Marci* [*Fulvii* Consulis] cum exercitu adversus ipsos trajectionem renunciavit; tum enimvero inopia consilii laborare, &, qua ratione imminentis belli molem sustinerent, anxii dubitare. Visum igitur ipsis faciendum, ut ad *Rhodios & Athenienses* mitterent, eosque rogarent & hortarentur ad legatos sua gratia Romam mittendos, qui Romanorum iram deprecati, instantibus malis Aetoliam aliquo modo liberarent. Ipsi quoque a se pariter Romam proficisci legatos jusserunt, *Alexandrum* cognomine *Isium*, & *Phaeneam*, cumque his * Ambraciensem, & *Lycopum*.

Ol. 147. 3.

IX. CumEpirotis conſultat Fulvius.

Παραγενομένων πρὸς τὸν στρατηγὸν τῶν Ῥω-
μαίων ἐξ Ἠπείρου πρεσβευτῶν, ἐκοινολογεῖτο τού-
τοις περὶ τῆς ἐπὶ τοὺς Αἰτωλοὺς στρατείας. τῶν 2
δὲ πρεσβευτῶν στρατεύειν ἐπὶ τὴν Ἀμβρακίαν συμ-
βουλευόντων, (συνέβαινε γὰρ τότε πολιτεύεσθαι
τοὺς Ἀμβρακιώτας μετὰ τῶν Αἰτωλῶν·) καὶ φε- 3
ρόντων ἀπολογισμούς, διότι καὶ πρὸς τὸ μάχεσθαι
τοῖς στρατοπέδοις, ἐὰν εἰς τοῦτο βούλωνται συγκα-
ταβαίνειν Αἰτωλοί, καλλίστους εἶναι τόπους συμβαί-
νει περὶ τὴν προειρημένην πόλιν· κἂν ἀποδειλιῶσιν, 4
εὐφυῶς αὐτὴν κεῖσθαι πρὸς πολιορκίαν· καὶ γὰρ
ἄφθονον ἔχειν τὴν χώραν εὐχέρειαν πρὸς τὰς τῶν
ἔργων παρασκευάς, καὶ τὸν Ἄραχθον ποταμὸν ῥέον-
τα παρὰ τὴν πόλιν συνεργήσειν πρός τε τὰς τοῦ
στρατοπέδου χρείας, ἅτε θέρους ὄντος, καὶ πρὸς
τὴν

IX. 1. ἐξ Ἠπείρου πρεσβ. *correxit Vrſ.* ἐξ πρεσβευτῶν *dant mssti, & neſciunt* Ἠπείρου. 4. εὐχέρειαν *ex noſtra conject. Vulgo* εἰς χρείαν. *Suſpicatus eram, ſatis eſſe* χρείαν *absque præpoſ. Nec ſperno* εὐκαιρίαν *quod propoſuit Reisk.* Ibid. Ἄραχθον *ex aliis ſcriptoribus reſtitui, monente etiam Vrſino.* Ἄρατον *dant noſtri mssti.* Ἀρέθοντα *ex Livio edidit Vrſin.*

(*Legatio XXVII.*)

9. Venerant ad Conſulem Romanum *ex Epiro legati,* cum iis conſultabat *Fulvius* de ſua adverſus Aetolos expeditione. Illi ſuadebant *Ambraciam adgredi:* (nam ea tempeſtate Ambracienſes Aetolico concilio ſeſe contribuerant,) cujus ſententiæ rationes has adferebant: *ſive ad certamen deſcendere Aetoli vellent, pulcerrimos circa prædictam urbem campos ad dimicandum eſſe; ſive metu detrectarent certamen, facilem urbis expugnationem fore; ingentem enim facilitatem habere regionem ad operum conſtructionem, & Arachthum amnem præter ipſa mœnia fluere, cum ad convehenda, quæ caſtrenſi uſui ſunt neceſſaria, per anni tempus* (æſtas enim erat) *opportunum,*

5 τὴν τῶν ἔργων ἀσφάλειαν. Δοξάντων δὲ τῶν πρεσ- A.V.565.
βευτῶν καλῶς συμβουλεύειν, ἀναζεύξας ὁ στρατη-
γὸς ἦγε διὰ τῆς Ἠπείρου τὸν στρατὸν ἐπὶ τὴν Ἀμ-
6 βρακίαν. Ἀφικόμενος δὲ, καὶ τῶν Αἰτωλῶν οὐ τολ-
μώντων ἀπαντᾶν, περιῄει κατοπτεύων τὴν πόλιν,
7 καὶ ἐνήργει τὰ τῆς πολιορκίας φιλοτίμως. Καὶ οἱ
εἰς τὴν Ῥώμην ἀποσταλέντες πρέσβεις, παρατηρη-
θέντες ὑπὸ Σιβήρτου τοῦ Πετράτου περὶ τὴν Κε-
8 φαλληνίαν, κατήχθησαν εἰς Χάραδρον. τοῖς δὲ Ἠπει-
ρώταις ἔδοξεν, τὰς μὲν ἀρχὰς εἰς Βουχετὸν ἀπο-
θέσθαι, καὶ φυλάττειν ἐπιμελῶς τοὺς ἄνδρας· μετὰ
δέ τινας ἡμέρας ἀπήτουν αὐτοὺς λύτρα, διὰ τὸ πό-
9 λεμον ὑπάρχειν σφίσι πρὸς τοὺς Αἰτωλούς. Συνέ-
βαινε δὲ, τὸν μὲν Ἀλέξανδρον πλουσιώτατον εἶναι
πάντων τῶν Ἑλλήνων· τοὺς δὲ λοιποὺς καθυστερεῖν

Ambraciam oppugnat.

Aetolorum legati intercepti ab Epirotis.

Alexandri Isii avaritia.

7. Σιβήρτου τοῦ Πετράτου. *Forsan* Σιβύρτου (Σιμοίτου *suspicatus est Reisk.*) τοῦ Πετραίου. Ibid. Χάραδρον. *Sic Bav.* Χάρανδρον *Vrsin.* Χαράδραν *alibi apud Polyb.* 8. Βουχετὸν. *Vulgo* Βουλετὸν, *operarum errore, ex prima edit. in ceteras propagato.* 9. καθυστερεῖν. *Aut* μὲν *adjiciendum, aut mox* πολύ τε *scrib. pro* πολὺ δὲ. *Casaubonus ex ing. edidit* οὐ καθυστερεῖν. *Oportebat saltem* οὐ μόνον.

tunum, tum operibus etiam munimento futurum. Consul, probato hoc legatorum consilio, castra movet, & per Epirum *Ambraciam* ducit. Eo ut ventum, non audentibus Aetolis contra prodire, *Fulvius* urbem circumit, situm diligenter observans, & magno studio oppugnationem illius urget. At qui Romam missi fuerant *legati Aetolorum*, observati a *Siberto, Petrati* [*an* Sibyrto, Petræi?] filio, & in Cephallenia deprehensi, *Charadrum* sunt deducti. Epirotis principio placuit, *Buchetum* eos transferre, & diligenter custodire. Mox vero, elapsis aliquot diebus, pretium ab iis exegerunt, quoniam bellum sibi esset cum Aetolis. *Alexander* autem, legationis hujus princeps, omnium Græcorum erat *ditissimus*: ceteri minime abundabant vitæ commoditatibus, facultatesque

Ol. 147. 3. Alexandri avaritiam fortuna juvat.

τοῖς βίοις, πολὺ δὲ λείπεσθαι τοῦ προειρημένου ταῖς
οὐσίαις. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐκέλευον ἕκαστον ἀπο- 10
δοῦναι πέντε τάλαντα. τοῦτο δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις οὐδ᾽
ὅλως ἀπήρεσκεν, ἀλλ᾽ ἐβούλοντο, περὶ πλείστου
ποιούμενοι τὴν σφῶν αὐτῶν σωτηρίαν. Ὁ δὲ Ἀλέ- 11
ξανδρος οὐκ ἂν ἔφη συγχωρῆσαι, πολὺ γὰρ εἶναι τ᾽
ἀργύριον φαίνεσθαι· καὶ τὰς νύκτας διαγρυπνῶν διω-
λοφύρετο πρὸς αὐτὸν, εἰ δεήσει πέντε τάλαντα κα-
ταβάλλειν. Οἱ δ᾽ Ἠπειρῶται, προορώμενοι τὸ μέλ- 12
λον, καὶ διαγωνιῶντες, μὴ γνόντες οἱ Ῥωμαῖοι, διότι
πρεσβεύοντας πρὸς αὐτοὺς κατεσχήκασι, κᾄπειτα
γράψαντες παρακαλῶσι, καὶ κελεύωσιν ἀπολύειν
τοὺς ἄνδρας, συγκαταβάντες, τρία τάλαντα πά-
λιν ἀπῄτουν ἕκαστον. Ἀσμένως δὲ τῶν ἄλλων προσ- 13
δεξαμένων, οὗτοι μὲν διεγγυηθέντες ἐπανῆλθον· ὁ δ᾽
Ἀλέξανδρος οὐκ ἔφη δοῦναι πλεῖον ταλάντου, καὶ
γὰρ

11. *φαίνεσθαι ex conject. edidit Vrsin. φαίνεται dant mssti. ἀπεφαίνετο maluerat Reisk.*

tatesque longe minores prædicto viro habebant. Initio jussere Epirotæ singulos *quina talenta* dare. Id vero reliqui plane non abnuere, sed libenter etiam consentire, ut qui salute sua nihil antiquius haberent. Alexander vero negare se facturum; magnam enim utique eam pecuniam sibi videri: qui etiam noctes insomnes ducens, secum lamentabatur, si quinque talentorum summa sibi esset pendenda. Epirotæ, providentes id quod futurum erat, & admodum solliciti, ne Romani, cognito eos detinuisse legatos ad se missos, per literas cum ipsis agerent, & captivos juberent missos facere; remissa pretii parte, *terna talenta* a captivis exigebant. Quam conditionem cum ceteri lubente animo accepissent, datis prædibus domum redierunt. *Alexander* vero amplius *uno talento* se daturum negavit, id quoque multum

14 γὰρ τοῦτ' εἶναι πολύ. καὶ τέλος ἀπογνοὺς αὐτὸν A.V. 565.
ἔμεινεν ἐν τῇ φυλακῇ, πρεσβύτερος ἄνθρωπος, Alexandri ava-
πλειόνων ἢ διακοσίων ταλάντων ἔχων οὐσίαν· καὶ ritiam fortuna
μοι δοκεῖ, κἂν ἐκλιπεῖν τὸν βίον, ἐφ' ᾧ μὴ δοῦναι juvat.
15 τὰ τρία τάλαντα. Τοσαύτη τις ἐνίοις πρὸς τὸ
16 πλεῖον ὁρμὴ παρίσταται καὶ προθυμία. Τότε δ' ἐκείνῳ καὶ τ' αὐτόματον συνήργησε πρὸς τὴν φιλαργυρίαν, ὥστε παρὰ πᾶσιν ἐπαίνου καὶ συγκαταθέσεως τυχεῖν τὴν ἀλογιστίαν αὐτοῦ διὰ τὴν περιπέ-
17 τειαν. μετὰ γὰρ ὀλίγας ἡμέρας γραμμάτων παραγενηθέντων ἐκ τῆς Ῥώμης περὶ τῆς ἀφέσεως, αὐ-
18 τὸς μόνος ἀπελύθη χωρὶς λύτρων. Οἱ δ' Αἰτωλοί, Damoteles iterum
γνόντες τὴν αὐτοῦ περιπέτειαν, Δαμοτέλη προεχει- Romam missus.
19 ρίσαντο πάλιν εἰς τὴν Ῥώμην πρεσβευτήν. ὃς ἐκπλεύσας μέχρις Λευκάδος, καὶ γνοὺς προάγοντα διὰ τῆς Ἠπείρου μετὰ τῶν δυνάμεων Μάρκον ἐπὶ τὴν Ἀμβρακίαν, ἀπογνοὺς τὴν πρεσβείαν, αὖθις ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Αἰτωλίαν.

14. πλειόνων ἤ. πλεῖον ἢ *malim cum Reisk.* Ibid. καί μοι δοκεῖ *ex conject. nostra. Vulgo* ἐμοὶ δοκεῖ *absque conjunct.* 15. τὸ πλεῖον. *Putaveram* τὸ πλεῖον ἔχειν.

tum esse: ac tandem, spreta salute sua, in carcere mansit, homo senex, ducentorum amplius talentorum censum habens; qui vel vitam, puto equidem, projecturus erat, dum modo ne tria talenta daret. Adeo nonnullis *avaritia* sedet animo, *& opum cupiditas.* Tunc tamen illius sordes fortuna adjuvit; ita ut ex eventu omnes illum laudarent, & stultitiam ejus comprobarent. Nam post dies non ita multos, quum Roma literæ essent adlatæ de eorum liberatione, ipse solus sine pretio est dimissus. Aetoli vero, intellecto ejus casu, *Damotelem* iterum delegerunt, qui Romam legatus proficisceretur. Is ut Leucadem venit, certior factus, Consulem per Epirum Ambraciam versus exercitum ducere, desperato legationis exitu, in Aetoliam est reversus.

(*Apud*

Ol. 147.3.
X.
M Fulvius oppugnat Ambraciam.

* * *

Αἰτωλοὶ ὑπὸ τοῦ τῶν Ῥωμαίων ὑπάτου Μάρκου
πολιορκούμενοι, τῇ προσβολῇ τῶν μηχανημάτων καὶ
τῶν κριῶν γενναίως ἀντιπαρετάξαντο. οὗτος γὰρ 2
ἀσφαλισάμενος τὰ κατὰ τὰς στρατοπεδείας, τρία
μὲν ἔργα κατὰ τὸ Πύῤῥειον προσῆγεν διὰ τῶν ἐπι-
πέδων τόπων, διεστῶτα μὲν ἀπ' ἀλλήλων, παράλ-
ληλα δέ· τέταρτον δὲ κατὰ τὸ Ἀσκληπιεῖον, πέμ-
πτον δὲ κατὰ τὴν ἀκρόπολιν. Γιγνομένης δὲ τῆς 3
προσαγωγῆς ἐνεργοῦς κατὰ πάντας ἅμα τοὺς τό-
πους· ἐκπληκτικὴν συνέβαινε γίγνεσθαι τοῖς ἔνδον
τὴν τοῦ μέλλοντος προσδοκίαν. Τῶν δὲ κριῶν τυ- 4
πτόντων ἐνεργῶς τὰ τείχη, καὶ τῶν δορυδρεπάνων
ἀποσυρόντων τὰς ἐπάλξεις· ἐπειρῶντο μὲν οἱ κατὰ
τὴν πόλιν ἀντιμηχανᾶσθαι πρὸς ταῦτα, τοῖς μὲν
κριοῖς διὰ κεραιῶν ἐνιέντες σηκώματα μολύβδινα,
καὶ λίθους, καὶ στύπη δρύϊνα· τοῖς δὲ δρεπάνοις 5
σιδη-

X. 2. Πύῤῥειον & Ἀσκληπιεῖον *correxi, cum esset* Πύῤῥαιον & Ἀσκληπεῖον.

* * *

(*Apud* HERONEM *de repellenda obsidione. p.* 324.)

10. *Aetoli*, quum a Romano Consule *Marco* [*Fulvio*] oppugnarentur, operibus admotis arietibusque fortiter restiterunt. Is enim, postquam castra munimentis firmavit, tria opera adversus *Pyrrheum* in plano loco admovit, intervallis quidem distantia, sed secundum eamdem lineam juxta se invicem directa; quartum e regione *Aesculapii*, quintum adversus arcem. Quæ quum magna vi omnibus locis simul admoverentur; trepidantes qui intus erant, dirissima quæque sibi imminentia animis præcipiebant. Iam vero *arietibus* muros valide quatientibus, & *contis falcatis* detergentibus pinnas; oppidani, quidquid moliri contra hæc possent tentantes, in arietes tollenonibus libramenta plumbi & saxa stipitesque quernos incutiebant: falces, ancoris ferreis inje-

σιδηρᾶς περιτιθέντες ἀγκύρας, καὶ κατασχόντες A.V.565.
ταῦτα ἔσω τοῦ τείχους, ὥστε, ἐπὶ τὴν ἔπαλξιν Ambraciæ op-
συντριβέντος τοῦ δόρατος, ἐγκρατεῖς γίγνεσθαι τῶν pugnatio.
6 δρεπάνων. τὸ δὲ πλεῖον, ἐπεξιόντες, εὐψύχως ἐμά-
χοντο, ποτὲ μὲν ἐπιτιθέμενοι νύκτωρ τοῖς ἐπικοιτοῦ-
σιν ἐπὶ τῶν ἔργων, ποτὲ δὲ τοῖς ἐφημερεύουσι μεθ'
ἡμέραν προφανῶς, καὶ τριβὴν ἐνεποίουν τῇ πολιορκίᾳ.

7 Τοῦ γὰρ Νικάνδρου ἐκτὸς ἀναστρεφομένου, καὶ
πέμψαντος πεντακοσίους ἱππεῖς εἰς τὴν πόλιν, οἳ
καὶ παραβιασάμενοι τὸν μεταξὺ χάρακα τῶν πο-
8 λεμίων εἰσέφρησαν εἰς τὴν πόλιν * παραγγείλας,
καθ' ἣν ἐτάξαντο ἡμέραν, αὐτοὺς μὲν ἐξελθόντας *
ποιήσασθαι, συνεπιλαβέσθαι δὲ αὐτὸν τούτοις τοῦ
N 4 κινδύνου.

5. κατασχόντες. ἀνασπῶντες *suspicatus est Casaub.* ἀνασπῶντες *malim* 7. Τοῦ γὰρ Νικ. *Ante ista verba apud* Heronem *leguntur hæc, quæ nescio an & ipsa (ex parte saltem) Polybiana sint:* Διὰ τοῦτο γὰρ ἔφαμεν καταστοχάζεσθαι τοῦ καιροῦ, ὡς μή, μέλλοντες ἐνεδρεύειν, ἐνεδρευθῶμεν, ὑστερήσαντες τοῦ καιροῦ καὶ τῆς ὥρας. ἐπειδὴ ἐντεῦθεν πολλαὶ παραπόλλυνται δυνάμεις, αἱ μὲν ὑστερήσασαι, ἢ (αἱ δὲ *malim*) προλαβοῦσαι τὸν ὡρισμένον τῆς ἡμέρας καιρὸν ἢ τῆς νυκτός, ὥσπερ καὶ Ἀμβρακιῶται. Τοῦ γὰρ Νικ. κ. τ. λ. 8. * παραγγείλας. *Et deinde* * ποιήσασθαι. *Sententia utcumque patet, licet in oratione nonnihil turbatum mutilatumque sit.*

injectis, in interiorem partem muri detrahebant, ita ut contus super pinna præfringeretur, falce ipsi potirentur. Adhæc crebris eruptionibus fortiter pugnantes, & modo noctu in custodias operum, modo interdiu propalam in stationes impressionem facientes, moram nectebant obsidioni.

Quum enim *Nicander* extra urbem versaretur, & quingentos equites misisset in urbem, qui etiam per interjectum hostium vallum forti impetu perruperunt in urbem; præceperat, ut constituta die illi ex urbe egredientes impetum in hostem facerent; ipse, [extrinsecus se adfore, &] periculum cum eis partiturum, promiserat.

Et

Ol. 147. 3. Ambraciæ oppugnatio.

κινδύνου. Καὶ αὐτῶν μὲν εὐψύχως τῆς πόλεως ἐξ- 9
ορμησάντων, καὶ γενναίως ἀγωνισαμένων, τοῦ δὲ Νικάνδρου καθυστερήσαντος, εἴ τε καταπλαγέντος τὸν κίνδυνον, εἴ τε καὶ ἀναγκαῖα νομίσαντος τὰ ἐν οἷς διέτριβε πράγματα, ἠτλήθησαν τῆς ἐπιβολῆς.

XI. (Πολλαὶ γὰρ πόλεις καὶ μετὰ τὴν τῶν τειχῶν καταστροφὴν περιεγένοντο τῶν ἐναντίων, ὥσπερ καὶ Ἀμβρακία.) Τῶν γὰρ Ῥωμαίων συνεχῶς βιαζομέ- 2
νων τοῖς κριοῖς τὸ τεῖχος, ἀεί τι *· οὐ μὴν εἰς τὴν 3
πόλιν ἐδύναντο παρελθεῖν διὰ τῶν πτωμάτων, διὰ τὸ τοὺς ἔνδον ἀντοικοδομεῖν, καὶ μάχεσθαι γενναίως ἐπὶ τοῦ πίπτοντος μέρους τοὺς Αἰτωλούς. Ὅθεν 4
καὶ ἀπελπίσαντες τοῦ διὰ τῆς βίας ἑλεῖν τὴν πόλιν, πρὸς τὸ ὑπορύττειν ὥρμησαν. Ἀλλὰ καὶ ταύ- 5
της

9. *καὶ αὐτῶν μὲν. αὐτῶν ex conject. scripsi, cum esset αὐτοῖς. καὶ vero ex ora libri adsciui.* Ibid. *νομίσαντος & dein πράγματα correxi. νομίσαντες & πραγμάτων erat in exemplari.*

XI. 1. Vncis *inclusi verba, quæ an Polybiana sint haud satis liquet.*
2. *ἀεί τι *. Supple ἔπεσε, κατέπεσε, aut simile verbum.*

Et illi quidem animose urbe egressi sunt, fortiterque pugnarunt: sed, quoniam in tempore non aderat *Nicander*, siue metu periculi deterritus, siue quod necessaria putaverit negotia quibus districtus est, effectu caruit illorum conatus.

11. (Etenim multæ urbes, etiam post murorum euersionem, hostem superarunt; quemadmodum *Ambraciæ* accidit.) Nam quum *Romani* adsidue arietibus murum quaterent, semper quidem aliquid dejiciebatur: at in urbem tamen per ruinas penetrare non potuerunt, quia & oppidani intus nouum murum objiciebant, & *Aetoli* ruinis superstantes egregie pugnabant. Vnde etiam aperta vi urbem capere desperantes, ad *subfodiendos muros* se contulerunt. Sed & ab hoc astu repulsi

της τῆς μηχανῆς ἀπεκρούσθησαν, στρατηγικώτερον τῶν ἔνδον ἀντιπαραταξαμένων, ὡς προϊὼν ὁ λόγος
6 δηλώσει, καὶ αἰσθομένων τὸ τούτων εὕρημα. Ἀσφαλισάμενοι [γὰρ] τὸ μέσον ἔργον τῶν τριῶν τῶν προϋπαρχόντων οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ σκεπάσαντες ἐπιμελῶς τοῖς γέῤῥοις, προεβάλλοντο στοὰν παράλλη-
7 λον τῷ τείχει, σχεδὸν ἐπὶ δύο πλέθρα. καὶ λαβόντες ἀρχὴν ἐκ ταύτης, ὤρυττον ἀδιαπαύστως καὶ
8 τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν ἐκ διαδοχῆς. Ἐφ' ἱκανὰς οὖν ἡμέρας ἐλάνθανον τοὺς ἔνδον φέροντες ἔξω
9 τὸν χοῦν διὰ τῆς σύριγγος. Ὡς δὲ μέγας ὁ σωρὸς ἐγένετο τῆς ἐκφερομένης γῆς, καὶ σύνοπτος τοῖς ἐκ τῆς πόλεως, οἱ προεστῶτες τῶν πολιορκουμένων ὤρυττον τάφρον ἔσωθεν ἐνεργῶς, παράλληλον τῷ
10 τείχει καὶ τῇ στοᾷ τῇ πρὸ τῶν πύργων. Ἐπειδὴ δὲ βάθος ἔσχεν ἱκανὸν, ἑξῆς ἔθηκαν παρὰ τὸν ἕνα τοῖχον τῆς τάφρου ἐγγὺς τῷ τείχει χαλκώματα

A.V. 565. Ambraciæ oppugnatio.

5. τῶν ἔνδον ἀντιπαραταξαμένων *ex conject. correxi. In exemplari erat* τὰ ἔνδον παραταξάμενοι. Ibid. τὸ τούτων εὕρημα *pariter ex noſtra eſt conject. cum* τὸ πονεύρημα *in exemplari eſſet.*
6. γὰρ *connexionis cauſa adjeci.*

repulſi ſunt; quum illi, qui in oppido erant, peritiſſime ex arte militari omnia adminiſtrarent, ut ſermo procedens docebit, & inventum illorum intelligerent. *Romani* igitur, bene munito medio ex tribus, quæ jam ante erant, opere, & diligenter cratibus tuto, porticum objiciunt directione muro parallela, ducentorum fere pedum longitudine. Inde incipientes, per vices continuato labore, & nocte & interdiu fodiebant: atque ita terram egerentes ex *cuniculo* per bene multos dies fefellerunt oppidanos. Vt vero egeſtæ terræ tumulus increvit, & in conſpectum oppidanis venit; præfecti eorum qui obſidebantur impigre foſſam intus ducunt, parallelam muro & porticui quæ ante turres erat. Quæ ubi ad juſtam profunditatem eſt perducta, ad alterum deinde foſſæ latus prope murum adpoſuerunt continua ſerie

Ol. 147. 3. Ambraciæ oppugnatio.

συνεχῆ, λεπτότατα ταῖς κατασκευαῖς, οἷον λεκά-
νας καὶ ἕτερα ὅμοια τούτοις. καὶ παρὰ ταῦτα διὰ 11
τῆς τάφρου παριόντες, ἠκροῶντο τοῦ ψόφου τῶν
ὀρυττόντων ἔσωθεν. Ἐπεὶ δὲ ἐσημειώσαντο τὸν τό- 12
πον, καθ' ὃν ἐδήλου τινὰ τῶν χαλκωμάτων διὰ τῆς
συμπαθείας, (ἀντήχουν γὰρ πρὸς τὸν ἐκτὸς ψό-
φον·) ὤρυττον ἔσωθεν ἐπικαρσίαν πρὸς τῇ ὑπαρ-
χούσῃ ἄλλην κατὰ γῆς τάφρον ὑπὸ τὸ τεῖχος, στο-
χαζόμενοι τοῦ συμπεσεῖν ἐναντίοι τοῖς πολεμίοις.
Ταχὺ δὲ τούτου γενομένου, διὰ τὸ τοὺς Ῥωμαίους 13
μὴ μόνον ἀφῖχθαι πρὸς τὸ τεῖχος ὑπὸ γῆς, ἀλλὰ
καὶ διεστυλωκέναι τόπον ἱκανὸν τοῦ τείχους ἐφ' ἑκά-
τερον τὸ μέρος τοῦ ὀρύγματος, συνέπεσον ἀλλήλοις.
Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐμάχοντο ταῖς σαρίσσαις ὑπὸ 14
γῆν. ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἐδύναντο μέγα ποιεῖν, διὰ τὸ προ-
βάλλεσθαι θυρεοὺς καὶ γέῤῥα πρὸ αὐτῶν ἀμφοτέ-
ρους· τὸ τηνικάδε ὑπέθετό τις τοῖς πολιορκουμένοις, 15
πίθον

14. *ἀμφοτέρους scribendum putavi, cum esset ἀμφότεροι.*

ſerie *ænea vaſa inſtrumentaque* tenuiſſimæ fabricæ, veluti pelves, aliaque ſimilia: &, dum præter has pelves per foſſam prætereunt, auribus captabant intus ſtrepitum fodientium. Sic igitur loco illo bene notato, ubi quædam ex vaſis per *ſympathiam* quamdam & naturæ concentum (*reſonabant* enim illa *ad exteriorem ſonum*) ſignificationem faciebant; intus ex ea foſſa, quam fecerant, e transverſo aliam ſub terra foſſam foderunt ſubtus murum, ea directione, qua ex adverſo occurſuros ſe hoſtibus conjectabant. Qua foſſa celeriter perfecta, quia Romani ſub terra non modo ad murum pervenerant, ſed jam quoque multam ejus partem ſudibus ſuſpenderant ab utraque foſſæ parte; invicem congreſſi ſunt. Ac primo quidem ſariſſis ſub terra pugnarunt. Quum vero ſic nihil magni momenti efficerent, quoniam utrique clypeos & crates ante ſe projiciebant; aliquis tandem ſubgeſſit obſeſſis, ut *dolio* ante

A. V. 565. Ambraciæ oppugnatio.

πίθον προθεμένους ἁρμοστὸν κατὰ τὸ πλάτος τῷ
μετάλλῳ, τρυπῆσαι τὸν πυθμένα, καὶ περαιώσαν-
τας αὐλίσκον σιδηροῦν ἴσον τῷ τεύχει, πλῆσαι τὸν
πίθον τῷ πτίλῳ λεπτῷ, καὶ πυρὸς μικρὸν ἐμβα-
16 λεῖν ὑπ' αὐτὸ τοῦ πίθου τὸ περιστόμιον· κἄπειτα
σιδηροῦν πῶμα τρημάτων πλῆρες τῷ στόματι περι-
τιθέντας, ἀσφαλῶς εἰσάγειν διὰ τοῦ ὀρύγματος,
17 νεύοντι τῷ στόματι πρὸς τοὺς ὑπεναντίους· ὁπότε
δὲ ἐγγίσαιεν τοῖς πολεμίοις, περισάξαντες τὰ χείλη
τοῦ πίθου πανταχόθεν, τρήματα δύο καταλιπεῖν
ἐξ ἑκατέρου τοῦ μέρους, δι' ὧν διωθοῦντες τὰς σα-
ρίσσας, οὐκ ἐάσουσι προσιέναι τῷ πίθῳ τοὺς ὑπ-
18 εναντίους· μετὰ δὲ ταῦτα λαβόντας ἀσκὸν, οἷς οἱ
χαλκεῖς χρῶνται, καὶ προσαρμόσαντας πρὸς τὸν
αὐλὸν τὸν σιδηροῦν, φυσᾷν ἐνεργῶς τὸ πρὸς τῷ στό-
19 ματι πῦρ ἐν τοῖς πτίλοις ἐγκείμενον· κατὰ τοσοῦ-
τον

15. *περαιώσαντας ex conject. tentavi.* πλειώσαντας *est in exempl. quod in* λειώσαντες *mutavit Gronov.* Ibid. ἴσον. *Forsan* ἰσομήκη *scripsit Polyb.* 17. ἐξ ἑκατέρου. *Sic editum est apud Heronem.* ἐφ' ἑκατ. *edidit Gronov.* 18. ἀσκὸν *ex Gronovii conject. recepi. Mendose exemplar* χαλκὸν *habet.* Ibid. τὸ πρ. τῷ στόμ. πῦρ *ex nostra emend. Vulgo* τῷ δὲ πυρὶ.

ante ſe poſito, quod amplitudini cuniculi reſponderet, fundum ejus perforarent, transmitterentque *ferream fiſtulam* pari cum dolio longitudine: dolium deinde *tenui pluma* implerent, & parum ignis ſub ipſum dolii os ſubjicerent; tum ferreo operculo, foraminibus pleno, ori impoſito, ſecure per foſſam ingererent dolium, ore in hoſtes obverſo; ubi vero hoſtibus adpropinquarent, obturato undique omni ſpatio circa labia dolii, duo tantum ab utraque parte foramina relinquerent, per quæ porrectis ſariſſis hoſtes, ne ad dolium accedere poſſent, prohiberent: poſthæc *folle*, quali utuntur fabri, ad fiſtulam ferream adaptato, ignem, qui plumæ prope os dolii ſubjectus eſſet, valide ſubflarent; fiſtulam ſemper in tantum

Ol. 147. 3. Ambraciæ oppugnatio.

τον ἐπαγομένους ἀεὶ τὸν αὐλὸν ἐκτὸς, καθόσον ἐκ-
κάηται τὰ πτίλα. Γενομένων δὲ πάντων καθάπερ 20
προεῖπον, τό τε πλῆθος τοῦ καπνοῦ συνέβαινε πο-
λὺ γενέσθαι, καὶ τῇ δριμύτητι διαφέρον διὰ τὴν φύ-
σιν τῶν πτίλων, φέρεσθαί τε πᾶν εἰς τὸ τῶν πολε-
μίων ὄρυγμα. ὥστε καὶ λίαν κακοπαθεῖν τοὺς Ῥω- 21
μαίους, οὔτε κωλύειν οὔτε ὑπομένειν δυναμένους ἐν
τοῖς ὀρύγμασι τὸν καπνόν.

XII. De pace agitur cum Aetolis.

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον οἱ παρὰ τῶν Ἀθηναίων
καὶ τῶν Ῥοδίων πρέσβεις ἧκον ἐπὶ τὸ στρατόπεδον
τῶν Ῥωμαίων, συνεπιληψόμενοι τῶν διαλύσεων.
Ὅ τε βασιλεὺς τῶν Ἀθαμάνων Ἀμύνανδρος παρε- 2
γένετο, σπουδάζων ἐξελέσθαι τοὺς Ἀμβρακιώτας ἐκ
τῶν περιεστώτων κακῶν, δοθείσης αὐτῷ τῆς ἀσφα-
λείας ὑπὸ τοῦ Μάρκου διὰ τὸν καιρόν. πάνυ γὰρ 3
οἰκείως εἶχε πρὸς τοὺς Ἀμβρακιώτας, διὰ τὸ καὶ
πλείω

XII. 2. Ἀθαμάνων. *Rursus* Ἀθαμανῶν *Bav.*

tantum extrorſum retrahentes, in quantum pluma exarſiſſet. Quibus omnibus ita, ut dictum eſt, compoſitis, *immenſus fumus* eſt exortus, ſupra modum acer atque vehemens propter plumæ naturam; isque omnis in hoſtilem cuniculum ferebatur. Quo factum, ut valde laborarent Romani, quum nec prohibere nec tolerare fumum in cuniculo poſſent.

(*Legatio XXVIII.*)

12. Eo tempore *Athenienſium & Rhodiorum legati* ad caſtra Romana venere *ad pacem impetrandam adjuturi Aetolos.* Eodem & *Amynander* rex Athamanum, fide accepta a *Marco* (*Fulvio*) pro tempore, ſe contulit, *Ambracienſes* e præſentibus malis eripere ſatagens: hos enim ſingulari caritate complectebatur, quod majorem partem

πλείω χρόνον ἐν τῇ πόλει ταύτῃ διατετρῖφθαι κατὰ A.V. 565.
4 φυγήν. Ἧκον δὲ καὶ παρὰ τῶν Ἀκαρνάνων μετ'
ὀλίγας ἡμέρας ἄγοντές τινες τοὺς περὶ Δαμοτέλη.
ὁ γὰρ Μάρκος, πυθόμενος τὴν περιπέτειαν αὐτῶν,
ἔγραψε τοῖς Θουριεῦσιν, ἀνακομίζειν τοὺς ἄνδρας
5 ὡς αὑτόν. Πάντων δὲ τούτων ἠθροισμένων, ἐνηργεῖ-
6 το Φιλοτίμως τὰ πρὸς τὰς διαλύσεις. Ὁ μὲν οὖν
Ἀμύνανδρος κατὰ τὴν αὑτοῦ πρόθεσιν εἴχετο τῶν
Ἀμβρακιωτῶν, παρακαλῶν σώζειν σφᾶς αὐτούς·
εἶναι δὲ τοῦτο οὐ μακρὰν, ἐὰν βουλεύσωνται βέλ-
7 τιον περὶ αὐτῶν. Πλεονάκις δὲ προσπελάζοντος
αὐτοῦ τῷ τείχει, καὶ διαλεγομένου περὶ τούτων,
ἔδοξε τοῖς Ἀμβρακιώταις εἰσκαλέσασθαι τὸν Ἀμύ-
8 νανδρον εἰς τὴν πόλιν. τοῦ δὲ στρατηγοῦ συγχωρή-
σαντες τῷ βασιλεῖ τὴν εἴσοδον, οὗτος μὲν οὖν εἰσελ-
θὼν διελέγετο τοῖς Ἀμβρακιώταις περὶ τῶν ἐνεστώ-
των.

De pace agitur cum Aetolis.

4. Θουριεῦσιν. *Sic dare debuerunt scripti libri, in quibus mendose est* Ψουριεῦσιν. Θυριεῦσιν *edidit Casaub.* 6. ἐὰν βουλεύσωνται. ἐὰν μὴ βουλεύσ. *dant libri nostri. Particulam negantem delevit Vrsinus.* 8. οὗτος μὲν οὖν. *Particulam* οὖν *non agnoscit Bav.*

partem temporis Ambraciæ exſulaverat. Acarnanes item nonnulli poſt dies paucos venerunt, *Damotelem* & legationis illius comites adducentes. Marcus enim, certior factus de illorum legatorum caſu, ad *Thyrienſes* ſcripſerat, ut eos ad ſe reducerent. Hi igitur omnes poſtquam convenerunt, *de pacificatione* ſummo ſtudio agebatur. *Amynander,* ſicut initio ei propoſitum fuerat, finem nullum faciebat Ambracienſes monendi, hortandi, ut ſaluti conſulerent ſuæ; quæ non longe petenda ipſis eſſet, ſi modo ſaniora vellent inire conſilia. Qui quum perſæpe muris ſuccederet, deque iis rebus colloqueretur; placuit Ambracienſibus, Amynandrum in urbem vocare: quod & conſul regi permiſit, ut faceret. Et ille quidem oppidum ingreſſus, de præſenti negotio cum Ambra-

Ol. 147. 3. De pace agitur cum Aetolis.

των. Οἱ δὲ παρὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Ῥοδίων,
πρέσβεις, λαμβάνοντες εἰς τὰς χεῖρας τὸν στρα-
τηγὸν τῶν Ῥωμαίων, καὶ ποικίλως ὁμιλοῦντες, πραΰ-
νειν ἐπειρῶντο τὴν ὀργὴν αὐτοῦ. τοῖς δὲ περὶ τὸν 10
Δαμοτέλη καὶ Φαινέαν ὑπέθετό τις, ἔχεσθαι καὶ θε-
ραπεύειν τὸν Γάϊον Οὐαλέριον. οὗτος δ' ἦν Μάρκου 11
μὲν υἱὸς, τοῦ πρώτου συνθεμένου πρὸς Αἰτωλοὺς τὴν
συμμαχίαν, Μάρκου δὲ τοῦ τότε στρατηγοῦντος
ἀδελφὸς ἐκ μητρός· ἄλλως δὲ πρᾶξιν ἔχων νεανι-
κὴν, ἣν μάλιστα παρὰ τῷ στρατηγῷ πιστευόμενος.
ὃς παρακληθεὶς ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Δαμοτέλη, καὶ 12
νομίσας ἴδιον εἶναι τὸ πρᾶγμα, καὶ καθήκειν αὐτῷ
τὸ προστατῆσαι τῶν Αἰτωλῶν, πᾶσαν εἰσεφέρετο
σπουδὴν καὶ φιλοτιμίαν, ἐξελέσθαι σπουδάζων τὸ
ἔθνος ἐκ τῶν περιεστώτων κακῶν. Ἐνεργῶς δὲ παν- 13
ταχόθεν προσαγομένης τῆς φιλοτιμίας, ἔλαβε τὸ
πρᾶγμα

11. *ἣν μάλιστα ex Reiskii conject: οἱ μάλ. Bav. ᾗ μάλιστα Vrsinus, ex ing. puto. Quod tenens Casaub. in fine ad* πιστευόμενος *ex ingenio adjecit* ἦν. 12. *Ἴδιον εἶναι* τὸ πρᾶγμα *correxit Vrsinus, in cujus cod. erat* τὰ πράγματα. *Sic & Bav. intra lineas, sed in contextu dat* τῷ πράγματι.

Ambraciensibus colloquebatur: interea vero legati Atheniensium & Rhodiorum adsidue Romanum imperatorem convenire, variaque oratione illum adgredi, quo iram ejus mollirent. Damoteli vero & Phæneæ suggessit aliquis, ut *C. Valerium* impensius colerent. Hic *Marci* [*Lævini*] filius erat, qui primus cum Aetolorum gente societatem pepigerat, Marci consulis frater, matre genitus eadem, juvenis alioquin gnavus atque eximie industrius, quo præcipue nomine apud Consulem gratia pollebat. Rogatus igitur a Damotele, suique maxime operis id esse ratus, sibique convenire, ut Aetolorum patrocinium susciperet; omne studium atque contentionem animi adhibuit, quo eam gentem tot malis circumstantibus eriperet. Estque tandem id negotium, omnibus

14 πρᾶγμα συντέλειαν. Οἱ μὲν γὰρ Ἀμβρακιῶται, πεισθέντες ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἐπέτρεψαν τὰ καθ' αὑτοὺς τῷ στρατηγῷ τῶν Ῥωμαίων, καὶ παρέδωκαν τὴν πόλιν, ἐφ' ᾧ τοὺς Αἰτωλοὺς ὑποσπόνδους ἀπελ- A.V.565. Tradit se Ambracia.
15 θεῖν. τοῦτο γὰρ ὑφείλοντο πρῶτον, τηροῦντες τὴν πρὸς τοὺς συμμάχους πίστιν.

Ὁ δὲ Μάρκος συγκατέθετο τοῖς Αἰτωλοῖς ἐπὶ XIII. Pax Aetolis data.
2 τούτῳ ποιήσασθαι τὰς διαλύσεις· Ὥστε διακόσια μὲν Εὐβοϊκὰ τάλαντα παραχρῆμα λαβεῖν, τριακόσια δ' ἐν ἔτεσιν ἕξ, πεντή-
3 κοντα καθ' ἕκαστον ἔτος· ἀποκατασταθῆναι δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τοὺς αὐτομόλους Ῥωμαίοις ἅπαντας, τοὺς παρ' αὐτοῖς ὄντας, ἐν ἓξ μησὶ χωρὶς λύτρων·
4 πόλιν δὲ μηδεμίαν ἔχειν ἐν τῇ συμπολιτείᾳ, μηδὲ μετὰ ταῦτα προσλαβέσθαι, τούτων, ὅσαι μετὰ τὴν Τίτου Κοϊντίου διάβασιν

XIII. 3. *Vocem* αἰχμαλώτους *non fuisse in exempl. monet Ursinus. Tria verba* καὶ τοὺς αἰχμ. *ignorat Bav. Idem mox* Ῥωμαίους *dat pro* Ῥωμαίοις. 4. μηδὲ. *Vulgo* μηδέ τινας μετὰ *invitis msstis.* Ibid. Τίτου Κοϊντίου *ex Livio correxit Ursinus.* Λευκίου Κορνιλίου *(sic) dant scripti libri.*

bus acriter connitentibus, ad exitum perductum. *Ambracienses* enim, a rege persuasi, *Romano consuli se permiserunt*, & pacti ut sine fraude abirent Aetoli, urbem tradiderunt: id enim primum ab iis est exceptum, fidem erga socios servantibus.

13. MARCUS vero his legibus *pacem cum Aetolis* fieri consensit: *Ut ducenta Euboica talenta præsentia Romani ab Aetolis acciperent; tum trecenta intra annos sex, pensionibus æquis: captivos perfugasque omnes, qui apud Aetolos essent, intra proximos sex menses sine pretio redderent Romanis: urbem ne quam formulæ sui juris haberent, aut postea facerent, quæ post id tempus, quo Titus Quin-*

Ol. 147. 3. Pax Aetolis data.

βασιν ἑάλωσαν ὑπὸ Ῥωμαίων, ἢ φιλίαν
ἐποιήσαντο πρὸς Ῥωμαίους· Κεφαλλη- 5
νίους δὲ πάντας ἐκσπόνδους εἶναι τούτων
τῶν συνθηκῶν. Ταῦτα μὲν οὖν ὑπετυπώθη τό- 6
τε κεφαλαιωδῶς περὶ τῶν διαλύσεων. ἔδει δὲ τούτοις
πρῶτον μὲν εὐδοκῆσαι τοὺς Αἰτωλοὺς, μετὰ δὲ ταῦ-
τα γίγνεσθαι τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ Ῥωμαίους. Οἱ μὲν 7
οὖν Ἀθηναῖοι καὶ Ῥόδιοι παρέμενον αὐτοῦ, καραδο-
κοῦντες τὴν τῶν Αἰτωλῶν ἀπόφασιν· οἱ δὲ περὶ τὸν
Δαμοτέλη ἐπανελθόντες διεσάφουν τοῖς Αἰτωλοῖς
περὶ τῶν συγκεχωρημένων. Τοῖς μὲν οὖν ὅλοις εὐ- 8
δόκουν, καὶ γὰρ ἦν αὐτοῖς ἅπαντα παρὰ τὴν προσ-
δοκίαν· περὶ δὲ τῶν πόλεων τῶν πρότερον συμπολι-
τευομένων αὐτοῖς διαπορήσαντες ἐπὶ ποσὸν, τέλος
συγκατέθεντο τοῖς προτεινομένοις. Ὁ δὲ Μάρκος, 9
παραλαβὼν τὴν Ἀμβρακίαν, τοὺς μὲν Αἰτωλοὺς
ἀφῆ-

Ambracia, Pyrrhi olim regia.

Quinctius trajecisset in Græciam, aut vi capta ab Romanis esset, aut voluntate in amicitiam eorum venisset: Cephallenii vero universi ut extra jus fœderis essent. Hæc summa capita sunt ejus pacis, cujus prima delineatio tunc temporis facta est. Quæ priusquam rata essent, oportebat ut ante omnia Aetoli ea comprobarent, deinde ut ad senatum populumque Romanum omnia referrentur. Igitur *Athenienses & Rhodii* in castris manserunt, responsum Aetolorum exspectantes. *Damoteles* vero, quique erant cum ipso, in Aetoliam reversi, quæ impetraverant, Aetolis exposuerunt. Et illi ceteris quidem adsentiri omnibus; omnia enim supra eorum spem erant: de urbibus vero, quæ concilii Aetolorum prius fuerant, quum aliquamdiu inter sese disputassent, tandem de his quoque oblatas conditiones acceperunt. *Marcus* [*Fulvius,*] tradita sibi Ambracia, Aetolos, ut erat conventum, post datam

ἀφῆκεν ὑποσπόνδους· τὰ δ᾽ ἀγάλματα, καὶ τοὺς A.V.565.
ἀνδριάντας, καὶ τὰς γραφὰς, ἀπήγαγεν ἐκ τῆς
πόλεως, ὄντα καὶ πλείω, διὰ τὸ γεγονέναι βασί-
10 λειον Πύῤῥου τὴν Ἀμβρακίαν. ἐδόθη δ᾽ αὐτῷ καὶ
11 στέφανος ἀπὸ ταλάντων πεντήκοντα καὶ ρ´. Ταῦ-
τα δὲ διοικησάμενος ἐποιεῖτο τὴν πορείαν εἰς τὴν με-
σόγειον τῆς Αἰτωλίας, θαυμάζων ἐπὶ τῷ μηδένα αὐ-
12 τῷ παρὰ τῶν Αἰτωλῶν ἀπαντᾶσθαι. Παραγενόμε- Argos Amphilochium.
νος δὲ πρὸς Ἄργος, τὸ καλούμενον Ἀμφιλοχικὸν,
κατεστρατοπέδευσεν, ὅπερ ἀπέχει τῆς Ἀμβρακίας
13 ρπ´ στάδια. ἐκεῖ δὲ συμμιξάντων αὐτῷ τῶν περὶ
τὸν Δαμοτέλη, καὶ διασαφούντων, ὅτι δέδοκται τοῖς
Αἰτωλοῖς βεβαιοῦν τὰς δι᾽ ἑαυτῶν γεγενημένας ὁμο-
λογίας, διεχωρίσθησαν, Αἰτωλοὶ μὲν εἰς τὴν οἰκείαν,
14 Μάρκος δὲ εἰς τὴν Ἀμβρακίαν. Κᾀκεῖσε παραγε-
νόμενος, οὗτος μὲν ἐγίγνετο περὶ τὸ περαιοῦν τὴν
15 δύναμιν εἰς τὴν Κεφαλληνίαν. οἱ δ᾽ Αἰτωλοὶ προχει-
ρισάμενοι Φαινέαν καὶ Νίκανδρον πρεσβευτὰς ἐξέ-
16 πεμψαν εἰς τὴν Ῥώμην περὶ τῆς εἰρήνης. ἁπλῶς
γὰρ

datam fidem abire permiſit; ſigna, ſtatuas, & tabulas pictas urbe avexit: quarum rerum eo major ibi reperta eſt copia, quod *regia Pyrrhi* quondam *Ambracia* fuerat. Data & corona aurea conſuli centum quinquaginta pondo. His ad hunc modum adminiſtratis, in mediterranea Aetoliæ Marcus proficiſcitur, admirans quod nemo Aetolorum ſibi occurreret. Ad *Argos Amphilochium*, quod Ambracia tria ferme & viginti millia paſſuum diſtat, ut venit, caſtra ibi poſuit. Eo loci *Damoteles* ipſum convenit, & Aetolorum decretum aperuit, quo pacem a ſe impetratam ab Romanis comprobaverant. Deinde diſceſſerunt, Aetoli in patriam, Marcus vero Ambraciam. Quo ubi ventum eſt, dum ipſe in Cephalleniam copias trajicit, Aetoli Phæneam & Nicandrum legatos Romam mittunt, acturos de pace: omni-

Ol.147.3. γὰρ οὐδὲν ἦν κύριον τῶν προειρημένων, εἰ μὴ καὶ τῷ
δήμῳ δόξαι τῷ τῶν Ῥωμαίων.

XIV. Legati mittuntur Romam.

Οὗτοι μὲν οὖν παραλαβόντες τούς τε Ῥοδίους
καὶ τοὺς Ἀθηναίους, ἔπλεον ἐπὶ τὸ προκείμενον.
παραπλησίως δὲ καὶ Μάρκος ἐξαπέστειλε Γάϊον 2
τὸν Οὐαλέριον καί τινας ἑτέρους τῶν φίλων, πρά-
ξοντας τὰ περὶ τῆς εἰρήνης. Ἀφικομένων δ' εἰς 3
τὴν Ῥώμην, πάλιν ἐκαινοποιήθη τὰ τῆς ὀργῆς πρὸς

Pacem impedire studet Philippus.

Αἰτωλοὺς διὰ Φιλίππου τοῦ βασιλέως. ἐκεῖνος γὰρ 4
δοκῶν ἀδίκως ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν ἀφαιρεῖσθαι τὴν
Ἀθαμανίαν καὶ τὴν Δολοπίαν, διεπέμψατο πρὸς
τοὺς φίλους, ἀξιῶν αὐτοὺς συνεργισθῆναι, καὶ μὴ
προσδέξασθαι τὰς διαλύσεις. Διὸ καὶ τῶν μὲν Αἰ- 5
τωλῶν εἰσπορευθέντων, παρήκουεν ἡ σύγκλητος·
τῶν δὲ Ῥοδίων καὶ τῶν Ἀθηναίων ἀξιούντων, ἐνετρά-
πη καὶ προσέσχε τὸν νοῦν. Καὶ γὰρ ἐδόκει Δάμις 6
ὁ Ἰκη-

XIV. 6. Δάμις. Leon, Icesiæ filius, *nominatur apud Livium.*

no enim nihil eorum, quæ diximus, ratum erat, priusquam populus Romanus id comprobasset.

14. Ita isti, Rhodiorum & Atheniensium legatis adsumtis, ad perficiendum quod destinaverant sunt profecti. Sed & Marcus *C. Valerium* & quosdam alios ex amicis in urbem misit, qui in petenda pace Aetolos adjuvarent. Romæ vero, postquam eo legati advenerunt, revocata est ira adversus Aetolos per *Philippum* regem: qui Athamaniam & Dolopiam injuria sibi fuisse ereptas ab Aetolis existimans, per legatos cum amicis egerat, ut sua gratia Patres Aetolis irascerentur, neque pacem probarent. Itaque etiam ingressos in senatum Aetolos Patres negligenter audiverunt: sed deprecantibus pro illis Rhodiorum & Atheniensium legatis, mutatus est eorum animus, & Aetoli æquis auribus sunt auditi. Visus est enim *Damis,* Iceliæ

A.V. 565. Damidis Atheniensis oratio pro Aetolis.

ὁ Ἰκησίου ἄλλα τε καλῶς εἰπεῖν, καὶ παραδείγματι πρὸς τὸ παρὸν οἰκείῳ χρήσασθαι κατὰ τὸν λόγον. Ἔφη γάρ· Ὀργίζεσθαι μὲν εἰκότως τοῖς Αἰτωλοῖς· πολλὰ γὰρ εὖ πεπονθότας τοὺς Αἰτωλοὺς ὑπὸ Ῥωμαίων, οὐ χάριν ἀποδεδωκέναι τούτων, ἀλλ᾽ εἰς μέγαν ἐνηνοχέναι κίνδυνον τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν, ἐκκαύσαντας τὸν πρὸς Ἀντίοχον πόλεμον. ἐν τούτῳ δὲ διαμαρτάνειν τὴν σύγκλητον, ἐν ᾧ τὴν ὀργὴν φέρει ἐπὶ τοὺς Αἰτωλούς. Εἶναι γὰρ τὸ συμβαῖνον ἐν ταῖς πολιτείαις περὶ τὰ πλήθη παραπλήσιον τῷ γιγνομένῳ περὶ τὴν θάλασσαν. καὶ γὰρ ἐκείνην κατὰ μὲν τὴν αὑτῆς φύσιν ἀεί ποτ᾽ εἶναι γαληνὴν καὶ καθεστηκυῖαν, καὶ συλλήβδην τοιαύτην, ὥστε μηδέποτ᾽ ἂν ἐνοχλῆσαι μηδένα τῶν προσπελαζόντων αὐτῇ καὶ χρωμένων· ἐπειδὰν δ᾽ ἐμπεσόντες εἰς αὐτὴν ἄνεμοι βίαιοι ταράξωσι, καὶ παρὰ φύσιν ἀναγκάσωσι

6. ὁ Ἰκησίου. *In libris nostris est* ὁ Κιχησίων, *pro quo Vrsinus ex Livio* ὁ Ἰκεσίου *edidit. Nos* η *pro* ε *restituimus.* Ibid. ἄλλα τε. τἄλλα τε *malim.* 7. εἰς μέγαν *restitui ex Bav. Vulgo* εἰς μέσον. 8. τοὺς Αἰτ. *An* εἰς πάντας τοὺς Αἰτωλούς?

Icesiæ filius, cum alia multa præclare in oratione quam habuit dixisse, tum & exemplo ad id, quod agebatur, adcommodatissimo esse usus. Dixit enim: *Iure quidem Romanos Aetolis irasci,* qui, *magnis a populo Romano beneficiis adfecti, nequaquam pro iis parem gratiam retulissent, sed Romanorum imperium, excitato bello adversus Antiochum, in magnum periculum adduxissent. Ceterum errare Romanos in eo, quod universæ genti propterea succenseant. Simile enim in civitatibus evenire multitudini, ac solet in mari. Nam mare natura quidem sua tranquillum semper esse ac sedatum, & omnino ejusmodi, ut accedentibus ad se & periculum sui facientibus nullam exhibeat molestiam: ubi vero irruentium ventorum vi fuerit concitatum, & præter naturam suam agitatum, nihil*

Ol.147.3. Damidis oratio pro Aetolis.

σωσι κινεῖσθαι, τότε μηδὲν ἔτι δεινότερον εἶναι, μηδ φοβερώτερον θαλάττης· ὃ καὶ νῦν τοῖς κατὰ τὴ Αἰτωλίαν συμπεσεῖν. Ἕως μὲν γὰρ ἦσαν ἀκέραιοι πάντων τῶν Ἑλλήνων ὑπῆρχον ὑμῖν εὐνούστατοι κα βεβαιώτατοι συνεργοὶ πρὸς τὰς πράξεις. ἐπεὶ δ ἀπὸ μὲν τῆς Ἀσίας πνεύσαντες Θόας καὶ Δικαίαρ-χος, ἀπὸ δὲ τῆς Εὐρώπης Μενέστας καὶ Δαμόκρι-τος συνετάραξαν τοὺς ὄχλους, καὶ παρὰ φύσι ἠνάγκασαν πᾶν καὶ λέγειν καὶ πράττειν· τότε δ κακῶς φρονοῦντες, ἐβουλήθησαν μὲν ὑμῖν, ἐγένοντ δ' αὐτοῖς αἴτιοι κακῶν. Δεῖ δὲ ὑμᾶς πρὸς μὲν ἐκεί-νους ἔχειν ἀπαραιτήτως· ἐλεεῖν δὲ τοὺς πολλοὺς καὶ διαλύεσθαι πρὸς αὐτοὺς, εἰδότας, ὅτι γενόμενο πάλιν ἀκέραιοι, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἔτι νῦν ὑφ ὑμῶν σωθέντες, εὐνούστατοι πάλιν ἔσονται πάντω Ἑλλή

11. τότε μηδὲν. τότε μηθὲν Bav. 13. πνεύσαντες ex Livi correxit Vrsin. πλεύσαντες mssti nostri. Ibid. Μενέστας. Μενε στᾶς scribendum monuit Reisk. Μενέστρατος nominatur superiu apud Polyb. 15. Δεῖ δὲ ὑμᾶς πρὸς μὲν ἐκείνους. Pro his, i msstis nil aliud est, nisi καὶ πρὸς ἐκείνους. Cetera supplevit Vrsin

hil jam sævius neque terribilius esse mari. Id ipsum & Aetolis hoc tempore evenisse. Hos, quamdiu mentis suæ compotes fuissent, præcipua inter omnes Græcos benevolentia populum Romanum esse prosecutos, inque omnibus inceptis constantissime illum adjuvisse. Postea vero quam ab Asia Thoas & Dicæarchus, ab Europa Menestas & Damocritus flare cœpissent, & multitudinem concitassent, ac contra naturam suam quidvis dicere & facere compulissent; tum enimvero inquit, pravis consiliis usi dum vobis nocere student sibi ipsi tanta hæc mala ar cessiverunt. Vos igitur erg illos quidem homines oporte esse inexorabiles; multitudi nem vero miserari, & cun ea conciliari; persuasos, Ae tolorum populum, mentis suæ iterum compotem factum cum ad cetera beneficia vestr hic cumulus accesserit, ut jam servati a vobis fuerint, benevolentia erga vos Græcos omnes denuo esse superaturum.

Ἑλλήνων. Ὁ μὲν οὖν Ἀθηναῖος, ταῦτα εἰπὼν, ἔπεισε τὴν σύγκλητον διαλύεσθαι πρὸς τοὺς Αἰτωλούς. A.V.565.

XV. Confirmatur pax cum Aetolis.

Δόξαντος δὲ τῷ συνεδρίῳ, καὶ τοῦ δήμου συνεπιψηφίσαντος, ἐκυρώθη τὰ κατὰ τὰς διαλύσεις. Τὰ δὲ κατὰ μέρος ἦν τῶν συνθηκῶν ταῦτα. Ὁ δῆμος ὁ τῶν Αἰτωλῶν τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν δυναστείαν τοῦ δήμου τῶν Ῥωμαίων ἀδόλως τηρείτω. Πολεμίους μὴ διαγέτω διὰ τῆς χώρας καὶ τῶν πόλεων ἐπὶ Ῥωμαίους ἢ τοὺς συμμάχους καὶ φίλους αὐτῶν· μηδὲ χορηγείτω μηδὲν δημοσίᾳ βουλῇ. Ἐχθρὸν καὶ φίλον τὸν αὐτὸν ἐχέτω τοῖς Ῥωμαίοις· καὶ ἐὰν πολεμῶσι πρός τινας Ῥωμαῖοι, πολεμείτω πρὸς αὐτοὺς ὁ δῆμος ὁ τῶν Αἰτωλῶν. Τοὺς δὲ δραπέτας καὶ τοὺς αἰχμαλώτους πάντας τοὺς Ῥωμαίων καὶ τῶν συμμά-

O 3

XV. 2. *Verba* ἀδόλως τηρείτω *absunt a msstis nostris. Ex Livio adjecit Vrsinus.* 3. *Vocab.* πολεμίους, *quod ad sententiam etiamnum deerat, ex eodem Livio supplevi, monente Reiskio.*

rum. Hac oratione persuasit patribus legatus Atheniensis, ut pacem cum Aetolis facerent.

15. Quod quum Senatus censuisset, Populusque jussisset, *confirmata pax* est. Fuerunt autem ejus pacis conditiones hæ: *Imperium majestatemque populi Romani gens Aetolorum conservato sine dolo malo. Ne quem exercitum, qui adversus Romanos aut socios amicosque eorum ducetur, per fines suos & urbes transire sinito, neve ulla ope publico consilio juvato. Hostes eosdem & amicos habeto, quos populus Romanus: si adversus quos Romani bellum gerant, contra eosdem & populus Aetolorum bellum gerito. Perfugas, fugitivos, captivosque Romanorum aut sociorum reddunto Aeto-*

Ol.147.3. Pax Aetolis confirmata.

συμμάχων ἀποδότωσαν Αἰτωλοὶ (χωρὶς τῶν, ὅσοι κατὰ πόλεμον ἁλόντες εἰς τὴν ἰδίαν ἀπῆλθον, καὶ πάλιν ἑάλωσαν, καὶ χωρὶς τῶν, ὅσοι πολέμιοι Ῥωμαίων ἐγένοντο, καθ᾽ ὃν καιρὸν Αἰτωλοὶ μετὰ Ῥωμαίων συνεπολέμουν) ἐν ἡμέραις ρ′, ἀφ᾽ ἧς ἂν τὰ ὅρκια τελεσθῇ, τῷ ἄρχοντι τῷ ἐν Κερκύρᾳ· ἐὰν δὲ μὴ εὑρεθῶσί τινες ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ, ὅταν ἐμφανεῖς γένωνται, τότε ἀποδότωσαν χωρὶς δόλου· καὶ τούτοις μετὰ τὰ ὅρκια μὴ ἔστω ἐπάνοδος εἰς τὴν Αἰτωλίαν. Δότωσαν δὲ Αἰτωλοὶ ἀργυρίου μὴ χείρονος Ἀττικοῦ, παραχρῆμα μὲν τάλαντα Εὐβοϊκὰ σ′ τῷ στρατηγῷ τῷ ἐν τῇ Ἑλλάδι· ἀντὶ τρίτου μέρους τοῦ ἀργυρίου χρυσίον, ἐὰν βούλωνται, διδόντες, τῶν δέκα μνῶν ἀργυρίου, χρυσίου μνᾶν διδόντες. Ἀφ᾽ ἧς δ᾽ ἂν ἡμέρας τὰ ὅρκια τμηθῇ ἐν ἔτε-

σι

6. τῷ ἐν Κερκ. τῶν ἐν Κερκύρᾳ Bav. 9. ἀφ᾽ ἧς δ᾽ ἄν. Conjunctionem δὲ ex conject. inserui.

Aetoli; præterquam si qui capti, cum domos rediissent, iterum capti sunt, aut si qui ex illis capti sunt, qui tum hostes erant Romanis, cum inter auxilia Romana Aetoli essent. Ceteri intra dies centum post fœdus ictum præfecto qui Corcyræ est, tradantur: si qui non comparebunt, eorum quisque, quando inventus fuerit, sine dolo malo tradatur: atque his, post fœdus, in Aetoliam reditus ne esto. Argenti, quod Attico deterius non sit, ducenta Euboica talenta præsentia proconsuli, in Achaia agenti, Aetoli darent. Pro tertia argenti parte aurum si dare mallent, darent, dum pro decem libris argenti unam auri penderent. A quo die sancitum fœdus esset, in proxi-

σι τοῖς πρώτοις ἓξ, κατὰ τὸ ἔτος ἕκα- A.V.565.
στον, τάλαντα ν'· καὶ τὰ χρήματα καθι- Pax cum Aetolis.
10στάτωσαν ἐν Ῥώμῃ. Δότωσαν Αἰτωλοὶ
ὁμήρους τῷ στρατηγῷ μ', μὴ νεωτέρους
ἐτῶν ιβ', μηδὲ πρεσβυτέρους μ', εἰς ἔτη ἕξ,
οὓς ἂν Ῥωμαῖοι προκρίνωσι, χωρὶς στρα-
τηγοῦ, καὶ ἱππάρχου, καὶ δημοσίου γραμ-
ματέως, καὶ τῶν ὡμηρευκότων ἐν Ῥώμῃ.
11καὶ τὰ ὅμηρα καθιστάτωσαν εἰς Ῥώμην·
ἐὰν δέ τις ἀποθάνῃ τῶν ὁμήρων, ἄλλον
12ἀντικαθιστάτωσαν. Περὶ δὲ Κεφαλλη-
13νίας, μὴ ἔστω ἐν ταῖς συνθήκαις. Ὅσαι
χῶραι καὶ πόλεις καὶ ἄνδρες, οἷς οὗτοι
ἐχρῶντο, ἐπὶ Τίτου Κοϊντίου καὶ Γναΐου
Δομετίου στρατηγῶν ἢ ὕστερον ἑάλωσαν,
ἢ εἰς

13. Ὅσαι χῶραι *&* ἄνδρες *correxi cum Perizonio. Vulgo* ὅσας χώρας *&* ἄνδρας. Ibid. Τίτου Κοϊντίου. Λευκίου Κοϊντίου *dant mssti codd. Vtrumvis teneamus, manebit in* horum Coss. commemoratione error memoriæ, *qui ab ipso Polybio profectus videtur, & ab eo ad Livium manavit.*

proximos sex annos quinquaginta talenta annua uti penderent. Eaque pecunia ut Romam tuto curetur, ipsi providento. Obsides XL. arbitratu consulis danto, ne minores duodecim annorum, neu majores quadraginta, in annos sex. Obses tamen ne esto prætor, præfectus equitum, scriba publicus, neu quis, qui ante obses fuerit apud Romanos. Obsides Romam transportandos ipsi curanto. Si quis obsidum diem suum obierit, alium vicem illius danto. Cephallenia extra pacis leges esto. Qui agri, quæ urbes, qui homines Aetolorum juris aliquando fuerunt, qui eorum T. Quinctio Cn. Domitio Coss. postve eos Coss. aut armis subacti, aut voluntate in

l.147.3 ἢ εἰς φιλίαν ἦλθον Ῥωμαίοις, τούτων τῶν
Pax cum Aetolis. πόλεων, καὶ τῶν ἐν ταύταις, μηδένα προσ-
λαβέτωσαν Αἰτωλοί. Ἡ δὲ πόλις καὶ ἡ 14
χώρα ἡ τῶν Οἰνιαδῶν, Ἀκαρνάνων ἔστω.
Τμηθέντων δὲ τῶν ὁρκίων ἐπὶ τούτοις, συντετέλεστο 15
τὰ τῆς εἰρήνης. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς Αἰτωλοὺς,
καὶ καθόλου τοὺς Ἕλληνας, τοιαύτην ἔσχε τὴν ἐπι-
στροφήν.

III.

BELLVM GALLO-GRAECVM,

gestum a CN. MANLIO COS.

XVI. Belli initium. Καθ' ὃν καιρὸν ἐν τῇ Ῥώμῃ τὰ περὶ τὰς συνθήκας, τὰς πρὸς Ἀντίοχον, καὶ καθόλου περὶ τῆς Ἀσίας αἱ πρεσβεῖαι διεπράττοντο, κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα τὸ τῶν Αἰτωλῶν ἔθνος ἐπολεμεῖτο, κατὰ τοῦτον συνέβη, τὸν περὶ τὴν Ἀσίαν πρὸς τοὺς Γαλάτας πόλεμον ἐπιτελεσθῆναι, ὑπὲρ οὗ νῦν ἐνιστάμεθα τὴν διήγησιν.

Μα-

in ditionem P. R. venerunt; ne quam earum urbium, aut hominum, qui in iis sunt, Aetoli recepisse velint. Oeniadæ, cum urbe agrisque, Acarnanum sunto. His legibus icto fœdere, pax consummata est. Et hunc quidem exitum *Bellum Aetolicum*, & omnino res in Græcia gestæ, habuerunt.

III.

Ecloga XXIX de Legationibus.

16. Quo tempore Romæ de pace cum Antiocho agebatur, & legatis, qui undique ad Romanos ex Asia venerant, opera dabatur, quo eodem in Græcia bellum urgebatur adversus Aetolos; tunc etiam *in Asia cum Gallogræcis bellum* est confectum, quod nunc exponere adgredior.

(*Excerpt.*

A.V. 565.

Μοαγέτης, ὁ τῆς Κιβύρας τύραννος, ὠμὸς ἦν XVII. Moagetes, Cibyræ tyrannus.
2 καὶ δόλιος. καὶ οὐκ ἄξιός ἐστιν, ἐκ παραδρομῆς, ἀλλὰ μετ᾽ ἐπιστάσεως τυχεῖν τῆς ἁρμοζούσης μνήμης.

3 Πλὴν συνεγγίζοντος Γναΐου, ὑπάτου Ῥωμαίων, τῇ Κιβύρᾳ, καὶ τοῦ Ἑλουΐου πεμφθέντος εἰς ἀπόπειραν, ἐπὶ τίνος ἐστὶ γνώμης, πρεσβευτὰς ἐξέπεμψε, παρακαλῶν, μὴ φθεῖραι τὴν χώραν, ὅτι φίλος ὑπάρχοι Ῥωμαίων, καὶ πᾶν ποιῆσαι τὸ παραγγελλόμε-
4 νον. καὶ ταῦτα λέγων ἅμα προὔτεινε στέφανον ἀπὸ
5 πεντεκαίδεκα ταλάντων. Ὧν ἀκούσας, αὐτὸς μὲν ἀφέξεσθαι τῆς χώρας ἔφη, πρὸς δὲ τὸν στρατηγὸν ἐκέλευσε πρεσβεύειν ὑπὲρ τῶν ὅλων· ἕπεσθαι γὰρ

O 5 αὐτὸν

XVII. 3. *Vocab.* Γναΐου, *quod deſideratur apud Vrſinum, dedit Bav. Verba autem* ὑπάτου Ῥωμαίων τῇ Κιβύρᾳ *præpoſtere in msstis poſita erant poſt* ἐστι γνώμης. *Suum in locum reſtituit Vrſinus.* Ibid. *Poſt* τῇ Κιβύρᾳ *intercidiſſe nonnihil puto, quod Livius his verbis expreſſit:* nec legatio ulla a Moagete veniebat. 5. *Poſt* ἀκούσας *adjiciendum nomen* Ἑλούϊος *putem cum Reisk.*

(*Excerpt. Valeſian. & Legatio XXX.*)

17. *Moagetes, Cibyræ* tyrannus, & crudelis & fraudulentus fuit: mereturque, ut non obiter, ſed adcurate & diligenter de eo, quæ ad rem faciunt, commemoremus.

Ceterum *Cnæo* [*Manlio*] conſule Romano adpropinquante *Cibyræ*, & C. Helvio ad tentandum *Moagetis* animum præmiſſo; legatos ille miſit, orans, ut *cohiberet a populatione agri militem: ſe enim populi Romani amicum eſſe, & imperata omnia facturum.* Simul hæc dicens coronam offerebat quindecim talentorum. His auditis *Helvius*, integros a populatione agros ſervaturum ſe pollicitus, ire ad conſulem legatos, & de ſumma rerum apud eum diſceptare juſſit; a ter-

Ol. 147. 3.
Moagetes, Cibyræ tyrannus.

αὐτὸν μετὰ τῆς στρατείας κατὰ πόδας. Γενομένου 6
δὲ τούτου, καὶ πέμψαντος τοῦ Μοαγέτου μετὰ τῶν
πρεσβευτῶν καὶ τὸν ἀδελφὸν, ἀπαντήσας κατὰ
πορείαν ὁ Γνάϊος, ἀνατατικῶς καὶ πικρῶς ὡμίλησε
τοῖς πρεσβευταῖς· φάσκων, οὐ μόνον ἀλλοτριώτατον 7
γεγονέναι Ῥωμαίων τὸν Μοαγέτην πάντων τῶν κατὰ
τὴν Ἀσίαν δυναστῶν, ἀλλὰ καὶ κατατεῖναι τὴν ῥώ-
μην ὅλην εἰς καθαίρεσιν τῆς ἀρχῆς· καὶ ἐπιστροφῆς
εἶναι καὶ κολάσεως ἄξιον μᾶλλον, ἢ φιλίας. Οἱ δὲ 8
πρεσβευταὶ καταπλαγέντες τὴν ἐπίφασιν τῆς ὀρ-
γῆς, τῶν μὲν ἄλλων ἐντολῶν ἀπέστησαν, ἠξίουν δ᾽
αὐτὸν εἰς λόγους ἐλθεῖν τῷ Μοαγέτῃ. συγχωρήσαν- 9
τος δὲ, τότε μὲν ἐπανῆλθον εἰς τὴν Κιβύραν. Εἰς 10
δὲ τὴν ἐπαύριον ἐξῆλθε μετὰ τῶν φίλων ὁ τύραν-
νος, κατά τε τὴν ἐσθῆτα καὶ τὴν ἄλλην προστασίαν
λιτὸς

7. *κατατεῖναι τὴν ῥώμην ὅλην ex conject. scripsi. καταθεῖναι maluerat Reisk. κατὰ τὴν ῥώμ. ὅλ. Vrs. cum msstis. κατὰ τὴν *... Ῥώμην ὅλην Casaub.* Ibid. *Verba ἄξιον μᾶλλον ἢ φιλίας, cum abessent a msstis, ex Livio supplevit Vrsinus.* 8. *ἐπίφασιν ex msstis revocavi, cum in ἐπίτασιν ex ing. mutasset Vrsinus.* Ibid. *Verba τῷ Μοαγέτῃ ex conject. adjecit Vrsinus. Aut nihil, aut τῷ Γναΐῳ vel τῷ στρατηγῷ addendum putavit Reiskius.*

a tergo enim sequi illum cum exercitu. Quod cum esset factum, & misisset *Moagetes* cum legatis fratrem suum; *Cnæus*, qui in itinere eis occurrerat, minaciter & aspere cum iis est locutus: dixitque, *non animum dumtaxat alienissimum a populo Romano habuisse Moagetem præ ceteris omnibus Asiæ regulis; sed etiam vires omnes ad evertendum imperium Romanum intendisse: proinde dig um animadversione & pœna potius, quam amicitia Romanorum.* Legati hac significatione iræ Consulis perturbati, ceteris mandatis omissis, tantum illud petere, ut cum Moagete ipse colloqui vellet. Quod cum ille haud recusare se significasset, *Cibyram* sunt reversi. Postero autem die exiit tyrannus cum amicis, & vestitus & comitatus tenuiter atque abjecte: & de

λιτὸς καὶ ταπεινὸς, ἔν τε τοῖς ἀπολογισμοῖς κατολοφυρόμενος τὴν ἀδυναμίαν τὴν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀσθένειαν ὧν ἐπῆρχε πόλεων, καὶ ἠξίου προσδέξα- A.V. 565. Moagetes, Cibyræ tyrannus.
11 σθαι τὰ ιέ τάλαντα τὸν Γναῖον. ἐκράτει δὲ τῆς Κιβύρας, καὶ Συλλίου, καὶ τῆς ἐν Τεμένει πόλεως.
12 Ὁ δὲ Γναῖος, καταπλαγεὶς τὴν ἀπόνοιαν, ἄλλο μὲν οὐδὲν εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἐὰν δὲ μὴ διδῷ φ′ τάλαντα μετὰ μεγάλης χαρᾶς, οὐ τὴν χώραν, ἔφη, φθερεῖν, ἀλλὰ τὴν πόλιν αὐτὴν πολιορκήσειν καὶ
13 διαρπάσειν. Ὅθεν ὁ Μοαγέτης κατοῤῥωδήσας τὸ μέλλον, ἐδεῖτο μηδὲν ποιῆσαι τοιοῦτον, καὶ προσετίθει κατὰ βραχὺ τῶν χρημάτων, καὶ τέλος ἔπεισε τὸν Γναῖον, ρ′ τάλαντα καὶ μυρίους μεδίμνους λαβόντα πυρῶν, προσδέξασθαι πρὸς τὴν φιλίαν αὐτόν. Manlio se tradit.

Κατὰ

11. Συλλίου. *Sic mssti.* Σιλλίου *ed. Vrsin.* Συλείου *Casaub.* Ibid. τῆς ἐν Τεμένει πόλεως *ex Reiskii scripsi conject. Et est fortasse* Τεμένεια *Stephani Byz.* τῆς ἐντεμένῃ πόλεως *ex Cod. suo citat Vrsinus.* τῆς ἐν τέμνῃ πόλεως *Bav. Hinc fortasse apud Livium pro* Alimne quæ adpellatur, *fuerat olim* Atimne *quæ adpellatur. Apud Polybium vulgo* τῆς Ἀλίνδης πόλεως *editum est ex Vrsini conjectura.* 12. ἀπόνοιαν. ὑπόνοιαν *Bav.* Ibid. χαρᾶς. *Forsan* χάριτος, *ut maluit Reiskius.*

de suis rebus locutus, deque inopia sua multum questus, & de urbium suæ ditionis egestate, Cnæum orabat, ut *quindecim talenta* acciperet. Erant autem sub eo *Cibyra, Syllium* & *Temenepolis* urbes. At CNAEVS, perditam hominis impudentiam miratus, aliud ei nihil respondit, nisi, *si quingenta talenta lubentissimo animo sibi non numeraret, non agros tantum se populaturum, verum ipsam quoque urbem oppugnaturum & direpturum.* Itaque impendentis mali metu perculsus *Moagetes*, ne quid ejusmodi faceret orare, & paullatim ad summam aliquid adjicere: tandemque Consuli persuasit, ut acceptis *centum talentis, & decem millibus medimnûm frumenti*, in amicitiam populi Romani ipsum susciperet.

(*Lega-*

Ol.147.3.

XVIII. Colobatus amnis. Κατὰ τὸν καιρὸν, ἡνίκα Γναῖος διήει τὸν Κολο-
βάτον προσαγορευόμενον ποταμὸν, ἦλθον πρὸς αὐ-
Isionda opp. τὸν πρέσβεις ἐκ τῆς Ἰσιόνδα προσαγορευομένης πό-
λεως, δεόμενοι σφίσι βοηθῆσαι. τοὺς γὰρ Τερμησ- 2
σεῖς, ἐπισπασαμένους Φιλόμηλον, τήν τε χώραν
ἔφασαν αὐτῶν ἀνάστατον πεποιηκέναι, καὶ τὴν πό-
λιν διηρπακέναι, νῦν τε πολιορκεῖν τὴν ἄκραν, συμ-
πεφευγότων εἰς αὐτὴν πάντων τῶν πολιτῶν, ὁμοῦ
γυναιξὶ καὶ τέκνοις. Ὧν διακούσας ὁ Γναῖος, ἐκεί- 3
νοις μὲν ὑπέσχετο βοηθήσειν μετὰ μεγάλης χάρι-
τος· αὐτὸς δὲ νομίσας ἕρμαιον εἶναι τὸ προσπε-
πτωκὸς, ἐποιεῖτο τὴν πορείαν ὡς ἐπὶ Παμφυλίας.
Termessus. Ὁ δὲ Γναῖος, συνεγγίσας τῇ Τερμησσῷ, πρὸς μὲν 4
τούτους συνέθετο φιλίαν, λαβὼν ν´ τάλαντα, πα-
ραπλη-

XVIII. 1. Κολοβάτον. Cobulatum *scribunt apud Livium.* Ibid. τῆς Ἰσιόνδα, & *deinde* v. 5 τοὺς Ἰσιονδεῖς, *correxit Vrsinus.* τῆς Ἰούδα *mssti,* & *mox* τοὺς Ἰουδεῖς. 2. Τερμησσεῖς. *Mendose hoc quidem loco uterque liber mstus dat* τοὺς γὰρ μεσεῖς. *Sed paulo inferius recte* Τερμησσῷ *dat Bav. Vrsinus h. l.* Τερμησεῖς *edidit; deinde* Τελμισσῷ *in contextu,* & Τερμησσῷ *in marg. Casaubonus h. l.* Τελμισεῖς, *dein* Τελμισσῷ. Eodem v. 2. Φιλόμηλον. τοὺς Φιλομηλεῖς *utique malim cum Vrsino.*

(*Legatio XXXI.*)

18. Quo tempore *Cnæus* [*Manlius*] *Colabatum* quem vocant *amnem* trajecit, venerunt ad eum *legati ex oppido,* cui *Isionda* nomen; orantes, ut *sibi ferret opem. Termessenses namque, accitis Philomeliensibus, agrum suum omni clade belli pervastasse, urbem diripuisse, nunc quoque arcem obsidere, quo cives universi cum conjugibus & liberis confugissent.* Cnæus, his auditis, suum illis auxilium prolixe est pollicitus: ac statim lucro deputans, hanc sibi offerri occasionem, *Pamphyliam* versus agmen duxit. Ceterum ubi *Termesso* adpropinquasset, accepta quinquaginta talentorum corona, amicitiam

5 παραπλησίως δὲ καὶ πρὸς Ἀσπενδίους. Ἀποδεξάμε- A.V. 565. Aspendus.
νος δὲ καὶ τοὺς παρὰ τῶν ἄλλων πόλεων πρεσβευ-
τὰς κατὰ τὴν Παμφυλίαν, καὶ τὴν προειρημένην
δόξαν ἐνεργασάμενος ἑκάστοις κατὰ τὰς ἐντεύξεις,
ἅμα δὲ καὶ τοὺς Ἰσιονδεῖς ἐξελόμενος ἐκ τῆς πο-
λιορκίας, αὖθις ἐποιεῖτο τὴν πορείαν ὡς ἐπὶ τοὺς
Γαλάτας.

Κύρμασα πόλιν λαβὼν ὁ Γνάϊος, καὶ λείαν XIX. Cyrmasa opp.
2 ἄφθονον, ἀνέζευξε. προαγόντων δὲ αὐτῶν παρὰ τὴν
λίμνην, παρεγένοντο πρέσβεις ἐκ Λυσινόης, διδόντες Lysinoë.
3 αὑτοὺς εἰς τὴν πίστιν. οὓς προσδεξάμενος, ἐνέβα-
λεν εἰς τὴν τῶν Σαγαλασσέων γῆν, καὶ πολὺ πλῆ- Sagalassus.
θος ἐξελασάμενος λείας, ἀπεκαραδόκει τοὺς ἐκ τῆς
4 πόλεως, ἐπὶ τίνος ἔσονται γνώμης. Παραγενομένων
δὲ πρεσβευτῶν ὡς αὐτὸν, ἀποδεξάμενος τοὺς ἄν-
δρας,

XIX. 1. Κύρμασα. Κόρμασα *Ptolem. & Liv.* 2. προαγόντων δὲ αὐτῶν. *Sic scripti libri. Vulgo* προάγοντος δὲ αὐτοῦ *ex Vrsini conject.* Ibid. Λυσινόης *ex Livio correxit Vrsin.* Δυηνόης *erat in cod. Vrs.* Διηνόης *Bav.* Λυσινία *scribitur apud Ptolem.*

tiam cum iis pepigit; pariterque & cum *Aspendiis.* Deinde aliarum quoque civitatum legatis in Pamphylia susceptis, cum in congressibus eadem illa eis persuasisset, quae ante sunt dicta, atque etiam *Isiondenses* obsidione exemisset, *Gallograecos* repetere instituit.

(*Legatio XXXII.*)

19. *Cyrmasis* urbe capta, & multa præda, *Cn.* [*Manlius*] castra movit. Cui propter paludes progredienti occurrerunt legati a *Lysinoë*, fidei illius sese permittentes. Quibus receptis, in *Sagalassenum* agrum venit, & præda ingente abacta, quid consilii capturi essent oppidani, exspectabat. Deinde ut legati venerunt, iis admissis,

Ol. 147. 3. δρας, καὶ λαβὼν ν' ταλάντων στέφανον, καὶ δισμυρίους κριθῶν μεδίμνους καὶ δισμυρίους πυρῶν, προσεδέξατο τούτους εἰς τὴν φιλίαν.

XX. Eposognatus, Romanorum amicus.

Γναῖος, ὁ στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων, πρέσβεις
ἐξαπέστειλε πρὸς τὸν Ἐποσόγνατον τὸν Γαλάτην,
ὅπως πρεσβεύσῃ πρὸς τοὺς τῶν Γαλατῶν βασιλεῖς.
Καὶ ὁ Ἐποσόγνατος ἔπεμψε πρὸς Γναῖον πρέσβεις, 2
καὶ παρεκάλει τὸν Γναῖον τὸν τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸν, μὴ προεξαναστῆναι, μηδ' ἐπιβαλεῖν χεῖρας
Tolistobogii. τοῖς Τολιστοβογίοις Γαλάταις· καὶ διότι πρεσβεύ- 3
σει πρὸς τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν Ἐποσόγνατος, καὶ
ποιήσεται λόγους ὑπὲρ τῆς φιλίας, καὶ πείσεσθαι
πρὸς πᾶν αὐτοὺς παραστήσεται τὸ καλῶς ἔχον.

Γναῖος

XX. 2. Τολιστοβογίοις *revocavi ex codice Vrsini, quo invito editum erat* Τολιστυβόγοις. (*In cod. Bav. tota hæc Ecloga de Legat. desideratur.*) 3. πείσεσθαι *correxit Vrsinus; in cujus codice erat* πεσεῖσθαι. *Non adsentior Reiskio,* πέπεισται *scribere jubenti: sed, quum mox sequeretur vulgo* παραστήσεσθαι, *illud in* παραστήσεται *ex conject. mutavi.*

missis, accepta corona quinquaginta talentorum, & XX. millibus hordei ac totidem tritici medimnis, pacem Sagalassensibus dedit.

(*Legatio* XXXIII.)

20. *Cn. Manlius*, Romanus consul, legatos misit ad *Eposognatum*, unum ex regulis *Gallogræcorum*, ut legationem ipse obiret ad ejus gentis regulos. EPOSOGNATVS, missis ad Consulem legatis, oravit eum, *ne præpropere castra moveret, neve Tolistobogios Gallos hostiliter invaderet: ipsum enim ad reges iturum Eposognatum, &, ut Romanorum amicitiam respiciant, fore illis auctorem; persuasurumque adeo ipsis, ut nullam conditionem modicam ac tolerabilem detrectent.*

(*Suidas*

A.V. 565.

✻ ✻ ✻

Galli Matris Idææ.

4 Γναῖος ὁ ὕπατος Ῥωμαίων, διερχόμενος, ἐγεφύ-
ρωσε τὸν Σαγγάριον ποταμὸν, τελέως κοῖλον ὄντα
5 καὶ δύσβατον. Καὶ παρ' αὐτὸν τὸν ποταμὸν στρα-
τοπεδευσαμένῳ παραγίγνονται Γάλλοι παρὰ Ἄττι-
δος καὶ Βαττάκου, τῶν ἐκ Πεσσινοῦντος ἱερέων τῆς
6 Μητρὸς τῶν θεῶν· ἔχοντες προστηθίδια καὶ τύπους,
φάσκοντες, προσαγγέλλειν τὴν θεὸν νίκην καὶ κράτος.
7 Οὓς Γναῖος φιλανθρώπως ὑπεδέξατο.

✻

Gordieum opp.

8 Ὄντος δὲ τοῦ Γναίου πρὸς τὸ πολισμάτιον τὸ
καλούμενον Γορδιεῖον, ἧκον παρ' Ἐποσογνάτου πρέσ-
βεις, ἀποδηλοῦντες, ὅτι πορευθεὶς διαλεχθείη τοῖς
9 τῶν Γαλατῶν βασιλεῦσιν· οἱ δ' ἁπλῶς εἰς οὐδὲν
συγκαταβαίνοιεν φιλάνθρωπον, ἀλλ', ἠθροικότες
ὁμοῦ

5. *στρατοπεδευσαμένῳ ex coniect. ſcripſi: vulgo στρατοπεδευσάμενος. Poſſes & στρατοπεδευσαμένου ſcribere.* 8. *Γορδιεῖον. Sic ex ſuo cod. citat Vrſinus: temere autem editum eſt Γορδεῖον. Γορδίειον ſcribitur apud Steph. Byz.*

✻ ✻ ✻

(*Suidas in Γάλλοι.*)

Cnæus, Romanorum conſul, *Sangarium* usque progreſſus, flumen, quod ob nimiam altitudinem vado transiri non poterat, ponte junxit. Ibi quum ad ipſam fluminis ripam caſtra poſuiſſet, accedunt ad eum *Galli Matris magnæ*, ab *Attide & Battaco* antiſtitibus *Peſſinunte* miſſi. Hi, typos & imagines a pectore ſuſpenſas geſtantes, dixerunt, *Deam Romanis victoriam & potentiam adnunciare.* Eos Manlius perquam humaniter excepit.

✻

(*Legatio XXXIII.*)

Ad oppidulum vero, quod *Gordieum* vocatur, ſtativa habente Conſule, *legati ab Epoſognato* venerunt, nunciantes, *profectum eum ad reges Gallorum, cum ipſis eſſe collocutum; ſed ad nullam* æquam conditionem potuiſſe eos perducere: qui
quidem

Ol. 147. 3. Olympus Asiæ. ὁμοῦ τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τὴν ἄλλην κτῆσιν ἅπασαν εἰς τὸ καλούμενον ὄρος Ὄλυμπον, ἕτοιμοι πρὸς μάχην εἰσίν.

* * *

XXI. Ortiago, regulus Galatarum.

Ὀρτιάγων, ὁ βασιλεὺς τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Γαλατῶν, ἐπεβάλετο τὴν ἁπάντων τῶν Γαλατῶν δυναστείαν εἰς ἑαυτὸν μεταστῆσαι. καὶ πολλὰ πρὸς τοῦ- 2
το τὸ μέρος ἐφόδια προσεφέρετο καὶ φύσει καὶ τριβῇ.
Καὶ γὰρ εὐεργετικὸς ἦν, καὶ μεγαλόψυχος, καὶ κα- 3
τὰ τὰς ἐντεύξεις εὔχαρις, καὶ συνετός· τὸ δὲ συνέ- 4
χον παρὰ Γαλάταις, ἀνδρώδης ἦν, καὶ δυναμικὸς πρὸς τὰς πολεμικὰς χρείας.

* * *

Chiomara, uxor Ortiagontis.

Χιομάραν δὲ συνέβη, τὴν Ὀρτιάγοντος [γυναῖ- 5
κα,] αἰχμάλωτον γενέσθαι, μετὰ τῶν ἄλλων γυναικῶν,

XXI. 2. προσεφέρετο. προεβάλλετο *Suidas.*

quidem liberos ſimul atque uxores omnesque ceteras facultates in *Olympum,* quem vocant, *montem* contuliſſent, & ad pugnandum eſſent parati.

* * *

(*Excerpt. Valeſian.*)

21. *Ortiago, Galatiæ* regulus, omnium qui in Aſia ſunt Gallorum ſibi vindicare imperium conſtituerat. Atque ad hunc conatum & natura & uſu plurima habuerat adjumenta. Nam & liberalitate & magnitudine animi erat inſigni, & in congreſſu & colloquiis urbanus & prudens: quodque apud Gallos præcipuum habetur, vir fortiſſimus ac bello ſtrenuus erat.

* * *

(*Apud Plutarch. in* Γυναικῶν Ἀρεταῖς.)

Quo tempore Romani, duce *Cn.* [*Manlio*] vicerunt Gallos Aſiaticos, accidit, ut *Chiomara, Ortiagontis* uxor, inter

κῶν, ὅτε Ῥωμαῖοι καὶ Γνάϊος ἐνίκησαν μάχῃ τοὺς A. V. 565.
6 ἐν Ἀσίᾳ Γαλάτας. Ὁ δὲ λαβὼν αὐτὴν ταξίαρχος, Chiomara, uxor
ἐχρήσατο τῇ τύχῃ στρατιωτικῶς, καὶ κατῄσχυνεν. Ortiagontis.
7 ἦν δὲ ἄρα καὶ πρὸς ἡδονὴν καὶ ἀργύριον ἀμαθὴς καὶ
ἀκρατὴς ἄνθρωπος· ἡττήθη δὲ ὅμως ὑπὸ τῆς φιλαρ-
8 γυρίας. καὶ χρυσίου συχνοῦ διομολογηθέντος ὑπὲρ
τῆς γυναικὸς, ἦγεν αὐτὴν ἀπολυτρώσων, ποταμοῦ
9 τινος ἐν μέσῳ διείργοντος. Ὡς δὲ ἐπιβάντες οἱ Γα-
λάται τὸ χρυσίον ἔδωκαν αὐτῷ, καὶ παρελάμβανον
τὴν Χιομάραν, ἡ μὲν ἀπὸ νεύματος προσέταξεν ἑνὶ,
παίσαι τὸν Ῥωμαῖον ἀσπαζόμενον αὐτὴν καὶ φιλο-
10 φρονούμενον. Ἐκείνου δὲ πεισθέντος, καὶ τὴν κεφα-
λὴν ἀποκόψαντος, ἀραμένη καὶ περιστείλασα τοῖς
11 κόλποις ἀπήλαυνεν. Ὡς δὲ ἦλθε πρὸς τὸν ἄνδρα,
καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῷ προὔβαλεν· ἐκείνου θαυμά-
σαντος, καὶ εἰπόντος· ὦ γύναι, καλὸν ἡ πίστις·
ναὶ, εἶπεν, ἀλλὰ κάλλιον, ἕνα μόνον ζῆν ἐμοὶ συγγε-
12 γενημένον. Ταύτῃ μὲν ὁ Πολύβιος, φησὶ, διὰ λό-
γων

inter alias mulieres captiva duceretur. Qui ea potitus erat centurio, homo & libidinoſus & avarus, militari more uſus fortuna, pudicitiæ mulieris vim fecit. Victus deinde pecuniæ cupiditate, cum pro liberanda muliere magna vis auri eſſet ei oblata, eduxit eam ad locum, qui amne ſecabatur. Hunc cum tranſiviſſent qui eam redemtum venerant Galatæ, datoque auro *Chiomaram* recepiſſent; uni eorum illa nutu ſignum dedit, ut centurionem, qui illam tum amplectens valedicebat, percuteret. Cumque is paruiſſet, & caput occiſo amputaſſet; *Chiomara* id, gremio involutum, ſecum auferens, ocyus eſt avecta. Cum igitur ad maritum veniſſet, projeciſſetque ante ejus pedes caput hominis; demirante eo, dicenteque, *O mulier! præclara res eſt Fides:* — *Omnino*, inquit; *ſed id pulcrius eſt, unum tantum vivere, qui mecum rem habuerit.* Cum hac muliere, POLYBIVS

Ol. 147. 3. γων ἐν Σάρδεσι γενόμενος, θαυμάσαι τό τε φρόνημα καὶ τὴν σύνεσιν.

XXII. Tectosages insidiantur Romanis.

Τῶν Ῥωμαίων, μετὰ τὴν τῶν Γαλατῶν νίκην, στρατοπεδευόντων περὶ τὴν Ἄγκυραν πόλιν, καὶ τοῦ Γναΐου τοῦ στρατηγοῦ προάγειν εἰς τοὔμπροσθεν μέλλοντος· παραγίγνονται πρέσβεις παρὰ τῶν Τε- 2
κτοσάγων, ἀξιοῦντες τὸν Γναΐον, τὰς μὲν δυνάμεις ἐάσαι κατὰ χώραν, αὐτὸν δὲ κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν προελθεῖν εἰς τὸν μεταξὺ τόπον τῶν στρατοπέδων· ἥξειν δὲ καὶ τοὺς παρ᾽ αὐτῶν βασιλεῖς κοινολογησομένους ὑπὲρ τῶν διαλύσεων. Τοῦ δὲ Γναΐου 3
συγκαταθεμένου καὶ παραγενηθέντος κατὰ τὸ συνταχθὲν μετὰ φ' ἱππέων· τότε μὲν οὐκ ἦλθον οἱ βασιλεῖς. Ἀνακεχωρηκότος δὲ αὐτοῦ πρὸς τὴν ἰδίαν 4
παρεμβολὴν, αὖθις ἧκον οἱ πρέσβεις, ὑπὲρ μὲν τῶν βασιλέων σκήψεις τινὰς λέγοντες, ἀξιοῦντες δὲ πάλιν

XXII. 1. *Post* Γαλατῶν νίκην *codex Bav. (nescio an & Vrsini cod.) inserit verba* αὐτῶν πραχθεῖσαν.

BIVS scribit, se collocutum Sardibus, miratumque esse animi magnitudinem ejus ac prudentiam.

(*Legatio XXXIV.*)

22. Romanis, post devictos [in Olympo monte] Gallos, ad *Ancyram* stativa habentibus; quum inibi esset *Cn.* [*Manlius*] Consul, ut ulterius progrederetur; oratores *Tectosagum* venerunt, petentes ab eo, ut, *relictis eo loci copiis, ipse postero die in medium locum inter bina castra progrederetur: adjuturos & reges Gallorum, ut de pace agant.* Quum Cnæus esset adsensus, &, sicut constitutum fuerat, quingentis equitibus comitatus venisset, reges non adfuerunt. Consule in castra reverso, redeunt legati, ad excusationem regum suorum caussas quasdam prætexentes, rogantesque, ut iterum venire

λιν ἐλθεῖν αὐτὸν, ὅτι τοὺς πρώτους ἄνδρας ἐκπέμ- A.V. 565.
5ψουσι κοινολογησομένους ὑπὲρ τῶν ὅλων. Ὁ δὲ Tectosages insidiantur Romanis.
Γναῖος, κατανεύσας ἥξειν, αὐτὸς μὲν ἔμεινεν ἐπὶ τῆς
ἰδίας στρατοπεδείας· Ἄτταλον δὲ καὶ τῶν χιλιάρ-
χων τινὰς ἐξαπέστειλεν μετὰ τριακοσίων ἱππέων.
6Οἱ δὲ τῶν Γαλατῶν ἦλθον μὲν κατὰ τὸ συνταχθὲν,
καὶ λόγους ἐποιήσαντο περὶ τῶν πραγμάτων· τέλος
δ' ἐπιθεῖναι τοῖς προειρημένοις, ἢ κυρῶσαί τι τῶν
7δοξάντων, οὐκ ἔφασαν εἶναι δυνατόν· τοὺς δὲ βασι-
λεῖς τῇ κατὰ πόδας ἥξειν διωρίζοντο, συνθησομέ-
νους καὶ πέρας ἐπιθήσοντας, εἰ καὶ Γναῖος ὁ στρα-
8τηγὸς ἔλθοι πρὸς αὐτούς. Τῶν δὲ περὶ τὸν Ἄττα-
λον ἐπαγγειλαμένων, ἥξειν τὸν Γναῖον, τότε μὲν ἐπὶ
9τούτοις διελύθησαν. Ἐποιοῦντο δὲ ὑπερθέσεις ταύ-
τας οἱ Γαλάται, καὶ διεστρατήγουν τοὺς Ῥωμαίους,
βουλόμενοι τῶν τε σωμάτων τινὰ τῶν ἀναγκαίων
καὶ τῶν χρημάτων ὑπερθέσθαι πέραν τοῦ Ἅλυος

 ποτα-

6. *Οἱ δὲ τῶν.* Forsan *Οἱ δὲ παρὰ τῶν Γαλατῶν.*

venire vellet: reges enim Gallogræcorum missuros principes gentis, quibuscum de rebus omnibus posset tractari. *Cnæus*, iterum pollicitus, ipse quidem in castris remanet; sed *Attalum* cum tribunis quibusdam & trecentorum equitum præsidio mittit. Ad hoc colloquium accesserunt quidem *Galli*, sicut convenerat; actumque est de summa rerum: at finem rebus posse imponi, de quibus esset actum, aut confirmari quæ placita essent, negarunt posse; verum postero die reges venturos adfirmabant, pactaque cum Cnæo, si modo ipse pariter adfuerit, inituros, & negotio finem imposituros. Promittente *Attalo*, adfuturum consulem, utrimque discessum est. Procrastinatio ista Gallorum & dolus, quo Romanos adpetierunt, eo spectabat, ut conjuges & liberos, quoad ejus fieri posset, cum rebus suis, trans *Halym* traji-

Ol. 147. 3. A. V. 565.

Tectosages insidiantur Romanis.

ποταμοῦ· μάλιστα δὲ τὸν στρατηγὸν τῶν Ῥωμαίων, εἰ δυνηθεῖεν, λαβεῖν ὑποχείριον· εἰ δὲ μή γε, πάντως ἀποκτεῖναι. Ταῦτα δὲ προθέμενοι, κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἐκαραδόκουν τὴν παρουσίαν τῶν Ῥωμαίων, ἑτοίμους ἔχοντες ἱππεῖς εἰς χιλίους. Ὁ δὲ Γνάϊος, διακούσας τῶν περὶ τὸν Ἄτταλον, καὶ πεισθεὶς ἥξειν τοὺς βασιλεῖς, ἐξῆλθε καθάπερ εἰώθει μετὰ φ´ ἱππέων. συνέβη δὲ, ταῖς πρότερον ἡμέραις τοὺς ἐπὶ τὰς ξυλείας καὶ χορτολογίας ἐκπορευομένους ἐκ τοῦ τῶν Ῥωμαίων χάρακος ἐπὶ ταῦτα τὰ μέρη πεποιῆσθαι τὴν ἔφοδον, ἐφεδρείᾳ χρωμένους τοῖς ἐπὶ τὸν σύλλογον πορευομένοις ἱππεῦσιν. οὗ καὶ τότε γενομένου, καὶ πολλῶν ἐξεληλυθότων, συνέταξαν οἱ χιλίαρχοι, καὶ τοὺς εἰθισμένους ἐφεδρεύειν τοῖς προνομεύουσιν ἱππεῖς ἐπὶ ταῦτα τὰ μέρη ποιήσασθαι τὴν ἔξοδον. Ὧν ἐκπορευθέντων, αὐτομάτως τὸ δέον ἐγενήθη πρὸς τὴν ἐπιφερομένην χρείαν.

IV.

9. *τὸν στρατηγὸν.* ὃν τὸν στρατ. *Bav. Debuit, puto,* αὐτὸν τὸν στρατηγόν. *Sic Livius:* ipsi Consuli. 12. *Ante* ἐφεδρείᾳ *vulgo cum msstis inserunt verba* ἐπὶ τοὺς, *quæ delevi, præeunte Livio.* 13. καὶ τοὺς εἰθισμ. *Conjunctionem, quæ abest vulgo, ex conject. adjeci. Et suspicor legendum* καὶ χ´ τοὺς εἰθισμένους, & sexcentos equites &c.

trajicerent: præcipue vero consulem Romanum, si posset fieri, capere cupiebant; aut certe, si id minus posset, omnino occidere. Hoc consilio die sequenti adventum Romanorum exspectabant, paratis in id mille circiter equitibus. Consul adfirmanti Attalo, venturos reges, fidem habens, castris exiit, ut erat ei moris, cum quingentis equitibus. Acciderat autem, ut superioribus diebus lignatores & pabulatores, qui e Romanis castris exierant, eamdem illam partem incursarent, & præsidio uterentur eorumdem equitum, qui consulem ad colloquium comitabantur. Id quum tunc quoque factum esset, multique exiissent; tribuni præsidium etiam equitum pabulatores consequi solitum eamdem in partem egredi jusserunt. Quo facto, provisum fuit casu ei malo, quod impendebat.

IV.

Ol. 147. 4.
A.V. 566.

IV.

RES GRAECIAE ET PELOPONNESI *sub finem anni.*

✣ ✣ ✣

Ὁ δὲ Φούλβιος, πραξικοπήσας, νυκτὸς κατέλαβε τὸ μέρος τῆς ἀκροπόλεως, καὶ τοὺς Ῥωμαίους εἰσήγαγε. XXIII. Same capta a Fulvio Cos.

✣ ✣ ✣

a Ἐγκαλέσας τι τοῖς Λακεδαιμονίοις στρατηγῶν ὁ Φιλοποίμην, τοὺς μὲν φυγάδας κατήγαγεν εἰς τὴν πόλιν, ὀγδοήκοντα δὲ Σπαρτιάτας ἀπέκτεινεν, ὡς Πολύβιος φησίν. κ. τ. λ. Exules reducuntur Spartam.

V.

CN. MANLIVS *Procos.* *ordinat* RES ASIAE.

✣ ✣ ✣

Κατὰ τοὺς καιροὺς τούτους, κατὰ τὴν Ἀσίαν Γναΐου τοῦ τῶν Ῥωμαίων στρατηγοῦ παραχειμάζοντος XXIV. Legatis civitatum respondet Manlius.

XXIII. 1. Φούλβιος *ex conject. correxi. Mendose vulgo* Οὔρβιος.

IV.

✣ ✣ ✣

(*Suidas in* Πραξικοπήσας.)

23. *Fulvius*, proditorum opera usus, partem arcis noctu cepit, & Romanos introduxit.

✣ ✣ ✣

(*Plutarch. in Philopoemene.*)

Philopœmen, prætor Achæorum, crimen aliquod objiciens *Lacedæmoniis*, exsules eorum in urbem reduxit, Spartanos vero octoginta, ut ait Polybius, necavit. &c.

V.

Legatio XXXV.

✣ ✣ ✣

24. Eodem tempore, anno præsentis *Olympiadis* postremo, ad *Cn.* [*Manlium*] proconsulem, *Ephesi* in Asia hibernan-

Ol. 147. 4. τος ἐν Ἐφέσῳ, κατὰ τὸν τελευταῖον ἐνιαυτὸν τῆς ὑποκειμένης Ὀλυμπιάδος, παρεγένοντο πρεσβεῖαι παρά τε τῶν Ἑλληνίδων πόλεων τῶν ἐπὶ τῆς Ἀσίας, καὶ παρ' ἑτέρων πλειόνων, συμφέρουσαι στεφάνους τῷ Γναΐῳ, διὰ τὸ νενικηκέναι τοὺς Γαλάτας. ¹Ἅπαντες γὰρ οἱ τὴν ἐπὶ τάδε τοῦ Ταύρου κατοι- 2
κοῦντες οὐχ οὕτως ἐχάρησαν, Ἀντιόχου λειφθέντος, ἐπὶ τῷ δοκεῖν ἀπολελῦσθαι, τινὲς μὲν φόρων, οἱ δὲ φρουρᾶς, καθόλου δὲ πάντες βασιλικῶν προσταγμάτων, ὡς ἐπὶ τῷ τὸν ἀπὸ τῶν βαρβάρων αὐτοῖς φόβον ἀφῃρῆσθαι, καὶ δοκεῖν ἀπηλλάχθαι τῆς τούτων ὕβρεως καὶ παρανομίας. ³Ἦλθε δὲ καὶ παρ' 3
Gallorum legati, Ἀντιόχου Μουσαῖος, καὶ παρὰ τῶν Γαλατῶν πρεσβευταὶ, βουλόμενοι μαθεῖν, ἐπὶ τίσιν αὐτοὺς δεῖ
& Ariarathis. ποιεῖσθαι τὴν φιλίαν. ὁμοίως δὲ καὶ παρὰ Ἀριαράθου, τοῦ τῶν Καππαδοκῶν βασιλέως· καὶ γὰρ οὗτος, μετασχὼν Ἀντιόχῳ τῶν αὐτῶν ἐλπίδων, καὶ κοινωνήσας τῆς πρὸς Ῥωμαίους μάχης, ἐδεδίει καὶ διηπο- 4

XXIV. 1. συμφοροῦσαι correxit Vrſinus. συγχωροῦσαι dant mssti. συγχορηγοῦσαι maluerat Reisk.

bernantem, *legationes ex civitatibus Græcorum Aſiam incolentium*, aliisque multis gentibus, venerunt, propter victoriam de Gallis coronas illi undique adferentes. Omnes enim, qui regiones cis Taurum colunt, non adeo lætati ſunt victo Antiocho, quod liberati eſſent alii tributis, alii præſidio, omnes neceſſitate parendi juſſis illius, quam quod metus a barbaris eſſet ipſis ademtus, neque amplius injurias ac perfidiam horum eſſent toleraturi. Venit & miſſus ab *Antiocho* Muſæus: & *Gallorum legati*, ut ſcirent, quibus legibus pacem a Romanis eſſent impetraturi. Similiter quoque oratores miſſi ſunt & ab *Ariarathe*, Cappadocum rege: nam & hic, quod, inita cum Antiocho ſocietate fortunarum omnium & totius ſpei, in acie pro illo contra Romanos ſteterat, metuebat ſibi, & de ſtatu ſuo etiam atque etiam

5 διηπορεῖτο περὶ τῶν καθ᾽ αὑτόν. Διὸ καὶ πλεονά- A.V.566.
κις πέμπων πρεσβευτὰς, ἐβούλετο μαθεῖν, τί δοὺς,
ἢ τί πράξας, δύναιτ᾽ ἂν παραιτήσασθαι τὴν σφε-
6 τέραν ἄγνοιαν. Ὁ δὲ στρατηγὸς τὰς μὲν παρὰ Manlii responsa.
τῶν πόλεων πρεσβείας πάσας ἐπαινέσας, καὶ φιλ-
7 ανθρώπως ἀποδεξάμενος, ἐξαπέστειλε. Τοῖς δὲ
Γαλάταις ἀπεκρίθη, διότι, προσδεξάμενος Εὐμένη
τὸν βασιλέα, τότε ποιήσεται τὰς πρὸς αὐτοὺς
συνθήκας. Τοῖς δὲ παρὰ Ἀριαράθου εἶπεν, ἑξα-
8 κόσια τάλαντα δόντας τὴν εἰρήνην ἔχειν. Πρὸς δὲ
τὸν Ἀντιόχου πρεσβευτὴν συνετάξατο μετὰ τῆς
δυνάμεως ἥξειν ἐπὶ τοὺς τῆς Παμφυλίας ὅρους, τά
τε δισχίλια τάλαντα καὶ φ' κομιούμενος, καὶ τὸν
σῖτον, ὃν ἔδει δοῦναι τοῖς στρατιώταις αὐτοῦ πρὸ
τῶν συνθηκῶν, κατὰ τὰς πρὸς Λεύκιον ὁμολογίας.
9 Μετὰ δὲ ταῦτα, καθαρμὸν ποιησάμενος τῆς δυνά- Pecuniam & frumentum ab Antiocho accipit Manlius.
μεως, καὶ τῆς ὥρας παραδιδούσης, παραλαβὼν
Ἄτταλον, ἀνέζευξεν, καὶ παραγενόμενος εἰς Ἀπά-

5. παραιτήσασθαι *debetur Casaubono.* παραστήσασθαι *Vrsin. cum msstis, unde* περιστήσασθαι *effectum voluit Reisk.*

etiam erat anxius. Quamobrem missis sæpius legatis scire avebat, quid dare, quidve facere oporteret, ut noxam errore contractam deprecaretur. *Proconsul* civitatum oratores omnes laudatos, comiterque exceptos, dimisit. *Gallis* respondit; *postquam venisset Eumenes, de pace cum iis se acturum.* Legatis *Ariarathis* dixit: *pacem se daturum, ubi prius talenta sexcenta numerasset.* Cum *Antiochi* legato constituit; *venturum se cum exercitu ad fines Pamphyliæ, & talentum duo millia & quingenta, cum frumento, quod ante pacem metiri militibus Romanis tenebatur rex, ex fœdere cum Lucio Scipione pacto, accepturum.* Secundum hæc lustrato exercitu, appetente jam vere, adsumto *Attalo*, profectus, die octa-

Ol. 147. 4. μειαν ὀγδοαῖος, ἐπέμεινε τρεῖς ἡμέρας· κατὰ δὲ τὴν
τετάρτην ἀναζεύξας προῆγε, χρώμενος ἐνεργοῖς
ταῖς πορείαις. Ἀφικόμενος δὲ τριταῖος, εἰς τὸν 10
συνταχθέντα τόπον τοῖς περὶ Ἀντίοχον, αὐτοῦ
κατεστρατοπέδευσε. Συμμιξάντων δὲ τῶν περὶ τὸν 11
Μουσαῖον, καὶ παρακαλούντων αὐτὸν ἐπιμεῖναι, διό-
τι καθυστεροῦσιν αἵ θ' ἅμαξαι καὶ τὰ κτήνη, τὰ
παρακομίζοντα τὸν σῖτον καὶ τὰ χρήματα, πεισθεὶς
τούτοις, ἐπέμεινε τρεῖς ἡμέρας. τῆς δὲ χορηγίας 12
ἐλθούσης, τὸν μὲν σῖτον ἐμέτρησε ταῖς δυνάμεσι·
τὰ δὲ χρήματα παραδοὺς τινι τῶν χιλιάρχων,
συνέταξε παρακομίζειν εἰς Ἀπάμειαν.

XXV. Præfectus præsidii Pergæ

Αὐτὸς δὲ πυνθανόμενος, τὸν ἐπὶ τῆς Πέργης
καθεσταμένον ὑπ' Ἀντιόχου φρούραρχον οὔτε τὴν
φρουρὰν ἐξάγειν, οὔτ' αὐτὸν ἐκχωρεῖν ἐκ τῆς πό-
λεως, ὥρμησε μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὴν Πέργην.
Ἐγγίζοντος δ' αὐτοῦ τῇ πόλει, παρῆν ἀπ' αὐτῆς 2
ὁ τεταγμένος ἐπὶ τῆς φρουρᾶς, ἀξιῶν καὶ δεόμενος,
μὴ

XXV. 1. καθεσταμένον edidit *Casaub.* καθιστάμενον *Ursin.* καθεστάμενον (*sic*) *Bav.*

vo *Apameam* venit. Ibi triduum ſtativis habitis, quarto die motis caſtris, magnis itineribus pergit ire. Tertiis caſtris ad locum conſtitutum legatis *Antiochi* pervenit, ibique conſedit. Mox a *Muſæo* conventus rogatusque eſt, ut commoraretur eo loci; quoniam plauſtra & jumenta, quæ frumentum & pecuniam adveherent, in via eſſent remorata. Ita rogatu hujus triduum ibi ſtativa habuit. Deinde quum omnia adveniſſent, frumentum copiis diviſit, pecuniam, uni tribunorum militum traditam, Apameam deportari juſſit.

25. Ipſe factus certior, *præfectum præſidii*, quod *Pergæ* impoſuerat Antiochus, neque præſidium educere, neque ipſum urbe excedere, Pergam exercitum ducit. Adpropinquanti occurrit egreſſus urbe præſidii præfectus, petens atque orans, *ne ſe cauſſa incognita damna-*

μὴ προκαταγινώσκειν αὐτοῦ, ποιεῖν γὰρ ἕν τι τῶν A.V.566.
3 καθηκόντων· παραλαβὼν γὰρ ἐν πίστει παρ' Ἀν-
τιόχου τὴν πόλιν, τηρεῖν ἔφη ταύτην, ἕως ἂν δια-
σαφηθῇ πάλιν παρὰ τοῦ πιστεύσαντος, τί δεῖ
ποιεῖν· μέχρι δὲ τοῦ νῦν ἁπλῶς οὐδὲν αὐτῷ παρ'
4 οὐδενὸς ἀποδεδηλῶσθαι. διόπερ ἠξίου λθ' ἡμέρας,
χάριν τοῦ διαπεμψάμενος ἐρέσθαι τὸν βασιλέα, τί
5 δεῖ πράττειν. Ὁ δὲ Γναῖος, θεωρῶν τὸν Ἀντίοχον tradit
ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις εὐσυνθετοῦντα, συνεχώρησε urbem Manlio.
πέμπειν, καὶ πυνθάνεσθαι τοῦ βασιλέως. καὶ μετά
τινας ἡμέρας πυθόμενος, παρέδωκε τὴν πόλιν.
6 Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον οἱ δέκα πρεσβευταὶ καὶ Roma adveniunt
ὁ βασιλεὺς Εὐμένης εἰς Ἔφεσον κατέπλευσαν, ἤδη x legati.
τῆς θερείας ἐναρχομένης· καὶ δύο ἡμέρας ἐκ τοῦ
πλοῦ προσαναλαβόντες αὐτοὺς, ἀνέβαινον εἰς τὴν
7 Ἀπάμειαν. Ὁ δὲ Γναῖος, προσπεσούσης αὐτῷ τῆς
τούτων παρουσίας, Λεύκιον μὲν τὸν ἀδελφὸν μετὰ
τετρακισχιλίων ἐξαπέστειλε πρὸς τοὺς Ὀροανδεῖς, Oroandenſes.

3. *μέχρι correxit Vrſin. in marg. unde adſcivit Caſaub. Mendoſe mssti μέτοχοι δὲ.* 4. *λθ' ἡμέρας.* triginta *habet Livius. Ac fortaſſe τριάκονθ' ἡμέρας ſcripſit Polyb.*

damnaret: facere enim, quod ſui ſit officii; commiſſam enim fidei ſuæ urbem ab Antiocho ſervare, donec is, a quo illam provinciam acceperit, quid eſſet opus facto, ſibi ſignificaſſet; de quo ad hunc diem nihil penitus ei eſſet indicatum. Orabat igitur, XXXIX *dierum ſpatium ſibi concedi ad voluntatem regis ſuper ea re per nuncios ſciſcitandam.* Cui *Manlius*, quum videret, in ceteris omnibus Antiochum fidem ſervare, ut mitteret regemque conſuleret, permiſit. Cognita regis voluntate, urbem tradidit. Sub idem tempus *decem Legati* & rex *Eumenes*, ineunte jam æſtate, Epheſum adpulerunt: ubi cum e nauſea biduum ſe refeciſſent, *Apameam* adſcenderunt. Proconſul, audito eorum adventu fratrem *Lucium* cum quatuor millibus militum ad *Oroandenſes* miſit,

Ol. 147. 4. πειθανάγκης ἔχοντας διάθεσιν, χάριν τοῦ κομίσασθαι τὰ προσοφειλόμενα τῶν ὁμολογηθέντων χρημάτων· αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας 8
ἐπείγετο, σπεύδων συνάψαι τοῖς περὶ τὸν Εὐμένη.

Cum x legatis confert Manlius.

Παραγενόμενος δὲ εἰς τὴν Ἀπάμειαν, καὶ καταλα- 9
βὼν τόν τε βασιλέα καὶ τοὺς δέκα, συνήδρευε περὶ
τῶν πραγμάτων. Ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς, κυρῶσαι πρῶ- 10
τον τὰ πρὸς Ἀντίοχον ὅρκια, καὶ τὰς συνθήκας, ὑπὲρ ὧν οὐδὲν ἂν δέοι πλείω διατίθεσθαι λόγον, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τῶν ἐγγράπτων ποιεῖσθαι τὰς διαλύσεις.

XXVI. Fœdus cum Antiocho.

Ἦν δὲ τοιαύτη τις ἡ τῶν κατὰ μέρος διάταξις· Φιλίαν ὑπάρχειν Ἀντιόχῳ καὶ Ῥωμαίοις εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον, ποιοῦντι τὰ κατὰ τὰς συνθήκας· Μὴ διιέναι βασιλέα Ἀντίο- 2
χον καὶ τοὺς ὑποταττομένους διὰ τῆς αὐτῶν χώρας ἐπὶ Ῥωμαίους καὶ τοὺς συμμάχους, πολεμίους, μηδὲ χορηγεῖν αὐτοῖς μηδέν.

XXVI. 2. *διιέναι correxit Vrſinus. In Bav. certe eſt εἰδέναι.*

ad reliquum pecuniæ ex eo, quod pepigerant, accipiendum, ſive admonendi tantum ii eſſent, ſive etiam cogendi: ipſe cum exercitu profectus pergebat ire, ut quamprimum Eumenem conveniret. Apameam ut venit, invento ibi rege *cum decem legatis*, de iis, quæ agenda eſſent, *conſultabat.* Primum igitur placuit ipſis, *ictum cum Antiocho fœdus pacemque confirmare*, de qua diſceptare amplius nihil adtineret, cum ex ſcriptis legibus eſſet tranſigendum.

26. Ejus *Fœderis formula*, qua de rebus ſingulis cavebatur, talis fuit. *Amicitia ut eſſet Antiocho cum populo Romano perpetua, leges fœderis ſervanti. Ne quos hoſtes populi Romani rex Antiochus & qui ſub ditione ejus eſſent, per fines ſuos tranſire ſineret; neu commeatu, neu qua alia ope juvaret.*

3 θέν. ὁμοίως δὲ καὶ Ῥωμαίους καὶ τοὺς συμ- A.V. 566. Fœdus cum Antiocho.
μάχους, ἐπ' Ἀντίοχον, καὶ τοὺς ὑπ' ἐκεῖνον
4 ταττομένους. Μὴ πολεμήσαι δὲ Ἀντίοχον
τοῖς ἐπὶ ταῖς νήσοις, μηδὲ τοῖς κατὰ τὴν
5 Εὐρώπην. ἐκχωρείτω δὲ πόλεων, καὶ χώ-
6 ρας, * * *. μὴ ἐξαγαγέτω μηδὲν πλὴν τῶν
ὅπλων, ὧν φέρουσιν οἱ στρατιῶται· εἰ δέ τι
τυγχάνουσιν ἀπενηνεγμένοι, καθιστάτω-
7 σαν πάλιν εἰς τὰς αὐτὰς πόλεις. Μηδ'
ὑποδεχέσθωσαν τῶν ἐκ τῆς Εὐμένους τοῦ
βασιλέως, μήτε στρατιώτας, μήτ' ἄλλον
8 μηδένα. εἰ δέ τινες, ἐξ ὧν ἀπολαμβάνουσιν
οἱ Ῥωμαῖοι πόλεων, μετὰ δυνάμεώς εἰσιν
Ἀντιόχου, τούτους εἰς Ἀπάμειαν ἀποκα-
9 θιστάτωσαν. τοῖς τε Ῥωμαίοις καὶ τοῖς
συμμά-

5. Lacunæ signum adjecit Casaub. in latina autem vers. defectum supplevit ex Livio. 7. τῶν ἐκ τῆς Εὐμ. *Rectius fortasse* τοὺς ἐκ τῆς, *ut est in Bav. 8.* μετὰ δυνάμεως. *Immo* μετὰ τῆς δυνάμεως, *nisi quid amplius turbatum est hoc loco.*

ret. Idem Romani, eorumque socii, Antiocho & iis, qui sub imperio ejus erunt, præstent. Belli gerendi jus Antiocho ne sit cum iis qui insulas colunt, neve cum iis qui sunt in Europa. Excedito urbibus, agris, [vicis, castellis cis Taurum montem usque ad Halyn amnem, & a valle Tauri usque ad juga, quæ in Lycaoniam vergunt.] Ne qua, præter arma sua, milites ex iis locis efferrent: si quæ extulissent, in easdem urbes recte restituerent. Ne militem, neu quem alium, ex regno Eumenis Antiochus reciperet. Si qui earum urbium, quas regi auferunt Romani, in exercitu Antiochi fuerint, Apameam omnes ut remitteret. Apud Romanos sociosque

Ol. 147.4. Fœdus cum Antiocho.

συμμάχοις εἴ τινες εἶεν, [ἐκ τῆς Ἀντιόχου βασιλείας] εἶναι τὴν ἐξουσίαν, καὶ μένειν, εἰ βούλονται, καὶ ἀποτρέχειν. 10 Τοὺς δὲ δούλους Ῥωμαίων καὶ τῶν συμμάχων ἀποδότω Ἀντίοχος, καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν ταττόμενοι, καὶ τοὺς ἁλόντας, καὶ τοὺς αὐτομολήσαντας, καὶ εἴ τινα αἰχμάλωτόν ποθεν εἰλήφασιν. 11 Ἀποδότω δὲ Ἀντίοχος, ἐὰν ᾖ δυνατὸν αὐτῷ, καὶ Ἀννίβαν Ἁμίλκου Καρχηδόνιον, καὶ Μνασίλοχον Ἀκαρνᾶνα, καὶ Θόαντα Αἰτωλὸν, Εὐβουλίδαν καὶ Φίλωνα Χαλκιδεῖς, καὶ τῶν Αἰτωλῶν ὅσοι κοινὰς εἰλήφασιν ἀρχάς. 12 καὶ τοὺς ἐλέφαντας τοὺς ἐν Ἀπαμείᾳ πάντας, καὶ μηκέτι ἄλλους ἐχέτω. 13 Ἀποδότω δὲ καὶ τὰς ναῦς τὰς μακρὰς, καὶ τὰ ἐκ τούτων ἄρμενα καὶ τὰ

9. *Verba* ἐκ τῆς Ἀντ. βασ. *ex Livio supplevit Vrsinus: quæ si recte habent, oportebit* παρὰ *vel* σὺν τοῖς τε Ῥωμαίοις. *Tum &* *requiri videtur* τοῖς δὲ *pro* τοῖς τε. *Pro* εἴ τινες *in Bav. est* οἵ τινες. 11. ὅσοι κοινάς. ὅσοι οἶκοι *suspicatus est Reisk.* 12. *Ante* καὶ τοὺς ἐλέφ. *excidisse puto verba* Ἀποδότω δὲ. τοὺς ἐλέφαντας *correxit Vrsin. Mendose mssti* τοὺς ἐκπλεύσαντας.

que si qui sint [ex regno Antiochi,] iis jus manendi abeundique ut sit. Servos Romanorum aut sociorum reddito Antiochus, quique illi parebunt: item bello captos, transfugas, & sicunde quem captivum acceperint. Reddito etiam Antiochus, si in ejus potestate fuerit, Hannibalem, Hamilcaris filium, & Mnasilochum Acarnanem, & Thoantem Aetolum, Eubulidam & Philonem Chalcidenses, & quicumque Aetolorum rempublicam administrassent. Elephantos omnes, quos Apameæ habet, tradito, neque alios parato. Tradito & naves longas, cum velis armamen-

τὰ σκεύη· καὶ μηκέτι ἐχέτω πλὴν ί κατα-
φράκτων· μηδὲ τριακοντάκωπον ἐχέτω
ἐλαυνόμενον, μηδὲ πολέμου ἕνεκεν, οὗ αὐ-
14 τὸς κατάρχει. Μηδὲ πλείτωσαν ἐπὶ τάδε
τοῦ Καλυκάδνου ἀκρωτηρίου, εἰ μὴ φό-
15 ρους, ἢ πρέσβεις, ἢ ὁμήρους ἄγοιεν. Μὴ
ἐξέστω δὲ Ἀντιόχῳ, μηδὲ ξενολογεῖν ἐκ
τῆς ὑπὸ Ῥωμαίους ταττομένης, μηδ' ὑποδε-
16 χέσθω τοὺς φεύγοντας. Ὅσαι δὲ οἰκίαι
Ῥοδίων ἢ τῶν συμμάχων ἦσαν ἐν τῇ ὑπὸ
βασιλέα Ἀντίοχον ταττομένῃ, ταύτας
εἶναι Ῥοδίων, ὡς καὶ πρὸ τοῦ τὸν πόλεμον
17 ἐξενεγκεῖν. καὶ εἴ τι χρῆμα ὀφείλετο αὐ-
τοῖς, ὁμοίως ἔσται πράξιμον· καὶ εἴ τι ἀπε-
λήφθη

A.V. 566. Fœdus cum Antiocho.

13. τριακοντάκωπον correxi cum Reisk. Vulgo τριακοντόκωπον. Ibid. μηδὲ πολέμου ἕνεκεν. Sic Bav. Vrsinus autem (nescio, an ex ing.) μηδ' αὐτὸ πολ. ἕνεκ. Sed οὗ (quod abest a Bav.) recte adjecit. Ibid. κατάρχει restitui ex Bav. κατάρχῃ Vrsin. 15. ὑποδεχέσθω. ὑποδέχεσθαι utique malim cum Reiskio. 16. Verba τὸν πόλεμον absunt a msstis: ex conject. supplevit Vrsinus. Ibid. ἐξενεγκεῖν cum Reiskio scripsi, cum esset ἐξήνεγκαν. Rectum etiam fuerit ἐξενέγκαι. 17. ἀπελήφθη. ἀπελείφθη Bav. ut

mentisque earum: neve plures quam decem naves tectas habeto, nullam item quæ triginta remis agatur habeto, neve minorem, ex belli caussa, quod ipse inlaturus erit. Neve navigato citra Calycadnum promontorium, nisi si qua navis stipendium, aut legatos, aut obsides vehet. Milites mercede conducendi ex iis gentibus, quæ sub ditione populi Romani sunt, jus Antiocho ne esto, neve exsules recipiendi. Rhodiorum sociorumve quæ ædes intra fines regni Antiochi sunt, eæ Rhodiorum sunto, ut ante bellum ab Antiocho illatum. Si quæ pecuniæ ipsis debentur, earum exactio esto: item si quid adem-

Ol. 147. 4. Fœdus cum Antiocho.

λήφθη ἀπ᾽ αὐτῶν, ἀναζητηθὲν ἀποδοθή-
τω. ἀτελῆ δὲ, ὁμοίως ὡς καὶ πρὸ τοῦ πολέ-
μου, τὰ πρὸς τοὺς Ῥοδίους ὑπαρχέτω. Εἰ 18
δέ τινας τῶν πόλεων, ἃς ἀποδοῦναι δεῖ Ἀν-
τίοχον, ἑτέροις δέδωκεν Ἀντίοχος, ἐξαγέ-
τω καὶ ἐκ τούτων τὰς φρουρὰς καὶ τοὺς
ἄνδρας. ἐὰν δέ τινες ὕστερον ἀποτρέχειν
βούλωνται, μὴ προσδεχέσθω. Ἀργυρίου 19
δὲ δότω Ἀντίοχος Ἀττικοῦ Ῥωμαίοις ἀρί-
στου τάλαντα μύρια δισχίλια ἐν ἔτεσιν
ιβ΄, διδοὺς καθ᾽ ἕκαστον ἔτος χίλια· μὴ
ἔλαττον δ᾽ ἑλκέτω τὸ τάλαντον λιτρῶν Ῥω-
μαϊκῶν π΄· καὶ τοῦ σίτου ͵φ καὶ ͵μ. [Ἀπο- 20
δότω δὲ Εὐμένει τάλαντα] τνθ΄, ἐν ἔτεσι
τοῖς πρώτοις ε΄, κατὰ τὸ ἔτος, τῷ ἐπιβαλ-
λομένῳ

ut voluit Reisk. Sed sic oporteret ὑπ᾽ αὐτῶν. ἐπ᾽ αὐτῶν *est in Bav.* 18. προσδεχέσθω *ex conj. scripsi. Vulgo* προσδέχεσθαι. 19. ͵φ καὶ ͵μ *correxi ex Livio. Vulgo* φ΄ καὶ μ΄. 20. *Verba uncis inclusa absunt a msstis.* Ibid. τνθ΄. CCCL *habet Livius, & omittit numerum* θ΄. *Forsan h. l. erat* τν΄. *& deinde* ὁ κατὰ τὸ ἔτος, singulis annis LXX. Ibid. *Suspectum est verbum* ἐπιβαλλομένῳ.

ademtum, id conquisitum redditor. Quæ ad Rhodios spectant, immunia sunto, ut ante bellum erant. Si quas urbes, quas tradere Antiochum oportet, idem rex aliis dedit, etiam ex his præsidia educito. Si qui post factam pacem ad eum rursus voluerint deficere, eos ne suscipiat. Argenti optimi Attici dato Antiochus Romanis talenta XII *millia, intra duodecim annos, singulis annis mille. Talentum vero ne minus octoginta libris Romanis pendat. Adhæc tritici quadraginta supra quingenta millia modiûm dato. Eumeni talenta* CCCLIX *intra proximos quinque annos, pensionibus æquis, eodem quo & Roma-*

21 λομένῳ καιρῷ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις. ἀποδότω A.V. 566.
δὲ καὶ τοῦ σίτου, καθὼς ἐτίμησεν ὁ Βασι- Fœdus cum Antiocho.
λεὺς Ἀντίοχος, τάλαντα ρκζ', καὶ δραχ-
μὰς χιλίας σ' ὀκτώ· ἃ συνεχώρησεν Εὐμέ-
νης λαβεῖν, γάζαν εὐαρεστουμένην ἑαυτῷ.
22 Ὁμήρους δὲ κ' διδότω Ἀντίοχος, δι' ἐτῶν
τριῶν ἄλλους ἀνταποστέλλων, μὴ νεωτέ-
23 ρους ἐτῶν ιή, μηδὲ πρεσβυτέρους μέ. Ἐὰν
δέ τι διαφωνήσῃ τῶν ἀποδιδομένων χρη-
24 μάτων, τῷ ἐχομένῳ ἔτει ἀποδότωσαν. Ἂν
δέ τινες τῶν πόλεων ἢ τῶν ἐθνῶν, πρὸς ἃ
γέγραπται μὴ πολεμεῖν Ἀντίοχον, πρότε-
ροι ἐκφέρωσι πόλεμον, ἐξέστω πολεμεῖν
25 Ἀντιόχῳ. τῶν δὲ ἐθνῶν καὶ πόλεων τούτων
μὴ ἐχέτω τὴν κυρίαν αὐτὸς, μηδ' εἰς φι-
λίαν

21. ρκζ'. *Sic recte Bav. ut (ex Livio) correxit Casaub. Mendose Ursinus* ρκξ'. Ibid. ἃ συνεχώρ. *rescripsi cum Ursino.* ἃς *edidit Casaub.* οὓς *erat in msstis.* Ibid. Εὐμένης *revocavi ex msstis.* Εὐμένη *ex ing. edidit Ursinus.* 22. δὲ κ' διδότω. *Numerum adjeci, qui vulgo desideratur.*

Romanis tempore rependito. Et pro tritico, prout æstimavit ipse rex Antiochus, talenta pendat CXXVII, *& drachmas* CIƆCCVIII, *quam summam se accepturum consensit Eumenes, & ea se contentum fore declaravit. Obsides Romanis* XX *dato, & quarto quoque anno alios in locum priorum submittito, ne minores octonum denum annorum, neu majores quinum quadragenum. In singulorum annorum pensionibus si quid desideratum fuerit, anno proximo pendito. Si quæ vero urbes aut gentes, adversus quas ne bellum gerat Antiochus hoc fœdere cautum est, ipsi ultro bellum inferent, bellandi jus esto Antiocho: sed ne quam urbium harum belli jure teneat, aut in amicitiam accipiat.*

Con-

Ol. 147.4. Fœdus cum Antiocho.

λίαν προσαγέσθω. περὶ δὲ τῶν ἀδικημάτων τῶν πρὸς ἀλλήλους γιγνομένων εἰς κρίσιν προκαλείσθωσαν. 26
Ἐὰν δέ τι θέλωσι πρὸς τὰς συνθήκας ἀμφότεροι κοινῷ δόγματι προστεθῆναι ἢ ἀφαιρεθῆναι ἀπ' αὐτῶν, ἐξέστω. 27
Τμηθέντων δὲ τῶν ὁρκίων ἐπὶ τούτοις, εὐθέως ὁ στρατηγὸς Κόϊντον Μινούκιον Θέρμον καὶ Λεύκιον τὸν ἀδελφὸν, ἄρτι κεκομικότας τὰ χρήματα παρὰ τῶν Ὀροανδέων, εἰς Συρίαν ἐξαπέστειλε· 28
συντάξας κομίζεσθαι τοὺς ὅρκους παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ διαβεβαιώσασθαι τὰ κατὰ μέρος ὑπὲρ τῶν συνθηκῶν. 29
Πρὸς δὲ Κόϊντον Φάβιον, τὸν ἐπὶ τοῦ ναυτικοῦ στρατηγὸν, ἐξέπεμψε γραμματοφόρους, κελεύων πάλιν πλεῖν αὐτὸν εἰς Πάταρα, καὶ παραλαβόντα τὰς ὑπαρχούσας αὐτόθι ναῦς διαπρῆσαι. 30

Κατὰ

27. *ἀπ' αὐτῶν. Sic mssti & edit. Ern.* ἐπ' αὐτῶν ἐξέστω, *præmissa distinctione, edidit Vrs. & post eum Casaub. & Gron.* 28. κεκομικότας. κεκομικότα *suspicari licet cum Vrsino.*

Controversias autem inter se ortas jure ac judicio disceptent. Si quid postea addi detrahive de communi sententia placuisset, ut id salvo fœdere liceat. His legibus fœdere icto, & jurejurando firmato, confestim proconsul *Q. Minucium Thermum* & *Lucium* fratrem, qui tum forte ab *Oroandensibus* pecunias asportaverant, in Syriam misit, qui ab Rege jusjurandum exigerent, & omnes conditiones firmarent. *Q. Fabio* [Labeoni,] qui classi præerat, literas per tabellarios misit, jubens ipsum *Patara* ut rediret, quæque ibi naves regiæ essent, eas ut tradi sibi jussas cremaret.

(*Lega-*

A.V.566.

XXVII. x legati res Asiae constituunt.

Κατὰ τὴν Ἀπάμειαν οἵ τε δέκα καὶ Γνάϊος ὁ στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων, διακούσαντες πάντων τῶν ἀπηντηκότων, τοῖς μὲν περὶ χώρας ἢ χρημάτων ἤ τινος ἑτέρου διαφερομένοις πόλεις ἀπέδωκαν, ὁμολογουμένας ἀμφοτέροις, ἐν αἷς διακριθήσονται περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων· τὴν δὲ περὶ τῶν ὅλων ἐποιή-
2 σαντο διάληψιν τοιαύτην. Ὅσαι μὲν τῶν αὐτονόμων πόλεων πρότερον ὑπετέλουν Ἀντιόχῳ φόρον, τότε δὲ διεφύλαξαν τὴν πρὸς Ῥωμαίους πίστιν, ταύτας μὲν ἀπέλυσαν τῶν φόρων· ὅσαι δ᾽ Ἀττάλῳ σύνταξιν ἐτέλουν, ταύταις ἐπέταξαν τὸν αὐτὸν Εὐ-
3 μένει διδόναι φόρον. Εἰ δέ τινες ἀποστᾶσαι τῆς Ῥωμαίων φιλίας Ἀντιόχῳ συνεπολέμουν, ταύτας ἐκέλευσαν Εὐμένει διδόναι τοὺς Ἀντιόχῳ διατεταγμέ-
4 νους φόρους. Κολοφωνίους δὲ, τοὺς τὸ Νότιον οἰκοῦντας,

XXVII. 4. Κολοφωνίους δὲ τοὺς τὸ Νότιον. *Primum vocab. nescio an ex Livio suppleverit Ursin. Abest certe a Bav. qui dat* τοὺς δὲ τὸ Νότιον.

(*Legatio XXXVI.*)

27. Apameae decem legati & proconsul populi Romani, auditis omnibus, qui eo convenerant, iis, qui de agro aut pecunia aut simili re alia inter se contendebant, urbes ex communi consensu adsignarunt, quibus arbitris controversias disceptarent. De summa rerum hoc modo ipsi constituerunt. Quae civitates liberae ante bellum *Antiocho* regi pependerant stipendium, atque in eo bello fidem populo Romano servaverant, iis immunitatem dederunt. Quae vectigales *Attalo* fuerant, eas vectigal idem pendere *Eumeni* jusserunt. Quae a Romanis defecerant & partium *Antiochi* fuerant, eas idem stipendium *Eumeni* jusserunt pendere, quod prius Antiocho pependerant. *Colophonios*, qui *Notium* habitant, *Cu-*

Ol. 147. 4. x legati res Asiæ ordinant.

κοῦντας, καὶ Κυμαίους, καὶ Μυλασσεῖς, ἀφορολο-
γήτους ἀφῆκαν· Κλαζομενίοις δὲ καὶ δωρεὰν προσέ- 5
θηκαν τὴν Δρύμουσσαν καλουμένην νῆσον· Μιλησίοις
δὲ τὴν ἱερὰν χώραν ἀπεκατέστησαν, ἧς διὰ τοὺς
πολεμίους πρότερον ἐξεχώρησαν. Χίους δὲ, καὶ 6
Σμυρναίους, ἔτι δ' Ἐρυθραίους, ἔν τε τοῖς ἄλλοις
προῆγον, καὶ χώραν προσένειμαν, ἧς ἕκαστοι κατὰ
τὸ παρὸν ἐπεθύμουν, καί σφισι καθήκειν ὑπελάμ-
βανον· ἐντρεπόμενοι τὴν εὔνοιαν καὶ σπουδὴν, ἣν
παρέχοιντο κατὰ τὸν πόλεμον αὐτοῖς. Ἀπέδωκαν 7
δὲ καὶ Φωκαιεῦσι τὸ πάτριον πολίτευμα, καὶ τὴν
χώραν, ἣν καὶ πρότερον εἶχον. Μετὰ δὲ ταῦτα 8
Ῥοδίοις ἐχρημάτισαν, διδόντες Λυκίας καὶ Καρίας
τὰ μέχρι Μαιάνδρου ποταμοῦ, πλὴν Τελμισσοῦ.
Περὶ δὲ τοῦ βασιλέως Εὐμένους καὶ τῶν ἀδελφῶν 9
ἔν τε ταῖς πρὸς Ἀντίοχον συνθήκαις τὴν ἐνδεχομέ-
νην

4. Κυμαίους. Κουμαίους *Bav.* Ibid. Μυλασσεῖς. Κολασσεῖς *Bav. Puto & cod. Vrſini.* 5. Δρύμουσσαν. Δρόμουσσαν *Vrſ cum msstis. In ora autem* Δρυμοῦσαν *ſcripſit; hinc* Δρυμοῦσσαν *edidit Caſaub.* Ibid. *Poſt* νῆσον *excidiſſe videntur quæ habet Livius de* Ilienſibus. 6. παρέχοιντο. παρείχοντο *maluerat Reisk.* 8. Λυκίας καὶ Καρίας *correxi, monente Gron. & Reisk. Vulgo* Λυκίαν καὶ Καρίαν.

Cumæos, Mylaſſenſes, immunes in poſterum ab omni penſitatione tributi futuros pronunciarunt. *Clazomeniis* præter immunitatem *Drymuſſam* etiam inſulam dono dederunt; *Mileſiis* vero ſacrum agrum, quo propter hoſtes prius ceſſerant, reſtituerunt. *Chios*, *Smyrnæos*, *Erythræos*, pro ſingulari fide erga populum Romanum, quam eo bello præſtiterant, & in omni præcipuo honore habuerunt, & agro donarunt, quem quique illorum cupiebant, & ad ſe pertinere autumabant. *Phocæenſibus* & priſtinæ leges reſtitutæ, & ager, quem ante habuerant, redditus. Secundum hæc cum *Rhodiis* eſt actum. His Lycia & Caria datæ usque ad Mæandrum amnem, præter Telmiſſum. Regis *Eumenis* fratrumque ejus & in pace cum Antiocho rationem habuerant,

την πρόνοιαν ἐποιήσαντο, καὶ τότε τῆς μὲν Εὐρώ- A.V. 566.
πης αὐτῷ προσέθηκαν Χεῤῥόνησον, καὶ Λυσιμαχίαν, x legati res Asiæ ordinant.
καὶ τὰ προσοροῦντα τούτοις ἐρύματα καὶ χώραν,
10 ἧς Ἀντίοχος ἐπῆρχε· τῆς δ' Ἀσίας Φρυγίαν τὴν ἐφ'
Ἑλλησπόντου, Φρυγίαν τὴν Μεγάλην, Μυσοὺς, οὓς
πρότερον αὐτὸς παρεσκευάσατο, Λυκαονίαν, Μιλιά-
11 δα, Λυδίαν, Τράλλεις, Ἔφεσον, Τελμισσόν. Ταύτας
μὲν οὖν ἔδωκαν Εὐμένει τὰς δωρεάς· περὶ δὲ τῆς
Παμφυλίας, Εὐμένους μὲν εἶναι φάσκοντος αὐτὴν
ἐπὶ τάδε τοῦ Ταύρου, τῶν δὲ παρ' Ἀντιόχου πρεσ-
βευτῶν ἐπέκεινα, διαπορήσαντες, ἀνέθεντο περὶ
12 τούτων εἰς σύγκλητον. Σχεδὸν δὲ τῶν ἀναγκαιο-
τάτων καὶ πλείστων αὐτοῖς διῳκημένων, ἀναζεύξαν-
τες προῆγον ἐφ' Ἑλλήσποντον, βουλόμενοι κατὰ
τὴν πάροδον ἔτι τὰ πρὸς τοὺς Γαλάτας ἀσφαλί-
σασθαι.

10. *ἐφ' Ἑλλησπόντου correxi. Mendose vulgo ἐφ' Ἑλλήσποντον.* Ibid. *Pro verbis οὓς πρότερον αὐτὸς παρεσκευάσατο, Livius habet* (Mysiam) quam Prusias rex ademerat.

rant, quantum fieri poterat, & tunc in Europa *Chersonesum & Lysimachiam* finitimaque castella & agrum, quibus finibus tenuerat Antiochus, adjecerunt: in Asia *Phrygiam* utramque, (alteram *ad Hellespontum, Majorem* alteram vocant,) *Mysos*, quos prius ipse subegerat, *Lycaoniam*, *Milyada*, *Lydiam*, *Trallès*, *Ephesum*, *Telmissum*. Has regiones & urbes decem legati Eumeni donaverunt. De *Pamphylia* vero, quam Eumenes citra Taurum esse dicebat, legati autem Antiochi ultra Taurum, disceptatum quum esset; integra res ad senatum est rejecta. Iam autem omnibus rebus ordinatis, aut iis saltem, quæ maxime erant necessariæ, cum omni exercitu ad Hellespontum sunt profecti, in transitu ea etiam, quæ cum *Galatis* essent acta, aut quæ ad eos spectarent, confirmaturi.

ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

RES GRAECIAE.

Ol. 148. 1. A. V. 567.

I. Lacedæmonii Romæ accusant Philopœmenem.

Μετὰ τὴν ἐν τῷ Κομπασίῳ τῶν ἀνθρώπων ἐπαναίρεσιν δυσαρεστήσαντές τινες τῶν ἐν τῇ Λακεδαίμονι τοῖς γεγονόσι, καὶ νομίσαντες, ὑπὸ τοῦ Φιλοποίμενος ἅμα τὴν δύναμιν καὶ τὴν προστασίαν καταλελῦσθαι τὴν Ῥωμαίων, ἐλθόντες εἰς Ῥώμην κατηγορίαν ἐποιήσαντο τῶν διῳκημένων, καὶ τοῦ Φιλοποίμενος. καὶ τέλος ἐξεπορίσαντο γράμματα 2 πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς παρὰ Μάρκου Λεπίδου, τοῦ μετὰ ταῦτα γενηθέντος ἀρχιερέως, τότε δὲ τὴν ὕπατον

M. Lepidus Cos.

LIBRI VICESIMI TERTII HISTORIARVM POLYBII RELIQVIAE.

I.

Legatio XXXVII.

Post illam hominum cædem, quæ ad *Compasium* facta est, *Lacedæmoniorum* nonnulli, ægre rem ferentes, existimantesque, simul vim & auctoritatem Romanorum solutam esse, Romam profecti *Philopœmenem* & res ab eo gestas accusarunt. Tandemque a *M. Lepido*, qui postea fuit pontifex, tunc consule, literas expresserunt

3 ὕπατον ἀρχὴν εἰληφότος· ὃς ἔγραφε τοῖς Ἀχαιοῖς, A.V.567.
φάσκων, οὐκ ὀρθῶς αὐτοὺς κεχειρικέναι τὰ κατὰ
4 τοὺς Λακεδαιμονίους. Ὧν πρεσβευόντων, εὐθέως
ὁ Φιλοποίμην πρεσβευτὰς καταστήσας τοὺς περὶ
τὸν Νικόδημον τὸν Ἠλεῖον, ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ῥώ-
5 μην. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον ἧκεν καὶ παρὰ
Πτολεμαίου πρεσβευτὴς, Δημήτριος Ἀθηναῖος, ἀνα-
νεωσόμενος τὴν προϋπάρχουσαν συμμαχίαν τῷ βα-
6 σιλεῖ πρὸς τὸ ἔθνος τῶν Ἀχαιῶν. ὧν προθύμως
ἀναδεξαμένων τὴν ἀνανέωσιν, κατεστάθησαν πρεσ-
βευταὶ πρὸς Πτολεμαῖον Λυκόρτας, ὁ παρ' ἡμῶν
πατὴρ, καὶ Θεοδωρίδας, καὶ Ῥωσιτέλης, Σικυώνιοι,
χάριν τοῦ δοῦναι τοὺς ὅρκους ὑπὲρ τῶν Ἀχαιῶν, καὶ
7 λαβεῖν παρὰ τοῦ βασιλέως. Ἐγενήθη δέ τι κατὰ
τὸν καιρὸν τοῦτον πάρεργον μὲν ἴσως, ἄξιον δὲ μνή-
μης. Μετὰ γὰρ τὸ συντελεσθῆναι τὴν ἀνανέωσιν
τῆς συμμαχίας ὑπὲρ τῶν Ἀχαιῶν, ὑπεδέξατο τὸν
8 πρεσβευτὴν ὁ Φιλοποίμην. γενομένης δὲ παρὰ τὴν

Ptolemæus Epiphanes renovat societatem cum Achæis.

Cap. 1. 6. *ὁ παρ' ἡμῶν ex msstis revocavi. ὅπερ ἡμῶν ed. Vrs. & Ern. ὅσπερ ἡμῶν Casaub. & Gron.*

ferunt ad commune Achæorum, quibus literis Achæos increpabat ob prave administratas res Lacedæmoniorum. Dum illi legatione hac funguntur, statim *Philopœmenes* legationem nominavit Romamque misit, cujus princeps erat *Nicodemus* Eleus. Circa idem tempus venit Alexandria Demetrius Atheniensis, *Ptolemæi legatus*, ad renovandam societatem, quæ fuerat regi cum gente Achæorum. Qui, fœdere libenter renovato, legatos ad regem mittendos delegerunt, Lycortam parentem nostrum, & Theodoridam, & Rhositelem Sicyonios, ut & præstarent ipsi jusjurandum, & a rege exigerent. Accidit tunc aliquid, quod etsi præter rem est, non tamen fortasse indignum, quod commemoretur. Quum enim post renovatam societatem cum Achæis convivio legatum Ptolemæi *Philopœmenes* excepisset,

Ol. 148. I. Laudatur Ptolemaei dexteritas.

συνουσίαν μνήμης τοῦ βασιλέως, ἐπιβαλὼν ὁ πρεσβευτὴς, πολλούς τινας διετίθετο λόγους, ἐγκωμιάζων τὸν Πτολεμαῖον, καί τινας ἀποδείξεις προεφέρετο τῆς τε περὶ τὰς κυνηγίας εὐχειρίας καὶ τόλμης, ἑξῆς τε τῆς περὶ τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὅπλα δυνάμεως, καὶ τῆς ἐν τούτοις ἀσκήσεως. τελευταίῳ 9
δ' ἐχρήσατο μαρτυρίῳ πρὸς πίστιν τῶν εἰρημένων· ἔφη γὰρ, αὐτὸν κυνηγετοῦντα ταῦρον βαλεῖν ἐφ' ἵππου μεσαγκύλῳ.

☙ ☙ ☙

II. Boeotorum turbae.

Κατὰ τὴν Βοιωτίαν, μετὰ τὸ συντελεσθῆναι τὰς πρὸς Ἀντίοχον Ῥωμαίοις συνθήκας, ἀποκοπεισῶν τῶν ἐλπίδων πᾶσι τοῖς καινοτομεῖν ἐπιβαλλομένοις, ἄλλην ἀρχὴν καὶ διάθεσιν ἐλάμβανον αἱ πολιτεῖαι.
Διὸ καὶ τῆς δικαιοδοσίας ἑλκομένης παρ' αὐτοῖς σχε- 2
δὸν ἐξ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν, τότε λόγοι διεδίδοντο κατὰ

8. εὐχειρίας. εὐχερείας Bav.

cepisset, orto super mensam sermone de rege, legatus arrepta ansa laudare *Ptolemaeum* multis verbis coepit, singularem illius dexteritatem atque audaciam in venando aliquot argumentis comprobans, deinde quantum in regendis equis & tractandis armis posset, quantumque illarum rerum usum haberet, commemoravit. Postremo ad confirmanda, quae dixerat, hoc quasi luculentum testimonium addidit, *regem amentato jaculo taurum confecisse.*

☙ ☙ ☙

(*Legatio* XXXVIII.)

2. Post factam pacem a Romanis cum rege Antiocho, praecisa omni spe cupidis rerum novandarum, in *Boeotia* administratio publicarum rerum aliam denuo formam & faciem suscepit. Itaque quum ab annis fere viginti quinque continuum ferme *justitium* obtinuisset; coepere per omnes civitates spargi hominum voces, dicen-

κατὰ τὰς πόλεις, φασκόντων τινῶν, διότι δεῖ γί- A.V.567.
γνεσθαι διέξοδον καὶ συντέλειαν τῶν πρὸς ἀλλήλους.
3 Πολλῆς δὲ περὶ τούτων ἀμφισβητήσεως ὑπαρχού-
σης, διὰ τὸ πλείους εἶναι τοὺς καχέκτας τῶν εὐπό-
ρων, ἐγένετό τι συνέργημα τοῖς τὰ βέλτιστα αἱρου-
4 μένοις ἐκ ταὐτομάτου τοιοῦτον. Ὁ γὰρ Τίτος ἐν τῇ
Ῥώμῃ πάλαι μὲν ἐσπούδαζε περὶ τοῦ καταπορευ-
θῆναι τὸν Ζεύξιππον εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἅτε κεχρη-
μένος αὐτῷ συνεργῷ πρὸς πολλὰ κατὰ τοὺς Ἀντιο-
5 χικοὺς καὶ Φιλιππικοὺς καιρούς. κατὰ δὲ τοὺς τότε
χρόνους ἐξείργαστο, γράψαι τὴν σύγκλητον τοῖς
Βοιωτοῖς, διότι δεῖ κατάγειν Ζεύξιππον καὶ τοὺς ἅμ'
6 αὐτῷ φυγόντας εἰς τὴν οἰκείαν. Ὧν προσπεσόν-
των, δείσαντες οἱ Βοιωτοὶ, μὴ κατελθόντων τῶν
προειρημένων ἀποσπασθῶσιν ἀπὸ τῆς Μακεδόνων εὐ-
νοίας, βουλόμενοι κατακηρυχθῆναι τὰς κρίσεις τὰς
κατὰ τῶν περὶ τὸν Ζεύξιππον, ἃς ἦσαν πρότερον

Zeuxippum reſtituere volunt Romani.

Eum non recipiunt Bœoti.

II. 3. *ἐγένετο.* *ἐγίνετο Bav.* 6. *κατακηρυχθῆναι ex ed. Urſ. & msstis revocandum cenſui.* *κατακυρωθῆναι ex ingenio ediderat Caſaubonus.*

dicentium, *jam mutuas controverſias eſſe diſceptandas, privatorumque lites terminandas.* Poſt multas vero ſuper eo contentiones, quod plures turbatores otii propter ſuam inopiam eſſent, quam divites, caſus exſtitit, qui bonarum partium homines plurimum adjuvit. Iam pridem id operam dabat *Titus Flamininus* Romae, ut *Zeuxippo* reditus in *Bœotiam* pateret, quod in bellis contra Antiochum & Philippum fideli ejus opera plurimum eſſet uſus. Is igitur illo tempore a ſenatu impetravit, ut ad Bœotos *de Zeuxippo & ceteris, qui cum ipſo exſulabant, revocando in patriam* ſcriberent. Iis literis acceptis, veriti *Bœoti*, ne, ſi illi ab exilio eſſent revocati, ab amicitia regum Macedoniæ avellerentur; volentes promulgari contra *Zeuxippum* ejusque ſocios accuſationes ſententiasque, quibus paulo ante ſubſcri-

Ol. 148. 1. αὐτοῖς ἔτι ὑπογεγραμμένοι, * καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ 7
τῶν δικῶν μίαν μὲν αὐτῶν κατεδίκασαν ἱεροσυλίας, διότι λεπίσαιεν τὴν τοῦ Διὸς τράπεζαν, ἀργυρᾶν οὖσαν, μίαν δὲ θανάτου, διὰ τὸν Βραχύλλου φόνον.
Ταῦτα δὲ διοικήσαντες, οὐκ ἔτι προσεῖχον τοῖς γρα- 8
φομένοις, ἀλλ' ἔπεμπον πρεσβευτὰς εἰς τὴν Ῥώμην, τοὺς περὶ Καλλίκριτον, φάσκοντες, οὐ δύνασθαι τὰ κατὰ τοὺς νόμους ᾠκονομημένα παρ' αὐτοῖς ἄκυρα
ποιεῖν. Ἐν δὲ τοῖς καιροῖς τούτοις πρεσβεύσαντος 9
αὐτοῦ τοῦ Ζευξίππου πρὸς τὴν σύγκλητον, οἱ Ῥωμαῖοι τὴν τῶν Βοιωτῶν προαίρεσιν ἔγραψαν πρός τε τοὺς Αἰτωλοὺς καὶ πρὸς Ἀχαιοὺς, κελεύοντες κατά-
Frustra intercedunt Achæi. γειν Ζεύξιππον εἰς τὴν οἰκείαν. Οἱ δὲ Ἀχαιοὶ τοῦ 10
μὲν διὰ στρατοπέδων ποιεῖσθαι τὴν ἔφοδον ἀπέσχον· πρεσ-

6. αὐτοῖς ἔτι *ex msstis restitui. Vulgo* αὐτοὶ ἔτι *ex Vrsini ing.* Ibid. ἔτι ὑπογεγραμμ. *An* ἐπιγεγραμμένοι, *absque* ἔτι? *Post illud verbum* lacunæ signum *adposui*, *quam Casaub. in vers. lat. ex ingenio his verbis supplevit*, conventum instaurarunt: atque ita restitutis judiciis, cognitio celebrata est accusationum Zeuxippi. *Possit oratio integra videri, deleta particula* καὶ, *ante* τούτῳ τῷ τρόπῳ. 7. τῶν δικῶν *correxit Vrsinus.* κωδίκων *erat in msstis.* 10. τοῦ μὲν διὰ στρατοπέδων *correxit Vrsinus.* τῶν μὲν στρατοπέδων *mssti.* Ibid. ἔφοδον *ex codd. restitui, quod in* κάθοδον *mutaverat Vrsin.*

pserant, *: atque ita duobus criminibus eos condemnarunt, altero sacrilegii, quod mensæ Iovis argenteas laminas detraxissent, altero homicidii, quod Brachyllam occidissent. His peractis, *Bœoti* nullam rationem habuerunt literarum senatus; sed Romam missa legatione, cujus princeps Callicritus erat, denunciarunt, *non posse se antiquare, quod ex legibus suis semel statuissent.* Eodem vero tempore, quum *Zeuxippus* ipse ad senatum legatus venisset, *Romani*, quid Bœoti decrevissent, Aetolis & Achæis significarunt, eosque jusserunt, ut Zeuxippo reditum conficerent. *Achæi* cum exercitu quidem adeundos *Bœotos* non censuerunt, sed legatos consti-

πρεσβευτὰς δὲ προεχειρίσαντο πέμπειν, τοὺς πα- A.V. 567.
ρακαλέσοντας τοὺς Βοιωτοὺς, τοῖς λεγομένοις ὑπὸ
τῶν Ῥωμαίων πειθαρχεῖν, καὶ τὴν δικαιοδοσίαν,
καθάπερ καὶ τὴν ἐν αὑτοῖς, οὕτω καὶ τὴν πρὸς αὐ-
11 τοὺς ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν. συνέβαινε γὰρ, καὶ τὰ
πρὸς τούτους συναλλάγματα παρέλκεσθαι πολὺν ἤδη
12 χρόνον. Ὧν διακούσαντες οἱ Βοιωτοὶ, στρατηγοῦν-
τος Ἱππίου παρ' αὐτοῖς, παραχρῆμα μὲν ὑπέσχον-
το ποιήσειν τὰ παρακαλούμενα· μετ' ὀλίγον δὲ πάν-
13 των ὠλιγώρησαν. Διόπερ ὁ Φιλοποίμην, Ἱππίου μὲν
ἀποτιθεμένου τὴν ἀρχὴν, Ἀλκέτου δὲ παρειληφό-
τος, ἀπέδωκε τοῖς αἰτουμένοις τὰ ῥύσια κατὰ τῶν
14 Βοιωτῶν. Ἐξ ὧν ἐγίγνετο καταρχὴ διαφορᾶς τοῖς Initium
15 ἔθνεσιν οὐκ εὐκαταφρόνητος. παραυτίκα γὰρ ἔλα- belli,
χε * τῶν Μυῤῥίχου θρεμμάτων καὶ τοῦ Σίμωνος·

15. ἔλαχε. *Sic mssti. Id si verum est, interciderit nonnihil oportet: quare* asteriscum *adposui. Vulgo* ἔλαβε *edebatur ex Ursini conjectura. Oportebat saltem* ἐλάβετο.

constituerunt, qui ad eos irent, monerentque, ut *Romanis obtemperarent, & ut, quemadmodum jus sibi inter se reddere cœpissent, ita etiam Achæis redderent, quibus esset aliquid cum ipsis negotii.* Iamdudum enim lites trahebantur ex contractibus natæ, quos forte cum Bœotis Achæi contraxissent. His auditis Bœoti, quum esset apud illos prætor Hippias, polliciti in præsentia, facturos quæ petebant Achæi, mox nullam penitus eorum rationem habuerunt. Quapropter *Philopœmenes*, postquam Hippias prætura decessit, cum in ejus locum substitutus esset Alcetas, postulantibus *facultatem* dedit *res a Bœotis per vim repetendi;* unde belli non contemnendum inter illas gentes initium est exortum. Confestim enim pecorum Myrrichi & Simonis [pars

Ol.148.1. καὶ περὶ ταῦτα γενομένης συμπλοκῆς, οὐκέτι πολιτικῆς διαφορᾶς, ἀλλὰ πολεμικῆς ἔχθρας ἐγένετο

commode sopitum. καταρχὴ καὶ προοίμιον. Εἰ μὲν οὖν ἡ σύγκλητος 16 προσέθηκε τ' ἀκόλουθον περὶ τῆς καθόδου τῶν περὶ τὸν Ζεύξιππον, ταχέως ἂν ἐξεκαύθη πόλεμος. νῦν 17 δὲ ἐκείνη τε παρεσιώπησεν, οἵ τε Μεγαρεῖς ἐπέσχον τὰ ῥύσια, διαπρεσβευσαμένων * τοῖς συναλλάγμασιν.

II.

Controversia RHODIORVM *cum* LYCIIS.

III. Ἐγένετο Λυκίοις διαφορὰ πρὸς Ῥοδίους διὰ τοιαύτας αἰτίας. Καθ' οὓς καιροὺς οἱ δέκα διῴκουν τὰ 2 περὶ τὴν Ἀσίαν, τότε παρεγενήθησαν πρέσβεις, παρὰ μὲν Ῥοδίων Θεαίτητος καὶ Φιλόφρων, ἀξιοῦντες, αὐτοῖς δοθῆναι τὰ κατὰ Λυκίαν καὶ Καρίαν, χάριν

17. Hiatus notam *Casaubonus post* ῥύσια *posuit.*

est abacta:] quumque de præda pugnatum esset, non jam civilis controversiæ, verum odii hostilis jacta sunt principia. Quod si igitur *Zeuxippi* reditum ab exilio senatus, uti inceperat, urgere perrexisset, bellum statim exarsisset. At senatus tunc rem silentio transmisit; & *Megarenses*, legatione missa super contractibus *, violentam rerum repetitionem inhibuerunt.

II.

Legatio XXXIX.

3. Orta est *inter Lycios & Rhodios controversia* ex hujusmodi caussa. Quo tempore *decem legati Romanorum* res Asiæ ordinabant, adierant illos *Rhodiorum legati*, Theætetus & Philophron, orantes, ut *sibi Lycia & Ca-*

χάριν τῆς εὐνοίας καὶ προθυμίας, ἣν παρέσχηνταί A.V. 567.
3 σφισι κατὰ τὸν Ἀντιοχικὸν πόλεμον. παρὰ δὲ τῶν
Ἰλιέων ἧκον Ἵππαρχος καὶ Σάτυρος, ἀξιοῦντες διὰ
τὴν πρὸς αὐτοὺς οἰκειότητα, συγγνώμην δοθῆναι Λυ-
4 κίοις τῶν ἡμαρτημένων. Ὧν οἱ δέκα διακούσαντες,
ἐπειράθησαν ἑκατέρων στοχάσασθαι κατὰ τὸ δυνα-
τόν. διὰ μὲν γὰρ τοὺς Ἰλιεῖς οὐθὲν ἐβουλεύσαντο
περὶ αὐτῶν ἀνήκεστον· τοῖς δὲ Ῥοδίοις χαριζόμενοι,
5 προσένειμαν ἐν δωρεᾷ τοὺς Λυκίους. Ἐκ ταύτης
τῆς διαλήψεως ἐγενήθη στάσις καὶ διαφορὰ τοῖς
Λυκίοις πρὸς αὐτοὺς τοὺς Ῥοδίους οὐκ εὐκαταφρό-
6 νητος. Οἱ μὲν γὰρ Ἰλιεῖς, ἐπιπορευόμενοι τὰς πό-
λεις αὐτῶν, ἀπήγγελον, ὅτι παρῄτηνταί τὴν ὀργὴν
τῶν Ῥωμαίων, καὶ παραίτιοι γεγόνασιν αὐτοῖς τῆς
7 ἐλευθερίας. Οἱ δὲ περὶ τὸν Θεαίτητον ἐποιήσαντο
τὴν ἀγγελίαν ἐν τῇ πατρίδι, φάσκοντες, Λυκίας καὶ
Καρίας τὰ μέχρι τοῦ Μαιάνδρου δεδόσθαι Ῥοδίοις
ὑπὸ

III. 6. ἀπήγγελον. ἀπήγγελλον *Bav.* 7. τὰ μέχρι. *Adjeci articulum, quo carent vulgo.*

& Caria pro benevolentia & fide, quam bello adversus Antiochum Romanis præstitissent, darentur. Adierant vero eosdem & *legati Iliensium*, Hipparchus & Satyrus, qui pro mutua inter ipsos cognatione eos rogarunt, ut *Lyciis veniam delictorum darent.* Vtraque legatione audita, conati sunt decemviri utrique genti, quod in ipsis esset, satisfacere. Nam in gratiam Iliensium nihil asperius in Lycios consuluerunt: Rhodiis vero ut gratificarentur, Lyciorum gentem eis contribuerunt. Ex eo decreto motus & dissidium non contemnendum inter Lycios & Rhodios est ortum. Nam *Ilienses* quidem, *Lyciorum* urbes circumeundo, nunciarunt, *sua opera placatos eis esse Romanos, & libertatem se ipsis impetrasse:* Theætetus vero, in patriam ubi rediit, *Rhodiis* renunciavit, *Lyciam & Cariam usque ad Mæandrum amnem Romanos*

Ol.148.1. A.V.567. ὑπὸ Ῥωμαίων ἐν δωρεᾷ. Λοιπὸν, οἱ μὲν Λύκιοι πρεσ- 8
βεύοντες ἧκον εἰς τὴν Ῥόδον ὑπὲρ συμμαχίας· οἱ δὲ
Ῥόδιοι, προχειρισάμενοί τινας τῶν πολιτῶν, ἐξαπέ-
στελλον τοὺς διατάξοντας ταῖς κατὰ Λυκίαν καὶ
Καρίαν πόλεσιν, ὡς ἕκαστα δεῖ γενέσθαι. Μεγάλης 9
δ' οὔσης τῆς παραλλαγῆς περὶ τὰς ἑκατέρων ὑπο-
λήψεις, ἕως μέν τινος οὐ πᾶσιν ἔκδηλος ἦν ἡ διαφο-
ρὰ τῶν προειρημένων. ὡς δ' εἰσελθόντες εἰς τὴν ἐκ- 10
κλησίαν οἱ Λύκιοι διελέγοντο περὶ συμμαχίας, καὶ
μετὰ τούτους Ποθίων, ὁ Πρύτανις τῶν Ῥοδίων, ἀνα-
στὰς ἐφώτισε τὴν ἑκατέρων αἵρεσιν, καὶ προσεπε-
τίμησεν τοῖς Λυκίοις· πᾶν γὰρ ὑπομένειν ἔφασαν
μᾶλλον, ἢ ποιήσειν Ῥοδίοις τὸ προσταττόμενον.

III.

9. δ' οὔσης. *δούσης σπουδῆς τῆς παραλλαγῆς Bav.* 10. οἱ Λύκιοι *correxi, ut in lat. verſ. fecerat Caſaubonus. Vulgo edd. & mssti* οἱ Ῥόδιοι. *Saltem* τοῖς Ῥοδίοις *oportuerat, ut monuit Reisk.* Ibid. ἐφώτισε *ex conject. reſtitui.* ἐφοίτησε *Bav.* ἐφήτησε *cod. Urſ. quod in* ἐζήτησε *mutavit Urſinus.* ἐξήτασε *conjecerat Reisk.* Ibid. πᾶν γάρ. πᾶν γε *videtur ſcribendum; niſi ante hæc verba excidiſſe nonnihil ſtatuamus, quod Caſaub. in verſ. his verbis ſupplevit:* tum vero patuit error.

manos dono ipſis dediſſe. Poſthæc Lycii, miſſis Rhodum legatis, ſocietatem Rhodiorum petierunt: Rhodii vero civium ſuorum certo numero delecto, ad res ſingulas ordinandas in urbibus Lyciæ & Cariæ miſerunt. Quumque adeo diſcreparent mentes & ſententiæ amborum populorum, initio quidem non omnes intelligebant, quænam eſſet illa diſſenſio. Poſtea vero quam Lycii in concionem prodierunt, & de ſocietate ineunda verba facere cœperunt, ac deinde ſurgens Pothion, Rhodiorum Prytanis, ſententiam utrorumque patefecit, atque etiam objurgavit *Lycios;* tum enimvero illi, *quidvis ſe potius paſſuros,* dixerunt, *quam ut Rhodiis eſſent dicto audientes.*

III.

III.

Ol. 148. 3 sq. A. V. 569 sq.

Variæ Legationes, partim ad controversias PHILIPPI *cum* EVMENE *de Thracia, & cum* THESSALIS *pertinentes; partim ad res* ACHAEORVM *&* LACEDAEMONIORVM.

(I.) *Designatio* SVMMORVM CAPITVM *earum rerum, quas hoc loco persecutus est Polybius.*

Ὅτι κατὰ τὴν ὀγδόην καὶ μ΄ Ὀλυμπιάδα πρὸς ταῖς ρ΄, πρεσβειῶν παρουσίαι ἐγένοντο πρὸς Ῥωμαίους παρὰ Φιλίππου καὶ τῶν προσορούντων τῇ Μακεδονίᾳ. Τὰ δόξαντα τῇ συγκλήτῳ περὶ τῶν πρέσβεων. IV.
2 Ὅτι κατὰ τὴν Ἑλλάδα Φιλίππου διαφορὰ πρὸς Θετταλοὺς καὶ Περῥαιβοὺς περὶ τῶν πόλεων, ὧν κατεῖχε Φίλιππος ἐκ τῶν Ἀντιοχικῶν καιρῶν τῆς
3 Θετταλίας καὶ Περῥαιβίας. Ἡ γενομένη δικαιολογία περὶ τούτων ἐπὶ Κοΐντου Καικιλίου περὶ τὰ Τέμπη. τὰ κριθέντα διὰ τοῦ Καικιλίου.

Καὶ

IV. 1 seqq. Ὅτι κατὰ τὴν ὀγδ. &c. *Habet hæc* Cod. Bavaricus, *inserta inter Legat. XXXVI & XXXVII, id est, proxime ante illam Eclogam, quam* primam *numeravi hujus* Libri XXIII. *Est autem hoc, quod* v. 1. *commemoratur*, Argumentum Legat. XLI. *quam nos mox* Cap. VI. *exhibemus.* 2. διαφορὰ *correxi.* διαφορᾷ *erat in msto. Debuerat autem puto scribi* Φιλίππῳ διαφορὰ ἐγένετο. *Quæ vero commemorantur Argumenta* v. 2. 3 & 4. *eorum pertractationem Eclogis*

III.

(I.) *Partim ex Cod. Bav. nunc primum edita; partim apud Vrsinum, Ecloga XLIII.*

4 *Olympiade* CXLVIII *Legationes Romam venerunt a Philippo & finitimis Macedoniæ populis. Decreta senatus circa istas legationes.*

Controversia fuit Philippo cum Thessalis & Perrhæbis de urbibus, quas tenuit Philippus in Thessalia & Perrhæbia inde a temporibus Antiochicis. Causa super his controversiis dicta a partibus ligitantibus, ad Tempe Thessalica, coram Q. Cæcilio. Sententia a Cæcilio pronunciata.

Alia

Ol. 148. 3 ſq.

Καὶ διαφορὰ ἄλλη περὶ τῶν ἐπὶ Θράκης πόλεων 4
πρὸς τοὺς παρ᾽ Εὐμένους πρεσβευτὰς καὶ τοὺς ἐκ
Μαρωνείας φυγάδας· καὶ τὰ ῥηθέντα περὶ τούτων
ἐν Θεσσαλονίκῃ, καὶ τὰ δόξαντα τοῖς περὶ τὸν Καικίλιον.

Κατὰ τὴν Πελοπόννησον πρεσβευτῶν παρουσίαι 5
παρά τε Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, καὶ παρὰ Εὐμένους, καὶ παρὰ Σελεύκου. καὶ τὰ δόξαντα τοῖς 6
Ἀχαιοῖς ὑπέρ τε τῆς πρὸς Πτολεμαῖον συμμαχίας,
καὶ τῶν δωρεῶν τῶν προτεινομένων αὐτοῖς ὑπὸ τῶν
προειρημένων βασιλέων. Παρουσία Κοΐντου Καικι- 7
λίου, καὶ μέμψις ὑπὲρ τῶν κατὰ Λακεδαίμονα διῳκημένων.

Ὡς Ἀρεὺς καὶ Ἀλκιβιάδης, ὄντες τῶν ἀρχαίων 8
φυγάδων ἐκ Λακεδαίμονος, ἐπρέσβευσαν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ κατηγορίαν ἐποιήσαντο Φιλοποίμενος καὶ τῶν Ἀχαιῶν.

Ἡ γενο-

Eclogis ſuis non inſeruit Compilator. Sed de Verſ. 2 & 3. *vide Livium* XXXIX. 24 *extr. & ſeqq. De* Verſ 4. *vide Liv.* XXXIX. 27 - 29. Ibid. παρ᾽ Εὐμένους πρεσβευτὰς *ex conject. correxi.* πορευομένους πρεσβευτὰς *erat in msto.* Verſ. 5 - 7. Κατὰ τὴν Πελοπόνν. *Hujus argumenti tractatio exhibetur* Ecloga XLI de Legationibus, *nobis* Cap. VI ſeqq. 7. Παρουσία Κοΐντου &c. *Vide eandem* Eclogam XLI. *nobis* Cap. VII ſeqq. hujus Libri. 8. Ὡς Ἀρεὺς &c. *Vide* Ecl. XLII. *nobis* Cap. XI ſeq.

Alia controverſia de urbibus Thracicis, cum legatis Eumenis & cum exſulibus ex Maronea. Cauſſa ſuper his dicta Theſſalonicæ. Sententia lata a Cæcilio ceterisque Romanis legatis.

In Peloponneſum advenerunt legati a Ptolemæo rege, & ab Eumene, & a Seleuco. Decreta Achæorum de ſocietate Ptolemæi, & de donis quæ ipſis oblata ſunt a prædictis regibus. Adventus (in Peloponneſum) Q. Cæcilii, & objurgatio propter ea quæ Lacedæmone peracta ſunt.

Quomoda Areus & Alcibiades, ex eorum numero qui olim Lacedæmone fuerant pulſi, Romam ſuſceperint legationem, & accuſaverint Philopæmenem & Achæos.

Cædes

9 Ἡ γενομένη σφαγὴ διὰ Φιλίππου τοῦ βασιλέως ἐν Μαρωνείᾳ. Παρουσία πρεσβευτῶν ἐκ Ῥώμης, καὶ τὰ προσταχθέντα διὰ τούτων. Αἰτίαι, δι᾽ ἃς ἐγένετο Ῥωμαίοις πρὸς Περσέα πόλεμος. A. V. 569 sq.

1 Ὅτι κατὰ τὴν ὀγδόην καὶ μ΄ Ὀλυμπιάδα πρὸς ταῖς ρ΄, παρουσία ἐγένετο πρεσβευτῶν Ῥωμαίων εἰς V.
2 Κλείτορα, καὶ σύνοδος τῶν Ἀχαιῶν. καὶ οἱ ῥηθέντες ὑπ᾽ ἀμφοτέρων λόγοι περὶ τῶν κατὰ Λακεδαίμονα πραγμάτων, καὶ τὰ δόξαντα τοῖς Ἀχαιοῖς. Ταῦτα κεφαλαιωδῶς.

(II.) *Legationes* ROMAM *missæ adversus* PHILIPPVM.

Ol. 148. 3. A. V. 569. VI. Eumenes repetit urbes Thracicas.

Κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς ἧκον εἰς τὴν Ῥώμην παρά τε τοῦ βασιλέως Εὐμένους πρεσβευταὶ, διασαφοῦντες τὸν ἐξοδιασμὸν τοῦ Φιλίππου τῶν ἐπὶ Θρᾴκης

9. Ἡ γενομένη σφαγὴ &c. *Hæc, nescio quo casu, quove consilio, in msto posita sunt ante* v. 5. *post verba* δόξαντα τοῖς περὶ τὸν Καικίλιον *Postulante vero rerum ipsarum serie, argumentum istud huc reposui. Tractatur autem illud argumentum* Legat. XLIV. *nobis* Cap. XII seq

V. 1. Ὅτι κατὰ τὴν ὀγδ. &c. *Hæc non habet Cod. Bav. sed ex* suo codice *edidit* Vrsinus, & *numeravit* Eclogam XLIII. de Legationibus. *Argumenti tractationem ex Polybio prætermisit Compilator; sed vide Livium* XXXIX. 35 *extr.* & *seqq.*

VI. 1. τῶν ἐπὶ Θρ. κατὰ τῶν ἐπὶ *voluit Reisk.*

Cædes a Philippo rege edita Maroneæ. Legatorum Romanorum adventus, & eorum mandata. Caussæ, propter quas Romanis bellum cum Perseo est exortum.

5. *Olympiade* CXLVIII *Clitorem (in Arcadia) Romanorum legati venerunt; & concilium Achæorum ibi habitum. Dein sermones ab utraque parte habiti de rebus ad Lacedæmonem spectantibus. Tum decreta Achæorum. Hæc summatim.*

(II.) *Ecloga XL de Legationibus.*

6. Circa eadem tempora Romam venerunt regis *Eumenis* legati, *de Thracicis oppidis* per vim a *Philippo* tributum

Ol. 148. 3. Maronitæ & alii accuſant Philippum.

Θρᾴκης πόλεων· καὶ παρὰ Μαρωνιτῶν οἱ φυγάδες, 2
κατηγοροῦντες, καὶ τὴν αἰτίαν ἀναφέροντες τῆς αὐ-
τῶν ἐκπτώσεως ἐπὶ τὸν Φίλιππον· ἅμα δὲ τούτοις 3
Ἀθαμᾶνες, Περῤῥαιβοὶ, Θετταλοὶ, φάσκοντες, κο-
μίζεσθαι δεῖν αὐτοὺς τὰς πόλεις, ἃς παρείλετο
Φίλιππος αὐτῶν κατὰ τὸν Ἀντιοχικὸν πόλεμον.
Ἧκον δὲ καὶ παρὰ τοῦ Φιλίππου πρέσβεις, πρὸς 4
ἅπαντας τοὺς κατηγορήσαντας ἀπολογησόμενοι.
Γενομένων δὲ πλειόνων λόγων πᾶσι τοῖς προειρημέ- 5
νοις πρὸς τοὺς παρὰ τοῦ Φιλίππου πρεσβευτὰς,
ἔδοξε τῇ συγκλήτῳ, παραυτίκα καταστῆσαι πρεσ-
βείαν, τὴν ἐπισκεψομένην τὰ κατὰ τὸν Φίλιππον,
καὶ παρέξουσαν ἀσφάλειαν τοῖς βουλομένοις κατὰ
πρόσωπον λέγειν τὸ φαινόμενον, καὶ κατηγορεῖν τοῦ
βασιλέως. Καὶ κατεστάθησαν οἱ περὶ τὸν Κόϊντον 6
Καικίλιον καὶ Μάρκον Βαίβιον καὶ Τιβέριον Σεμ-
πρώνιον.

Q. Cæcilius legatus Rom.

Συνέ-

3. Ἀθαμᾶνες. Ἀθαμανεῖς *Bav.* 6. Σεμπρώνιον *ex Livio reſtituit Urſinus.* Τιβ. Κλαύδιον *dant codices Polybiani.*

tum pendere coactis acturi: venerunt & *Maronitarum* exſules, eumdem regem accuſantes, & exſilii ſui cauſſam ad illum referentes. Cum his præterea erant *Athamanes, Perrhæbi, Theſſali;* æquum eſſe dicentes, *ut urbes reciperent, quas per Antiochici belli tempus ipſis ademiſſet Philippus.* Sed & Philippi legati venere, ut omnium illorum accuſationibus reſponderent. Quum autem multæ habitæ fuiſſent diſceptationes inter oratores, quos diximus, & Philippi legatos; placuit ſenatui, extemplo *legationem* mittere, *quæ de Philippi rebus cognoſceret, & ſecuritatem omnibus præſtaret, qui coram rege expoſtulare & eum incuſare vellent.* Decreti autem ſunt legati *Q. Cæcilius, & M. Bæbius, & Tiberius Sempronius.*

Acci-

A.V.569.

7 Συνέβαινε δὲ τοὺς Αἰνίους [καὶ τοὺς Μαρωνίτας] πάλαι μὲν στασιάζειν, προσφάτως δὲ ἀπονεύειν τοὺς μὲν πρὸς Εὐμένη, τοὺς δὲ πρὸς Μακεδονίαν. Aeniorum dissidia.

(III.) *Legationes* REGVM *ad Concilium* ACHAEORVM; & Q. CAECILII *legatio ad Achæos.*

Κατὰ τὴν Πελοπόννησον, ὡς μὲν, ἔτι Φιλοποί- VII.
μενος στρατηγοῦντος, εἴς τε τὴν Ῥώμην ἐξαπέστει-
λε πρεσβευτὰς τὸ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνος ὑπὲρ τῆς
Λακεδαιμονίων πόλεως, πρός τε τὸν βασιλέα Πτο-
λεμαῖον τοὺς ἀνανεωσομένους τὴν προϋπάρχουσαν
2 αὐτῷ συμμαχίαν, ἐδηλώσαμεν. Κατὰ δὲ τὸν ἐνε- Aristænus prætor.
στῶτα χρόνον, Ἀρισταίνου στρατηγοῦντος, οἵ τε
παρὰ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως πρέσβεις ἦλθον,
ἐν Μεγαλοπόλει τῆς συνόδου τῶν Ἀχαιῶν ὑπαρχού- Concil. Achæor.
3 σης. Ἐξαπεστάλκει δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς Εὐμένης Megalopoli.
πρεσβευτὰς, ἐπαγγελλόμενος ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τά- Eumenes insigne donum offert Achæis.
λαντα

7. *Verba* καὶ τοὺς Μαρωνίτας *ex loco inferiore inserui.*
VII. 3. ἑκατὸν καὶ εἴκοσι. *Centenarius numerus desideratur apud Diodor. Siculum.*

Acciderat nempe, ut *Aenii* [& *Maronitæ*] jam pridem inter se dissiderent, nuper vero etiam alii ad *Eumenis*, alii ad *Macedonum* partes inclinarent. (*Suidas in* Αἴνιοι.)

(III.) *Legatio XLI.*

7. Quod ad *res Peloponnesi* adtinet, jam diximus, gentem Achæorum, quando Philopœmenes erat prætor, legatos Romam misisse de civitate Lacedæmoniorum, & ad Ptolemæum regem, qui veterem cum eo societatem renovarent. Hoc vero tempore, *prætore Achæorum Aristæno*, redierunt, qui ad Ptolemæum missi fuerant, legati, cum *Megalopoli Achæorum concilium* haberetur- Quo etiam *Eumenes* legatos miserat, *cen-*

Ol.148.3. λαντα δώσειν τοῖς Ἀχαιοῖς, ἐφ᾽ ᾧ, δανειζομένων
τούτων, ἐκ τῶν τόκων μισθοδοτεῖσθαι τὴν βουλὴν τῶν
Legati Seleuci. Ἀχαιῶν ἐπὶ ταῖς κοιναῖς συνόδοις. Ἧκον δὲ καὶ πα- 4
ρὰ Σελεύκου τοῦ βασιλέως πρεσβευταὶ, τήν τε φι-
λίαν ἀνανεωσόμενοι, καὶ δεκαναΐαν μακρῶν πλοίων
ἐπαγγελλόμενοι δώσειν τοῖς Ἀχαιοῖς. Ἐχούσης δὲ 5
τῆς συνόδου πραγματικῶς, πρῶτοι παρῆλθον οἱ περὶ
Nicodemus legationem renunciat. Νικόδημον τὸν Ἠλεῖον, καὶ τούς τε ῥηθέντας ἐν τῇ
συγκλήτῳ λόγους ὑφ᾽ αὐτῶν ὑπὲρ τῆς τῶν Λακε-
δαιμονίων πόλεως διῆλθον τοῖς Ἀχαιοῖς, καὶ τὰς
ἀποκρίσεις ἀνέγνωσαν· ἐξ ὧν ἦν λαμβάνειν ἐκδοχὴν, 6
ὅτι δυσαρεστοῦνται μὲν καὶ τῇ τῶν τειχῶν καθαι-
ρέσει καὶ τῇ καταλύσει τῶν ἐν τῷ Κομπασίῳ δια-
φθαρέντων· οὐ μὴν ἄκυρόν τι ποιεῖν. Οὐδενὸς δ᾽ 7
οὔτ᾽ ἀντειπόντος, οὔτε συνηγορήσαντος, οὕτω πως
παρε-

5. τῆς συνόδου πραγματικῶς *correxit Vrsin.* τὴν σύνοδον *dant mssti, &* πραγματικὴν *Bav.* 6. καθαιρέσει *ex emendatione Vrsini est.* συντελέσει *erat in msstis, quod ex* σὺν τέλεσι *corruptum esse, alia autem librarii errore omissa, putavit Reisk.* Ibid. *Post* καταλύσει *Casaubonus* lacunæ notam *posuit, & in vers. lat. inseruit hæc verba,* & quod soluta esset eorum reipublicæ forma.

tum & viginti talenta se Achæis daturum pollicens, hac lege, ut, fœnore legitimo reoccupata ea summa, e reditibus alerentur qui in publicis conventibus ad concilium convenissent. Præterea venerunt etiam *Seleuci legati,* cum renovandæ amicitiæ, tum ut decem naves longas Achæis pollicerentur. Quum igitur in concilio de rebus agi serio cœpisset; primus omnium est ingressus *Nicodemus* Eleus, qui habitos in Romano senatu sermones de Achæis super civitate Lacedæmoniorum concilio renunciavit: deinde responsum legit a Senatu datum, ex quo intelligebatur, *displicuisse quidem patribus & mœnia Spartæ dejecta, & cædem eorum qui ad Compasium fuerant occisi: at nihil tamen eorum, quæ statuissent Achæi, irritum decrevisse senatum.* Nemine reperto, qui vel ad repugnandum, vel ad adsentiendum

8 παρεπέμφθη. Μετὰ δὲ τούτους εἰσῆλθον οἱ παρ' Εὐμένους πρέσβεις, καὶ τήν τε συμμαχίαν τὴν πατρικὴν ἀνενεώσαντο, καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν χρημάτων
9 ἐπαγγελίαν διεσάφησαν τοῖς πολλοῖς. καὶ πλείω δὲ πρὸς ταύτας ὑποθέσεις διαλεχθέντες, καὶ μεγάλην εὔνοιαν καὶ φιλανθρωπίαν τοῦ βασιλέως ἐμφήναντες πρὸς τὸ ἔθνος, κατέπαυσαν τὸν λόγον.

A.V.569. Eumenis legati.

Μεθ' οὓς Ἀπολλωνίδας ὁ Σικυώνιος ἀναστὰς, κατὰ μὲν τὸ πλῆθος τῶν διδομένων χρημάτων ἀξίαν
2 ἔφη τὴν δωρεὰν τῶν Ἀχαιῶν· κατὰ δὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ διδόντος καὶ τὴν χρείαν, εἰς ἣν δίδοται,
3 πασῶν αἰσχίστην καὶ παρανομωτάτην. Τῶν γὰρ νόμων κωλυόντων, μηδένα, μήτε ἰδιωτῶν, μήτε τῶν ἀρχόντων, παρὰ βασιλέως δῶρα λαμβάνειν κατὰ μηδ' ὁποίαν οὖν πρόφασιν· πάντας ἅμα δωροδοκεῖσθαι προφανῶς, προσδεξαμένους τὰ χρήματα, πάν-

VIII. Apollonidas hortatur spernenda dona regis.

9. *καὶ πλείω ex conject. correxi. Vulgo καὶ πλείους.*
VIII. 1. *Ἀπολλωνίδας ex locis inferioribus restitui. Vulgo h. l. Ἀπολλώνιος.*

dum verba faceret, silentio ea res est transmissa. Secundum hæc ingressi sunt *legati Eumenis*, & societatem, quæ patri ipsius fuerat cum Achæis, renovavit: de pecunia etiam pollicitationem regis multitudini aperuit. Quumque in eam sententiam multa disseruissent, summamque regis benevolentiam & humanitatem erga Achæorum gentem palam fecissent, dicere desierunt.

8. Post hos surgit APOLLONIDAS, *Sicyonius:* &, *pecuniam, quæ dono offerebatur, si magnitudo illius spectaretur, dignam quidem Achæis esse*, dixit: *sin animus donantis, & usus in quem esset oblata, rem esse turpissimam & iniquissimam. Nam quum legibus cautum esset, ne quis, sive privatus, sive in magistratu constitutus, dona a rege quacumque tandem ex caussa caperet; iniquissimum facinus futurum, si, accepta ea pecunia, omnes palam acceptorum munerum rei essent futuri: ad hæc dubitare neminem posse,*

Ol.148.3. Spernenda dona regis.

των εἶναι παρανομώτατον, πρὸς δὲ τούτοις αἴσχι-
στον ὁμολογουμένως. Τὸ γὰρ ὀψωνιάζεσθαι τὴν Βου- 4
λὴν ὑπ' Εὐμένους καθ' ἕκαστον ἔτος, καὶ βουλεύε-
σθαι περὶ τῶν κοινῶν, καταπεπωκότας οἱονεὶ δέλεαρ,
πρόδηλον ἔχειν τὴν αἰσχύνην καὶ τὴν βλάβην. νῦν 5
μὲν γὰρ Εὐμένη διδόναι χρήματα, μετὰ δὲ ταῦ-
τα Προυσίαν δώσειν, καὶ πάλιν Σέλευκον. Τῶν δὲ 6
πραγμάτων ἐναντίαν φύσιν ἐχόντων τοῖς τε βασι-
λεῦσιν καὶ ταῖς δημοκρατίαις, καὶ τῶν πλείστων
καὶ μεγίστων διαβουλίων αἰεὶ γιγνομένων περὶ τῶν
πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἡμῖν διαφερόντων· φανερῶς 7
ἀνάγκη, δυοῖν θάτερον, ἢ τὸ τῶν βασιλέων λυσιτε-
λὲς ἐπίπροσθεν γίγνεσθαι τοῦ ἰδίᾳ συμφέροντος, ἤ,
τούτου μὴ συμβαίνοντος, ἀχαρίστους φαίνεσθαι πᾶ-
σιν, ἀντιπράττοντας τοῖς αὑτῶν μισθοδόταις. Διό, 8
μὴ μόνον ἀπείπασθαι, παρεκάλει τοὺς Ἀχαιούς,
ἀλλὰ καὶ μισεῖν τὸν Εὐμένη, διὰ τὴν ἐπίνοιαν τῆς
δόσεως.

6. περὶ τῶν πρὸς τοὺς βασ. *Verba* περὶ τῶν *ex conject. adjecit Vrsinus.*

quin summum dedecus cum ea re esset conjunctum. Nam quis non videat, & probrosum & noxium fore, si quotannis publicum concilium stipendia a rege Eumene acciperet, & ad deliberandum de publicis rebus, velut esca prius deglutita, accederent. Nunc pecunias largiri Eumenem; mox Prusiam largiturum; Seleucum deinde facturum idem. Quum autem regum & liberarum civitatum res inter se natura sua pugnent, & plurimæ ac maximæ quæque consultationes nostræ sint de controversiis, quas habemus cum regibus; duorum alterum manifesto necessarium erit, aut ut regum utilitatem nostris commodis anteponamus, aut, si aliter fecerimus, ut ingrati omnibus videamur, si iis nos opponamus, a quibus mercedem accipimus. Hortari igitur Achæos, non solum ut munus recusent, verum etiam ut Eumenem, quod ei talis largitionis

9 δόσεως. Μετὰ δὲ τοῦτον ἀναστὰς Κάσανδρος Αἰ-
γινήτης, ἀνέμνησε τοὺς Ἀχαιοὺς τῆς Αἰγινητῶν
ἀκληρίας, ᾗ περιέπεσον διὰ τὸ μετὰ τῶν Ἀχαιῶν
συμπολιτεύεσθαι, ὅτι τε Πόπλιος Σουλπίκιος, ἐπι-
πλεύσας τῷ στόλῳ, πάντας ἐξηνδραποδίσατο τοὺς
10 ταλαιπώρους Αἰγινήτας· ὑπὲρ ὧν διεσαφήσαμεν,
τίνα τρόπον Αἰτωλοὶ, κύριοι γενόμενοι τῆς πόλεως
κατὰ τὰς πρὸς Ῥωμαίους συνθήκας, Ἀττάλῳ πα-
ραδοῖεν, τριάκοντα τάλαντα παρ' αὐτοῦ λαβόντες.
11 Ταῦτ' οὖν τιθεὶς τοῖς Ἀχαιοῖς πρὸ ὀφθαλμῶν, ἠξίου
τὸν Εὐμένη, μὴ διάφορα προτείνοντα θηρεύειν τὴν
τῶν Ἀχαιῶν εὔνοιαν, ἀλλὰ τὴν πόλιν ἀποδιδόντα
τυγχάνειν πάντων τῶν φιλανθρώπων ἀναντιῤῥήτως.
12 τοὺς δὲ Ἀχαιοὺς παρεκάλει, μὴ δέχεσθαι τοιαύτας
δωρεὰς, δι' ὧν φανήσονται καὶ τὰς εἰς τὸ μέλλον ἐλ-
13 πίδας ἀφαιρούμενοι τῆς Αἰγινητῶν σωτηρίας. Τοιού-
των δὲ γενομένων λόγων, ἐπὶ τοσοῦτον παρέστη τὸ

A.V. 569. Aeginetæ libertatem repetunt ab Eumene.

Respuitur largitio Eumenis.

 πλῆθος,

9. ὅτι τε Πόπλιος *ingenio debetur Vrsini. Mendose mssti* ὅτι τὸ πλῆθος Σουλπίκιος. *Pro* ὅτι τε *Reiskius* ὅτε *maluerat.*

tionis in mentem venerit, odio habeant. Surrexit post hunc CASANDER, *Aegineta*, & Achæis in memoriam revocat *Aeginetarum calamitatem, in quam propterea incidissent, quoniam concilii fuissent Achæorum. Publium Sulpicium classe Aeginam venisse, & miseros Aeginetas venum dedisse omnes.* Quibus de rebus nos locuti ante sumus; ostendimusque, quomodo Aetoli, urbis potiti ex pacto fœderis, quod illis erat cum Romanis, Attalo eam tradidissent, triginta talentis addictam. Hæc ille postquam ob oculos posuit Achæis, oravit Eumenem, *ut non pecuniarum largitione Achæorum benevolentiam vellet captare; sed urbem redderet, seque eo facto benevolentiæ testimonia summo cunctorum consensu impetraturum consideret.* Ab Achæis vero petebat, *ne ejusmodi admitterent dona, quæ spem salutis etiam in posterum Aeginetis sint ademtura.* Hac oratione adeo concitata est multi-

Ol.148.3 πλῆθος, ὥστε μὴ τολμῆσαι μηδένα συνειπεῖν τῷ βασιλεῖ, πάντας δὲ μετὰ κραυγῆς ἐκβαλεῖν τὴν προτεινομένην δωρεὰν, καίτοι δοκούσης αὐτῆς ἔχειν τι δυσαντοφθάλμητον, διὰ τὸ πλῆθος τῶν προτεινομένων χρημάτων.

IX. De Ptolemæi fœdere oratio Lycortæ.

Ἐπὶ δὲ τοῖς προειρημένοις εἰσήχθη τὸ περὶ τοῦ Πτολεμαίου διαβούλιον· ἐν ᾧ προκληθέντων τῶν 2
ἀποσταλέντων πρεσβευτῶν ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν πρὸς Πτολεμαῖον, προελθὼν Λυκόρτας μετὰ τῶν πρεσβευτῶν, ἀπελογίσατο πρῶτον μὲν, τίνα τρόπον καὶ δοῖεν παρὰ τῶν Ἀχαιῶν καὶ λάβοιεν τοὺς ὅρκους ὑπὲρ τῆς συμμαχίας· εἶτα, ὅτι κομίζοιεν δωρεὰν 3
κοινῇ τοῖς Ἀχαιοῖς, ἑξακισχίλια μὲν ὅπλα χαλκᾶ πελταστικὰ, διακόσια δὲ τάλαντα νομίσματος ἐπισήμου χαλκοῦ· πρὸς δὲ τούτοις ἐπῄνεσε τὸν βασι- 4
λέα, καὶ βραχέα περὶ τῆς εὐνοίας αὐτοῦ καὶ προθυμίας τῆς εἰς τὸ ἔθνος εἰπὼν, κατέστρεψε τὸν λόγον.

IX. 1. περὶ τοῦ Πτολ. *ex conject. scripsi. Vulgo omnes* παρὰ τοῦ. 2. *Verba* παρὰ τῶν Ἀχαιῶν, *cum abessent ab editis, revocati ex msstis; sed post* δοῖεν *posui, cum post* λάβοιεν *rejecta essent in msstis.*

multitudo, ut caussam regis tueri nemo auderet; sed cum clamore oblatam largitionem, etsi propter vim ostensæ pecuniæ supra modum blandientem, respuerent.

9. Secundum hæc proposita est *consultatio de Ptolemæo.* In qua quum provocati essent hi, qui ad Ptolemæum missi ab Achæis fuerant; in medium progressus LYCORTAS cum ceteris legatis, primum exposuit, *quonam modo & præstitissent Achæorum nomine, & exegissent a rege, jusjurandum:* addidit deinde, *adtulisse se donum communi Achæorum, arma ænea ad peltastas instruendos sex millia, & pecuniæ signatæ æreæ talenta ducenta.* Post hæc regis laudes commemoravit: tum, ubi pauca de regis benevolentia & promto animo erga gentem Achæorum disseruisset, finem dicendi fecit.

A.V.569. Aristænus nudat absurditatem Philopœm. & Lycortæ.

5 γον. Ἐφ' οἷς ἀναστὰς ὁ τῶν Ἀχαιῶν στρατηγὸς
Ἀρίσταινος, ἤρετο τόν τε παρὰ τοῦ Πτολεμαίου
πρεσβευτὴν, καὶ τοὺς ἐξαπεσταλμένους ὑπὸ τῶν
Ἀχαιῶν ἐπὶ τὴν ἀνανέωσιν, ποίαν ἥκε συμμαχίαν
6 ἀνανεωσόμενος. Οὐδενὸς δ' ἀποκριναμένου, πάντων
δὲ διαλαλούντων πρὸς ἀλλήλους, πλῆρες ἦν τὸ βου-
7 λευτήριον ἀπορίας. Ἦν δὲ τὸ ποιοῦν τὴν ἀλογίαν,
ὅτι, οὐσῶν καὶ πλειόνων συμμαχιῶν τοῖς Ἀχαιοῖς
πρὸς τὴν Πτολεμαίου βασιλείαν, καὶ τούτων ἐχου-
σῶν μεγάλας διαφορὰς κατὰ τὰς τῶν καιρῶν περι-
8 στάσεις, οὔθ' ὁ παρὰ τοῦ Πτολεμαίου πρεσβευτὴς
οὐδεμίαν ἐποιήσατο διαστολὴν, ὅτε ἀνενεοῦτο, κα-
θολικῶς δὲ περὶ τοῦ πράγματος ἐλάλησεν, οὔθ' οἱ
9 πεμφθέντες πρέσβεις· ἀλλ' ὡς, μιᾶς ὑπαρχούσης,
αὐτοί τε τοὺς ὅρκους ἔδωκαν καὶ παρὰ τοῦ βασι-
10 λέως ἔλαβον. Ὅθεν προφερομένου τοῦ στρατηγοῦ
πάσας τὰς συμμαχίας, καὶ κατὰ μέρος ἐν ἑκάστῃ

R 4 δια-

5. *ἀνανεωσόμενος. ἀνανεωσάμενος voluit Reisk.* 9. *ἔδωκαν. ἔδωσαν Bav. ex ἔδοσαν corruptum.*

fecit. Surgens dein ARISTAENVS, *prætor Achæorum*, & ab legato Ptolemæi, & ab iis, qui renovando fœderi missi ab Achæis fuerant, sciscitatur, *ecquam societatem renovaturus venerit?* Quum responderet nemo, & mutuo sese omnes interrogarent; magna in concilio exorta est dubitatio. Oriebatur autem absurditas ex eo, quod, quum plura fuissent fœdera Achæis cum regibus Ptolemæi majoribus, quæ pro conditione temporum plurimum inter se differrent, neque legatus Ptolemæi ullam fecerat distinctionem, cum fœdus renovaret, sed universe de negotio fuerat locutus, neque etiam illi, quos Achæi miserant; verum quasi semel dumtaxat societatem pepigissent, jusjurandum simpliciter, nulla adhibita distinctione, & præstiterant ipsi, & acceperant a rege. Itaque promente in medium prætore omnia priora fœdera, & singula distincte expenden-

Ol. 148. 3. διαστελλομένου, μεγάλης οὔσης διαφορᾶς, ἐζήτει
Absurditas Philopœm. & Lycortæ. τὸ πλῆθος εἰδέναι, ποίαν ἀνανεοῖτο συμμαχίαν.
Οὐ δυναμένου δὲ λόγον ὑποσχεῖν, οὔτε τοῦ Φιλοποί- 11
μενος, ὃς ἐποιήσατο στρατηγῶν τὴν ἀνανέωσιν, οὔτε
τῶν περὶ τὸν Λυκόρταν, τῶν πρεσβευσάντων εἰς
τὴν Ἀλεξάνδρειαν· οὗτοι μὲν ἐσχεδιακότες ἐφαίνον- 12
το τοῖς κοινοῖς πράγμασιν, ὁ δ᾽ Ἀρίσταινος μεγάλην ἐφείλκετο φαντασίαν, ὡς μόνος εἰδὼς, τί λέγει, καὶ τέλος οὐκ εἴασε κυρωθῆναι τὸ διαβούλιον, ἀλλ᾽ εἰς ὑπέρθεσιν ἤγαγε διὰ τὴν προειρημένην ἀλογίαν.

Seleuci legati. Τῶν δὲ παρὰ τοῦ Σελεύκου πρέσβεων εἰσελθόντων, 13
ἔδοξε τοῖς Ἀχαιοῖς, τὴν μὲν φιλίαν ἀνανεώσασθαι
πρὸς τὸν Σέλευκον, τὴν δὲ τῶν πλοίων δωρεὰν κα-
τὰ τὸ παρὸν ἀπείπασθαι. καὶ τότε μὲν περὶ τού- 14
των βουλευσάμενοι, διέλυσαν εἰς τὰς ἰδίας ἕκαστοι πόλεις.

Μετὰ

12. διὰ τὴν προειρ. *Præpositionem adjeci, monente Reiskio.*

pendente; quoniam longe diversa illa erant, volebat multitudo cognoscere, *ecquod jam fœdus renovassent.* Id vero docere quum neque *Philopœmenes* posset, qui prætor renovandi fœderis fuerat auctor, neque *Lycortas*, ceterive legati, qui Alexandriam iverant; hi quidem temere atque inconsiderate rem gessisse publicam existimati sunt; *Aristænus* vero opinionem magnam inde retulit, ut qui solus judicio uteretur: ac tandem nullum decretum super ea consultatione fieri est passus, sed ampliandam illam quæstionem censuit, propter prædictam absurditatem. Ingressis postea *Seleuci legatis*, placuit Achæis, amicitiam quidem cum rege Seleuco renovare, sed navium, quas donabat, munus in præsentia non accipere. His ita tum constitutis, in suam quisque patriam soluto conventu discesserunt.

10. Postea

Μετὰ δὲ ταῦτα, τῆς πανηγύρεως ἀκμαζούσης, A.V. 569.
ἦλθε Κόϊντος Καικίλιος ἐκ Μακεδονίας, ἀνακάμ-
πτων ἀπὸ τῆς πρεσβείας, ἧς ἐπρέσβευσε πρὸς Φί-
2 λιππον. Καὶ συναγαγόντος Ἀρισταίνου τοῦ στρα-
τηγοῦ τὰς ἀρχὰς εἰς τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν, εἰσελ-
θὼν ὁ Κόϊντος ἐμέμφετο, φάσκων αὐτοὺς βαρύτερον
καὶ πικρότερον τοῦ δέοντος κεχρῆσθαι τοῖς Λακεδαι-
μονίοις, καὶ παρεκάλει διὰ πλειόνων διορθώσασθαι
3 τὴν προγεγενημένην ἄγνοιαν. Ὁ μὲν οὖν Ἀρίσται-
νος εἶχε τὴν ἡσυχίαν, δῆλος ὢν ἐξ αὐτοῦ τοῦ σιω-
πᾶν, ὅτι δυσαρεστεῖται τοῖς ᾠκονομημένοις, καὶ συν-
4 ευδοκεῖ τοῖς ὑπὸ Καικιλίου λεγομένοις. Ὁ δὲ Διοφά-
νης ὁ Μεγαλοπολίτης, ἄνθρωπος στρατιωτικώτερος
ἢ πολιτικώτερος, ἀναστὰς, οὐχ οἷον ἀπελογήθη τι
περὶ τῶν Ἀχαιῶν, ἀλλὰ καὶ προσυπέδειξε τῷ Και-
κιλίῳ, διὰ τὴν πρὸς τὸν Φιλοποίμενα παρατριβὴν,
ἕτερον

X. Cæcilius objurgat Achæos.

Adsentitur ei Aristænus,

& Diophanes.

X. 1. *ἐκ Μακεδονίας correxi, cum mendose esset* Λακεδαιμονίας.
2. *ἐμέμφετο φάσκων αὐτοὺς. Et hæc ex certa conjectura, in quam & Reiskius inciderat, restitui. Perperam Vrsinus* ἐμέμνητο φάσκοντος αὐτοῦ. *In Bav. tria ista verba cum seq.* βαρύτερον *prorsus desiderantur.*

10. Poſtea vero, quo tempore celebrabantur [*Nemeorum*] *ſolennia*, venit *Q. Cæcilius*, revertens ex Macedonia a legatione, quam ad Philippum obierat. Poſtquam igitur Ariſtænus prætor *principes Achæorum* in *Argivorum* urbem convocaſſet; ingreditur *Cæcilius*, & objurgat eos; dicens, *Lacedæmonios durius & aſperius, quam par eſſet, fuiſſe tractatos:* multis dein monet, *culpam ut emendarent.* Ad hæc illius verba *Ariſtænus* ſilentium tenuit; eo ipſo, quod taceret, palam faciens, diſplicere ſibi, quæ facta eſſent, & orationem Cæcilii ipſi probari. *Diophanes* vero Megalopolitanus, homo militaris vitæ quam civilis majorem uſum habens, non ſolum non excuſavit factum illud Achæorum; verum etiam, propter ſimultatem, quam cum Philopœmene exer-

Ol. 148. 3. ἕτερον ἔγκλημα κατὰ τῶν Ἀχαιῶν. Ἔφη γὰρ, οὐ 5
μόνον τὰ κατὰ Λακεδαίμονα κεχειρίσθαι κακῶς,
ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ Μεσσήνην. ἦσαν δὲ περὶ τῶν 6
φυγαδικῶν τοῖς Μεσσηνίοις ἀντιῤῥήσεις τινὲς πρὸς
ἀλλήλους περὶ τὸ τοῦ Τίτου διάγραμμα, καὶ τὴν τοῦ
Φιλοποίμενος διόρθωσιν· ὅθεν ὁ Καικίλιος, δοκῶν 7
ἔχειν καὶ τῶν Ἀχαιῶν αὐτῶν τινὰς ὁμογνώμονας,
μᾶλλον ἠγανάκτει τῷ μὴ κατακολουθεῖν ἑτοίμως
τοῖς ὑπ᾽ αὐτοῦ παρακαλουμένοις τοὺς συνεληλυθό-
τας. Τοῦ δὲ Φιλοποίμενος καὶ Λυκόρτα, σὺν δὲ 8
τούτοις Ἄρχωνος, πολλοὺς καὶ ποικίλους διαθεμένων
λόγους, ὑπὲρ τοῦ καλῶς μὲν διῳκῆσθαι τὰ κατὰ
τὴν Σπάρτην, καὶ συμφερόντως αὐτοῖς μάλιστα
τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἀδύνατον δ᾽ εἶναι τὸ κινῆσαί τι
τῶν ὑποκειμένων, ἄνευ τοῦ παραβῆναι καὶ τὰ πρὸς
τοὺς ἀνθρώπους δίκαια, καὶ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς
ὅσια·

Cæcilio respondet Philopœmen & Lycortas.

6. περὶ τὸ τοῦ Τ. διάγρ. παρὰ *maluerat Reisk.* ob, propter. 8. Ἄρχωνος. Arco *vocatur apud Livium.*

exercebat, aliam Achæorum indicavit criminationem. Dixit enim, *non ſolum Lacedæmonios male fuiſſe tractatos; ſed etiam cum Meſſeniis inique eſſe actum.* Erant autem Meſſeniis quædam inter ipſos controverſiæ circa Titi decretum ſuper iis qui ab exilio fuerant revocati, & circa moderationem quam ei decreto Philopœmenes adhibuerat. *Cæcilius* igitur, qui Achæorum nonnullos ſecum ſentire animadverteret, eo gravius indignari, quod in ſententiam, quam ipſe dixerat, univerſum concilium non ſtatim pedibus iret. Sed quum multis variisque rationibus *Philopœmenes* & *Lycortas*, & ſimul cum his *Archo*, demonſtraſſent, *recte omnia, quæ ad Lacedæmonios pertinerent, fuiſſe adminiſtrata, atque ex ipſorum inprimis Lacedæmoniorum utilitate; neque poſſe quidquam eorum, quæ facta eſſent, mutari, quin omnia humana divinaque jura violarentur;* viſum eſt

9 οσια· μένειν ἔδοξε τοῖς παροῦσιν ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων, καὶ ταύτην δοῦναι τῷ πρεσβευτῇ τὴν ἀπόκρι- A.V. 569.
10 σιν. Ὁ δὲ Καικίλιος, ὁρῶν τὴν τούτων προαίρεσιν, ἠξίου τοὺς πολλοὺς αὐτῷ συναγαγεῖν εἰς ἐκκλησίαν.
11 Οἱ δὲ τῶν Ἀχαιῶν ἄρχοντες ἐκέλευον αὐτὸν δεῖξαι τὰς ἐντολάς, ἃς εἶχε παρὰ τῆς συγκλήτου περὶ τούτων. τοῦ δὲ παρασιωπῶντος, οὐκ ἔφασαν αὐτῷ
12 συνάξειν τὴν ἐκκλησίαν· τοὺς γὰρ νόμους οὐκ ἐᾷν, ἐὰν μὴ φέρῃ τις ἔγγραπτα παρὰ τῆς συγκλήτου,
13 περὶ ὧν οἴεται δεῖν συνάγειν. Ὁ δὲ Καικίλιος ἐπὶ τοσοῦτον ὠργίσθη, διὰ τὸ μηδὲν αὐτῷ συγχωρεῖσθαι τῶν ἀξιουμένων, ὥστ' οὐδὲ τὴν ἀπόκρισιν ἠβουλήθη δέξασθαι παρὰ τῶν ἀρχόντων, ἀλλ' ἀναπόκριτος
14 ἀπῆλθεν. Οἱ δ' Ἀχαιοὶ τὴν αἰτίαν ἀνέφερον καὶ τῆς πρότερον παρουσίας τῆς Μάρκου τοῦ Φολουΐου, καὶ τῆς τότε τῶν περὶ τὸν Καικίλιον, ἐπὶ τὸν Ἀρίσταινον

Concilium negatur Cæcilio.

Ariſtænus ſuſpectus Achæis.

10. *αὐτῷ συναγ. correxi. αὐτῶν mssti & Urſ. in textu. αὐτὸν Urſ. in marg. αὐτοὺς ed. Caſ. & ſeqq.* 14. *παρουσίας ex msstis revocavi, quum in παῤῥησίας mutaſſet Urſ.* Ibid. *τῆς Μάρκου. Sic primus edidit Caſaub. Mendoſe Urſ. cum msstis τῆς ἅμα τοῦ Μάρκου, pro quo Urſinus maluerat τῆς κατὰ τοῦ Μάρκου. Ferri potuiſſet παρουσίας ἅμα, τῆς τοῦ Μάρκου &c.*

eſt concilio, nihil moveri oportere, & in hanc ſententiam legato dandum reſponſum. *Cæcilius*, horum intellecta voluntate, poſtulat, *ut concilium gentis Achæorum ſibi detur.* Tum vero principes Achæorum ab eo petunt, ſcripta mandata ederet, quæ de ea re accepiſſet a ſenatu. Qui quum taceret; negare illi, ſe concionem multitudinis convocaturos: *neque enim per leges id prius licere, quam edita eſſent Senatus mandata ſcripto comprehenſa de iis rebus, quarum cauſſa poſtuletur concilium.* Cæcilius in tantam exarſit iram, quod nullum ſuorum poſtulatorum admitti videret, ut ne reſponſum quidem accipere a principibus Achæorum voluerit, ſed ſine reſponſo abierit. Achæi vero cauſſam & ſuperioris adventus *M. Fulvii*, & nunc *Q. Cæcilii*, referebant ad *Ariſtænum*

Ol. 148. 3. A. V. 569.

σταινον καὶ τὸν Διοφάνην, ὡς τούτους ἀντισπασαμένους διὰ τὴν ἀντιπολιτείαν τὴν πρὸς τὸν Φιλοποίμενα· καί τις ἦν ὑποψία τῶν πολλῶν πρὸς τοὺς προειρημένους ἄνδρας. Καὶ τὰ μὲν κατὰ Πελοπόννησον ἐν τούτοις ἦν.

(IV.) *Novæ Legationes Romam missæ in caussa Philippi, tum Achæorum & Lacedæmoniorum.*

Ol. 148. 4. A. V. 570.

✣ ✣ ✣

XI. Cæcilius renunciat legationem.

Τῶν περὶ τὸν Καικίλιον ἀνακεχωρηκότων ἐκ τῆς Ἑλλάδος, καὶ διασεσαφηκότων τῇ συγκλήτῳ περί τε τῶν κατὰ Μακεδονίαν καὶ τῶν κατὰ Πελοπόννησον, εἰσῆγον εἰς τὴν σύγκλητον τοὺς περὶ τούτων γεγονότας πρεσβευτάς. Εἰσελθόντων δὲ πρῶτον τῶν 2

Caussa Philippi.

παρὰ τοῦ Φιλίππου καὶ παρ' Εὐμένους, ἔτι δὲ τῶν ἐξ Αἴνου καὶ Μαρωνείας φυγάδων, καὶ ποιησαμένων τοὺς λόγους ἀκολούθως τοῖς ἐν Θετταλονίκῃ ῥηθεῖσιν ἐπὶ τῶν περὶ τὸν Καικίλιον· ἔδοξε τῇ συγκλήτῳ, 3 πέμπειν

XI. 1. περὶ τούτων γεγον. παρὰ *voluit Reisk. Malim* περὶ τούτων παραγεγονότας.

stænum & *Diophanem*: hos enim, quod in republica dissiderent a Philopœmene, istos sibi adjunxisse quos ei opponerent. Et erant vulgo apud multitudinem Aristænus & Diophanes suspecti. Hæc igitur tum in Peloponneso gerebantur.

(IV.) *Legatio XLII.*

✣ ✣ ✣

11. Cum *Q. Cæcilius* ceterique legati e Græcia discessissent, ac de statu *Macedoniæ* & *Peloponnesi* retulissent ad senatum; legatos, qui de illis rebus aderant, *in senatum* introduxerunt. Et quum essent ingressi primo *legati Philippi & Eumenis*, deinde *Aeni & Maroneæ exsules*, atque ea iterassent, quæ Thessalonicæ prius dixerant apud Cæcilium & reliquos legatos: patres

πέμπειν πάλιν ἄλλους πρεσβευτὰς πρὸς τὸν Φί- A.V. 570.
λιππον, τοὺς ἐπισκεψομένους, πρῶτον μὲν, εἰ πα-
ρακεχώρηκε τῶν ἐν Περῥαιβίᾳ πόλεων κατὰ τὴν
4 τῶν περὶ τὸν Καικίλιον ἀπόκρισιν· εἶτα τοὺς ἐπι-
τάξοντας αὐτῷ τὰς φρουρὰς ἐξάγειν ἐξ Αἴνου καὶ
Μαρωνείας, καὶ συλλήβδην ἀποβαίνειν ἀπὸ τῶν πα-
ραθαλαττίων τῆς Θρᾴκης ἐρυμάτων καὶ τόπων καὶ
5 πόλεων. Μετὰ δὲ τούτους εἰσῆγον τοὺς ἀπὸ Πελο- Apollonidas, legatus Achæorum.
6 ποννήσου παραγεγονότας. οἵ τε γὰρ Ἀχαιοὶ πρεσ-
βευτὰς ἀπεστάλκεισαν τοὺς περὶ Ἀπολλωνίδαν τὸν
Σικυώνιον, δικαιολογηθησομένους πρὸς τὸν Καικίλιον
ὑπὲρ τοῦ μὴ λαβεῖν αὐτὸν ἀπόκρισιν, καὶ καθόλου
διδάξοντας ὑπὲρ τῶν κατὰ Λακεδαίμονα πραγμά-
7 των. Ἔκ τε τῆς Σπάρτης Ἀρεὺς καὶ Ἀλκιβιάδης Areus & Alcibiades, Spartani.
ἐπρέσβευσαν· οὗτοι δὲ ἦσαν τῶν ἀρχαίων φυγάδων,
τῶν ὑπὸ τοῦ Φιλοποίμενος καὶ τῶν Ἀχαιῶν νεωστὶ
8 κατηγμένων εἰς τὴν οἰκείαν. ὃ καὶ μάλιστα τοὺς
Ἀχαιοὺς εἰς ὀργὴν ἦγε, τῷ δοκεῖν, μεγάλης οὔσης
καὶ

3. ἀπόκρισιν. ἐπίκρισιν Bav.

patres alios rursus *legatos ad Philippum* decreverunt, qui viderent, excessisset-ne oppidis *Perrhæbiæ*, sicut Cæcilius & ceteri legati pronunciaverant; juberentque, ut ab *Aeno & Maronea* præsidia deduceret; & omnino, ut omnibus maritimæ oræ in Thracia castellis, locis, urbibus excederet. Post hos, introducti sunt qui *e Peloponneso* venerant. Nam & *Achæi* legatos *Apollonidam* Sicyonium miserant, ut Cæcilio, quod nullum responsum accepisset, rationem redderet, & omnino patres edoceret de rebus Lacedæmone gestis. Etiam *e Sparta Areus & Alcibiades* legati Romam venerant. Ex antiquis exsulibus isti erant, quos recens Philopœmenes & Achæi in patriam restituerant. Quæ præcipue res iram Achæorum accendit, quod, quum tanto tamque recenti

Ol.148.4. καὶ προσφάτου τῆς εἰς τοὺς φυγάδας εὐεργεσίας, ἐξαυτῆς ἐπὶ τοσοῦτον ἀχαριστεῖσθαι παρ᾽ αὐτῶν, ὥστε καὶ καταπρεσβεύειν, καὶ κατηγορίαν ποιεῖσθαι πρὸς τοὺς κρατοῦντας τῶν ἀνελπίστως αὐτοὺς σωσάντων, καὶ καταγαγόντων εἰς τὴν πατρίδα.

XII. Achæi & Spartani cauſſam ſuam agunt.

Πεισαμένων δὲ καὶ τούτων πρὸς ἀλλήλους ἐκ συγκαταθέσεως τὴν δικαιολογίαν, καὶ διδασκόντων τὴν σύγκλητον, τῶν μὲν περὶ τὸν Ἀπολλωνίδαν τὸν Σικυώνιον, ὡς οὐκ ἂν δυνατὸν εἴη τὸ παράπαν ἄμεινον χειρισθῆναι τὰ κατὰ τὴν Σπάρτην, ἢ νῦν κεχείρισται διὰ τῶν Ἀχαιῶν καὶ διὰ Φιλοποίμενος· τῶν 2
τε περὶ τὸν Ἀρέα τἀναντία πειρωμένων λέγειν, καὶ φασκόντων, πρῶτον μὲν καταλελῦσθαι τὴν τῆς πόλεως δύναμιν, ἐξηγμένου τοῦ πλήθους μετὰ βίας, εἶτ᾽ οὖν αὐτοῖς ἐπισφαλῆ καὶ ἀπαῤῥησίαστον καταλείπεσθαι τὴν πολιτείαν· ἐπισφαλῆ μὲν ὀλίγοις οὖσι, 3
καὶ

8. ἀχαρ. παρ᾽ αὐτῶν correxi cum Reisk. *Vulgo* παρ᾽ αὐτοῖς.
XII. 1. ἐκ συγκαταθέσεως. ἐκ συγκαθέσεως *voluit Reisk.* 2. εἶτ᾽ οὖν *ex conject. ſcripſi, pro vulgato* εἶτ᾽ ἐν αὐτοῖς. *Quæ autem ſequuntur ſex verba,* ἐπισφαλῆ καὶ *usque* πολιτείαν, *quum vulgo deſiderarentur, ſupplevi ex cod. Bav.*

recenti beneficio ab Achæis hi exſules fuiſſent adfecti, adeo ingrati in ipſos repente exſtitiſſent, ut legationem adverſus gentem Achæorum ſuſciperent, & infeſta jam oratione apud rerum dominos accuſarent illos, a quibus præter ſpem ſervati & in patriam reducti fuiſſent.

12. Quum igitur & hi utrimque legati cauſſam ſuam adverſus ſe invicem coram dixiſſent; & hinc *Apollonidas* Sicyonius perſuadere ſenatui contendiſſet, *non potuiſſe ulla ratione melius res Spartæ adminiſtrari, quam factum eſſet ab Achæis & Philopœmene;* hinc *Areus* contrarium demonſtrare eſſet conatus, dixiſſetque, *primum exhauſtas eſſe vires civitatis, abducta per vim plebe; deinde ſibi & periculoſo loco verſantem & libertate exutam rempublicam eſſe relictam; nempe periculoſo loco*

καὶ τούτοις τῶν τειχῶν περιῃρημένων· ἀπαῤῥησία- A.V. 570.
στον δὲ, διὰ τὸ μὴ μόνον τοῖς κοινοῖς δόγμασι τῶν
Ἀχαιῶν πειθαρχεῖν, ἀλλὰ καὶ κατ' ἰδίαν ὑπηρετεῖν
4 τοῖς ἀεὶ καθισταμένοις ἄρχουσι· διακούσασα καὶ
τούτων ἡ σύγκλητος, ἔκρινε, τοῖς αὐτοῖς πρεσβευ-
ταῖς δοῦναι καὶ περὶ τούτων ἐντολὰς, καὶ κατέστησε Appius Claudius legatus in Græciam.
πρεσβευτὰς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, τοὺς περὶ Ἄππιον
5 Κλαύδιον. Ἀπελογήθησαν δὲ καὶ πρὸς τὸν Καικί-
λιον ὑπὲρ τῶν ἀρχόντων οἱ παρὰ τῶν Ἀχαιῶν πρέσ- Achæi disceptant cum Cæcilio.
βεις ἐν τῇ συγκλήτῳ, φάσκοντες, οὐθὲν ἀδικεῖν αὐ-
τοὺς, οὐδ' ἀξίους ἐγκλήματος ὑπάρχειν, ἐπὶ τῷ μὴ
6 συνάγειν τὴν ἐκκλησίαν· νόμον γὰρ εἶναι παρὰ τοῖς
Ἀχαιοῖς, μὴ συγκαλεῖν τοὺς πολλοὺς, ἐὰν μὴ περὶ
συμμαχίας ἢ πολέμου δέῃ γίγνεσθαι διαβούλιον, ἢ
7 παρὰ συγκλήτου τις ἐνέγκῃ γράμματα. διὸ καὶ δι-
καίως τότε βουλεύσασθαι μὲν τοὺς ἄρχοντας συγκα-
λεῖν τοὺς Ἀχαιοὺς εἰς ἐκκλησίαν· κωλύεσθαι δ' ὑπὸ
τῶν

4. *διακούσασα καὶ. δὲ pro καὶ voluit Reisk.*

loco versantem, utpote ad paucos redactam, & hos muris nudatos; libertate vero exutam, ut quæ non solum publicis decretis Achæorum parere; sed etiam sigillatim prætoribus illorum semper ancillari cogeretur: his auditis, placuit Patribus, ut de his quoque rebus iisdem legatis darentur mandata. Decreta autem est legatio in Græciam, cujus princeps *Appius Claudius* fuit. Tum vero etiam Cæcilio in senatu responderunt legati *Achæorum* pro suæ gentis principibus: dicentes, *nihil eos peccasse, neque jure accusari posse, quod concilium populi non convocassent. Lege enim cautum apud Achæos esse, ne concilium liceret indicere aliter, quam si de societate aut de bello foret deliberandum, aut si literas ab senatu aliquis adferret. Merito igitur tunc principes Achæorum consultasse quidem de convocanda multitudine, sed id quo minus facerent, per leges stetisse,*

Ol. 148. 4. Achæi diſceptant cum Cæcilio.

τῶν νόμων, διὰ τὸ μήτε γράμματα φέρειν αὐτὸν πα-
ρὰ συγκλήτου, μήτε τὰς ἐντολὰς ἐγγράπτους ἐθέ-
λειν δοῦναι τοῖς ἄρχουσιν. Ὧν ῥηθέντων, ἀναστὰς 8
Καικίλιος, τῶν τε περὶ τὸν Φιλοποίμενα καὶ Λυκόρ-
ταν κατηγόρησε, καὶ καθόλου τῶν Ἀχαιῶν, καὶ τῆς
οἰκονομίας, ᾗ περὶ τῆς τῶν Λακεδαιμονίων ἐκέχρηντο
πόλεως. Ἡ δὲ σύγκλητος διακούσασα τῶν λεγομέ- 9
νων, ἔδωκε τοῖς Ἀχαιοῖς ἀπόκρισιν, ὅτι περὶ μὲν τῶν
κατὰ Λακεδαίμονα πέμψει τοὺς ἐπισκεψομένους·
τοῖς δὲ πρεσβευταῖς τοῖς ἀεὶ παρ᾽ ἑαυτῶν ἐκπεμπομέ- 10
νοις παρῄνει προσέχειν τὸν νοῦν, καὶ καταδοχὴν ποιεῖ-
σθαι τὴν ἁρμόζουσαν, καθάπερ καὶ Ῥωμαῖοι ποιοῦνται
τῶν παραγιγνομένων πρὸς αὐτοὺς πρεσβευτῶν.

(V.) *Appii Claudii legatio ad Philippum & in Cretam.*

XIII. Cædes Maroneæ editur a Philippo.

Φίλιππος ὁ βασιλεὺς, διαπεμψαμένων πρὸς αὐτὸν ἐκ τῆς Ῥώμης τῶν ἰδίων πρεσβευτῶν, καὶ δηλούντων,

10. καταδοχὴν *ex conject. Reiskii & Erneſti recepi. Vulgo* καταλογήν.

tiſſe, *quoniam neque literas ſenatus adtuliſſet Cæcilius, neque mandata ſcripta principibus dare voluiſſet.* Poſt hæc verba ſurgit *Cæcilius*, & Philopœmenem ac Lycortam accuſat, & omnino Achæos, atque rationem qua uſi erant in rebus Lacedæmoniorum componendis. *Senatus*, omnibus auditis, quæ dicta fuerant, reſponſum Achæis dedit, *miſſurum ſe legatos ad viſendum, quomodo cum Lacedæmoniis eſſet actum.* Monuit vero, ut *populi Romani legatos, qui in Græciam mitterentur, ſemper obſervarent, & quanto par eſſet cum honore ſuſciperent, ſicut Romani facerent in iis, qui ad ipſos venirent.*

(V.) *Legatio XLIV.*

13. Rex *Philippus*, a ſuis legatis, qui Romæ erant, per miſſos in id ipſum certior factus, fore illi neceſſario

των, ὅτι δεήσει κατ᾽ ἀνάγκην ἀποβαίνειν ἀπὸ τῶν A.V.570.
ἐπὶ Θρᾴκης πόλεων· πυθόμενος ταῦτα, καὶ βαρέως Cædes Maronitarum.
φέρων, ἐπὶ τῷ δοκεῖν πανταχόθεν αὐτοῦ περιτέμνε-
σθαι τὴν ἀρχὴν, ἐναπηρείσατο τὴν ὀργὴν εἰς τοὺς
3 ταλαιπώρους Μαρωνίτας. Μεταπεμψάμενος γὰρ
Ὀνόμαστον τὸν ἐπὶ Θρᾴκης τεταγμένον, ἐκοινολο-
4 γήθη τούτῳ περὶ τῆς πράξεως. Ὁ δ᾽ Ὀνόμαστος
ἀναχωρήσας εἰσαπέστειλε Κάσανδρον εἰς Μαρώ-
νειαν, συνήθη τοῖς πολλοῖς ὑπάρχοντα, διὰ τὸ ποιεῖ-
5 σθαι τὸν πλείονα χρόνον ἐκεῖ τὴν διατριβήν· ἅτε τοῦ
Φιλίππου πάλαι τοὺς αὐλικοὺς ἐγκαθικότος εἰς τὰς
πόλεις ταύτας, καὶ συνήθεις πεποιηκότος τοὺς ἐγ-
6 χωρίους ταῖς τούτων παρεπιδημίαις. Μετὰ δέ τι-
νας ἡμέρας, ἑτοιμασθέντων τῶν Θρᾳκῶν, καὶ τούτων
ἐπεισελθόντων διὰ τοῦ Κασάνδρου νυκτὸς, ἐγένετο
μεγάλη σφαγὴ, καὶ πολλοὶ τῶν Μαρωνιτῶν ἀπέθα-
7 νον. Κολασάμενος δὲ τῷ τοιούτῳ τρόπῳ τοὺς ἀν-
τιπράττοντας ὁ Φίλιππος, καὶ πληρώσας τὸν ἴδιον
θυμὸν, ἐκαραδόκει τὴν τῶν πρεσβευτῶν παρουσίαν,
πεπεισ-

rio cedendum civitatibus Thraciæ, ægre nuncium illum ferens, quod regni fines undiquaque imminui sibi cerneret, in miseros *Maronitas* iram effudit. *Onomasto* enim (is *Thraciæ* præfectus erat) ad se venire jusso, de suo incepto egit cum ipso. Qui ut in Thraciam rediit, *Casandrum* in urbem Maroneam misit, vulgo omnibus ibi notum ac familiarem, quod ut plurimum eo loci habitaret. Primum enim Philippus aulicos suos in illis urbibus locaverat; effeceratque, ut consuetus & familiaris esset indigenis regiorum ministrorum ad se adventus. Post paucos vero dies, ubi parati erant Thraces, iis per Casandrum nocte intromissis, fit *cædes ingens*, multique *Maronitarum* pereunt. Philippus, hoc modo punitis, qui suæ parti adversabantur, exsatiata ira, legatorum adventum exspectabat, nihil dubi-

Ol.148 4. Maronitarum cædes.

πεπεισμένος, μηδένα τολμήσειν κατηγορήσειν αὐτοῦ
διὰ τὸν φόβον. Μετὰ δέ τινα χρόνον παραγενομέ- 8
νων τῶν περὶ τὸν Ἄππιον, καὶ ταχέως πυθομένων
τὰ γεγονότα κατὰ τὴν Μαρώνειαν, καὶ πικρῶς τῷ
Φιλίππῳ μεμψιμοιρούντων ἐπὶ τούτοις, ἐβούλετο
μὲν ἀπολογεῖσθαι· φάσκων, μὴ κεκοινωνηκέναι τῆς 9
παρανομίας, ἀλλὰ τοὺς ἐν αὐτοῖς στασιάζοντας
Μαρωνίτας, καὶ τοὺς μὲν ἀποκλίνοντας πρὸς Εὐμέ-
νη κατὰ τὴν εὔνοιαν, τοὺς δὲ πρὸς ἑαυτὸν, εἰς ταύ-
την ἐκπεπτωκέναι τὴν ἀτυχίαν. καλεῖν δ' ἐκέλευε 10
κατὰ πρόσωπον, εἴ τις αὐτοῦ κατηγορεῖ. Τοῦτο δ' 11
ἐποίει, πεπεισμένος, μηδένα τολμήσειν διὰ τὸν φό-
βον, τῷ δοκεῖν, τὴν μὲν ἐκ Φιλίππου τιμωρίαν ἐκ
χειρὸς ἔσεσθαι τοῖς ἀντιπράξασι, τὴν δὲ Ῥωμαίων
ἐπικουρίαν μακρὰν ἀφεστάναι. Τῶν δὲ περὶ τὸν 12
Ἄππιον οὐ φασκόντων προσδεῖσθαι δικαιολογίας,
σαφῶς γὰρ εἰδέναι τὰ γεγονότα καὶ τὸν αἴτιον
τούτων· εἰς ἀπορίαν ἐνέπιπτεν ὁ Φίλιππος. Καὶ 13
τὴν

dubitans, perculſis omnibus terrore, neminem hiſcere adverſus ſe auſurum. Non multo poſt veniunt *Appius* & ejusdem legationis ſocii. Qui, re ſtatim cognita, cum graviter eo nomine cum *Philippo* expoſtularent; ille enimvero purgare ſe velle, & *ad ſe haud pertinere tantum ſcelus* contendere; *verum ad cives ipſos Maronitas, qui ſeditione inter ſe dimicaſſent: quorum alii quum ad Eumenem ſuis voluntatibus inclinarent, alii ad ſe, ex ea contentione in illam incidiſſe calamitatem.* Denique ſi quis ſe accuſare vellet, eum jubebat vocari, ut coram id faceret. Hoc autem ille faciebat, perſuaſus, neminem præ metu prodire auſurum; propterea quod adverſantibus paratum a Philippo ſupplicium, præſidium vero a Romanis longe erat abfuturum. Negante *Appio*, excuſationem opus eſſe, *ſcire enim ſe certo, quæ facta eſſent & quo auctore;* cœpit Philippo aqua hærere. Ac

τὴν μὲν πρώτην ἔντευξιν ἄχρι τούτου προβάντες ἔλυσαν. A.V. 570.

XIV. Maronitarum cædes.

Κατὰ δὲ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν οἱ περὶ τὸν Ἄππιον πέμπειν ἐπέταττον τῷ Φιλίππῳ τὸν Ὀνόμαστον καὶ τὸν Κάσανδρον ἐξαυτῆς εἰς τὴν Ῥώμην, ἵνα πύθηται ἡ σύγκλητος περὶ τῶν γεγονότων.
2 Ὁ δὲ βασιλεὺς, διατραπεὶς ὡς ἔνι μάλιστα, καὶ ἀπορήσας ἐπὶ πολὺν χρόνον, τὸν μὲν Κάσανδρον ἔφη πέμψειν, τὸν αὐθέντην γεγονότα τῆς πράξεως, ὡς ἐκεῖνοί φασιν, ἵνα πύθηται περὶ τούτου τὰς ἀλη-
3 θείας ἡ σύγκλητος. τὸν δ' Ὀνόμαστον ἐξῃρεῖτο, καὶ παρ' αὐτὰ, καὶ μετὰ ταῦτα τοῖς πρεσβευταῖς ἐντυγχάνων· ἀφορμῇ μὲν χρώμενος, τῷ μὴ οἷον ἐν τῇ Μαρωνείᾳ παραγεγονέναι τὸν Ὀνόμαστον κατὰ τὸν τῆς σφαγῆς καιρὸν, ἀλλὰ μηδ' ἐπὶ τῶν σύνεγγυς τό-
4 πων γεγονέναι· τῇ δὲ ἀληθείᾳ, δεδιὼς, μὴ παραγενηθεὶς εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ πολλῶν ἔργων αὐτῷ κεκοινωνηκὼς τοιούτων, οὐ μόνον τὰ κατὰ τοὺς Μαρωνίτας,

Ac primo quidem congreſſu hactenus productum colloquium, deinde diſceſſum eſt.

14. Sequente die *Appius* jubet Philippum, ut *Onomaſtum & Caſandrum Romam ſine mora mitteret, de iis quæ acciderant a patribus interrogandos.* Ea voce *Philippus* perturbari quam vehementiſſime, ut perdiu, quid conſilii caperet, animi dubius neſciret. Deinde, *Caſandrum quidem ſe miſſurum*, reſpondet, *a quo ſcelus eſſet patratum, ut quidem ipſi dicerent; quo poſſent Patres rei veritatem ex eo cognoſcere.* At *Onomaſtum* & tum ſtatim, & quoties poſtéa cum legatis eſt locutus, ſemper excepit; eo utens prætextu, *quod cædis illius tempore non modo Maroneæ ille, ſed ne in regione quidem propinqua fuiſſet:* vera autem cauſſa erat, quod metueret, ne, ſi Romam Onomaſtus veniret, quem multorum talium facinorum miniſtrum & conſcium habebat, is non ſolum in Maronitas admiſſum ſcelus,

Ol. 148. 4.

Casandrum veneno tollit Philippus.

Romanis infensus Philippus,

τας, ἀλλὰ καὶ τἄλλα πάντα διασαφήσῃ τοῖς Ῥωμαίοις. Καὶ τέλος τὸν μὲν Ὀνόμαστον ἐξείλετο· τὸν 5
δὲ Κάσανδρον μετὰ τὸ τοὺς πρεσβευτὰς ἀπελθεῖν ἀποστείλας, καὶ παραπέμψας ἕως Ἠπείρου, φαρμάκῳ διέφθειρεν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἄππιον, κατεγνω- 6
κότες τοῦ Φιλίππου καὶ περὶ τῆς εἰς τοὺς Μαρωνίτας παρανομίας, καὶ περὶ τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἀλλοτριότητος, τοιαύτας ἔχοντες διαλήψεις ἐχωρίσθησαν. Ὁ δὲ βασιλεὺς γενόμενος καθ' ἑαυτὸν, καὶ συμμε- 7
ταδοὺς τῶν φίλων Ἀπελλῇ καὶ Φιλοκλεῖ περὶ τῶν ἐνεστώτων, ἔγνω σαφῶς ἐπὶ πολὺ προβεβηκυῖαν αὐτοῦ τὴν πρὸς Ῥωμαίους διαφορὰν, καὶ ταύτην οὐκ ἔτι λανθάνουσαν, ἀλλὰ καταφανῆ τοῖς πλείστοις οὖσαν. Καθόλου μὲν οὖν πρόθυμος ἦν εἰς τὸ 8
κατὰ πάντα τρόπον ἀμύνασθαι καὶ μετελθεῖν αὐτούς· πρὸς ἔνια δὲ τῶν ἐπινοουμένων ἀπόχειρος ὢν, ἐπεβάλετο, πῶς ἂν ἐπιγένοιτό τις ἀναστροφὴ, καὶ λάβοι

XIV. 4. διασαφήσῃ *correxi. Vulgo* διασαφήσει.

scelus, sed etiam alia omnia Romanis indicaret. Tandem, Onomasto quæstioni exempto, *Casandrum* cum legatis proficisci jussum, missis, qui Epirum usque eum prosequerentur, veneno sustulit. Legati a Philippo ita sunt digressi, ut non dubitarent, quin & sceleris Maroneæ admissi reus esset Philippus, & animum a Romanis alienatum haberet. *Philippus*, per se tum rem reputans, & habita cum amicis *Apelle* & *Philocle* consultatione, satis intellexit, longe processisse suum cum Romanis dissidium, illudque non jam occultum esse, verum plerisque hominum innotuisse. Et omnino quidem ad ulciscendum se modis omnibus, & injurias suas persequendas, erat paratus. Sed quoniam ad nonnulla, quæ cogitabat, imparatus adhuc erat; cogitare cœpit, quanam ratione moram aliquam interponere posset, & tempus

λάβοι χρόνον πρὸς τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρα- A.V.570.
9 σκευάς. Ἔδοξεν οὖν αὐτῷ τὸν νεώτατον υἱὸν Δημή- Demetrium fil.
τριον πέμπειν εἰς τὴν Ῥώμην, τὰ μὲν ἀπολογησό- Romam
μενον ὑπὲρ τῶν ἐγκαλουμένων, τὰ δὲ καὶ παραιτη- mittit.
σόμενον, εἰ καί τις ἄγνοια ἐγεγόνει περὶ αὐτόν.
10 πάνυ γὰρ ἐπέπειστο, διὰ τούτου πᾶν τὸ προτε-
θὲν ἀνύεσθαι παρὰ τῆς συγκλήτου, διὰ τὴν ὑπερο-
χὴν τὴν γεγενημένην τοῦ νεανίσκου κατὰ τὴν ὁμη-
11 ρείαν. Ταῦτα δὲ διανοηθεὶς, ἅμα μὲν ἐγίγνετο
περὶ τὴν ἐκπομπὴν τούτου, καὶ τῶν ἅμα τούτῳ
12 συνεξαποσταλησομένων φίλων· ἅμα δὲ τοῖς Βυζαν-
τίοις ὑπέσχετο βοηθήσειν, οὐχ οὕτως ἐκείνων στο-
χαζόμενος, ὡς ἐπὶ τῇ ἐκείνων προφάσει βουλόμενος
καταπλῆξαι τοὺς τῶν Θρᾳκῶν δυνάστας, τῶν
ὑπὸ τὴν Προποντίδα κατοικούντων, χάριν τῆς προ-
κειμένης ἐπιβολῆς.

9. περὶ αὐτόν *ex conject. scripsi. Vulgo* περὶ αὐτῶν. 12. ὑπὸ τὴν Προπ. ὑπὲρ *voluit Reisk.*

pus ad bellum præparandum nancisceretur. Statuit igitur, *Demetrium* minorem filium mittere Romam, simul ad purganda crimina, simul ad petendam veniam, si quid etiam esset a se peccatum. Prorsus namque persuasum habebat, per hunc quidvis a senatu obtineri posse, quoniam in singulari honore adolescens fuerat, cum obses Romæ esset. Hæc animo versans, simul necessaria parabat ad mittendum *Demetrium*, & amicos, quos in comitatum erat illi adjuncturus; simul *Byzantiis* promisit, opem se ipsis laturum; non tam, quod illis bene cuperet, quam ut, per speciem auxilii Byzantiis ferendi, regulis *Thracum*, qui *ad Propontidem* habitant, terrorem injiceret, ne ad ea, quæ moliebatur, sibi impedimento forent.

(*Lega-*

Ol. 148. 4.

XV. Lites Gortyniorum cum Gnossiis.

Κατὰ τὴν Κρήτην, κοσμοῦντος ἐν Γορτύνῃ Κύδα τοῦ Ἀντιτάλκους, κατὰ πάντα τρόπον ἐλαττούμενοι Γορτύνιοι τοὺς Κνωσσίους, ἀποτεμόμενοι τῆς χώρας αὐτῶν, τὸ μὲν καλούμενον Λυκάστιον προσένειμαν Ῥαυκίοις, τὸ δὲ Διατόνιον Λυκτίοις. Κατὰ δὲ 2 τὸν καιρὸν τοῦτον, παραγενομένων τῶν πρεσβευτῶν ἐκ τῆς Ῥώμης εἰς τὴν Κρήτην τῶν περὶ τὸν Ἄππιον, χάριν τοῦ διαλῦσαι τὰς ἐνεστώσας αὐτοῖς πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς, καὶ ποιησαμένων λόγους ὑπὲρ τούτων τῇ Κνωσσίων καὶ Γορτυνίων πόλει· πεισθέντες οἱ Κρηταιεῖς ἐπέτρεψαν τὰ καθ' αὑτοὺς τοῖς περὶ τὸν Ἄππιον. Οἱ δὲ, πεισθέντες, Κνωσσίοις μὲν 3 ἀπο-

XV. 1. Γορτύνῃ *ex cod. Vrsini restitui.* Γορτύνι *edidit Vrs. Oportebat saltem* Γόρτυνι. *In* cod. Bav. *desideratur tota hæc Ecloga.* Ibid. Κύδα τοῦ *scripsi monente Gron. Vulgo* Κυδάτου, *quod ex* Κυδωνιάτου *corruptum suspicatus est Vrsinus.* Ibid. ἐλαττούμενοι. ἐλαττοῦντες *videtur cum Reisk. scribendum.* 2. τῇ Κνωσσίων καὶ Γορτυνίων πόλει *ex conject. scripsi. In cod. Vrsini erat* τῇ Κνωσίων καὶ Γορτύνῃ & *aberat vocab.* πόλει. *Hinc Vrsinus ex ingenio edidit* τῶν Κνωσσίων καὶ Γορτυνίων, *quod servans Casaub.* asteriscum *posuit ante* τῶν Κνωσσ. 3. οἱ δὲ πεισθέντες. *Mendi suspectum verbum: ac intercidisse nonnulla videntur, ipsius fortasse Compilatoris vitio.*

(*Legatio* XLV.)

15. In CRETA, quo tempore *Gortynæ Cosmus* (id nomen est magistratus apud Cretenses) *Cydas* erat, Antitalcis filius; *Gortynii* omnibus modis *Cnossiorum* vires adtenuare cupientes, parte agrorum illis ademta, Lycastium, quod vocant, *Rauciis* contribuerunt, Diatonium *Lyctiis.* Ea vero tempestate quum venisset in Cretam Romana legatio, cujus princeps erat *Appius*, ut exortas inter ipsos seditiones componeret; postquam de iis rebus apud Cnossios & Gortynios verba fecissent, persuaderi sibi passi sunt Cretenses, ut liberum de se Appio & ceteris legatis arbitrium permitterent. Hi, morem

ἀποκατέστησαν τὴν χώραν· Κυδωνιάταις δὲ προσέταξαν, τοὺς μὲν ὁμήρους ἀπολαβεῖν, οὓς ἐγκατέλειπον, δόντες τοῖς περὶ Χασμίωνα πρότερον, τὴν δὲ Φαλάσαρναν ἀφεῖναι, μηδὲν ἐξ αὐτῆς νοσφισα- A.V.570.
4μένους. Περὶ δὲ τῶν κατὰ κοινοδίκαιον συνεχώρησαν αὐτοῖς, βουλομένοις μὲν, αὐτοῖς ἐξεῖναι μετέχειν·
5μὴ βουλομένοις δὲ, καὶ τοῦτ' ἐξεῖναι, πάσης ἀπεχο-
6μένοις τῆς ἄλλης Κρήτης· αὐτοῖς τε, καὶ τοῖς ἐκ Φαλασάρνης φυγάσιν, οἳ ἀπέκτειναν τοὺς περὶ Μενοίτιον, ἐπιφανεστάτους ὄντας τῶν πολιτῶν.

(VI.) *Res* AEGYPTI.

Πτολεμαῖος, ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου, ὅτε τὴν Λύκων πόλιν ἐπολιόρκησε, καταπλαγέντες τὸ γεγονὸς οἱ δυνάσται τῶν Αἰγυπτίων, ἔδωκαν σφᾶς αὐτοὺς εἰς
2τὴν βασιλέως πίστιν. οἷς κακῶς ἐχρήσατο, καὶ εἰς κινδύ-

XVI. Ptolemæus Epiph. Lycopolin obsidet.

4. τῶν κατὰ κοινοδίκαιον. *Mihi videtur utique* τῶν κατὰ κοινὸν δικαίων *scripsisse Polybius. Sed* τῶν κατὰ τὸ κοινοδίκαιον *voluit Spanh. & vocabulum defendit ex marmore Oxoniensi, in quo* τὸ κοινοδίκιον *legitur.*

morem gerentes, *Cnossiis* ademtum agrum restituerunt; *Cydoniatisque* præceperunt, ut obsides suos reciperent, quos *Chasmioni* prius datos postea dereliquerant, tum ut *Phalasarna* excederent, nihil ex ea auferentes. Quod vero ad *communia gentis jura* spectat, permiserunt eis, si vellent, ea participare: si nollent, id quoque ut liberum eis esset, modo reliqua abstinerent Creta. Neque id his solum, sed & *Phalasarnensibus* exsulibus concesserunt, qui *Menœtium*, clarissimum suæ civitatis virum, occiderant.

(VI.) *Excerpta Valesiana.*

16. *Ptolemæo*, Aegypti rege, *Lycopolin* obsidente, Aegyptiorum optimates, terrore perculsi, regis fidei sese dediderunt. Quos quidem rex acerbe accepit, eoque in multa

Ol. 148. 4. κινδύνους πολλοὺς ἐνέπεσεν. Παραπλήσιον δέ τι συνέ- 3
Sævus in supplices. βη καὶ κατὰ τοὺς καιροὺς, ἡνίκα Πολυκράτης τοὺς
ἀποστάτας ἐχειρώσατο. οἱ γὰρ περὶ τὸν Ἀθίνιν 4
καὶ Παυσίραν καὶ Χέσουφον καὶ τὸν Ἰρόβαστον,
οἵπερ ἦσαν ἔτι διασωζόμενοι τῶν δυναστῶν, εἴξαν-
τες τοῖς πράγμασι παρῆσαν εἰς τὸν Σάϊν, σφᾶς
αὐτοὺς εἰς τὴν τοῦ βασιλέως ἐγχειρίζοντες πίστιν.
ὁ δὲ Πτολεμαῖος ἀθετήσας τὰς πίστεις, καὶ δήσας 5
τοὺς ἀνθρώπους γυμνοὺς ταῖς ἁμάξαις εἷλκε, καὶ
μετὰ ταῦτα τιμωρησάμενος ἀπέκτεινε. καὶ παρα- 6
γενόμενος εἰς τὴν Ναύκρατιν μετὰ τῆς στρατιᾶς,
καὶ παραστήσαντος αὐτῷ τοὺς ἐξενολογημένους ἄν-
Aristonicus. δρας ἐκ τῆς Ἑλλάδος Ἀριστονίκου, προσδεξάμενος
τούτους ἀπέπλευσεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, τῶν μὲν 7
τοῦ πολέμου πράξεων οὐδεμιᾶς κεκοινωνηκὼς διὰ τὴν
Polycrates. Πολυκράτους ἀδικοδοξίαν, καίπερ ἔχων ἔτη πέντε
καὶ εἴκοσιν.

Ἀρι-

XVI. 2. *ἐνέπεσεν. ἐνέπεσαν aut ἐνέπεσον videtur scribendum*, sunt delapsi. 5. *δήσας. Forf. ἐνδήσας.* 7. *Vocab. ἀδικοδοξίαν improbavit Reiskius.*

multa discrimina est delapsus. Idem fere etiam iis temporibus accidit, quibus *Polycrates* defectores in potestatem redegit. Athinis enim, & Pausiras, & Chesuphus, & Irobastus, qui ex optimatibus Aegyptiorum reliqui erant, temporum necessitati cedentes, *Sain* venerunt, seque regis fidei ultro commiserunt. At Ptolemæus, spreta omni fide, comprehensos homines & nudos ad currum revinctos traxit, ac paullo post neci dedit. Inde *Naucratim* profectus cum exercitu, adsumtis mercenariis militibus, quos ei ex Græcia *Aristonicus* adduxerat, Alexandriam maritimo itinere est reversus, cum nullam omnino partem rei militaris attigisset, ex iniquo *Polycratis* consilio, tametsi annum ætatis agens quintum ac vicesimum.

17. *Ari-*

A.V. 570.

XVII. Aristonicus, eunuchus strenuus.

1 Ἀριστόνικος Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως Αἰγύ-
πτου εὐνοῦχος μὲν ἦν, ἐκ παιδίου δ' ἐγεγόνει σύν-
2 τροφος τῷ βασιλεῖ. Τῆς δ' ἡλικίας προβαινούσης,
ἀνδρωδεστέραν εἶχεν, ἢ κατ' εὐνοῦχον, τόλμαν καὶ
3 προαίρεσιν. καὶ γὰρ φύσει στρατιωτικὸς ἦν, καὶ
πλείστην ἐποιεῖτο διατριβὴν ἐν τούτοις καὶ περὶ
4 ταῦτα. παραπλησίως δὲ καὶ κατὰ τὰς ἐντεύξεις
ἱκανὸς ὑπῆρχε, καὶ τὸν κοινὸν νοῦν εἶχεν, ὃ σπάνιον
5 ἐστί· πρὸς δὲ τούτοις πρὸς εὐεργεσίαν ἀνθρώπων
ἐπεφύκει καλῶς.

(VII.) *Res* EVMENIS.

XVIII. Apollonias, Eumenis mater.

Ἀπολλωνιὰς, ἡ Ἀττάλου τοῦ πατρὸς Εὐμένους
τοῦ βασιλέως γαμετὴ, Κυζικηνὴ ἦν· γυνὴ διὰ
πλείους αἰτίας ἀξία μνήμης καὶ παρασημασίας.
2 Καὶ γὰρ ὅτι δημότις ὑπάρχουσα βασίλισσα ἐγεγό-

17. *Aristonicus* Ptolemæi regis Aegypti eunuchus quidem erat; a puero vero una cum rege in aula fuerat educatus. Progressu vero ætatis fortior ac generosior evasit, quam eunuchi ferre soleat natura. Nam & suopte ingenio erat bellicosus, & adsidue in rebus bellicis sese exercebat. Idem in congressibus pariter idonea utebatur dexteritate, quodque raro contingit, moderati ac civilis animi erat: præterea ad bene-merendum de hominibus natura erat factus.

(VII.) *Excerptum Valesianum.*

18. *Apollonias,* regis *Attali uxor, Eumenis mater,* Cyzico oriunda erat; mulier plurimas ob caussas memoria & laude digna. Nam & quod plebeja cum esset, tamen

Ol.148.4. νει, καὶ ταύτην διεφύλαξε τὴν ὑπεροχὴν μέχρι τῆς
τελευταίας, οὐχ ἑταιρικὴν προσφερομένη πιθανότη-
τα, σωφρονικὴν δὲ καὶ πολιτικὴν σεμνότητα καὶ κα-
λοκἀγαθίαν, δικαία τυγχάνειν τῆς ἐπ᾽ ἀγαθῷ μνή-
μης ἐστίν· καὶ καθόλου, ὅτι τέτταρας υἱοὺς γεννή- 3
σασα, πρὸς πάντας τούτους ἀνυπέρβλητον διεφύ-
λαξε τὴν εὔνοιαν καὶ φιλοστοργίαν μέχρι τῆς τοῦ
βίου καταστροφῆς, καίτοι χρόνον οὐκ ὀλίγον ὑπερ-
In eam pietas Eumenis & Attali. βιώσασα τἀνδρός. Πλὴν οἵ γε περὶ τὸν Ἄτταλον 4
ἐν τῇ παρεπιδημίᾳ καλὴν περιεποιήσαντο φήμην,
ἀποδιδόντες τῇ μητρὶ τὴν καθήκουσαν χάριτα καὶ
τιμήν. ἄγοντες γὰρ ἐξ ἀμφοῖν ταῖν χεροῖν μέσην 5
αὐτῶν τὴν μητέρα, περιῄεσαν τά θ᾽ ἱερὰ καὶ τὴν
πόλιν μετὰ τῆς θεραπείας. Ἐφ᾽ οἷς οἱ θεώμενοι 6
μεγάλως τοὺς νεανίσκους ἀπεδέχοντο καὶ κατηξίουν·
καὶ μνημονεύοντες τῶν περὶ τὸν Κλέοβιν καὶ Βίτω- 7
να

XVIII. 2. τελευταίας. *Apud Suidam additur vocab.* ἡμέρας. Ibid. δικαία. *Vulgo* καὶ δικ. τυγχ. *Delevi conjunctionem ex conject.* 7. περὶ τὸν Κλέοβιν. *Articulum* τὸν *omisit Suidas: non male.*

tamen regina adſcita eſt, idque faſtigium usque ad exitum vitæ retinuit, non meretriciis illecebris, ſed modeſtia morumque gravitate quadam civili & probitate, eapropter virtutis ſuæ laudem meretur: & omnino, quod, cum quatuor filios peperiſſet, incredibilem in cunctos benevolentiam atque amorem ad extremum usque ſpiritum conſervavit, quamvis diuturno tempore marito ſuperſtes vixerit.

Ceterum *Attalus* cum fratre, in illo adventu in urbem Cyzicum, obſequio atque honore matri (ut par erat) præſtito, maximam laudem eſt adeptus. Matrem enim ambo mediam utraque manu deducentes, templa ac cetera urbis loca cum comitatu regio perluſtrarunt. Proinde omnes qui aderant, ſpectaculo vehementer delectati, adoleſcentes ſummopere laudabant: & *Cleobidis ac Bitonis* factum memoria repeten-

να συνέκρινον τὰς αἱρέσεις αὐτῶν, καὶ τὸ τῆς προ- A.V.570.
θυμίας τῆς ἐκείνων λαμπρὸν τῷ τῆς ὑπεροχῆς τῶν
8 βασιλέων ἀξιώματι συναναπληροῦντες. Ταῦτα δ' Pax Eumenis cum Prusia.
ἐτελέσθη ἐν Κυζίκῳ μετὰ τὴν διάλυσιν τὴν πρὸς
Προυσίαν τὸν βασιλέα.

petentes, ſtudia utrorumque inter ſe conferebant, &, ſi quid hic deeſſe videretur ad eximiam illam rationem qua iſti adfectum ſuum declararunt, id eminenti regum dignitate compenſari dictitabant. Hæc *Cyzici* geſta ſunt poſt *pacem cum Pruſia* rege factam.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ἹΣΤΟΡΙΩΝ ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

Plurimæ LEGATIONES, *ex Græcia, Macedonia, Asia*, ROMAM *missæ.*

Ol. 149. 1. A. V. 571.

I. Quænam fuerint variæ legationes.

Κατὰ τὴν θ΄ καὶ μ΄ Ὀλυμπιάδα πρὸς ταῖς ρ΄, εἰς τὴν Ῥώμην ἠθροίσθησαν πρεσβειῶν πλῆθος ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, ὅσον οὐ ταχέως πρότερον. Τοῦ γὰρ Φιλίππου συγκλεισθέντος εἰς τὴν κατὰ τὸ σύμβολον δικαιοδοσίαν πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας, καὶ τῶν Ῥωμαίων γνωσθέντων, ὅτι προσδέχονται τὰς κατὰ Φιλίππου κατηγορίας, καὶ πρόνοιαν ποιοῦνται

LIBRI VICESIMI QVARTI HISTORIARVM POLYBII RELIQVIAE.

I.

Legatio XLVI.

1. Olympiade *centesima quadragesima nona* Romam convenerunt *legati ex Græcia*, tanto numero, quantus vix umquam ante fuerat conspectus. Postea enim quam eo redactus est Philippus, ut disceptare ex pacto convento cogeretur cum finitimis, compertumque est, Romanos crimina querimoniasque de Philippo non aspernari, atque adeo curæ illis esse salutem eorum,

ται τῆς ἀσφαλείας τῶν πρὸς αὐτὸν ἀμφισβητούν- A.V. 571. Variæ legationes.
3 των· ἅπαντες οἱ παρακείμενοι τῇ Μακεδονίᾳ παρῆσαν, οἱ μὲν κατ' ἰδίαν, οἱ δὲ κατὰ πόλιν, οἱ δὲ κατὰ τὰς ἐθνικὰς συστάσεις, ἐγκαλοῦντες τῷ Φιλίπ-
4 πῳ. Σὺν δὲ τούτοις οἱ παρ' Εὐμένους ἧκον ἅμ' Ἀθηναίῳ τῷ τοῦ βασιλέως ἀδελφῷ, κατηγορήσοντες αὐτοῦ περί τε τῶν ἐπὶ Θρᾴκης πόλεων, καὶ περὶ τῆς
5 ἀποσταλείσης Προυσίᾳ βοηθείας. Ἧκε δὲ καὶ Δημήτριος ὁ τοῦ Φιλίππου, πρὸς πάντας τούτους ἀπολογησόμενος, ἔχων Ἀπελλῆ καὶ Φιλοκλῆ μεθ' ἑαυτοῦ, τοὺς τότε δοκοῦντας εἶναι πρώτους φίλους τοῦ
6 βασιλέως. Παρῆσαν δὲ καὶ παρὰ Λακεδαιμονίων πρέσβεις, ἀφ' ἑκάστου γένους τῶν ἐν τῇ πόλει.
7 Πρῶτον μὲν οὖν ἡ σύγκλητος εἰσεκαλέσατο τὸν Ἀθηναῖον, καὶ δεξαμένη τὸν στέφανον, ὃν ἐκόμιζεν ἀπὸ μυρίων καὶ πεντακισχιλίων χρυσῶν, ἐπῄνεσέ τε μεγαλομερῶς τὸν Εὐμένη καὶ τοὺς ἀδελφοὺς διὰ τῆς ἀποκρίσεως, καὶ παρεκάλεσε μένειν ἐπὶ τῆς αὐτῆς αἱρέ-

Athenæus, frater Eumenis.

rum, qui controversias cum rege habent; omnes Macedoniæ adcolæ, alii privatim, alii civitatum, alii gentium nomine, Romam *ad accusandum Philippum* venerunt. Sed & *Eumenis legatio* una adfuit, cum fratre ejus *Athenæo*, ad querendum de eodem, simul quod non deducerentur ex Thraciæ urbibus præsidia, simul quod in Bithyniam Prusiæ auxilia missa forent. Venit autem & *Demetrius, Philippi filius*, ad omnes horum criminationes responsurus, habens in comitatu suo Apellem & Philoclem, qui ea tempestate principem locum in amicitia Philippi obtinebant. Aderant vero etiam *Lacedæmoniorum legationes* diversæ, a singulis factionibus civitatis separatim missæ. Ante omnes alios senatus vocavit *Athenæum*, & accepta corona, quam adtulerat, aureorum quindecies mille, ita respondit, ut verbis magnificis Eumenem & ejus fratres laudaret: rogavitque, hunc

Ol. 149. 1. Demetrius, & accuſatores Philippi.

αἱρέσεως. Ἐπὶ δὲ τούτῳ τὸν Δημήτριον εἰσαγαγόν- 8
τες οἱ στρατηγοὶ, παρεκαλέσαντο τοὺς κατηγοροῦν-
τας τοῦ Φιλίππου πάντας, καὶ παρῆγον κατὰ μίαν
πρεσβείαν. Οὐσῶν δὲ τῶν πρεσβειῶν πολλῶν, καὶ 9
τῆς εἰσόδου τούτων γενομένης ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, εἰς
ἀπορίαν ἐνέπιπτεν ἡ σύγκλητος, περὶ τοῦ πῶς δεῖ
χειρισθῆναι τὰ κατὰ μέρος. Παρά τε γὰρ Θετλα- 10
λῶν καὶ κατὰ κοινὸν ἧκον καὶ κατ' ἰδίαν ἀφ' ἑκά-
στης πόλεως πρεσβευταὶ, παρά τε Περῥαιβῶν,
ὁμοίως δὲ καὶ παρ' Ἀθαμάνων, καὶ παρ' Ἠπειρω-
τῶν, καὶ παρ' Ἰλλυριῶν· οἱ μὲν περὶ χώρας, οἱ δὲ 11
περὶ σωμάτων, οἱ δὲ περὶ θρεμμάτων ἧκον ἀμφισ-
βητοῦντες, ἔνιοι δὲ περὶ συμβολαίων καὶ τῶν εἰς αὐ-
τοὺς ἀδικημάτων· τινὲς μὲν οὐ φάσκοντες δύνασθαι 12
τυχεῖν τοῦ δικαίου κατὰ τὸ σύμβολον, διὰ τὸ τὸν
Φίλιππον ἐγκόπτειν τῇ δικαιοδοσίᾳ· τινὲς δ' ἐγκα-
λοῦντες

Cap. I. 8. παρεκαλέσαντο. παρεισεκαλέσαντο malim cum Gron. 12. οὐ φάσκοντες δύνασθαι ex conject. ſcripſi. Mſti habent οὖν φάσκ. δύν. Hinc Vrſinus ex ing. edidit οὖν φάσκ. μὴ δύν.

hunc animum ut in poſterum ſervarent. Deinde *Demetrium* introduxerunt prætores, pariterque introvocarunt omnes, qui *Philippi accuſandi gratia* venerant; easque legationes ſeparatim ſingulas produxerunt. Quum antem plurimæ eſſent legationes illæ, eæque per triduum jam auditæ fuiſſent; dubitatio inceſſit patres, quonam modo in hoc negotio ſe gererent. Nam e *Theſſalia* legati venerant, alii communi totius gentis nomine, alii miſſu urbium ſingularum; pariterque e *Perrhæbia*, *Athamania*, *Epiro*, *Illyrico*: quorum alii *agro multatos ſe* querebantur, alii *mancipia ademta*, *aut pecus abactum*, alii *in cauſſis pecuniariis injuriam ſibi factam*. Nonnulli dicere, *jus æquum ex pacto convento obtineri a Philippo non poſſe; quia rex, quominus jus redderetur, impedi-*

λοῦντες τοῖς κρίμασιν, ὡς παραβεβραβευμένοις, A.V. 571.
13 διαφθείραντος τοῦ Φιλίππου τοὺς δικαστάς. Κα-
θόλου δὲ ποικίλη τις ἦν ἀκρισία καὶ δυσχώρητος ἐκ
τῶν κατηγορουμένων.

Ὅθεν ἡ σύγκλητος, οὔτ' αὐτὴ δυναμένη διευκρι- II. Respondet Demetrius nomine patris.
νεῖν, οὔτε τὸν Δημήτριον κρίνουσα δεῖν ἐφ' ἑκάστοις
2 τούτων λόγον ὑπέχειν· ἅτε καὶ φιλανθρώπως πρὸς
αὐτὸν διακειμένη, καὶ θεωροῦσα νέον ὄντα κομιδῇ,
καὶ πολὺ τῆς τοιαύτης συστροφίας καὶ ποικιλίας
3 ἀπολειπόμενον· μάλιστα δὲ βουλομένη, μὴ τῶν Δη-
μητρίου λόγων ἀκούειν, ἀλλὰ τῆς Φιλίππου γνώμης
4 ἀληθινὴν λαβεῖν πεῖραν· αὐτὸν μὲν Δημήτριον παρέ-
λυσε τῆς δικαιολογίας, ἤρετο δὲ τὸν νεανίσκον καὶ
τοὺς σὺν αὐτῷ φίλους, εἴ τινα περὶ τούτων ὑπομνη-
ματισμὸν

12. παραβεβραβευμένοις *adscivi ex Bav. Vulgo in casu recto* παραβεβραβευμένοι. 13. ἀκρισία *debetur Casaubono.* ἀκρασία *Urs* ἀκακία *Bav.* Ibid. δυσχώρητος. δυσχώριστος *suspicatus est Reisk.*

II. 1. διευκρινεῖν διακρινεῖν *Bav.* 2. συστροφίας. εὐστροφίας *susp. Reisk. quod expressit Casaub.* imparem vafris versutisque accusatorum ingeniis. 4. αὐτὸν μὲν Δημήτρ. *Conjunct.* μὲν *ex conject. inserui cum Reisk.* Ibid. ἤρετο *correxi. Mendose vulgo* εἴρετο.

pediret: alii, *de judiciis* queri, *quæ pessime exercerentur, judicibus a Philippo corruptis.* Atque omnino, ex objectis criminibus varia quædam & haud facile extricabilis confusio in audientium animis existebat.

2. Senatus igitur, qui nec satis cognoscere ipse omnia poterat, & æquum non censebat, ut *Demetrius* horum omnium sigillatim rationem redderet: (erat enim senatus propenso in Demetrium animo, & juvenem admodum eum esse videbat, longe imparem conjuncto tali multorum tamque multiplici impetui; quum præsertim patribus esset propositum, non Demetrium orantem audire, sed *Philippi* mentem certo documento cognoscere:) Demetrio necessitatem respondendi per se ipsum ad singula remisit, quæsivit autem a juvene ejusque comitibus, *ecquem de his rebus commentarium a rege conscriptum*

Ol. 149. 1. Demetrius caussam patris agit.

ματισμὸν ἔχουσι παρὰ τοῦ βασιλέως; Τοῦ δὲ Δη- 5
μητρίου φήσαντος ἔχειν, καὶ προτείναντός τι βιβλί-
διον οὐ μέγα· λέγειν αὐτὸν ἐκέλευσεν, ἥνπερ τὰ
ὑπομνήματα περιεῖχε πρὸς ἕκαστον τῶν κατηγορου-
μένων ἀπόφασιν κεφαλαιώδη. Ὁ δὲ, τὸ μὲν πε- 6
ποιηκέναι τὸ προσταχθὲν ὑπὸ Ῥωμαίων, ἔφασκεν,
ἢ τὴν αἰτίαν τοῦ μὴ πεπρᾶχθαι τοῖς ἐγκαλοῦσιν
ἀνετίθει. προσέκειτο δὲ πρὸς ταῖς πλείσταις ἀπο- 7
φάσεσιν· καί τοι οὐκ ἴσως χρησαμένων ἡμῖν
τῶν πρεσβευτῶν τῶν περὶ Καικίλιον ἐν
τούτοις· καὶ πάλιν, καίτοιγε οὐ δικαίως
ἡμῶν ταῦτα πασχόντων. Τοιαύτης δ' οὔσης 8
τῆς Φιλίππου γνώμης ἐν πάσαις ταῖς ἀποφάσεσι,
διακούσασα τῶν παραγεγονότων ἡ σύγκλητος, μίαν

Responsum senatus.

ἐποιήσατο περὶ πάντων διάληψιν. Ἀποδεξαμένη 9
γὰρ τὸν Δημήτριον μεγαλομερῶς καὶ φιλανθρώπως
διὰ τοῦ στρατηγοῦ, πολλοὺς καὶ παρακλητικοὺς
πρὸς αὐτὸν διαθεμένη λόγους, ἀπόκρισιν ἔδωκε, διότι
περὶ

6. ἀνετίθει. ἀνετίθη Bav.

scriptum haberent? Quum respondisset Demetrius, *habere sese*, & libellum quemdam non magnum manu porrecta ostendisset; senatus jussit eum, ad singulas criminationes summatim ea dicere, quæ commentario continerentur. In eo libro rex, de aliis, *fecisse se*, ajebat, *quod decreto Romanorum jussus fuisset:* de aliis, *quominus decreto obtemperaretur, per eos stetisse, qui accusarent.* Ad pleraque autem capita erant hæc verba adjecta: *Licet æquo jure nobiscum in hac re Cæcilius ceterique legati non egerint:* aut rursus, *etsi inique hæc adversus nos sunt decreta.* Quum in singulis caussis hic animus Philippi se ostenderet; senatus, auditis legationibus omnibus, unica sententia omnia est complexus. Demetrio namque, magnifice & perhumaniter per prætorem excepto, & multis verbis blande admonito, ita respondit: *de omnibus,*

περὶ πάντων, καὶ τῶν εἰρημένων ὑπ' αὐτοῦ, καὶ τῶν A.V.571.
ἀνεγνωσμένων, Δημητρίῳ πιστεύει, διότι τὰ μὲν γέ- Reſponſum ſenatus.
γονε, τὰ δὲ ἔσται, καθάπερ δίκαιόν ἐστι γίγνεσθαι.
10 Ἵνα δὲ καὶ Φίλιππος εἰδῇ, διότι τὴν χάριν ταύτην
ἡ σύγκλητος Δημητρίῳ δίδωσιν, ἐξαποστελεῖν ἔφη
πρεσβευτὰς ἐποψομένους, εἰ γίγνεται πάντα κατὰ
τὴν τῆς συγκλήτου βούλησιν, ἅμα δὲ διασαφήσον-
τας τῷ βασιλεῖ, διότι τῆς συμπεριφορᾶς τυγχάνει
11 ταύτης διὰ Δημήτριον. Καὶ ταῦτα μὲν τοιαύτης
ἔτυχε διεξαγωγῆς.

Μετὰ δὲ τούτους εἰσῆλθον οἱ παρ' Εὐμένους III. Eumenis legati.
πρέσβεις, περί τε τῆς βοηθείας, τῆς ἀποσταλεί-
σης ὑπὸ τοῦ Φιλίππου τῷ Προυσίᾳ, κατηγορῆσαι,
καὶ περὶ τῶν ἐπὶ Θρᾴκης τόπων· φάσκοντες, οὐδ'
ἔτι καὶ νῦν αὐτὸν ἐξαγηοχέναι τὰς φρουρὰς ἐκ τῶν
2 πόλεων. Τοῦ δὲ Φιλοκλέους ὑπὲρ τούτων βουλη-
θέντος ἀπολογεῖσθαι, διὰ τὸ καὶ πρὸς τὸν Προυσίαν
πεπρεσβευκέναι, καὶ τότε περὶ τούτων ἐξαπεστάλ-
θαι

omnibus, quæ vel dixiſſet vel legiſſet Demetrius, ſenatum ipſi credere, & confidere, partim facta eſſe, partim factum iri omnia, uti æquum juſtumque eſt. Atque, ut ſciret Philippus, Demetrio beneficium hoc tribui a ſenatu, miſſuros eſſe patres legatos, qui viderent, an ex voluntate ſenatus cuncta adminiſtrentur; ſimulque regi ſignificarent, propter Demetrium hanc ipſi veniam eſſe indultam. Hunc exitum habuit id negotium.

3. Poſt hos ingreſſi ſunt EVMENIS *oratores*, ad querendum *de miſſis auxiliis Pruſiæ a Philippo*, & *de urbibus Thraciæ*, quod dicerent, *ne nunc quidem præſidia ab rege inde eſſe deducta.* Quum vellet *Philocles* dicere aliquid ad excuſandum regem, quod & ad Pruſiam legationem obierat, & de iisdem rebus eo tempore miſſus

Ol.149.1. θαι πρὸς τὴν σύγκλητον ὑπὸ τοῦ Φιλίππου· βρα- 3
χύν τινα χρόνον ἡ σύγκλητος ἐπιδεξαμένη τοὺς λό-
γους, ἔδωκεν ἀπόκρισιν, διότι τῶν ἐπὶ Θρᾴκης τό-
πων, ἐὰν μὴ καταλάβωσιν οἱ πρεσβευταὶ πάντα
διῳκημένα κατὰ τὴν τῆς συγκλήτου γνώμην, καὶ
πάσας τὰς πόλεις εἰς τὴν Εὐμένους πίστιν ἐγκεχει-
ρισμένας, οὐκ ἔτι δυνήσεται φέρειν, οὐδὲ καρτερεῖν
παρακρουομένη περὶ τούτων. Καὶ τῆς μὲν Φιλίπ- 4
που καὶ Ῥωμαίων παρατριβῆς, ἐπὶ πολὺ προβαι-
νούσης, ἐπίστασις ἐγενήθη κατὰ τὸ παρὸν, διὰ τὴν
Demetrio invidet Philippus & Perseus. τοῦ Δημητρίου παρουσίαν. πρὸς μέν τοι γε τὴν κα- 5
θόλου τῆς οἰκίας ἀτυχίαν οὐ μικρὰ συνέβη τὴν εἰς
τὴν Ῥώμην τοῦ νεανίσκου πρεσβείαν συμβάλλεσθαι.
Ἥ τε γὰρ σύγκλητος, ἀπερεισαμένη τὴν χάριν ἐπὶ 6
τὸν Δημήτριον, ἐμετεώρισε μὲν τὸ μειράκιον, ἐλύ-
πησε δὲ καὶ τὸν Περσέα καὶ τὸν Φίλιππον ἰσχυ-
ρῶς, τῷ δοκεῖν, μὴ δι' αὐτοὺς, ἀλλὰ διὰ Δημήτριον
τυγχάνειν τῆς παρὰ Ῥωμαίων φιλανθρωπίας.
ὅ τε

miſſus fuerat a Philippo ad ſenatum; *Patres*, oratione ipſius aliquamdiu patienter audita, reſponſum dederunt: *quod ad loca illa ſita in Thracia adtineret, niſi omnia ex voluntate ſenatus facta invenerint legati, omnesque urbes in fidem Eumeni permiſſas; ſenatum non amplius toleraturum, neque paſſurum ſibi in ea re diutius verba dari.* Ita ſimultatem inter Philippum & Romanos, jam ſatis longe progreſſam, Demetrii adventus Romam nonnihil inhibuit. Ceterum ad univerſam regiæ domus calamitatem momentum non parvum adtulit eadem hæc juvenis illius legatio. Nam & ſenatus, qui uni Demetrio hoc beneficium voluit imputari, adoleſcentis animum inani ſpe extulit, & Perſeum Philippumque offendit graviter, quod non propter ſe, verum propter Demetrium, benignitatem populi Romani viderentur expe-

7 ὅ τε καί τις ἐκκαλεσάμενος τὸ μειράκιον, καὶ προ- A.V.571.
βιβάσας εἰς λόγους ἀποῤῥήτους, οὐκ ὀλίγα συνε-
8 βάλλετο πρὸς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν. τόν τε γὰρ νεα-
νίσκον ἐψυχαγώγησεν, ὡς αὐτίκα μάλα συγκατα-
σκευασόντων αὐτῷ Ῥωμαίων τὴν βασιλείαν· τούς τε
περὶ τὸν Φίλιππον ἠρέθισε, γράψας, ἐξ αὐτῆς τὸν
Δημήτριον ἀποστέλλειν πάλιν εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ
9 τῶν φίλων, ὡς πλείστων καὶ χρησιμωτάτων. Ταύ-
ταις γὰρ ταῖς ἀφορμαῖς χρησάμενος ὁ Περσεὺς,
μετ᾽ ὀλίγον ἔπεισε τὸν πατέρα συγκαταθέσθαι τῷ
10 Δημητρίου θανάτῳ. Περὶ μὲν οὖν τούτων ὡς ἐχει-
ρίσθη τὰ κατὰ μέρος, ἐν τοῖς ἑξῆς δηλώσομεν.

IV. Lacedæmonior. legati.

Ἐπὶ δὲ τούτοις εἰσεκλήθησαν οἱ παρὰ τῶν Λα-
2 κεδαιμονίων πρέσβεις. Τούτων δ᾽ ἦσαν διαφοραὶ δ΄.
οἱ μὲν γὰρ περὶ Λύσιν ἥκοντες * τῶν ἀρχαίων φυ-

γάδων

III. 7. ὅ τε καί τις. *Forsan* ὅ τε καὶ Τῖτος. Ibid. συνεβάλλετο. συνεβάλετο *Bav.* 8. πλείστων καὶ χρησιμωτάτων *scripsi ex Gron. & Reiskii emendatione.* πλεῖστον καὶ χρησιμώτατον *dabant mssti: quæ tenens Vrsinus, post* πλεῖστον *ex ing. inseruit vocab.* ὠφέλιμον.
IV. 2. περὶ Λύσιν *revocavi ex msstis.* περὶ λύσεως *ex ingenio Vrsini erat editum.* Ibid. *Post* ἥκοντες *asteriscum posui. Aut supple* ὑπὲρ, *aut lege* ὄντες τῶν ἀρχ. φυγ.

experiri. Et simul nonnemo, [*T. Quinctius,*] seducto adolescente, & arcano cum ipso habito colloquio, ad eamdem calamitatem haud parum contulit. Nam & juvenem blanda spe demulsit, quasi essent Romani non multo post regem eum constituturi; & Philippum quoque non mediocriter irritavit, hortatus illum per literas, ut *protinus iterum Romam Demetrium cum amicis mitteret, iisque quam plurimis maximeque idoneis.* His siquidem occasionibus impulsus *Perseus*, mox patri persuasit, ut in Demetrii mortem consentiret. Quæ omnia quomodo acciderint, sigillatim in sequentibus declarabimus.

4. Post istos vocati sunt *Lacedæmoniorum legati.* Horum erant factiones quatuor. Alii enim, quorum princeps erat *Lysis*, nomine *veterum exsulum* venerant; postulantes,

Ol. 149. 1. γάδων ἐπρέσβευον, φάσκοντες, δεῖν ἔχειν αὐτοὺς πάσας τὰς κτήσεις, ἀφ' ὧν ἐξ ἀρχῆς ἔφυγον· οἱ δὲ περὶ τὸν Ἄρεα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, ἐφ' ᾧ ταλαντιαίαν λαβόντες κτῆσιν ἐκ τῶν ἰδίων, τὰ λοιπὰ διαδοῦναι τοῖς ἀξίοις τῆς πολιτείας. Σήριππος δὲ ἐπρέσβευε περὶ τοῦ μένειν τὴν ὑποκειμένην κατάστασιν, ἣν ἔχοντές ποτε συνεπολιτεύοντο μετὰ τῶν Ἀχαιῶν. Ἀπὸ δὲ τῶν τεθανατωμένων καὶ τῶν ἐκπεπτωκότων κατὰ τὰ τῶν Ἀχαιῶν δόγματα παρῆσαν οἱ περὶ Χαίρωνα, κάθοδον αὐτοῖς ἀξιοῦντες συγχωρηθῆναι, καὶ τὴν πολιτείαν ἀποκατασταθῆναι τοιαύτην, * *. Ἐποιοῦντο δὲ πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς

Tres viros eligit senatus. οἰκείους ταῖς ἰδίαις ὑποθέσεσι λόγους. Οὐ δυναμένη δὲ διευκρινεῖν ἡ σύγκλητος τὰς κατὰ μέρος διαφορὰς, προεχειρίσατο τρεῖς ἄνδρας, τοὺς καὶ πρότερον ἤδη πεπρεσβευκότας περὶ τούτων εἰς τὴν Πελοπόννησον·

2. ἀφ' ὧν ἐξ. ἐφ' ὧν *Casaub. & seqq. invitis msstis.* 4. Σήριππος. Ἥριππος, Herippus, *suspicatus est Reisk.* 5. Χαίρωνα. *Sic Bav.* Χάρωνα *Urs.* Ibid. τοιαύτην. *Si vera est hæc scriptura, utique verba nonnulla h. l. interciderunt: quare* asteriscos *adponere visum est.* 6. *Ante* οἰκείους *videtur intercidisse vocab.* ἕκαστοι.

tes, ut *omnes possessiones, quas irrogati sibi exsilii tempore habuissent, ipsis restituerentur.* Contra *Areus & Alcibiades* petebant, ut *exsulibus de suis bonis ad unius talenti æstimationem redderetur, cetera bene meritis civibus dividerentur.* Legatio *Serippi* eo spectabat, ut *in eum statum restitueretur respublica, qui tum fuit, cum Achæorum concilii erant.* Caussam eorum, qui *mortis damnati ab Achæis aut in exsilium pulsi* fuerant, *Chæron* agebat, postulans, ut *reditus in patriam iis concederetur, & ut respublica in eum statum restitueretur* *. Omnes hi cum Achæis sic agebant, uti postulabat caussa, quam defensum venerant. Senatus, cum tot hasce controversias non satis caperet, tres viros delegit, qui jam ante de iis rebus legati in Peloponnesum missi fuerant: hi

8 πόννησον· οὗτοι δ᾽ ἦσαν Τῖτος, Καικίλιος, * . ἐφ᾽ A.V. 571.
οἷς γενομένων λόγων πλειόνων, ὑπὲρ μὲν τοῦ καταπορεύεσθαι τοὺς καταπεφευγότας καὶ τεθανατωμένους, καὶ περὶ τοῦ μένειν τὴν πόλιν μετὰ τῶν
9 Ἀχαιῶν, ἐγένετο πᾶσι σύμφωνον· περὶ δὲ τῶν κτήσεων, πότερον δεῖ τὸ τάλαντον εἰς ἑκάστους φυγάδας ἐκ τῶν ἰδίων ἐκλέξασθαι, περὶ τούτων διημφισ-
10 βήτουν πρὸς ἀλλήλους. Ἵνα δὲ μὴ πάλιν ἐξ ἀκεραίου περὶ πάντων ἀντιλέγοιεν, ἔγγραπτον ὑπὲρ τῶν ὁμολογουμένων γίγνεσθαι ἐκέλευον, ἐφ᾽ ᾧ πάντες ἐπε-
11 βάλλοντο τὰς ἰδίας σφραγίδας. Οἱ δὲ περὶ τὸν Τῖτον βουλόμενοι καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς εἰς τὴν ὁμολογίαν ἐκπλῆξαι, προσεκαλέσαντο τοὺς περὶ Ξέναρχον. Xenarchus, Achæorum legatus.
12 οὗτοι γὰρ ἐπρέσβευον τότε παρὰ τῶν Ἀχαιῶν, ἅμα μὲν ἀνανεούμενοι τὴν συμμαχίαν, ἅμα δὲ τῇ

7. Τῖτος &c. *Vulgo cum Vrſino edebatur* Τῖτος, Κοΐντιος, Καικίλιος. *In notis autem Vrſini locus ſic citatur* Τῖτος Κόϊντος Καικίλιος. *Medium nomen non habet Bav. Hinc poſt* Καικίλιος lacunam *notavi. Supplendum autem nomen* Ἄππιος. 9. εἰς ἑκάστους φυγάδας *ex conject. ſcripſi.* εἴς τε γὰρ τοὺς φυγάδας *dant ſcripti libri. Editi* εἴς * τε γὰρ φυγάδας. *Sed Vrſinus ſuſpicatus erat* εἰς τοὺς φυγάδας.

hi autem erant *Titus*, *Cæcilius*, [*Appius Claudius.*] Apud quos poſtquam eſſet hæc controverſia diu multumque agitata; de reditu quidem in patriam exſulum & capitis damnatorum, item de eo, ut in concilio Achæorum civitas maneret, inter omnes convenit: de poſſeſſionibus vero, & an æquum eſſet, ut exſules e bonis ſuis ad talenti unius æſtimationem optarent, hæc erant, de quibus inter ipſos non conveniebat. Porro ne ſuper omnibus iterum de integro altercarentur, referri in ſcripta, quæ partium conſenſu eſſent probata, & omnium ſigna pactis ſcriptis imprimi, juſſerunt. Cupiens vero Titus cum collegis *Achæos* pariter, injecto terrore, ad conſentiendum impellere, *Xenarchum* ad ſe vocavit; qui partim de renovanda ſocietate legatus Romam venerat, partim ut ad controverſiam, quæ Achæis erat

Ol.149.1. τῶν Λακεδαιμονίων διαφορᾷ προσεδρεύοντες. Καὶ 13
παρὰ τὴν προσδοκίαν ἐρωτώμενοι περὶ τῶν γραφο-
μένων, εἰ συνευδοκοῦσιν, οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς ἀπορίαν
ἐνέπεσον. δυσηρεστοῦντο μὲν γὰρ τῇ καθόδῳ τῶν 14
φυγάδων καὶ τῶν τεθανατωμένων, διὰ τὸ γίγνεσθαι
παρὰ τὰ τῶν Ἀχαιῶν δόγματα, καὶ παρὰ τὴν
στήλην· εὐδοκοῦντο δὲ τοῖς ὅλοις, τῷ γράφεσθαι,
διότι δεῖ τὴν πόλιν τῶν Λακεδαιμονίων πολιτεύειν
μετὰ τῶν Ἀχαιῶν. καὶ πέρας, τὰ μὲν ἀπορούμενοι, 15
τὰ δὲ καταπληττόμενοι τοὺς ἄνδρας, ἐπεβάλλοντο τῇ
σφραγῖδι. Ἡ δὲ σύγκλητος, προχειριζομένη Κόϊν- 16
τον Μάρκιον πρεσβευτὴν, ἐξαπέστειλεν ἐπί τε τὰ
κατὰ Μακεδονίαν καὶ τὰ κατὰ Πελοπόννησον.

Q. Marcius legatus in Maced. & Peloponnesum.

II.

RES MESSENIORVM.

V. Dinocrates, Messenius, Romam legatus.

Δεινοκράτης ὁ Μεσσήνιος, παραγενόμενος εἰς τὴν Ῥώμην πρεσβευτὴς, καὶ καταλαβὼν τὸν Τίτον πρεσβευτὴν

erat cum Lacedæmoniis, adtenderet. Hic ex inopinato interrogatus de ſcriptis conditionibus, ecquid illis conſentiret, neſcio quomodo incertus quid reſponderet hæſit. Erat enim hoc ei moleſtum, quod exſulibus & mortis damnatis in patriam reditus concedebatur, quum Achæorum decreto id repugnaret & inſcriptioni columnæ: rem tamen in univerſum probabat, quia ſcriptum erat, ut concilii Achæorum civitas Lacedæmoniorum eſſet. Tandem, partim ex conſilii inopia, partim quia triumviros verebatur, ſignum ſuum imprimit. Senatus *Q. Marcium* decrevit legatum, & tum in Macedoniam, tum in Peloponneſum proficiſci juſſit.

II.

Legatio XLVII. & Excerpt. Valeſian.

5. *Dinocrates, Meſſenius,* *Romam legatus* venit. Vbi quum offendiſſet *Titum*, legatio-

βευτὴν καθεσταμένον ὑπὸ τῆς συγκλήτου πρός τε A.V.571.
Προυσίαν καὶ τὸν Σέλευκον, περιχαρὴς ἐγενήθη·
2 νομίζων, τὸν Τῖτον διά τε τὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν, Amicus T. Quinctii.
(ἐγεγόνει γὰρ αὐτῷ συνήθης κατὰ τὸν Λακωνικὸν
πόλεμον·) καὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν Φιλοποίμενα δια-
φορὰν, παραγενόμενον εἰς τὴν Ἑλλάδα, χειριεῖν τὰ
κατὰ τὴν Μεσσήνην πάντα κατὰ τὴν αὐτοῦ προαί-
3 ρεσιν. Διὸ καὶ παρεὶς τἄλλα, προσεκαρτέρει τῷ
Τίτῳ, καὶ πάσας εἰς τοῦτον ἀπηρείσατο τὰς ἐλ-
4 πίδας. Καὶ ἦν μὲν ὁ Δεινοκράτης οὐ μόνον κατὰ Dinocratis ingenium.
τὴν τριβὴν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν φύσιν αὐλικὸς καὶ
5 στρατιωτικὸς ἄνθρωπος. τὸν δὲ πραγματικὸν τρό-
πον ὑπέφαινε μὲν τέλειον, ἦν δὲ ψευδεπίγραφος καὶ
6 ῥωπικός. Ἔν τε γὰρ τοῖς πολεμικοῖς κατὰ μὲν τὴν
εὐχέρειαν καὶ τὴν τόλμαν πολὺ διέφερε τῶν ἄλλων,

V. 1. *καθεσταμένον.* καθεστάμενον *(antepenacute) mssti, quod ex* καθιστάμενον *potuit oriri.* 4. Καὶ ἦν μὲν ὁ Δεινοκράτης. *Inserui h. l. & his verbis cum præcedentibus copulavi* Excerptum Valesianum, *quod usque ad finem verſ.* 13. *excurrit, & vulgo ab his verbis incipit:* Ὅτι Δεινοκράτης ὁ Μεσσήνιος ἦν οὐ μόνον. 5. ὑπέφαινε *ex Suida accivit Valeſ.* ἐπέφαινε *cod. Peireſc. quod teneri potuerat.*

gationem obire juſſum ad Pruſiam & Seleucum, ſupra modum lætatus eo eſt: exiſtimabat enim, Titum, qui ſibi amicus eſſet, (nam bello Laconico familiariter cum illo vixerat) *Philopœmenis* autem inimicus, ubi in Græciam veniſſet, res Meſſeniorum omnes ex ſua voluntate adminiſtraturum. Itaque omni cura alia omiſſa, Titum unum adſidue colere, in hoc ſpes ſuas univerſas reponere. Et erat quidem *Dinocrates* non uſu ſolum, ſed natura etiam aulicus ac militaris; prudentiam vero in rebus gerendis ſpecie quidem omnibus numeris abſolutam præferebat, re ipſa autem adumbrata quædam & fucata civilis prudentiæ imago in ipſo inerat. Namque in bellicis rebus alacritate atque audacia cunctos ante-

Ol. 149 1. Dinocratis ingenium.

καὶ λαμπρὸς ἦν ἐν τοῖς κατ᾽ ἰδίαν κινδύνοις. ὁμοίως 7 δὲ καὶ κατὰ τὴν ἄλλην διάθεσιν, ἐν μὲν ταῖς ὁμιλίαις εὔχαρις καὶ πρόχειρος ἦν, παρά τε τὰς συνουσίας εὐτράπελος καὶ πολιτικὸς, ἅμα δὲ τούτοις φιλέραστος. περὶ δὲ κοινῶν ἢ πολιτικῶν πραγμάτων 8 ἀτενίσαι καὶ προϊδέσθαι τὸ μέλλον ἀσφαλῶς, ἔτι δὲ παρασκευάσασθαι καὶ διαλεχθῆναι πρὸς πλῆθος, εἰς τέλος ἀδύνατος. Καί ποτε κεκινηκὼς ἀρχὴν με- 9 γάλων κακῶν τῇ πατρίδι, τελείως οὐδὲν ᾤετο ποιεῖν, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν ἦγε τοῦ βίου, προορώμενος οὐδὲν τῶν μελλόντων, ἐρῶν δὲ καὶ κωθωνιζόμενος ἀφ᾽ ἡμέρας, καὶ τοῖς ἀκροάμασι τὰς ἀκοὰς ἀνατεθεικώς. Βραχεῖαν δέ τινα τῆς περιστάσεως ἔμφασιν 10 ὁ Τίτος αὐτὸν ἠνάγκασε λαβεῖν. Ἰδὼν γὰρ αὐτὸν 11 παρὰ πότον ἐν μακροῖς ἱματίοις ὀρχούμενον, παρ᾽ αὐτὰ μὲν ἐσιώπησε· τῇ δ᾽ αὔριον ἐντυγχάνοντος αὐτοῦ, καί τι περὶ πατρίδος ἀξιοῦντος· Ἐγὼ μὲν, 12 ὦ Δει-

anteibat, & in ipſo pugnæ diſcrimine erat conſpicuus. Similiter in reliquâ vitæ ratione, in ſermonibus quidem venuſtus promtusque, in conſuetudine autem ac convictu urbanus atque civilis, neque ab amore alienus. In rebus autem publicis ac civilibus animum intendere, & futura prudenter prævidere, ſeque adeo præmunire, & ad populum verba facere, prorſus non poterat. Qui cum maximorum cauſſas malorum in patria excitaviſſet, nullius demum momenti eſſe arbitrabatur, quæ ageret. Sed idem vitæ inſtitutum tenebat, nihil in futurum proſpiciens, ſed amoribus ac poculis de die indulgens, ac ſymphoniacorum cantibus aures commodans. Tandem vero Titus ad ſtatum, in quo res eſſent, nonnihil adtendere eum coëgit. Conſpicatus enim hominem longa & ad talos demiſſa veſte in convivio ſaltantem, tacuit tum quidem; poſtridie vero cum adiiſſet eum Dinocrates, & neſcio quid ſuæ patriæ impetrare vellet:

ὦ Δεινόκρατη, πᾶν, ἔφη, ποιήσω τὸ δυνατόν· ἐπὶ A.V. 571.
δὲ σοῦ θαυμάζω, πῶς δύνῃ παρὰ πότον ὀρχεῖσθαι,
τηλικούτων πραγμάτων ἀρχὴν κεκινηκὼς ἐν τοῖς
13 Ἕλλησι. Δοκεῖ δὲ τότε βραχύ τι συσταλῆναι, καὶ
μαθεῖν, ὡς ἀνοίκειον ὑπόθεσιν τῆς ἰδίας αἱρέσεως
14 καὶ φύσεως ἀποδέδωκε. Πλὴν τότε παρῆν εἰς τὴν
Ἑλλάδα μετὰ τοῦ Τίτου, πεπεισμένος, ἐξ ἐφόδου
τὰ κατὰ τὴν Μεσσήνην ἐγχειρισθήσεσθαι κατὰ τὴν
15 αὑτοῦ βούλησιν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Φιλοποίμενα, σα-
φῶς ἐπεγνωκότες, ὅτι περὶ τῶν Ἑλληνικῶν ὁ Τῖτος
οὐδεμίαν ἐντολὴν ἔχει παρὰ τῆς συγκλήτου, τὴν
ἡσυχίαν εἶχον, καραδοκοῦντες αὐτοῦ τὴν παρουσίαν.
16 Ἐπεὶ δὲ καταπλεύσας εἰς Ναύπακτον ἔγραψε τῷ
στρατηγῷ καὶ τοῖς δημιουργοῖς τῶν Ἀχαιῶν, κελεύων
17 συνάγειν τοὺς Ἀχαιοὺς εἰς ἐκκλησίαν· ἀντέγραψαν
αὐτῷ, διότι ποιήσουσιν, ἂν γράψῃ, περὶ τίνων βού-
λεται διαλεχθῆναι τοῖς Ἀχαιοῖς· τοὺς γὰρ νόμους

Philopœmen irritum reddit T. Quinctii & Dinocratis conſilium.

vellet: *Equidem*, inquit Titus, *quod in me erit præſtabo; ceterum te miror, Dinocrates, quo pacto in convivio ſaltare tibi lubeat, cum tantos motus in Græcia excitaveris.* Ac tum quidem pauliſper ad ſe rediiſſe viſus eſt, atque agnoſſe tandem, argumentum longe ab inſtituto ingenioque ſuo abhorrens a ſe in medium eſſe prolatum. Ceterum tunc temporis inter Titi comites in Græciam venit; perſuaſus, extemplo res *Meſſeniorum* ex ſua voluntate ordinatum iri. At *Philopœmen*, cui certo conſtabat, Titum de rebus Græciæ nullum a ſenatu mandatum accepiſſe, nihil movere, ſed adventum ejus exſpectare. Qui Naupactum ut adpulit, literas ad prætorem & magiſtratus gentis Achæorum, (*demiurgos* vocant) dedit, jubens ad concilium cogi multitudinem. Reſcriptum eſt, *factum iri, uti juberet, ſi per literas ſignificaſſet, qua de re cum populo velit agere: ita*

Ol. 149. 1. ταῦτα τοῖς ἄρχουσιν ἐπιτάττειν. Τοῦ δὲ μὴ τολμῶντος γράφειν, αἱ μὲν τοῦ Δεινοκράτους ἐλπίδες, καὶ τῶν ἀρχαίων λεγομένων φυγάδων, τότε δὲ προσφάτως ἐκ τῆς Λακεδαίμονος ἐκπεπτωκότων, καὶ συλλήβδην ἡ τοῦ Τίτου παρουσία καὶ προσδοκία τοῦτον τὸν τρόπον διέπεσεν. 18

III.

RES PHILIPPI.

VI. Q. Marcius leg. in Macedon. Romanis invitus paret Philippus.

Τῶν περὶ τὸν Κόϊντον τὸν Μάρκιον πρεσβευσάντων εἰς Μακεδονίαν, ἀπέβη μὲν ἀπὸ τῶν ἐπὶ Θρᾴκης Ἑλληνίδων πόλεων ὁλοσχερῶς ὁ Φίλιππος, καὶ τὰς φρουρὰς ἐξήγαγεν· ἀπέβη δὲ βαρυνόμενος καὶ στένων. διωρθώσατο δὲ καὶ τἄλλα πάντα, περὶ ὧν οἱ[2] Ῥωμαῖοι ἐπέταττον, βουλόμενος ἐκείνοις μὲν μηδεμίαν ἔμφασιν ποιεῖν ἀλλοτριότητος, λαμβάνειν δὲ ἀναστροφὴν πρὸς τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευάς.

Τηρῶν

enim leges imperare magistratibus. Tito non audente scribere quid vellet, spes Dinocratis & eorum exsulum, quos veteres vocant, qui tunc recens e Lacedæmone fuerant ejecti, atque omnino *Titi* adventus & exspectatio ad irritum isto pacto cecidit.

III.

Legatio XLVIII.

6. Postquam *Q. Marcius* in Macedoniam legatus venit; excessit quidem penitus ex urbibus Thraciæ, quas Græci habitabant, *Philippus*, & præsidia ex iis deduxit; sed excessit invitus ac gemens. Omnia item alia Romanorum imperata fecit; quod cuperet nullum alienati animi indicium ipsis dare, sed moram temporis nancisci ad

bellum

A.V. 571.

Expeditio in Thraciam.

3 Τηρῶν δὲ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, ἐξῆγε στρατιὰν
4 ἐπὶ τοὺς βαρβάρους. Διελθὼν δὲ διὰ μέσης τῆς
Θρᾴκης, ἐνέβαλεν εἰς Ὀδρύσας, Βέσσους, καὶ Δεν-
5 θηλήτους. Παραγενόμενος δὲ ἐπὶ τὴν προσαγορευο-
μένην Φιλίππου πόλιν, φυγόντων τῶν ἐνοικούντων
εἰς τὰς ἀκρωρείας, ἐξ ἐφόδου κατέσχε τὴν πόλιν.
6 Μετὰ δὲ ταῦτα πᾶν τὸ πεδίον ἐπιδραμὼν, καὶ τοὺς
μὲν ἐκπορθήσας, παρ' ὧν δὲ πίστεις λαβὼν, ἐπαν-
ῆλθε, φρουρὰν καταλιπὼν ἐν τῇ Φιλίππου πόλει.
7 ταύτην δὲ συνέβη μετά τινα χρόνον ἐκπεσεῖν ὑπὸ
τῶν Ὀδρυσῶν, ἀθετησάντων τὰς πρὸς τὸν βασιλέα
πίστεις.

VII. Macedones favent Demetrio.

Τοῦ Δημητρίου παραγενηθέντος ἐκ τῆς Ῥώμης εἰς τὴν Μακεδονίαν, καὶ κομίζοντος τὰς ἀποκρίσεις, ἐν αἷς οἱ Ῥωμαῖοι πᾶσαν τὴν ἐξ αὐτῶν χάριν καὶ πίστιν εἰς τὸν Δημήτριον ἀπηρείδοντο, καὶ διὰ τοῦ-

τον

VII. 1. Τοῦ Δημητρίου. *Quæ vulgo ante hanc Eclogam inserta legitur* Legatio XLIX, *eam infra (post* Leg. LI.*)* Cap. II. *exhibemus.*

bellum præparandum. Quo etiam consilio expeditionem adversus barbaros suscepit: & per mediam *Thraciam* in fines *Odrysarum, Bessorum, Dentheletarum* incursionem fecit. Ad urbem *Philippopolim,* quam vocant, ut venit; primo impetu illam occupat, fuga oppidanorum desertam, qui in montes confugerant. Deinde per campos, quam late patent, vagatus, aliis vi domitis, aliis in fidem acceptis, præsidio Philippopoli imposito, in regnum suum est reversus. Id vero præsidium non multo post ab Odrysis, fidem regi non servantibus, est expulsum.

(Legatio L.)

7. Postea quam *Demetrius* ab Roma in Macedoniam est reversus, *Senatus responsum* adferens, quo significabant Romani, *uni Demetrio ferri acceptum debere, quod veniam Philippo dedissent, eique credidissent,*

omniaque

Ol.149.1. τον ἔφασαν πάντα πεποιηκέναι καὶ ποιήσειν· οἱ μὲν 2
Μακεδόνες ἀπεδέχοντο τὸν Δημήτριον, μεγάλων
ὑπολαμβάνοντες ἀπολελῦσθαι φόβων καὶ κινδύνων.
προσεδόκων γὰρ ὅσον οὔπω τὸν ἀπὸ Ῥωμαίων πόλε- 3
μον ἐπ' αὐτοὺς ἥξειν, διὰ τὰς τοῦ Φιλίππου παρα-
τριβάς. Ὁ δὲ Φίλιππος καὶ Περσεὺς οὐχ ἡδέως 4
ἑώρων τὸ γιγνόμενον, οὐδ' ἤρεσεν αὐτοῖς, τῷ δοκεῖν
τοὺς Ῥωμαίους αὐτῶν μὲν μηδένα λόγον ποιεῖσθαι,
τῷ δὲ Δημητρίῳ πᾶσαν ἀνατιθέναι τὴν ἐξ αὐτῶν
χάριν. Οὐ μὴν, ἀλλ' ὁ μὲν Φίλιππος ἐπεκρύπτετο 5
τὴν ἐπὶ τούτοις δυσαρέστησιν· ὁ δὲ Περσεὺς, οὐ μό-
νον ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους εὐνοίᾳ παρὰ πολὺ τἀδελ-
φοῦ λειπόμενος, ἀλλὰ καὶ περὶ τἄλλα πάντα καθυ-
στερῶν καὶ τῇ φύσει καὶ τῇ κατασκευῇ, δυσχερῶς
ἔφερε· τὸ δὲ συνέχον, ἐδεδίει περὶ τῆς ἀρχῆς, μὴ, 6
πρεσβύτερος ὢν, ἐξωσθῇ διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας.
Διὸ τούς τε φίλους ἔφθειρε τοὺς τοῦ Δημητρίου * * * 7

Eidem invidet Philippus & Perseus.

Τῷ

5. ἀλλ' ὁ μὲν Φίλ. *Particulam* ἀλλ' *ex conject. adjeci.* Ibid. ἐπεκρύπτετο. ἀπεκρύπτετο *Bav.*

omniaque fecisse & porro facturos in Demetrii gratiam: Macedones Demetrium cum favore conspiciebant, magno metu magnisque periculis per eum liberatos se existimantes. Exspectaverant enim, Romanos, propter Philippi offensiones non multo post cum infesto exercitu adfuturos. At *Philippus & Perseus* iniquo animo hoc ferebant, neque placebat ipsis, quod Romani, nulla ipsorum ratione habita, *Demetrio* imputari vellent omnia sua beneficia. Sed Philippus quidem displicere hæc sibi dissimulat; Perseus vero, qui non solum benevolentia populi Romani a fratre longe vincebatur, sed & aliis omnibus rebus, cum ingenio tum disciplina & usu, erat illi inferior, dolorem suum prodebat. Cujus quidem præcipua caussa erat, quod metuebat, ne, qui ætate major esset, regno tamen propter dictas caussas extruderetur: idcirco & amicos Demetrii corrumpebat, & * * *

(*Ex-*

* * *

A.V. 571.

Τῷ βασιλεῖ Φιλίππῳ καὶ τῇ συμπάσῃ Μακεδονίᾳ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν δεινή τις ἀρχὴ κακῶν ἐνέπεσε, καὶ πολλῆς ἐπιστάσεως καὶ μνήμης ἀξία.

VIII. Exitiosa consilia capit Philippus.

2 Καθάπερ γὰρ ἂν εἰ δίκην ἡ τύχη βουλομένη λαβεῖν ἐν καιρῷ παρ' αὐτοῦ πάντων τῶν ἀσεβημάτων καὶ παρανομημάτων, ὧν εἰργάσατο κατὰ τὸν βίον, τότε παρέστησεν αὐτῷ τινας ἐριννῦς καὶ ποινὰς καὶ
3 προστροπαίους τῶν δι' ἐκεῖνον ἠτυχηκότων· οἳ συνόντες αὐτῷ καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, τοιαύτας ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τιμωρίας, ἕως οὗ τὸ ζῆν ἐξέλιπεν, ὡς καὶ πάντας ἀνθρώπους ὁμολογῆσαι, διότι κατὰ τὴν παροιμίαν ἔστι τις Δίκης ὀφθαλμὸς, ἧς μηδέποτε δεῖ καταφρονεῖν ἀνθρώπους ὑπάρχοντας.
4 Πρῶτον μὲν γὰρ αὐτῷ ταύτην παρεστήσαντο τὴν ἔννοιαν, ὅτι δεῖ, μέλλοντα πολεμεῖν πρὸς Ῥωμαίους, ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων καὶ παραθαλαττίων πόλεων τοὺς

Cives urbium maritimarum traducit in Emathiam.

VIII. 2. *παρέστησεν αὐτῷ.* *Pronomen adjeci ex Suida.* 3. *ἔστι τις.* *Pronomen, quod vulgo abest, pariter dedit Suidas.*

* * *

(*Excerptum Valesianum.*)

8. Iisdem temporibus *gravium malorum initium* regi *Philippo* totique Macedoniæ accidit; quæ res notatu ac commemoratione in primis digna est. Prorsus enim ac si fortuna omnium scelerum, quæ tota anteacta vita commiserat, pœnas opportune expetere ab eo vellet, quasdam furias & ultrices omnium, quos nefarie violaverat, diras tunc ei admovit: quæ quidem noctu atque interdiu ipsi imminentes, ejusmodi pœnas ab eo exegerunt, donec ultimum spiritum vitæ fudit, ut confessi sint omnes mortales, *Esse quemdam*, ut in proverbio dicitur, *Iustitiæ oculum, quem quidem ab hominibus sperni haudquaquam fas sit.* Nam primum hujusmodi consilium in animum ejus injecerunt, debere eum, quandoquidem bellum ei gerendum sit cum Romanis, universam

Ol.149.1. τοὺς μὲν πολιτικοὺς ἄνδρας μετὰ τέκνων καὶ γυναι-
κῶν, ἀναστάτους ποιήσαντα, μεταγαγεῖν μὲν εἰς
τὴν νῦν μὲν Ἠμαθίαν, τὸ δὲ παλαιὸν Παιονίαν προσ-
αγορευομένην, πληρῶσαι δὲ καὶ Θρᾳκῶν καὶ βαρβά- 5
ρων τὰς πόλεις, ὡς βεβαιοτέρας αὐτῷ τῆς ἐκ τού-
των πίστεως ὑπαρξούσης κατὰ τὰς περιστάσεις.
Οὗ συντελουμένου, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀνασπάστων 6
γιγνομένων, τηλικοῦτο συνέβη γενέσθαι πένθος καὶ
τηλικοῦτον θόρυβον, ὥστε δοριάλωτον δοκεῖν ἅπα-
σαν γίγνεσθαι. Ἐξ ὧν κατάραι καὶ θεοκλυτήσεις 7
ἐγίγνοντο κατὰ τοῦ βασιλέως, οὐκέτι λάθρα μόνον,
Aliud sævum consilium. ἀλλὰ καὶ φανερῶς. Μετὰ δὲ ταῦτα βουληθεὶς 8
μηδὲν ἀλλότριον ὑποκαθέσθαι, μηδὲ δυσμενὲς μηδὲν
ἀπολιπεῖν τῇ βασιλείᾳ, ἔγραψε τοῖς ἐπὶ τῶν πό-
λεων διατεταγμένοις, ἀναζητῆσαι τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς
θυγατέρας τῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ Μακεδόνων ἀνῃρημένων,
εἰς φυλακὴν ἀποθέσθαι· μάλιστα μὲν φέρων ἐπὶ 9
τοὺς

7. ἐγίγνοντο. ἐγένοντο *Suidas.* 8. βασιλείᾳ *correxit Valeſ.* βασιλέως *erat in cod.* Ibid. ἀναζητῆσαι. *Commodius fuerit* ἀναζητήσαντας, *niſi deinde velis* καὶ εἰς φυλακήν.

verſam civium multitudinem cum uxoribus ac liberis ex celeberrimis urbibus oræ maritimæ in *Emathiam*, quæ nunc vocatur, quæ olim *Pæonia* dicta eſt, traducere, Thracibusque & aliis barbaris habitandas tradere urbes; quippe majori erga ipſum fide hæc genera hominum in omni fortuna fore. Quæ cum effectui mandarentur, civesque a penatibus abſtraherentur; tantus luctus tantusque fremitus eſt exortus, ut hoſtili expugnationi ac direptioni ſimillima res videretur. Proinde vota atque *exſecrationes in caput Philippi* non clam modo, ſed & palam concipiebantur. Poſtremo, cum nihil infenſum ſuſpectumque domui regiæ in medio relinquere ſtatuiſſet, præfectis ſingularum urbium mandavit, ut liberos utriusque ſexus eorum Macedonum, quos ipſe interfeciſſet, comprehenſos cuſtodiæ traderent: præcipue quidem

τοὺς περὶ Ἄδμητον, καὶ Πυῤῥίχον, καὶ Σάμον, καὶ A.V.571.
10 τοὺς μετὰ τούτων ἀπολομένους· ἅμα δὲ τούτοις συμπεριέλαβε καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, ὅσοι κατὰ βασιλικὸν πρόσταγμα τοῦ ζῆν ἐστερήθησαν, ἐπιφθεγξάμενος, ὥς φασι, τὸν στίχον τοῦτον·

Νήπιος, ὃς πατέρα κτείνας υἱοὺς καταλείπει.

11 Ὄντων δὲ τῶν πλείστων ἐπιφανῶν διὰ τὰς τῶν πατέρων προαγωγὰς, ἐπιφανῆ καὶ τὴν τούτων ἀτυχίαν συνέβαινε γίγνεσθαι καὶ παρὰ πᾶσιν ἐλεεινήν.
12 Τρίτον δ᾽ ἡ τύχη δρᾶμα κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν Mutuæ insidiæ filiorum Philippi.
13 ἐπεισήγαγε, τὸ κατὰ τοὺς υἱούς. Ἐν ᾧ τῶν μὲν νεανίσκων ἀλλήλοις ἐπιβουλευόντων, τῆς δ᾽ ἀναφορᾶς περὶ τούτων ἐπ᾽ αὐτὸν γιγνομένης, καὶ δέον διαλαμβάνειν, ποτέρου δεῖ γίγνεσθαι τῶν υἱῶν φονέα, καὶ πότερον αὐτῶν δεδιέναι μᾶλλον κατὰ τὸν ἑξῆς βίον, μὴ γηράσκων αὐτὸς πάθῃ τὸ παραπλήσιον, ἐστροβεῖτο νύκτωρ καὶ μεθ᾽ ἡμέραν περὶ τούτων διανοούμενος.

11. *προαγωγὰς cum Reiskio ſcripſi, pro vulgato παραγωγὰς.*
13. *ποτέρου δεῖ. Et hanc emendationem occupaverat Reisk. Vulgo πότερον δεῖ.*

quidem *Admetum* ac *Pyrrichum Samumque*, & reliquos, qui una interierant, ſignificans; comprehendens tamen ſimul alios omnes, quotquot regis præcepto trucidati erant, recitansque etiam, ut ajunt, verſum illum:

Stultus, mactato ſobolem qui patre relinquit.

Cum vero plerique horum ob parentum dignitatem celebres eſſent, celebris quoque eorum calamitas exſtitit & miſeratione omnium excepta. Tertiam fabulam eodem tempore fortuna induxit, *ſimultatem inter regis filios.* In qua cum alter alterius vitæ inſidiaretur, atque de ea re judicium patri eſſet delatum, ut diſceptandum ei eſſet, utrum filiorum morte deberet adficere, & ab utro per reliquam deinde vitam ſibi magis foret timendum, ne ſenex ab eo idem pateretur; his curis dies noctesque cruciabatur. Quibus

Ol.149.1. νοούμενος. Ἐν τοιαύταις δ᾽ οὔσης ἀτυχίαις καὶ ταραχαῖς τῆς αὐτοῦ ψυχῆς, τίς οὐκ ἂν εἰκότως ὑπολάβοι, θεῶν τινων αὐτῷ μῆνιν εἰς τὸ γῆρας κατασκῆψαι διὰ τὰς ἐν τῷ προγεγονότι βίῳ παρανομίας. 14
Τοῦτο δ᾽ ἔτι μᾶλλον ἔσται δῆλον ἐκ τῶν ἑξῆς ῥηθησομένων. 15

IV.

PHILOPOEMEN, HANNIBAL, SCIPIO,
eodem anno vita functi.

IX. Philopœmen. Φιλοποίμην, ὁ τῶν Ἀχαιῶν στρατηγὸς, ἀνὴρ ἦν τῶν κατ᾽ ἀρετὴν πρὸ τοῦ οὐδενὸς δεύτερος, τῆς τύχης μέντοι γ᾽ ἥττων. Μετὰ δὲ τοῦτον Λυκόρτας, 2
ὃς ἦν οὐδὲν ἥττων τούτου.

Φιλοποίμην, τετταράκοντα ἔτη συνεχῶς φιλοδο- 3
ξήσας ἐν δημοκρατικῷ καὶ πολυειδεῖ πολιτεύματι, πάντη

14. *προγεγονότι. Mendose vulgo παραγεγονότι.* 15. *Post ῥηθησομένων hæc verba adjecit Compilator:* Ζήτει ἐν τῷ περὶ Παραδόξων, *id est*, Vide Excerpta de MIRANDIS CASIBUS.

bus malis ac perturbationibus mens illius distenta cum esset; quis non fateatur, dei alicujus iram in ejus senium incubuisse, ob flagitia anteactæ vitæ? Id vero ex iis, quæ deinceps referam, clarius etiam elucebit.

IV.

(*Excerpt. Valesian.*)

9. *Philopœmen*, prætor Achæorum, virtute quidem nemini ex superiori memoria concedebat, sed fortuna sequiore usus est. Proximus ab eo erat *Lycortas*, nulla re ei inferior.

Philopœmen, per quadraginta continuos annos in populari ac vario reipublicæ statu

πάντῃ πάντως διέφυγε τὸν τῶν πολλῶν φθόνον· A.V.571.
4 τὸ πλεῖον οὐ πρὸς χάριν, ἀλλὰ μετὰ παῤῥησίας
πολιτευόμενος· ὃ σπανίως ἂν εὕροι τις ἂν γεγονός.

5 Ἀννίβας, ἑπτακαίδεκα ἔτη μείνας ἐν τοῖς ὑπαί- Hannibal.
θροις, καὶ πλείστοις ἀλλοφύλοις καὶ ἑτερογλώττοις
ἀνδράσι χρησάμενος πρὸς ἀπηλπισμένας καὶ παρα-
δόξους ἐλπίδας, ὑπ᾽ οὐδενὸς οὔτ᾽ ἐπεβουλεύθη τὸ
παράπαν, οὔτ᾽ ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῶν συστρατευο-
μένων.

6 Πόπλιος, φιλοδοξήσας ἐν ἀριστοκρατικῷ πολι- P. Scipio.
τεύματι, τηλικαύτην περιεποιήσατο παρὰ μὲν τοῖς
ὄχλοις εὔνοιαν, παρὰ δὲ τῷ συνεδρίῳ πίστιν, ὥστ᾽
ἐν μὲν τῷ δήμῳ κρίνειν τινὸς ἐπιβαλλομένου κατὰ
τὰ Ῥωμαίων ἔθη, καὶ πολλὰ κατηγορήσαντος καὶ
7 πικρῶς, ἄλλο μὲν οὐδὲν εἶπε προελθὼν, οὐκ ἔφη δὲ
πρέπον

IX. 6. πολλὰ κατηγορήσ. *Vulgo* πολλὰ μὲν κατηγορ. *Delevi conjunct. ex conject.*

ſtatu cum gloria verſatus, invidiam tamen civium effugit; tametſi non tam ad gratiam, quam cum conſtantia ac libertate potiſſimum res adminiſtraret: quod raro cuiquam contigiſſe reperias.

Hannibal, cum ſeptemdecim annos ſub dio ſit verſatus, & plurimorum barbarorum lingua ac moribus diverſorum auxiliis uſus fuerit ad res arduas ac prope deſperatas; tamen a nemine ex commilitonibus inſidias paſſus, a nemine umquam proditus fuit.

P. Scipio cum optimatum partes in republica eſſet amplexus, tantam apud populum benevolentiam, tantam in ſenatu auctoritatem ſibi comparavit, ut apud populum quidem cum ei nonnemo diem dixiſſet, ut Romanis moris eſt, multaque acerbe ei objeciſſet, ipſe in medium progreſſus, aliud nihil reſpon-

Ol.149.1. πρέπον εἶναι τῷ δήμῳ τῶν Ῥωμαίων, οὐθενὸς ἀκούειν
κατηγοροῦντος Ποπλίου Κορνηλίου Σκιπίωνος, δι᾽ ὃν
αὐτὴν τὴν τοῦ λέγειν ἐξουσίαν ἔχουσιν οἱ κατηγο-
ροῦντες. ὧν ἀκούσαντες οἱ πολλοὶ παραχρῆμα διε- 8
λύθησαν πάντες ἐκ τῆς ἐκκλησίας, ἀπολιπόντες
τὸν κατηγοροῦντα μόνον.

V.

LEGATIONES ROMAM MISSAE.

Ol.149.2. A.V.572.

X. Legati Eumenis & Pharnacis.

Κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος ἡ σύγκλητος, παραγενομέ-
νων πρέσβεων παρὰ Εὐμένους καὶ Φαρνάκου καὶ
παρὰ τοῦ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνους, ἔτι δὲ παρὰ τῶν ἐκ
τῆς Λακεδαίμονος ἐκπεπτωκότων, καὶ παρὰ τῶν
κατεχόντων τὴν πόλιν, ἐχρημάτισε τούτοις. Ἧκον 2
δὲ καὶ Ῥόδιοι, πρεσβεύοντες ὑπὲρ τῆς Σινωπέων ἀτυ-
χίας. Τούτοις μὲν οὖν, καὶ τοῖς παρ᾽ Εὐμένους καὶ 3
Φαρνάκου πρεσβεύουσιν, ἡ σύγκλητος ἀπεκρίθη,
διότι

Rhodiorum, de calamitate Sinopensium.

responderit; sed id unum dixerit, *non decere populum Romanum, accusatoribus P. Cornelii Scipionis auscultare, cujus ope ipsa accusandi facultas servata sit accusatoribus.* Quibus auditis, statim universa plebs e concione discessit, accusatore solo in rostris relicto.

V.

Legatio LI.

10. *Anno altero* [hujus *Olympiadis*] venerunt Romam *legati ab Eumene & Pharnace* & Achæorum gente, item ab iis Lacedæmoniis, qui patria sua erant extorres, nec non ab iis, qui eam civitatem tenebant: quibus omnibus senatus est datus. Adfuerunt & *legati Rhodiorum,* querentium *de Sinopensium calamitate.* His igitur & iis, quos Eumenes ac Pharnaces miserant, responsum

διότι πέμψει πρεσβευτὰς, τοὺς ἐπισκεψομένους πε- A.V. 572.
ρί τε Σινωπέων, καὶ περὶ τῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἀμ-
4 φισβητουμένων. Τοῦ δὲ Κοΐντου Μαρκίου προσφά- Q. Marcius exponit statum Macedoniæ,
τως ἐκ τῆς Ἑλλάδος παραγεγονότος, καὶ περί τε
τῶν ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ
διασεσαφηκότος, οὐκ ἔτι πολλῶν προσεδεήθη λόγων
5 ἡ σύγκλητος· ἀλλ' εἰσκαλεσαμένη καὶ τοὺς ἀπὸ Πε-
λοποννήσου καὶ Μακεδονίας πρεσβεύοντας, διήκουσε
μὲν τῶν λόγων, τάς γε μὴν ἀποκρίσεις ἔδωκε, καὶ
τὴν διάληψιν ἐποιήσατο τῶν πραγμάτων, οὐ πρὸς
τοὺς τῶν πρεσβευτῶν λόγους, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἀπο-
6 πρεσβείαν ἁρμοσαμένη τοῦ Μαρκίου. ὃς ὑπὲρ μὲν
τοῦ Φιλίππου τοῦ βασιλέως ἀπηγγέλκει, διότι πε-
ποίηκε μὲν τὰ προσταττόμενα, πεποίηκε δὲ τὰ πάν-
τα βαρυνόμενος· καὶ ὅτι, λαβὼν καιρὸν, πᾶν τι
7 ποιήσει κατὰ Ῥωμαίων. Διὸ καὶ τοῖς μὲν παρὰ τοῦ
Φιλίππου πρεσβευταῖς τοιαύτην ἔδωκε τὴν ἀπόκρι-
σιν, δι' ἧς ἐπὶ μὲν τοῖς γεγονόσιν ἐπῄνει τὸν Φίλιπ-

U 2 πον·

ſum eſt a patribus, *legatos ad res Sinopenſium ſpeculandas, & regum controverſias cognoſcendas, miſſurum ſenatum.* Quum autem ex Græcia recens *Q. Marcius* rediiſſet, & ſtatum Macedoniæ ac Peloponneſi patres edocuiſſet; non exiſtimàbat quidem ſenatus, opus eſſe, ut alios de iisdem rebus audiret; verumtamen introductis *Peloponneſiis Macedonibusque legatis,* aures quidem illis commodavit, ceterum & in reſponſis dandis, & in ſententiis de rebus ferendis, non eorum habuerunt rationem, quæ dixiſſent legati; ſed eorum, quæ *Marcius* in renunciatione legationis dixerat. Is autem *de rege* PHILIPPO renunciaverat, *feciſſe illum quidem imperata, ſed gravate omnia feciſſe, ac data occaſione quidvis eum adverſus Romanos moliturum.* Propterea Philippi legatis reſpondens ſenatus, Philippum ita laudavit

Ol.149.2. πον· εἰς δὲ τὸ λοιπὸν ᾤετο δεῖν προσέχειν αὐτόν, ἵνα μηδὲν ὑπεναντίον φαίνηται πράττων Ῥωμαίοις.

& Peloponnesi. Περὶ δὲ τῶν κατὰ Πελοπόννησον ὁ Μάρκιος τοιαύ- 8
την ἐπεποίητο τὴν ἀπαγγελίαν, διότι, τῶν Ἀχαιῶν οὐ βουλομένων ἀναφέρειν οὐδὲν ἐπὶ τὴν σύγκλητον, ἀλλὰ φρονηματιζομένων, καὶ πάντα δι' ἑαυτῶν πράττειν ἐπιβαλλομένων, ἐὰν παρακούσωσι μόνον 9
αὐτῶν κατὰ τὸ παρὸν, καὶ βραχεῖαν ἔμφασιν ποιήσωσι δυσαρεστήσεως, ταχέως ἡ Λακεδαίμων τῇ Μεσσήνῃ συμφρονήσει. τούτου δὲ γενομένου, μετὰ 10
μεγάλης χάριτος ἥξειν τοὺς Ἀχαιοὺς ἔφη, καταπεφευγότας ἐπὶ Ῥωμαίους.

Legati Lacedæmonior. Διὸ τοῖς μὲν ἐκ τῆς 11
Λακεδαίμονος ἀπεκρίθησαν, τοῖς περὶ Σήριππον, βουλόμενοι μετέωρον ἐᾶσαι τὴν πόλιν· διότι πάντα πεποιήκασιν αὐτοῖς τὰ δυνατὰ, κατὰ δὲ τὸ παρὸν οὐ νομίζουσιν εἶναι τοῦτο τὸ πρᾶγμα πρὸς αὐτούς. Τῶν δὲ Ἀχαιῶν παρακαλούντων, εἰ μὲν δυνατόν ἐστι, 12
βοή-

X. 8. ἀπαγγελίαν *cum Reiskio correxi. Vulgo* ἐπαγγελίαν. 11. πρᾶγμα *correxit Vrsinus.* πρόσταγμα *erat in msstis.*

vit ob ea, quæ fecerat, ut *cavendum illi in posterum* diceret, *ne quid adversus populum Romanum faceret.* De rebus PELOPONNESI hæc retulerat *Marcius: Achæos nihil ad senatum referre velle, sed sublatis spiritibus id agere, ut omnia per se administrent. Hos si in præsentia negligenter solum audirent, & significationem quamvis levem darent, sibi facta illorum displicere, extemplo Lacedæmonem & Messenen consensuras. Id si accideret, cum multis precibus Romam, velut ad perfugium suum, venturos Achæos*, adfirmabat. Idcirco patres legationi LACEDAEMONIORVM, cujus princeps erat Serippus, quum exspectatione suspensam civitatem illam vellent relinquere, responderunt: *se illos antea omni ope adjuvisse, nunc vero ita existimare senatum, ad curam suam id negotium non pertinere.* Tum vero petentibus ACHAEIS, ut,

βοήθειαν αὐτοῖς πέμψαι κατὰ τὴν συμμαχίαν ἐπὶ τοὺς Μεσσηνίους, εἰ δὲ μὴ, προνοηθῆναι, ἵνα μηθεὶς τῶν ἐξ Ἰταλίας μήθ' ὅπλα μήτε σῖτον εἰς τὴν Μεσ- A.V.572. Achæorum legati.
13 σήνην εἰσαγάγῃ· τούτων μὲν οὐδενὶ προσεῖχον, ἀπεκρίθησαν δὲ, διότι οὐδ', ἂν ὁ Λακεδαιμονίων ἢ Κορινθίων ἢ Ἀργείων ἀφίστηται δῆμος, οὐ δεήσει τοὺς Ἀχαιοὺς θαυμάζειν, ἐὰν μὴ πρὸς αὐτοὺς ἡγῶνται.
14 Ταύτην δὲ τὴν ἀπόκρισιν ἐκθέμενοι, κηρύγματος ἔχουσαν διάθεσιν τοῖς βουλομένοις ἕνεκεν Ῥωμαίων ἀφίστασθαι τῆς τῶν Ἀχαιῶν πολιτείας, λοιπὸν τοὺς πρεσβευτὰς παρακατεῖχον, καραδοκοῦντες τὰ κατὰ τὴν Μεσσήνην, πῶς προχωρήσει τοῖς Ἀχαιοῖς.
15 Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς ἐξαπεστάλησαν ὑπὸ τῶν ἐκ Λακεδαίμονος φυγάδων πρέσβεις εἰς τὴν Ῥώμην, ἐν οἷς ἦν Ἀρκεσίλαος, καὶ Ἀγησίπολις, ὅς, ἔτι XI. Lacedæmonior. legati a piratis occisi.

12 & 13. εἰσαγάγῃ & deinde οὐδενὶ προσεῖχον pariter debentur Ursino. Mendose mssti εἰσαγαγεῖν & οὐδὲν προσέχειν.

ut, *si fieri posset, auxilia sibi secundum fœderis leges mitterent adversus Messenios; sin hoc nollent, providerent certe, ne quis ex Italia arma frumentumve Messenam importaret:* neglectis hisce postulatis responderunt, *etiamsi vel Lacedæmonii aut Corinthii aut Argivi ab iis se abjungerent, mirari Achæos non debere, si nihil ad se eam rem pertinere patres ducerent.* Hoc edito responso, quod instar præconii fuit, si quis vellet ab Achæorum concilio recedere, ut per Romanos id sibi sciret licere; legatos Romæ detinuerunt, avide exspectantes, quem exitum Achæi habituri essent eorum, quæ contra Messenios parabant. Hæc *in Italia* tum quidem gerebantur.

(*Legatio XLIX.*)

11. Eodem tempore missi erant Romam *legati ab exsulibus Spartanis*, inter quos erant *Arcesilaus*, & *Agesipolis*,

Ol.149.2. ἔτι παῖς ὤν, ἐγενήθη βασιλεὺς ἐν τῇ Σπάρτῃ.
Τούτους μὲν οὖν λησταί τινες, περιπεσόντες ἐν τῷ 2
πελάγει, διέφθειραν. Οἱ δὲ μετὰ τούτων κατα- 3
σταθέντες ἐκομίσθησαν εἰς τὴν Ῥώμην.

VI.

LYCORTAS VLCISCITVR CAEDEM PHILOPOEMENIS.

✣ ✣ ✣

XII. *Messenii tradunt se Achaeis.*

Ὁ Λυκόρτας, ὁ τῶν Ἀχαιῶν στρατηγός, τοὺς Μεσ-
σηνίους καταπληξάμενος τῷ πολέμῳ * * πάλαι μὲν 2
οἱ Μεσσήνιοι καταπεπληγμένοι τὸν πρὸ τοῦ χρόνον τοὺς προεστῶτας, τότε μόλις ἐθάρρησάν τινες αὐτῶν φωνὴν ἀφιέναι (πιστεύσαντες τῇ τῶν πολεμίων ἐφεδρείᾳ) καὶ λέγειν, ὅτι δεῖ πρεσβεύειν ὑπὲρ διαλύσεως. Οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Δεινοκράτην, οὐκ ἔτι 3
δυνάμενοι πρὸς τὸ πλῆθος ἀντοφθαλμεῖν, διὰ τὸ περιέχεσθαι τοῖς πράγμασιν, εἴξαντες, ἀνεχώρησαν εἰς τὰς ἰδίας οἰκήσεις. οἱ δὲ πολλοί, παρακληθέντες 4
ὑπό

XII. 1. Lacunae notam *adjecit Casaub.* 3. *ἰδίας οἰκήσεις. Pro ἰδίας Bav. in textu habet οἰκείας, sed alterum in marg.*

lis, qui in ætate puerili rex Spartæ fuerat. Sed hi quidem in mari a piratis, quorum in manus inciderunt, occisi sunt. Qui autem in eorum locum sunt suffecti, incolumes Romam pervenerunt.

VI.

Legatio LII.

✣ ✣ ✣

12. Quum *Lycortas, prætor Achæorum*, Messenios bello terruisset; omnibus antea mussantibus ob terrorem magistratuum, ægre tum nonnulli, præsidio freti hostium, vocem liberam ausi sunt mittere, ac dicere, legatos de pace esse mittendos. *Dinocrates*, non amplius resistere multitudini ausus, temporum necessitati cedens, in suas ædes se recepit. Multitudo autem, seniorum horta-

ὑπό τε τῶν πρεσβυτέρων, καὶ μάλιστα τῶν ἐκ Βοιωστίας πρεσβευτῶν, (οἱ πρότερον ἤδη παραγεγονότες ἐπὶ τὰς διαλύσεις, Ἐπαινετὸς καὶ Ἀπολλόδωρος, εὐκαίρως τότε παρέτυχον ἐν τῇ Μεσσήνῃ·) ταχέως ἐπακολουθήσαντες ἐπὶ τὰς διαλύσεις οἱ Μεσσήνιοι, κατέστησαν πρεσβευτὰς, καὶ τούτους ἐξέπεμψαν, δεόμενοι τυχεῖν συγγνώμης ἐπὶ τοῖς ἡμαρτημένοις.
6 Ὁ δὲ στρατηγὸς τῶν Ἀχαιῶν παραλαβὼν τοὺς συνάρχοντας, καὶ διακούσας τῶν παραγεγονότων, μίαν
7 ἔφη Μεσσηνίοις πρὸς τὸ ἔθνος εἶναι διάλυσιν· ἐὰν μὲν τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστάσεως καὶ τῆς Φιλοποίμενος ἀναιρέσεως ἤδη παραδῶσιν αὐτῷ, περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐπιτροπὴν δῶσιν τοῖς Ἀχαιοῖς, εἰς δὲ τὴν ἄκραν ἐκδέξωνται παραχρῆμα φυλακήν.
8 Ἀναγγελθέντων δὲ τούτων εἰς τοὺς ὄχλους, οἱ μὲν, πάλαι πικρῶς διακείμενοι πρὸς τοὺς αἰτίους τοῦ πολέμου, πρόθυμοι τούτους ἦσαν ἐκδιδόναι καὶ συλλαμβάνειν· οἱ δὲ, πεπεισμένοι, μηδὲν πείσεσθαι δεινὸν ἀπὸ

A.V. 572. Messenii tradunt se Achæis.

 τῶν

6. διακούσας. διακούων Bav. malim cum Reisk.
7. ἐκδέξωνται. εἰσδέξωνται utique

hortatu, & maxime legatorum qui e Bœotia venerant, (ii erant Epænetus & Apollodorus, qui, quum jam ante ad agendum de pace venissent, opportune tunc Messenæ aderant:) horum igitur hortatibus impulsi *Messenii*, legatos ad petendam pacem decreverunt miseruntque, delictorum veniam poscentes. Tum prætor Achæorum, magistratibus in concilium adsumtis, audita legatione Messeniorum, *unicam patere Messeniis viam ad pacem obtinendam ab Achæorum gente* dixit, *si auctores rebellii & cædis Philopœmenis statim sibi dederent, de ceteris omnibus liberum Achæis arbitrium permitterent, in arcem præsidium sine mora reciperent.* Quæ ubi multitudini sunt nunciata, qui belli auctores male jam dudum oderant, eos corripere & dedere parati erant: ceteri, nihil mali ab Achæis manere se confidentes,

Ol. 149. 2. A. V. 572. Messenii tradunt se Achæis.

τῶν Ἀχαιῶν, ἑτοίμως συγκατέβαινον εἰς τὴν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἐπιτροπήν. τὸ δὲ συνέχον, οὐκ ἔχοντες αἵρεσιν 9 περὶ τῶν παρόντων, ὁμοθυμαδὸν ἐδέξαντο τὰ προτεινόμενα. Τὴν μὲν οὖν ἄκραν εὐθέως παραλαβὼν ὁ 10 στρατηγὸς, τοὺς πελταστὰς εἰς αὐτὴν παρήγαγε. μετὰ δὲ ταῦτα προσλαβὼν τοὺς ἐπιτηδείους ἐκ τοῦ 11 στρατοπέδου, παρῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ συναγαγὼν τοὺς ὄχλους, παρεκάλεσε τὰ πρέποντα τοῖς ἐνεστῶσι καιροῖς, ἐπαγγελλόμενος ἀμεταμέλητον αὐτοῖς ἔσεσθαι τὴν πίστιν. Τῆς μὲν οὖν ὑπὲρ τῶν ὅλων 12 διαλήψεως τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ τὸ ἔθνος ἐποιήσατο· καὶ γὰρ ὥσπερ ἐπίτηδες συνέβαινε, τότε πάλιν συναγαγέσθαι τοὺς Ἀχαιοὺς εἰς Μεγάλην πόλιν ἐπὶ τὴν

Puniuntur percussores Philopœmenis.

δευτέραν σύνοδον. Τῶν δὲ ἐν ταῖς αἰτίαις, ὅσοι μὲν 13 μετέσχον τοῦ παρ᾽ αὐτὸν τὸν καιρὸν ἐπανελέσθαι τὸν Φιλοποίμενα, τούτοις ἐπέταξε παραχρῆμα, πάντας αὐτοὺς ἐξάγειν ἐκ τοῦ ζῆν.

13. ἐπέταξε. ἐπέταττε Bav.

dentes, conditionem facile probarunt, ut omnium arbitrium illis permitteretur. Caput autem illud erat, quod, quum optandi quid vellent poteſtas illis nulla eſſet, conditiones, quæ ſibi offerebantur, communi conſenſu acceperunt. Igitur *Lycortas*, arce ſtatim ſibi tradita, cetratos in eam induxit. Deinde cum delectis ex omni exercitu urbem eſt ingreſſus, & concione convocata, convenienter præſenti fortunæ eos eſt hortatus, pollicitus, *fore ut numquam ipſos pœniteat quod Achæorum fidei ſeſe permiſiſſent.* Deliberationem porro de ſumma rerum ad gentem Achæorum rejecit: etenim quaſi de induſtria tunc commodum accidit, ut iterum Megalopolim ad conventum alterum Achæorum concilium conveniſſet. Ex iis, qui maleficii alicujus accuſabantur, univerſis, per quos factum fuerat, ut *Philopœmen* ſtatim captus interficeretur, ut educerent ipſi ſeſe e vivis, imperavit.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΤΗΣ ΠΕΜΠΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

LEGATIONES ROMAM MISSAE.

Ol.149.3.
A.V.573.

Messene per Lycortam recepta in fœd. Achæor.

Οἱ Μεσσήνιοι, διὰ τὴν αὐτῶν ἄγνοιαν εἰς τὴν 1
ἐσχάτην παραγενόμενοι διάθεσιν, ἀποκατέ-
στησαν εἰς τὴν ἐξ ἀρχῆς κατάστασιν τῆς συμπο-
λιτείας, διὰ τὴν Λυκόρτα καὶ τῶν Ἀχαιῶν μεγα-
2 λοψυχίαν. ἡ δ' Ἄβια, καὶ Θούρια, καὶ Φαρὰ, κατὰ
τὸν καιρὸν τοῦτον ἀπὸ μὲν τῆς Μεσσήνης ἐχωρίσθη-
σαν· ἰδίαν δὲ θέμεναι στήλην, ἑκάστη μετεῖχε τῆς
3 κοινῆς συμπολιτείας. Ῥωμαῖοι δὲ, πυθόμενοι κατὰ

Cap. I. 2. Φαρὰ. *Forsan* Φαραί. Ibid. ἰδίαν δὲ θέμεναι *correxit Urs. Mssti dabant* ἰδίᾳ θέμεναι, *absque conjunct.*

LIBRI VICESIMI QVINTI HISTORIARVM POLYBII

RELIQVIAE.

I.

Legatio LIII.

Quum *Messenii* culpa sua in statum omnium miserrimum devenissent; magnanimitate Lycortae & Achæorum in pristinum statum erant restituti, ut essent *concilii Achæorum.* Eodem vero tempore *Abia, Thuria, Phara,* a Messeniis divulsæ, ac, propria columna erecta, concilii Achæorum singulæ participes sunt factæ. *Romani*

Ol. 149. 3. λόγον κεχωρηκέναι τοῖς Ἀχαιοῖς τὰ κατὰ τὴν Μεσσήνην, οὐδένα λόγον ποιησάμενοι τῆς πρότερον ἀποφάσεως, ἄλλην ἔδωκαν τοῖς αὐτοῖς πρεσβευταῖς ἀπόκρισιν, διασαφοῦντες, ὅτι πρόνοιαν πεποίηνται τοῦ μηθένα τῶν ἐξ Ἰταλίας μήθ' ὅπλα μήτε σῖτον εἰσάγειν εἰς τὴν Μεσσήνην. Ἐξ οὗ καταφανεῖς 4 ἅπασιν ἐγενήθησαν, ὅτι τοσοῦτον ἀπέχουσι τοῦ τὰ μὴ λίαν ἀναγκαῖα τῶν ἐκτὸς πραγμάτων ἀποτρίβεσθαι καὶ παρορᾶν, ὡς τοὐναντίον καὶ δυσχεραίνουσιν ἐπὶ τῷ μὴ πάντων τὴν ἀναφορὰν ἐφ' ἑαυτοὺς γίγνεσθαι, καὶ πάντα πράττεσθαι μετὰ τῆς αὐτῶν γνώμης. Εἰς δὲ τὴν Λακεδαίμονα παραγενομένων 5 τῶν πρεσβευτῶν ἐκ τῆς Ῥώμης, καὶ κομιζόντων τὴν ἀπόκρισιν· εὐθέως ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀχαιῶν, μετὰ τὸ συντελέσαι τὰ κατὰ τὴν Μεσσήνην, συνῆγε τοὺς πολλοὺς εἰς τὴν τῶν Σικυωνίων πόλιν. Ἀθροισθέντων 6 δὲ τῶν Ἀχαιῶν, ἐδίδου διαβούλιον ὑπὲρ τοῦ προσλαβέσθαι τὴν Σπάρτην εἰς τὴν συμπολιτείαν· Φάσκων, 7 Ῥω-

Romani inconstanter respondent Achæis.

Achæi in concilio Sicyone deliberant de Sparta in societ. reip. recipienda.

3. τοῖς αὐτοῖς. *Forsan* τοῖς αὐτῶν πρεσβ. 6. *Verba* τὴν Σπάρτην *absunt a msstis, ab Vrsino ex ing. adjecta.*

mani autem, ut cognoverunt, ex animi sententia Achæis bellum cum Messeniis cessisse, dissimulata priore sententia, aliud iisdem legatis responsum dant, dicuntque, *senatum providisse, ne quisquam ex Italia aut arma aut frumentum Messenam importaret.* Qua re declaratum est a Romanis, adeo non repudiare aut contemnere se externa negotia, licet parum ad ipsos adtinentia; ut contra etiam indignentur, si ad ipsos omnia non referantur, neque ex ipsorum sententia cuncta administrentur. Postea vero quam Lacedæmonem legati Romani cum senatus responso venerant, extemplo Achæorum prætor, Messeniaco bello confecto, multitudinis concilium indixerat Sicyonem. Quo ut ventum, *de recipienda Sparta in societatem reipublicæ* deliberationem proposuit.

Ῥωμαίους μὲν ἀποτρίβεσθαι τὴν πρότερον αὐτοῖς δο- A.V.573.
θεῖσαν ἐπιτροπὴν ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης· ἀπο-
κεκρίσθαι γὰρ αὐτοὺς νῦν, μηδὲν εἶναι τῶν κατὰ Λα-
8 κεδαίμονα πραγμάτων εἰς αὐτούς· τοὺς δὲ κυριεύον-
τας τῆς Σπάρτης κατὰ τὸ παρὸν βούλεσθαι σφίσιν
9 μετέχειν τῆς συμπολιτείας. Διὸ παρεκάλει προσ-
δέχεσθαι τὴν πόλιν. εἶναι γὰρ τοῦτο κατὰ δύο τρό-
πους συμφέρον· καθ᾽ ἕνα μὲν, ὅτι τούτους [μέλλου-
σι] προσλήψεσθαι, τοὺς διατετηρηκότας τὴν πρὸς
10 τὸ ἔθνος πίστιν· καθ᾽ ἕτερον δὲ, διότι τῶν ἀρχαίων Duo exsulum genera.
φυγάδων τοὺς ἀχαρίστως καὶ ἀσεβῶς ἀνεστραμμέ-
νους εἰς αὐτοὺς, οὐχ ἕξουσι κοινωνοὺς τῆς πολιτείας,
ἀλλ᾽, ἑτέρων αὐτοὺς ἐκκεκλεικότων τῆς πόλεως,
[τούτους οἳ] βεβαιώσαντες τὰς ἐκείνων προαιρέσεις,
ἅμα

7. εἰς αὐτοὺς. *Vtique* πρὸς αὐτοὺς *malim cum Reisk.* 9. *Verbum* μέλλουσι *ex conject. inserui.* προσλήψεσθαι *autem ex msstis revocavi, quod Vrs. in* προσλήψουσι *mutaverat: saltem* προσλήψονται *debuerat.* 10. ἑτέρων αὐτοὺς ἐκκεκλεικότων *ex msstis revocavi, ubi tamen* ἐκκεκλῃκότων, *quæ verba Vrsinus ex ing. mutaverat in* ἀλλ᾽ ἑτέρους, αὐτῶν ἐκκεκλικότων τῆς πόλ. *Tum vero absunt ab edit. Vrs & msstis duo verba, quæ uncis inclusi. Pronomen* οἳ *Casaubonus jam inseruerat. Mihi etiam* τούτους *vel* τούτους μόνους *desiderari videbatur, & pro* οἳ *præstabit forsan* ὅσοι.

fuit. *Romanos enim, quibus liberum de ea urbe arbitrium fuerat prius permissum, jam negotium totum respuere: respondisse enim nunc, res Lacedæmoniorum nihil ad se pertinere. Quoniam vero cupiant, qui Spartæ in præsentia rerum potiuntur, participes concilii Achæorum fieri, hortari prætor gentem Achæorum, ut eos reciperent. Id enim duas ob caussas rationibus ipsorum conducere: primum quia homines sibi adjungent, qui Achæorum genti fidem servarunt; deinde, quoniam ex veterum exsulum numero non illos participes suæ reipublicæ essent habituri, quorum ingratum animum & impietatem fuissent experti; sed, quum isti aliorum opera sint urbe exclusi, hos solos essent recepturi, qui decreta Achæorum confir-*

Ol. 149. 3.

Diophanes dissentit a Lycorta.

ἅμα τὴν ἁρμόζουσαν αὐτοῖς χάριν ἀποδώσουσιν με-
τὰ τῆς τῶν θεῶν προνοίας. Ὁ μὲν οὖν Λυκόρτας, 11
ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα λέγων, παρεκάλει τοὺς
Ἀχαιοὺς προσδέξασθαι τὴν πόλιν. Ὁ δὲ Διοφάνης 12
καὶ τινες ἕτεροι βοηθεῖν ἐπειρῶντο τοῖς φυγάσι, καὶ
παρεκάλουν τοὺς Ἀχαιοὺς, μὴ συνεπιθέσθαι τοῖς ἐκ-
πεπτωκόσιν, μηδὲ δι' ὀλίγους ἀνθρώπους συνεπισχῦ-
σαι τοῖς ἀσεβῶς καὶ παρανόμως αὐτοὺς ἐκ τῆς πα-
τρίδος ἐκβεβληκόσι. Τοιαῦτα μὲν οὖν ἦν τὰ ῥηθέν- 13
τα παρ' ἑκατέρων.

II. *Sparta recipitur in fœdus Achæorum.*

Οἱ δ' Ἀχαιοὶ, διακούσαντες ἀμφοτέρων, ἔκριναν
προσλαβέσθαι τὴν πόλιν, καὶ μετὰ ταῦτα, στήλης
προγραφείσης, συνεπολιτεύετο μετὰ τῶν Ἀχαιῶν
ἡ Σπάρτη· προσδεξαμένων τῶν ἐν τῇ πόλει τούτους 2
τῶν ἀρχαίων φυγάδων, ὅσοι μηδὲν ἐδόκουν ἀγνωμό-
νως πεποιηκέναι κατὰ τοῦ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνους.
Οἱ δ' Ἀχαιοὶ ταῦτα κυρώσαντες, πρεσβευτὰς ἀπέ- 3
στειλαν

13. οὖν ἦν. *Verbum, quod vulgo abest, adjeci monente Reiskio.*

confirmaturi sint, & pro accepto beneficio parem gratiam, volentibus diis, reddituri. Has & similes his rationes adferens *Lycortas*, hortatus est Achæos, ut Spartam reciperent. *Diophanes* vero & alii nonnulli exsulibus patrocinari conabantur, monebantque Achæos, ne hominum extorrium fortunam urgere etiam ipsi vellent, neve propter paucos suam potentiam iis commodarent, a quibus impie & contra jus expulsi essent e patria. Hæc ab utraque parte dicta sunt.

2. Quibus omnibus auditis, statuunt Achæi urbem recipere: & ex illo tempore, postquam scripta & posita fuit columna, *concilio Achæorum contributa* est *Sparta;* suntque in urbem restituti e numero exsulum illi, qui ingrati adversus gentem Achæorum animi nullum specimen dederant. Posteaquam hæc ita Achæi transegerunt, legationem ad populum

A.V. 573. Legationes Romam missæ.

στειλαν εἰς τὴν Ῥώμην τοὺς περὶ Βίππον τὸν Ἀρ-
γεῖον, διασαφήσοντας τῇ συγκλήτῳ περὶ πάντων.
4 Ὁμοίως δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι τοὺς περὶ Χαίρωνα
5 κατέστησαν. Ἐξαπέστειλαν δὲ καὶ οἱ Φυγάδες
τοὺς περὶ Κλῆτιν Διακτόριον, τοὺς καταστησομένους
ἐν τῇ συγκλήτῳ πρὸς τοὺς παρὰ τῶν Ἀχαιῶν πρεσ-
6 βευτάς. Εἰς δὲ τὴν Ῥώμην παραγεγονότων τῶν
πρεσβευτῶν παρά τε τῶν ἐκ Λακεδαίμονος Φυγά-
δων, καὶ παρὰ τῶν Ἀχαιῶν, ἅμα δὲ καὶ τῶν παρ'
Εὐμένους καὶ παρ' Ἀριαράθου τοῦ βασιλέως ἡκόν-
των, καὶ τῶν παρὰ Φαρνάκου· τούτοις πρῶτον
7 ἐχρημάτισεν ἡ σύγκλητος. Βραχεῖ δὲ χρόνῳ πρό-
τερον ἀνηγγελκότων τῶν περὶ τὸν Μάρκον πρεσβευ-
τῶν, οὓς ἀπεστάλκεισαν ἐπὶ τὸν Εὐμένει καὶ Φαρ-
νάκει συνεστηκότα πόλεμον, καὶ διασεσαφηκότων πε-
ρί τε τῆς Εὐμένους μετριότητος ἐν πᾶσιν, καὶ περὶ
τῆς

Eumenis, Ariarathis, & Pharnacis legati.

II. 3. Βίππον. *Forsan* Εὔιππον *& h. l. & deinde, ut placuit Reiskio.* 4. Χαίρωνα *ex aliis locis restitui. Vulgo h. l.* Χάρωνα. 5. Κλῆτιν. Κλῆσιν *Bav. sed superscr.* τιν. *An* Λύσιν? *Verba* τοὺς περὶ *absunt a msstis; adjecit Vrsinus ex ing. Vocab.* Διακτόριον *& Vrsino & Reiskio fuit suspectum.* 6. καὶ παρὰ τῶν Ἀχ. παρὰ δὲ τῶν Ἀχ. *Bav. quod ex* παρά τε *ortum.* 7. Μάρκον *dedit Bav.* Μάρκιον *Vrs. nescio, ex cod. an ex ing.*

pulum Romanum obire jusserunt *Bippum* Argivum, qui de omnibus rebus senatum faceret certiorem. Pariterque Lacedæmonii *Chæronem* legarunt. Sed & exsules *Cletin* Diactorium miserunt, ut apud senatum contra legatos Achæorum caussam suam tueretur. Quum autem venissent Romam cum omnes illi, quos modo commemoravimus legati, tum quos *Eumenes* & *Ariarathes* miserant, & quos *Pharnaces;* patres his primum dederunt senatum. Ac quoniam non multo ante *Marcus* [an *Marcius?*] ceterique legati, quos ad cognoscendum de bello inter Eumenem & Pharnacem patres legaverant, legationem suam renunciaverant, & moderationem Eumenis in omnibus rebus, Pharnacis vero avaritiam

Ol.149.3. τῆς Φαρνάκου πλεονεξίας, καὶ καθόλου τῆς ὑπερη-
φανίας· οὐκ ἔτι πολλῶν προσεδεήθη λόγων ἡ σύγ- 8
κλητος, διακούσασα τῶν παραγεγονότων, ἀπεκρίθη
δὲ, διότι πάλιν πέμψει πρεσβευτὰς, τοὺς φιλοτι-
μώτερον ἐπισκεψομένους ὑπὲρ τῶν διαφερόντων τοῖς
Legati exſulum Spart. προειρημένοις. Μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἐκ τῆς Λακε- 9
δαίμονος φυγάδων εἰσπορευθέντων, καὶ τῶν ἐκ τῆς
πόλεως ἅμα τούτοις, ἐπὶ πολὺ διακούσασα, τοῖς
μὲν ἐκ τῆς πόλεως οὐδὲν ἐπετίμησε περὶ τῶν γεγο-
νότων· τοῖς δὲ φυγάσιν ἐπηγγείλατο, γράψειν πρὸς 10
τοὺς Ἀχαιοὺς περὶ τοῦ κατελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν
Achæorum. οἰκείαν. Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἰσπορευθέντων τῶν 11
περὶ Βίππον τὸν Ἀργεῖον, οὓς ἀπεστάλκει τὸ τῶν
Ἀχαιῶν ἔθνος, καὶ διασαφούντων περὶ τῆς Μεσση-
νίων ἀποκαταστάσεως· οὐδενὶ δυσαρεστήσασα περὶ 12
τῶν οἰκονομουμένων ἡ σύγκλητος, ἀπεδέξατο φιλαν-
θρώπως τοὺς πρεσβευτάς.

II.

tiam & ingentem ſuperbiam pluribus expoſuerant; ſenatus, auditis eorum legatis, quid ſtatuendum foret non diu dubitavit. Reſpondit autem, *iterum ſe legatos miſſurum, qui de eorum regum controverſiis diligentius cognoſcerent.* Ingreſſis deinde *Lacedæmoniis exſulibus*, & cum his, qui ab ipſa civitate miſſi fuerant; ſenatus, eorum orationibus diligenter auditis, civitatis quidem legatis ob illa, quæ acciderant, nihil quidquam ſuccenſuit; exſulibus vero promiſit, *ſcripturum ſe ad Achæos, ut in patriam reſtituerentur.* Poſt aliquot dies, quum introductus eſſet *Bippus*, *Argivus*, quem gens Achæorum miſerat, & de reſtituta in priorem ſtatum Meſſena certiorem ſenatum faceret; patres, nihil omnino improbantes eorum, quæ geſta fuerant, legatos benigne acceperunt.

II.

A.V. 573.

II.

RES PELOPONNESI.

III. Res exsulum Spartanorum.

Κατὰ τὴν Πελοπόννησον παραγενομένων ἐκ Ῥώμης τῶν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος φυγάδων, καὶ κομιζόντων παρὰ τῆς συγκλήτου γράμματα τοῖς Ἀχαιοῖς, ὑπὲρ τοῦ προνοηθῆναι ὑπὲρ τῆς αὐτῶν καθόδου καὶ σωτη-
2ρίας εἰς τὴν οἰκείαν· ἔδοξε τοῖς Ἀχαιοῖς ὑπερθέσθαι τὸ διαβούλιον, ἕως ἂν οἱ παρ' αὐτῶν ἔλθωσι πρεσ-
3βευταί. Ταῦτα δὲ τοῖς φυγάσιν ἀποκριθέντες, συνέθεντο τὴν πρὸς Μεσσηνίους στήλην, συγχωρήσαντες αὐτοῖς πρὸς τοῖς ἄλλοις φιλανθρώποις καὶ τριῶν ἐτῶν ἀτέλειαν, ὥστε τὴν τῆς χώρας καταφθορὰν μηδὲν ἧττον βλάψαι τοὺς Ἀχαιούς, ἢ Μεσ-
4σηνίους. Τῶν δὲ περὶ τὸν Βίππον παραγενομένων ἐκ τῆς Ῥώμης, καὶ διασαφούντων, γραφῆναι τὰ γράμματα περὶ τῶν φυγάδων, οὐ διὰ τὴν τῆς συγκλή-
του

Achæor. indulgentia in Messenios.

III. 1. *τῶν ἐκ τῆς Λακεδαίμ. Præpos. ἐκ abest a Bav.*

II.

Legatio LIV.

3. Quum *Lacedæmonii exsules* in Peloponnesum reversi essent ab Roma, & genti Achæorum a senatu literas adtulissent, quibus agebant cum illis patres, ut darent operam, quo revocati ab exsilio patriæ suæ restituerentur; visum est Achæis, deliberationem super eo negotio tantisper differre, donec legati, quos ipsi miserant, rediissent. Hoc dato exsulibus responso, columnam icti fœderis cum *Messeniis* posuerunt, concessa ipsis super cetera beneficia etiam triennii immunitate, adeo ut populatio agrorum non minus Achæis, quam Messeniis noxia fuerit. Vbi vero reversus Roma *Bippus* renunciavit, *quæ de exsulibus fuerant scripta, non tam e senatus volun-*

Ol.149.3. του σπουδὴν, ἀλλὰ διὰ τὴν τῶν φυγάδων φιλοτιμίαν·
ἔδοξε τοῖς Ἀχαιοῖς μένειν ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων. 5

III.

RES ASIAE.

Bellum EVMENIS & ARIARATHIS *cum* PHARNACE.

✳ ✳ ✳

IV. Κατὰ τὴν Ἀσίαν Φαρνάκης ὁ βασιλεὺς, πάλιν ὀλι-
γωρήσας τῆς γεγενημένης ἐπὶ Ῥωμαίους ἀναφορᾶς,
Λεώκριτον μὲν ἔτι κατὰ χειμῶνα μετὰ μυρίων στρα-
τιωτῶν ἐξαπέστειλε πορθήσοντα τὴν Γαλατίαν·
αὐτὸς δὲ, τῆς ἐαρινῆς ὥρας ὑποφαινούσης, ἤθροιζε 2
τὰς δυνάμεις, ὡς ἐμβαλῶν εἰς τὴν Καππαδοκίαν.
Ἃ πυνθανόμενος Εὐμένης δυσχερῶς μὲν ἔφερε τὸ 3
συμβαῖνον, διὰ τὸ πάντας τοὺς τῆς πίστεως ὅρους
ὑπερβαίνειν τὸν Φαρνάκην· ἠναγκάζετο δὲ τὸ πα-
ραπλήσιον ποιεῖν. Ἤδη δ' αὐτοῦ συνηθροικότος τὰς 4
δυνάμεις, κατέπλευσαν ἐκ τῆς Ῥώμης οἱ περὶ τὸν
Ἄττα-

Pharnaces Galatiam & Cappadociam invadit.

Ei occurrit Eumenes.

Attalus Roma redit.

IV. 1. Κατὰ τὴν Ἀσίαν &c. *Desideratur tota haec Ecloga in cod. Bav.* 2. ὑποφαινούσης *cum Reiskio correxi. Vulgo* ἀποφαιν. 4. ἐκ τῆς Ῥώμης. *Suspicatus eram* ἐκ τῆς Ῥόδου.

voluntate esse profecta, quam ipsorum importunitate fuisse expressa: statuerunt Achæi nihil movendum.

III.

Legatio LV.

✳ ✳ ✳

4 In Asia rex *Pharnaces*, aspernatus iterum nomen Romanum, quum caussæ cognitio ad senatum fuisset delata, Leocritum per hiemis tempus cum decem militum millibus ad devastandam *Galatiam* misit: ipse ineunte vere copias cogere, ceu facturus in *Cappadociam* impressionem. Quæ *Eumenes* ut cognovit, etsi gravissime indignabatur, quod omnes fidei leges migrasset Pharnaces, ipse tamen idem facere cogebatur. Quum jam convenisset ejus exercitus, venit Roma

5 Ἄτταλον. Ὁμοῦ δὲ γενόμενοι, καὶ κοινολογηθέντες A.V.573.
ἀλλήλοις, ἀνέζευξαν παραχρῆμα μετὰ τῆς στρα-
6 τιᾶς. Ἀφικόμενοι δὲ εἰς τὴν Γαλατίαν, τὸν μὲν
Λεώκριτον οὐκ ἔτι κατέλαβον· τοῦ δὲ Καρσιγνάτου Carſignatus &
καὶ τοῦ Γαιζοτόριος διαπεμπομένων πρὸς αὐτοὺς Gæzotoris.
ὑπὲρ ἀσφαλείας, οἵτινες ἐτύγχανον ἔτι πρότερον
ᾑρημένοι τὰ Φαρνάκου, καὶ πᾶν ὑπισχνουμένων ποιή-
7 σειν τὸ προσταττόμενον· ἀπειπάμενοι τούτους διὰ
τὴν προγεγενημένην ἀθεσίαν, ἐξάραντες παντὶ τῷ
8 στρατεύματι, προῆγον ἐπὶ τὸν Φαρνάκην. Παρα-
γενόμενοι δ᾽ ἐκ Καλπίτου πεμπταῖοι πρὸς τὸν Ἅλυν
ποταμὸν, ἑκταῖοι πάλιν ἀνέζευξαν εἰς Παρνασσόν.
9 ἔνθα καὶ Ἀριαράθης, ὁ τῶν Καππαδοκῶν βασιλεὺς, Ariarathes, rex
συνέμιξεν αὐτοῖς μετὰ τῆς οἰκείας δυνάμεως, καὶ Cappad.
10 ἦλθον εἰς τὴν [Μωκισσέων] χώραν. Ἄρτι δὲ κατε-
στρατοπεδευκότων αὐτῶν, προσέπεσε παραγενέσθαι
τοὺς

8. ἐκ Καλπίτου. ἐκ Βουβάλλου vel ἐξ Ἀλυάττου ſuſpicatus eſt Reisk. Ibid. Παρνασσὸν ex mſto reſtitui. Vulgatum Ἀμισὸν ex Vrſini erat ingenio 9. Μωκισσέων ex Reiskii conject recepi; uncis tamen, ut non ſatis certum, incluſi. Κάμησουν χώραν erat in cod quod in Ἀμασέων mutatum voluit Vrſinus: in textu autem editum eſt Ἀμισέων. Hinc agrum Amiſenum Caſaub.

Roma *Attalus*. Poſtquam una congreſſi, de præſenti negotio inter ſe tractaſſent, protinus cum copiis caſtra moverunt. In Galatiam ubi pervenerunt, Leocritum quidem ibi non amplius offenderunt; ſed quum *Carſignatus & Gæzotoris*, qui antea Pharnaci adhæſerant, legatos ſubinde mitterent, ne quid ſibi noceretur poſcentes, & imperata, cuicuimodi illa eſſent, facturos ſe pollicentes; repudiata horum petitione, quia fidem prius mutaſſent, cum omni exercitu adverſus *Pharnacem* proficiſcuntur. Quintis caſtris *Calpito* ad Halym amnem eſt ventum, ſexto deinde die *Parnaſſum* perrexerunt. Vbi poſtquam Ariarathes Cappadocum rex cum ſuis ſe illis conjunxiſſet, agrum [Mociſſenſium] ſunt ingreſſi. Quum vix metati caſtra eſſent, nuncius adfertur, adeſſe

Ol.149.3. τοὺς ἐκ τῆς Ῥώμης πρεσβευτὰς ἐπὶ τὰς διαλύσεις.
Ὧν ἀκούσας ὁ βασιλεὺς Εὐμένης, Ἄτταλον μὲν ἐξα- 11
πέστειλε τούτους ἐκδεξόμενον· αὐτὸς δὲ τὰς δυνά-
μεις ἐδιπλασίαζε, καὶ διεκόσμει φιλοτίμως, ἅμα
μὲν ἁρμοζόμενος πρὸς τὰς ἀληθινὰς χρείας, ἅμα
δὲ βουλόμενος ἐνδείκνυσθαι τοῖς Ῥωμαίοις, ὅτι δι' αὑ-
τοῦ δυνατός ἐστι τὸν Φαρνάκην ἀμύνασθαι καὶ κα-
ταπολεμεῖν.

V. Legati Rom. pacem componere tentant.

V. Παραγενομένων δὲ τῶν πρέσβεων, καὶ παρακα-
λούντων λύειν τὸν πόλεμον, ἔφασκον μὲν οἱ περὶ τὸν
Εὐμένη καὶ τὸν Ἀριαράθην, ἕτοιμοι πρὸς πᾶν εἶναι
τὸ παρακαλούμενον· ἠξίουν δὲ τοὺς Ῥωμαίους, εἰ 2
μέν ἐστι δυνατὸν, εἰς σύλλογον αὐτοὺς συναγαγεῖν
πρὸς τὸν Φαρνάκην, ἵνα, κατὰ πρόσωπον λεγομέ-
νων τῶν λόγων, ἴδωσι τὴν ἀθεσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν
ὠμότητα διὰ πλειόνων· εἰ δὲ μὴ τοῦτ' εἴη δυνατὸν, 3
αὐτοὺς γενέσθαι κριτὰς τῶν πραγμάτων ἴσους καὶ
δικαίους. Τῶν δὲ πρεσβευτῶν ἀναδεχομένων, πάν- 4
τα

V. 2. *μέν ἐστι cum Reisk. scripsi. Vulgo μὲν ἔτι.* Ibid. *εἰς σύλλογον. Præpositionem, quæ abest vulgo, cum eodem Reisk. adjeci.*

esse legatos populi Romani ad pacem conficiendam. Quo cognito, *Eumenes* Attalum misit, qui illos exciperet: ipse copias duplicare, & magno studio ornare, tum ut paratæ essent ad belli usum, si opus foret, tum ut Romanis ostenderet, satis sibi esse virium ad Pharnacem ulciscendum & debellandum.

5. Hortantibus legatis post suum adventum, ut bellandi finem faceret; respondent *Eumenes & Ariarathes, paratos se ad omnia, quæ vellent suaderentque;* orant vero Romanos, ut, *si fieri posset, conventum cogerent, cui interesset Pharnaces, ut, dum coram tractaretur negotium, magis ac magis perfidiam hominis & crudelitatem animadverterent: quod si fieri id non posset, petere ab illis, ut juste & æque disceptarent suas controversias.* Promittentibus legatis, *omnia se pro virili factu-*

τα τὰ δυνατὰ καὶ καλῶς ἔχοντα ποιήσειν, ἀξιούν- A.V.573.
5 των δὲ τὴν στρατιὰν ἀπάγειν ἐκ τῆς χώρας· (ἄτο-
πον γὰρ εἶναι, παρόντων αὐτῶν, καὶ λόγους ποιου-
μένων ὑπὲρ διαλύσεων, ἅμα παρεῖναι τὰ τοῦ πολέ-
6 μου, καὶ κακοποιεῖν ἀλλήλους·) συνεχώρησαν οἱ περὶ
τὸν Εὐμένη, καὶ τῇ κατὰ πόδας εὐθέως ἀναζεύξαν-
7 τες οὗτοι, προῆγον ὡς ἐπὶ Γαλατίας. Οἱ δὲ Ῥω-
μαῖοι, πρὸς τὸν Φαρνάκην συμμίξαντες, πρῶτον μὲν
ἠξίουν αὐτὸν εἰς λόγους ἐλθεῖν τοῖς περὶ τὸν Εὐμένη,
μάλιστα γὰρ ἂν οὕτω τυχεῖν τὰ πράγματα διεξα-
8 γωγῆς. Τοῦ δὲ πρὸς τοῦτο τὸ μέρος ἀντιβαίνοντος, Renititur Pharnaces.
καὶ τέλος ἀπειπαμένου, δῆλον μὲν εὐθέως ἦν τοῦτο
καὶ Ῥωμαίοις, ὅτι καταγινώσκει προφανῶς ἑαυτοῦ,
9 καὶ διαπιστεῖ τοῖς σφετέροις πράγμασι· πάντῃ δὲ
πάντως βουλόμενοι λῦσαι τὸν πόλεμον, προσεκαρ-
τέρουν, ἕως οὗ συνεχώρησε πέμψειν αὐτοκράτορας
ἐπὶ θάλατταν, τοὺς συνθησομένους τὴν εἰρήνην, ἐφ᾽

8. τέλος. *Forʃ.* καὶ εἰς τέλος.

factturos, quæ æqua forent; petentibusque, ut *exercitus ex hostico deduceretur: (etenim rem fore absurdam, si eodem tempore, quo de pace Romani agerent, bello se ipsi invicem laceſſerent, & armis infeſtarent;)* adſenſus eſt *Eumenes*, ac ſequenti die motis ſignis in Galatiam ducere exercitum cœpit. *Romani* poſteaquam cum Pharnace ſunt congreſſi, omnium primum ab eo petierunt, ut in colloquium cum Eumene venire ne gravaretur, quoniam rerum tranſigendarum hæc munitiſſima eſſet via. Huic petitioni quum *Pharnaces* repugnaret, ac tandem facere, quod rogabatur, penitus negaſſet; facile ſtatim & Romani intellexerunt, Pharnacem palam damnare cauſſam ſuam, ac rebus ſuis diffidere; ſed quia bello finem imponere omnino propoſuerant, non prius deſtiterunt, quam pollicitus eſt, ſe miſſurum legatos ad oram maritimam, cum libera poteſtate pacem iis legibus conficien-

Ol. 149. 2. A. V. 573.

οἷς ἂν οἱ πρεσβευταὶ κελεύσωσιν. Ἀφικομένων δὲ 10 τῶν πρέσβεων, καὶ συνελθόντων ὁμοῦ τῶν τε Ῥωμαίων καὶ τῶν περὶ Εὐμένη, καὶ τούτων μὲν εἰς ἅπαν ἑτοίμως συγκαταβαινόντων, χάριν τοῦ συντελεσθῆναι τὴν εἰρήνην· τῶν δὲ παρὰ τοῦ Φαρνάκου πρὸς 11 πᾶν διαφερομένων, καὶ τοῖς ὁμολογηθεῖσιν οὐκ ἐμμενόντων, ἀλλ' ἀεί τι προσεπιζητούντων καὶ μεταμελομένων· ταχέως τοῖς Ῥωμαίοις ἐγένετο δῆλον, ὅτι ματαιοπονοῦσιν. οὐ γὰρ οἷος ἦν συγκαταβαίνειν ὁ Φαρνάκης εἰς τὰς διαλύσεις. Ὅθεν ἀπράκτου 12 γενομένης τῆς κοινολογίας, καὶ τῶν Ῥωμαίων ἀπαλλαγέντων ἐκ τοῦ Περγάμου, καὶ τῶν παρὰ τοῦ Φαρνάκου πρέσβεων ἀπολυθέντων εἰς τὴν οἰκείαν, ὁ μὲν πόλεμος ἐγεγένητο κατάμονος, οἱ δὲ περὶ τὸν Εὐμένη πάλιν ἐγίγνοντο περὶ τὰς εἰς τοῦτον παρασκευάς.

Eumenes succurrit Rhodiis.

Ἐν ᾧ καιρῷ τῶν Ῥοδίων ἐπισπασαμένων τὸν 13 Εὐμένη καὶ φιλοτίμως, οὗτος μὲν ἐξώρμησε μετὰ πολλῆς σπουδῆς, πράξων τὰ κατὰ τοὺς Λυκίους.

IV.

13. *καὶ φιλοτίμως. Aut delendam conjunct. aut excidisse verbum παρακαλούντων suspicatus est Reisk.*

di, quas ipsi legati dixissent. Postquam venerunt a Pharnace legati, colloquiumque cum Romanis & Eumene instituerunt; hic quidem studio pacis ad omnes conditiones paratus erat descendere: contra vero legati Pharnacis controversiam de omnibus rebus movere. conventis non stare, sed amplius semper aliquid poscere, & sententiam continuo mutare; ut facile intelligerent Romani, frustra se laborare, quum non is esset Pharnaces, qui consentire paci vellet. Itaque soluto infecta pace colloquio, quum Romani Pergamo discessissent, & Pharnacis legati essent dimissi, duravit inter reges bellum, & necessaria in eam rem apparare instituit *Eumenes*. Qui tamen eodem tempore obnixe rogatus ab *Rhodiis*, celeriter ad eos se contulit, ut *bellum contra Lycios* administraret.

IV.

IV.

Ol. 149. 4.
A.V. 574.

ATTALVS ET FRATRES ROMAM LEGATI.

VI. Induciæ pactæ cum Pharnace.

Γενομένων συνθηκῶν πρὸς ἀλλήλους Φαρνάκου καὶ Ἀττάλου καὶ τῶν λοιπῶν, ἅπαντες μετὰ τῶν οἰ-
2κείων δυνάμεων ἀνεχώρησαν εἰς τὴν οἰκείαν. Εὐμένης δὲ, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀπολελυμένος τῆς ἀῤῥωστίας, καὶ διατρίβων ἐν Περγάμῳ, παραγενομένου τἀδελφοῦ, καὶ διασαφοῦντος περὶ τῶν ᾠκονομημένων, εὐδοκήσας τοῖς γεγονόσιν, προέθετο πέμ-
3πειν τοὺς ἀδελφοὺς ἅπαντας εἰς τὴν Ῥώμην· ἅμα μὲν ἐλπίζων, πέρας ἐπιθήσειν τῷ πρὸς τὸν Φαρνάκην πολέμῳ διὰ τῆς τούτων πρεσβείας, ἅμα δὲ συστῆσαι σπουδάζων τοὺς ἀδελφοὺς τοῖς τε ἰδίᾳ φίλοις καὶ ξένοις ὑπάρχουσιν αὐτῷ ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ
4τῇ συγκλήτῳ κατὰ κοινόν. Προθύμων δὲ καὶ τῶν

 περὶ

IV.

Legatio LVI.

6. Posteaquam pactæ essent *induciæ inter Pharnacem & Attalum* ceterosque, cum suis quisque copiis domum omnes sunt reversi. Per idem tempus *Eumenes*, Pergami tum commorans, e gravi morbo convaluerat. Qui post Attali fratris adventum, ubi omnia, quæ gesta fuerant, cognovisset adprobassetque, *fratres omnes suos Romam mittere* statuit. Nam & iis mittendis legatis finem se tandem impositurum bello adversus Pharnacem sperabat, & præterea fratres commendare optabat cum privatim amicis atque aliis, quibuscum jus hospitii illi erat Romæ, tum publice senatui. Atque hoc etiam *Attalo*

Ol. 149. 4. Attalus, magnifice exceptus Romæ.

περὶ τὸν Ἄτταλον ὑπαρχόντων, ἐγένοντο περὶ τὴν
ἐκδημίαν. Καὶ τούτων παραγενομένων εἰς τὴν Ῥώ- 5
μην, καὶ κατ᾽ ἰδίαν μὲν πάντες ἀπεδέχοντο τοὺς
νεανίσκους φιλανθρώπως, ἅτε συνήθειαν ἐσχηκότες
ἐν ταῖς περὶ τὴν Ἀσίαν στρατείαις· ἔτι δὲ μεγαλο-
μερέστερον ἡ σύγκλητος ἀπεδέξατο τὴν παρουσίαν
αὐτῶν. Καὶ γὰρ ξένια καὶ παροχὰς τὰς μεγίστας 6
ἐξέθηκεν αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὴν ἔντευξιν καλῶς ἀπήν-
τησεν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἄτταλον εἰσελθόντες εἰς τὴν 7
σύγκλητον, τά τε προϋπάρχοντα φιλάνθρωπα διὰ
πλειόνων λόγων ἀνενεώσαντο, καὶ τοῦ Φαρνάκους
κατηγορήσαντες παρεκάλουν, ἐπιστροφήν τινα ποιή-
σασθαι, δι᾽ ἧς τεύξεται τῆς ἁρμοζούσης δίκης.
Ἡ δὲ σύγκλητος διακούσασα, φιλανθρώπως ἀπε- 8
κρίθη, διότι πέμψει πρεσβευτὰς τοὺς κατὰ πάντα
τρόπον λύσοντας τὸν πόλεμον. Καὶ τὰ μὲν κατὰ 9
τὴν Ἰταλίαν οὕτως εἶχεν.

V.

talo quum adprime gratum accidiſſet, itineri ſe accinxerunt. Romam deinde ut ventum, privatim pro ſe quisque juvenes, quos in bellis Aſiaticis notos habuerant, comiter accipere: ſed longe magnificentius ſenatus advenientes excepit. Nam & hoſpitia & lautia uberrima iis exhibuit, &, qui eos honorifice ſalutarent, obviam miſit. *Attalus*, in ſenatum ingreſſus, priſtina ſuorum merita luculenta oratione in memoriam revocavit, & de Pharnacis queſtus injuriis, *negotium patres ut ſuſciperent* oravit, *& Pharnacem pro commerita noxa ut caſtigarent.* Patres, re audita, benigne reſponderunt, *miſſuros ſe legatos, qui bello huic omnino finem ſint impoſituri.* Et *in Italia* quidem hæc tum ſunt geſta.

V.

V.

A.V. 574.

RES PELOPONNESI.

(I.) *Legatio ab Achæis ad* PTOLEMAEVM *destinata.*

Κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς, βουλόμενος ἐμπλέκεσθαι τῷ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνει, διεπέμψατο πρεσβευτὴν, ἐπαγγελλόμενος δεκαναΐαν δώσειν ἐντελῆ πεντηκοντηρικῶν πλοίων. Οἱ δ' Ἀχαιοὶ, καὶ διὰ τὸ δοκεῖν τὴν δωρεὰν ἀξίαν εἶναι χάριτος, ἀσμένως ἀπεδέξαντο τὴν ἐπαγγελίαν. δοκεῖ γὰρ ἡ δαπάνη οὐ πολὺ λείπειν τῶν δέκα ταλάντων. VII. Ptolemæus x naves offert Achæis.

3 Ταῦτα δὲ βουλευσάμενοι, προεχειρίσαντο πρεσβευτὰς, Λυκόρταν, καὶ Πολύβιον, καὶ σὺν τούτοις Ἄρατον, υἱὸν Ἀράτου τοῦ Σικυωνίου, τοὺς ἅμα μὲν εὐχαριστήσοντας τῷ βασιλεῖ περί τε τῶν ὅπλων, ὧν πρότερον ἀπέστειλε, καὶ τοῦ νομίσματος, ἅμα δὲ παραληψομένους τὰ πλοῖα, καὶ πρόνοιαν ποιη- Lycortas, Polybius, & Aratus, nominantur legati.

X 4 σομέ-

VII. 1. Κατὰ τοὺς αὐτ. Περὶ τ. αὐτ. Βαν. 2. καὶ διὰ τὸ δοκεῖν. *Nescio an interciderit* alterius caussæ *mentio.*

V.

(I.) *Legatio LVII.*

7. Per idem tempus rex *Ptolemæus* [*Epiphanes,*] cupiens societatem inire cum gente Achæorum, legatum misit, decem naves pollicens quinquaginta remorum, omnibus rebus instructas. *Achæi,* quod esset munus dignum, cujus haberetur gratia, promissionem ejus cupide susceperunt. Accedit enim sumtus earum navium ad summam talentorum ferme decem. Post hanc deliberationem legati decernuntur *Lycortas* & *Polybius,* unaque cum his *Aratus,* Arati Sicyonii filius, qui & regi gratias agerent pro armis, quæ prius miserat, & pro pecunia, simul qui naves ab eo acciperent, & in Pelo-

Ol. 149.4. σομένους περὶ τῆς ἀποκομιδῆς αὐτῶν. Κατέστησαν 4
Legati Achæorum ad Ptolemæum. δὲ τὸν μὲν Λυκόρταν, διὰ τὸ κατὰ τὸν καιρὸν, καθ'
ὃν ἐποιεῖτο τὴν ἀνανέωσιν τῆς συμμαχίας ὁ Πτολε-
μαῖος, στρατηγοῦντα τότε συνεργῆσαι φιλοτίμως
αὐτῷ· τὸν δὲ Πολύβιον, νεώτερον ὄντα τῆς κατὰ 5
τοὺς νόμους ἡλικίας, διὰ τὸ τὴν τότε συμμαχίαν
αὐτοῦ τὸν πατέρα πρεσβεύσαντα πρὸς Πτολεμαῖον
ἀνανεώσασθαι, καὶ τὴν δωρεὰν τῶν ὅπλων καὶ τοῦ
νομίσματος ἀγαγεῖν τοῖς Ἀχαιοῖς· παραπλησίως 6
δὲ καὶ τὸν Ἄρατον, διὰ τὰς προγονικὰς συστάσεις
Moritur Ptolem. Epiphanes. πρὸς τὴν βασιλείαν. Οὐ μὴν συνέβη γε τὴν πρεσ- 7
βείαν ταύτην ἐξελθεῖν, διὰ τὸ μεταλλάξαι τὸν Πτο-
λεμαῖον περὶ τοὺς καιροὺς τούτους.

(II.) CHAERON *Spartanus.*

VIII. Plebem demeretur. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς ἦν τις ἐν Λακεδαίμονι Χαίρων, ὃς ἐτύγχανε τῷ πρότερον ἔτει πεπρεσβευκὼς εἰς τὴν Ῥώμην, ἄνθρωπος ἀγχίνους μὲν καὶ πρακτι-

VIII. 1. ἄνθρωπος. ἀνὴρ *Suidas.*

Peloponnesum devehendas curarent. Legatos autem propterea hos potissimum delegerunt: *Lycortam*, quia, prætor quum is esset, quando Ptolemæus societatem renovavit, impenso studio illi faverat: *Polybium*, licet annis minorem, quam per leges liceret, quia hoc ipsum fœdus pater ejus Lycortas, legatus ad regem Ptolemæum quum venisset, renovaverat, idemque arma & pecuniam Achæis advexerat, quæ rex genti ipsorum muneri miserat: pariter & *Aratum*, propter notitiam & amicitiam, quæ majoribus ejus cum Aegypti regibus intercesserat. Sed enim patriæ fines legatio ista, interveniente sub idem tempus *morte Ptolemæi*, non excessit.

(II.) *Excerpt. Valesian.*

8. Per ea tempora *Lacedæmone* erat quidam *Chæron*, qui anno superiori legationem Romæ obierat: homo gnavus quidem ac solers, sed

πρακτικὸς, νέος δὲ, καὶ ταπεινὸς, καὶ δημοτικῆς A.V. 574.
2 ἀγωγῆς τετευχώς. Οὗτος, ὀχλαγωγῶν, καὶ κινήσας ὃ μηθεὶς ἕτερος ἐθάῤῥει, ταχέως περιεποιήσα-
3 το φαντασίαν παρὰ τοῖς πολλοῖς. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀφελόμενος τὴν χώραν, ἣν οἱ τύραννοι συνεχώρησαν ταῖς ὑπολειφθείσαις τῶν φυγάδων ἀδελφαῖς καὶ γυναιξὶ καὶ μητράσι καὶ τέκνοις, ταύτην διέδωκε τοῖς λεπτοῖς εἰκῇ καὶ ἀνίσως κατὰ τὴν ἰδίαν
4 ἐξουσίαν. Μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς κοινοῖς ὡς ἰδίοις χρώμενος, ἐξεδαπάνα τὰς προσόδους, οὐ νόμου στο- Pecuniam publicam dissipat.
5 χαζόμενος, οὐ κοινοῦ δόγματος, οὐκ ἄρχοντος. ἐφ' οἷς τινες ἀγανακτήσαντες, ἐσπούδαζον κατασταθῆναι δοκιμαστῆρες τῶν κοινῶν κατὰ τοὺς νόμους.
6 Ὁ δὲ Χαίρων, θεωρῶν τὸ γιγνόμενον, καὶ συνειδὼς αὑτῷ κακῶς κεχειρικότι τὰ τῆς πόλεως, τὸν ἐπιφανέστατον τῶν δοκιμαστήρων Ἀπολλωνίδην, καὶ μάλιστα δυνάμενον ἐρευνῆσαι τὴν πλεονεξίαν αὐτοῦ, Apollonidem occidit.

3. διέδωκε ex Suida recepi. Vulgo δέδωκε.

sed juvenis admodum, & infimæ sortis, nec liberaliter educatus. Hic, concionabundus apud plebem, quum eam rem commovisset, quam nemo tentare fuerat ausus, famam apud multitudinem brevi comparavit. Ac principio quidem agrum, quem tyranni sororibus ac conjugibus exsulum matribusque ac liberis concesserant, ipse infimis hominibus temere ac pro arbitrio suo divisit. Deinde publica pecunia quasi privata abusus, vectigalia decoquere cœpit, absque ulla lege aut publico decreto, aut magistratus auctoritate. Quam rem ægre ferentes nonnulli, id egerunt, ut quæstores ærarii publici legibus constituerentur. Id cum animadverteret *Chæron*, conscius sibi ipse male administratæ publicæ pecuniæ, *Apollonidem* e collegio quæstorum, virum clarissimum, qui ejus peculatum ac furta deprehendere maxi-

Ol.149.4. τοῦτον ἀποπορευόμενον ἡμέρας ἐκ βαλανείου, προσπέμψας τινὰς, ἐξεκέντησεν. Ὧν προσπεσόντων τοῖς Ἀχαιοῖς, καὶ τοῦ πλήθους ἀγανακτήσαντος ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν, ἐξ αὐτῆς ὁ στρατηγὸς ὁρμήσας

In vincula conjicitur. καὶ παραγενόμενος εἰς τὴν Λακεδαίμονα, τόν τε Χαίρωνα παρήγαγεν εἰς κρίσιν ὑπὲρ τοῦ φόνου, τοῦ κατὰ τὸν Ἀπολλωνίδην, καὶ κατακρίνας ἐποίησε δέσμιον· τούς τε λοιποὺς δοκιμαστῆρας παρώξυνε πρὸς τὸ ποιεῖσθαι τὴν ζήτησιν τῶν δημοσίων ἀληθινὴν, φροντίσαι δὲ καὶ περὶ τοῦ κομίσασθαι τὰς οὐσίας τοὺς τῶν φυγάδων ἀναγκαίους πάλιν, ἃς ὁ Χαίρων αὐτῶν ἀφείλετο βραχεῖ χρόνῳ πρότερον.

(III.) *Comparatio* ARISTAENI & PHILOPOEMENIS.

IX. Vtriusque ingenium & natura. Φιλοποίμενα καὶ Ἀρίσταινον τοὺς Ἀχαιοὺς συνέβη οὔτε τὴν φύσιν ὁμοίαν σχεῖν, οὔτε τὴν αἵρεσιν τῆς πολιτείας. Ἦν γὰρ ὁ Φιλοποίμην εὖ πεφυκὼς πρὸς τὰς πολεμικὰς χρείας, καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ

me valebat, interdiu e balneo redeuntem submissis percussoribus interfecit. Cujus rei nuncio ad Achæos delato, cum universa populi multitudo eum casum acerbe ferret, confestim prætor magnis itineribus Spartam profectus, & Chæronem ipsum comprehensum caussam dicere jussit de Apollonidis cæde, damnatumque in carcerem conjecit; & reliquos quæstores hortatus est, ut de publica pecunia quæstionem serio exercerent, utque operam darent, uti exsulum propinquis bona nuper a Chærone ademta restituerentur.

(III.) *Excerpt. Valesian.*

9. *Philopœmen & Aristænus*, Achæi, neque ingenio simili fuerunt, neque eandem in republica sectam sunt secuti. Namque *Philopœmen* quidem & animo & corpore ad res militares egregie factus;

κατὰ τὴν ψυχήν· ὁ δ' ἕτερος πρὸς τὰ πολιτικὰ A.V.574.
3 καὶ λογικὰ τῶν διαβουλίων. Τῇ δ' αἱρέσει κατὰ
τὴν πολιτείαν τοῦτο διέφερον ἀλλήλοις. Τῆς γὰρ Institutum in
Ῥωμαίων ὑπεροχῆς ἤδη τοῖς Ἑλληνικοῖς πράγμασιν republ.
ἐμπλεκομένης ὁλοσχερῶς, κατά τε τοὺς Φιλιππι-
4 κοὺς καὶ τοὺς Ἀντιοχικοὺς καιρούς· ὁ μὲν Ἀρίσται- Aristæni,
νος ἦγε τὴν ἀγωγὴν τῆς πολιτείας οὕτως, ὥστε πᾶν
τὸ πρόσφορον Ῥωμαίοις ἐξ ἑτοίμου ποιεῖν, ἔνια δὲ
5 καὶ πρὶν ἢ προστάξαι ἐκείνους. ἐπειρᾶτο μέν τοι γε
τῶν νόμων ἔχεσθαι δοκεῖν, καὶ τὴν τοιαύτην ἐφείλκε-
το φαντασίαν, εἴκων, ὁπότε τούτων ἀντιπίπτοι τις
6 προδήλως τοῖς ὑπὸ Ῥωμαίων γραφομένοις. Ὁ δὲ Philopœmenis.
Φιλοποίμην, ὅσα μὲν εἴη τῶν προκαλουμένων ἀκό-
λουθα τοῖς νόμοις καὶ τῇ συμμαχίᾳ, πάντα συγ-
7 κατήνει καὶ συνέπραττεν ἀπροφασίστως· ὅσα δὲ
τούτων ἐκτὸς ἐπιτάττοιεν, οὐχ οἷός τ' ἦν ἐθε-
λοντὴς

IX. 2. *Verba* καὶ λογικὰ *ex Suida inserui.* 6. προκαλουμ. παρακαλουμένων *malim cum Reiskio.*

factus; contra *Aristænus* ad res civiles consilio & eloquentia promtior erat. Inter utriusque autem in republica institutum, id interfuit. Cum Romanorum potentia bello Philippico & Antiochico penitus se rebus Græciæ immiscuisset, *Aristænus* quidem ita rempublicam moderabatur, ut, quidquid e re populi Romani esset, lubentissime faceret, quædam etiam ultro, antequam populus Romanus mandasset. Interim tamen operam dabat, ut leges ubique servare videretur, atque eam speciem præ se ferebat, cedens interdum, si qua lex mandatis populi Romani aperte repugnabat. At *Philopœmen* & ipse quidem postulatis Romanorum, quæcumque a legibus ac fœdere gentis Achæorum non discedebant, sine controversia adsentiebatur: quæcumque vero præter leges ac fœdera imperabantur, adduci

Ol. 149. 4. A. V. 574.

λαντῆς συνυπακούειν, ἀλλὰ τὰς μὲν ἀρχὰς ἔφη δεῖν δικαιολογεῖσθαι, μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν ἀξιοῦν· εἰ δὲ μηδ' οὕτως πείθοιεν, τέλος οἷον ἐπιμαρτυρομένους εἴκειν, καὶ τότε ποιεῖν τὸ παραγγελλόμενον.

7. δικαιολογεῖσθαι. In cod. Peireſc. & apud Suidam eſt δίκαιον ἡγεῖσθαι. 8. οἷον. An τὸ θεῖον?

ci non poterat, eis ſponte ut pareret; ſed primo quidem rationibus contra adlatis, deinde vero precibus contendendum eſſe ajebat: quod ſi ne ſic quidem flectere illos potuiſſent, tunc demum tamquam divûm fidem conteſtatos cedere, atque imperata ſacere oportere.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΤΗΣ ἙΚΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

CALLICRATES, ROMAM LEGATVS, PRODIT LIBERTATEM ACHAEORVM.

Ol.150.1. A.V.575.

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, ἀναδόντος Ὑπερβάτου τοῦ στρατηγοῦ διαβούλιον, ὑπὲρ τῶν γεγραμμένων παρὰ Ῥωμαίων ὑπὲρ τῆς τῶν ἐκ Λακεδαίμονος 2 φυγάδων καθόδου, τί δεῖ ποιεῖν· οἱ μὲν περὶ τὸν Λυκόρταν παρεκάλουν, μένειν ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων, διότι Ῥωμαῖοι ποιοῦσι μὲν τὸ καθῆκον αὐτοῖς, συνυπακούον-

I. Hyperbatus, prætor Achæorum. Deliberatio de exsulibus Spart.

Cap. I. 1. *γεγραμμένων h. l. dedit Bav. Vulgo γραφομένων.* Ibid. *Vocab. καθόδου abest a msstis, adjectum ab Vrs.*

LIBRI VICESIMI SEXTI HISTORIARVM POLYBII RELIQVIAE.

I.

Legatio LVIII.

1. Ea tempestate, quum quæstionem in concilio movisset prætor *Hyperbatus* de eo quod scripserant Romani *de restituendis Lacedæmoniorum exsulibus*, ad deliberandumque proposuisset, quid in ea re esset faciendum; LYCORTAS Achæis auctor fuit, *ne quidquam propterea mutarent. Romanos enim facere illos quidem pro suo officio, quum miserorum hominum precibus ac*

Ol.150.1. Deliberatio de exsulibus Spart.

πακούοντες τοῖς ἀκληρεῖν δοκοῦσιν εἰς τὰ μέτρια τῶν ἀξιουμένων· ὅταν μέν τοι γε διδάξῃ τις αὐτοὺς, 3
ὅτι τῶν παρακαλουμένων τὰ μέν ἐστιν ἀδύνατα, τὰ δὲ μεγάλην αἰσχύνην ἐπιφέροντα καὶ βλάβην τοῖς φίλοις, οὔτε φιλονεικεῖν εἰώθασιν, οὔτε παραβιάζεσθαι περὶ τῶν τοιούτων. Διὸ καὶ νῦν, ἐάν τις 4
αὐτοὺς διδάξῃ, ὅτι συμβήσεται τοῖς Ἀχαιοῖς, ἂν πειθαρχήσωσι τοῖς γραφομένοις, παραβῆναι τοὺς ὅρκους, τοὺς νόμους, τὰς στήλας, ἃ συνέχει τὴν κοινὴν συμπολιτείαν ἡμῶν· ἀναχωρήσουσι καὶ συγ- 5
καταθήσονται, διότι καλῶς ἐπέχομεν, καὶ παραιτούμεθα περὶ τῶν γραφομένων. Ταῦτα μὲν οὖν οἱ περὶ τὸν Λυκόρταν ἔλεγον. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ὑπέρ- 6
βατον καὶ Καλλικράτην πειθαρχεῖν τοῖς γραφομένοις παρῄνουν, καὶ μήτε νόμον, μήτε στήλην, μήτ' ἄλλο μηδὲν τούτου νομίζειν ἀναγκαιότερον. Τοιαύ- 7
της δ' οὔσης τῆς ἀντιλογίας, ἔδοξε τοῖς Ἀχαιοῖς πρεσ-

ac voluntati, quatenus æqua videatur, morem gerant: ceterum ubi aliquis ipsos docuerit, ea, quæ postulentur, partim fieri non posse, partim conjuncta esse cum ingenti sociorum populi Romani dedecore & damno; non esse moris illorum, contendere pertinaciter, & invitos ad talia compellere. Itaque etiam in hac re, posteaquam cognoverint, non posse Achæos ipsorum voluntati, per literas significatæ, aliter obtemperare, nisi ut jusjurandum, leges, fœdera columnis inscripta, quibus communis eorum res publica continetur, violent; discessuros a proposito, & consensuros, justam habere Achæos caussam, cur moras trahant, & literis ipsorum parere detrectent. Ita quidem Lycortas. *Hyperbatus* vero & *Callicrates* exsequendi quod scripserant Romani auctores erant Achæis; hortabanturque, *ne ullius legis, fœderis columnæ inscripti, aut omnino cujusquam rei alius, potiorem habendam rationem censerent.* Hoc pacto diffidentibus sententiis eorum, qui concilio intererant, visum Achæis facien-

πρεσβευτὰς ἐξαποστεῖλαι πρὸς τὴν σύγκλητον, A.V. 575.
8 τοὺς διδάξοντας ἃ Λυκόρτας λέγει. Καὶ παραυτί-
κα κατέστησαν πρεσβευτὰς, Καλλικράτην Λεοντή-
σιον, Λυδιάδαν Μεγαλοπολίτην, Ἄρατον Σικυώνιον,
καὶ, δόντες ἐντολὰς ἀκολούθους τοῖς προειρημένοις,
9 ἐξαπέστειλαν. Ὧν καὶ παραγενομένων εἰς τὴν Ῥώ-
μην, εἰσελθὼν ὁ Καλλικράτης εἰς τὴν σύγκλητον,
τοσοῦτον ἀπέσχε τοῦ ταῖς ἐντολαῖς ἀκολούθως δι-
δάσκειν τὸ συνέδριον, ὥστε τοὐναντίον ἐκ καταβο-
λῆς ἐπεχείρησεν, οὐ μόνον τῶν ἀντιπολιτευομένων
κατηγορεῖν θρασέως, ἀλλὰ καὶ τὴν σύγκλητον νου-
θετεῖν.

Romam legatos mittunt Achæi.

Ἔφη γὰρ, αὐτοὺς τοὺς Ῥωμαίους αἰτίους εἶναι
τοῦ μὴ πειθαρχεῖν αὐτοῖς τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ πα-
ρακούειν καὶ τῶν γραφομένων καὶ τῶν παραγγελλο-
2 μένων. δυοῖν γὰρ οὐσῶν αἱρέσεων κατὰ τὸ παρὸν ἐν
πάσαις

II. Callicratis oratio ad senatum.

8. *Λυδιάδαν rescripsi ex cod. Vrs. quod in Λυσιάδαν ab illo mutatum est. Eamdem tamen scripturam per σ ex Bav etiam notavi; sed in illo cod. litera σ persimilis esse solet literæ δ.* 9. *Ὧν καὶ. Abest καὶ a Bav.*

faciendum, ut Romam legatos mitterent, ad illa exponenda senatui, quæ disseruerat Lycortas. Decreti statim sunt *Callicrates* Leontesius, *Lydiadas* Megalopolitanus, *Aratus* Sicyonius; quos cum consentaneis mandatis proficisci jusserunt. Romam ut venerunt, estque eis datus senatus; tantum abfuit *Callicrates* ut convenienter acceptis mandatis cum patribus ageret, ut plane e contrario adgrederetur non solum eos audacter incusare, qui a se in republica dissiderent, sed ipsum quoque senatum sui officii monere.

2. *Ipsos namque Romanos in caussa esse* dixit, *cur minus morigeros Græci se adversus illos præberent, sive aliquid ipsis scriberent, sive aliquid imperarent. Nam* *quum duæ jam sint*, ajebat, *factiones in omnibus civitatibus,*

Ol. 150. 1. Callicratis oratio ad senatum.

πάσαις ταῖς δημοκρατικαῖς πολιτείαις· καὶ τῶν μὲν φασκόντων, δεῖν ἀκολουθεῖν τοῖς γραφομένοις ὑπὸ Ῥωμαίων, καὶ μήτε νόμον, μήτε στήλην, μήτ' ἄλλο μηδὲν προὐργιαίτερον νομίζειν τῆς Ῥωμαίων προαιρέσεως· τῶν δὲ τοὺς νόμους προφερομένων, καὶ τοὺς 3
ὅρκους, καὶ τὰς στήλας, καὶ παρακαλούντων τὰ πλήθη, μὴ ῥαδίως ταῦτα παραβαίνειν· ἀχαϊκωτέ- 4
ραν εἶναι παρὰ πολὺ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν, καὶ νικητικωτέραν ἐν τοῖς πολλοῖς. ἐξ οὗ τοῖς μὲν αἱρου- 5
μένοις τὰ Ῥωμαίων ἀδοξίαν συνεξακολουθεῖν παρὰ τοῖς ὄχλοις καὶ διαβολὴν, τοῖς δ' ἀντιπράττουσι τἀναντία. Ἐὰν μὲν οὖν ὑπὸ τῆς συγκλήτου γίγνη- 6
ταί τις ἐπισημασία, ταχέως καὶ τοὺς πολιτευομένους μεταθέσθαι πρὸς τὴν Ῥωμαίων αἵρεσιν, καὶ τοὺς πολλοὺς τούτοις ἐπακολουθήσειν διὰ τὸν φόβον. ἐὰν δὲ παρορᾶται τοῦτο τὸ μέρος, ἅπαντας ἀπο- 7
νεύσειν

II. 3. τὰς στήλας. *Pronomen ex conject. adjeci.* 4. νικητικωτ. κινητικωτ. *Vrs. in marg. quod verum putavit Reisk.*

bus, quæ populi voluntate reguntur, quumque alii dicant, exsequi oportere omnia, de quibus scriberent Romani, neque aut legem, aut fœdus stelæ inscriptum, aut quidquam aliud ducendum esse antiquius Romanorum voluntate; contra alii leges in medium adferant, & jusjurandum, & positas columnas, atque iidem hortentur populos, ne illa temere migrent: horum sententiam vulgo Achæorum multo acceptiorem esse, faciliusque eam vincere apud multitudinem posse. Ex quo fieri, ut, qui Romanarum sunt partium, inglorii apud vulgum sint, & calumniis obnoxii; contrarium vero in republica sentientes diversa omnia experiantur. Iam quodsi aliquam senatus daret significationem, illa se curare; cito & omnes civitatum principes ad Romanas partes esse transituros, & vulgus etiam ubique præ metu exemplum illorum secuturum; sin hoc facere patres neglexerint, ilicet a Romanis omnes

A.V. 575. Callicratis oratio ad senatum.

νεῦσιν ἐπ' ἐκείνην τὴν ὑπόθεσιν, ἐνδοξοτέραν γὰρ
8 εἶναι καὶ καλλίω παρὰ τοῖς ὄχλοις. Διὸ καὶ νῦν
ἤδη τινὰς, οὐθὲν ἕτερον προσφερομένους δίκαιον πρὸς
φιλοδοξίαν, δι' αὐτὸ τοῦτο τῶν μεγίστων τυγχάνειν
τιμῶν παρὰ τοῖς ἰδίοις πολιτεύμασι, διὰ τὸ δοκεῖν
ἀντιλέγειν τοῖς ὑφ' ὑμῶν γραφομένοις, χάριν τοῦ
διαμένειν τοὺς νόμους ἰσχυροὺς καὶ τὰ δόγματα τὰ
9 γιγνόμενα παρ' αὐτοῖς. Εἰ μὲν οὖν διακόρως ἔχου-
σιν ὑπὲρ τοῦ πειθαρχεῖν αὐτοῖς τοὺς Ἕλληνας καὶ
συνυπακούειν τοῖς γραφομένοις, ἄγειν αὐτοὺς ἐκέ-
10 λευε τὴν ἀγωγὴν, ἣν καὶ νῦν ἄγουσιν. εἰ δὲ βούλον-
ται γίγνεσθαί σφισι τὰ παραγγελλόμενα, καὶ μηθέ-
να καταφρονεῖν τῶν γραφομένων, ἐπιστροφὴν ποιή-
σασθαι παρεκάλει τοῦ μέρους τούτου τὴν ἐνδεχομέ-
11 νην. Εἰ δὲ μὴ, σαφῶς εἰδέναι, διότι τἀναντία συμ-
βήσεται ταῖς ἐπινοίαις αὐτῶν· ὃ καὶ νῦν ἥκει γενό-
12 μενον. Πρώην μὲν γὰρ, ἐν τοῖς Μεσσηνιακοῖς, πολλὰ
ποιή-

9. *διακόρως est ex Vrsini ing. διαφόρως dant mssti, quod defendit Reisk.* 11. *εἰ δὲ μὴ, σαφῶς εἰδέναι. Sic Bav. Vulgo σαφῶς γὰρ εἰδέναι, & absunt tria priora verba.*

omnes ad contrariam factionem defecturos, quæ apud vulgus paratam laudem & honestatis opinionem habeat. Iamque adeo nonnullos cernere esse, qui, quum aliud nihil ad magistratus ambiendos adferrent, unam illam ob caussam maximos in suis civitatibus honores sint consecuti, quod literis Romanorum se opposuerint, patriæque leges & decreta propugnaverint. Siquidem igitur non curarent Romani, dicto sibi audientes ut essent Græci, & literis ipsorum ut obtemperarent; tenerent sane institutum, quo hactenus essent usi; at si morem geri suis mandatis, neque aspernari quemquam vellent quæ scripsissent, patres hortabatur, *ut in hanc curam serio incumberent. Quod ni ita fecerint, certo scire se, contrarium eventurum ejus, quod ipsi cogitaverint, sicut & in præsentia evenisset. Nam & nuper, belli Messeniaci tempore,*

Ol. 150. 1. Callicratis oratio ad senatum.

ποιήσαντες Κοΐντου Μαρκίου, πρὸς τὸ μηδὲν τοὺς
Ἀχαιοὺς βουλεύσασθαι περὶ Μεσσηνίων ἄνευ τῆς
Ῥωμαίων προαιρέσεως· παρακούσαντας καὶ ψηφι- 1
σαμένους αὐτοὺς τὸν πόλεμον, οὐ μόνον τὴν χώραν
αὐτῶν καταφθεῖραι πᾶσαν ἀδίκως, ἀλλὰ καὶ τοὺς
ἐπιφανεστάτους τῶν πολιτῶν, οὓς μὲν φυγαδεῦσαι,
τινὰς δ᾽ αὐτῶν ἐκδότους λαβόντας, αἰκισαμένους
πᾶσαν αἰκίαν, ἀποκτεῖναι, διότι προεκαλοῦντο περὶ
τῶν ἀμφισβητουμένων ἐπὶ Ῥωμαίους. Νῦν δὲ πά- 14
λιν ἐκ πλείονος χρόνου γραφόντων αὐτῶν ὑπὲρ τῆς
καθόδου τῶν ἐκ Λακεδαίμονος φυγάδων, τοσοῦτον
ἀπέχειν τοῦ πειθαρχεῖν, ὡς καὶ στήλην τεθεῖσθαι,
καὶ πεποιῆσθαι πρὸς τοὺς κατέχοντας τὴν πόλιν ὅρ-
κους, ὑπὲρ τοῦ μηδέποτε κατελεύσεσθαι τοὺς φυ-
γάδας. Εἰς ἃ βλέποντας αὐτοὺς, ἠξίου πρόνοιαν 15
ποιεῖσθαι τοῦ μέλλοντος.

Ὁ μὲν

pore, quum summo studio Q. Marcius id egisset, ne Romanis inconsultis quidquam Achæi super rebus Messeniorum decernerent, illos contra, neglecto populi Romani imperio, ac bello etiam propria sua auctoritate decreto, non solum agrum omnem eorum inique vastasse, sed & civium clarissimos quosque partim in exsilium expulisse, partim deditione acceptos, omni genere cruciatus vexatos, occidisse; idque non aliam ob caussam, nisi hanc, quod de rebus controversis provocassent ad Romanos. Et nunc rursus idem evenisse. Nam quum literas de restituendis Lacedæmoniorum exsulibus ad Achæos mittere pridem Romani non cessent; tantum abesse, ut morem voluntati eorum gerant, ut fœdus icerint, & columnæ inscripserint, ac jurejurando fidem suam obstrinxerint, numquam exsules iri restitutum. Quæ cogitare ipsos & in posterum providere æquum censebat.

3. Hæc

A.V. 575.
III.
Exsulum Spart. petitio.
Callicrati morem gerit senatus.

Ὁ μὲν οὖν Καλλικράτης, ταῦτα καὶ τοιαῦτα
2 εἰπὼν, ἀπῆλθεν. Οἱ Φυγάδες δ' ἐπεισελθόντες,
καὶ βραχέα περὶ αὐτῶν διδάξαντες, καί τινα τῶν
3 πρὸς τὸν κοινὸν ἔλεον εἰπόντες, ἀνεχώρησαν. Ἡ δὲ
σύγκλητος, δόξασα τὸν Καλλικράτην λέγειν τι τῶν
αὐτῇ συμφερόντων, καὶ διδαχθεῖσα, διότι δεῖ τούς γε
τοῖς αὐτοῖς δόγμασι συνηγοροῦντας αὔξειν, τοὺς δὲ
4 ἀντιλέγοντας ταπεινοῦν· οὕτω καὶ τότε πρῶτον
ἐπεβάλετο, τοὺς μὲν κατὰ τὸ βέλτιστον ἱσταμέ-
νους ἐν τοῖς ἰδίοις πολιτεύμασιν ἐλαττοῦν, τοὺς δὲ
καὶ δικαίως * προστρέχοντας αὐτῇ σωματοποιεῖν.
5 Ἐξ ὧν αὐτῇ συνέβη κατὰ βραχὺ, τοῦ χρόνου προ-
βαίνοντος, κολάκων μὲν εὐπορεῖν, φίλων δὲ σπανί-
6 ζειν ἀληθινῶν. Οὐ μὴν, ἀλλὰ τότε περὶ μὲν τῆς
καθόδου τῶν Φυγάδων οὐ μόνον τοῖς Ἀχαιοῖς ἔγρα-

 ψε,

III. 2. *βραχέα. βραχέως Bav.* 3. *δεῖ τούς γε correxit Urs. Mssti dabant δεῖ τῷ γε. τοὺς μὲν voluit Reisk.* 4. *Post δικαίως* lacunæ signum *inseruit Casaub. & in vers. lat. verba καὶ ἀδίκως supplevit.*

3. Hæc hisque similia postquam dixit *Callicrates*, discessit. Secundum hæc introducuntur *Exsules:* qui pauca de se locuti, nonnullis etiam in medium prolatis, quæ ad excitandum vulgo misericordiam valent, recesserunt. *Senatus* probato consilio, quod suggerebat Callicrates, differentibus etiam nonnullis, oportere sane conditionem illorum meliorem facere, qui decreta ipsius propugnarent, illos vero, qui se eis opponerent, humiliores infirmioresque reddere: ita demum instituit, omnes, qui in suis civitatibus bonarum essent partium, deprimere, eos vero, qui suam sectam, quo jure quave injuria, sequerentur, alere, omnibusque rebus ornare. Ex quo paullatim factum est cum procedente tempore, ut senatus adsentatoribus abundaret, amicis veris destitueretur. Tunc igitur de reditu quidem exsulum non solum ad Achæos scripsit, hortans, ut ad rem perfi-

Ol.150.1. ψε, παρακαλοῦσα συνεπισχύειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς Αἰ-
τωλοῖς καὶ τοῖς Ἠπειρώταις· σὺν δὲ τούτοις, Ἀθη-
ναίοις, Βοιωτοῖς, Ἀκαρνᾶσιν· πάντας ὡσανεὶ προ-
διαμαρτυρομένη, χάριν τοῦ συντρίψαι τοὺς Ἀχαιούς.
Περὶ δὲ τοῦ Καλλικράτους αὐτοῦ κατ' ἰδίαν, παρα- 7
σιωπήσασα τοὺς συμπρεσβευτὰς, κατέταξεν εἰς
τὴν ἀπόκρισιν, διότι δεῖ τοιούτους ὑπάρχειν ἐν τοῖς
πολιτεύμασιν ἄνδρας, οἷός ἐστι Καλλικράτης. Ὁ δὲ 8
προειρημένος, ἔχων τὰς ἀποκρίσεις ταύτας, παρῆν
εἰς τὴν Ἑλλάδα περιχαρής· οὐκ εἰδὼς, ὅτι μεγάλων
κακῶν ἀρχηγὸς γέγονε πᾶσι μὲν τοῖς Ἕλλησι, μά-
λιστα δὲ τοῖς Ἀχαιοῖς. Ἔτι γὰρ τούτοις ἐξῆν καὶ 9
κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους κατὰ ποσὸν ἰσολογίαν
ἔχειν πρὸς Ῥωμαίους, διὰ τὸ τετηρηκέναι τὴν πίστιν
ἐν τοῖς ἐπιφανεστάτοις καιροῖς, ἐξ οὗ τὰ Ῥωμαίων
εἵλοντο, λέγω δὲ τοῖς κατὰ Φίλιππον καὶ Ἀντίοχον.

Callicrates, auctor malorum Achæis.

ἔτι

6. προδιαμαρτ. προσδιαμαρτυρομένη *malim.* προδιαμαρτυρουμένη *Bav.* 9. ἐπιφανεστάτοις. ἐπισφαλεστάτοις *maluerunt Toup. & Reisk.* Ibid. λέγω δὲ. λέγω δὴ *Bav.*

perficiendam vires contenderent; ſed etiam ad Aetolos, Epirotas, Athenienſes quoque, Bœotos & Acarnanes; quaſi fidem omnium adpellans, ad frangendam Achæorum potentiam. De *Callicrate* vero nominatim, nulla ceterorum legatorum mentione facta, adjectum eſt reſponſo, *ita ſingulos in civitatibus debere eſſe animatos, ut Callicratem.* Is igitur cum his reſponſis gaudio ovans in Græciam revertitur; nihil cogitans, quantorum malorum cum in univerſum Græcis, tum maxime Achæis auctor exſtitiſſet. His enim ad illam usque diem æquo jure adhuc aliquatenus agere cum Romanis licuerat; quoniam, ex quo ſectam populi Romani cœperunt ſequi, fidem conſtanter temporibus maxime inſignibus ſervaverant, tempora dico bellorum cum Philippo & Antiocho geſtorum. Et quum ab illis temporibus, quæ

10 ἔτι δὲ τοῦ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνους ηὐξημένου, καὶ προ- A.V. 575.
κοπὴν εἰληφότος κατὰ τὸ βέλτιστον ἀφ᾽ ὧν ἡμεῖς
ἱστοροῦμεν χρόνων· αὕτη πάλιν ἀρχὴ τῆς ἐπὶ τὸ
χεῖρον ἐγένετο μεταβολῆς, τὸ Καλλικράτους θρά-
11 σος. ὅτι Ῥωμαῖοι, ὄντες ἄνθρωποι καὶ ψυχῇ χρώ-
μενοι λαμπρᾷ καὶ προαιρέσει καλῇ, πάντας μὲν
ἐλεοῦσι τοὺς ἐπταικότας, καὶ πᾶσι πειρῶνται χαρί-
12 ζεσθαι τοῖς καταφεύγουσιν ὡς αὐτούς. ὅταν μέν τοι
γέ τις ὑπέμνησε τῶν δικαίων, τετηρηκὼς τὴν πίστιν,
ἀνατρέχουσι καὶ διορθοῦνται σφᾶς αὐτοὺς κατὰ δύ-
13 ναμιν ἐν τοῖς πλείστοις. Ὁ δὲ Καλλικράτης, πρεσ-
βεύσας κατὰ τοὺς ἐνεστῶτας καιροὺς εἰς τὴν Ῥώ-
μην χάριν τοῦ λέγειν τὰ δίκαια περὶ τῶν Ἀχαιῶν,
χρησάμενος κατὰ τοὐναντίον τοῖς πράγμασιν, καὶ
συνεπισπασάμενος τὰ κατὰ Μεσσηνίους, ὑπὲρ ὧν
οὐδ᾽ ἐνεκάλουν οἱ Ῥωμαῖοι, παρῆν εἰς Ἀχαΐαν, προσ-

Prætor Achæorum creatur Callicrates.

10. *ἔτι δὲ ex conject. scripsi. Vulgo ὅτι δὲ.* Ibid. ἀφ᾽ ὧν. *Forsan* ἐφ᾽ ὧν, his ipsis temporibus. Ibid. *Cum a verbis ὅτι δὲ inciperet periodus, post μεταβολῆς* lacunæ signum *posuit Casaub.* 13. τὰ κατὰ Μεσσ. *Articulum adjecit Vrs.*

quæ Historia nostra complectitur, incrementum etiam cepisset & in præclaris institutis progressum fecisset gens Achæorum; per *Callicratis audaciam* factum est, ut mutationis in deterius hinc rursus fieret initium. Nam Romani etsi pro sua humanitate, magnitudine animi, & honesto proposito, omnium infortuniis moveri solent, & omnibus opem ferre, qui ad præsidium ipsorum confugiunt, enituntur; si qui tamen expertæ fidei socii juris sui illos admoneant, ut plurimum ad sese confestim redeunt, & fecius admissa pro virili corrigunt. Iam vero Callicrates, legatione ad populum Romanum ea tempestate functus, ut caussam Achæorum tueretur; quum plane contrarium ejus fecisset, cujus caussa fuerat missus; quum etiam Messeniorum negotium accivisset, licet eo nomine querela Romanorum nulla umquam fuisset audita; ubi in Achaiam est reversus, metum

Ol.150.1. ἀνατεινόμενος τὸν ἀπὸ Ῥωμαίων φόβον· καὶ, διὰ 14 τὴν ἀποπρεσβείαν καταπληξάμενος καὶ συντρίψας τοὺς ὄχλους, διὰ τὸ μηδὲν εἰδέναι τῶν ὑπ' αὐτοῦ κατ' ἀλήθειαν εἰρημένων ἐν τῇ συγκλήτῳ τοὺς πολλοὺς, πρῶτον μὲν ᾑρέθη στρατηγὸς, πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς καὶ δωροδοκηθείς· ἑξῆς δὲ τούτοις, παραλα- 15 βὼν τὴν ἀρχὴν, κατῆγε τοὺς ἐκ τῆς Λακεδαίμονος καὶ τοὺς ἐκ τῆς Μεσσήνης φυγάδας.

II.

GRACCHVS IN HISPANIA.

IV. Oppida ccc Celtiberorum dejicit.

Πολυβίου δ' εἰπόντος, τριακοσίους αὐτῶν (Κελτιβήρων) καταλῦσαι πόλεις Τιβέριον Γράκχον· κωμῳδῶν φησι Ποσειδώνιος τοῦτο τῷ Γράκχῳ χαρίσασθαι τὸν ἄνδρα, τοὺς πύργους καλοῦντα πόλεις, ὥσπερ ἐν ταῖς θριαμβικαῖς πομπαῖς. Καὶ ἴσως οὐκ 2 ἀπι-

13. ἀπὸ Ῥωμαίων *correxi cum Reisk. Vulgo* ὑπὸ Ῥωμαίων. 14. δωροδοκηθείς. δωροδοκήσας, largitione uſus, *ſuſpicatus eſt Reisk.*

tum populi Romani omnibus incutere, & renunciatione legationis ſuæ omnes terrere, univerſæ denique multitudinis animos dejicere. Itaque ergo, quod nihil quidquam eorum populus ſciret, quæ revera ipſe in ſenatu dixerat, primum quidem prætor eſt creatus; homo, ut cetera ſileam vitia, etiam munerum largitione corruptus: deinde, poſtquam magiſtratum iniiſſet, exſules Lacedæmoniorum & Meſſeniorum in ſuam quemque patriam reſtituit.

II.

Strabo Geogr. Lib. III. *p.* 163.

4. Quod autem POLYBIVS ſcripſit, *Tib. Gracchum* CCC *urbes Celtiberiæ dejeciſſe;* id comice exagitat *Poſidonius,* in Gracchi gratiam, inquiens, ab eo *turribus* urbium nomen inditum, ut fit in pompis triumphalibus. Atque id

ἄπιστον τοῦτο λέγει· καὶ γὰρ οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ ξυγγραφεῖς ῥαδίως ἐπὶ τοῦτο φέρονται τὸ ψεῦσμα, καλλωπίζοντες τὰς πράξεις. A.V. 575.

III.

Mortuo PHILIPPO, *initia regni* PERSEI.

V. Perseus favorem populi sibi conciliat.

Περσεὺς, ἀνανεωσάμενος τὴν φιλίαν τὴν πρὸς Ῥωμαίους, εὐθέως ἑλληνοκοπεῖν ἐπεβάλλετο· κατακαλῶν εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ τοὺς τὰ χρέα φεύγοντας, καὶ τοὺς πρὸς καταδίκας ἐκπεπτωκότας, καὶ τοὺς ἐπὶ βασιλικοῖς ἐγκλήμασι παρακεχωρηκότας.
2 καὶ τούτων ἐξετίθει προγραφὰς εἴς τε Δῆλον καὶ Δελφοὺς, καὶ τὸ τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς ἱερόν· διδοὺς οὐ μόνον τὴν ἀσφάλειαν τοῖς καταπορευομένοις, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπαρχόντων κομιδὴν, ἀφ᾽ ὧν ἕκαστος ἔφυγε.

V. I. ἑλληνοκοπεῖν. *Ex Suida videri potest legendum esse* δημοκοπεῖν καὶ ἑλληνοκοπεῖν. Ibid. καταδίκας *ex Suida restitui Vulgo* πρὸς καταδίκης. Ibid. παρακεχωρ. *Vulgo* Μακεδονίαν παρακεχωρ. *Abjeci vocab. cum Suida. Si tenendum, fuerit* Μακεδονίας *scribendum.*

id fortasse non abs re dixit. Nam & bellorum duces & scriptores rerum gestarum proclives sunt ad hoc genus mendacii, ut actiones verbis exornent.

III.

Excerpt. Valesian.

5. PERSEUS, renovata cum populo Romano amicitia, confestim Græcos sibi conciliare omnibus modis cœpit. Nam quotquot æris alieni caussa, aut judiciis condemnati, solum verterant, quique ob majestatis crimina patria excesserant, universos in Macedoniam evocavit; edictis in insula Delo ac Delphis & in templo *Itoniæ Minervæ* palam propositis, quibus non modo impunitatem redeuntibus concedebat, sed etiam bonorum omnium restitutionem, quæ quisque, quo tempore in exsilium ivit, posse-

Ol.150.1. ἔφυγε. παρέλυσε δὲ καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ Μακεδο- 3
νίᾳ τῶν βασιλικῶν ὀφειλημάτων, ἀφῆκε δὲ καὶ τοὺς
ἐν ταῖς φυλακαῖς ἐγκεκλεισμένους ἐπὶ βασιλικαῖς
αἰτίαις. Ταῦτα δὲ ποιήσας, πολλοὺς ἐμετεώρισε, 4
δοκῶν καλὰς ἐλπίδας ὑποδεικνύναι πᾶσι τοῖς Ἕλλη-
Laus Persei. σιν ἐν αὑτῷ. Ἐπέφαινε δὲ καὶ κατὰ τὴν ἐν τῷ λοι- 5
πῷ βίῳ προστασίαν τὸ τῆς βασιλείας ἀξίωμα.
κατά τε γὰρ τὴν ἐπιφάνειαν ἦν ἱκανὸς, καὶ πρὸς 6
πᾶσαν σωματικὴν χρείαν τὴν διατείνουσαν εἰς τὸν
πραγματικὸν τρόπον εὔθετος· κατά τε τὴν ἐπίφα-
σιν εἶχεν ἐπισκύνιον καὶ τάξιν οὐκ ἀνοίκειον τῆς ἡλι-
κίας. Ἐπεφεύγει δὲ καὶ τὴν πατρικὴν ἀσέλγειαν, 7
τήν τε περὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὴν περὶ τοὺς πότους·
καὶ οὐ μόνον αὐτὸς μέτριον ἔπινε δειπνῶν, ἀλλὰ καὶ
οἱ συνόντες αὐτῷ φίλοι. Καὶ τὰ μὲν προοίμια τῆς 8
Περσέως ἀρχῆς τοιαύτην ἔσχε διάθεσιν.

Φίλιπ-

4. *πολλοὺς ἐμετεώρισε, δοκῶν. Sic corrigendum duxi. Fortasse tamen ἐμετεώρει scripsit Polybius. πολλοὺς ἐμετεωροδῶν dabat codex Peir. Hinc Valesius ex ing. πολλούς τε μετεωροδοκῶν edidit, & verbum ὑποδεικνύναι in ὑπεδείκνυε mutavit.* 7. *Verba καὶ οὐ μόνον usque αὐτῷ φίλοι, quae absunt vulgo, inserui ex Athenaeo.*

possedisset. Pariterque qui in ipsa Macedonia inveniebantur fiscalibus debitis obstricti, iis omnia remisit; cunctosque, qui ob suspicionem aut crimen majestatis in vinculis erant, custodia liberavit. His gestis cum multorum animos arrexisset, praeclaram omnibus Graecis spem in se ostendebat. Quin etiam in reliquo vitae adparatu regiam dignitatem praeferebat. Nam & specie erat honesta, & corpore ad omne opus bello & pace obeundum valido; atque in vultu supercilium & dignitas non incongrua aetati ejus aderat. Vitaverat enim paternam in mulieres atque in conviviis intemperantiam: & in bibendo inter epulas non modo ipse moderatus erat, sed & amici qui convictu ejus utebantur. Ac *Persei* quidem principatus hujusmodi exordium habuit.

Philip-

A.V.575.

9 Φίλιππος ὁ βασιλεὺς, ὅτε μὲν ηὐξήθη καὶ τὴν κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐξουσίαν ἔλαβε, πάντων ἦν ἀπιστότατος καὶ παρανομώτατος· ὅτε δὲ πάλιν τὰ
10 τῆς τύχης ἀντέπνευσε, πάντων μετριώτατος. ἐπεὶ δὲ τοῖς ὅλοις πράγμασιν ἔπταισε, πρὸς πᾶν τὸ μέλλον ἁρμοζόμενος ἐπειρᾶτο κατὰ πάντα τρόπον σωματοποιεῖν τὴν αὐτοῦ βασιλείαν.

Philippi varium ingenium.

IV.

PAX *confecta inter* EVMENEM & PHARNACEM *sociosque.*

Ὁ Φαρνάκης, ἐξαπιναίου καὶ βαρείας αὐτῷ τῆς ἐφόδου γενομένης, ἕτοιμος ἦν πρὸς πᾶν τὸ προτεινόμενον· πρέσβεις γὰρ ἐξαπέστειλε πρὸς Εὐμένη καὶ
2 Ἀριαράθην. Τῶν δὲ περὶ Εὐμένη καὶ Ἀριαράθην προσδεξαμένων τοὺς λόγους, καὶ παραχρῆμα συνεξ-

VI. Pharnaces pacem petit ab Eumene & Ariarathe.

Philippus rex, postea quidem quam opibus auctus est, & Græciam in potestate habuit, omnium perfidissimus fuerat ac flagitiosissimus; ubi vero adversam fortunam est expertus, omnium modestissimus. Postremo postquam res ejus funditus labefactatæ sunt; ad omnem futuri temporis casum comparans sese, regnum suum confirmare omnibus modis atque artibus erat connisus.

IV.

Legatio LIX.

6. *Pharnaces,* subita & gravi impressione hostium territus, ad quascumque pacis conditiones fuit paratus: quare etiam legatos ad Eumenem & Ariarathem misit. Quum autem *Eumenes* & *Ariarathes* mentionem pacis æquis accepissent auribus, & suos

Ol. 150. 1. ἀποστειλάντων πρεσβευτὰς παρ' αὐτῶν πρὸς τὸν
Φαρνάκην, καὶ τούτου γενομένου πλεονάκις παρ'
ἑκατέρων, ἐκυρώθησαν αἱ διαλύσεις ἐπὶ τούτοις·
Formula fœderis. Εἰρήνην ὑπάρχειν Εὐμένει καὶ Προυσίᾳ καὶ 3
Ἀριαράθῃ πρὸς Φαρνάκην καὶ Μιθριδάτην
εἰς τὸν πάντα χρόνον. Γαλατίας μὴ ἐπι- 4
βαίνειν Φαρνάκην κατὰ μηδένα τρόπον.
ὅσαι γεγόνασιν πρότερον συνθῆκαι Φαρνά-
κῃ πρὸς Γαλάτας, ἀκύρους ὑπάρχειν.
ὁμοίως Παφλαγονίας ἐκχωρεῖν, ἀποκατα- 5
στήσοντα τοὺς οἰκήτορας, οὓς πρότερον ἐξ-
αγηόχει, σὺν δὲ τούτοις ὅπλα καὶ βέλη καὶ
τὰς ἄλλας παρασκευάς. ἀποδοῦναι δὲ καὶ 6
Ἀριαράθῃ τῶν τε χωρίων, ὅσα παρῄρητο,
μετὰ τῆς προϋπαρχούσης παρασκευῆς, καὶ
τοὺς ὁμήρους. ἀποδοῦναι δὲ καὶ Τήϊον παρὰ 7
τὸν

VI. 3. τὸν πάντα χρ. πάντα τὸν χρόνον *Bav.* 4. Γαλατίας *correxi. Vulgo* Γαλατίαν μὴ ἐπιβ. Γαλατίᾳ *ſcribere juſſerat Reisk.* 5. ἀποκαταστ. ἀποκαταστήσαντα *in Aor. malim cum Reisk.* 6. παρασκευῆς. κατασκευῆς *Bav.* 7. Τήϊον. *An* Τῖον?

& ſuos ſtatim legatos ad Pharnacem miſiſſent, idque ſæpius ab utraque parte factum eſſet; his tandem conditionibus pax convenit: *Eumeni, Pruſiæ, & Ariarathi, cum Pharnace & Mithridate pax eſto perpetua. Galatiam Pharnaces ne ingreditor ullo modo. Quæcumque antea Pharnaci cum Gallis fœdera fuerunt, dirimuntor. Paphlagonia pariter excedito, &, quos prius inde eduxit, incolas reſtituito, & ſimul cum his arma tela & reliquum omnem apparatum. Reddito etiam Ariarathi loca omnia, quæ fuere ei ademta, cum omni adparatu qui ibi fuerat, itemque obſides. Reddito etiam Teium, quod eſt ad Pontum.* (Id oppidum

τὸν Πόντον· (ὃ μετά τινα χρόνον Εὐμένης ἔδωκε A.V.575. Formula fœderis.
8 Πρυσίᾳ πεισθεὶς, μετὰ μεγάλης χάριτος.) Ἐγρά-
φη δὲ καὶ, τοὺς αἰχμαλώτους ἀποκαταστῆ-
σαι Φαρνάκην χωρὶς λύτρων, καὶ τοὺς αὐ-
9 τομόλους ἅπαντας· πρὸς δὲ τούτοις, τῶν
χρημάτων καὶ τῆς γάζης, ἧς ἀπήνεγκε πα-
ρὰ Μορζίου καὶ Ἀριαράθου, ἀποδοῦναι τοῖς
προειρημένοις βασιλεῦσιν ἐννακόσια τά-
10 λαντα· καὶ τοῖς περὶ τὸν Εὐμένη τʹ προσθεῖ-
11 ναι, τὴν εἰς τὸν πόλεμον δαπάνην. Ἐπεγρά-
φη δὲ καὶ Μιθριδάτῃ, τῷ τῆς Ἀρμενίας σα-
τράπῃ, τʹ τάλαντα, διότι παραβὰς τὰς
πρὸς Εὐμένη συνθήκας ἐπολέμησεν Ἀρια-
12 ράθῃ. Περιελήφθησαν δὲ ταῖς συνθήκαις, τῶν μὲν Reguli fœdere comprehensi.
κατὰ τὴν Ἀσίαν δυναστῶν Ἀρταξίας, ὁ τῆς πλεί-
13 στης Ἀρμενίας ἄρχων, καὶ Ἀκουσίλοχος· τῶν δὲ
κατὰ τὴν Εὐρώπην, Γάταλος ὁ Σαρμάτης· τῶν δ'
αὐτο-

10. *τὴν δαπάνην ex Bav. adſcivi. Vulgo τῆς δαπάνης.* 12. *Περιελήφθ. Συμπεριελήφθ. Vrſinus ex ing.* 13. *Μεσεμβριανοί. Sic Bav. Male vulgo Μεσημβρινοί.*

dum aliquanto poſt Eumenes Pruſiæ dedit, ab eo exoratus, in magnam accipientis gratiam.) Ad hoc ſcriptum in fœdere: *ut captivos transfugasque omnes ſine pretio Pharnaces redderet.* Item, *ut ex ea pecunia & gaza, quam a Morzia & Ariarathe abſtuliſſet, prædictis regibus nongenta redderet talenta; Eumeni vero præterea pro belli impenſis trecenta talenta penderet.* Præterea ſcriptum, *ut Mithridates, præfectus Armeniæ, trecenta ſolveret talenta, quia bellum cum Ariarathe geſſit contra fœdus, quod cum Eumene habuit.* Comprehenſi ſunt autem eodem fœdere, e dynaſtis Aſiæ, *Artaxias*, majoris partis Armeniæ regulus, & *Acuſilochus*: ex Europæis, *Gatalus* Sarmata: e liberis civitatibus,

Ol. 150. 1. αὐτονομουμένων, Ἡρακλεῶται, Μεσημβριανοὶ, Χερ-
A. V. 575. ρονησῖται, σὺν δὲ τούτοις Κυζικηνοί. Περὶ δὲ τῶν 14
ὁμήρων τελευταῖον ἐγράφη, πόσους δεήσει καὶ τίνας
δοῦναι τὸν Φαρνάκην· ὧν καὶ παραγενηθέντων, ἐξ-
αυτῆς ἀνέζευξαν αἱ δυνάμεις. Καὶ τοῦ μὲν Εὐμένη 15
καὶ Ἀριαράθη πρὸς Φαρνάκην συστάντος πολέμου
τοιοῦτον ἀπέβη τὸ τέλος.

V.

LYCIORVM *Legatio Romam missa contra* RHODIOS.

Ol. 150. 3. A. V. 577.

* * *

VII. Tiber. Gracchus & C. Claudius Coss.

Μετὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν ὑπάτων Τιβερίου καὶ
Κλαυδίου, τὴν πρὸς Ἴστρους καὶ Ἀγρίους, ἡ σύγκλη-
τος ἐχρημάτισε τοῖς παρὰ τῶν Λυκίων ἥκουσι πρεσ-
βευταῖς, ἤδη τῆς θερείας ληγούσης· οἵτινες παρε- 2
γένοντο μὲν εἰς τὴν Ῥώμην, ἤδη καταπεπολεμημένων
τῶν Λυκίων, ἐξαπεστάλησαν δὲ χρόνοις ἱκανοῖς ἀνώ-
τερον.

VII. 1. Ἀγρίους. Σάρδους *ex Livio suspicatus est Casaub.*

bus, Heracleotæ, Mesembriani, Chersonesitæ, & cum his præterea Cyziceni. Postremo loco adjectum de obsidibus, quot numero & cujus conditionis eos dare Pharnacem oporteret: qui simul venerunt, reversæ sunt copiæ. Itaque *Belli, quod Eumenes & Ariarathes cum Pharnace gesserunt*, hic fuit *exitus*.

V.

Legatio LX.

* * *

7. Postquam missi fuissent coss. *Tiberius & Claudius* in expeditionem *contra Istros & Agrios*; senatus, exeunte jam æstate, *Lyciorum legatis* operam dedit. Hi Romam venerant, postquam bello jam Lycii fuerant devicti, quamvis longo ante tempore

3τερον. Οἱ γὰρ Ξάνθιοι, καθ' ὃν καιρὸν ἔμελλον εἰς τὸν πόλεμον ἐμβαίνειν, ἐξέπεμψαν πρεσβευτὰς εἴς τε τὴν Ἀχαΐαν καὶ τὴν Ῥώμην, τοὺς περὶ Νικόστρατον· 4οἳ τότε παραγενηθέντες εἰς τὴν Ῥώμην, πολλοὺς εἰς ἔλεον ἐξεκαλέσαντο τῶν ἐν τῷ συνεδρίῳ, τιθέντες ὑπὸ τὴν ὄψιν τήν τε Ῥοδίων βαρύτητα καὶ τὴν αὐ-5τῶν περίστασιν. καὶ τέλος εἰς τοῦτο ἤγαγον τὴν σύγκλητον, ὥστε πέμψαι πρεσβευτὰς εἰς τὴν Ῥόδον, τοὺς διασαφήσοντας, ὅτι, τῶν ὑπομνηματισμῶν ἀναληφθέντων, ὧν οἱ δέκα πρέσβεις ἐποιήσαντο κατὰ τὴν Ἀσίαν, ὅτε τὰ πρὸς Ἀντίοχον ἐχείριζον, εὕρηνται Λύκιοι δεδομένοι Ῥοδίοις, οὐκ ἐν δωρεᾷ, τὸ 6δὲ πλεῖον, ὡς φίλοι καὶ σύμμαχοι. Τοιαύτης δὲ γενομένης διαλύσεως, οὐδ' ὅλως ἤρεσκε πολλοῖς τὸ 7γεγονός. ἐδόκουν γὰρ οἱ Ῥωμαῖοι τὰ κατὰ τοὺς Ῥοδίους

A.V. 577. Lycii Rhodios accuſant crudelitatis.

Reſponſum ſenatus Rom.

5. *ὧν οἱ δέκα. Perperam vulgo ἃ οἱ δέκα. Sed pronom. relativum prorſus abeſt a msstis.* Ibid. *δεδομ. Ῥοδίοις. Msſti Ῥωμαίοις. Correxit Vrſin.* Ibid. *φίλοι καὶ σύμμαχοι correxi ex mente Caſauboni. Vulgo φίλοις καὶ συμμάχοις. 6. πολλοῖς Caſ. interpretatus eſt* multitudini, *quod eſt τοῖς πολλοῖς.*

re fuiſſent miſſi. Nam *Xanthii* ſub tempus belli imminentis & in Achaiam & Romam legationem miſerant, cujus princeps *Nicoſtratus.* Hi Romam ut venerunt, multos patrum ad miſericordiam commoverunt, quum & Rhodiorum crudelitatem & calamitatem ſuam ob oculos illis ponerent. Ac tandem eo ſenatum adduxerunt, ut legatos Rhodum mitterent, qui ſignificarent, *inſpectis commentariis, quos decem legati in Aſia fecerant, quo tempore cum Antiocho res compoſuerunt, repertum eſſe, Lycios Rhodiis fuiſſe conceſſos, non pro munere, ſed potius tamquam amicos & ſocios.* Hoc negotium quum ita eſſet transactum, multis nequaquam res probabatur. Exiſtimabantur enim Romani propoſito præmio, ceu fieri amat a præſidibus ludorum, Rhodios & Lycios

Ol. 150. 3. δίους καὶ Λυκίους διαγωνοθετεῖν, θέλοντες ἐκδαπα-
νᾶσθαι τὰς παραθέσεις τῶν Ῥοδίων καὶ τοὺς θησαυ-
ροὺς· ἀκηκοότες τήν τε νυμφαγωγίαν τὴν νεωστὶ 8
τῷ Περσεῖ γεγενημένην ὑπ' αὐτῶν, καὶ τὴν ἀνά-
πειραν τῶν πλοίων. Συνέβαινε γὰρ βραχεῖ χρόνῳ 9
πρότερον, ἐπιφανῶς καὶ μεγαλομερῶς ταῖς παρα-
σκευαῖς ἀναπεπειρᾶσθαι τοὺς Ῥοδίους ἅπασι τοῖς
σκάφεσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῖς. καὶ γὰρ ξύλων 10
πλῆθος εἰς ναυπηγίαν ἐδίδοτο παρὰ τοῦ Περσέως
τοῖς Ῥοδίοις, καὶ στελγίδα χρυσῆν ἑκάστῳ τῶν
* φρακτήτων ἐδεδώρητο, τῶν νεωστὶ νενυμφαγωγη-
κότων αὐτῷ τὴν Λαοδίκην.

Persei sponsa deducta a Rhodiis.

VIII. Romani legati ad Rhodios.

Εἰς τὴν Ῥόδον παραγενομένων τῶν ἐκ τῆς Ῥώμης πρεσβευτῶν, καὶ διασαφούντων τὰ δεδογμένα τῇ συγκλή-

10. * Φρακτήτων. *Corruptum esse vocab. adjecto* asterisco *indicavit Casaub.* θρανιτῶν *suspicatus est Reiskius*, καταφράκτων *Drakenborch.*

Lycios inter se velle committere, ad exhauriendos adparatus Rhodiorum & thesauros; postquam scilicet audivissent, quomodo Rhodii nuper Persei sponsam classe ad sponsum deduxerint, & quomodo navium suarum fecerint periculum. Acciderat namque paullo ante, ut Rhodii cum insigni & magnifico adparatu omnium, quas habebant, navium experimentum agerent. Perseus enim navalis materiae ad classem aedificandam ingentem copiam illis fuerat largitus, qui etiam singulis remigibus, a quibus paullo ante Laodice sponsa ipsius fuerat deducta, taeniam ex auro donavit.

(*Legatio LXI.*)

8. Postquam *populi Romani legatio Rhodum* venit, & senatus decretum exposuit; *tumul-*

συγκλήτῳ, θόρυβος ἦν ἐν τῇ Ῥόδῳ, καὶ πολλὴ τα- A.V. 577.
ραχὴ περὶ τοὺς πολιτευομένους, ἀγανακτούντων
ἐπὶ τῷ μὴ φάσκειν ἐν δωρεᾷ δεδόσθαι τοὺς Λυκίους
2 αὐτοῖς, ἀλλὰ κατὰ συμμαχίαν. Ἄρτι γὰρ δοκοῦν-
τες καλῶς τεθεῖσθαι τὰ κατὰ Λυκίους, αὖθις ἄλλην
3 ἀρχὴν ἑώρων φυομένην πραγμάτων. Εὐθέως γὰρ οἱ
Λύκιοι, τῶν Ῥωμαίων παραγενομένων, καὶ διασα-
φούντων ταῦτα τοῖς Ῥοδίοις, πάλιν ἐστασίαζον, καὶ
πᾶν ὑπομένειν οἷοί τ' ἦσαν ὑπὲρ τῆς αὐτονομίας καὶ
4 τῆς ἐλευθερίας. Οὐ μὴν, ἀλλ' οἵ γε Ῥόδιοι, ἀκού-
σαντες τῶν πρεσβευτῶν, καὶ νομίσαντες ἐξηπατῆ-
σθαι τοὺς Ῥωμαίους ὑπὸ τῶν Λυκίων, παραχρῆμα
κατέστησαν τοὺς περὶ Λυκόφρονα πρεσβευτὰς, δι-
δάξοντας τὴν σύγκλητον περὶ τῶν προειρημένων.
5 Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τούτων ἦν, ὅσον οὔπω δοκούντων
πάλιν ἐπαναστήσεσθαι τῶν Λυκίων.

Nova legatio Rhodiorum Romam.

VI.

tumultus Rhodi & magna perturbatio inter cives est orta, omnibus iniquo animo ferentibus, quod dicerent Romani, *Lycios datos Rhodiis fuisse, non loco muneris, verum ut pro sociis eos haberent.* Nam quum res Lyciorum ordinasse recte non multo ante sibi viderentur; aliud denuo molestiarum principium sibi videbant exoriri. *Lycii* enim, simul ac venerunt Romani, & ista Rhodiis declararunt, seditionem iterum excitarunt, seque paratos ostenderunt omnia pati, quo legibus suis & libertati redderentur. *Rhodii* vero, legatione audita, Romanos a Lyciis fuisse deceptos rati, legatum statim Lycophronem miserunt, qui senatum de omnibus, quæ diximus, edoceret. Et harum quidem rerum hic fuit tum status, quum crederentur Lycii brevi admodum tempore adversus Rhodios rebellaturi.

VI.

Ol.150.4.
A.V.578.

VI.

DARDANII & THESSALI *Legationem mittunt Romam.*

IX. Queruntur de Bastarnis,

Ἡ σύγκλητος, παραγενομένων τῶν ἐκ τῆς Ῥόδου
πρεσβευτῶν, διακούσασα τῶν λόγων, ὑπερέθετο
τὴν ἀπόκρισιν. Ἡκόντων δὲ τῶν Δαρδανίων, καὶ 2
περὶ τοῦ πλήθους τῶν Βασταρνῶν, καὶ περὶ τοῦ
μεγέθους τῶν ἀνδρῶν, καὶ τῆς ἐν τοῖς κινδύνοις

& de Perseo.

τόλμης ἐξηγουμένων· καὶ διασαφούντων περὶ τῆς 3
Περσέως κοινοπραγίας καὶ τῶν Γαλατῶν, καὶ
φασκόντων, τοῦτον ἀγωνιᾶν μᾶλλον ἢ τοὺς Βα-
στάρνας, καὶ διὰ ταῦτα δεομένων σφίσι βοηθεῖν·
παρόντων δὲ καὶ Θετταλῶν, καὶ συνεπιμαρτυρούν- 4
των τοῖς Δαρδανίοις, καὶ παρακαλούντων καὶ τού-
των ἐπὶ τὴν βοήθειαν· ἔδοξε τῇ συγκλήτῳ, πέμ- 5
ψαι τινὰς, τοὺς αὐτόπτας ἐσομένους τῶν προσ-

A. Postumius legatus.

αγγελλομένων. Καὶ παραυτίκα καταστήσαντες Αὖ- 6
λον

IX. 3. τοῦτον ἀγων. τούτους *suspicatus est Reisk.*

VI.

Legatio LXII.

9. Senatus post legationis Rhodiorum adventum, ea audita, responsum dare distulit. Quum autem *Dardanii* venissent, & *de Bastarnis* exposuissent, quanta eorum multitudo, quam ingentia eorum corpora, quanta in periculis esset illorum audacia; docuissent etiam *de societate a Perseo inita cum Gallis*, dixissentque, *majori sibi Perseum quam Bastarnas esse terrori, ac propterea opem sibi ferri* postulassent: quum præterea *Thessali*, qui aderant, quæ dixerant Dardanii, suo testimonio confirmassent, & auxilium etiam ipsi poposcissent; decrevit Senatus, quosdam mittere, ad visendum, quid eorum esset, quæ nunciabantur. Et statim *Aulo*

λον Ποστούμιον ἐξαπέστειλαν, καὶ σὺν τούτῳ τι- A.V. 578.
νὰς τῶν νέων.

VII.

RES SYRIACAE.

Initium Regni ANTIOCHI EPIPHANIS.

Ol. 151. 1. A.V. 579. X. Antiochus Epimanes potius, quam Epiphanes.

Πολύβιος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν Ἱστοριῶν καλεῖ αὐτὸν Ἐπιμανῆ, καὶ οὐκ Ἐπιφανῆ, διὰ τὰς
2 πράξεις. Περὶ οὗ φησι Πολύβιος τάδε. Ὡς ἀποδιδράσκων ἐκ τῆς αὐλῆς ἐνίοτε τοὺς θεράποντας, οὗ τύχοι τῆς πόλεως, ἀλύων ἐφαίνετο δεύτερος καὶ
3 τρίτος. μάλιστα δὲ πρὸς τοῖς ἀργυροκοπείοις εὑρίσκετο καὶ χρυσοχοείοις, εὑρεσιλογῶν καὶ φιλοτεχνῶν πρὸς τοὺς τορευτὰς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας.
4 Ἔπειτα καὶ μετὰ δημοτῶν ἀνθρώπων συγκαταβαίνων

X. 2. ἀλύων. *Sic Diod. Siculus, ut ſuſpicatus erat Caſaub. Perperam vulgo* αὐτῶν. 3. εὑρεσιλογῶν *correxi. Vulgo* εὑρησιλ.

lo Poſtumio negotium datum, ut eo proficiſceretur, ſuntque cum ipſo proficiſci juſſi e junioribus nonnulli.

VII.

Athenæus Lib. V. & *Lib.* X.

10. Hunc POLYBIUS *libro viceſimo ſexto Hiſtoriarum* Ἐπιμανῆ vocat, non Ἐπιφανῆ, ob ea quæ ab illo ſunt acta. Scribit enim de eo POLYBIUS hæcce. Ex regia nonnumquam elapſus inſciis miniſtris, quacumque in parte urbis oberrans cum uno aut duobus comitibus conſpiciebatur. Maxime vero in argenti ſculptorum aut auri fuſorum officinis deprehendebatur, cum cælatoribus aliiſque artificibus confabulans & de artis ſubtilitate diſſerens. Præterea in plebejorum hominum converſationem ſe demittens, cum his, quicumque fuiſſent, ſermo-

Ol.151.1. Antiochus Epimanes.

νων ὡμίλει ᾧ τύχοι, καὶ μετὰ τῶν παρεπιδημούντων
ξένων συνέπινε τῶν εὐτελεστάτων. Ὅτε δὲ τῶν νεω- 5
τέρων αἴσθοιτό τινας συνευωχουμένους ὅπου δή ποτε,
οὐδεμίαν ἔμφασιν ποιήσας παρῆν ἐπικωμάζων μετὰ
κερατίου καὶ συμφωνίας· ὥστε τοὺς πολλοὺς διὰ τὸ
παράδοξον ἀνισταμένους φεύγειν. Πολλάκις δὲ καὶ 6
τὴν βασιλικὴν ἀποθέμενος ἐσθῆτα, τήβενναν ἀνα-
λαβὼν περιήει κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀρχαιρεσιάζων·
καὶ τοὺς μὲν δεξιούμενος, τοὺς δὲ καὶ περιπτύσσων,
παρεκάλει φέρειν αὐτῷ τὴν ψῆφον, ποτὲ μὲν ὡς
ἀγορανόμος γένηται, ποτὲ δὲ καὶ ὡς δήμαρχος.
τυχὼν δὲ τῆς ἀρχῆς, καὶ καθίσας ἐπὶ τὸν ἐλεφάν- 7
τινον δίφρον κατὰ τὸ παρὰ Ῥωμαίοις ἔθος, διήκουε
τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν γιγνομένων συναλλαγμάτων,
καὶ διέκρινε μετὰ πολλῆς σπουδῆς καὶ προθυμίας.
Ἐξ

4. ᾧ τύχοι. ὃ τύχοι *codd. nonnulli Athenaei.* εἰ τυχὸν *Diodor. Siculus. Hinc* οἷ τύχοι *scribere jussit Wessling.* 5. κερατίου *ex Diodoro adscivi. Vulgo* κεραμίου. Ibid. ἀνισταμένους. *Perperam vulgo* ἀφιστ. Ibid. *Post* φεύγειν *Diodorus addit* τοὺς δὲ διὰ τὸν φόβον σιωπᾶν. 7. ἐπὶ τὸν ἐλεφ. δίφρ. *Vulgo* ἐπὶ τῶν ἐλεφαντίνων δίφρων.

sermones conferebat, & cum vilissimis advenis & peregrinis compotabat. Si quando juvenes quosdam quocumque in loco una convivari intellexisset, nullo adventus sui facto indicio, cum tibia & symphonia aderat lasciviens & comessabundus; ut inexspectato ejus adventu territi plerique, surgentes de convivio profugerent. Sæpius etiam, exuta regia veste, toga indutus in foro obambulabat, veluti candidatus in comitiis; nunc hos dextra prensans, nunc illos etiam amplectens, rogansque, ut pro se suffragium ferrent, quo sive ædilis sive tribunus plebis crearetur. Magistratum vero, quem petierat, adeptus, in eburnea sella curuli sedens, prout mos est Romanis, de forensibus actionibus, commerciis atque contractibus cognoscebat, magnoque & alacri

8 Ἐξ ὧν εἰς ἀπορίαν ἦγε τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιεικεῖς· A.V. 579. Antiochus Epimanes.
οἱ μὲν γὰρ ἀφελῆ τινα αὐτὸν εἶναι ὑπελάμβανον,
9 οἱ δὲ μαινόμενον. Καὶ γὰρ περὶ τὰς δωρεὰς ἦν πα-
ραπλήσιος. ἐδίδου γὰρ τοῖς μὲν ἀστραγάλους δορ-
καδείους, τοῖς δὲ φοινικοβαλάνους, ἄλλοις δὲ χρυ-
10 σίον. καὶ ἐξ ἀπαντήσεως δέ τισιν ἐντυγχάνων, οὓς
μὴ ἑωράκει ποτὲ, ἐδίδου δωρεὰς ἀπροσδοκήτους.
11 Ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὰς πόλεις θυσίαις, καὶ ταῖς πρὸς
τοὺς θεοὺς τιμαῖς, πάντας ὑπερέβαλε τοὺς βεβα-
12 σιλευκότας. Τοῦτο δ' ἄν τις τεκμήραιτο ἔκ τε τοῦ
παρ' Ἀθηναίοις Ὀλυμπιείου, καὶ τῶν περὶ τὸν ἐν
13 Δήλῳ βωμὸν ἀνδριάντων. * * Ἐλούετο δὲ κἂν τοῖς
δημοσίοις βαλανείοις, ὅτε δημοτῶν ἦν τὰ βαλανεῖα
πεπληρωμένα, κεραμίων εἰσφερομένων αὐτῷ μύρων
14 τῶν πολυτελεστάτων. Ὅτε καί τινος εἰπόντος,

μακά-

10. *ἐντυγχάνων ex conject. scripsi cum Reisk. Vulgo τυγχάνων.* 11. *θυσίαις. δωρεαῖς vel δόσεσι legendum videtur cum I. Fr. Gronov.* Ibid. *βεβασιλευκότας. Forsan προβεβασιλευκ.* 12. *In fine hujus commatis desunt nonnulla,* de urbium donis, *ex Livio supplenda.*

cri studio jus dicebat. Quibus rebus ansam dubitandi præbuit cordatis modestisque viris; quorum alii eum simplicem atque facilem virum esse judicabant, alii insanum. Nam & ejusdem modi fuit ejus ingenium in muneribus dandis; ut qui aliis talos ex dorcadum cornubus dono daret, aliis palmulas, aliis aurum; nonnumquam vero etiam forte fortuna occurrentes, quos numquam vidisset, insperatis donaret muneribus. In sacrificiis vero atque donariis, quæ ipsius nomine consecrabantur in urbibus, & in deorum cultu, omnes, qui [ante ipsum] regnarunt, superavit. Cujus rei testis est *Iovis Olympii templum* Athenis, & statuæ circa aram *Deli* positæ. * * In publicis balneis lavabatur, etiam cum frequentissima plebis multitudine occuparentur: pretiosissimorumque unguentorum vasa tunc ad eum perferri solebant. Quo tempore quum aliquis diceret,

Ol. 151. 1. A. V. 579. Antiochus Epimanes.

μακάριοί ἐστε ὑμεῖς οἱ βασιλεῖς, οἱ καὶ τοιούτοις χρώμενοι, καὶ ὀδωδότες ἡδύ· μηδὲν τὸν ἄνθρωπον 15
προσειπὼν, ὅπου κεῖνος τῇ ἑξῆς ἐλούετο, ἐπεισελθὼν, ἐποίησεν αὐτοῦ καταχυθῆναι τῆς κεφαλῆς μέγιστον κεράμιον πολυτελεστάτου μύρου, τῆς στακτῆς καλουμένης· ὡς πάντας ἀναστάντας κυλίεσθαι 16
λουομένους τῷ μύρῳ, καὶ διὰ τὴν γλισχρότητα καταπίπτοντας, γέλωτα παρέχειν, καθάπερ καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα.

15. μηδὲν. καὶ μηδὲν *editt. Athen. Conjunctionem delere juſſit Caſaub. ad Athen.* ὁ δὲ μηδὲν *Caſ. & Gron. in Fragm. Polyb.* ὅδε *Ern.*

ret, *beati eſtis vos Reges, qui talibus utentes ſuaviter oletis;* nullo homini reſponſo dato, poſtridie ingreſſus ubi ille lavabat, maximum vas pretioſiſſimi unguenti, quæ *ſtacte* ſeu *ſtillaticia myrrha* vocatur, ſuper caput ejus juſſit effundi. Quo facto, ſurgentes omnes, unguento ſeſe lavaturi, catervatim advolarunt, rexque etiam ipſe: ſed fallente propter viſcoſitatem veſtigio lapſantes, multum riſum commoverunt.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΤΗΣ ἙΒΔΟΜΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

INITIA BELLI PERSICI.

(I.) *Commune* BOEOTORVM *dissolvitur, & Bœoti abstrahuntur a societate* PERSEI.

Ol.152.1. A.V.583. I.

Ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ παρεγένοντο πρέσβεις, παρὰ μὲν Θεσπιέων, οἱ περὶ Λασὺν καὶ Καλλίαν, 2 παρὰ δὲ Νέωνος, Ἰσμενίας· οἱ μὲν περὶ Λασὺν ἐγχειρίζοντες τὴν ἑαυτῶν πατρίδα Ῥωμαίοις, ὁ δὲ Ἰσμενίας κατὰ κοινὸν πάσας τὰς ἐν τῇ Βοιωτίᾳ πόλεις διδοὺς εἰς τὴν τῶν πρεσβευτῶν πίστιν. 3 ἦν δὲ τοῦτο μὲν ἐναντιώτατον τοῖς περὶ τὸν Μάρκιον· το

Ismenias Bœotus.

Q. Marcius legatus in Bœotiam.

Z 3

Cap. I. 2. ἐγχειρίζοντες *ex conject. correxi. Vulgo* ἐνεχείριζον. Ibid. & v. 4. Λασῆν, *non* Λασὺν, *dat Bav.*

LIBRI VICESIMI SEPTIMI HISTORIARVM POLYBII

RELIQVIAE.

I.

(I.) *Legatio LXIII.*

1. Ea tempestate venerunt legati, *Thespiensium* quidem missu, Lasys & Callias; *Neonis* vero, Ismenias. *Lasys* patriam suam Romanis tradebat: *Ismenias* omnes Bœotiæ urbes in commune fidei legatorum permittebat. Id vero a proposito [*Q.*] *Marcii* alienissimum erat, sicut

Ol.152.1. τὸ δὲ κατὰ πόλιν διελεῖν τοὺς Βοιωτοὺς οἰκειότατον.
Διὸ τοὺς μὲν περὶ τὸν Λασῦν, καὶ τοὺς Χαιρωνεῖς, 4
καὶ τοὺς Λεβαδεῖς, καὶ τοὺς ἄλλους, ὅσοι παρῆσαν
ἀπὸ τῶν πόλεων, ἀσμένως ἀπεδέχοντο καὶ κατέ-
ψων· τὸν δὲ Ἰσμενίαν παρεδειγμάτιζον, ἀποτριβό- 5
μενοι καὶ παρορῶντες. ὅτε καὶ συνεπιθέμενοί τινες 6
τῶν Φυγάδων μικροῦ κατέλευσαν τὸν Ἰσμενίαν, εἰ
Factiones Thebis. μὴ κατέφυγεν ὑπὸ τὰ δίθυρα τῶν Ῥωμαίων. Κατὰ 7
δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐν ταῖς Θήβαις συνέβαινε τα-
ραχὰς εἶναι καὶ στάσεις. οἱ μὲν γὰρ ἔφασαν, δεῖν 8
διδόναι τὴν πόλιν εἰς τὴν Ῥωμαίων πίστιν· οἱ δὲ Κο-
ρωνεῖς καὶ Ἁλιάρτιοι, συνδεδραμηκότες εἰς τὰς Θή-
βας, ἀκμὴν ἀντεποιοῦντο τῶν πραγμάτων, καὶ μέ-
νειν ἔφασαν δεῖν ἐν τῇ πρὸς τὸν Περσέα συμμαχίᾳ.
Καὶ μέχρι μέν τινος ἐφάμιλλος ἦν ἡ διάθεσις τῶν 9
στασιαζόντων. Ὀλυμπίχου δὲ τοῦ Κορωνέως πρώ-
του μεταθεμένου, καὶ φάσκοντος, δεῖν ἀντέχεσθαι
Ῥω-

5. *παρεδειγμάτιζον correxi ex Erneſti conject. Vulgo παρεδογμάτιζον.*

ut contra conſiliis ejus adcommodatiſſimum, ut ſeparata per ſingulas civitates concilia Bœoti haberent. Itaque Laſyn, & Chæronenſes, Lebadenſes, & reliquos a civitatibus miſſos, lætus ſuſcipiebat & demulcebat; Iſmeniam vero propalam contemtim tractabat, ſummovens eum atque aſpernans. Quo quidem tempore exſules nonnulli, conſpiratione facta, Iſmeniam tantum non ſaxis obruiſſent, niſi ſub Romanorum legatorum podium confugiſſet. Per id tempus vigebant *Thebis* tumultus & ſeditiones. Nam alii urbem fidei Romanorum permittendam cenſebant; *Coronæi* vero & *Haliartii*, facto Thebas concurſu, rerum curam acriter ad ſe trahebant, & in ſocietate Perſei manendum eſſe contendebant. Ac fuerunt quidem aliquamdiu paria contendentium ſtudia. Sed poſtquam primus omnium Olympichus Coronæus mutata ſententia adhærendum eſſe Roma-

Ῥωμαίων, ἐγένετο ὁλοσχερὴς ῥοπὴ καὶ μετάπτωσις. A.V.583.
10 καὶ πρῶτον μὲν τὸν Δικέταν ἠνάγκασαν πρεσβεύειν
πρὸς τοὺς περὶ τὸν Μάρκιον, ἀπολογησόμενον ὑπὲρ
11 τῆς πρὸς τὸν Περσέα συμμαχίας. Μετὰ δὲ ταῦ- Neon & Hippias.
τα τοὺς περὶ τὸν Νέωνα καὶ τὸν Ἱππίαν ἐξέβαλλον,
συντρέχοντες ἐπὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν, καὶ κελεύοντες
αὐτοὺς ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογεῖσθαι περὶ τῶν διῳκονο-
μημένων· οὗτοι γὰρ ἦσαν οἱ τὰ περὶ τὴν συμμαχίαν
12 οἰκονομήσαντες. τούτων δὲ παραχωρησάντων, ἐξαυ-
τῆς ἀθροισθέντες εἰς ἐκκλησίαν, πρῶτον μὲν τιμὰς
ἐψηφίσαντο καὶ [δωρεὰς] τοῖς Ῥωμαίοις, εἶτα ἐνερ-
13 γεῖν ἐπέταξαν τοῖς ἄρχουσι τὴν συμμαχίαν. ἐπὶ δὲ
πᾶσι πρεσβευτὰς κατέστησαν τοὺς ἐγχειριοῦντας
τὴν πόλιν Ῥωμαίοις, καὶ κατάξοντας τοὺς παρ' αὐ-
τῶν φυγάδας.

Τούτων δὲ συντελουμένων ἐν ταῖς Θήβαις, οἱ φυγάδες ἐν τῇ Χαλκίδι, προστησάμενοι Πομπίδην, II. Legati Romani Chalcide.

9. *Vulgo* ἐγένετο καὶ ὁλοσχερὴς. *Delevi conjunct. cum Bav.* 12. τιμὰς *correxi monente Gron. Vulgo* μέν τινας ἐψηφίσαντο καὶ τοῖς Ῥωμαίοις, *& post* ἐψηφίσαντο lacunæ signum *inseruerat Casaub. Nobis cum Reiskio placuit ad* καὶ *supplere vocab.* δωρεὰς.

Romanis dixit, animorum totius multitudinis facta inclinatio est & mutatio. Primo igitur Dicetan legatum proficisci ad Marcium compulerunt, qui societatem cum Perseo initam illi excusaret. *Neonem* deinde atque *Hippiam* ejecerunt, impetu in eorum domos facto; jussēruntque, ut universæ administrationis suæ rationem redderent: hi namque erant, quorum auctoritate contracta fuerat cum Perseo societas. Qui postquam abierunt, protinus isti, concione advocata, honores [& munera] decreverunt Romanis; deinde magistratibus mandarunt, ut societati cum illis ineundæ operam darent: postremo legatos decreverunt, qui Romanis urbem traderent, exsulesque suos reducerent.

2. Hæc dum ita geruntur Thebis, exsules, qui *Chalcide* erant, duce atque aucto-
re

Ol.152.1. κατηγορίαν ἐποιοῦντο τῶν περὶ τὸν Ἰσμενίαν, καὶ
Νέωνα, καὶ Δικέταν. Προδήλου δὲ τῆς ἀγνοίας οὔ- 2
σης τῶν προειρημένων, καὶ τῶν Ῥωμαίων συνεπισχυόν-
των τοῖς φυγάσιν· εἰς τὴν ἐσχάτην διάθεσιν ἧκον οἱ 3
περὶ τὸν Ἱππίαν, ὥστε καὶ τῷ βίῳ κινδυνεῦσαι παρ᾽
αὐτὸν τὸν καιρὸν ὑπὸ τῆς ὁρμῆς τοῦ πλήθους, ἕως
οὗ βραχύ τι τῆς ἀσφαλείας αὐτῶν προὐνοήθησαν
οἱ Ῥωμαῖοι, παρακατασχόντες τὴν ἐπιφορὰν τῶν
ὄχλων. Τῶν δὲ Θηβαίων παραγενομένων, καὶ κομι- 4
ζόντων τὰ προειρημένα δόγματα καὶ τὰς τιμάς,
ταχεῖαν ἕκαστα τῶν πραγμάτων ἐλάμβανε τὴν
ἀνταπόδοσιν, ἅτε τῶν πόλεων παρακειμένων ἀλλή-
λαις ἐν πάνυ βραχεῖ διαστήματι. Πλὴν ἀποδεξά- 5
μενοι τοὺς Θηβαίους οἱ περὶ τὸν Μάρκιον, τήν τε
πόλιν ἐπῄνεσαν, καὶ τοὺς φυγάδας συνεβούλευσαν
ἀπαγαγεῖν εἰς τὴν οἰκείαν. εὐθύς τε παρήγγειλαν 6
πρεσβεύειν πᾶσι τοῖς ἀπὸ τῶν πόλεων εἰς τὴν Ῥώ-
μην, διδόντας αὐτοὺς εἰς τὴν πίστιν κατ᾽ ἰδίαν ἑκά-
στας.

Thebani tradunt se Romanis.

re Pompida, Ismeniam, Neonem, & Dicetam deferre instituerunt. Quum autem manifesta esset illorum culpa, & Romani exsulibus faverent; ad extremum periculi & inopiæ consilii Hippias, & qui earumdem erant partium, venerunt: adeo ut, concitata vehementius multitudine, etiam de vita statim periclitarentur; donec Romani, aliquam sibi curam esse de eorum salute ostendentes, ruentis turbæ impetum inhibuerunt. Vbi vero advenerunt Thebani, qui decreta Thebanorum & delatos Romanis honores nunciabant; brevi omnia in contrarium sunt mutata, maxime propter intervallum exiguum, quo duæ illæ urbes inter se distant. Ceterum *Marcius*, benigne exceptis legatis, civitatem dilaudavit, & consilium iis dedit, ut exsules in patriam reducerent: monuitque insuper, ut ex omnibus civitatibus Romam mitterentur legati, qui singulas illas in fidem Romano-rum

7 στας. Πάντων δὲ κατὰ τὴν πρόθεσιν αὐτοῖς χωρούντων· ταῦτα δ' ἦν τὸ διαλῦσαι τῶν Βοιωτῶν τὸ ἔθνος, καὶ λυμήνασθαι τὴν τῶν πολλῶν εὔνοιαν πρὸς A.V. 583.

8 τὴν Μακεδόνων οἰκίαν· οὗτοι μὲν μεταπεμψάμενοι Σερουΐον ἐξ Ἄργους, καὶ καταλιπόντες ἐπὶ τῆς Χαλκίδος, προῆγον ἐπὶ Πελοπόννησον· Νέων δὲ μετά τι- Servius Lentulus.

9 νας ἡμέρας ἀνεχώρησεν εἰς Μακεδονίαν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰσμηνίαν καὶ Δικέταν τότε μὲν ἀπήχθησαν εἰς φυλακήν· μετὰ δέ τινα χρόνον ἀπήλλαξαν αὐτοὺς

10 ἐκ τοῦ ζῆν. Τὸ δὲ τῶν Βοιωτῶν ἔθνος, ἐπὶ πολὺν χρόνον συντετηρηκός τε τὴν κοινὴν συμπολιτείαν, καὶ πολλοὺς καὶ ποικίλους καιροὺς διαπεφευγὸς παραδόξως, τότε προπετῶς καὶ ἀλογίστως ἑλόμενον τὰ παρὰ Περσέως, εἰκῆ καὶ παιδαριωδῶς πτοηθὲν, Bœotorum resp. divulsa.

11 κατελύθη καὶ διεσκορπίσθη κατὰ πόλεις. Οἱ δὲ περὶ τὸν Αὖλον καὶ Μάρκιον, παραγενηθέντες εἰς τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν, ἐχρημάτισαν ταῖς συναρχίαις ταῖς τῶν Ἀχαιῶν, καὶ παρεκάλεσαν Ἄρχωνα Archo, prætor Achæorum.

rum permitterent. Omnibus dein rebus ex animi ſententia confectis, *diſſoluta* nempe *ſocietate mutua gentis Bœotorum*, & averſis populorum animis a Macedonum domo regia, Marcius ceterique Romani, Argis accitum Servium [Cornelium Lentulum], Chalcidi eum præficiunt, ipſi in Peloponneſum proficiſcuntur. *Neon* poſt paucos dies in Macedoniam ſe transfert. *Iſmenias* vero & *Dicetas*, in carcerem tunc conjecti, non multo poſt mortem ſibi conſciverunt. At *gens Bœotorum*, quæ unam rempublicam longo tempore coluerat, & multa magnaque pericula præter ſpem evaſerat, quum præpeti vel potius nullo conſilio Perſei partes eſſet amplexa, temere ac puerilem in modum tunc territa, ſoluta eſt & oppidatim divulſa. *Aulus* [*Atilius*] & *Marcius*, poſtquam Argos ventum, cum magiſtratibus Achæorum, qui eo loci convenerant, egerunt, & prætorem

Ol.152.1. τὸν στρατηγὸν, χιλίους ἐκπέμψαι στρατιώτας εἰς Χαλκίδα, παραφυλάξοντας τὴν πόλιν μέχρι τῆς Ῥωμαίων διαβάσεως. Τοῦ δὲ Ἄρχωνος ἑτοίμως 12
συνυπακούσαντος, οὗτοι μὲν ταῦτα διαπράξαντες ἐν τοῖς Ἕλλησι κατὰ χειμῶνα, καὶ τῷ Ποπλίῳ συμμίξαντες, ἀπέπλεον εἰς τὴν Ῥώμην.

(II.) *Legatio Romanorum in Asiam.*

III. Ti. Claudius, A. Postumius.

Οἱ περὶ τὸν Τιβέριον καὶ Ποστούμιον κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς, ἐπιπορευόμενοι τὰς νήσους, καὶ τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεις· * * πλεῖστον δ' ἐν τῇ Ῥό- 2
δῳ, καίπερ οὐ προσδεομένων τῶν Ῥοδίων κατὰ τοὺς τότε χρόνους. Ἡγησίλοχος γὰρ, τότε πρυτανεύων, 3
ἀνὴρ τῶν εὐδοκιμούντων, ὁ καὶ μετὰ ταῦτα πρεσβεύσας εἰς τὴν Ῥώμην, ἔτι πρότερον, ἅμα τῷ φανερὸν γενέσθαι, διότι μέλλουσι πολεμεῖν Ῥωμαῖοι τῷ Περσεῖ, τἄλλα τε παρακεκλήκει τοὺς πολλοὺς ὑπὲρ τοῦ

Hegesilochus, prytanis Rhodior.

III. 2. *Lacuna ex Livio* XLII, 45. *supplenda.* 3. Ἡγησίλοχος. *Alias* Ἀγεσίλοχος.

torem *Archonem* hortati sunt, ut Chalcidem milites mille præsidii caussa mitteret, donec Romani illuc trajicerent. Quod quum ab Archone sine mora esset factum, Romani, hisce rebus per hiemem in Græcia gestis, cum *Publio* [*Lentulo*] congressi, Romam navibus repetierunt.

(II.) *Legatio LXIV.*

3. Circa tempus idem *Tiberius* [*Claudius*] & *A. Postumius*, insulas circumeuntes & Asiæ urbes, *Rhodum* quoque adierunt; etsi Rhodii tempestate illa hac inspectione nequaquam opus habebant. *Hegesilochus* enim, qui in summo tum magistratu erat, (Prytanin ipsi vocant) magnæ vir dignationis, qui etiam postea legatione Romam est functus, jam antea, simul ac cognitum est, bellum a Romanis cum Perseo gestum iri, cum ad cetera quod adtinet suos cives

τοῦ κοινωνεῖν τῶν αὐτῶν ἐλπίδων, καὶ μ΄ ναῦς συμ- A.V. 583. Classem Romanis offerunt Rhodii.
4 βουλεύσας τοῖς Ῥοδίοις ὑποζωννύειν· ἵνα, ἐάν τις ἐκ
τῶν καιρῶν γένηται χρεία, μὴ τότε παρασκευάζων-
ται πρὸς τὸ παρακαλούμενον, ἀλλ᾽ ἑτοίμως διακείμε-
5 νοι πράττωσι τὸ κριθὲν ἐξαυτῆς. Ἃ τότε προφερό-
μενος τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ δεικνὺς ὑπὸ τὴν ὄψιν τὰς
παρασκευὰς, εὐδοκουμένους τῇ πόλει τοὺς πρεσβευ-
6 τὰς ἐξαπέστειλεν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Τιβέριον, ἀπο-
δεδεγμένοι τὴν τῶν Ῥοδίων εὔνοιαν, ἐκομίζοντο εἰς τὴν
Ῥώμην.

(III.) *Legatio* PERSEI *ad* RHODIOS.

Περσεὺς μὲν, μετὰ τὸν σύλλογον τὸν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, * τῶν Ἑλλήνων, πάντα τὰ δίκαια κατέταττεν IV.

5. *προφερόμενος correxi. Vulgo προσφερόμ.* Ibid. *εὐδοκουμένους scripsi ex mente Casaub. Vulgo εὐδοκουμένας. Tota hæc Ecloga desideratur in cod. Bav.*

IV. 1. Περσεὺς μὲν. *Abest particula μὲν a Bav.* Ibid. *Verba τῶν Ἑλλήνων, ante quæ* notam lacunæ *posui, abundare censuit Urs. & in vers. lat. omisit Casaub. Mihi utique intercidisse non nihil videtur; nempe,* ad varios Græciæ populos epistolas ad unum idemque exemplar descriptas misisse Perseum.

ves fuerat cohortatus, ut spes suas cum Romanis jungerent, tum etiam auctor Rhodiis fuerat, ut quadraginta naves reficerent; ne, si quæ tempora inciderent, ut iis populo Romano opus esset, in adparanda classe, tunc cum peteretur, essent occupati; sed, rebus ante præparatis, extemplo, quod decretum foret, præstarent. Hæc ille tum Romanis ostentans, & adparatus ipsos oculis eorum subjiciens, legatos dimisit, de civitate optime sentientes. Tiberius cum collegis, studio *Rhodiorum* collaudato, Romam est reversus.

(III.) *Legatio LXV.*

4. *Perseus*, post colloquium cum Romanis habitum, * * Græcorum, omnia suæ caussæ jura, & quæ ab utraque

Ol. 152. 1. Rhodios ad partes ſuas invitat Perſeus.

τατῖεν εἰς τὴν ἐπιστολὴν, καὶ τοὺς ὑφ' ἑκατέρων
ῥηθέντας λόγους· ἅμα μὲν ὑπολαμβάνων, ὑπερδέ- 2
ξιος φανήσεσθαι τοῖς δικαίοις, ἅμα δὲ βουλόμενος
ἀπόπειραν λαμβάνειν τῆς ἑκάστων προαιρέσεως.
Πρὸς μὲν οὖν τοὺς ἄλλους δι' αὐτῶν τῶν γραμματο- 3
φόρων ἔπεμπε τὰς ἐπιστολάς· εἰς δὲ τὴν Ῥόδον καὶ
πρεσβευτὰς συναπέστειλεν, Ἀντήνορα καὶ Φίλιπ-
πον. οἳ καὶ παραγενηθέντες τὰ γεγραμμένα τοῖς 4
ἄρχουσιν ἀπέδωκαν, καὶ μετά τινας ἡμέρας ἐπελ-
θόντες ἐπὶ τὴν βουλὴν παρεκάλουν τοὺς Ῥοδίους,
κατὰ μὲν τὸ παρὸν ἡσυχίαν ἔχειν, ἀποθεωροῦντας
τὸ γιγνόμενον· ἐὰν δὲ Ῥωμαῖοι παρὰ τὰς συνθήκας 5
ἐγχειρῶσι τὰς χεῖρας ἐπιβάλλειν τῷ Περσεῖ καὶ
Μακεδόσιν, πειρᾶσθαι διαλύειν. τοῦτο γὰρ πᾶσι μὲν 6
συμφέρειν, πρέπειν δὲ μάλιστα Ῥοδίοις. Ὅσῳ γὰρ 7
πλεῖον ὀρέγονται τῆς ἰσηγορίας καὶ παῤῥησίας, καὶ
διατελοῦσι προστατοῦντες οὐ μόνον τῆς αὐτῶν,
ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλευθερίας·
τοσού-

utraque parte dicta fuerant, in epiſtola expoſuit: ſimul quia futurum arbitrabatur, ut ſuperior fuiſſe in diſceptatione videretur; ſimul quod cupiebat omnium animos tentare. Et ad alias quidem civitates per tabellarios dumtaxat epiſtolas illas miſit; *Rhodum* vero legatos etiam ire juſſit, Antenorem & Philippum. Qui ubi eo ventum, literas magiſtratibus tradunt: deinde poſt paucos dies in ſenatum veniunt, a Rhodiisque petunt, ut *in præſentia quidem nihil moveant, ſed, quid geratur, velut e ſpecula proſpiciant; verum ſi Romani contra fœderis leges Perſeum & Macedones adgrediantur laceſſere, pacem ut conciliare inter ipſos conentur. Id enim ut fiat, intereſſe omnium, & Rhodiis præcipue convenire. Nam quo plus ipſi, quam ceteri, æquabilitati juris & libertati ſtudeant; (ut qui non ſuæ tantum libertatis ſint cuſtodes ac vindices, ſed & reliquorum etiam Græcorum:)*

τοσούτῳ καὶ τὴν ἐναντίαν προαίρεσιν μάλιστα δεῖν A.V. 583.
αὐτοὺς προορᾶσθαι καὶ φυλάττεσθαι κατὰ δύναμιν.
8 Ταῦτα καὶ πλείω τούτοις παραπλήσια διαλεχθέν- Romanis fidem servant Rhodii.
των τῶν πρέσβεων, ἤρεσκε μὲν ἅπασι τὰ λεγόμε-
9 να· προκατεχόμενοι δὲ τῇ πρὸς Ῥωμαίους εὐνοίᾳ,
καὶ νικῶντος αὐτοῖς τοῦ βελτίονος, τ' ἄλλα μὲν ἀπε-
δέξαντο φιλανθρώπως τοὺς πρεσβευτὰς, ἠξίουν δὲ
τὸν Περσέα διὰ τῆς ἀποκρίσεως, εἰς μηδὲν αὐτοὺς
παρακαλεῖν τοιοῦτο, ἐξ οὗ φανήσονται πρὸς τὴν
10 Ῥωμαίων ἀντιπράττοντες βούλησιν. Οἱ δὲ περὶ τὸν
Ἀντήνορα τὴν μὲν ἀπόκρισιν οὐκ ἔλαβον, τὴν δὲ λοι-
πὴν φιλανθρωπίαν ἀποδεξάμενοι τὴν Ῥοδίων, ἀπέ-
πλευσαν εἰς τὴν Μακεδονίαν.

(IV.) BOEOTOS *tentat* PERSEVS.

Περσεὺς πυνθανόμενος, ἔτι τινὰς τῶν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ πόλεων ἀντέχεσθαι τῆς πρὸς αὐτὸν εὐνοίας, Ἀντί- V.

7. *προορᾶσθαι scribere jussit Gronov. idque jam in vers. expresserat Casaubonus. Vulgo προαιρεῖσθαι.* 8. *Vocab. πλείω ignorat Bav.*

rum:) eo diligentius providere, sibique pro virili cavere debere, ne ad contraria consilia trahi se patiantur. Hæc & similia his plura quum disseruissent legati, etsi placebat omnibus eorum oratio; quia tamen præoccupati benevolentia Romanorum animi erant, & partis melioris auctoritas vincebat, ceteris quidem rebus comes se erga legatos exhibent; ceterum responsi loco *Perseum* rogant, *ne quid hujusmodi a se postularet, unde possint existimari voluntati Romanorum contrarium aliquid facere.* Antenor responsum quidem non accepit; verum reliqua Rhodiorum civilitate & humanitate usus, in Macedoniam est reversus.

(IV.) *Legatio LXVI.*

5. Quum esset relatum *Perseo*, nonnullas e civitatibus Bœotiæ in suscepta erga se benevolentia adhuc perstare,

Ol.152.1. Ἀντίγονον ἐξαπέστειλε τὸν Ἀλεξάνδρου, πρεσβευ-
τήν. ὃς καὶ παραγενόμενος εἰς Βοιωτοὺς, τὰς μὲν 2
ἄλλας πόλεις παρῆκε, διὰ τὸ μηδεμίαν ἀφορμὴν
λαμβάνειν ἐπιπλοκῆς· εἰς δὲ Κορώνειαν, καὶ Θήβας, 3
ἔτι δ' Ἁλίαρτον εἰσελθὼν, παρεκάλεσε τοὺς ἀν-
θρώπους, ἀντέχεσθαι τῆς πρὸς Μακεδόνας εὐνοίας.
Coronæi & Haliartii favent Perseo. * * Τῶν δὲ προθύμως ἀποδεχομένων τὰ λεγόμενα, 4
καὶ πρεσβευτὰς ψηφισαμένων πέμπειν εἰς Μακεδο-
νίαν· οὗτος μὲν ἀπέπλευσε, καὶ συμμίξας τῷ βα-
σιλεῖ διεσάφει τὰ κατὰ τὴν Βοιωτίαν. Παραγενο- 5
μένων δὲ καὶ τῶν πρεσβευτῶν μετ' ὀλίγον, καὶ πα-
ρακαλούντων βοήθειαν ἐκπέμψαι ταῖς πόλεσι, ταῖς
αἱρουμέναις τὰ Μακεδόνων· τοὺς γὰρ Θηβαίους, 6
βαρεῖς ὄντας, ἐπικεῖσθαι καὶ παρενοχλεῖν αὐτοὺς,
διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι συμφρονεῖν σφίσιν, μηδ' αἱρεῖ-
σθαι τὰ Ῥωμαίων· ἅπερ ὁ Περσεὺς διακούσας, βοή- 7
θειαν μὲν οὐδαμῶς, ἔφη, δύνασθαι πέμπειν οὐδενὶ διὰ
τὰς

V. 3. *Verba* καὶ Θήβας *suspecta habuit Casaub. & in vers. lat. omisit. Imo vero paulo post, ubi* lacunæ notam *posui, perperam nonnihil prætermisit Epitomator, ex Livio supplendum.*

ſtare, legatum eo miſit Antigonum, Alexandri filium. Qui in Bœotiam ubi venit, ceteras quidem civitates, quod nullam occaſionem jungendæ cum iis ſocietatis inveniret, prætermiſit; *Coroneam* vero & *Thebas* atque *Haliartum* adiit, & ut *ab amicitia Macedonum ne diſcederent*, cives eſt hortatus. Qui propenſis animis ejus orationem quum excepiſſent, & legatos in Macedoniam mittendos decreviſſent; abit Antigonus, & ad Perſeum reverſus, quid in Bœotia egiſſet, illi expoſuit. Nec multo poſt adſunt legati, *præſidium mitti* petentes *ad illas civitates, quæ ſectam Macedonum ſequerentur: imminere enim illis infeſtos Thebanos, & moleſtias exhibere, quod ſecum in ſuſcipiendis Romanorum partibus conſentire nollent.* Horum poſtulatis *Perſeus* reſpondit: *præſidium quidem ſe propter inducias cum Romanis factas mittere*

8 τὰς ἀνοχάς· καθόλου δ᾽ αὐτοὺς παρεκάλει, Θηβαίους μὲν ἀμύναθαι κατὰ δύναμιν, Ῥωμαίοις δὲ μὴ πολεμεῖν, ἀλλὰ τὴν ἡσυχίαν ἔχειν. A.V.583.

(V.) RHODII *fidem servant Romanis.*

VI. C. Lucretius prætor, per aliptam Rhodiis mittit literas.

Γάϊος, ἔτι περὶ τὴν Κεφαλληνίαν ὁρμῶν, ἐξέπεμψε τοῖς Ῥοδίοις γράμματα περὶ πλοίων ἐξαποστολῆς, συνθεὶς τὴν ἐπιστολὴν ἀλείπτῃ τινὶ Σωκράτει.
2 Παραγενομένων δὲ τῶν γραμμάτων εἰς τὴν Ῥόδον, Στρατοκλέους πρυτανεύοντος τὴν δευτέραν ἑξάμηνον,
3 καὶ τοῦ διαβουλίου προτεθέντος· τοῖς μὲν περὶ τὸν Ἀγαθάγητον καὶ Ῥοδοφῶντα καὶ Ἀστυμήδην καὶ ἑτέροις πλείοσιν ἐδόκει πέμπειν τὰς ναῦς, καὶ συνάπτεσθαι τῆς ἀρχῆς εὐθέως τοῦ πολέμου, μηδεμίαν
4 πρόφασιν ποιουμένους. Οἱ δὲ περὶ τὸν Δείνωνα καὶ Πολυάρατον, δυσαρεστοῦντες μὲν καὶ τοῖς ἤδη γεγονόσιν

Dino & Polyaratus favent Perseo.

VI. 1. *Desideratur hæc Ecloga in Bav. Videtur autem utique postponenda fuisse ei quæ sequitur.* 4. Δείνωνα *correxi. Vulgo h. l. & paullo post rursus* Δίνωνα.

mittere non posse: ceterum suadere, ut a Thebanorum quidem injuriis, quibus possent rationibus, sese vindicarent; cum Romanis vero ne bellum susciperent, sed pacem cum iis colerent.

(V.) *Legatio LXVII.*

6. *Cajus Lucretius*, dum circa Cephalleniam stabat classis, per literas cum *Rhodiis* egit, navés sibi mitti petens, eamque epistolam Socrati *aliptæ* tradidit perferendam. Hæc Rhodum illo tempore est perlata; quo posterioris semestris *Stratocles* Prytanis erat. Quum ea de re consultatio haberetur, Agathageto quidem & Rhodophonti & Astymedi ac pluribus aliis placebat, ut sine ulla tergiversatione naves mitterent Rhodii, & ut jam inde a principio belli cum Romanis sese jungerent. At *Dino & Polyaratus*, quibus ne illa quidem probabantur,

Ol.152.1. νόσιν φιλανθρώποις πρὸς Ῥωμαίους, τότε δὲ προθέμενοι τὸ τοῦ βασιλέως Εὐμένους πρόσωπον, ἤρξαντο

Eumenes suspectus Rhodiis.

λυμαίνεσθαι τὴν τῶν πολλῶν προαίρεσιν. Ὑπαρχού- 5
σης γὰρ τοῖς Ῥοδίοις ὑποψίας καὶ διαφορᾶς πρὸς τὸν Εὐμένη, πάλαι μὲν ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς Φαρνάκην, ὅτε, τοῦ βασιλέως Εὐμένους ἐφορμοῦντος ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον στόματος, χάριν τοῦ κωλύειν τοὺς πλέοντας εἰς τὸν Πόντον, ἐπελάβοντο τῆς ὁρμῆς αὐτοῦ καὶ διεκώλυσαν Ῥόδιοι· μι- 6
κροῖς δ' ἀνώτερον χρόνοις ἐκ τῶν Λυκιακῶν ἀναξαινομένης τῆς διαφορᾶς ἔκ τινων ἐρυμάτων καὶ χώρας, ἣν συνέβαινε κεῖσθαι μὲν ἐπὶ τῆς ἐσχατιᾶς τῆς τῶν Ῥοδίων Περαίας, κακοποιεῖσθαι δὲ συνεχῶς διὰ τῶν ὑπ' Εὐμένει ταττομένων· ἐκ πάντων δὲ τούτων εὐη- 7
κόως διέκειντο πρὸς πᾶν τὸ λεγόμενον κατὰ τοῦ

Ridetur aliptes.

βασιλέως. Διὸ ταύτης ἐπιλαβόμενοι τῆς ἀφορμῆς 8
οἱ περὶ τὸν Δείνωνα, διέσυρον τὴν ἐπιστολήν, φάσκοντες,

7. δὲ τούτων. δὴ *malim.*

bantur, quæ antea Romanorum ad gratiam fuerant decreta, interposita tunc Eumenis persona, alienare animos multitudinis cœperunt. Quippe suspectus vulgo regis *Eumenis* animus erat, quicum & controversiam aliquam habebant; partim ob veterem caussam ex bello contra Pharnacem, cum, Hellesponti fretum suis navibus obsidente Eumene, ne cui navi in Pontum transitus pateret, Rhodii se opposuerunt, & conatum ipsius impedierunt; partim quod paucis ante annis occasione Lyciaci belli recruduerant inter ipsos odia propter castella quædam & agrum, qui in extremis finibus situs oppositæ continentis Rhodiorum, (Peræam vulgo nominant) ab iis, qui sub Eumene erant, quotidie infestabatur. Quas omnes ob caussas cupidis auribus universa admittebant, quæ contra regem dicerentur. Hac arrepta ansa, *Dino* epistolam ludibrio habere, cum diceret, *non*

τες, οὐ παρὰ Ῥωμαίων αὐτὴν ἥκειν, ἀλλὰ παρ' Εὐ- A.U. 583.
μένους, θέλοντος αὐτοῦ ἐκείνους κατὰ πάντα τρό- Ridetur aliptes.
πον ἐκβιβάζειν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ προσάπτειν
τῷ δήμῳ δαπάνας καὶ κακοπαθείας οὐκ ἀναγκαίας.
9 καὶ μαρτύριον ἐποίουν τῆς ἑαυτῶν ἀποφάσεως τὸ
παραγεγονέναι φέροντα τὴν ἐπιστολὴν ἀλείπτην τι-
νά, καὶ τοιοῦτον ἄνθρωπον· οὐκ εἰωθότων τοῦτο
ποιεῖν Ῥωμαίων, ἀλλὰ καὶ λίαν μετὰ πολλῆς σπου-
δῆς καὶ προστασίας διαπεμπομένων ὑπὲρ τῶν τοιού-
10 των. Ἔλεγον δὲ ταῦτα, καλῶς μὲν εἰδότες, ὅτι Frustra
συμβαίνει γεγράφθαι τὴν ἐπιστολὴν ὑπὸ τοῦ Λου- Rhodios sollicitat
κρητίου, βουλόμενοι δὲ τοὺς πολλοὺς διδάσκειν, μη- Dino.
δὲν ἐξ ἑτοίμου ποιεῖν Ῥωμαίοις, ἀλλ' ἐν πᾶσι δυσ-
χερηστεῖν καὶ διδόναι προσκοπῆς καὶ δυσαρεστήσεως
11 ἀφορμάς. Ἦν γὰρ τὸ προκείμενον αὐτοῖς, ἀπὸ μὲν
τῆς πρὸς Ῥωμαίους εὐνοίας ἀλλοτριοῦν τὸν δῆμον,
εἰς δὲ τὴν τοῦ Περσέως φιλίαν ἐμπλέκειν, καθόσον
οἷοί

8. ἐκβιβάζειν. ἐμβιβάζειν *voluit Reisk.*

non a Romanis eam fuisse missam, sed ab Eumene, qui id omni studio ageret, ut ad bellum ipsos traheret, ac populo impensas & molestias non necessarias conciliaret. Confirmandæ suæ sententiæ argumentum hoc adferebat, *quod ea epistola ab alipta, nescio quo, vilis hoc genus sortis homine, adlata Rhodum fuisset; quum nequaquam id sit moris Romanorum, qui ad perferendos ejusmodi nuncios vel præcipuæ dignationis viros magno studio deligere soleant.* Hæc autem ille & *Polyaratus* dicebant, non quod ignorarent, eam epistolam a Lucretio fuisse scriptam; nam id probe sciebant: sed ut multitudini persuaderent, ne ulla in re faciles se erga Romanos præberent, sed in omnibus lentos ac difficiles, quo offensionum & simultatis caussæ nascerentur. Id enim compositum ipsis erat, ut, quantum possent, ab Romanis populi Rhodii animos abalienarent, & Perseo concilia-

Ol. 152. 1. οἷοί τ' ἦσαν. Συνέβαινε δὲ, τοὺς προειρημένους οἰ- 12
κείους ὑπάρχειν, διὰ τὸ τὸν μὲν Πολυάρατον, ἀλα-
ζονικώτερον ὄντα καὶ κενόδοξον, ὑπόχρεων πεποιη-
κέναι τὴν οὐσίαν· τὸν δὲ Δείνωνα, φιλάργυρον ὄντα
καὶ θρασὺν, ἐξ ἀρχῆς οἰκεῖον εἶναι τῆς ἐκ τῶν δυνα-
Naves Romanis mittunt Rhodii. τῶν καὶ βασιλέων ἐπανορθώσεως. Ἐφ' οἷς Στρα- 13
τοκλῆς ὁ Πρύτανις ἐπαναστὰς, καὶ πολλὰ μὲν κατὰ
τοῦ Περσέως εἰπὼν, πολλὰ δὲ περὶ Ῥωμαίων ἐπ'
ἀγαθῷ, παρώρμησε τοὺς πολλοὺς εἰς τὸ κυρῶσαι τὸ
ψήφισμα, τὸ περὶ τῆς ἐξαποστολῆς τῶν πλοίων.
καὶ παραυτίκα καταρτύσαντες τριήρεις ἓξ, πέντε 14
μὲν ἐξαπέστειλαν ἐπὶ Χαλκίδος, ἡγεμόνα συστήσαν-
τες ἐπ' αὐτῶν Τιμαγόραν· τὴν δὲ μίαν εἰς Τένεδον,
ἐφ' ἧς ἄρχων ἐπέπλει Τιμαγόρας. Ὃς καὶ κατα- 15
Diophanes. λαβὼν ἐν Τενέδῳ Διοφάνην, ἀπεσταλμένον ὑπὸ τοῦ
Περσέως πρὸς Ἀντίοχον, αὐτοῦ μὲν οὐκ ἐγενήθη κύ-
ριος, τοῦ δὲ πληρώματος. Ὁ δὲ Λουκρήτιος, πάν- 16
τας

12. δυνατῶν. δυναστῶν *suspicatus est Gronov.* 14. Τιμαγόρας *suspectum h. l. nomen. Ex ingenio Casaubonus* Timagoras alter.

ciliarent. Caussæ autem, cur Perseo dicti viri faverent, erant, quod *Polyaratus* quidem, homo ad ostentationem & inanem gloriam comparatus, contracto ære alieno, bona sua omnia creditoribus oppofuerat; *Dino* vero, avaritiæ deditus atque audax, jam a prima vitæ institutione rei familiari, potentum & regum largitionibus augendæ, studuerat. Adversus istos quum Prytanis *Stratocles* sese comparasset, & multa contra Perseum disseruisset, Romanos e contrario multis laudasset, Rhodios pervicit, ut decretum de mittendis navibus sanciretur. Itaque sex triremibus extemplo instructis, Chalcidem quinque miserunt duce Timagora, unam Tenedum, cui præfectus est Timagoras alter. Hic inventum in Tenedo *Diophanem*, qui a Perseo ad Antiochum fuerat missus, ipsum quidem capere non potuit, sed sociorum navalium compos est factus. *Lucretius*, omnibus sociis, quorum

τας ἀποδεξάμενος φιλανθρώπως τοὺς κατὰ θά- A.V. 583.
λατταν παραγεγονότας συμμάχους, ἀπέλυσε τῆς
χρείας, φήσας, οὐ προσδεῖσθαι τὰ πράγματα τῆς
κατὰ θάλατταν βοηθείας.

(VI.) *Macedones Italia pulſi.*

Οἱ Ῥωμαῖοι τῶν ἀπὸ τῆς Ἀσίας παραγεγονότων VII.
πρεσβευτῶν διακούσαντες, τά τε κατὰ τὴν Ῥόδον,
καὶ τὰ κατὰ τὰς ἄλλας πόλεις, προσεκαλέσαντο Solon & Hippias, legati Perſei.
2 τοὺς παρὰ τοῦ Περσέως πρεσβευτάς. Οἱ δὲ περὶ
τὸν Σόλωνα καὶ τὸν Ἱππίαν ἐπειρῶντο μὲν καὶ περὶ
τῶν ὅλων λέγειν τι, καὶ παραιτεῖσθαι τὴν σύγκλη-
τον· τὸ δὲ πλέον ἀπελογοῦντο περὶ τῆς ἐπιβουλῆς
3 τῆς κατὰ τὸν Εὐμένη. Ληξάντων δὲ τῆς δικαιολο-
γίας αὐτῶν, πάλαι προδιειληφότες ὑπὲρ τοῦ πολε-
μεῖν, προσέταξαν αὐτοῖς ἐκ μὲν τῆς Ῥώμης εὐθέως Edictum ſenatus.
ἀπαλλάττεσθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι Μακεδόσιν,
ὅσοι παρεπιδημοῦντες ἔτυχον· ἐκ δὲ τῆς Ἰταλίας

VII. 1. καὶ τὰ κατά. *Abeſt* τὰ *a Bav.*

quorum naves convenerant, benigne exceptis, opera eorum non eſt uſus, nihil opus eſſe dicens in præſenti maritimis auxiliis.

(VI.) *Legatio LXVIII.*

7. *Romani*, legationibus auditis, quæ ex Aſia venerant, Rhodiorum & reliquarum civitatum ſtatu cognito, *legatis Perſei* ſenatum præbuerunt. Tum igitur Solon atque Hippias de univerſis quidem rebus dicere, & patrum iram deprecari ſunt conati; præcipua tamen cura *inſidiarum Eumeni factarum* crimen defenſum. Poſtquam peroraſſent, *ſenatus*, qui bellum jam ante decreverat, *denunciavit* eis, *ut & ipſi, & quicumque e gente Macedonum Romæ tum forte adeſſent, extemplo mœnibus urbis,*

Ol.152.1. ἐν τριάκονθ' ἡμέραις ἐκχωρεῖν. Μετὰ δὲ ταῦτα 4
τοὺς ὑπάτους ἀνακαλεσάμενοι παρώρμων ἔχεσθαι τοῦ καιροῦ, καὶ μὴ καθυστερεῖν.

(VII.) *Prœlio victor Perseus, frustra pacem petit a Romanis.*

VIII. Perseus ex concilii sententia,

VIII. Μετὰ τὴν νίκην τῶν Μακεδόνων, συνεδρίου παρὰ τῷ Περσεῖ συναχθέντος, ὑπέδειξάν τινες τῶν φίλων, διότι δεῖ πρεσβείαν πέμψαι τὸν βασιλέα πρὸς τὸν στρατηγὸν τῶν Ῥωμαίων· ἐπιδεχόμενον ἔτι καὶ 2
νῦν, ὅτι καὶ φόρους δώσει Ῥωμαίοις, ὅσους πρότερον ὑπέσχετο ὁ πατὴρ καταπολεμηθεὶς, καὶ τόπων ἐκχωρήσει τῶν αὐτῶν. Ἐὰν γὰρ δέξωνται τὰς δια- 3
λύσεις, καλὴν ἔφασαν ἔσεσθαι τῷ βασιλεῖ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ πολέμου, πεπρετερηκότι διὰ τῶν ὑπαίθρων, καὶ καθόλου πρὸς τὸ μέλλον εὐλαβεστέρους ὑπάρξειν τοὺς Ῥωμαίους, πεῖραν εἰληφότας τῆς Μακεδόνων ἀνδρείας, εἰς τὸ μηδὲν ἄδικον μηδὲ βαρὺ προσ-

VIII. 2. ἐπιδεχόμενον. *Vulgo* ὑποδεχ. *invitis msstis.*

bis, Italia intra trigesimum diem excederent. Tum consules invocarunt patres conscripti, hortatique eos sunt, ut ad omnes occasiones intenti nulla in re cessarent.

(VII.) *Legatio LXIX.*

8. Post *victoriam Macedonum* concilium habenti *Perseo* de summa rerum, fuerunt ex ejus amicis, qui pro sententia dicerent, *oportere ut legatos rex mitteret ad consulem, & conditionem etiamnum illi offerret, eadem pendendi tributa, quæ olim pater bello devictus promisisset, iisdemque locis excedendi. Nam si his legibus pax daretur; gloriosum sibi finem bello* regem *impositurum, postquam patentibus campis acie victoriam esset adeptus; Romanos vero, qui Macedonum virtutem forent experti, cautiores in posterum futuros, neque iniquum aut grave quidquam imperare Macedo-*

4 προστάττειν Μακεδόσιν· ἐάν τε μὴ δέξωνται, θυμο- A.V. 583.
μαχοῦντες ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν, ἐκείνοις μὲν δικαίως
νεμεσήσειν τὸ δαιμόνιον, αὐτῷ δὲ διὰ τὴν μετριότη-
τα συναγωνιστὰς ὑπάρξειν τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἀν-
5 θρώπους. Ταῦτα μὲν ἐδόκει τοῖς πλείοσι τῶν φί- legatos mittit ad Licinium Cos.
λων. Συγκαταθεμένου δὲ τοῦ Περσέως, ἐπέμποντο
παραχρῆμα πρεσβευταὶ, Πάνταυχος Βαλάκρου,
6 καὶ Μήδων Βεροιεύς. Ὧν παραγενομένων πρὸς τὸν
Λικίνιον, εὐθέως ὁ στρατηγὸς συνῆγε συνέδριον. τῶν
δὲ πρέσβεων διασαφησάντων τὰ κατὰ τὰς ἐντολὰς,
μεταστησάμενοι τοὺς περὶ τὸν Πάνταυχον, ἐβου-
7 λεύοντο περὶ τῶν προσπεπτωκότων. Ἔδοξεν οὖν αὐ-
τοῖς ὁμοθυμαδὸν, ὡς βαρυτάτην δοῦναι τὴν ἀπόκρι-
8 σιν. Ἴδιον γὰρ τοῦτο πάντῃ παρὰ Ῥωμαίοις ἔθος Romani, pervicaces in rebus adversis.
καὶ πάτριόν ἐστι, τὸ κατὰ μὲν τὰς ἐλαττώσεις αὐ-
θαδεστάτους καὶ βαρυτάτους φαίνεσθαι, κατὰ δὲ
9 τὰς ἐπιτυχίας ὡς μετριωτάτους. Τοῦτο δὲ διότι

cedonibus ausuros. Quod si animis magis quam viribus post cladem acceptam pertenderent, & oblatas conditiones respuerent; eorum quidem superbiam jure merito numen fore ulturum; ipsius vero moderationi deos hominesque auxiliatores futuros. Hæc quum plerisque amicorum probaretur sententia, iisque & Perseus esset adsensus; confestim legati mittuntur, Pantauchus, Balacri filius, & Medo Berœensis. Qui postquam ad *Licinium* venissent; consul frequens concilium ad legatos audiendos, dum mandata exponerent, adhibuit: deinde, his summotis, de re proposita consultari cœptum. Omnium ea sententia fuit, *responsum dandum quam asperrimum.* Est enim hoc *perpetui moris Romanorum*, quem a majoribus acceperunt, *acceptis detrimentis maxime pervicaces & hostibus infestos se ostendere; victoria vero parta, maxime moderatos.* Quod quidem pulcerrimum esse

Ol.152.1. καλὸν, πᾶς ἄν τις ὁμολογήσειεν· εἰ δὲ καὶ δυνατὸν
ἐν ἐνίοις καιροῖς, εἰκότως ἄν τις ἐπαπορήσειεν.
Πλὴν τότε γε τοιαύτην ἔδωκαν τὴν ἀπόκρισιν. ἐκέ- 10
λευον γὰρ ἐπιτρέπειν τὸν Περσέα τὰ καθ' αὑτὸν,
καὶ καθόλου διδόναι τῇ συγκλήτῳ τὴν ἐξουσίαν, ὡς
ἂν αὐτῇ δοκῇ, βουλεύεσθαι περὶ τῶν κατὰ τὴν Μα-
κεδονίαν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Πάνταυχον, ταῦτα ἀκού- 11
σαντες, ἐπανῆλθον, καὶ διεσάφουν τῷ Περσεῖ καὶ
τοῖς φίλοις. ὧν τινες ἐκπληττόμενοι τὴν ὑπερηφα- 12
νίαν, παρωξύνοντο, καὶ συνεβούλευον τῷ Περσεῖ,
μήτε διαπρεσβεύεσθαι μηκέτι, μήτε διαπέμπεσθαι
Nil proficit Perseus. περὶ μηδενός. Οὐ μὴν ὁ Περσεὺς τοιοῦτος ἦν, ἀλλὰ 13
προστιθεὶς καὶ εἰς τὸ πλῆθος αὐτῷ τῶν χρημάτων,
διεπέμπετο πλεονάκις πρὸς τὸν Λικίνιον. Προκό- 14
πτων δ' οὐδὲν, ἀλλὰ καὶ τῶν πλείστων φίλων ἐπι-
τιμώντων αὐτῷ, καὶ φασκόντων, ὅτι νικῶν ποιεῖ τὰ
τοῦ λειπομένου καὶ τοῖς ὅλοις ἐπταικότος· οὕτως 15
ἠναγ-

13. *εἰς τὸ πλῆθος. Præpositionem ex conject. adjeci. Pro αὐτῷ autem scribendum videtur αὐτὸ cum Reisk.*

esse institutum, nemo diffiteatur: sed, id an omni tempore locum habere queat, jure aliquis dubitet. At tum quidem certe responsum ejusmodi ab illis datum: jusserunt enim *Perseum, Romanis sese permittere, atque omnino liberam senatui potestatem facere statuendi de Macedonia, quod ipsi libitum esset.* Quo responso accepto, Pantauchus & Medo ad Perseum reversi, legationem renunciarunt regi ejusque amicis. Quorum quidam, admirati superbiam, eaque re irritati, auctores Perseo fuerunt, *ne quem posthac legatum neque nuncium ulla de re ad Romanos mitteret.* At *Perseo* non ea mens fuit; qui etiam summam pecuniæ adaugens, ad *Licinium* subinde mittebat. Sed quum nihil proficeret, & plerique amici consilium reprehenderent, dicerentque, *victorem ipsum facere, quæ victum aliquem fractis rebus deceat;* tum

ἠναγκάσθη, τὰς διαπρεσβείας ἀπογνοὺς, μεταστρα- A.V.583.
16 τοπεδεῦσαι πάλιν ἐπὶ τὸ Συκύριον. Καὶ ταῦτα μὲν
ἐπὶ τούτων ἦν.

(VIII.) *Præsidium Romanum pæne opprimitur a Perseo.*

Κέστρος. Ξένον ἦν τοῦτο τὸ εὕρημα κατὰ τὸν IX. Cestrosphendone.
2 Περσικὸν πόλεμον. Τὸ δὲ βέλος τοιοῦτον· διπάλαι-
3 στον ἦν, ἴσον ἔχον τὸν αὐλίσκον τῇ προβολῇ. τούτῳ
ξύλον ἐνήρμοστο, τῷ μὲν μήκει σπιθαμιαῖον, τῷ δὲ
4 πάχει δακτυλιαίαν ἔχον τὴν διάμετρον. εἰς δὲ τού-
του τὸ μέσον ἐσφήνωτο πτερύγια τρία ξύλινα, βρα-
5 χέα παντελῶς. Τοῦτο, δυοῖν κώλων ἀνίσων ὑπαρ-
χόντων τῆς σφενδόνης, εἰς τὸ μέσον ἐνηγκυλίζετο
6 τῶν κώλων εὐλύτως. Λοιπὸν, ἐν μὲν τῇ περιαγωγῇ,
τεταμένων τούτων, ἔμενεν· ὅτε δὲ παραλυθείη θά-
τερον

IX. 1. Κέστρος. Κεστροσφενδόνη *videtur scribendum ex Livio.* 3. σπιθαμιαῖον *ex conject. correxi. Vulgo* σπιθαμιαίαν. 5 & 6. κώλων *correxi, admonente Lipsio. Vulgo* κάλων.

tum demum, posita spe rei per legationes conficiendæ, ad *Sycurium* rursus, unde erat profectus, castra movere est coactus. Atque hæc quidem ita se habebant.

(VIII.) *Apud Suidam, in* Κέστρος.

9. *Cestrus* [vel *Cestrosphendone.*] Novum hoc inventum erat bello Persico; telum vero hujusmodi. Bipalme erat, tubulum habens æqualem prominenti ferro. Huic insertum erat hastile, longitudinem habens spithamæ, crassitiem vero digiti: cujus medio infixæ erant tres pinnulæ ligneæ, admodum breves. Hoc telum, quum duæ impares habenæ essent fundæ, in earum medio veluti amento illigabatur ita, ut facile solvi posset. Igitur, in circumactione fundæ, quum intentæ essent habenæ, immobile manebat telum. At ubi altera solvebatur

Ol.152.1. τερον τῶν κώλων κατὰ τὴν ἄφεσιν, ἐκπῖπτον ἐκ τῆς
ἀγκύλης, καθαπερεὶ μολυβδὶς ἐκ τῆς σφενδόνης,
ἐφέρετο· καὶ προσπίπτον μετὰ βιαίας πληγῆς, κα- 7
κῶς διετίθει τοὺς συγκυρήσαντας.

(IX.) COTYS *Thrax*, *ſocius Perſei.*

X. Laus viri. Ὁ Κότυς ἦν ἀνὴρ καὶ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν ἀξιό-
λογος, καὶ πρὸς τὰς πολεμικὰς χρείας διαφέρων·
ἔτι δὲ καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν πάντα μᾶλλον ἢ Θρᾷξ 2
ὤν. καὶ γὰρ νήπτης ὑπῆρχε, καὶ πρᾳότητα καὶ βά- 3
θος ὑπέφαινεν ἐλευθέριον.

(X.) PERSEVS *captivos redimit a Rhodiis.*

XI. Diophanis ſocii navales. Κατὰ τὸν καιρὸν, ἡνίκα Περσεὺς ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς Ῥωμαίους ἀπελύθη, Ἀντήνορος παραγενομένου παρὰ τοῦ Περσέως περὶ τῆς τῶν αἰχμαλώτων διαλυτρώσεως τῶν μετὰ Διοφάνους πλεόντων,

XI. 1. τοῦ πρὸς Ῥωμ. *Abeſt h. l. τοῦ a Bav.*

batur habena in emiſſione, excuſſum amento ſuo telum, veluti glans e funda ferebatur; & cum impetu incidens, quidquid occurriſſet, peſſime lædebat.

(IX.) *Excerptum Valeſianum.*

10. Erat *Cotys* cum ſpecie ipſa, tum militari fortitudine inſignis. Præterea ingenio prorſus Thracum diſſimilis: quippe ſobrietatem & humanitatem & liberalem quamdam prudentiam præ ſe ferebat.

(X.) *Legatio LXX.*

11. Quo tempore liberatus eſt Perſeus bello contra Romanos, quum veniſſet Rhodum Antenor miſſu Perſei ad redimendos captivos, qui cum Diophane navigaverant;

των, ἐνέπεσε μεγάλη τοῖς πολιτευομένοις ἀπορία, A.V.583.
2 περὶ τοῦ, τί δέον εἴη ποιεῖν. Τοῖς μὲν γὰρ περὶ τὸν Φιλόφρονα καὶ Θεαίτητον οὐδαμῶς ἤρεσκε προσδέχεσθαι τὴν τοιαύτην ἐπιπλοκήν· τοῖς δὲ περὶ τὸν Dino & Polyaratus.
3 Δείνωνα καὶ Πολυάρατον ἤρεσκε. Καὶ τέλος ἐποιήσαντο διάταξιν πρὸς τὸν Περσέα περὶ τῆς τῶν αἰχμαλώτων διαλυτρώσεως.

II.

RES AEGYPTI.

* * *

Πτολεμαῖος, ὁ στρατηγὸς ὁ κατὰ Κύπρον, οὐδα- XII. Ptolemæus, Cypri præfectus,
μῶς Αἰγυπτιακὸς γέγονεν, ἀλλὰ νουνεχὴς, καὶ πρα-
2 κτικός. Παραλαβὼν γὰρ τὴν νῆσον, ἔτι νηπίου ὄντος τοῦ βασιλέως, ἐγίγνετο μὲν ἐπιμελῶς περὶ συναγωγὴν χρημάτων, ἐδίδου δ' ἁπλῶς οὐδὲν οὐδενὶ, καίπερ αἰτούμενος πολλάκις ὑπὸ τῶν βασιλικῶν διοι-

XII. 2. ἐγίγνετο. *Suidas* ἐγένετο μὲν ἐπιμελής.

verant; magnopere hæſitatum eſt ab iis, qui rempublicam adminiſtrabant, quid opus eſſet facto. Nam Philophroni & Theæteto nullo placebat modo, ut Rhodii Perſei rebus ſe immiſcerent; *Dinoni* contra & *Polyarato* id placebat. Ac tandem facta eſt cum Perſeo ſuper captivorum redemtione conventio.

II.

Excerptum Valeſianum.

* * *

12. *Ptolemæus, præfectus Cypri*, nulla re Aegyptius fuit, ſed prudens ac ſtrenuus inprimis. Nam cum inſulæ præfecturam rege admodum puero accepiſſet, cogendæ quidem pecuniæ ſtudioſe incubuit: ceterum nemini prorſus quidquam dabat, tametſi a curatoribus ac diſpenſatoribus regiæ pecuniæ ſæpe flagitaretur, graviterque

Ol. 152. 1. A.V. 583. fidus regi Ptolemæo Philomet.

κητῶν, καὶ καταλαλούμενος πικρῶς ἐν τῷ μηδὲν προΐεσθαι. Τοῦ δὲ βασιλέως εἰς ἡλικίαν παραγεγονότος, συνθεὶς πλῆθος ἱκανὸν χρημάτων ἐξαπέστειλεν. ὥστε καὶ τὸν Πτολεμαῖον αὐτὸν καὶ τοὺς περὶ τὴν αὐλὴν εὐδοκῆσαι τῇ πρότερον αὐτοῦ συστολῇ καὶ τῷ μηδὲν προΐεσθαι.

III.

BELLVM PERSICVM.

(I.) CEPHALVS *Epirota deficit ad Perseum.*

* * *

Ol. 152. 2. A.V. 584.

XIII. Charops senior, Epirota.

Κέφαλος ἧκεν ἐξ Ἠπείρου, ἔχων μὲν καὶ πρότερον ἤδη σύστασιν πρὸς τὴν Μακεδόνων οἰκίαν, τότε δὲ διὰ τῶν πραγμάτων ἠναγκασμένος αἱρεῖσθαι τὰ τοῦ Περσέως. Ἡ δ' αἰτία τοῦ συμβαίνοντος ἐγένετο τοιαύτη. Χάροψ ἦν Ἠπειρώτης, ἀνὴρ τἄλλα μὲν καλὸς κἀγαθὸς, καὶ φίλος Ῥωμαίων· ὃς, Φιλίππου τὰ

2. ἐν τῷ μηδὲν. ἐπὶ malim cum Reisk. 4. καὶ τοὺς περὶ τὴν αὐλήν. Suidas sic: καὶ τοὺς ἐπὶ τῇ πρότερον αὐτοῦ συστολῇ διαλοιδορουμένους ὕστερον ἐπαινεῖν αὐτόν.

que incuſaretur, quod reditus inſulæ penes ſe retineret. Sed poſteaquam rex adoleſcentiam adtigit, collectam ſatis magnam pecuniæ vim *Alexandriam* miſit; adeo ut & *Ptolemæus* ipſe & aulici priorem illius parſimoniam ac diligentiam vehementer probarint.

III.

(I.) *Excerptum Valeſianum.*

* * *

13. *Cephalus* tunc ex Epiro quoque advenit, & antiqua amicitia regiæ Macedonum domui obſtrictus, & tunc ad colendas *Perſei* partes neceſſitate temporum compulſus, tali cauſſa. *Charops* quidam *Epirota* fuit, vir ceteroquin probus, & amicus populi Romani: qui, cum Philip-

τὰ κατὰ τὴν Ἤπειρον στενὰ κατασχόντος, αἴτιος A.V.584.
ἐγένετο τοῦ Φίλιππον μὲν ἐκπεσεῖν ἐκ τῆς Ἠπείρου,
Τῖτον δὲ καὶ τῆς Ἠπείρου κρατῆσαι καὶ τῶν Μακε-
3 δόνων. Οὗτος υἱὸν ἔσχε Μαχατᾶν, οὗ Χάροψ ἐγέ- Charops
4 νετο. τοῦτον, ἀντίπαιδα κατὰ τὴν ἡλικίαν ὄντα τοῦ junior, Romæ
πατρὸς μεταλλάξαντος, ὁ Χάροψ μετὰ τῆς καθη- educatus,
κούσης προστασίας εἰς τὴν Ῥώμην ἀπέστειλε, χά-
ριν τοῦ καὶ τὴν διάλεκτον καὶ τὰ γράμματα τὰ
5 Ῥωμαϊκὰ μαθεῖν. Τοῦτο τὸ μειράκιον, πολλοῖς
συνήθες γεγονὸς, ἐπανῆλθε μετά τινα χρόνον εἰς
6 τὴν οἰκείαν. Ὁ μὲν οὖν πρεσβύτερος Χάροψ με-
τήλλαξε τὸν βίον. τὸ δὲ μειράκιον, μετέωρον ὂν τῇ calumni-
φύσει καὶ πάσης πονηρίας ἔμπλεων, ἐκορωνία καὶ atur Antinoum
7 παρετρίβετο πρὸς τοὺς ἐπιφανεῖς ἄνδρας. Τὰς & Cephalum.
μὲν οὖν ἀρχὰς οὐδεὶς ἦν αὐτοῦ λόγος, ἀλλ' οἱ προ-
κατέχοντες καὶ ταῖς ἡλικίαις καὶ ταῖς δόξαις, οἱ
περὶ τὸν Ἀντίνουν, ἐχείριζον τὰ κοινὰ κατὰ τὰς
8 αὐτῶν γνώμας. Τοῦ δὲ πολέμου τοῦ Περσικοῦ
συστάν-

XIII. 6. *ἐκορωνία correxit Valeſ. ἐν κορωνίᾳ ms.*

Philippus artiſſimas Epiri fauces occupaviſſet, unus præcipue effecerat, ut & Philippus Epiro excideret, & Titus Epiri ſimul ac Macedonum potiretur. Hujus ex Machata filio *Charops* nepos fuit; quem admodum adoleſcentem, patre orbatum, avus Charops cum honeſto comitatu Romam miſit, quo & linguam Romanam & litteras perdiſceret. Hic adoleſcens, Romæ plurimis familiariter uſus, poſtmodum in patriam reverſus eſt, quo tempore ſenior Charops e vita diſceſſit. At juvenis ſuopte ingenio levis, omnique malitia refertus, contendere atque obtrectare viris clariſſimis cœpit. Ac principio quidem nulla ejus ratio habebatur: ſed *Antinous & Cephalus*, ætate & opinione civium præcellentes, rempublicam arbitratu ſuo adminiſtrabant. Conflato autem

Ol.152.2. συστάντος, εὐθέως διέβαλλε τὸ μειράκιον τοὺς
προειρημένους ἄνδρας πρὸς Ῥωμαίους, ἀφορμῇ μὲν
χρώμενον τῇ προγεγενημένῃ συστάσει τῶν ἀνδρῶν
πρὸς τὴν Μακεδόνων οἰκίαν· κατὰ δὲ τὸ παρὸν 9
πάντα παρατηροῦν, καὶ πᾶν τὸ λεγόμενον ἢ πραττόμενον ὑπ' αὐτῶν ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐκδεχόμενον, καὶ τὰ μὲν ἀφαιροῦν, τὰ δὲ προστιθὲν, ἐλάμβανε πιθανότητας κατὰ τῶν ἀνθρώπων. Ὁ δὲ Κέφαλος, 10
Cephalus vir probus. τἄλλα τε φρόνιμος καὶ στάσιμος ἄνθρωπος, καὶ κατὰ τοὺς καιροὺς τούτους ἐπὶ τῆς ἀρίστης ὑπῆρχε γνώμης. εὐχόμενος γὰρ ηὔξατο τοῖς θεοῖς, μὴ 11
συστῆναι τὸν πόλεμον, μηδὲ κριθῆναι τὰ πράγματα· πραττομένου δὲ τοῦ πολέμου, τὰ κατὰ τὴν 12
συμμαχίαν ἐβούλετο δίκαια ποιεῖν Ῥωμαίοις, πέρα δὲ τούτου μηδὲ προστρέχειν ἀγεννῶς, μήθ' ὑπηρετεῖν μηδὲν παρὰ τὸ δέον. Τοῦ δὲ Χάροπος ἐνεργῶς 13
χρωμένου ταῖς κατ' αὐτοῦ διαβολαῖς, καὶ πᾶν ἂν παρὰ

8. χρώμενον *correxi cum Reisk. Vulgo* χρώμενος. 13. πᾶν ἂν *ex conject. ſcripſi.* πᾶσαν *ms.* πᾶν τὸ *voluerat Valeſ.*

tem Perſico bello, ſtatim *Charops* illos viros apud populum Romanum criminari inſtituit; gratiam, quæ illis apud regiam Macedonum domum comparata erat, argumento adducens. Et omnia illorum dicta & facta tum maxime obſervando, atque in pejus detorquendo, nunc veritati adjiciens, nunc detrahens, auctoritatem fidemque adverſus eos ſibi comparavit. At *Cephalus*, vir ſingularis prudentiæ ac conſtantiæ, etiam tum in optima ſententia erat. Deos enim immortales precatus fuerat, ut bellum ne conflaretur, neve de rerum ſumma decerneretur: ſin gerendum bellum eſſet, ſtatuerat ex fœderis præſcripto Romanos juvare, præter fœderis autem leges nihil ultro facere, atque in nullo obſequi indecore ac turpiter. Ceterum, cum *Charops* criminationi illius acriter inſiſteret, &, quidquid non pro Roma-

παρὰ τὴν Ῥωμαίων βούλησιν γιγνόμενον εἰς ἐθελοκάκησιν ἄγοντος· τὸ μὲν πρῶτον οἱ προειρημένοι κατεφρόνουν, οὐδὲν αὐτοῖς συνειδότες ἀλλότριον βου- A.V. 584.
14 λομένοις Ῥωμαίων. Ὡς δὲ τοὺς περὶ τὸν Ἱππόλοχον καὶ Νίκανδρον καὶ Λοχαγὸν εἶδον τοὺς Αἰτωλοὺς ἀναγομένους εἰς τὴν Ῥώμην ἀπὸ τῆς ἱππομαχίας ἀλόγως, καὶ τὰς διαβολὰς τὰς ἐκ τῶν περὶ Λυκίσκον πεπιστευμένας κατ᾽ αὐτῶν, οἵτινες κατὰ τὴν Αἰτωλίαν τὴν αὐτὴν αἵρεσιν ἦγον τῷ Χάροπι· τὸ τηνικάδε προειδόμενοι τὸ μέλλον, ἐβουλεύοντο Nicander & alii Aetoli Romam abducti.
15 περὶ αὐτῶν. Ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς, παντὸς πεῖραν λαμβάνειν, ἐφ᾽ ᾧ μὴ προέσθαι σφᾶς αὐτοὺς ἀκρίτως [ὡς τούσδε] εἰς τὴν Ῥώμην ἐπανάγεσθαι διὰ Sibi consulit Cephalus.
16 τὰς Χάροπος διαβολάς. Οὕτω μὲν οὖν οἱ περὶ τὸν Κέφαλον ἠναγκάσθησαν παρὰ τὰς αὐτῶν προαιρέσεις ἑλέσθαι τὰ τοῦ Περσέως.

(II.) A.

13. *βουλομένοις. βουλευομένοις maluerat Reisk.* 14. *ἀπὸ τῆς ἱππομαχίας. Sic fuit haud dubie in ms. Sed Valesius ἀπό τ᾽ ἱππομαχίας legit ediditque; suspicatus est autem ἀπὸ Λυσιμαχίας, Reiskius vero ἀπὸ τῆς ἱππαρχίας.* 15. *παντὸς correxi, monente Gron. Vulgo πάντως πεῖραν.* Ibid. *Verba ὡς τούσδε ex Reiskii conject. adscivi; sed, ut non satis certa, uncis inclusi. Mendose vulgo ἀκρίτως, σώους δὲ εἰς τ. Ῥ·*

Romanis fieret, insidiose agi caussaretur; initio quidem & ipse & Antinous hominem spernebant, quippe nullius sui consilii, a Romanorum societate alieni, conscii cum essent. Postea vero cum Hippolochum & Nicandrum & Lochagum Aetolos post prælium equestre sine caussa Romam perduci cernerent, & calumniis fidem adhiberi adversus eos a Lycisco sparsis, qui tunc in Aetolia eamdem sectam ac Charops instituerat; tum demum, quid sese maneret, prospicientes animo, consilium de rebus suis cepere. Statuerunt igitur, omnia sibi tentanda, neque ullatenus ferendum, ut criminationibus Charopis constricti Romam, [sicut illi,] indicta caussa abducerentur. Ita *Cephalus* ad *Persei* partes invitus transire est coactus.

(II.) Ex-

Ol.152.2. (II.) A. HOSTILIO *Consuli insidiae struuntur in Epiro.*

XIV. Οἱ περὶ Θεόδοτον καὶ Φιλόστρατον ἐποίησαν
ἀσεβὲς πρᾶγμα καὶ παράσπονδον ὁμολογουμένως.
Πυθόμενοι γὰρ, τὸν ὕπατον τῶν Ῥωμαίων Αὖλον 2
Ὀστίλιον παραγίγνεσθαι, κομιζόμενον εἰς Θετταλίαν
ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ νομίζοντες, εἰ παραδοῖεν
τὸν Αὖλον τῷ Περσεῖ, μεγίστην μὲν πίστιν προσε-
νέγκασθαι, μέγιστα δ' ἂν βλάψαι κατὰ τὸ παρὸν
Ῥωμαίους, ἔγραφον τῷ Περσεῖ συνεχῶς, ἐπισπεύ-
δειν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐβούλετο μὲν ἐξ αὐτῆς προά- 3
γειν καὶ συνάπτειν· τῶν δὲ Μολοττῶν κατὰ τὸν
Aous amnis. Ἀῷον ποταμὸν τὴν γέφυραν κατειληφότων, ἐκωλύε-
το τῆς ὁρμῆς, καὶ πρῶτον ἠναγκάζετο διαμάχεσθαι
πρὸς τούτους. Συνέβη δὲ, τὸν Αὖλον εἰς τοὺς Φα- 4
Nestor Cropius. νοτεῖς παραγενόμενον καταλῦσαι παρὰ Νέστορι τῷ
Κρωπίῳ,

XIV. 3. τὸν Ἀῷον *ex conject. correxi. Vulgo* Ἀωὸν *ex Valesii ingenio.* Λωτὸν *dabat codex.* 4. Φανοτεῖς *ex Valesii conject. adscivi. Vulgo* Φανοσεῖς.

(II.) *Excerptum Valesianum.*

14. Per hoc tempus a Theodoto ac Philostrato grave ac nefarium facinus susceptum est. Nuncio enim accepto, *Aulum Hostilium*, Consulem populi Romani, in Thessaliam ad exercitum proficiscentem adventare; rati, se, si Aulum in manus Persei traderent, maximum fidei documentum regi exhibituros, ac gravissimum Romanis damnum adlaturos in praesentia esse, adsidue ad regem litteras dabant, ut maturaret iter. At rex in animo quidem habebat, illico progredi & obviam ire. Sed cum *Molossi* pontem *Aoi* fluminis intercepissent, impetus ejus retardabatur; prius enim dimicandum cum Molossis erat. At *Hostilius*, in Phanotensium urbem delatus, diversatusque apud *Nestorem*

Κρωπίῳ, καὶ παραδοῦναι καθ' αὑτοῦ τοῖς ἐχθροῖς καιρὸν ὁμολογούμενον· ὃν, εἰ μὴ τύχη τις ἐβράβευσε πρὸς τὸ βέλτιον, οὐκ ἂν μοι δοκεῖ διαφυγεῖν. A.V.584.
5 νῦν δὲ δαιμονίως πως ὁ Νέστωρ τὸ μέλλον ὀπτευσάμενος, ἐξ αὐτῆς ἠνάγκασε μετελθεῖν εἰς γείτονα
6 τῆς νυκτός. καὶ ἀπογνοὺς τὴν διὰ τῆς Ἠπείρου πορείαν ἀνήχθη, καὶ πλεύσας εἰς Ἀντίκυραν, ἐκεῖθεν ἐποιήσατο τὴν ὁρμὴν εἰς Θετταλίαν.

IV.

RES ASIAE.

Φαρνάκης πάντων τῶν προτοῦ βασιλέων ἐγένετο παρανομώτατος. XV. Pharnaces.

2 Ἄτταλος, χειμάζων ἐν Ἐλατείᾳ, καὶ σαφῶς εἰδὼς, τὸν ἀδελφὸν Εὐμένη λυπούμενον μὲν ὡς ἔνι μάλι- Attali amor in Eumenem fratrem.

4. ὃν, εἰ μή. *Pronomen* ὃν, *quod abeſt vulgo, adjeci monente Reisk.*
XV. 2. λυπούμενον μὲν. *Conjunctionem ex conject. adjeci, & deinde* ἐπικρυπτόμενον *ſcripſi, pro vulgato* ἐπικρυπτόμενος.

ſtorem Cropium, opportunam plane adverſus ſe inſidiarum anſam hoſtibus præbuerat; quam niſi benignior quædam fortuna deflexiſſet, prorſus effugere, ut mihi quidem videtur, nullo modo poterat.

Sed Neſtor, mira ſagacitate rem odoratus, confeſtim in proximam civitatem migrare eum noctu juſſit. Ille, itinere per Epirum relicto, navibus Anticyram vectus, inde in Theſſaliam contendit.

IV.

Excerpta Valeſiana.

15. *Pharnaces* omnium ex ſuperiori memoria regum iniquiſſimus fuit.

Attalus, qui Elatiæ hybernabat, cum ſatis ſciret, *Eumenem* fratrem acerbiſſi-

me

Ol.152.2. μάλιστα, καὶ βαρυνόμενον, ἐπὶ τῷ τὰς ἐπιφανε-
Attali amor in Eumenem. στάτας αὐτοῦ τιμὰς ἠθετῆσθαι ὑπὸ τῶν ἐν Πελο-
ποννήσῳ διὰ κοινοῦ δόγματος, ἐπικρυπτόμενον δὲ
πρὸς πάντας τὴν περὶ αὐτὸν ὑπάρχουσαν διάθεσιν·
ἐπεβάλετο διαπέμπεσθαι πρός τινας τῶν ἐν Ἀχαΐᾳ, 3
σπουδάζων ἀποκατασταθῆναι τἀδελφῷ αὐτοῦ μὴ
μόνον τὰς ἀναθηματικάς, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐγγράπτους
τιμάς. Τοῦτο δ' ἐποίει, πεπεισμένος, μεγίστην μὲν ἂν 4
ἐκείνῳ ταύτην τὴν χάριν προσενέγκασθαι, μάλιστα δ'
ἂν τὸ φιλάδελφον καὶ γενναῖον τῆς αὐτοῦ προαιρέσεως
ἐναποδείξασθαι τοῖς Ἕλλησι διὰ ταύτης τῆς πράξεως.

V.

RES CRETENSIVM.

XVI. Οἱ [Κυδωνιᾶται] Κρῆτες ἀνάξιον κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐποίησαν πρᾶγμα, δεινὸν καὶ παράσπονδον

ὁμολο-

2. *βαρυνόμενον. Vel sic vel βαρυνθέντα scribendum monuit Reisk. Perperam vulgo βαρύνοντα.* 4. *ἂν ἐκείνῳ ex Valesii conject. in textum recepi. ἀνακινῶν dabat codex.*

XVI. 1. *Vocabulum Κυδωνιᾶται ex Diodoro Siculo inserui.*

me quidem ferre, quod universæ Peloponnesi civitates nobilissima honoris monimenta, quæ ei posita fuerant, communi decreto sustulerant; sed eumdem apud omnes, quonam esset animo, dissimulare; missis ad nonnullos Achæorum interpretibus, id agere est molitus, ut non modo imagines & statuæ, sed & decreta, honoris ejus caussa tabulis incisa, restituerentur. Id vero agebat *Attalus*, tum quia persuasum habebat, gratissimam eam rem fratri fore, tum maxime ut *amorem suum erga Eumenem fratrem* & magnitudinem animi hoc testimonio declararet.

V.

Excerptum Valesianum.

16. Per id tempus indignum facinus, fœdum & manifeste perfidum a [*Cydoniatis*] *Cretensibus* admissum est.

Tametsi

2 ὁμολογουμένως. καὶ γὰρ, πολλῶν τοιούτων γενομένων A.V. 584.
κατὰ τὴν Κρήτην, ὅμως ἔδοξεν ὑπεραίρειν τὴν συνή- Cydoniorum perfidia in Apolloniatas.
3 θειαν τὸ τότε γενόμενον. Ὑπαρχούσης γὰρ αὐτοῖς
οὐ μόνον φιλίας, ἀλλὰ συμπολιτείας πρὸς Ἀπολλω-
νιάτας, καὶ καθόλου κοινωνίας πάντων τῶν ἐν ἀν-
θρώποις νομιζομένων δικαίων, καὶ περὶ τούτων κειμέ-
4 νης ἐνόρκου συνθήκης παρὰ τὸν Δία τὸν Ἰδαῖον· πα-
ρασπονδήσαντες τοὺς Ἀπολλωνιάτας, κατελάβοντο
τὴν πόλιν, καὶ τοὺς μὲν ἄνδρας κατέσφαξαν, τὰ δὲ ὑπ-
άρχοντα διήρπασαν, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα
καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν διανειμάμενοι κατεῖχον.

VI.

RES SYRIACAE ET AEGYPTIACAE.

1 Ἀντίοχος, ὁρῶν ἐκφανῶς ἤδη τοὺς κατὰ τὴν Ἀλε- XVII. Bellum Antiochi cum Ptolem. Philomet.
ξάνδρειαν παρασκευαζομένους εἰς τὸν περὶ Κοίλης
Συρίας

2. *καὶ γὰρ correxi cum Reisk. Vulgo* καίπερ. 3. *αὐτοῖς οὐ μόνον ex conject. scripsi. Vulgo* αὐτῆς. 4. *καὶ τὰς γυναῖκας. Adjeci conjunct. quae vulgo desiderabatur.*

Tametsi enim multa ejusmodi in Creta insula fieri solent, nihilominus hoc, de quo nunc sermo est, ceteris omnibus antistare visum est. Nam cum non societas solum, sed etiam commune civitatis jus cum *Apolloniatis* ipsis intercederet, ac postremo omnia jura, quae ab hominibus sacrosancta habentur, utrisque communia essent; cum ejus foederis tabulae sacramento utrimque firmatae juxta ipsum simulacrum Iovis Idaei fixae exstarent; tamen, calcata foederis religione, Apolloniatarum urbem occuparunt, virisque omnibus trucidatis, ac bonis eorum direptis, uxores ac liberos omnemque agrum inter se divisere runt.

VI.

Legatio LXXI.

17. *Antiochus (Epiphanes)* ubi vidit, manifesto jam Alexandrinos ad *Bellum pro Caelesyria* se comparare; *Romam*

Ol.152.2. A.V.584. Συρίας πόλεμον, εἰς μὲν τὴν Ῥώμην ἔπεμψε πρεσβευτὰς τοὺς περὶ Μελέαγρον· ἐντειλάμενος, λέγειν 2
τῇ συγκλήτῳ, καὶ διαμαρτύρασθαι, διότι παρὰ πάντα τὰ δίκαια Πτολεμαῖος αὐτῷ τὰς χεῖρας ἐπιβάλλει· * *

✠ ✠ ✠

Antiochus ad Pelusium.

Ἀντίοχος, ὁ βασιλεὺς, ἦν καὶ πρακτικὸς, καὶ 3
τοῦ τῆς βασιλείας ὀνόματος ἄξιος, πλὴν τῶν κατὰ τὸ Πηλούσιον στρατηγημάτων.

XVII. 2. *In fine hujus Eclogæ prætermissa ab Epitomatore ea fere puto, quæ in* vers. lat. *conjectura nisus adjeci, uncis inclusa.* 3. στρατηγημάτων. τοῦ κ. τ. Πηλ. στρατηγήματος *legitur in Excerpt. ex Diodoro.*

mam quidem *legatum* misit Meleagrum, qui ipsius nomine patribus conscriptis nunciaret, & testans fœdera diceret, *præter omne jus a Ptolemæo se invadi:* [simul vero, præventurus Aegyptios, ipse, cum exercitu profectus, in Aegyptum impressionem fecit.]

✠ ✠ ✠

(*Excerptum Valesianum.*)

Erat rex *Antiochus* [in illa expeditione] strenuus, & regio nomine se non indignum demonstravit; si *astutiam* excipias, qua *ad Pelusium* usus est.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΤΗΣ ΟΓΔΟΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

RES IN ITALIA GESTAE.

(I.) *Senatus datur* LEGATIS ANTIOCHI EPIPHANIS & PTOLEMAEI PHILOMETORIS.

Ol. 152. 3.
A.V. 585.

I. Bellum pro Cœlesyria.

Τοῦ πολέμου τοῦ περὶ Κοίλης Συρίας ἤδη καταρ-
χὴν λαβόντος Ἀντιόχῳ καὶ Πτολεμαίῳ τοῖς
βασιλεῦσιν, ἧκον πρέσβεις εἰς τὴν Ῥώμην, παρὰ μὲν
Ἀντιόχου, Μελέαγρος καὶ Σωσιφάνης καὶ Ἡρακλεί-
δης· παρὰ δὲ Πτολεμαίου, Τιμόθεος καὶ Δάμων.
2 Συνέβαινε δὲ, κρατεῖν τὸν Ἀντίοχον τῶν κατὰ Κοί- Antiochi jura.
3 λην Συρίαν καὶ Φοινίκην πραγμάτων. ἐξ οὗ γὰρ Ἀν-

 τίοχος,

LIBRI VICESIMI OCTAVI HISTORIARVM POLYBII RELIQVIAE.

I.

(I.) *Legatio LXXII.*

1. Quum jam eſſet *inchoatum* a regibus Antiocho & Ptolemæo *bellum pro Cœleſyria*, Romam *legati* venerunt, *Antiochi* quidem, Meleager, Soſiphanes & Heraclides; *Ptolemæi* vero, Timotheus & Damon. Erat autem illo tempore Antiochus in Cœle Syria & Phœnice rerum dominus. Nam poſteaquam Antiochus, pater

Ol.152.3. τίοχος, ὁ πατὴρ τοῦ νῦν λεγομένου βασιλέως, ἐνί-
κησε τῇ περὶ τὸ Πάνιον μάχῃ τοὺς Πτολεμαίου
στρατηγούς, ἀπ᾽ ἐκείνων τῶν χρόνων ἐπείθοντο πάν-
τες οἱ προειρημένοι τόποι τοῖς ἐν Συρίᾳ βασιλεῦσι.
Διόπερ ὁ μὲν Ἀντίοχος, ἡγούμενος τὴν κατὰ πόλε- 4
μον ἰσχυροτάτην καὶ καλλίστην εἶναι κτῆσιν, ὡς
Ptolemæi jura. ὑπὲρ ἰδίων ἐποιεῖτο τὴν σπουδήν· ὁ δὲ Πτολεμαῖος, 5
ἀδίκως ὑπολαμβάνων τὸν πρότερον Ἀντίοχον, συνε-
πιθέμενον τῇ τοῦ πατρὸς ὀρφανίᾳ, παρῃρῆσθαι τὰς
κατὰ Κοίλην Συρίαν πόλεις αὐτοῦ, οὐχ οἷός τε ἦν
Mandata utriusque ad senatum. ἐκείνῳ παραχωρεῖν τῶν τόπων τούτων. Διόπερ οἱ 6
περὶ τὸν Μελέαγρον ἧκον, ἐντολὰς ἔχοντες, μαρτύ-
ρεσθαι τὴν σύγκλητον, διότι Πτολεμαῖος αὐτῷ παρὰ
πάντα τὰ δίκαια τὰς χεῖρας ἐπιβάλλει πρότερος·
οἱ δὲ περὶ τὸν Τιμόθεον, περί τε τῆς τῶν φιλανθρώ- 7
πων ἀνανεώσεως, καὶ τοῦ διαλύειν τὸν πρὸς Περσέα
πόλεμον, μάλιστα δὲ παρατηρεῖν τὰς τῶν περὶ τὸν
Μελέα-

Cap. I. 5. *πόλεις αὐτοῦ. πόλεις αὐτῶν Bav.* 7. *τῆς τῶν φιλανθρ. Alterum artic. inserui cum Reiskio.*

ter illius, de quo nunc loquimur, regis, *ad Panium* duces Ptolemæi devicit, ex illo tempore omnia commemorata loca Syriæ regibus paruerunt. Itaque *Antiochus,* qui bello quæsitorum firmissimam atque honestissimam possessionem esse existimabat, pro suis illa habebat. At *Ptolemæus*, ratus, superiorem Antiochum, contra jus & fas pupillari patris sui ætati insidiatum, urbes ipsi eripuisse, quas in Syria Cœla habuerat, nullo modo in animum poterat inducere, ut locis istis ei cederet. Propterea venit Meleager, ut senatum testaretur, *Ptolemæum contra omne jus priorem lacessere Antiochum.* Timotheus vero ad renovandam amicitiam venerat, & imponendum finem bello contra Perseum; præcipue autem ad observandos Meleagri cum Romanis congressus.

8 Μελέαγρον ἐντεύξεις. Περὶ μὲν οὖν τῆς διαλύσεως οὐκ ἐθάῤῥησαν εἰπεῖν, Μάρκου συμβουλεύσαντος αὐτοῖς Αἰμιλίου· περὶ δὲ τῶν φιλανθρώπων ἀνανεωσάμενοι, καὶ λαβόντες ἀποκρίσεις ἀκολούθους τοῖς A.V.585.
9 ἀξιουμένοις, ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Τοῖς δὲ περὶ τὸν Μελέαγρον ἡ σύγκλητος ἀπεκρίθη, διότι Κοΐντῳ Μαρκίῳ δώσει τὴν ἐπιτροπήν, γράψαι περὶ τούτων πρὸς Πτολεμαῖον, ὡς αὐτῷ δοκεῖ συμφέρειν ἐκ τῆς ἰδίας πίστεως. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐχειρίσθη κατὰ τὸ παρόν. Responsum senatus.

(II.) *Audiuntur* LEGATI RHODIORVM.

Κατὰ τοὺς καιροὺς τούτους ἦλθον καὶ παρὰ Ῥοδίων πρέσβεις, ἤδη τῆς θερείας ληγούσης, Ἡγησί- II. Frumentum petunt ex Sicilia.
2 λοχος, καὶ Νικαγόρας, καὶ Νίκανδρος· τήν τε φιλίαν ἀνανεωσόμενοι, καὶ σίτου θέλοντες ἐξαγωγὴν λαβεῖν, ἅμα δὲ καὶ περὶ τῶν διαβολῶν ἀπολογησό-

9. γράψαι. *Vulgo* γράψαι τε. *Delevi conjunct. monente eodem Reisk.*
II. 2. σίτου θέλοντες ἐξαγωγὴν λαβεῖν. *Videtur Vrsinus hæc correxisse. In Bav. est* σῖτον θέλοντες ἐξαγαγεῖν λαβεῖν.

greſſus. Sed de pace quidem cum Perſeo, Marci Aemilii conſilium ſecutus, ne facere quidem verba eſt auſus: amicitiam vero ubi renovaſſet, & congruentia poſtulatis ſuis reſponſa accepiſſet, Alexandriam eſt reverſus. Meleagro ſenatus reſpondit, *Quinto Marcio ſe permiſſurum, ut de iis rebus ad Ptolemæum ſcribat, ita ut eſſe e re populi Romani fideque ſua viderit.* Et hæ quidem res in præſentia hoc pacto ſunt adminiſtratæ.

(II.) *Legatio LXXIII.*

2. Per id tempus, inclinante jam æſtate, *Rhodiorum* etiam *legati* venerunt, Hegeſilochus, Nicanor & Nicander; cum ad renovandam amicitiam, tum ut facultatem exportandi frumenti acciperent; ſimul, ut criminatio-

Ol. 152. 3.

Excusant factionum dissidia.

μενοι, τῶν λεγομένων κατὰ τῆς πόλεως. Ἐκφανέ- 3
στατα γὰρ ἐδόκουν στασιάζειν ἐν τῇ Ῥόδῳ, οἱ μὲν
περὶ τὸν Ἀγαθάγητον καὶ Φιλόφρονα καὶ Ῥοδοφῶν-
τα καὶ Θεαίτητον, ἀπερειδόμενοι πάσας τὰς ἐλπί-
δας ἐπὶ Ῥωμαίους· οἱ δὲ περὶ τὸν Δείνωνα καὶ Πο-
λυάρατον, ἐπὶ Περσέα καὶ Μακεδόνας. ἐξ ὧν πλεο- 4
νάκις ἐν τοῖς ἐκείνων πράγμασιν ἀντιῤῥήσεως γενο-
μένης, καὶ διελκομένων τῶν διαβουλίων, ἐλάμβανον
ἀφορμὰς οἱ βουλόμενοι λογοποιεῖν κατὰ τῆς πόλεως.
Οὐ μὴν ἥ γε σύγκλητος τότε προσεποιήθη τούτων 5
οὐδὲν, καίπερ σαφῶς εἰδυῖα τὰ γενόμενα παρ' αὐ-
τοῖς· σίτου δὲ δέκα μυριάδας μεδίμνων ἐξάγειν ἐκ
Σικελίας ἐφῆκαν. Ταῦτα μὲν οὖν ἡ σύγκλητος ἐχρη- 6
μάτισεν ἰδίᾳ τοῖς Ῥοδίων πρεσβευταῖς. Ἀκολούθως 7
δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀπήντησε τοῖς ἀπὸ τῆς
Ἑλλά-

3. Δείνωνα *rescripsi. Vulgo h. l.* Δίνωνα. *Et* Δίωνα *Bav.* 4. γενομένης. *Sic Bav. Vulgo* γινομένης. 5. ἐφῆκαν *praetuli.* ἀφῆκαν *ex conject. scripserat Vrsinus. Desideratur verbum in codd.* 6. ἰδίᾳ τοῖς Ῥοδίων πρεσβευταῖς. *Sic suasit Reisk. Vulgo* διὰ τῶν Ῥοδίων πρεσβευτῶν.

nibus responderent, quae civitati objiciebantur. Erat namque notissimum, intestina seditione laborare Rhodios; quum *Agathagetus*, Philophron, Rhodophon & Theaetetus spes omnes suas in Romanis defixissent; *Dino* contra & *Polyaratus*, in Perseo & Macedonibus. Ex quo persaepe fiebat, ut, rebus, quae ad deliberandum proponebantur, in contrarias partes disceptatis, & dissidentibus sententiis, occasionem inde sumerent, qui detractum ire civitati cupiebant. Verum patres nihil eorum sibi innotuisse simulabant; qui tamen omnia, quae apud illos fuerant gesta, probe norant: frumenti vero exportandi e Sicilia ad centum mille modiûm potestatem fecerunt. Ac senatus quidem Romanus cum Rhodiorum legatis ita egit: itemque erga omnes alios Graeco-

Ἑλλάδος παραγεγονόσι, τηρεῦσι τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐν τούτοις ἦν. A.V. 585.

II.

BELLVM PERSICVM.

(I.) POPILLII legatio ad Populos GRAECIAE, belli Persici caussa.

Αὖλος κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον, ἀντιστρατηγὸς ὢν, καὶ παραχειμάζων ἐν Θετ]αλίᾳ μετὰ τῶν δυνάμεων, ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς εἰς τοὺς κατὰ τὴν Ἑλλάδα τόπους, Γάϊον Ποπίλλιον, καὶ Γνάϊον Ὀκταύϊον· οἳ πρῶτον μὲν εἰς Θήβας ἐλθόντες, ἐπήνεσαν καὶ παρεκάλεσαν τοὺς Θηβαίους, διαφυλάτ]ειν τὴν πρὸς 3 Ῥωμαίους εὔνοιαν. Ἑξῆς δὲ τούτοις ἐπιπορευόμενοι τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεις, ἐπιδεικνύειν ἐπειρῶντο τοῖς ἀνθρώποις τὴν τῆς συγκλήτου πρᾳότητα καὶ φιλανθρωπίαν, προφερόμενοι τὰ δόγματα τὰ μικρῷ

III. A. Hostilius, proconsul. C. Popillius, Cn. Octavius, legati ad Thebanos; ad Achæos.

III. 1. *Plurima pars hujus Eclogæ desideratur in Cod. Bav.*

Græcorum legatos, qui eamdem sequebantur sectam, similiter se gessit. Hic tum fuit ITALIAE status.

II.

(I.) *Legatio LXXIV & LXXV.*

3. Per idem tempus *Aulus Hostilius* proconsul, hiberna cum copiis *in Thessalia* habens, legatos circum civitates Græciæ misit, *C. Popillium & Cn. Octavium.* Qui, ubi *Thebas* primo venerunt, collaudatos Thebanos hortati sunt, ut in populi Romani amicitia manerent. Secundum hæc, *Peloponnesi* omnes urbes adeunt, & senatusconsulto, de quibus paullo ante sumus locuti, ostentantes, *clementiam humanitatemque senatus* ubique

Ol.152.3. Popillius legatus ad Achæos.

κρῶ πρότερον ῥηθέντα· ἅμα δὲ διὰ τῶν λόγων παρ- 4
ενέφαινον, ὡς εἰδότες τοὺς ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων
παρὰ τὸ δέον ἀναχωροῦντας, ὡσαύτως δὲ καὶ τοὺς
προσπίπτοντας. καὶ δῆλοι πᾶσιν ἦσαν δυσαρεστού- 5
μενοι τοῖς ἀναχωροῦσιν, οὐχ ἧττον ἢ τοῖς ἐκφανῶς
ἀντιπράττουσιν. Ἐξ ὧν τοὺς πολλοὺς εἰς ἐπίστασιν 6
καὶ διαπόρησιν ἦγον, ὑπὲρ τοῦ, τί ποτ' ἂν ἢ λέγον-
τες ἢ πράττοντες εὐστοχοῖεν τῶν παρεστώτων και-
ρῶν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Γάϊον, συναχθείσης τῆς τῶν 7
Ἀχαιῶν ἐκκλησίας, ἐλέγοντο μὲν βεβουλεῦσθαι κατη-
γορήσειν τῶν περὶ τὸν Λυκόρταν καὶ τὸν Ἄρχωνα
καὶ Πολύβιον, καὶ παραδείξειν ἀλλοτρίους ὑπάρχον- 8
τας τῆς τῶν Ῥωμαίων αἱρέσεως, καὶ τὴν ἡσυχίαν
ἄγοντας κατὰ τὸ παρὸν, οὐ φύσει τοιούτους ὄντας,
ἀλλὰ παρατηροῦντας τὰ συμβαίνοντα, καὶ τοῖς
καιροῖς ἐφεδρεύοντας. Οὐ μὴν ἐθάῤῥησαν τοῦτο 9
ποιῆσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν εὔλογον ἀφορμὴν ἔχειν
κατὰ

que prædicant. Simul vero in ſermonibus ſignificationem dabant, *notos ſibi eſſe in ſingulis civitatibus eos, qui ab amicitia Romanorum & ab officio recederent, pariterque eos, qui partes populi Romani ſequerentur.* Eratque omnibus manifeſtum, non minus offenſæ apud ipſos contrahi, ſi quis lentum ſe præberet, quam ſi palam factionis eſſet contrariæ. Quæ res ſollicitos & anxios plerosque reddebat, quibusnam dictis factisve ſuas rationes ad præſentem ſtatum ſatis adcommodare poſſent. Enimvero Popillius ceterique legati dicebantur convocato Achæorum concilio accuſaturi Lycortam, Archonem & Polybium, eosque publice notaturi, ut alienos a conſiliis populi Romani, qui in præſentia quieſcerent, non quod quietis & publicæ tranquillitatis ſtudio ducerentur, ſed quia exitus rerum obſervarent & temporum opportunitatibus imminerent. Id tamen facere non ſunt auſi legati; ut qui nihil haberent, quod

10 κατὰ τῶν προειρημένων ἀνδρῶν. Διὸ συναχθείσης A.V.585.
αὐτοῖς τῆς βουλῆς εἰς Αἴγιον, ἀσπαστικήν τε καὶ
παρακλητικὴν ποιησάμενοι τὴν πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς
ἔντευξιν, ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Αἰτωλίαν.

IV. Popillius legatus ad Aetolos.

Καὶ πάλιν ἐκεῖ συναχθείσης αὐτοῖς τῆς ἐκκλη-
σίας εἰς Θέρμον, παρελθόντες εἰς τοὺς πολλοὺς,
παρακλητικοὺς καὶ φιλανθρώπους διετίθεντο λό-
2 γους. τὸ δὲ συνέχον αὐτοῖς τῆς ἐκκλησίας, ὁμήρους
ἔφασαν δεῖν δοθῆναι σφίσι παρὰ τῶν Αἰτωλῶν.
3 Τούτων δὲ καταβάντων, Πρόανδρος ἐπαναστὰς,
ἐβούλετό τινας εὐχρηστίας πρὸς αὐτοῦ γεγενημένας
εἰς τοὺς Ῥωμαίους προφέρεσθαι, καὶ κατηγορεῖν τῶν
4 διαβαλλόντων αὐτόν. Ἐφ' ὃν Γάϊος πάλιν ἐπανα-
στὰς, καὶ καλῶς εἰδὼς ἀλλότριον αὐτὸν ὄντα Ῥω-
μαίων, ὅμως ἐπῄνεσε, καὶ πᾶσι τοῖς εἰρημένοις ἀν-
5 θωμολογήσατο. Μετὰ δὲ τοῦτον προελθὼν Λυ-
κίσκος, ἐπ' ὀνόματος μὲν οὐδενὸς ἐποιήσατο κατη-

quod prædictis viris cum aliqua similitudine veri objicerent. Itaque posteaquam coactum *Aegii* concilium adiissent, benigneque omnes salutassent, cohortatique essent, in Aetoliam trajecerunt.

4. Ibi quoque congregatum *Thermi* concilium adeunt, benigna & prolixa oratione multitudinem ad officium hortaturi. Ceterum caussa præcipua convocati concilii erat, quod *obsides sibi dari ab Aetolis* postulabant. Postquam de suggestu descenderunt legati; surgit *Proander*, & commemoratis aliquot suis in populum Romanum meritis, invehi in eos incipiebat, qui se falsis criminationibus onerarent. At *Cajus*, iterum surgens, licet probe perspectum ejus alienum a Romanis animum haberet, laudavit tamen, & omnibus, quæ dixerat, est adsensus. Post hunc procedit in medium *Lyciscus*, nominatim quidem neminem accu-

Ol. 152. 3. Popillius legatus ad Aetolos.

γορίαν· καθ᾽ ὑπόνοιαν δὲ, πολλῶν. Ἔφη γὰρ, περὶ 6
μὲν τῶν κορυφαίων καλῶς βεβουλεῦσθαι Ῥωμαίους,
ἀπαγαγόντας αὐτοὺς εἰς τὴν Ῥώμην, λέγων τοὺς
περὶ τὸν Εὐπόλεμον καὶ Νίκανδρον· τοὺς δὲ συνα- 7
γωνιστὰς καὶ τοὺς παραστάτας τοὺς ἐκείνων ἔτι
μένειν κατὰ τὴν Αἰτωλίαν, οὓς δεῖν ἅπαντας τῆς
αὐτῆς τυχεῖν ἐκείνοις ἐπιστροφῆς, ἂν μὴ προῶνται
τὰ τέκνα Ῥωμαίοις εἰς ὁμηρίαν. μάλιστα δὲ κατ᾽ 8
Ἀρχιδάμου καὶ Πανταλέοντος ἐποίει τὰς ἐμφάσεις.
Τούτου δὲ παραχωρήσαντος, Πανταλέων ἀναστὰς, 9
τὸν μὲν Λυκίσκον διὰ βραχέων ἐλοιδόρησε, φήσας,
αὐτὸν ἀναισχύντως καὶ ἀνελευθέρως κολακεύειν
τοὺς ὑπερέχοντας· ἐπὶ δὲ τὸν Θόαντα μετέβη, τοῦ- 10
τον ὑπολαμβάνων εἶναι τὸν ἀξιοπίστως ἐνιέντα τὰς
κατ᾽ αὐτῶν διαβολὰς, τῷ δοκεῖν μηδεμίαν ὑπάρχειν
αὐτοῖς πρὸς τοῦτον διαφοράν. Καὶ τὰ μὲν ὑπομνή- 11
σας τῶν κατ᾽ Ἀντίοχον καιρῶν, τὰ δὲ ὀνειδίσας εἰς
ἀχα-

accuſans; ſuſpiciones vero in multos jaciens. Dixit enim, *recte quidem Romanos conſuluiſſe in eo, quod gentis principes* (*Eupolemum* & *Nicandrum* intelligens) *Romam abduxiſſent: ſed remanere adhuc in Aetolia adjutores illorum, & eorumdem conſiliorum participes; quos omnes, niſi liberos ſuos ultro obſides Romanis tradant, ſimili ratione ad bonam mentem eſſe revocandos.* Maxime autem *Archidamum* & *Pantaleontem* ſermo ejus deſignabat. Hic vero quum dicendi vices alii conceſſiſſet; ſurgit *Pantaleon*, & poſtquam paucis verbis Lyciſco feciſſet convicium, quem ſine pudore & illiberaliter potentioribus adulari dixit, ad Thoantem ſe convertit, hunc ratus eſſe, cujus calumniis peteretur, quæ fidem eo magis mererentur, quod nulla mutui inter ipſos odii eſſet ſuſpicio. Hic igitur, partim revocatis in memoriam Antiochici belli temporibus, partim ingrati animi vitio

ἀχαριστίαν αὐτῷ, διότι δεθεὶς ἔκδοτος Ῥωμαίοις, A. V. 585. Popillius legatus ad Aetolos.
πρεσβεύσαντες αὐτοῦ καὶ Νικάνδρου, τύχῃ τῆς σω-
12 τηρίας ἀνελπίστως· ταχέως ἐξεκαλέσατο τοὺς Αἰ-
τωλοὺς εἰς τὸ μὴ μόνον θορυβεῖν τὸν Θόαντα, ὅτε
βουληθείη τι λέγειν, ἀλλὰ καὶ βάλλειν ὁμοθυμαδόν.
13 Γενομένων δὲ τούτων, βραχέα καταμεμψάμενος ὁ
Γάϊος τοὺς Αἰτωλοὺς ἐπὶ τῷ βάλλειν τὸν Θόαντα,
οὗτος μὲν εὐθέως μετὰ τοῦ συμπρεσβευτοῦ ἀπῆρεν
εἰς Ἀκαρνανίαν, ἐκσιωπηθεὶς περὶ τῶν ὁμήρων· τὰ
δὲ κατὰ τὴν Αἰτωλίαν ἐν ὑποψίαις ἦν πρὸς ἀλλή-
λους καὶ ταραχαῖς ὁλοσχερέσιν.

V. Ad Acarnanes.

Κατὰ δὲ τὴν Ἀκαρνανίαν συναχθείσης τῆς ἐκκλησίας εἰς Θούριον, Αἰσχρίων μὲν καὶ Γλαῦκος καὶ Χρέμης, φίλοι ὄντες Ῥωμαίων, παρεκάλουν τοὺς πε-

ρὶ

IV. 12. Αἰτωλοὺς. *Perperam vulgo* Ἀχαιοὺς. Ibid. βουληθείη. *Vulgo* βουληθεὶς. Ibid. ἀλλὰ *deest vulgo*, & lacunæ signum *adposuit Casaub. Omnia ex conject. correxi, monente partim Reiskio.*
V. 1 seqq. *Hoc CAPVT perperam vulgo separatim exhibetur post* Cap. VII. & *numeratur* Ecloga LXXV de Legationibus. *In contextu autem* Legationis LXXIV *sola exhibentur verba priora*, Κατὰ δὲ τὴν Ἀκαρνανίαν, *tum statim illa sequuntur, a quibus nos* Cap. VI. *incepimus*, ὅτι ἔδοξε τοῖς Ἕλλησιν, *ante quæ verba notam lacunæ posuit Casaub.* 1. Χρέμης *ex Vrsini emend. est.* Χρεμίας *h. l. dant libri. Alibi* Χρέμας, *alibi* Χρεμάτας *apud Polyb. vocatur.*

vitio illi exprobrato, quod, quum deditione traditus Romanis fuisset, per suam & Nicandri legationem insperatam salutem esset adeptus, cito concitavit Aetolos, ut non solum Thoanti obstreperent, quoties verba facere conaretur; verum etiam communi consensu lapidibus eum peterent. Quæ ubi acciderunt, *Popillius*, brevi sermone castigatis Aetolis, quod lapidibus peterent Thoantem, mox cum legationis collega in Acarnaniam est profectus, facto de obsidibus silentio, erantque omnia in Aetolia suspicionum mutuarum & tumultuum plena.

5. In *Acarnaniam* inde profecti legati. Ibi concilio *Thurii* congregato, Aeschrion, Glaucus & Chremes, qui Romanis favebant, *Popillium*

Ol. 152. 3. Popillius legatus ad Acarnanes.

ρὶ τὸν Γάϊον, ἔμφρουρον ποιῆσαι τὴν Ἀκαρνανίαν· 2
εἶναι γὰρ παρ' αὐτοῖς τοὺς ἀποφέροντας τὰ πράγ-
ματα πρὸς Περσέα καὶ Μακεδόνας. Διογένης δὲ 3
τὴν ἐναντίαν ἐποιήσατο τούτοις συμβουλίαν. οὐ γὰρ
ἔφη δεῖν φρουρὰν εἰσάγειν εἰς οὐδεμίαν πόλιν· ταῦ-
τα γὰρ ὑπάρχειν τοῖς πολεμίοις γεγενημένοις, καὶ
καταπολεμηθεῖσιν ὑπὸ Ῥωμαίων. οὐδὲν δὲ πεποιη- 4
κότας Ἀκαρνᾶνας, οὐκ ἀξίους εἶναι φρουρὰν εἰσδέ-
χεσθαι κατ' οὐδένα τρόπον. τοὺς δὲ περὶ Χρέμην καὶ 5
Γλαῦκον, ἰδίαν ἐθέλοντας κατασκευάζεσθαι δυνα-
στείαν, διαβάλλειν τοὺς ἀντιπολιτευομένους, καὶ θέ-
λειν ἐπισπᾶσθαι φρουρὰν τὴν συνεπισχύουσαν ταῖς
αὐτῶν πλεονεξίαις. Ῥηθέντων δὲ τούτων, οἱ περὶ 6
τὸν Γάϊον, θεωροῦντες τοὺς ὄχλους δυσαρεστουμέ-
νους ταῖς φρουραῖς, καὶ βουλόμενοι στοιχεῖν τῇ τῆς
συγκλήτου προθέσει, συγκαταθέμενοι τῇ τοῦ Διο-
γένους

2. *γὰρ παρ' αὐτοῖς. γὰρ correxit Casaub. δὲ Vrs. cum msstis. παρ' αὐτοῖς cum Reisk. correxi. Vulgo περὶ αὐτοὺς.* 3. *γεγενημένοις dedit Bav. γενομένοις Vrsin.* 5. *Χρέμην. Χρέμιν h. l. Bav.* 6. *βουλόμενοι στοιχεῖν. Mendose Vrsinus cum msstis βουλομένους τυχεῖν. στοιχεῖν correxit Casaub. βουλόμενοι scripsi, monente Reiskio.*

pillium hortabantur, ut *præsidia in Acarnaniam induceret: non deesse enim inter cives, qui ad Perseum & Macedonas rem traherent.* Contrarium huic consilium Diogenes dabat: *neque enim ullam in urbem præsidium,* ajebat, *esse inducendum; quod iis fieret, qui hostes Romanis & bello victi essent. Acarnanas fecisse nihil, cur ulla ratione mererentur præsidia recipere. At Chremen & Glaucum, studio firmandæ suæ privatim potentiæ, eos, qui a se diffideant in republica, per calumniam criminari, & præsidium velle attrahere, cujus ope suam cupiditatem sint expleturi.* Postquam hæc dicta essent; cernens *Popillius*, iniquo animo ferri præsidia a populis, volensque senatus propositum sequi, Diogenis sententiæ

γένους γνώμῃ, καὶ συνεπαινέσαντες, ἀπῆρεν ἐπὶ Λα- A.V.585.
ρίσσης πρὸς τὸν ἀνθύπατον.

Ἔδοξε τοῖς Ἕλλησι περὶ τῆς πρεσβείας ἐπιστά- VI.
2 σεως χρείαν ἔχειν τὸ γιγνόμενον. Παραλαβόντες
οὖν τοὺς κατὰ τὴν ἄλλην πολιτείαν ὁμογνωμονοῦν-
τας· οὗτοι δ' ἦσαν Ἀρκεσίλαος, Ἀρίστων Μεγαλο-
πολῖται, Στράτιος Τριτταιεὺς, Ξένων Πατρεὺς,
Ἀπολλωνίδης Σικυώνιος· ἐβουλεύοντο περὶ τῶν ἐνε-
3 στώτων. Ὁ οὖν Λυκόρτας ἔμεινεν ἐπὶ τῆς ἐξ ἀρ-
χῆς προθέσεως, κρίνων, μήτε Περσεῖ, μήτε Ῥω-
μαίοις συνεργεῖν μηδὲν ὁμοίως, μηδ' ἀντιπράσσειν
4 μηδετέροις. τὸ μὲν γὰρ συνεργεῖν ἀλυσιτελὲς ἐνόμι-
ζεν εἶναι πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν, προορώμενος τὸ μέγε-
θος τῆς ἐσομένης ἐξουσίας περὶ τοὺς κρατήσαντας·
5 τὸ δ' ἀντιπράττειν ἐπισφαλὲς, διὰ τὸ πολλοῖς καὶ
τοῖς

VI. 2. Μεγαλοπολῖται ex *Reiskii conject. scripsi*, *pro* Μεγαλοπολίτης. Ibid. Πατρεὺς *correxi*, *monente Gron. Vulgo* Παταρεύς.

tiæ atque consilio adsensus, collaudatis Acarnanibus, *Larissam* ad proconsulem est profectus.

6. Advertit animos Græcorum ista legatio; ut, quid ageretur, ducerent accuratius sibi considerandum. Iis igitur adsumtis, qui in reliqua administratione publicæ rei consentiebant, (hi erant *Arcesilaus* & *Ariston* Megalopolitani, *Stratius* Trittæensis, *Xeno* Patrensis, *Apollonides* Sicyonius,) de re proposita consultabant. Et *Lycortas* quidem, in sententia manens, quam a principio habuerat, censebat, *Perseo Romanisque pariter neque opem ferendam, neque resistendum*. Nam auxiliari quidem, exitiosum esse omnibus Græcis autumabat; quanta esset futura victoris potentia, animo prospiciens: resistere vero, periculosum rebatur; quod jam superioribus

Ol.152.3. τοῖς ἐπιφανεστάτοις Ῥωμαίων ἀντωφθαλμηκέναι
περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων κατὰ τοὺς ἀνώτερον
καιρούς. Ὁ δ' Ἀπολλωνίδης καὶ Στράτιος ἀντι- 6
πράττειν μὲν ἐπιτηδὲς Ῥωμαίοις οὐκ ᾤοντο δεῖν·
τοὺς δ' ὑπερκυβιστῶντας, καὶ διὰ τῶν κοινῶν πραγ-
μάτων ἰδίαν χάριν ἀποτιθεμένους παρὰ Ῥωμαίοις,
καὶ τοῦτο πράττοντας παρὰ τοὺς νόμους καὶ παρὰ
τὸ κοινῇ συμφέρον, τούτους ἔφασαν δεῖν κωλύειν,
καὶ πρὸς τούτους ἀντοφθαλμεῖν εὐγενῶς. Ὁ δ' Ἄρ- 7
χων, ἀκολουθεῖν, ἔφη, δεῖν τοῖς καιροῖς, καὶ μὴ δι-
δόναι τοῖς ἐχθροῖς ἀφορμὴν εἰς διαβολήν, μηδὲ προέ-
σθαι σφᾶς αὐτοὺς εἰς τὴν αὐτὴν ἐλθεῖν διάθεσιν
τοῖς περὶ Νίκανδρον· οἵτινες, πρὶν ἢ λαβεῖν πεῖραν
τῆς τούτων ἐξουσίας, ἐν ταῖς μεγίσταις εἰσὶ ταλαι-
πωρίαις. Ταύτης δὲ τῆς γνώμης μετέσχον Πολύαι- 8
νος, Ἀρκεσίλαος, Ἀρίστων, Ξένων. Διὸ καὶ τὸν μὲν 9
Ἄρχω-

6. Στράτιος *correxi. Vulgo h. l.* Στράτων. Ibid. *Verba* οὐκ ᾤοντο δεῖν *usque* παρὰ Ῥωμαίοις *absunt ab Vrsini edit. Videtur ergo ea ex Schotti cod. accepisse Casaub. Nam in Bav. deest hæc Ecloga.* Ibid. ἰδίαν *cum Reiskio correxi Vulgo* ἰδίᾳ. Ibid. τοῦτο πράττοντας. τούτοις πράττ. *voluit Reisk.* his studentes.

bus temporibus in publicis consiliis ausi essent multis iisque clarissimis proceribus Romanis se opponere. *Apollonides* & *Stratius*, ut Græci ex professo Romanis adversarentur, non probabant: verum, *si qui præcipites sese dare vellent, & proditione salutis publicæ privatam sibi Romanorum gratiam irent quæsitum; horum impediendos esse conatus, & fortiter iis esse resistendum.* Archoni placebat, ut *temporum rationem haberent, nec hostibus calumniandi darent occasionem; denique caverent, ne sua culpa idem infortunium incurrerent cum Nicandro; qui priusquam Romanorum potentiam esset expertus, in maximas calamitates incidisset.* Eadem fuit sententia & Polyæni, Arcesilai, Aristonis, & Xenonis. Propterea

Ἄρχωνα πρὸς τὴν στρατηγίαν ἔδοξεν αὐτοῖς εὐθέως A.V.585.
προπορεύεσθαι· τὸν δὲ Πολύβιον πρὸς τὴν ἱππαρ-
χίαν.

Τούτων δὲ νεωστὶ γεγονότων, καὶ προδιειληφότων
τῶν περὶ τὸν Ἄρχωνα, διότι δεῖ συμπράττειν Ῥω-
μαίοις καὶ τοῖς τούτων φίλοις, τυχικῶς πως συνέβη,
τὸν Ἄτταλον πρὸς ἑτοίμους ὄντας ποιήσασθαι τοὺς
2 λόγους. Διὸ καὶ προθύμως αὐτῷ κατανεύσαντες,
ὑπέσχοντο συμπράξειν ὑπὲρ τῶν παρακαλουμένων.
3 Τοῦ δ' Ἀττάλου πέμψαντος πρεσβευτὰς, καὶ πα-
ραγενομένων τούτων εἰς τὴν πρώτην ἀγορὰν, καὶ
διαλεγομένων τοῖς Ἀχαιοῖς περὶ τοῦ τὰς τιμὰς ἀπο-
κατασταθῆναι τῷ βασιλεῖ, καὶ παρακαλούντων,
4 ποιῆσαι τοῦτο διὰ τῆς Ἀττάλου χάριτος· ὁ μὲν
ὄχλος ἄδηλος ἦν, ἐπὶ τίνος ὑπάρχει γνώμης· πρὸς
δὲ τὴν ἀντιλογίαν ἀνίσταντο πολλοὶ, καὶ διὰ πολλὰς
5 αἰτίας. Οἱ μὲν γὰρ, ἐξ ἀρχῆς αἴτιοι γενόμενοι τῆς
ἀναι-

Archo, prætor Achæor. Polybius, mag. eq.

VII. Archo, amicus Roman.

Attalus agit cum Achæis de honoribus Eumenis.

VII. 4. *ὑπάρχει correxi. ὑπάρχειν dabat codex, quod in ὑπάρχῃ mutavit Vrſin.*

pterea placuit, ut ad *præturam* gentis ſtatim procederet *Archo*, ad equitum vero præfecturam *Polybius*.

7. Hæc quum ita nuperrime eſſent geſta, & jam haberet conſtitutum *Archo*, auxiliandum eſſe Romanis & eorum amicis; opportune evenit, ut *Attalus*, regis Eumenis frater, paratum offenderet, quando ipſum convenit. Itaque lætus Archo aſſentiri illi, & ad impetranda, quæ poſtulabat, ſuam operam ei polliceri. Miſſi deinde ſunt ab Attalo legati ad proximum Achæorum concilium. Qui ubi apud Achæos verba feciſſent *de reſtituendis Eumeni honoribus*, rogaſſentque, ut *in Attali gratiam* hoc facerent; quæ ſuper eo multitudinis voluntas eſſet, haud ſatis poterat cognoſci; ad contradicendum vero multi multis de cauſſis ſurrexerunt. Nam qui auctores initio fuerant tollendorum Eumenis honorum,

Ol. 152. 3. De honoribus Eumenis.

ἀναιρέσεως τῶν τιμῶν, βεβαιοῦν ἐβούλοντο τὴν αὐτῶν γνώμην· οἱ δὲ, ἐκ τῶν κατ' ἰδίαν ἐγκλημάτων ὑπέλαβον καιρὸν ἔχειν ἀμύνεσθαι τὸν βασιλέα· τινὲς δὲ, διὰ τὸν πρὸς τοὺς συμπράττοντας φθόνον, ἐφιλοτιμοῦντο μὴ κρατῆσαι τὸν Ἄτταλον τῆς ἐπι-
βολῆς. Ὁ δ' Ἄρχων ἀνέστη μὲν βοηθήσων τοῖς 6
πρεσβευταῖς· ἐκάλει γὰρ τὰ πράγματα τὴν τοῦ
στρατηγοῦ γνώμην. βραχέα δ' εἰπὼν ἀνεχώρησε, 7
διευλαβηθεὶς, μὴ δόξῃ κέρδους τινὸς ἕνεκεν συμβουλεύειν, διὰ τὸ πλῆθος ἱκανὸν χρημάτων εἰς τὴν ἀρ-
χὴν δεδαπανηκέναι. Πολλῆς δ' οὔσης ἀπορίας, ὁ 8
Πολύβιος ἀναστὰς ἐποιήσατο μὲν καὶ πλείονας λόγους, μάλιστα δὲ προσέδραμεν πρὸς τὴν τῶν πολλῶν γνώμην, ὑποδείξας τὸ γεγονὸς ἐξ ἀρχῆς ψήφισμα τῶν Ἀχαιῶν ὑπὲρ τῶν τιμῶν, ἐν ᾧ γεγραμμένον ἦν, ὅτι δεῖ τὰς ἀπρεπεῖς ἀρθῆναι τιμὰς, καὶ
τὰς παρανόμους, οὐ μὰ Δί' ἁπάσας. τοὺς δὲ περὶ 9
Σωσι-

Polybii oratio.

rum, ii ratam manere ſuam ſententiam volebant: alii, ſuo privatim nomine regi offenſi, ejus ulciſcendi opportunum tempus nactos ſe putabant: quosdam impellebat invidia erga patronos hujus cauſſa, ut omni ſtudio contenderent, ne Attalus rem perficeret. Tandem ſurgit *Archo*, ut legatorum petitionem adjuvaret: res namque ipſa poſtulabat, ut prætor ſententiam diceret. Is pauca locutus diſcedit, veritus, ne, quia magnis impenſis magiſtratus ipſi conſtabat, ſpe lucelli cujusdam ductus, id conſilium dare videretur. In ſumma omnium perturbatione & conſilii inopia, ſurgit *Polybius*, qui longam orationem habuit, multitudini præcipue gratam, qua *de facto ab Achæis decreto ſuper tollendis honoribus* differens, *eſſe in eo ſcriptum* oſtendebat, *honores illos tollendos, qui eſſent indecori & contra leges, nequaquam vero omnes tollendos.* Sed *Soſigenem & Diopithem*

Σωσιγένη καὶ Διοπείθη Ῥοδίους, δικαστὰς ὑπάρχοντας κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν, καὶ διαφερομένους ἔκ τινων ἰδίων πρὸς τὸν Εὐμένη, λαβομένους, ἔφη, τῆς ἀφορμῆς ταύτης, πάσας ἀνατετροφέναι τὰς τιμὰς A.V. 585. Polybii oratio.
10 τοῦ βασιλέως· καὶ τοῦτο πεποιηκέναι παρὰ τὸ τῶν Ἀχαιῶν δόγμα, καὶ παρὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῖς ἐξουσίαν, καὶ τὸ μέγιστον, παρὰ τὸ δίκαιον καὶ τὸ
11 καλῶς ἔχον. οὐ γὰρ ὡς ἠδικημένους τοὺς Ἀχαιοὺς βουλεύσασθαι τὰς τιμὰς αἱρεῖν τὰς Εὐμένους· ἀλλὰ μείζους αὐτοῦ ζητοῦντος τῶν εὐεργεσιῶν, τούτῳ προσκόψαντας ψηφίσασθαι τὸ πλεονάζον παρελεῖν.
12 Διόπερ ἔφη δεῖν, καθάπερ οἱ δικασταὶ, τὴν ἰδίαν ἔχθραν ἐπίπροσθεν ποιήσαντες τοῦ τῶν Ἀχαιῶν εὐσχήμονος, ἀνέτρεψαν πάσας τὰς τιμὰς, οὕτω τοὺς Ἀχαιοὺς, κυριώτατον ἡγησαμένους τὸ σφίσι καθῆκον καὶ πρέπον, διορθώσασθαι τὴν τῶν δικαστῶν ἁμαρτίαν, καὶ καθόλου τὴν πρὸς τὸν Εὐμένη γεγενημένην

9. Ῥοδίους. *Suspectum hoc loco vocab.*

pithem Rhodios, qui per id tempus judicia exercebant, offensos privatis ex caussis Eumeni, hanc arripuisse occasionem, & omnes regis honores evertisse. Id vero fecisse illos contra Achæorum decretum, mandatæque sibi potestatis fines excessisse, &, quod præcipuum, jus omne atque honestatem migrasse. Neque enim accepta aliqua injuria irritatos statuisse Achæos Eumeni honores detrahere; sed, quod majores ipse, quam pro beneficiis suis in Achæorum gentem collatis, postulasset, ea re offensos decrevisse, ut, quod modum excedebat, detraheretur. Oportere igitur, ajebat Polybius, *ut, quemadmodum judices illi, potiore odii sui ratione habita, quam decori & officii Achæorum, omnes simul honores everterant, ita Achæi officium suum atque honestatem omnibus rebus anteponentes, culpam illorum judicum, & quidquid omnino priore contemtu in Eumenem peccatum esset, id emendarent;*

Ol.152.3. νημένην ἀλογίαν· ἄλλως περ, καὶ μέλλοντας μὴ μόνον 13
ἐπ' αὐτὸν τὸν βασιλέα τὴν χάριν ἀποδίδοσθαι ταύ-
την, ἔτι δὲ μᾶλλον εἰς τὸν ἀδελφὸν Ἄτταλον. Τοῦ 14
δὲ πλήθους εὐδοκήσαντος τοῖς λεγομένοις, ἐγράφη
δόγμα, προστάττον τοῖς ἄρχουσι, πάσας ἀποκα-
ταστῆσαι τὰς Εὐμένους τοῦ βασιλέως τιμὰς, πλὴν
εἴ τινες ἀπρεπές τι περιέχουσι τῷ κοινῷ τῶν
Ἀχαιῶν, ἢ παράνομον. Τοῦτον μὲν δὴ τὸν τρόπον 15
καὶ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν Ἄτταλος διωρθώσατο
τὴν γενομένην ἀλογίαν περὶ τὰς ὑπαρχούσας Εὐμέ-
νει τ' ἀδελφῷ τιμὰς κατὰ τὴν Πελοπόννησον.

Restituuntur Eumeni honores.

(II.) PERSEI *legationes ad* GENTHIVM *regem.*

VIII. Περσεὺς πρὸς Γένθιον τὸν βασιλέα ἀπέστειλε
πρεσβευτὰς, Πλευρατόν τε τὸν Ἰλλυριὸν, ὄντα φυ-
γάδα παρ' αὐτῷ, καὶ τὸν Βεροιαῖον Ἀδαῖον· δοὺς 2
ἐντο-

VIII. Genthium ad societatem invitat Perseus.

13. ἄλλως περ. *ἄλλως τε voluit Reisk.* Ibid. ἐπ' αὐτόν. εἰς αὐτὸν *malim cum Reisk.*

VIII. 1. Γένθιον. Γέντιον *ed. Gron. & Ern. h. l. & deinde, invitis msstis.*

rent; quum præsertim non regem dumtaxat eo facto essent demerituri, verum etiam fratrem quoque illius Attalum. Hæc ſententia multitudini quum placuiſſet, factum eſt decretum, quo jubebantur magiſtratus omnia, quæ ad Eumenis honorem ſpectabant, inſtaurare, niſi quid forte in iis eſſet, quod aut Achæorum commune parum deceret, aut legibus repugnaret. Ita igitur Attalus, quæ temere in Peloponneſo peccata fuerant circa Eumenis fratris honores, tunc temporis emendavit.

(II.) *Legatio LXXVI & LXXVII.*

8. *Perſeus* legatos ad *Genthium regem* miſit, Pleuratum Illyrium, exſulantem apud ſe, & Adæum Berœenſem;

ἐντολὰς, διασαφεῖν τὰ πεπραγμένα κατὰ τὸν πό- A.V.585.
λεμον πρός τε Ῥωμαίους αὐτῷ, καὶ πρὸς Δαρδα-
νίους, ἔτι δὲ καὶ πρὸς Ἠπειρώτας, καὶ πρὸς Ἰλλυ-
ριοὺς κατὰ τὸ παρὸν, καὶ παρακαλεῖν αὐτὸν πρὸς
τὴν τούτου καὶ Μακεδόνων φιλίαν καὶ συμμαχίαν.
3 Οἳ καὶ ποιησάμενοι τὴν πορείαν ὑπὲρ τὸ Σκάρδον Scardus
ὄρος διὰ τῆς Ἐρήμου καλουμένης Ἰλλυρίδος, ἣν οὐ , l. Scordus mons.
πολλοῖς χρόνοις ἀνώτερον ἀνάστατον ἐποίησαν Μα-
κεδόνες, διὰ τὸ δυσέργους ποιῆσαι τοῖς Δαρδανεῦσι
4 τὰς εἰς τὴν Ἰλλυρίδα εἰσβολάς· πλὴν οἵ γε περὶ
τὸν Ἀδαῖον διὰ τούτων τῶν τόπων μετὰ πολλῆς κα-
κοπαθείας ἦλθον εἰς Σκόρδαν, καὶ πυθόμενοι, τὸν Scorda l.
Γένθιον ἐν Λίσσῳ διατρίβειν, διεπέμψαντο πρὸς αὐ- , Scodra. Lissus
5 τόν. τοῦ δὲ ταχέως αὐτοὺς μεταπεμψαμένου, συμ- opp.
μίξαντες διελέγοντο περὶ ὧν εἶχον τὰς ἐντολάς.
6 Ὁ δὲ Γένθιος οὐκ ἐδόκει μὲν ἀλλότριος εἶναι τῆς πρὸς

2. *πρός τε Ῥωμ. πρὸς τοὺς Ῥωμ. Bav.* 3. *Σκάρδον. Vulgo Σκόρδον invitis mstis.* Ibid. *διὰ τὸ δυσέργ. χάριν τοῦ requiri monuit Reiskius.* 4. *Σκόρδαν debetur Caſaubono. Σκόδραν vocant alii ſcriptores. Σκόρδας Bav. Κόρθας cod. Vrſ.*

ſem; quibus mandavit, ut exponerent, quæ bello egiſſet adverſus Romanos Dardanosque, adjicerentque recentis expeditionis in Epiro & Illyrico opera, & hortarentur *Genthium* ad amicitiam ac ſocietatem ſecum & cum Macedonibus jungendam. Hi transgreſſi jugum *Scardi* [*Scordi*] montis per Illyrici quas vocant ſolitudines, (eam regionem non multo ante de induſtria Macedones populando a cultoribus vacuam fecerant, quo tranſitus difficiles Dardanis in Illyricum redderent;) per ea inquam loca cum ingenti vexatione Adæus & Pleuratus *Scordam* [*Scodram*] pervenerunt. Qui cognito, *Liſſi* morari Genthium, ad illum miſerunt: ac mox ab illo acciti, ut eo ventum, mandata exponunt. Videbatur quidem *Genthius* non eſſe alienus ab amicitia cum

Ol. 152. 3. Genthii reſponſum.

τὸν Περσέα φιλίας, ἐσκήπτετο δὲ, τοῦ μὴ παρα-
χρῆμα συγκατατίθεσθαι τοῖς ἀξιουμένοις, τὴν ἀχο-
ρηγησίαν, καὶ μὴ δύνασθαι χωρὶς χρημάτων ἀναδέ-
ξασθαι τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον. Οἱ μὲν οὖν 7
περὶ τὸν Ἀδαῖον, ταύτας λαβόντες τὰς ἀποκρίσεις,
ἐπανῆγον. Ὁ δὲ Περσεὺς, παραγενόμενος ἐς Στύ- 8
βεῤῥαν, τήν τε λείαν ἐλαφυροπώλησε, καὶ τὴν δύ-
ναμιν ἀνέπαυσε, προσδεχόμενος τοὺς περὶ τὸν Πλεύ-

Denuo legatos mittit Perſeus.

ρατον. Παραγενομένων δ᾽ αὐτῶν, ἀκούσας τὰ πα- 9
ρὰ τοῦ Γενθίου, πάλιν ἐξαυτῆς ἔπεμπε τὸν Ἀδαῖον,
καὶ σὺν τούτῳ τὸν Γλαυκίαν, ἕνα τῶν σωματοφυ-
λάκων, καὶ τρίτον τὸν Ἰλλυριὸν, διὰ τὸ τὴν διάλε-
κτον εἰδέναι τὴν Ἰλλυρίδα· δοὺς ἐντολὰς τὰς αὐτὰς, 10
ὥσπερ οὐ κυρίως τοῦ Γενθίου διασεσαφηκότος, τίνος
προσδεῖται, καὶ τίνος γενομένου δύναται συγκατα-
βῆναι εἰς τὰ παρακαλούμενα. Τούτων δ᾽ ἀφορμη- 11

Ancyra opp.

σάντων, ἀναζεύξας αὐτὸς μετὰ τῆς δυνάμεως ἐποιεῖ-
το τὴν πορείαν ἐπ᾽ Ἀγκύραν.

Κατὰ

7. μὲν οὖν. οὖν *ex conject. inſerui.* 8. Στύβεῤῥαν *correxit Vrſ.* Τύβεῤῥαν *erat in msstis.*

cum Perſeo contrahenda; verum, ne ſtatim legatorum poſtulatis adnueret, hoc prætextu eſt uſus, quod *a rebus bello neceſſariis eſſet imparatus, quodque ſine pecunia bellum adverſus Romanos ſuſcipere non poſſet.* Hoc accepto reſponſo, Adæus ad Perſeum redit. *Stuberam* rex tunc venerat, & prædam ac ſpolia ibi vendebat, ſuosque milites reficiebat, Pleurati reditum exſpectans. Qui ut eſt reverſus; poſtquam intellexit *Perſeus,* quæ reſponderat *Genthius,* extemplo Adæum remittit, cum eoque Glauciam, ex numero cuſtodum corporis, addito [eodem] Illyrio, quod linguæ Illyricæ is eſſet peritus. His mandata dat eadem, quæ ante: quaſi parum perſpicue declaraſſet *Genthius,* qua ſibi re eſſet opus, & quo pacto flecti poſſet, ut poſtulatis eorum adnueret. Iis iter aggreſſis, ipſe cum exercitu *Ancyram* petit.

9. Sub

A.V. 585.

IX.

Tertia legatio Persei ad Genthium.

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἧκον οἱ πρὸς τὸν Γέν-
θιον ἀποσταλέντες πρέσβεις, οὔτ᾽ ᾠκονομηκότες
πλεῖον οὐδὲν τῶν πρότερον, οὔτ᾽ ἀναγγέλλοντες πλεῖον
2 οὐδὲν ὧν καὶ πρότερον· διὰ τὸ τὸν Γένθιον μένειν ἐπὶ
τῆς αὐτῆς αἱρέσεως, ὄντα μὲν ἕτοιμον τῷ Περσεῖ
κοινωνεῖν τῶν αὐτῶν πραγμάτων, χρημάτων δὲ φάσ-
3 κοντα χρείαν ἔχειν. Ὧν ὁ Περσεὺς παρακούσας,
πάλιν ἔπεμπε τοὺς περὶ τὸν Ἱππίαν, βεβαιωσομέ-
νους ὑπὲρ τῶν ὁμολογιῶν, τὸ συνέχον παραλιπὼν,
δι᾽ οὗ ἐξῆν μόνου εὐνοοῦντα ποιῆσαι τὸν Γένθιον.
4 ὥστε διαπορεῖν, πότερα δεῖ λέγειν ἐπὶ τῶν τοιούτων
ἀλογιστίαν, ἢ δαιμονοβλάβειαν. δοκῶ μὲν, ὅτι δαι-
μονοβλάβειαν, οἵ τινες ἐφίενται μὲν τοῦ μεγάλα
τολμᾷν, καὶ παραβάλλονται μὲν τῇ ψυχῇ· παρίασιν

Persei occæcatio.

IX. 1. *ἀναγγέλλ. πλεῖον οὐδὲν. Vocab. πλεῖον h. l. ex Vrſini ingenio adjectum eſt.* 3. *Verba δι᾽ οὗ ἐξῆν μόνου ingenio debentur Caſauboni: pro quibus Vrſinus cum msstis hæc habet, φάσκων ἐξηγμένον.* 4. *Bav. utrobique δαιμονοβλαβίαν.* Ibid. *δοκῶ μέντοι malim cum Reisk.* Ibid. *παρίασιν. παριᾶσιν Vrſ.*

9. Sub id tempus, qui ad *Genthium* miſſi fuerant, redierunt; quum neque feciſſent quidquam amplius quam antea, neque amplius quidquam renunciarent, quam antea. Manebat quippe *Genthius* in eadem voluntate, & paratus quidem erat conſilia ſua omnia cum Perſeo conſociare; ſed, *pecunia ſibi opus eſſe*, dicebat. Quam rem *Perſeus* contemtim audiens, Hippiam iterum mittit ad fœdus firmandum, nulla ejus rei mentione facta, in qua una totius negotii cardo vertebatur, quum tamen unica illa eſſet ratio, qua poſſet benevolum *Genthium* ſibi reddere. Vt equidem dubitem, peccatum hujuſcemodi *ſtoliditatem*-ne adpellem, an *fatalem* quamdam *& divinitus immiſſam mentis occæcationem.* Puto autem, hoc potius nomen, quam illud, convenire in eos homines, qui quidem magna cupiunt moliri, & cuivis periculo ſuam objiciunt vitam, at id tamen omittunt, quod in conſiliis

Ol.152.3. Persei occæcatio saluti fuit Græcis.

σιν δὲ τὸ συνέχον ἐν ταῖς ἐπιβολαῖς, βλέποντες αὐ-
τὸ, καὶ δυνάμενοι πράττειν. Ὅτι γὰρ, εἰ Περσεὺς 5
κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἠβουλήθη προέσθαι χρήματα
καὶ κοινῇ τοῖς πολιτεύμασι, καὶ κατ' ἰδίαν τοῖς βα-
σιλεῦσι καὶ τοῖς πολιτευομένοις, οὐ λέγω μεγαλομε-
ρῶς, καθάπερ ἐξῆν αὐτῷ χορηγιῶν ἕνεκεν, ἀλλὰ
μετρίως μόνον, πάντας ἂν συνέβη καὶ τοὺς Ἕλληνας 6
καὶ τοὺς βασιλεῖς, εἰ δὲ μή γε, τοὺς πλείστους
ἐξελεγχθῆναι· δοκῶ μηδένα τῶν νοῦν ἐχόντων πρός
με διαμφισβητῆσαι περὶ τούτων. Νῦν δὲ καλῶς 7
ποιῶν οὐκ ἦλθε ταύτην τὴν ὁδὸν, δι' ἧς, ἢ κρατή-
σας τῶν ὅλων, ἐξουσίαν ὑπερήφανον ἔσχεν, ἢ σφα-
λεὶς, πολλοὺς ἂν ἐποίησε τῆς αὐτῆς τύχης πεῖραν
αὐτῷ λαβεῖν· ἀλλὰ τὴν ἐναντίαν, δι' ἧς ὀλίγοι τε- 8
λέως ἠλογήθησαν τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τὸν τῆς πρά-
ξεως καιρόν.

(III.) PO-

7. *Vocab.* τύχης, *quod abeſt vulgo, ex Caſaub. & Gron. conject. adjeci.* Ibid. πεῖραν *correxit Caſaub.* πεῖρας *Vrſ. cum msstis.* 8. ἠλογήθησαν. ἠλέγχθησαν *voluit Reisk.* Ibid. ὑπὸ *correxit Vrſ.* ἀπὸ *erat in msstis.*

ſuſcipiendis præcipuum eſt, idque ſcientes & prudentes, quum in poteſtate ipſorum ſit illud præſtare. Nam illa tempeſtate ſi pecunias largiri *Perſeus* voluiſſet & publice civitatibus, & privatim regibus, atque iis qui publica negotia tractabant, non dicam ea, qua poterat, magnificentia impenſas ſubminiſtrando, ſed modica tantum liberalitate utendo; eventurum erat profecto, ut omnes Græciæ populi, omnesque vel certe quam plurimi reges deprehenderentur: de quo non arbitror quemquam prudentum fore mecum diſputaturum. Nunc recte fecit Perſeus, qui hanc non ingreſſus ſit viam, per quam, aut plena victoria parta, dominationem ſuperbam erat obtenturus, aut, ſi vinceretur, in ejusdem perniciei ſocietatem multos ſecum attracturus; ſed contrariam potius viam inſtitit, unde factum, ut pauci omnino Græci ſub ipſum belli tempus in fraudem inciderint.

(III.) *Le-*

(III.) POLYBII *legatio ad* Q. MARCIVM *Cos.* A.V.585.

X. Achæi auxilia offerunt Romanis adv. Perseum.

Τοῦ Περσέως βουλομένου ἥξειν μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Θετταλίαν, καὶ λήψεσθαι τὰ ὅλα κρίσιν ἐκ τῶν κατὰ λόγον, ἔδοξε τοῖς περὶ τὸν Ἄρχωνα, δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἀπολογεῖσθαι πάλιν πρὸς
2 τὰς ὑπονοίας καὶ διαβολάς. Εἰσήνεγκαν οὖν εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς δόγμα, διότι δεῖ, πανδημεὶ ποιησαμένους τὴν ἔξοδον εἰς Θετταλίαν, κοινωνῆσαι τῶν
3 πραγμάτων ὁλοσχερῶς τοῖς Ῥωμαίοις. Καὶ τούτου κυρωθέντος, ἔδοξε τοῖς Ἀχαιοῖς, τὸν Ἄρχωνα γίγνεσθαι περὶ τὴν συναγωγὴν τοῦ στρατεύματος, καὶ περὶ τὰς εἰς τὴν ἔξοδον παρασκευάς, πρὸς δὲ τὸν ὕπατον πρεσβευτὰς πέμπειν εἰς Θετταλίαν, τοὺς τὰ δεδογμένα τοῖς Ἀχαιοῖς διασαφήσοντας, καὶ πευσομένους, πότε καὶ ποῦ δεῖ συμμιγνύειν αὐτῷ τὸ στρα-

X. 3. *περὶ τὴν συναγ. correxi cum Reisk. Vulgo εἰς τήν. Debuerat forsan πρός.*

(III.) *Legatio LXXVIII.*

10. Quo tempore dicebatur *Perseus* Thessaliam cum exercitu venturus, & probabili ratione adducti homines credebant, universo bello finem impositum iri; visum est *Archoni* rebus ipsis suspiciones & calumnias, in Achæos collatas, iterum refutare. Idcirco auctor Achæis fuit, ut decretum facerent de expeditione cum universæ gentis copiis suscipienda versus Thessaliam, ut omnis fortunæ periculum una cum Romanis adirent. Hoc facto decreto, placuit *Achæis*, ut conscribendi exercitus curam Archo susciperet, & eorum omnium parandorum, quæ expeditioni essent necessaria; ad consulem autem legati ut mitterentur in Thessaliam, qui de hoc Achæorum decreto certiorem illum facerent, & ab eo discerent, quando & quo loco ipsorum copias velit Romano exercitui

Ol. 152. 3. Polybius legatus ad Q. Marcium Cos.

στρατόπεδον. Καὶ κατέστησαν πρεσβευτὰς παρα- 4
χρῆμα Πολύβιον καὶ ἄλλους, καὶ ἐνετείλαντο τῷ
Πολυβίῳ φιλοτίμως, ἐὰν ὁ στρατηγὸς εὐδοκῇ τῇ
παρουσίᾳ τοῦ στρατοπέδου, τοὺς μὲν πρεσβευτὰς
ἐξαυτῆς πέμπειν διασαφήσοντας, ἵνα μὴ καθυστε-
ρῶσι τῶν καιρῶν· αὐτὸν δὲ φροντίζειν, ἵνα τὸ στρά- 5
τευμα πᾶν ἐν ταῖς πόλεσιν ἀγορὰς ἔχῃ, δι᾽ ὧν ἂν
ἐμπορεύηται, καὶ μηδὲν ἐλλείπῃ τῶν ἐπιτηδείων τοὺς
στρατιώτας. Ταύτας μὲν οὖν ἔχοντες οἱ προειρη- 6

Achaeorum legati ad Attalum.

μένοι τὰς ἐντολὰς, ἐξώρμησαν. Κατέστησαν δὲ καὶ 7
πρεσβευτὰς πρὸς Ἄτταλον τοὺς περὶ Τηλόκριτον,
ἀποκομίζοντας τὸ δόγμα τὸ περὶ τῆς ἀποκαταστά-

Ptolemaei Philomet. anacleteria.

σεως τῶν Εὐμένους τιμῶν. Καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν 8
καιρὸν καὶ περὶ τοῦ βασιλέως Πτολεμαίου προσπε-
σόντος τοῖς Ἀχαιοῖς, διότι γέγονεν αὐτῷ τὰ νομιζό-
μενα γίγνεσθαι τοῖς βασιλεῦσιν, ὅταν εἰς ἡλικίαν
ἔλθωσιν, Ἀνακλητήρια· νομίσαντες, σφίσι καθή- 9
κειν

4. *τοὺς μέν.* Forsan *τοὺς μὲν* ἄλλους *πρεσβ.* 5. *ἐμπορεύηται.* Simplex πορεύηται vel *ἐκπορεύηται* cum Reisk. videtur reponendum.

tui se conjungere. Ac statim decrevere legatum *Polybium* & alios, summoque studio Polybio mandarunt, ut, si placeat consuli, mitti exercitum, reliquos legatos extemplo mitteret, id renunciaturos, ne serius quam oporteret ad illum copiae Achaicae venirent: interea vero prospiceret ipse, ut, quascumque urbes in transitu aditurus esset exercitus, in iis commeatus haberet, quo ne militibus quidquam deesset. His mandatis acceptis, *Polybius* ceterique abiere. Decreverunt insuper Achaei legatum Telocritum ad *Attalum*, qui decretum ei adferret, quo restituti erant Eumeni omnes honores. Per idem tempus quum fama esset adlata Achaeis, celebrata fuisse in honorem *Ptolemaei* regis *Anacleteria*, sicut est moris Aegypti regibus, ubi ad legitimam regnandi aetatem pervenerunt; officii sui esse existiman-

κειν ἐπισημήνασθαι τὸ γεγονὸς, ἐψηφίσαντο πέμπειν A.V.585.
πρεσβευτὰς, ἀνανεωσομένους τὰ προϋπάρχοντα τῷ
ἔθνει φιλάνθρωπα πρὸς τὴν βασιλείαν, καὶ παραυ-
τίκα κατέστησαν Ἄλκιθον καὶ Πασίδαν.

XI. Polybius legatus ad Marcium Cos.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Πολύβιον καταλαβόντες τοὺς
Ῥωμαίους, ἐκ μὲν τῆς Θετταλίας κεκινηκότας, τῆς
δὲ Περραιβίας στρατοπεδεύοντας Ἀζορίου μεταξὺ
2 καὶ Δολίχης· τὴν μὲν ἔντευξιν ὑπερέθεντο, διὰ τοὺς
περιεστῶτας καιρούς· τῶν δὲ κατὰ τὴν εἴσοδον τὴν
3 εἰς Μακεδονίαν κινδύνων μετεῖχον. Ἐπεὶ δὲ, τοῦ
στρατεύματος κατάραντος ἐπὶ τοὺς καθ' Ἡρά-
κλειον τόπους, ἔδοξε καιρὸς εἶναι πρὸς ἔντευξιν,
ἅτε τοῦ στρατηγοῦ δοκοῦντος ἠνύσθαι τὸ μέγιστον
4 τῶν προκειμένων· τότε λαβόντες καιρὸν, τὸ ψή-
φισμα τῷ Μαρκίῳ προσήνεγκαν, καὶ διεσάφουν τὴν

9. Πασίδαν. *Inferius* Πασιάδας *vocatur.*
XI. 3. Ἡράκλειον *correxi, monente I. Fr. Gron. Vulgo h. l.* Ἡράκλειαν. Ibid. προκειμένων *scribendum monuit Iac. Gron. Vulgo* παρακειμένων.

ſtimantes, ut ſuæ ob id quod geſtum erat lætitiæ ſignificationem darent, legatos decreverunt mittere ad renovandam amicitiam, quæ genti Achæorum erat cum Aegypti regibus. Statim igitur Alcithus & Paſidas ſunt delecti.

11. At *Polybius*, nactus *Romanos* ex Theſſalia progreſſos, & *in Perrhæbia* inter Azorium ac Dolichen ſtativa habentes; convenire quidem illos propter circumſtantia pericula in præſentia omiſit; certaminum vero omnium, quæ in Macedoniæ ingreſſu habita ſunt, fuit particeps. Deinde ubi jam *Heracleum* usque exercitus perveniſſet, opportunum viſum eſt tempus imperatoris conveniendi, utpote quum videretur Conſul partem jam maximam ſuſceptæ expeditionis confeciſſe. Tum igitur, ut primum ejus faciendi opportunitatem eſt nactus, decretum Achæorum *Q. Marcio* tradit, & ſtudium Achæorum illi exponit,

Ol.152.3. τῶν Ἀχαιῶν προαίρεσιν, διότι βουληθεῖεν αὐτῷ
πανδημεὶ τῶν αὐτῶν μετασχεῖν ἀγώνων καὶ κινδύ-
νων· καὶ πρὸς τούτοις ὑπέδειξαν, διότι πᾶν τὸ γρα-
φὲν ἢ παραγγελθὲν τοῖς Ἀχαιοῖς ὑπὸ Ῥωμαίων κα-
τὰ τὸν ἐνεστῶτα πόλεμον ἀναντίῤῥητον γέγονεν.

Achæorum auxilia non accipit Marcius.

Τοῦ δὲ Μαρκίου τὴν μὲν προαίρεσιν ἀποδεχομένους
τῶν Ἀχαιῶν μεγαλωστὶ, τῆς δὲ κακοπαθείας αὐ-
τοὺς καὶ τῆς δαπάνης παραλύοντος, διὰ τὸ μηκέτι
χρείαν ἔχειν τοὺς καιροὺς τῆς τῶν συμμάχων βοη-
θείας· οἱ μὲν ἄλλοι πρέσβεις ἐπανῆλθον εἰς τὴν 6
Ἀχαΐαν, ὁ δὲ Πολύβιος αὐτοῦ μείνας μετεῖχε τῶν
ἐνεστώτων πραγμάτων· ἕως ὁ Μάρκιος, ἀκούσας 7
Ἄππιον τὸν Κέντωνα πεντακισχιλίους στρατιώτας
αἰτεῖσθαι παρὰ τῶν Ἀχαιῶν εἰς Ἤπειρον, ἐξαπέ-
στειλε τὸν προειρημένον, παρακαλέσας φροντίζειν,
ἵνα μὴ δοθῶσιν οἱ στρατιῶται, μηδὲ τηλικοῦτον δα-
πάνημα μάταιον γένηται τοῖς Ἀχαιοῖς· πρὸς οὐδέ-
να γὰρ λόγον αἰτεῖν τοὺς στρατιώτας τὸν Ἄππιον.
πότερα

Appius Cento auxilia petit ab Achæis,

nit, qui cum universis suis viribus certaminum ac periculorum omnium fieri participes decreverint. Ad hæc ostendit, quomodo ad omnia, de quibus vel scripsissent, vel aliquod mandatum dedissent Romani, toto belli hujus tempore obsequentes Achæi fuissent. *Marcius*, eorum voluntate verbis magnificis laudata, laboris & impensæ gratiam Achæis fecit, quod nihil jam opus esset amplius ad hoc bellum sociorum auxiliis. Igitur redeuntibus ceteris legatis in Achaiam, *Polybius*, in castris remanens, rebus quæ gerebantur interfuit; donec relatum est Marcio, *Appium Centonem* postulasse ab Achæis, ut quinque millia militum in Epirum sibi mitterent. Tum enimvero Marcius Polybium redire jussit, monuitque, curaret, ne ii milites Appio darentur, neve gens Achæorum impensas adeo graves frustra faceret: nullam enim caussam habere Appium, cur auxiliarem illam manum posceret.

8 πότερα δὲ τοῦτ' ἐποίει κηδόμενος τῶν Ἀχαιῶν, ἢ A.V.585.
τὸν Ἄππιον ἀπραγεῖν βουλόμενος, χαλεπὸν εἰπεῖν.
9 Πλὴν ὅ γε Πολύβιος, ἀναχωρήσας εἰς τὴν Πελοπόν-
νησον, ἤδη τῶν γραμμάτων ἐκ τῆς Ἠπείρου προσ-
πεπτωκότων, καὶ μετ' οὐ πολὺ συναχθέντων εἰς Σι-
κυῶνα τῶν Ἀχαιῶν, εἰς πρόβλημα παμμέγεθες ἐνέ-
10 πεσε. Τοῦ γὰρ διαβουλίου προτεθέντος ὑπὲρ ὧν
ὁ Κέντων ᾐτεῖτο στρατιωτῶν, ἃ μὲν ὁ Μάρκιος αὐ-
τῷ καταφροντίζειν ἰδίᾳ ἐνετείλατο, ταῦτ' ἀφροντι-
στεῖν οὐδαμῶς ἔκρινεν· τὸ δὲ, μηδεμιᾶς ὑπαρχού- quæ ei negantur, opera Polybii.
σης *, φανερῶς ἀντιλέγειν τῇ βοηθείᾳ, τελέως ἦν
11 ἐπισφαλές. Δυσχρήστου δὲ καὶ ποικίλης οὔσης τῆς
ὑποθέσεως, ἐχρήσατο βοηθήματι πρὸς τὸ παρὸν
τῷ τῆς συγκλήτου δόγματι, τῷ κελεύοντι μηδένα
προσέχειν τοῖς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν γραφομένοις,
ἐὰν

10. *ἃ μὲν debetur Vrsino. ἅμα μὲν mssti.* Ibid. *ἰδίᾳ. τῇ ἰδίᾳ Bav.* Ibid. *ταῦτ' ἀφροντιστεῖν scripsi ex conject. Granovii: nisi malis ταῦτα μὴ φροντίζειν. Vulgo ταῦτα φροντίζειν absque negatione.* Ibid. *Vbi* asteriscum *posui, Vrsinus ex ingenio vocab. χρείας inseruit. ἐντολῆς malim, aut ἐπιστολῆς, aut aliquid simile: & pro φανερῶς forte φανερᾶς scribendum. In Bav. major est lacuna ac depravatio: ὑπαρχούσης γῆν τῇ βοηθείᾳ, & desunt interjecta.*

sceret. Studione erga Achæos hoc ille fecerit, aut ut Appio facultatem res gerendi eriperet, difficile dictu. Ceterum *Polybius* in Peloponnesum reversus, postquam acceptæ jam ex Epiro literæ essent, coacto non multo post Sicyonem Achæorum concilio, in quæstionem ac dubitationem penitus magnam incidit. Nam ubi de *Centonis* postulatis haberi consultatio cœpit; quæ privatim a Marcio acceperat mandata, nullo quidem modo negligendum putabat: at, quum nullum haberet [scriptum Consulis mandatum,] palam recusare auxilia, hoc vero adprime periculosum erat. In tam difficili & ancipiti deliberatione, ad se expediendum usus est *Polybius* decreto illo senatus, quo erat cautum, ne ulla ratio eorum haberetur, quæ a magistratibus Romanis

Ol.152.3. ἐὰν μὴ τοῦτο ποιῶσιν κατὰ τὸ δόγμα τῆς συγκλήτου. τοῦτο δ' οὐκ ἦν προσκείμενον τοῖς γράμμασιν. 12
Διὸ καὶ κατεκράτησε τοῦ τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ τὸν 13
ὕπατον γενέσθαι, καὶ δι' ἐκείνου παραλυθῆναι τῆς δαπάνης τὸ ἔθνος, οὔσης ὑπὲρ ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα. τοῖς γε μὴν βουλομένοις διαβάλλειν αὐτὸν πρὸς 14
τὸν Ἄππιον, μεγάλας ἀφορμὰς ἔδωκεν, ὅτι διακόψαι τὴν ἐπιβολὴν αὐτοῦ, τὴν περὶ τῆς βοηθείας.

(IV.) HERACLEVM, *Macedoniæ oppidum, capitur à Romanis.*

XII. Τὸ Ἡράκλειον ἥλω ἰδίαν τινὰ ἅλωσιν. Ἐχού- 2
σης τῆς πόλεως ἐφ' ἑνὸς μέρους, ἐπ' ὀλίγον τόπον, ταπεινὸν τεῖχος, οἱ Ῥωμαῖοι τρεῖς σημαίας προεχειρίσαντο. Καὶ τῇ μὲν πρώτῃ τοὺς θυρεοὺς ὑπὲρ τῆς 3
κεφα-

14. *ὅτι διακόψαι. ἅτε διακόψας Casaub. & seqq. invitis msstis.*
XII. 1 seqq. *Probabiliter admodum Fragm. hoc ad Polybium auctorem retulit Valesius.*

nis scriberentur, nisi ex senatusconsulto id facerent. Quod quia literis *Appii Centonis* non erat adjectum; tandem obtinuit *Polybius*, ut res ad consulem referretur, & per illum Achæi impensa, quæ centum & viginti talentorum summam superabat, liberarentur. At si quis de ipso detrahere apud Appium vellet, ei benignam materiam hoc pacto suppeditavit, utpote qui inceptum illius de impetrandis auxiliis fregisset.

(IV.) *Suidas in Σημαία & in Κεραμωτόν.*

12. *Heracleum* oppidum nova quadam & inusitata ratione captum est. Quum oppidum ab una parte, per breve aliquod spatium, murum haberet humilem; Romani, delectis tribus militum signis, oppidum ab illa muri parte adgressi sunt. Primi signi milites, densatis supra

κεφαλῆς ποιήσαντες συνέφραξαν, ὥστε τῇ τῶν ὅπλων πυκνότητι κεραμωτῷ καταῤῥύτῳ γίγνεσθαι 4 παραπλήσιον· ἐφεξῆς δὲ ἕτεραι δύο * * *. A.V. 585.

✣

5 Κεραμωτὸν, τακτικὴ διάταξις· ὅπερ ἐποίουν Ῥωμαῖοι ἐν παιδιᾶς μέρει.

III.

RES CRETENSIVM.

✣ ✣ ✣

XIII. Cydonii adv. Gortynios opem petunt ab Eumene.

Κατὰ τὴν Κρήτην, δεδιότες Κυδωνιᾶται τοὺς Γορτυνίους, διὰ τὸ καὶ τῷ πρότερον ἔτει παρ' ὀλίγον κεκινδυνευκέναι τῇ πόλει, τῶν περὶ Νοθοκράτην ἐπιβαλλομένων αὐτὴν κατασχεῖν, ἐξέπεμψαν πρέσβεις πρὸς Εὐμένη, βοήθειαν αἰτούμενοι κατὰ τὴν συμμα-
2 χίαν. Ὁ δὲ βασιλεὺς προχειρισάμενος Λέοντα, καὶ στρατιώτας σὺν τούτῳ τʹ, ἐξαπέστειλε κατὰ σπουδήν.

XIII. 1. *τῷ πρότερον ἔτει ex conject. ſcripſi. καὶ πρότερον ἔτι Vrſ. καὶ τὸ πρότ. ἔτι Bav. Verum jam viderat Reisk.*

ſupra capita ſcutis, *teſtudinem* fecerunt ejusmodi, quæ *ſpeciem* præbebat *tecti imbricati*, per quod pluvia delabitur: deinde reliqua duo ſigna * *.

✣

Faſtigiata teſtudo, ſpeciem tecti ædificiorum referens: genus exercitii tactici, quo velut ludicro circenſi utuntur Romani.

III.

Legatio LXXIX.

✣ ✣ ✣

13. In CRETA, *Cydoniatæ*, metuentes ſibi a *Gortyniis*, a quibus jam ſuperiori anno, ne caperetur ipſorum urbs, in præſentiſſimum periculum venerat, quando eam occupare Nothocrates eſt adgreſſus; legatos ad *Eumenem* miſerunt, auxilium ex fœdere eum poſcentes. Rex Leonem ducem delegit, quem eo celeriter cum trecento-

Ol.152.3. δήν. Ὧν παραγενομένων, οἱ Κυδωνιᾶται τάς τε 3
κλεῖς τῶν πυλῶν τῷ Λέοντι παρέδωκαν, καὶ καθόλου τὴν πόλιν ἐνεχείρισαν.

IV.

RES RHODIORVM.

✣ ✣ ✣

XIV. Rhodiorum legatio ad Romanos.

Ἐν τῇ Ῥόδῳ τὰ τῆς ἀντιπολιτείας ἀεὶ μᾶλλον ἐπέτεινεν. Προσπεσόντος γὰρ αὐτοῖς τοῦ τῆς συγκλή- 2
του δόγματος, ἐν ᾧ διεσάφει, μηκέτι προσέχειν τοῖς τῶν στρατηγῶν ἐπιτάγμασιν, ἀλλὰ τοῖς αὐτῆς δόγμασιν· καὶ τῶν πολλῶν ἀποδεχομένων τὴν τῆς συγκλήτου πρόνοιαν· οἱ περὶ τὸν Φιλόφρονα καὶ Θεαί- 3
τητον, ἐπιλαβόμενοι τῆς ἀφορμῆς ταύτης, ἐξειργάζοντο τ' ἀκόλουθα, φάσκοντες, δεῖν ἐκπέμπειν πρεσβευτὰς πρὸς τὴν σύγκλητον καὶ τὸν Κόϊντον Μάρκιον τὸν ὕπατον, καὶ πρὸς Γάϊον τὸν ἐπὶ τοῦ ναυτι-

centorum militum manu misit. Id ubi advenit præsidium, *Cydoniatæ* portarum claves Leoni tradiderunt, & universam civitatem ejus curæ permiserunt.

IV.

Legatio LXXX.

✣ ✣ ✣

14. Glifcebant *Rhodi* magis magisque in dies contrariæ factiones. Nam quum ad eos perlata esset fama senatusconsulti, quo edixerant patres, *non ducum Romanorum jussis, verum senatusconsultis posthac esse parendum;* vulgo omnibus senatus prudentiam laudantibus, Philophron & Theætetus, hac occasione arrepta, pergebant porro in suo proposito, dicebantque, legatos ad senatum esse mittendos, & ad consulem *Q. Marcium Philippum*, nec non ad *Cajum* [*Marcium Figulum,*] cui

4 ναυτικοῦ. Τότε γὰρ ἤδη γνώριμον ἦν ἅπασιν, ὥς A.V. 585.
τινες τῶν καθεσταμένων ἀρχόντων ἐν τῇ Ῥώμῃ παραγίγνεσθαι μέλλουσιν εἰς τοὺς κατὰ τὴν Ἑλλάδα
5 τόπους. Κροτηθείσης δὲ τῆς ὑποθέσεως, καίπερ ἀντιῤῥήσεως γενομένης, ἀπεστάλησαν εἰς μὲν τὴν
Ῥώμην, ἀρχομένης θερείας, Ἡγησίλοχος Ἡγησίου, Hegesilochus & Agepolis, legati.
6 Νικαγόρας, Νίκανδρος· πρὸς δὲ τὸν ὕπατον καὶ τὸν ἐπὶ τοῦ ναυτικοῦ στρατηγὸν, Ἀγέπολις, Ἀρίστων,
7 Παγκράτης· ἐντολὰς ἔχοντες, ἀνανεοῦσθαι τὰ φιλάνθρωπα πρὸς Ῥωμαίους, καὶ πρὸς τὰς διαβολὰς ἀπολογεῖσθαι, τὰς λεγομένας ὑπό τινων κατὰ τῆς
8 πόλεως· οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγεσίλοχον, ἅμα τοῖς προειρημένοις, καὶ περὶ σιτικῆς ἐξαγωγῆς ποιησόμε-
9 νοι λόγους. Τὰ μὲν οὖν ὑπὸ τούτων ῥηθέντα πρὸς Polybii ratio digerendi historiam synchronisticam.
τὴν σύγκλητον, καὶ τὰς δοθείσας αὐτοῖς ἀποκρίσεις
ὑπὸ

XIV. 5. Κροτηθείσης. Κρατηθείσης *edd. ex Vrſini ingenio.* Ibid. Ἡγησίλοχος. Ἡγεσίλοχος *h. l. Bav. & debuerat fortaſſe* Ἀγεσίλοχος. Ibid. Νίκανδρος. *Sic Bav. Male vulgo* Νικαγόρας Νικάνδρου. 6. Ἀγέπολις *Sic h. l. & deinde erat in cod. Vrſini.* Ἀγόπολις *Bav.* Ἀγεσίπολις *edebatur invitis msstis.* 8. Ἀγεσίλοχον. *Sic h. l. uterque cod. mstus. Vulgo* Ἡγησίλοχον, *ex Vrſini emend.*

cui claſſis provincia erat. Iam tum enim omnibus notum erat, quosdam ex iis magiſtratibus, qui recenter Romæ inierant, in Græciæ regiones fore venturos. Hæc ſententia quum, nonnullis licet contradicentibus, plurimorum tamen plauſu eſſet excepta; Romam ineunte æſtate miſſi ſunt Hegeſilochus, Hegeſiæ filius, Nicagoras, Nicander: ad conſulem vero, & ad claſſis præfectum, Agepolis, Ariſton, Pancrates. Mandatum his omnibus erat, ut amicitiam cum populo Romano renovarent, utque criminationibus iis reſponderent, quibus nonnulli civitatem onerabant. Hegeſilocho vero hoc inſuper negotii impoſitum, ut de exportando frumento cum Romanis ageret. Quos igitur ſermones apud ſenatum iſti legati habuerint, quæ a patribus reſpon-

Ol.152.3. ὑπὸ τῆς συγκλήτου, καὶ διότι πάντων τῶν φιλαν-
θρώπων τυχόντες ἐπανῆλθον, ἐν τοῖς Ἰταλικοῖς
εἴπομεν. Περὶ δὲ τούτου τοῦ μέρους χρήσιμόν ἐστι 10
πλεονάκις ὑπομιμνήσκειν, ὃ δὴ καὶ πειρώμεθα ποιεῖν,
διότι πολλάκις ἀναγκαζόμεθα, τὰς ἐντεύξεις τῶν
πρεσβειῶν καὶ τοὺς χρηματισμοὺς προτέρους ἐξαγ-
γέλλειν τῆς καταστάσεως καὶ τῆς ἐξαποστολῆς.
Ἐπεὶ γὰρ, καθ' ἕκαστον ἔτος τὰς κατ' ἀλλήλων 11
πράξεις γράφοντες, πειρώμεθα ἐν ἑνὶ καιρῷ συγκε-
φαλαιοῦσθαι τὰς παρ' ἑκάστοις πράξεις· δῆλον,
ὡς ἀναγκαῖόν ἐστι τοῦτο συμβαίνειν περὶ τὴν
γραφήν.

XV. (Q. Marcius ad Heracleum,) Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγέπολιν, ἀφικόμενοι πρὸς τὸν
Κόϊντον, καταλαβόντες αὐτὸν ἐν Μακεδονίᾳ πρὸς
Ἡράκλειον στρατοπεδεύοντα, διελέγοντο περὶ ὧν
εἶχον τὰς ἐντολάς. Ὁ δὲ, διακούσας, οὐχ οἷον αὐ- 2
τὸς ἔφη προσέχειν ταῖς διαβολαῖς, ἀλλὰ κἀκείνους
παρε-

XV. 1. Ἡράκλειον *correxi. Vulgo* Ἡράκλειαν.

responsa tulerint, & quomodo omne genus humanitatis & comitatis experti redierint, in expositione *rerum Italicarum* jam diximus. Est vero lector nobis saepe hujus rei admonendus, sicut etiam studiose facimus, quod non raro orationes habitas a legatis & data illis responsa cogimur prius exponere, quam de ipsorum legatione decreta & de missione verba fecerimus: quoniam enim per annos singulos res, quae tempore inter se congruunt, ita perscribimus, ut, quae apud quemque populum gesta sunt, ea uno continuo tenore persequi conemur; perspicuum est, id in hac scriptione ita necessario evenire.

15. *Agepolis* ut ad *Q. Marcium* venit, quem in Macedonia est adsecutus ad *Heracleum* castra habentem, mandata sua illi exposuit. Quibus auditis, consul non solum dixit nullam se iis fidem habere, qui de Rhodiis detraherent; sed legatos etiam

παρεκάλει, μηδενὸς ἀνέχεσθαι τῶν λέγειν τι τολμών- A.V. 585.
των κατὰ Ῥωμαίων, καὶ πολλὰ καθόλου τῶν εἰς benigne respondet
3 φιλανθρωπίαν ἡκόντων ἐπεμέτρησεν. ἔγραψε δὲ ταῦ- Rhodiis.
4 τα καὶ πρὸς τὸν δῆμον τῶν Ῥοδίων. Τοῦ δ' Ἀγεπό-
λιδος ἐψυχαγωγημένου κατὰ τὴν ὅλην ἀπάντησιν
ἰσχυρῶς, λαβὼν αὐτὸν κατ' ἰδίαν εἰς τὰς χεῖρας
ὁ Κόϊντος, θαυμάζειν ἔφη, πῶς οὐ πειρῶνται δια-
λύειν οἱ Ῥόδιοι τὸν ἐνεστῶτα πόλεμον, μάλιστα τοῦ Com-
5 πράγματος ἐκείνοις καθήκοντος. Πότερα δὲ τοῦτ' mendat eis res
ἐποιεῖτο, Ἀντίοχον ὑποπτεύων, μή ποτε, κρατήσας Cœlesyriæ.
τῆς Ἀλεξανδρείας, βαρὺς ἔφεδρος αὐτοῖς γένηται
τοῦ πρὸς τὸν Περσέα πολέμου, χρόνον λαμβάνον-
6 τος· ἤδη γὰρ τότε συνέβαινε συγκεχύσθαι τὸν περὶ
7 Κοίλης Συρίας πόλεμον· ἤ, θεωρῶν ὅσον οὔπω κρι-
θησόμενα τὰ κατὰ τὸν Περσέα, τῶν Ῥωμαϊκῶν
στρατο-

3. *δῆμον τῶν Ῥοδίων utique fuit corrigendum. Corrupte vulgo Ῥωμαίων.* 4. *Ad verba τὸν ἐνεστῶτα πόλεμον intercidit nonnihil, nisi huc reponenda sunt ex vers. 6. verba ἤδη γὰρ τότε &c.*

etiam eſt hortatus, ne quemquam eorum ferrent, qui de Romanis blaterare auderent, multaque omnino humanitatis officia cumulate iis præſtitit. Scripſitque etiam de iisdem rebus ad populum Rhodium. Quum autem Agepolis comitate conſulis, quam hoc congreſſu omnibus in rebus experiebatur, mirifice captus eſſet; ſeducit eum *Marcius* ad familiare colloquium, &, *mirari ſe,* ait, *cur Rhodii imminens bellum componere non conarentur: id enim ipſis vel maxime convenire.* Hoc vero quo animo conſul dixerit; utrumne, quod Antiochi animum ſuſpectum haberet, ne forte, ſi Alexandria eſſet potitus, bello adverſus Perſea moram trahente, infeſtus ac gravis hoſtis Romanis immineret; (jam tum enim conflatum *bellum pro Cœleſyria* erat;) an quod, videns brevi de ſumma rerum decretum iri cum Perſeo, poſtquam

Ol.152.3. στρατοπέδων ἐν Μακεδονίᾳ παραβεβληκότων, καὶ
καλὰς ἐλπίδας ἔχων ὑπὲρ τῶν ἀποβησομένων, ἐβού- 8
λετο τοὺς Ῥοδίους προνύξας μεσίτας ἀποδεῖξαι, καὶ
τοῦτο πράξαντας, δοῦναι τοῖς Ῥωμαίοις ἀφορμὰς
εὐλόγους εἰς τὸ βουλεύεσθαι περὶ αὐτῶν, ὡς ἂν αὐ-
τοῖς φαίνηται· τὸ μὲν ἀκριβὲς οὐ ῥᾴδιον εἰπεῖν, δο- 9
κῶ δὲ μᾶλλον τὸ τελευταῖον εἰρημένον, ἐξ ὧν ἐμαρ-
τύρησε τὰ μετ' ὀλίγον συμβάντα τοῖς Ῥοδίοις.
Οἵ γε περὶ τὸν Ἀγέπολιν, ἐξαυτῆς βαδίσαντες πρὸς 10
τὸν Γάϊον, καὶ πάντων τυχόντες τῶν φιλανθρωπιῶν
ὑπερβολικώτερον, ἢ παρὰ τῷ Μαρκίῳ, ταχέως εἰς
Rhodum redeunt legati. τὴν Ῥόδον ἀνεχώρησαν. Γιγνομένης δὲ τῆς ἀπο- 11
πρεσβείας, καὶ τῆς τε διὰ τῶν λόγων φιλανθρω-
πίας, καὶ τῆς διὰ τῶν ἀποκρίσεων εὐνοίας ἑκατέ-
ρων τῶν στρατηγῶν ἐφαμίλλου γενομένης, ὀρθοὶ καὶ
μετέω-

8. *προνύξας ex mstis revocavi. Vulgo παροξύνας ex Vrsini ing. qui & παρανύξας suspicatus fuisse videtur.* Ibid. *ὡς ἂν. ὡς ἐὰν dant mssti.*

quam Romanæ legiones in Macedoniam jam pervenissent, spemque magnam de victoria conceptam habens, stimulare voluerit Rhodios, quo se medios interponerent inter reges, atque eo pacto occasionem Romanis darent, statuendi de ipsis prout vellent; utrum, inquam, horum cogitarit, pro certo confirmari non potest: verumtamen, quod posterius dixi, puto verius; idque Rhodiorum casus confirmant, qui paullo post illis acciderunt. *Agepolis* ad Cajum classi præfectum mox profectus, benigneque ab eo habitus, ac multo etiam comius, quam fuisset a Marcio, brevi Rhodum est reversus. Vbi postquam legationem renunciasset, quum viderentur ambo duces Romani in comitate atque humanitate verbis declaranda, & benevolentia in responso significanda, ex æquo

μετέωροι ταῖς διανοίαις ἐγενήθησαν οἱ Ῥόδιοι· οὐ A.V. 585. Rhodum redeunt legati.
12 μὴν πάντες ὡσαύτως. Οἱ μὲν γὰρ ὑγιαίνοντες πε-
ριχαρεῖς ἦσαν ἐπὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ τῶν Ῥωμαίων·
οἱ δὲ κινηταὶ καὶ καχέκται συνελογίζοντο παρ'
αὐτοῖς, σημεῖον εἶναι τὴν ὑπερβολὴν τῆς φιλαν-
θρωπίας τοῦ δεδιέναι τὴν περίστασιν τοὺς Ῥω-
μαίους, καὶ μὴ χωρεῖν αὐτοῖς τὰ πράγματα
13 κατὰ λόγον. Ὅτε δὲ καὶ τὸν Ἀγέπολιν συνέβη
παραφθέγξασθαι πρός τινας τῶν φίλων, ὅτι παρὰ
τοῦ Μαρκίου κατ' ἰδίαν ἐντολὰς εἴληφε, μνημο-
νεύειν πρὸς τὴν βουλὴν ὑπὲρ τοῦ διαλύειν τὸν πό-
14 λεμον· τότε δὴ τελέως οἱ περὶ τὸν Δείνωνα συνέ-
θεσαν ἐν κακοῖς μεγάλοις εἶναι τοὺς Ῥωμαίους·
15 ἀπέστειλαν δὲ καὶ πρεσβευτὰς εἰς τὴν Ἀλεξάν-
δρειαν, τοὺς διαλύσοντας τὸν ἐνεστῶτα πόλεμον
Ἀντιόχῳ καὶ Πτολεμαίῳ.

quo invicem certasse; erigi animis omnes Rhodii, ac vana spe inflari: at non omnes eodem modo. Nam pars sanior, ob Romanorum benignitatem lætitia gestiebat: contra, qui rerum novarum cupidi erant, & male adfecti, ii cogitare apud se institerunt, ingentem hanc supra modum comitatem Romanorum indicio esse, terreri ipsos imminenti periculo, neque ex animi sententia res ipsis succedere. Postea vero quam insuper *Agepolis* apud nonnullos ex amicis, velut aliud agendo, mentionem fecisset mandati, privatim sibi a Marcio dati, ut in senatu Rhodiorum de componenda pace inter reges mentionem faceret; tum enimvero nihil dubitare *Dino*, quin pessimo loco res Romanorum essent: miserunt vero *Rhodii* etiam legatos Alexandriam, ad dirimendum *bellum*, quod *inter Antiochum & Ptolemæum* erat conflatum.

Ol.152.3.

V.

RES SYRIAE ET AEGYPTI.

Antiochus Epiphanes majorem partem Aegypti occupat.

XVI. Ad Antiochum mittuntur legationes

Μετὰ τὸ παραλαβεῖν Ἀντίοχον τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον, ἔδοξε τοῖς περὶ τὸν Κομανὸν καὶ Κινέαν, συνεδρεύσασι μετὰ τοῦ βασιλέως, κοινοβούλιον καταγράφειν ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων ἡγεμόνων, τὸ
βουλευσόμενον περὶ τῶν ἐνεστώτων. Πρῶτον οὖν 2
ἔδοξε τῷ συνεδρίῳ, τοὺς ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος παρεπιδημήσαντας πέμπειν πρεσβευτὰς ὡς τὸν Ἀντίοχον,
κοινολογησομένους ὑπὲρ διαλύσεως. Ἦσαν δὲ τότε 3
παρὰ μὲν τοῦ κοινοῦ τῶν Ἀχαιῶν πρεσβεῖαι δισσαί, μία μὲν ὑπὲρ τῆς τῶν φιλανθρώπων ἀνανεώσεως, ἣν ἐπρέσβευον Ἄλκιθος Ξενοφῶντος, Αἰγιεύς, καὶ Πασιάδας· ἄλλη δὲ περὶ τοῦ τῶν Ἀντιγονείων ἀγώνος.

Græcorum qui in Aegypto aderant;

XVI. 1. *Κινέαν ab Vrsino est.* Κιναίαν *dant libri.* 3. ἣν ἐπρέσβ. εἰς ἣν *dant libri. Præpositionem delevit Vrsinus.* Ibid. Ἄλκιθος. Ἀλκήθης *h. l. Bav.* Ἀλκίθης *ex suo cod. citat Vrsin.* Ibid. Πασιάδας. Πασίδας *scriptum est superius.* Ibid. Ἀντιγονείων *correxi cum Reisk.* ἀντιγονετῶν *est in libris: unde* ἀνταγωνιστῶν *fecit Vrsinus.*

V.

Legatio LXXXI.

16. Posteaquam *Aegyptus ab Antiocho* fuit *occupata*, Comano & Cinea de summa rerum cum rege consultantibus, visum est faciendum, ut concilium ex illustrissimis quibusque ducibus conscriberetur, de cujus sententia omnia deinceps gererentur. Ei concilio ante omnia placuit, ut advenæ Græci, qui forte ibi reperiebantur, legati ad Antiochum proficiscerentur, de pace cum eo acturi. Erant autem tunc eo loci *legationes* duæ ab *Achæorum* gente missæ, una ad renovandam cum rege amicitiam, quæ mandata fuerat Alcitho Xenophontis filio, Aegiensi, & Pasiadæ; altera legatio, de *Antigoniorum* solen-

4νος. Ἦν δὲ καὶ παρὰ Ἀθηναίων πρεσβεία περὶ δω- A.V.585.
ρεᾶς, ἧς ἡγεῖτο Δημάρατος· καὶ θεωρίαι δισσαί,
μία μὲν ὑπὲρ τῶν Παναθηναίων, ἧς προειστήκει
Καλλίας ὁ παγκρατιαστής, ἡ δ᾽ ἄλλη περὶ μυστη-
ρίων, ὑπὲρ ἧς Κλεόστρατος ἐποιεῖτο τὸν χρηματισ-
5μὸν καὶ τοὺς λόγους. Ἐκ δὲ Μιλήτου παρῆσαν Εὔ-
δημος καὶ Ἱκέσιος· ἐκ δὲ Κλαζομενῶν, Ἀπολλωνίδης
6καὶ Ἀπολλώνιος. Ἐξαπέστειλε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς & Ptolemæi regis.
Τληπόλεμον καὶ Πτολεμαῖον τὸν ῥήτορα πρεσβευ-
7τάς. Οὗτοι μὲν οὖν ἔπλεον ἀνὰ τὸν ποταμὸν εἰς
τὴν ἀπάντησιν.

XVII. Legati Græcorum deprecantur pro Ptolemæo.

[Συναψάντων δὲ τῶν πρεσβευτῶν τῷ Ἀντιόχῳ· ὁ βασιλεὺς] ἀποδεξάμενος τοὺς ἄνδρας φιλανθρώπως, τὴν μὲν πρώτην ὑποδοχὴν αὐτῶν ἐποιήσατο
2μεγαλομερῆ· κατὰ δὲ τὴν ἑξῆς ἔδωκεν ἔντευξιν, καὶ λέγειν

4. Παναθηναίων *correxit Urs.* παρὰ Ἀθηναίων *mssti.* 5. Ἱκέσιος. Ἰκέσιος *Casaub. & seqq.* Ἱκεσίας *voluit Reisk.*

XVII. 1. *Vulgo ab hoc Capite, perinde ac si non cohæreret cum præcedenti, incipitur nova Ecloga, cujus initium hoc fecit Epitomator:* Ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν, ὅτε Ἀντίοχος τὴν Αἴγυπτον παρέλαβε, συνῆψαν τῶν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος πρεσβευτῶν οἱ πεμφθέντες ἐπὶ τὰς διαλύσεις. ἀποδεξάμενος δὲ τοὺς ἄνδρας φιλανθρώπως &c. *Quorum verborum loco ex conjectura posuimus ea, quæ uncis sunt inclusa.*

solennibus. Erat & missa ab *Atheniensibus* de donatione quadam legatio, cujus princeps Demaratus: item sacræ legationes ab iisdem duæ, una, de festo *Panathenæorum*, cujus caput fuit Callias quinquertio; altera, de mysteriis, quam obibat Cleostratus, qui super eo ad regem orationem habuit. *Mileto* aderant Eudemus & Icesius; *Clazomenis*, Apollonides & Apollonius. Cum his legatos misit rex etiam Tlepolemum & Ptolemæum rhetorem. Hi igitur adverso flumine navigarunt, ut Antiochum convenirent.

(*Legatio LXXXII.*)

17. Postquam advenerunt apud *Antiochum* legati; rex benigne susceptos primo die ad epulas magnifice structas invitavit: postridie vero sui conveniendi potestatem fecit,

Ol. 152. 3. λέγειν ἐκέλευσε, περὶ ὧν ἔχουσι τὰς ἐντολάς.
Πρῶτοι μὲν οὖν οἱ παρὰ τῶν Ἀχαιῶν ἐποιήσαντο 3
λόγους, τούτοις δ᾽ ἑξῆς Δημάρατος ὁ παρὰ τῶν
Ἀθηναίων, μετὰ δὲ τοῦτον Εὔδημος ὁ Μιλήσιος.
Πάντων δὲ πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ τὴν αὐτὴν 4
ὑπόθεσιν διαλεγομένων, παραπλησίους εἶναι συνέ-
Eulæus, auctor belli. βαινε καὶ τοὺς κατὰ μέρος αὐτῶν λόγους. Τὴν μὲν 5
γὰρ αἰτίαν τῶν συμβεβηκότων πάντες ἀνέφερον ἐπὶ
τοὺς περὶ τὸν Εὐλαῖον· τὴν δὲ συγγένειαν καὶ τὴν
ἡλικίαν τὴν τοῦ Πτολεμαίου προφερόμενοι, παρῃ-
τοῦντο τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως. Ἀντίοχος δὲ, πᾶσι 6
τούτοις ἀνθομολογησάμενος, καὶ προσαυξήσας τὴν
ἐκείνων ὑπόθεσιν, ἤρξατο λέγειν ὑπὲρ τῶν ἐξ ἀρ-
Antiochi jura in Cœlesyriam. χῆς δικαίων, δι᾽ ὧν ἐπειρᾶτο συνιστάνειν τῶν ἐν Συ-
ρίᾳ βασιλέων ὑπάρχουσαν κτῆσιν τῶν κατὰ Κοίλην
Συρίαν τόπων· ἰσχυροποιῶν μὲν τὰς ἐπικρατείας 7
τὰς Ἀντιγόνου, τοῦ πρώτου κατασχόντος τὴν ἐν
Συρίᾳ βασιλείαν, προφερόμενος δὲ τὰ συγχωρήμα-
τα,

5. *ἀνέφερον correxit Vrsin. ἔφερον erat in libris.*

cit, & mandata juſſit expromere. Primi igitur omnium verba apud regem fecerunt legati Achæorum; deinde Athenienſium, Demaratus; ſecundum hos Eudemus Mileſius. Qui quum ſub idem tempus eadem de re omnes differerent; eveniebat, ut rationes, quas ſinguli adferebant, perquam ſimiles eſſent. Omnes enim belli ſuſcepti culpam in *Eulæum* conferebant: dein cognationem atque ætatem Ptolemæi allegantes, regis iram deprecabantur. *Antiochus* quum orationibus illorum eſſet adſenſus, atque ipſe etiam plura in eamdem ſententiam diſſeruiſſet; jura ſua ab ipſis initiis exponere cœpit, probare contendens, *pertinere ad Syriæ reges Cœlæ Syriæ poſſeſſionem.* Principio nempe multis argumentis demonſtrabat, *Antigonum illum, qui primus Syriæ regnum condidit, illa loca imperio ſuo tenuiſſe:* proferebat deinde

τα, τὰ γενόμενα Σελεύκῳ διὰ τῶν ἀπὸ Μακεδονίας A.V.585.
8 βασιλέων μετὰ τὸν Ἀντιγόνου θάνατον· ἑξῆς δὲ τού-
τοις ἀπερειδόμενος ἐπὶ τὴν τελευταίαν κατὰ πόλε-
9 μον Ἀντιόχου τοῦ πατρὸς ἔγκτησιν· ἐπὶ δὲ πᾶσιν
ἐξαρνούμενος τὴν ὁμολογίαν, ἣν ἔφασαν οἱ κατὰ τὴν
Ἀλεξάνδρειαν γενέσθαι Πτολεμαίῳ, τῷ νεωστὶ με-
τηλλαχότι, πρὸς Ἀντίοχον τὸν ἐκείνου πατέρα, ὅτι
δεῖ λαβεῖν αὐτὸν ἐν φερνῇ Κοίλην Συρίαν, ὅτε ἐλάμ-
βανε Κλεοπάτραν, τὴν τοῦ νῦν βασιλεύοντος μητέ-
10 ρα. Πρὸς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν διαλεχθεὶς, καὶ
πείσας οὐ μόνον αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπηντηκό-
τας, ὡς δίκαια λέγει, τότε μὲν διέπλευσεν εἰς τὴν
11 Ναύκρατιν. χρησάμενος δὲ καὶ τούτοις φιλανθρώ-
πως, καὶ δοὺς ἑκάστῳ τῶν Ἑλλήνων τῶν κατοικούν-
12 των χρυσοῦν, προῆγεν ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρείας. τοῖς
δὲ πρεσβευταῖς τὴν ἀπόκρισιν ὑπέσχετο δώσειν,

Alexandriam pergit Antiochus.

 ὅταν

8. *ἔγκτησιν correxit Ern. Vulgo ἔκτησιν. ἔκτισιν Bav. ἐκείνου κτῆσιν suspicatus erat Reisk.*

deinde in medium *instrumenta concessionis, post mortem Antigoni Seleuco a Macedonicis regibus factæ:* secundum ista, *Antiochum patrem bello novissimo Cœlam Syriam,* ajebat, *legitime recepisse,* multumque eo jure nitebatur. Postremo *negabat verum esse de pactis, quæ legati Alexandrini facta dicebant fuisse inter Ptolemæum nuper mortuum, & Antiochum hujus patrem, quibus pactis nomine dotis concessam Ptolemæo Cœlen Syriam ajebant, quum uxorem duceret Cleopatram, ejus, qui nunc regnabat, matrem.* In hanc sententiam rex quum multa disseruisset, nec tantum sibi, sed etiam omnibus, qui præsentes erant, caussam suam probavisset, *Naucratim* tunc quidem navibus petiit: atque eo etiam loco benigne adpellatis tractatisque civibus, in Græcos vero, qui ibi commorabantur, aureis singulis divisis, *Alexandriam* iter instituit. Legatis vero pollicitus est, *daturum se iis responsum,*

Ol.152.3. ὅταν οἱ περὶ τὸν Ἀριστείδην καὶ Θῆριν ἀνακάμψωσιν ὡς αὐτόν. ἐξαπεσταλκέναι γὰρ ἐκείνους ἔφη 13
πρὸς τὸν Πτολεμαῖον, βούλεσθαι δὲ πάντων συνίστορας εἶναι καὶ μάρτυρας τοὺς ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος πρεσβευτάς.

XVIII. Legati ab Antiocho Romam.

Ἀντίοχος μετὰ τὸ καταλιπεῖν Ἀλεξάνδρειαν πολιορκεῖν, πρεσβευτὰς εἰς τὴν Ῥώμην ἐξέπεμπεν·
οὗτοι δ᾽ ἦσαν Μελέαγρος, Σωσιφάνης, Ἡρακλείδης· 2
συνθεὶς ρ´ καὶ ν´ τάλαντα, πεντήκοντα μὲν στέφα- 3
νον Ῥωμαίοις, τὰ δὲ λοιπὰ τῶν χρημάτων εἰς δωρεάν τισι τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεων.

XIX. Rhodiorum legati ad Antiochum.

Κατὰ τὰς αὐτὰς ἡμέρας κατέπλευσαν ἐκ Ῥόδου πρέσβεις εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐπὶ τὰς διαλύσεις, οἱ περὶ Πρατίωνα, καὶ μετ᾽ οὐ πολὺ παρῆσαν εἰς
τὴν παρεμβολὴν πρὸς Ἀντίοχον. Γενομένης δὲ τῆς 2
ἐντεύ-

XVIII. 2. Σωσιφάνης. Σατιφάνης Bav.

sponsum, postquam Aristides & Theris ad ipsum essent reversi: hos namque a se ad Ptolemæum missos esse; velle autem se omnium consiliorum suorum conscios ac testes habere Græcos legatos.

(*Legatio LXXXIII.*)

18. Posteaquam *Alexandriam* oppugnare desiisset *Antiochus*, *legatos Romam* misit: hi autem erant Meleager, Sosiphanes, Heraclides: *centum quinquaginta talenta* pactus *se daturum, quinquaginta ad coronam Romanis, reliquam summam, ut quibusdam Græcis civitatibus doni loco dividatur.*

(*Legatio LXXXIV.*)

19. Per eosdem dies *Rhodiorum legatio*, cujus princeps erat Pratio, ad componendam pacem missa *Alexandriam*, portum tenuit, moxque in castra ad regem venit.

ἐντεύξεως, πολλοὺς διετίθεντο λόγους, τήν τε τῆς A.V.585.
ἰδίας πατρίδος εὔνοιαν προφερόμενοι πρὸς ἀμφοτέ-
ρας τὰς βασιλείας, καὶ τὴν αὐτῶν τῶν βασιλέων
ἀναγκαιότητα πρὸς ἀλλήλους, καὶ τὸ συμφέρον ἑκα-
3 τέροις ἐκ τῆς διαλύσεως. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ἔτι λέ-
γοντα τὸν πρεσβευτὴν ἐπιτεμὼν, οὐκ ἔφη προσδεῖ-
4 σθαι πολλῶν λόγων· τὴν μὲν γὰρ βασιλείαν εἶναι
Πτολεμαίου τοῦ πρεσβύτου, πρὸς δὲ τοῦτον καὶ δια-
λελῦσθαι πάλαι, καὶ φίλους ὑπάρχειν, καὶ νῦν, βου-
λομένων τῶν ἐν τῇ πόλει κατάγειν τοῦτον, μὴ κω-
5 λύειν Ἀντίοχον. καὶ δὴ πεποίηκεν.

Ptolemæum natu majorem restituit Antiochus.

XIX. 4. *φίλους ex msstis revocavi. φίλον edd. ex conject. Vrsini.*

nit. Hi in colloquium *Antiochi* admissi, longam orationem sunt exorsi, *patriæ suæ benevolentiam in utramque regiam domum* commemorantes, *& mutua inter ambos reges necessitudinis jura, quæque ad utrumque regem ex pace confecta reditura sint commoda.* At rex dicentem legatum interpellans, *longiore oratione nihil opus esse* ait: *regnum enim ad Ptolemæum majorem pertinere; cum isto vero pacem dudum se fecisse, & amicos invicem esse. Eum igitur si Alexandrini ab exsilio revocare recipereque voluerint, nihil se impediturum.* Atque id etiam præstitit Antiochus.

ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΤΗΣ ΕΝΝΑΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

RES ITALICAE.

Senatus Rom. legatos mittit in Aegyptum.

Ol.152.4. A.V.586. 1. C. Popillius.

Η σύγκλητος, πυνθανομένη τὸν Ἀντίοχον τῆς μὲν Αἰγύπτου κύριον γεγονέναι, τῆς δ' Ἀλεξανδρείας παρ' ὀλίγον· νομίζουσα, πρὸς αὐτήν τι διατείνειν τὴν αὔξησιν τοῦ προειρημένου βασιλέως, κατέστησε πρεσβευτὰς, τοὺς περὶ Γάϊον Ποπίλλιον· τόν τε πόλεμον λύσοντας, καὶ καθόλου θεασομένους 3 τὴν

Cap. I. 1. Ἡ σύγκλητος &c. *Iniquo loco vulgo positam hanc Eclogam suum in locum restitui. Eadem prorsus desideratur in cod. Bav.*

LIBRI VICESIMI NONI HISTORIARVM POLYBII

RELIQVIAE.

I.

Legatio XC.

1. Quum intelligeret Senatus, *Antiochum*, cetera Aegypto occupata, prope inibi esse ut Alexandria etiam potiretur; ratus, ad se nonnihil pertinere incrementa hujus regis, legationem decrevit, cujus princeps *C. Popillius* erat, cum ad pacem conciliandam, tum ad

4 τὴν τῶν πραγμάτων διάθεσιν, ποία τις ἐστίν. Καὶ A.V.586.
τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐν τούτοις ἦν.

II.

BELLVM PERSICVM.

Παραγενομένων πρὸ τοῦ χειμῶνος τῶν περὶ τὸν Ἱπ- II.
πίαν, οὓς ἀπεστάλκει πρεσβευτὰς ὁ Περσεὺς πρὸς Persei fœdus cum
2 Γένθιον ὑπὲρ τῆς συμμαχίας· καὶ διασαφούντων, Genthio.
ὅτι πρόθυμος ὁ βασιλεὺς ἐστιν ἀναδέχεσθαι τὸν
πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον, ἐὰν αὐτῷ δοθῇ τριακόσια
τάλαντα, καὶ πίστεις αἱ προσήκουσαι περὶ τῶν ὅλων·
3 πυθόμενος ταῦτα, καὶ κρίνων ἀναγκαίαν εἶναι τὴν
Γενθίου κοινοπραγίαν, προεχειρίσατο Πάνταυχον,
ἕνα τῶν πρώτων φίλων, καὶ τοῦτον ἐξαπέστειλε·
4 δοὺς ἐντολὰς, πρῶτον μὲν ὁμολογήσαντα περὶ τῶν
χρημάτων, ὅρκους καὶ δοῦναι καὶ λαβεῖν ὑπὲρ τῆς
συμμαχίας· εἶτα τοὺς ὁμήρους ἐξαυτῆς κἀκεῖνον
πέμπειν,

ad visendum, quæ in universum rerum istic facies esset. Ac *in Italia* quidem hæc tum gesta sunt.

II.

Legatio LXXXV.

2. Quum ante hiemem rediisset Hippias, quem societatis contrahendæ caussa *Perseus* ad *Genthium* miserat, atque is renunciaret, *paratum regem esse, bellum adversus Romanos suscipere, si trecenta sibi talenta numerarentur, & de summa rei idonea ratione sibi caveretur;* his rex auditis, necessariam sibi esse judicans Genthii societatem, Pantauchum, ex fidissimis amicis delectum, datis mandatis misit, qui primum quidem pacisceretur de pecunia, & jusjurandum super societate præstaret atque exigeret; deinde curaret de obsidibus, ut & Genthius

Ol. 152. 4. Persei fœdus cum Genthio.

πέμπειν, ὡς ἂν δοκῇ Πανταύχῳ, καὶ παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν, οὓς ἂν ἀποφήνῃ Γένθιος διὰ τῶν ἐγγεάπτων· πρὸς δὲ τούτοις διατάξαθαι περὶ τῆς κομιδῆς τῶν τριακοσίων ταλάντων. 5 Ὁ δὲ Πάνταυχος ἐξαυτῆς ποιησάμενος τὴν ὁρμὴν, καὶ παραγενόμενος εἰς Μετέωνα τῆς Λαβεάτιδος κἀνταῦθα συμμίξας τῷ Γενθίῳ, ταχέως παρεστήσατο τὸν νεανίσκον πρὸς τὸ κοινωνεῖν τῷ Περσεῖ τῶν αὐτῶν ἐλπίδων. 6 Τμηθέντων δὲ τῶν ὁρκίων ὑπὲρ τῆς συμμαχίας καὶ καταγραφέντων, εὐθέως ὁ Γένθιος ἅμα τοὺς ὁμήρους ἔπεμπε, τοὺς ὑπὸ τοῦ Πανταύχου καταγραφέντας, καὶ σὺν τούτοις Ὀλυμπίωνα, παραληψόμενον τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς ὁμήρους παρὰ τοῦ Περσέως, ἑτέρους δὲ τοὺς περὶ τῶν χρημάτων ἕξοντας τὴν ἐπιμέλειαν. 7 Σὺν δὲ τοῖς προειρημένοις ἔπεισεν ὁ Πάνταυχος τὸν Γένθιον, καὶ πρεσβευτὰς συνεξαποστέλλειν, οἵτινες ἅμα τοῖς παρὰ τοῦ Περσέως πεμπομένοις εἰς τὴν Ῥόδον πρεσβεύωσιν ὑπὲρ τῆς

κοινῆς

II. 5. *Λαβεάτιδος ex Livio correxi, monente etiam Vrsino. Vulgo Λιβιτιάδος. Μετέωνα autem* Medeonem *per* d *vulgo scribunt apud Livium.*

thius statim mitteret prouti Pantaucho videretur, & a rege acciperet, quos Genthius in fœderis formula nominatim postulasset: ad hæc ut de transvectione illorum trecentorum talentorum cum *Genthio* constitueret. Pantauchus, statim profectus, ubi *Meteonem* Labeatidis venit, ibi nactus Genthium, facile adolescenti persuasit, ut spes omnes suas cum Perseo conjungeret. Icto fœdere societatis & conscripto, extemplo Genthius simul obsides misit, quos Pantauchus scripserat, simulque Olympionem, qui jusjurandum a Perseo & obsides exigeret, itemque alios, qui pecuniam tuto curarent. Præter hæc persuasit etiam Pantauchus Genthio, ut simul legatos mitteret, qui iis comitati, quos Perseus erat missurus, *Rhodum* legationem obirent, de communi societate acturi.

Id

8 κοινῆς συμμαχίας. τούτου γενομένου, καὶ συνεμβάν- A.V. 586.
των τῶν Ῥοδίων εἰς τὸν πόλεμον, τελέως εὐκαταγω- Persei fœdus cum
9 νίστους ἐσομένους ἀπέφαινε τοὺς Ῥωμαίους. Ὁ δὲ, Genthio.
πεισθεὶς τοῖς παρακαλουμένοις, καὶ προχειρισάμενος
Παρμενίωνα καὶ Μόρκον, ἐξαπέστειλε, δοὺς ἐντο-
λὰς, ὅταν λάβωσι τοὺς ὅρκους παρὰ τοῦ Περσέως,
καὶ τοὺς ὁμήρους, καὶ περὶ τῶν χρημάτων γένηται
σύμφωνον, πρεσβεύειν εἰς τὴν Ῥόδον.

Οὗτοι μὲν οὖν πάντες προῆγον εἰς τὴν Μακεδο- III.
νίαν. Ὁ δὲ Πάνταυχος, μένων παρὰ πλευρὰν,
ὑπεμίμνησκε καὶ παρώξυνε τὸν νεανίσκον, πρὸς τὸ
μὴ καθυστερεῖν ταῖς παρασκευαῖς, ἀλλ' ἕτοιμον ὄν-
τα προκαταλαμβάνειν καὶ τόπους καὶ πόλεις καὶ
συμμάχους· μάλιστα δ' αὐτὸν ἠξίου παρασκευάζε-
2 σθαι πρὸς τὴν κατὰ θάλατταν μάχην. τῶν γὰρ
Ῥωμαίων εἰς τέλος ἀπαρασκεύων ὄντων πρὸς τοῦτο
τὸ μέρος, κατά τε τοὺς περὶ τὴν Ἤπειρον καὶ τοὺς
περὶ τὴν Ἰλλυρίδα τόπους ἀκονιτὶ πᾶν τὸ προτεθὲν
ἐπιτελεσθήσεσθαι δι' αὐτοῦ, καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ πεμ-
πομέ-

Id si fieret, & belli societatem inire secum si Rhodii vellent, nullum plane futurum negotium Romanos vincere, adserebat. Genthius, hisce omnibus adnuens, Parmenionem & Morcum deligit, & datis mandatis mittit, ut, postquam jusjurandum atque obsides a Perseo accepissent, & de pecunia convenisset, Rhodum legationem susciperent.

3. Igitur isti quidem omnes in Macedoniam sunt profecti. At Pantauchus ad fodiendum regi latus manebat, qui juvenem adsidue moneret urgeretque, *ne in bello adparando cessaret, sed compararet se, & loca urbesque & socios hosti præriperet:* maxime autem illum hortabatur, ut *ad navale bellum necessaria pararet. Nam quum Romani ab ea parte penitus essent imparati; ipsum in Epiri & Illyrici oris nullo labore, quidquid destinasset, & per se & per alios, quos* ro

Ol. 152. 4. Persei foedus cum Genthio.

πομένων. Ὁ μὲν οὖν Γένθιος, τούτοις τοῖς λόγοις 3
ἀναπειθόμενος, ἐγίγνετο περί τε τὰς κατὰ γῆν καὶ
κατὰ θάλατταν παρασκευάς. Ὁ δὲ Περσεὺς, πα- 4
ραγενομένων εἰς τὴν Μακεδονίαν τῶν πρεσβευτῶν
παρὰ τοῦ Γενθίου, καὶ τῶν ὁμηρευόντων, ὁρμήσας
ἀπὸ τῆς περὶ τὸν Ἐνιπέα ποταμὸν παρεμβολῆς
μετὰ πάντων τῶν ἱππέων, ἀπήντα τοῖς προειρημέ-
νοις εἰς τὸ Δίον· καὶ συμμίξας, πρῶτον μὲν ἀπέδω- 5
κε τοὺς ὅρκους ὑπὲρ τῆς συμμαχίας ἐναντίον πάν-
των τῶν ἱππέων· πάνυ γὰρ ἐβούλετο σαφῶς εἰδέ-
ναι τοὺς Μακεδόνας τὴν τοῦ Γενθίου κοινοπραγίαν,
ἐλπίζων εὐθαρσεστέρους αὐτοὺς ὑπάρξειν, προσγε-
νομένης ταύτης τῆς ῥοπῆς. Ἔπειτα δὲ τοὺς ὁμή- 6
ρους παρελάμβανε, καὶ παρεδίδου τοὺς ἑαυτοῦ τοῖς
περὶ Ὀλυμπίωνα, ὧν ἦσαν ἐπιφανέστατοι Λιμναῖος
ὁ Πολεμοκράτους, καὶ Βάλαυχος ὁ Πανταύχου.

Persei legatio ad Rhodios,

Μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς μὲν ἐπὶ τὰ χρήματα παρόν- 7
τας εἰς Πέλλαν ἐξέπεμπεν, ὡς ἐκεῖ παραληψομέ-
νους·

eo mitteret, esse effecturum. Igitur *Genthius*, hujusmodi sermonibus perpulsus, terra marique necessaria bello comparabat. *Perseus* vero venientibus in Macedoniam legatis Genthii, & obsidibus, ab iis castris statim, quae ad Enipeum amnem habebat, cum omni equitatu profectus, ad Dium occurrit. Quo ubi conventum, ante omnia *Perseus* jusjurandum dedit, coram omni equitum agmine: admodum enim volebat rex, Macedones certo exploratam habere initam cum *Genthio* societatem; quod speraret, accessionem hujus momenti ad rem bene gerendam animos illis adjecturam. Secundum haec missos obsides suscepit, suosque vicissim Olympioni tradidit, quorum nobilissimi erant Limnaeus, Polemocratis filius, & Balauchus Pantauchi. Deinde eos, qui ad pecunias accipiendas venerant, Pellam misit, ibi illam

acce-

νους· τοὺς δὲ πρεσβευτὰς, τοὺς εἰς τὴν Ῥόδον, εἰς A.V. 586.
Θετταλονίκην πρὸς Μητρόδωρον, συντάξας ἑτοίμους
εἶναι πρὸς τὸν πλοῦν. ἔπεισε δὲ καὶ τοὺς Ῥοδίους
8 συμβαίνειν εἰς τὸν πόλεμον. Ταῦτα δὲ διοικήσας, ad Eumenem,
Κρυφῶντα μὲν ἐξέπεμψε πρεσβευτὴν πρὸς τὸν Εὐ-
μένη, καὶ πρότερον ἤδη ἀπεσταλμένον· Τηλέμνα-
9 στον δὲ, τὸν Κρῆτα, πρὸς τὸν Ἀντίοχον· μὴ παρο- ad Antiochum,
ρᾶν τὸν καιρὸν, μηδ' ὑπολαμβάνειν, πρὸς αὐτὸν
μόνον ἀνήκειν τὴν ὑπερηφανίαν καὶ τὴν βαρύτητα
10 τῶν Ῥωμαίων· σαφῶς δὲ γινώσκειν, ὡς, ἐὰν μὴ καὶ
νῦν αὐτὸς συνεπιλαμβάνηται, μάλιστα μὲν διαλύων
τὸν πόλεμον, εἰ δὲ μὴ, βοηθῶν, ταχέως πεῖραν λή-
ψεται τῆς αὐτῆς ἑαυτῷ τύχης.

Προτεθείσης χειροτονίας τοῖς Ῥοδίοις, ἐνίκων, IV. Rhodii, pacem conciliaturi,
οἷς ἤρεσκε πέμπειν τοὺς πρεσβευτὰς ὑπὲρ τῶν δια-
λύσεων.

III. 7. *συμβαίνειν.* *Forsan* συνεμβαίνειν, *ut supra.* 8. Κρυφῶντα *suspectum nomen Reiskio. Suspicari licet* Ἡροφῶντα. 10. νῦν αὐτὸς. *Forsan* νῦν ἔτι αὐτὸς, *ut voluit Reisk.*

accepturos. Legati *Rhodum* ituri, Thessalonicam ad Metrodorum missi, & ut parati essent ad navem conscendendam jussi. Hæc igitur legatio Rhodios etiam incitavit, ut Perseo ad hoc bellum se conjungerent. Quibus rebus confectis, Cryphontem legatum ad *Eumenem*, qui jam ante parem legationem obierat, misit. Telemnastum vero Cretensem ad *Antiochum* misit, monens, *ne occasionem missam faceret, neve arbitraretur, ad unum Perseum spectare Romanorum superbiam & dura imperia; quin potius pro certo haberet, ejusdem se quoque fortunæ periculum brevi facturum, nisi nunc ipsum adjuvaret, maxime quidem concilianda pace; sin minus, opem ferendo.*

(*Legatio LXXXVI.*)

4. Quum fuissent indicta a *Rhodiis* comitia, vicit in illis eorum sententia, quibus placebat legatos de pace mitti.

Ol.152.4. λύσεων. Καὶ τὴν μὲν Ῥοδίων ἀντιπολιτείαν τοῦτον 2
τὸν τρόπον, [ὡς ἐν τῷ περὶ Δημηγορίας τέθειται,]
διέκρινε τὸ διαβούλιον· ἐν ᾧ πλεῖον ἐφάνησαν ἰσχύον- 3
τες οἱ τὰ τοῦ Περσέως αἱρούμενοι, τῶν σώζειν σπου-
legatos mittunt Romam, δαζόντων τὴν πατρίδα καὶ τοὺς νόμους. Οἱ δὲ Πρυ- 4
τάνεις παραχρῆμα πρεσβευτὰς κατέστησαν τοὺς
διαλύσοντας τὸν πόλεμον, εἰς μὲν τὴν Ῥώμην Ἀγέ-
& ad Perseum, πολιν καὶ Κλεόμβροτον, πρὸς δὲ τὸν στρατηγὸν καὶ
Περσέα, Δάμωνα καὶ Νικόστρατον καὶ Ἀγεσίλοχον
καὶ Τήλεφον. Τούτῳ δ' ἑξῆς τὸ συνεχὲς ἐξειργά- 5
ζοντο, καὶ προσετίθεσαν, ποιοῦντες ἀναπολόγητον
ad Cretenses. τὴν ἁμαρτίαν. Εὐθέως γὰρ εἰς τὴν Κρήτην ἔπεμ- 6
πον πρεσβευτὰς, τοὺς ἀνανεωσομένους πρὸς πάν-
τας Κρηταιεῖς τὰ ὑπάρχοντα φιλάνθρωπα, καὶ
παρακαλέσοντας βλέπειν τοὺς καιροὺς καὶ τὴν πε-
ρίστα-

IV. 2. *Verba* ὡς ἐν τῷ π. Δ. τέθ. *epitomatoris sunt. Voluit autem* Δημηγοριῶν *scribere, non* Δημηγορίας. 4. Ἀγέπολιν *rursus ex msstis restitui, quod in* Ἀγεσίπολις *mutaverat Vrsin.* Ibid. καὶ Κλεόμβροτον *pariter ab Vrsino est. Libri dant* διὸ πῆ Κληνόμβροτον, *ubi nescio an nomen proprium lateat in* διὸ πῆ. Ibid. Ἀγεσίλοχον *ex superiori loco correxi.* Ἀγησίλοχος *Vrs. Codex Bav. h l. habet* Νικόκρατον καὶ Ἀγνησίλοχον. 5. τούτῳ. τούτων *vulgo ex Vrsini ing.*

mitti. Atque ita quidem [prouti in *selectis* ORATIONIBVS expositum est] dissensionem Rhodiorum dijudicavit illud concilium: in quo adparuit, plus potuisse hos qui Perseo favebant, quam eos, qui patriæ saluti ac legibus consultum volebant. Prytanes igitur *legationes* extemplo instituerunt ad dirimendum bellum, *Romam* quidem Agepolim & Cleombrotum, ad consulem vero & *ad Perseum* Damonem, Nicostratum, Agesilochum, & Telephum. Secundum hæc etiam reliqua convenienter istis administrarunt, tandemque peccata peccatis adeo cumularunt, ut excusationi nullus relinqueretur locus. Protinus enim etiam *in Cretam* legatos miserunt, ad renovandam cum universis Cretensibus amicitiam, monendumque, *ut temporum conditionem*

ῥίστασιν, καὶ συμφρονεῖν τῷ δήμῳ, καὶ τὸν αὐτὸν A.V. 586.
τἐχθρὸν αἱρεῖσθαι καὶ φίλον· ὁμοίως δὲ καὶ κατ' ἰδίαν
πρὸς τὰς πόλεις ὑπὲρ τῶν αὐτῶν διαλεχθησομένους.

V. Rhodum adveniunt legati Persei & Genthii.

Τῶν περὶ τὸν Παρμενίωνα καὶ Μόρκον, τῶν πα-
ρὰ τοῦ Γενθίου, καὶ σὺν τούτοις τοῦ Μητροδώρου
παραγενομένων εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ συναχθείσης τῆς
2 βουλῆς· παντάπασιν θορυβώδης ἦν ἡ ἐκκλησία,
τῶν μὲν περὶ τὸν Δείνωνα φανερῶς ἤδη τολμώντων
λέγειν τὰ τοῦ Περσέως, τῶν δὲ περὶ Θεαίτητον κα-
3 ταπεπληγμένων τὰ συμβαίνοντα. καὶ γὰρ ἡ τῶν
λέμβων παρουσία, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολωλότων
ἱππέων, καὶ ἡ τοῦ Γενθίου μετάθεσις, συνέτριβεν
4 αὐτούς. Διὸ καὶ τὸ πέρας τῆς ἐκκλησίας ἀκόλου-
5 θον ἐγενήθη τοῖς προειρημένοις. Ἔδοξε γὰρ τοῖς
Ῥοδίοις, ἀποκριθῆναι φιλανθρώπως ἀμφοτέροις τοῖς
βασιλεῦσι, καὶ διασαφεῖν, ὅτι δέδοκται, διαλύειν
αὐτοῖς

ditionem ac periculum imminens attenderent, & cum Rhodiorum populo consentientes, eumdem hostem atque amicum ducerent. Pariter vero etiam ad singulas civitates miserunt, qui de iisdem rebus cum illis agerent.

(*Legatio LXXXVII.*)

5. Posteaquam Parmenio & Morcus, *Genthii legati*, & una cum his Metrodorus, *Persei* legatus, *Rhodum* pervenissent; convocato populo ad deliberandum, tumultuosa modis omnibus concio fuit; quum & *Dino* jam publice pro Perseo verba facere auderet, & Theætetum contra, quæ acciderant, terrerent. Nam & lemborum adventus, & numerus ingens occisorum equitum, & Genthii transitus ad Persei partes, animos illi dejiciebant. Itaque exitum ea concio habuit convenientem iis, quæ diximus. Decretum enim a Rhodiis, benignum ambobus regibus responsum dare, iisque significare, *statuisse Rhodios bello finem impo-*

Ol.152.4. αὐτοῖς τὸν πόλεμον, καὶ παρακαλεῖν κἀκείνους εὐ-
διαλύτους ὑπάρχειν. ἐδέξαντο δὲ καὶ τοὺς πρεσβευ- 6
τὰς ἐπὶ τὴν κοινὴν ἑστίαν τοὺς παρὰ τοῦ Γενθίου,
μετὰ πολλῆς φιλανθρωπίας.

* * *

Ἐν τῇ εἰκοστῇ ἐννάτῃ ὁ Πολύβιος, Γένθιον, φη- 7
σὶ, τὸν τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα, διὰ τὴν πολυποσίαν
πολλὰ ποιεῖν ἀσελγῆ κατὰ τὸν βίον, νύκτωρ τε ἀεὶ
καὶ μεθ' ἡμέραν μεθύοντα· ἀποκτείναντα δὲ καὶ 8
Πλεύρατον τὸν ἀδελφὸν, γαμεῖν μέλλοντα τὴν τοῦ
Μενουνίου θυγατέρα, αὐτὸν γῆμαι τὴν παῖδα, καὶ
ὠμῶς χρήσασθαι τοῖς ἀρχομένοις.

* * *

(PERSEVS *prœlio vincitur fugaturque ab* AEMILIO PAVLLO *Cos.*)

*

VI. Scutum Ligustinum. Τῇ δυνάμει τῆς πάρμης καὶ τῶν Λιγυστικῶν 1
θυρσῶν ἀντεῖχον ἐῤῥωμένως οἱ Ῥωμαῖοι.

Πρῶτος

V. 7. Γένθιον *correxi. Vulgo* Γενθίωνα. 8. Πλεύρατον. Plator *vocatur apud Livium.* Ibid. Μενουνίου. Honuni *est apud eumdem Livium.* Ibid. χρήσασθαι *ex conject. scripsi. Vulgo* χρῆσθαι.
VI. 1. Λιγυστικῶν *correxi, monente Lipsio. Mendose vulgo* Λιβυστικῶν.

imponere, ipsosque adeo monere, faciles & ipsi se ad pacem ut præberent. Suntque etiam Genthii legati in Prytaneo magna comitate ab iis excepti.

* * *

(*Athenæus* Lib. X. cap. 11.)

POLYBIVS, *libro XXIX*, *Genthium*, Illyriorum regem, ait, ob temulentiam flagitiosa multa patrasse in vita, dies totos & noctes ebrium: occisoque *Pleurato* fratre, cui desponsata fuerat *Menunii* filia, ipsum duxisse illam virginem; præterea dirum ac crudelem fuisse in subditos.

* * *

(*Suidas in* Πάρμη.)

6. Partim parmæ, partim *scutorum Ligusticorum* ope tuti, fortiter pugnabant Romani.

(*Plutar-*

A.V. 586.

De Scipione Nasica dissentit a Polybio Plutarchus.

2 Πρῶτος τῶν παρόντων ὁ Νασικᾶς ἐπικαλούμενος Σκιπίων, γαμβρὸς Ἀφρικανοῦ Σκιπίωνος, ὕστερον δὲ μέγιστον ἐν τῇ συγκλήτῳ δυνηθεὶς, ὑπεδέξα-
3 το τῆς κυκλώσεως ἡγεμὼν γενέσθαι. δεύτερος δὲ Φάβιος Μάξιμος, ὁ πρεσβύτατος τῶν Αἰμιλίου παίδων,
4 ἔτι μειράκιον ὢν, ἀνέστη προθυμούμενος. Ἡσθεὶς οὖν Αἰμίλιος, δίδωσιν αὐτοῖς, οὐχ ὅσους Πολύβιος εἴρηκεν, ἀλλ᾽ ὅσους αὐτὸς ὁ Νασικᾶς λαβεῖν φησὶ, γεγραφὼς περὶ τῶν πράξεων τούτων ἐπιστόλιον
5 πρός τινα τῶν βασιλέων. - - - Τῷ δὲ Περσεῖ, τὸν Αἰμίλιον ἀτρεμοῦντα κατὰ χώραν ὁρῶντι, καὶ μὴ λογιζομένῳ τὸ γιγνόμενον, ἀποδρὰς ἐκ τῆς ὁδοῦ Κρὴς αὐτόμολος ἧκε μηνύων τὴν περίοδον τῶν Ῥωμαίων.
6 Ὁ δὲ, συνταραχθεὶς, τὸ μὲν στρατόπεδον οὐκ ἐκίνησε, μυρίους δὲ μισθοφόρους ξένους καὶ δισχιλίους Μακεδόνας Μίλωνι παραδοὺς ἐξαπέστειλεν, παρασκευασάμενος ταχῦναι καὶ καταλαβεῖν τὰς ὕλας.

(Plutarchus in Aemilio Paullo.)

Primus inter eos, qui consilio intererant, *Scipio Nasica,* Scipionis Africani gener, is, cujus fuit posterioribus temporibus summa in senatu auctoritas, promisit, se eo exercitum circumducturum. Proximus ab eo *Fabius Maximus*, filiorum Aemilii natu primus, idem in se recepit. Quorum alacritate delectatus *Aemilius*, milites eis dedit, non quot POLYBIVS scribit, sed quem numerum ipse *Nasica in Epistola* de eis rebus *ad aliquem ex regibus* scripta prodidit. - - - *Perseo* autem, Aemilium quietum loco se tenere videnti, neque quid ageretur suspicanti, perfuga Cretensis, qui ex itinere se subduxerat, *Romanos ea circumducere exercitum* indicavit. Quo nuncio territus *Perseus,* castra quidem non movit; sed stipendiariorum militum peregrinorum decem millia, ac duo Macedonum, Miloni eodem ducenda dedit, jubens maturare iter, saltusque occupare.

Ol.152.4. Τούτοις, ὁ μὲν Πολύβιος φησὶν, ἔτι κοιμωμένοις ἐπι- 7
πεσεῖν τοὺς Ῥωμαίους· ὁ δὲ Νασικᾶς, ὀξὺν ἀγῶνα
περὶ τοῖς ἄκροις γενέσθαι καὶ κίνδυνον.

Defectus lunæ.

Τῆς σελήνης ἐκλιπούσης ἐπὶ Περσέως τοῦ Μα- 8
κεδόνος, ἐκράτησεν ἡ φήμη παρὰ τοῖς πολλοῖς, ὅτι
βασιλέως ἔκλειψιν σημαίνει. Καὶ τοῦτο τοὺς μὲν 9
Ῥωμαίους εὐθαρσεστέρους ἐποίησε· τοὺς δὲ Μακε-
δόνας ἐταπείνωσε ταῖς ψυχαῖς. Οὕτως ἀληθές 10
ἐστιν τὸ περιφερόμενον· ὅτι πολλὰ κενὰ τοῦ
πολέμου.

Phalangem Maced. stupet Aemilius.

Λεύκιος δ' ὁ ὕπατος, οὐχ ἑωρακὼς φάλαγγα τὸ 11
παράπαν, ἀλλὰ τότε πρῶτον ἐπὶ τοῦ Περσέως,
πολλάκις ἀνθωμολογεῖτο πρός τινας τῶν ἐν τῇ Ῥώ-
μῃ μετὰ ταῦτα, μηδὲν ἑωρακέναι φοβερώτερον καὶ
δεινότερον φάλαγγος τῆς Μακεδονικῆς· καίτοι γε 12
πολλοὺς

8. ἐκλιπούσης. ἐκλειπούσης *Küster.* 10. κενά. *Sic jam maluerat Casaub. & sic edidit Küster.* καινὰ *superiores Suidæ editiones.*

cupare. *In hos, somno oppressos, impetum fecisse Romanos*, scribit POLYBIUS: NASICA vero, *acrem*, ait, *ac periculosum conflictum in ipsis montis jugis fuisse.*

(*Suidas in* Πολλὰ κενά.)

Cum *luna* sub *Perseo* Macedone defecisset, fama apud vulgus percrebuit, *defectum istum regis interitum portendere.* Quæ res animos Romanorum auxit, Macedonum vero minuit. Adeo verum est vulgatum proverbium: *multa esse belli inania.*

(*Suidas in* Φάλαγξ *& in* Ἀνθωμολογεῖτο.)

Lucius (Aemilius) Consul, quum numquam omnino, nisi tunc primum sub Perseo, *Phalangem* vidisset; sæpius deinde Romæ apud amicos confessus est, *nihil formidabilius terribiliusque phalange Macedonica se vidisse:*

πολλοὺς οὐ μόνον τεθεαμένος, ἀλλὰ καὶ χειρισάμε- A.V. 586.
νος ἀγῶνας, εἰ καί τις ἄλλος.

13 Ὁ δὲ Περσεὺς, μίαν ἔχων πρόληψιν, ἢ νικᾶν ἢ Princeps fugæ Perseus.
θνήσκειν, τότε οὐχ ὑπέμεινε τῇ ψυχῇ, ἀλλ' ἀπεδει-
14 λία, καθάπερ οἱ προόπται τῶν ἱππέων. * Ὁ δὲ
Περσεὺς, προσαγόμενος τὸν χρόνον καὶ τὸν πόνον,
ἐξελύετο τῇ ψυχῇ, καθάπερ οἱ καχεκτοῦντες τῶν
15 ἀθλητῶν· ὅτε γὰρ τὸ δεινὸν ἐγγίζοι, καὶ δέοι κρίνε-
16 σθαι περὶ τῶν ὅλων, οὐχ ὑπέμεινε τῇ ψυχῇ. * Ὁ δὲ
τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, ὥς φησι Πολύβιος, τῆς
μάχης ἀρχὴν λαμβανούσης, ἀποδειλιάσας, εἰς πό-
17 λιν ἀφιππάσατο· σκηψάμενος Ἡρακλεῖ θύειν, δει-
λὰ παρὰ δειλῶν ἱερὰ μὴ δεχομένῳ, μηδ' εὐχὰς ἀθε-
μίτους ἐπιτελοῦντι.

disse: quamvis non solum multa prælia, si quisquam alius, vidisset, verum etiam ipse commisisset.

(*Suidas in* Ἀπεδειλία *&* *in* Καχεκτοῦντες, *tum Plutarchus in Aemilio Paullo.*)

Perseus vero, cum vel vincere vel mori in animum ante induxisset, tunc animi constantiam non servavit, sed *timori succubuit,* ut speculatores equitum. * Perseus, adpropinquante periculo, animum prorsus despondebat, instar infirmorum ignavorumque athletarum. Nam ubi instabat periculum, & de summa rerum erat dimicandum, metu victus cedebat. * Rex Macedonum, ut POLYBIVS refert, commisso prælio metum non ferens, in urbem equo avectus est; sacram se Herculi rem facere simulans, qui tamen Deus meticulosorum sacra non accipit, neque voti illiciti compotes facit.

Ol.152.4.

VII. Astuta legatio Rhodiorum,

Κατὰ τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ Περσεὺς ἡττηθεὶς ἀνεδί-
δρασκεν, ἔδοξε τῇ συγκλήτῳ, τοὺς παρὰ τῶν Ῥο-
δίων πρεσβευτὰς, παραγεγονότας ὑπὲρ τοῦ διαλύειν
τὸν πρὸς Περσέα πόλεμον, προσκαλέσασθαι· τῆς 2
τύχης ὥσπερ ἐπίτηδες ἀναβιβαζούσης ἐπὶ σκηνὴν
τὴν τῶν Ῥοδίων ἄγνοιαν, εἰ χρὴ Ῥοδίων λέγειν, ἀλλὰ
μὴ τῶν ἐπιπολασάντων ἀνθρώπων τότε κατὰ τὴν
Ῥόδον. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγέπολιν εἰσπορευθέντες, 3
Ἐλθεῖν μὲν, ἔφασαν, διαλύσοντες τὸν πόλεμον· τὸν
γὰρ δῆμον τῶν Ῥοδίων, ἑλκομένου τοῦ πολέμου καὶ
πλείω χρόνον, θεωροῦντα, διότι πᾶσι μὲν τοῖς Ἕλλη-
σιν ἀλυσιτελὴς, καὶ αὐτοῖς δὲ Ῥωμαίοις διὰ τὸ μέ-
γεθος τῶν δαπανημάτων, ἐλθεῖν ἐπὶ ταύτην τὴν
γνώμην· νῦν δὲ λελυμένου τοῦ πολέμου κατὰ τὴν 4
τῶν Ῥοδίων βούλησιν, συγχαίρειν αὐτοῖς. Ταῦτα
μὲν

VII. 2. *ἐπιπολασάντων correxit Vrf. ἐπιπλασάντων dabant libri.* 3. *τοῖς Ἕλλησιν ex Livio adfcivit Vrfin. τοῖς ἄλλοις dant libri, quod fervari fortaffe poterat.* 4. *τῶν Ῥοδίων βούλησιν. Ῥωμαίων h. l. fcribendum contendit Reisk.*

(Legatio LXXXVIII.)

7. Quo tempore *victus Perfeus* fuga falutem petiit, placuit Senatui, *Rhodiorum legatos*, qui ad pacem cum Perfeo faciendam venerant, in curiam vocare, fortuna velut de induftria in fcenam producente *Rhodiorum ftultitiam;* fi tamen Rhodiorum dicenda ea eft, & non potius certorum hominum, qui Rhodi tunc multum præ ceteris poterant. Enimvero *legati*, quorum princeps Agepolis, fenatum ingreffi, *miffos quidem fe* dixerunt *ad dirimendum bellum: id enim confilii Rhodios, quia bellum diutius trahebatur, fufcepiffe, quod animadverterent, tum univerfis Græcis id bellum effe incommodum, tum ipfis quoque Romanis, propter magnitudinem impenfarum. Nunc, quando finitum bellum effet, ita ut femper optaverant Rhodii, gratulari fe illis.*

μὲν οἱ περὶ τὸν Ἀγέπολιν εἰπόντες βραχέως, ἐπ- A.V. 586.
5 ανῆλθον. Ἡ δὲ σύγκλητος, χρωμένη τῷ καιρῷ, καὶ explosa a senatu
βουλομένη παραδειγματίσαι τοὺς Ῥοδίους, ἀπόκρι- Romano.
6 σιν ἐξέβαλεν, ἧς ἦν τὰ συνέχοντα ταῦτα· διότι
τὴν πρεσβείαν ταύτην οὔτε τῶν Ἑλλήνων ἕνεκεν ὑπο-
λαμβάνουσιν ἐσταλκέναι τοὺς Ῥοδίους, οὔθ' ἑαυτῶν,
7 ἀλλὰ Περσέως. εἰ μὲν γὰρ τῶν Ἑλλήνων χάριν ἐπρέσ-
βευον, ἐκεῖνον οἰκειότερον εἶναι τὸν καιρὸν, ὅτε ὁ Περ-
σεὺς τὴν τῶν Ἑλλήνων χώραν ἐπόρθει καὶ τὰς πό-
λεις, στρατοπεδεύων μὲν ἐν Θετταλίᾳ, σχεδὸν ἐπὶ
8 δύο ἐνιαυτούς, *. τὸ δὲ, παρέντας ἐκεῖνον τὸν και-
ρὸν, νῦν παρεῖναι σπουδάζοντας διαλύειν τὸν πόλε-
μον, ὅτε, παρεμβεβληκότων τῶν ἡμετέρων στρατο-
πέδων εἰς Μακεδονίαν, συγκεκλεισμένος ὁ Περσεὺς
ὀλίγας παντάπασιν ἐλπίδας εἶχε τῆς σωτηρίας·
9 προφανὲς εἶναι τοῖς ὀρθῶς σκοπουμένοις, διότι τὰς
πρεσβείας ἐξέπεμψαν, οὐ διαλύειν ἐθέλοντες τὸν

 πόλε-

6. τοὺς Ῥοδίους *correxit Urs. Male libri h. l.* τοὺς Ῥωμαίους. 7. Lacunam *notavit Casaub. quæ nulla foret, si abesset* μὲν *post* στρατοπεδ. 8. τὸ δὲ. τῷ δὲ *maluerat Reisk.*

illis. Hæc ubi breviter dixiſſet Agepolis, curia exceſſit. Senatus, ea occaſione uſus, quum publicare ad exemplum aliorum ſtultitiam Rhodiorum vellet, reſponſum edidit, cujus præcipua capita hæc erant: *Exiſtimare ſenatum, Rhodios neque propter utilitatem Græciæ, neque ſtudio populi Romani, ſed pro Perſeo legationem eam miſiſſe. Nam, ſi pro Græcis legatos mittere in animo habuiſſent, opportunius illud tempus fuiſſe, quando Perſeus Græcorum agros atque urbes vaſtabat, toto ferme biennio in Theſſalia caſtra habens. Quod igitur, eo prætermiſſo tempore, nunc venerint, bellum dirimere conantes, poſtquam Romanæ legiones in Macedoniam eſſent transgreſſi, & incluſus Perſeus exiguam prorſus ſalutis ſpem habuiſſet; perſpicuum eſſe recte judicantibus, Rhodios legationem miſiſſe non ad pacem facien-*

Ol.152.4. πόλεμον, ἀλλ' ἐξελέσθαι τὸν Περσέα καὶ σῶσαι, καθ' ὅσον εἰσὶ δυνατοί. Δι' ἃς αἰτίας οὔτ' εὐεργετεῖν, 10 οὔτε φιλανθρώπως αὐτοῖς ἀποκρίνεσθαι κατὰ τὸ παρὸν ὀφείλειν ἔφασαν. Ταῦτα μὲν ἡ σύγκλητος 11 ἐχρημάτισε τοῖς παρὰ τῶν Ῥοδίων πρεσβευταῖς.

III.

RES AEGYPTIACAE ET SYRIACAE.

(I.) *Fratres Ptolemæi auxilia petunt ab Achæis contra Antiochum.*

VIII. *Duo fratres Ptolemæi simul regnant in Aegypto.*

Κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἔτι κατὰ χειμῶνα πρεσβείας παραγενομένης παρὰ τῶν βασιλέων ἀμφοτέρων, Πτολεμαίου καὶ Πτολεμαίου, περὶ βοηθείας, ἐγενήθη διαβούλια καὶ πλείω, πολλὴν ἔχοντα φιλοτιμίαν. Τοῖς μὲν γὰρ περὶ τὸν Καλλικράτην καὶ[2] Διοφάνην, καὶ σὺν τούτοις Ὑπέρβατον, οὐκ ἤρεσκε διδόναι

VIII. 2. Ὑπέρβατον *correxi.* Ὑπερβάτονον *b. l. Vrsin. & seqq.* Ὑπερβάτωνον *Bav.*

faciendam, sed ad Perseum ex periculo, quoad in ipsis foret, eripiendum. Propterea censere patres, neque lautia aut aliud beneficium, neque ullum benignum responsum legatis dare se debere. Atque eo modo cum Rhodiorum legatis actum a patribus.

III.

(I.) Legatio LXXXIX.

8. Quum ante exitum hiemis ab utroque rege, *Ptolemæo* [*Philometore*] & *Ptolemæo* [*Evergete II.* qui deinde *Physcon* cognominatus est,] *legatio de auxilio ferendo* in Peloponnesum venisset; varie consultatum est, & quidem acri multorum contentione. Nam *Callicrati* quidem & *Diophani* & *Hyperbato*, qui se istis adjunxerat, opem

3 διδόναι βοήθειαν· τοῖς δὲ περὶ τὸν Ἄρχωνα, καὶ Λυ- A.V.586.
κόρταν, καὶ Πολύβιον, ἤρεσκε τὸ διδόναι τοῖς βασι-
4 λεῦσι κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν συμμαχίαν. Ἤδη γὰρ
συνέβαινε τότε, τὸν νεώτερον Πτολεμαῖον ὑπὸ τῶν
ὄχλων ἀναδεδεῖχθαι βασιλέα διὰ τὴν περίστασιν,
τὸν δὲ πρεσβύτερον ἐκ τῆς Μέμφεως καταπεπο-
5 ρεῦσθαι, καὶ συμβασιλεύειν τἀδελφῷ. Καὶ δεόμενοι Auxilia petunt ab Achæis.
παντοδαπῆς ἐπικουρίας, ἐξαπέστειλαν πρεσβευτὰς
Εὐμένη καὶ Διονυσόδωρον πρὸς Ἀχαιοὺς, αἰτοῦντες
πεζοὺς μὲν χιλίους, ἱππεῖς δὲ διακοσίους, ἡγεμόνα
δὲ τῆς ὅλης συμμαχίας Λυκόρταν, τῶν δ᾽ ἱππέων
6 Πολύβιον. Πρὸς δὲ Θεοδωρίδαν τὸν Σικυώνιον διε-
πέμψαντο, παρακαλοῦντες αὐτὸν, συστήσασθαι ξε-
7 νολόγιον χιλίων ἀνδρῶν. Συνέβαινε δὲ, τοὺς μὲν
βασιλεῖς τὴν ἐπὶ πλεῖον σύστασιν ἔχειν πρὸς τοὺς
εἰρημένους ἄνδρας ἐκ τῶν πράξεων, ὧν εἰρήκαμεν.
8 Τῶν δὲ πρεσβευτῶν παραγενομένων, τῆς συνόδου

Ee 5 τῶν

3. τοῖς βασιλεῦσι. τοῖς βασιλεύουσι Bav. 4. καταπεπορεῦσθαι. καταπορεύεσθαι Bav.

opem ferri illis non placebat; *Archoni* vero, *Lycortæ* & *Polybio* ex fœderis legibus auxilium mittendum videbatur. Iam enim eo tempore *junior Ptolemæus* propter conditionem rerum ac temporum a multitudine rex fuerat renunciatus, & una cum fratre *major* regnabat, Memphi reversus & regiæ restitutus. Ac quia omnis generis auxiliis indigebant, Eumenem & Dionysodorum *legatos ad gentem Achæorum* miserant, qui *pedites mille, equites ducentos peterent, ducem autem auxiliarium omnium copiarum Lycortam, equitum vero Polybium.* Iidem ad Sicyonium Theodoridam scripserant, rogantes, *ut mercenarios milites conduceret ad mille.* Habebant autem reges familiariorem quamdam notitiam cum prædictis viris contractam ex illis rebus gestis, de quibus ante exposuimus. Post adventum legatorum,

Ol.152.4. Deliberant Achæi. τῶν Ἀχαιῶν οὔσης ἐν Κορίνθῳ, καὶ τά τε φιλάν-
θρωπα πρὸς τὴν βασιλείαν ἀνανεωσαμένων, ὄντα
μεγάλα, καὶ τὴν περίστασιν τῶν βασιλέων ὑπὸ τὴν
ὄψιν ἀγόντων, καὶ δεομένων σφίσι βοηθεῖν· τὸ μὲν 9
πλῆθος τῶν Ἀχαιῶν ἕτοιμον ἦν, οὐ μέρει τινὶ, παν-
δημεὶ δὲ συγκινδυνεύειν, εἰ δέοιτο, τοῖς βασιλεῦσιν,
ἀμφότεροι γὰρ εἶχον τό τε διάδημα καὶ τὴν ἐξου-
Dissuadet Callicrates. σίαν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Καλλικράτην ἀντέλεγον, φάσ- 10
κοντες, δεῖν καθόλου μὲν μὴ πραγματοκοπεῖν, ἐν
δὲ τοῖς παροῦσι καιροῖς μηδ᾽ ὅλως· ἀλλ᾽ ἀπερισπά-
στους ὑπάρχοντας, Ῥωμαίοις παρέχεσθαι χρείας.
μάλιστα γὰρ ἦν τότε προσδόκιμος ὁ περὶ τῶν ὅλων 11
κίνδυνος, ἅτε τοῦ Κοΐντου τοῦ Φιλίππου τὴν παρα-
χειμασίαν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ ποιουμένου.

IX. Suadet Lycortas & Polybius. Τῶν δὲ πολλῶν εἰς ἀπορίαν ἐμπιπτόντων, μὴ δό-
ξωσι Ῥωμαίων ἀστοχεῖν, μεταλαβόντες τοὺς λόγους
οἱ περὶ τὸν Λυκόρταν καὶ Πολύβιον, ἐδίδασκον· ἄλ- 2
λα

torum, quum *Achæorum conventus* ageretur *Corinthi*, atque illi veterem amicitiam, quam multis argumentis invicem fuerant teſtati, renovaſſent, & *adflictum regum ſtatum* ob oculos poſuiſſent, opem poſcentes; erat quidem parata multitudo non parte aliqua copiarum, ſed omnibus viribus, ſi opus eſſet, regibus (ambo namque & diademate & regia poteſtate erant præditi) ire ſuppetias. Sed huic ſententiæ adverſari *Callicrates*, & qui cum eo ſentiebant. Dicebant enim, *cum in univerſum alienis negotiis eſſe abſtinendum Achæis, tum vero hoc potiſſimum tempore, quando ab omni alia cura liberi Romanis operam navare debeant.* Nam tunc cum maxime opinio hominum erat, totis viribus brevi certatum iri, utpote *Q. Marcio Philippo* in Macedonia hibernante.

9. Itaque, quum ſcrupulus multitudini eſſet injectus, ne Romanis defuiſſe aut parum in tempore adfuiſſe viderentur; *Lycortas & Polybius*, ſuſcepto ſermone, dicere

λα τε καὶ πλείω προφερόμενοι, καὶ διότι, τῷ πρό- A.V.586.
τερον ἔτει ψηφισαμένων τῶν Ἀχαιῶν, πανδημεὶ συ-
στρατεύειν τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ πεμψάντων πρεσ-
βευτὴν τὸν Πολύβιον, ὁ Κόϊντος, ἀποδεξάμενος τὴν
προθυμίαν, ἀπείπατο μὴ χρείαν ἔχειν τῆς βοη-
θείας, ἐπεὶ κεκράτηκε τῆς εἰς Μακεδονίαν εἰσβο-
3 λῆς. Ἐξ ὧν ἀπεδείκνυσαν σκῆψιν οὖσαν τὴν Ῥω-
4 μαίων χρείαν, πρὸς τὸ διαλῦσαι τὸ βοηθεῖν. Διὸ
παρεκάλουν τοὺς Ἀχαιοὺς, ὑποδεικνύοντες τὸ μέγε-
θος τῆς περιστάσεως, ἐν ᾗ συνέβαινε τότε τὴν βα-
σιλείαν ὑπάρχειν, μὴ παριδεῖν τὸν καιρὸν, ἀλλὰ,
μνημονεύοντας τῶν ὁμολογιῶν καὶ τῶν εὐεργεσιῶν,
μάλιστα δὲ τῶν ὅρκων, ἐμπεδοῦν τὰς συνθήκας.
5 Τῶν δὲ πολλῶν ἐπιφερομένων πάλιν, βοηθεῖν· τότε
μὲν οἱ περὶ τὸν Καλλικράτην ἐξέβαλον τὸ διαβού-
λιον, διασείσαντες τοὺς ἄρχοντας, ὡς οὐκ οὔσης
ἐξουσίας κατὰ τοὺς νόμους ἐν ἀγορᾷ βουλεύεσθαι
περὶ

Dissentiunt Achæi de auxilio Ptolemæis mittendo.

IX. 3. τὸ βοηθεῖν. *τὸ abest à msstis; adjectum ex Vrsini conject.*

cere sunt orsi, cum alia multa adferentes in medium, tum etiam, quod *superiori anno, quum esset factum ab Achæis decretum de ferenda Romanis ope totis viribus gentis, missusque in eam rem esset Polybius, Marcius, laudata eorum voluntate, auxilio sibi opus esse negasset, postquam superato saltu transgressus esset in Macedoniam. Sine caussa igitur Romanorum utilitatem prætexi ab iis, qui id agerent, ne auxilia regibus mittantur.* Hortari ergo *Achæos*, quibus periculi magnitudinem, in quo regnum illud versabatur, ostendebant, *ne occasionem prætermitterent; sed pactorum & acceptorum beneficiorum, imprimis vero jurisjurandi memores, societatis leges servarent.* Quum igitur rursus multitudo adclamasset, *opem ferendam;* tum vero *Callicrates* deliberationem illam fregit, metu magistratibus injecto, quasi leges potestatem ipsis non concederent, in ejusmodi conventu

Ol. 152. 4. Dissentiunt Achæi

περὶ βοηθείας. Μετὰ δέ τινα χρόνον συγκλήτου 6
συναχθείσης εἰς τὴν τῶν Σικυωνίων πόλιν, ἐν ᾗ συνέ-
βαινε, μὴ μόνον συμπορεύεσθαι τὴν βουλὴν, ἀλλὰ
πάντας τοὺς ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν, καὶ λόγων γι-
γνομένων πλειόνων· καὶ μάλιστα τοῦ Πολυβίου διο- 7
ριζομένου, πρῶτον μὲν περὶ τοῦ χρείαν μὴ ἔχειν
τοὺς Ῥωμαίους τῆς βοηθείας, καὶ δοκοῦντος οὐκ εἰκῆ
ταῦτα λέγειν, διὰ τὸ γεγονέναι τὴν παρελθοῦσαν *
ἐν τῇ Μακεδονίᾳ παρὰ τῷ Φιλίππῳ· δεύτερον δὲ 8
φάσκοντος, ἐὰν καὶ δέωνται Ῥωμαῖοι τῆς συμμα-
χίας, οὐ διὰ τοὺς διακοσίους ἱππεῖς καὶ χιλίους πε-
ζοὺς τοὺς ἀποσταλησομένους εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἀδυ-
νατήσειν τοὺς Ἀχαιοὺς βοηθεῖν Ῥωμαίοις, καλῶς
γὰρ ποιοῦντας αὐτοὺς καὶ τρεῖς ἄγειν καὶ τέτταρας
μυριάδας ἀνδρῶν μαχίμων· εὐδοκοῦντες τοῖς λεγο- 9
μένοις

6. *συμπορεύεσθαι ex Vrſini conject. recepit Caſaub. οὐ πορεύεσθαι dant libri ſcripti.* 7. *Poſt παρελθοῦσαν vulgo edd. & mssti ponunt vocab. νύκτα, quod non ferendum duxi, lacunæ ſignum adponere contentus. θερείαν utique legendum videtur cum Reiskio, aut aliquid in eam ſententiam.* Ibid. *παρὰ τῷ Φιλίππῳ ex ingenio Vrſini editum eſt. περὶ τοῦ Φιλίππου dant libri.* 8. *Ῥωμαίοις correxi. Vulgo omnes Ῥωμαίους.*

ventu de auxiliis deliberandi. Paullo poſt vero concilio in urbem *Sicyoniorum* convocato, cui non magiſtratus ſolummodo intererant, verum etiam omnes annis triginta majores: poſtquam multi ſermones habiti eſſent, & *Polybius* imprimis confirmaſſet, nullo Romanos auxilio habere opus, quod non temere dici ab illo videbatur, quia ſuperiore anno apud Marcium Philippum in Macedonia fuerat: deinde cum adjeciſſet, *ſi vel maxime auxiliis Achæorum indigeant Romani, propter equites ducentos, pedites mille, quos Alexandriam miſerint, nihilo tamen difficilius Achæis futurum, auxilia Romanis ſubmittere; (nullo enim ſuo incommodo triginta, vel etiam quadraginta bellatorum millia ducturos;)* movit Polybii

μένοις ἔρεπον οἱ πολλοὶ πρὸς τὸ πέμπειν τὴν συμ- A.V. 586.
10 μαχίαν. Τῇ δὲ δευτέρᾳ τῶν ἡμερῶν, ἐν ᾗ κατὰ de auxilio
τοὺς νόμους ἔδει τὰ ψηφίσματα προσφέρειν τοὺς Ptolemæis mittendo.
βουλομένους, οἱ μὲν περὶ τὸν Λυκόρταν προσήνεγκαν,
διότι δεῖ πέμπειν τὴν βοήθειαν· οἱ δὲ περὶ τὸν Καλ-
λικράτην, διότι δεῖ πρεσβευτὰς ἐξαποστέλλειν τοὺς
διαλύσοντας τοὺς βασιλεῖς πρὸς τὸν Ἀντίοχον.
11 Πάλιν δὲ τῶν διαβουλίων προτεθέντων, ἀγὼν ἐγί-
γνετο νεανικός· πολύ γε μὴν ὑπερεῖχον οἱ περὶ τὸν
12 Λυκόρταν. αἵ τε γὰρ βασιλεῖαι συγκρινόμεναι μεγά-
13 λην εἶχον διαφοράν. ὑπὸ μὲν γὰρ τῆς Ἀντιόχου
σπάνιον ἦν εὑρεῖν οἰκεῖόν τι γεγονὸς καθόλου πρὸς
τοὺς Ἕλληνας, ἔν γε τοῖς ἀνώτερον χρόνοις· (καὶ
γὰρ ἡ τοῦ τότε βασιλεύοντος μεγαλοψυχία δῆλος
14 ἐγένετο τοῖς Ἕλλησιν·) ὑπὸ δὲ τῆς Πτολεμαίου τοσ-
αῦτα καὶ τηλικαῦτα τοῖς Ἀχαιοῖς ἐγεγόνει φιλάν-
θρωπα κατὰ τοὺς ἀνώτερον χρόνους, ὥστ᾽ ἂν μηδενὶ
πλεῖον.

10. *βουλομένους ex msstis revocavi. βουλευομένους vulgo ex Vrsini ing.*

bii oratio multitudinis animos, eoque omnes inclinabant, ut regibus subsidia mitterentur. Postridie vero ejus diei, quo die secundum leges oportebat, ut, qui sententias dixerant, decreta ad disceptandum proponerent: *Lycortas* hujusmodi decretum proposuit, *auxilium esse mittendum; Callicrates* vero hujusmodi, *legatos oportere mitti ad pacem inter reges & Antiochum faciendam.* De quibus quum iterum disceptari cœpisset, acri contentione res acta; sed in ea longe vincebat *Lycortas*. Etenim comparatione inter duo illa regna instituta, magnum discrimen inveniebatur. Nam ad Syriacum quidem Antiochi quod adtinet, vix ullum alicujus necessitudinis, quæ illi fuerit cum Græcis hominibus, argumentum adferri poterat, ex superioribus quidem temporibus: nam ejus qui tum regnabat magnus & liberalis animus Græcis satis erat notus. At regni Ptolemaici tot & tanta in Achæos merita exstiterant, ut nihil supra.
Quod

Ol.152.4. Dissentiunt Achaei de auxilio Ptolemaeis mittendo.

πλεῖον. Ἃ διατιθέμενος ἀξίως ὁ Λυκόρτας, μεγά- 15
λην ἐποιεῖτο φαντασίαν, ἅτε τῆς παραθέσεως ὁλο-
σχερῆ τὴν διαφορὰν ἐχούσης. Καθ' ὅσον γὰρ οὐκ 16
ἐξαριθμήσασθαι ῥᾴδιον ἦν τὰς τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ βασιλέων εὐεργεσίας, κατὰ τοσοῦτον ἁπλῶς οὐδὲν ἦν εὑρεῖν φιλάνθρωπον, ἐκ τῆς Ἀντιόχου βασιλείας ἀπηντημένον εἰς πραγμάτων λόγον τοῖς Ἀχαιοῖς.

X. Ἕως μὲν [οὖν] τινὸς οἱ περὶ τὸν Ἀνδρωνίδαν καὶ Καλλικράτην ἐχρῶντο τοῖς ὑπὲρ τῆς διαλύσεως λόγοις· οὐδενὸς δὲ προσέχοντος αὐτοῖς, ἐπεισήγαγον μηχανήν. Παρῆν γὰρ ἐκ πορείας εἰς τὸ θέατρον 2
γραμματοφόρος, φέρων ἐπιστολὴν παρὰ Κοΐντου Μαρκίου, δι' ἧς παρεκάλει τοὺς Ἀχαιούς, ἀκολουθοῦντας τῇ Ῥωμαίων προαιρέσει, πειρᾶσθαι διαλύειν τοὺς βασιλεῖς. Συνέβαινε γάρ, καὶ τὴν σύγκλητον 3
ἀπε-

X. 1. Ἕως μὲν οὖν τινὸς *&c. Hoc caput vulgo a praecedenti separatur, interjerta Ecloga XC. quae nullo modo huc pertinebat; cui primum locum in hoc Libro adsignavimus.* Ibid. *Particulam* οὖν *ex conject. inserui.*

Quod argumentum Lycortas, ita ut par erat, verbis ornans, magnificam regum illorum speciem animis hominum insinuabat: ipsa quippe comparatio res esse genere toto diversas arguebat. Vt enim regum Alexandriae beneficia percensere erat difficile; ita nullum omnino poterat inveniri ab Antiochi regno profectum, quo res Achaeorum notabili quadam ratione forent adjutae.

(*Legatio XCI.*)

10. Igitur aliquamdiu quidem perstiterunt *Andronidas* & *Callicrates* in suscepta sententia suadenda, *de pace inter reges concilianda:* sed quum ipsis nemo se adjungeret, astu adversarios adgrediuntur. Inductus est enim in theatrum recta ab itinere tabellarius, literas *Q. Marcii* adferens, quibus Achaeos hortabatur, ut Romanorum voluntatem secuti conciliare invicem reges conarentur. Nam senatus quoque legationem miserat, cujus princeps

ἀπεσταλκέναι πρεσβευτὰς, τοὺς περὶ Νεμέσιον, δια-
4 λύσοντας τοὺς βασιλεῖς. Ἦν δὲ τοῦτο κατὰ τῆς
ὑποθέσεως. οἱ γὰρ περὶ τὸν Τῖτον, ἀδυνατήσαντες
διαλύειν, ἀνακεχωρήκεισαν εἰς τὴν Ῥώμην ἄπρακτοι
5 τελέως. Ἀλλ' οἱ περὶ τὸν Πολύβιον, οὐ βουλόμενοι
διὰ τὸν Μάρκιον πρὸς τὴν ἐπιστολὴν ἀντιλέγειν,
ἀνεχώρησαν ἐκ τῶν πραγμάτων. καὶ τὰ μὲν κατὰ
6 τὴν βοήθειαν οὕτω διέπεσε τοῖς βασιλεῦσι. Τοῖς δ'
Ἀχαιοῖς ἔδοξε, πρεσβευτὰς ἀποστέλλειν τοὺς δια-
λύσοντας· καὶ κατεστάθησαν Ἄρχων Αἰγειράτης,
7 Ἀρκεσίλαος καὶ Ἀρίστων, Μεγαλοπολῖται. Οἱ δὲ
παρὰ τοῦ Πτολεμαίου πρεσβευταὶ, διαψευσθέντες
τῆς συμμαχίας, ἀνέδωκαν τοῖς ἄρχουσιν, ἑτοίμους
ἔχοντες ἐπιστολὰς παρὰ τῶν βασιλέων, δι' ὧν
ἠξίουν τοὺς Ἀχαιοὺς ἐκπέμπειν Λυκόρταν καὶ Πολύ-
βιον ἐπὶ τὸν ἐνεστῶτα πόλεμον.

A.V. 586. T. Numisius legatus ad Ptolemaeos & Antiochum.

Legatos ad conciliandos reges mittunt Achæi.

Lycortam & Polybium duces belli petunt Ptolemæi.

(II.) ΡΟ-

3. Νεμέσιον. *Sine caussa & hoc nomen, &, quod mox sequitur,* Τῖτον, *suspectum habuit Casaubonus.* 7. παρὰ τοῦ Πτολεμαίου. τῶν Πτολεμαίων *malim.*

ceps erat *T. Numisius*, ad pacificandum inter reges. Erat autem hoc ipsum contra illorum argumentum. *Titus* enim conciliare reges non potuerat, & re penitus infecta Romam erat reversus. Tum vero *Polybius*, respectu *Marcii* contradicere epistolæ nolens, urgere suam sententiam amplius noluit: atque ita evenit, ut auxiliorum, quæ petebant, spe reges exciderent. *Decretum* autem ab Achæis factum est *de mittendis legatis, qui pacem conciliarent.* Ea legatio mandata est Archoni Aegiratæ, Arcesilao & Aristoni Megalopolitanis. Legati vero *Ptolemæi*, spe auxiliorum amissa, epistolam regum, quam paratam habebant, magistratibus tradiderunt, quibus petebant ab Achæis, *ut ad bellum, quod sustinebant, Lycortam & Polybium sibi mitterent.*

(II.) *Le-*

Ol.152.4. (II.) POPILLII *Legatio ad* ANTIOCHVM *Epiphanem in Aegyptum.*

✣ ✣ ✣

XI. Popillius Antiochum circulo circumscribit.

Τοῦ Ἀντιόχου πρὸς Πτολεμαῖον ἕνεκεν τοῦ τὸ
Πηλούσιον κατασχεῖν ἀφικομένου· ὁ Ποπίλλιος, ὁ 2
τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς, τοῦ βασιλέως πόῤῥωθεν
ἀσπαζομένου διὰ τῆς φωνῆς, καὶ τὴν δεξιὰν προτεί-
νοντος, πρόχειρον ἔχων τὸ δελτάριον, ἐν ᾧ τὸ τῆς
συγκλήτου δόγμα κατεγέγραπτο, προὔτεινεν αὐτῷ,
καὶ τοῦτ' ἐκέλευσε πρῶτον ἀναγνῶναι τὸν Ἀντίο-
χον· ὡς μὲν ἐμοὶ δοκεῖ, πρότερον ἀπαξιῶν τὸ τῆς 3
φιλίας σύνθημα ποιεῖν, πρὶν ἢ τὴν προαίρεσιν ἐπι-
γνῶναι τοῦ δεξιουμένου, πότερα φίλιος ἢ πολέμιος
ἐστίν. Ἐπεὶ δ' ὁ βασιλεὺς, ἀναγνοὺς, ἔφη βούλε- 4
σθαι μεταδοῦναι τοῖς φίλοις ὑπὲρ τῶν προσπεπτωκό-
των· ἀκούσας ὁ Ποπίλλιος, ἐποίησε πρᾶγμα, βαρὺ
μὲν δοκοῦν εἶναι, καὶ τελέως ὑπερήφανον. ἔχων γὰρ 5
προ-

XI. 1. *Prima verba hujus Capitis, ut plerumque initio Eclogarum, ab Epitomatore contracta sunt. Abest hæc Ecloga a* cod. Bav. 2. στρατηγὸς *ab Epitomatore esse videtur, qui debuerat puto* πρεσβευτὴς. 3. ἀπαξιῶν *debetur Casaub.* ἀπαξιούμενος *Vrsin. in marg. ex conject.* ἀξιοῦσθαι *cod. Vrs. Vnde forsan legendum* οὐ πρότερον ἀξιώσας.

(II.) *Legatio XCII.*

✣ ✣ ✣

11. Quum *Antiochus* ad *Ptolemæum* Aegypti regem obtinendi Pelusii gratia venisset; *Popillius*, dux Romanus, procul salutanti regi & dexteram porrigenti tabellas, quas manibus tenebat, senatusconsultum continentes, tradit atque omnium primum id legere jubet. Noluit enim, ut equidem arbitror, amicitiæ tesseram prius dare, quam, voluntate salutantis cognita, utrum amicus an hostis esset, perspectum haberet. Perlectis tabellis, quum *velle se adhibitis amicis de præsenti negotio deliberare,* dixisset *Antiochus;* eo audito, *Popillius* rem fecit, in speciem, asperam & omnino superbam. Erat

προχείρως ἀμπελίνην βακτηρίαν, περιέγραφε τῷ A.V. 586.
κλήματι τὸν Ἀντίοχον, ἔν τούτῳ τε τῷ γύρῳ τὴν
ἀπόφασιν ἐκέλευσε δοῦναι περὶ τῶν γεγραμμένων.
6 Ὁ δὲ βασιλεὺς ξενιθεὶς τὸ γιγνόμενον καὶ τὴν ὑπερο-
χὴν, βραχὺν χρόνον ἐναπορήσας, ἔφη, ποιήσειν πᾶν
τὸ παρακαλούμενον ὑπὸ Ῥωμαίων· οἱ δὲ περὶ τὸν
Ποπίλλιον, τότε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ λαμβάνοντες ἅμα
7 πάντες, ἠσπάζοντο φιλοφρόνως. Ἦν δὲ τὰ γεγραμ-
μένα, λύειν ἐξαυτῆς τὸν πρὸς Πτολεμαῖον πόλεμον.
8 Δι᾽ ὃ καὶ, δοθεισῶν αὐτῷ τακτῶν ἡμερῶν, οὗτος μὲν Aegypto excedit
ἀπήγετο τὰς δυνάμεις εἰς τὴν Συρίαν, βαρυνόμενος Antiochus.
μὲν καὶ στένων, εἴκων δὲ τοῖς καιροῖς κατὰ τὸ παρόν·
9 οἱ δὲ περὶ τὸν Ποπίλλιον, καταστησάμενοι τὰ κατὰ
τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ παρακαλέσαντες τοὺς βασι-
λεῖς ὁμονοεῖν, ἅμα δὲ προστάξαντες αὐτοῖς Πολυά-
ρατον ἀναπέμπειν εἰς Ῥώμην, ἀνέπλευσαν ἐπὶ τῆς
Κύπρου,

5. *προχείρως: πρόχειρον putem ſcribendum.* 6. *ἐναπορήσας. Forſan ἐπαπορήσας.* 8. *Συρίαν correxi Perperam vulgo Ἀγρίαν. Poſſis Ἀραβίαν ſuſpicari.* Ibid. *μὲν poſt βαρυνόμενος ex conject. adjeci.*

Erat forte illi in manibus pro geſtamine vitis: hac ille vite regem circumſcripſit: ac, *prius quam circulo deſcripto excederet, ad Senatusconſultum eum reſpondere* juſſit. Obſtupefactus Rex adeo inſolito atque imperioſo facto, ubi parumper hæſitaſſet, *faciam*, ait, *quidquid populus Romanus jubet.* Tum demum *Popillius*, & qui cum eo erant, regis dextram omnes prehendere, & comiter ipſum ſalutare. Ejus ſenatusconſulti mens erat, *ut extemplo bellum adverſus Ptolemæum finiret.* Itaque paucorum dierum ac certo numero definitorum ſpatio conceſſo, Antiochus copias ſuas in Syriam, gravate ille quidem ac gemens, ſed tamen abduxit, in præſentia tempori cedendum ratus. *Popillius*, rebus Alexandriæ compoſitis, ad concordiam reges hortatus, ut Polyaratum Romam mitterent, juſſit. Quibus rebus pera-

Ol.152.4. A.V.586. Cypro copias Antiochi ejicit Popillius.

Κύπρου, βουλόμενοι καὶ τὰς ἐκεῖ ὑπαρχούσας δυνά-
μεις ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς νήσου κατὰ σπουδήν. Ἀφικό- 10
μενοι δὲ, καὶ καταλαβόντες ἡττημένους μάχῃ τοὺς
τοῦ Πτολεμαίου στρατηγοὺς, καὶ καθόλου Φερόμενα
τὰ κατὰ τὴν Κύπρον, ταχέως ἀνέστησαν τὸ στρα-
τόπεδον ἐκ τῆς χώρας, καὶ παρήδρευσαν, ἕως ἀπέ-
πλευσαν αἱ δυνάμεις ἐπὶ Συρίας. Καὶ Ῥωμαῖοι μὲν 11

Aegyptus Ptolemæis servata a Romanis.

ὅσον οὔπω καταπεπονημένην τὴν Πτολεμαίου βασι-
λείαν τούτῳ τῷ τρόπῳ διέσωσαν· τῆς τύχης οὕτω 12
βραβευούσης τὰ κατὰ τὸν Περσέα πράγματα καὶ
τοὺς Μακεδόνας, ὥστε καὶ πρὸς τὸν ἔσχατον καιρὸν
ἐλθόντα τὰ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ τὴν ὅλην
Αἴγυπτον, παρὰ τοῦτο πάλιν ὀρθωθῆναι, παρὰ τὸ
φθάσαι κριθέντα τὰ κατὰ τὸν Περσέα πράγματα.
Μὴ γὰρ γιγνομένου τούτου καὶ πιστευθέντος, οὐκ ἂν 13
μοι δοκεῖ πειθαρχῆσαι τοῖς ἐπιτατ7ομένοις Ἀντίοχον.

10. *Post* Φερόμενα *lacunæ notam posuerat Casaub.* Φθειρόμενα, *vel* κακῶς Φερόμενα, *aut* Φερόμενα πρὸς Ἀντίοχον, *suspicatus erat Reiskius.* 12. πρὸς τὸν ἔσχ. *Præpositionem, quæ aberat a msto, adjecit Vrsinus.*

peractis, mox *Cyprum* navigat, eo consilio, ut quantocyus ex illa pariter insula *Antiochi* copias, quæ ibi erant, ejiceret. Ibi quum devictos *Ptolemæi* duces invenisset, atque omnino rapinis vastatam *Cyprum* offendisset; cedere insula jusso exercitu, tantisper moratus est, donec copiæ omnes in Syriam navigassent. Hoc pacto Romani regnum Ptolemæi, quod tantum non labefactatum jam erat, conservarunt. Ita namque fortuna res Persei ac Macedonum pro arbitrio suo administravit, ut Alexandriam atque universam Aegyptum, quæ ad extremum periculi venerant, id potissimum erexerit ac restituerit, quod cum Perseo debellatum prius fuerit. Nam hoc nisi accidisset, neque de ea re constitisset, numquam, opinor, esset adductus Antiochus, ut imperata faceret.

ΤΗΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ
ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

RES IN ITALIA GESTAE.

(I.) *Legationes introductae in Senatum.*

Ol. 153. 1.
A. V. 587.
I.
ATTALVS ab Eumene Romam missus.

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἦλθε παρὰ τοῦ βασιλέως Εὐμένους ἀδελφὸς Ἄτταλος· ἔχων μὲν 2 πρόφασιν, εἰ καὶ μὴ τὸ κατὰ τοὺς Γαλάτας ἐγεγόνει σύμπτωμα περὶ τὴν βασιλείαν, ὅλως ἐλθεῖν εἰς τὴν Ῥώμην, ἕνεκεν τοῦ συγχαρῆναι τῇ συγκλήτῳ, καὶ τυχεῖν τινος ἐπισημασίας, διὰ τὸ συμπεπολεμηκέναι, καὶ πάντων εὐμενῶς σφίσι μετεσχηκέναι

Cap. I. 2. ὅλως. ὅμως *susp. Reisk.*

LIBRI TRICESIMI
HISTORIARVM POLYBII
RELIQVIAE.

I.

(I.) *Ecloga XCIII. de Legationibus.*

Per id tempus venit Romam a fratre Eumene rege missus *Attalus*, qui, etsi illa clades non accidisset, quam regno intulerant Galli, omnino tamen Romam veniendi caussam habebat, quo nempe senatui gratularetur, & ut, quoniam eo bello Romanos adjuverat, & ad omnia pericula promtum se praebuerat socium, quam gratum id officium patribus esset, aliquo favoris & benevolentiae

Ol.153.1. κέναι τῶν κινδύνων· τότε δὲ καὶ διὰ τὴν Γαλατικὴν 3 περίστασιν ἠναγκασμένος ἧκεν εἰς τὴν Ῥώμην. Πάν- 4 των δὲ φιλοφρόνως αὐτὸν ἀποδεχομένων, διά τε τὴν ἐν τῇ στρατείᾳ γεγενημένην συνήθειαν, καὶ διὰ τὸ δοκεῖν εὔνουν αὐτοῖς ὑπάρχειν, καὶ γιγνομένης τῆς ἀπαντήσεως ὑπὲρ τὴν προσδοκίαν· μετέωρος ἐγενήθη ταῖς ἐλπίσιν, οὐκ εἰδὼς τὴν ἀληθινὴν αἰτίαν τῆς ἀποδοχῆς. Διὸ καὶ παρ' ὀλίγον ἦλθε τοῦ λυμήνασθαι τὰ σφέτερα πράγματα, καὶ τὴν ὅλην βασιλείαν. 5 Τῶν γὰρ πλείστων Ῥωμαίων ἀπηλλοτριωμένων τῆς τοῦ βασιλέως Εὐμένους εὐνοίας, καὶ πεπεισμένων, αὐτὸν πλάγιον ἐν τῷ πολέμῳ γεγονέναι, λαλοῦντα τῷ Περσεῖ, καὶ τοῖς καιροῖς ἐφεδρεύοντα τοῖς κατ' αὐτῶν· 6 ἔνιοι τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν λαμβάνοντες εἰς τὰς χεῖρας τὸν Ἄτταλον παρεκάλουν, τὴν μὲν ὑπὲρ τἀδελφοῦ πρεσβείαν ἀποθέσθαι, περὶ δὲ 7

Attalus vana spe inflatur.

4. στρατείᾳ. στρατηγίᾳ *Bav. Vrsini ingenio adjectum.* 5. Διὸ *abest a Bav. Nescio an ex*

tiæ testimonio experiretur: tunc vero propter Gallicum tumultum etiam necessario Romam venerat. Quum autem benigne omnes illum exciperent, partim ob familiaritatem ex belli commilitio contractam, partim quia amicum sibi illum esse credebant, quumque majore quam sperasset ipse comitatu obviam ei esset processum; inflari vana spe cœpit, veræ caussæ ignarus, cujus gratia adeo benigne fuisset exceptus. Itaque nihil propius factum, quam ut omnes res suas atque fratris perderet, ipsumque regnum everteret. Nam quum plerorumque e Romanis alienati animi ab Eumene essent, atque eum oblique in hoc bello se gessisse crederent, colloquia cum Perseo habentem, & temporibus Romanorum imminentem; quidam e principibus seducere ad familiaria colloquia Attalum, atque hortari institêrunt, ut, *quam pro fratre suscepisset legationem poneret,*

8 δὲ αὐτοῦ ποιεῖσθαι τοὺς λόγους· βουλεύεσθαι γὰρ A.V. 587.
αὐτῷ τὴν σύγκλητον συγκατασκευάζειν ἰδίαν ἀρχὴν
καὶ δυναστείαν, διὰ τὴν ἀλλοτριότητα τὴν πρὸς τὸν
9 ἀδελφόν. Ἐφ᾽ οἷς συνέβαινε τὸν Ἄτταλον ἐπὶ πολὺ
μετεωρίζεσθαι, καὶ συγκατανεύειν ἐν ταῖς κατ᾽ ἰδίαν
ὁμιλίαις τοῖς εἰς τοῦτο τὸ μέρος αὐτὸν παρορμῶσι.
10 τέλος δὲ πρὸς ἐνίους τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν συνέθε-
το, παρελθὼν εἰς τὴν σύγκλητον ποιήσεσθαι τοὺς
περὶ τούτων λόγους.

Τοιαύτης δ᾽ οὔσης τῆς διαθέσεως περὶ τὸν Ἄτ- II. Stratius
ταλον, ὀττευσάμενος ὁ βασιλεὺς τὸ μέλλον, ἐπιπέμ- ſubmiſſus
πει Στράτιον τὸν ἰατρὸν εἰς τὴν Ῥώμην, ὃς μεγί- ab Eumene.
2 στην παρ᾽ αὐτῷ πίστιν εἶχε· τὰ μὲν ὑποδείξας,
τὰ δὲ ἐντειλάμενος, πᾶσαν εἰσενέγκασθαι μηχανὴν,
πρὸς τὸ μὴ κατακολουθῆσαι τὸν Ἄτταλον τοῖς βου-
3 λομένοις λυμήνασθαι τὴν βασιλείαν αὐτῶν. Ὁ δὲ
παραγενόμενος εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ λαβὼν εἰς τὰς

Ff 3 χεῖρας

8. *βουλεύεσθαι revocavi ex msstis. βούλεσθαι ed. Caſaub. & ſeqq. ex Vrſini conject.*

II. 2. *εἰσενέγκασθαι recepi ex Bav. Vulgo ὑπενέγκ.*

ret, ac pro ſe loqueretur: ſenatum enim a fratre ejus alienatum, proprium ipſi dominatum ac potentiam velle conciliare. Ex quo fiebat, ut multo etiam majores ſpiritus ſumeret *Attalus*, & in privatis colloquiis locum daret hujuſcemodi hortatibus. Eo denique progreſſus eſt, ut nonnullis e proceribus reciperet, in curiam ſe venturum, ut de ea re verba apud patres faceret.

2. Hæc dum agitat Attalus, præſagiens animo rex *Eumenes* quod futurum erat, Romam poſt fratrem mittit *Stratium*, medicum, magnæ apud ſe fidei & auctoritatis virum. Huic re communicata dat in mandatis, induſtriam omnem ſuam ut in eo poneret, ne Attalus eorum ſequeretur conſilia, qui ipſorum regnum perditum cupiebant. Is Romam ut venit, multos ac varios cum *Attalo*

Ol.153.1. χεῖρας τὸν Ἄτ]αλον, πολλοὺς μὲν καὶ ποικίλους διέ-
θετο λόγους· καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἔχων τι νουνεχὲς
καὶ πειστικόν· μόγις δὲ καθίκετο τῆς προθέσεως, 4
καὶ μετεκάλεσε τὸν Ἄτ]αλον ἀπὸ τῆς ἀλόγου φο-
ρᾶς, θεὶς ὑπὸ τὴν ὄψιν, ὅτι κατὰ μὲν τὸ παρὸν
συμβασιλεύει τ' ἀδελφῷ, τούτῳ διαφέρων ἐκείνου,
τῷ μὴ διάδημα περιτίθεσθαι, μηδὲ χρηματίζειν βα-
σιλεὺς, τὴν δὲ λοιπὴν ἴσην καὶ τὴν αὐτὴν ἔχειν ἐξου-
σίαν· εἰς δὲ τὸ μέλλον ὁμολογουμένως καταλείπεται 5
διάδοχος τῆς ἀρχῆς, οὐ μακρὰν ταύτης τῆς ἐλπί-
δος ὑπαρχούσης, ἅτε τοῦ βασιλέως διὰ μὲν τὴν
σωματικὴν ἀσθένειαν ἀεὶ προσδοκῶντος τὴν ἐκ τοῦ
βίου μετάστασιν, διὰ δὲ τὴν ἀπαιδίαν, οὐδ', εἰ βου-
ληθείη, δυναμένου τὴν ἀρχὴν ἄλλῳ καταλιπεῖν.
οὐδέπω γὰρ ἀναδεδειγμένος ἐτύγχανε κατὰ φύσιν 6
υἱὸς ὢν αὐτῷ, ὁ μετὰ ταῦτα διαδεξάμενος τὴν ἀρ-
χήν.

Attalum admonet Stratius.

4. *Φορᾶς & συμβασιλεύει & ἐκείνου correxit Vrsinus. In msstis erat Φρουρᾶς & συμβουλεύει & ἐκεῖνα (sic).* Ibid. ἔχειν ἐξουσίαν. *Forsan ἔχει scribendum cum Reiskio.* 5. ταύτης τῆς ἐλπ. *Articulum τῆς inserui cum Reisk.*

Attalo sermones privatim ac familiariter habuit: & erat *Stratius* vir prudentiæ cujusdam singularis, & ad persuadendum efficax. Atque ægre ille quidem, sed tamen perfecit quod destinaverat, & Attalum ab illo parum sano impetu revocavit. Posuerat enim ei ob oculos, *jam in præsentia regnare ipsum non minus quam fratrem, a quo hoc dumtaxat differat, quod capitis insigne non gerat, neque rex audiat; cetera par atque idem utrique esse imperium. In posterum vero regni non dubium successorem ipsum relinqui: neque eam spem abesse longe, quum propter infirmitatem corporis vitæ finem in dies exspectet Eumenes; qui, liberos nullos habens, ne si cupiat quidem, regnum aliis possit relinquere.* (Necdum enim agnitus fuerat *naturalis* ille *filius Eumenis*, qui postea

7χήν. Τὸ δὲ συνέχον, θαυμάζειν ἔφη, πόσα βλά- A.V. 587.
8πτει τοὺς ἐνεστῶτας καιρούς. μεγάλην γὰρ εἰδέναι Attalum admonet Stratius.
πᾶσι τοῖς θεοῖς χάριν, εἰ συμπνεύσαντες καὶ μιᾷ
γνώμῃ χρώμενοι δύναιντο τὸν ἀπὸ Γαλατῶν φόβον
ἀπώσασθαι, καὶ τὸν ἀπὸ τούτων ἐφεστῶτα κίνδυνον·
9εἰ δὲ νῦν εἰς στάσιν καὶ διαφορὰν ἥξει πρὸς τὸν
ἀδελφὸν, πρόδηλον εἶναι, διότι καταστρέψει τὴν
βασιλείαν, καὶ στερήσει μὲν αὑτὸν καὶ τῆς παρού-
σης ἐξουσίας καὶ τῆς εἰς τὸ μέλλον ἐλπίδος, στερή-
σει δὲ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς ἐν αὐ-
10τῇ δυναστείας. Ταῦτα δὲ καὶ τούτοις ἕτερα πα-
ραπλήσια διατιθέμενος ὁ Στράτιος, ἔπεισε τὸν Ἄτ-
ταλον, μένειν ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων.

Διόπερ εἰσελθὼν εἰς τὴν σύγκλητον ὁ προειρη- III. Attali oratio apud senatum.
μένος, συνεχάρη μὲν ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν, καὶ περὶ
τῆς καθ᾽ αὑτὸν εὐνοίας καὶ προθυμίας, ἣν παρέσχε-

7. *Post* θαυμάζειν ἔφη *excidisse verba* εἰ ἀγνοεῖ *suspicatus est idem Reisk.* 8. εἰδέναι *ex Vrsini conject. adscivit Casaub. In msstis est* εἶναι, *quod servari fortasse debuerat.* δεῖν εἰδέναι *voluit Gronov.*

postea illi successit.) *Hoc vero unicum præcipue mirari se*, ait Stratius, *cur hoc potissimum tempore tantum communi regno periculum iret creatum: quippe diis omnibus maximas fore agendas gratias, si consentientes ambo atque animis invicem juncti præsentem Galaticum tumultum & imminens ab ea gente periculum potuerint depellere. Quod si dissensionem ac controversiam cum fratre nunc moveret; procul dubio regnum eversurum esse, & tum ea potentia, quam jam nunc habeat, sese ipsum privaturum, tum ea etiam spe, quæ ipsum in posterum maneat: privaturum etiam fratres regno, & ea quam in regno obtineant potentia.* Hæc & similia his alia differens *Stratius* pervicit, ut nihil moveret *Attalus*.

3. Itaque in senatum *Attalus* ut venit: *gaudium de Perseo victo suum* testatus, *de fide atque promto suo studio,*

Ol.153.1. το εἰς τὸν κατὰ τὸν Περσέα πόλεμον, ἀπελογίσατο·
παραπλησίως δὲ καὶ περὶ τοῦ πέμψαι πρεσβευτὰς, 2
τοὺς παρακαθέξοντας τὴν τῶν Γαλατῶν ἀπόνοιαν,
καὶ πάλιν εἰς τὴν ἐξ ἀρχῆς αὐτοὺς ἀποκαταστή-
σοντας διάθεσιν, παρεκάλεσε διὰ πλειόνων. Ἐποιή- 3
σατο δὲ λόγους καὶ περὶ τῆς Αἰνίων καὶ τῆς Μαρωνι-
τῶν πόλεως, ἀξιῶν αὐτῷ δοθῆναι ταύτας ἐν δωρεᾷ.
Τὸν δὲ κατὰ τοῦ βασιλέως λόγον, καὶ τὸν περὶ τοῦ 4
Responsum senatus.
μερισμοῦ τῆς ἀρχῆς, εἰς τέλος παρεσιώπησεν. Ἡ δὲ 5
σύγκλητος, ὑπολαμβάνουσα πάλιν αὐτὸν ἰδίᾳ περὶ
τούτων εἰσπορεύσεσθαι, τούς τε πρεσβευτὰς συμ-
πέμψειν ὑπέσχετο, καὶ τοῖς εἰθισμένοις δώροις ἐτί-
μησεν αὐτὸν μεγαλομερῶς· ἐπηγγείλατο δὲ καὶ τὰς
προειρημένας πόλεις δώσειν. Ἐπεὶ δὲ παραυτὰ τυ- 6
χὼν τῶν φιλανθρωπιῶν ὥρμησεν ἐκ τῆς Ῥώμης, οὐ-
δὲν ποιήσας τῶν προσδοκωμένων· διαψευσθεῖσα τῶν
ἐλπί-

III. 3. *Αἰνίων. Αἰνιῶν Bav. idemque deinde v. 7. pro Αἶνον dat Αἰνὸν.* 6. *Ἐπεὶ δὲ. Sic Bav. Ἐπειδὴ δὲ Vrsin.* Ibid. παραυτὰ τυχὼν τῶν φιλανθρ. *correxi cum Reisk. Corrupte mssti* παρὰ τῶν τυχόντων φιλανθρωπιῶν, *unde Vrsinus exsculpsit* παρατυχὼν τῶν φιλανθρ.

dio, quod ad id bellum adhibuisset, disseruit. Tum *de mittendis legatis, qui Gallorum perditam audaciam sua præsentia reprimerent, & ad pristinum statum eos redigerent, multis verbis apud patres egit.* Adjecit etiam *de Aeniorum & Maronitarum urbibus, quas sibi dono dari* postulabat. Accusationem vero fratris, & petitionem de dividendo regno, penitus omisit. *Senatus,* qui existimaret, Attalum iterum ad se aditurum, & de iis rebus separatim acturum, *legatos missurum se* promisit, & in muneribus largiendis, quæ moris est dare, magnificentia singulari est usus, *urbes etiam illas daturum se* est pollicitus. Sed quum post exhibita sibi omnia humanitatis officia protinus urbe exiisset *Attalus*, neque eorum, quæ sperabat senatus, quidquam fecisset; frustrati patres

ἐλπίδων ἡ σύγκλητος, ἄλλο μὲν οὐδὲν εἶχε ποιεῖν· A.V.587.
7 ἔτι δὲ κατὰ τὴν Ἰταλίαν ὄντος αὐτοῦ, τὴν μὲν Αἶνον Aenus & Maronea.
καὶ τὴν Μαρώνειαν ἠλευθέρωσεν, ἀθετήσασα τὴν
ἐπαγγελίαν· τοὺς δὲ περὶ τὸν Πόπλιον Λικίνιον ἔπεμ- Legatio Rom. ad Gallograecos.
8 ψε πρεσβευτὰς πρὸς τοὺς Γαλάτας. Οἷς ποίας
μὲν ἔδωκεν ἐντολὰς, εἰπεῖν οὐ ῥάδιον· στοχάζεσθαι
δὲ ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα συμβάντων οὐ δυσχερές.
9 Τοῦτο δ' ἔσται δῆλον ἐκ τῶν πράξεων αὐτῶν.

Ἧκον δὲ καὶ παρὰ Ῥοδίων πρέσβεις, πρῶτον μὲν IV. RHODIORVM legatio.
οἱ περὶ Φιλοκράτην, μετὰ δὲ τούτους οἱ περὶ Φιλό-
2 φρονα καὶ Ἀστυμήδην. Οἱ γὰρ Ῥόδιοι, κομισάμενοι
τὴν ἀπόκρισιν, ἣν οἱ περὶ τὸν Ἀγέπολιν ἔλαβον εὐ-
θέως μετὰ τὴν παράταξιν, καὶ θεωροῦντες ἐκ ταύ- Romani irati Rhodiis.
της τὴν πρὸς αὐτοὺς ὀργὴν καὶ τὴν ἀνάτασιν τῆς
συγκλήτου, παραυτίκα τὰς προειρημένας πρεσβείας

 ἐξέ-

7. Μαρώνειαν *correxi. Vulgo h. l.* Μαρωνίαν.

IV. 1. *Post* Φιλοκράτην *prætermissum nonnihil videtur, scilicet* quod Dinonem & Polyaratum nomine Rhodiorum Romanis tradiderit Philocrates.

patres sua spe, quatenus nihil aliud poterant, *Aenum & Maroneam*, dum is esset adhuc in Italia, *liberas* pronunciarunt, revocata promissione quam Attalo fecerant. Legationem vero, cujus princeps *Publius Licinius*, ad Gallogræcos miserunt. Cui legationi mandata quænam dederint, ut haud facile dictu est, ita conjectare ex iis, quæ postea contigerunt, non est difficile: res siquidem ipsæ, quas gesserunt, id arguent.

4. Venerant autem Romam RHODIORVM etiam *legati:* primum quidem *Philocrates* cum collegis, post hos vero *Philophron & Astymedes*. Rhodii enim, responso illo accepto, quod statim post pugnatam cum Perseo pugnam Agepolidi datum fuerat, ira patrum adversus se cognita, & minis auditis, extemplo legationes

Ol.153.1. ἐξέπεμψαν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀστυμήδην καὶ Φιλόφρονα, κατανοοῦντες ἐκ τῶν ἐντεύξεων καὶ κοινῇ καὶ κατ᾽ ἰδίαν τὴν ὑφόρασιν καὶ τὴν ἀλλοτριότητα τῶν ἀνθρώπων τὴν πρὸς αὐτοὺς, εἰς ἀθυμίαν ὁλοσχερῆ καὶ δυσχρηστίαν ἐνέπιπτον. ὡς δὲ καὶ τῶν στρατη- 3
γῶν τις, ἀναβὰς ἐπὶ τοὺς Ἐμβόλους, παρεκάλει τοὺς ὄχλους ἐπὶ τὸν κατὰ Ῥοδίων πόλεμον· τότες 4
δὲ παντάπασιν ἔξω τοῦ φρονεῖν γενόμενοι, διὰ τὸν περὶ τῆς πατρίδος κίνδυνον, εἰς τοιαύτην ἦλθον διάθεσιν, ὥστε καὶ φαιὰ βαλεῖν ἱμάτια, καὶ κατὰ τὰς παρακλήσεις μηκέτι παρακαλεῖν, μηδ᾽ ἀξιοῦν τοὺς φίλους, ἀλλὰ δεῖσθαι μετὰ δακρύων, μηδὲν ἀνήκεστον βουλεύσασθαι περὶ αὐτῶν. Μετὰ δέ τινας 6
Antonius trib. pl. ἡμέρας, εἰσαγαγόντος αὐτοὺς Ἀντωνίου τοῦ δημάρχου, καὶ τὸν στρατηγὸν τὸν παρακαλοῦντα πρὸς τὸν πόλεμον κατασπάσαντος ἀπὸ τῶν Ἐμβόλων, ἐποιεῖτο

5. βαλεῖν. λαβεῖν *malim cum Vrsino. Vulgatam defendit Reisk.* Ibid. παρακλήσεις. ἐντεύξεις *utique malim cum Diodoro Siculo.*
6. Μετὰ *ex conject. scripsi. Vulgo* κατὰ.

tiones illas miserant. *Astymedes* vero & *Philophron* ex hominum sermonibus, quos conveniebant, suspectos se intelligentes, omniumque voluntates a Rhodiis abalienatas, animis prorsus conciderunt, ut quo se verterent nescirent. At postquam unus etiam e prætoribus pro rostris concionans rogationem ad populum tulisset de bello Rhodiis indicendo; tum enimvero pavore lymphatis non constare mens, patriæ periculum reputantibus, tanto denique metu adfici, ut pullata veste se amicirent, & quum amicos hortarentur ad ferendam opem, non hortantium, neque postulantium verbis uterentur, sed preces mixtas lacrymis adhiberent, ne quid durius in patriam ipsorum vellent ire consultum. Interjectis aliquot diebus, postquam ab Antonio tribuno plebis sunt introducti, & prætor ille, qui de bello ipsis indicendo promulgationem tulerat, de rostris ab eo

ἐποιεῖτο τοὺς λόγους πρῶτον μὲν Φιλόφρων, μετὰ A.V.587.
7 δὲ τοῦτον Ἀστυμήδης. ὅτε δὴ κατὰ τὴν παροιμίαν Cygneus cantus.
τὸ κύκνειον ἐξηχήσαντες, ἔλαβον ἀποκρίσεις τοιαύτας, δι' ὧν τοῦ μὲν ὁλοσχεροῦς φόβου τοῦ κατὰ τὸν
8 πόλεμον ἐδόκουν παραλελῦσθαι· περὶ δὲ τῶν κατὰ μέρος ἐγκλημάτων αὐτοῖς ἡ σύγκλητος πικρῶς καὶ
9 βαρέως ὠνείδισεν. Ἦν δ' ὁ νοῦς τῆς ἀποκρίσεως τοιοῦτος, ὅτι, εἰ μὴ δι' ὀλίγους ἀνθρώπους, τοὺς αὐτῶν φίλους, καὶ μάλιστα δι' αὐτούς, ᾔδεισαν καλῶς καὶ δικαίως, ὡς δέον ἦν αὐτοῖς χρήσασθαι.
10 Ὁ δ' Ἀστυμήδης αὐτῷ μὲν ἐδόκει καλῶς εἰρηκέναι Astymedis orationem improbat Polybius.
περὶ τῆς πατρίδος· οὐ μὴν τοῖς γε παρεπιδημοῦσιν, οὔτε τοῖς ἐκεῖ μένουσι τῶν Ἑλλήνων οὐδαμῶς ἤρεσκεν.
11 ἐξέβαλλε γὰρ ἔγγραπτον μετὰ ταῦτα ποιήσας τὴν σύνταξιν τῆς δικαιολογίας, ἣ τοῖς πλείστοις τῶν ἀναλαμβανόντων εἰς τὰς χεῖρας ἄτοπος ἐφαίνετο καὶ

11. *ἐξέβαλλε. ἐξέβαλε Bav.* Ibid. *ποιήσας correxit Casaub. ποιήσασθαι Vrs. cum msstis.*

eo esset detractus; ipsi verba fecerunt, prius quidem *Philophron*, deinde etiam *Astymedes*. Ac tunc quidem *cygneo*, quod ajunt, *cantu* edito, ejusmodi responsionem acceperunt, quæ extremo quidem illo periculo belli, quod metuebant, Rhodios eximebat: verum de criminibus, quæ in illos erant collata, multa sigillatim aspere ac dure eis exprobrabant patres. Erat autem responsi hæc fere sententia: *nisi per paucos populo Romano amicos staret, ac maxime per ipsos legatos, scire probe senatum, quid sibi in Rhodios juris fuerit.* Ceterum *Astymedes*, qui visus sibi est ea actione patriam pulcre defendisse, Græcis tamen hominibus, qui vel peregre Romam advenerant vel inibi habitabant, haudquaquam erat probatus. Et quum postea in literas ab eo relata publicataque ea concio fuisset; qui illam legebant, & absurdam & in totum ad persuadendum ineptam

Ol. 153. 1. Astymedis oratio ad senatum.

καὶ τελέως ἀπίθανος. Συνεστήσατο γὰρ τὴν δι- 12
καιολογίαν οὐ μόνον ἐκ τῶν τῆς πατρίδος δικαίων,
ἔτι δὲ μᾶλλον ἐκ τῆς τῶν ἄλλων κατηγορίας. τὰ μὲν 13
γὰρ ἐνεργήματα καὶ συνεργήματα παραβάλλων καὶ
συγκρίνων, τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐπειρᾶτο ψευδοποιεῖν
καὶ ταπεινοῦν, τὰ δὲ τῶν Ῥοδίων ηὔξανε, πολλα-
πλασιάζων καθ' ὅσον οἷός τ' ἦν· τὰ δ' ἁμαρτήμα- 14
τα κατὰ τοὐναντίον τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐξωνείδιζε
πικρῶς καὶ δυσμενικῶς, τὰ δὲ τῶν Ῥοδίων ἐπειρᾶτο
περιστέλλειν, ἵνα κατὰ τὴν παράθεσιν τὰ μὲν οἰ-
κεῖα μικρὰ καὶ συγγνώμης ἄξια φανῇ, τὰ δὲ |τῶν
πέλας ἀπαραίτητα καὶ μεγάλα τελέως, ἐφ' οἷς
ἔφη συγγνώμης τετευχέναι τοὺς ἡμαρτηκότας ἅπαν-
τας. Τὸ δὲ γένος τοῦτο τῆς δικαιολογίας οὐδαμῶς 15
ἂν πρέπειν ἀνδρὶ πολιτικῷ δόξειεν· ἐπεί τοι καὶ τῶν 16
κοινοπραγησάντων περί τινων ἀποῤῥήτων οὐ τοὺς διὰ
φόβον ἢ πόνον μηνυτὰς γενομένους τῶν συνειδότων
ἐπαι-

13. ἐνεργήματα. εὐεργήματα Bav. *An debuit* εὐεργετήματα?

ptam pronunciabant. Namque ille patriæ caussam non magis commemorandis iis rebus est tutatus, quæ ad ejus excusationem pertinebant, quam aliorum criminationibus. Quæ enim pro Romanis vel per se fecerant Rhodii, vel ipsos adjuvando, comparans contendensque cum aliis, merita aliorum omnium mendaciis obscurare atque elevare conabatur; Rhodiorum vero facta, quam maxime poterat, augebat atque exaggerabat. In peccatis contra, sua delicta aliis aspere & odiose exprobrans, Rhodiorum culpas minuebat; ut ex illa comparatione, quæ erant a suis admissa, parva esse & venia digna ostenderet, aliorum adprime gravia & quæ nullam mererentur veniam; & tamen aliis gratiam delictorum factam esse ajebat a Romanis. Enimvero defensionis hoc genus viro politico nequaquam convenire existimamus: nam & ex iis, qui societatem occulti cujusdam facinoris habuerunt, non illos laudamus, qui ob metum aut

ἐπαινοῦμεν, ἀλλὰ τοὺς πᾶσαν ἐπιδεξαμένους βάσανον καὶ τιμωρίαν, καὶ μηδενὶ τῶν συνειδότων παραιτίους γενομένους τῆς αὐτῆς συμφορᾶς, τούτους ἀποδεχόμεθα, καὶ τούτους ἄνδρας ἀγαθοὺς νομίζομεν. A.V.587.

17 Ὁ δὲ διὰ τὸν ἄδηλον φόβον πάντα τὰ τῶν ἄλλων ἁμαρτήματα τιθεὶς ὑπὸ τὴν ὄψιν τοῖς κρατοῦσιν, καὶ καινοποιήσας, ὑπὲρ ὧν ὁ χρόνος εἰς λήθην ἀγηόχει τοὺς ὑπερέχοντας, πῶς οὐκ ἔμελλε δυσαρεστήσειν τοῖς ἱστορήσασι;

V. Nova legatio Rhodiorum.

Τὴν δὲ προειρημένην ἀπόκρισιν οἱ μὲν περὶ τὸν Φιλοκράτην λαβόντες, ἐξαυτῆς ὥρμησαν· οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀστυμήδην αὐτόθι μένοντες παρήδρευον, χάριν τοῦ μηδὲν αὐτοὺς λανθάνειν τῶν προσπιπτόντων ἢ
2 λεγομένων κατὰ τῆς πατρίδος. Προσπεσούσης δὲ τῆς ἀποκρίσεως ταύτης εἰς τὴν Ῥόδον, δόξαντες ἀπολελῦσθαι τοῦ μεγίστου φόβου τοῦ κατὰ τὸν πόλεμον, τ' ἄλλα, καίπερ ἀκμὴν ὄντα δυσχερῆ, ῥαδίως

aut vexationem conſcios indicaverint; verum illos potius, qui nullis tormentis aut ſuppliciis potuerint adigi, ut eorumdem conſiliorum ſocios in eamdem calamitatem trahant. Hi ſunt, quos laudare ſolemus, quos pro viris bonis habere. *Aſtymedes* vero, qui propter ancipitem metum omnia aliorum peccata ob oculos imperantibus ponere ſuſtinuit, & eorum memoriam renovare, quorum oblivionem principis populi animis tempus induxerat, qui poterat audientibus non diſplicere?

5. Ceterum accepto illo reſponſo, extemplo Rhodum abiit *Philocrates*; Aſtymede in urbe remanente, qui omnia ſollicitus obſervaret, ne quid forte ipſos lateret eorum, quæ quotidie nunciabantur aut dicebantur adverſus patriam. *Rhodii* vero, cognito Romanorum reſponſo, quia maximo illo metu belli videbantur liberati, cetera, etſi erant admodum triſtia, æquis animis fere-

Ol. 153. 1. δίως ἔφερον. Οὕτως ἀεὶ τὰ μείζω τῶν προσδοκω- 3
μένων κακῶν λήθην ποιεῖ τῶν ἐλατ]όνων συμπτω-
Poteſtas nauarchi Rhodii. ματων. Διὸ καὶ παραχρῆμα ψηφισάμενοι τῇ Ῥώ- 4
μῃ στέφανον ἀπὸ μυρίων χρυσῶν, καὶ καταστήσαν-
τες πρεσβευτὴν ἅμα καὶ ναύαρχον Θεαίτητον, ἐξέ-
πεμπον θερείας ἀρχομένης, ἄγοντα τὸν στέφανον,
καὶ μετὰ τούτου τοὺς περὶ Ῥοδοφῶντα, πειρασομέ-
νους κατὰ πάντα τρόπον συμμαχίαν συνθέσθαι πρὸς
Ῥωμαίους. Τοῦτο δ᾽ ἐποίησαν, βουλόμενοι δίχα τοῦ 5
ψηφίσματος καὶ πρεσβείας ἀποτυχεῖν, ἐὰν ἄλλως
δόξῃ Ῥωμαίοις, δι᾽ αὐτῆς δὲ τῆς τοῦ ναυάρχου προαι-
ρέσεως τὴν κατάπειραν ποιήσασθαι. τὴν γὰρ ἐξου-
Rhodiorum prudentia in contrahendis ſocietatibus. σίαν εἶχε ταύτην ὁ ναύαρχος ἐκ τῶν νόμων. Οὕτω 6
γὰρ ἦν πραγματικὸν τὸ πολίτευμα τῶν Ῥοδίων, ὡς
σχεδὸν ἔτη τετ]αράκοντα πρὸς τοῖς ἑκατὸν κεκοι-
νωνηκὼς

V. 4. *μυρίων. δισμυρίων ſecundum Livium.* Ibid. *Θεαίτητον reſtitui ex msstis. Vulgo Θεύδοτον ex ſcriptura apud Livium vulgata.* 5. *δίχα τοῦ ψηφίσμ. δίχα cum Reiskio ſcripſi pro vulgato διά. Sed videtur δίχα ψηφίσματος τῆς πρεσβείας ſcribendum. Vulgo ex Vrſini ingenio οὐ διὰ τοῦ ψηφ. καὶ πρεσβ.*

ferebant. Adeo majora exſpectata mala leviorum caſuum facile ſemper oblivionem inducunt. Itaque coronam confeſtim decem millium aureorum Romanis decernunt. *Theæteto* legationem eam ſimul & claſſis præfecturam mandant. Hunc ineunte æſtate ad deferendam coronam mittunt, & cum eo Rhodophontem, qui modis omnibus ſocietatem cum Romanis eniterentur contrahere. Hoc autem eo conſilio fecerunt, ne, ſi aliter Romanis videretur, præter irritam legationem, & facti decreti pœniteret: itaque per ipſum claſſis præfectum tentare animos Romanorum ſtatuerunt; ex legibus namque ſanciendæ ſocietatis poteſtatem claſſis præfectus habebat. Tanta autem prudentia atque ſollertia regebatur reſpublica Rhodiorum, ut, qui per annos fere centum & quadraginta nobiliſſimas pulcerrimasque

νωνηκὼς ὁ δῆμος Ῥωμαίοις τῶν ἐπιφανεστάτων καὶ καλλίστων ἔργων, οὐκ ἐπεποίητο πρὸς αὐτοὺς συμ- A.V.587.
7 μαχίαν. Τίνος δὲ χάριν οὕτως ἐχείριζον οἱ Ῥόδιοι
8 τὰ καθ' αὑτοὺς, οὐκ ἄξιον παραλιπεῖν. Βουλόμενοι γὰρ μηδένα τῶν ἐν ταῖς ὑπεροχαῖς καὶ δυναστείαις ἀπελπίζειν τὴν ἐξ αὐτῶν ἐπικουρίαν καὶ συμμαχίαν, οὐκ ἐβούλοντο συνδυάζειν, οὐδὲ προκαταλαμβάνειν σφᾶς αὐτοὺς ὅρκοις καὶ συνθήκαις, ἀλλ' ἀκέραιοι διαμένοντες κερδαίνειν τὰς ἐξ ἑκάστων
9 ἐλπίδας. Τότε δὲ μεγάλην ἐποιοῦντο φιλοτιμίαν, βουλόμενοι ταύτης τῆς τιμῆς τυχεῖν παρὰ Ῥωμαίων, οὐ κατεπειγόμενοι συμμαχίας, οὐδ' ἀγωνιῶντες ἁπλῶς οὐδένα κατὰ τὸ παρὸν, πλὴν αὐτῶν τῶν Ῥωμαίων· Romanor. societatem operose ambiunt Rhodii.
10 ἀλλὰ βουλόμενοι κατὰ τὴν ὑπέρθεσιν τῆς ἐπιβολῆς ἀφαιρεῖσθαι τὰς ἐπινοίας τῶν δυσχερές τι διανοουμέ-
11 νων περὶ τῆς πόλεως. Ἄρτι δὲ τῶν περὶ τὸν Θεαίτητον καταπεπλευκότων, ἀπέστησαν Καύνιοι, κατελάβοντο Caunii desciscunt a Rhodiis.

11. καταπεπλευκότων. ἐκπεπλ. *vel* ἀποπεπλευκότων *malim cum Reisk.* Vix Rhodo profecta erat.

masque victorias Romanorum adjuverant, tamen fœdus societatis nullum cum iis percussissent. Et est operæ, non prætermittere, cujus rei gratia ita rempublicam suam Rhodii gubernarint. Qui enim nulli regum aut dynastarum spem auxilii societatisque suæ vellent abscindere; arctius se cum quoquam copulare, & libertatem sibi jurejurando ac pactis præcipere nolebant; sed omnia sibi servantes integra, spes singulorum lucrari. Illo vero tempore summa contentione sunt enisi, quo illum honorem a Romanis impetrarent; non adeo, quod per id tempus magnopere opus haberent societate aliqua, aut quod quemquam metuerent, præter ipsos Romanos; quam, ut per singulare studium, quod nunc in eam rem conferrent, irrita redderent eorum consilia, qui de sua civitate tristius aliquid cogitabant. Vix adpulerat *Theætetus*, cum descivere *Caunii*, & Mylassenses

Ol.153.1. λάβοντο δὲ καὶ Μυλασσεῖς τὰς ἐν Εὐρώμῳ πόλεις.
Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἡ σύγκλητος ἐξέβαλε 12
δόγμα, διότι δεῖ Κᾶρας καὶ Λυκίους ἐλευθέρους εἶναι
πάντας, ὅσους προσένειμε Ῥοδίοις μετὰ τὸν Ἀντιο-
χικὸν πόλεμον. Τὰ μὲν οὖν κατὰ τοὺς Καυνίους 13
καὶ τοὺς Εὐρωμεῖς ταχέως οἱ Ῥόδιοι διωρθώσαντο.
τοὺς μὲν γὰρ Καυνίους, Λύκον ἀποπέμψαντες μετὰ 14
στρατιωτῶν, ἠνάγκασαν πάλιν ὑφ' αὐτοὺς τάττε-
σθαι, καίπερ Κιβυρατῶν αὐτοῖς παραβοηθησάντων·
ἐπὶ δὲ τὰς ἐν Εὐρώμῳ πόλεις στρατεύσαντες, ἐνί- 15
κησαν μάχῃ Μυλασσεῖς καὶ Ἀλαβανδεῖς, ἀμφοτέ-
ρων παραγενομένων μετὰ στρατιᾶς ἐπ' Ὀρθωσίαν.
Caras & Lycios liberant Romani. Τοῦ δὲ περὶ τῶν Λυκίων καὶ Καρῶν δόγματος αὐτοῖς 16
προσπεσόντος, πάλιν ἀπεσβέσθησαν ταῖς διανοίαις,
δείσαντες, μήποτε μάταιος μὲν αὐτοῖς ἡ τοῦ στε-
φάνου δόσις γέγονε, μάταιαι δὲ αἱ περὶ τῆς συμμα-
χίας ἐλπίδες.

*** πρό-

14. *τοὺς μὲν γὰρ. γὰρ ex conject. adjeci.* Ibid. *ἀποπέμψαντες. Forſan ἐπιπέμψ. quod maluit Reisk.* Ibid. *ὑφ' αὐτούς. Mendoſe vulgo ὑφ' αὐτοῖς.*

ſes quoque Euromenſium oppida occuparunt. Sub idem vero tempus editum eſt a patribus ſenatusconſultum, quo *Caribus & Lyciis omnibus*, quos poſt confectum bellum Antiochicum Rhodiis adtribuerant, *libertas* concedebatur. Igitur ad Caunios quidem quod adtinet atque Euromenſes, ea moleſtia cito defuncti ſunt Rhodii. Miſſo enim Lyco cum exercitu, quamquam Cibyratarum adeſſent auxilia, coëgerunt Caunios imperio parere: & in Euromenſium quoque provinciam expeditione ſuſcepta, Mylaſſenſes Alabandenosque, qui conjunctis viribus imminebant Orthoſiæ, acie vicerunt. At poſtquam de facto pro Lyciis Caribusque decreto nuncium acceperunt, ilicet mentes ipſis iterum pavore ſunt concuſſæ; male metuentibus, ne & coronam fruſtra donaſſent, & ſocietatem fruſtra ſperaſſent.

(Ex

A.V. 587.
VI.
Dinonis & Polyarati inconstantia.

* * * πρότερον ἐπιστήσαντες τοὺς ἀναγινώσκον-
τας ἐπὶ τὴν περὶ Δείνωνος καὶ Πολυαράτου διάλη-
2ψιν. Μεγάλης γὰρ οὔσης τῆς περιστάσεως καὶ τῆς
μεταβολῆς οὐ μόνον παρὰ τοῖς Ῥοδίοις, ἀλλὰ σχε-
3δὸν ἁπάσαις ταῖς πολιτείαις· χρήσιμον ἂν εἴη, τὸ
τὰς προαιρέσεις τῶν παρ᾽ ἑκάστοις πολιτευομένων
ἐπισκέψασθαι, καὶ γνῶναι, τίνες φανήσονται τὸ κα-
τὰ λόγον πεποιηκότες, καὶ τίνες παραπεπαικότες
4τοῦ καθήκοντος· ἵνα οἱ ἐπιγιγνόμενοι, ὡσανεὶ τύπων
ἐκτιθεμένων, δύνωνται κατὰ τὰς ὁμοίας περιστάσεις
τὰ μὲν αἱρετὰ διώκειν, τὰ δὲ φευκτὰ φεύγειν ἀλη-
θινῶς, καὶ μὴ περὶ τὸν ἔσχατον καιρὸν τῆς ζωῆς
ἀβλεπτοῦντες τὸ πρέπον, καὶ τὰς ἐν τῷ προγεγο-
5νότι βίῳ πράξεις αὐτῶν * ποιῶσι. Συνέβαινε τοι-
γαροῦν, τρεῖς διαφορὰς γενέσθαι τῶν ἐμπεσόντων εἰς
6τὰς αἰτίας κατὰ τὸν πρὸς Περσέα πόλεμον. Ὧν
μία

Varia hominum studia bello Persico.

VI. 1. Fragmentum hoc *vulgo ex præscripto codicis Peiresc. ab his verbis incipiunt:* "Ὅτι φησὶ Πολύβιος· πρότερον ἐπιστήσ. &c. *&* *referunt ad* Librum XXVIII. *Sed, vel refragante cod. ms. referendum esse ad* Librum XXX, *monuit jam Valesius.* 4. * *Desideratur* ἀμαυροῦς, *aut aliquid simile.*

(*Excerptum Valesianum.*)

6. * * * postquam admonuerimus lectores de *Dinonis* & *Polyarati* instituto. Nam cum gravissimi casus & mutationes non solum apud Rhodios, sed in ceteris quoque civitatibus acciderint, operæ pretium fuerit, dispicere consilia singulorum, qui reipublicæ præerant, & quinam recte ac constanter se gesserint, quinam officio suo defuerint, videre; ut posteri tamquam ex proposito exemplo discant, ubi similes casus ingruerint, honesta quæque persequi, ac fugere contraria; ne, si sub exitum vitæ ab officio discesserint, omnem anteactæ vitæ suæ laudem commaculasse videantur. *Tria* erant *genera eorum, qui bello Persico in suspicionem venerant.* Primum

Ol. 153. 1. Varia hominum studia bello Persico.

μία μὲν ἦν τῶν οὐχ ἡδέως μὲν ὁρώντων κρινόμενα τὰ ὅλα, καὶ τὴν τῆς οἰκουμένης ἐξουσίαν ὑπὸ μίαν ἀρχὴν πίπτουσαν· οὔτε δὲ συνεργούντων, οὔτ᾽ ἀντιπραττόντων ἁπλῶς Ῥωμαίοις οὐδὲν, ἀλλ᾽ οἷον ἐπιτετραφότων τῇ τύχῃ περὶ τῶν ἀποβησομένων. Ἑτέρα δὲ, τῶν ἡδέως ὁρώντων κρινόμενα τὰ πράγματα, καὶ βουλομένων νικᾷν τὸν Περσέα· μὴ δυναμένων δὲ συνεπισπᾶσθαι τοὺς ἰδίους πολίτας, καὶ τοὺς ὁμοεθνεῖς πρὸς τὴν αὐτῶν γνώμην. Τρίτη δὲ καὶ τῶν συνεπισπασαμένων καὶ μεταῤῥιψάντων τὰ πολιτεύματα πρὸς τὴν Περσέως συμμαχίαν. 7 8

VII. Πῶς οὖν ἕκαστοι τούτων ἐχείρισαν τὰ καθ᾽ αὐτοὺς, σκοπεῖν πάρεστι. Μετέῤῥιψαν πρὸς Περσέα τὸ τῶν Μολοσσῶν ἔθνος Ἀντίνους καὶ Θεόδοτος, καὶ Κέφαλος μετ᾽ αὐτῶν. [οἱ, τῶν πραγμάτων] ἀντιπεσόντων ταῖς ἐπιβολαῖς αὐτῶν ὁλοσχερῶς, καὶ περιστάντος τοῦ κινδύνου, καὶ συνεγγίζοντος τοῦ δεινοῦ, 2 3

VII. 3. *Vulgo* μετ᾽ αὐτῶν τῶν ἀντιπεσόντων, *& punctum ponunt post* ὁλοσχερῶς. *Supplevi lacunam ex Reiskii conjectura.*

Primum illorum, qui ægre quidem tulerant, rerum summam dijudicari, imperiumque orbis terrarum uni genti addici; sed qui neque adjuverant Romanos, neque ulla re eisdem erant adversati, sed quasi fortunæ permiserant rei eventum. Alterum genus erat eorum, qui lubentes viderant de summa rerum decerni, ac superiores Persei partes esse optaverant quidem, sed cives suos ac populares in suam sententiam non potuerant pertrahere. Tertium genus eorum hominum erat, qui civitates suas ad Persei societatem auctoritate sua traduxerant.

7. Quo autem modo singuli se gesserint, perspicere in promtu est. Gentem *Molossorum* ad Persei regis partes transtulerunt *Antinous* & *Theodotus*, & cum his *Cephalus*. Iidem, postquam prorsus contra ipsorum voluntatem ceciderat res, imminente extremo discrimine, adversus præsentem fortunam con-

νοῦ, πάντες ὁμόσε συστάντες τοῖς παροῦσιν ἀπέ- A.V. 587.
4 θανον γενναίως. Διόπερ ἄξιον, ἐπαινεῖν τοὺς ἄνδρας ἐπὶ τῷ μὴ προέσθαι μηδὲ περιϊδεῖν σφᾶς αὐτοὺς εἰς ἀναξίαν διάθεσιν ἐμπεσόντας τοῦ προγεγο-
5 νότος βίου. Καὶ μὴν ἐν Ἀχαΐᾳ καὶ παρὰ Θετταλοῖς καὶ Περῥαιβοῖς ἔσχον αἰτίαν καὶ πλείους διὰ τὴν ἡσυχίαν, ὡς ἐφεδρεύοντες τοῖς καιροῖς, καὶ φρο-
6 νοῦντες τὰ Περσέως. ἀλλ᾽ οὔτε λόγον ἐν τῷ μέσῳ τοιοῦτον ἐξέβαλον, οὔτε γράφοντες, οὔτε διαπεμπόμενοι πρὸς τὸν Περσέα περί τινος ἐφωράθησαν·
7 τἄλλα διεφύλαξαν ἀνεπιλήπτους ἑαυτούς. Τοιγαροῦν εἰκότως οὗτοι καὶ δικαιολογίαν καὶ κρίσιν ὑπέμενον, καὶ πάσας ἐξήλεγχον τὰς ἐλπίδας.
8 Οὐ γὰρ ἔλαττόν ἐστιν ἀγεννίας σημεῖον, τὸ μηδὲν αὐτῷ συνειδότα μοχθηρὸν προεξάγειν ἐκ τοῦ ζῆν αὐτὸν, ποτὲ μὲν τὰς τῶν ἀντιπολιτευομένων ἀνατάσεις καταπλαγέντα, ποτὲ δὲ τὴν τῶν κρατούν-

Autochiria, pusilli animi indicium.

Gg 2 των

3. συστάντες ex conject. scripsi. Vulgo στήσαντες. χωρήσαντες Reisk. 8. ἀνατάσεις correxi cum Reisk. Vulgo ἀναστάσεις.

congressi, fortiter pugnantes occubuerunt. Quamobrem omni laude prosequendi sunt, quod semetipsos prodere atque indignam anteacta vita fortunam experiri haudquaquam sustinuerunt. At vero in Achaia & apud Perrhæbos ac Thessalos multo plures ob quietem ac silentium accusabantur, quasi tempus captassent, ac Perseo taciti favissent. Sed neque ullum ejusmodi sermonem in medium protulisse, neque ad Perseum de ea re literas misisse deprehensi sunt; verum ab omni crimine integros se præstitere. Proinde recte fecerunt hi, quod judicium subire minime detrectarunt, atque in innocentia sua spes positas habuerunt. Neque enim *pusilli animi* levius argumentum est, *sibi ipsum mortem consciscere*, nullius conscium culpæ, interdum contrariæ in republica factionis, interdum potentioris metu, quam vitæ desi-

Ol.153.1. των ἐξουσίαν, τοῦ παρὰ τὸ καθῆκον φιλοζωεῖν. Καὶ μὴν ἐν Ῥόδῳ, καὶ Κῷ, καὶ πλείοσιν ἑτέραις πό- 9
λεσιν, ἐγένοντό τινες οἱ φρονοῦντες τὰ Περσέως· οἳ καὶ λέγειν ἐθάῤῥουν περὶ Μακεδόνων ἐν τοῖς ἰδίοις πολιτεύμασι, καὶ κατηγορεῖν μὲν Ῥωμαίων, καὶ καθόλου συνίστασθαι πρὸς τὸν Περσέα κοινοπραγίαν, οὐ δυνηθέντες δὲ μεταῤῥίψαι τὰ πολιτεύματα πρὸς
Hippocritus Cous. τὴν τοῦ βασιλέως συμμαχίαν. Τούτων δ' ἦσαν ἐπι- 10
φανέστατοι, παρὰ μὲν τοῖς Κῴοις, Ἱππόκριτος καὶ Διομέδων, ἀδελφοί· παρὰ δὲ Ῥοδίοις, Δείνων καὶ Πολυάρατος.

VIII. Dino & Polyaratus Rhodii, Ὧν τίς οὐκ ἂν καταμέμψαιτο τὴν προαίρεσιν; οἳ, πρῶτον μὲν τοὺς πολίτας συνίστορας ἔχοντες πάντων τῶν σφίσι πεπραγμένων καὶ τῶν εἰρημένων, ἔπειτα δὲ τῶν γραμμάτων ἑαλωκότων καὶ πεφωτισμένων, καὶ τῶν παρὰ τοῦ Περσέως πρὸς ἐκείνους διαπεμπομένων, καὶ τῶν πρὸς τὸν Περσέα παρ' ἐκείνων, ἅμα δὲ καὶ τῶν ἀνθρώπων ὑποχειρίων γεγονό- 2
των τῶν διαπεμπομένων παρ' ἑκατέρων καὶ πρὸς ἑκα-

desiderio plus quam par sit teneri. Praeterea apud Coos ac Rhodios, & in aliis civitatibus, nonnulli palam Perseo faverant: qui, pro Macedonibus verba facere, & Romanos accusare, ac societatem cum Perseo publice suadere cum ausi essent, tamen cives suos ad regias partes pertrahere non potuerant. Horum praecipui apud Coos *Hippocritus* & *Diomedon*, fratres; Rhodi *Dino* & *Polyaratus* fuere.

8. Quorum consilium quis est qui non merito damnaverit? Qui, cum cives suos testes haberent omnium dictorum & factorum suorum; praeterea interceptis & in lucem productis literis, quas ad regem Perseum miserant, quasque ab illo acceperant; comprehensis denique interpretibus atque internunciis, qui

ἑκατέρους, οὐχ οἷοί τ' ἦσαν εἴκειν, οὐδ' ἐκποδὼν A.V. 587. convicti favisse Perseo.
3 ποιεῖν ἑαυτοὺς, ἀλλ' ἀκμὴν ἠμφισβήτουν. τοιγαροῦν, προσκαρτεροῦντες καὶ φιλοζωοῦντες πρὸς ἀπεγνωσμένας ἐλπίδας, καὶ τὸ δοκοῦν εἶναι περὶ αὐτοὺς τολμηρὸν καὶ παράβολον ἀνέστρεψαν, ὥστε παρὰ τοῖς ἐπιγιγνομένοις μηδ' ἔσχατον ἐλέῳ καὶ συγγνώμῃ τό-
4 πον καταλιπεῖν. ἐλεγχόμενοι γὰρ κατὰ πρόσωπον ὑπὸ τῶν ἰδίων χειρογράφων καὶ τῶν ὑπουργῶν, οὐ μόνον ἀτυχεῖν, ἔτι δὲ μᾶλλον ἀναισχυντεῖν ἔδοξαν.
5 Θόας γάρ τις ἦν τῶν πλοϊζομένων, ὃς καὶ πολλάκις εἰς τὴν Μακεδονίαν ἐπεπλεύκει, διαπεσταλμένος
6 ὑπὸ τῶν προειρημένων. οὗτος ἐν τῇ μεταβολῇ τῶν πραγμάτων συνειδὼς αὐτῷ τὰ πεπραγμένα, δείσας ἀπεχώρησεν εἰς τὴν Κνίδον. τῶν δὲ Κνιδίων αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἀποθεμένων, ἐξαιτηθεὶς ὑπὸ τῶν Ῥο-
7 δίων ἦλθεν εἰς τὴν Ῥόδον. κἀκεῖ διὰ τῶν βασάνων ἐλεγχόμενος, ἀνθωμολογεῖτο καὶ σύμφωνος ἦν πᾶσι

VIII. 7. ἦν πᾶσι &c. *Suspicatus eram* ἦν ἐν πᾶσι τοῖς τῶν αἰχμαλ.

qui utrimque commeare soliti erant; nihilominus cedere fortunæ ac se e medio eripere non sustinuerunt, sed incerti etiam tunc, quid facerent, hæserunt. Ita vitæ desiderio capti, ac profligatas spes secuti cum perstitissent, fortitudinis etiam atque audaciæ, quæ ipsis inesse visa erat, laudem imminuerunt, ut ne ullum quidem veniæ locum apud posteros sibi reliquerint. Convicti enim suismet ipsorum chirographis ac ministris, non modo infelices, sed magis etiam impudentes esse videbantur. Erat quidam ex internunciis *Thoas*, qui a supra dictis missus sæpe in Macedoniam navigarat. Hic, rebus jam inclinatis, conscientia facinoris ac metu Cnidum confugit: cumque eum Cnidii in custodiam compegissent, vindicatus a Rhodiis Rhodum remissus est. Ibi, habita de ipso quæstione, cuncta confessus, prorsus

Ol. 153. 1. τοῖς ἐκ τῶν αἰχμαλώτων γραμμάτων συνθήμασιν,
ὁμοίως δὲ καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς, ταῖς παρά τε τοῦ
Dino. Περσέως ἀποστελλομέναις πρὸς τὸν Δείνωνα, καὶ
παρὰ τούτων πρὸς ἐκεῖνον. Ἐξ ὧν θαυμάζειν ἦν, 8
τίνι ποτὲ λογισμῷ χρώμενος ὁ Δείνων προσανείχετο
ζῆν, καὶ τὸν παραδειγματισμὸν ὑπέμενε τοῦτον.

IX. Polyaratus. Πολὺ δὲ κατὰ τὴν ἀβουλίαν καὶ κατὰ τὴν ἀγεν-
νίαν ὁ Πολυάρατος ὑπερέθετο τὸν Δείνωνα. Τοῦ 2
γὰρ Ποπιλλίου προστάξαντος Πτολεμαίῳ τῷ βασι-
λεῖ, τὸν Πολυάρατον ἀναπέμπειν εἰς τὴν Ῥώμην,
ὁ βασιλεὺς εἰς μὲν τὴν Ῥώμην οὐκ ἔκρινε πέμπειν,
ἐντρεπόμενος τὴν πατρίδα καὶ τὸν Πολυάρατον·
εἰς δὲ τὴν Ῥόδον ἀποστέλλειν διέλαβε, κἀκείνου τοῦ-
το παρακαλοῦντος. παραστήσας οὖν λέμβον, καὶ 3
παραδοὺς αὐτὸν Δημητρίῳ, τινὶ τῶν φίλων, ἐξαπέ-
στειλεν. ἔγραφε δὲ καὶ τοῖς Ῥοδίοις ὑπὲρ τῆς ἐκ-
πομπῆς. Ὁ δὲ Πολυάρατος, προσσχὼν Φασηλίδι 4
κατὰ

7. παρὰ τούτων. *Imo* παρὰ τούτου, *nisi paulo ante malis* πρὸς τοὺς περὶ Δείνωνα.
IX. 2. Ποπιλλίου. *Mendose vulgo* Ποπλίου.

prorſus cum omnibus interceptarum literarum arcanis notis, cumque epiſtolis, tum a Dinone, tum a Perſeo ultro citroque miſſis, conſentiebat. Itaque mirum videbatur, qua ratione quave ſpe adductus *Dino* ſupereſſe adhuc atque hujusmodi ludibrio traduci ſuſtinebat.

9. Sed *Polyaratus* & imprudentia & ignavia Dinonem longe ſuperavit. Nam cum *C. Popilius* Ptolemaeo regi mandaſſet, ut Polyaratum mitteret Romam; rex, & Polyaratum & patriam ejus reveritus, Romam quidem mittere eum noluit, ſed Rhodum mittere ſtatuit, quod & ipſe Polyaratus poſtulaverat. Igitur navigio impoſitum, & Demetrii cujusdam ex regis amicis cuſtodiae traditum, Rhodum deſtinavit, literis etiam ad Rhodios de illius transvectione datis. At *Polyaratus*,

κατὰ πλοῦν, καὶ διανοηθεὶς ἄττα δή ποτ᾽ οὖν, λα- A.V. 587.
βὼν θαλλοὺς κατέφυγεν ἐπὶ τὴν κοινὴν ἑστίαν.
5 Ὃν εἴ τις ἤρετο, τί βούλεται, πέπεισμαι, μὴ δυνα-
τὸν ἔχειν εἰπεῖν. εἰ μὲν γὰρ εἰς τὴν πατρίδα μολεῖν
ἐπεθύμει, τί θαλλῶν ἔδει; τοῦτο γὰρ προὔκειτό ποι
6 τοῖς ἄγουσιν αὐτόν. εἰ δ᾽ εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ μὴ βου-
λομένου κείνου τοῦτ᾽ ἔδει γενέσθαι κατ᾽ ἀνάγκην. τί
οὖν κατελείπεθ᾽ ἕτερον; ἄλλος γὰρ τόπος ὁ δεξόμε-
7 νος αὐτὸν μετ᾽ ἀσφαλείας οὐκ ἦν. Οὐ μὴν, ἀλλὰ
τῶν Φασηλιτῶν πεμψάντων εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ πα-
ρακαλούντων κομίζεσθαι καὶ παραλαμβάνειν τὸν
Πολυάρατον, νουνεχῶς οἱ Ῥόδιοι διαλαβόντες, ἄφρα-
8 κτον μὲν ἐξαπέστειλαν τὸ παραπέμψον· ἀναλαβεῖν
δ᾽ εἰς τὴν ναῦν ἐκώλυσαν τὸν ἄρχοντα, διὰ τὸ προσ-
τετάχθαι τοῖς ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας εἰς Ῥόδον ἀπο-
9 καταστῆσαι τὸν ἄνθρωπον. Παραγενομένης δὲ τῆς

 νεὼς

5. ἤρετο correxi. Vulgo εἴρετο. Ibid. προὔκειτό ποι. Particulam ποι deletam malim cum Reisk. 6. κατελείπεθ᾽ ex conject. scripsi. Vulgo καταλείπεθ᾽.

tus, *Phaselidem* in trajectu adpulsus, nescio quid animo cogitans, sumtis verbenis atque infulis ad penetrale urbis confugit. Quem quidem si quis tum interrogasset, quid sibi vellet, pro certo habeo, dicere haud potuisse. Nam si in patriam reverti optabat; quid velamenta prætendere opus fuit, cum eo a custodibus deduceretur? Sin Romam proficisci malebat; etiam invito illuc eundum erat. Quidnam igitur poterat esse reliquum? alius enim præterea locus nullus exstabat, in quo secure posset consistere. Ceterum cum Phaselitæ Rhodum misissent, postulantes, ut *Polyaratum* ipsi accipere asportareque vellent, Rhodii, prudenter reputantes, navem quidem apertam, quæ eum comitaretur, miserunt: sed præfecto navis, accipere illum in navem, interdixere; quoniam Alexandrinis, Rhodi hominem sistere, mandatum

Ol.153.1. νεὼς εἰς τὴν Φασηλίδα, καὶ τοῦ μὲν Ἐπιχάρους, ὃς
ἦν ἄρχων τῆς νεὼς, οὐ βουλομένου δέχεσθαι τῷ
πλοίῳ τὸν ἄνθρωπον· τοῦ δὲ Δημητρίου, τοῦ προ- 10
χειρισθέντος ὑπὸ τοῦ βασιλέως διὰ τὴν ἀναπομπὴν,
κελεύοντος ἀνίστασθαι καὶ πλεῖν αὐτὸν, καὶ τῶν Φα-
σηλιτῶν συνεπισχυόντων αὐτῷ, διὰ τὸ δεδιέναι, μή
τις ἐκ Ῥωμαίων σφίσι διὰ ταῦτα μέμψις ἐπακολου-
θήσοι· καταπλαγεὶς τὴν περίστασιν, ἐνέβη πάλιν 11
τὸν λέμβον πρὸς τὸν Δημήτριον. Κατὰ δὲ τὸν ἀπό- 12
πλουν ἐπιλαβόμενος ἀφορμῆς εὐκαίρου, προσδραμὼν
κατέφυγε πάλιν εἰς Καῦνον, κἀκεῖ παραπλησίως
Polyaratus, Romanis traditus. ἐδεῖτο τῶν Καυνίων βοηθεῖν. Τούτων δὲ πάλιν ἀπο- 13
τριβομένων αὐτὸν, διὰ τὸ τάττεσθαι μετὰ Ῥοδίων,
διεπέμπετο πρὸς Κιβυράτας, δεόμενος αὐτὸν δέξα-
σθαι τῇ πόλει καὶ πέμψαι παραπομπήν. ἔσχε γὰρ 14
ἀφορμὴν πρὸς τὴν πόλιν, διὰ τὸ τετράφθαι παρ᾽
αὐτῷ τοὺς παῖδας Παγκράτους τοῦ τυράννου. Τῶν 15
δὲ πεισθέντων, καὶ ποιησάντων τὰ παρακαλούμενα,
παρα-

tum fuiſſet. Nave igitur Phaſelidem delata, cum Epichares præfectus Polyaratum navigio excipere abnueret, Demetrius autem, cujus cuſtodiæ commendatus ab rege fuerat, exſurgere hominem ac proficiſci juberet, urgerentque adeo Phaſelitæ, veriti, ne id ſibi apud populum Romanum fraudi eſſet; perculſus caſus gravitate, Demetrii navigium rurſus conſcendit. Verum in illo curſu opportunitatem nactus, proripuit ſeſe & *Caunum* rurſus confugit, ibique ſimiliter quiritando Cauniorum auxilium imploravit. A quibus repulſam paſſus, eo quod Rhodiis contributi eſſent, ad *Cibyratas* miſit, poſtulans ut in urbem reciperetur, mitterenturque qui ipſum tuto deducerent. Notus autem Cibyratis eo erat, quod liberi Pancratis tyranni educati apud eum fuerant. Cum adſenſiſſent Cibyratæ, & poſtulatis paruiſſent; ipſe Ciby-

παραγενόμενος εἰς τὴν Κιβύραν, εἰς ἀπορίαν ἐνέβα- A.V.587.
λεν αὐτόν τε καὶ τοὺς Κιβυράτας μείζω τῆς πρότε- Polyaratus, Romanis
16 ρον, ὅτε παρὰ τοῖς Φασηλίταις ἦν. οὔτε γὰρ ἔχειν traditus.
παρ' αὐτοῖς ἐθάῤῥουν αὐτὸν, διὰ τὸ δεδιέναι τὸν ἀπὸ
Ῥωμαίων κίνδυνον, οὔθ' ἅμα πέμπειν εἰς τὴν Ῥώμην
ἐδύναντο, διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν κατὰ θάλατῖαν
17 ἔργων, ἅτε μεσόγαιοι τελέως ὑπάρχοντες. λοιπὸν,
ἠναγκάζοντο πρεσβεύειν εἰς τὴν Ῥόδον καὶ πρὸς τὸν
στρατηγὸν εἰς Μακεδονίαν, ἀξιοῦντες παραλαβεῖν
18 τὸν ἄνθρωπον. Τοῦ δὲ Λευκίου γράψαντος τοῖς μὲν
Κιβυράταις, τηρεῖν ἐπιμελῶς τὸν Πολυάρατον καὶ
κομίζειν εἰς τὴν Ῥόδον, τοῖς δὲ Ῥοδίοις, φροντίζειν
τῆς κατὰ θάλατῖαν παραπομπῆς, ἵνα μετ' ἀσφα-
λείας εἰς τὴν Ῥωμαίων ἀνακομισθῇ, πειθαρχησάντων
19 δ' ἀμφοτέρων τοῖς γραφομένοις· τούτῳ τῷ τρόπῳ
συνέβη τὸν Πολυάρατον ἐλθεῖν εἰς τὴν Ῥώμην, ἐκ-
θεατρίσαντα μὲν τὴν ἀβουλίαν τὴν αὐτοῦ καὶ τὴν
ἀγεννίαν ἐφ' ὅσον οἷός τ' ἦν, ἔκδοτον δὲ γενόμενον οὐ

Gg 5 μόνον

15. ὅτε παρὰ. *Vulgo* ἢ ὅτε παρὰ. *Delendam putavi primam particulam.*

Cibyram delatus, & ſeipſum & Cibyratas in graviorem, quam antea, difficultatem conjecit. Neque enim retinere illum penes ſe audebant, metu populi Romani; neque porro Romam deportare, ob imperitiam rei maritimæ, quippe penitus mediterranei, poterant. Quod erat reliquum, legationem Rhodum mittere, & in Macedoniam ad proconſulem cogebantur, rogantes, ut accipere hominem vellent. At L. Aemilius cum Cibyratis quidem ſcripſiſſet, ut Polyaratum in arta cuſtodia haberent, Rhodumque deducerent, Rhodiis vero, ut eumdem mari Romam tuto deferri curarent; re ab utrisque, ut imperatum erat, perfecta; tandem Polyaratus Romam venit, & imprudentiam & mollitiem animi ſui quaſi ſpectaculo, quantum in ipſo erat, traducens, tradi-

Ol.153.1. μόνον παρὰ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ καὶ παρὰ Φασηλιτῶν, καὶ παρὰ Κιβυρατῶν, καὶ παρὰ Ῥοδίων, διὰ τὴν ἰδίαν ἄνοιαν. Τίνος οὖν χάριν τὸν 20
πλείω λόγον πεποίημαι περὶ Πολυαράτου καὶ Δείνωνος; Οὐχ ἵνα συνεπεμβαίνειν δόξω ταῖς ἐκείνων 21
ἀτυχίαις, καὶ γὰρ ἄτοπόν γε τοῦτο τελέως· ἀλλ' ἵνα, φανερὰν ποιήσας τὴν ἐκείνων ἀβουλίαν, βέλτιον παρασκευάσω καὶ βουλεύεσθαι καὶ φρονεῖν τοὺς κατὰ τὰς περιστάσεις εἰς παραπλησίους ἐμπίπτοντας καιρούς.

X. Græcorum legationes ad Romanos in Macedon.

Μετὰ τὴν τοῦ Περσέως κατάλυσιν, ἅμα τῷ κριθῆναι τὰ ὅλα, πανταχόθεν ἐξέπεμπον πρέσβεις, συγχαρησομένους τοῖς στρατηγοῖς ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν. Τῶν δὲ πραγμάτων ὁλοσχερῶς ἐπὶ Ῥωμαίους 2
κεκλικότων, ἐπιπολάζοντες διὰ τὸν καιρὸν οἱ δοκοῦντες εἶναι φίλοι Ῥωμαίων ἐν πᾶσι τοῖς πολιτεύμασιν, εἰς

traditusque non a Ptolemæo ſolum rege, ſed etiam a Phaſelitis, & Cibyratis, ac Rhodiis, per propriam ſuam ſtultitiam. Quorſum vero de *Dinone ac Polyarato* prolixior a nobis inſtituta oratio eſt? Non ſane, ut eorum calamitati inſultare videar; id enim quidem importunum foret: ſed ut, ob oculos poſita illorum imprudentia, alios commonefaciam, ſi quando in ſimilia tempora inciderint, ut fortius meliusque ſibi conſulant.

(*Legatio XCIV.*)

10. Poſt everſum *Perſei* regnum, ſtatim a victoria, quæ bello finem impoſuit, undique legationes mittebantur, ad gratulandum ducibus Romanis ob rem bene geſtam. Et quum ad Romanos ſumma rerum inclinaret; quoniam in ſingulis civitatibus ſuperiores tum erant, pro conditione temporum, qui exiſtimabantur amici Romanorum eſſe, & lega-

εἰς τε τὰς πρεσβείας οὗτοι καθίσταντο καὶ τὰς A.V.587.
3ἄλλας χρείας. Διὸ συνέδραμον εἰς τὴν Μακεδονίαν
ἐκ μὲν Ἀχαΐας Καλλικράτης, Ἀριστόδαμος, Ἀγη-
σίας, Φίλιππος· ἐκ δὲ Βοιωτίας οἱ περὶ Μνάσιπ-
4πον· ἐκ δὲ τῆς Ἀκαρνανίας οἱ περὶ Χρέμην· παρὰ
δὲ τῶν Ἠπειρωτῶν οἱ περὶ τὸν Χάροπα καὶ Νικίαν·
παρὰ δὲ τῶν Αἰτωλῶν οἱ περὶ τὸν Λυκίσκον καὶ Τί-
5σιππον. Ἁπάντων δὲ τούτων ὁμοῦ γενομένων, καὶ
πρὸς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἁμιλλωμένων προθύμως,
μηδενὸς ὑπάρχοντος ἀνταγωνιστοῦ, διὰ τὸ τοὺς ἀν-
τιπολιτευομένους ἅπαντας, εἴκοντας τοῖς καιροῖς,
ἀνακεχωρηκέναι τελέως· ἀκονιτὶ κατεκράτησαν τῆς
6ὑποθέσεως οἱ προειρημένοι. Πρὸς μὲν οὖν τὰς ἄλλας Græcorum legationes Romam.
πόλεις καὶ τὰς ἐθνικὰς συστάσεις οἱ δέκα δι' αὐ-
τῶν τῶν στρατηγῶν ἐποιήσαντο τὴν ἐπιταγὴν, οὓς
7δεήσει πορεύεσθαι τῶν ἀνδρῶν εἰς τὴν Ῥώμην. οὗτοι
δ' ἦσαν,

X. 3. Ἀγησίας. Imo Ἀγεσίας. 4. Χρέμην. Χρέμαν h. l. Bav. *Alibi* Χρεμίας, *alibi* Χρεμάτας *vocatur in libris Polybianis.* 5. τὴν αὐτὴν *correxi cum Reisk. ex mente Casaub. Vulgo* αὐτὴν τὴν ὑπόθ. Ibid. *Vulgo* καὶ μηδενὸς ὑπάρχ. *Delevi copulam cum Bav.* 6. οὓς δεήσει. ὃν δεήσει *Bav.*

legationes & aliarum rerum administrationes illis mandabantur. Venerunt igitur tempore eodem in Macedoniam, ex Achaia, Callicrates, Aristodamus, Agesias, Philippus: e Bœotia, Mnasippus: ex Acarnania, Chremes: ex Epiro, Charops & Nicias: ex Aetolia, Lyciscus & Tisippus. Qui quum omnes simul adessent, & ad eumdem scopum omnes studiose collimarent in orationibus suis, neque exstaret quisquam, qui se illis opponeret, quia omnes, quicumque aliarum erant partium, temporibus cedentes á gubernaculis reipublicæ penitus sese removerant; nullo penitus negotio destinata perfecerunt. Igitur ceteris quidem civitatibus & gentium conciliis decem legati per ipsos prætores gentium imperarunt, quos legatos Romam mitti vellent. Hi autem

Ol.153.1. δ' ἦσαν, οὓς ἀνεῖπαν, οὓς ἀπέγραψαν οἱ προειρημέ-
νοι κατὰ τὰς ἰδίας ἀντιπαραγωγάς, πλὴν ὀλίγων
Causa Achæorum. τελέως, τῶν ἔκδηλόν τι πεποιηκότων. Πρὸς δὲ τὸ 8
τῶν Ἀχαιῶν ἔθνος πρεσβευτὰς ἐξέπεμψαν, τοὺς
ἐπιφανεστάτους ἄνδρας τῶν δέκα, Γάϊον Κλαύδιον
καὶ Γνάϊον Δομέτιον, διὰ δύο αἰτίας· πρῶτον μέν, 9
εὐλαβούμενοι τοὺς Ἀχαιούς, μή ποτ' οὐ πειθαρχή-
Callicrates calumniatur Achæos. σωσι τοῖς γραφομένοις, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύσωσιν οἱ
περὶ τὸν Καλλικράτην, δόξαντες ἐξειργάσθαι τὰς
κατὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων διαβολάς, ὃ κατ' ἀλή-
θειαν ἦν· δεύτερον δέ, διὰ τὸ μηδὲν ἐν τοῖς αἰχμα- 10
λώτοις γράμμασιν ἀκριβὲς εὑρῆσθαι κατὰ μηδενὸς
τῶν Ἀχαιῶν. Περὶ μὲν οὖν τούτων μετά τινα χρό- 11
νον ἐξέπεμπεν ὁ στρατηγὸς τὰς ἐπιστολὰς καὶ τοὺς
πρέσβεις, καίπερ οὐκ εὐδοκούμενος, κατά γε τὴν αὐ-
τοῦ γνώμην, ταῖς τῶν περὶ τὸν Λυκίσκον καὶ Καλλι-
κράτην

7. *οὓς ἀνεῖπαν correxi cum Ernest. ὡς ἀπεῖσαν cod. Vrs. unde Vrsinus οὓς ἀπεῖπαν fecit. ὡς εἰπεῖν suspicatus est Reisk. ὡς ἀπεῖπαν Bav.* 9. *πειθαρχήσωσι & κινδυνεύσωσιν correxi. Vulgo omnes πειθαρχήσουσι & κινδυνεύσουσιν.* 11. *αὐτοῦ γνώμην. ἐμαυτοῦ maluit Reisk.*

autem erant, quos iidem prætores commendaverant, quorum nomina ipsi dederant, quisque pro suæ factionis studio; præter oppido paucos, eximio aliquo merito insignes. Ad gentem vero *Achæorum* clarissimos e decem legatorum numero miserunt, C. Claudium & Cn. Domitium; idque duas ob caussas, primum quia verebantur, ne Achæi facere, quæ literis essent imperata, nollent, atque etiam ne in periculum *Callicrates* veniret, utpote qui contra omnes calumnias detulisse videbatur, quod etiam revera ille fecerat: deinde, quia in literis, quæ fuerant captæ, nihil explorati aut certi adversus quemquam Achæorum erat repertum. De his igitur aliquanto post literas & legatos consul misit, qui tamen, ut mihi quidem videtur, *Lycisci & Callicratis* calu-

κράτην διαβολαῖς, ὡς ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων ὕστερον ἐγένετο καταφανές. A.V.587.

Κατὰ τὴν Αἴγυπτον οἱ βασιλεῖς, ἀπολελυμένοι τοῦ πρὸς Ἀντίοχον πολέμου, πρῶτον μὲν εἰς Ῥώμην πρεσβευτὴν ἐξέπεμψαν Νουμένιον, ἕνα τῶν φίλων, εὐχαριστήσοντα περὶ τῶν εἰς αὐτοὺς γεγονότων εὐ- XI. Ptolemaeorum legatio Romam.
2 εργετημάτων· ἀπέλυσαν δὲ καὶ τὸν Λακεδαιμόνιον Μεναλκίδαν, ἐνεργῶς κεχρημένον τοῖς κατὰ τῆς βασιλείας καιροῖς πρὸς τὴν ἰδίαν ἐπανόρθωσιν, Γαΐου Ποπιλλίου τὴν ὑπὲρ τῆς ἀπολύσεως χάριν αἰτησαμένου παρὰ τῶν βασιλέων. Menalcidas, Laced.

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον Κότυς, ὁ τῶν Ὀδρυσῶν βασιλεύς, ἀπέστειλε πρεσβευτὰς εἰς τὴν Ῥώμην· ἀξιῶν ἀποδοθῆναι τὸν υἱὸν αὐτῷ, καὶ περὶ τῆς γενομένης πρὸς Περσέα κοινοπραγίας δικαιολογούμενος. XII. Cotyis legatio.
2 Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, νομίσαντες ἠνύσθαι σφίσι τὸ προκείμενον,

XI. 1. Νουμένιον. Νουμήνιον *Bav.* 2. τὴν ὑπὲρ τῆς ἀπολύσεως. ταύτην ὑπὲρ τῆς διαλύσεως *suspicatus est Reisk.*

calumnias non probabat, quod etiam poſtea rebus ipſis manifeſtum eſt factum.

(Legatio XCV.)

11. *Aegypti reges*, liberati bello contra Antiochum, ante omnia legatum Romam miſerunt *Numenium*, ex numero amicorum, gratias pro acceptis beneficiis acturum. Miſſum etiam fecerunt *Menalcidam* Lacedæmonium, qui gravibus regum temporibus ſedulo erat abuſus ad rem familiarem augendam; cujus liberationem *C. Popillius* loco beneficii a regibus petierat.

(Legatio XCVI.)

12. Per idem tempus *Odryſarum* rex *Cotys* legatos Romam miſit, *filium ſibi reddi* poſtulans, & *de inita cum Perſeo ſocietate* rationem reddens. Romani, re jam perfecta quam deſtinaverant,

Ol.153.1. μενον, τοῦ πρὸς τὸν Περσέα πολέμου κατὰ νοῦν προκεχωρηκότος, τὴν δὲ πρὸς Κότυν διαφορὰν πρὸς οὐδὲν ἔτι διατείνειν, συνεχώρησαν αὐτῷ κομίζεσθαι τὸν 3
υἱὸν, ὃς, ὁμηρείας χάριν δοθεὶς εἰς Μακεδονίαν, ἑαλώκει μετὰ τῶν Περσέως τέκνων· βουλόμενοι τὴν 4
αὐτῶν πραότητα καὶ μεγαλοψυχίαν ἐμφαίνειν, ἅμα δὲ καὶ τὸν Κότυν εὐδούμενοι διὰ τῆς τοιαύτης χάριτος.

(II.) L. ANICIVS *triumphat de Illyriis.*

XIII. Genthius in triumpho ductus. Λεύκιος δὲ Ἀνίκιος, Ἰλλυριοὺς καταπολεμήσας, καὶ αἰχμάλωτον ἀγαγὼν Γένθιον τὸν τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα σὺν τοῖς τέκνοις, ἀγῶνας ἐπιτελῶν τοὺς ἐπινικίους ἐν τῇ Ῥώμῃ, παντὸς γέλωτος ἄξια ἐποίησεν, ὡς Πολύβιος ἱστορεῖ ἐν τῇ τριακοστῇ. Μετα- 2
πεμψάμενος γὰρ τοὺς ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐπιφανεστάτους τεχνίτας, καὶ σκηνὴν κατασκευάσας μεγίστην ἐν

XIII. 1. Γένθιον. *Vulgo* Γέντιον.

verant, quum ex animi ſententia bellum adverſus Perſeum eis ſucceſſiſſet, neque quidquam amplius ipſorum intereſſet, ut inimicitias cum Cotye exercerent, filium ei reducendum permiſerunt, qui obſes in Macedoniam a patre miſſus, una cum Perſei liberis fuerat captus; ut eo pacto & benignitatem ſuam atque animi magnitudinem oſtenderent, & Cotyi hoc beneficio honorem habuiſſe viderentur.

(II.) *Apud Athenæum Lib.* XIV. *Cap.* I.

13. *L. Anicius*, is qui *Illyrios* debellavit, & *Genthium* Illyriorum regem cum liberis in triumphum duxit, ludis, quos victoriæ cauſſa edidit, maximum riſum concitavit, ut narrat POLYBIVS *libro triceſimo.* Accitis enim e Græcia clariſſimis artificibus, exſtructaque in circo am-

ἐν τῷ Κίρκῳ, πρώτους εἰσῆγεν αὐλητὰς ἅμα πάν- A.V. 587. Ludi Circenses.
3 τας. οὗτοι δ' ἦσαν Θεόδωρος ὁ Βοιώτιος, Θεόπομ-
πος, Ἕρμιππος καὶ Λυσίμαχος, οἵτινες ἐπιφανέ-
4 στατοι ἦσαν. Τούτους δὲ στήσας ἐπὶ τὸ προσκή-
νιον μετὰ τοῦ χοροῦ, αὐλεῖν ἐκέλευσεν ἅμα πάν-
5 τας. Τῶν δὲ διαπορευομένων τὰς κρούσεις κατὰ
τῆς ἁρμοζούσης κινήσεως, οὐκ ἔφη καλῶς αὐτοὺς
6 αὐλεῖν· ἀλλ' ἀγωνίζεσθαι μᾶλλον ἐκέλευε. τῶν δὲ Certamen tibicinum.
διαπορούντων, ὑπέδειξέ τις τῶν ῥαβδούχων ἐπιστρέ-
ψαντας ἀπαγαγεῖν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ποιεῖν ὡσανεὶ
7 μάχην. ταχὺ δὲ συννοήσαντες οἱ αὐληταὶ, καὶ λα-
βόντες οἰκείαν ταῖς ἑαυτῶν ἀσελγείαις, μεγάλην
8 ἐποιήσαντο σύγχυσιν. Συνεπιστρέψαντες γὰρ τοὺς
μέσους χοροὺς πρὸς τοὺς ἄκρους, οἱ μὲν αὐληταὶ
φυσῶντες ἀδιανόητα καὶ διαφέροντες τοὺς αὐλοὺς,
ἀπη-

3. *καὶ Λυσίμαχος debetur Valesio in Fragm. Polyb. Apud Athenæum vulgo legitur* Ἕρμιππος ὁ Λυσίμαχος. *Vnde* Ἑρμ. ὁ Λυσιμάχου *vel* Λυσιμάχιος *suspicatus est Casaub.* 6. ἀπαγαγεῖν. *An* ἐπαγαγεῖν? 7. *Ad* οἰκείαν *Casaub. excidisse suspicatus est vocab.* ἔννοιαν. *Valesius* ἐξουσίαν.

amplissima scena, primos induxit tibicines simul omnes, Theodorum Bœotum, Theopompum, Hermippum ac Lysimachum, qui tum totius Græciæ celeberrimi habebantur. Hos cum in proscenio statuisset una cum choro, simul canere omnes jussit. Illis vero modulato ac numeroso digitorum motu tibias percurrentibus, *Anicius* misit, qui admonerent, hujusmodi cantum non placere, jussitque ut potius *certarent*. Cum ambigerent *tibicines*, hærerentque ancipites, quidam e lictoribus significavit, ut in seipsos conversi concurrerent, ac pugnæ speciem ederent. Postquam quid sibi Anicius vellet intellexere, convenientem lasciviæ suæ licentiam nacti, omnia permiscuerunt. Medios quippe choros convertentes adversus extremos, ipsi quidem insana quædam ac

Ol,153.1. ἀπῆγον ἀνὰ μέρος ἐπ' ἀλλήλους. ἅμα δὲ τούτοις 9
ἐπικτυποῦντες οἱ χοροὶ καὶ συνεπεισιόντες τὴν σκηνὴν, ἐπεφέροντο τοῖς ἐναντίοις, καὶ πάλιν ἀνεχάρουν ἐκ μεταβολῆς. Ὡς δὲ καὶ περιζωσάμενός τις 10
τῶν χορευτῶν ἐκ τοῦ χοροῦ στραφεὶς ἦρε τὰς χεῖρας ἀπὸ πυγμῆς πρὸς τὸν ἐπιφερόμενον αὐλητὴν, τότ' ἤδη κρότος ἐξαίσιος ἐγένετο, καὶ κραυγὴ
Saltatores. τῶν θεωμένων. Ἔτι δὲ τούτων ἐκ παρατάξεως 11
ἀγωνιζομένων, ὀρχησταὶ δύο εἰσήγοντο μετὰ συμ-
Pugiles. φωνίας εἰς τὴν ὀρχήστραν, καὶ πύκται τέσσαρες ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν σκηνὴν μετὰ σαλπιγκτῶν καὶ βυκανητῶν. ὁμοῦ δὲ τούτων πάντων ἀγωνιζομένων, 12
ἄλεκτον ἦν τὸ συμβαῖνον. Περὶ δὲ τῶν τραγῳδῶν, φησὶν ὁ Πολύβιος, ὅτι ἐὰν ἐπιβάλωμαι λέγειν, δόξω τισὶ διαχλευάζειν.

II.

8. ἀπῆγον. *An* ἐπῆγον? 11. βυκανητῶν *ex edit. Baſil. Athenaei reſtitui.* βυκανιστῶν *Caſaub.*

ac diſſonantia tibiis canentes, in ſe viciſſim mutuo impetu ferebantur. Simul vero perſtrepentes chori, & in ſcenam procurrentes, in adverſos ruebant, ac rurſus quaſi terga dantes recedebant. Sed ubi neſcio quis e choro, præcincta veſte, repente ſeſe obvertens, in tibicinem adverſum manus ſuſtulit, tamquam pugilatu dimicaturus, tum vero immanis plauſus clamorque ſpectantium excitatus eſt. Illis vero inter ſe adhuc dimicantibus, repente in orcheſtram *ſaltatores* duo proceſſere cum ſymphonia: ſimul quatuor *pugiles* cum tubicinibus & buccinatoribus in ſcenam conſcenderunt. Qui cum ſimul omnes inter ſe certarent, dici vix poteſt quale fuerit ſpectaculum. De *tragœdis* vero (ait Polybius) ſi quid dicere adgrediar, vereor ne quibusdam ludere videar ac jocari.

II.

A.V. 587.

II.

RES IN GRAECIA GESTAE.

(I.) *Res* AETOLORVM & EPIROTARVM.

Οἱ Αἰτωλοὶ τὸν βίον ἀπὸ ληστείας καὶ τῆς τοιαύ- XIV. Cædes & tumultus apud Aetolos.
2 της παρανομίας εἰώθεισαν ἔχειν. Καὶ ἕως μὲν ἐξῆν
τοὺς Ἕλληνας φέρειν καὶ λεηλατεῖν, ἐκ τούτων ἐπο-
ρίζοντο τοὺς βίους, πᾶσαν γῆν ἡγούμενοι πολεμίαν.
3 Μετὰ δὲ ταῦτα Ῥωμαίων ἐπιστάντων τοῖς πράγ-
μασι, κωλυθέντες τῆς ἔξωθεν ἐπικουρίας, εἰς ἑαυ-
4 τοὺς κατήντησαν. Καὶ πρότερον μὲν κατὰ τὸν ἐμ-
φύλιον πόλεμον οὐκ ἔστιν, ὃ τῶν δεινῶν οὐκ ἔπραξαν.
5 Βραχεῖ δ' ἀνώτερον χρόνῳ γεγευμένοι τοῦ φόνου τοῦ
κατ' ἀλλήλων ἐν ταῖς κατὰ τὴν Ἀρσινόιαν σφαγαῖς,
ἕτοιμοι πρὸς πᾶν ἦσαν, ἀποτεθηριωμένοι τὰς ψυ-
χὰς, ὥστε μηδὲ βουλὴν διδόναι τοῖς προεστῶσι.
6 Διόπερ ἦν ἀκρισίας καὶ παρανομίας καὶ φόνου πλή-
ρη

II.

(I.) *Excerpta Valesiana.*

14. Erat in more instituto-que *Aetolorum*, latrociniis atque hujusmodi sceleribus victum parare. Ac quamdiu quidem illis licuit Græciam populari, ea præda se sustentare consueverant, omnem agrum pro hostico habentes. Postea vero, ex quo Romani intenti rebus Græcorum esse cœperunt, cum aliena diripere non amplius sinerentur, in semet ipsos rabiem verterunt. Ac primum quidem civili bello nullum crudelitatis genus prætermiserunt. Recenti autem memoria, gustato mutuo cruore in cæde illa ad Arsinoiam patrata, animis efferati, ad omnia parati erant; adeo ut ne principibus quidem, qui rempublicam gerebant, consultandi locum ullum darent. Itaque temeritate & violentia ac cædi-

Ol.153.1. ρη τὰ κατὰ τὴν Αἰτωλίαν· καὶ τῶν πρατ]ομένων παρ᾽ αὐτοῖς ἐκ λογισμοῦ μὲν καὶ προθέσεως οὐδὲν ἐπετελεῖτο, πάντα δ᾽ εἰκῇ καὶ φύρδην ἐπράτ]ετο, καθάπερ εἰ λαίλαπός τινος ἐκπεπτωκυίας εἰς αὐτούς.

⁂

Charops nequissimus hominum.

Κατὰ τὴν Ἤπειρον παραπλήσια τούτοις ἔπραττον. 7 Ἐφ᾽ ὅσον γὰρ οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων μετριώτεροι τῶν κατὰ τὴν Αἰτωλίαν ἦσαν, ἐπὶ τοσοῦτον ὁ προεστὼς αὐτῶν ἀσεβέστερος καὶ παρανομώτατος ὑπῆρχε τῶν ἄλλων. 8 δοκῶ γὰρ, μὴ γεγονέναι 9 μηδ᾽ ἔσεσθαι θηριωδέστερον ἄνθρωπον, μηδὲ σκαιότερον, Χάροπος.

(II.) AEMILIVS PAVLVS *civitates Græciæ obit, & per Epirum Romam proficiſcitur.*

⁂ ⁂ ⁂

XV. Sicyon, Argos.

Ἐπισημηνάμενος δὲ τοῦ Σικυῶνος τὴν ὀχυρότητα, καὶ τὸ βάρος τῆς τῶν Ἀργείων πόλεως, ἦλθεν εἰς Ἐπίδαυρον.

Πάλαι

cædibus plena erant *cuncta in Aetolia:* & quæcumque ab iis tunc agebantur, ea non conſilio ac ratione, ſed temere ac tumultuarie fiebant, prorſus quaſi atrox quædam procella in rempublicam eorum incubuiſſet.

⁂

Eadem in *Epiro* rerum facies erat. Quanto enim hic modeſtiores homines, quam in Aetolia, erant; tanto ſceleratior ac nequior horum princeps fuit. Prorſus enim ſic exiſtimo, nec tetriorem nec ſæviorem *Charope* hominem umquam exſtitiſſe, nec poſthac exſtiturum.

(II.) *Apud Suidam & Strabonem.*

⁂ ⁂ ⁂

15. [*Aemilius Paulus,*] cum admiratus eſſet *Sicyonis* munitionem, & urbis *Argivorum* opes, *Epidaurum* adiit. (*Suidas in* Βάρος.)

Iam

A.V. 587.

✻

2 Πάλαι μετέωρος ὢν, εἰς τὴν τῆς Ὀλυμπίας θέαν ὥρμησε.

✻

3 Λεύκιος Αἰμίλιος παρῆν εἰς τὸ τέμενος τὸ ἐν Iupiter Olympius.
Ὀλυμπίᾳ, καὶ τὸ ἄγαλμα θεασάμενος ἐξεπλάγη,
4 καὶ τοιοῦτον εἶπεν· ὅτι μόνος αὐτῷ δοκεῖ Φειδίας
τὸν παρ' Ὁμήρῳ Δία μεμιμῆσθαι· διότι μεγάλην ἔχων προσδοκίαν τῆς Ὀλυμπίας, μείζω τῆς προσδοκίας εὑρηκὼς εἴη τὴν ἀλήθειαν.

✻ ✻

5 Τῶν Ἠπειρωτῶν ἑβδομήκοντα πόλεις Πολύβιός LXX oppida Epiri evertit Aemilius.
φησιν ἀνατρέψαι Παῦλον τὸν Αἰμίλιον μετὰ τὴν
6 Μακεδόνων καὶ Περσέως κατάλυσιν. Μολοττῶν δ'
ὑπάρξαι τὰς πλείστας· πέντε δὲ καὶ δέκα μυριάδας ἀνθρώπων ἐξανδραποδίσασθαι.

Hh 2 III.

✻

Iam olim cupidus ſpectandæ *Olympiæ*, eo profectus eſt. (*Suid. in* Μετέωρος.)

✻

L. Aemilius, in templum ingreſſus quod erat *Olympiæ*, & [*Iovis*] *ſtatuam* contemplatus, obſtupuit; dixitque, *ſolum Phidiam ſibi videri Homericum Iovem expreſſiſſe: ſe enim, cum magnam Olympiæ exſpectationem habuiſſet, veritatem exſpectatione majorem reperiſſe.* (*Suid. in* Φειδίας.)

✻ ✻

POLYBIVS ſcriptum reliquit: *Paulum Aemilium* LXX *urbes Epirotarum evertiſſe, Macedonibus & Perſeo domitis; quarum plerasque fuiſſe* ait *Moloſſorum: eumdemque in ſervitutem abduxiſſe* CL *hominum millia.* (*Strabo Lib.* VII. *p.* 322.)

III.

Ol.153.2.
A.V.588.

III.

RES IN ITALIA GESTAE ANNO DLXXXVIII.

(I.) PRVSIAS *Romam venit.*

XVI. Prusiae turpis adulatio.

Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἦλθε καὶ Προυσίας ὁ βασι-
λεὺς εἰς τὴν Ῥώμην, συγχαρησόμενος τῇ συγκλήτῳ
καὶ τοῖς στρατηγοῖς ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν. Ὁ δὲ Πρου- 2
σίας οὗτος οὐδαμῶς γέγονεν ἄξιος τοῦ τῆς βασιλείας
προσχήματος· τεκμήραιτο δ' ἄν τις ἐκ τούτων· ὅς 3
γε πρῶτον μὲν, πρεσβευτῶν παραγεγονότων Ῥωμαϊ-
κῶν πρὸς αὐτὸν, ἐξυρημένος τὴν κεφαλὴν, καὶ πί-
λεον ἔχων, καὶ τήβενναν, καὶ καλικίους, ἀπήντα
τούτοις, καὶ καθόλου τοιαύτῃ διασκευῇ κεχρημένος,
οἵαν ἔχουσιν οἱ προσφάτως ἠλευθερωμένοι παρὰ Ῥω-
μαίοις, οὓς καλοῦσι λιβέρτους. καὶ δεξιωσάμενος 4
τοὺς πρεσβευτὰς, Ὁρᾶτε, ἔφη, τὸν ὑμέτερον λί-
βερτον ἐμὲ, πάντα βουλόμενον χαρίζεσθαι, καὶ μι-
μεῖσθαι

XVI. 1. στρατηγοῖς *correxi cum viris doctis. Vulgo* στρατιώταις *edd. & mssti.*

III.

(I.) *Legatio XCVII.*

16. Eodem quoque tempore & PRVSIAS, Bithyniæ rex, *Romam* venit, ad gratulandum senatui & imperatoribus de parta victoria. Hic autem *Prusias* nequaquam majestate regia ullo modo dignus erat; quod ex his facile aliquis colligat. Primum enim, quum legati ad ipsum Romani venissent, raso capite, pileatus, togatus, calceatus obviam iis processerat, plane eo habitu, qualis solet esse apud Romanos recens manumissorum, quos *libertos* vocant: & quum legatos salutasset, *Ecce me*, inquit, *vestrum libertum, omnia vestra caussa cupien-*

μεῖσθαι τὰ παρ' ὑμῖν. ἧς ἀγεννεστέραν φωνὴν οὐ ῥᾴ- A.V.588.
5διον εἰπεῖν. Τότε δὲ κατὰ τὴν εἴσοδον γενόμενος τὴν εἰς τὴν σύγκλητον, στὰς κατὰ τὸ θύρετρον ἀντίος τοῦ συνεδρίου, καὶ καθεὶς τὰς χεῖρας ἀμφοτέρας, προσεκύνησε τὸν οὐδὸν καὶ τοὺς καθημένους, ἐπιφθεγξάμενος, Χαίρετε, θεοὶ σωτῆρες· ὑπερβολὴν οὐ καταλιπὼν ἀνανδρίας, ἅμα δὲ καὶ γυναικισμοῦ
6καὶ κολακείας, οὐδενὶ τῶν ἐπιγενομένων. Ἀκόλουθα δὲ τούτοις καὶ κατὰ τὴν κοινολογίαν, εἰσελθὼν, ἐπετελέσατο· περὶ ὧν καὶ τὸ γράφειν ἀπρεπὲς ἦν.
7Φανεὶς δὲ τελέως εὐκαταφρόνητος, ἀπόκρισιν ἔλαβε δι' αὐτὸ τοῦτο φιλάνθρωπον.

Ἤδη δὲ τούτου τὰς ἀποκρίσεις εἰληφότος, προσ- XVII. Eumenes Romam venire prohibetur.
2έπεσε, παραγίγνεσθαι τὸν Εὐμένη. Τοῦτο δὲ τὸ πρᾶγμα πολλὴν ἀπορίαν παρέσχε τοῖς ἐν τῷ συνεδρίῳ.

4. εἰπεῖν. ῥᾴδιον εὑρεῖν *legitur apud Diodorum Sic.* 5. *Ante* τότε δὲ *ex eodem Diodoro reſtituenda Polybio videntur hæc fere verba:* πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τούτοις παραπλήσια διεπράξατο· καὶ τότε δὲ &c. Ibid. γενόμενος, *quod abeſt vulgo, inſerui ex Diod.* Ibid. γυναικισμοῦ. *Mendoſe vulgo* γυναικιασμοῦ. 6. ἀπρεπὲς ἦν. ἦ *ſuſpicatus eſt Reisk. Mihi intercidiſſe partic.* ἂν *videtur.*

cupientem, inſtituta omnia veſtra imitari paratum. Qua voce nulla fingi poteſt minus generoſa. Tunc vero ingreſſus curiam, ad januam ſtans curiæ ex adverſo patrum, demiſſis manibus limen ſalutavit ſenatorumque conſeſſum, & ſimul, *Salvete,* inquit, *dii ſervatores mei.* Quæ vox adeo indigna viro eſt, adeo muliebres ſapit blanditias & adulationem, ut nihil fœdius ventura poſt ætas ſit latura. Similis iſtis & oratio fuit, quam ingreſſus curiam habuit; cujus vel meminiſſe hoc loco dedecet. Hujus ſumma vilitate animadverſa, Romani reſponſum tanto benignius dederunt.

17. Poſtquam Pruſiæ reſponſum illud dedit ſenatus, adlata eſt fama, adventare *Eumenem:* quæ res ſollicitos non mediocriter habuit patres.

Ol. 153. 2. δρίῳ. διαβεβλημένοι γὰρ πρὸς αὐτὸν, καὶ διαλήψεις ἀμεταθέτους ἔχοντες, οὐκ ἐβούλοντο κατ' οὐδένα τρόπον ἐμφανίζειν αὐτούς. Πᾶσι γὰρ ἀναδεδειχό- 3
τες πρῶτον καὶ μέγιστον φίλον τὸν βασιλέα τοῦτον, ἔμελλον, εἰς ὄψιν ἐλθόντες, καὶ προσδεξάμενοι δικαιολογίαν, εἰ μὲν τὸ δοκοῦν ἀποκριθεῖεν ἀκολουθοῦντες ταῖς ἰδίαις διαλήψεσιν, ἐκθεατρεῖν αὐτοὺς, εἰ τοιοῦτον ἄνθρωπον ἐπὶ τοσοῦτον ἐξετίμησαν ἐν τοῖς ἀνώτερον χρόνοις· εἰ δὲ δουλεύοντες τῇ τῶν 4
ἐκτὸς φαντασίᾳ φιλανθρώπως ἀποκριθεῖεν, παρόψεσθαι τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ τῇ πατρίδι συμφέρον. Διόπερ ἐξ ἑκατέρας τῆς ἀποφάσεως μέλλοντος ἀπι- 5
θάνου τινὸς αὐτοῖς ἐξακολουθήσειν, εὗροντο λύσιν τοῦ προβλήματος τοιαύτην. Ὡς γὰρ καθόλου δυσ- 6
αρεστούμενοι ταῖς τῶν βασιλέων ἐπιδημίαις, δόγμα τι τοιοῦτον ἐξέβαλον· Μηδένα βασιλέα παραγίγνεσθαι πρὸς αὐτούς. Μετὰ δὲ ταῦτα πυθόμενοι τὸν 7
Εὐμένη

Reges prohibentur Italia.

XVII. 4. δουλεύοντες correxit Vrſin. βουλεύοντες mssti. 5. εὗροντο λύσιν. εὗρον τὴν λύσιν Bav.

patres. Nam quum odium illius concepiſſent, certaque ac fixa ſtaret illis ſententia; indicium tamen hujus ſuæ voluntatis nullo pacto dare volebant. Qui enim omnibus oſtenderant, regem ſe *Eumenem* omnium primum & maximum ex populi Romani amicis habere; hi, ſi nunc eidem, in conſpectum ſuum ad cauſſam dicendam admiſſo, reſponſum ex animi ſui ſententia dediſſent, imprudentiam ſuam publicaturi erant, qui hominem iis moribus tanti feciſſent antea: ſive, famæ publicæ ſerviendo, benigne ei reſpondiſſent, in veritatem & utilitatem patriæ erant peccaturi. Quoniam igitur utroque modo eventura erant, quæ nollent, huic incommodo ſic occurrerunt. Nam quaſi in univerſum ipſis diſpliceret Romam adventus regum, *ſenatusconſultum* eſt ab iis editum, quo *vetabant, reges ullos ad ſe venire.* Deinde certio-

Εὐμένη καταπεπλευκέναι τῆς Ἰταλίας εἰς Βρεντέ- A.V. 588.
σιον, ἐπαπέστειλαν τὸν ταμίαν, φέροντα τὸ δόγμα,
καὶ κελεύοντα λέγειν πρὸς αὐτὸν, εἴ τι τυγχάνει
8 τῆς συγκλήτου χρείαν ἔχων· εἰ δὲ μηδενὸς δεῖται,
παραγγέλλοῦντα τὴν ταχίστην αὐτὸν ἐκ τῆς Ἰταλίας
9 ἀπαλλάττεσθαι. Ὁ δὲ βασιλεὺς, συμμίξαντος αὐ-
τῷ τοῦ ταμίου, γνοὺς τὴν τῆς συγκλήτου προαίρε-
σιν, εἰς τέλος ἀπεσιώπησεν, οὐδενὸς φήσας προσ-
10 δεῖσθαι. Καὶ δὴ τούτῳ τῷ τρόπῳ συνέβη τὸν Εὐμέ-
11 νη κωλυθῆναι τῆς εἰς τὴν Ῥώμην ἀναβάσεως. Συνη- Eumenem deprimunt Romani.
κολουθήκει δὲ καὶ ἕτερόν τι πραγματικὸν τούτῳ τῷ
12 διαβουλίῳ. μεγάλου γὰρ ὑπὸ τῶν Γαλατῶν ἐπικρε-
μαμένου κινδύνου τῇ βασιλείᾳ, προφανὲς ἦν, ὅτι διὰ
τὸν σκυβαλισμὸν τοῦτον οἱ μὲν τοῦ βασιλέως σύμ-
μαχοι ταπεινωθήσονται πάντες, οἱ δὲ Γαλάται δι-
13 πλασίως ἐπιῤῥωσθήσονται πρὸς τὸν πόλεμον. Διὰ,
πάντῃ πάντως βουλόμενοι ταπεινοῦν αὐτὸν, ἐπὶ

 ταύτην

9. *φήσας correxi cum Reiskio. Vulgo φήσαντος.*

certiores facti, *Eumenem* Brundusium in Italiam adpulisse, quæstorem ad eum miserunt, qui decretum senatus ei adferret, & *dicere* eum juberet, *ecquid ope senatus in aliquo esset ei opus: quod si patres nihil posceret*, denunciaret ei, ut *quam primum Italia excederet.* Rex, habito cum quæstore colloquio, intellecta senatus voluntate, verbum nullum commutavit, *nulla re opus habere se* confirmans. Hoc pacto consecuti sunt Romani, ne *Eumenes* Romam veniret. Sed & aliud quid præterea hoc senatusconsulto sunt consecuti, quod adprime ad rem faciebat. Nam quum ingens illi regno periculum immineret a Gallogræcis; non erat dubium, quin propter hanc contumeliosam Eumenis rejectionem amicis quidem omnibus illius animi conciderent, Galatæ vero duplo ad persequendum bellum animosiores essent futuri. Qui igitur cuperent omnibus modis Eumenem depri-

Ol.153.2. ταύτην κατηνέχθησαν τὴν γνώμην. Τούτων δὲ γι- 14
Legatis datur senatus. γνομένων ἔτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος, λοι-
πὸν ἡ σύγκλητος ἅπασι τοῖς παραγεγονόσι κατὰ
πρεσβείαν (οὐ γὰρ ἦν οὔτε πόλις, οὔτε δυνάστης, 15
οὔτε βασιλεὺς, ὃς οὐκ ἀπεστάλκει πρεσβείαν κατ᾽
ἐκεῖνον τὸν καιρὸν, τὴν συγχαρησομένην ἐπὶ τοῖς γε-
γονόσιν·) οἷς ἅπασιν οἰκείως ἀπήντησε καὶ φιλαν- 16
θρώπως, πλὴν τῶν Ῥοδίων. τούτους δὲ παρέπεμ- 17
πε, ποικίλας ἐμφάσεις ποιοῦσα περὶ τοῦ μέλλοντος.
Ἐπείχετο δὲ καὶ κατὰ τοὺς Ἀθηναίους.

(II.) *Legatio Atheniensium.*

XVIII. *Petunt de Haliarto, Delo & Lemno.* Οἱ Ἀθηναῖοι παρεγένοντο πρεσβεύοντες, τὸ μὲν
πρῶτον ὑπὲρ τῆς τῶν Ἁλιαρτίων σωτηρίας. παρα- 2
κουόμενοι δὲ περὶ τούτου τοῦ μέρους, ἐκ μεταθέσεως
διελέγοντο περὶ Δήλου καὶ Λήμνου, καὶ τῆς τῶν
Ἁλιαρ-

14. κατὰ τὰς ἀρχὰς *ex conject. scripsi. Vulgo* κατ᾽ ἀρχάς.

deprimere, hoc consilium iniverunt. Atque hæc ineunte hieme sunt facta. Secundum quæ omnibus legationibus datus est senatus. Nulla namque fuit civitas, nullus dynasta, nullus rex, qui tempore illo legatos ad gratulandum populo Romano non misisset: quibus omnibus benevole & comiter responsum est, exceptis *Rhodiis;* quibuscum senatus contemtius egit, modo spe, modo metu in posterum ostentato. Sed & de *Atheniensibus* quid statuerent, haud satis certi erant patres.

(II.) *Legatio XCVIII.*

18. Venerant Romam *Atheniensium legati,* præcipue quidem ad deprecandum pro salute *Haliartiorum.* Quæ illorum oratio quum audita esset contemtim, aliud agere cœperunt, & sermone de *Delo, Lemno* atque agro Haliar-

Ἁλιαρτίων χώρας, εἰς ἑαυτοὺς ἐξαιτούμενοι τὴν A.V. 588.
3κτῆσιν· εἶχον γὰρ διττὰς ἐντολάς. Οἷς περὶ μὲν
τῶν κατὰ Δῆλον καὶ Λῆμνον οὐκ ἄν τις ἐπιτιμήσειε,
διὰ τὸ καὶ πρότερον ἀντιπεποιῆσθαι τῶν νήσων τού-
των· περὶ δὲ τῆς τῶν Ἁλιαρτίων χώρας εἰκότως
4ἄν τις καταμέμψαιτο. Τὸ γὰρ, πόλιν σχεδὸν ἀρ-
χαιοτάτην τῶν κατὰ τὴν Βοιωτίαν, ἐπταικυῖαν,
μὴ συνεπανορθοῦν κατὰ πάντα τρόπον, τὸ δ' ἐναν-
τίον ἐξαλείφειν, ἀφαιρουμένους καὶ τὰς εἰς τὸ
5μέλλον ἐλπίδας τῶν ἠκληρηκότων· δῆλον, ὡς οὐδενὶ
μὲν ἂν δόξαι τῶν Ἑλλήνων καθήκειν, ἥκιστα δὲ τῶν
6ἄλλων Ἀθηναίοις. Τὸ γὰρ τὴν μὲν ἰδίαν πατρίδα
κοινὴν ποιεῖν ἅπασι, τὰς δὲ τῶν ἄλλων ἀναιρεῖν,
οὐδαμῶς οἰκεῖον ἂν φανείη τοῦ τῆς πόλεως ἤθους.
7Πλὴν ἥ γε σύγκλητος καὶ τὴν Δῆλον αὐτοῖς ἔδωκε
καὶ τὴν Λῆμνον. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς Ἀθηναίους
τοιαύτην ἔσχε διάθεσιν.

De Haliarto iniqua petitio.

Delus & Lemnus dantur Athenienſibus.

liartiorum inſtituto, eorum ſibi poſſeſſionem depopoſcerunt: acceperant enim de his rebus duplicia mandata. Ac quæ ad *Delum* quidem & *Lemnum* quod adtinet, cur quisquam reprehendat, cauſſæ nihil dici poteſt; nam etiam antea ea loca ſibi Athenienſes vindicaverant: de *Haliartiorum* vero agro, jure aliquis eis ſuccenſeat. Vrbem enim omnium ferme Bœoticarum antiquiſſimam, gravi caſu oppreſſam, non adjuvare modis omnibus, ut in integrum reſtitueretur, ſed contra delere velle ex hominum memoria, præciſa miſeris ſpe etiam omni aliquando ſe erigendi: hoc vero cum Græcorum nemini, tum autem minus, quam ceteris, conveniat Athenienſibus. Parum enim moribus atque inſtitutis ejus civitatis congruat, communem omnibus patriam urbem ſuam declarare, & ſuas aliis patrias ire deletum. Ceterum *Delum & Lemnum* dedit eis ſenatus. Et Athenienſium quidem res ita ſe habebant.

Ol.153.2. (III.) *Legatio Rhodiorum.*

XIX. Theaetetus moritur Romae.

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον Θεαίτητος, εἰσελθὼν
εἰς τὴν σύγκλητον, λόγους μὲν ἐποιήσατο περὶ
τῆς συμμαχίας· ὑπερθεμένης δὲ τῆς συγκλήτου 2
τὸ διαβούλιον, οὗτος μὲν μετήλλαξε τὸν βίον
κατὰ φύσιν, ἔτη γὰρ εἶχε πλείω τῶν ὀγδοή-

Caunii exsules.

κοντα. Παραγενομένων δὲ φυγάδων ἔκ τε Καύ- 3
νου καὶ Στρατονικείας εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ παρελ-
θόντων εἰς τὴν σύγκλητον· ἐγένετο δόγμα, Ῥο-
δίους ἐξάγειν τὰς φρουρὰς ἔκ τε Καύνου καὶ
Στρατονικείας. Οἱ δὲ περὶ τὸν Φιλόφρονα καὶ 4
Ἀστυμήδην, λαβόντες ταύτην τὴν ἀπόκρισιν, ἀπέ-
πλευσαν κατὰ σπουδὴν εἰς τὴν οἰκείαν· δεδιότες, 5
μὴ παρακούσαντες οἱ Ῥόδιοι περὶ τοῦ τὰς φρου-
ρὰς ἐξαγαγεῖν, αὖθις ἄλλην ἀρχὴν ἐγκλημάτων
ποιήσωσιν.

IV.

(III.) *Legatio XCIX.*

19. Eodem etiam tempore *Theaetetus*, quum ei senatus esset datus, de societate verba fecit. Sed dum patres moras nectunt, illum interea fatum occupat: erat enim octogenario major. Deinde advenerunt Romam *Caunii & Stratonicenses* exsules. Qui postquam in senatu essent auditi, factum est *senatusconsultum*, quo jubebantur *Rhodii, praesidia Cauno & Stratonicea educere.* Eo responso accepto, *Philophron & Astymedes* festinanter in patriam sunt profecti: verebantur enim, ne, Rhodii si praesidia educere neglexissent, aliarum denuo calamitatum principium suae civitati exoriretur.

IV.

IV. A.V.583.

RES PELOPONNESI.

Κατὰ τὴν Πελοπόννησον, παραγενομένων τῶν πρεσ- XX. Callicra-
βευτῶν, καὶ διασαφούντων τὰ κατὰ τὰς ἀποκρί- tes proditor
σεις, οὐκ ἔτι θόρυβος ἦν, ἀλλ' ὀργὴ καὶ μῖσος ἐκ- Achæor.
φανὲς πρὸς τοὺς περὶ τὸν Καλλικράτην.
2 Τοῦ περὶ Καλλικράτην μίσους καὶ Ἀνδρωνίδαν exosus
καὶ τοὺς λοιποὺς, ὁμογνώμονας τούτων, οὕτως ἂν omnibus.
3 τις τεκμήραιτο. Τῆς γὰρ τῶν Ἀντιγονείων πανη-
γύρεως ἐν τῷ Σικυῶνι συντελουμένης, καὶ τῶν βα-
λανείων ἁπάντων ἐχόντων τάς τε κοινὰς μάκτρας
καὶ πυέλους ταύταις παρακειμένας, εἰς ἃς οἱ κομ-
ψότεροι τῶν ἀνθρώπων εἰώθασι κατ' ἰδίαν ἐμβαί-
4 νειν· εἰς ταύτας ὅτε τις καθείη τῶν περὶ τὸν Ἀν-
δρωνίδαν καὶ Καλλικράτην, οὐδεὶς ἐτόλμα τῶν ἐφε-
στώτων

XX. 2. *Τὸ πρὸς Καλλ. μῖσος aut Τὸ μέγεθος τοῦ πρὸς Καλλ. μίσους voluit Reisk.* 3. *μάκτρας. Mendoſe vulgo μακρὰς.* 4. *εἰς ταύτας ὅτε τις καθείη. Sic ex conject. correxi, monente ex parte Reiskio. Vulgo εἰ ταύταις ὥστε τις καθίῃ.*

IV.

Legatio CIII. & Excerpt. Valeſ.

20. In Peloponneſo, poſtquam reverſi ſunt legati, & reſponſa quæ acceperant ediderunt, non jam tumultuari omnes, ſed iram atque odium palam concipere adverſus *Callicratem.*

Quantum fuerit odium omnium adverſus *Callicratem* & *Andronidam* reliquosque ejusdem factionis, vel hinc liquido perſpici poteſt. Cum ſolenne feſtum, quod *Antigonia* vocant, *Sicyone* celebraretur, atque in omnibus balneis communes mactræ & labra eſſent, in quæ elegantiores homines ſeorſim deſcendere conſueverant; ſi forte *Andronidas* aut *Callicrates* lavandi cauſa in ſolium aliquod deſcendiſſet, nemo poſthac ex iis, qui ſupervenerant, eodem deſcen-

Ol.153.2. A.V.588. Callicrates exosus Achæis.

στώτων ἔτι καθιέναι, πρὶν ἢ τὸν βαλανίτην τὸ μὲν
ὑπάρχον ὕδωρ ἀφιέναι πᾶν, ἕτερον δὲ καθαρὸν ἐγ-
χέαι. τοῦτο δ' ἐποίουν, ὑπολαμβάνοντες ὡσανεὶ
μιαίνεσθαι καθιέντες εἰς ταυτὸ τοῖς προειρημένοις
ὕδωρ. Τοὺς δὲ συριγμοὺς τοὺς ἐν ταῖς κοιναῖς πανη- 6
γύρεσι τῶν Ἑλλήνων καὶ τοὺς χλευασμούς, ὅτε τις
ἐπιβάλοιτο κηρύττειν τινὰ τῶν προειρημένων, οὐδ'
ἂν ἐξηγήσαιτο ῥᾳδίως οὐδείς. Ἐθάῤῥει δὲ καὶ τὰ 7
παιδάρια κατὰ τὰς ὁδούς, ἐκ τῶν διδασκαλείων
ἐπανάγοντα, κατὰ πρόσωπον αὐτοὺς προδότας ἀπο-
καλεῖν. Τοιαύτη τις ὑπέδραμε προσκοπὴ καὶ μῖσος 8
κατὰ τῶν προειρημένων.

4. *καθιέναι ex conject. scripsi, pro vulgato κατιέναι,* & v. 5. *καθιέντες, pro κατιέντες.* 6. *ἐπιβάλοιτο correxi cum Reisk. Vulgo ἐπιβάλοι.*

descendere prius sustinebat, quam balneator, pristina aqua omni egesta, puram nitidamque de novo infudisset: quippe veluti contaminari se existimabant omnes, si eadem ac illi aqua lavarentur. Quibus vero sibilis ac fannis in publicis Græciæ conventibus fuerint excepti, si quando aliquis quempiam ex illis publice laudare esset ausus, ne dicendo quidem satis exprimi possit. Ipsi pueri, e scholis redeuntes, coram *proditores* eos adpellare per vicos non verebantur. Tanta omnium offensio, tantumque odium, adversus illos homines gliscebat.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

RES ANNI VRBIS DLXXXIX.

(I.) *Legatio* RHODIORVM *Romam.*

Ol. 153. 3. A. V. 589.

I. Cretensium bellum intestinum.

Ἐπολέμησαν κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον Κνώσσιοι μετὰ Γορτυνίων πρὸς τοὺς Ῥαυκίους, καὶ συνθήκας ἐποιήσαντο πρὸς ἀλλήλους ἐνόρκους, μὴ πρότερον λύσειν τὸν πόλεμον, πρὶν ἢ κατὰ κράτος ἑλεῖν
2 τὴν Ῥαῦκον. Οἱ δὲ Ῥόδιοι, κομισάμενοι τὰ περὶ τῶν Καυνίων, καὶ θεωροῦντες οὐ καταλήγουσαν τὴν ὀργὴν τῶν Ῥωμαίων, ἐπειδὴ περὶ πάντων ἀκολούθως ταῖς ἀποκρίσεσιν ἐπειθάρχησαν, εὐθέως τοὺς περὶ Ἀριστο-

Rhodii denuo petunt societatem Romanor.

LIBRI TRICESIMI PRIMI HISTORIARVM POLYBII RELIQVIAE.

I.

(I.) *Legatio C.*

1. Per id tempus *Cnossii* & *Gortynii* bellum cum *Rhauciis* gerebant, icto fœdere inter ipsos, quod & jurejurando firmaverant, non prius se bellandi finem facturos, quam Rhaucum vi expugnassent. *Rhodii*, cognita senatus voluntate de *Cauniis*, quum viderent nihil remittere Romanorum iram; obsecuti per omnia eorum responsis, *legationem Romam* miserunt, cujus princeps

Ol.153.3. Ἀριστοτέλην πρεσβευτὰς καταστήσαντες, ἐξέπεμπον εἰς τὴν Ῥώμην, δόντες ἐντολὰς, πειράζειν πάλιν περὶ τῆς συμμαχίας. Οἱ καὶ παραγενηθέντες 3 εἰς τὴν Ῥώμην θερείας ἀκμαζούσης, εἰσῆλθον εἰς τὴν σύγκλητον, καὶ παραυτίκα περὶ τοῦ πεπειθαρχηκέναι τὸν δῆμον τοῖς ἐπιταττομένοις διεσάφουν, καὶ παρεκάλουν ὑπὲρ τῆς συμμαχίας, πολλοὺς καὶ
Frustra. ποικίλους διαθέμενοι λόγους. Ἡ δὲ σύγκλητος ἔδω- 4
κεν ἀπόκρισιν, ἐν ᾗ τὴν μὲν φιλίαν παρεσιώπησε, περὶ δὲ τῆς συμμαχίας οὐκ ἔφη καθήκειν αὐτῇ τοῦτο συγχωρεῖν Ῥοδίοις κατὰ τὸ παρόν.

(II.) *Legatio* GALLOGRAECORVM.

II. Libertas conceditur Gallogræcis. Τοῖς παρὰ τῶν ἐκ τῆς Ἀσίας Γαλατῶν πρεσβευταῖς συνεχώρησαν τὴν αὐτονομίαν, μένουσιν ἐν ταῖς ἰδίαις κατοικίαις, καὶ μὴ στρατευομένοις ἐκτὸς τῶν ἰδίων ὅρων.

(III.) *Res*

ceps *Ariſtoteles* erat. His mandatum erat, ut ſocietatis iterum mentionem facerent, in eamque curam incumberent. Ii quum media æſtate in urbem veniſſent, &, dato ipſis ſenatu, poſt expoſitum Rhodiorum obſequium in omnibus quæ imperata fuerant, ad ſocietatem multis variisque rationibus patres eſſent hortati; ſenatus ita reſpondit, ut, nulla mentione amicitiæ facta, *ſocietatem quod adtinet, non decere ſe in præſentia* diceret, *Rhodiis eam indulgere.*

(II.) *Legatio CII.*

2. *Legatis*, qui a *Gallogræcis* fuerant miſſi, permiſerunt patres, ſuis ut legibus uterentur; modo intra proprias habitationes ſeſe continerent, & extra fines armati non prodirent.

(III.) *Po-*

(III.) *Res* ANTIOCHI EPIPHANIS. A.V.589.

III. Pompam magnificam ducit Antiochus.

Ὁ Ἀντίοχος, ἀκούσας τοὺς ἐν Μακεδονίᾳ συν-
τετελεσμένους ἀγῶνας ὑπὸ Αἰμιλίου Παύλου, τοῦ
Ῥωμαίων στρατηγοῦ, βουλόμενος τῇ μεγαλοεργίᾳ
ὑπεράραι τὸν Παῦλον, ἐξέπεμψε πρέσβεις καὶ θεω-
ροὺς εἰς τὰς πόλεις, καταγγελοῦντας τοὺς ἐσομέ-
νους ἀγῶνας ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Δάφνης· ὡς πολλὴν γε-
νέσθαι τῶν Ἑλλήνων σπουδὴν εἰς τὴν ὡς αὐτὸν ἄφι-
2ξιν. Ἀρχὴν δ' ἐποιήσατο τῆς πανηγύρεως τὴν πομ-
3πείαν, οὕτως ἐπιτελεσθεῖσαν. Καθηγοῦντό τινες,
Ῥωμαϊκὸν ἔχοντες καθοπλισμὸν ἐν θώραξιν ἁλυσι-
δωτοῖς, ἄνδρες ἀκμάζοντες ταῖς ἡλικίαις πεντα-
κισχίλιοι. μεθ' οὓς Μυσοὶ πεντακισχίλιοι συνεχεῖς
4ἦσαν· Κίλικες δ' εἰς τὸν τῶν εὐζώνων τρόπον καθω-
πλισμένοι τρισχίλιοι, χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους.
5ἐπὶ δὲ τούτοις Θρᾷκες τρισχίλιοι, καὶ Γαλάται
πεντα-

Cap. III. 1. *Post* μεγαλοεργίᾳ *vulgo addunt* δωρεᾷ. *Delevi otiosum vocab.* καὶ τῇ δωρεᾷ *ex ing. edidit Vrsinus.*

(III.) *Polyb. apud Athenæum Lib.* V. *cap.* 5. & X. *c.* 10.

3. ANTIOCHVS, quum rescivisset de *ludis*, ab *Aemilio Paulo* Romanorum imperatore celebratis in Macedonia, volens magnificentia superare Paulum, ad civitates misit oratores sacrosque legatos, qui nunciarent ludos, quos *ad Daphnen* esset exhibiturus: quo factum est, ut ingenti studio Græci ad eum convenirent. Totius celebritatis initium fecit a *pompa*, quæ tali modo ducta est. Præibant hominum ætate florentium millia quinque, Romanorum instar armatorum, cum hamatis loricis. Sequebantur continenter Mysi totidem: ab his Cilicum tria millia, in modum levis armaturæ instructorum, aureas coronas gestantium. Post hos Thracum tria, & Galatarum quinque

Ol.153.3. Pompam ducit Antiochus.

πεντακισχίλιοι, ἄλλοι δ' ἀργυράσπιδες, οἷς ἐπηκολούθει μονομάχων ζεύγη διακόσια τεσσαράκοντα.
Τούτων κατόπιν ἦσαν ἱππεῖς Νισαῖοι μὲν χίλιοι, 6
πολιτικοὶ δὲ τρισχίλιοι, ὧν οἱ μὲν πλείους ἦσαν χρυσοφάλαροι καὶ χρυσοστέφανοι, οἱ δ' ἄλλοι ἀργυροφάλαροι. Μετὰ δὲ τούτους ἦσαν οἱ λεγόμενοι ἑταῖ- 7
ροι ἱππεῖς· οὗτοι δὲ ἦσαν εἰς χιλίους, πάντες χρυσοφάλαροι. τούτοις συνεχὲς ἦν τὸ τῶν φίλων σύνταγμα, ἴσον καὶ κατὰ τὸ πλῆθος καὶ κατὰ τὸν κόσμον. Ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπίλεκτοι χίλιοι· οἷς ἐπη- 8
κολούθει τὸ καλούμενον Ἄγημα, κράτιστον εἶναι δοκοῦν σύστημα τῶν ἱππέων, περὶ χιλίους. Τελευ- 9
ταία δ' ἦν ἡ κατάφρακτος ἵππος, οἰκείως τῇ προσηγορίᾳ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἀνδρῶν ἐσκεπασμένων τοῖς ὅπλοις. ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ χίλιοι καὶ πεντακόσιοι. Πάντες δ' οἱ προειρημένοι εἶχον πορφυρᾶς ἐφαπτί- 10
δας, πολλοὶ δὲ καὶ διαχρύσους καὶ ζωωτάς. Ἑξιπ- 11
πα

5. *Poſt* πεντακισχίλιοι *excidiſſe ſuſpicatus eſt Reiskius verba* οἱ μὲν χρυσάσπιδες. 6. Νισαῖοι *correxi, monente Caſaub. Mendoſe vulgo* Πισαῖοι.

que millia, aliique cum argenteis ſcutis; quos ſequebantur gladiatorum paria ducenta & quadraginta. Horum a tergo fuerunt equites *Niſæi* mille, urbani vero ter mille, quorum plerique cum aureis phaleris & coronis, alii cum argenteis. His ſuccedebant equites, qui *amici* & *ſodales* vocantur, circiter mille, aureis phaleris omnes ornati. Quibus proxima fuit *amicorum legio*, numero illis par & ornatu. Poſt hos delecti mille progreſſi ſunt; quos ſecutum eſt *Agema* quod vocatur, quod validiſſimum habetur equitum corpus: & hi mille erant numero. Poſtremi fuere cataphracti equites, ab armis nomen habentes, quibus & viri & equi tecti ſunt, quingenti ſupra mille. Erant autem omnibus iſtis, quos modo recenſuimus, paludamenta purpurea, quibusdam auro diſtincta, aut animantium imaginibus picturata.

Currus

πα μὲν ἦν ἑκατὸν, τέθριππα δὲ τεσσαράκοντα. ἔπειτα ἐλεφάντων ἅρμα καὶ συνωρίς. καθ᾽ ἕνα δὲ εἵποντο ἐλέφαντες διεσκευασμένοι τριάκοντα καὶ ἕξ.

A. U. 587. Pompam ducit Antiochus.

12 Τὴν δ᾽ ἄλλην πομπὴν λέγειν ἐστὶ δυσέφικτον, ὡς ἐν κεφαλαίῳ δὲ λεκτέον. Ἔφηβοι μὲν γὰρ ἐπόμπευσαν εἰς ὀκτακοσίους, χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους· βόες δ᾽ εὐτραφεῖς περὶ χιλίους· θεωρίαι δὲ βραχὺ λείπουσαι τριακοσιῶν· ἐλεφάντων δ᾽ ὀδόντες ὀκτα-
13 κόσιοι. Τὸ δὲ τῶν ἀγαλμάτων πλῆθος οὐ δυνατὸν ἐξηγήσασθαι. πάντων γὰρ τῶν παρ᾽ ἀνθρώποις λεγομένων ἢ νομιζομένων θεῶν ἢ δαιμόνων, προσέτι δὲ ἡρώων, εἴδωλα διήγετο, τὰ μὲν κεχρυσωμένα, τὰ
14 δ᾽ ἠμφιεσμένα στολαῖς διαχρύσοις· καὶ πᾶσι τούτοις οἱ προσήκοντες μῦθοι κατὰ τὰς παραδεδομένας ἱστορίας ἐν διασκευαῖς πολυτελέσι παρέκειντο.

Εἵπετο

11. *τεσσαράκοντα. τετρακόσια suspicari licet cum Reiskio.* Ibid. *διεσκευασμένοι ex conject. scripsi. Vulgo διεσκεδασμένοι.* 12. *θεωρίαι.* mensas sacras *intellexit Casaub. & Spanh. quæ græce dicuntur θυωροί.*

Currus sejuges centum erant, quadrigæ vero quadraginta; tum *currus elephantis quatuor junctus* sequebantur, & bigæ duobus elephantis. Singuli deinde elephanti instructi triginta sex. Reliquum vero pompæ adparatum oratione persequi difficile fuerit: summatim tamen nonnihil dicendum. Adolescentes puberes circiter octingenti progressi, aureis coronis ornati: boves opimi ad mille: legationes ad celebranda solennia a civitatibus missæ, paulo minus trecentæ: elephantorum dentes octingenti. Imaginum vero numerum referre nemo queat. Omnium enim quotquot apud homines vel creduntur vel dicuntur esse dii aut dæmones, tum heroum omnium, simulacra gestabantur, alia inaurata, alia stolis auro distinctis induta. Atqui cunctis his, cum sumtuoso adparatu, adjecta erant symbola, quæ secundum fabulas quæ de unoquoque tradi solent, cui-

que

Ol. 152 3. Pompam ducit Antiochus.

3. Εἵπετο δ' αὐτοῖς καὶ Νυκτὸς εἴδωλον καὶ Ἡμέρας, 15
Γῆς τε, καὶ Οὐρανοῦ, καὶ Ἠοῦς, καὶ Μεσημβρίας.
Τὸ δὲ τῶν χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος 16
οὕτως ἄν τις ὑπονοήσειεν, ὅσον ἦν· ἑνὸς γὰρ τῶν Φίλων, Διονυσίου τοῦ ἐπιστολογράφου, χίλιοι παῖδες ἐπόμπευσαν, ἀργυρώματα ἔχοντες, ὧν οὐδὲν
ἔλατΊον ὁλκὴν εἶχε δραχμῶν χιλίων. Βασιλικοὶ δὲ 17
παῖδες παρῆλθον· ἑξακόσιοι, χρυσώματα ἔχοντες. ἔπειτα γυναῖκες ἐκ χρυσῶν καλπίδων μύροις ἔῤῥαι-
νον, εἰς διακοσίας. Ταύταις δ' ἑξῆς ἐπόμπευον, ἐν 18
χρυσόποσι μὲν φορείοις, ὀγδοήκοντα γυναῖκες· ἀργυρόποσι δὲ, πεντακόσιαι, καθήμεναι, πολυτελῶς
διεσκευασμέναι. Καὶ τῆς μὲν πομπῆς τὰ ἐπιφανέ- 19
στατα ταῦτα ἦν.

IV. Ἐπιτελεσθέντων δὲ τῶν ἀγώνων καὶ μονομαχιῶν καὶ κυνηγεσίων, κατὰ τριάκονθ' ἡμέρας, ἐν αἷς τὰς θέας

16. ἐπιστολογράφου. ἐπιστολιογράφου *edidit Vrsin.* Ibid. ἔλαττον. *Apud Athenaeum editur* ἐλάτΊον *penacute. Videturque* ἐλάττονα *utique scribendum.*

que conveniunt. Sequebantur etiam *imagines Noctis*, & *Diei*, & *Terrae*, *Coeli*, *Aurorae*, *Meridiei*. Aureae vero argenteaeve supellectilis vim ac multitudinem, quanta fuerit, sic quispiam animo conceperit. Dionysii, unius ex regis amicis, qui erat ei ab epistolis, pueri mille in eo pompae ductu incedebant, argentea vasa gestantes, quorum nullum minus pendebat mille drachmis. Regis autem sexcenti pueri illos consequebantur, aurea gestantes vasa. Deinde mulieres circiter trecentae ex aureis urnis unguentum adspergentes. His proximae fuerunt foeminae magnifice exornatae, octoginta, insidentes lecticis, quarum pedes auro, & quingentae lecticis, quarum pedes argento fulgebant. Et in pompa quidem haec maxime erant illustria.

4. Deinde vero quum peragerentur ludi, & gladiatoria certamina, & venationes; per triginta dies, quibus edebat

θέας συνετέλει, πέντε μὲν τὰς πρώτας ἐν τῷ γυ- A. V. 589.
μνασίῳ πάντες ἐκ χρυσῶν ὁλκίων ἠλείφοντο κροκί- Ludos celebrat
2 νῳ μύρῳ. ἦν δὲ ταῦτα πεντεκαίδεκα, καὶ κινναμω- Antiochus.
μίνου τὰ ἴσα, καὶ ναρδίνου. παραπλησίως δὲ καὶ
ταῖς ἑξῆς εἰσεφέρετο τήλινον, ἀμαράκινον, ἴρινον,
3 πάντα διαφέροντα ταῖς εὐωδίαις. Ἔστρωτο δὲ εἰς
εὐωχίαν ποτὲ μὲν χίλια τρίκλινα, ποτὲ δὲ χίλια
πεντακόσια, μετὰ τῆς πολυτελεστάτης διασκευῆς.
4 Ὁ δὲ χειρισμὸς ἐγίγνετο τῶν πραγμάτων δι' αὐτοῦ
τοῦ βασιλέως. ἵππον γὰρ ἔχων εὐτελῆ, παρέτρεχε
παρὰ τὴν πομπὴν, τοὺς μὲν προάγειν κελεύων, τοὺς
5 δ' ἐπέχειν. Κατὰ δὲ τοὺς πότους αὐτὸς ἐπὶ τὰς
εἰσόδους ἐφιστάμενος, οὓς μὲν εἰσῆγεν, οὓς δ' ἀνέ-

IV. 1 & 2. *Cum his, quæ lib. V. habet Athenæus, conferenda sunt, quæ idem refert lib. X. his verbis:* Ἐν τῇ τριακοστῇ πρώτῃ Πολύβιός φησι, συντελοῦντα αὐτὸν (τὸν Ἀντίοχον) ἀγῶνας, συγκαλέσαι πάντας Ἕλληνας καὶ τῶν βουλομένων τοὺς πολλοὺς ἐπὶ τὴν θέαν. καὶ πλείστων παραγινομένων ἐν τοῖς γυμνασίοις, πάντας ἐκ χρυσῶν ὁλκίων ἤλειφε κροκίνῳ μύρῳ, καὶ κινναμωμίνῳ, καὶ ναρδίνῳ, καὶ ἀμαρακίνῳ καὶ ἰρινίνῳ. *Nonnihil, quod vel sic deesse ad sententiam videbatur, in* verf. lat. *supplevi.* 1. ὁλκίων. ὁλκείων *ex ing. edidit Vrsin.* 2. ἴρινον *correxi.* εἴρινον *editum est apud Athenæum.*

bat ista spectacula, quinque prioribus diebus, quicumque in gymnasium venissent, ex aureis vasis ungebantur crocino oleo, [quinque sequentibus] cinnamomino, dein nardino, tum telino, [ex fœnogræco,] tum amaracino, denique liliaceo; quorum unumquodque odoris suavitate præstabat: aderant autem uniuscujusque generis [quotidie] quindecim vasa. Ad epulas sternebantur aliâs mille triclinia, aliâs quingenta supra mille, cum adparatu sumtuosissimo. Totum autem negotium per ipsum regem administrabatur; qui, vili vectus equo, & pompam intercursans, alios jubebat progredi, alios sistere gradum. In conviviis, stans in aditibus cœnaculorum, alios introducebat, aliis loca in lectulis adsigna-

Ol. 153. 3. Ludos celebrat Antiochus.

κλινε· καὶ τοὺς διακόνους τοὺς τὰς παραθέσεις φέ-
ροντας αὐτὸς εἰσήγαγεν. καὶ περιπορευόμενος, οὗ 6
μὲν προσεκάθιζεν, οὗ δὲ προσανέπιπτε· καὶ ποτὲ
μὲν ἀποθέμενος μεταξὺ τὸν ψωμὸν, ποτὲ δὲ τὸ πο-
τήριον, ἀνεπήδα, καὶ μετανίστατο, καὶ περιῄει τὸν
πότον, προπόσεις λαμβάνων ὀρθὸς, ἄλλοτε παρ᾽
ἄλλοις, ἅμα δὲ καὶ τοῖς ἀκροάμασι προσπαίζων.
Προϊούσης δ᾽ ἐπὶ πολὺ τῆς συνουσίας, καὶ πολλῶν 7
ἤδη κεχωρισμένων, ὑπὸ τῶν μίμων ὁ βασιλεὺς εἰσε-
φέρετο ὅλος κεκαλυμμένος, καὶ εἰς τὴν γῆν ἐτίθετο,
ὡς εἷς ὢν δῆτα τῶν μίμων. καὶ τῆς συμφωνίας προ- 8
καλουμένης, ἀναπηδήσας ὠρχεῖτο, καὶ ὑπεκρίνετο
μετὰ τῶν γελωτοποιῶν, ὥστε πάντας αἰσχυνομέ-
νους φεύγειν. Ταῦτα δὲ πάντα συνετελέσθη, ἐξ ὧν 9
τὰ μὲν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐνοσφίσατο, παρασπονδή-
σας τὸν Φιλομήτορα βασιλέα, παιδίσκον ὄντα· τὰ
δὲ

ſignabat: miniſtrorumque, qui fercula portabant, dux ipſe erat. Tum menſas circumambulans, nunc adſidebat, nunc adcumbebat: nonnumquam rurſus inter edendum bibendumve, poſita ſubito bucca vel poculo proſiliens alio ſe conferebat, circumibatque compotantium menſas, & propinationes ab aliis atque aliis hic ibi adſtans accipiebat, ſimulque interim cum eis, qui feſtivum quidpiam recitabant, jocabatur. Tum, ubi productum jam in longum eſſet convivium, multique jam exceſſiſſent, regem hiſtriones mimi, totum veſtibus occultum, producebant, & humi ponebant, velut unum quemdam ex ſuis conſortibus. Is autem, muſicorum concentu provocatus, proſiliebat ſaltabatque, hiſtrionem agens cum ridiculis ſcurris, adeo ut præ pudore omnes diffugerent. Celebrata autem atque perfecta ſunt iſta omnia partim ex eis opibus, quas Antiochus, violato fœdere pueri regis Philometoris, ex Aegypto abſtraxerat; partim ex eis, quas contulerunt amici; maximam

10δὲ καὶ τῶν φίλων συμβαλλομένων. ἱεροσυλήκει δὲ καὶ A.V. 589.
τὰ πλεῖστα τῶν ἱερῶν.

V. Tib. Gracchum legatum excipit.

Μετὰ τὴν συντέλειαν τῶν ἀγώνων, ἄρτι τούτων
γεγονότων, ἧκον οἱ περὶ τὸν Τιβέριον πρεσβευταὶ,
2κατασκόπων ἔχοντες τάξιν. Οἷς οὕτως ἐπιδεξίως
ἀπήντησεν Ἀντίοχος καὶ φιλοφρόνως, ὥστε μὴ οἷον
τοὺς περὶ τὸν Τιβέριον ὑποπτεῦσαί τι περὶ αὐτοῦ
πραγματικὸν, ἢ παρατριβῆς ἔμφασιν ἔχον ἐκ τῶν
κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἀλλὰ καὶ τῶν λεγόντων τι
τοιοῦτον καταγινώσκειν, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς κα-
3τὰ τὴν ἀπάντησιν φιλανθρωπίας· ὅς γε, πρὸς τοῖς
ἄλλοις, καὶ τῆς αὐλῆς παρεχώρησε τοῖς πρεσβευ-
ταῖς, μικροῦ δὲ καὶ τοῦ διαδήματος, κατὰ τὴν ἐπί-
4φασιν· καίπερ οὐκ ὢν τῇ προαιρέσει τοιοῦτος, ἀλλὰ
τοὐναντίον ἀλλοτριώτατα διακείμενος πρὸς Ῥω-
μαίους.

ximam vero partem, ex ſpoliis templorum, quae compilaverat.

(*Legatio CI.*)

5. Mox a confectis iſtis ludis, *legatus ad Antiochum* venit *Tiberius* (*Gracchus,*) ad explorandum rerum ſtatum Roma miſſus. Quem ea dexteritate rex excepit, ut non ſolum, moliri eum res novas, nihil ſuſpicaretur *Gracchus*, aut ullum ſignum animadverteret animi, propter illa, quæ Alexandriæ acciderant, ſubalienati; ſed etiam omnibus illis ſeſe opponeret, qui ejusmodi aliquid in *Antiochum* dicerent. Tantam humanitatem in eo congreſſu *Graccho* rex exhibuerat: qui, ut cetera taceam, aula etiam conceſſit legatis, & ipſo quoque, prope dixerim, diademate, in ſpeciem quidem. Quamquam non ad Romanos voluntas ejus inclinabat, ſed ab eis potius erat alieniſſimus.

Ol. 153. 4.
A. V. 590.

II.

RES GESTAE ANNO DXC.

(I.) *Legationes* PRVSIAE, RHODIORVM, ACHAEORVM.

VI. Legatio Rhodiorum & Achæorum.

VI. Εἰς τὴν Ῥώμην παραγεγονότων πρεσβευτῶν· πλειόνων καὶ ἑτέρων, ἐπιφανεστάτων δὲ, παρὰ μὲν Ῥοδίων τῶν περὶ Ἀστυμήδην, παρὰ δὲ τῶν Ἀχαιῶν τῶν περὶ Εὐρέαν καὶ Ἀναξίδαμον καὶ Σάτυρον, παρὰ δὲ Προυσίου τῶν περὶ Πύθωνα· τούτοις ἐχρημάτισεν ἡ σύγκλητος. Οἱ μὲν οὖν παρὰ τοῦ Προυσίου 2
κατηγορίαν ἐποιοῦντο Εὐμένους τοῦ βασιλέως· φάσκοντες, αὐτῶν τε τινὰ χωρία παραιρεῖσθαι τὸν Εὐμένη, καὶ τῆς Γαλατίας οὐκ ἀφίστασθαι τὸ παράπαν, οὐδὲ πειθαρχεῖν τοῖς τῆς συγκλήτου δόγμασιν· ἀλλὰ τοὺς τὰ σφέτερα μὲν φρονοῦντας σωματο- 3
ποιεῖν, τοὺς δὲ τὰ Ῥωμαίων αἱρουμένους, καὶ βουλομένους πολιτεύεσθαι τοῖς τῆς συγκλήτου δόγμασιν ἀκο-

PRVSIAE legatio adv. Eumenem.

VI. 2. *αὐτῶν τε revocavi ex msstis. Vulgo* αὐτοῦ τε *ex Vrsini ing.*

II.

(I.) *Legatio CIV.*

6. Venerant Romam *legationes* complures, inter quas eminebant hæ: *ab Rhodiis* Aſtymedes; *ab Achæis* Eureas, Anaxidamus & Satyrus; *a Pruſia* Pytho: atque his omnibus ſenatus eſt datus. *Legatus* PRVSIAE accuſabat regem *Eumenem; quædam loca ab eo ſibi ademta* conquerens, *& quod a Galatia nullo modo abſtineret, nec ſenatus decretis morem gereret; ſed eos quidem, qui ipſius partes ſequerentur, aleret omnibusque rebus ornaret; eos vero, qui Romanarum partium eſſent, & ex ſenatus decretis adminiſtrari rempublicam cuperent, quovis*

4 ἀκολούθως, κατὰ πάντα τρόπον ἐλαττοῦν. Ἦσαν A.V.590.
δέ τινες πρεσβευταὶ καὶ παρὰ τῶν τῆς Ἀσίας πό-
λεων, οἱ κατηγόρουν τοῦ βασιλέως, ἔμφασιν ποιοῦν-
5 τες τῆς πρὸς τὸν Ἀντίοχον κοινοπραγίας. Ἡ δὲ
σύγκλητος διακούσασα τῶν κατηγορούντων, οὔτ'
ἀπέῤῥιπτε τὰς διαβολὰς, οὔτ' ἐξέφαινε τὴν ἑαυτῆς
γνώμην, ἀλλὰ συνετήρει παρ' ἑαυτῇ, διαπιστοῦσα
καθόλου τοῖς περὶ τὸν Εὐμένη καὶ τὸν Ἀντίοχον·
6 τοῖς γε μὴν Γαλάταις ἀεί τι προσετίθει καὶ συνε- Gallo-
7 πίσχυε περὶ τῆς ἐλευθερίας. Οἱ δὲ περὶ τὸν Τιβέ- græcis fa-
ριον, ἥκοντες ἀπὸ τῆς πρεσβείας, οὐδὲν περιττότε- vent Ro-
ρον ἠδυνήθησαν οὔτ' αὐτοὶ διαλαβεῖν, οὔτε τῇ συγ- mani.
κλήτῳ διασαφῆσαι περὶ τῶν κατὰ τὸν Εὐμένη καὶ
τὸν Ἀντίοχον, ἤπερ ἂν καὶ πρότερον ὄντες ἐν τῇ
8 Ῥώμῃ διελάμβανον. οὕτως αὐτοὺς οἱ βασιλεῖς ἐξε-
τέμοντο τῇ κατὰ τὴν ἀπάντησιν φιλανθρωπίᾳ.

Ii 4 Μετὰ

7 & 8. Οἱ δὲ περὶ τὸν Τιβ. &c. Hæc de Tib. Graccho, *quæ incommode vulgo infra in Leg.* 105. *cap* 8. *inter v.* 10 & 11 *inseruntur; h. l. reponenda duxi.* 8. ἐξετέμοντο *nescio an ingenio debeatur Vrsini.* ἐξετέχοντο *est in Bav. An* ἐξετρέποντο?

vis modo adterere conaretur. Aderant & e *civitatibus Asiaticis* nonnulli, qui regem accusabant, & initam ab eo societatem cum Antiocho significabant. His auditis, senatus neque criminationes respuit, neque mentem aperuit suam, sed clam apud se habuit, Eumeni atque Antiocho omnino diffidens. At Gallis tamen interim aliquid semper adjiciebat, & in libertate vindicanda adjuvabat. Neque vero *Tiberius* (*Gracchus*,) ex Asiatica legatione reversus, certius quidquam *de Eumenis & Antiochi consiliis*, neque ipse statuere, neque senatui renunciare potuit, quam quæ jam ante, quum Roma proficisceretur, statuerat. Adeo comitate sua reges in mutuis congressibus ipsum fefellerunt.

7. In-

Ol. 153.4. VII. Deprecantur RHODII.

Μετὰ δὲ ταῦτα προσκαλεσαμένη τοὺς Ῥοδίους,
διήκουε τούτων. Ὁ δ' Ἀστυμήδης εἰσελθὼν, με- 2
τρίως ἔστη καὶ βέλτιον ἢ κατὰ τὴν πρὸ ταύτης
πρεσβείαν. Ἀφέμενος γὰρ τοῦ κατηγορεῖν τῶν 3
ἄλλων, ὥρμησεν ἐπὶ τὸ παραιτεῖσθαι, καθάπερ οἱ
μαστιγούμενοι τὰς πληγάς· Φάσκων, ἱκανοῖς προστίμοις
περιπεπτωκέναι τὴν πατρίδα, καὶ μείζοσι
τῆς ἁμαρτίας. Καὶ προθέμενος ἐξηγεῖτο τὰς ἐλατ- 4
τώσεις, κεφαλαιωδῶς διεξιὼν, πρῶτον μὲν ὅτι Λυκίαν
καὶ Καρίαν ἀπολωλέκασιν, εἰς ἣν ἐξ ἀρχῆς μὲν
ἐδαπάνησαν χρημάτων ἱκανὸν πλῆθος, τρισσοὺς πολέμους
ἀναγκασθέντες πολεμεῖν αὐτοῖς, νυνὶ δὲ προσόδων
ἐστέρηνται πολλῶν, ὧν ἐλάμβανον παρὰ τῶν
προειρημένων. Ἀλλ' ἴσως, ἔφη, ταῦτα μὲν ἔχει λό- 5
γον. καὶ γὰρ ἐδώκαθ' ὑμεῖς αὐτὰ τῷ δήμῳ, μετὰ
χάριτος τὴν εὔνοιαν * καὶ χαρίζοντες αὐτὰ, κατὰ
λόγον

VII. 2. ἔστη. ἔφη ex *Ursini conject.* receperat *Casaub.* 4. εἰς ἣν. εἰς ἃς *malim.* Ibid. πολεμεῖν αὐτοῖς. αὐτοῖς *ad Romanos refert Reisk* Romanorum in gratiam. *Sic dicendum fuerat* συμπολεμεῖν αὐτοῖς. 5. * *Suspicari licet cum Reiskio:* τὴν εὔνοιαν (*sc.* ὑμῶν) ἐμφανίζοντες· καὶ πάλιν ἀφαιρούμενοι αὐτὰ, κατὰ λόγον &c. *Nisi malis* μετὰ χάριτος καὶ εὐνοίας· καὶ ἀφανίζοντες αὐτά.

7. Introducti deinde sunt in curiam RHODII, auditique. Fuit tum *Astymedis* moderata oratio, ac probatior quam priore legatione. Omissa enim criminatione aliorum, id unum egit, ut ad instar eorum, qui flagellantur, majus supplicium deprecaretur; *satis pœnarum dedisse patriam* dicens, *& longe supra delictum.* Addebat deinde breviter particularem detrimentorum enumerationem. *Primum, Lyciam Cariamque Rhodios amisisse, quæ inde ab initio magnis ipsis constitissent impensis, quod tria bella adversus ipsos sustinere fuissent coacti: nunc vero reditibus multis esse privatos, quos ex illis populis percepissent. Sed hæc,* ait, *fortasse aliquam rationem habent: ipsi enim populo nostro beneficii loco dederatis; qui nunc cum beneficium vestrum revocastis, suspi-*

λόγον ἐδοκεῖτε τοῦτο πράττειν, ἐμπεσούσης τινὸς A.V.590.
6 ὑποψίας καὶ διαφορᾶς ὑμῖν. Ἀλλὰ Καῦνον δήπου Deprecantur
διακοσίων ταλάντων ἐξηγοράσαμεν παρὰ τῶν Πτο- Rhodii.
λεμαίου στρατηγῶν, καὶ Στρατονίκειαν ἐλάβομεν ἐν
7 μεγάλῃ χάριτι παρ᾽ Ἀντιόχου καὶ Σελεύκου· καὶ
παρὰ τούτων τῶν πόλεων ἀμφοτέρων ἑκατὸν καὶ
εἴκοσι τάλαντα τῷ δήμῳ πρόσοδος ἔπιπτε καθ᾽
8 ἕκαστον ἔτος. Τούτων ἁπασῶν ἐστερήμεθα τῶν
προσόδων, θέλοντες πειθαρχεῖν τοῖς ὑμετέροις προσ-
9 τάγμασιν. Ἐξ ὧν μείζονα φόρον ἐπιτεθείκατε τοῖς
Ῥοδίοις τῆς ἀγνοίας, ἢ Μακεδόσι τοῖς διὰ παντὸς
10 πολεμίοις ὑμῖν ὑπάρξασι. Τὸ δὲ μέγιστον σύμπτω-
μα τῆς πόλεως· καταλέλυται γὰρ ἡ τοῦ λιμένος
πρόσοδος, ὑμῶν Δῆλον μὲν ἀτελῆ πεποιηκότων,
ἀφῃρημένων δὲ τὴν τοῦ δήμου παῤῥησίαν, δι᾽ ἧς καὶ
τὰ κατὰ τὸν λιμένα καὶ τἄλλα πάντα τῆς πόλεως
11 ἐτύγχανε τῆς ἁρμοζούσης προστασίας. Ὅτι δὲ
12 τοῦτ᾽ ἔστιν ἀληθὲς, οὐ δυσχερὲς καταμαθεῖν. Τοῦ

suspicione quadam & controversia interveniente, visi vobis estis jure vestro uti. At enim Caunum a Ptolemæi ducibus talentis ducentis redemimus, iidemque Stratoniceam pro magno beneficio ab Antiocho & Seleuco accepimus; quarum urbium utraque centum viginti talenta quotannis civitati nostræ pendebat. His omnibus reditibus privati sumus, dum jussis vestris morem voluimus gerere. Itaque Rhodii propter delictum, ex imprudentia profectum, gravius a vobis sunt multati, quàm Macedones, perpetui hostes vestri. Præcipua vero Rhodiorum calamitas illa est, quod portus vectigal amisit, quum & Delum jusseritis esse immunem, & populo libertatem ademeritis statuendi, sicut ante faciebat, cum de eis quæ ad portum adtinent, tum de ceteris publicis rebus. Id ita esse, nullo negotio potest intelligi. Portorium enim,

Ol.153.4. Deprecantur Rhodii.

γὰρ ἐλλιμενίου κατὰ τοὺς ἀνώτερον χρόνους εὑρίσ-
κοντος ἑκατὸν μυριάδας δραχμῶν, νῦν εὕρῃ κατὰ
πεντεκαίδεκα μυριάδας· ὥστε καὶ λίαν, ὦ ἄνδρες
Ῥωμαῖοι, τὴν ὑμετέραν ὀργὴν ἧφθαι τῶν κυρίων τό-
πων τῆς πόλεως. Εἰ μὲν οὖν συμβεβήκει πάνδημον 13
γεγονέναι τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀλλοτριότητα τοῦ
δήμου, τάχα ἴσως ἐδοκεῖτε καὶ ὑμεῖς εὐλόγως ἐπί-
μονον καὶ δυσπαραίτητον ἔχειν τὴν ὀργήν. εἰ δὲ σα- 14
φῶς ἴστε, παντάπασιν ὀλίγους γεγονότας αἰτίους
τῆς τοιαύτης ἀλογίας, καὶ τούτους ἅπαντας ἀπο-
λωλότας ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δήμου· τί πρὸς τοὺς μηδὲν 15
αἰτίους ἀκαταλλάκτως ἔχετε; καὶ ταῦτα, πρὸς
τοὺς ἄλλους ἅπαντας εἶναι δοκοῦντες πρᾳότατοι
καὶ μεγαλοψυχότατοι. Διόπερ, ὦ ἄνδρες, ἀπο- 16
λωλεκὼς ὁ δῆμος τὰς προσόδους, τὴν παῤῥησίαν,
τὴν ἰσολογίαν, ὑπὲρ ὧν τὸν πρὸ τοῦ χρόνον πᾶν
ἀνα-

12. εὕρῃ κατὰ ex Reiskii conject. ſcripſi. Vulgo εὑρήκατε. 13. εἰ μὲν οὖν. Mendoſe mssti εἰ μή. εἰ μὲν correxit Vrſin. οὖν ex conject. adjeci. 16. ὦ ἄνδρες. Ῥωμαῖοι vulgo adjicitur ex Vrſini ing.

quod ſuperioribus temporibus decies centena drachmarum millia conficiebat, nunc ad centum quinquaginta millia vix pervenit. Adeo in potiſſima quæque urbis noſtræ loca ira veſtra, Patres conſcripti, maxime incumbit. Quod ſi igitur publico conſilio peccatum a Rhodiis adverſus vos eſſet, alienatusque a vobis populus eſſet; fortaſſe & vobis juſta foret cauſſa, cur in ſuſcepta ira inexorabiles permaneretis. Nunc quum liquido vobis conſtet, paucorum culpa id delictum eſſe admiſſum, eosque omnes a populo ſuppliciis eſſe adfectos; quid eſt, cur placari erga eos, qui nihil deliquerunt, nolitis? vos, qui benignitate & magnanimitate, quam aliis omnibus præſtitiſtis, ceteros univerſos populos longe antecellitis. Omnibus igitur vectigalibus ſuis nudatus populus, libertate etiam & juris æquitate amiſſa; quas res ut retineret, nullum ad hanc usque diem laborem, nullam ærumnam

17 ἀναδεχόμενος διατετέλεκεν· ἀξιοῖ καὶ δεῖται πάντων ὑμῶν, ἱκανὰς ἔχων πληγὰς, λήξαντας τῆς ὀργῆς διαλυθῆναι, καὶ συνθέσθαι τὴν συμμαχίαν, ἵνα γένηται τοῦτο ἐμφανὲς ἅπασιν, ὅτι τὴν μὲν ὀργὴν ἀποτέθεισθε τὴν πρὸς Ῥοδίους, ἀνακεχωρήκατε δ'
18 ἐπὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς αἵρεσιν καὶ φιλίαν. τούτου γὰρ χρείαν ἔχει νῦν ὁ δῆμος, οὐ τῆς διὰ τῶν ὅπλων καὶ στρατιωτῶν συμμαχίας. Ταῦτα μὲν οὖν καὶ τούτοις παραπλήσια διαλεχθεὶς Ἀστυμήδης, ἐδόκει πρεπόντως τοῖς καιροῖς πεποιῆσθαι τοὺς λόγους.
19 Πλεῖστά γε μὴν συνήργησαν τοῖς Ῥοδίοις πρὸς τὸ τυχεῖν τῆς συμμαχίας οἱ περὶ τὸν Τιβέριον, ἄρτι
20 παραγεγονότες. οὗτοι γὰρ, ἀπομαρτυρήσαντες, πρῶτον μὲν, πᾶσι τοῖς τῆς συγκλήτου δόγμασι πεπειθαρχηκέναι τοὺς Ῥοδίους, ἔπειτα πάντας τοὺς αἰτίους τῆς ἀλλοτριότητος κατακεκρίσθαι θανάτου παρ' αὐτοῖς, ἤτίησαν τοὺς ἀντιλέγοντας, καὶ ἐποιήσαντο τὴν πρὸς Ῥωμαίους συμμαχίαν.

A.V. 590.

Societas jungitur cum Rhodiis.

Μετὰ

17. ἀποτέθεισθε. ἀποτίθεσθαι Bav. ex ἀποτίθεσθε corruptum.

mnam recusavit; postulat nunc a vobis, Romani, petitque, ut post pœnas exactas, pro delicto satis grandes, posita ira redire in gratiam, societatemque secum velitis inire; quo omnes intelligant, vos non amplius populo Rhodio iratos, ad pristinam mentem & benevolentiam rediisse, qua olim eum complectebamini. Hoc enim est, quo nunc patriæ nostræ est opus; non autem belli & armorum ulla societate. Hæc similiaque his quum dixisset *Astymedes*, visa omnibus illius oratio præsenti Rhodiorum statui convenire. Plurimum tamen Rhodios ad impetrandam societatem *Tiberius* adjuvit, nuper ex Asiatica legatione reversus. Qui quum renunciasset, omnibus patrum decretis obtemperatum fuisse a Rhodiis, deinde omnes apud eos capitis fuisse damnatos, quorum opera alienatus populus fuerat a Romanis, dicentibus contrarium os obturavit, & ut *societatem Romani cum Rhodiis* inirent, pervicit.

(*Lega-*

Ol. 153. 4.

VIII. ACHAEI deprecantur pro exsulibus Romam evocatis.

Μετά τινα χρόνον εἰσῆλθον οἱ παρὰ τῶν Ἀχαιῶν
πρέσβεις, ἔχοντες ἐντολὰς ἀκολούθως ταῖς ἀποκρί-
σεσιν, ἃς πρότερον ἔλαβον. αὗται δ' ἦσαν, διότι 2
θαυμάζουσι, πῶς, ὑπὲρ ὧν αὐτοὶ κεκρίκασι, περὶ
τούτων αὐτοὺς παρακαλοῦσι κρίνειν. Διὸ τότε 3
παρῆσαν οἱ περὶ τὸν Εὐρέαν, πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἐμ-
φανίζοντες, διότι τὸ μὲν ἔθνος οὔτε δικαιολογουμέ-
νων ἀκήκοε τῶν κατῃτιωμένων, οὔτε κρίσιν οὐδεμίαν
πεποίηται περὶ αὐτῶν· τὴν δὲ σύγκλητον ἀξιοῖ, πρό- 4
νοιαν ποιήσασθαι τῶν ἀνθρώπων, ἵνα κρίσεως τύχω-
σι, καὶ μὴ καταφθαρῶσιν ἄκριτοι· καὶ μάλιστα μὲν 5
αὐτὴν ἐξετάσασαν διασαφῆσαι τοὺς ἐνόχους ὄντας
τοῖς ἐγκλήμασιν· εἰ δὲ διὰ τοὺς περισπασμοὺς αὐ-
τὴ μὴ δύναται τοῦτο ποιῆσαι, τοῖς Ἀχαιοῖς ἐπιτρέ-
ψαι περὶ τοῦ πράγματος, οἳ πειράσονται μισοπονή-
ρως

(*Legatio CV.*)

8. Aliquanto post *Achæorum legati* in curiam sunt ingressi, convenientia habentes mandata ei responso, quod a senatu ante acceperant. Responsum nempe fuerat, *mirari populum Romanum Achæos, qui, in quos homines jam ipsi pronunciavissent sententiam, eorumdem caussam rursus ut senatus cognoscat, postularent.* Idcirco legatio hæc fuerat missa, cujus princeps Eureas, ut patribus iterum confirmaret, *neque in judicio umquam auditos fuisse ab Achæis eos, qui apud Romanos fuerant accusati, neque ullam adversus ipsos sententiam ab iis esse pronunciatam. Propterea postulare Achæos a senatu, ut cognosci de eorum hominum caussa jubeat, neque indemnatos perire miseros patiatur. Quòd si posset fieri, maxime optare Achæos, ut senatus ipse, re inquisita, quinam ex his sontes sint, sua sententia declaret: sin hoc per alias occupationes non licet, negotium Achæis ut permitterent, qui odium suum erga improbos in scelerum*

6 ρως χρήσασθαι τοῖς αἰτίοις. Ἡ δὲ σύγκλητος, δια- A.V. 590.
κούσασα τῶν πρεσβευτῶν, ἀκολούθως ταῖς ἐντολαῖς
διαλεγομένων, καὶ δυσχρηστοῦσα διὰ τὸ πανταχό-
7 θεν ἐξελέγχεσθαι· τό τε γὰρ κρίνειν οὐκ ἐνόμιζεν
αὐτῇ καθήκειν, τό τε χωρὶς κρίσεως ἀπολύειν τοὺς
ἄνδρας, πρόδηλον ἔχειν ἐδόκει τὸν ὄλεθρον τοῖς φί-
8 λοις αὐτῶν. Διόπερ ἀναγκαζομένη, καὶ βουλομένη Iniquum
παρελέσθαι καθόλου τὴν ἐλπίδα τῶν πολλῶν ὑπὲρ respon- fum fena-
τῆς τῶν κατεχομένων σωτηρίας, ἵνα συμμύσαντες tus.
πειθαρχῶσιν, ἐν μὲν Ἀχαΐᾳ τοῖς περὶ τὸν Καλλι-
κράτην, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις πολιτεύμασι τοῖς δοκοῦσιν
εἶναι Ῥωμαίων φίλοις, ἔγραψαν ἀπόκρισιν τοιαύτην·
9 ὅτι ἡμεῖς οὐχ ὑπολαμβάνομεν συμφέρειν, [οὔτε τοῖς
Ῥωμαίοις,] οὔτε τοῖς ὑμετέροις δήμοις, τούτους τοὺς
10 ἄνδρας ἐπανελθεῖν εἰς οἶκον. Ταύτης δὲ τῆς ἀπο-
κρίσεως

VIII. 8. *συμμύσαντες correxi ex Cafaub. & Reiskii conject. Vulgo συμμίξαντες.* Ibid. *Post* Ῥωμαίων *lacuna erat, quam inferto vocab.* φίλοις *explevi.* 9. ἡμεῖς *reftitui ex msstis. Deinde vero verba* οὔτε τοῖς Ῥωμαίοις *ex conject. adjeci. Quæ cum abeffent, Vrfinus* ἡμεῖς *in* ὑμῖν *ex ing. mutaverat.*

rum auctoribus fint palam facturi. In hanc fententiam, ficut mandatum fuerat, differentes legatos quum audiffent patres; inceffit eorum animos dubitatio, quid effet opus facto, quoniam, quidquid ftatuerent, prodebantur eorum confilia. Nam ut judicium de reis peragerent, convenire fibi non arbitrabantur; fine judicio autem eos dimittere, cum manifefta pernicie eorum erat conjunctum, qui populi Romani fectam fequebantur. Itaque partim coacti patres, partim fpem omnem præcidere volentes populo Achæorum de eorum falute, qui tenebantur captivi; ut omnes deinceps labia compefcerent, & juffis parerent; in Achaia quidem ad *Callicratem*, in aliis vero civitatibus ad eos, qui Romanæ partis erant, hujusmodi refponfum fcripferunt: [*neque Romanis,*] *neque populis veftris conducibile effe exiftimamus, ut ifti homines in patriam revertantur.* Hoc refponfum ubi vulga-

Ol. 153. 4. κρίσεως ἐκπεσούσης, οὐ μόνον περὶ τοὺς ἀνακεκλη-
μένους ἐγένετό τις ὁλοσχερὴς ἀθυμία καὶ παράλυ-
σις τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ περὶ τοὺς Ἕλληνας ὡσ-
ανεὶ κοινόν τι πένθος· ἅτε δοκούσης τῆς ἀποκρίσεως
ὁλοσχερῶς ἀφαιρεῖσθαι τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας
τῶν ἀκληρούντων. Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα διαγγελ- 11
θείσης τῆς ἀποκρίσεως, τῆς τοῖς Ἀχαιοῖς δεδομένης
ὑπὲρ τῶν καταιτιαθέντων, τὰ μὲν πλήθη συνετρί-
βη ταῖς διανοίαις, καί τις οἷον ἀπελπισμὸς ὑπέδρα-
με τοὺς ἀνθρώπους· οἱ δὲ περὶ τὸν Χάροπα καὶ 12
Καλλικράτην, καὶ πάντες οἱ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως
προεστῶτες, μετέωροι πάλιν ἐγενήθησαν.

Non remittuntur exsules.

Charopis & Callicratis insolentia.

(II.) *Fratres* EVMENIS *Romam legati.*

IX. Τιβέριος τοὺς Καμμανοὺς, τὰ μὲν βιασάμενος, τὰ δὲ παραλογισάμενος, ὑπηκόους ἐποίησε Ῥωμαίοις.

Gracchus Cammanos subigit.

Εἰς

10 & 11. *Inter* ἀκληρούντων & Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα *inferuntur vulgo illa* de Tib. Graccho, *quæ supra ad finem* cap. V. versu 7 & 8 *rejeci.* 11. τῆς ἀποκρίσεως. *Articulum ex conject. adjeci.* 12. Χάροπα *correxi. Vulgo h. l.* Χάροπον, *contra constantem Polybii usum.*

IX. 1. Τιβέριος τοὺς Καμμανοὺς &c. *Introitus iste hujus Eclogæ imperite a Compilatore contractus, aut importune huc relatus videtur.*

vulgatum est, non solum evocatos consternatio ingens subiit, ut plane animos desponderent, verum etiam communis veluti luctus Græcorum est secutus; quod videretur hoc responso miseris hominibus spes salutis in perpetuum esse præcisa. In Græciam vero postquam nunciatum est idem responsum, quod Achæis dederant Romani super illis, qui accusati fuerant; vulgo omnium dejecti sunt animi, desperatione quadam mentes singulas invadente: at *Charops* & *Callicrates*, & quicumque eam sectam sequebantur, nova iterum spe sunt elati.

(II.) *Legatio CVI.*

9. *Tiberius Cammanos*, partim vi compulsos, partim dolo circumventos, in populi Romani redegit potestatem.

Romam

Attalus & Athenæus respondent calumniis Prusiæ.

2 Εἰς δὲ τὴν Ῥώμην καὶ πλειόνων παραγεγονότων, ἐχρημάτισεν ἡ σύγκλητος τοῖς περὶ Ἄτταλον καὶ
3 τὸν Ἀθηναῖον. Συνέβαινε γὰρ, τὸν Προυσίαν οὐ μόνον αὐτὸν ἐνεργῶς κεχρῆσθαι ταῖς διαβολαῖς, ταῖς κατὰ τὸν Εὐμένη καὶ τὸν Ἄτταλον, ἀλλὰ καὶ τοὺς Γαλάτας παρωξυγκέναι, καὶ τοὺς Σελγεῖς, καὶ πλείους ἑτέρους κατὰ τὴν Ἀσίαν, πρὸς τὴν αὐτὴν
4 ὑπόθεσιν. ὧν χάριν ὁ βασιλεὺς Εὐμένης ἐξαπεστάλκει τοὺς ἀδελφοὺς, ἀπολογησομένους πρὸς τὰς ἐπι-
5 φερομένας διαβολάς. Οἳ καὶ παρελθόντες εἰς τὴν σύγκλητον, ἐνδεχομένως ἔδοξαν πρὸς ἅπαντας τοὺς κατηγοροῦντας ποιήσασθαι τὴν ἀπολογίαν· καὶ τέλος, οὐ μόνον ἀποτριψάμενοι τὰς ἐπιφερομένας αἰτίας, ἀλλὰ καὶ τιμηθέντες ἐπανῆλθον εἰς τὴν
6 Ἀσίαν. Οὐ μὴν τῆς γε κατὰ τὸν Εὐμένη καὶ κατὰ τὸν Ἀντίοχον ὑποψίας ἔληγεν ἡ σύγκλητος· ἀλλὰ Γάϊον

3. καὶ τὸν Ἄτταλον. καὶ τὸν Ἀντίοχον *suspicatus est Gronov.* κατὰ τοῦ Εὐμένους καὶ τοῦ Ἀττάλου *corrigere jussit Reisk.* Ibid. παρωξυγκέναι *correxi cum Reisk. Vulgo* παρωξυκέναι. Ibid. Σελγεῖς *ex cod. Vrsini recepit Casaub.* Ἐλγεῖς *ediderat Vrs.* Ἐλεγεῖς *est in Bav.* 5. ἀποτριψάμενοι *correxi cum Reisk. Vulgo* ἀποτρεψάμ.

Romam vero quum plures *legati* venissent, senatus *Attalo & Athenæo* est datus. *Prusias* enim non solum ipse omni studio calumniatus erat Eumenem & Attalum, verum etiam Gallos ac Selgenses, multosque alios Asiæ populos, ad faciendum idem incitaverat. Idcirco rex *Eumenes* fratres Romam miserat, qui ad criminationes in ipsum collatas responderent. Hi igitur curiam ingressi, omnibus, qui aliquid objecissent, non male visi sunt respondisse: ac tandem non solum omnia, quæ objiciebantur, crimina diluerunt, sed etiam honoribus, priusquam in patriam redirent, sunt aucti. At non propterea suspicionem dudum conceptam adversus Eumenem & Antiochum remisit sena-

Ol. 153. 4. C. Sulpicius, M'. Sergius, legati in Græciam & Asiam.

Γάϊον Σουλπίκιον καὶ Μάνιον Σέργιον καταστήσασα πρεσβευτὰς ἐξαπέστειλεν· ἅμα μὲν ἐποπτεύσον- 7
τας τὰ κατὰ τοὺς Ἕλληνας, ἅμα δὲ τοῖς Μεγαλοπολίταις καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις διευκρινήσοντας περὶ τῆς ἀντιλεγομένης χώρας· μάλιστα δὲ πολυ- 8
πραγμονήσοντας τὰ κατὰ τὸν Ἀντίοχον καὶ κατὰ τὸν Εὐμένη, μή τις ἐξ αὐτῶν παρασκευὴ γένηται καὶ κοινοπραγία κατὰ Ῥωμαίων.

(III.) C. SVLPICIVS GALLVS *legatione fungitur in Asia.*

X. Acerbe agit cum Eumene.

Γάϊος ὁ Γάλλος, χωρὶς τῶν ἄρτι ῥηθέντων ἀλογημάτων, παραγενόμενος εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐκθέματα κατὰ τὰς πόλεις ἐξέθηκε τὰς ἐπιφανεστάτας· κελεύων, εἴ τις βούλεται κατηγορεῖν Εὐμένους τοῦ 2
βασιλέως, ἀπαντᾶν εἰς Σάρδεις ἐπί τινα χρόνον ὡρισμένον. Μετὰ δὲ ταῦτα παραγενηθεὶς αὐτὸς 3
εἰς

8. γένηται *ex conject. correxi. Vulgo* γίνεται.

senatus; sed *C. Sulpicium* & *Manium Sergium* decrevit legatos, misitque partim ut res Græcorum propius adspicerent, partim ut inter Megalopolitanos & Lacedæmonios controversiam disceptarent, quæ super agro quodam dubii juris fuerat inter ipsos exorta. Præcipuus tamen legationis hujusce erat finis, ut *de consiliis Antiochi atque Eumenis* diligenter inquirerent, numquid bello necessaria adpararent, ac societatem adversus Romanos junxissent.

(III.) *Excerptum Valesianum.*

10. *C. Sulpicius Gallus*, præter cetera imprudenter facta, quæ proxime commemoravi, in *Asiam* postquam pervenit, per celeberrimas civitates edicta proposuit, quibus jubebat, ut *quicumque Eumenem regem accusare vellet, ad diem certum Sardibus præsto esset.* Deinde ipse cum Sardes venisset, posita

εἰς τὰς Σάρδεις, ἀποκαθίσας ἐν τῷ γυμνασίῳ, ἐπὶ A.V. 590.
4δέχ' ἡμέρας διήκουε τῶν κατηγορούντων· πᾶσαν ἐπιδεχόμενος αἰσχρολογίαν καὶ λοιδορίαν κατὰ τοῦ βασιλέως, καὶ καθόλου πᾶν ἕλκων πρᾶγμα καὶ κατη-
5γορίαν· ἅτε παρεστηκὼς ἄνθρωπος τῇ διανοίᾳ, καὶ φιλοδοξῶν ἐν τῇ πρὸς Εὐμένην διαφορᾷ.

(IV.) *Mors* ANTIOCHI EPIPHANIS.

Κατὰ τὴν Συρίαν Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς, βουλόμενος εὐπορῆσαι χρημάτων, προέθετο στρατεύειν ἐπὶ τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς τὴν Ἐλυμαΐδα. XI. Dianæ templ. in Elymaide.
2Παραγενόμενος δ' ἐπὶ τοὺς τόπους, καὶ διαψευσθεὶς τῆς ἐλπίδος, διὰ τὸ μὴ συγχωρεῖν τῇ παρανομίᾳ τοὺς βαρβάρους τοὺς οἰκοῦντας περὶ τοὺς τόπους·
3ἀναχωρῶν, ἐν Τάβαις τῆς Περσίδος ἐξέλιπε τὸν Tabæ opp. Perfidis.
4βίον· δαιμονήσας, ὥς ἔνιοί φασι, διὰ τὸ γενέσθαι τινὰς

X. 3. ἀποκαθίσας. *Vfitatius de judice verbum* προκαθίσας. 4. ἕλκων. ἐλέγχων *fufpicatus eft Reisk.*
XI. 2. τοὺς οἰκοῦντας. *Articulum ex conject. adjeci.*

pofita in gymnafio fella, per decem dies accufatoribus vacavit; omnis generis probra ac convicia in regem libentiffime admittens, & omnino omnem rem omnemque accufationem in longum trahens: quippe qui vano effet ingenio, atque ex diffenfione cum Eumene gloriam captaret.

(IV.) *Excerptum Valefianum.*

II. In *Syria*, ANTIOCHUS rex, pecuniam comparare cupiens, adverfus *Dianæ templum in Elymaide* expeditionem ftatuit fufcipere. Quo cum perveniffet, fpe fua fruftratus, quod barbari ea loca incolentes tantum fcelus fieri prohiberent; regreffus, *Tabis*, quod Perfidis oppidum eft, e vivis difceffit; infania, ut quidam ajunt, correptus, ob quædam

Ol.153.4. νὰς ἐπισημασίας τοῦ δαιμονίου κατὰ τὴν περὶ τὸ προειρημένον ἱερὸν παρανομίαν.

(V.) DEMETRIVS, *obses Romæ, frustra petit a Senatu, ut in regnum Syriæ restituatur.*

XII. Demetrii postulatum.

Δημήτριος, ὁ τοῦ Σελεύκου, πολὺν ἤδη χρόνον
κατεχόμενος ἐν τῇ Ῥώμῃ κατὰ τὴν ὁμηρείαν, πά-
λαι μὲν ἐδόκει παρὰ τὸ δίκαιον κατέχεσθαι· δοθῆναι 2
γὰρ ὑπὸ Σελεύκου τοῦ πατρὸς, τῆς ἐκείνου πίστεως
ἕνεκεν· Ἀντιόχου δὲ μετειληφότος τὴν βασιλείαν,
οὐκ ὀφείλειν ὑπὲρ ἐκείνου τέκνων ὁμηρεύειν. Οὐ μὴν, 3
ἀλλὰ τὸν μὲν πρὸ τοῦ χρόνον ἦγε τὴν ἡσυχίαν, καὶ
μάλιστα διὰ τὴν ἀδυναμίαν· ἦν γὰρ ἔτι παῖς. τό- 4
τε δὲ τὴν ἀκμαιοτάτην ἔχων ἡλικίαν, ἐποιήσατο λόγους, εἰσελθὼν εἰς τὴν σύγκλητον, ἀξιῶν καὶ παρακαλῶν, κατάγειν αὐτὸν ἐπὶ τὴν βασιλείαν· καθήκειν γὰρ αὐτῷ μᾶλλον, ἢ τοῖς Ἀντιόχου τέκνοις, τὴν

XII. 1. ὁμηρείαν. ὁμηρίαν *Bav.* 3. ἀδυναμίαν *correxit Vrsin.* δύναμιν *erat in msstis.*

dam signa atque ostenta, quæ ob violatam religionem templi ab infesto numine edita erant.

(V.) *Legatio CVII.*

12. DEMETRIVS, *Seleuci filius*, quum multos jam annos *obses Romæ* esset detentus, ille quidem jam dudum *injuria detineri se* querebatur: *datum enim se fuisse a Seleuco patre, fidei illius obsidem: nunc quum patris loco Antiochus regnaret, æquum non esse, ut pro illius filiis obses remaneret.* Sed hactenus quidem Demetrius, ut qui propter ætatem puerilem præesse rebus suis non posset, nihil moverat. Tunc vero, quum tempus ætatis florentissimæ ageret, in curiam ingressus, a patribus postulavit, petiitque, ut *per populum Romanum in regnum restitueretur: ad se enim potius, quam ad Antiochi*

5 τὴν ἀρχήν. Διαθεμένου δὲ καὶ πλείονας λόγους A.V. 590.
αὐτοῦ πρὸς τὴν προειρημένην ὑπόθεσιν, καὶ μάλι-
στα προσδραμόντος ἐν τῷ λέγειν, διότι συμβαίνει,
καὶ πατρίδα καὶ τροφὸν τὴν Ῥώμην ὑπάρχειν αὐ-
τῷ, καὶ τοὺς μὲν υἱοὺς τῶν ἐκ τοῦ συνεδρίου ἅπαν-
τας ἀδελφῶν ἔχειν διάθεσιν, τοὺς δὲ βουλευτὰς
πατέρων, διὰ τὸ παραγενέσθαι μὲν ἔτι νήπιος, τότε
δὲ κατὰ ἡλικίαν ὑπάρχειν ἐτῶν εἴκοσι καὶ τριῶν·
6 ἐνετρέποντο μὲν ἅπαντες ἀκούοντες ἐν ἑαυτοῖς, κοι- Negat senatus.
νῇ γε μὴν ἔδοξε τῇ συγκλήτῳ, τὸν μὲν Δημήτριον
κατασχεῖν, τῷ δὲ καταλελειμμένῳ παιδὶ συγκατα-
7 σκευάζειν τὴν ἀρχήν. Τοῦτο δ' ἐποίησεν, ὡς ἐμοὶ
δοκεῖ, ὑπειδομένη τὴν ἀκμὴν τοῦ Δημητρίου, μᾶλλον
δὲ κρίνασα, συμφέρειν τοῖς σφετέροις πράγμασι τὴν
νεότητα καὶ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ παιδὸς, τοῦ διαδε-
8 δεγμένου τὴν βασιλείαν. Ἐγένετο δὲ τοῦτο δῆλον ἐκ
9 τῶν μετὰ ταῦτα συμβάντων. Εὐθέως γὰρ κατα- Cn. Octavius legatus in Asiam.
στήσαντες πρεσβευτὰς τοὺς περὶ Γνάϊον Ὀκταούϊον

9. Γνάϊον Ὀκταούϊον *correxit Vrsinus.* Τιβέριον Ὀκτάβιον *erat h. l. in mstis.*

chi filios, regnum pertinere. Et quum in hanc ſententiam plura diſſeruiſſet, atque illud præſertim ſubinde repetiiſſet, *patriam ſibi & altricem terram eſſe Romam, omnes ſenatorum filios inſtar fratrum, ipſos ſenatores loco patrum, ut qui Romam parvulus veniſſet, jam autem annos tres & viginti eſſet natus:* etſi movebantur patres, quum hæc dicentem audirent; omnes tamen communi conſenſu decreverunt, *Demetrium eſſe detinendum, & puero, quem Antiochus reliquerat, regnum firmandum.* Cujus conſilii ea, niſi fallor, cauſſa fuit, quod florem ætatis, in qua tum erat Demetrius, ſuſpectum ſenatus habebat, conducibilioremque rebus ſuis ætatem infirmam illius, qui relictus erat ſucceſſor, judicabat. Atque hoc, quæ poſtea ſunt ſecuta, palam fecerunt. Extemplo enim *legatos* decreverunt, *Cn. Octavium, Sp. Lucre-*

Ol.153.4. καὶ Σπόριον Λουκρήτιον καὶ Λεύκιον Αὐρήλιον, ἐξέπεμψαν, τοὺς διοικήσοντας τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν, ὡς αὐτοὶ προῃροῦντο· διὰ τὸ μηδένα αὐτῶν ἐμποδὼν στησόμενον εἶναι τοῖς ἐπιταττομένοις, τοῦ μὲν βασιλέως παιδὸς ὄντος, τῶν δὲ προεστώτων ἀσμενιζόντων ἐπὶ τῷ μὴ παραδεδόσθαι τὰ πράγματα τῷ Δημητρίῳ· μάλιστα γὰρ τοῦτο προσεδόκων. Οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Γναΐον ἐξώρμησαν, ἔχοντες ἐντολὰς, πρώτας μὲν, τὰς ναῦς τὰς καταφράκτους διαπρῆσαι, μετὰ δὲ ταῦτα, τοὺς ἐλέφαντας νευροκοπῆσαι, καὶ καθόλου λυμήνασθαι τὴν βασίλειον δύναμιν. Προσενετείλαντο δὲ τούτοις, καὶ τὰ κατὰ τὴν Μακεδονίαν ἐπισκέψασθαι. συνέβαινε γὰρ, τοὺς Μακεδόνας, ἀήθεις ὄντας δημοκρατικῆς καὶ συνεδριακῆς πολιτείας, στασιάζειν πρὸς αὐτούς. Ἔδει δὲ τοὺς περὶ τὸν Γναΐον καὶ τὰ περὶ τοὺς Γαλάτας, καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἀριαράθου βασιλείαν ἐποπτεῦσαι. Μετὰ δέ τινα χρόνον αὐτοῖς ἐπαπεστάλη γράμ-

& in Macedoniam,

& ad Ariarathem.

Lucretium, & *L. Aurelium*; quos ad regnum illud administrandum ex voluntate ipſius ſenatus miſerunt: quippe fore neminem impedimento, rege puero, & principibus aulæ bene agi ſecum exiſtimantibus, ſi Romani Demetrio regnum non traderent; quod futurum illi maxime exiſtimaverant. Profectus igitur eſt Cnæus cum collegis, poſtquam mandata hujusmodi eſſent accepta, ante omnia, ut naves tectas comburerent, deinde ut elephantis nervos inciderent, & uno verbo regias opes quam maxime poſſent imminuerent. Præterea mandatum iſtis eſt, ut *Macedoniam* inviſerent: nam Macedones, qui popularis ſtatus inſolentes erant, & publici concilii uſum nullum habebant, ſeditiones inter ſe agitabant. Iuſſi etiam fuerant hi legati, res *Gallogræcorum* & *Ariarathis* regnum diligenter inviſere. Poſt aliquod vero tempus miſſæ

γράμματα παρὰ τῆς συγκλήτου, καὶ τοὺς ἐν Ἀλε- A.V. 590.
ξανδρείᾳ βασιλεῖς διαλῦσαι κατὰ δύναμιν.

(VI.) *Legationes Romanæ ad Ariarathem, Cappadociæ regem.*

Κατὰ τοὺς καιροὺς τούτους παρεγένοντο πρέσ- XIII.
βεις ἐκ τῆς Ῥώμης· πρῶτον μὲν οἱ περὶ τὸν Μάρ- M.Iunius legatus.
κον Ἰούνιον, διευκρινήσοντες τὰ πρὸς τοὺς Γαλάτας
2 διαφέροντα τῷ βασιλεῖ. Ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἠδυνήθη-
σαν οἱ Τρόκμοι δι' αὐτῶν ἀποτεμέσθαι τῆς Καππα- Trocmi.
δοκίας οὐδὲν, ἀλλ' ἐκ χειρὸς [ἀεὶ ἐδάμησαν, τὸν
Καππαδόκην ἐπιβαλόμενοι πολεμεῖν·] καταφυγόν-
τες ἐπὶ Ῥωμαίους, διαβάλλειν ἐπειρῶντο τὸν Ἀρια-
3 ράθην. Ὧν χάριν ἀπεστάλησαν οἱ περὶ τὸν Ἰού-
νιον. πρὸς οὓς ὁ βασιλεὺς ποιησάμενος τοὺς ἁρμό-
ζοντας λόγους, καὶ τἄλλα φιλανθρώπως ὁμιλήσας,

 ἐκεί-

XIII. 1 ſeqq. *Deſideratur hæc Ecloga in Cod. Bav.* 2. *Verba uncis incluſa ex conjectura maxime Reiskii emendavi. Pro eis vulgo hæc leguntur:* ἐκ χειρὸς ᾠκοδομήσαντο τὴν * δόκην ἐπιβαλόμενοι τόλμαν.

miſſæ ad illos a ſenatu ſunt literæ, quibus jubebantur, reges etiam Alexandriæ omni ſtudio invicem conciliare.

(VI.) *Legatio CVIII.*

13. Per id tempus venerunt Roma legati, primo quidem *M. Iunius*, ad diſceptandas controverſias inter *Gallogræcos* & regem *Ariarathem.* Poſtquam enim Trocmi regni Cappadociæ nullam partem occupare potuerunt, ſed e veſtigio ſtatim repulſi ſunt, quoties bellum inferre Cappadoci fuerant auſi; confugientes ad Romanos, Ariarathem in odium illorum adducere ſunt conati. Idcirco miſſa eſt ad regem legatio, cujus princeps *Iunius.* Cum quibus rex pro tempore locutus, quum prolixa humanitate eos accepiſſet, ſuas ipſius laudes prædi-

[illegible] 553.4. Cn. Octavius legatus.

ἐκείνους μὲν εὐλογοῦντας ἀπέστειλε. Μετὰ δὲ ταῦ- 4
τα παραγενομένων πρεσβευτῶν τῶν περὶ Γνάϊον
Ὀκταούϊον καὶ Σπόριον Λουκρήτιον, καὶ διαλεγομέ-
νων τῷ βασιλεῖ πάλιν περὶ τῶν πρὸς τοὺς Γαλά-
τας αὐτῷ διαφερόντων· βραχέα περὶ τούτων κοι- 5
νολογησάμενος, καὶ φήσας, εὐεπαγωγὸς εἶναι πρὸς
τὸ κριθὲν, λοιπὸν ἤδη τὸν πλείω λόγον ὑπὲρ τῶν
κατὰ Συρίαν ἐποιεῖτο πραγμάτων, εἰδὼς ἐκεῖσε
προάγοντας τοὺς περὶ τὸν Ὀκταούϊον· ὑποδεικνύων 6
αὐτοῖς τὴν ἀκαταστασίαν τῆς βασιλείας, καὶ τὴν
οἰκειότητα τῶν προεστώτων αὐτῆς, καὶ προσεπαγ-
γελλόμενος, ἀκολουθήσειν μετὰ δυνάμεως, καὶ συνε-
φεδρεύσειν τοῖς καιροῖς, ἕως ἂν ἐπανέλθωσιν πάλιν
ἐκ τῆς Συρίας ἀσφαλῶς. Οἱ δὲ περὶ τὸν Γνάϊον, 7
ἐν πᾶσιν ἀποδεχόμενοι τὴν τοῦ βασιλέως εὔνοιαν
καὶ προθυμίαν, κατὰ μὲν τὸ παρὸν οὐκ ἔφασαν
προσδεῖσθαι τῆς παραπομπῆς· εἰς δὲ τὸ μέλλον, 8
ἐάν τις ὑποπίπτῃ χρεία, διασαφήσειν ἀόκνως·
κρίνειν

prædicantes dimiſit. Poſtea legati alii venerunt, *Cn. Octavius & Spurius Lucretius.* Qui ubi regem denuo adlocuti eſſent de controverſia, quam habebat cum Gallogræcis; ille paucis rem omnem exponere, ac dicere, *in eorum judicio facile ſe adquieturum.* Ceterum *de Syriæ rebus* pleraque omnis ejus fuit oratio, quod ſciret, eo pergere Octavium. Oſtendit igitur legatis, *& regni illius quam incertus eſſet ſtatus, & quanta ſibi cum illis neceſſitudo intercederet, qui rerum ibi potirentur.* Pollicitus item eſt illis, *cum copiis ſe eos comitaturum, & paratum intentumque ad omnem occaſionem futurum, donec absque omni periculo ex Syria eſſent reverſi.* Legati ubi ſignificaſſent, quam grata ſibi eſſet hæc regis benevolentia & propenſus animus, *in præſentia quidem ejus comitatu opus ſibi non eſſe* dixerunt; *in poſterum vero ſi qua in re præſidio opus haberent, illi ſe absque ulla*

κρίνειν γὰρ αὐτὸν ἕνα τῶν ἀληθινῶν Ῥωμαίοις φίλων. A.V.590.

III.

RES GESTAE ANNO VRBIS DXCI.

(I.) *Res* ARIARATHIS, *Ariarathis filii, regis Cappadociæ.*

Ol.154.1. A.V.591.

XIV. Παρεγένοντο κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν παρὰ Ἀριαράθου, τοῦ νεωστὶ διαδεδεγμένου τὴν Καππαδοκῶν βασιλείαν, πρέσβεις, ἀνανεωσόμενοι τήν τε φιλίαν 2 καὶ συμμαχίαν τὴν προϋπάρχουσαν· καὶ καθόλου παρακαλέσοντες τὴν σύγκλητον, ἀποδέξασθαι τὴν τοῦ βασιλέως εὔνοιαν καὶ προθυμίαν, ἣν ἔχει καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν πρὸς ἅπαντας Ῥωμαίους. 3 Ἡ δὲ σύγκλητος διακούσασα τῶν λόγων, τήν τε φιλίαν ἀνενεώσατο καὶ τὴν συμμαχίαν, καὶ καθόλου τὴν ὅλην αἵρεσιν ἀποδεξαμένη τοῦ βασιλέως, φιλάν-

Ariarathes succedit patri.

Amicitiam renovat cum Romanis.

ulla cunctatione significaturos; quem inter vere amicos populi Romani numerarent.

III.

(I.) *Legatio CIX.* (& *CXII.*)

14. Eodem tempore ab *Ariarathe,* qui regni Cappadociæ successionem paullo ante adierat, venerunt legati, ad renovandam amicitiam & societatem, quæ jam ante illi regno intercesserat cum populo Romano, & ad rogandum senatum, ut regem, qui publice privatimque universis Romanis bene cuperet, & ad omnia officia esset paratus, benevolentia sua complecteretur. Senatus, audita ejus oratione, non solum amicitiam societatemque renovavit; sed etiam, laudato regis animo, comiter

Ol.154.1. φιλάνθρωπος ἐγενήθη. Τοῦτο δ' ἐγένετο μάλιστα 4
διὰ τὸ τοὺς περὶ τὸν Τιβέριον, καθ' ὃν καιρὸν ἐξαπεστάλησαν ἐπισκεψόμενοι τὰ κατὰ τοὺς βασιλεῖς, ἐπανελθόντας, εὐφήμους λόγους ποιήσασθαι, περί τε τοῦ πατρὸς καὶ καθόλου τῆς βασιλείας αὐτῶν. Οἷς πιστεύσαντες οἱ τοῦ συνεδρίου, τούς τε πρεσ- 5
βευτὰς φιλανθρώπως ἀπεδέξαντο, καὶ τὴν ὅλην αἵρεσιν τοῦ βασιλέως.

XV. *Lætatur amicitia Romanorum.*

Ὁ δὲ Ἀριαράθης, ὁ βασιλεὺς Καππαδοκίας, προσδεδεγμένος τοὺς εἰς τὴν Ῥώμην ἀποσταλέντας πρεσβευτὰς, νομίσας ἐκ τῶν ἀποκρίσεων ἐν ὀρθῷ κεῖσθαι τὴν βασιλείαν αὐτῷ, ἐπειδὴ καθῖκται τῆς Ῥωμαίων εὐνοίας, ἔθυε τοῖς θεοῖς χαριστήρια τῶν γεγονότων, καὶ τοὺς ἡγεμόνας εἱστία. Μετὰ δὲ 2
Ossa matris & sororis repetit a Lysia. ταῦτα πρεσβευτὰς ἀπέστειλε πρὸς τοὺς περὶ τὸν Λυσίαν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, σπουδάζων ἀνακομίσασθαι

XIV. 3. φιλάνθρωπος ἐγενήθη. φιλανθρώπως ἀπεκρίθη *suspicatus est Reisk.*

ter legatos excepit. Hoc autem propterea factum, quia *Tiberius*, qui ad cognoscenda regum consilia fuerat missus, reversus ab ea legatione, de patris ipsius animo erga populum Romanum, atque in universum de eorum regno, multa benigna retulerat. Quibus confisi patres, perhumaniter exceperunt legatos, & regis voluntatem collaudarunt.

(*Legatio* CXII.)

15. *Ariarathes*, *Cappadociæ* rex, post reditum legatorum quos Romam miserat, persuasus ex eorum responsis, in tuto sibi regnum esse collocatum, quandoquidem benevolentiam Romanorum esset nactus; ut pro tanto beneficio diis gratias ageret, rem sacram facere instituit, & duces suos convivio excepit. Post hæc Antiochiam legatos ad *Lysiam* misit, quo sororis matrisque

3 θαι τὰ τῆς ἀδελφῆς καὶ μητρὸς ὀστᾶ. Τὸ μὲν οὖν A.V.591.
ἐγκαλεῖν ὑπὲρ τοῦ γεγονότος ἀσεβήματος ἀπεδοκί-
μαζεν, οὐ βουλόμενος ἐρεθίζειν τοὺς περὶ τὸν Λυ-
σίαν, ἵνα μὴ διαψευσθῇ τῆς προθέσεως, καίπερ βα-
ρέως φέρων τὸ γεγονός· ἀξιωματικὰς δὲ δοὺς ἐντο-
4 λὰς, ἐξαπέστειλε τοὺς πρέσβεις. Τῶν δὲ περὶ τὸν
Λυσίαν συγχωρησάντων, καὶ τῶν ὀστῶν ἀνακομι-
σθέντων ὡς αὐτὸν, ἀποδεξάμενος μεγαλομερῶς τὴν
παρουσίαν αὐτῶν, ἔθαψε παρὰ τὸν τοῦ πατρὸς
τάφον κηδεμονικῶς.

(II.) *Res* RHODIORVM.

✲ ✲ ✲

Οἱ Ῥόδιοι, διαπεπνευκότες ἐκ τῆς περὶ αὐτοὺς XVI.
γενομένης δυσχερείας, ἔπεμπον εἰς τὴν Ῥώμην πρεσ- Rhodiorum legatio Romam.
2 βευτὰς, τοὺς περὶ Κλεαγόραν· [Κάλυνδαν πόλιν]
3 ἀξιώσοντας σφίσι παραχωρηθῆναι· περὶ δὲ τῶν

XVI. 2. *Verba* Κάλυνδαν πόλιν *ex conject. restitui.* Κλεαγόραν καὶ λάνδαμιν *Bav.* Κλεαγόραν καὶ λύνδαμιν *cod. Vrs. Vnde* Κλ. καὶ Λύγδαμιν *fecit Vrsinus. Cum ad verbum* παραχωρηθῆναι *desideraretur nomen, Reiskius supplendum suspicatus est* τὸ ἐλλιμένιον. Ibid. ἀξιώσοντας *correxit Vrsin.* ἀξιώσοντες *dant mssti.*

trisque ossa reciperet. Ac de scelere quidem impio, quod fuerat admissum, expostulare in præsentia supersedendum sibi esse existimavit, quantumvis iniquo animo rem ferret; ne, si Lysiam irritaret, voti sui compos non fieret. Mandavit igitur legatis, ut precibus magis, quam exprobratione, uterentur. Quum autem permittente Lysia reportatæ reliquiæ ad illum fuissent, magnifico adparatu illa suscepit, & summo studio juxta patris tumulum humavit.

(II.) *Legatio CX. (& CXI.)*

✲ ✲ ✲

16. *Rhodii* posteaquam ex illa superiore calamitate respirarunt, legatos Romam miserunt, Cleagoram cum collegis, qui [*Calyndam oppidum*] *sibi concedi* postularent: deinde ut eorum nomine,

Ol.154.1. ἐχόντων ἐν τῇ Λυκίᾳ καὶ Καρίᾳ κτήσεις, αἰτησομένους τὴν σύγκλητον, ἵνα αὐτοῖς ἔχειν ἐξῇ, καθὰ καὶ
πρότερον. Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ κολοσσὸν στῆσαι τοῦ 4
δήμου τῶν Ῥωμαίων ἐν τῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερῷ τριακοντάπηχυν.

XVII. Calynda Rhodiis sese tradit.

Τῶν Καλυνδέων ἀποστάντων Καυνίων, καὶ μετὰ ταῦτα πολιορκεῖν ἐπιβαλλομένων αὐτοὺς τῶν Καυνίων, τὰς μὲν ἀρχὰς ἐπεκαλέσαντο Κνιδίους οἱ Καλυνδεῖς· ὧν καὶ παραπεσόντων κατὰ βοήθειαν, ἐπὶ 2
ποσὸν ἀντεῖχον τοῖς ὑπεναντίοις. Ἀγωνιῶντες δὲ 3
τὸ μέλλον, πρέσβεις ἐξέπεμψαν πρὸς Ῥοδίους, ἐγχειρίζοντες σφᾶς αὐτοὺς καὶ τὴν πόλιν. Οἱ δὲ Ῥό- 4
διοι, πέμψαντες βοήθειαν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, τήν τε πολιορκίαν ἔλυσαν, καὶ παρέλαβον

4. *κολοσσὸν ingenio Vrsini debetur. κολοὺς cod. Vrs. πολλοὺς Bav.*

XVII. 1. *ἐπεκαλέσαντο correxi cum Reisk. Vulgo ἀπεκαλέσαντο.*
3. *Pro verbis πρέσβεις ἐξέπεμψαν πρὸς Ῥοδίους, quæ ex conject. restituit Vrsinus, nil amplius in msstis erat, nisi πρεσβεύειν μὲν ἐγχειρίζοντες.*

mine, qui in Lycia & Caria prædia habebant, peterent, quo illa pari atque antea jure possidere illis liceret. Insuper decreverunt iidem, in honorem populi Romani *colossum* cubitorum triginta in æde Minervæ dedicare.

(*Legatio CXI.*)

17. Quum a Cauniis *Calyndenses* defecissent, ac postea obsidionem eorum adgressi essent *Caunii*; illi principio quidem a *Cnidiis* auxilia poposcerunt; quibus etiam promte suppetias ferentibus, aliquamdiu hostibus restiterunt. Sed mox de exitu belli anxii & solliciti, legationem ad Rhodios miserunt, se suamque urbem illis dedentes. *Rhodii*, terra marique auxilio misso, urbem obsidione liberarunt, eamque sibi traditam acceperunt.

5 βον τὴν πόλιν. Συνέβη δὲ, καὶ τὴν σύγκλητον αὐ- A.V.591.
τοῖς βεβαιῶσαι τὴν τῶν Καλυνδέων κτῆσιν.

IV.

RES GESTAE ANNO DXCII.

I. IN ITALIA.

(I.) PTOLEMAEVS *junior (Phyſcon) Romæ a Senatu Cyprum inſulam petit.*

Ol.154.2. A.V.592.

XVIII. Aegypti regnum inter duos fratres diviſum.

Μετὰ τὸ μερίσαι τοὺς Πτολεμαίους τὴν βασιλείαν, παρεγένετο Πτολεμαῖος ὁ νεώτερος εἰς τὴν Ῥώμην, ἀθετεῖν βουλόμενος τὸν γεγονότα μερισμὸν αὐτῷ
2 πρὸς τὸν ἀδελφόν· φάσκων, οὐχ ἑκὼν, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην, τῷ καιρῷ περιληφθεὶς, πεποιηκέναι τὸ
3 προςταττόμενον. καὶ παρεκάλει τὴν σύγκλητον μερίσαι τὴν Κύπρον αὐτῷ· καὶ γὰρ καὶ τούτου γενομένου, καταδεεστέραν ἕξειν μερίδα τοῦ ἀδελφοῦ
4 παρὰ πολύ. Τῶν δὲ περὶ τὸν Κανουλήϊον καὶ Κόϊντον

XVIII. 4. Κανουλήϊον. Κανολήϊον Bav.

perunt. Mox vero etiam ſenatus ejus poſſeſſionis re-tinendæ jus & poteſtatem illis conceſſit.

IV.

(I.) *Legatio CXIII.*

18. Poſtquam *Ptolemæi* regnum ſunt partiti, venit Romam *Ptolemæus junior*, inſtitutam cum fratre partitionem infectam redditurus; quod diceret, *non ſponte ſe, verum difficultatibus temporum cedere coactum, id feciſſe, quod juſſus fuiſſet. Petere igitur a ſenatu, ut Cyprum ſibi adjudicaret: nam, etiam ſic, longe deteriorem ſuam portionem fore portione fratris.* Quum vero *Canulejus* ac *Quintus* ſuo teſtimonio

Ol.154.2. Canulejus & Quintus, legati.

τον ἀπομαρτυρούντων τοῖς περὶ τὸν Μένυλλον, τοῖς παρὰ τοῦ πρεσβυτέρου παραγεγονέσι πρεσβευταῖς, διότι καὶ τὴν Κυρήνην ὁ νεώτερος καὶ τὸ πνεῦμα δι' αὐτοὺς ἔχοι· τοιαύτην γενέσθαι τὴν τῶν ὄχλων πρὸς αὐτὸν ἀλλοτριότητα καὶ προσκοπήν· διὸ καὶ, παρ' ἐλπίδα καὶ παραδόξως δεδομένων αὐτῷ τῶν κατὰ Κυρήνην πραγμάτων, ἀσμένως δέξασθαι, καὶ σφαγίων τμηθέντων καὶ λάβοι τοὺς ὅρκους παρὰ τἀδελφοῦ, καὶ δοίη περὶ τούτου· τοῦ δὲ Πτολεμαίου πᾶσι τούτοις ἀντιλέγοντος· ἡ σύγκλητος, ἅμα μὲν ὁρῶσα τὸν μερισμὸν * γεγονότα τελέως, ἅμα δὲ βουλομένη διελεῖν τὴν βασιλείαν πραγματικῶς, αὐτῶν αἰτίων γενομένων τῆς διαιρέσεως, συγκατέθετο τοῖς ὑπὸ τοῦ νεωτέρου παρακαλουμένοις ἐπὶ τῷ σφετέρῳ συμφέροντι. Πολὺ γὰρ ἤδη τοῦτο τὸ γένος ἐστὶ

Astuta senatus consilia.

4. Μένυλλον. *Sic constanter mssti & h. l. & deinde. Quod nomen, nescio quid secutus, Vrsinus in* Μενίθυλλον *mutavit.* Ibid. καὶ τὴν Κυρήνην *ex Casauboni conject. scripsi. Vulgo* κατὰ Κυρήνην. 5. δέξασθαι. *Aut* δέξαιτο *debuerat scribi, aut deinde* λαβεῖν & δοῦναι, *pro* λάβοι & δοίη. *Compilatoris culpa turbata videtur oratio.* 6. *Post* μερισμὸν *excidit nescio quid. Particulam* οὐ *ex ing. suppleverat Vrsinus.* ἄτοπον, ἄλογον *vel* ἄδικον *suspicatus est Reisk.*

monio confirmarent id quod dicebat *Menyllus,* qui a *majore Ptolemæo* legatus aderat: *Ptolemæum nempe juniorem non solum Cyrenen, sed & ipsam vitam, sua opera retinere; adeo vulgo omnium animos ab eo alienatos esse, tantamque offensam contractam, ut pro magno beneficio concessum ipsi præter spem suam & opinionem Cyrenæ regnum acciperet; idque pactum sacris rite peractis, fide data invicemque accepta esse firmatum:* omnibus his contradicente Ptolemæo; senatus, videns quidem, omnino * esse divisionem, simul vero, quandoquidem dividendi regni ipsi fratres auctores fuissent, cupiens vere & ad suos usus adcommodate institui partitionem, adsensit junioris fratris postulatis, quæ sibi utiliora esse intelligebat. Multum enim Romani hoc genere

ἐστὶ τῶν διαβουλίων παρὰ Ῥωμαίοις, ἐν οἷς διὰ τῆς τῶν πέλας ἀγνοίας αὔξουσι καὶ κατασκευάζονται τὴν ἰδίαν ἀρχὴν, πραγματικῶς ἅμα χειριζόμενοι, A.V.592.
8 καὶ δοκοῦντες εὐεργετεῖν τοὺς ἁμαρτάνοντας. Διὸ καὶ καθορῶντες τὸ μέγεθος τῆς ἐν Αἰγύπτῳ δυναστείας, καὶ δεδιότες, ἄν ποτε τύχῃ προστάτου,
9 μὴ μεῖζον φρονῇ τοῦ καθήκοντος· κατέστησαν πρεσβευτὰς, Τίτον Τορκουάτον καὶ Γναῖον Μερόλαν, τοὺς κατάξοντας ἐπὶ τὴν Κύπρον τὸν Πτολεμαῖον, καὶ τελειώσοντας ἅμα τὴν ἐκείνων καὶ τὴν αὐτῶν T. Torquatus & Cn. Merula, legati.
10 πρόθεσιν. Καὶ παραχρῆμα τούτους ἐξαπέστειλαν, δόντες ἐντολὰς, διαλῦσαι τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ κατασκευάσαι τῷ νεωτέρῳ τὴν Κύπρον χωρὶς πολέμου.

(II.) DEMETRIVS *Roma profugit in Syriam.*

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον προσπεσούσης τῆς περὶ XIX.
2 τὸν Γναῖον περιπετείας, ὡς ἀνῃρέθη· καὶ τῶν παρὰ τοῦ Cn. Octavii cædes.

9. Μερόλαν. *Vulgo* Μεροῦλαν *invitis msstis.*

nere consiliorum utuntur, ita sollerter se gerentes, ut videantur eo tempore beneficium dare imprudentibus, quando per illorum imprudentiam suum imperium adaugent atque amplificant. Tunc igitur, potentia regni Aegyptiaci intellecta, veriti, ne, si quando caput contingeret illi imperio, altius quam par esset, spiraret, *Titum Torquatum* & *Cn. Merulam* legatos decreverunt, qui *Ptolemæum* in *Cyprum* reducerent, & qui ex sua atque ipsius voluntate negotium illud conficerent. Protinus ergo & legatio hæc missa est cum mandatis, ut pacem inter fratres conciliarent, & juniori regnum Cypri citra vim & arma tradendum curarent.

(II.) *Legatio CXIV.*

19. Eodem fere tempore, postquam esset Romam nuncius adlatus de casu *Cnæi Octavii*, qui occisus fuerat; quumque

Ol.154.2. τοῦ βασιλέως Ἀντιόχου πρεσβευόντων, ὧν ὁ Λυσίας ἔπεμψε, παραγεγονότων, καὶ πολλοὺς διαθεμένων λόγους, ὑπὲρ τοῦ μὴ κεκοινωνηκέναι τῆς πράξεως τοὺς τοῦ βασιλέως φίλους· ἡ μὲν σύγκλητος 3
παρέπεμπε τοὺς πρεσβευτὰς, οὐ βουλομένη διδόναι περὶ τούτων ἀπόφασιν οὐδεμίαν, οὐδ' ἐκτίθεσθαι καθόλου τὴν αὑτῆς γνώμην. Ὁ δὲ Δημήτριος, πτοη- 4
θεὶς ἐπὶ τοῖς ἠγγελμένοις, ἐξαυτῆς προσεκάλει τὸν Πολύβιον, καὶ προσανέφερεν διαπορῶν, εἰ δεῖ πάλιν ἐντυχεῖν τῇ συγκλήτῳ περὶ τῶν καθ' αὑτόν. Ὁ δὲ 5
παρεκάλει μὴ δὶς πρὸς τὸν αὐτὸν λίθον πταίειν, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ τὰς ἐλπίδας ἔχειν, καὶ τολμᾷν τι βασιλείας ἄξιον· πολλὰς γὰρ ὑποδεικνύειν ἀφορμὰς τοὺς ἐνεστῶτας καιρούς. Ὁ δὲ Δημήτριος συν- 6
νοήσας τὸ λεγόμενον, τότε μὲν ἀπεσιώπησε· μετ' ὀλίγον δέ τινι τῶν συνήθων Ἀπολλωνίῳ μετέδωκε περὶ τῶν αὐτῶν. Ὁ δὲ προειρημένος, ἄκακος ὢν, καὶ 7
κομι-

Demetrius deliberat cum Polybio.

XIX. 2. μὴ κεκοινωνηκ. *Abest* μὴ *a Bav.* 4. ἐντυχεῖν *correxit Ursin.* ἐντυχὼν *Bav.*

quumque etiam *legati Antiochi*, quos Lysias miserat, Romam venissent, & multa disseruissent, quo probarent, cædis ejus conscios non fuisse regis amicos; senatus contemtim audivit legatos, neque de ea re quidquam respondit, quia mentem suam prodere omnino nolebat. At *Demetrius* hoc nuncio perculsus, Polybium arcessit, & cum eo deliberat, deberetne iterum de suis rebus cum patribus agere. *Polybius* Demetrium monuit, *caveret ad eumdem lapidem bis offendere; quin potius spes suas in seipso poneret, auderetque aliquid regno dignum: multas enim ipsi præsentem rerum statum occasiones exhibere.* Demetrius animadverso, quo hoc consilium spectaret, in præsentia verbum non dicere: at non multo post de iisdem rebus cum Apollonio ex familiarium numero communicare. Is, ut bonus homo & admodum

καμιδῆ νέος, συνεβούλευε πεῖραν ἔτι λαβεῖν τῆς συγ- A.V.592. Non ſequitur conſilium Polybii.
κλήτου· πεπεῖσθαι γὰρ, ἐπεὶ τῆς βασιλείας ἀλό-
γως αὐτὸν ἐστέρηκε, τῆς γε ὁμηρείας αὐτὸν ἀπολύ-
8 σειν. ἄτοπον γὰρ εἶναι τελέως, Ἀντιόχου τοῦ παι-
δὸς διαδεδεγμένου τὴν ἐν Συρίᾳ βασιλείαν, Δημήτριον
9 ὁμηρεύειν ὑπὲρ αὐτοῦ. Τούτοις μὲν οὖν τοῖς λόγοις
πεισθεὶς, πάλιν εἰσῆλθεν εἰς τὴν σύγκλητον ὁ προει-
ρημένος, καὶ παρεκάλει τῆς γε κατὰ τὴν ὁμηρείαν
ἀνάγκης αὐτὸν ἀπολύειν, ἐπεὶ τὴν βασιλείαν ἔκρι-
10 ναν Ἀντιόχῳ συγκατασκευάζειν. Καὶ πλείω δὲ
πρὸς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν αὐτοῦ διαλεχθέντος,
ἔμεινεν ἡ σύγκλητος ἐπὶ τῆς αὐτῆς αἱρέσεως· ὅπερ
11 εἰκὸς ἦν. καὶ γὰρ πρότερον οὐ διὰ τὸ μὴ λέγειν τὰ
δίκαια τὸν Δημήτριον ἔκρινεν τὴν ἀρχὴν τῷ παιδὶ
συνδιαφυλάσσειν, ἀλλὰ διὰ τὸ συμφέρειν τοῖς σφε-
12 τέροις πράγμασιν. μενόντων δὲ τῶν ὅλων ἐπὶ τῆς
αὐτῆς

7. ἐστέρηκε adſcivi ex Bav. Vulgo ἐστέρησε. **11.** *συμφέρειν. Sic Bav. Vulgo συμφέρον, neſcio an ex Vrſini ing.*

dum juvenis, iterum explorandam voluntatem ſenatus cenſebat: neque enim dubitare ſe, quoniam ſine cauſſa regno eum patres ſpoliaſſent, quin neceſſitatem certe manendi Romæ pro obſide forent illi remiſſuri. Rem enim eſſe penitus abſurdam, quum in regno Syriæ Antiochus ſucceſſiſſet, obſidem fidei illius Demetrium retineri. Hujus oratione perſuaſus *Demetrius*, iterum in curiam venit, & *ut ſaltem neceſſitate liberaretur manendi Romæ pro obſide*, orat, *quando regnum Antiocho firmaſſent.* In hanc mentem quum plura etiam Demetrius dixiſſet, nihilominus tamen in ſententia ſenatus manſit: quod & conſentaneum erat. Nam & antea regnum puero conſervandum decreverat, non quia injuſta eſſet Demetrii oratio; ſed quia ita reipublicæ expediret. Quum igitur

Ol. 154. 2. αὐτῆς διαθέσεως, μένειν εἰκὸς ἦν καὶ τὴν τῆς συγκλήτου διάληψιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς προαιρέσεως.

XX. Πλὴν ὅ γε Δημήτριος, μάτην ἐξᾴσας τὸ κύκνειον, καὶ γνοὺς, ὅτι καλῶς αὐτῷ συνεβούλευεν ὁ Πολύβιος, μὴ δὶς πρὸς τὸν αὐτὸν λίθον πταίειν· μεταμεληθεὶς ἐπὶ τοῖς γεγονόσι, ἅμα δὲ καὶ φύσει μεγαλόφρων ὑπάρχων, καὶ τόλμαν ἱκανὴν ἔχων

Diodorus, educator Demetrii.

πρὸς τὸ κριθὲν, εὐθέως ἐκάλει Διόδωρον, προσφάτως ἐκ τῆς Συρίας παραγεγονότα, καὶ μετεδίδου περὶ τῶν καθ' αὐτόν. Ὁ δὲ Διόδωρος τροφεὺς μὲν 3
ἐγεγόνει τοῦ Δημητρίου· πανοῦργος δ' ὢν, καὶ κατωπτευκὼς ἐπιμελῶς τὰ κατὰ τὴν Συρίαν, ὑπεδείκνυεν αὐτῷ· διότι, τῶν μὲν ἐκεῖ τεταραγμένων διὰ 4
τὸν Γναΐου φόνον, καὶ διαπιστούντων τῶν μὲν πολλῶν τοῖς περὶ τὸν Λυσίαν, τῶν δὲ περὶ τὸν Λυσίαν τοῖς πολλοῖς, τῆς δὲ συγκλήτου πεπεισμένης ἐκ τῶν τοῦ βασι-

XX. 1. *ἐξᾴσας ex coniect. scripsi. ἐξαυλίσας est in codd. quod in ἐξηχήσας mutavit Vrsinus.* 4. *φόνον correxit Gronov. ex versione Casaub. φόβον edit. Vrs. & Casaub. cum mstis.* Ibid. *διαπιστούντων correxi, monente Gronov. Vulgo διαπιστευόντων.*

igitur status rerum idem maneret; rationi consentaneum erat, ut & senatus sententia in eodem proposito maneret.

20. Ceterum *Demetrius*, frustra edito cygneo cantu, postquam experientia magistra cognovisset, rectum fuisse *Polybii* consilium, monentis ne ad eumdem lapidem bis offenderet; pœnitentia ductus sui facti, quum præsertim magni vir animi esset, & satis audaciæ haberet ad exsequendum quod semel statuisset, *Diodorum* ad se vocat, qui recens e Syria venerat, deque suis rebus cum eo deliberat. Fuerat hic Diodorus Demetrii educator, homo vafer, qui, Syriæ statu adcurate perspecto, edocuit illum, *rebus ibi turbatis propter Cnæi cædem, quum neque populi Lysiæ fiderent, neque Lysias populis, & senatus crederet, fraude aulico-*

βασιλέως φίλων γεγονέναι τὴν εἰς τοὺς σφετέρους A.V.592.
πρεσβευτὰς παρανομίαν, κάλλιστον εἶναι καιρὸν ἐπι-
5 φανῆναι τοῖς πράγμασι. Ταχέως γὰρ τοὺς μὲν
ἐκεῖ μεταρρίψειν τὴν βασιλείαν εἰς αὐτὸν, κἂν ὅλως
μετὰ παιδὸς ἑνὸς ποιήσηται τὴν παρουσίαν· τὴν δὲ
σύγκλητον οὐ τολμήσειν ἔτι βοηθήσειν, οὐδὲ συνε-
πισχύειν τοῖς περὶ τὸν Λυσίαν, τοιαῦτα διεργασα-
6 μένοις. Λοιπὸν εἶναι, τὸ λαθεῖν ἐκ τῆς Ῥώμης
ἀπελθόντας, καὶ μηδένα λαβεῖν ἔννοιαν τῆς ἐπιβο-
7 λῆς αὐτοῦ. Δοξάντων δὲ τούτων, μετεπέμπετο Polybius
τὸν Πολύβιον, καὶ δηλώσας τὰ δεδογμένα, παρε-
κάλει συνεπιλαβέσθαι τῆς ἐπιβολῆς, καὶ συνδιανοη-
θῆναι, πῶς ἂν χειρισθείη τὰ κατὰ τὸν δρασμόν.
8 Συνέβαινε δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, Μένυλλον μὲν Menyllus legatus Ptolemæi senioris,
τὸν Ἀλαβανδέα παρεῖναι πρεσβεύοντα παρὰ τοῦ
πρεσβυτέρου βασιλέως Πτολεμαίου, χάριν τοῦ συγ-
καταστῆναι καὶ δικαιολογηθῆναι πρὸς τὸν νεώτερον
Πτολε-

5. συνεπισχύειν. συνεπισχύσειν *Ursin.* 6. ἀπελθόντας. ἀπελθόντα *malim.* 8. πρεσβυτέρου *correxit Ursin.* πρεσβύτου *mssti.*

aulicorum regis suos legatos fuisse violatos, opportunissimum esse tempus ad aliquid moliendum, ut in ipso regno repente hominibus sese ostenderet. Statim enim Syros regnum fore in ipsum translaturos, si vel uno puero comitatus venisset: neque ausurum senatum puero regi opem ferre, neque potentiam Lysiæ, a quo tantum scelus admissum, suis viribus stabiliturum. Superesse nunc illam curam, ut Roma inscii omnibus discederet, priusquam de ejus consilio ulla suspicio cuiquam oboriretur. Hoc consilio probato, Demetrius *Polybium* ad se vocat, quid pararet significat, orat, vellet se in hoc incepto ire adjutum, & una secum deliberare, qua ratione posset evadere. Forte illo tempore aderat Romæ *Menyllus* Alabandensis, missus a seniore Ptolemæo, ut patrocinium caussæ ipsius ageret apud patres, & adversus juniorem Ptolemæum certamen pro illo susciperet. Huic

Ol.154.2. Πτολεμαῖον· ἐτύγχανε δὲ προϋπάρχουσα τῷ Πολυβίῳ πρὸς τὸν Μένυλλον ἰσχυρὰ συνήθεια καὶ πίστις. διὸ καὶ, νομίσας αὐτὸν ἐπιτήδειον εἶναι πρὸς τὴν ἐνε- 9
στῶσαν χρείαν, συνέστησε τῷ Δημητρίῳ μετὰ μεγάλης σπουδῆς καὶ φιλοτιμίας. Ὁ δὲ κοινωνήσας 10
adjuvat Demetrium. τῆς ἐπιβολῆς, ἀνεδέξατο, τήν τε ναῦν ἑτοιμάσαι, καὶ τἄλλα πρὸς τὸν πλοῦν ἀπαρτιεῖν. Οὗτος μὲν 11
οὖν εὑρὼν ἐν τῷ στόματι τοῦ Τιβέριος ὁρμοῦσαν Καρχηδονίαν ναῦν ἱεραγωγὸν, ταύτην ἐναυλώσατο. Συμβαίνει δὲ, τὰ πλοῖα ταῦτα κατ' ἐκλογὴν λαμ- 12
βάνεσθαι ἐκ τῆς Καρχηδόνος, ἐφ' οἷς εἰς τὴν Τύρον ἐκπέμπουσιν οἱ Καρχηδόνιοι τὰς πατρίους ἀπαρχὰς τοῖς θεοῖς· ἐναυλοῦτο δὲ φανερῶς εἰς τὴν ἰδίαν ἀνακομιδήν. διὸ καὶ τήν τε τῶν ἐπιμηνίων παρασκευὴν 13
ἀνυπόπτως ἐποιεῖτο, καὶ φανερῶς ἐλάλει, καὶ συνέτατε τοῖς ναυτικοῖς.

Ἐπειδὴ

10. ἑτοιμάσαι *recepi ex Bav. Vulgo* ἑτοιμάσας. 12. κατ' ἐκλ. λαμβ. *Inverso ordine* λαμβ. κατ' ἐκλογὴν *Bav.*

Huic Menyllo arcta familiaritas & necessitudo cum Polybio intercedebat: qui ratus aptissimum eum esse ad hoc ministerium obeundum, quanto maximo poterat studio illum Demetrio commendavit. Is igitur particeps consilii factus, & navem, & quæcumque ad iter forent necessaria, paraturum se recepit. Ac quum in ostio Tiberis Carthaginiensem navem invenisset ex earum numero quibus sacra deferuntur, hanc ad vecturam conducit. Solent autem cum cura hæ naves deligi Carthagine, ad deferendas Tyrum primitias, quas illuc Carthaginienses diis patriis mittunt. Conduxit autem palam ad reditum suum. Idcirco etiam commeatus sine cujusquam suspicione adparabat, & cum nautis in oculis omnium colloquebatur, & tempus constituebat.

21. Post-

Ἐπειδὴ δὲ πάντ᾽ ἦν ἕτοιμα τῷ ναυκλήρῳ, καὶ λοιπὸν ἔδει τὸν Δημήτριον ἀπαρτίζειν τὰ καθ᾽ αὑτόν· τὸν τροφέα προαπέστειλεν εἰς τὴν Συρίαν, ὠτακουστήσοντα καὶ κατοπτεύσοντα τὰ ἐκεῖ συμ- A.V. 592. XXI.
2 βαίνοντα περὶ τοὺς ὄχλους. Ὁ δὲ σύντροφος Ἀπολλώνιος ἐξ ἀρχῆς αὐτῷ μετεῖχε τῆς ἐπιβολῆς· δυοῖν δ᾽ ὑπαρχόντων ἀδελφοῖν, Μελεάγρου καὶ Μενεσθέως, τούτοις ἐκοινωνήσατο τὴν πρᾶξιν, ἄλλῳ δ᾽ οὐδενὶ τῶν μετ᾽ αὐτοῦ, καί τοι πλειόνων ὄντων. Apollonius, Apollonii fil.
3 οὗτοι δ᾽ ἦσαν Ἀπολλωνίου κατὰ φύσιν υἱοὶ, τοῦ μεγάλην μὲν εὐκαιρίαν ἔχοντος παρὰ Σελεύκῳ, μεταστάντος δὲ κατὰ τὴν Ἀντιόχου μετάληψιν τῆς ἀρ-
4 χῆς εἰς Μίλητον. Τῆς δὲ συνταχθείσης ἡμέρας πρὸς τοὺς ναυτικοὺς συνεγγιζούσης, ἔδει γενέσθαι παρά τινι τῶν φίλων ὑποδοχὴν πρὸς τὴν ἔξοδον. Fugam parat Demetrius.

XXI. 1. Ἐπειδὴ δὲ πάντ᾽ ἦν ἕτοιμα. *Sic Bav. Vulgo* Ἐπεὶ δ᾽ ἦν πάντα ἕτοιμα. Ibid. συμβαίνοντα. συμβάντα *Bav.* 2. ἀδελφοῖν. ἀδελφῶν *Bav.* Ibid. ἐκοινωνήσατο *dedit Bav. Vulgo* ἐκοινωνήσαντο. 3. ἔχοντος. σχόντος *voluit Reisk.*

21. Poſtquam nauclerus omnia parata habuit, & nihil jam reſtabat, niſi ut Demetrius ad iter ſe compararet; ſuum illum educatorem in Syriam præmiſit, qui omnes ibi rumuſculos colligeret, &, quis populorum eſſet ſenſus, exploraret. *Apollonius* vero, qui educatus cum ipſo fuerat, hujus incepti jam a principio conſcius fuerat: cui quum duo eſſent fratres, Meleager & Meneſtheus, cum his pariter rem communicavit Demetrius, neque cum alio quoquam ex familiaribus, quamquam multi erant. Fratres iſtos *Apollonius* ille genuerat, qui plurimum gratia apud Seleucum valuerat, deinde, ubi ad Antiochum regnum fuit translatum, Miletum ex aula migravit. Poſtquam conſtituta cum nautis dies venit, ut exiret urbe Demetrius, apud quemdam ex amicis convivium celebraturus erat: nam in hoſpi-

Ol. 154. 2. παρὰ γὰρ αὐτῷ ποιεῖν τὸ δεῖπνον οὐχ οἷόν τ' ἦν, 5
εἴθιστο γὰρ ἐπιμελῶς καλεῖν ἅπαντας τοὺς περὶ
αὐτὸν ὄντας. Οἱ δὲ συνειδότες τὴν πρᾶξιν, ἔμελλον 6
ἐξ οἴκου δειπνήσαντες ἐπὶ τὸ πλοῖον ἥξειν, ἔχοντες
ἕνα παῖδα μεθ' ἑαυτῶν ἕκαστος, τοὺς γὰρ λοιποὺς
ἀπεστάλκεισαν εἰς Ἀναγνείας, κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν
Polybius æger. αὐτοὶ παρεπόμενοι. Τὸν δὲ Πολύβιον συνέβαινε κα- 7
τὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἠσθενηκότα μένειν κατακλινῆ,
εἰδέναι δὲ πάντα τὰ πραττόμενα, τοῦ Μενύλλου συνε-
χῶς αὐτῷ μεταδιδόντος ἀεὶ περὶ τῶν ὑποπιπτόντων.
Διόπερ ἀγωνιάσας ὁ προειρημένος, μή, τῆς συνη- 8
Demetrius bibax. θείας ἑλκυσθείσης, ἅτε τοῦ Δημητρίου συμποτικοῦ
φυσικῶς καὶ νεωτέρου τελέως ὑπάρχοντος, ἀπόρη-
μά τι γένηται περὶ τὴν ἔξοδον διὰ τὴν μέθην· γρά- 9
ψας βραχὺ πιττάκιον καὶ σφραγισάμενος, πέμπει
παρ' αὐτοῦ παῖδα, συσκοτάζοντος ἄρτι τοῦ θεοῦ,
συν-

8. *συνηθείας. An συνουσίας?* 9. *πιττάκιον h. l. & deinceps restituit Casaub. πινάκιον Ursinus invitis msstis.*

hospitio quidem suo cœnare non poterat, quod esset illi consuetudo, quam diligenter servaverat, omnes qui circa ipsum erant invitare. Deinde, qui conscii erant arcani, cœnatione egressi, navim recta cum singulis quisque pueris petere debebant: nam reliquos *Anagniam* miserant, tamquam eodem postridie & ipsi essent ituri. Accidit autem, ut quum hæc gererentur, æger *Polybius* in lectulo decumberet; quem tamen nihil eorum, quæ fiebant, fugiebat, quum Menyllus, ut quidque novi acciderat, de singulis continuo eum moneret. Is igitur vehementer sollicitus, ne, quia Demetrius natura sua conviviis plurimum gaudebat, & juvenis admodum tunc erat, extracta in tempus longius compotatione, exeundi consilium propter temulentiam aliquo modo impeditum hæreret; brevi pittacio conscripto atque obsignato, puerum e suis, quum jam tenebresceret, mittit, eique mandat,

συντάξας, ἐκκαλεσάμενον τὸν οἰνοχόον τοῦ Δημη- A.V. 592.
τρίου δοῦναι τὸ πιττάκιον, μηδὲν εἰπόντα, τίς ἢ πα-
ρὰ τίνος, καὶ κελεύειν ἀποδιδόναι τῷ Δημητρίῳ, ὡς
10 παραχρῆμα διαναγνῶναι. Γενομένων δὲ πάντων κα-
τὰ τὸ συνταχθὲν, λαβὼν ὁ Δημήτριος ἐπανέγνω.
11 Τὸ δὲ πιττάκιον περιεῖχε τὰς γνώμας ταύτας. Monita Polybii.

Ὁ δρῶν, τὰ τοῦ μέλλοντος οἴχεται φέρων.
12 Ἴσον φέρει νύξ· τοῖς δὲ τολμῶσι πλέον.
13 Τόλμα τι, κινδύνευε, πράττ', ἀποτύγχανε,
Ἐπίτυχε· πάντα μᾶλλον, ἢ σαυτὸν πρόου.
14 Νῆφε, καὶ μέμνησ' ἀπιστεῖν· ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν.

XXII. Venatum exire se simulat Demetrius.

Ταῦτα διαναγνοὺς ὁ Δημήτριος, καὶ συννοήσας τὰς ὑποθέσεις, καὶ τίνες, καὶ παρὰ τίνος εἰσὶ, παραυτίκα προσποιηθεὶς ὡς ἐπιναύσιος γεγονὼς, ἀπηλλάττετο, συμπροπεσόντων αὐτῷ καὶ τῶν φίλων.
2 παραγενόμενος δ' ἐπὶ σκηνὴν, τοὺς μὲν ἀνεπιτηδείους τῶν οἰκετῶν ἐξέπεμψεν εἰς τὰς Ἀναγνείας, συντάξας,

Ll 3 λαβόν-

XXII. 1. συμπροπεσόντων. συμπροπεμπόντων αὐτῷ Bav. 2. ἐπὶ σκηνήν. *Putaveram* ἐπ' οἴκου *vel* ἐπ' οἶκον.

dat, ut, pincerna Demetrii foras vocato, pittacium illi traderet, non addito, quis ipse esset, aut a quo mitteretur; juberetque, Demetrio id extemplo legendum dari. Factum est plane uti jusserat, & *Demetrius* acceptum pittacium legit. In eo hæ gnomæ erant descriptæ.

Gnavus cunctatori spes suas præripit.

Aeque utrisque commoda nox; sed magis favet audentibus.

Aude, periclitare, age quid. Sive succedat propositum, sive minus; omnia prius, quam te deseras.

Sobrius esto, nemini fidem habendam memento; hi sunt nervi prudentiæ.

22. His lectis *Demetrius*, cognito, & quo hæc præcepta spectarent, & a quo sibi mitterentur, extemplo nauseabundum se simulans, convivio excessit, amicis simul cum eo egredientibus. In hospitium ut ventum, famulos ad illud iter minus aptos *Anagniam* proficisci jubet, mandatque illis, ut cum retibus

Ol. 154.2. Venatum exire ſe ſimulat Demetrius.

λαβόντας τὰ λίνα καὶ τοὺς κύνας ἀπαντᾷν ἐπὶ τὸ
Κίρκαιον· ἐκεῖ γὰρ ἐπιμελῶς εἰώθει κυνηγετεῖν τὸν 3
ὗν· ἐξ οὗ καὶ τῆς πρὸς τὸν Πολύβιον αὐτῷ συνη-
θείας τὴν καταρχὴν γενέσθαι συνέπεσε. Μετὰ δὲ 4
ταῦτα τοῖς περὶ τὸν Νικάνορα διεσάφει τὴν ἐπιβο-
λήν, καὶ κοινωνεῖν παρεκάλει τῶν αὐτῶν ἐλπίδων.
Πάντων δὲ προθύμως δεξαμένων τὸν λόγον, παρήγ- 5
γειλε κατὰ σπουδήν, ἐπανελθόντας ἐπὶ τὰς ἰδίας
καταλύσεις, τοῖς μὲν παισὶ συντάττειν, προάγειν
ὑπὸ τὴν ἑωθινὴν εἰς τὰς Ἀναγνείας, καὶ μετὰ τῶν
κυνηγῶν ἀπαντᾷν εἰς τὸ Κίρκαιον· αὐτοὺς δὲ λα- 6
βόντας ἐσθῆτας τὰς ὁδοιπορικὰς ἀνακάμπτειν ὡς
αὐτόν, εἰπόντας τοῖς οἰκέταις, ὅτι μετὰ τοῦ Δημη-
τρίου συμμίξουσιν αὐτοῖς κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἐπὶ
τὸν προειρημένον τόπον. Γενομένων δὲ πάντων κα- 7
θὼς προείρηται, προῆγον εἰς τὴν Ὠστίαν νυκτὸς
ἐπὶ

3. τὸν ὗν ex conject. ſcripſi. τὸν υἱὸν mss. Hinc τὸ πρὶν edd. ex Vrſini conject. μετὰ τῶν φίλων ſuſpicatus erat Reisk. 5. ἐπανελθόντας. ἐλθόντας Bav. Ibid. *συντάττειν correxit Vrſ. συνέταξε mssti. 6. αὐτοὺς δὲ &c. Et hunc locum ex certa conject. reſtituit Vrſin.*

tibus ac canibus venaticis ad *Circæum* montem ſibi occurrerent, ubi ſtudioſe ſolitus erat aprum venari; unde etiam contigerat, ut Polybium propius noſcendi occaſio primum ei daretur. Secundum hæc Nicanori, quod deſtinabat, aperit, atque illos hortatur, ut eorumdem conſiliorum ſecum velint eſſe participes. Quum operam prolixe omnes pollicerentur: monuit eos, ut domum ſuam quisque celeriter repeterent, & famulis imperarent, ut mane orto Anagniam proficiſcerentur, & cum venatoribus ad *Circæum* ſibi occurrerent; ipſi interim viatoriis ſumtis veſtibus ad ſe redirent, famulisque dicerent, poſtridie ejus diei in illum quem diximus locum ad ſe venirent, ibi enim cum Demetrio ſeſe futuros. Poſtquam omnia eſſent adminiſtrata, ut mandaverat, noctu

8 ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ Τιβέριος. Ὁ δὲ Μένυλλος προπορευόμενος ἐκοινολογεῖτο τοῖς ναυτικοῖς, φάσκων, αὐτῷ προσπεπτωκέναι παρὰ τοῦ βασιλέως, διὸ δέον ἐστὶν αὐτὸν μὲν μένειν κατὰ τὸ παρὸν ἐν τῇ Ῥώμῃ, τῶν δὲ νεανίσκων τοὺς πιστοτάτους ἐκπέμψαι πρὸς αὐτὸν, παρ᾽ ὧν ἐπιγνώσεται πάντα τὰ κατὰ τὸν
9 ἀδελφόν. διόπερ αὐτὸς μὲν οὐκ ἔφησεν ἐμβαίνειν, τοὺς δὲ νεανίσκους ἥξειν περὶ μέσας νύκτας τοὺς
10 μέλλοντας πλεῖν. Τῶν δὲ ναυκλήρων ἀδιαφορούντων, διὰ τὸ μένειν αὐτοῖς τὸ ταχθὲν ναῦλον ἐξ ἀρχῆς, καὶ πάντα κατηρτικότων ἐκ πολλοῦ τὰ πρὸς τὸν
11 πλοῦν· παρῆσαν οἱ περὶ τὸν Δημήτριον κατὰ τρίτην φυλακὴν λήγουσαν, ὄντες ὀκτὼ, καὶ παῖδες
12 πέντε, καὶ παιδάρια τρία. τοῦ δὲ Μενύλλου κοινολογηθέντος αὐτοῖς, καὶ παραδείξαντος τὴν τῶν ἐπιμηνίων παρασκευὴν, ἔτι δὲ συστήσαντος τῷ ναυκλή-

A.V. 592. Ostiæ conscendit navem.

 ρῳ

8. διὸ δέον. *Forte* διότι δέον, *nisi ad* προσπεπτωκ. *adjiciamus* τι. Ibid. πιστοτάτους *correxi cum Reisk.* δυσπιστοτάτους *mssti, quod in* εὐπιστοτάτους *mutavit Vrsin. Forsan* δύο τοὺς πιστοτ. *debuerat.*

noctu *Ostiam* ad ostium Tiberis progreditur. Interea *Menyllus* præcedit illos, & nautis significat, novi aliquid a rege se accepisse, cujus gratia oporteat, ut ipse quidem in urbe adhuc hæreret; sed juvenes probatissimæ fidei ad illum mitteret, qui de fratre omnia ei sint renunciaturi. Propterea se quidem navim non conscensurum, verum eos juvenes, qui iter sint confecturi, circa mediam noctem esse venturos. Nauclerus, cui de constituta ab initio mercede nihil propterea deperibat, omnia dudum parata habens ad solvendum, id se non curare ostendit. Interea exeunte tertia vigilia adest *Demetrius* cum suis comitibus, ii autem erant omnino octo, cum famulis quinque & junioribus pueris tribus. Deinde ubi cum his locutus esset *Menyllus*, & præparatum commeatum illis ostendisset, quum etiam nauclero & ve-

Ol.154.2. ρῳ καὶ τοῖς ἐπιβάταις ἐκτενῶς, οὗτοι μὲν ἐπέβησαν· ὁ δὲ κυβερνήτης, ἄρτι διαφώσκοντος, ἄρας τὰς 13
ἀγκύρας, ἐτέλει τὸν πλοῦν ἁπλῶς, οὐδεμίαν ἔννοιαν ἔχων τοῦ πράγματος, ἀλλ' ὡς στρατιώτας τινὰς ἄγων παρὰ τοῦ Μενύλλου πρὸς τὸν Πτολεμαῖον.

XXIII. Sero comperta fuga.

Ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν οὐδεὶς ἐπιζητήσειν ἔμελλε τὸν Δημήτριον, οὐδὲ τοὺς μετ' ἐκείνου προάγοντας. Οἱ μὲν γὰρ αὐτοῦ μένοντες ὡς 2
ἐπὶ τὸ Κίρκαιον ὡρμηκότα διελάμβανον· οἱ δὲ ἐν ταῖς Ἀναγνείαις ἀπήντων ἐπὶ τὸν αὐτὸν τόπον, ὡς ἐκεῖ παρεσομένου. δι' ὃ συνέβαινε τελέως ἄσημον εἶναι 3
τὸν δρασμόν· ἕως οὗ τῶν παίδων τις, μεμαστιγωμένος ἐν ταῖς Ἀναγνείαις, ἀπαντῶν ἐπὶ τὸν αὐτὸν τόπον, ἔδραμεν ἐπὶ τὸ Κίρκαιον, ὡς ἐκεῖ τῷ Δημητρίῳ συμμίξων· οὐχ ὁρῶν δὲ, πάλιν εἰς τὴν Ῥώμην ἔτρε- 4
χεν, ὡς κατὰ πορείαν ἀπαντήσων. οὐδαμῇ δὲ συν- 5
τυχὼν

13. *διαφώσκοντος correxit Vrſ. διαφάσκοντος mssti, ex quo & διαφαύσκοντος poterat effici.*
XXIII. 3. *Verba ἀπαντῶν ἐπὶ τὸν αὐτὸν τόπον ex ſuperioribus per errorem repetita videntur.*

& vectoribus eos ſtudio magno commendaſſet, navem conſcenderunt. Gubernator, ſimul illuxit, ancoras tollere, & navigationi ſimpliciter ſe accingere, ut qui de eo quod erat geſtum nihil cogitaret, ſed tamquam milites quosdam a Menyllo ad Ptolemæum deveheret.

23. Romæ vero poſtridie illius diei nemini in mentem venit, ut Demetrium aut eos, qui cum ipſo erant egreſſi, inquireret. Nam qui ibi remanſerant, Circæum rebantur ipſum eſſe profectum: qui erant Anagniæ, eodem ſe contulerunt, tamquam ibi eum reperturi. Itaque prorſus evaſio illius ex urbe latuit; donec aliquis puerorum, qui Anagniam ad dictum locum venerant, flagris cæſus, Circæum curriculo petiit, ut Demetrium ibi conveniret: quo non invento, Romam iterum adcurrit, ratus in itinere ſe illi occurſurum. Tum autem, quum

τυχὼν αὐτῷ, τοῦτο διεσάφησε τοῖς ἐν Ῥώμῃ φίλοις, A.V.592.
6 καὶ τοῖς καταλελειμμένοις ἐπὶ τῆς οἰκίας. Ἐπιζη-
τουμένου δὲ τοῦ Δημητρίου κατὰ τὴν τετάρτην ἡμέ-
ραν, ἀφ᾽ ἧς ὥρμησεν, ὑπενοήθη τὸ γεγονός. Τῇ δὲ
πέμπτῃ ἡ σύγκλητος εὐθέως συνήγετο περὶ τούτων,
ἐν ᾗ συνέβαινε, τὸν Δημήτριον ἐκτὸς ἤδη τοῦ πορθ-
8 μοῦ τοῦ κατὰ Σικελίαν ὑπάρχειν. τὸ μὲν οὖν διώ-
κειν ἀπέγνωσαν, ἅμα μὲν ὑπολαμβάνοντες αὐτὸν
πολὺ προειληφέναι κατὰ τὸν πλοῦν, καὶ γὰρ ἔσχε
φορὸν ἄνεμον, ἅμα δὲ προορώμενοι τὸ βουληθέντες
9 κωλύσειν ἀδυνατῆσαι· πρεσβευτὰς δὲ κατέστησαν Legatos in Asiam decernit senatus.
μετά τινας ἡμέρας τοὺς περὶ Τιβέριον Γράκχον, καὶ
10 Λεύκιον Λέντλον, καὶ Σερουίλιον Γλαυκίαν· οἵτινες
ἔμελλον πρῶτον μὲν ἐποπτεύσειν τὰ κατὰ τοὺς Ἕλ-
ληνας, ὅθεν ἐπιβάλλοντες ἐπὶ τὴν Ἀσίαν, τά τε
κατὰ τὸν Δημήτριον καραδοκήσειν, καὶ τὰς τῶν

7. ἡ σύγκλητος. Articulum ex conject. adjeci. Ibid. *ἐκτὸς ἤδη τοῦ πορθμοῦ. Sic correxi. ἐκτέον Bav. nescio an & cod. Vrsini. Vnde ἐκταῖον edidit Vrsin. & deinde ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ, praepositione ex ing. adjecta.* 10. *ἐποπτεύσειν. ἐποπτεύειν Bav.*

quum nusquam Demetrium offendisset, amicis, qui Romae erant, & iis, quos domi Demetrius reliquerat, rem declaravit. Itaque, postquam die quarto a discessu quaesitus esset Demetrius, oborta est quaedam hominibus suspicio ejus, quod gestum erat. Die quinto senatus statim ea de re est habitus, cum quidem Demetrius jam ultra fretum Siculum navigatione pervenerat. Itaque persequendum patres non duxerunt, quod persuasum haberent, multum jam itineris esse ab eo confectum, secundo enim vento navigabat; simulque cogitarent, si vellent eum impedire, in sua potestate non futurum. Post paucos deinde dies *Tiberium Gracchum*, *Lucium Lentulum*, & *Servilium Glauciam*, legatos decreverunt, qui res in *Graecia* inspicerent, deinde *in Asiam* transgressi, quid moliretur Demetrius, observarent, animos item

Ol.154.2. ἄλλων βασιλέων προαιρέσεις ἐξετάσειν, καὶ τὰ πρὸς τοὺς Γαλάτας ἀντιλεγόμενα τοῖς προειρημένοις διευκρινήσειν. Διὸ τὸν Τιβέριον κατεστήσαντο πάντων 11
αὐτόπτην γεγονέναι. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἰτα- 12
λίαν ἐν τούτοις ἦν.

✤ ✤ ✤

Demetrius in Lycia? Ὁ δὲ Δημήτριος, προσανέχων τῇ παρουσίᾳ τοῦ 13
διαποστοληγσομένου πρὸς αὐτὸν, * *.

(III.) CATO *queritur de* LVXV *Romanorum.*

✤ ✤ ✤

XXIV. Κάτων, ὡς Πολύβιος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν Ἱστοριῶν, ἐδυσχέραινε, καὶ ἐνεκράγει, ὅτι τινὲς τὰς ξενικὰς τρυφὰς εἰσήγαγον εἰς τὴν Ῥώμην· τριακοσίων μὲν δραχμῶν κεράμιον τα- 2
ρίχων Ποντικῶν ὠνησάμενοι, μειράκια δ' εὔμορφα ὑπερβαλλούσης ἀγρῶν τιμῆς.

II.

13. *διαποστοληγσομένου correxit Casaub. Vulgo apud Suidam editur διαποστολησαμένου.*

XXIV. Κάτων &c. *De hoc Fragm. conf. lib. XXXII. cap. XI. v. 5.*

ceterorum regum explorarent, & controversias eorum cum Gallogræcis disceptarent. Hæc omnia Tiberius præsens cognoscere jussus est a patribus. Et *in* ITALIA quidem ista tum gerebantur.

✤ ✤ ✤

Demetrius vero, exspectans adventum ejus, qui ad ipsum mittendus erat, * *.

(III.) *Athenæus Lib.* VI. *Cap.* 21.

✤ ✤ ✤

24. CATO (ut POLYBIVS tradit *Libro XXXI Historiarum*) indignatus querebatur, quod *luxus peregrinus a nonnullis Romam esset inlatus, salsamenti Pontici cadum drachmis trecentis ementibus, formosumque adolescentulum majori quam agrum pretio.*

II. Le-

II. IN AEGYPTO ET CYRENE. A.V. 592.

Fratres PTOLEMAEI, *Philometor & Physcon, litigant de Cypri imperio.*

Μετὰ δὲ ταῦτα Πτολεμαῖος ὁ νεώτερος, παρα- XXV.
γεγονὼς εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῶν πρεσβευτῶν, Cyprum petit Ptol. Physcon.
2συνήθροιζε ξενολόγιον ἐμβριθές· ἐν οἷς προσελάβε-
το καὶ Δαμάσιππον τὸν Μακεδόνα, ὃς κατασφά-
ξας ἐν τῷ Φακῷ τοὺς συνέδρους, ἔφυγε μετὰ γυ-
3ναικὸς καὶ τέκνων ἐκ τῆς Μακεδονίας. Ἀφικόμενος
δὲ εἰς τὴν τῶν Ῥοδίων Περαίαν, καὶ ξενισθεὶς ὑπὸ
4τοῦ δήμου, προετίθετο πλεῖν εἰς τὴν Κύπρον. Οἱ T. Torquatus legatus.
δὲ περὶ τὸν Τορκουάτον, θεωροῦντες αὐτὸν συνεστα-
μένον ξενικὴν χεῖρα βαρεῖαν, ὑπεμίμνησκον τῶν ἐν-
τολῶν, διότι δεῖ χωρὶς πολέμου ποιεῖσθαι τὴν κάθο-
5δον· καὶ τέλος ἔπεισαν αὐτὸν ἕως Σίδης προαγαγόν-
τες, τὸ ξενολόγιον διαλύσασθαι, καὶ τῆς εἰς Κύπρον
ἐπι-

XXV. 5. [προ]αγαγόντες *correxi.* προσαγαγόντες *mssti.* προσαγαγόντ[α] *edd. ex Vrsini ing.*

II. *Legatio CXV.*

25. Secundum hæc PTOLEMAEVS *junior* cum Romanis legatis in Græciam venit, ibique strenuorum adprime militum manum conduxit: inter quos etiam *Damasippum* Macedonem assumsit, qui post jugulatos *Phaci* [quod Macedoniæ est oppidum] publici concilii consessores, cum uxore & liberis e Macedonia aufugerat. Rex quum in oppositam Rhodiis continentem, Peræam dicunt, venisset, a populo exceptus hospitio, Cyprum navigare constituit. Torquatus ceterique legati ut vident, magnam mercenariorum militum vim ab eo coactam, patrum mandata in memoriam revocaverunt, quibus sine armis eum reducere jubebantur. Tandem, postquam Sidam usque progressi erant, persuadere ei conati sunt, ut *missos faceret mercenarios, & ab adeunda* Cypro

Ol. 154. 2. ἐπιβολῆς ἀποστῆναι, καὶ συμμίσγειν αὐτοῖς ἐπὶ τοὺς τῶν Κυρηναίων ὅρους. Αὐτοὶ δὲ πλεύσαντες εἰς τὴν 6
Ἀλεξάνδρειαν, ἔφασαν παραστήσεσθαι τὸν βασιλέα πρὸς τὰ παρακαλούμενα, καὶ συναντήσειν ἐπὶ τοὺς ὅρους, ἔχοντες κἀκεῖνον μεθ' αὐτῶν. Τούτοις μὲν 7
οὖν τοῖς λόγοις πεισθεὶς ὁ νεώτερος Πτολεμαῖος, ἀπογνοὺς τὰ κατὰ τὴν Κύπρον, τὸ μὲν ξενολόγιον διέλυσεν· αὐτὸς δὲ τὸ μὲν πρῶτον εἰς Κρήτην ἀπέ- 8
πλευσεν, τόν τε Δαμάσιππον ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ τῶν πρεσβευτῶν ἕνα Γναῖον Μερόλαν· ξενολογήσας δ' ἐκ τῆς Κρήτης περὶ χιλίους στρατιώτας, ἀνήχθη, καὶ διάρας εἰς τὴν Λιβύην, κατέσχεν ἐπὶ τὸν Ἆπιν.

Cn. Merula, legatus.

XXVI. Cypro cedere non vult Philometor.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Τορκουάτον, διακομισθέντες εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐπειρῶντο μὲν παρακαλεῖν τὸν πρεσβύτερον Πτολεμαῖον διαλύεσθαι πρὸς τὸν ἀδελφὸν

8. Λιβύην correxi cum Reisk. Vulgo Λιβύνην edd. & mssti.
XXVI. 1. Vulgo omnes περὶ τὸν Τορκουάτον καὶ τὸν Τῖτον. Ferri posset τὸν Τῖτον absque conjunctione; sed totum adjumentum delendum censui.

Cypro abstineret, pollicereturque, in Cyrenaicæ confinibus ad colloquium cum illis se conventurum. Ipsi interim legati *Alexandriam se profecturos* ajebant, *& regis voluntatem ad ea, quæ ab ipso poscebantur, inclinaturos; tum ad fines Cyrenaicæ ei occursuros, ipsumque regem secum adducturos.* Flexit hæc oratio *juniorem Ptolemæum*, effecitque, ut, Cypri occupationem omittens, conductitium militem dimitteret. Itaque primum in Cretam navigavit, Damasippum secum habens, & unum e legatis *Cn. Merulam:* dein, quum milites mille in Creta conduxisset, inde profectus, in Libyam trajecit, & ad *Apin* portum tenuit.

26. *Torquatus* interim, Alexandriam delatus, persuadere conatus est *seniori Ptolemæo*, ut redire in gratiam cum fratre vellet, eique Cyprum

2 φὸν καὶ συγχωρεῖν αὐτῷ τὴν Κύπρον. Τοῦ δὲ Πτο- A.V.592.
λεμαίου τὰ μὲν ἐπαγγελλομένου, τὰ δὲ παρακούον-
τος, καὶ τῷ τοιούτῳ τρόπῳ κατατρίβοντος τὸν χρό-
3 νον· στρατοπεδεύων ὁ νεώτερος μετὰ τῶν Κρητῶν Physcon
ἐν τῇ Λιβύῃ περὶ τὸν Ἄπιν κατὰ τὸ συντεταγμένον, ad Apin in Libya.
καὶ τελέως ἀσχάλλων ἐπὶ τῷ μηδὲν διασαφήσασθαι,
τὸ μὲν πρῶτον ἐξαπέστειλε τὸν Γνάϊον εἰς τὴν Ἀλε-
ξάνδρειαν, ὡς διὰ τούτου καὶ τῶν περὶ τὸν Τορκουά-
4 τον ἐπιγενομένων. Συνεξομοιωθέντος δὲ τούτου τοῖς
πρότερον, καὶ τοῦ χρόνου διελκομένου, καὶ τετταρά-
κοντα διελθουσῶν ἡμερῶν, καὶ μηδενὸς προσπίπτον-
5 τος, εἰς ἀπορίαν ἐνέπιπτε περὶ τῶν ὅλων. Ὁ γὰρ
πρεσβύτερος βασιλεὺς πᾶν γένος ἀρεσκείας προσ-
φερόμενος, πάντας ἐξιδιάσατο τοὺς πρεσβευτὰς,
καὶ παρακατέσχε τὸ πλεῖον οὐχ ἑκόντας, ἀλλὰ
6 ἄκοντας. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον προσέπεσε τῷ
νεω-

3. *Λιβύῃ. Rursus vulgo omnes Λιβύνῃ.* Ibid. *τῶν περὶ Τορκ. τοὺς περὶ Τορκ. Bav. non male, si sequeretur ἐπιγενομένους.*
5. *πᾶν γένος ex Reiskii conject. adscivi. Vulgo παραγενόμενος.*

Cyprum concederet. Sed Ptolemæo partim pollicente, partim audire nolente, atque hoc modo tempus extrahente; junior fratrum, castris in Libya ad Apim positis, ut convenerat, ægerrime ferens, nihil sibi nunciari, primo Cnæum Alexandriam misit, sperans, per hunc se effecturum, ut Torquatus pariter cum reliquis adveniret. Sed quum hic ad illorum exemplum, qui prius Alexandriam erant profecti, sese conformaret, atque ita tempus in longum extraheretur, jamque adeo dies quadraginta præteriissent, nec ullus interim nuncius esset adlatus; de summa rerum dubitare cœpit. Etenim major fratrum, omni genere blanditiarum usus, legatos sibi conciliaverat, & apud se detinuerat, invitos magis quam volentes. Ad extremum *Ptolemæo juniori* significatur,

Ol.154.2. νεωτέρῳ Πτολεμαίῳ, τούς τε Κυρηναίους ἀφεστάναι, καὶ τὰς πόλεις συμφρονεῖν τούτοις, κεκοινωνηκέναι δὲ περὶ τῆς ἀποστάσεως καὶ Πτολεμαῖον τὸν Συμπετήσιν· ὃς ἦν τὸ γένος Αἰγύπτιος, ἐπιστεύθη 7
δὲ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ὅλων ὑπὸ τοῦ βασιλέως, καθ' ὃν καιρὸν ἐποιεῖτο τὸν πλοῦν εἰς τὴν Ῥώμην. Τού- 8
των δὲ προσπιπτόντων τῷ βασιλεῖ, καὶ μετ' ὀλίγον, διότι στρατοπεδεύουσιν ἐν τοῖς ὑπαίθροις οἱ Κυρηναῖοι, δείσας, μὴ, βουλόμενος προσλαβεῖν τὴν Κύπρον, καὶ τὴν Κυρήνην ἀπολέσῃ· πάντα τἄλλα πάρεργα θέμενος, ἀνέζευξεν ἐπὶ Κυρήνης. Παρα- 9
γενόμενος δ' εἰς τὸν Μέγαν καλούμενον Καταβαθμὸν, κατέλαβε τοὺς Λίβυας, μετὰ τῶν Κυρηναίων κατέχοντας τὰς δυσχωρίας. Ὁ δὲ Πτολεμαῖος, 10
ἀπορούμενος ἐπὶ τῷ συμβαίνοντι, τοὺς μὲν ἡμίσεις τῶν στρατιωτῶν ἐμβιβάσας εἰς τὰ πλοῖα, περιπλεῖν τὰς δυσχωρίας ἐπέταξε, καὶ κατανοεῖν τοῦ

τοῖς

Desciscunt ab eo Cyrenaei.

Catabathmus magnus.

6. *In* Συμπετῆσιν, *vel* Συμπετήσιν, *nescio quod gentile aut patronymicum latet nomen. Vrsinus* συμπότην *suspicatus erat.* 9. Λίβυας & v. 11. Λιβύων. Λίβυνας & Λιβύνων *edd. cum msstis.* 10. *Aut* κατανοεῖν τόπον ἐπιτήδειον τοῦ &c. *aut* κατανοεῖν ποῦ δεῖ τοῖς πολ. *conjecerat Reisk.*

ficatur, rebellasse *Cyrenenses*, & civitates cum ipsis conspirasse, consciumque etiam defectionis esse *Ptolemæum Sympetesium;* qui genere Aegyptius, quum Romam navigationem rex institueret, summæ rerum fuerat ab illo præfectus. Hæc ubi regi nunciata, & mox addito, Cyrenenses sub signis exercitum jam habere; metuens, ne, dum imperio Cyprum cupit adjicere, etiam Cyrenen amittat; omnem aliarum rerum curam insuper habens, Cyrenen revertitur. Ad magnum quem vocant *Catabathmon* ut ventum, locorum angustias a *Libybus* cum Cyrenensibus reperit occupatas. Ptolemæus, hac difficultate sibi objecta, dimidiam militum partem navibus imponit, & loca angusta circumnavigare jubet, dareque operam, ut hostes nec opinantes ex improviso

τοῖς πολεμίοις ἐπιφαίνεσθαι· τοὺς δ' ἡμίσεις ἔχων A.V.592.
αὐτὸς ἐβιάζετο κατὰ στόμα πρὸς τὴν ἀνάβασιν.
11 Τῶν δὲ Λιβύων καταπλαγέντων τὴν ἐξ ἀμφοῖν ἔφο-
δον, καὶ λιπόντων τοὺς τόπους, ἅμα τῆς ἀναβά-
σεως ἐγένετο κύριος, καὶ τῆς ὑποκειμένης Τετραπυρ- Tetrapyrgia.
γίας, ἐν ᾗ συνέβαινε πλῆθος ἄφθονον ὕδατος ὑπάρ-
12 χειν. ὅθεν ἀφορμήσας, ἑβδομαῖος ἧκε διὰ τῆς ἐρή-
13 μου. Παραπλεόντων δ' αὐτῷ καὶ τῶν ἐπὶ Μοχυ-
ρίνου, συνέβαινε τοὺς Κυρηναίους στρατοπεδεύειν,
ὄντας εἰς ὀκτακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ περὶ πεντακο-
14 σίους. Οἱ γὰρ Κυρηναῖοι, πεῖραν εἰληφότες τῆς τοῦ Vincitur
Πτολεμαίου προαιρέσεως ἐκ τῶν κατὰ τὴν Ἀλεξάν- a Cyrenæis Ptolemæus.
δρειαν πεπραγμένων· καὶ θεωροῦντες οὐ βασιλικὴν,
ἀλλὰ τυραννικὴν οὖσαν τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ τὴν
15 ὅλην αἵρεσιν· οὐχ οἷοί τ' ἦσαν ἐθελοντὴν σφᾶς αὐ-
τοὺς ὑποτάττειν, ἀλλὰ πᾶν ὑπομένειν ἐτόλμων, ἀν-
τεχό-

13. ἐπὶ Μοχυρίνου. περὶ Μοχυρῖνον *ſuſpicatus ſum cum Reiskio.* Oppidi *nomen putaverat Caſaub.*

proviſo invadant: ipſe cum altera parte exercitus a fronte eos adgreſſus, ſuperare montem conabatur. *Libyes* metu perculſi, quod utrimque peti ſe viderent, ſtationes deſerunt. Ita rex non libere tantum adſcenſu potitur; ſed etiam ſubjectam *Tetrapyrgiam*, ubi magna erat aquæ copia, in poteſtatem redigit. Tum inde pergens, ſeptimis caſtris ſolitudinem eſt emenſus. Quo tempore etiam navibus ad eum advenerunt ii, qui cum *Mochyrino* erant. *Cyrenæi* autem, poſitis caſtris, in armis erant, pedites ad octo millia, equites ad quingentos. Etenim ex iis, quæ Alexandriæ geſſerat Ptolemæus hic, animadverſa ejus voluntate, quum cernerent, nihil regii in ejus animo atque adminiſtratione ineſſe, ſed tyrannice omnia ab eo adminiſtrari; ut ſua ſponte ſe illi ſubjicerent, inducere in animum Cyrenæi non poterant: quin potius perpeti omnia ſuſtinebant, non dimittentes ſpem

in

Ol. 154. 2. A. V. 592.

τεχόμενοι τῆς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἐλπίδος. Διὸ 16
καὶ τότε, συνεγγίσαντος αὐτοῦ, ἐξαυτῆς παρετάξαντο· καὶ τέλος ἡττήθη.

XXVII. Legati Romani re infecta redeunt.

XXVII. Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἦλθε καὶ Γνάϊος ὁ Μερόλας ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας, διασαφῶν τῷ βασιλεῖ, διότι εἰς οὐδὲν τῶν ἀξιουμένων προσελήλυθεν ὁ ἀδελφὸς, ἀλλὰ φησὶ, δεῖν μένειν ἐπὶ τοῖς ἐξ ἀρχῆς διομολογουμένοις. Ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦτα διακούσας, 2
εὐθέως προχειρισάμενος Κομανὸν καὶ Πτολεμαῖον τοὺς ἀδελφοὺς, ἐξαπέστελλε πρεσβευτὰς εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ τοῦ Γναΐου, διασαφήσοντας τῇ συγκλήτῳ περὶ τῆς τ᾽ ἀδελφοῦ πλεονεξίας καὶ καταφρονήσεως. Ἀπέλυσε δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ 3
τοὺς περὶ Τίτον ἀπράκτους ὁ πρεσβύτερος Πτολεμαῖος. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ Κυ- 4
ρήνην ἐπὶ τούτων ἦν.

Comanus & Ptolemæus fratres.

16. καὶ τέλος ἡττήθη. *Narratio contracta ab Epitomatore.*
XXVII. 3. Ἀπέλυσε *dedit Bav.* ἀπέλυσαν *edd. ex Vrsini (ut videtur) ingenio.* Ibid. ὁ πρεσβύτερος Πτολεμαῖος *ex Reiskii conject. scripsi. Vulgo* οἱ πρεσβευταὶ πορευόμενοι.

in libertatem sese vindicandi. Tunc igitur illo adpropinquante, aciem eduxerunt: ac tandem etiam victus est Ptolemæus.

(*Legatio CXVI.*)

27. Circa id tempus & *Cn. Merula* venit Alexandria, nunciavitque regi, *nihil eorum, quæ a fratre ejus fuerant postulata, potuisse impetrari; quod diceret, pactis esse standum, quæ facta essent ab initio.* His auditis, rex *Comanum & Ptolemæum* fratres Romam legatos proficisci jubet cum Cnæo Merula, qui de iniquitate fratris & contemtu erga populum Romanum cum senatu agerent. Eodemque tempore *Titum* etiam *Torquatum* infecta re dimisit *senior Ptolemæus.* Atque hic tum erat ALEXANDRINARVM & CYRENAICARVM RERVM status.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

RES GESTAE ANNO VRBIS DXCIII.

(I.) IN ITALIA.

Senatus Rom. PTOLEMAEO *Philometori amicitiam renunciat.*

Ol. 154. 3. A. V. 593.

I. Legati Ptolemæorum Romæ.

Κατὰ τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς ἧκον παρὰ τοῦ νεωτέρου Πτολεμαίου πρέσβεις οἱ περὶ τὸν Κομανὸν, καὶ παρὰ τοῦ πρεσβυτέρου παραπλησίως οἱ περὶ τὸν Μένυλλον τὸν Ἀλαβανδέα. ὧν εἰσελθόντων εἰς τὴν σύγκλητον, καὶ πολλῶν λόγων γιγνομένων καὶ φιλαπεχθῶν κατὰ πρόσωπον εἰς ἀλλήλους, καὶ τῶν περὶ

Cap. I. 1 & 3. Μένυλλον. *Rursus* Μενίθυλλον *edd. invitis msstis.*

LIBRI TRICESIMI SECVNDI HISTORIARVM POLYBII RELIQVIAE.

I.

(I.) *Legatio CXVII.*

1. Per illa tempora, de quibus loquimur, venit a *Ptolemæo juniore* missa legatio, cujus princeps *Comanus*; & a majore item fratre alia, cujus caput *Menyllus* Alabandensis. Postquam legati in senatum sunt ingressi, longa inter ipsos altercatione habita, quum alter alteri os convicio verberasset, atque T. Torquatus

Ol. 154. 3. περὶ Τῖτον καὶ Γνάϊον ἀπομαρτυρούντων καὶ συνε-
Decretum senatus. πισχυόντων τῷ νεωτέρῳ μετὰ πολλῆς σπουδῆς· ἔδο- 3
ξε τῇ συγκλήτῳ, τοὺς περὶ Μένυλλον ἐν πένθ' ἡμέ-
ραις ἀποτρέχειν ἐκ τῆς Ῥώμης, καὶ τὴν συμμαχίαν
ἀναιρεῖν τὴν πρὸς τὸν πρεσβύτερον· πρὸς δὲ τὸν
νεώτερον πέμψαι πρεσβευτὰς, τοὺς διασαφήσοντας
P. Apustius C. Lentulus legati. τὰ δεδογμένα τῇ συγκλήτῳ. Καὶ κατεστάθησαν 4
Πόπλιος Ἀπούστιος καὶ Γάϊος Λέντλος, οἳ καὶ
πλεύσαντες ἐξαυτῆς εἰς τὴν Κυρήνην, ἀνήγγειλαν
τῷ Πτολεμαίῳ τὰ δεδογμένα μετὰ πολλῆς σπουδῆς.
Ὁ δὲ Πτολεμαῖος ἐπαρθεὶς, εὐθέως ἐξενολόγει, καὶ 5
ταῖς ἐπιβολαῖς ὅλος καὶ πᾶς ἦν περὶ τὴν Κύπρον.
Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐν τούτοις ἦν. 6

(II.) IN AFRICA.

MASSANISSA, *contendens cum Carthaginienſibus, juvatur a Romanis.*

❊ ❊ ❊

II. Lis de Emporiis, circa Syrtin. Κατὰ τὴν Λιβύην Μασσανάσσης, θεωρῶν τὸ πλῆθος τῶν πόλεων τῶν περὶ τὴν μικρὰν Σύρτιν ἐκτι-

tus & Cn. Merula ſuo teſtimonio & favore omni ac ſtudio cauſſam junioris ſublevaſſent; decrevit ſenatus, ut *intra dies quinque Menyllus urbe excederet, & ut fœdus, quod cum majore natu Ptolemæo fuerat, tolleretur.* Legatos præterea decrevit ad juniorem mittendos, qui hoc patrum decretum illi adſerrent. Legati lecti ſunt *P. Apuſtius* & *C. Lentulus,* qui extemplo Cyrenam profecti, nuncium eorum, quæ geſta fuerant, magna diligentia ad regem pertulerunt. Ille confeſtim, nova ſpe inflatus, milites conducere, & animum atque mentem omnem ad conſilia de *Cypro* occupanda transferre. Hæc tum in ITALIA ſunt geſta.

(II.) *Legatio CXVIII.*

❊ ❊ ❊

2. In AFRICA, rex *Maſſaniſſa,* quum animadvertiſſet, quam multæ urbes circa *minorem*

ἐκτισμένων, καὶ τὸ κάλλος τῆς χώρας, ἣν καλοῦσιν A.V. 593.
Ἐμπόρια, καὶ πάλαι τὸ πλῆθος τῶν προσόδων τῶν
2 γιγνομένων ἐν τούτοις τοῖς τόποις ὀφθαλμιῶν· ἐπε-
βάλετο καταπειράζειν τῶν Καρχηδονίων, οὐ πολλοῖς
3 ἀνώτερον χρόνοις τῶν λεγομένων καιρῶν. Τῆς μὲν
οὖν χώρας ταχέως ἐγενήθη κύριος, ἅτε τῶν ὑπαί-
θρων κρατῶν, διὰ τὸ τοὺς Καρχηδονίους ἀεὶ μὲν
ἀλλοτρίους ὑπάρχειν τῆς ἐν τῇ γῇ χρείας, τότε δὲ
καὶ τελέως ἐκτεθηλύνθαι, διὰ τὴν πολυχρόνιον εἰρή-
4 νην. τῶν δὲ πόλεων οὐκ ἠδυνήθη γενέσθαι κύριος, διὰ
τὸ τοὺς Καρχηδονίους ἐπιμελῶς τηρεῖν αὐτάς.
5 Ἀμφοτέρων δὲ ποιουμένων τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ τὴν
σύγκλητον ὑπὲρ τῶν ἀμφισβητουμένων, καὶ πρεσ-
βευτῶν πολλάκις ἐληλυθότων διὰ ταῦτα παρ' ἑκα-
6 τέρων· αἰεὶ συνέβαινε, τοὺς Καρχηδονίους ἐλαττοῦ-
σθαι παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, οὐ τῷ δικαίῳ, ἀλλὰ τῷ

Romanorum judicium iniquum.

II. 1. πάλαι τὸ πλῆθος. πάλαι περὶ τὸ πλῆθος *utique malim cum Gron. & Reisk.* 3. ἐκτεθηλύνθαι *correxi cum Reisk. Vulgo* ἐκτεθηλάνθαι.

norem Syrtim eſſent conditæ, quæ illius regionis bonitas, quam vocant *Emporia;* jam olim cupiditatis oculis ad eos reditus adjectis, qui uberrimi inde proveniebant, tandem circa illa tempora, de quibus nunc loquimur, *Carthaginienſium* patientiam tentare inſtituit. Et agrum quidem facile illi fuit occupare, omnium quæ in aperto erant locorum potenti; quod Carthaginienſes, & aliâs ad gerendum terra bellum haud ſatis inſtructi, tum vero propter longam pacem penitus etiam effœminati erant. Vrbes vero capere *Maſſaniſſa* non potuit, Carthaginienſibus illas diligenter cuſtodientibus. Quum autem ambo controverſias ſuas ad ſenatum referrent, & multæ propterea ab utriſque miſſæ legationes Romam veniſſent; ſemper judicio Romanorum cauſſa Carthaginienſium erat deterior, non quia jure deficerentur,

Ol. 154. 3. πεπεῖσθαι τοὺς κρίνοντας, συμφέρειν σφίσι τὴν τοιαύτην γνώμην. Ἐπεὶ τοῖς χρόνοις οὐ πολλοῖς ἀνώ- 7
Aphtheratus. τερον αὐτὸς ὁ Μασσανάσσης, διώκων τὸν Ἀφθήρατον ἀποστάτην μετὰ στρατοπέδου, δίοδον ᾐτήσατο τοὺς Καρχηδονίους διὰ ταύτης τῆς χώρας· οἱ δὲ οὐχ ὑπήκουσαν, ὡς οὐδὲν αὐτῷ προσηκούσης. Οὐ μὴν, 8
ἀλλὰ τέλος εἰς τοῦτο συνεκλείσθησαν οἱ Καρχηδόνιοι διὰ τῶν ἀποφάσεων, διὰ τοὺς νῦν λεγομένους καιρούς, ὥστε μὴ μόνον τὰς πόλεις καὶ τὴν χώραν ἀποβαλεῖν, ἀλλὰ καὶ πεντακόσια τάλαντα προσθεῖναι τῆς καρπίας τῶν χρόνων, ἐξ οὗ συνέβη γενέσθαι τὴν ἀμφισβήτησιν.

Emporia amittunt Pœni.

(III.) IN ASIA.

Legationes Romam mittunt Reges.

III. Prusias & Eumenes. Κατὰ τὴν Ἀσίαν, Προυσίας μὲν ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ῥώμην πρεσβευτὰς μετὰ Γαλατῶν, τοὺς κατηγορή-

8. καρπίας. ἐπικαρπίας *conjecerant Vrsin. & Reisk.* Ibid. τῶν χρόνων. τῶν χώρων *vel* χωρίων *malim cum Reisk.*

rentur, sed quia e re sua judices esse existimabant, ut sic judicarent. Nam annis quidem haud multis ante hoc tempus ipse *Massanissa*, Aphtheratum, qui ab ipso defecerat, cum exercitu persequens, a Carthaginiensibus petierat, ut sibi per hunc ipsum agrum liceret transire; atque illi, ceu nihil agro isto ad Massanissam pertinente, recusarunt. Verumtamen per Romanorum responsa, propter temporum rationem quam diximus, eo tandem redacti sunt Carthaginienses, ut non solum agri & urbium illarum jacturam facerent; sed hoc amplius talenta quingenta, fructuum nomine, quos a principio controversiæ perceperant, pendere cogerentur.

(III.) *Legatio CXIX. (& CXX.)*

3. Quod ad RES adtinet ASIATICAS, *Prusias* rex legationem communem cum Gallogræcis Romam misit, qui

2 γορήσοντας Εὐμένους· οὗτος δὲ πάλιν τὸν ἀδελφὸν Ἄτlαλον, ἀπολογησόμενον πρὸς τὰς διαβολάς. A.V. 593.
3 Ἀριαράθης δὲ τῇ Ῥώμῃ στέφανον ἐξαποστείλας ἀπὸ χρυσῶν μυρίων, ἔπεμψε καὶ πρεσβευτὰς, τοὺς διασαφήσοντας τῇ συγκλήτῳ τὴν πρὸς τὸν Τιβέριον ἀπάντησιν αὐτοῦ, καὶ καθόλου παρακαλέσοντας διασαφεῖν ὑπὲρ ὧν ἂν δέωνται, διότι πᾶν ποιήσειν ἕτοιμός ἐστι Ῥωμαίοις τὸ παραγγελλόμενον. Ariarathes.

IV. Demetrius a Romanis Rex adpellatur.

Τοῦ Μηνοχάρους παραγενηθέντος εἰς τὴν Ἀντιόχειαν πρὸς Δημήτριον, καὶ διασαφήσαντος τῷ βασιλεῖ τὴν γεγενημένην ἔντευξιν αὐτῷ πρὸς τοὺς
2 περὶ Τιβέριον ἐν τῇ Καππαδοκίᾳ· νομίσας ὁ βασιλεὺς, ἀναγκαιότατον εἶναι τῶν παρόντων, τὸ τοὺς προειρημένους ἄνδρας ἐξομιλῆσαι, καθόσον οἷός τ᾽ ἦν·
3 πάντα τἄλλα πάρεργα ποιησάμενος, διεπέμπετο πρὸς τούτους, τὸ μὲν πρῶτον εἰς Παμφυλίαν, μετὰ δὲ

III. 3. τῇ Ῥώμῃ. *Vulgo* τῇ τε *edd. cum msstis. Delevi copulam.* Ibid. *Vulgo* τήν τε πρὸς τὸν Τιβ. *Rursus delevi copulam, quae post* διασαφήσοντας *locum tueri potuisset.*

qui de Eumene quererentur; *Eumenes* viciſſim fratrem *Attalum*, qui ſuam cauſſam ageret. *Ariarathes* vero Romæ coronam miſit aureorum decies mille, & ſimul legatos, qui ſenatui ſignificarent, quo modo *Tiberium* excepiſſet; & paratum ipſum eſſe, quidquid imperarent Romani, mandatis eorum obtemperare.

(*Legatio CXX.*)

4. Poſtquam *Menochares* ad *Demetrium* Antiochiam veniſſet, & ſermones regi expoſuiſſet, quos in Cappadocia cum *Tiberio* ejusque collegis habuerat; exiſtimans rex, ſupra omnia neceſſarium ſuis rebus eſſe in præſentia, ut prædictos viros omnibus modis ſibi adjungeret & placaret; poſthabitis aliis omnibus rebus, ad eos miſit primum in Pamphyliam, deinde

Ol. 154. 3. A.V. 593.

Tib. Gracchus favet Demetrio.

Isocrates criticus.

δὲ ταῦτα πάλιν εἰς Ῥόδον, πάντα ποιήσειν Ῥωμαίοις
ἀναδεχόμενος· ἕως ἐξειργάσατο, βασιλεὺς ὑπ' αὐ-
τῶν προσαγορευθῆναι. Καὶ γὰρ ἦν ὁ Τιβέριος εὔ- 4
νους αὐτῷ διαφερόντως· διὸ καὶ μεγάλα συνεβάλλε-
το πρὸς τὸ καθικέσθαι καὶ κτήσασθαι τὰ κατὰ τὴν
ἀρχὴν αὐτῷ. Ὁ δὲ Δημήτριος, τυχὼν τῆς προει- 5
ρημένης ἀφορμῆς, εὐθέως εἰς τὴν Ῥώμην ἔπεμπε
πρεσβευτὰς, στέφανόν τε κομίζοντας, καὶ τὸν αὐ-
τόχειρα τοῦ Γναΐου γεγονότα, καὶ σὺν τούτοις τὸν
κριτικὸν Ἰσοκράτην.

II.

RES ANNI VRBIS DXCIV.

(I.) *Legationes Ariarathis, & Attali.*

Ol. 154. 4. A.V. 594.

V. Ariarathis legatio.

✣ ✣ ✣

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἧκον παρὰ Ἀριαράθου
πρέσβεις, στέφανόν τε κομίζοντες ἀπὸ μυρίων χρυ-
σῶν, καὶ διασαφοῦντες τὴν τοῦ βασιλέως προαίρε-
σιν, ἣν ἔχει πρὸς τὰ Ῥωμαίων πράγματα· καὶ τού- 2
των

de iterum Rhodum, *quidvis facturum se in gratiam Romanorum* promittens; ad extremumque perfecit, ut *Rex* a Romanis salutaretur. Tiberius enim, qui ex animo illi cupiebat, plurimum illum adjuvit ad impetrandum, quod cupiebat, & ad jus regni ei conciliandum. Demetrius igitur, illam occasionem nactus quam diximus, legatos extemplo Romam misit, qui coronam adferrent, & illum, cujus manu Cnæus fuerat occisus, Romanis adducerent, simulque *Isocraten* criticum.

II.

(I.) *Legatio CXXI.*

✣ ✣ ✣

5. Per id tempus venerunt *Ariarathis legati*, coronam aureorum decies mille adferentes, ac voluntatem egregiam regis erga populum Romanum declarantes: cujus

των μάρτυρας ἐπέμποντο τοὺς περὶ τὸν Τιβέριον. A.V.594.
3 Ὧν ἀνθομολογησαμένων, ἡ σύγκλητος τὸν στέφανον
ἀπεδέξατο μετὰ μεγάλης χάριτος, καὶ τὰ μέγι-
στα τῶν παρ᾽ αὐτῇ νομιζομένων δώρων ἀνταπέστει-
λε, τόν τε σκηπίωνα καὶ τὸν ἐλεφάντινον δίφρον.
4 Τούτους μὲν ἐξαυτῆς ἔτι πρὸ τοῦ χειμῶνος ἀπέλυ-
5 σεν ἡ σύγκλητος. Μετὰ δὲ τούτους Ἀττάλου πα- Attalus Romam venit.
ραγενηθέντος, ἤδη τῶν ὑπάτων τὰς ἀρχὰς εἰληφό-
των· καὶ τῶν Γαλατῶν αὐτοῦ κατηγορησάντων, οὓς
ἀπέσταλκε Προυσίας, καὶ πλειόνων ἑτέρων ἀπὸ τῆς
6 Ἀσίας· διακούσασα πάντων ἡ σύγκλητος, οὐ μόνον
ἀπέλυσε τῶν διαβολῶν τὸν Ἄτταλον, ἀλλὰ καὶ
προσαυξήσασα τοῖς φιλανθρώποις ἐξαπέστειλε.
7 Καθ᾽ ὅσον γὰρ ἀπηλλοτρίωτο τοῦ βασιλέως, καὶ
διεφέρετο πρὸς τὸν Εὐμένη, κατὰ τοσοῦτον ἐφιλο-
ποιεῖτο καὶ συνηῦξε τὸν Ἄτταλον.

V. 2. *ἐπέμποντο ut suspectum verbum notavit Casaub.* ἐποιοῦντο *suspicari licet cum Gron. & Reisk.* 4. ἔτι πρὸ τοῦ χειμῶνος. *An* ante exitum hiemis? *An* ἔτι τοῦ χειμῶνος, *deleta præpositione?* 7. ἐφιλοποιεῖτο *restitui ex Bav.* ἐφιλοπονεῖτο *cod. Vrs. unde* ἐφιλοφρονεῖτο *fecit Vrsinus.* Ibid. συνηῦξε *correxi cum Reisk. Vulgo* συνηύξετο.

jus rei testem citabant ipsum *Tiberium* & reliquos legatos. Quorum ubi consentiens illorum orationi testimonium est auditum; patres coronam magni beneficii loco acceperunt, & vicissim, quæ plurimi apud Romanos æstimari solent dona, scipionem sellamque eburneam illi miserunt. Atque hos quidem legatos senatus absque mora ante hiemem dimisit. Post istos venit *Attalus*, postquam novi jam consules inivissent. Hic a Gallogræcis accusatus, quos miserat *Prusias*, itemque ab aliis qui aderant ex Asia, a senatu, postquam omnes auditi sunt, non solum liberatus est a criminationibus; sed etiam honore auctus, & summa humanitate exceptus est ac dimissus. Quantum enim erant alienati patrum animi a rege Eumene, quem oderant; tantum benevolentiæ erga Attalum præ se ferebant, & studii amplificandæ ejus dignitatis.

Ol. 154. 4. (II.) *Legatio* DEMETRII, *tradens Senatui interfectorem Cn. Octavii & Isocratem Grammaticum.*

VI. Coronam accipit senatus, viros adductos non accipit. Isocrates Grammaticus.

Ἧκον καὶ παρὰ τοῦ Δημητρίου τοῦ βασιλέως
πρέσβεις, οἱ περὶ τὸν Μηνόχαριν, στέφανον ἀπὸ
μυρίων χρυσῶν τῇ Ῥώμῃ κομίζοντες, ἅμα δὲ καὶ τὸν
προσενέγκαντα τῷ Γναΐῳ τὰς χεῖρας ἄγοντες.
Ἡ δὲ σύγκλητος ἐπὶ πολὺν μὲν χρόνον διηπόρησε 2
περὶ τούτων, πῶς δεῖ χρήσασθαι τοῖς πράγμασιν.
ὅμως δὲ προσεδέξατο καὶ τοὺς πρεσβευτὰς καὶ τὸν 3
στέφανον· τούς γε μὴν ἀγομένους ἀνθρώπους οὐ
προσεδέξατο. καίτοι γε Δημήτριος οὐ μόνον τὸν Λε- 4
πτίνην ἀπέστειλε, τὸν αὐτόχειρα τοῦ Γναΐου γενό-
μενον· ἀλλὰ καὶ τὸν Ἰσοκράτην. Οὗτος δὲ ἦν μὲν 5
γραμματικὸς, τῶν τὰς ἀκροάσεις ποιουμένων· φύ-
σει δὲ ὢν λάλος καὶ πέρπερος καὶ κατακορὴς, προσέ-
κοπτε μὲν καὶ τοῖς Ἕλλησιν, ἅτε καὶ τῶν περὶ τὸν
Ἀλκαῖον ἐν ταῖς συγκρίσεσιν ἐπιδεξίως σκωπτόντων
αὐτὸν,

VI. 5. συγκρίσεσιν. συγχωρήσεσιν *suspic. Reisk.*

(II.) *Legatio* CXXII.

6. Quum & *Demetrii* regis *legati*, Menochares aliique, venissent, coronam aureorum decies mille Romæ adferentes, simulque adducentes eum qui Cn. Octavio manus intulerat; perdiu dubitatum est a patribus, quid esset opus facto. Ad extremum tamen & legatos suscepit senatus, & coronam accepit: homines vero, qui fuerant adducti, rejecit; etsi missus a Demetrio fuerat non solum *Leptines*, qui Cnæi cædem manu propria patraverat; verum etiam *Isocrates*. Hic erat *grammaticus*, ex eorum numero, qui recitationes publicas habere solent; homo natura loquax, putidus ostentator, odiosus, & ipsis quoque Græcis exosus, ut quem etiam *Alcæus* in commissionibus urbanitate dictorum lacessere atque irri-

ἑαυτὸν, καὶ διαχλευαζόντων. Παραγενόμενος δὲ εἰς A.V.594.
τὴν Συρίαν, καὶ καταφρονήσας τῶν ἀνθρώπων, οὐκ
ἠρκεῖτο περὶ τῶν ἰδίων ἐπιτηδευμάτων ποιούμενος
7 τοὺς λόγους· ἀλλὰ καὶ πραγματικὰς ἀποφάσεις
ἐξέβαλε, φάσκων, δίκαια πεπονθέναι τὸν Γνάϊον,
δεῖν δὲ καὶ τοὺς ἄλλους πρεσβευτὰς ἀπολωλέναι,
πρὸς τὸ μηδὲ τὸν ἀγγελοῦντα καταλειφθῆναι τοῖς
Ῥωμαίοις τὸ γεγονὸς, ἵνα παύσωνται τῶν ὑπερηφάνων ἐπιταγμάτων καὶ τῆς ἀναιδοῦς ἐξουσίας. Τοιαῦτα μὲν οὖν ῥιψολογῶν ἐνέπεσεν εἰς τὴν προειρημένην ἀτυχίαν.

Ἐγένετο δέ τι περὶ τοὺς προειρημένους ἄξιον VII. Leptines fanaticus.
2 μνήμης. Ὁ μὲν γὰρ Λεπτίνης, μετὰ τὸ προσενέγκαι Γναΐῳ τὰς χεῖρας, εὐθέως ἐν τῇ Λαοδικείᾳ περιῄει, φανερῶς φάσκων, δίκαια πεποιηκέναι τὸν Γνάϊον, καὶ μετὰ τῆς τῶν θεῶν γνώμης ταῦτα πε-

7. πεπονθέναι correxit Vrſ. πεποιηκέναι mssti.
VII. 2. πεποιηκέναι h. l. reſtitui ex msstis. πεπονθέναι rurſus edd.
Ibid. *Verba* τὸν Γνάϊον *abſunt a Bav. non male.*

irridere fuerit ſolitus. Iſte quum in Syriam veniſſet, ingenia Syrorum habens deſpectui, non continens ſe intra profeſſionis fines, etiam de publicis rebus verba facere & ſententiam pronunciare ſuam cœpit, dicens, *jure occiſum fuiſſe Cnæum: quin ceteros quoque populi Romani legatos eſſe jugulandos, ut ne unus quidem relinqueretur ſuperſtes, qui cladis nuncium Romam adferret, ut deſinant tandem ſuperbe adeo imperare aliis, & hanc impudentem dominandi licentiam uſurpare.* Et ille quidem, hujusmodi verba funditans, hoc ipſe ſibi infortunium arceſſivit.

7. Eſt autem cumprimis memorabile, quod utrique horum virorum accidit. Nam *Leptines* poſt patratam Cnæi cædem extemplo Laodiceæ verſatus eſt in publico, auditaque eſt illius vox, *pro merito ſe egiſſe cum Cnæo, & ex Deorum ſententia id feciſſe.*

Ol. 154. 4. πραχέναι. Τοῦ δὲ Δημητρίου παραλαβόντος τὰ 3
πράγματα, προσεπορεύετο τῷ βασιλεῖ, παρακαλῶν αὐτὸν, μὴ δεδιέναι τὸν Γναΐου φόνον, μηδὲ βουλεύεσθαι μηδὲν δυσχερὲς κατὰ τῶν Λαοδικέων· αὐ- 4
τὸς γὰρ εἰς τὴν Ῥώμην πορεύσεσθαι, καὶ διδάξειν τὴν σύγκλητον, ὅτι μετὰ τῆς τῶν θεῶν γνώμης ταῦτα πεποίηκεν. Καὶ πέρας, διὰ τὴν ἑτοιμότητα 5
καὶ προθυμίαν, οὗτος μὲν ἄνευ δεσμῶν ἤχθη καὶ φυλακῆς. Ὁ δὲ Ἰσοκράτης, ἐμπεσὼν εἰς τὴν αἰτίαν, 6
ὁλοσχερῶς παρεξέστη τῇ διανοίᾳ. τοῦ δὲ κλοιοῦ αὐτῷ περὶ τὸν τράχηλον περιτεθέντος, καὶ τῆς ἁλύσεως, σπανίως μὲν καὶ τὴν τροφὴν προσίετο, τῆς δὲ τοῦ σώματος θεραπείας εἰς τέλος ἀπέστη. Δι' ὃ 7
καὶ παρεγένετο εἰς τὴν Ῥώμην θέαμα θαυμάσιον, εἰς ὃν ἀποβλέψας ἄν τις ὁμολογήσειε, διότι καὶ κατὰ σῶμα καὶ κατὰ ψυχὴν οὐδέν ἐστιν ἀνθρώπου φοβερώτερον, ὅταν ἅπαξ ἀποθηριωθῇ. ἥ τε γὰρ ὄψις 8
ἐκτόπως ἦν αὐτοῦ φοβερὰ καὶ θηριώδης, ὡς ἀνθρώ-

που

Iſocrates, horridum Romæ ſpectaculum.

ciſſe. Deinde, poſtquam Demetrius regnum ſuſcepit, adire regem Leptines, orare, *ne cæde Cnæi moveretur, neve propterea in Laodicenſes gravius quidquam iret conſultum: ipſum enim ſe Romam profecturum, & ſenatui probaturum, diis volentibus id a ſe admiſſum.* Denique, quia ſponte ſua atque alacris ibat, ſine vinculis & cuſtodibus Romam hic ductus eſt. *Iſocrates* contra, ſimul ac nomen ejus fuit delatum, mente prorſus alienatus eſt. Vbi vero etiam collum ſibi boja circumdari vidit, & vincula admoveri; cibum raro ſumere, corporis cultum penitus aſpernari. Itaque Romam ut venit, mirum hominibus ſpectaculum præbuit, ut, qui illud conſideraverit, cogatur fateri, *& corpore & animo maxime omnium formidabile animal eſſe hominem, quando ſemel efferatus fuerit.* Nam & adſpectus illius ſupra modum terribilis atque efferatus erat, ut hominis, qui

per

που πλεῖον ἐνιαυτοῦ μὴ τὸν ῥύπον, μὴ τοὺς ὄνυχας, A.V. 594.
9 μὴ τὰς τρίχας ἀφῃρημένου· τά τε κατὰ τὴν διά-
νοιαν ἐκ τῆς τῶν ὀμμάτων ἐμφάσεως καὶ κινήσεως
τοιαύτην ἐποιεῖτο τὴν φαντασίαν, ὥστε τὸν θεασά-
μενον πρὸς πᾶν ζῷον ἑτοιμότερον ἂν προσελθεῖν, ἢ
10 πρὸς ἐκεῖνον. Ὁ δὲ Λεπτίνης μένων ἐπὶ τῆς ἐξ ἀρ- Spes non fefellit Leptinen.
χῆς προαιρέσεως, εἴς τε τὴν σύγκλητον ἕτοιμος ἦν
εἰσπορεύεσθαι, πρός τε τοὺς ἐντυγχάνοντας ἁπλῶς
ἀνθωμολογεῖτο περὶ τῆς πράξεως, καὶ προσδιωρίζε-
το, μηδὲν αὐτῷ δυσχερὲς ἀπαντήσειν ὑπὸ Ῥωμαίων·
11 καὶ τέλος εὐστόχησε τῆς ἐλπίδος. Ἡ γὰρ σύγκλη-
τος, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὑπολαβοῦσα, διότι δόξει τοῖς
πολλοῖς, ἔχειν τοῦ φόνου δίκην, ἐὰν τοὺς αἰτίους
παραλαβοῦσα τιμωρήσηται, τούτους μὲν οὐ προσε-
12 δέξατο, * μικροῦ δεῖν· ἐτήρει δὲ τὴν αἰτίαν ἀκέ-
ραιον, ὥστ' ἔχειν ἐξουσίαν, ὅτε βουληθείη, χρήσα-
13 σθαι τοῖς ἐγκλήμασι. Διὸ καὶ τὴν ἀπόκρισιν ἔδωκε
τοιαύ-

11. *παραλαβοῦσα debetur Vrsino. παραλαβόντα mssti.* Ibid. *Verba μικροῦ δεῖν* (parum abest) *asterisco notavit Casaub.*

per annuum spatium & eo amplius neque sordes, neque ungues, neque pilos purgasset: animi vero habitum oculorum species ac motus eum esse arguebant, ut, qui adspexisset, nullius feræ occursum æque refugeret, atque illius. *Leptines* contra, sibi semper constans, in senatum venire paratus erat, & quum cædem a se patratam apud omnes, quibuscum loquebatur, fateretur, illud constanter adfirmabat, *nihil sibi Romanos esse nocituros.* Quæ spes tandem eum non fefellit. Nam senatus, quod judicaret, ut equidem existimo, vulgo omnibus visum iri se debitas pro cæde pœnas exegisse, si traditos sibi ejus necis auctores supplicio adfecisset; hos quidem suscipere noluit, *. Sed integra omnia sibi servavit, ut, quandocumque vellet, vindicandi criminis potestatem haberet. Idcirco etiam hujusmodi *responsum*

Ol.154.4. Responsum senatus.

τοιαύτην τῷ Δημητρίῳ, διότι τεύξεται τῶν φιλανθρώπων, ἐὰν τὸ ἱκανὸν ποιῇ τῇ συγκλήτῳ κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐξουσίαν.

✻

Legatio Achæorum, liberratem petens exsulum.

Ἧκον δὲ καὶ παρὰ τῶν Ἀχαιῶν πρέσβεις οἱ περὶ 14
Ξένωνα καὶ Τηλεκλῆν, ὑπὲρ τῶν κατῃτιαμένων, καὶ
μάλιστα τοῦ Πολυβίου καὶ τοῦ Στρατίου χάριν.
τοὺς μὲν γὰρ πλείστους σχεδὸν ἅπαντας ὁ χρόνος 15
ἤδη καταναλώκει, τούς γε δὴ καὶ μνήμης ἀξίους.
Παρῆσαν δ' οἱ πρέσβεις, ἐντολὰς ἔχοντες ἁπλῶς 16
ἀξιωματικὰς, χάριν τοῦ πρὸς μηδὲν ἀντιφιλονει-
κεῖν τῇ συγκλήτῳ. Εἰσπορευθέντων δὲ καὶ ποιησα- 17
μένων τοὺς ἁρμόζοντας λόγους, οὐδ' ὧς οὐδὲν ἠνύσθη·
τὸ δ' ἐναντίον ἔδοξε τῇ συγκλήτῳ, μένειν ἐπὶ τῶν
ὑποκειμένων.

(III.) L.

sponsum Demetrio dedit, *senatum suam illi benevolentiam impertiturum, si idonea ratione caverit, se in ipsius potestate futurum, sicut fuisset olim.*

(*Eadem Ecloga CXXII.*)

✻

Venerunt autem & *Achæorum legati*, Xeno & Telecles, ut impositas exsulibus criminationes diluerent; & *pro Polybio* maxime & *Stratio* deprecarentur. Nam ceterorum plurimos & præcipuos quosque longa dies jam absumserat. Venerant autem hi legati, nudas preces pro mandatis adferentes, ne ulla in re voluntati aut judicio senatus viderentur sese velle opponere. Sed quum in curiam essent ingressi, & convenientem proposito suo orationem habuissent; ne sic quidem quidquam impetrarunt: nam contra decrevit senatus, *nihil esse movendum.*

(III.) *Ex-*

(III.) L. AEMILII *obitus.* A.V.594.
SCIPIONIS *Aemiliani juvenilis ætas.*

Τὸ μέγιστον καὶ κάλλιστον σημεῖον τῆς Λευκίου VIII. Aemilii Pauli abstinentia.
Αἰμιλίου προαιρέσεως, μεταλλάξαντος τὸν βίον ἐγέ-
2 νετο πᾶσιν ἔκδηλον. Οἷος γὰρ ὁ τρόπος ζῶντος αὐ-
τοῦ ἐδοξάζετο, τοιοῦτος εὑρέθη ὁ βίος μεταλλάξαν-
τος· ὃ μέγιστον εἴποι τις ἂν ὑπάρχειν τεκμήριον
3 ἀρετῆς. Ὁ γὰρ πλεῖστον μὲν τῶν κατ᾽ αὐτὸν ἐξ
Ἰβηρίας χρυσὸν εἰς τὴν Ῥώμην μετενηνοχὼς, μεγί-
στων δὲ θησαυρῶν κύριος γενόμενος ἐν Μακεδονίᾳ,
πλείστης δὲ περὶ τὰ προειρημένα τετευχὼς ἐξου-
4 σίας· τοσοῦτον ἀπέλιπε τὸν ἴδιον βίον, ὥστε μὴ δύ-
νασθαι τὴν φέρνην τῇ γυναικὶ διαλῦσαι πᾶσαν ἐκ τῶν
ἐπίπλων, εἰ μὴ τῶν ἐγγείων τινὰς προσαπέδοντο κτή-
σεων. ὑπὲρ ὧν ἡμεῖς τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς πρὸ τού-
5 των εἰρήκαμεν. Ἐξ ὧν εἴποι τις ἂν καταλελῦσθαι
τὴν

VIII. 3. κατ᾽ αὐτὸν. καθ᾽ αὐτὸν *Suid. & Diodor. Sic.* 4. τοσοῦτον. τοιοῦτον *iidem.*

(III.) *Excerptum Valesianum.*

8. Mortuo L. AEMILIO, maximum & pulcerrimum morum illius testimonium cunctis adparuit. Qualis enim illius *abstinentia*, dum in vivis esset, opinione omnium celebrabatur; talis re ipsa post obitum ipsius reperta est: quod revera maximum esse virtutis indicium, nemo inficias ierit. Nam cum unus sui temporis plurimam pecuniam ex manubiis Hispaniæ in ærarium populi Romani retulisset, ac maximarum opum in Macedonia compos fuisset, atque utrobique summam auctoritatem ac licentiam habuisset; eas facultates reliquit, ut supellectilis auctione facta redigi non potuerit, unde dos uxori ejus redderetur, nisi præterea etiam fundi aliquot venditi fuissent. Qua de re in superioribus libris a nobis affatim dictum esse meminimus. Proinde non immerito quis dixerit, hujusmodi

Ol. 154. 4. Aemilii Pauli abstinentia.

τὴν δόξαν τῶν θαυμαζομένων παρὰ τοῖς Ἕλλησι
περὶ τοῦτο τὸ μέρος ἀνδρῶν. Εἰ γὰρ τὸ, διδομένων 6
χρημάτων ἐπὶ τῷ τοῦ διδόντος συμφέροντι, τούτων
ἀπέχεσθαι θαυμαστόν ἐστιν, ὃ λέγεται γεγονέναι
περί τε τὸν Ἀθηναῖον Ἀριστείδην, καὶ περὶ τὸν Θη-
βαῖον Ἐπαμινώνδαν· τὸ, κύριον γενόμενον αὐτὸν 7
ἁπάσης τῆς βασιλείας, καὶ λαβόντα τὴν ἐξουσίαν,
ὡς βούλεται, χρήσασθαι, μηδενὸς ἐπιθυμῆσαι, πό-
σῳ θαυμαστότερόν ἐστιν; Εἰ δ' ἀπίστῳ τὸ λεγόμε- 8
νον δόξει ἐοικέναι τισὶν, ἐκεῖνο δεῖ λαμβάνειν ἐν νῷ,
διότι σαφῶς ὁ γράφων ᾔδει, μάλιστα Ῥωμαίους ἀνα-
ληψομένους εἰς τὰς χεῖρας τὰ βιβλία ταῦτα, διὰ
τὸ τὰς ἐπιφανεστάτας καὶ τὰς πλείστας αὐτῶν
πράξεις ἐν τούτοις περιέχεσθαι· παρ' οἷς οὔτ' ἀγνοεῖ- 9
σθαι ταῦτα δυνατὸν, οὔτε συγγνώμης τεύξεσθαι τὸν
ψευδολόγον εἰκός. διόπερ οὐδεὶς ἂν ἑκὼν εἰς πρόδη- 10
λον ἀπιστίαν καὶ καταφρόνησιν ἔδωκεν αὐτόν. Καὶ 11
τοῦτο

8. ἀπίστῳ correxi. Vulgo ἄπιστον.

jusmodi exemplo opprimi gloriam eorum, quos eo nomine Græci maxime admirantur. Nam si abstinere a pecunia, quæ pro dantis utilitate offertur, admiratione digna res est, quod *Aristidem* Atheniensem, ac Thebanum *Epaminondam* fecisse narrant: quanto est mirabilius, ipsum compotem totius regni, cum summa abutendi licentia ac potestate, nihil tamen concupisse. Quod si cui id incredibile forte videbitur, is velim reputet, nobis, qui hæc scribebamus, prævisum fuisse, maxime in Romanorum manus hos libros esse venturos, cum celeberrimæ ac maximæ res populi Romani gestæ iis continerentur; ab iis vero neque ignorari res suas posse, neque mentito veniam datum iri. Proinde haud sane voluerit scriptor ultro committere, ut manifesti mendacii arguatur, & lectorum contemtui sese exponat. Atque

τοῦτο μνημονεύεσθαι παρ' ὅλην τὴν πραγματείαν A.V.594.
ἡμῖν, ὅταν τι παράδοξον δοκῶμεν λέγειν περὶ Ῥω-
μαίων.

Τῆς δὲ κατὰ τὴν διήγησιν ἐφόδου καὶ τῶν καιρῶν IX. Scipionis Aemil. matura gloria.
ἐφεστηκότων ἡμᾶς ἐπὶ τὴν οἰκίαν ταύτην, βούλομαι
τὸ κατὰ τὴν προτέραν βίβλον ἐν ἐπαγγελίᾳ κατα-
2 λειφθὲν συνεκπληρῶσαι τῶν φιληκόων ἕνεκα. προϋπε-
σχόμην γὰρ διηγήσασθαι, διὰ τί καὶ πῶς ἐπὶ τοσοῦ-
το προέκοψε, καὶ θᾶττον ἢ καθῆκεν ἐξέλαμψεν ἡ
3 τοῦ Σκιπίωνος ἐν τῇ Ῥώμῃ δόξα· σὺν δὲ τούτῳ, πῶς
ἐπὶ τοσοῦτον αὐξηθῆναι συνέβη τῷ Πολυβίῳ τὴν
πρὸς τὸν προειρημένον φιλίαν καὶ συνήθειαν, ὥστε
μὴ μόνον ἕως τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος ἐπιδια-
τεῖναι τὴν περὶ αὐτῶν φήμην, ἀλλὰ καὶ τοῖς πόῤῥω-
τέρω γνώριμον γενέσθαι τὴν αἵρεσιν καὶ συμπεριφο-
4 ρὰν αὐτῶν. Διότι μὲν οὖν ἡ καταρχὴ τῆς συστά- Notitia cum Polybio.
σεως ἐγενήθη τοῖς προειρημένοις ἔκ τινος χρήσεως
βιβλίων

que id in omni noſtro opere monitum velim, quotiescumque præter omnium opinionem aliquid videbimur de Romanis dixiſſe.

9. Ceterum cum ipſa narrationis ac temporum ſeries ad laudem hujus familiæ nos deduxerit; quod *ſuperiori libro* polliciti ſumus, id nunc in gratiam eorum, qui diſcendi cupidi ſunt, exſequi placet. Etenim dicturum me promiſeram, *cur, quove pacto in tantum faſtigium creverit, & citius, quam conſentaneum videri poterat, Romæ eluxerit junioris Africani gloria:* ac præterea, *quomodo amicitiæ ac conſuetudini, quæ Polybio cum eo fuit, tantum incrementum acceſſerit, ut non modo Italiam ac Græciam illius amicitiæ fama pervaſerit, ſed remotiſſimis etiam gentibus ſtudium utriusque animorumque conjunctio innotuerit.* Igitur, quo pacto principium conciliandæ inter utrumque amicitiæ ex commodato librorum nonnullorum uſu ac ſermone

Ol. 154. 4. βιβλίων καὶ τῆς περὶ τούτων λαλιᾶς, δεδηλώκαμεν.
Προβαινούσης δὲ τῆς συνηθείας καὶ τῶν ἀνακεκλη- 5
μένων ἐκπεμπομένων ἐπὶ τὰς πόλεις, διέπεσαν ὅ τε
Φάβιος καὶ ὁ Σκιπίων, οἱ τοῦ Λευκίου νεανίσκοι,
πρὸς τὸν στρατηγὸν, μεῖναι τὸν Πολύβιον ἐν τῇ Ῥώ-
μῃ. Γενομένου δὲ τούτου, καὶ τῆς συμπεριφορᾶς 6
ἐπὶ πολὺ προκοπτούσης, ἐγένετο συγκύρημά τι τοιοῦ-
τον. Ἐκπορευομένων γάρ ποτε κατὰ ταὐτὸ πάν- 7
των ἐκ τῆς οἰκίας τῆς τοῦ Φαβίου, συνέβη, τὸν μὲν
Φάβιον ἐπὶ τὴν ἀγορὰν ἀπονεῦσαι, τὸν δὲ Πολύβιον
Scipionis oratio ad Polybium. ἐπὶ θάτερα μετὰ τοῦ Σκιπίωνος. Προαγόντων δ' 8
αὐτῶν, ὁ Πόπλιος ἡσυχῇ καὶ πρᾴως τῇ φωνῇ φθεγ-
ξάμενος, καὶ τῷ χρώματι γενόμενος ἐνερευθὴς, Τί 9
δὲ, φησὶν, ὦ Πολύβιε, δύω τρώγομεν ἀδελφοὶ, καὶ
διαλέγῃ συνεχῶς καὶ πάσας τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὰς
ἀποφάσεις ποιῇ πρὸς ἐκεῖνον, ἐμὲ δὲ παραπέμπεις;
ἦ δῆ-

IX. 5. διέπεσαν. *Si vera eſt lectio, intercidit nonnihil in ſeqq.* διέσπευσαν *ſuſpicatus eſt Valeſ.* διέπραξαν *cum Reisk. aut* διήνυσαν *malim.* 7. κατὰ ταὐτὸ *ex conject. correxi. Vulgo* κατ' αὐτό. 9. τρώγομεν. *Reiskius: forſ.* δύω μὲν σ' ἐρωτῶμεν ἀδελφοὶ, σὺ δὲ καὶ διαλέγῃ. nos quidem duo te interrogamus fratres, tu autem &c.

ſermone de his habito fluxerit, ſupra a nobis relatum eſt. Poſtea, procedente conſuetudine, cum Græci Romam evocati per municipia Italiæ diſtribuerentur, *Fabius & Scipio*, Lucii Aemilii filii, gratia apud prætorem effecere, ut *Polybius* Romæ maneret. Quo facto cum familiaritas in dies creſceret, talis forte caſus evenit. Egreſſis aliquando ſimul omnibus ex Fabii domo, Fabius quidem in forum, Polybius vero alteram in partem cum P. Scipione diverſus deflexit. Cumque ambo paullulum progreſſi eſſent, tum PVBLIVS leniter ac modeſte locutus, ac rubore quodam ſuffuſus: *Quid eſt*, inquit, *Polybi, quod, cum ambo fratres una utamur menſa, in tuis ſermonibus, nunc interrogando, nunc reſpondendo, aſſidue orationem ad fratrem convertis, me prætermiſſo?*

10ἦ δῆλον, ὅτι καὶ σὺ περὶ ἐμοῦ τὴν αὐτὴν ἔχεις διά- A.V. 594.
ληψιν, ἣν καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας ἔχειν πυνθάνο-
11μαι. δοκῶ γὰρ εἶναι πᾶσιν ἡσύχιός τις καὶ νωθρὸς,
ὡς ἀκούω, καὶ πολὺ κεχωρισμένος τῆς Ῥωμαϊκῆς
αἱρέσεως καὶ πράξεως, ὅτι κρίσεις οὐχ αἱροῦμαι λέ-
12γειν. τὴν δ᾽ οἰκίαν οὔ φασι τοιοῦτον ζητεῖν προστά-
την, ἐξ ἧς ὁρμῶμαι, τὸ δ᾽ ἐναντίον· ὃ καὶ μάλι-
στά με λυπεῖ.

Ὁ δὲ Πολύβιος, ξενιωθεὶς τῇ τοῦ μειρακίου κατ- X. Polybii responsum.
αρχῇ τῶν λόγων, οὐ γὰρ εἶχε πλέον ἐτῶν ὀκτω-
2καίδεκα τότε· Μὴ πρὸς θεῶν, Σκιπίων, ἔφη, μηδὲ
λέγε ταῦτα, μηδ᾽ ἐν νῷ λάμβανε τὸ παράπαν.
3οὐδὲ γὰρ καταγινώσκων οὔτε παραπέμπων ἐγώ σε
ποιῶ τοῦτο, πολλοῦ γε δεῖ· ἀλλὰ τῷ πρεσβύτερον
εἶναι τὸν ἀδελφὸν, ἔν τε ταῖς ὁμιλίαις ἄρχομαι ἀπ᾽
ἐκείνου, καὶ λήγω πάλιν εἰς ἐκεῖνον ἐν ταῖς ἀποφά-
σεσι καὶ συμβουλίαις, καὶ πρὸς ἐκεῖνον ἀπερείδομαι,
δοκῶν

12. τὸ δ᾽ ἐναντ. τὸν δ᾽ ἐναντ. *voluit Reisk.*

termiſſo? Nimirum eamdem de me opinionem habes, quam & ceteros cives habere audio; quibus nimis amans quietis lentusque eſſe videor, & a moribus inſtitutisque Romanorum longe alienus, eo quod cauſſis actitandis non ſtudeo. Atqui familiam, ajunt, ex qua ortus ſum, non ejusmodi, ſed plane alium virum, poſtulare: quod profecto maxima me ægritudine adficit.

10. POLYBIVS, oratione adoleſcentis obſtupefactus, (namque octavum & decimum annum ætatis tum maxime agebat) *per deos,* inquit, *quæſo Scipio, noli hæc ita in animum inducere. Neque enim aut contemtu, aut neglectu tui id facere ſoleo: multum abeſt: ſed quoniam major natu eſt Fabius, in colloquiis familiaribus ab eo inchoare, & in eum deſinere conſuevi, illumque in ſermonibus ac præceptis maxime ſpectare; cum te eodem animo eademque ſententia*

Ol. 154. 4. Polybius. δοκῶν καὶ σὲ τῆς αὐτῆς μετέχειν γνώμης. Ἐκεῖνό 4
σου γε μὴν ἄγαμαι νῦν ἀκούων, ὅτι δοκεῖ σοι * τὸ πρᾳότερον εἶναι τοῦ καθήκοντος τοῖς ἐκ ταύτης τῆς οἰκίας ὁρμωμένοις· δῆλος γὰρ εἶ διὰ τούτων, μέγα φρονῶν. Ἐγὼ δὲ κἂν αὐτὸς ἡδέως σοι συνεπιδοίην 5
ἐμαυτὸν, καὶ συνεργὸς γενοίμην εἰς τὸ καὶ λέγειν τι καὶ πράττειν ἄξιον τῶν προγόνων. περὶ μὲν γὰρ τὰ 6
μαθήματα, περὶ ἃ νῦν ὁρῶ σπουδάζοντας ὑμᾶς καὶ φιλοτιμουμένους, οὐκ ἀπορήσετε τῶν συνεργησόντων ὑμῖν ἑτοίμως, καὶ σοὶ κἀκείνῳ. πολὺ γὰρ δή τι φῦ- 7
λον ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἐπιῤῥέον ὁρῶ κατὰ τὸ παρὸν τῶν τοιούτων ἀνθρώπων. Εἰς δὲ τὰ λυποῦντά σε 8
νῦν, καθὼς φῇς, δοκῶ μηδένα συναγωνιστὴν καὶ συν-
Scipio. εργὸν ἄλλον εὑρεῖν ἂν ἡμῶν ἐπιτηδειότερον. Ἔτι δὲ 9
ταῦτα λέγοντος τοῦ Πολυβίου, λαβόμενος ἀμφοτέραις χερσὶ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ, καὶ πιέσας ἐμπαθῶς· Εἰ

X. 4. γε μὴν *recepi ex Valesii conject.* Ibid. *Post* δοκεῖ σοι *excidisse vocab.* ὄνειδος *suspicatus est Vales. An* δοκεῖς σοὶ πρᾳότερος εἶναι? *An* δοκεῖ σοι λυπεῖν τὸ πρᾳότ.?

atque illum præditum esse persuasum habeam. Ceterum indolem tuam magnopere laudo, quod vitio esse existimes, remissioris esse ingenii, quam par sit ei, qui ex tanta familia originem ducat: id enim haud pusilli certe animi argumentum est. Ego vero operam meam atque industriam libenter ipse tibi commodaverim in hoc, ut ea dicas & facias, quæ majorum tuorum gloria sint digna. Nam quod adtinet ad disciplinas, quibus vos acriter incumbere in præsentia video, tibi ac fratri numquam magistrorum copia deerit: quandoquidem plurimos ejusmodi homines video ex Græcia in hanc urbem quotidie confluentes. Ad ea vero, quæ te, ut ais, nunc angunt, aptiorem me ipso administrum ac socium conatus tui haud sane reperies. Hæc adhuc cum diceret *Polybius*, utraque manu dextram ejus prehendens, atque ex intimo adfectu comprimens SCIPIO: *Utinam,* inquit,

Εἰ γὰρ ἐγὼ ταύτην, φησὶν, ἴδοιμι τὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ, A.V. 594. σύμπαντα τἄλλα δεύτερα θέμενος, ἐμοὶ προσέξεις
10 τὸν νοῦν, καὶ μετ' ἐμοῦ συμβιώσεις. δόξω γὰρ αὐτόθεν εὐθέως ἐμαυτῷ καὶ τῆς οἰκίας ἄξιος εἶναι καὶ
11 τῶν προγόνων. Ὁ δὲ Πολύβιος τὰ μὲν ἔχαιρε, θεωρῶν Polybius. τὴν ὁρμὴν καὶ τὴν ἀποδοχὴν τοῦ μειρακίου, τὰ δὲ διηπορεῖτο, λαμβάνων ἐν νῷ τὴν ὑπεροχὴν τῆς
12 οἰκίας καὶ τὴν εὐκαιρίαν τῶν ἀνδρῶν. Πλὴν ἀπό γε ταύτης τῆς ἀνθομολογήσεως οὐκέτι τὸ μειράκιον ἐχωρίσθη τοῦ Πολυβίου, πάντα δ' ἦν αὐτῷ δεύτερα τῆς ἐκείνου συμπεριφορᾶς.

XI. Virtutes juvenis Scipionis.

Ἀπὸ δὲ τούτων τῶν καιρῶν λοιπὸν ἤδη κατὰ τὸ συνεχὲς ἐπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων πεῖραν αὐτῶν διδόντες ἀλλήλοις, εἰς πατρικὴν καὶ συγγενικὴν ἦλθον
2 αἵρεσιν καὶ φιλοστοργίαν πρὸς ἀλλήλους. Πρώτη δέ τις ἐνέπεσεν ὁρμὴ καὶ ζῆλος τῶν καλῶν, τὸ τὴν ἐπὶ σωφροσύνῃ δόξαν ἀναλαβεῖν, καὶ παραδραμεῖν

inquit, *diem illum videam, quo tu, ceteris omnibus rebus posthabitis, mei curam gerere meoque in contubernio degere velis: tum ego statim ex eo ipso tempore mihi videbor & familia & majoribus meis non indignus.* At Polybius partim quidem gaudio exsultabat, cum eum impetum eumque juvenis adfectum videret, partim vero nonnihil angebatur, cum amplitudinem opesque illius familiæ animo cogitaret. Ceterum post hanc stipulationem numquam juvenis a Polybio recessit, sed illius congressum omnibus semper rebus antepofuit.

11. Atque exinde cum in ipsis negotiorum articulis constantiæ suæ experimentum alter alteri continue præberet, paternam quamdam & veluti ex consanguinitate natam benevolentiam invicem ac necessitudinem contraxerunt. Prima igitur rerum honestarum adpetitio & æmulatio, qua incendebatur, hæc fuit, ut *continentiæ*

Ol.154.4. ἐν τούτῳ τῷ μέρει τοὺς κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν
ὑπάρχοντας. ὢν δὲ μέγας οὗτος καὶ δυσέφικτος ὁ 3
στέφανος, εὐθήρατος ἦν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐν
τῇ Ῥώμῃ διὰ τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον ὁρμὴν τῶν πλείστων.
Luxuria juvenum Romanor. post bellum Persicum. Οἱ μὲν γὰρ εἰς ἐρωμένους τῶν νέων, οἱ δ' εἰς ἑταίρας 4
ἐξεκέχυντο, πολλοὶ δὲ εἰς ἀκροάματα καὶ πότους
καὶ τὴν ἐν τούτοις πολυτέλειαν, ταχέως ἡρπακότες
ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ τὴν τῶν Ἑλλήνων εἰς τοῦτο
τὸ μέρος εὐχέρειαν. καὶ τηλικαύτη τις ἐνεπεπτώκει 5
περὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἔργων ἀκρασία τοῖς νέοις,
ὥστε πολλοὺς μὲν ἐρώμενον ἠγορακέναι ταλάντου.
Συνέβη δὲ, τὴν παροῦσαν αἵρεσιν οἷον ἐκλάμψαι κα- 6
τὰ τοὺς νῦν λεγομένους καιροὺς, πρῶτον μὲν διὰ τὸ,
καταλυθείσης τῆς ἐν Μακεδονίᾳ βασιλείας, δοκεῖν
ἀδήριτον αὐτοῖς ὑπάρχειν τὴν περὶ τῶν ὅλων ἐξου-
σίαν· ἔπειτα διὰ τὸ πολλὴν ἐπίφασιν γενέσθαι τῆς 7
εὐδαι-

XI. 5. ἠγορ. ταλάντου. *Post hæc verba, reponenda illa censuit Valesius, quæ* ATHENAEUS *ex lib. XXXI. Polybii refert, quæ supra lib. XXXI. cap. 24. exhibuimus.*

tiæ laudem sibi compararet, eaque parte æquales suos omnes anteiret. Quam quidem lauream, magnam ceteroquin atque arduam, non adeo difficile erat Romæ illo tempore consequi, propter corruptos plerorumque mores. Alii enim in meritorios pueros, alii in meretrices effusi, plerique acroamatis & compotationibus atque hujusmodi luxuriæ addicti erant, cum Græcorum in eo genere levitatem bello Persico statim adscivissent. Tanta porro intemperantia in ista studia ferebantur juvenes, ut nonnulli puerum delicatum talento emerent. Quod quidem institutum præcipue iis temporibus, de quibus nunc agimus, viguit ac floruit; primum, quod everso Macedonum regno imperium orbis terrarum penes populum Romanum sine controversia stare videbatur: deinde quia, Macedonicis opibus Romam translatis,

εὐδαιμονίας περί τε τοὺς κατ' ἰδίαν βίους καὶ περὶ A.V. 594.
τὰ κοινὰ, τῶν ἐκ Μακεδονίας μετακομισθεισῶν εἰς
8 τὴν Ῥώμην χορηγιῶν. Πλὴν ὅ γε Σκιπίων, ὁρμήσας Scipionis modestia & continentia.
ἐπὶ τὴν ἐναντίαν ἀγωγὴν τοῦ βίου, καὶ πάσαις ταῖς
ἐπιθυμίαις ἀντιταξάμενος, καὶ κατὰ πάντα τρό-
πον ὁμολογούμενον καὶ σύμφωνον ἑαυτὸν κατασκευά-
σας κατὰ τὸν βίον, ἐν ἴσως πέντε τοῖς πρώτοις ἔτε-
σι πάνδημον ἐποιήσατο τὴν ἐπ' εὐταξίᾳ καὶ σωφρο-
9 σύνῃ δόξαν. Μετὰ δὲ ταῦτα κατὰ τὸ συνεχὲς ὥρ- Liberalitas & abstinentia.
μησεν ἐπὶ τὸ περὶ τὰ χρήματα μεγαλοψυχίᾳ καὶ
10 καθαρότητι διενεγκεῖν τῶν ἄλλων. Πρὸς δὲ τοῦτο
τὸ μέρος καλὴν μὲν ὑποδοχὴν εἶχε τὴν μετὰ τοῦ
κατὰ φύσιν πατρὸς συμβίωσιν, καλὰς δ' ἐκ φύσεως
ὁρμὰς αὐτὸς ἐπὶ τὸ δέον· πολλὰ δὲ αὐτῷ καὶ ταὐ-
τόματον συνήργησε πρὸς τὴν ἐπιβολὴν ταύτην.

7. μετακομισθεισῶν ex *Suida adscivi. Vulgo* μετακομισθέντων. *Sic mox scribendum* χορηγίων *pro* χορηγιῶν. 8. εὐταξίᾳ *ex Diodoro recepi.* αὐτὸ ἀξία *cod Peir. unde* αὐτοεξίᾳ *fecit Valesius.* αὐταρκείᾳ *Reisk. Sed vulgo est* ἐποιήσατο κατὰ τὴν. *Delevi importunam praepos. nisi malis* καὶ συγχωρουμένην *cum Diod. aut* καὶ ὁμολογουμένην. 10. ὑποδοχήν. διδαχὴν *suspicatus est Reisk. aut* καλὸν μὲν ὑπόδειγμα.

latis, maximae opulentiae species quaedam & privatis singulorum & publicis rebus accesserat. At *Scipio*, diversam vivendi rationem secutus, cunctisque cupiditatibus adversatus, atque in reliquo victu eumdem tenorem servans, sibique ipse consentiens, pervulgatam apud omnes modestiae ac continentiae laudem intra primum fere quinquennium est consecutus. Postea vero confestim instituit *liberalitate atque integritate* in pecunia danda atque capienda ceteros superare. Ad quam virtutem & convictus cum naturali ipsius patre magnum ei stimulum admoverat, & ipsa natura ingentem impetum ingenuerat. Sed & fortuna conatum ejus in eamdem partem magnopere adjuvit.

Ol. 154. 4. XII. Mors Aemiliae.

Πρώτη μὲν γὰρ αὐτῷ μετήλλαξε τὸν βίον ἡ τοῦ
κατὰ θέσιν πατρὸς μήτηρ, ἥ τις ἦν ἀδελφὴ μὲν τοῦ
κατὰ φύσιν πατρὸς αὐτοῦ Λευκίου, γυνὴ δὲ τοῦ κα-
τὰ θέσιν πάππου Σκιπίωνος, τοῦ μεγάλου προσα-
γορευθέντος. ταύτης ἀπολιπούσης οὐσίαν μεγάλην, 2
κληρονόμος ὢν, πρῶτον ἐν τούτοις ἔμελλε πεῖραν δώ-
σειν τῆς ἑαυτοῦ προαιρέσεως. Συνέβαινε δὲ, τὴν 3
Αἰμιλίαν, τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῇ προειρημένῃ γυ-
ναικὶ, μεγαλομερῆ τὴν περίστασιν ἔχειν ἐν ταῖς γυ-
ναικείαις ἐξόδοις, ἅτε συνηκμακυῖαν τῷ βίῳ καὶ τῇ
τύχῃ τῇ Σκιπίωνος. χωρὶς γὰρ τοῦ περὶ τὸ σῶμα 4
καὶ τὴν ἀπήνην κόσμου, καὶ τὰ κανᾶ, καὶ τὰ πο-
τήρια, καὶ τἄλλα τὰ πρὸς τὴν θυσίαν, ποτὲ μὲν
ἀργυρᾶ, ποτὲ δὲ χρυσᾶ, πάντα συνεξηκολούθει
κατὰ τὰς ἐπιφανεστάτας ἐξόδους αὐτῇ. τό τε τῶν 5
παιδίσκων καὶ τὸ τῶν οἰκετῶν τῶν παρεπομένων
πλῆθος ἀκόλουθον ἦν τούτοις. Ταύτην δὴ τὴν πε- 6
ρικο-

Matronarum pompae.

XII. 1. *Πρώτη correxit Valesius. πρώτην erat in ms. Forsan πρῶτον.* 4. *ἐπιφανεστάτας. ἐπιφανεῖς Suidas.* 6. *ταύτην δή. ταύτην δὲ Suid.*

12. Nam cum *mater patris ipsius adoptivi* abiisset e vita, quae Lucii Aemilii naturalis patris soror, Scipionis autem Africani cognomento majoris conjux fuerat; ipse, locupletissima ejus mulieris hereditate adita, primum tunc animi sui specimen in illam partem edere incepit. Quippe *Aemilia*, (hoc enim nomen matronae erat) quoties solennibus diebus in publicum prodirent mulieres, maximo omnis generis adparatu uti solita erat, ut quae in Scipionis Africani matrimonio & fortuna vixisset. Nam praeter muliebrem mundum pilentique ipsius ornatum, canistra quoque & pocula, ac cetera ad sacrificium necessaria vasa omnia partim aurea, partim argentea, solenni pompa ei praeferebantur: & ancillarum servorumque comitatus his consentaneus aderat. Iam

ρικοπὴν ἅπασαν εὐθέως μετὰ τὸν τῆς Αἰμιλίας τά- A.V.594.
φον ἐδωρήσατο τῇ μητρί· ᾗ συνέβαινε, κεχωρίσθαι Mater Scipionis.
μὲν ἀπὸ τοῦ Λευκίου πρότερον ἤδη χρόνοις πολλοῖς,
τὴν δὲ τοῦ βίου χορηγίαν ἐλλειπεστέραν ἔχειν τῆς
7 κατὰ τὴν εὐγένειαν φαντασίας. Διὸ τὸν πρὸ τοῦ
χρόνον ἀνακεχωρηκυίας αὐτῆς ἐκ τῶν ἐπισήμων ἐξό-
δων, τότε κατὰ τύχην οὔσης ἐπιφανοῦς καὶ πανδή-
μου θυσίας, ἐκπορευομένης αὐτῆς ἐν τῇ τῆς Αἰμι-
λίας περικοπῇ καὶ χορηγίᾳ, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις
καὶ τῶν ὀρεοκόμων καὶ τοῦ ζεύγους καὶ τῆς ἀπήνης
8 τῆς αὐτῆς ὑπαρχούσης· συνέβη, τὰς γυναῖκας, Matronae laudant Scipionem.
θεωμένας τὸ γεγονός, ἐκπλήττεσθαι τὴν τοῦ Σκιπίω-
νος χρηστότητα καὶ μεγαλοψυχίαν, καὶ πάσας
προτεινούσας τὰς χεῖρας εὔχεσθαι τῷ προειρημένῳ
9 πολλὰ καὶ ἀγαθά. Τοῦτο δὲ πανταχῇ μὲν ἂν
εἰκότως φαίνοιτο καλόν, ἐν δὲ Ῥώμῃ καὶ θαυμαστόν.
ἁπλῶς γὰρ οὐδεὶς οὐδενὶ δίδωσι τῶν ἰδίων ὑπαρχόν-
10 των ἑκὼν οὐδέν. Πρώτη μὲν οὖν αὕτη καταρχὴ τῆς

Iam univerſum hunc adparatum, ſtatim ab obitu Aemiliæ, Scipio matri ſuæ donavit, quæ, jampridem a L. Aemilio repudiata, artiorem quam pro ſplendore generis rem familiarem habebat. Proinde cum antea a ſolennibus pompis abeſſe conſuevifſet; tum forte publico ac celebri ſacrificio progreſſa cum adparatu Aemiliæ, iisdem pilento bigis ac mulionibus, reliquas mulieres advertit, quæ Scipionis benignitatem animique magnitudinem collaudantes, ſublatis in cœlum manibus, univerſæ *P. Scipioni* fauſta omnia adprecabantur. Atque id cum ubique præclarum, tum *Romæ* inprimis admirabile videatur eſſe; qua in urbe nemo quidquam ſponte alteri de ſuo donat. Ab hujusmodi igitur initio virtus P. Scipio-

Ol.154.4. ἐπὶ καλοκἀγαθίᾳ φήμης αὐτῷ συνεκύρησε, καὶ μεγάλην ἐποίησε προκοπὴν, ἅτε τοῦ τῶν γυναικῶν γένους καὶ λάλου καὶ κατακόρου ὄντος, ἐφ᾽ ὅ τι ἂν ὁρμήσῃ.

XIII. Liberalitas Scip. in amitas.

Μετὰ δὲ ταῦτα ταῖς Σκιπίωνος μὲν τοῦ μεγάλου θυγατράσιν, ἀδελφαῖς δὲ τοῦ κατὰ θέσιν πατρὸς, * λαβόντος, αὐτὸν ἔδει τὴν ἡμίσειαν ἀποδοῦ-
ναι τῆς φέρνης. Ὁ γὰρ πατὴρ συνέθετο μὲν ἑκα- 2
τέρᾳ τῶν θυγατέρων ν´ τάλαντα δώσειν. τούτων δὲ 3
τὸ μὲν ἥμισυ παραχρῆμα τοῖς ἀνδράσιν ἔδωκεν ἡ
μήτηρ, τὸ δ᾽ ἥμισυ κατέλειπεν ἀποθνήσκουσα προσ-
οφειλόμενον. ὅθεν ἔδει τὸν Σκιπίωνα διαλύειν τοῦτο 4
Lex Rom. de dote. τὸ χρέος ταῖς τοῦ πατρὸς ἀδελφαῖς. Κατὰ δὲ τοὺς 5
Ῥωμαίων νόμους δέον ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἀποδοῦναι τὰ
προσο-

XIII. 1. κατὰ θέσιν. *Vocab.* θέσιν *aberat a msto, adjectum a Valesio.* Ibid. *Ante* λαβόντος lacunæ signum *posui.* τὴν κληρονομίαν παραλαβόντα αὐτὸν *suspicatus est Reiskius.* PLVTARCHVS, *nescio an hunc locum respiciens, scribit:* Πολύβιος, μετὰ τὴν Σκιπίωνος Ἀφρικανοῦ τελευτὴν τοὺς οἰκείους, φησὶν, ἐκ πάντων προκρίναντας τὸν Τιβέριον, δοῦναι τὴν Κορνηλίαν, ὡς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀνέκδοτον καὶ ἀνέγγυον ἀπολειφθεῖσαν. *id est:* POLYBIVS auctor est, post mortem Scipionis, cognatos ejus Ti. Gracchum præ omnibus selegisse, cui Corneliam in matrimonium darent, quæ innupta ac ne desponsa quidem relicta a Scipione erat. 2. ν´ τάλαντα *correxi. Vulgo h. l. ex msto editum erat* μ´. *id est,* quadraginta.

Scipionis rumore omnium celebrari cœpta est, utpote muliebri sexu natura garrulo, & in omnibus rebus immoderato.

13. Deinde *filiabus Scipionis majoris*, patris adoptivi sororibus, dimidium *dotis* solvendum erat. Nam pater quinquaginta talenta utrique filiæ, dotis nomine, daturum se spoponderat: cujus pecuniæ dimidiam quidem partem mater utrique genero numeraverat præsentem, dimidiam vero in ære alieno moriens reliquerat. Quare id nomen a P. Scipione dissolvendum erat adoptivi patris sororibus. Quum autem secundum leges Romanorum *pecuniam, quæ dotis*

προσοφειλόμενα χρήματα τῆς φέρνης ταῖς γυναιξὶ, A.V.594.
προδοθέντων πρώτων τῶν ἐπίπλων εἰς δέκα μῆνας
6 κατὰ τὸ παρ' ἐκείνοις ἔθος· εὐθέως ὁ Σκιπίων συνέ-
ταξε τῷ τραπεζίτῃ, τῶν κ' καὶ ε' ταλάντων ἑκατέ-
ρᾳ ποιήσασθαι τὴν ἀνταπόδοσιν ἐν τοῖς δέκα μησί.
7 Τοῦ δὲ Τιβερίου καὶ τοῦ Νασικᾶ Σκιπίωνος, οὗτοι
γὰρ ἦσαν ἄνδρες τῶν προειρημένων γυναικῶν, ἅμα
τῷ διελθεῖν τοὺς δέκα μῆνας προσπορευομένων πρὸς
τὸν τραπεζίτην, καὶ πυνθανομένων, εἴ τι συνετέτα-
κτο Σκιπίων αὐτῷ περὶ τῶν χρημάτων, κἀκείνου
κελεύοντος αὐτοὺς κομίζεσθαι, καὶ ποιοῦντος τὴν δια-
γραφὴν ἑκατέρῳ τῶν εἴκοσι καὶ πέντε ταλάντων·
8 ἀγνοεῖν αὐτὸν ἔφασαν, δεῖν γὰρ αὐτοὺς οὐ πᾶν κα-
τὰ τὸ παρὸν, ἀλλὰ τὸ τρίτον μέρος κομίζεσθαι κα-
9 τὰ τοὺς νόμους. τοῦ δὲ φάσκοντος, οὕτως αὐτῷ συν-
τεταχέναι τὸν Σκιπίωνα· διαπιστήσαντες προῆγον
ἐπὶ τὸν νεανίσκον, διειληφότες ἐκεῖνον ἀγνοεῖν. καὶ

Ti. Gracchus & Scipio Nasica, generi Scip. maj.

5. *πρώτων τῶν ἐπίπλ. ex conject. scripsi. Vulgo τῶν πρώτων ἐπίπλων.* 6. *ἑκατέρᾳ correxit Vales. ἑκατέραν cod. Peir. quod defendit Reisk.* utramque solutionem.

tis nomine mulieribus debetur, annua bima trima die oporteat *solvi, præstitis primum* ex eadem lege *supellectilibus ante decimum mensem;* Scipio statim mandavit argentario, ut quinque & viginti talenta utrique intra decimum mensem persolveret. Cum vero *Tiberius Gracchus* & *Scipio Nasica,* quibus antedictæ mulieres nupserant, elapso mense decimo confestim ad argentarium venissent, rogassentque, *numquid de ea pecunia mandati ab Scipione haberet;* cumque ille *pecuniam accipere eos* juberet, & quinque ac viginti talenta utrique numeraret: tum illi *errare eum* dixerunt; *non enim universam simul pecuniam, sed tertiam tantum partem in præsentia legibus deberi.* Cum vero ille subjiceret, *ita sibi mandatum esse a Scipione;* diffisi, juvenem adierunt, labi eum ignoratione arbitrati: idque profecto

Ol.154.4. τοῦτ᾽ ἔπασχον οὐκ ἀλόγως. Οὐ γὰρ οἷον πεντήκον- 10
τα τάλαντα δοίη τις ἂν ἐν Ῥώμῃ πρὸ τριῶν ἐτῶν,
ἀλλ᾽ οὐδὲ τάλαντον ἓν πρὸ τῆς τεταγμένης ἡμέρας.
τοιαύτη τίς ἐστι καὶ τηλικαύτη παρὰ πάντας ἅμα 11
μὲν ἀκρίβεια περὶ τὸ διάφορον, ἅμα δὲ λυσιτέλεια
περὶ τὸν χρόνον. Οὐ μὴν, ἀλλὰ προσπορευθέντων 12
αὐτῶν, καὶ πυνθανομένων, πῶς τῷ τραπεζίτῃ συν-
τέταχε· τοῦ δ᾽ εἰπόντος, ἀποδοῦναι πᾶν τὸ χρῆμα
ταῖς ἀδελφαῖς· ἀγνοεῖν αὐτὸν ἔφασαν, ἅμα τὸ κη-
δεμονικὸν ἐμφανίζοντες. ἐξεῖναι γὰρ αὐτῷ κατὰ 13
τοὺς νόμους χρῆσθαι τοῖς διαφόροις ἱκανὸν ἔτι χρό-
νον. Ὁ δὲ Σκιπίων ἔφη, ἀγνοεῖν τούτων οὐδέν· 14
ἀλλὰ πρὸς μὲν τοὺς ἀλλοτρίους τὴν ἐκ τῶν νόμων
ἀκρίβειαν τηρεῖν, τοῖς δὲ συγγενέσι καὶ φίλοις ἁπλῶς
χρῆσθαι καὶ γενναίως κατὰ δύναμιν. διὸ παραλαμ- 15
βάνειν αὐτοὺς ἐκέλευε πᾶν τὸ χρῆμα παρὰ τοῦ
τραπεζίτου. Οἱ δὲ περὶ τὸν Τιβέριον ταῦτ᾽ ἀκού- 16
σαντες,

Mirantur liberalitatem Scip. min.

13. ἐξεῖναι γὰρ αὐτῷ correxit *Vales.* αὐτὸν *ms.* Ibid. ἔτι χρόνον *correxi ex Gronovii conject. Vulgo* ἐπὶ χρόνον.

ſecto haud ſine cauſſa. Etenim non modo quinquaginta talenta ante triennium nemo, ſed ne unum quidem talentum ante præſtitutam diem quisquam Romæ ſolvat: tantam unusquisque diligentiam in pecunia, & utilitatem in temporis uſura collocat. Ceterum cum Scipionem illi conveniſſent, percontati *quid argentario in mandatis dediſſet;* cum ille diceret, mandaſſe, *ut omnis ſimul pecunia ſororibus ſolveretur;* illi, præ ſe curam ejus ferentes, *errare eum* ſubjecerunt: *ipſi enim legibus licere, pecunia illa in ſatis longum adhuc tempus uti.* At SCIPIO, *hæc ſibi probe comperta & cognita eſſe,* reſpondit; *ſed cum extraneis quidem ſtricto jure ſe uti ſolere, cum propinquis autem & amicis candide ac generoſe agere, quantum fieri poſſet. Quare,* ut *omnem pecuniam ab argentario acciperent,* rogabat. Quibus auditis,

σαντες, ἐπανῆγον σιωπῶντες· καταπεπληγμένοι μὲν τὴν τοῦ Σκιπίωνος μεγαλοψυχίαν, κατεγνωκότες δὲ τῆς αὐτῶν μικρολογίας, καίπερ ὄντες οὐδενὸς δεύτεροι Ῥωμαίων. A.V. 594.

XIV. L. Aemilii obitus.

Μετὰ δ᾽ ἔτη δύο μεταλλάξαντος τοῦ κατὰ φύσιν πατρὸς αὐτοῦ Λευκίου, καὶ καταλιπόντος κληρονόμους τῆς οὐσίας αὐτόν τε καὶ τὸν ἀδελφὸν Φά-
2 βιον, καλόν τι καὶ μνήμης ἄξιον ἐποίησεν. Ὁ γὰρ Λεύκιος, ὑπάρχων ἄτεκνος, διὰ τὸ τοὺς μὲν εἰς ἑτέρας οἰκίας ἐκδεδόσθαι, τοὺς δ᾽ ἄλλους υἱούς, οὓς ἔτρεφε διαδόχους αὐτοῦ καὶ τοῦ γένους, πάντας μετηλ-
3 λαχέναι, τούτοις ἀπέλιπε τὴν οὐσίαν. Ὁ δὲ Σκιπίων, θεωρῶν αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν καταδεέστερον ὄντα τοῖς ὑπάρχουσιν, ἐξεχώρησε πάντων τῶν ὑπαρχόντων, οὔσης τῆς ὅλης τιμήσεως ὑπὲρ ἑξήκοντα τάλαντα, διὰ τὸ μέλλειν οὕτως ἴσον ὑπάρχειν αὐτῷ
4 κατὰ τὴν οὐσίαν τὸν Φάβιον. Γενομένου δὲ τούτου περι-

Scipionis liberalitas in fratrem Fabium.

XIV. 2. *τοὺς μὲν. μὲν ex conject. adjecit Valeſ. pariterque pronomen αὐτοῦ poſt διαδόχους.*

auditis, *Tiberius & Naſica* taciti domum reverſi ſunt; & Scipionis magnitudine animi ſtupefacti, & ſuam nimis adtentam diligentiam damnantes, tametſi inter civitatis principes eſſent.

14. *Mortuo* deinde poſt biennium naturali patre *L. Aemilio*, ipſe cum fratre *Fabio* heres relictus, præclarum facinus ac memoria dignum geſſit. Nam L. Aemilius cum abſque liberis eſſet, propterea quod ipſi quidem in alias familias adoptione migraverant, ceteri vero, quos heredes familiæ ſacrorum & nominis ſui alebat, fato prærepti omnes erant, hereditatem illis reliquerat. At *Scipio*, cum fratrem ſuum videret re familiari minus quam ſe inſtructum, univerſam hereditatem, quæ amplius ſexaginta talentis æſtimabatur, fratri conceſſit; eo conſilio, ut ſic Fabius opibus ipſi æqualis fieret. Quod factum cum in

Ol.154.4. περιβοήτου, προσέθηκεν ἕτερον τούτῳ δεῖγμα τῆς
αὐτοῦ προαιρέσεως ἐμφανέστερον. Βουλομένου γὰρ 5
τἀδελφοῦ μονομαχίας ἐπὶ τῷ πατρὶ ποιεῖν, οὐ δυ-
ναμένου δὲ δέξασθαι τὴν δαπάνην διὰ τὸ πλῆθος τῶν
ἀναλισκομένων χρημάτων· καὶ ταύτης τὴν ἡμίσειαν
εἰσήνεγκεν ὁ Σκιπίων ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας. ἔστι δ' 6
οὐκ ἐλάττων ἡ σύμπασα τριάκοντα ταλάντων, ἐάν
τις μεγαλομερῶς ποιῇ. * Φήμης περὶ αὐτοῦ διδομέ- 7
νης, μετήλλαξεν ἡ μήτηρ. Ὁ δὲ τοσοῦτον ἀπέσχετο 8
τοῦ κομίσασθαι ὧν πρότερον ἐδωρήσατο, περὶ ὧν ἀρ-
τίως εἶπον, ὥστε καὶ ταῦτα καὶ τὴν λοιπὴν οὐσίαν
τὴν τῆς μητρὸς ἅπασαν ἀπέδωκε ταῖς ἀδελφαῖς,
ἧς οὐδὲν αὐταῖς προσῆκε κατὰ τοὺς νόμους. διὸ πά- 9
λιν τῶν ἀδελφῶν παραλαβουσῶν τὸν ἐν ταῖς ἐξό-
δοις κόσμον καὶ τὴν περίστασιν τὴν τῆς Αἰμιλίας,
πάλιν ἐκαινοποιήθη τὸ μεγαλόψυχον καὶ φιλοίκειον
τῆς τοῦ Σκιπίωνος προαιρέσεως. Ταῦτα μὲν οὖν 10
προ-

Sumtus muneris gladiatorii.

Liberalitas in sorores.

7. * *Exciderunt verba* λαμπρᾶς δὲ, *aut similia. Mox legend.* διαδιδομ. *aut* διαδεδομένης.

in ore omnium versaretur, aliud etiam apertius animi sui specimen adjecit. Cum enim *Fabius* gladiatores in funere patris edere vellet, neque eum sumtum ob magnitudinem adparatus facile posset sustinere, *Scipio* dimidiam impensæ partem de suo est largitus. Hujusmodi vero impensa, si quis magnifice spectacula edere velit, non minor triginta talentis solet esse. Pervulgata hujus rei fama, *mater Scipionis* paullo post decessit: ex cujus bonis ille ea, quæ olim donaverat, de quibus superius dixi, non modo non recepit, sed & ea omnia & universam matris hereditatem sororibus remisit, tametsi nulla pars hereditatis legibus ad eas pertineret. Proinde cum Scipionis sorores rursus cum ornatu paratuque Aemiliæ in solennibus matronarum pompis procederent, iterum ejus in suos benevolentia ac magnitudo animi in memoriam famamque revocata est. His igitur

προκατεσκευασμένος ἐκ τῆς πρώτης ἡλικίας Πόπλιος A.V.594.
Σκιπίων, προῆλθε πρὸς τὸ φιλοδοξεῖν σωφροσύνῃ
11 καὶ καλοκἀγαθίᾳ. εἰς ἣν ἴσως ἑξήκοντα τάλαντα
δαπανήσας, τοσαῦτα γὰρ ἦν προέμενος τῶν ἰδίων,
ὁμολογουμένην ἔσχε τὴν ἐπὶ καλοκἀγαθίᾳ φήμην·
οὐχ οὕτω τῷ πλήθει τῶν χρημάτων τὸ προκείμενον
κατεργασάμενος, ὡς τῷ καιρῷ τῆς δόσεως καὶ τῷ
12 χειρισμῷ τῆς χάριτος. Τὴν δὲ σωφροσύνην περιε- Continentia Scipionis.
ποιήσατο, δαπανήσας μὲν οὐδέν· πολλῶν δὲ καὶ ποι-
κίλων ἡδονῶν ἀποσχόμενος, προσεκέρδανε τὴν σωμα-
13 τικὴν ὑγείαν καὶ τὴν εὐεξίαν· ἥ τις αὐτῷ παρ' ὅλον
τὸν βίον παρεπομένη, πολλὰς ἡδονὰς καὶ καλὰς
ἀμοιβὰς ἀπέδωκεν, ἀνθ' ὧν πρότερον ἀπέσχετο τῶν
προχείρων ἡδονῶν.

Λοιποῦ δ' ὄντος τοῦ κατὰ τὴν ἀνδρείαν, καὶ κυ- XV. Fortitudinis exercitatio.
ριωτάτου σχεδὸν ἐν πάσῃ μὲν πολιτείᾳ, μάλιστα
δ' ἐν τῇ Ῥώμῃ· μεγίστην ἔδει καὶ τὴν ἄσκησιν περὶ
2 τοῦτο τὸ μέρος ποιήσασθαι. Καλὸν μὲν οὖν τι πρὸς
ταύτην

11. *προκείμενον correxi cum Reisk. Vulgo παρακείμενον.*

igitur ab ineunte ætate ſtudiis uſus Scipio, modeſtiæ & elegantiæ laudem eſt conſecutus. Et impenſis quidem ſexaginta talentis, tantum enim de ſuo largitus eſt, *elegantiæ* apud omnes gloriam comparavit, magis ex opportunitate ac dexteritate in conferenda gratia, quam ex pecuniæ magnitudine. *Modeſtiæ* vero & *continentiæ* laudem retulit absque ullo quidem ſumtu: ſed, multis variisque repreſſis cupiditatibus, lucrifecit præterea optimam firmiſſimamque corporis valetudinem; qua per totum vitæ ſpatium continua uſus, ampliſſimam mercedem abſtinentiæ ſuæ atque honeſtiſſimas cepit voluptates.

15. Iam quum reliquæ eſſent *Fortitudinis* partes, præcipuæ illæ quidem cum in omni republica, tum vero præſertim Romæ; præcipua quadam in eo genere exercitatione opus erat. Ad quod

Ol.154.4. ταύτην τὴν ἐπιβολὴν αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς τύχης ἐγέ-
Venatio. νετο συνέργημα. Τῶν γὰρ ἐν Μακεδονίᾳ βασιλι- 3
κῶν μεγίστην ποιουμένων σπουδὴν περὶ τὰς κυνηγε-
σίας, καὶ Μακεδόνων ἀνεικότων τοὺς ἐπιτηδειοτάτους
τόπους πρὸς τὴν τῶν θηρίων συναγωγήν· ταῦτα 4
συνέβη τὰ χωρία τετηρῆσθαι μὲν ἐπιμελῶς, καθά-
περ καὶ πρότερον, πάντα τὸν τοῦ πολέμου χρόνον,
κεκυνηγῆσθαι δὲ μηδέποτε τῶν τεττάρων ἐτῶν διὰ
τοὺς περισπασμούς· ᾗ καὶ θηρίων ὑπῆρχε πλήρη
παντοδαπῶν. Τοῦ δὲ πολέμου λαβόντος κρίσιν, ὁ 5
Λεύκιος, κάλλιστην ὑπολαμβάνων καὶ τὴν ἄσκησιν
καὶ τὴν ψυχαγωγίαν ὑπάρχειν τοῖς νέοις τὴν περὶ
τὰ κυνηγέσια, τούς τε κυνηγοὺς συνέστησε τοὺς βα-
σιλικοὺς τῷ Σκιπίωνι, καὶ τὴν ἐξουσίαν τὴν περὶ τὰ
κυνηγέσια παρέδωκε τούτῳ πᾶσαν. ἧς ἐπιλαβόμε- 6
νος ὁ προειρημένος, καὶ νομίσας οἱονεὶ βασιλεύειν,
ἐν τούτῳ κατεγίγνετο πάντα τὸν χρόνον, ὅσον ἐπέ-
μεινε

XV. 3. *βασιλικῶν. βεβασιλευκότων ſuſpicatus eſt Reisk. βασιλέων Diodor.* 4. *τῶν τεττάρων. διὰ τῶν τεττ. ex conject. ediderat Valeſ.*

quod ſtudium maximam illi opportunitatem etiam fortuna obtulit. Nam cum Macedonum reges *venationi* plurimum ſtuderent, ſolitique eſſent Macedones loca ad feras congregandas aptiſſima huic uſui dicare; hujusmodi ſepta toto quidem belli Perſici tempore eadem, qua prius cura, fuerant cuſtodita; ceterum per quatuor continuos annos intacta atque illibata ab omni venatu permanſerant, rege aliis negotiis tum maxime diſtracto: quocirca ferarum omnis generis erant pleniſſima. Confecto autem bello, L. Aemilius eam exercitationem ac voluptatem, quæ eſt in *venando*, convenientiſſimam juventuti ratus eſſe, & venatores regios conciliavit Scipioni, & omnem venandi licentiam ei conceſſit. Qua ille accepta, rex propemodum ſibi eſſe viſus, totum illud tempus, quo legiones poſt victoriam in

μένε τὸ στρατόπεδον μετὰ τὴν μάχην ἐν τῇ Μα- A.V.594.
7 κεδονίᾳ. γενομένης δὲ μεγάλης ἐξουσίας περὶ τοῦτο
τὸ μέρος, ὥστε, κατὰ τὴν ἡλικίαν ἀκμαίως ἔχοντος
αὐτοῦ, καὶ κατὰ φύσιν οἰκείως διακειμένου, καθά-
περ εὐγενοῦς σκύλακος ἐπίμονον αὐτοῦ συνέβη γενέ-
8 σθαι τὴν περὶ τὰς κυνηγεσίας ὁρμήν· διὸ καὶ, πα-
ραγενόμενος εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ προσλαβὼν τὸν τοῦ
Πολυβίου πρὸς τοῦτο τὸ μέρος ἐνθουσιασμὸν, ἐφ᾽
ὅσον οἱ λοιποὶ τῶν νέων περὶ τὰς κρίσεις καὶ τοὺς
χαιρετισμοὺς ἐσπούδαζον, κατὰ τὴν ἀγορὰν ποιού-
μενοι τὴν διατριβὴν, καὶ διὰ τούτων συνιστάνειν
9 ἑαυτοὺς ἐπειρῶντο τοῖς πολλοῖς· ἐπὶ τοσοῦτον ὁ Σκι-
πίων, ἐπὶ ταῖς κυνηγεσίαις ἀναστρεφόμενος, καὶ
λαμπρὸν ἀεί τι ποιῶν καὶ μνήμης ἄξιον, καλλίω δό-
10 ξαν ἐξεφέρετο τῶν ἄλλων. οἷς μὲν γὰρ οὐκ ἦν ἐπαί-
νου τυχεῖν, εἰ μὴ βλάψαιέν τινα τῶν πολιτῶν· ὁ
11 γὰρ τῶν κρίσεων τρόπος τοῦτ᾽ ἐπιφέρειν εἴωθεν. ὁ δ᾽,
ἁπλῶς

Polybius venationis socius Scipioni.

7. *Post* ὁρμήν *vulgo majorem ponunt distinctionem. Probarem, nisi incommodaret praecedens particula* ὥστε.

in Macedonia perstiterunt, in eo consumsit. Cumque & amplissima ei facultas suppeteret, & ipse ætate cum maxime floreret, & natura in eam rem esset propensior, tamquam generosi catuli constantior ejus ac diuturnior in venando impetus fuit. Quamobrem Romam postquam venit, adjuncto *Polybii* in ea parte studio atque ardore; quantum temporis in judiciis ac salutationibus reliqui juvenes conterebant, forum adsidue prementes, eoque studentes commendare se multitudini; tantum *Scipio* venationibus impendens, atque interim præclarum aliquid & ad memoriam insigne agere numquam desistens, præstantiorem ceteris gloriam est adeptus. Illis enim sine alicujus civis damno laus contingere non poterat; quippe judiciorum ordo & natura id ferre solet: at vero ille, nemini molestiam facessens, *forti-*

Ol.154.4. ἁπλῶς οὐδένα λυπῶν, ἐξεφέρετο τὴν ἐπ' ἀνδρείᾳ δό-
ξαν πάνδημον, ἔργῳ πρὸς λόγον ἁμιλλώμενος. Τοι- 12
γαροῦν ὀλίγῳ χρόνῳ τοσοῦτον παρέδραμε τοὺς καθ'
αὑτὸν, ὅσον οὐδείς πω μνημονεύεται Ῥωμαίων, καίπερ
τὴν ἐναντίαν ὁδὸν πορευθεὶς ἐν Φιλοξενίᾳ τοῖς ἄλλοις
ἅπασι πρὸς τὰ Ῥωμαίων ἔθη καὶ νόμιμα.

XVI. Ἐγὼ δὲ πλείω πεποίημαι λόγον ὑπὲρ τῆς Σκι-
πίωνος αἱρέσεως ἐκ τῆς πρώτης ἡλικίας, ἡδεῖαν μὲν
ὑπολαμβάνων εἶναι τοῖς πρεσβυτέροις, ὠφέλιμον δὲ
τοῖς νέοις τὴν τοιαύτην ἱστορίαν· μάλιστα δὲ, βου- 2
λόμενος πίστιν παρασκευάζειν τοῖς μέλλουσι λέγεσθαι
ἐν ταῖς ἑξῆς βίβλοις περὶ αὐτοῦ, πρὸς τὸ μήτε δια-
πορεῖν τοὺς ἀκούοντας διὰ τὸ παράδοξόν τι φανήσε-
σθαι τῶν συμβαινόντων μετὰ ταῦτα περὶ αὐτὸν, μήτ' 3
ἀφαιρουμένους τἀνδρὸς τὰ κατὰ λόγον γεγονότα
κατορθώματα τῇ τύχῃ προσάπτειν, ἀγνοοῦντας
τὰς

12. Φιλοξενίᾳ. Φιλοδοξίᾳ *suspicatus & interpretatus est Valeſ.*
XVI. 1. ἡδεῖαν *correxit Valeſ.* ἰδίᾳ *cod. Peir.* 2. μετὰ ταῦτα. μετὰ δὲ ταῦτα *dabat codex.* μετά γε ταῦτα *Valeſ. ex conject. Delevi conjunctionem cum Reiskio.* 3. τὰ κατὰ λόγον. *Articulum ex conject. adjeci cum Reisk.*

fortitudinis laudem ſibi apud omnes comparavit, virtute atque inſignibus factis cum fama ipſa contendens. Proinde brevi inter æquales ſuos tantum enituit, quantum ſuperiori memoria Romæ nemo; idque, cum plane contrarium moribus inſtitutisque Romanorum ad laudem & gloriam curſum tenuiſſet.

16. Ego vero, quæ *ſtudia Scipionis in adoleſcentia* fuerint, ideo pluribus enarrare volui, quod & ſenioribus jucundam, & utilem juventuti, harum rerum cognitionem fore arbitratus ſum: eoque potiſſimum conſilio, ut iis, quæ de illo viro deinceps ſum dicturus, fidem præmunirem; ne forte, qui hæc legent, ob magnitudinem novitatemque eorum, quæ huic viro contigerunt, in ambiguo hæreant; neve de rebus illius certo conſilio geſtis detrahentes, fortunæ illas tribuant, cum cauſſas igno-

τὰς αἰτίας, ἐξ ὧν ἕκαστα συνέβη γενέσθαι, πλὴν A.V. 594.
τελέως ὀλίγων, ἃ δεῖ μόνα προσάπτειν τῇ τύχῃ καὶ
4ταὐτομάτῳ. Ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τοσοῦτον ἡμεῖς
διεληλυθότες κατὰ τὴν παρέκβασιν, αὖθις ἐπάνιμεν ἐπὶ τὴν ἐκτροπὴν τῆς ὑποκειμένης διηγήσεως.

III.

RES ANNI VRBIS DXCV?

Legatio Achæorum & Atheniensium Romam.

Ol. 155. 1.
A.V. 595.
XVII.
Delii in Achaiam migrant.

Παρὰ τῶν Ἀθηναίων ἧκον πρέσβεις καὶ παρὰ τῶν
Ἀχαιῶν, οἱ περὶ Θεαρίδαν καὶ Στέφανον, ὑπὲρ τῶν
2ῥυσίων. Τοῖς γὰρ Δηλίοις διαδοθείσης ἀποκρίσεως
παρὰ Ῥωμαίων, μετὰ τὸ συγχωρηθῆναι τὴν Δῆλον
τοῖς Ἀθηναίοις, αὐτοῖς μὲν ἐκχωρεῖν ἐκ τῆς νήσου,
3τὰ δ' ὑπάρχοντα κομίζεσθαι· μεταστάντες εἰς
Ἀχαΐαν οἱ Δήλιοι, καὶ πολιτογραφηθέντες, ἐβούλοντο

3. μόνα. μόνῃ voluit Reisk.
XVII. 1. ῥυσίων ex Bav. recepi. ῥοδίων in suo cod. fuisse ait Vrsin. quod ille in Δηλίων mutavit. 2. διαδοθείσης nescio an Vrsino debeatur. διασωθείσης Bav.

ignorabunt, ex quibus singulæ res sunt profectæ, præter admodum paucas, quas solas casui ac fortunæ adsignare licet. Atque his obiter, quasi per excursum, commemoratis, nunc in viam redimus, ex qua narratio nostra divertit.

III.

Legatio CXXIII.

17. Venerunt Romam legati ab *Atheniensibus* & ab *Achæis* vindiciarum caussa, [quas adversus Athenienses postulabant Delii.] Nam *Delii*, post acceptum a Romanis responsum, quo, permissa Atheniensibus Delo, cedere quidem illis insula jubebantur, sed ita ut sua omnia asportarent, in Achaiam commigraverant: & civium numero ab Achæis adscripti,

Ol. 155. 1. A. V. 595. Res repetunt ab Atheniensibus.

λοντο τὸ δίκαιον ἐκλαβεῖν παρὰ τῶν Ἀθηναίων, κατὰ τὸ πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς σύμβολον. Τῶν δ' Ἀθηναίων φασκόντων, μηδὲν εἶναι πρὸς αὐτοὺς τῆς δικαιοδοσίας ταύτης, ᾐτοῦντο ῥύσια τοὺς Ἀχαιοὺς οἱ Δήλιοι κατὰ τῶν Ἀθηναίων. Ὑπὲρ ὧν τότε πρεσβεύσαντες, ἔλαβον ἀπόκρισιν, κυρίας εἶναι τὰς κατὰ τοὺς νόμους γεγενημένας παρὰ τοῖς Ἀχαιοῖς οἰκονομίας περὶ τῶν Δηλίων.

IV.

ANNO DXCVI.

Issensium & Daorsorum legatio Romam missa.

Ol. 155. 2. A. V. 596. XVIII. Queruntur de Dalmatis.

Τῶν Ἰσσίων [καὶ τῶν Δαορσῶν] πλεονάκις πεπρεσβευκότων εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ διασαφούντων, ὅτι Δελματεῖς τὴν χώραν ἀδικοῦσι, καὶ τὰς πόλεις τὰς μετ' αὐτῶν ταττομένας· αὗται δέ εἰσιν Ἐπέτιον καὶ Τραγύ-

3. *ἐκλαβεῖν correxi. Vulgo ἐκεῖ λαβεῖν.*

XVIII. 1. Ἰσσίων. *Mendose mssti Νισσίων, quod perperam vulgo in Λισσίων mutarunt.* Ibid. Δαορσῶν *correxit Casaub.* Δαοσσῶν *h. l. &* v. 2. *dant mssti. Sed tria verba, καὶ τῶν Δαορσῶν, quæ uncis inclusi, iniquo loco stant* v. 1. Ibid. *πεπρεσβευκότων ex conject. correxi. Vulgo παραπρεσβευσάντων, quod ex Vrsini ing. esse videtur. παραπρεσβευκότων (sic) Bav.*

pti, voluerunt ibi jus repetere ab Atheniensibus ex formula juris, quod Achæis cum Atheniensibus intercedebat. Quum vero dicerent Athenienses, nihil ad Delios pertinere illam juris formulam, postularunt ab Achæis Delii, ut sibi ab Atheniensibus *pignora per vim capere* liceret. De his rebus quum hi legati venissent, responsum tulerunt, *rata habere senatum ea, quæ in caussa Deliorum legitime ordinata essent ab Achæis.*

IV.

Legatio CXXIV.

18. Posteaquam *Issii* [& Daorsi] sæpius legatos Romam misissent, quibus significabant, *Dalmatas agros & urbes suæ ditionis infestare:* hæ

Τραγύριον· ὁμοίως δὲ καὶ τῶν Δαορσῶν ἐγκαλούν- A.V. 596.
3 των· ἐξαπέστειλεν ἡ σύγκλητος πρεσβευτὰς τοὺς
περὶ Γάϊον Φάννιον, ἐποπτεύσοντας τὰ κατὰ τὴν C. Fannius, legatus.
Ἰλλυρίδα, καὶ μάλιστα τούτων τὰ κατὰ τοὺς Δελ-
4 ματεῖς. Οὗτοι δὲ, μέχρι μὲν ἔζη Πλεύρατος, ὑπή- Dalmatae.
κουον ἐκείνῳ· μεταλλάξαντος δὲ τούτου τὸν βίον,
καὶ διαδεξαμένου Γενθίου τὴν βασιλείαν, ἀποστάν-
τες ἀπὸ τούτου, τοῖς ὁμόροις προσεπολέμουν, καὶ
κατεστρέφοντο τοὺς ἀστυγείτονας, ὧν ἔνιοι καὶ φό-
ρους αὐτοῖς ἔφερον. ὁ δὲ φόρος ἦν θρέμματα καὶ σῖ-
5 τος. Καὶ οἱ μὲν περὶ Φάννιον ἐπὶ τούτοις ἐξώρμησαν.

V.

RES GESTAE ANNO VRBIS DXCVII.

I. ROMAE.

(I.) *Dalmatis bellum indicunt Romani.* Ol. 155. 3. A.V. 597.

Τῶν περὶ τὸν Γάϊον Φάννιον παραγεγονότων ἐκ τῆς XIX. Fannius male acceptus a Dalmatis.
Ἰλλυρίδος, καὶ διασαφούντων, ὅτι τοσοῦτον ἀπέχοιεν οἱ

2. Τραγύριον correxit *Vrsin.* Τραγύλιον mssti. 3. Δελματεῖς. Δαλματεῖς *h. l. Bav.* 5. ἐπὶ τούτοις. ἐπὶ τούτους *suspicatus est Reisk.*
XIX. Abest hæc Ecloga a cod. Bav.

hæ autem sunt *Epetium* & *Tragurium:* cumque similiter & *Daorsi* de iisdem quererentur; senatus legatum misit *Cajum Fannium* ad res *Illyrici* visendas, & maxime Dalmatarum. Hic populus, quamdiu vixit *Pleuratus*, ei paruit: post obitum vero illius quum in regno *Genthius* successisset, ab illo defecerant *Dalmatæ*, & bella cum finitimis gerebant, vicinosque populos imperio suo subjiciebant, ita ut eorum nonnulli etiam tributa ipsis penderent. Tributum autem erat pecus & frumentum. Atque hæc legationis Fannii caussa fuit.

V.

(I.) *Legatio CXXV.*

19· Quum ex *Illyrico* reversus *C. Fannius* renunciasset senatui, *tantum abesse Dalmatas,*

Ol. 155. 3. οἱ Δελματεῖς τοῦ διορθοῦσθαί τι τῶν ἐγκαλουμένων πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτῶν φάσκοντας ἀδικεῖσθαι συνεχῶς, ὥστε οὐδὲ λόγον ἐπιδέχοιντο καθόλου παρ' αὐτῶν, λέγοντες, οὐδὲν αὐτοῖς εἶναι καὶ Ῥωμαίοις κοινόν.
πρὸς δὲ τούτοις διεσάφουν, μὴ κατάλυμα δοθῆναι 2
σφίσι, μήτε παροχήν· ἀλλὰ καὶ τοὺς ἵππους, οὓς εἶχον παρ' ἑτέρας πόλεως, ἀφελέσθαι τοὺς Δελματεῖς μετὰ βίας αὐτῶν· ἑτοίμους δ' εἶναι καὶ τὰς 3
χεῖρας προσάγειν, εἰ μὴ, συνείξαντες τῷ καιρῷ, μετὰ πολλῆς ἡσυχίας ἐποιήσαντο τὴν ἀπόλυσιν.
Ὧν ἡ σύγκλητος ἀκούσασα μετ' ἐπιστάσεως, ἠγα- 4
νάκτει μὲν καὶ ἐπὶ τῇ τῶν Δελματέων ἀπειθείᾳ καὶ σκαιότητι· τὸ δὲ πλεῖστον ὑπέλαβε, τὸν καιρὸν ἐπιτήδειον εἶναι πρὸς τὸ πολεμῆσαι τοῖς προειρημένοις διὰ πλείους αἰτίας. Τά τε γὰρ μέρη ταῦτα 5
τῆς Ἰλλυρίδος τὰ νεύοντα πρὸς τὸν Ἀδρίαν, ἀνεπίσκεπτα τελέως ἦν αὐτοῖς, ἐξ οὗ Δημήτριον τὸν Φάριον

Bellum indicitur Dalmatis.

1. *συνεχῶς correxit Urs. & ὥστε ex conject. adiecit. συνεχεῖς οὐδὲ λόγον erat in ms.* Ibid. *ἐπιδέχοιντο. ἐπεδέχοντο voluit Reisk.*

matas, ut satisfacere iis, quos continuis injuriis lacessiverant, ullo modo vellent, ut ne aures quidem sibi præbere sustinuissent, quod dicerent, nihil sibi commune esse cum Romanis: ostendissetque præterea, *neque hospitii factam legatis copiam, neque aliud quidquam eorum, quæ necessaria sunt, fuisse præbitum; quin & equos per vim ipsis ademtos esse, quos habuerant ex alia urbe, atque etiam manus ipsis inferre eos voluisse, nisi tempori cedentes cum magno silentio eorum finibus excessissent:* his diligenter auditis, senatus, etsi offendebatur contumaci & scævo Dalmatarum ingenio, magis tamen eo movebatur, quod multas ob caussas opportunum rebatur esse tempus belli cum gente illa gerendi. Nam Romani, ex quo Demetrium Pharium ejecerant, penitus eam partem *Illyrici*, quæ ad Adriaticum mare inclinat,

6Φάριον ἐξέβαλον· τούς τε κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἀν- A.V. 597.
θρώπους οὐκ ἐβούλοντο κατ' οὐδένα τρόπον ἀπόλλυ-
7σθαι διὰ τὴν πολυχρόνιον εἰρήνην. ἔτος γὰρ ἦν τότε
δωδέκατον ἀπὸ τοῦ πρὸς Περσέα πολέμου, καὶ τῶν
8ἐν Μακεδονίᾳ πράξεων. Διόπερ ἐβουλεύοντο, πό-
λεμον ἐνστησάμενοι πρὸς τοὺς προειρημένους, ἅμα
μὲν ὡσανεὶ καινοποιῆσαι τὰς ὁρμὰς καὶ προθυμίας
τῶν ἰδίων ὄχλων, ἅμα δὲ καταπληξάμενοι τοὺς
Ἰλλυριοὺς ἀναγκάσαι πειθαρχεῖν τοῖς ὑπ' αὐτῶν
9παραγγελλομένοις. Αὗται μὲν οὖν ἦσαν αἱ αἰτίαι,
δι' ἃς ἐπολέμησαν Ῥωμαῖοι Δελματεῦσι· τοῖς γε μὴν
ἐκτὸς * τὸν πόλεμον ἀναδεικνύειν, ὡς διὰ τὴν εἰς
τοὺς πρεσβευτὰς ὕβριν κεκρικότες πολεμεῖν.

(II.) ARIARATHES, *ab Oroferne ope Demetrii regno pulſus, Romam venit.*

Ὁ βασιλεὺς Ἀριαράθης παρεγένετο εἰς τὴν Ῥώ- XX. Ariarathes.
2μην, ἔτι θερείας οὔσης. τότε δὲ, παρειληφότων τὰς

Oo 3 ἀρχὰς

6. ἀπόλλυσθαι. ἀποθηλύνεσθαι *ſuſpicatus eſt idem.* 9. Lacunam *notavit Caſaub. & in verſ. lat. ſupplevit.*

clinat, neglexerant. Accedit, quod Italicos homines longa pace torpere omnino nolebant. Agebatur autem *duodecimus* jam *annus a bello cum Perſeo* & Macedonibus geſto. Itaque bello adverſus iſtos ſuſcepto, ſimul renovare in ſuis, ut ſic dicam, ſpiritum illum militarem & alacritatem pugnandi cupiebant, ſimulque terrorem Illyricis injicere, ut impetrata facere poſthac cogerentur. Propter has cauſſas *Dalmatis bellum indixerunt:* ſed apud externos hanc unam adferebant cauſſam, quod contumeliam legatis ſuis factam bello ſibi perſequendam judicaſſent.

(II.) *Legatio CXXVI.*

20. Venit Romam rex *Ariarathes*, priusquam exiiſſet æſtas. Et quum magiſtratum eo tempore iniiſſet *Sextus*

Ol. 155. 3. ἀρχὰς τῶν περὶ τὸν Σέξτον Ἰούλιον, ἐγίγνετο περὶ
Sex. Iulius Cos. τὰς κατ' ἰδίαν ἐντεύξεις, οἰκείαν ποιούμενος περικο-
πὴν καὶ φαντασίαν τῆς ὑποκειμένης περιστάσεως.
Demetrii legati. Παρῆσαν δὲ καὶ παρὰ Δημητρίου πρέσβεις οἱ περὶ 3
τὸν Μιλτιάδην, πρὸς ἑκατέραν τὴν ὑπόθεσιν ἡρ-
μοσμένοι· καὶ γὰρ περὶ Ἀριαράθου ἀπολογεῖσθαι,
καὶ κατηγορεῖν αὐτοῦ παρεσκευάζοντο φιλαπεχθῶς.
Orofernes, rex Cappad. Ἀπεστάλκει δὲ καὶ Ὀροφέρνης πρεσβευτὰς, τοὺς 4
περὶ Τιμόθεον καὶ Διογένην, στέφανόν τε κομίζον-
τας τῇ Ῥώμῃ, καὶ τὴν φιλίαν καὶ τὴν συμμαχίαν
ἀνανεωσομένους· τὸ δὲ πλεῖον συγκαταστησομένους
τῷ Ἀριαράθῃ, καὶ τὰ μὲν ἀπολογησομένους, τὰ δὲ
κατηγορήσοντας. Ἐν μὲν οὖν ταῖς κατ' ἰδίαν ἐντεύ- 5
ξεσιν μείζω φαντασίαν εἷλκον οἱ περὶ τὸν Διογένην
καὶ Μιλτιάδην, ἅτε καὶ κατὰ τὸ πλῆθος πρὸς ἕνα
συγκρινόμενοι, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην περικοπὴν εὐτυ-
χοῦντες, πρὸς ἐπταικότα θεωρούμενοι· παραπλη- 6
σίως

XX. 4. Ὀροφέρνης. *Vulgo h. l.* Ὀλοφέρνης.

Sextus Iulius cum collega, ad illum adivit, convenientem calamitati, in qua versabatur, fortunam atque speciem præ se ferens. Venerat & *Demetrii* legatio, cujus princeps Miltiades, in utrumque paratus: nam & ad excusanda, quæ objiceret Ariarathes, instructus erat, & ad criminandum illum odiose. *Orofernes* quoque legatos miserat, Timotheum & Diogenem, ut coronam Romæ adferrent, & amicitiam atque societatem renovarent: ceterum præcipua legationis caussa erat, ut in judiciali contentione adversus Ariarathem starent, & partim ad ejus accusationem responderent, partim ipsum accusarent. Enimvero Diogenes & Miltiades cum in privatis congressibus speciem majorem ostentabant, utpote plures cum uno compositi, & præterea qui omnibus fortunæ rebus florentes spectarentur, ille adflictus & miser;

σίως δὲ καὶ περὶ τὴν τῶν πραγμάτων ἐξήγησιν πολὺ A.V.597.
7 περιῆσαν. πᾶν μὲν γὰρ καὶ πρὸς παντοῖα λέγειν
ἐθάῤῥουν, οὐδένα λόγον ποιούμενοι τῆς ἀληθείας·
τὸ δὲ λεγόμενον ἀνυπεύθυνον ἦν, οὐκ ἔχον τὸν ἀπολο-
8 γησόμενον. Λοιπὸν ἀκοντὶ τοῦ ψεύδους ἐπικρατοῦν-
τος, ἐδόκει σφίσι τὰ πράγματα κατὰ γνώμην χωρεῖν.

✥ ✥

9 Ὀροφέρνην, ὀλίγον χρόνον Καππαδοκίας βασι- Bacchicam lasciviam invehit Orofernes.
λεύσαντα, καὶ παριδόντα τὰς πατρίους ἀγωγὰς,
Πολύβιός φησιν ἐν τῇ τριακοστῇ δευτέρᾳ, εἰσαγα-
γεῖν τὴν ἰακὴν καὶ τεχνητικὴν ἀσωτίαν.

II. STATVS GRAECIAE, *præcipue* EPIRI *poſt mortem* CHAROPIS.

✥ ✥ ✥

Τὰ κατὰ τὴν Αἰτωλίαν καλῶς διετέθη, κατ- XXI. Obit Lyciſcus Aetolus.
εσβεσμένης ἐν αὐτοῖς τῆς ἐμφυλίου στάσεως μετὰ
2 τὸν Λυκίσκου θάνατον. καὶ Μνασίππου τοῦ Κορω-

8. ἀκοντὶ *correxi, ut aliâs. Vulgo* ἀκονητὶ. 9. ἰακὴν. *Forſ.* ἰακχικὴν, *ut voluit Dalecamp.*
XXI. 2. Κορωναίου *correxit Valeſ.* Κυρωναίου *erat in ms.*

miſer; tum vero etiam ubi ad res exponendas ventum, longe ſuperiores fuerunt. Quidvis enim dicere, & ad omnia reſpondere, ſpreta veritate, audebant. Porro quæ ab illis dicebantur, ea nec confutata manebant, quia aderat nemo, qui veritatem tueretur. Quum igitur ſine difficultate vinceret mendacium, viſi ſunt quod volebant efficere.

✥ ✥

(*Athenæus Lib.* X. *Cap.* 11.)

Orofernem, qui breve tempus in *Cappadocia* regnavit, *ſpretis patriis inſtitutis, bacchicam quamdam & artificioſam invexiſſe laſciviam*, ſcribit POLYBIVS *Libro XXXII.*

II. *Excerptum Valeſianum.*

✥ ✥ ✥

21. *Aetolicæ* res recte ſunt compoſitæ, extincto apud eos civili bello poſt obitum *Lyciſci*. Similiter, mortuo

Ol. 155. 3.
Mnasippus Bœotus.
Chrematas Acarnan.

ναίου μεταλλάξαντος τὸν βίον, βελτίων ἦν ἡ διά-
θεσις κατὰ τὴν Βοιωτίαν· ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὴν
Ἀκαρνανίαν, Χρεμάτα γεγονότος ἐκποδών. Σχεδὸν 3
γὰρ ὡσανεὶ καθαρμόν τινα συνέβη γενέσθαι τῆς
Ἑλλάδος, τῶν ἀλιτηρίων αὐτῆς ἐκ τοῦ ζῆν μεθιστα-

Charops Epirota.

μένων. Καὶ γὰρ καὶ τὸν Ἠπειρώτην Χάροπα συνε- 4
κύρησε κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον ἐν Βρεντεσίῳ με-
ταλλάξαι τὸν βίον. Τὰ δὲ κατὰ τὴν Ἤπειρον ἔτι 5
ἐν ἀκαταστασίαις ἦν καὶ ταραχαῖς, καθάπερ τοῖς

Charopis nequitia.

ἐπάνω χρόνοις, διὰ τὴν Χάροπος ὠμότητα καὶ πα-
ρανομίαν, ἐξ οὗ συνέβη τελεσθῆναι τὸν πρὸς Περσέα
πόλεμον. Μετὰ γὰρ τὸ κατακρῖναι Λεύκιον Ἀνί- 6
κιον καὶ τοὺς μὲν * τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ
ἀπαγαγεῖν εἰς τὴν Ῥώμην, ὅσοι καὶ βραχεῖαν ὑπο-
ψίαν εἶχον· τότε λαβὼν ὁ Χάροψ τὴν ἐξουσίαν, ὃ 7
βούλοιτο, πράττειν, οὐκ ἔστι τῶν δεινῶν ὁποῖον οὐκ
ἐποίει,

5. *καθάπερ aberat a codice; ex conject. adjecit Valesius. Brevius erat* ὡς. 6. Μετὰ γὰρ τὸ κατακρ. *Vulgo novæ veluti Eclogæ initium h. l. faciunt, his verbis* Ὅτι μετὰ τὸ κατακρῖναι, *quæ conjungenda cum superioribus putavi, inserta particula* γάρ. Ibid. *Post* τοὺς μὲν lacunæ signum *posui, & supplendum puto verbum* ἀνελεῖν, θανατῶσαι, φυγαδεῦσαι, *aut aliquod his simile.*

mortuo *Mnasippo* Coronæo, *Bœotia* in meliore statu erat. Itemque *Acarnania*, sublato e vivis *Chremata*. Prorsus enim quædam quasi lustratio atque expiatio contigit tunc universæ Græciæ, pestibus reipublicæ e medio remotis. Namque & *Charops* ille Epirota hoc ipso anno Brundusii decessit. Sed *res* EPIRI adhuc inquietæ erant ac turbatæ, ut antea, ob sævitiam atque nequitiam Charopis post victoriam de Perseo partam. Nam postquam *L. Anicius*, caussa cognita, viros celeberrimos condemnasset, alios vero ad caussam dicendam Romam abduxisset, quotquot vel levissima suspicione contingebantur; tum *Charops*, plenissimam quidvis agendi licentiam nactus, nullum crudelitatis genus omisit, partim per

ἐποίει, τὰ μὲν δι' αὑτοῦ, τὰ δὲ διὰ τῶν φίλων· A.V.597.
8 ὥστε νέος μὲν ὢν αὐτὸς κομιδῇ, συνδεδραμηκότων δὲ πρὸς αὐτὸν τῶν χειρίστων καὶ τῶν εἰκαιοτάτων ἀν-
9 θρώπων, διὰ τὸν ἐκ τῶν ἀλλοτρίων νοσφισμόν. εἶχε δὲ οἷον ἐφεδρείαν, καὶ ῥοπὴν πρὸς τὸ πιστεύεσθαι διότι πράττει κατά τινα λόγον, ἃ ποιεῖ, καὶ μετὰ τῆς Ῥωμαίων γνώμης, τήν τε προϋπάρχουσαν αὐτῷ σύστασιν πρὸς τοὺς προειρημένους, καὶ πρὸς ταύτῃ Μύρτωνα πρεσβύτην ἄνθρωπον, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Myrto & Nicanor, ſociiCharopis.
10 Νικάνορα· τἄλλα γε μετρίους ἀνθρώπους καὶ δοκοῦντας εἶναι Ῥωμαίων φίλους, οἳ, πολύ τι κεχωρισμένοι τὸν πρὸ τοῦ χρόνον ἁπάσης ἀδικίας, οὐκ οἶδ' ὅπως τότε συνεπέδωκαν αὐτοὺς εἰς τὸ συνεπισχύειν
11 καὶ κοινωνεῖν ταῖς τοῦ Χάροπος ἀνομίαις. Ἐπειδὴ δ' ὁ προειρημένος τοὺς μὲν κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀναφανδὸν ἐφόνευσε, τοὺς δ' ἐν ταῖς ἰδίαις οἰκίαις, ἐνίους δ' ἐπὶ τῶν ἀγρῶν καὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπαποστέλλων

 ἐδολο-

10. τἄλλα γε *corr. Valeſ.* τἄλλα δὲ *ms. Forſan debuit* τἄλλα μὲν.

per ſe ipſe, partim amicorum opera uſus. Quippe cum ipſe admodum juvenis erat, tum vero perditiſſimus ac leviſſimus quisque, diripiendæ alienæ pecuniæ cauſſa, ad eum confluxerat. Maximam porro auctoritatem ac fidem omnibus illius factis addiderat, utque non ſine conſilio, ſed ex ſententia populi Romani, cuncta agere viderentur, effecerat vetus amicitia, quæ illi cum plerisque primariis viris Romæ intercedebat, ac præterea ſuffragium *Myrtonis* ſenis, & *Nicanoris* ejus filii. Qui cum alioqui ſatis modeſti & amici populi Romani viderentur, ſemperque antea ab omni flagitio procul abſuiſſent, tum neſcio quo pacto ſeipſos ſcelerum *Charopi* fautores ac ſocios adjunxerant. At vero ille, ubi alios in medio foro palam trucidavit, alios in ſuis domibus, nonnullos in agris, aut per vias, ſubmiſſis percuſſo-

Ol.155.3. ἐδολοφόνησε, καὶ πάντων τῶν τεθνεώτων ἐξηνδρα-
ποδίσατο τοὺς βίους, ἄλλην ἐπεισῆγε μηχανήν.
Mater adjutrix ſævitatis. Προέγραφε γὰρ τοὺς εὐκαιροῦντας τοῖς βίοις φυγά- 12
δας, οὐ μόνον ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ γυναῖκας. ἀνατα- 13
θεὶς δὲ τὸν φόβον τοῦτον, ἐχρηματίζετο ἀεὶ τοὺς
μὲν ἄνδρας δι' ἑαυτοῦ, τὰς δὲ γυναῖκας διὰ τῆς μη-
τρὸς Φιλότιδος. πάνυ γὰρ εὐφυὲς ἐγένετο κατὰ 14
τοῦτο τὸ πρόσωπον, πρὸς δὲ βίαν καὶ πλεῖόν τι δυ-
νάμενον συνεργεῖν ἢ κατὰ γυναῖκα.

XXII. Phœnice opp. Epiri. Ἐπειδὴ δὲ πάντας ἐξηργυρίσαντο κατὰ τὸ δυ-
νατὸν, εἰσῆγον εἰς τὸν δῆμον οὐδὲν ἧττον ἅπαντας
τοὺς προγεγραμμένους. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἐν τῇ 2
Φοινίκῃ, τὰ μὲν διὰ τὸν φόβον, τὰ δὲ καὶ δελεαζό-
μενοι διὰ τῶν περὶ τὸν Χάροπα, κατέκριναν οὐ φυ-
γῆς, ἀλλὰ θανάτου πάντας τοὺς προσαγγελθέντας
ὡς ἀλλότρια φρονοῦντας Ῥωμαίων. Οὗτοι μὲν οὖν 3
πάντες

14. *εὐφυὲς correxi ex Diodoro Siculo. Vulgo εὐφυής, quod tenens Reiskius, deinde δυναμένη voluit pro δυνάμενον.* Ibid. *κατὰ τοῦτο. Præpoſitionem delendam cenſuit Valeſ. καὶ τοῦτο eſt apud Diod. quod Polybio reſtitutum voluit Weſſeling.*

cuſſoribus interfecit, atque omnium protinus facultates invaſit, tandem alia machina graſſari cœpit. Locupletiſſimum enim quemque, nec viros ſolum, ſed & matresfamilias, exſules proſcripſit. Quo metu incuſſo, ipſe adſidue viros quidem per ſe, mulieres vero matris *Philotidis* opera ſpoliabat. Fuit enim iſta mulier ad hoc admodum idonea, ſed quæ ad vim ac ſcelus plus etiam adjumenti quam pro muliere adferre poſſet.

22. Poſtquam demum univerſos pecunia ſpoliarunt, nihilo ſecius cunctos, qui proſcripti erant, populi judicio permiſere. Et multitudo in urbe *Phœnica*, partim metu, partim blanditiis inducta a factione *Charopis*, univerſos, quibus alienatus a Romanis animus crimini dabatur, non exſilio, ſed capitali ſententia condemnarunt.

πάντες ἔφυγον, ὅτε Χάροψ ὥρμησεν εἰς τὴν Ῥώμην, A.V. 597.
ἔχων χρήματα καὶ τοὺς περὶ τὸν Μύρτωνα μεθ' Romam abit Charops.
αὐτοῦ, βουλόμενος ἐπισφραγίσασθαι διὰ τῆς συγ-
4 κλήτου τὴν αὐτοῦ παρανομίαν. Ἐν ᾧ καιρῷ κάλλι-
στον μὲν ἐγένετο δεῖγμα τῆς Ῥωμαίων αἱρέσεως,
κάλλιστον δὲ θέαμα πᾶσι τοῖς Ἕλλησι τοῖς παρεπι-
5 δήμοις, μάλιστα δὲ τοῖς ἀνακεκλημένοις. ὅ τε γὰρ
Μάρκος, ἀρχιερεὺς ὢν καὶ πρῶτος τῆς συγκλήτου
γραφόμενος, ὅ τε Λεύκιος, ὁ τὸν Περσέα νικήσας,
μεγίστην ἔχων πίστιν καὶ δύναμιν, πυνθανόμενοι τὰ
πεπραγμένα τῷ Χάροπι κατὰ τὴν Ἤπειρον, ἐκώ-
λυσαν εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν εἰσιέναι τὸν Χάροπα.
6 οὗ γενομένου περιβοήτου, πάντες ἐγενήθησαν οἱ παρ-
επιδημοῦντες περιχαρεῖς, ἀποδεχόμενοι τὸ μισοπό-
7 νηρον τῶν Ῥωμαίων. Μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ Χάροπος Falsum S. C. confingit.
εἰσελθόντος εἰς τὴν σύγκλητον, οὐ συνεκάθετο τοῖς
ἀξιου-

XXII. 7. *συνεκάθετο. συνέθετο aut συγκαθίει voluit Reisk. Mihi συγκατέθετο videtur legendum. In hac regione inserendum illud Fragm. putavit Valesius, quod continetur* Ecloga CXXVII de Legat.

runt. Hi igitur omnes in exſilium abierunt, quo tempore *Charops*, comite Myrtone, cum magna pecuniæ vi Romam eſt profectus, eo conſilio, ut ſcelus ſuum ſenatus auctoritate confirmaret. Tunc temporis vero pulcerrimum ſpecimen morum populi Romani & gratiſſimum cum omnibus Græcis, tum maxime evocatis, qui Romæ exſulabant, ſpectaculum adparuit. Etenim *M. Aemilius Lepidus*, pontifex max. & princeps ſenatus, & *L. Aemilius*, is qui Perſeum vicit, maxima vir auctoritate ac potentia præditus, cum accepiſſent, quæ Charops geſſerat in Epiro, domo ſua ei interdixerunt. Cujus rei fama per urbem diſperſa, Græci, quicumque aderant, maximo ſunt gaudio adfecti, & Romanorum adverſus improbos odium magnis laudibus extulerunt. Deinde poſtquam in ſenatum introductus eſt *Charops*, nequaquam

Ol.155.3. ἀξιουμένοις, οὐδ᾽ ἐβουλήθη δοῦναι ῥητὴν ἀπόκρισιν·
ἀλλὰ, τοῖς ἀποστελλομένοις πρεσβευταῖς, ἔφη, δώ- 8
σειν ἐντολὰς, ἐπισκέψασθαι περὶ τῶν γεγονότων.
Ὁ δὲ Χάροψ, ἀναχωρήσας, ταύτην μὲν τὴν ἀπό- 9
κρισιν ἀπεσιώπησε, γράψας δὲ πρὸς τὴν ἰδίαν ὑπό-
θεσιν ἁρμόζουσαν ἀπήγγειλεν, ὡς συνευδοκούντων Ῥω-
μαίων τοῖς ὑπ᾽ αὐτοῦ πραττομένοις.

III. IN ASIA.

Vita functo EVMENI *succedit frater* ATTALVS.

XXIII. Eumenis elogium. Εὐμένης, ὁ βασιλεὺς, τῇ μὲν σωματικῇ δυνάμει
παραλελυμένος ἦν, τῇ δὲ τῆς ψυχῆς λαμπρότητι
προσαντεῖχεν· ἀνὴρ ἐν μὲν τοῖς πλείστοις οὐδενὸς 2
δεύτερος τῶν καθ᾽ αὐτὸν βασιλέων γενόμενος, περὶ
δὲ τὰ σπουδαιότατα καὶ κάλλιστα μείζων καὶ λαμ-
πρότερος. Ὅς γε, πρῶτον μὲν, παραλαβὼν παρὰ 3
τοῦ πατρὸς τὴν βασιλείαν συνεσταλμένην τελέως
εἰς

XXIII. 1. προσαντεῖχεν. προσανεῖχεν *maluerat Reisk.*

quaquam adnuit senatus postulatis ejus, neque certum responsum homini dare voluit; sed *legatis, propediem ad res Illyrici inspiciendas profecturis, id in mandatis se daturum* respondit, *ut, quaecumque acta in Epiro essent, inquirerent.* At *Charops*, domum reversus, responsum quidem senatus reticuit, confictum autem aliud ex sui animi sententia responsum divulgavit, quasi omnia ejus acta senatus probasset.

(III.) *Excerptum Valesianum.*

23. *Eumenes*, Pergami rex, corpore quidem erat infirmo atque imbecilli, sed animi vigore infirmitatem corporis compensabat: vir, in plerisque rebus nulli aetatis suae regum secundus, in rebus autem gravissimis ac pulcerrimis omnium maximus ac splendidissimus. Qui primum quidem, cum regnum paucis ac tenuibus oppi-

εἰς ὀλίγα καὶ λιτὰ πολισμάτια, ταῖς μεγίσταις A.V.597.
τῶν καθ' αὑτὸν δυναστειῶν ἐφάμιλλον ἐποίησε τὴν
4 ἰδίαν ἀρχήν· οὐ τύχῃ τὸ πλεῖον συνεργῷ χρώμενος,
οὐδ' ἐκ περιπετείας, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγχινοίας καὶ
5 φιλοπονίας, ἔτι δὲ πράξεως τῆς αὑτοῦ. Δεύτερον
φιλοδοξότατος ἐγενήθη, καὶ πλείστας μὲν τῶν καθ'
αὑτὸν βασιλέων πόλεις Ἑλληνίδας εὐεργέτησε, πλεί-
στους δὲ κατ' ἰδίαν ἀνθρώπους ἐσωματοποίησε.
6 Τρίτον, ἀδελφοὺς ἔχων τρεῖς καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν
καὶ πρᾶξιν, πάντας τούτους συνέσχε πειθαρχοῦν-
τας αὑτῷ καὶ δορυφοροῦντας, καὶ σώζοντας τὸ τῆς
7 βασιλείας ἀξίωμα. Τοῦτο δὲ σπανίως εὕροι τις ἂν
γεγονός.

8 Ἄτταλος, ὁ ἀδελφὸς Εὐμένους, παραλαβὼν τὴν Attalus restituit Ariarathem.
ἐξουσίαν, πρῶτον ἐξήνεγκε δεῖγμα τῆς αὑτοῦ προαι-
ρέσεως καὶ πράξεως τὴν Ἀριαράθου καταγωγὴν
ἐπὶ τὴν βασιλείαν.

VI.

6. *Ad verba* ἡλικίαν καὶ πρᾶξιν *deesse verbum* ἀκμάζοντας, *aut aliquod simile, putavit Vales.* 8. αὑτοῦ. *Vulgo* αὐτοῦ.

oppidulis coarctatum a patre accepisset, amplissimis temporis sui imperiis parem dominationem suam præstitit; non tam fortunæ auxilio & casu quodam, quam solertia & industria atque etiam rebus gestis suis. Deinde præ ceteris ætatis suæ regibus gloriæ cupidissimus fuit, atque unus plurimas Græciæ civitates ac plurimos sigillatim homines beneficiis suis locupletavit. Denique fratres cum haberet tres, & ætate & industria ad res gerendas pollentes; eos in officio omnes continuit, & morigeros custodesque regni ac dignitatis suæ habuit satellites: quod raro admodum contigisse reperias.

Attalus, Eumenis frater, postquam regnare occœpit, primum ingenii atque industriæ suæ specimen dedit restituto in regnum *Ariarathe.*

VI.

Ol. 155. 4. A. V. 598.

VI.

RES GESTAE ANNO VRBIS DXCVIII.

I. ROMAE.

Admittitur legatio EPIROTARVM.

XXIV. Legati ex Phœnice Epiri. Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον παραγεγονότων πρεσβευτῶν ἐξ Ἠπείρου, παρά τε τῶν τὴν Φοινίκην κατεχόντων, καὶ παρὰ τῶν ἐκπεπτωκότων, καὶ ποιησαμένων λόγους κατὰ πρόσωπον· ἔδωκεν ἀπόκρισιν αὐτοῖς ἡ σύγκλητος, ὅτι δώσει περὶ τούτων ἐντολὰς τοῖς ἀποστελλομένοις πρεσβευταῖς εἰς τὴν Ἰλλυρίδα C. Marcius Cos. μετὰ Γαΐου Μαρκίου.

II. IN ASIA.

Bellum PRVSIAE *cum* ATTALO.

XXV. Attalus, victus a Prusia. Προυσίας μετὰ τὸ νικῆσαι τὸν Ἄτταλον, καὶ τὸ παρελθεῖν πρὸς τὸ Πέργαμον, παρασκευασάμενος θυσίαν πολυτελῆ προσήγαγε πρὸς τὸ τέμενος τοῦ Ἀσκλη-

XXIV. *Hanc Eclogam* Excerpto Peiresciano (*supra, cap.* 22.) *inserendam putavit Valesius.*

XXV. 1. καὶ τὸ παρελθ. *ex Suida adscivi. Vulgo* μετὰ τὸ παρελθεῖν *absque conjunct.*

VI.

I. *Legatio CXXVII.*

24. Circa idem tempus venerunt *ex Epiro legati*, partim ab eis missi qui *Phœnicen* tenebant, partim ab exsulibus. Qui postquam apud senatum caussam suam utrique præsentes disceptarunt, hoc tulerunt responsum: *senatum de eorum rebus mandata legatis daturum, qui cum C. Marcio in Illyricum essent profecturi.*

II. *Excerptum Valesianum.*

25. *Prusias*, victo Attalo, ad *Pergamum* accessit, in *Aesculapii* templo cum sumtuoso adparatu sacra facturus.

2 Ἀσκληπιοῦ. καὶ βουθυτήσας καὶ καλλιερήσας, τότε A.V.598.
3 μὲν ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὴν παρεμβολήν· κατὰ δὲ τὴν
ἐπιοῦσαν καταστήσας τὴν δύναμιν ἐπὶ τὸ Νικηφό-
ριον, τούς τε νεὼς ἅπαντας διέφθειρε, καὶ τὰ τεμέ-
νη τῶν θεῶν, ἐσύλησε δὲ καὶ τοὺς ἀνδριάντας καὶ
4 τὰ λίθινα τῶν ἀγαλμάτων. Τὸ δὲ τελευταῖον καὶ
τὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἄγαλμα βαστάσας, περιττῶς
ὑπὸ Φυλομάχου κατεσκευασμένον, ἀπήνεγκεν ὡς
5 αὐτόν· ᾧ τῇ πρότερον ἡμέρᾳ κατασπένδων ἐβουθύ-
τει καὶ κατηύχετο, δεόμενος, ὅπερ εἰκὸς, ἵλεων αὐ-
6 τῷ γενέσθαι καὶ εὐμενῆ κατὰ πάντα τρόπον. Ἐγὼ
δὲ τὰς τοιαύτας διαθέσεις καὶ πρότερον εἴρηκά που,
περὶ Φιλίππου ποιούμενος τὸν λόγον, μανικάς.
7 Τὸ γὰρ ἅμα μὲν θύειν καὶ διὰ τούτων ἐξιλάσκεσθαι
τὸ θεῖον, προσκυνοῦντα καὶ λιπαροῦντα τὰς τρα-
πέζας καὶ τοὺς βωμοὺς ἐξάλλως, ὅπερ ὁ Προυσίας
εἴθιστο

Prusias furit in templa.

2. ἐπὶ τὴν παρεμβ. εἰς *Suid.* 3. καταστήσας. ἐπιστήσας *Suid.* 4. ἄγαλμα βαστ. βαστάσας ἄγαλμα *idem.* Ibid. Φυλομάχου. Φυρόμαχος, Phyromachus *vocatur apud alios ſcriptores.* 5. ἐβουθύτει κατασπ. *Suid.* 7. ὁ Προυσίας εἴθιστο. εἴωθε Προυσίας *Suid.*

rus. Mactatis igitur victimis cum perlitaſſet, tum quidem in caſtra eſt reverſus: poſtridie vero copiis ad *Nicephorium* adductis, templa omnia vaſtare, delubra ac ſtatuas deorum immortalium & imagines ſpoliare ac diripere cœpit. Poſtremo & ipſum *Aeſculapii ſimulacrum*, inſigni artificio a *Phylomacho* [ſive *Phyromacho*] fabricatum rapuit abſtulitque; cui pridie libaverat, hoſtiasque & vota obtulerat, propitium ac benignum (ut mos eſt) ipſius numen ſibi adprecatus. Ego vero hujusmodi *mores hominum* etiam antea, cum de rebus Philippi agerem, *furioſos* me dicere memini. Etenim ſimul victimas cædere, Deosque propitios orare, omnemque aram ac lapidem exquiſito quodam ſtudio adorare & venerari flexis genibus & muliebri ſuperſti-

Ol.155.4. εἴθιστο ποιεῖν, γονυπετῶν καὶ γυναικιζόμενος· ἅμα
δὲ ταῦτα καὶ λυμαίνεσθαι, καὶ διὰ τῆς τούτων κατα-
φθορᾶς τὴν εἰς τὸ θεῖον ὕβριν διατίθεσθαι· πῶς
οὐκ ἂν εἴποι τις εἶναι θυμοῦ λυττῶντος ἔργα, καὶ
ψυχῆς ἐξεστηκυίας τῶν λογισμῶν; Ὃ καὶ τότε 9
συνέβαινε γίγνεσθαι περὶ τὸν Προυσίαν. Ἀνδρὸς μὲν
γὰρ ἔργον οὐδὲν ἐπιτελεσάμενος κατὰ τὰς προσβο-
λὰς, ἀγεννῶς δὲ καὶ γυναικοθύμως χειρίσας καὶ τὰ
πρὸς θεοὺς, καὶ τὰ πρὸς ἀνθρώπους, μετήγαγε τὸ
Elæa. στράτευμα πρὸς Ἐλαίαν· καὶ καταπειράσας τῆς 10
Ἐλαίας, καί τινας προσβολὰς ποιησάμενος, οὐδὲν
δὲ πράττειν δυνάμενος, διὰ τὸ Σώσανδρον τὸν τοῦ
βασιλέως σύντροφον εἰσεληλυθότα μετὰ στρατιω-
Thyatira. τῶν εἴργειν αὐτοῦ τὰς ἐπιβολὰς, ἀπῆρεν ἐπὶ Θυα-
τείρων. Κατὰ δὲ τὴν ἐπάνοδον τὸ τῆς Ἀρτέμιδος 11
Hiera-come. ἱερὸν, τῆς ἐν Ἱερᾷ Κώμῃ, μετὰ βίας ἐσύλησεν.
Apollo ὁμοίως καὶ τὸ τοῦ Κυνίου Ἀπόλλωνος τέμενος, τοῦ 12
Cynius Temni. περὶ Τῆμνον, οὐ μόνον ἐσύλησεν, ἀλλὰ καὶ τῷ πυρὶ
διέ-

9. *Vocab.* ἔργον *ex conject. adjecit Valesius.* 12. Τῆμνον *correxi, monente Valesio. Vulgo* Τεμνὸν.

perstitione, quod *Prusias* facere solebat; atque interim eadem fana diripere, eorumque vastatione contumeliam diis facere; quis neget animi id esse, rabie perciti, hominisque de statu mentis deturbati? Quod quidem tum Prusiæ contigit. Nam cum nullum in oppugnatione generosi animi facinus edidisset, sed prorsus imbelli ac muliebri animo adversus deos hominesque esset usus, exercitum *Elæam* traduxit, & tentata urbis obsidione cum nihil proficeret, eo quod *Sosander*, regis collactaneus, cum præsidio militari urbem ingressus, impetum ipsius repellebat, *Thyatira* navibus contendit. Porro inter redeundum fanum Dianæ, quod est in *Hiera Come*, vi illata spoliavit. *Apollinis* quoque *Cynii* delubrum circa *Temnum* non spoliavit solum, sed etiam igne

13 διέφθειρεν. Καὶ ταῦτα διαπραξάμενος ἐπανῆλθεν A.V. 598.
εἰς τὴν οἰκείαν, οὐ μόνον τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ
14 τοῖς θεοῖς πεπολεμηκώς. Ἐταλαιπώρησε δὲ καὶ τὸ
πεζικὸν στράτευμα τῷ Προυσίᾳ κατὰ τὴν ἐπάνοδον
ὑπό τε τοῦ λιμοῦ καὶ τῆς δυσεντερίας, ὥστε παρὰ
πόδας ἐκ θεοπέμπτου δοκεῖν ἀπηντῆσθαι μῆνιν αὐτῷ
διὰ ταύτας τὰς αἰτίας.

XXVI. Athenæus, frater Attali, Romam legatus.

Ἄτταλος, ἡττηθεὶς παρὰ Προυσίου, προχειρισάμενος Ἀθήναιον τὸν ἀδελφὸν ἐξαπέστειλε μετὰ τῶν περὶ τὸν Πόπλιον Λέντλον, διασαφήσοντα τῇ
2 συγκλήτῳ τὸ γεγονός. Οἱ δὲ ἐν τῇ Ῥώμῃ, τοῦ μὲν
Ἀνδρονίκου παραγενομένου καὶ διασαφοῦντος τὰ περὶ τὴν πρώτην ἔφοδον τῶν πολεμίων, οὐ προσεῖχον·
3 ἀλλ' ὑπενόουν, τὸν Ἄτταλον βουλόμενον αὐτὸν ἐπιβαλεῖν τῷ Προυσίᾳ τὰς χεῖρας, προφάσεις προκατασκευάζεσθαι, καὶ προκαταλαμβάνειν διαβολαῖς.
Ἅμα

14. θεοπέμπτου ex Toupii conject. recepi. Vulgo θεόπτου, quod in θεῶν του mutare jussit Reisk.

igne vastavit. Atque his peractis domum rediit, illato & hominibus & diis immortalibus bello. Sed & pedestres ejus copiæ fame ac dysenteria in reditu laborarunt, adeo ut sceleribus Prusiæ pœna a diis e vestigio repræsentata esse videretur.

(*Legatio CXXVIII.*)

26. *Attalus*, a Prusia victus, fratrem *Athenæum* cum *Publio Lentulo* proficisci jussit, ad declarandum senatui quod acciderat. Romani enim post *Andronici* adventum, quum ille primam hostium impressionem narraret, dictis non erant commoti; sed in suspicionem venerant, *Attalum*, quod cuperet ipse Prusiam adoriri, occasiones belli præparare, & criminationibus eum antever-

Ol.155.4. A.V.598.

Ἅμα δὲ τοῦ τε Νικομήδους καὶ τῶν περὶ τὸν Ἀντί- 4
φιλον, τῶν παρὰ τοῦ Προυσίου πρεσβευτῶν, δια-
μαρτυρομένων, μηδὲν εἶναι τούτων· ἔτι μᾶλλον ἠπί-
στει τὰ λεγόμενα περὶ τοῦ Προυσίου. Μετὰ δέ τι- 5
να χρόνον, ἐπιδιασαφουμένης τῆς πραγματείας, ἀμφιδοξήσασα περὶ τῶν προσπιπτόντων ἡ σύγκλητος, ἐξαπέστειλε πρεσβευτὰς Λεύκιον Ἀπουλήϊον καὶ Γάϊον Πετρώνιον, τοὺς ἐπισκεψομένους, πῶς ἔχει τὰ κατὰ τοὺς προειρημένους βασιλεῖς.

Legati Rom. in Asiam.

tevertere. Simulque Nicomede & Antiphilo *Prusiæ legatis* testantibus, nihil eorum, quæ dicerentur, esse facta; multo adhuc minus fidei habere patres iis, quæ de Prusia nunciabantur. Mox vero magis magisque re omni explorata; incerti patres, quantum his nunciis tribuere fidei deberent, *L. Apulejum* & *C. Petronium* legatos miserunt, ad invisendum, quo loco regum illorum res essent.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

RES ANNI VRBIS DXCIX.

I. RES ROMAE GESTAE.

Ol. 156. 1. A. V. 599.

I. Auditur Athenæus, fr. Attali.

Ἡ σύγκλητος, ἔτι κατὰ χειμῶνα διακούσασα τῶν περὶ Πόπλιον Λέντλον ὑπὲρ τῶν κατὰ Προυσίαν, διὰ τὸ νεωστὶ παραγεγονέναι τούτους ἐκ τῆς Ἀσίας, εἰσεκαλέσατο καὶ τὸν Ἀθήναιον τὸν
2 Ἀττάλου τοῦ βασιλέως ἀδελφόν. Οὐ μέντοι πολλῶν προσεδεήθη λόγων, ἀλλ' εὐθέως καταστήσασα πρεσβευτὰς, συνεξαπέστειλε τῷ προειρημένῳ τοὺς περὶ Γάϊον Κλαύδιον Κέντωνα, καὶ Λεύκιον Ὁρτήσιον,

Legati mittuntur in Asiam.

LIBRI TRICESIMI TERTII HISTORIARVM POLYBII RELIQVIAE.

I.

I. *Legatio CXXIX.*

1. Quum sub hiemis exitum senatus *Publium Lentulum*, qui recens ex Asia redierat, super iis, quæ fecerat *Prusias*, audivisset; *Athenæum* quoque, Attali regis fratrem, in curiam revocavit. Ibi non fuit verbis opus, sed statim cum prædicto legatos mittere decrevit *C. Claudium Centonem*, *L. Hortensium*, & *C. Aurunculejum*,

Ol. 156. 1. καὶ Γάϊον Αὐρουγκουλήϊον, ἐντολὰς δοῦσα, κωλύειν τὸν Προυσίαν Ἀττάλῳ πολεμεῖν.

Achæorum legati,

Παρεγένοντο δὲ καὶ παρὰ τῶν Ἀχαιῶν πρέσ- 3
βεις εἰς Ῥώμην ὑπὲρ τῶν κατεχομένων, οἱ περὶ Ξένωνα τὸν Αἰγιέα, καὶ Τηλεκλέα τὸν Αἰγεάτην. ὧν 4
ποιησαμένων λόγους ἐν τῇ συγκλήτῳ, καὶ τοῦ διαβουλίου προτεθέντος, παρ᾽ ὀλίγον ἦλθον ἀπολῦσαι τοὺς κατῃτιαμένους οἱ τοῦ συνεδρίου. Τὴν δὲ αἰτίαν 5
ἔσχε τοῦ μὴ συντελεσθῆναι τὴν ἀπόλυσιν Αὖλος Ποστούμιος, στρατηγὸς ὢν ἑξαπέλεκυς, καὶ βραβεύων τὸ διαβούλιον. Τριῶν γὰρ οὐσῶν γνωμῶν, 6
μιᾶς μὲν τῆς ἀφιέναι κελευούσης, ἑτέρας δὲ τῆς ἐναντίας ταύτῃ, τρίτης δὲ τῆς ἀπολύειν μὲν, ἐπισχεῖν δὲ κατὰ τὸ παρὸν, καὶ πλείστων δὲ ὄντων τῶν ἀφιεμένων· παρελθὼν τὴν μίαν γνώμην, διε- 7
ρώτα τὰς δύο καθολικῶς, οἷς δοκεῖ τοὺς ἀνακεκλη-

de dimissione evocatorum.

Cap. I. 3. τὸν Αἰγεάτην. *Sic mssti & ed. Vrs.* Τεγεάτην *ex Vrsini conject. accepit Casaub. Ex legat. seq. posses* Μεγαλοπολίτην *suspicari, nisi nimis recederet a vestigiis scripturæ.* 6. ταύτῃ *ab Vrsino est.* ταύτης *mssti, non male.*

culejum, quibus mandata dedit; ut *prohiberent Prusiam, quo minus bellum cum Attalo gereret.*

Aderant etiam Romæ Xeno Aegiensis, & Telecles Aegeates, *ab Achæis* missi, eorum caussa qui captivi tenebantur. Ea legatione in senatu audita, eaque re ad deliberandum proposita, parum absuit, quin patres reos absolverent: quod quominus fieret, per *Aulum Postumium* prætorem, qui senatum tunc habebat, stetit. Nam quum tres dictæ sententiæ essent, una eorum, qui *dimittendos* censebant, altera *contrarium* censentium, tertia eorum, quibus placebat, *absolvi quidem illos, sed in præsentia retineri*; plerisque de absolutione consentientibus; prætor, una sententia prætermissa, duas rogatione sua est complexus: *qui evocatos sen-titis*

κεκλημένους ἀφιέναι, καὶ τοὐναντίον. λοιπὸν, οἱ πρὸς τὸ παρὸν ἐπέχειν κελεύοντες προσέβησαν πρὸς τοὺς μὴ φάσκοντας δεῖν ἀπολύειν, καὶ πλείους ἐγενήθησαν τῶν ἀφιέντων. Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τούτων ἦν. A.V. 599.

II. RES PELOPONNESI.

✣ ✣ ✣

II. Achæi novam legationem mittunt Romam.

Τῶν ἐκ τῆς Ῥώμης πρεσβευτῶν ἀνακαμψάντων εἰς τὴν Ἀχαΐαν, καὶ διασαφούντων, ὅτι παρ' ὀλίγον ἔλθοι τὰ πράγματα τοῦ πάντας ἐπανελθεῖν τοὺς κατεχομένους· εὐέλπιδες γενόμενοι καὶ μετεωρισθέντες οἱ πολλοὶ, πάλιν ἐξαυτῆς ἔπεμπον Τηλεκλέα τὸν Μεγαλοπολίτην καὶ Ἀναξίδαμον. Καὶ τὰ μὲν κατὰ Πελοπόννησον ἐπὶ τούτων ἦν.

8. *προσέβησαν correxit Vrs. προσένησαν cod. Vrs. προσώνησαν Bav.*
II. 2. καὶ Ἀναξ. *Abest* καὶ *a Bav. Forsan debuerat* καὶ τὸν Μεγαλοπ. Ἀναξ.

titis dimittendos, in hanc partem; *qui alia omnia*, in illam partem ite. Tum vero qui retinendos in præsentia censuerant, iis se adjunxerunt, qui absolvendos negabant, & ita eos, qui absolvendos censebant, numero vicerunt. Eo tum loco fuit istud negotium.

II. *Legatio CXXX.*

✣ ✣ ✣

2. Posteaquam legati, qui Romam iverant, reversi in *Achaiam* renunciassent, nihil propius factum esse, quam ut omnes redirent, qui captivi tenebantur; plerique omnes eo nuncio in spem adducti erigere animos cœperunt, atque extemplo Teleclem Megalopolitanum & Anaxidamum Romam denuo proficisci jubent. Hic tum fuit *rerum in* PELOPONNESO status.

Ol. 156. 1. A. V. 599.

III. RES CYPRI. ARCHIAS *præfectus prodere inſulam* DEMETRIO *conatur.*

III. Deprehenſus, ſuſpendio vitam finit.

* * προτείνειν αὐτῷ φ' τάλαντα, παραχωρή- 1
σαντι τῆς Κύπρου, καὶ τἆλλα συνακολουθήσοντα
λυσιτελῆ καὶ τίμια παρ' αὐτοῦ συνεπιδεικνύειν,
προσενεγκαμένῳ τὴν χρείαν ταύτην.

Ἀρχίας, βουλόμενος τὴν Κύπρον προδοῦναι τῷ 2
Δημητρίῳ, καὶ φωραθεὶς, καὶ εἰς κρίσιν ἀχθεὶς,
λαβὼν ἐκ τῆς παραπεπετασμένης αὐλαίας καλώ-
Vani vana agitant. δίον, ἑαυτὸν ἀπεκρέμασε. Τῷ γὰρ ὄντι διὰ τὰς 3
ἐπιθυμίας κενοὶ κενὰ λογίζονται, κατὰ τὴν παροι-
μίαν. Καὶ γὰρ ἐκεῖνος, δόξας φ' τάλαντα προσ- 4
λήψεσθαι, καὶ τὰ προϋπάρχοντα χρήματα καὶ τὸ
πνεῦμα προσαπέβαλεν.

II.

III. 1. *παρ' αὐτοῦ ex conject. correxi. Vulgo παρ' αὐτῷ.* 2. *Ad hunc locum Valeſius retulit & Fragm. apud Suidam in* Προσαγγελίᾳ. Τῷ δὲ Πτολεμαίῳ γενομένης προσαγγελίας παρεῖναι τὸν Ἀρχίαν. *id eſt,* Ptolemæo quum nunciatum eſſet, adeſſe Archiam. Ibid. λαβὼν ἐκ τῆς &c. *Sic Suidas in* Αὐλαίας. *Sed* καλωδίῳ τῶν ἐκ τῆς αὐλαίας παραπεπετασμένων *cod. Peir. & Suid. in* Κενοὶ. παραπετασμάτων *Suid. in* Ἀρχίας.

III. *Suidas in* Προτείνειν. *Deinde Excerpt. Valeſian. & Suidas.*

3. * * *offerre ipſi quingenta talenta, ſi Cypro ceſſiſſet, aliaque emolumenta & honores ſuo nomine ob oculos illi ponere, ſi hac in re ei morem geſſiſſet.*

Archias, Cyprum *Demetrio* prodere quum vellet, deprehenſus & in judicium adductus, ſumto funiculo de prætento aulæo ſeſe ſuſpendit. Revera enim decepti cupiditatibus homines *vani vana agitant*, ut eſt in proverbio. Namque ille, quingenta ſe talenta accepturum dum ſperat, & quas antea poſſederat opes & vitam ſimul amiſit.

II.

Ol.156.2.
A.V.600.

II.

RES ANNI VRBIS DC.

I. RES IN ITALIA GESTAE.

(I.) *Audiuntur Romæ Legati* MASSILIENSIVM.

Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἧκον πρεσβευταὶ καὶ παρὰ IV. Querun-
2 Μασσαλιητῶν. οἱ πάλαι μὲν κακῶς πάσχοντες ὑπὸ tur de Li-
τῶν Λιγυστινῶν, τότε δὲ συγκλειόμενοι τελέως, καὶ guribus.
πρὸς τούτοις καὶ πολιορκουμένων τῶν πόλεων Ἀντι-
πόλεως καὶ Νικαίας, ἐξαπέστειλαν πρεσβευτὰς εἰς
τὴν Ῥώμην, τούς τε τὰ γιγνόμενα διασαφήσοντας,
3 καὶ δεομένους σφίσι βοηθεῖν. Ὧν καὶ παρελθόντων
εἰς τὴν σύγκλητον, ἔδοξε τῷ συνεδρίῳ, πρεσβευτὰς
πέμψαι, τοὺς ἅμα μὲν αὐτόπτας γενησομένους τῶν
γιγνομένων, ἅμα δὲ πειρασομένους λόγῳ διορθώσα-
σθαι τῶν βαρβάρων τὴν ἄγνοιαν.

Pp 4 (II.) PTO-

IV. 1. *Verbum* πρεσβευταὶ *abest a msstis, insertum ab Vrsino; qui & v. 2. articulum* οἱ *ex conject. adjecit.*

II.

(I.) *Legatio CXXXI.*

4. Circa tempus idem adfuerunt & legati *Massiliensium*, quos jampridem *Ligures* vexabant, tunc vero in magnas redegerant angustiás. Nam & urbes eorum, *Antipolis* atque *Nicæa*, obsessæ a Liguribus tenebantur. Propterea legatos Romam miserant, qui & quo loco res eorum essent Romanis significarent, & opem sibi ferri peterent. Hi quum in senatu fuissent auditi, legatio decreta est, partim ad invisendum regionum illarum statum, partim, si fieri posset, ad emendandum sine armis, quæ peccata erant a barbaris.

(II.) *Le-*

Ol. 156. 2. (II.) PTOLEMAEVS *junior (Physcon) Romam venit.*

V.

Κατὰ τοὺς καιροὺς, καθ' οὓς ἐξέπεμψεν ἡ σύγ-
Q. Opimius Cos. κλητος τὸν Ὀπίμιον ἐπὶ τὸν τῶν Ὀξυβίων πόλεμον,
ἧκε Πτολεμαῖος ὁ νεώτερος εἰς τὴν Ῥώμην· καὶ 2
Ptol. jun. accusat fratrem. παρελθὼν εἰς τὴν σύγκλητον, ἐποιεῖτο κατηγορίαν
τἀδελφοῦ, φέρων τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιβουλῆς ἐπ'
ἐκεῖνον. ἅμα δὲ τὰς ἐκ τῶν τραυμάτων οὐλὰς ὑπὸ 3
τὴν ὄψιν δεικνὺς, καὶ τὴν λοιπὴν δεινολογίαν ἀκό-
λουθον τούτοις διατιθέμενος, ἐξεκαλεῖτο τοὺς ἀν-
θρώπους πρὸς ἔλεον. Ἧκον δὲ καὶ παρὰ τοῦ πρεσ- 4
βυτέρου πρέσβεις, οἱ περὶ τὸν Νεολαΐδαν καὶ Ἀν-
δρόμαχον, ἀπολογούμενοι πρὸς τὰς παρὰ τἀδελ-
φοῦ γενομένας κατηγορίας. ὧν ἡ σύγκλητος οὐδ' 5
ἀνέχεσθαι δικαιολογουμένων ἠβουλήθη, προκατειλημ-
μένη ταῖς ὑπὸ τοῦ νεωτέρου διαβολαῖς· ἀλλὰ τού-
τοις μὲν ἐπανάγειν ἐκ τῆς Ῥώμης προσέταξεν ἐξαυ-
τῆς.

V. 1. Ὀπίμιον *correxit Urs.* 4. παρὰ τἀδελφοῦ. *Præpos. ex conject. adjeci cum Reisk.* 5. οὐδ' ἀνέχεσθαι *ex Gron. & Reiskii conject. scripsi. Vulgo* οὐδ' ἀναδέχεσθαι. οὐδένα δέχεσθαι *Bav.*

(II.) *Legatio CXXXII.*

5. Quo tempore senatus *Opimium* ad gerendum bellum adversus *Oxybios* misit, *junior Ptolemæus* in urbem venit. Qui ut ingressus est in curiam, fratrem cœpit accusare, auctoremque eum dicere insidiarum, quibus fuerat attentatus: simul vulnerum cicatrices oculis spectandas exhibebat, multisque deinceps verbis rei atrocitatem exaggerans, ad miserationem sui flectere animos hominum conabatur. Sed & *senioris Ptolemæi* legati aderant, Neolaidas & Andromachus, qui ad criminationes omnes fratris responderent. Verum istorum senatus ne admittere quidem ad aures orationem voluit: adeo mentes omnium accusationibus fratris erant occupatæ.

6 τῆς. Τῷ δὲ νεωτέρῳ πέντε πρεσβευτὰς καταστή- A.V.600.
σασα τοὺς περὶ Γναῖον Μερόλαν καὶ Λεύκιον Θέρ- Reſtitui-tur in
μον, καὶ πεντήρη δοῦσα τῶν πρεσβευτῶν ἑκάστῳ, Cyprum.
τούτοις μὲν παρήγγειλε κατάγειν Πτολεμαῖον εἰς
7 Κύπρον· τοῖς δὲ κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀσίαν
συμμάχοις ἔγραψαν, ἐξεῖναι συμπράττειν τῷ Πτο-
λεμαίῳ τὰ κατὰ τὴν κάθοδον.

(III.) *Decem Legati mittuntur ad* PRVSIAM *pro* ATTALO.

Τῶν περὶ τὸν Ὁρτήσιον καὶ Αὐρουγκουλήϊον πα- VI. Bellum dirimere ſtudent Romani.
ραγεγονότων ἐκ τοῦ Περγάμου, καὶ διασαφούντων
τήν τε τοῦ Προυσίου καταφρόνησιν τῶν τῆς συγκλή-
2 του παραγγελμάτων· καὶ διότι, παρασπονδήσας καὶ
συγκλείσας εἰς τὸ Πέργαμον αὐτούς τε καὶ τοὺς
περὶ τὸν Ἄτταλον, πᾶσαν βίαν ἐνεδείξατο καὶ πα-
3 ρανομίαν· ἡ σύγκλητος ὀργισθεῖσα, καὶ βαρέως φέ-
ρουσα τὸ γεγονὸς, ἐξαυτῆς δέκα πρεσβευτὰς κατέ-

patæ. His igitur extemplo Roma juſſis faceſſere, legati quinque ſunt decreti, inter quos erant *Cn. Merula* & *L. Thermus*, & ſingulis legatis quinqueremes adtributæ. Datum iis negotium fuit, ut cum *juniore Ptolemæo* profecti, in inſulam *Cyprum* eum reſtituerent. Scriptum etiam ad ſocios Græcos & Aſiaticos, *licere illis Ptolemæum in recuperatione Cypri adjuvare.*

(III.) *Legatio* CXXXIII.

6. Quum *Hortenſius & Aurunculejus*, Pergamo reverſi, renunciaſſent, quanto contemtui mandata ſenatus *Pruſias* habuiſſet; qui, violato fœdere, adverſus ipſos & *Attalum* Pergami incluſos omnem vim atque injuriam tentaſſet; patres irati, & indignatione facinoris commoti, decem extemplo lega-

Ol.156.2. στησε, τοὺς περὶ Λεύκιον Ἀνίκιον, καὶ Γαΐον Φάννιον, καὶ Κοΐντον Φάβιον Μάξιμον· καὶ παραχρῆ- 4 μα ἐξαπέστειλεν, ἐντολὰς αὐτοῖς δοῦσα, διαλῦσαι τὸν πόλεμον, καὶ τὸν Προυσίαν ἀναγκάσαι, δίκας ὑποσχεῖν Ἀττάλῳ τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἀδικημάτων.

II. IN GALLIA. *Bellum cum* LIGVRIBVS.

VII. Romanos legatos violant Ligures.

Τῶν Μασσαλιητῶν διαπρεσβευσαμένων πρὸς Ῥωμαίους, κακῶς πάσχειν αὐτοὺς ὑπὸ τῶν Λιγυστινῶν, παραχρῆμα κατέστησαν Φλαμίνιον, καὶ Ποπίλλιον Λαινάτον, καὶ Λεύκιον Πόπιον πρεσβευτάς. οἱ καὶ πλέοντες μετὰ τῶν Μασσαλιητῶν, 2 προσέσχον τῆς Ὀξυβίων χώρας κατὰ πόλιν Αἴγιτναν. Οἱ δὲ Λιγυστινοὶ, προακηκοότες, ὅτι πάρει- 3 σιν ἐπιτάξοντες αὐτοῖς λύειν τὴν πολιορκίαν, τοὺς μὲν ἄλλους ἔτι καθορμιζομένους ἐπελθόντες ἐκώλυσαν

VI. 4. κατὰ τὸν πόλεμον. *Articulum adjeci cum Reisk.* Tota hæc Ecloga, ut & ſequens, deſideratur in cod. Bav.

VII. 2. Αἴγιτναν *ex loco inferiore correctum eſt.* αἰγιαλὸν *h. l. erat in cod. Vrſ.*

legatos decreverunt, in queis *L. Anicius*. & *C. Fannius*, & *Q. Fabius Maximus*: eosque ſtatim cum mandatis miſerunt, ut *bello finem imponerent, & Pruſiam pro injuriis bello illatis pœnas Attalo pendere cogerent.*

II. *Legatio CXXXIV.*

7. Quum veniſſet Romam legatio *Maſſilienſium*, quæ *vexari eos a Liguribus* nunciabat, extemplo decreverat ſenatus legatos *Flaminium*, *Popillium Lænatem*, ac *L. Pupium*. Qui, cum Maſſilienſibus profecti, *Aegitnam* urbem in agro Oxybiorum naves adpulerunt. At *Ligures*, quum ante cognoviſſent, adeſſe illos ut ſolvi obſidionem juberent; ceteros quidem, dum adhuc in portu ſunt, ſupervenientes ipſi facere eſcenſionem prohibue-

4σαν τῆς ἀποβάσεως· τὸν δὲ Φλαμίνιον καταλαβόντες ἀποβεβηκότα καὶ τὰς ἀποσκευὰς ἀποτεθειμένον, τὰς μὲν ἀρχὰς ἐκέλευον αὐτὸν ἐκ τῆς χώρας ἀπολύεσθαι· τοῦ δὲ παρακούοντος, ἤρξαντο τὰ 5σκεύη διαρπάζειν. Τῶν δὲ παίδων καὶ τῶν ἀπελευθέρων ἀντιποιουμένων καὶ κωλυόντων, ἀπεβιάζοντο, 6καὶ προσέφερον τούτοις τὰς χεῖρας. Ἐν ᾧ καιρῷ καὶ τοῦ Φλαμινίου βοηθοῦντος τοῖς ἰδίοις, τοῦτον μὲν κατέτρωσαν, δύω δὲ τῶν οἰκετῶν κατέβαλον, τοὺς δὲ λοιποὺς κατεδίωξαν εἰς τὴν ναῦν, ὥστε τὸν Φλαμίνιον, μόγις ἀποκόψαντα τ' ἀπόγαια καὶ τὰς ἀγ-7γκύρας, διαφυγεῖν τὸν κίνδυνον. Οὗτος μὲν ἀποκομισθεὶς εἰς Μασσαλίαν, ἐθεραπεύετο μετὰ πάσης 8ἐπιμελείας. Ἡ δὲ σύγκλητος πυθομένη τὰ γεγονότα, παραχρῆμα τὸν ἕνα τῶν ὑπάτων Κόϊντον Ὀπίμιον ἐξαπέστειλε μετὰ δυνάμεως, πολεμήσοντα τοῖς Ὀξυβίοις καὶ Δεκιήταις.

A.V. 600. Vulneratur Flaminius.

Opimius consul.

hibuerunt; *Flaminium* vero quum navi jam egreſſum deprehendiſſent, & ſarcinas in terram expoſitas, principio excedere agro ſuo juſſerunt; deinde, quia imperium contemnebat, impedimenta illius diripere, eosque qui pro ſarcinis dimicabant, & quo minus diriperentur prohibebant; vi repellere, manusque ipſis inferre cœperunt. Iamque & Flaminius, ſuis opem ferens, vulneratus eſt, & duo e familia humi proſtrati, reliqui in navim ſunt compulſi: ut Flaminius ipſe, rudentibus præciſis, quibus vel in litore vel in ancoris tenebatur navis, ægre ſaluti ſuæ conſuluerit. Is igitur *Maſſiliam* delatus, omni ſtudio ac diligentia curabatur. Senatus vero de iis, quæ acciderant, factus certior, extemplo alterum *conſulem*, *Q. Opimium* cum exercitu proficiſci juſſit ad *bellum cum Oxybiis & Deciatis* gerendum.

Ol. 156. 2.
VIII.
Bellum cum Oxybiis & Deciatis.

Ὁ δὲ Κόϊντος, συναθροίσας τὰς δυνάμεις εἰς τὴν
τῶν Πλακεντίνων πόλιν, καὶ ποιησάμενος τὴν πο-
ρείαν διὰ τῶν Ἀπεννίνων ὀρῶν, ἧκεν εἰς τοὺς Ὀξυ-
βίους. στρατοπεδεύσας δὲ παρὰ τὸν Ἄπρωνα πο- 2
ταμὸν, ἀνεδέχετο τοὺς πολεμίους, πυνθανόμενος
αὐτοὺς ἀθροίζεσθαι, καὶ προθύμους εἶναι πρὸς τὸ
διακινδυνεύειν. Καὶ προσαγαγὼν τὴν στρατιὰν ὁ 3
Κόϊντος πρὸς τὴν Αἴγιτναν, ἐν ᾗ συνέβη τοὺς πρεσ-
βευτὰς παρασπονδηθῆναι, τὴν πόλιν κατὰ κράτος
ἑλὼν, ἐξηνδραποδίσατο, καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς
ὕβρεως ἀπέστειλε δεσμίους εἰς τὴν Ῥώμην. καὶ ταῦ- 4
τα διαπραξάμενος, ἀπήντα τοῖς πολεμίοις. Οἱ δὲ 5
Ὀξύβιοι, νομίζοντες, ἀπαραίτητον αὐτοῖς εἶναι τὴν
εἰς τοὺς πρεσβευτὰς ἁμαρτίαν, παραλόγῳ τινὶ
χρησάμενοι θυμῷ, καὶ λαβόντες ὁρμὴν παραστατι-
κὴν, πρὶν ἢ τοὺς Δεκιήτας αὐτοῖς συμμῖξαι, περὶ
τετρακισχιλίους ἀθροισθέντες ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς πο-
λεμίους.

VIII. 2. Ἄπρωνα. Οὔαρον, Varum, *ſuſpicatus eſt Urſ.*

8. ***Opimius*** die militi edicta ad conveniendum in agrum Placentinorum, Apenninis montibus ſuperatis, in fines *Oxybiorum* pervenit. Dein poſitis ad *Apronem* fluvium caſtris, hoſtes, quos congregari in unum intellexerat, & acie confligere paratos eſſe, ibi exſpectavit. Mox admotis copiis ad oppidum *Aegitnam*, ubi violati fuerant populi Romani legati, vi illam occupat, cives mulctat ſervitute, auctores injuriæ catenis oneratos Romam mittit: atque his rebus peractis, obviam hoſtibus procedit. *Oxybii*, ſpem nullam veniæ ſupereſſe rati poſt admiſſum in legatos delictum, temeraria æſtuantes ira, cæcum ac furioſum capiunt impetum, & congregati ad quatuor millia, priusquam ſe cum iis Deciatæ junxiſſent, Romanos invadunt. Conſul, impreſſio-

6 λεμίους. Ὁ δὲ Κόϊντος, ἰδὼν τὴν ἔφοδον καὶ τὸ A.V. 600.
θράσος τῶν βαρβάρων, τὴν μὲν ἀπόνοιαν αὐτῶν Prælio vincun-
κατεπλάγη· θεωρῶν δὲ μηδενὶ λόγῳ ταύτῃ χρω- tur Oxybii,
μένους τοὺς ἐχθροὺς, εὐθαρσὴς ἦν, ἅτε τριβὴν ἐν
πράγμασιν ἔχων, καὶ τῇ φύσει διαφερόντως ἀγχί-
7 νους ὑπάρχων. Διόπερ ἐξαγαγὼν τὴν αὐτοῦ στρα-
τιὰν, καὶ παρακαλέσας τὰ πρέποντα τοῖς καιροῖς,
8 ᾔει βάδην ἐπὶ τοὺς πολεμίους. χρησάμενος δὲ συντό-
νῳ προσβολῇ, ταχέως ἐνίκησε τοὺς ἀντιταξαμένους,
καὶ πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ λοιποὺς
9 ἠνάγκασε φυγεῖν προτροπάδην. Οἱ δὲ Δεκιῆται & Deciatæ.
ἠθροισμένοι παρῆσαν, ὡς μεθέξοντες τοῖς Ὀξυβίοις
10 τῶν αὐτῶν κινδύνων. ὑστερήσαντες δὲ τῆς μάχης,
τοὺς φεύγοντας ἐξεδέξαντο, καὶ μετ᾽ ὀλίγον συνέ-
βαλον τοῖς Ῥωμαίοις μετὰ μεγάλης ὁρμῆς καὶ προ-
11 θυμίας. ἡττηθέντες δὲ τῇ μάχῃ, παραυτίκα πάν- Opimio ſe tradunt
τες παρέδωκαν σφᾶς αὐτοὺς καὶ τὴν πόλιν εἰς τὴν omnes.
12 Ῥωμαίων πίστιν. Ὁ δὲ Κόϊντος, κύριος γενόμενος
τούτων

preſſionem atque audaciam barbarorum ut videt, mirari ille quidem deſperatorum hominum furorem: ſed, qui in incepto hoſtium iſto rationem nullam deprehenderet, vir uſu rerum & ſagacitate mentis præſtans, de exitu prælii bene ſperabat. Igitur copias caſtris educere, milites ut res atque tempus monebat adloqui, deinde preſſo gradu in hoſtem vadere. Primo impetu, quem dedit vehementiſſimum, oppoſitam aciem cito perculit: multi ſunt occiſi, reliqui in effuſam fugam dare ſe coacti. Interim congregatis copiis adveniunt *Deciatæ*, Oxybiis ſocios periculi ſeſe præbituri. Sed quia poſt pugnam pugnatam venerant, fugientium e clade fugam ſiſtunt, & mox cum Romanis vi magna atque alacritate confligunt. Victi vero eo prælio, ſine mora omnes & ſe & urbem ſuam in fidem Romanis dedunt. Conſul, his

Ol.156.2. τούτων τῶν ἐθνῶν, παραυτίκα μὲν τῆς χώρας, ὅσην
ἐνεδέχετο, προσέθηκε τοῖς Μασσαλιήταις, εἰς δὲ
τὸ μέλλον ὅμηρα τοὺς Λιγυστινοὺς ἠνάγκασε διδόναι
κατά τινας τακτοὺς χρόνους τοῖς Μασσαλιήταις·
αὐτὸς δὲ παροπλίσας τοὺς ἀντιταξαμένους, καὶ 13
διελὼν τὴν δύναμιν ἐπὶ τὰς πόλεις, αὐτοῦ τὴν πα-
ραχειμασίαν ἐποιήσατο. Καὶ ταῦτα μὲν ὀξεῖαν 14
ἔλαβε καὶ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν συντέλειαν.

III. RES IN ASIA GESTAE.

(I.) RHODIORVM *Bellum cum Cretensibus.*

* * *

IX. Aristocrates praetor Rhodior.

Ἀριστοκράτης, ὁ τῶν Ῥοδίων στρατηγὸς, ἦν μὲν
κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν ἀξιωματικὸς καὶ καταπληκτι-
κός. διόπερ ἐκ πάντων τούτων ὑπέλαβον οἱ Ῥόδιοι 2
τελέως ἀξιόχρεων ἡγεμόνα καὶ προστάτην ἔχειν τοῦ
πολέμου. Διεψεύσθησαν μέν τοι γε τῶν ἐλπίδων. 3
ἐλθὼν γὰρ εἰς τὰς πράξεις, ὥσπερ εἰς πῦρ, κα-
θάπερ

13. διελὼν correxit *Vrsin.* ἑλὼν ms. Ibid. ἐπὶ τὰς πόλ. revocavi ex ms. κατὰ τὰς πόλ. ex ing. edidit *Vrsinus.*

his populis superatis, agri capti quantam maximam poterat partem *Massiliensibus* statim adtribuit, *Ligures*que compulit, ut de futuro obsides darent Massiliensibus, certis temporibus renovandos. Ipse eas gentes, quae secum pugnaverant, exarmat, & distributo per oppida exercitu, hiberna ibi egit. Atque ita bellum hoc magna celeritate & susceptum est & confectum.

III.

(I.) *Excerptum Valesianum.*

* * *

9. *Aristocrates*, praetor Rhodiorum, erat ille quidem specie ipsa plena dignitatis ac terroris. Quamobrem *Rhodii* idoneum belli ducem atque egregium imperatorem sese habere crediderant. Verum enim vero sua spe longe frustrati sunt. Nam quum ad res ipsas, tamquam in fornacem accessisset, instar

θάπερ τὰ κίβδηλα τῶν νομισμάτων, ἀλλοῖος ἐφάνη. A.V.600.
4Τοῦτο δ' ἐγένετο δῆλον ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων.

(II.) PRVSIAE *Bellum cum* ATTALO.

Κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἄτταλος ἔτι κατὰ χειμῶνα X. Ariarathes & Mithridates, socii Attali.
συνήθροιζε μεγάλας δυνάμεις, ἅτε καὶ τῶν περὶ
Ἀριαράθην καὶ τὸν Μιθριδάτην ἐξαπεσταλκότων
αὐτῷ στρατιὰν ἱππέων καὶ πεζῶν κατὰ τὴν συμ-
2μαχίαν, ὧν ἡγεῖτο Δημήτριος ὁ Ἀριαράθου. Ὄντος
δὲ περὶ ταύτας αὐτοῦ τὰς κατασκευὰς, ἧκον ἐκ
τῆς Ῥώμης οἱ πρέσβεις· οἳ καὶ συμμίξαντες αὐτῷ Romani legati
περὶ Κάδους, καὶ κοινολογηθέντες περὶ τῶν πραγ-
3μάτων, ὥρμησαν πρὸς τὸν Προυσίαν. Ἐπειδὴ δὲ
συνέμιξαν, διεσάφουν αὐτῷ τὰ παρὰ τῆς συγκλή-
4του μετὰ πολλῆς ἐπιστάσεως. Ὁ δὲ Προυσίας ἔνια
μὲν τῶν προσταττομένων προσεδέχετο, τοῖς δὲ πλεί-
5στοις ἀντέλεγε. Διόπερ οἱ Ῥωμαῖοι προσκόψαντες
αὐτῷ,

X. Et hæc rurſus Ecloga, & ea quæ ſequitur, abſunt a cod. Bav. 1. ὁ Ἀριαράθου. *Adjeci artic. qui abeſt vulgo.* 3. ἐπιστάσεως. *An* ἐπιτάσεως? 4. ἀντέλεγε *correxi cum Reisk. Vulgo* ἀντελέγετο.

ſtar adulterinæ monetæ longe alius adparuit, quod in ipſis negotiorum articulis clarum fuit.

(II.) *Legatio CXXXV.*

10. Quod ad RES ASIAE, *Attalus*, dum adhuc eſſet hiems, magnum exercitum coëgit, quum & *Ariarathes* & *Mithridates*, ejus ſocii, copias ipſi tum equeſtres tum pedeſtres, duce *Demetrio Ariarathis filio*, ſubmiſiſſent. In his adparatibus dum occupatur Attalus, *legati Romani* veniunt, qui regem *Cadis* convenerunt, & de omnibus rebus cum eo locuti, ad Pruſiam recta ſunt profecti. Eo ut ventum, voluntatem ſenatus ſerio illi declararunt. *Pruſias* ex iis, quæ imperabantur, nonnulla facturum ſe pollicitus, de plerisque negabat. Itaque Romani legati, pertinacia illius

Ol. 156. 2. amicitiam renunciant Prusiæ.

αὐτῷ, τήν τε φιλίαν ἀπείπαντο καὶ τὴν συμμαχίαν, καὶ πάντες ἐξαυτῆς ἀπηλλάττοντο πάλιν ὡς τὸν Ἄτταλον. Ὁ δὲ Προυσίας, μετανοήσας, μέχρι 6
μέν τινος ἐπηκολούθει λιπαρῶν· ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἤνυεν, ἀπαλλαγεὶς ἐν ἀμηχανίαις ἦν. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τὸν 7
μὲν Ἄτταλον ἐκέλευον, προκαθίσαντα τῆς αὑτοῦ χώρας μετὰ δυνάμεως, αὐτὸν μὲν μὴ κατάρχειν τοῦ πολέμου· ταῖς δὲ πόλεσι ταῖς αὑτοῦ καὶ ταῖς κώμαις τὴν ἀσφάλειαν παρασκευάζειν. Αὐτοὶ δὲ με- 8
ρίσαντες σφᾶς αὐτοὺς, οἱ μὲν ἔπλεον κατὰ σπουδὴν, ἀπαγγέλλοντες τῇ συγκλήτῳ τὴν ἀπείθειαν τοῦ Προυσίου, τινὲς δὲ ἐπὶ τῆς Ἰωνίας ἐχωρίσθησαν, ἕτεροι δὲ ἐφ' Ἑλλησπόντου καὶ τῶν κατὰ τὸ Βυζάντιον τόπων· μίαν ἔχοντες καὶ τὴν αὐτὴν πρόθεσιν ἅπαν- 9
τες, ἀπὸ μὲν τῆς Προυσίου φιλίας καὶ συμμαχίας ἀποκαλεῖν τοὺς ἀνθρώπους, Ἀττάλῳ δὲ προσνέμειν τὴν εὔνοιαν καὶ συμμαχεῖν κατὰ δύναμιν.

Κατὰ

illius offensi, amicitiæ & societati ipsius renunciarunt, atque extemplo omnes, eo relicto, ad Attalum pergere. Tum vero Prusias pœnitentia ductus, orans obsecransque legatos aliquamdiu sequi: & quum nihil proficeret, domum reversus, in summa consilii inopia versari. Interim Romani *Attalo* auctores sunt, ut cum exercitu finibus regni præsidens, ipse quidem bello neminem lacessat, sed urbes suas ac pagos ab injuria defendat. Ipsi in varias partes divisi, partim Romam properant, ad significandam senatui regis Prusiæ pertinaciam, partim in Ioniæ regiones tendunt, alii ad Hellespontum, & ad vicinos Byzantio tractus. Quorum omnium unum idemque erat propositum, ut ab amicitia & societate *Prusiæ* homines revocarent, *Attalo* vero benevolentiam cunctorum conciliarent, & quibus possent cumque modis eum adjuvarent.

(Lega-

A.V. 600.

XI.

Athenaeus, fr. Attali, classis praefectus.

Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Ἀττάλου ἀδελφὸς
Ἀθήναιος κατέπλευσε ναυσὶ καταφράκτοις ὀγδοή-
2 κοντα· ὧν αἱ πέντε μὲν τριήρεις ἦσαν Ῥοδίων, τῶν
ἀποσταλεισῶν εἰς τὸν Κρητικὸν πόλεμον, εἴκοσι δὲ
Κυζικηνῶν, ἑπτὰ δὲ ἐπὶ ταῖς εἴκοσι τῶν περὶ τὸν Ἄτ-
3 ταλον, αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν ἄλλων συμμάχων. Ποιη-
σάμενος δὲ τὸν πλοῦν ἐφ' Ἑλλησπόντου, καὶ συνά-
ψας ταῖς πόλεσιν ταῖς ὑπὸ Προυσίαν ταττομέναις,
ἀποβάσεις τε συνεχεῖς ἐποιεῖτο, καὶ κακῶς διετίθει
4 τὴν χώραν. Ἡ δὲ σύγκλητος, διακούσασα τῶν πα-
ρὰ τοῦ Προυσίου πρεσβευτῶν ἀνακεχωρηκότων,
ἐξαυτῆς τρεῖς ἄλλους ἀπέστειλεν, Ἄππιόν τε τὸν
Κλαύδιον, καὶ Λεύκιον Ὄππιον, καὶ Αὖλον Ποστού-
5 μιον. οἳ καὶ παραγενόμενοι εἰς τὴν Ἀσίαν, διέλυσαν
τὸν πόλεμον, εἰς τὰς τοιαύτας συνθήκας ἐπαναγό-
6 μενοι τοὺς βασιλέας ἀμφοτέρους· Ὥστε παρα-
χρῆμα μὲν εἴκοσι καταφράκτους νῆας ἀπο-
δοῦναι

Novi legati Romani.

Pax Attali cum Prusia.

XI. 5. ἐπαναγ. *ἐπαγόμενοι voluit Reisk.*

(*Legatio CXXXVI.*)

11. Circa idem tempus *Athenaeus*, *Attali frater*, classem adduxit navium tectarum octoginta; quarum quinque triremes Rhodiorum erant, quae ad *bellum Creticum* fuerant missae, viginti Cyzicenorum, septem & viginti Attali, reliquae aliorum sociorum. Is directo cursu in Hellespontum, quoties aliquam praeterveheretur earum urbium, quae *Prusiae* parebant, crebris excensionibus factis agrum illarum populabatur. Senatus, auditis legatis, qui a Prusia redierant, tres alios continuo misit, *Appium Claudium*, *Lucium Oppium*, & *Aulum Postumium*. Hi in Asiam ubi venerunt, bello finem imposuerunt, & ut reges ambo in hujusmodi conditiones consentirent, pervicerunt: *Prusias ut Attalo viginti naves tectas*

Ol. 156. 2. Pax Attali cum Prusia.

δοῦναι Προυσίαν Ἀττάλῳ· πεντακόσια δὲ
τάλαντα κατενεγκεῖν ἐν ἔτεσιν εἴκοσι·
τὴν δὲ χώραν ἀμφοτέρους ἔχειν, ἣν καὶ 7
πρότερον εἶχον, ὅτε εἰς τὸν πόλεμον ἐνέ-
βαινον· διορθώσασθαι δὲ Προυσίαν καὶ τὴν 8
καταφθορὰν τῆς χώρας, τῆς τε Μηθυ-
μναίων καὶ τῶν Αἰγαιέων, καὶ τῆς Κυμαίων
καὶ Ἡρακλειωτῶν, ἑκατὸν τάλαντα δόντα
τοῖς προειρημένοις. Γραφεισῶν δ' ἐπὶ τούτοις 9
τῶν συνθηκῶν, ἀπῆγον τὰς δυνάμεις εἰς τὴν οἰκείαν
οἱ περὶ τὸν Ἄτταλον, τὰς πεζικὰς καὶ τὰς ναυτι-
κάς. Καὶ τῆς μὲν Ἀττάλου καὶ Προυσίου διαφορᾶς 10
τοιοῦτος ὅ τε κατὰ μέρος χειρισμὸς ἐγενήθη τῶν
πράξεων, [καὶ τὸ τέλος.]

(III.)

6. *πεντακόσια. πεντακισχίλια suspicatus est Reisk.* 8. *Αἰγαιέων correxi ex alio Polybii loco. Vulgo h. l. Αἰγέων.* Ibid. *Aut τῆς τε τῶν Μηθυμν. scribendum, aut τῆς τῶν τε Μηθυμν.* 9. *δ' ἐπὶ τούτοις. Aut sic, aut δὲ τούτων, fuit corrigendum. Vulgo omnes δὲ τούτοις.* 10. *ὅ τε ex msto revocavi, & in fine verba καὶ τὸ τέλος ex Reiskii conject. adjeci. Vulgo τότε κατὰ μέρος ex Vrsini ing.*

tectas confestim tradat. Talenta quingenta intra viginti annorum spatium pendat. Agrum uterque ut possideat, quem ante inchoatum hoc bellum obtinuerat. Item ut Prusias damna sarciat agris illata Methymnaeorum, Aegiensium, Cumaeorum, & Heracleotarum, centumque illis talenta solvat. Hoc foedere scripto, *Attalus* copias suas, & navales & terrestres, domum reduxit. Atque hoc modo & singula gesta sunt eo bello, quod Attali & Prusiae controversia excitaverat, & finis bello est impositus.

(III.)

(III.) PRIENENSES *male multati ab* ARIARATHE. A.V. 600.

Κατὰ τοὺς καιροὺς τούτους καὶ Πριηνεῖς ἐνέπε-
2 σον παραλόγῳ συμφορᾷ. Δεξάμενοι γὰρ παρ' Ὀρο-
φέρνους, ὅτ' ἐκράτησε τῆς ἀρχῆς, ἐν παρακατα-
θήκῃ υ' τάλαντα, ἀπῃτοῦντο κατὰ τοὺς ἑξῆς χρό-
νους ὑπ' Ἀριαράθου, ὅτε μετέλαβε τῆς ἀρχῆς.
3 Οἱ μὲν οὖν Πριηνεῖς, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὀρθῶς ἵσταντο,
φάσκοντες, οὐδενὶ προήσεσθαι τὰ χρήματα, ζῶντος
4 Ὀροφέρνους, πλὴν αὐτῷ τῷ παραθεμένῳ. Ὁ δ'
Ἀριαράθης πολλοῖς ἐδόκει παραπίπτειν τοῦ καθή-
5 κοντος, ἀπαιτῶν τὴν ἀλλοτρίαν παραθήκην. οὐ μὴν,
ἀλλ' ἕως μὲν τούτου τάχ' ἄν τις ἔχοι συγγνώμην
αὐτῷ, καταπειράζοντι τῷ δοκεῖν τῆς ἐκείνου βα-
σιλείας εἶναι τὰ χρήματα. τὸ δὲ καὶ πορρωτέρω
προβαίνειν ὀργῆς καὶ φιλοτιμίας, οὐδαμῶς ἐδόκει
6 γενέσθαι κατὰ λόγον. Κατὰ δὲ τοὺς νῦν λεγομένους
και-

XII. Pecuniam depositam ab Oroferne tradere nolunt Ariarathi.

XII. 2 & 3. Ὀροφέρνους. *Vulgo h. l.* Ὀλοφέρνους. *Et sic rursus infra*, v. 10. 3. προήσεσθαι *correxi cum Reisk. Vulgo* προείσεσθαι.

(III.) *Excerptum Valesianum.*

12. Iisdem temporibus *Prienenses* in gravem calamitatem præter spem inciderunt. Nam cum *Orofernes*, quo tempore in Cappadocia regnabat, quadringenta talenta apud eos deposuisset; postea *Ariarathes*, in regnum restitutus, eam pecuniam a Prienensibus repetiit. Iam Prienenses meo quidem judicio recte atque ordine faciebant, cum dicerent, *quamdiu Orofernes in vivis esset futurus, nemini alteri se eam pecuniam reddituros, nisi ipsi, qui eam deposuerat.* Et Ariarathes multum peccare plerisque videbatur, qui alienum depositum repeteret. Enimvero hactenus fortasse venia dignus fuerit ille, quod tentavit id auferre quod ad regni sui fiscum pertinere putavit: at vero iracundia ac pertinacia ulterius ferri, nullatenus rationi consentaneum potest videri. Iam vero hoc, de quo dicimus, tempore

Ol. 156. 2. Ariarath. cum Attalo vexat Prienenſes.

καιροὺς ἐπαποστείλας ἐλεηλάτει τὴν χώραν τῶν
Πριηνέων, συνεργοῦντος Ἀττάλου καὶ παροξύνοντος
διὰ τὴν ἰδίαν διαφοράν, ἣν εἶχε πρὸς τοὺς Πριηνεῖς.
Πολλῶν δὲ καὶ σωμάτων καὶ θρεμμάτων ἀπολομέ- 7
νων, καὶ πρὸς τῇ πόλει πτωμάτων γενομένων, ἀμύ-
νασθαι μὲν οὐχ οἷοί τ᾽ ἦσαν οἱ Πριηνεῖς, ἐπρέσβευον
δὲ καὶ πρὸς Ῥοδίους, μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ Ῥωμαίους
κατέφυγον. * Ὁ δὲ οὐ προσεῖχε τοῖς λεγομένοις, 8
καὶ Πριηνεῖς μὲν, μεγάλας ἔχοντες ἐλπίδας ἐπὶ τῷ
πλήθει τῶν χρημάτων, τοῖς ἐναντίοις ἐνεκύρησαν.
τῷ μὲν γὰρ Ὀροφέρνει τὴν παραθήκην ἀπέδωκαν, 9
ὑπὸ δὲ τοῦ βασιλέως Ἀριαράθου ἱκανοῖς τισι βλά-
βαις περιέπεσον ἀδίκως διὰ τὴν παραθήκην.

✣ ✣

Antiphanes Bergæus.

Πῶς οὐκ ἂν εἰκότως δόξειεν ὑπερβεβηκέναι καὶ 10
ἀπολεληρηκέναι τὸν Βεργαῖον Ἀντιφάνην, καὶ κα-
θόλου

8. *Ante verba* Ὁ δὲ aſteriſcum *poſui, monente Reisk.* 10. Πῶς οὐκ ἂν &c. *In Cod. Peireſc. una ſerie hæc junguntur ſuperioribus. Sed,* videri utique nonnihil deeſſe, *monuit Valeſ. Reiskius nil deſiderari contendit, niſi forte* Πῶς οὖν οὐκ ἄν. *Idem* ἀπολεληρωκέναι *pro* ἀπολεληρηκέναι *maluerat, &* ἀνοίας *pro* ἀπονοίας. Ibid. δόξειεν *ex msto revocavi.* δόξοιεν *ex conject. edidit Valeſius.*

tempore immiſſis prædatoribus agrum Prienenſem vaſtare cœpit, adjuvante *Attalo*, & ob ſuam cum Prienenſibus privatam ſimultatem eum incitante. Cum igitur magna cædes hominum ſimul ac pecorum jactura paſſim fieret, & ad ipſas urbis portas nonnulli trucidarentur; Prienenſes, ſuccurrere non valentes, & ad Rhodios miſerunt legationem, & ad Romanos deinde confugerunt. * Sed ille cuncta, quæ dicebantur, parvi faciebat: & *Prienenſes*, qui in tantæ pecuniæ ſumma magnam ſpem poſuerant, contrarium prorſus eventum ſunt experti. Etenim *Oroferni* quidem depoſitum fideliter reddiderunt; ſed ab Ariarathe rege male multati ob illud depoſitum graviſſimis calamitatibus injuria conflictati ſunt.

✣ ✣

Cui non merito videatur ille *Bergæum Antiphanem* longo

θόλου μηδενὶ καταλιπεῖν ὑπερβολὴν ἀπονοίας τῶν A.V.600.
ἐπιγιγνομένων.

III.

RES GESTAE ANNO VRBIS DCI.

(I.) ACHAEI *frustra petunt dimissionem Evocatorum.*

❋ ❋ ❋

Ol.156.3. A.V.601. XIII.

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐν τῇ Ῥώμῃ, τῶν ἐκ τῆς Ἀχαΐας πρεσβευτῶν εἰσελθόντων εἰς τὴν σύγκλητον περὶ τῶν ἀνακεκλημένων, ἔδοξε τῷ συνεδρίῳ μένειν ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων.

(II.) *Legatio ex* SYRIA *adversus* DEMETRIVM.
Legatio RHODIORVM.

❋ ❋ ❋

XIV. Demetrius ebriosus.

Δημήτριον, φησὶ Πολύβιος ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τριακοστῇ, βασιλεύσαντα Σύρων, πολυπότην ὄντα, τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας μεθύσκεσθαι.

Q q 3 Ὁ Ἡρα-

longo intervallo superasse, adeo ut nemo umquam tantam ejus vesaniam æquaturus sit.

III.

(I.) *Legatio CXXXVII.*

❋ ❋ ❋

13. Eodem tempore, quum *Achæorum legati,* qui Romæ erant, in curiam venissent, de iis, qui ex Achaia fuerant Romam *evocati;* visum patribus, nihil movendum.

(II.) *Athenæus Lib.* X. *Cap.* II. *Deinde Ecloga Legat. CXXXVIII.*

❋ ❋ ❋

14. *Demetrium,* Syriæ regem, POLYBIVS *Historiarum Libro XXXIII* scribit *bibacem & maximam diei partem ebrium fuisse.*

Adhuc

Ol.156.3. Ei opponitur Alexander (Balas.)

Ὁ Ἡρακλείδης, ἔτι τῆς θερείας ἀκμαζούσης, παρῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην, ἄγων τὴν Λαοδίκην καὶ τὸν Ἀλέξανδρον. ποιούμενος δὲ τὴν παρεπιδημίαν μετὰ 2
τερατείας ἅμα καὶ κακουργίας, ἐνεχρόνιζε, κατασκευαζόμενος τὰ περὶ τὴν σύγκλητον.

Rhodiorum legatio de bello Cretico.

Καὶ Ἀστυμήδης ὁ Ῥόδιος, καὶ πρεσβευτὴς ἅμα 3
καὶ ναύαρχος καθεσταμένος, παρελθὼν ἐξαυτῆς εἰς τὴν σύγκλητον, διελέγετο περὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς Κρηταιεῖς. ἡ δὲ σύγκλητος προσέχουσα τὸν 4
νοῦν ἐπιμελῶς, παραχρῆμα πρεσβευτὰς ἐξαπέστειλε τοὺς περὶ Κόϊντον, λύσοντας τὸν πόλεμον.

(III.) CRETENSES & RHODII *auxilia petunt ab Achæis.*

XV. Concilium Achæorum.

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον οἱ Κρηταιεῖς πρεσβευτὰς ἀπέστειλαν πρὸς Ἀχαιοὺς ὑπὲρ βοηθείας, τοὺς περὶ Ἀντιφάτην Τηλεμνάστου, Γορτύνιον· παραπλησίως

XIV. 2. παρεπιδημίαν. ἐπιδημίαν Bav.

Adhuc æstas erat, cum Romam *Heraclides* advenit, & *Laodicen* atque *Alexandrum* eo adduxit. Qui dum in urbe commoratur, magnæ fortunæ speciem ostentavit, vafre agens omnia, & consulto tempus extrahens, ut senatum ad ea quæ moliebatur flecteret.

Venerat etiam Romam *Astymedes, Rhodiorum legatus,* qui & classi erat præfectus. Is sine mora ad senatum adiit, & de *bello adversus Cretenses* verba fecit. Patres, eo audito, & re serio cognita, extemplo *Quintum* legatum miserunt ad finem bello imponendum.

(III.) *Legatio CXXXIX.*

15. Eodem quoque tempore *Cretenses* ad *Achæorum* gentem misere legatos, in queis erat *Antiphates* Telemnasti filius Gortynius, opem sibi ferri petentes. Mise-

2πλησίως δὲ καὶ Ῥόδιοι τοὺς περὶ Θεοφάνην. Οὔσης A.V. 601.
δὲ τῆς συνόδου τῶν Ἀχαιῶν ἐν Κορίνθῳ, καὶ διαλε-
γομένων τῶν πρεσβευτῶν ἑκατέρων ὑπὲρ τῆς βοη-
θείας, ἔρεπον ταῖς γνώμαις οἱ πολλοὶ μᾶλλον ἐπὶ
3τοὺς Ῥοδίους· ἐντρεπόμενοι καὶ τὸ τῆς πόλεως ἀξίω-
μα, καὶ τὴν ὅλην αἵρεσιν τῆς πολιτείας καὶ τῶν
4ἀνδρῶν. Εἰς ἃ βλέπων Ἀντιφάτης, ἐβουλήθη πά- Antiphates Cretensis.
λιν ἐπεισελθεῖν. τοῦ δὲ στρατηγοῦ συγχωρήσαντος,
ἐχρήσατο λόγοις βαρυτέροις ἢ κατὰ Κρῆτα, καὶ
5σπουδαιοτέροις. Καὶ γὰρ ἦν ὁ νεανίσκος οὐδαμῶς
Κρητικὸς, ἀλλὰ πεφευγὼς τὴν Κρητικὴν ἀναγωγήν.
6Διὸ καὶ συνέβαινε, τοὺς Ἀχαιοὺς ἐπιδέχεσθαι τὴν Telemnastus.
παῤῥησίαν αὐτοῦ, καὶ μᾶλλον ἔτι διὰ τὸ τὸν πατέρα
τοῦ προειρημένου, Τηλέμναστον, μετὰ πεντακοσίων
Κρητῶν ἐλθόντα, συμπεπολεμηκέναι τὸν πρὸς Νά-
7βιν πόλεμον εὐγενῶς αὐτοῖς. Πλὴν διακούσαντες,

XV. 2. *διαλεγομένων correxi cum Reisk. Vulgo διαλεγόντων.*
5. *ἀναγωγήν. ἀγωγὴν voluerat Reisk.*

Miserunt & *Rhodii* Theophanem. Tunc temporis Achæorum concilium *Corinthi* convenerat: ubi quum esset audita utraque legatio ad petenda auxilia missa; in Rhodios plerarumque propensior voluntas fuit, quum partim splendor urbis & dignitas homines moveret, partim civitatis illius instituta & ipsorum civium mores. Quæ quum animadverteret *Antiphates*, iterum venire in concionem voluit: atque ut permissu prætoris intravit, orationem habuit gravem & seriam, nec pro Cretensis hominis captu. Etenim hic juvenis Creticum nihil omnino sapiebat, eratque penitus a perversa institutione Cretensium alienus. Propterea Achæis grata erat illius in dicendo libertas, eo quidem impensius, quod pater ejus *Telemnastus* tempore belli, adversus Nabidem gesti, auxiliaribus copiis quingentorum Cretensium adductis, magno usui illis fuerat. Nihilominus tamen etiam post

Ol. 156. 3. Callicrates. οὐδὲν ἧττον ὁρμὴν εἶχον οἱ πολλοὶ τοῖς Ῥοδίοις βοηθεῖν· ἕως Καλλικράτης ὁ Λεοντήσιος ἀναστὰς, οὐκ, ἔφη, δεῖν οὔτε πολεμεῖν οὐδενὶ χωρὶς τῆς Ῥωμαίων γνώμης, οὔτε βοήθειαν πέμπειν οὐδενὶ κατ' οὐδενός. Καὶ διὰ 8 ταῦτα κατίσχυσε μένειν ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων.

IV.

ANNO VRBIS DCII.

Regum Asiæ filii in Senatum introducti.

Ol. 156. 4. A. V. 602. XVI. Attalus, Eumenis fil. Romæ. Πρέσβεων διαφόρων παραγενομένων εἰς τὴν Ῥώμην, ἡ σύγκλητος πρῶτον μὲν εἰσεκαλέσατο τὸν Εὐμένους τοῦ βασιλέως υἱὸν Ἄτταλον. Παραγεγόνει 2 γὰρ, ἔτι παῖς ὢν, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς Ῥώμην, χάριν τοῦ τῇ τε συγκλήτῳ συσταθῆναι, καὶ τὰς πατρικὰς ἀνανεώσασθαι φιλανθρωπίας καὶ ξενίας. Οὗτος μὲν οὖν φιλανθρωπίνως ὑπό τε τῆς 3 συγ-

post auditam hujus orationem manebant in sententia plerique, & opem *Rhodiis* ferendam esse censebant; donec surgeret *Callicrates* Leontesius, qui dixit, *non licere Achæis absque Romanorum voluntate neque bellum cuiquam inferre, neque auxilia ulli populo adversus quemcumque hostem submittere.* Hac ille oratione pervicit, ne quid omnino moveretur.

IV.

Legatio CXL.

16. Quum plures legationes Romam venissent, primo omnium *Attalo*, *Eumenis* regis *filio*, senatus est datus. Nam is puer admodum eo tempore Romam venerat, ut senatui se commendaret, & amicitiam hospitiique jus, quod patri fuerat cum populo Romano, renovaret. Hic igitur, a senatu & paternis amicis singulari

συγκλήτου καὶ τῶν πατρικῶν φίλων ἀποδεχθεὶς, καὶ A. V. 602.
λαβὼν ἀποκρίσεις, ἃς ἐβούλετο, καὶ τιμὰς ἁρμο-
ζούσας τῇ καθ' αὑτὸν ἡλικίᾳ, μετά τινας ἡμέρας
4 ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκείαν· πασῶν αὐτὸν τῶν κατὰ
τὴν Ἑλλάδα πόλεων ἐκτενῶς καὶ μεγαλοψύχως ἀπο-
5 δεξαμένων κατὰ τὴν δίοδον. Ἧκε δὲ καὶ Δημήτριος Demetrius (Ariarathis fil.)
κατὰ τὸν αὐτὸν καιρόν. τυχὼν δὲ μετρίας ἀποδο-
χῆς, ὡς παῖς, αὖθις ἀνεχώρησεν εἰς τὴν οἰκείαν.
6 Ὁ δ' Ἡρακλείδης κεχρονικὼς ἐν τῇ Ῥώμῃ, παρῆλ- Alexander (Bala) & Laodice, cum Heraclide.
θεν εἰς τὴν σύγκλητον, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὴν Λαο-
7 δίκην καὶ τὸν Ἀλέξανδρον. Πρῶτον μὲν οὖν ὁ νεα-
νίσκος ἐποιήσατό τινας μετρίους λόγους· ἠξίου δὲ
Ῥωμαίους, μνησθῆναι τῆς πρὸς τὸν Ἀντίοχον, τὸν
αὐτοῦ πατέρα, φιλίας καὶ συμμαχίας, μάλιστα δὲ
8 συγκατασκευάζειν αὐτῷ τὴν βασιλείαν· εἰ δὲ μὴ,
συγχωρῆσαι τὴν κάθοδον, καὶ μὴ κωλῦσαι τοὺς βου-
λομένους συμπράττειν αὐτῷ πρὸς τὸ καθικέσθαι τῆς

XVI. 7. πρὸς τὸν Ἀντ. πρὸς Ἀντίοχον *Bav. absque artic.*

gulari humanitate ſuſceptus, accepto reſponſo ex animi ſui ſententia, honoribusque adfectus, qui puero id ætatis conveniebant, poſt paucos dies domum eſt reverſus; omnibus Græciæ civitatibus, per quas iter faciebat, ſummo ſtudio & magnificentia eum excipientibus. Adfuit ibidem per id tempus & *Demetrius;* qui modico paratu, ut puer, exceptus, in patriam denuo ſe contulit. *Heraclides* vero, diuturniore mora in urbe facta, in curiam una cum *Laodice & Alexandro* venit. Ibi primo adoleſcens pauca eſt locutus, poſtulavitque, ut *meminiſſent Romani amicitiæ & ſocietatis, quæ Antiocho parenti ſuo cum illis fuiſſet;* deinde, ut *maxime quidem in recuperando ſuo regno ſe adjuvarent; ſin id minus vellent, redire ſaltem ſibi in Syriam permitterent, neque eos impedirent, qui ad paternum regnum obtinendum*

Ol.156.4. πατρῴας ἀρχῆς. Ὁ δ' Ἡρακλείδης παραλαβὼν 9
τὸν λόγον, καὶ πολλήν τινα ποιησάμενος Ἀντιόχου
μὲν μνείαν ἐπ' ἀγαθῷ, Δημητρίου δὲ κατηγορίαν,
εἰς τοῦτο κατήντησεν, ὅτι δεῖ συγχωρεῖν τὴν κάθο-
δον τῷ νεανίσκῳ καὶ τῇ Λαοδίκῃ, κατὰ τὸ δίκαιον,
οὖσιν Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως ἐκγόνοις κατὰ φύσιν.
Τοῖς μὲν οὖν μετρίοις τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν ἤρεσκε 10
τούτων· ἀλλὰ καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ δράματος
ἐνενόουν, καὶ τὸν Ἡρακλείδην ἐβδελύττοντο προφα-
νῶς. Οἱ δὲ πολλοὶ, τεθεραπευμένοι τῇ Ἡρακλείδου 11
γοητείᾳ, συγκατηνέχθησαν ἐπὶ τὸ γράφειν δόγμα
τοιοῦτον· Ἀλέξανδρος καὶ Λαοδίκη, βασι- 12
λέως υἱοὶ, φίλου καὶ συμμάχου ἡμετέρου
γεγενημένου, ἐπελθόντες ἐπὶ τὴν σύγκλη-
τον, λόγους ἐποιήσαντο· ἡ δὲ σύγκλητος 13
αὐτοῖς

Alexander opem imperat adv. Demetrium.

11. τῇ Ἡρακλ. γοητείᾳ *ex conject. scripsi.* τῆς Ἡρακλ. γοητείας *mssti.* διὰ τῆς Ἡρακλ. γοητείας *edd. ex Vrsini ing.* 12. *Post* ἐποιήσαντο lacunæ signum *interseruit Casaub.*

dum opem sibi ferre essent parati. Mox *Heraclides* sermonem excipere, & postquam laudes ac merita Antiochi pluribus exposuisset, adjecta criminatione Demetrii, postremo subjicere, *æquum justumque esse, ut adolescentulo huic & Laodicæ, qui essent legitima proles regis Antiochi, reditus in patriam concedatur.* Sed eorum omnium, quæ dicebat iste, nihil quidquam placebat sanæ mentis hominibus; qui & fictam eam esse commentitiamque fabulam intelligebant, & Heraclidem palam abominabantur. At vulgus senatorum, quos præstigiis suis *Heraclides* sibi conciliaverat, in eam sententiam omnes consenserunt, ut hujusmodi Senatusconsultum scriberetur: *Quandoquidem Alexander & Laodice, regis filii, qui amicus sociusque populi Romani fuit, senatum adeuntes, verba apud eum fecerunt; senatus, ut in patrium*
regnum

αὐτοῖς ἐξουσίαν ἔδωκεν, ἐπὶ τὴν πατρῴαν A.V. 602.
ἀρχὴν καταπορεύεσθαι, καὶ βοηθεῖν αὐ-
14 τοῖς, ὡς ἠξίουν, ἔδοξεν. Ὁ δ' Ἡρακλείδης,
ἐπιλαβόμενος τῆς ἀφορμῆς ταύτης, εὐθέως ἐξενο-
λόγει, καὶ προσεκαλεῖτο τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν *.
15 Ἀφικόμενος δ' εἰς τὴν Ἔφεσον, ἐγένετο περὶ τὴν
παρασκευὴν τῆς προκειμένης ἐπιβολῆς.

14. *In fine versus* supple *cum Reiskio*, ὅσους ἐδύνατο, *aut aliquid simile.*

regnum velut postliminio reverterentur, iis permisit; & ferre ipsis opem, uti postularunt, decrevit. Hac arrepta occasione, *Heraclides* militem extemplo conducere, & multos viros illustres sibi adjungere. Dein Ephesum ut venit; bellum, quod moliebatur, sedulo adparare coepit.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

GEOGRAPHICA POLYBII,

A STRABONE maxime & ATHENAEO conservata.

I. *Generalia nonnulla, de Argumento hujus Libri.*

I. Geographica Polybius peculiari libro Historiarum suarum complexus est.

Οἱ δὲ (τὰ τῆς Γεωγραφίας) ἐν τῇ κοινῇ τῆς Ἱστορίας γραφῇ (ἐπραγματεύσαντο·) χωρὶς ἀποδείξαντες τὴν τῶν ἠπείρων τοπογραφίαν· καθάπερ 2 Ἔφορός τε ἐποίησε, καὶ Πολύβιος.

Πολύβιος, φήσας, περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καλῶς 3 μὲν Εὔδοξον, κάλλιστα δ' Ἔφορον ἐξηγεῖσθαι περὶ κτίσεων,

LIBRI TRICESIMI QUARTI HISTORIARVM POLYBII RELIQVIAE.

I.

(*Strab. Geogr. lib.* VIII. *init.*)

1. Nonnulli Scriptores in communi *Historiæ* enarratione res ad *Geographiam* pertinentes tractaverunt, ita ut separata quadam Historiarum suarum parte *terrarum regionumque descriptionem* complecterentur: quod *Ephorus* fecit & POLYBIVS.

(*Strabo lib.* X. *p.* 465.)

POLYBIVS dicit, de rebus Græciæ *Eudoxum* belle, optime vero *Ephorum* scripsisse, de origine urbium, de

κτίσεων, συγγενειῶν, μεταναστάσεων, ἀρχηγετῶν· Argumentum hujus Libri.
4 ἡμεῖς δὲ, φησὶ, τὰ νῦν ὄντα δηλώσομεν, καὶ περὶ
θέσεως τόπων, καὶ διαστημάτων· τοῦτο γάρ ἐστιν
οἰκειότατον χωρογραφίᾳ.

* * *

5 Ἴσως δή τινες ἐπιζητήσουσι, πῶς οὔτε περὶ τοῦ
καθ' Ἡρακλείους στήλας στόματος οὐδὲν ἐπὶ πλεῖον
εἰρήκαμεν, οὔτε περὶ τῆς ἔξω θαλάττης καὶ τῶν ἐν
6 ταύτῃ συμβαινόντων ἰδιωμάτων· οὐδὲ μὴν περὶ τῶν
Βρεττανικῶν νήσων, καὶ τῆς τοῦ καττιτέρου κατα-
σκευῆς, ἔτι δὲ τῶν ἀργυρείων καὶ χρυσείων τῶν κα-
τὰ τὴν Ἰβηρίαν· ὑπὲρ ὧν οἱ συγγραφεῖς, ἀμφισβη-
τοῦντες πρὸς ἀλλήλους, τὸν πλεῖστον διατίθενται
7 λόγον. Ἡμεῖς δ', οὐχὶ, νομίζοντες ἀλλότριον εἶναι
τοῦτο τὸ μέρος τῆς Ἱστορίας, διὰ τοῦτο παρελίπο-
μεν· ἀλλὰ, πρῶτον μὲν, οὐ βουλόμενοι παρ' ἕκαστα
διασπᾷν τὴν διήγησιν, οὐδ' ἀποπλανᾷν ἀπὸ τῆς
8 πραγματικῆς ὑποθέσεως τοὺς φιληκοοῦντας· δεύ-
τερον

de cognationibus, de migrationibus, de ducibus atque auctoribus gentium: *nos autem*, ait, *ea quæ nunc ſunt indicabimus, ſitusque locorum & intervalla exponemus, quod maxime proprium eſt deſcriptioni regionum.*

* * *

(*Polyb. Hiſtor. lib.* III. *cap.* 57.)

Quærent fortaſſe nonnulli, cur *de Freto ad columnas Herculis, de externo mari ejusque natura, de Britannicis inſulis & ſtanni confectione, de auri argentique metallis in Hiſpania*, de quibus multa, eaque invicem pugnantia, auctores prodidere, non fuſe verba fecerimus. Nos vero hæc prætermiſimus, non eo quidem nomine, quia parum illa pertinere ad Hiſtoriam arbitraremur: ſed primo, ne interrumpere narrationem ad ſingulorum mentionem cogeremur, & a rerum geſtarum ſerie ſtudioſos notitiæ illarum

τερον δὲ, κρίνοντες, οὐ διερῥιμμένην, οὐδ' ἐν παρέργῳ ποιήσασθαι τὴν περὶ αὐτῶν μνήμην· ἀλλὰ κατ' ἰδίαν, καὶ τόπον καὶ καιρὸν ἀπονείμαντες τῷ μέρει τούτῳ, καθ' ὅσον οἷοί τ' ἐσμὲν τὴν ἀλήθειαν περὶ αὐτῶν ἐξηγήσασθαι.

II. *De* VLYSSIS *Navigatione, circa* SICILIAM *præsertim.*

✻ ✻ ✻

II. Homerus ficta cum veris connectit.

Ἐκ μηδενὸς ἀληθοῦς ἀνάπτειν καινὴν τερατολο-
γίαν, οὐχ Ὁμηρικόν. προσπίπτει γὰρ, ὡς εἰκὸς, 2
ὡς πιθανώτερον, ἂν οὕτω τις ψεύδοιτο, εἰ κατα-
μίσγοι τι καὶ αὐτῶν τῶν ἀληθινῶν· ὅπερ καὶ Πολύ- 3
βιός φησι, περὶ τῆς Ὀδυσσέως πλάνης ἐπιχειρῶν.

✻ ✻ ✻

Aeolus.

Καὶ Πολύβιος δ' ὀρθῶς ὑπονοεῖ τὰ περὶ τῆς 4
πλάνης. Τὸν γὰρ Αἴολον, τὸν προσημαίνοντα τοὺς 5
ἔκπλους ἐν τοῖς κατὰ τὸν πορθμὸν τόποις, ἀμφι-
δρόμοις

Cap. II. *Quæ de fex* Zonis terræ, *& figillatim de plaga Aequatori fubjecta, ex Polybio Strabo & alii habent, proferentur Tomo quinto in* Teftimoniis Veterum de Scriptis Polybii *no. V.*

rum avocare: deinde, quia conftituimus, non fparfim variis locis, neque obiter, meminiffe illorum; fed feorfim, loco ac tempore ei tractationi deftinato, veritatem de illis rebus pro noftra virili explicare.

II. *Strabo lib.* I. *p.* 20 *& p.* 23 *fqq.*

✻ ✻ ✻

2. Non eft *Homericum*, nova *fabularum* portenta proferre, quæ a nullo *vero* dependeant. Verifimiliora nimirum videri debent auditori quæ quis ita comminifcitur, ut vera falfis admifceat: id quod etiam POLYBIVS dicit, ubi de *Vlyffis erroribus* differere adgreditur.

✻ ✻ ✻

Recte POLYBIVS interpretatur ea, quæ de *Erroribus Vlyffis* HOMERVS habet. *Aeolum* nempe, qui prædicere folebat, qua ratione per fretum navigari poffet,

δρόμοις οὖσι καὶ δυσέκπλοις διὰ τὰς παλιῤῥοίας, τα-
μίαν τε εἰρῆσθαι τῶν ἀνέμων καὶ βασιλέα νενομίσθαι
6 φησί· καθάπερ Δαναὸν μὲν, τὰ ὑδρεῖα τὰ ἐν Ἄργει Danaus.
παραδείξαντα, Ἀτρέα δὲ, τοῦ ἡλίου τὸν ὑπεναντίον Atreus.
τῷ οὐρανῷ δρόμον, μάντεις τε καὶ ἱεροσκοπουμένους
7 ἀποδείκνυσθαι βασιλέας· τούς θ' ἱερέας τῶν Αἰγυ-
πτίων, καὶ Χαλδαίους, καὶ μάγους, σοφίᾳ τινὶ δια-
φέροντας τῶν ἄλλων, ἡγεμονίας καὶ τιμῆς τυγχά-
8 νειν παρὰ τοῖς πρὸ ἡμῶν. οὕτω δὲ καὶ τῶν θεῶν ἕνα
ἕκαστον, τῶν χρησίμων τινὸς εὑρετὴν γενόμενον, τι-
9 μᾶσθαι. Ταῦτα δὲ προοικονομησάμενος, οὐκ ἐᾷ τὸν Res veras poëtice expressit Homerus.
Αἴολον ἐν μύθου σχήματι ἀκούεσθαι, οὐδ' ὅλην τὴν
Ὀδυσσέως πλάνην· ἀλλὰ μικρὰ μὲν προσμεμυθεῦ-
10 σθαι, καθάπερ καὶ τῷ Ἰλιακῷ πολέμῳ· τὸ δ' ὅλον,
περὶ Σικελίαν καὶ τῷ ποιητῇ πεποιῆσθαι, καὶ τοῖς
ἄλλοις

10. καὶ τῷ ποιητῇ. *Ante hæc verba excidiſſe videtur vocab.* ταὐτὸ *aut* ταῦτα. *Caſaubonus ſupplendum vocab.* ἀληθῆ *putavit:* reliqua omnia de Sicilia & poëtam vere ſcripſiſſe & hiſtoricos &c.

poſſet, cum iis locis ob adfluxum ac refluxum maris difficulter curſus teneri fretumque ſuperari queat, *ventorum promum condum regemque* dictum habitumque fuiſſe; quemadmodum *Danaus*, quod Argis *aquarum receptacula* inſtituiſſet, & *Atreus*, quod ſolis curſum, converſioni cœli contrarium, docuiſſet, *vates regesque ſacrorum antiſtites* nominati ſunt, ſimiliterque ſacerdotibus Aegyptiorum, Chaldæis, Magis, ſapientia quadam alios ſuperantibus, honores & imperia ſunt delata. Eodemque modo unumquemque Deorum honores ipſi habitos repetere, ait, ex eo quod aliquid utile humano generi invenerit. His POLYBIVS principiis poſitis, non patitur *Aeolum* pro fabula prorſus accipi, aut univerſam *Vlyſſis peregrinationem:* ſed, pauca quædam figmenta eis eſſe adnexa, ait, quemadmodum & *bello Iliaco:* in univerſum vero, de Sicilia carmine ſuo poëtam eadem

ἄλλοις συγγραφεῦσιν, ὅσοι τὰ περιχώρια λέγουσι τὰ περὶ τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν. Οὐκ ἐπαινεῖ δὲ 11
οὐδὲ τὴν τοιαύτην τοῦ Ἐρατοσθένους ἀπόφασιν, διότι φησὶ, τότ' ἂν εὑρεῖν τινα, ποῦ Ὀδυσσεὺς πεπλάνηται, ὅταν εὕρῃ τὸν σκυτέα τὸν συῤῥάψαντα τὸν τῶν ἀνέμων ἀσκόν. Καὶ τοῦτο δ' οἰκείως εἰρῆσθαι 12
τοῖς συμβαίνουσι περὶ τὸ Σκύλλαιον, καὶ τὴν θήραν τῶν γαλεωτῶν τὸ ἐπὶ τῆς Σκύλλης.

Αὐτοῦ δ' ἰχθυάᾳ σκόπελον περιμαιμώωσα, 13
Δελφῖνάς τε, κύνας τε, καὶ εἴποθι μεῖζον ἕλῃσι
Κῆτος. — — — —
(Ὀδυσσ. Μ'. 95.)

Thynni pisces. Τοὺς γὰρ θύννους ἀγεληδὸν φερομένους παρὰ τὴν 14
Ἰταλίαν, ἐπειδὰν ἐμπέσωσι καὶ κωλυθῶσι τῆς Σικελίας ἅψασθαι, περιπίπτειν τοῖς μείζοσι τῶν ζώων, οἷον δελφίνων, καὶ κυνῶν, καὶ ἄλλων κητωδῶν· ἐκ δὲ 15
τῆς θήρας αὐτῶν πιαίνεσθαι τοὺς γαλεώτας, οὓς καὶ ξιφίας λέγεσθαι καὶ κύνας φησί. Συμβαίνειν 16
γὰρ

14. ἐμπέσωσι. ἐκπέσωσι voluerat Reisk.

eadem eſſe complexum, quæ ab aliis ſcriptoribus referuntur, quotquot Italiæ ac Siciliæ vicina loca deſcripſerunt. Neque vero illam probat *Eratoſthenis* ſententiam, ubi ait, *tum demum inventurum aliquem, quænam ad loca vagando delatus fuerit Vlyſſes, quum invenerit ſutorem, qui utrem ventorum conſuit.* Iam quæ de *Scylla* Homerus dixit, docet convenire *venationi galeotarum*, quæ exercetur apud *Scyllæum:*

Illic autem piſcatur, ſcopulum circumluſtrans,
delphinas, canesque, & ſicubi majorem capere poſſit
cetum. — — —

Etenim *thynnos*, cum gregatim præter Italiam feruntur, poſtquam in fretum inciderunt, & Siciliam adtingere prohibentur, incidere in majores belluas, ut delphinos, canes, & alia cetis ſimilia: ex horum autem venatione pingues reddi *galeotas*, quos etiam *xiphias* & *canes* dici ait. Etenim ibi,

γὰρ ταὐτὸν ἐνθάδε, καὶ κατὰ τὰς ἀναβάσεις τοῦ Νείλου, καὶ τῶν ἄλλων ὑδάτων, ὅπερ ἐπὶ πυρὸς καὶ ὕλης ἐμπιπραμένης· ἀθροιζόμενα γὰρ τὰ θηρία φεύγειν τὸ πῦρ, ἢ τὸ ὕδωρ, καὶ βορὰν γίγνεσθαι τοῖς κρείττοσι.

III. Venatio xiphiæ piscis.

Ταῦτα δ' εἰπὼν, διηγεῖται τὴν τῶν γαλεωτῶν
2 θήραν, ἣ συνίσταται περὶ τὸ Σκύλλαιον. σκοπὸς γὰρ ἐφέστηκε κοινὸς τοῖς ὑφορμοῦσιν ἐν δικώποις σκαφι-
3 δίοις πολλοῖς, δύο καθ' ἕκαστον σκαφίδιον. καὶ ὁ μὲν ἐλαύνει, ὁ δ' ἐπὶ τῆς πρώρας ἕστηκε δόρυ ἔχων, σημήναντος τοῦ σκοποῦ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ γαλεώτου·
4 φέρεται δὲ τὸ τρίτον μέρος ἔξαλον τὸ ζῶον. Συνάψαντος δὲ τοῦ σκάφους, ὁ μὲν ἔπληξεν ἐκ χειρός· εἶτ' ἐξέσπασεν ἐκ τοῦ σώματος τὸ δόρυ χωρὶς τῆς
5 ἐπιδορατίδος. ἀγκιστρώδης τε γάρ ἐστι, καὶ χαλαρῶς ἐνήρμοσται τῷ δόρατι ἐπίτηδες· καλώδιον δ' ἔχει μακρὸν ἐξημμένον· τοῦτ' ἐπιχαλῶσι τῷ τρωθέντι, ἕως

III. 2. δύο. δυσὶ *Reisk.*

ibi, quemadmodum & ad Nili aliarumque aquarum adscensum, idem usu venire, quod fit sylva incensa: nempe animalia, dum agmine facto ignem aquamve fugiunt, præda fiunt robustioribus.

3. His dictis POLYBIUS narrat *galeotarum venationem*, quæ *apud Scyllæum* exercetur. Compluribus naviculis, quæ duobus remis agitantur, bini homines vehuntur, quibus in propinquo præsidet communis speculator. Vectorum alter lembum agit; alter, hasta armatus, in prora stat: speculator adventum galeotæ significat; tertia enim sui parte supra mare eminere galeota solet. Quem ubi attigit navicula, cominus ille hastam corpori ejus impingit: deinde eamdem rursus evellit, relicta in corpore cuspide. Nam hamata cuspis est, & dedita opera leviter hastili præfigitur; ab eaque dependet longus funiculus, quem laxant vulnerata bellua, donec

ἕως κάμῃ σφαδάζον καὶ ὑποφεῦγον. τότε δ' ἕλκου- 6
σιν ἐπὶ τὴν γῆν, ἢ εἰς τὸ σκάφος ἀναλαμβάνουσιν,
ἐὰν μὴ μέγα εἴη τελέως τὸ σῶμα. Κἂν ἐκπέσῃ δὲ 7
εἰς τὴν θάλατταν τὸ δόρυ, οὐκ ἀπόλωλεν· ἔστι γὰρ
πηκτὸν ἔκ τε δρυὸς καὶ ἐλάτης, ὥστε, βαπτιζομέ-
νου τοῦ δρυΐνου βάρει, μετέωρον εἶναι τὸ λοιπὸν καὶ
εὐανάληπτον. Συμβαίνειν δέ ποτε καὶ τιτρώσκεσθαι 8
διὰ τοῦ σκαφιδίου τὸν κωπηλάτην, διὰ τὸ μέγεθος
τοῦ ξίφους τῶν γαλεωτῶν, καὶ τὸ τὴν ἀκμὴν τοῦ
Scylla & Charybdis. ζώου συαγρώδη εἶναι καὶ τὴν θήραν. Ἔκ τε δὴ τῶν 9
τοιούτων εἰκάζοι τις ἄν, φησὶ, περὶ Σικελίαν γενέ-
σθαι τὴν πλάνην κατὰ τὸν Ὅμηρον, ὅτι τῇ Σκύλλῃ
προσῆψε τὴν τοιαύτην θήραν, ἣ μάλιστ' ἐπιχώριός
ἐστι τῷ Σκυλλαίῳ. καὶ ἐκ τῶν περὶ τῆς Χαρύβδεως 10
λεγομένων, ὁμοίων τοῖς τοῦ πορθμοῦ πάθεσι. τὸ δέ, 11

Τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν·

('Οδυσσ. Μ'. 105.)

ἀντὶ

8. καὶ τὴν θήραν. *Excidisse* χαλεπὴν *aut* κινδυνώδη *suspicatus erat idem.*

nec palpitando ac subterfugiendo defatigetur. Tunc ad terram educunt, aut in lembum imponunt, nisi omnino vastiore sit corpore. Hastile vero, etiamsi in mare exciderit, non perit: est enim compactum ex quercu & abiete; ut, cum pondere pars querna mergitur, reliquum in sublimi exstet ac recipi facile possit. Nonnumquam etiam remex per ipsum lembum vulneratur, ob magnitudinem gladii galeotæ & vim belluæ, cujus & impetus & venatio aprorum similis est. Ex his igitur, inquit, conjicere aliquis possit, de *Homeri* sententia ad *Siciliam* evagatum esse *Vlyssem*; quandoquidem *Scyllæ* hanc venationem ille adtribuit, quæ maxime usitata est apud *Scyllæum.* Idem pariter colligi posse, ait, ex eis quæ de *Charybdi* refert poëta, similia his quæ freto Siculo accidunt. Nam illud,

Terque die allidit fluctus, —

pro

ἀντὶ τοῦ δὶς, γραφικὸν εἶναι ἁμάρτημα, ἢ ἱστορι-
1 κόν. Καὶ τὰ ἐν τῇ Μήνιγγι δὲ, τοῖς περὶ τῶν Λω-
τοφάγων εἰρημένοις συμφωνεῖν.

IV. Tres partes poëseos.

Εἰ δέ τινα μὴ συμφωνεῖ, μεταβολὰς αἰτιᾶσθαι
δεῖν, ἢ ἄγνοιαν, ἢ καὶ ποιητικὴν ἐξουσίαν· ἢ συνέ-
στηκεν ἐξ ἱστορίας, καὶ διαθέσεως, καὶ μύθου.
2 Τῆς μὲν οὖν ἱστορίας ἀλήθειαν εἶναι τέλος· ὡς ἐν
νεῶν καταλόγῳ τὰ ἑκάστοις τόποις συμβεβηκότα
λέγοντος τοῦ ποιητοῦ, τὴν μὲν πετρήεσσαν, τὴν δὲ
ἐσχατόωσαν πόλιν, ἄλλην δὲ πολυτρήρωνα, τὴν δ'
3 ἀγχίαλον. τῆς δὲ διαθέσεως, ἐνάργειαν εἶναι τὸ τέ-
λος· ὡς ὅταν μαχομένους εἰσάγῃ. μύθου δὲ, ἡδονὴν
4 καὶ ἔκπληξιν. Τὸ δὲ πάντα πλάττειν, οὐ πιθανὸν,
οὐδ' Ὁμηρικόν. τὴν γὰρ ἐκείνου ποίησιν, φιλοσόφη-
μα πάντας νομίζειν· οὐχ ὡς Ἐρατοσθένης φησὶ, κε-
λεύων, μὴ κρίνειν πρὸς τὴν διάνοιαν τὰ ποιήμα-

Homeri poësis est scriptio philosophica.

IV. 3. ἐνάργειαν correxi cum Xyland. Vulgo ἐνέργειαν.

pro *bis* positum, errore vel scribæ vel historiæ ait factum. Iam, quæ in *Meninge* sunt, ea cum his quæ de *Lotophagis* narrat Homerus, consentiunt.

4. Quod si quæ non congruunt, caussam mutationis existimandam esse ait aut ignorationem aut licentiam poëticam, quæ constat ex historia, dispositione ac fabula. *Historiæ* igitur finem esse veritatem: veluti, cum in *Navium recensione* singulis locis suam proprietatem tribuit, dum *urbem* aliam *saxosam*, aliam *in extremitate sitam*, aliam *columbis abundantem*, aliam *mari vicinam* adpellat. *Dispositionis* finem esse perspicuitatem, & ut res veluti oculis lectorum subjiciantur; veluti, cum pugnantes introducit. *Fabulæ* finem, adficere voluptate, & admiratione percellere. Omnia autem confingere, neque consentaneum esse, nec Homericum. Nam *Homeri poëma* omnes *philosophicam* censere esse *scriptionem;* secus quam Eratostheni visum, qui negat, de poëmatibus ex sententia illis subjecta debere judicari,

neque

τα, μηδ' ἱστορίαν ἀπ' αὐτῶν ζητεῖν. Πιθανώτε- 5
ρόν τε τὸ,

Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν,

ἐν βραχεῖ διαστήματι δέχεσθαι, (οἱ γὰρ ὀλοοὶ οὐκ εὐθύδρομοι·) ἢ ἐξωκεανίζειν, ὡς ἂν οὐρίων πνεόντων συνεχῶς. Συνθεὶς δὲ τὸ διάστημα τὸ ἐκ Μαλεῶν 6
ἐπὶ στήλας, σταδίων δισμυρίων καὶ δισχιλίων πεντακοσίων· εἰ, φησὶ, τοῦτο θείημεν ἐν ταῖς ἐννέα ἡμέραις διηνύσθαι ἰσοταχῶς, ἑκάστης ἂν ἡμέρας ὁ πλοῦς συμβαίνοι σταδίων δισχιλίων πεντακοσίων. τίς οὖν ἱστόρηκεν, ἐκ Λυκίας ἢ Ῥόδου δευτεραῖόν τινα 7
ἀφιγμένον εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ὄντος τοῦ διαστήματος σταδίων τετρακισχιλίων; Πρὸς δὲ τοὺς ἐπιζη- 8
τοῦντας, πῶς τρὶς εἰς Σικελίαν ἐλθὼν, οὐδ' ἅπαξ διὰ τοῦ πορθμοῦ πέπλευκεν Ὀδυσσεὺς, ἀπολογεῖται,

A freto Siculo sibi caverunt veteres.

neque ullam in illis historiam vult quaeri. Ait porro, probabilius esse, hunc locum,

Inde per novem dies jactabar a diris ventis,

de non longo itinere intelligi, (venti enim diri vel perniciosi non faciunt ad rectum cursum tenendum,) quam, in externum oceanum hoc temporis spatio navigatum fuisse, comminisci, perinde ac si secundis ille usus esset ventis. Supputato enim, quod est a Maleis ad Herculis columnas, spatio XXII millium & quingentorum stadiorum, si (inquit) hoc eum novem illis diebus aequali in singulos portione ponamus confecisse, quotidie illum navigasse bis mille & quingenta stadia consequetur. Atqui, inquit, quis umquam perhibuit, e Lycia aut Rhodo aliquem biduo Alexandriam esse pervectum, quod intervallum non ultra quatuor millia stadiorum est? Iis etiam, qui quaerunt, cur Vlysses, cum ter in Siciliam advenerit, ne semel quidem tamen dicatur per fretum navi-

ται, διότι καὶ οἱ ὕστερον ἔφευγον ἅπαντες τὸν πλοῦν τοῦτον. Τοιαῦτα μὲν εἴρηκεν.

III. *Contra ſuperiores Scriptores Geographicos diſputat Polybius.*

Πολύβιος, τὴν Εὐρώπην χωρογραφῶν, τοὺς μὲν ἀρχαίους ἐᾷν φησὶ, τοὺς δ' ἐκείνους ἐλέγχοντας ἐξετάζειν, Δικαίαρχόν τε καὶ Ἐρατοσθένη, τὸν τελευταῖον πραγματευσάμενον περὶ τῆς γεωγραφίας, καὶ V. Contra Pytheam.
2 Πυθέαν· ὑφ' οὗ παρακρουσθῆναι πολλοὺς, ὅλην μὲν τὴν Βρεττανικὴν, ὅσον ἐμβατὸν ἦν, ἐπελθεῖν φάσκοντος, τὴν δὲ περίμετρον πλειόνων ἢ τετλάρων μυριά-
3 δων ἀποδόντος τῆς νήσου· προσιστορήσαντος δὲ καὶ τὰ περὶ τῆς Θούλης, καὶ τῶν τόπων ἐκείνων, ἐν οἷς οὔτε γῆ κατ' αὐτὸν ὑπῆρχεν ἔτι, οὔτε θάλαττα, οὔτ' ἀὴρ, ἀλλὰ σύγκριμά τι ἐκ τούτων, πλεύμονι θαλατ- Thule inſula.

V. 2. μὲν τὴν Βρετ. ex conject. ſcripſi. Vulgo μέντοι Βρ. Ibid. ὅσον ex Tyrwhitti conject. recepi. Vulgo Βρετλανικὴν ἐμβατὸν ἢ ἐπελθεῖν. Pro ἢ reſcripſi ἦν. ἦ ſuaſerat Tyrwh.

naviga{ſſ}e? reſpondet, poſteriores quoque ab hac navigatione omnes ſibi caviſſe. Hæc igitur ille.

III. *Strab. Geograph. lib. II. p. 104 ſqq.*

5. Polybius, Europæ regiones deſcribens, veteres ſe, ait, miſſos facere; in eos autem inquirere velle, à quibus illi ſunt reprehenſi, in *Dicæarchum* & *Eratoſthenem*, qui noviſſimus geographiam tractarit, & Pytheam, qui multis impoſuerit. Hunc enim perhibere, *totam Britanniam, quatenus adiri poteſt, ſe peragraſſe; ambitum autem inſulæ amplius eſſe* XL *millibus ſtadiorum*. Tum de *Thule* & iſtis locis ita narrare: *neque terram ibi porro eſſe, neque mare, neque aërem, ſed quidpiam ex his concretum*. Pul-

Pulmo marinus.

θαλαττίῳ ἐοικός· ἐν ᾧ φησὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλατταν αἰωρεῖσθαι καὶ τὰ σύμπαντα, καὶ τοῦτον ὡς ἂν δεσμὸν εἶναι τῶν ὅλων, μήποτε πορευτὸν μήτε πλωτὸν ὑπάρχοντα. Τὸ μὲν οὖν τῷ πλεύμονι ἐοικὸς αὐτὸς ἑωρακέναι, τἄλλα δὲ λέγειν ἐξ ἀκοῆς. Ταῦτα μὲν τὰ τοῦ Πυθέου, καὶ διότι ἐπανελθὼν ἐνθένδε, πᾶσαν ἐπέλθοι τὴν παρωκεανῖτιν τῆς Εὐρώπης, ἀπὸ Γαδείρων ἕως Τανάϊδος. Φησὶ δ' οὖν ὁ Πολύβιος, ἄπιστον καὶ αὐτὸ τοῦτο, πῶς ἰδιώτῃ ἀνθρώπῳ καὶ πένητι τοσαῦτα διαστήματα πλωτὰ καὶ πορευτὰ γένοιτο; τὸν δ' Ἐρατοσθένη, διαπορήσαντα, εἰ χρὴ πιστεύειν τούτοις, ὅμως περί τε τῆς Βρεττανικῆς πεπιστευκέναι καὶ τῶν κατὰ Γάδειρα καὶ τὴν Ἰβηρίαν. Πολὺ δέ φησι βέλτιον, τῷ Μεσσηνίῳ πιστεύειν ἢ τούτῳ. ὁ μέν τοί γε εἰς μίαν χώραν, τὴν Παγχαίαν, λέγει πλεῦσαι· ὁ δὲ καὶ μέχρι τῶν τοῦ κόσμου περάτων κατωπτευκέναι τὴν προσ-

Pytheæ fidem non habet Polybius.

Section markers in the right margin: 4 (θά-), 5 (ἐοι-), 6 (ἐπανελθὼν), 7 (οὖν), 8 (διαπορή-), 9 (Μεσ-).

άρκτιον

4. αἰωρεῖσθαι *correxi. Vulgo* αἰωρῆσθαι.

Pulmonis Marini simile, in quo terra & mare, & universa, sublimia pendeant; hocque esse quasi vinculum universi, neque pedibus umquam accessum, neque navibus. Et illud quidem Pulmoni simile se ipsum vidisse; cetera auditu accepta referre. Hæc *Pytheam* dicere, adjicereque, *inde reversum, quidquid Europæ regionum est maritimarum, a Gadibus ad Tanaim usque, se peragrasse.* Dicit igitur POLYBIVS, cum incredibile sit, privatum hominem, eumque pauperem, tantum spatii mari terraque obivisse; tamen *Eratosthenem*, quamquam & ipsum dubitantem, fidesne esset his adhibenda, credidisse quæ de Britannia, de Gadibus & de Hispania ab illo narrantur. Multo autem (ait Polybius) præstabat [*Evhemero*] *Messenio* credere, quam Pytheæ. Ille enim tantum in unam regionem, *Panchæam*, se navigasse ait: hic vero, septemtrionalem Europam universam

ἀρκτικὴν Εὐρώπην πᾶσαν, ἣν οὐδὲ τῷ Ἑρμῇ πιστεύ-
10σαι τις λέγοντι. Ἐρατοσθένη δὲ τὸν μὲν Εὐήμερον
Βεργαῖον καλεῖν, Πυθέᾳ δὲ πιστεύειν, καὶ ταῦτα
11δὲ, μήτε Δικαιάρχου πιστεύσαντος. [Τὸ μὲν οὖν,
μήτε Δικαιάρχου πιστεύσαντος, γελοῖον· ὥσπερ
ἐκείνῳ χρήσασθαι κανόνι προσῆκον, καθ' οὗ τοσού-
12τους ἐλέγχους αὐτὸς προφέρεται. Ἐρατοσθένους δὲ
εἴρηται ἡ περὶ τὰ ἑσπέρια καὶ τὰ ἀρκτικὰ τῆς Εὐ-
13ρώπης ἄγνοια. Ἀλλ' ἐκείνῳ μὲν καὶ Δικαιάρχῳ συγ-
γνώμη, τοῖς μὴ κατιδοῦσι τοὺς τόπους ἐκείνους·
14Πολυβίῳ δὲ καὶ Ποσειδωνίῳ τίς ἂν συγγνοίη;] Ἀλλὰ
μὴν Πολύβιός γέ ἐστιν ὁ λαοδογματικὰς καλῶν
ἀποφάσεις, ἃς ποιεῖται περὶ τῶν ἐν τούτοις τοῖς
τόποις διαστημάτων, καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς, ἀλλ'
οὐδ' ἐν οἷς ἐκείνους ἐλέγχει καθαρεύων.

Pytheæ fidem non habet Polybius.

Rr 4 Τοῦ

11-13. *Strabonis verba, quibus suum de Polybio judicium interponit, uncis inclusi.* 14. λαοδογματικὰς *correxi cum Tyrwh. Vulgo* ὁ ὅλας δογματ. *ubi* ὅλως *pro* ὅλας *suspicatus erat Casaub. Sequentia satis-ne integra sint nescio. Fuit quum suspicarer legendum* ἃς ποιεῖται (*vel* ποιοῦνται) Ἐρατοσθένης τε καὶ Δικαίαρχος, *&* deinde

sam usque ad fines mundi perlustrasse se, dicit; quod ne Mercurio quidem dicenti crederes. Interim *Eratosthenem*, qui Evhemerum *Bergæum* adpellet, Pytheæ credere, cui tamen ne Dicæarchus quidem credidit. [Iam id quidem ridiculum est, quod *Dicæarchum* profert; quasi vero conveniat, eum veluti normam sequi, quem ipse Polybius tot reprehensionibus incessit. Quanta autem fuerit Eratosthenis ignorantia occiduarum & septemtrionalium Europæ partium, dictum est. Verum huic quidem & Dicæarcho danda est venia, qui loca ista non viderunt: *Polybio* autem & Posidonio quis ignoscat?] Atqui is est Polybius, qui, quæ isti de locorum horum distantiis & aliis multis pronunciant, *ex vulgi opinione arrepta* ait; cum ne in his quidem, in quibus illos reprehendit, vitio ipse careat.

6. Certe

VI. Contra Dicæarchum,

Τοῦ γοῦν Δικαιάρχου μυρίους μὲν εἰπόντος τοὺς
ἐπὶ στήλας ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου σταδίους, πλείους
δὲ τούτων τοὺς ἐπὶ τὸν Ἀδρίαν μέχρι τοῦ μυχοῦ,
τοῦ δ' ἐπὶ στήλας τὸ μέχρι τοῦ πορθμοῦ τρισχι-
λίους ἀποδόντος, ὡς γίγνεσθαι τὸ λοιπὸν ἑπτακισ-
χιλίους τὸ ἀπὸ πορθμοῦ μέχρι στηλῶν· τοὺς μὲν
τρισχιλίους ἐᾷν φησιν, εἴτ' εὖ λαμβάνονται, εἴτε
μή· τοὺς δ' ἑπτακισχιλίους οὐδετέρως, οὐδὲ τὴν πα-
ραλίαν ἐμμετροῦντι, οὔτε τὴν διὰ μέσου τοῦ πελά-
γους. Τὴν μὲν γὰρ παραλίαν ἐοικέναι μάλιστ' ἀμ- 3
βλείᾳ γωνίᾳ, βεβηκυίᾳ ἐπί τε τοῦ πορθμοῦ καὶ τῶν
στηλῶν, κορυφὴν δ' ἐχούσῃ Νάρβωνα. Ὥστε συνί- 4
στασθαι τρίγωνον, βάσιν ἔχον τὴν διὰ τοῦ πελάγους
εὐθεῖαν, πλευρὰς δὲ τὰς τὴν γωνίαν ποιούσας τὴν
λεχθεῖσαν· ὧν ἡ μὲν ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ μέχρι Ναρ- 5
βῶνος,

deinde ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς ἐν οἷς. *Conferenda cum h. l. verba Strabonis lib.* VII. *p.* 317. Τοιαῦτα δὲ καὶ τοῦ Ἐρατοσθένους ἔνια παρακρούσματα ἐστὶ λαοδογματικά, [*sic cum Tyrwh. scribo pro vulg.* λαοδογματικῶς,] καθάπερ Πολύβιός φησι, καὶ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων λέγων συγγραφέων.

6. Certe cum *Dicæarchus* a Peloponneſo ad columnas decies mille ſtadia numeret, atque plura his, ſi quis Adriatici ſinus oram usque ad ultimum receſſum legerit; quumque univerſi itineris, ad columnas inſtituti, eam partem, quæ ad fretum usque Siculum procedit, trium millium eſſe dicat, ut reliqua ſint a Siculo freto ad columnas ſeptem millia: POLYBIVS ait, de tribus millibus ſe non diſputare, vere ne an falſo ponantur; ſed ſeptem illa millia neque menſuræ oræ maritimæ convenire, neque per medium pelagus ductæ lineæ reſpondere. Nam oram maritimam *obtuſo angulo* maxime ſimilem eſſe, *freto & columnis* inſiſtendi, cujus vertex ſit *Narbo:* ita ut efficiatur triangulum, cujus baſis ſit recta linea per altum ducta mare; latera vero, lineæ illæ quæ prædictum angulum conſtituunt. Horum laterum illud, quod a Siculo freto eſt Narbonem usque, ſtadia habet

βῶνος, μυρίων ἐστὶ καὶ πλειόνων ἢ διακοσίων ἐπὶ τοῖς χιλίοις· ἡ δὲ λοιπὴ, μικρῷ λεῖπον ἐλαττόνων ἢ ὀκτακισχιλίων. Καὶ τὸ πλεῖστον μὲν διάστημα ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τὴν Λιβύην ὁμολογεῖσθαι κατὰ τὸ Τυῤῥηνικὸν πέλαγος, σταδίων οὐ πλειόνων ἢ τρισχιλίων· κατὰ τὸ Σαρδώνιον δὲ λαμβάνειν συναγωγήν.

de distantia a Peloponn. ad fret. Herc.

7 ἀλλ' ἔστω, φησὶ, καὶ ἐκεῖνο τρισχιλίων· προειλήφθω δ' ἐπὶ τούτοις, δισχιλίων σταδίων τὸ τοῦ κόλπου βάθος τοῦ κατὰ Νάρβωνα, ὡς ἂν κάθετος ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ ἀμβλυγωνίου.

8 Δῆλον οὖν, φησὶν, ἐκ τῆς παιδικῆς μετρήσεως, ὅτι ἡ σύμπασα παραλία ἡ ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ ἐπὶ στήλας ἔγγιστα ὑπερέχει τῆς διὰ τοῦ πελάγους εὐθείας

9 πεντακοσίοις σταδίοις. Προστεθέντων δὲ τῶν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ἐπὶ τὸν πορθμὸν τρισχιλίων, οἱ σύμπαντες ἔσονται στάδιοι, αὐτοὶ ἐπ' εὐθείας,

VI. 5. *λεῖπον correxi. Vulgo λοιπὸν.* 7. *προειλήφθω. προσειλήφθω suspicatus & interpretatus erat Casaub.* adjiciantur. Ibid. *τοῦ κατὰ Ναρβ. ex conject. scripsi. Vulgo τὸ κατὰ Ναρβ.*

bet undecies mille ducenta & amplius: alterum vero paullo minus est octo stadiorum millibus. Iam longissimum quidem ab Europa ad Africam intervallum, quod secundum mare Tyrrhenum est, ex omnium confesso non amplius esse, ait, stadiorum ter mille, in Sardoo autem mari fieri minus. Verum esto, inquit, etiam hoc trium millium. Sumantur de hac summa stadia bis mille, quæ est profunditas sinus, quem efficit mare ad Narbonem, ut hic sit cathetus, ex vertice trianguli obtusanguli in basin demissus. Adparet ex Geometriæ legibus, quas in scholis pueri discunt, totam maritimam oram, a freto usque ad columnas, non nisi quingentis fere stadiis excedere lineam rectam per pelagus ductam. Quod si igitur adjicias tria millia, quæ sunt a Peloponneso ad fretum, oritur summa stadiorum (si ipsam per se lineam rectam spectes) amplius altero tanto major quam illa summa,

Polybius contra Dicæarchum, de distantia a Pelopoнn. ad fret. Herc.

πλείους ἢ διπλάσιοι ὧν Δικαίαρχος εἶπε. πλείους 10
δὲ τούτων, τοὺς ἐπὶ τὸν μυχὸν τὸν Ἀδριατικὸν, δεή-
σῃ, φησὶ, τιθέναι κατ' ἐκεῖνον. Ἀλλ', ὦ φίλε Πο- 11
λύβιε, φαίη τις ἂν, ὥσπερ τούτου τοῦ ψεύσματος
ἐναργῆ παρίστησι τὸν ἔλεγχον ἡ πεῖρα ἐξ αὐτῶν
ὧν εἴρηκας αὐτός· εἰς μὲν Λευκάδα ἐκ Πελοποννή- 12
σου ἑπτακοσίους, ἐντεῦθεν δὲ τοὺς ἴσους εἰς Κέρκυ-
ραν, καὶ πάλιν ἐντεῦθεν εἰς τὰ Κεραύνια τοὺς ἴσους,
καὶ ἐν δεξιᾷ εἰς τὴν Ἰαπυγίαν, ἀπὸ δὲ τῶν Κεραυ-
νίων τὴν Ἰλλυρικὴν παραλίαν σταδίων ἑξακισχιλίων
ἑκατὸν πεντήκοντα· οὕτως κἀκεῖνα ψεύσματά ἐστιν 13
ἀμφότερα, καὶ ὃ Δικαίαρχος εἶπε, τὸ ἀπὸ πορθ-
μοῦ ἐπὶ στήλας εἶναι σταδίων ἑπτακισχιλίων, καὶ
ὃ σὺ δοκεῖς ἀποδεῖξαι. ὁμολογοῦσι γὰρ οἱ πλεῖστοι, 14
τὸ διὰ πελάγους μυρίων εἶναι καὶ δισχιλίων.

Ἑξῆς

12. *εἰς μὲν Λευκάδα &c. Depravatum ac mutilum esse locum, monuit Casaub. qui v. 11. post ἡ πεῖρα excidisse nonnulla suspicatus est.*

ſumma, quæ eſt a *Dicæarcho* poſita. Atque huic ſummæ addendus præterea, ſecundum eumdem *Dicæarchum*, fuerit ille numerus ſtadiorum, quem complectitur ora Adriatici ſinus. At, mi *Polybi!* dixerit aliquis, quemadmodum hoc mendacium evidenter refellit experientia, ex his ipſis quæ tute tradidiſti: a Peloponneſo ad Leucadem eſſe ſtadia DCC; inde totidem ad Corcyram; totidemque rurſus hinc ad montes Ceraunios & a dextra ad Apuliam; a Cerauniis autem, oram Illyrici VI millia centum & quinquaginta: ita utrumque falſum eſt, & quod *Dicæarchus* a freto ad columnas poſuit ſpatium ſeptem millium ſtadiorum, & quod tu videris tibi demonſtraſſe. Plurimi enim in hoc conſentiunt, per pelagus eſſe iter duodecim millium.

7. Poſt

Ἑξῆς δὲ τὰ τοῦ Ἐρατοσθένους ἐπανορθοῖ· τὰ
2 μὲν εὖ, τὰ δὲ χεῖρον λέγων ἢ ἐκεῖνος. Ἐξ Ἰθάκης
μὲν γὰρ εἰς Κέρκυραν τριακοσίους εἰπόντος, πλείους
φησὶν εἶναι τῶν ἐννακοσίων· ἐξ Ἐπιδάμνου δὲ εἰς
Θεσσαλονίκειαν ἐννακοσίους ἀποδόντος, πλείους τῶν
3 δισχιλίων φησί. ταῦτα μὲν εὖ. Ἀπὸ δὲ Μασσα-
λίας ἐπὶ στήλας λέγοντος ἑπτακισχιλίους, ἀπὸ δὲ
Πυρήνης ἑξακισχιλίους, αὐτὸς λέγει χεῖρον πλείους
ἢ ἐννακισχιλίους τοὺς ἀπὸ Μασσαλίας, ἀπὸ δὲ
Πυρήνης μικρὸν ἐλάττους ἢ ὀκτακισχιλίους· ἐγγυτέ-
4 ρω γὰρ τῆς ἀληθείας ἐκεῖνος εἴρηκεν. Οἱ γὰρ νῦν
ὁμολογοῦσιν, εἴ τις τὰς τῶν ὁδῶν ἀνωμαλίας ὑπο-
τέμνοιτο, μὴ μείζω τῶν ἑξακισχιλίων σταδίων εἶναι
τὸ μῆκος τὴν σύμπασαν Ἰβηρίαν ἀπὸ Πυρήνης ἕως
5 τῆς ἑσπερίου πλευρᾶς. Ὁ δ᾽ αὐτὸν τὸν Τάγον πο-
ταμὸν ὀκτακισχιλίων σταδίων τίθησι τὸ μῆκος ἀπὸ
τῆς πηγῆς μέχρι τῶν ἐκβολῶν, οὐ δήπου τὸ σὺν
ταῖς

VII. Polybius & Erastosth.

de longitudine Hispaniæ.

7. Post hæc POLYBIUS corrigit *Eratosthenis dicta;* quædam recte, quædam illo deterius dicens. Cum enim is ab Ithaca Corcyram usque trecenta stadia metiatur, amplius DCCCC iste ponit: & cum ab Epidamno Thessalonicam nongenta *Eratosthenes* stadia numeret, plura duobus millibus *Polybius* ponit. Et hæc quidem recte. Sed cum idem ille a Massilia ad Columnas VII millia, a Pyrene vero VI millia ponat; *Polybius*, minus recte, a Massilia, ait, amplius esse IX millibus, a Pyrene vero paullo pauciora VIII millibus: in quo ille sane propius aberravit a veritate. Qui enim hodie ista tractant, inter eos convenit, si quis itinerum inæqualitates demat, totius Hispaniæ longitudinem a Pyrena usque ad occiduum latus non excedere VI stadiorum millia. At hic ipsi etiam Tago fluvio, a fontibus usque ad ostia, longitudinem VIII millium stadiorum tribuit; non scilicet obliqui-

Polyb. & Eratosth.

τοῖς σκολιώμασιν, (οὐ γὰρ γεωγραφικὸν τοῦτο) ἀλλ'
ἐπ' εὐθείας λέγων· καίτοι γε ἀπὸ Πυρήνης αἱ τοῦ
Τάγου πηγαὶ πλέον διέχουσιν ἢ χιλίους σταδίους.

de Gallis in Hispan.

Πάλιν δὲ τοῦτο μὲν ὀρθῶς ἀποφαίνεται, ὅτι ἀγνοεῖ 6
τὰ Ἰβηρικὰ ὁ Ἐρατοσθένης, καὶ διότι περὶ αὐτῆς
ἔσθ' ὅπου τὰ μαχόμενα ἀποφαίνεται· ὅς γε μέχρι 7
Γαδείρων ὑπὸ Γαλατῶν περιοικεῖσθαι φήσας τὸ ἔξω-
θεν αὐτῆς, εἴ γε τὰ πρὸς δύσιν τῆς Εὐρώπης μέχρι
Γαδείρων ἔχουσιν ἐκεῖνοι· τούτων οὖν ἐκλαθόμενος
κατὰ τὴν τῆς Ἰβηρίας περίοδον, τῶν Γαλατῶν οὐδα-

de longitudine Europæ.

μοῦ μέμνηται. Τὸ δὲ μῆκος τῆς Εὐρώπης ὅτι ἔλατ- 8
τόν ἐστι τοῦ συνάμφω τῆς τε Λιβύης καὶ τῆς Ἀσίας
ἐκτιθεὶς, οὐκ ὀρθῶς τὴν σύγκρισιν ποιεῖται. τὸ μὲν 9
γὰρ στόμα τὸ κατὰ στήλας φησὶν ὅτι κατὰ τὴν
ἰσημερινὴν δύσιν ἐστὶν, ὁ δὲ Τάναϊς ῥεῖ ἀπὸ θερινῆς
ἀνατολῆς· ἐλαττοῦται δὴ τῶν συνάμφω μήκους, 10
τοῦ

VII. 7. τὸ ἔξωθεν. *Adjeci articulum ex scriptis libris, quos laudat Casaub. Sed nec sic satis integra atque sana videtur oratio.* 8. Τὸ δὲ μῆκος. *Conjunctionem ex conject. adjeci.*

liquitatum habita ratione, (id enim parum geographicum foret,) sed rectam lineam intelligens: atqui fontes Tagi a Pyrena amplius mille stadiis distant. Rursus vero hoc quidem vere adfirmat, *rerum Hispanicarum* ignarum esse *Eratosthenem*, & de ista regione interdum etiam pugnantia pronunciare: qui, cum dixisset, usque ad Gades oram ejus habitari a Gallis, (si modo occidua Europæ usque Gades incolunt illi,) horum oblitus, in Hispaniæ circuitu describendo nusquam Gallorum facit mentionem. Sed ubi docet, *longitudinem Europæ* minorem esse longitudine Asiæ & Africæ simul sumtarum, ibi comparationem non recte instituit. Nam fauces, quæ ad Columnas sunt, ait esse versus *occasum æquinoctialem*, Tanaim autem fluere ab *æstivo ortu:* igitur conjuncta Asiæ & Africæ longitudine minorem esse
Euro-

τοῦ μεταξὺ τῆς θερινῆς ἀνατολῆς καὶ τῆς ἰσημερινῆς· τοῦτο γὰρ ἡ Ἀσία προλαμβάνει πρὸς τὴν ἰσημερινὴν ἀνατολὴν τοῦ πρὸς τὰς ἄρκτους ἡμικυκλίου. Polyb. & Eratosth.

✣ ✣

11 Προπεπτωκυίας δὲ τῆς Εὐρώπης ἄκραις πλείοσι, βέλτιον μὲν οὗτος εἴρηκεν Ἐρατοσθένους περὶ αὐ- de promontoriis Europæ.
12 τῶν, οὔπω δὲ ἱκανῶς. Ἐκεῖνος μὲν γὰρ τρεῖς ἔφη· τὴν ἐπὶ τὰς στήλας καθήκουσαν, ἐφ᾽ ἧς ἡ Ἰβηρία· καὶ τὴν ἐπὶ τὸν πορθμὸν, ἐφ᾽ ἧς ἡ Ἰταλία· καὶ τρίτην τὴν κατὰ Μαλέας, ἐφ᾽ ἧς τὰ μεταξὺ τοῦ Ἀδρίου καὶ τοῦ Εὐξείνου πάντ᾽ ἔθνη, καὶ τοῦ Ταναΐ-
13 δος. Οὗτος δὲ τὰς μὲν δύο τὰς πρώτας ὁμοίως ἐκτίθεται· τρίτην δὲ, τὴν κατὰ Μαλέαν καὶ Σούνιον, ἐφ᾽ ἧς ἡ Ἑλλὰς πᾶσα καὶ ἡ Ἰλλυρὶς καὶ τῆς
14 Θρᾴκης τινά· τετάρτην δὲ, τὴν κατὰ τὴν Θρᾳκίαν χερρόνησον, ἐφ᾽ ἧς τὰ κατὰ τὸν Σηστὸν καὶ Ἄβυδον

10. τοῦ μεταξὺ. *Forsan* τῷ μεταξὺ.

Europam eo ſpatio, quod inter ortum æſtivum & ortum æquinoctialem interjacet; illud enim ſpatium ſemicirculi ſeptemtrionalis ab ortu æſtivo ad ortum æquinoctialem Aſia occupat.

✣ ✣

At enim cum Europa pluribus procurrat *promontoriis*; POLYBIUS de his rectius, quam *Eratoſthenes*; nec tamen ipſe ſatis recte. Eratoſthenes enim tria retulit: unum, quod ad Columnas pertinet, quo nititur Hiſpania; alterum, ad fretum Siculum, quo nititur Italia; tertium, ad Maleam, quo nituntur regiones omnes, quæ inter Adriaticum mare, & Euxinum pontum Tanaimque interjectæ ſunt. *Polybius* autem duo quidem priora eodem modo recenſet: tertium autem ponit illud, quod ad Maleam & Sunium eſt, cui imminet Græcia omnis & Illyricum & pars Thraciæ: quartum, illud quod ad Cherſoneſum Thracicam eſt, ad quam ſunt fauces ad Seſtum & Abydum,

δον στενὰ, ἔχουσι δ' αὐτὴν Θρᾷκες· πέμπτην δὲ, τὴν κατὰ τὸν Κιμμερικὸν Βόσπορον καὶ τὸ στόμα τῆς Μαιώτιδος.

IV. *De* LVSITANIA.

VIII. Thynnus glande vescitur.

Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης, ἐν τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν Ἱστοριῶν, περὶ τῆς ἐν Ἰβηρίᾳ Λυσιτανίας χώρας διαλεγόμενος, φησὶν, ὅτι βάλανοί εἰσι κατὰ βάθος ἐν τῇ αὐτόθι θαλάττῃ πεφυτευμέναι, ὧν τὸν καρπὸν σιτουμένους τοὺς θύννους πιαίνεσθαι. Διόπερ οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις, λέγων ὗς εἶναι θαλατ-[2] τίους τοὺς θύννους. εἰσὶ γὰρ οἱ θύννοι οἷον ὗες ἀπὸ τῶν βαλάνων αὐξανόμενοι.

Λέγει δ' ὁ Πολύβιος, καὶ μέχρι τῆς Λατίνης[3] ἐκπέμπειν τὴν βάλανον ταύτην· εἰ μὴ ἄρα, φησὶ, καὶ ἡ Σαρδὼ φέρει καὶ ἡ πλησιόχωρος ταύτῃ.

Τὴν

-dum, tenent autem Thraces: quintum, illud quod ad Bosporum Cimmericum est & ad Mæotidis ostium.

IV.

(*Athenaeus lib.* VII. *c.* 14.)

8. POLYBIVS Megalopolitanus *libro XXXIV Historiarum*, de Lusitania Hispaniæ regione agens, scribit, in profundo ad mare ibi *glandiferas quercus* gigni, quarum fructu *thynni* vescantur & pinguescant. Quapropter a vero haud aberraverit, si quis *thynnos* esse *marinos porcos* dixerit, quia veluti sues glande pascuntur & augescunt.

(*Strabo lib.* III, *p.* 145.)

Polybius tradit, hanc *glandem* ab æstu maris etiam ad Latium usque deferri: nisi forte (ait) Sardinia etiam eam generat & vicina loca.

(*Athe-*

4 Τὴν κατὰ Λυσιτανίαν (χώρα δ' ἔστιν αὕτη τῆς Lusitaniæ felix temperies.
Ἰβηρίας, ἣν νῦν Ῥωμαῖοι Ἱσπανίαν ὀνομάζουσι) διη-
γούμενος εὐδαιμονίαν Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης
ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν Ἱστοριῶν, φησὶν,
ὡς αὐτόθι διὰ τὴν τοῦ ἀέρος εὐκρασίαν καὶ τὰ ζῶα
πολύγονα καὶ ἄνθρωποι, καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ καρποὶ
5 οὐδέποτε φθείρονται. Ῥόδα μὲν γὰρ αὐτόθι, καὶ
λευκόϊα, καὶ ἀσπάραγοι, καὶ τὰ παραπλήσια τού-
6 τοις, οὐ πλεῖον διαλείπει μηνῶν τριῶν. Τὸ δὲ θα-
λάττιον ὄψον, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος, καὶ κατὰ τὴν
χρηστότητα, καὶ κατὰ τὸ κάλλος, μεγάλην ἔχει
διαφορὰν πρὸς τὸ γιγνόμενον ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς θα-
7 λάττῃ. Καὶ ὁ μὲν τῶν κριθῶν σίκλος (μέδιμνος)
ἐστὶ δραχμῆς· ὁ δὲ τῶν πυρῶν, ἐννέα ὀβολῶν Ἀλε-
8 ξανδρινῶν· τοῦ δ' οἴνου, δραχμῆς, ὁ μετρητής. Καὶ
ἔριφος ὁ μέτριος ὀβολοῦ, καὶ λαγώς. τῶν δ' ἀρνῶν
τριόβολον καὶ τετρώβολον ἡ τιμή. ὗς δὲ πίων, ἑκα-
τὸν μνᾶς ἄγων, πέντε δραχμῶν· καὶ πρόβατον
δυεῖν.

(*Athenæus, initio libri* VIII.)

Lusitaniæ felicitatem (ea regio Iberiæ est, quam Hispaniam Romani vocant) describens *Polybius libro XXXIV Historiarum*, narrat, ibi ob cœli temperiem & homines fœcundos esse & animantia reliqua, & fructus in ea regione numquam interire. Rosas quidem illic, & leucoia, & asparagos, & alia his similia, non amplius tribus mensibus cessare. Obsonium autem marinum & copia & bonitate & pulcritudine longe superare illud quod in nostro gignitur mari. Et hordei quidem siclus, id est modius, drachma emitur; tritici vero, Alexandrinis obolis novem: vini amphora, drachma. Mediocris hædus, obolo; lepus, tantidem. Agni pretium, tres vel quatuor oboli: porci pinguis, centum librarum pondo, quinque drachmæ: ovis, duæ drachmæ.

δυεῖν. τάλαντον δὲ σύκων, τριῶν ὀβολῶν. μόσχος 9
δραχμῶν πέντε, καὶ βοῦς ζύγιμος δέκα. Τὰ δὲ τῶν 10
ἀγρίων ζώων κρέα σχεδὸν οὐδὲ καταξιοῦται τιμῆς· ἀλλ᾽ ἐν ἐπιδόσει καὶ χάριτι τὴν ἀλλαγὴν ποιοῦνται τούτων.

V. *De* HISPANIA.

IX. Τοὺς τὴν Βαιτικὴν ἐνοικοῦντας, Τουρδετανούς τε καὶ Τουρδούλους προσαγορεύουσιν· οὓς οἱ μὲν τοὺς αὐ- 2
τοὺς νομίζουσιν, οἱ δ᾽ ἑτέρους· ὧν ἐστι καὶ Πολύβιος, συνοίκους φήσας τοῖς Τουρδετανοῖς πρὸς ἄρκτον τοὺς Τουρδούλους. . . Τῇ δὲ τῆς χώρας εὐδαιμονίᾳ καὶ 3
τὸ ἥμερον καὶ τὸ πολιτικὸν συνηκολούθησε τοῖς Τουρδετανοῖς, καὶ τοῖς Κελτικοῖς δὲ διὰ τὴν γειτνίασιν, ὡς εἴρηκε Πολύβιος, καὶ τὴν συγγένειαν.

Turdetani & Turduli.

Celtici.

Καὶ

drachmæ. Ficuum talentum obolis tribus conſtat: vitulus, quinque drachmis; bos jugatorius, decem. Agreſtium vero animalium carnes pretio fere nullo cenſeri; ſed gratuito dari, & auctarii vice, cum alias merces permutant.

V.

(*Strabo lib.* III. *p.* 139 & 151.)

9. *Bæticæ* incolas, *Turdetanos* vocant & *Turdulos*. Hos quidem eumdem, alii diverſos populos cenſent: in quibus eſt *Polybius*, Turdetanos Turdulorum ad ſeptemtrionem vicinos eſſe tradens. . . . Apud *Turdetanos* vero ex agri fertilitate manſuetudo etiam morum & civilitas eſt conſecuta: idemque & apud *Celticos* obtinuit propter vicinitatem, ut ait *Polybius*, & propter cognationem.

(*Strabo*

4 Καὶ Δικαίαρχος δὲ, καὶ Ἐρατοσθένης, καὶ Πολύβιος, καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων, περὶ τὸν πορθμὸν ἀποφαίνουσι τὰς στήλας. Columnæ.

5 Φησὶ δὲ Πολύβιος, κρήνην ἐν τῷ Ἡρακλείῳ τῷ ἐν Γαδείροις εἶναι, βαθμῶν ὀλίγων κατάβασιν ἔχουσαν εἰς τὸ ὕδωρ, πότιμον δὲ εἶναι· ἣν ταῖς παλιῤῥοίαις τῆς θαλάττης ἀντιπαθεῖν, κατὰ μὲν τὰς πλήμας ἐκλείπουσαν, κατὰ δὲ τὰς ἀμπώτεις πλη-
6 ρουμένην. Αἰτιᾶται δ', ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ἐκπῖπτον, κατακαλυφθείσης μὲν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ κύματος κατὰ τὰς ἐπιβάσεις τῆς θαλάττης, εἴργεται τῶν τοιούτων ἐξόδων οἰκείων, ἀναστρέψαν δὲ εἰς τὸ ἐντὸς, ἐμφράττει τοὺς τῆς πηγῆς πόρους, καὶ ποιεῖ λειψυ-
7 δρίαν· γυμνωθείσης δὲ πάλιν, εὐθυπορῆσαν, ἐλευθεροῖ τὰς φλέβας τῆς πηγῆς, ὥστ' ἀναβλύειν εὐπόρως. Fons singularis naturæ Gadibus.

Πολύ-

(*Strabo lib.* III. *p.* 170.)

Dicæarchus, Eratosthenes, *Polybius*, plurimique Græcorum, ad fretum esse *Columnas Herculeas* contendunt.

(*Strabo lib.* III. *p.* 172.)

Scribit POLYBIVS, *Gadibus* in templo Herculis *fontem* esse, ad cujus aquas paucorum fit graduum descensus, potui aptas: qui ad æstus maris contraria plane ratione fit adfectus, cum sub exundationem maris deficiat, & defluente eo impleatur. Caussam rei confert in spiritum, qui e profundo, ut ait, in superficiem terræ exit: qua superficie sub maris adfluxu aquis cooperta, spiritum, quum solitis suis exitibus privetur, introrsum reverti ait, obstructisque fontis meatibus aquas intercludere; rursusque denudata aquis superficie, recta progredientem, venas fontis liberare obstructione, ut copiose adeo ebulliat aqua.

Argentea metalla.

Πολύβιος δὲ τῶν περὶ Καρχηδόνα Νέαν ἀργυ- 8
ρείων μνησθεὶς, μέγιστα μὲν εἶναί φησι, διέχειν δὲ
τῆς πόλεως ὅσον εἴκοσι σταδίους, περιειληφότα κύ-
κλον τετρακοσίων σταδίων· ὅπου τέτταρας μυριάδας 9
ἀνθρώπων μένειν τῶν ἐργαζομένων, ἀναφέροντας
τότε τῷ δήμῳ τῶν Ῥωμαίων καθ' ἑκάστην ἡμέραν
δισμυρίας καὶ πεντακισχιλίας δραχμάς. Τὴν δὲ 10
κατεργασίαν τὴν μὲν ἄλλην ἐῶ· μακρὰ γάρ ἐστι.
τὴν δὲ συρτὴν βῶλον τὴν ἀργυρῖτιν, φησὶ, κόπτε-
σθαι, καὶ κοσκίνοις εἰς ὕδωρ διαττᾶσθαι· κόπτεσθαι
δὲ πάλιν τὰς ὑποστάσεις, καὶ πάλιν διηθουμένας
ἀποχεομένων τῶν ὑδάτων κόπτεσθαι· τὴν δὲ πέμ- 11
πτην ὑπόστασιν, χωνευθεῖσαν ἀποχυθέντος τοῦ
μολύβδου, καθαρὸν τὸ ἀργύριον ἐξάγειν.

Glebæ amnibus devectæ.

Πολύβιος καὶ τὸν Ἄναν καὶ τὸν Βαῖτιν ἐκ τῆς 12
Κελτιβηρίας ῥεῖν φησὶ, διέχοντας ἀλλήλων ὅσον ἐν-
νακοσίους σταδίους.

Πολύ-

IX. 8. εἴκοσι. *Alii* ὀκτὼ, octo stadia.

(*Strabo lib.* III. *p.* 147 *seq.*)

POLYBIVS, mentionem *argenteorum metallorum* faciens, quæ sunt ad *Novam* Carthaginem, esse ea ait maxima, ab urbe ad XX stadia dissita, circulum CCCC stadiorum complectentia. Ibi XL millia hominum in labore versari, atque in singulos dies tunc temporis XXV millia drachmarum in ærarium populi Romani inferre. Iam totam rationem conficiendi argenti, quia longum est, omitto narrare. *Glebam* autem, *quæ amnibus devehitur, argentariam* contundi, ait, & cribris in aqua suspendi: tum rursus, quæ subsederunt, contundi ac percolari: aliquoties id repeti: quod quinto subsedit, id liquari; atque ita, plumbo desuso, purum argentum produci.

Polybius & *Anam* & *Bætim* e Celtiberia profluere ait, distantes invicem ad DCCCC stadia. (*Strabo lib.* III. *p.* 148.)

Poly-

13 Πολύβιος, τὰ τῶν Οὐακκαίων καὶ τῶν Κελτιβήρων ἔθνη καὶ χωρία διεξιὼν, συλλέγει ταῖς ἄλλαις πόλεσι καὶ Σεγεσάμαν καὶ Ἰντερκατίαν.

14 Τοιοῦτόν τινα ὑφίσταται τῇ κατασκευῇ καὶ λαμπρότητι Πολύβιος Ἴβηρός τινος βασιλέως οἶκον. Luxuria regis Hispani.

15 ὃν καὶ ἐζηλωκέναι λέγει τὴν τῶν Φαιάκων τρυφὴν, πλὴν τοῦ τοὺς κρατῆρας ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας ἑστάναι πλήρεις οἴνου κριθίνου, ἀργυροῦς ὄντας καὶ χρυσοῦς.

VI. De GALLIA.

Πολύβιος, ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν Ἱστοριῶν, μετὰ τὴν Πυρήνην, φησὶν, ἕως τοῦ Νάρβωνος ποταμοῦ πεδίον εἶναι, δι' οὗ φέρεσθαι ποταμοὺς Ἰλέβερνιν καὶ Ῥόσκυνον, ῥέοντας παρὰ πόλεις ὁμωνύμους, X. Pisces sub terra.

14. οἶκον correxi. Vulgo οἰκίαν.
X. 1. Ἰλέβερνιν καὶ Ῥόσκυνον. Rectius Ἰλίβυῤῥιν καὶ Ῥουσκίνωνα apud Strab.

Polybius, *Vaccæorum* & Celtiberorum populos ac loca recensens, inter alias urbes *Segesamam* refert & *Intercatiam*. (*Strabo lib.* III. p. 162.)

(*Athenæus lib.* I. *cap.* 14.)
Tales *ædes*, structura & ornamentis splendentes, Polybius depingit *regis cujusdam Hispani*, quem æmulatum fuisse *Phæacum* etiam *luxum* adfirmat; nisi quod in media domo *vino hordeaceo* plena stabant pocula aurea atque argentea.

VI.

(*Athenæus lib.* VIII. *cap.* 2.)
10. Polybius *Libro XXXIV Historiarum* scribit, a Pyrenæis montibus ad Narbonem usque campos esse, per quos *Iliberis* & *Ruscino* fluvii juxta oppida ejus-

μους, κατοικουμένας ὑπὸ Κελτῶν. Ἐν οὖν τῷ πε- 2
δίῳ τούτῳ εἶναι τοὺς λεγομένους ἰχθῦς ὀρυκτούς.
Εἶναι δὲ τὸ πεδίον λεπτόγειον, καὶ πολλὴν ἄγρωστιν 3
ἔχον πεφυκυῖαν· ὑπὸ δὲ ταύτην διάμμου τῆς γῆς
οὔσης ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς πήχεις, ὑποῤῥεῖν τὸ πλα-
ζόμενον ὑπὸ τῶν ποταμῶν ὕδωρ. μεθ' οὗ ἰχθύες κα- 4
τὰ τὰς παρεκχύσεις ὑποτρέχοντες ὑπὸ τὴν γῆν
χάριν τῆς τροφῆς, (φιληδοῦσι γὰρ τῇ τῆς ἀγρώ-
στεως ῥίζῃ,) πεποιήκασι πᾶν τὸ πεδίον πλῆρες
ἰχθύων ὑπογείων, οὓς ἀνορύττοντες λαμβάνουσιν.

✣

Rhodani oſtia.

Περὶ δὲ τῶν τοῦ Ῥοδανοῦ στομάτων Πολύβιος 5
ἐπιτιμᾷ Τιμαίῳ, φήσας, εἶναι μὴ πεντάστομον,
ἀλλὰ δίστομον.

✣

Corbilo emporium.

Ὁ Λείγηρ μεταξὺ Πικτόνων καὶ Ναμνήτων ἐκ- 6
βάλλει. Πρότερον δὲ Κορβίλων ὑπῆρχεν ἐμπορεῖον
ἐπὶ

3. *ἐπὶ δύο ex conject. ſcripſi. Vulgo ὑπὸ δύο.* Ibid. *ὑπὸ τῶν ποταμῶν. ἀπὸ volucrat Caſaub.*

ejuſdem nominis a Gallis habitatas decurrunt. In illis igitur campis *foſſiles* quos vocant *piſces* reperiri. Eorum nempe locorum tenue eſſe ſolum, ac ſubnaſcente multo gramine herboſum. Sub eo vero quum ad duos treſve cubitos arenoſa ſit terra, ſubtus diffundi & penetrare aquam, quæ ex fluviis infra terram vagatur. Cum illa aqua, ubi diffunditur, ſimul ſub terram penetrant piſces, pabuli cauſſa; amant enim radices graminis: atque ita univerſus campus *piſcium ſubterraneorum* plenus eſt, quos effodiunt homines capiuntque.

✣

(*Strabo lib.* IV. *p.* 183.)

De *Rhodani oſtiis* Timæum reprehendit Polybius, dicens, non quinque eſſe, ſed duo.

✣

Ligeris amnis inter Pictones & Namnetes effluit. Fuit autem olim ſuper Ligerim

ἐπὶ τούτῳ τῷ ποταμῷ, περὶ ἧς εἴρηκε Πολύβιος, 7μνησθεὶς τῶν ὑπὸ Πυθέου μυθολογηθέντων· ὅτι Μασσαλιωτῶν μὲν, τῶν συμμιξάντων Σκιπίωνι, οὐδεὶς εἶχε λέγειν οὐδὲν μνήμης ἄξιον, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Σκιπίωνος, ὑπὲρ τῆς Βρεττανικῆς, οὐδὲ τῶν ἐκ Ναρβῶνος, οὐδὲ τῶν ἐκ Κορβιλῶνος, αἵπερ ἦσαν ἄρισται πόλεις τῶν ταύτῃ· Πυθέας δ᾽ ἐθάῤῥησε ψεύσασθαι τοσαῦτα.

9 Πολύβιος καὶ ἰδιόμορφον ζῶον γεννᾶσθαί φησιν ἐν ταῖς Ἄλπεσιν, ἐλαφοειδὲς τὸ σχῆμα, πλὴν αὐχέ9νος καὶ τριχώματος, ταῦτα δὲ ἐοικέναι κάπρῳ· ὑπὸ δὲ τῷ γενείῳ πυρῆνα ἴσχειν ὅσον σπιθαμαῖον, ἀκρόκομον, πωλικῆς κέρκου τὸ πάχος. Alces in Alpibus.

10 Ἔτι, φησὶ Πολύβιος, ἐφ᾽ ἑαυτοῦ κατ᾽ Ἀκυληΐαν μάλιστα, ἐν τοῖς Ταυρίσκοις τοῖς Νωρικοῖς, εὑρεθῆναι χρυσεῖον οὕτω εὐφυὲς, ὥστ᾽ ἐπὶ δύο πόδας ἀπο-

rim *Corbilo* emporium: cujus POLYBIVS, ubi Pytheæ commenta refert, mentionem facit, dicens: nec *Maſſilienſium* quemquam ex iis, qui Scipionem convenerunt, quidquam habuiſſe quod dicerent memoratu dignum, interrogati a Scipione, de Britannia, nec *Narbonenſium*, nec *Corbilonenſium*; cum hæ tres urbes Galliæ omnium eſſent nobiliſſimæ. Atqui Pytheas tot atque tanta de illa nugari eſt auſus. (*Strabo lib.* IV. *p.* 190.)

Polybius tradit, animal etiam peculiare in Alpibus naſci, cervi ſpecie, excepto collo & pilis, quibus aprum imitatur: illud infra mentum veluti nucleum enatum habere, ſpithamæ fere longitudine, in imo crinitum, craſſitie caudæ pulli equini. (*Idem ib. p.* 207 *ſq.*)

POLYBIVS auctor eſt, ſua ætate apud *Aquilejam* maxime, in Tauriſcis Noricis, aurifodinam ita divitem fuiſſe

ἀποσύραντι τὴν ἐπιπολῆς γῆν, εὐθὺς ὀρυκτὸν εὑ-
ρίσκεσθαι χρυσόν. τὸ δ' ὄρυγμα μὴ πλειόνων ὑπάρ- 11
χειν ἢ πεντεκαίδεκα ποδῶν. Εἶναι δὲ τοῦ χρυσοῦ 12
τὸ μὲν αὐτόθεν καθαρὸν, κυάμου μέγεθος ἢ θέρ-
μου, τοῦ ὀγδόου μόνον ἀφεψηθέντος· τὸν δὲ, δεῖσθαι
μὲν χωνείας πλείονος, σφόδρα δὲ λυσιτελοῦς. Συν- 13
εργασαμένων δὲ τοῖς βαρβάροις τῶν Ἰταλιωτῶν,
ἐν διμήνῳ παραχρῆμα τὸ χρυσίον εὐωνότερον γενέ-
σθαι τῷ τρίτῳ μέρει καθ' ὅλην τὴν Ἰταλίαν. αἰσθα- 14
νομένους δὲ τοὺς Ταυρίσκους, μονοπωλεῖν, ἐκβάλλον-
τας τοὺς συνεργαζομένους.

Alpium magnitudo & altitudo.

Ὁ δ' αὐτὸς ἀνὴρ περὶ τοῦ μεγέθους τῶν Ἄλ- 15
πεων καὶ τοῦ ὕψους λέγων, παραβάλλει τὰ ἐν τοῖς
Ἕλλησιν ὄρη τὰ μέγιστα, τὸ Ταΰγετον, τὸ Λύκαιον,
Παρνασσὸν, Ὄλυμπον, Πήλιον, Ὄσσαν· ἐν δὲ Θρᾴ-
κῃ Αἷμον, Ῥοδόπην, Δούνακα. Καί φησιν, ὅτι τού- 16
των μὲν ἕκαστον μικροῦ δεῖν αὐθημερὸν εὐζώνοις ἀνα-
βῆναι

fuisse repertam, ut exhausta ad duorum pedum altitudinem terra, statim occurreret *aurum fossile*; fossam autem XV pedes non excessisse. Et aurum quidem aliud statim purum exstitisse, fabae aut lupini magnitudine, octava tantum parte decocta: aliud autem diligentiore quidem fusione indiguisse, sed ea admodum utili. Itaque quum Itali operam sociassent cum barbaris, post duos statim menses auri pretium per universam Italiam tertia parte esse imminutum. Quod ubi senserunt Taurisci, ejectis eos operae sociis solos auri commercium sibi vindicasse. (*Strabo lib.* IV. *p.* 208.)

(*Strabo ibid. p.* 208 *seq.*)

Idem POLYBIVS, *de Alpium magnitudine & altitudine* verba faciens, maximos Graeciae montes cum illis contendit, ut Taugetum, Lycaeum, Parnassum, Olympum, Pelium, Ossam; tum Thraciae montes, Aemum, Rhodopen, Dunacem. Aitque, horum unumquemque unius propemodum diei spatio

17 βῆναι δυνατὸν, αὐθημερὸν δὲ καὶ περιελθεῖν· τὰς
δ᾽ Ἄλπεις οὐδ᾽ ἂν πεμπταῖος ἀναβαίη τις· τὸ δὲ
μῆκος ἐστὶ δισχιλίων καὶ διακοσίων σταδίων, τὸ
18 παρῆκον παρὰ τὰ πεδία. Τέτταρας δ᾽ ὑπερβάσεις Transitus Alpium.
ὀνομάζει μόνον· διὰ Λιγύων μὲν, τὴν ἔγγιστα τῷ
Τυῤῥηνικῷ πελάγει· εἶτα τὴν διὰ Ταυρίνων, ἣν Ἀν-
νίβας διῆλθεν· εἶτα τὴν διὰ Σαλασσῶν· τετάρτην
19 δὲ, τὴν διὰ Ῥαιτῶν· ἁπάσας κρημνώδεις. Λίμνας Lacus in Alpibus.
δὲ εἶναί φησιν ἐν τοῖς ὄρεσι πλείους μὲν, τρεῖς δὲ με-
γάλας· ὧν ἡ μὲν Βήνακος ἔχει μῆκος πεντακοσίων
σταδίων, πλάτος δὲ ἑκατὸν πεντήκοντα, ἐκεῖ δὲ πο-
20 ταμὸς Μίγκιος· ἡ δ᾽ ἑξῆς Οὐερβανὸς, τετρακοσίων,
πλάτος δὲ τριάκοντα στενωτέρα τῆς πρότερον,
21 ἐξίησι δὲ ποταμὸν τὸν Τίκινον· τρίτη δὲ, Λάριος,
μῆκος ἐγγὺς τριακοσίων σταδίων, πλάτος δὲ τριά-
κοντα, ποταμὸν δὲ ἐξίησι μέγαν Ἄδουαν· πάντες
δ᾽ εἰς τὸν Πάδον συῤῥέουσι.

 VII.

tio expeditum viatorem conscendere posse, eodemque temporis spatio circumire. At *Alpes* ne intra quintum quidem diem facile aliquis conscenderit: longitudinem autem, juxta campestria porrectam, esse stadiorum bis mille ducentorum. Quatuor vero tantummodo *transitus earum* nominat: primum, per Ligures, proxime Etruscum mare; alterum, per Taurinos, quo usus est Hannibal; tertium, per Salassos; quartum per Rhætos: quos omnes ait præcipites ac præruptos. *Lacus* in Alpibus ait esse complures, tres autem majores: quorum *Benacus* in longum D stadia occupet, in latum CL: quo ex lacu *Mincius amnis* effluit. Post istum *Verbanus lacus* CD stadia in longitudinem patet, XXX stadiis angustior priore: is amnem emittit *Ticinum*. Tertius lacus est *Larius*, longus fere CCC, latus XXX stadia: is *Aduam* magnum flumen emittit. Omnes autem isti fluvii in *Padum* confluunt.

VII. (*Athe-*

VII. De ITALIA.

XI. Vinum arbustivum. Πολύβιος διάφορον οἶνον ἐν Καπύῃ φησὶ γίγνεσθαι, τὸν ἀναδενδρίτην καλούμενον, ᾧ μηδένα συγκρίνεσθαι.

Iter ab Apulia ad fretum. Φησὶ Πολύβιος, πεζῇ μὲν εἶναι τὴν παραλίαν[2] τὴν ἀπὸ Ἰαπυγίας μέχρι πορθμοῦ καὶ τρισχιλίων σταδίων· κλύζεσθαι δὲ αὐτὴν τῷ Σικελικῷ πελάγει· πλέοντι δὲ καὶ πεντακοσίων δέουσαν.

Etruriae longitudo. Τῆς Τυῤῥηνίας μῆκος τὸ μέγιστον εἶναί φασι τὴν[3] παραλίαν ἀπὸ Λούνης μέχρι Ὠστείων, δισχιλίων που καὶ πεντακοσίων σταδίων· . . . Πολύβιος δ' οὐκ εἶναι τοὺς πάντας ͵αυλ' λέγει.

Αἰθάλη, νῆσος Τυρσηνῶν. . . Πολύβιος δ' ἐν[4] Τριακοστῇ τετάρτῃ λέγει, Αἰθάλειαν τὴν Λῆμνον καλεῖσθαι.

Κρατη-

VII.

(*Athenaeus lib.* I. *cap.* 24.)

II. POLYBIVS, excellens vinum Capuae nasci scribit, quod *arbustivum* vocant, quocum nullum sit conferendum.

(*Strabo lib.* V. *pag.* 211.)

Polybius scribit, pedestre *iter ab Apulia ad fretum* per oram, quae mari Siculo adluitur, stadiorum esse ad ter mille; navigationem vero ne D quidem implere stadia.

Etruriae longitudo maxima traditur per litus a *Luna* usque ad *Ostia*, stadiorum fere quingentorum super bis mille. . . . *Polybius* vero, summam totam, ait, non implere MCDXXX stadia. (*Strabo lib.* V. *p.* 222.)

Aethale, insula Tyrrhenorum. . . Polybius vero Libro XXXIV ait, *Lemnum Aethaleam nominari.*

Crate-

✻

5 Κρατῆρα καλοῦσι τὸν κόλπον, τὸν ἀπὸ τοῦ Μι- Crater.
σηνοῦ μέχρι τοῦ Ἀθηναίου, δυοῖν ἀκρωτηρίων, κολ-
πούμενον. ὑπὲρ δὲ τούτων τῶν ἠϊόνων Καμπανία πᾶ-
σα ἵδρυται, πεδίον εὐδαιμονέστατον τῶν ἁπάντων. . .
6 Ἀντίοχος μὲν οὖν φησι τὴν χώραν ταύτην Ὀπικοὺς Opici & Ausones.
7 οἰκῆσαι, τούτους δὲ καὶ Αὔσονας καλεῖσθαι. Πολύ-
βιος δ᾽ ἐμφαίνει, δύο ἔθνη νομίζων ταῦτα· Ὀπικοὺς
γάρ φησι καὶ Αὔσονας οἰκεῖν τὴν χώραν ταύτην περὶ
τὸν Κρατῆρα.

✻

8 Πολύβιος ἀπὸ τῆς Ἰαπυγίας μεμιλιᾶσθαί φησι, Sila: an Spina?
καὶ εἶναι μίλια φξβ΄ εἰς Σίλαν πόλιν· ἐντεῦθεν δ᾽
εἰς Ἀκυλητίαν ροή.

✻

9 Μετὰ δὲ ταῦτα τὸ Λακίνιον, Ἥρας ἱερὸν, πλού- Lacinium.
σιόν ποτε ὑπάρξαν, καὶ πολλῶν ἀναθημάτων με-
10 στόν. Τὰ διάρματα δ᾽ οὐκ εὐκρινῶς λέγεται· πλὴν

 ὡς

XI. 8. Σίλαν. An Σπίναν?

✻

Craterem vocant sinum, duobus promontoriis, Miseno & Minervæ, inclusum. Supra illas vero oras sita est universa *Campania*, omnium planitierum felicissima. . . *Antiochus* igitur ab *Opicis* habitatam fuisse ait illam regionem, eosdemque & *Ausonas* adpellari. At POLYBIVS significat, pro duabus diversis gentibus se illos habere: ait enim, *Opicos & Ausones habitare illam regionem, quæ circa Craterem est.* (*Strab. lib.* V. *p.* 242.)

✻

Polybius auctor est, ab *Apulia* dimensa esse *milliaria*, esseque ad *Silam* [*Spinam?*] usque urbem milliaria DLXII, atque inde *Aquilejam* CLXXVIII. (*Strabo lib.* VI. *p.* 285.)

✻

Inde *Lacinium*, Iunonis templum, dives quondam, multisque refertum donariis. Trajectuum vero intervalla non

ὥς γε ἐπὶ τὸ πολὺ σταδίους ἀπὸ πορθμοῦ μέχρι
Λακινίου Πολύβιος ἀποδίδωσι δισχιλίους καὶ τ΄. ἐν- 11
τεῦθεν δὲ καὶ δίαρμα εἰς ἄκραν Ἰαπυγίαν ψ΄.

❧

Crateres in Hiera inſ.

Πολύβιος τῶν τριῶν κρατήρων (τῆς Ἱέρας 12
Ἡφαίστου) τὸν μὲν κατεῤῥυηκέναι φησὶν ἐκ μέρους,
τοὺς δὲ συμμένειν· τὸν δὲ μέγιστον τὸ χεῖλος ἔχειν 13
περιφερὲς, ὂν πέντε σταδίων, κατ᾽ ὀλίγον δὲ συνά-
γεσθαι εἰς ν΄ ποδῶν διάμετρον· καθ᾽ οὗ βάθος εἶναι 14
τὸ μέχρι θαλάττης σταδιαῖον, ὥστε καθορᾶν ταῖς
νηνεμίαις. . . Ἐὰν μὲν οὖν νότος μέλλῃ πνεῖν, ἀχλὺν 15
ὁμιχλώδη καταχεῖσθαι κύκλῳ φησὶ τῆς νησίδος,
ὥστε μήτε τὴν Σικελίαν ἄπωθεν φαίνεσθαι. ὅταν δὲ 16
βορέας, φλόγας καθαρὰς ἀπὸ τοῦ λεχθέντος κρα-
τῆρος εἰς ὕψος ἐξαίρεσθαι, καὶ βρόμους ἐκπέμπεσθαι
μείζους. τὸν δὲ ζέφυρον μέσην τινὰ ἔχειν τάξιν.
Τοὺς

14. εἰς ν΄ ποδῶν. *In Epitome Strabonis eſt* εἰς λ΄ ποδῶν.

non diſtincte traduntur; niſi quod POLYBIVS a freto usque ad Lacinium prodit eſſe fere ſtadia bis mille trecenta, atque inde trajectum ad Iapygium promontorium, ſeptingenta. (*Strabo lib.* VI. *p.* 261.)

❧

(*Strabo lib.* VI. *p.* 276.)

POLYBIVS ex tribus *Crateribus* (qui ſunt in *Hiera* vel *Vulcani inſula*) unum aliqua ſui parte collapſum eſſe ait, reliquos duo ſupereſſe: ac maximi quidem orificium rotundum eſſe, ambitu fere quinque ſtadiorum; paulatim vero in arctum coire, ut diameter ſit quinquaginta pedum. Profunditatem crateris usque ad mare, quod in imo eſt, menſuram ſtadii æquare, ita ut ſereno aëre, nec ventis turbido, conſpici mare in fundo poſſit. . . Idem refert, auſtro ſpiraturo nebulam caliginoſam circa inſulam circumfundi, ut ne Sicilia quidem eminus cernatur: ſub aquilonis vero flatum, puras flammas e prædicto cratere in altum adtolli, majoresque edi fremitus: Zephyrum, medium quoddam tenere.
Reli-

17 Τοὺς δ' ἄλλους κρατῆρας, ὁμοειδεῖς μὲν εἶναι, τῇ δὲ Crateres in Hiera ins.
18 βίᾳ λείπεσθαι τῶν ἀναφυσημάτων. Ἔκ τε δὴ τῆς διαφορᾶς τῶν βρόμων, καὶ ἐκ τοῦ πόθεν ἄρχεται τὰ ἀναφυσήματα καὶ αἱ φλόγες καὶ αἱ λιγνύες, προσημαίνεσθαι καὶ τὸν εἰς ἡμέραν τρίτην πάλιν
19 μέλλοντα ἄνεμον πνεῖν. Τῆς γοῦν ἐν Λιπάραις γενομένης ἀπνοίας, προειπεῖν τινας τὸν σεισμὸν, καὶ
20 μὴ διαψεύσασθαι. Ἀφ' οὗ δὴ τὸ μυθωδέστατον δοκοῦν εἰρῆσθαι τῷ ποιητῇ, οὐ μάτην φαίνεσθαι λεχθὲν, ἀλλ' αἰνιξαμένου τὴν ἀλήθειαν, ὅταν φῇ ταμίαν τῶν ἀνέμων τὸν Αἴολον.

VIII. *De* THRACIA, MACEDONIA & GRAECIA.

Πρὸς τῷ Πόντῳ τὸ Αἷμόν ἐστιν ὄρος, μέγιστον τῶν ταύτῃ καὶ ὑψηλότατον, μέσην πως διαιροῦν τὴν Θρᾴκην· XII. Aemus mons.

19. *ἀπνοίας revocavi ex vett. libris. ἀπλοίας Casaub.* facultate navigandi negata. Ibid. *τὸν σεισμὸν ex Aristot. correxi. Vulgo τὸν ἐσόμενον. Unde vel τὸν ἐσόμ. ἄνεμον, vel τὸ ἐσόμενον, suspic. est Casaub.* 20. *αἰνιξαμένου. αἰνιξαμένῳ videtur legend.*

Reliquos autem crateres ejusdem quidem esse formæ, sed non tanta vi exsufflationis præditos. Ceterum ex ipso fremituum discrimine, & ex initio efflationum flammarumque aut fuliginum, ante significari, quis tertio post die spiraturus sit ventus. Certe quidem & in Liparis, cum *tranquillus aër* est, nec ventus ullus spirat, *terræ motum* nonnullos ait prædicere, neque eos falli. Eaque de caussa id, quod maxime fabulose videtur a Poëta dictum, adparere, non frustra pronunciatum esse; sed ænigmatice significatam ab eo veritatem, cum *Aeolum ventorum promum* adpellat.

VIII.

(*Strabo lib.* VII. *p.* 313.)

12. Ad Pontum pertingit *Aemus* mons, maximus eorum, qui in istis sunt partibus, & altissimus, mediam fere

Θράκην· ἀφ' οὗ φησὶ Πολύβιος ἀμφοτέρας καθο- 2
ρᾶσθαι τὰς θαλάττας, οὐκ ἀληθῆ λέγων· καὶ γὰρ
τὸ διάστημα μέγα τὸ πρὸς Ἀδρίαν, καὶ τὰ ἐπι-
σκοτοῦντα πολλά.

Via Ignatia.

Ἐκ δὲ τῆς Ἀπολλωνίας εἰς Μακεδονίαν ἡ Ἐγνα- 3
τία ἐστὶν ὁδὸς πρὸς ἕω, βεβηματισμένη κατὰ μί-
λιον, καὶ κατεστηλωμένη μέχρι Κυψέλου καὶ Ἕβρου
ποταμοῦ. μιλίων δ' ἐστὶ πεντακοσίων τριάκοντα
πέντε. λογιζομένων δὲ, ὡς μὲν οἱ πολλοὶ, τὸ μίλιον 4
ὀκταστάδιον, τετρακισχίλιοι ἂν εἶεν στάδιοι, καὶ
ἐπ' αὐτοῖς διακόσιοι ὀγδοήκοντα· ὡς δὲ Πολύβιος, 5
προστιθεὶς τῷ ὀκτασταδίῳ δίπλεθρον, ὅ ἐστι τρί-
τον σταδίου, προσθετέον ἄλλους σταδίους ἑκατὸν
ἑβδομήκοντα ὀκτὼ, τὸ τρίτον τοῦ τῶν μιλίων ἀριθ-
μοῦ. Συμβαίνει δ' ἀπὸ ἴσου διαστήματος συμπί- 6
πτειν εἰς τὴν αὐτὴν ὁδὸν τούς τ' ἐκ τῆς Ἀπολλωνίας
ὁρμηθέντας καὶ τοὺς ἐξ Ἐπιδάμνου. Ἡ μὲν οὖν 7
πᾶσα

XII. 3. Ἐγνατία. *Sic mssti. Vulgo* Ἰγνατία.

fere dividens Thraciam. Ex hoc monte *Polybius* utrumque mare ait cerni; falso: nam & magnum est ad Adriam usque intervallum, & multa quæ visum impediant.

(*Strabo lib.* VII. *p.* 322.)

Ab Apollonia in Macedoniam *Ignatia* est *via* orientem versus, distincta per milliaria, ad singula posito lapide, usque ad Cypselum & Ebrum fluvium, & continet millia passuum DXXXV. Quod si pro mille passibus (ut receptum est apud plerosque) VIII stadia supputes, stadia habebis CCLXXX supra quater mille. Sin POLYBIUM sequare, qui *octo stadiis duo jugera addit*, id est trientem stadii; addenda sunt adhuc CLXXVIII stadia, triens numeri milliarium. Post idem autem itineris spatium in eamdem viam incidunt & qui ab Apollonia & qui ab Epidamno proficiscuntur. Tota igitur *via*

πᾶσα Ἐγνατία καλεῖται· ἡ δὲ πρώτη ἐπὶ Κανδαουΐας λέγεται, ὄρους Ἰλλυρικοῦ, διὰ Λυχνιδίου πόλεως, καὶ Πυλῶνος, τόπου ὁρίζοντος ἐν τῇ ὁδῷ τήν
8 τε Ἰλλυρίδα καὶ τὴν Μακεδονίαν· ἐκεῖθεν δ' ἐστι παρὰ Βαρνοῦντα, διὰ Ἡρακλείας, καὶ Λυγκηστῶν, καὶ Ἐορδῶν, εἰς Ἔδεσαν καὶ Πέλλαν μέχρι Θεσσα-
9 λονικείας. μίλια δ' ἐστὶ, φησὶ Πολύβιος, ταῦτα διακόσια ἑξήκοντα ἑπτά. κ. τ. λ. Via Ignatia.

10 Ἡ τῆς Πελοποννήσου περίμετρος, μὴ κατακολπίζοντι, τετρακισχιλίων σταδίων, ὡς Πολύβιος. Peloponnesi ambitus.

11 Πολυβίου δ' εἰρηκότος τὸ ἀπὸ Μαλεῶν ἐπὶ τὰς ἄρκτους μέχρι τοῦ Ἴστρου διάστημα περὶ μυρίους σταδίους, εὐθύνει τοῦτο Ἀρτεμίδωρος οὐκ ἀτόπως· κατ' ἐκεῖνον γὰρ συμβαίνει ἑξακισχιλίων πεντακοσίων.

11. *συμβαίνει ex conject. & ex mente Casauboni correxi. Vulgo συμβαίνειν.*

via ista *Ignatia* vocatur. Prima autem ejus pars *per Candaviam* dicitur, Illyrici montem; ductaque est per *Lychnidium* oppidum, & per *Pylonem*, qui locus in via distinguit Illyricum a Macedonia. Inde juxta *Barnuntem* per *Heracleam*, *Lyncestas*, *Eordos*, ad *Edessam* & *Pellam* pergitur, usque ad *Thessalonicam*. Sunt autem hæc, ut POLYBIUS ait, CCLXVII milliaria. &c.

Peloponnesi circuitus, siquidem sinus non intres, quater mille stadiorum est, auctore *Polybio*. (*Strabo lib.* VIII. *p.* 335.)

Polybium, a *Maleis* versus septemtrionem ad *Istrum* usque intervallum circiter decem millium stadiorum numerantem, non inepte corrigit *Artemidorus*, qui id spatium definit sex mille quin-

σίων. Αἴτιον δὲ τούτου, τὸ μὴ τὴν σύντομον κατα- 12
μετρεῖν, ἀλλὰ τὴν τυχοῦσαν, ἣν ἐπορεύθη τῶν στρατηγῶν τίς.

IX. *De* ASIA.

✱

XIII. Mensura distantiarum.

Τὰ δ' ἀπ' εὐθείας τούτοις μέχρι τῆς Ἰνδικῆς, τὰ
αὐτὰ κεῖται καὶ παρὰ τῷ Ἀρτεμιδώρῳ, ἅπερ καὶ
παρὰ τῷ Ἐρατοσθένει. Λέγει δὲ καὶ Πολύβιος, πε- 2
ρὶ τῶν ἐκεῖ μάλιστα δεῖν πιστεύειν ἐκείνῳ. Ἄρχε- 3
ται δὲ ἀπὸ Σαμοσάτων τῆς Κομμαγηνῆς, ἣ πρὸς
τῇ διαβάσει καὶ τῷ Ζεύγματι κεῖται. Εἰς δὲ Σα- 4
μόσατα ἀπὸ τῶν ὅρων τῆς Καππαδοκίας τῶν περὶ
Τόμισαν ὑπερθέντι τὸν Ταῦρον, σταδίους εἴρηκε τετρακοσίους καὶ πεντήκοντα.

X. *De*

quingentis ſtadiis. Cauſam errori præbuit, quod non breviſſimum interſtitium *Polybius* eſt dimenſus, ſed qualiſcumque itineris a copiarum duce aliquo facti intervallum adnotavit. (*Strabo lib.* VIII. *p.* 389.)

IX.

✱

13 Quæ hinc (ab *Euphrate* amne, & a *Tomiſa*, Sophenæ oppido) ad rectam ſunt lineam usque ad Indiam, eodem modo Artemidorus & Eratoſthenes tradunt. Dicit autem POLYBIVS, de illis regionibus *Eratoſtheni* maxime fidem eſſe habendam. Incipit autem a Samoſatis Commagenæ, urbe ad tranſitum & ad Zeugma ſita. Ad Samoſata autem a montibus Cappadociæ, qui ſuperato Tauro ſunt ad Tomiſam, ſtadia ait eſſe quadringenta & quinquaginta. (*Strabo lib.* XIV. *p.* 663 *ſeq.*)

X. *Strabo*

X. De ALEXANDRIA Aegypti.

Ὁ γοῦν Πολύβιος, γεγονὼς ἐν τῇ πόλει, (Ἀλεξαν- XIV.
2δρείᾳ) βδελύττεται τὴν τότε κατάστασιν. καί φησι,
τρία γένη τὴν πόλιν οἰκεῖν· τό τε Αἰγύπτιον καὶ
3ἐπιχώριον φῦλον, ὀξὺ, καὶ πολιτικόν· καὶ τὸ μισθο-
φορικὸν, πολὺ, καὶ ἀνάγωγον· ἐξ ἔθους γὰρ πα-
λαιοῦ ξένους ἔτρεφον τοὺς τὰ ὅπλα ἔχοντας, ἄρ-
χειν μᾶλλον, ἢ ἄρχεσθαι δεδιδαγμένους διὰ τὴν τῶν
4βασιλέων οὐδένειαν. Τρίτον δ' ἦν γένος τὸ τῶν Ἀλε-
ξανδρέων, οὐδ' αὐτὸ εὐκρινῶς πολιτικὸν, διὰ τὰς
5αὐτὰς αἰτίας, κρεῖττον δ' ἐκείνων ὅμως· καὶ γὰρ,
εἰ μιγάδες, Ἕλληνες ὅμως ἀνέκαθεν ἦσαν, καὶ ἐμέ-
6μνηντο τοῦ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων ἔθους· ἠφανισμένου
δὲ καὶ τούτου τοῦ πλήθους, μάλιστα ὑπὸ τοῦ Εὐ-
εργέτου τοῦ Φύσκωνος, καθ' ὃν ἧκεν εἰς τὴν Ἀλε-
ξάνδρειαν

Tria genera incolarum.

XIV. 6. τούτου τοῦ πλήθους. *An* τούτων?

X.

(*Strabo lib.* XVII. *p.* 797 *sq.*)

14. POLYBIUS quidem, cum in illa urbe (*Alexandriæ*) fuiſſet, ſtatum eum, qui tunc fuit, deteſtatur. Narrat autem, *tria hominum genera* urbem habitare: *Aegyptiacam* & indigenam nationem, acrem, & civilem: tum *mercenariorum militum* genus, numeroſum, ac refractarium: nam ex antiquo more peregrinos milites alebant, qui imperare potius, quam ſervire didicerant, propter regum vilitatem. Tertium genus erat, *Alexandrinorum*, nec id valde civile, propter easdem cauſas; melius tamen, quam illi. Nam, quamquam mixta convenarum turba, tamen origine Græci erant, & communis Græcorum moris non omnino erant immemores. Sed horum quoque magna pars interiit, ſub *Evergete Phyſcone* maxime; quo regnante *Polybius* Alexandriam venit.

ξάνδρειαν ὁ Πολύβιος. καταστασιαζόμενος γὰρ ὁ Φύσκων, πλεονάκις τοῖς στρατιώταις ἠφίει τὰ πλήθη, καὶ διέφθειρε. Τοιούτων δὴ, φησὶν, ὄντων τῶν ἐν τῇ πόλει, λοιπὸν ἦν τῷ ὄντι τὸ τοῦ ποιητοῦ,

Αἴγυπτον δ' ἰέναι δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
'Odyff. δ'. 481.

nit. *Phyfcon* enim, cum feditionibus divexaretur, fæpenumero plebem militibus objecit & interfecit. Hoc urbis ftatu, ait *Polybius*, reftabat revera id quod Poëta dixit:

Longum iter exantlatur in Aegyptum atque moleftum.

THΣ

ΤΗΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ ΠΕΜΠΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

BELLVM CELTIBERICVM.

Ol. 157. 1. A.V. 603.

I. Igneum bellum.

Πύρινος πόλεμος ὁ Ῥωμαίων πρὸς Κελτίβηρας συσταθείς. Θαυμαστὸν γὰρ ἔσχε τὴν ἰδιότη-
2 τα, τήν τε συνέχειαν τῶν ἀγώνων. Τοὺς γὰρ κατὰ τὴν Ἑλλάδα πολέμους, καὶ τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν, ὡς ἐπίπαν μία μάχη κρίνει, σπανίως δὲ δευτέρα, καὶ τὰς μάχας αὐτὰς εἰς καιρὸς, ὁ κατὰ τὴν πρώ-
3 την ἔφοδον καὶ σύμπτωσιν τῆς δυνάμεως. Κατὰ δὲ τοῦτον

Cap. I. *Probabili utique ratione ad Polybium auctorem Fragmentum hoc retulerant Vrsin. & Casaub.* 1. Ῥωμαίων. *Rectius* Ῥωμαίοις. 2. μία μάχη. *Vocab.* μία *ex conject. adjecit Casaub.*

LIBRI TRICESIMI QVINTI HISTORIARVM POLYBII

RELIQVIAE.

I.

(*Apud Suidam in* Πύρινος πόλεμος.)

1. BELLVM *igneum* dictum est illud bellum, quod *Romani* cum *Celtiberis* gesserunt. Mirabilis enim hujus belli ratio fuit, & continua in eo præliorum series. Nam Græcanica & Asiatica bella unum plerumque prælium finire solet, raro alterum: & ipsa prælia primo conflictu & concursu copiarum utplurimum finiuntur. Hoc

Ol. 157. 1. Igneum bellum.

τοῦτον τὸν πόλεμον τἀναντία συνέβαινε τοῖς προει-
ρημένοις. Τοὺς μὲν γὰρ κινδύνους, ὡς ἐπίπαν, ἡ 4
νὺξ διέλυε, τῶν ἀνδρῶν οὔτ᾽ εἴκειν τῇ ψυχῇ, οὔτε
παρακαθιέναι τοῖς σώμασι βουλομένων διὰ τὸν κό-
πον, ἀλλ᾽ ἐξ ὑποστροφῆς καὶ μεταμελείας αὖθις
ἄλλας ἀρχὰς ποιουμένων. Τόν γε μὴν ὅλον πόλε- 5
μον καὶ τὴν συνέχειαν τῶν ἐκ παρατάξεως διακρί-
σεων ὁ χειμὼν ἐπιπόνως διεῖργε. Καθόλου γὰρ, 6
εἴ τις διανοηθείη πύρινον πόλεμον, οὐκ ἂν ἕτερον ἢ
τοῦτον νοήσειε.

II. Marcellus in Hispan.

Ἐπειδὴ οἱ Κελτίβηρες, ἀνοχὰς ποιησάμενοι πρὸς
Μάρκον Κλαύδιον, τὸν στρατηγὸν τῶν Ῥωμαίων,
ἐξαπέστειλαν τὰς πρεσβείας εἰς τὴν Ῥώμην· οὗτοι
μὲν τὴν ἡσυχίαν ἦγον, καραδοκοῦντες τὴν ἀπόφασιν
τῆς συγκλήτου· Μάρκος δὲ, στρατεύσας εἰς τοὺς 2
Λυσι-

5. *παρατάξεως cum Vrsino correxit Casaub. Apud Suidam vulgo mendose διατάξεως.*

Hoc vero bello secus accidit. Nam prælia plerumque nox dirimebat, quod viri & animis pertinaciter resisterent, nec corporum contentionem vellent remittere, quantumvis fatigati; sed quasi pœnitentia ducti reverterentur, & prælium subinde redintegrarent. At totum bellum & continua prælia vix hiems diremit. Omnino enim, si quis *Igneum bellum* cogitet, non aliud, nisi hoc, animo concipiet.

(*Legatio CXLI.*)

2. *Celtiberi*, inducias pacti cum *M. Claudio*, imperatore Romano, Romam suos legatos miserunt: ac tunc quidem exspectantes responsum senatus, quieti se continebant. At Marcus, expeditione facta adversus Lusitanos,

Λυσιτανοὺς, καὶ τὴν Νερκόβρικα πόλιν κατὰ κρά- A.V. 603.
τος ἑλὼν, ἐν Κορδύβᾳ τὴν παραχειμασίαν ἐποιεῖτο.
3 Τῶν δὲ πρέσβεων εἰς τὴν Ῥώμην παραγενομένων, Legatio Bellorum & Tittorum.
τοὺς μὲν παρὰ τῶν Βελλῶν καὶ Τίττων, ὅσοι τὰ
Ῥωμαίων ᾑροῦντο, παρεδέξαντο πάντας εἰς τὴν πό-
4 λιν· τοὺς δὲ παρὰ τῶν Ἀραυακῶν πέραν τοῦ Τι- Aravacarum.
βέρεως ἐκέλευσαν κατασκηνοῦν, διὰ τὸ πολεμίους
5 ὑπάρχειν, ἕως βουλεύσωνται περὶ τῶν ὅλων. Γενο-
μένου δὲ καιροῦ πρὸς ἔντευξιν, κατὰ πόλιν ὁ στρα-
6 τηγὸς εἰσῆγε πρότερον τοὺς συμμάχους. Οἱ δὲ, Oratio sociorum.
καίπερ ὄντες βάρβαροι, διετίθεντο λόγους, καὶ πά-
7 σας ἐξευκρινεῖν ἐπειρῶντο τὰς διαφοράς· ὑποδεικ-
νύντες, ὡς, εἰ μὴ συστήσονται καὶ τεύξονται τῆς
ἁρμοζούσης κολάσεως οἱ πεπολεμηκότες, παραυτί-

II. 2. Νερκόβρικα. *Vulgo* Ἐρκόβρικα. *Adjeci literam initialem. Nescio, an* Νερτόβρικα *scripserit Polyb. & an huc pertineat Fragm. apud Suid. in* Ἐμβριθέστ. Εἷλε δὲ πόλιν Ὀρτόβριγα, (*scr.* Νερτόβριγα,) δοκοῦσαν κατὰ τὸ μέγεθος καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων ἐμβριθεστάτην εἶναι. Cepit urbem Ortobriga, (Nertobriga,) quæ tam propter magnitudinem, quam hominum multitudinem, potentissima esse videbatur. 3. Τίττων *revocavi ex codd. quod in* Τίγγων *mutaverat Vrsinus.* 4. Ἀραυακῶν *& h. l. & deinde ex conject. scripsi. Vulgo* Ἀρανακῶν *&* Ἀρανάκαι *edd. & mssti.* Ἀρουάκαι *&* Ἀρουακῶν *malim.* 5. πρότερον *correxit Vrs.* πρὸς *mssti. Forsan* πρώτους *debuerant.*

tanos, postquam urbem *Nercobricam* vi cepisset, Cordubæ hiberna agebat. Romam vero ubi venerunt legati; qui quidem a *Bellis & Tittis*, partis Romanæ populis, missi erant, ii omnes in urbem sunt admissi: at quos *Aravacæ* miserant, quod ea gens esset inimica, donec de tota illorum caussa deliberatum esset a patribus, ultra Tiberim tendere sunt jussi. Dein ubi visum est commodum dari eis senatum, socios primum separatim cujusque civitatis introduxit prætor. Illi etsi erant barbari, orationem tamen habuerunt, qua de variis suorum generibus hominum & factionum inter suos enucleate disserebant: ostendebantque, *nisi in ordinem cogerentur & convenienti pœna adficerentur ii, qui bellum contra Romanos gessissent;*

Ol. 157. 1. Oratio sociorum.

και μὲν, ἐπανελθόντων τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατοπέδων ἐκ τῆς Ἰβηρίας, ἐκ χειρὸς προσεπιθήσουσι τὴν δίκην αὐτοῖς, ὡς προδόταις γεγονόσι· ταχὺ δὲ πάλιν 8
αὐτοὶ κινήσουσι πραγμάτων ἀρχὴν, ἐὰν ἀνεπιτίμητοι διαφεύγωσιν ἐκ τῆς πρώτης ἁμαρτίας· ἑτοίμους δὲ πάντας πρὸς καινοτομίαν ποιήσουσι τοὺς κατὰ τὴν Ἰβηρίαν, ὡς ἱκανοὶ γεγονότες ἀντίπαλοι Ῥωμαίοις. Διόπερ ἠξίουν, ἢ μένειν τὰ στρατόπεδα κα- 9
τὰ τὴν Ἰβηρίαν, καὶ διαβαίνειν καθ᾽ ἕκαστον ἔτος ὕπατον, ἐφεδρεύσοντα τοῖς συμμάχοις, καὶ κολάσοντα τὰς Ἀραυακῶν ἀδικίας· ἢ, βουλομένους ἀπά- 10
γειν τὰς δυνάμεις, παραδειγματιστέον εἶναι τὴν τῶν προειρημένων ἐπανάστασιν, ἵνα μηδεὶς ἔτι ποιεῖν θαῤῥῇ τὸ παραπλήσιον τούτοις. Οἱ μὲν οὖν Βελλῶν 11
καὶ Τίτλων συμμαχοῦντες Ῥωμαίοις ταῦτα καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια διελέχθησαν. Ἐπὶ δὲ τούτοις 12
εἰσῆγον τοὺς παρὰ τῶν πολεμίων. Οἱ δ᾽ Ἀραυάκαι 13
παρελ-

11. Τίτλων. Τίγων h. l. Bav. Τίγγων Urs. 12. ἐπὶ δὲ τούτοις correxit Ursin. σὺν δὲ τούτοις mssti. Ibid. εἰσῆγον. εἰσήγαγον Bav.

sissent; futurum omnino, ut, simulac Romani exercitus Hispania excesserint, in se, tamquam patriae proditores, extemplo ab hostibus Romani nominis saeviatur. Nam si praeterita maleficia impune ferrent, non multo post novas turbas ab iisdem iri excitatum, facileque eos effecturos, ut ad res novandas omnes in Hispania cum ipsis conspirent, ut qui Romanae potentiae sustinendae pares se praebuissent. Orare igitur, ut vel retinerent in Hispania legiones, ad quas consul quotannis mitteretur, qui praesidio foret sociis, & injurias Aravacarum reprimeret: aut, si revocare exercitus velient, plane faciendum illis esse, hos ut castigarent exempli caussa; ne posthac in mentem cuiquam veniat, tale quid audere. Haec & his similia apud patres conscriptos illi ex *Bellis & Tittis*, qui Romanorum sectam sequebantur, sunt locuti. Secundum hos, legati hostium sunt introducti. Prodeunt igitur in medium *Ara-*

παρελθόντες, κατὰ μὲν τὴν ὑπόκρισιν ἐχρῶντο τοῖς λόγοις ὑποπεπτωκότως καὶ ταπεινῶς· τῇ γε μὴν προαιρέσει, ὡς διέφαινον, οὐκ εἰκούσῃ τοῖς λόγοις, A.V.603. Aravacarum oratio.
14 οὐδ' ἡττωμένῃ. Καὶ γὰρ τὰ τῆς τύχης ἄδηλα πολλάκις ὑπεδείκνυον, καὶ τὰς προγεγενημένας μάχας ἀμφιδηρίτους ποιοῦντες, ἐν πάσαις ἔμφασιν ἀπέλι-
15 πον ὡς ἐπικυδεστέρων αὐτῶν γεγονότων. Τέλος δ' ἦν τῶν λόγων· εἰ μέν τι δεῖ ῥητὸν πρόστιμον ὑπομένειν τῆς ἀγνοίας, ἀναδέχεσθαι τοῦτο ἔφασαν· τελεσθέντος δὲ τοῦ προστάγματος, ἐπανάγειν ἠξίουν ἐπὶ τὰς κατὰ Τιβέριον ὁμολογίας αὐτοῖς γενομένας πρὸς τὴν σύγκλητον.

Οἱ δὲ ἐν τῷ συνεδρίῳ, διακούσαντες ἀμφοτέρων, εἰσήγαγον τοὺς παρὰ τοῦ Μαρκέλλου πρέσβεις. III.
2 Θεωροῦντες δὲ καὶ τούτους ῥέποντας ἐπὶ τὴν διάλυσιν, καὶ τὸν στρατηγὸν προσνέμοντα τὴν αὐτοῦ γνώ- Marcelli virtuti diffidit senatus.

 μην

14. ἐν πάσαις ἔμφασιν ex conject. scripsi. ἐν πάσαις ἐμφάσεσι Vrs. cum msstis; quod Casaub. mutavit in ἐν πᾶσι τὰς ἐμφάσεις. 15. δ' ἦν correxi cum Reisk. Vulgo δ' εἶναι. Ibid. τῶν λόγων debetur Vrsino. τὸν λόγον mss.

Aravacæ, demissa atque humili in speciem oratione utentes; ceterum animos præ se ferentes nondum fractos, & qui verbis similes nequaquam essent. Nam & incertos fortunæ casus sæpe commemorabant, & præteritorum temporum pugnas ita ancipiti marte pugnatas significabant, ut existimandum relinquerent, superiores sese ex omnibus præliis discessisse. Exitus autem orationis hic erat, ut dicerent, *si mulctæ nomine pro admissa culpa aliquid certi sibi imperaretur, facturos imperata: id vero ubi fecissent, fœdus restitui sibi postulabant, quod consule Tiberio cum senatu pepigissent.*

3. Patres, audita utraque hac legatione, eos acciverunt, quos *Marcellus* miserat. Quos quum & ipsos ad pacem proniores esse cernerent, & consulem hostium peti-

Ol.157.1. μην τοῖς πολεμίοις μᾶλλον, ἢ τοῖς συμμάχοις· τοῖς 3
μὲν Ἀραυάκαις ἔδωκαν καὶ τοῖς συμμάχοις ἀπόκρι-
σιν, ὅτι Μάρκελλος ἀμφοτέροις ἐν Ἰβηρίᾳ διασαφή-
σει τὴν τῆς συγκλήτου γνώμην. Οὗτοι δὲ, νομίσαν- 4
τες τοὺς συμμάχους ἀληθῆ καὶ συμφέροντα σφίσι
λέγειν, τοὺς δὲ Ἀραυάκας ἀκμὴν μεγαλοφρονεῖν,
τὸν δὲ στρατηγὸν ὑποδειλιᾶν τὸν πόλεμον· ἐντολὰς 5
ἔδωκαν δι' ἀποῤῥήτων τοῖς παρ' ἐκείνου πρεσβευταῖς,
πολεμεῖν γενναίως καὶ τῆς πατρίδος ἀξίως. Ἐπει- 6
δὴ δὲ τὸν πόλεμον ἐποιήσαντο κατάμονον, πρῶτον
μὲν τῷ Μαρκέλλῳ διαπιστήσαντες, ἕτερον στρατη-
A. Poſtumius, L. Licinius Lucullus coſſ. γὸν ἔμελλον διαπέμπειν εἰς τὴν Ἰβηρίαν· ἤδη γὰρ 7
ἔτυχον ὕπατοι τότε καθεσταμένοι, καὶ τὰς ἀρχὰς
παρειληφότες, Αὖλος Ποστούμιος καὶ Λεύκιος Λικί-
νιος Λεύκολλος. ἔπειτα περὶ τὰς παρασκευὰς ἐγί- 8
γνοντο φιλοτίμως καὶ μεγαλομερῶς, νομίζοντες, διὰ
ταύτης τῆς πράξεως κριθήσεσθαι τὰ κατὰ τὴν Ἰβη-
ρίαν. Κρατηθέντων μὲν γὰρ τῶν ἐχθρῶν, πάντας 9
ὑπέλα-

petitioni potius favere, quam ſociorum; reſponſum *Aravacis* pariter & ſociis dederunt, *ambos in Hiſpania voluntatem ſenatus a Marcello eſſe intellecturos.* Iidem tamen, rati, vera eſſe ac reipublicæ conducibilia, quæ dixerant ſocii, & Aravacas quidem ingentes admodum ſpiritus ſibi ſumere, Marcellum vero bellum metu refugere; legatis, quos ille miſerat, arcana dederunt mandata, ut *bellum fortiter, atque uti Romanos decet, gereret.* Decreta autem ita continuatione belli; quia virtuti Marcelli diffidebant, ante omnia de mittendo alio duce cogitarunt: jam enim *novi conſules* inierant, *Aulus Poſtumius* & *Lucius Licinius Lucullus.* Secundum hæc ad belli adparatus ſe converterunt, ſummo adhibito ſtudio, ut omnium rerum ingens ſuppeteret copia: quod exiſtimarent, bello Hiſpanienſi finem ea expeditione iri impoſitum. Nam ſemel ſubactis hoſtibus, omnes imperata

ὑπέλαβον σφίσι ποιήσειν τὸ προστασσόμενον· ἀποστρεψαμένων δὲ τὸν ἐνεστῶτα φόβον, οὐ μόνον Ἀραυάκας καταθαῤῥήσειν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας. A.V.603.

IV. Romana juventus timet bellum

Ὅσῳ δὲ φιλοτιμότερον ἡ σύγκλητος διέκειτο πρὸς τὸν πόλεμον, τοσούτῳ σφίσι τὰ πράγματα ἀπέ-
2 βαινε παραδοξότερα. Τοῦ μὲν γὰρ Κοΐντου, τοῦ τὸν πρότερον ἐνιαυτὸν στρατηγήσαντος ἐν Ἰβηρίᾳ, καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ στρατευσαμένων, ἠγγελκότων εἰς τὴν Ῥώμην τήν τε συνέχειαν τῶν ἐκ παρατάξεως κινδύνων, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολωλότων, καὶ τὴν
3 ἀνδρείαν τῶν Κελτιβήρων· τοῦ δὲ Μαρκέλλου προφανῶς ἀποδειλιῶντος τὸν πόλεμον· ἐνέπεσέ τις πτοία τοῖς νέοις παράλογος, οἵαν οὐκ ἔφασαν οἱ
4 πρεσβύται γεγενημένην πρότερον. Εἰς γὰρ τοῦτο προὔβη τὰ τῆς ἀποδειλίας, ὥστε μήτε χιλιάρχους προσπορεύεσθαι πρὸς τὴν ἀρχὴν τοὺς ἱκανούς, ἀλλ' ἐλλει-

III. 9. *Verba* ἀλλὰ κ. τ. ἄ. ἅπαντας *dedit Bav. Deſiderantur vulgo, & notata eſt lacuna.*

perata facturos rebantur: ſin contra evitatum ab iis eſſet belli hujus periculum, non Aravacas dumtaxat, verum omnes reliquos populos rebellaturos.

4. Quo autem vehementius in hujus belli curam ſenatus incumbebat, eo majori fuit admirationi, quod tunc accidit. Quum enim *Quintus (Fulvius)*, qui anno ſuperiore rem bellicam in Hiſpania adminiſtraverat, & qui ſub illo ſtipendia fecerant, Romam renunciaſſent, quam adſidue fuiſſet acie inſtructa pugnandum, quam multi in iis præliis eſſent occiſi, quanta *Celtiberorum* virtus exſtitiſſet; præterea *Marcello* belli hujus metum palam profitente; ejusmodi pavor juniorum mentes inceſſit, ut nihil ſimile umquam accidiſſe ſeniores adfirmarent. Tantus enim *terror* animos hominum occupavit, ut neque tribuni, quot erat opus, magiſtratibus

Ol.157.1. ἐλλείπειν τὰς χώρας· τὸ πρότερον εἰθισμένων πολ-
Timent Romani juvenes. λαπλασιόνων προσπορεύεσθαι τῶν καθηκόντων· μή-5
τε τοὺς εἰσφερομένους ὑπὸ τῶν ὑπάτων πρεσβευ-
τὰς ὑπακούειν, οὓς ἔδει πορεύεσθαι μετὰ τοῦ στρα-
τηγοῦ· τὸ δὲ μέγιστον, τοὺς νέους διακλίνειν τὰς6
καταγραφὰς, καὶ τοιαύτας πορίζεσθαι προφάσεις,
ἃς λέγειν μὲν αἰσχρὸν ἦν, ἐξετάζειν δ᾽ ἀπρεπὲς,
ἐπιτέμνειν δ᾽ ἀδύνατον. Τέλος δὲ, καὶ τῆς συγκλή-7
του καὶ τῶν ἀρχόντων ἐν ἀμηχανίαις ὄντων, τί τὸ
πέρας ἔσται τῆς τῶν νέων ἀναισχυντίας· τούτῳ γὰρ
ἠναγκάζοντο χρῆσθαι τῷ ῥήματι διὰ τὰ συμβαίνον-
Scipio ad pericula se offert. τα· Πόπλιος Κορνήλιος Ἀφρικανὸς, νέος μὲν ὢν,8
δοκῶν δὲ σύμβουλος γεγονέναι τοῦ πολέμου, ἐπὶ κα-
λοκἀγαθίᾳ καὶ σωφροσύνῃ δόξαν ὁμολογουμένην πε-
ποιημένος, τῆς δὲ ἐπ᾽ ἀνδρείᾳ φήμης προσδεόμενος·
θεωρῶν τὴν σύγκλητον ἀπορουμένην, ἀναστὰς εἶπεν,9

εἴτε

IV. 6. *ἐπιτέμνειν ex conject. restitui. ἐπιτείνειν mssti. ἐπιτίνειν edd. ex Vrsini ing. quod Casaub. vertit* pœna afficere; *unde Reisk. εὐθύνειν suspicatus est.* 8. *ἐπ᾽ ἀνδρείᾳ correxi. Vulgo ἐπ᾽ ἀνδρείας.*

bus nomina darent, qui prius solebant multo plures, quam quibus opus esset, sese offerre; neque legati, quos una cum belli duce oportebat proficisci, delecti a consulibus, conditionem acciperent; &, quod maximum erat, juniores ad nomina non responderent, sed eas excusationes comminiscerentur, quarum meminisse turpe erat, examinare indecorum, incidere repellereque impossibile. Tandem, quum neque senatus neque magistratus haberent, quo se verterent, neque scirent, quem finem juvenes facturi essent *impudentiæ;* (nam hoc verbo coacti sunt propter rei novitatem uti;) *Pub. Cornelius Africanus*, ætate juvenis, sed qui belli suasor fuerat, adolescens probitatis & temperantiæ laude insignis, verum cui laus bellica adhuc deerat; quum cerneret, quantis in angustiis patres versarentur; surgit e medio,

εἴτε χιλίαρχον, εἴτε πρεσβευτὴν πέμπειν αὐτὸν εἰς τὴν Ἰβηρίαν μετὰ τῶν ὑπάτων ἐξεῖναι· πρὸς ἀμφότερα γὰρ ἑτοίμως ἔχειν. A.V. 603. Scipio se offert.
10 καίτοι γ' ἔφη κατ' ἰδίαν μὲν αὐτῷ τὴν εἰς Μακεδονίαν ἔξοδον ἅμα μὲν ἀσφα-
11 λεστέραν εἶναι, * * · (συνέβαινε γὰρ τότε, τοὺς Μακεδόνας ἐπ' ὀνόματος καλεῖν τὸν Σκηπίωνα, δια-
12 λύσοντα τὰς ἐν αὐτοῖς στάσεις·) ἀλλὰ τοὺς τῆς πατρίδος καιροὺς, ἔφη, κατεπείγειν μᾶλλον, καὶ καλεῖν εἰς τὴν Ἰβηρίαν τοὺς ἀληθινῶς φιλοδοξοῦντας.
13 Πᾶσι δὲ παραδόξου φανείσης τῆς ἐπαγγελίας, καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν, καὶ διὰ τὴν ἄλλην εὐλάβειαν· παραυτίκα μὲν εὐθέως συνέβη, μεγάλην ἀποδοχὴν γενέσθαι τοῦ Σκηπίωνος, ἔτι δὲ μᾶλλον ταῖς ἑξῆς
14 ἡμέραις. Οἱ γὰρ πρότερον ἀποδειλιῶντες, ἐκτρεπόμενοι

10. * * *Deesse* ἅμα μὲν ἐντιμοτέραν *vel* ἐπικυδεστέραν *suspicatus est Reisk.* 13 τὴν ἄλλην *scripsi ex Reiskii conject. Vulgo* τὴν ἄλλων. *Oportebat saltem* τὴν τῶν ἄλλων, propter aliorum cunctationem. Ibid. ἀποδοχὴν *correxi cum Reiskio, cum esset* ὑποδοχὴν. Ibid. ταῖς ἑξῆς ἡμέραις. *Sic Bav. Vulgo* τῆς ἑξῆς ἡμέρας.

medio, dixitque, *sive tribunum, sive legatum vellent se mittere in Hispaniam consulibus, in potestate senatus se futurum; ad utrumque enim esse paratum. Etsi*, inquiebat, *si mei privatim commodi rationem habeam, profectio in Macedoniam, [cum ad securitatem,] tum ad utilitatem, potior mihi fuerit:* (eo siquidem tempore Macedones nominatim *Scipionem* poposcerant ad disceptandas controversias, quas inter se habebant:) *sed me*, ajebat Scipio, *tempora reipublicæ magis movent, quæ veræ laudis cupidos in Hispaniam vocant.* Quum mira esset omnibus visa Scipionis oratio, qua suam reipublicæ operam offerebat, & propter ætatem, & propter cautam cunctationem, quam aliâs præ se ferebat; repente omnes adolescentem complecti, atque collaudare, quod sequentibus diebus impensius etiam fecerunt. Nam qui meticulosi prius adparuerant, metuentes jam, ne,

Ol.157.1. A.V.603. πόμενοι τὸν ἐκ παραθέσεως ἔλεγχον, οἱ μὲν πρεσβεύσειν ἐθελοντὴν ἐπηγγέλλοντο τοῖς στρατηγοῖς, οἱ δὲ πρὸς τὰς στρατιωτικὰς καταγραφὰς προσεπορεύοντο κατὰ συστρέμματα καὶ συνηθείας.

✤ ✤ ✤

V. Scipionis certamen sing. cum Hispano. Ἐνέπεσε δέ τις ὁρμὴ τῷ Σκιπίωνι καὶ διαπόρησις, εἰ δεῖ συμβαλεῖν καὶ μονομαχῆσαι πρὸς τὸν βάρβαρον.

✤ ✤

Ὁ δὲ ἵππος ὁ τοῦ Σκιπίωνος ἐδυσχρήστησε μὲν 2 ὑπὸ τῆς πληγῆς, οὐ μὴν ὁλοσχερῶς ἐσφάλμησε. διόπερ ὀρθὸς ἀπέπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν ὁ Σκιπίων.

II.

Ol.157.2. A.V.604. ACHAICI EXSVLES *liberantur a Senatu Rom.*

✤ ✤ ✤

VI. Catonis dictum de Achæis. Ὑπὲρ τῶν ἐξ Ἀχαΐας φυγάδων ἐντευχθεὶς ὁ Κάτων διὰ Πολύβιον ὑπὸ Σκιπίωνος, ὡς πολὺς ἐν τῇ συγ-

V. 2. Ὁ δὲ ἵππος &c. *Alterum hoc Fragm. ex Gronov. & Drakenb. conject. ad hunc Scipionem & ad hanc historiam retuli. Nescio ad eumdem pertineat illud:* Ὁ δὲ ἵππος, ὑπεραλγὴς ὢν ἐκ τῆς πληγῆς, ῥύδην ἐφέρετο διὰ τοῦ μεταξὺ τόπου τοῦ στρατοπέδου. *Suid. in* Ὑπεραλγὴς *& in* Ἀποσφαλμ.

ne, comparati cum *Scipione*, ignominiam reportarent, partim legatos se cum belli ducibus profecturos ultro sunt professi, partim militiæ catervatim & per sodalitates nomina dabant.

✤ ✤ ✤

5. Incessit autem *Scipionem* impetus quidem & dubitatio, an cum barbaro confligere & *singulare certamen* inire ipse deberet. (*Suidas in* Ἐνέπεσε.)

✤ ✤

Equus vero *Scipionis* graviter quidem adflictus erat vulnere, neque tamen omnino prolapsus est: itaque rectus in terram sese dejecit *Scipio*. (*Suidas in* Ἀποσφαλμῆσαι.)

II.

(*Plutarch. in Catone Majore p.* 341. *& in Apophthegm. p.* 199.)

✤ ✤ ✤

6. De *Achaicis exsulibus* a *Scipione*, rogatu *Polybii*, compellatus *Cato*, cum multis

συγκλήτῳ λόγος ἐγίγνετο, τῶν μὲν διδόντων κάθο- A.V.604.
2 δον αὐτοῖς, τῶν δ' ἐνισταμένων· ἀναστὰς ὁ Κάτων, Ὥσπερ οὐκ ἔχοντες ὃ πράττομεν, καθήμεθα τὴν ἡμέραν ὅλην περὶ γεροντίων Γραικῶν ζητοῦντες, πότερον ὑπὸ τῶν παρ' ἡμῖν ἢ τῶν ἐν Ἀχαΐᾳ νεκροφό-
3 ρων ἐκκομισθῶσι. Ψηφισθείσης δὲ τῆς καθόδου τοῖς ἀνδράσιν, ἡμέρας ὀλίγας οἱ περὶ τὸν Πολύβιον διαλιπόντες, αὖθις ἐπεχείρουν εἰς τὴν σύγκλητον εἰσελθεῖν, ὅπως, ἃς πρότερον εἶχον ἐν Ἀχαΐᾳ τιμὰς, οἱ φυγάδες ἀναλάβοιεν, καὶ τοῦ Κάτωνος ἀπεπει-
4 ρῶντο τῆς γνώμης. Ὁ δὲ μειδιάσας, ἔφη, τὸν Πολύβιον, ὥσπερ τὸν Ὀδυσσέα, βούλεσθαι πάλιν εἰς τὸ τοῦ Κύκλωπος σπήλαιον εἰσελθεῖν, τὸ πιλίον ἐκεῖ καὶ τὴν ζώνην ἐπιλελησμένον.

VI. 2. ἐκκομισθῶσι. *Alibi apud eundem Plutarchum est* ἐξενεχθῶσι.

tis res in ſenatu verbis ageretur, aliis reditum indulgentibus, aliis contradicentibus, ſurrexit: &, *Quaſi vero*, ait, *quod agamus, deſit! Sedemus hic de ſenibus Græcis diſputantes totum diem, a noſtris-ne, an ab Achaicis efferri debeant ſandapilariis*. Quum vero reditus in patriam eis eſſet decretus, paucis interjectis diebus *Polybius* iterum ſenatum adire paravit, petiturus, ut iidem honores, quos olim geſſiſſent in Achaia, eis reſtituerentur; &, *Catonis* quæ de ea re ſententia eſſet, expiſcatus eſt. Tum *Cato* ſubridens ait, *Polybium ad inſtar Vlyſſis redire in ſpeluncam Cyclopis velle, pileum & cingulum petiturus, quorum ibi eſſet oblitus*.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ ἝΚΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

BELLI PVNICI TERTII PRIMORDIA.

Ol.157.3. A.V.605.

I. Vticenses Romanis se tradunt.

Τῶν Καρχηδονίων πάλαι βουλευομένων περὶ τοῦ πῶς ἀπαντῆσαι δεῖ πρὸς τὴν Ῥωμαίων ἀπόκρισιν, καὶ τῶν Ἰτυκαίων ὑποτεμομένων τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν, τοῖς Ῥωμαίοις τὴν ἑαυτῶν προδιδόντων πόλιν, ὁλοσχερὴς ἀμηχανία περιέστη τοὺς ἀνθρώπους.
Μιᾶς γὰρ ἐλπίδος ἔτι φαινομένης αὐτοῖς, εἰ συγ- 2
καταβαῖεν εἰς τὸ δοῦναι τὴν ἐπιτροπὴν περὶ αὐτῶν, διότι

Cap. I. 1. *Post* ἀπαντῆσαι *desiderantur in msstis verba* δεῖ *&* πρὸς, *ab Vrsino ex ing. adjecta.* 2. συγκαταβαῖεν *correxit Vrsin.* συγκαταβαίνειν *mssti.*

LIBRI TRICESIMI SEXTI HISTORIARVM POLYBII RELIQVIAE.

(*Legatio CXLII.*)

Quum *Carthaginienses* post acceptum Romanorum responsum, quid facto esset opus, dudum deliberassent, & excogitati ab ipsis consilii gratiam *Vticenses* præripuissent, tradita mature urbe sua in Romanorum potestatem; prorsus, quo se verterent, aut quam ad salutem inirent viam, nesciebant. Nam illi quidem spem sibi superesse hanc unicam existimabant, sic se satisfacturos utique Romanis, si eo descenderent, ut liberum

διότι πάντως εὐδοκεῖν ποιήσουσι τοὺς Ῥωμαίους· A.V.605.
3διὰ τὸ μηδ' ἐν ταῖς μεγίσταις περιστάσεσι κατα-
πολεμηθέντας, καὶ πρὸς τοῖς τείχεσι τῶν πολεμίων
ὑπαρχόντων, μηδέποτε τὴν ἐπιτροπὴν δεδωκέναι τῆς
4πατρίδος· καὶ ταύτης τῆς ἐπινοίας τὸν καρπὸν ἀπέ-
5βαλον, προκαταληφθέντες ὑπὸ τῶν Ἰτυκαίων. οὐδὲν
γὰρ ξένον, οὐδὲ παράδοξον ἔμελλε φανήσεσθαι τοῖς
Ῥωμαίοις, εἰ ταυτὸν ποιήσαιεν τοῖς προειρημένοις.
6Οὐ μὴν, ἀλλὰ κακῶν αἱρέσεως καταλειπομένης, ἢ
τὸν πόλεμον ἀναδέχεσθαι γενναίως, ἢ διδόναι τὴν ἐπι-
7τροπὴν περὶ τῶν καθ' αὑτούς· πολλοὺς καὶ ποικί- Carthag. legati Romam.
λους ἐν τῷ συνεδρίῳ δι' ἀποῤῥήτων ποιησάμενοι λό-
γους, κατέστησαν πρεσβευτὰς αὐτοκράτορας· καὶ
τούτους ἐξαπέστελλον, δόντες ἐντολὴν, βλέποντας
πρὸς τὰ παρόντα, πράττειν τὸ δοκοῦν συμφέρειν
τῇ

3. καταπολεμηθέντες *Bav.* 6. *Post* οὐ μὴν *cum Reiskio inserui partic.* ἀλλὰ, *quæ desideratur vulgo.* Ibid. τὸν πόλεμον. τοῦ πολέμου *Bav. quod si teneas, requiretur* ἀντέχεσθαι *pro* ἀναδέχεσθαι. 7. *Verbum* συμφέρειν, *cum abesset a msstis, ex ingenio adjecit Vrsinus.*

rum de se arbitrium illis permitterent: quandoquidem superioribus temporibus ne tum quidem, cum bello victi extremam periculi aleam subiissent, atque adeo pro mœnibus hostis esset, adduci umquam potuerant, ut patriam Romanis dederent. Sed hujus quoque consilii fructum occuparant *Vticenses*, atque illis ademerant. Etenim si vel maxime eorum, quos diximus, exemplum sequerentur, nihil tamen novi neque miri eos fecisse, Romani erant existimaturi. Verumtamen quoniam duorum malorum alterum erat eligendum, ut vel bellum fortiter sustinerent, vel potestati alienæ se suaque permitterent; post multas in senatu dictas arcano sententias, legatos decreverunt, qui suo arbitrio reipublicæ consulerent; eosque cum his mandatis proficisci jusserunt, ut, præsentis status ratione habita, ea facerent,

Ol. 157. 3. τῇ πατρίδι. ἦσαν δ' οἱ πρεσβεύοντες Γίσκων, Στρυ- 8
τάνος ἐπικαλούμενος, Ἀμίλκας, Μίσδης, Γιλλίκας,
Μάγων. Ἧκον δὲ οἱ πρέσβεις παρὰ τῶν Καρχηδο- 9
νίων εἰς Ῥώμην, καὶ καταλαβόντες πόλεμον δεδογ-
μένον, καὶ τοὺς στρατηγοὺς ὡρμηκότας μετὰ τῶν
δυνάμεων, οὐκ ἔτι διδόντων βουλὴν αὐτοῖς τῶν πραγ-
μάτων, ἔδωκαν τὴν ἐπιτροπὴν περὶ αὐτῶν.

Romanis res suas tradunt.

II. Quid sit, tradere se Romanis.

II. Περὶ δὲ τῆς ἐπιτροπῆς εἴρηται μὲν ἡμῖν καὶ πρό-
τερον· ἀναγκαῖον δ' ἐστὶ καὶ νῦν ὑπομνῆσαι κεφα-
λαιωδῶς. Οἱ γὰρ διδόντες αὐτοὺς εἰς τὴν Ῥωμαίων 2
ἐπιτροπὴν, διδόασι πρῶτον μὲν χώραν τὴν ὑπάρχου-
σαν αὐτοῖς, καὶ πόλεις τὰς ἐν ταύτῃ, σὺν δὲ τούτοις
ἄνδρας καὶ γυναῖκας, τοὺς ὑπάρχοντας ἐν τῇ χώ-
ρᾳ καὶ ταῖς πόλεσιν ἅπαντας· ὁμοίως ποταμοὺς, 3
λιμένας, ἱερὰ, τάφους, συλλήβδην, ὥστε πάντων
εἶναι

8. δ' οἱ cum *Reisk. scripsi. Vulgo* δὲ πρεσβ. Ibid. Γιλλίκας. Γιλ-λίμας *Bav. Nescio an sit idem qui* Βάννων Τιγίλλας *vel* Γίλλας *apud Appianum vocatur.*

II. 3. συλλήβδην. *Utique cum Reiskio suspicor* πάντα συλλήβδην, *aut* συλλήβδην πάντα· ὥστε πάντων *&c.*

rent, quae e republica esse viderentur. Hanc legationem obierunt *Giscon*, qui *Strytanus* cognominatus, *Hamilcar*, *Misdes*, *Gillicas*, & *Mago*. Venerunt igitur Romam hi Carthaginiensium legati: sed ibi bellum jam decretum invenerunt, & duces cum exercitibus jam profectos. Itaque quum tempus ad deliberandum res nullum darent, *arbitrio Romanorum se suaque omnia* permiserunt.

2. Quam vim hoc habeat, *permittere arbitrio*, diximus quidem jam ante; sed breviter hic quoque repetendum. Nam qui *Populi Romani arbitrio* se suaque permittunt, ii *agrum* primo illis dant omnem, quem habent, & *urbes*, quaecumque sunt in illo, ad haec *viros pariter & foeminas*, quotquot vel in agro vel in urbibus fuerint: porro *amnes*, *portus*, *sacra*, *monumenta*; denique ad unum omnia, ut omnium

εἶναι κυρίους Ῥωμαίους, αὐτοὺς δὲ τοὺς διδόντας A. V. 605.
4 ἁπλῶς μηκέτι μηδενός. Γενομένης δὲ τῆς ἀνθομολογήσεως τοιαύτης ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων, καὶ μετ' ὀλίγον εἰσκληθέντων αὐτῶν εἰς τὸ συνέδριον, ἔλεγεν ὁ στρατηγὸς τὴν τῆς συγκλήτου γνώμην· ὅτι, καλῶς αὐτῶν βεβουλευμένων, δίδωσιν αὐτοῖς ἡ σύγκλητος τήν τ' ἐλευθερίαν, καὶ τοὺς νόμους, ἔτι δὲ τὴν χώραν ἅπασαν, καὶ τὴν τῶν ἄλλων ὑπαρχόν-
5 των κτῆσιν, καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν. Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι ταῦτ' ἀκούσαντες ἔχαιρον, δόξαντες, ὡς ἐν κακῶν αἱρέσει καλῶς σφίσι κεχρῆσθαι τὴν σύγκλητον, ἅτε τῶν ἀναγκαιοτάτων καὶ μεγίστων αὐτοῖς
6 συγκεχωρημένων. Μετὰ δὲ ταῦτα, τοῦ στρατηγοῦ διασαφοῦντος, διότι τεύξονται τούτων, ἐὰν τριακοσίους ὁμήρους εἰς τὸ Λιλύβαιον ἐκπέμψωσιν ἐν τριάκονθ' ἡμέραις, τοὺς υἱοὺς τῶν ἐκ τῆς συγκλήτου καὶ τῆς γερουσίας, καὶ τοῖς ὑπὸ τῶν ὑπάτων παραγ-
7 γελλομένοις πειθαρχήσωσιν· ἐπὶ ποσὸν ἠπόρησαν,

Senatus respondet legatis Carth.

ποίᾳ

6. *ἐκ τῆς συγκλήτου.* *Articulum, qui abest vulgo, adjeci cum Reisk.*

omnium domini fiant Romani; ipsi vero, qui se permittunt, omnium omnino rerum dominium amittant. Postquam igitur declarationem istam Carthaginienses fecerunt, accitis mox in curiam, exposuit consul senatus sententiam: scilicet, *quoniam rectam consilii viam iniissent, concedere illis patres libertatem, leges suas, & agrum insuper omnem, & omnium aliorum bonorum possessionem, quæ ad rempublicam aut ad privatos pertineret.* His auditis lætari Carthaginienses, quod putarent, clementer secum, ut in malis, senatum agere, qui maxima quæque & summe necessaria sibi concederet. Postea, adjiciente consule, *ista eos esse impetraturos, si intra triginta dies obsides trecentos Lilybæum miserint, senatorum aut Seniorum liberos, & ea fecerint, quæ consules imperassent:* dubitarunt aliquamdiu legati, mirantes,

Ol.157.3. ποῖά ποτε διὰ τῶν ὑπάτων αὐτοῖς ἔσται παραγ-
γελλόμενα· πλὴν τότε γε ἐξαυτῆς ὥρμησαν, σπεύ-
Legati redeunt Carthaginem. δοντες ἀναγγεῖλαι τῇ πατρίδι περὶ τούτων. Παρα- 8
γενόμενοι δ' εἰς τὴν Καρχηδόνα, διεσάφουν τοῖς πο-
λίταις τὰ κατὰ μέρος. Οἱ δὲ, διακούσαντες, τἄλλα 9
μὲν ἐνδεχομένως ἐνόμιζον βεβουλεῦσθαι τοὺς πρεσ-
βευτάς· περὶ δὲ πόλεως μὴ γεγονέναι μνείαν, εἰς
μεγάλην ἐπίστασιν αὐτοὺς ἦγε καὶ πολλὴν ἀμη-
χανίαν.

III. *Magonis Bruttii oratio.* Ἐν δὲ τῷ καιρῷ τούτῳ φασὶ Μάγωνα τὸν Βρέτ-
τιον χρήσασθαι λόγοις ἀνδρώδεσι καὶ πραγματικοῖς.
Δύο γὰρ, ὡς ἔοικε, καιροὺς ἔφασκεν εἶναι τοῦ βου- 2
λεύσασθαι περὶ σφῶν καὶ τῆς πατρίδος, ὧν τὸν μὲν
ἕνα παρεῖσθαι. δεῖν γὰρ οὐ μὰ Δία νῦν διαπορεῖν, 3
τί διὰ τῶν ὑπάτων αὐτοῖς παραγγελθήσεται, καὶ
διὰ

7. ποῖά ποτε. ποῖα debetur conjecturæ Vrsini. πότε διὰ dant mssti, absque ποῖα. Nos utrumque vocab. conjungendum duximus. 9. περὶ δὲ πόλεως correxi ex Diodoro Siculo. Vulgo πόλεων, de urbibus. *Malim tamen* τῆς πόλεως.

III. 1. Βρέττιον *correxi. Vulgo* Βρέτιον.

tes, quænam tandem essent, quæ consules sint imperaturi. Ceterum ex urbe profecti extemplo sunt, ut de iis, quæ gesta fuerant, nuncium in patriam adferrent. Carthaginem ut ventum, omnia ordine civibus exposuerunt. Qui, iis auditis, cetera sic satis commode a legatis fuisse administrata existimantes, quod tamen *urbis* nulla esset mentio facta, caussam vehementer requirebant; eaque res mirifice anxios & sollicitos illos habebat.

3. Fama est, illo tempore *Magonem Bruttium* oratione usum & forti & prudente; quum diceret, *duo tempora videri Carthaginienses habuisse ad deliberandum de sua & patriæ salute. Horum alterum esset ab ipsis prætermissum. Nam quærendi quidnam consules essent imperaturi, & cur nullam senatus urbis fecerit mentionem,*

διὰ τί περὶ πόλεως οὐδεμίαν ἐποιήσατο μνείαν ἡ A.V. 605.
σύγκλητος, ἀλλὰ καθ' ὃν καιρὸν ἐδίδοσαν τὴν ἐπι- Magonis Bruttii oratio.
4 τροπήν· δόντας δὲ, σαφῶς γινώσκειν, διότι πᾶν τὸ
παραγγελλόμενον ἐπιδεκτέον ἐστὶν, ἐὰν μὴ τελέως
5 ὑπερήφανον ᾖ καὶ παρὰ τὴν προσδοκίαν. Εἰ δὲ μὴ,
τότε πάλιν βουλεύσασθαι, πότερα δεῖ προσδέχεσθαι
τὸν πόλεμον εἰς τὴν χώραν, καὶ πάσχειν, ὅ τι ποτ'
ἂν οὗτος ἐπιφέρῃ τῶν δεινῶν, ἢ, καταῤῥωδήσαντας
τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον, ἐθελοντὴν ἀναδέχεσθαι
6 πᾶν τὸ προσταττόμενον. Πάντων δὲ, διὰ τὸν ἐφε- Obsides mittunt Pœni.
στῶτα πόλεμον, καὶ διὰ τὸ τῆς προσδοκίας ἄδηλον,
φερομένων ἐπὶ τὸ πειθαρχεῖν τοῖς παραγγελλομένοις,
7 ἔδοξε πέμπειν τοὺς ὁμήρους εἰς τὸ Λιλύβαιον. Καὶ
παραυτίκα καταλέξαντες τριακοσίους τῶν νέων,
ἐξέπεμπον μετὰ μεγάλης οἰμωγῆς καὶ δακρύων,
ἅτε προπεμπόντων ἕκαστον τῶν ἀναγκαίων καὶ συγ-
γενῶν, καὶ μάλιστα τῶν γυναικῶν ἐκκαιουσῶν τὴν
τοιαύ-

3. *Rursus* πόλεως *scripsi pro vulgato* πόλεων. 4. ᾖ *post* ὑπερήφανον *ignorat Bav.* 5. βουλεύσασθαι *accivi ex Bav. Vulgo* βουλεύεσθαι.

nem, non mehercule nunc tempus esse; verum tunc fuisse, cum arbitrio Romanorum sese permiserunt. Nunc postquam id fecissent, certo statuere eos debere, omnia, quæ forent imperata, facienda esse, nisi quid nimis superbum & inopinatum imperaretur. Id si nollent; nunc denuo ipsis esse deliberandum, utrum ditioni suæ intentatum bellum sustinere, &, quæcumque manare ab eo mala solent, velint tolerare; an potius, adventum hostium horrentes, quæcumque forent imperata, ultro sint facturi. Quum igitur omnes, præsentis belli metu, & propter incerta casuum, ad parendum Romanis inclinarent, decretum est, *Lilybæum obsides esse mittendos.* Et confestim trecentos e juventute delectos mittunt, non sine magnis ejulatibus & lacrymis, utpote quum necessarii & cognati sui quemque illorum prosequerentur; maximeque propter mulieres miserabilis ejus spectaculi facies erat.

Ol.157.3. τοιαύτην διάθεσιν. Ἐπεὶ δὲ κατέπλευσαν εἰς τὸ 8
Λιλύβαιον, οἱ μὲν ἐξαυτῆς παρεδόθησαν διὰ τῶν
ὑπάτων Κοΐντῳ Φαβίῳ Μαξίμῳ· συνέβαινε γὰρ,
τοῦτον ἐπὶ τῆς Σικελίας τετάχθαι στρατηγὸν τότε.
δι᾽ οὗ παρακομισθέντες ἀσφαλῶς εἰς τὴν Ῥώμην, 9
συνεκλείσθησαν ὁμοῦ πάντες εἰς τὸ τῆς ἑκκαιδεκήρους νεώριον.

Q. Fabius Max. prætor Siciliæ.

IV. Romani ad Vticam.

Καὶ τῶν μὲν ὁμήρων ἐκεῖσε ὑπαρχόντων, οἱ στρατηγοὶ κατήχθησαν εἰς τὴν τῆς Ἰτύκης ἄκραν. Τού- 2
των δὲ προσπεπτωκότων τοῖς Καρχηδονίοις, ὀρθὴ
καὶ περίφοβος ἦν ἡ πόλις, διὰ τὴν ἀδηλότητα τῶν
προσδοκωμένων. Οὐ μὴν, ἀλλ᾽ ἔδοξεν αὐτοῖς πρεσ- 3
βευτὰς πέμπειν, τοὺς πευσομένους τῶν ὑπάτων, τί
δεῖ ποιεῖν, καὶ διασαφήσοντας, ὅτι πρὸς πᾶν τὸ
παραγγελλόμενον ἕτοιμοι πάντες εἰσίν. Τῶν δὲ πρεσ- 4
βευτῶν ἀφικομένων εἰς τὴν τῶν Ῥωμαίων παρεμβολὴν, καὶ τοῦ συνεδρίου συναχθέντος, εἰσελθόντες οἱ πρέσβεις

9. ἑκκαιδεκήρους *ex certa conject. correxi. Vulgo* ἑκκαιδεκήτου. ἑκκαιδεκετοῦ *Bav.*

Posteaquam *Lilybæum* obsides adpulerunt, consules illos *Quinto Fabio Maximo* tradiderunt, quoniam illo tempore Siciliam ex prætura nactus Fabius regebat: qui eos Romam tuto curavit deferendos, ubi simul omnes in navale navis sedecim versuum remorum sunt conclusi.

4. Ita in custodiam datis obsidibus, imperatores classem cum exercitu ad *Vticæ* arcem adpellunt. Quod ubi Carthaginem fuit nunciatum, suspensi omnium civium animi, pleni metus propter exspectationis incertitudinem fuerunt. Visum tamen illis faciendum, ut legatos mitterent, quæsituros a consulibus, *quid facto opus esset?* illisque nunciaturos, *Carthaginienses paratos esse, quæcumque forent imperata, facere.* Postquam legati in castra Romanorum venissent, & in concilio mandata, quæ acce-

5 πρέσβεις διελέγοντο κατὰ τὰς ἐντολάς. Ὁ δὲ πρεσβύτερος τῶν ὑπάτων, ἐπαινέσας αὐτῶν τὴν πρόθεσιν καὶ προαίρεσιν, ἐκέλευε παραδιδόναι τά τε ὅπλα καὶ τὰ βέλη πάντα χωρὶς δόλου καὶ ἀπάτης. 6 Οἱ δὲ πρέσβεις ποιήσειν μὲν ἔφασαν τὸ παραγγελλόμενον· σκοπεῖσθαι δ' αὐτοὺς ἠξίουν τὸ συμβησόμενον, ἐὰν αὐτοὶ μὲν παραχωρήσωσι τῶν ὅπλων, ἐκεῖνοι δὲ λαβόντες ἀποπλεύσωσιν. Ὅμως ταῦτα ἔδωκαν.

A.V. 605. Romani ad Vticam.

✣

7 Δῆλον ἐγένετο, ὅτι μέγα τὸ βάσταγμα τῆς πόλεως ἦν. πλείονα γὰρ κ' μυριάδων ὅπλα παρέδωκαν Ῥωμαίοις, καὶ καταπέλτας ,β.

✣ ✣ ✣

V. Stupor ac furor Pœnorum, audito responso Romanorum.

Ἁπλῶς δὲ οὐδὲν εἶδος τῶν μελλόντων ἔγνωσαν· 2 ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς τῶν πρέσβεων ἐμφάσεως ὀττευόμενοι,

Uu 2

IV. 6. *Mssti dant* λαβόντες μὴ ἀποπλεύσωσιν. Particulam negantem *delevit Vrsinus*. 7. Δῆλον ἐγένετο &c. *Habet Suidas in* Βάσταγμα, *absque auctoris nomine. Ad Polybium referendum censuit Küsterus.*

V. *Fragmenta ista, Anonyma apud Suidam, probabiliter ad Polybium retulerunt partim Valesius, partim Vrsin. & Casaub.*

acceperant, exposuissent; major natu e consulibus, laudato ipsorum consilio & voluntate, *arma telaque omnia sine dolo & fallaciis tradere* eos jussit. Legati, *facturos se quidem imperata*, responderunt; *orare tamen Romanos, cogitarent etiam atque etiam, quid esset futurum, si Carthaginienses tradidissent arma, ipsique in discessu illa asportarent.* Hæc tamen mox tradiderunt.

✣

Manifestum factum est, magnas esse opes urbis. Armorum enim plus ducena millia, catapultarum duo millia Romanis tradiderunt.

(*Suidas in* Ἁπλῶς, *in* Ὀττευόμενοι, *& in* Ἀλογία.)

✣ ✣ ✣

5. Nullam omnino notionem eorum, quæ ipsis imminebant, potuerunt sibi informare: sed ex solo vultu legatorum male ominantes, in

Ol. 157. 3. μενοι, εἰς παντοδαπὰς οἰμωγὰς καὶ θρήνους ἐνέπιπτον.

Οἱ δὲ πάντες ἅμα ἀνακραγόντες, ἐξαυτῆς οἱ- 3
ονεὶ παρελύθησαν. Ταχὺ δὲ τοῦ λόγου διαδοθέντος 4
εἰς τὸ πλῆθος, οὐκέτι συνέβαινε γίγνεσθαι τὴν ἀλο-
γίαν· ἀλλ' οἱ μὲν ἐπὶ τοὺς πρεσβευτὰς ὥρμων, ὡς
αἰτίους σφίσι τῶν κακῶν ὄντας τούτων· οἱ δὲ ἐπὶ 5
τοὺς κατειλημμένους τῶν Ἰταλικῶν, καὶ εἰς τού-
τους ἀπερείσαντες τὸν θυμόν· οἱ δὲ πρὸς τὰς πύ-
λας τῆς πόλεως.

VI. Scipionis virtus in Africa.

Τὰς προφυλακὰς βλέπων ὁ Φαμέας, ὢν οὐκ
ἄψυχος, ἐξέκλινε τὰς πρὸς τὸν Σκιπίωνα συμπλο-
κάς. Καί ποτε συνεγγίσας ταῖς ἐφεδρείαις, προ- 2
βαλό-

3. *παρελύθησαν ex conject. correxit Casaub. Vulgo mendose παρεληλύθεισαν.* 4. *Post οὐκέτι adjectivum aliquod supplevit Küsterus, referendum ad ἀλογίαν, vertens,* non amplius furori temperatum fuit. Ibid. *πρεσβευτὰς correxi monente Casaub. Vulgo πρεσβύτας.* 5. *ἀπερείσαντες. ἀπηρείσαντο malim cum Casaub.*

VI. *Duo priora Fragmenta rursus ex conjectura tribui solent Polybio.* 1. *Φαμέας. Φαμαίας scribitur apud Appianum.*

in omnigenos ejulatus & lamentationes proruperunt.

Illi vero, postquam simul omnes clamorem sustulerant, confestim velut attoniti obstupuerunt. Mox vero rumore in vulgus sparso, non amplius erat tacitus stupor: sed alii in legatos irruebant, tamquam horum malorum auctores: alii in Italos, qui in urbe erant deprehensi, rabiem suam effundebant; alii ad portas urbis currebant.

6. Stationes cernens *Phameas*, quamquam non erat timidus, copiam sui facere noluit *Scipioni*. Et quum aliquando adpropinquasset hostium præsidiis, præruptum tumuli supercilium ut propu-

βαλόμενος ὀφρὺν ἀπότομον, ἀπέστη καὶ πλείω A.V.605.
χρόνον.

3 Αἱ δὲ σημαῖαι τῶν Ῥωμαίων συνεπεφεύγεσαν εἰς βουνόν· καὶ πάντων δόντων γνώμας, ὁ Σκιπίων ἔφη·
4 ὅταν ἐξ ἀκεραίου βουλεύωνται, καὶ πλείω ποιεῖσθαι Dictum Scipionis.
πρόνοιαν τοῦ μηδὲν παθεῖν, ἢ τοῦ δρᾶσαι κακῶς τοὺς ἐχθρούς.

5 Οὐ χρὴ θαυμάζειν, εἰ φιλοτιμότερον ἐξηγούμεθα τὰ κατὰ τὸν Σκιπίωνα, καὶ πᾶν τὸ ῥηθὲν ὑπ' αὐτοῦ μετὰ διαστολῆς ἐξαγγέλλομεν.

6 Ἐν γὰρ τῇ Ῥώμῃ Μάρκον Πόρκιον ἀκούσαντα Catonis dictum in Scipionem.
τὰς ἀριστείας Σκιπίωνος, εἰπεῖν· Οἶος πέπνυται· τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν.

2. *ἀπέστη. Forsan* ἐπέστη. 4. καὶ πλείω *revocavi ex Suida.* δεῖν πλείω *ex ing. edidit Casaub.* 6. *Post* εἰπεῖν *apud Suidam inseruntur hæc verba, male affecta,* πάλιν ἄλλον πρὸς ἐκεῖνον.

propugnaculum objiciens hosti, per sat longum tempus ibi se continuit. (*Suidas in* Ἄψυχος & Φαμέας.)

Manipuli Romanorum confugerant in collem: cumque omnes sententiam dixissent, *Scipio* ait, *ubi re integra instituitur deliberatio, majori etiam cura cavendum, ne detrimentum patiaris, quam ut ipse lædas hostem.* (*Suidas in* Σημαῖαι.)

Mirari nemo debet, si res *Scipionis* diligentiore studio narramus, & singula ejus dicta sigillatim commemoramus. (*Suidas in* Διαστολή.)

Romæ *Marcum Porcium*, quum res a *Scipione* præclare gestas audivisset, dixisse ferunt: *Solus sapit, ceteri vero ut umbræ oberrant.* (*Suidas in* Ἀΐσσουσι.)

ΤΗΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ ἙΒΔΟΜΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

Ex Historia BELLI MACEDONICI TERTII *contra Pseudophilippum.*

Ol. 157. 4. A. V. 606.

I. Μουσεῖον, τόπος περὶ τὸν Ὄλυμπον τὸν ἐν Μακεδονίᾳ. Πολύβιος τριακοστῇ ἑβδόμῃ.

II.

PRVSIAS *necatur a filio Nicomede.*

II. Prusiae mores & ingenium.

Προυσίας ὁ βασιλεὺς, εἰδεχθὴς ὢν κατὰ τὴν ἔμφασιν, καίπερ ἐκ συλλογισμοῦ οὐ βελτίων ὑπάρχων, ἥμισυς

Cap. II. 1. οὐ βελτίων. Particulam negativam, *quæ abest vulgo, ex conject. adjeci. Valesius:* tametsi judicio & sagacitate haudquaquam spernendus.

LIBRI TRICESIMI SEPTIMI HISTORIARVM POLYBII RELIQVIAE.

I.

1. Museum, locus ad Olympum qui in Macedonia est. *Polybius Libro XXXVII.* (*Steph. Byzant.*)

II.

Excerptum Valesianum.

2. PRVSIAS, rex Bithyniæ, adſpectu erat deformis, neque vero ingenio judicioque melior: homo ſemivir ſpecie,

ἥμισυς ἀνὴρ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ πρὸς τὰς A.V. 606.
2πολεμικὰς χρείας ἀγεννὴς καὶ γυναικώδης. Οὐ γὰρ Prusiæ ingenium & mores.
μόνον δειλὸς ἦν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς κακοπαθείας
ἀλλότριος, καὶ συλλήβδην ἐκτεθηλυμένος καὶ τῇ ψυ-
3χῇ καὶ τῷ σώματι παρ᾽ ὅλον τὸν βίον· ὅπερ ἥκιστα
βούλονται περὶ τοὺς βασιλεῖς ὑπάρχειν ἅπαντες
4μὲν, μάλιστα δὲ τὸ τῶν Βιθυνῶν γένος. Πολλὴ δέ
τις ἀσέλγεια καὶ περὶ τὰς σωματικὰς ἐπιθυμίας
5αὐτῷ συνεξηκολούθει. παιδείας δὲ καὶ φιλοσοφίας
καὶ τῶν ἐν τούτοις θεωρημάτων ἄπειρος εἰς τέλος
6ἦν· καὶ συλλήβδην τοῦ καλοῦ, ὅ τι πότ᾽ ἐστὶν, οὐδ᾽
ἔννοιαν εἶχε, Σαρδαναπάλου δὲ βάρβαρον βίον ἔζη
7καὶ μεθ᾽ ἡμέραν καὶ νύκτωρ. Τοιγαροῦν ἅμα τῷ
βραχείας ἐλπίδος τὸ τῶν βασιλευομένων πλῆθος
λαβέσθαι, ἀμετάκλητον ὁρμὴν ἔσχεν εἰς τὸ μὴ μό-
νον ἀλλότρια φρονεῖν τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ καὶ τιμω-
ρίαν βούλεσθαι παρ᾽ αὐτοῦ λαμβάνειν.

7. Τοιγαροῦν *ex conject. scripsi. Vulgo* καὶ γὰρ οὖν.

ſpecie, & ad res bellicas prorſus ignavus & mollis. Neque enim ſolum timidus erat, ſed etiam præterea laboris impatiens, atque omnino effœminatus in omni vita & animo & corpore: quod genus vitii cum omnes mortales, tum maxime Bithyni, in regibus ferre non poſſunt. Idem ingenti libidine ad omnes corporis voluptates ardebat. Diſciplinarum autem liberalium ac philoſophiæ & doctrinæ omnis, quæ in his rebus verſatur, prorſus expers. Denique virtutis atque honeſti ne ſenſum quidem ullum habebat; ſed interdiu noctuque Sardanapali cujusdam vitam ducebat. Quamobrem ſimulac vel minima ſpes multitudini adfulſit Bithynorum; omnes impetu effuſo non ad defectionem modo, ſed ad pœnas etiam de rege ſumendas ferri cœpere.

Ol.157.4.

III.

MASANISSAE *obitus & Elogium.*

III. Corporis vigor.

Μασανάσσης, ὁ ἐν Λιβύῃ τῶν Νομάδων βασιλεὺς,
ἀνὴρ ἦν τῶν καθ' ἡμᾶς βασιλέων ἄριστος καὶ μακα-
ριώτατος· ὃς ἐβασίλευσεν ἔτη πλείω τῶν ξ', ὑγιει- 2
νότατος ὢν καὶ πολυχρονιώτατος, ἐννενήκοντα γὰρ
ἐτῶν ἐγεγόνει. ἐγίγνετο δὲ καὶ δυναμικώτατος τῶν 3
καθ' αὑτὸν κατὰ τὴν σωματικὴν ἕξιν· ὃς, ὅτε μὲν
στῆναι δέοι, στὰς ἐν τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσι δι' ἡμέρας
ἔμενε, καθεζόμενος δὲ πάλιν οὐκ ἠγείρετο. καὶ τὴν 4
ἐπὶ τῶν ἵππων κακοπάθειαν ἡμέραν καὶ νύκτα συνε-
χῶς διακαρτερῶν, οὐδὲν ἔπασχεν. Σημεῖον δὲ τῆς 5
Filii Masaniſſæ. σωματικῆς αὐτοῦ δυνάμεως· ἔχων ἐννενήκοντα ἔτη,
καθ' ὃν καιρὸν μετήλλαξε τὸν βίον, υἱὸν ἀπέλιπε
τεττάρων ἐτῶν, ὄνομα Στέμβανον, ὃν μετὰ ταῦτα

Μικί-

III. 3. *μὲν στῆναι ex conj. correxi. μεταστῆναι codex Peireſc. & Suidas, quod Valeſius in μὲν ἱστάναι mutavit.* Ibid. *δὲ πάλιν. δὲ ex ing. adjecit Valeſ.* 5. *Στέμβανον. Στεμβὰν Suid.*

III.

Excerptum Valeſianum.

3. MASANISSA, Numidarum in Africa rex, vir fuit noſtra ætate regum optimus, & fortunatiſſimus: qui annis plus quam ſexaginta regnum tenuit, optima valetudine ac longiſſima vita; nam ad annum usque nonageſimum vixit. Idem omnium ætatis ſuæ hominum robuſtiſſimo corporis habitu fuit. Quippe ubi ſtandum eſſet, in iisdem veſtigiis totum diem perſtabat; contra, ſedens in ſella, non ante veſperam exſurgebat. Iam vero laborem in equitando dies noctesque fortiter tolerans, nullo incommodo vexabatur. Argumento ejus vigoris ſit, quod nonaginta annos natus, cum ex vita deceſſit, quadriennem filium reliquit, nomine Stembalem,

qui

Μικίψης υἱοποιήσατο, πρὸς δὲ τούτῳ υἱοὺς τέσσα- A.V. 606.
6 ρας. Διὰ δὲ τὴν πρὸς ἀλλήλους τούτων εὔνοιαν, διετήρησε, τὸν ὅλον βίον πάσης ἐπιβουλῆς καὶ παντὸς οἰκείου μιάσματος ἄμοιρον αὐτοῦ γενέσθαι τὴν
7 βασιλείαν. Τὸ δὲ μέγιστον καὶ θειότατον τούτου· Merita in agriculturam.
τῆς γὰρ Νομαδίας ἁπάσης ἀχρήστου τὸν πρὸ τοῦ χρόνον ὑπαρχούσης, καὶ νομιζομένης ἀδυνάτου τῇ
8 φύσει πρὸς ἡμέρους καρποὺς ὑπάρχειν· πρῶτος καὶ μόνος ὑπέδειξε, διότι δύναται πάντας ἐκφέρειν τοὺς ἡμέρους καρποὺς οὐδ᾽ ὁποίας ἧττον, ἑκάστῳ τῶν καρπῶν ἐν διαστάσει μυριοπληθεῖς ἀγροὺς κατασκευά-
9 σας παμφόρους. Τῇ μὲν οὖν ἐκείνου μεταστάσει ταῦτ᾽ ἄν τις εὐλόγως ἐπιφθέγξαιτο καὶ δικαίως.
10 Ὁ δὲ Σκιπίων, παραγενόμενος εἰς τὴν Κίρταν ἡμέρᾳ Scipio Cirtæ res constituit.
τρίτῃ μετὰ τὸν τοῦ βασιλέως θάνατον, διῴκησε καλῶς πάντα.

10. *Κίρταν correxit Vales. Σκίρταν ms.*

qui postea a *Micipsa* est adoptatus, ac præterea filios quatuor. Quorum mutua concordia ac benevolentia regnum suum, quoad vixit, insidiarum omnisque domestici piaculi expers præstitit. Quodque præcipuum est, ac pæne divinum: cum omnis *Numidia* antea temporis infructuosa esset, nec gignendis fructibus ullatenus idonea esse crederetur; ipse primus ac solus demonstravit, nullum esse fructum, quem producere ea non posset eadem fertilitate, qua ceteræ regiones; cum agros innumerabiles, singulis fructuum generibus per intervalla consitos, feracissimos reddidisset. Huic igitur mortuo hanc laudem jure merito quis accinat. At *Scipio*, tertio post *Masanissæ* obitum die *Cirtam* delatus, cuncta prudentissime constituit.

(*Plutarch.*

Ol. 157. 4. A.V. 606. Simplex victus Masanissæ.

Μασανάσσην ἱστορεῖ Πολύβιος ἐννενήκοντα μὲν 11
ἐτῶν ἀποθανεῖν, τετραέτες καταλιπόντα παιδάριον
ἐξ αὑτοῦ γεγενημένον· ὀλίγῳ δὲ ἔμπροσθεν τῆς τε- 12
λευτῆς, μάχῃ νικήσαντα Καρχηδονίους, ὀφθῆναι τῇ ὑστεραίᾳ πρὸ τῆς σκηνῆς ῥυπαρὸν ἄρτον ἐσθίοντα· καὶ πρὸς τοὺς θαυμάζοντας εἰπεῖν, ὅτι τοῦτο ποιεῖ * *.

(*Plutarch. An seniori capessenda sit Respubl.*)

Masanissam narrat POLYBIVS nonaginta annos natum e vita discessisse, puerulum quatuor annorum relinquentem, a se progenitum. Brevi vero ante obitum, postquam prælio vicisset Carthaginienses, postero die conspectum fuisse ante tentorium, sordidum panem comedentem: cumque mirarentur nonnulli, dixisse fertur, *se hoc facere* * *.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ ΟΓΔΟΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

Semina BELLI ACHAICI.

Ol.158 1.
A.V.697.
I.
Aurelius legatus redit ex Achaia.

Παραγενομένων ἐκ Πελοποννήσου τῶν περὶ τὸν
Αὐρήλιον πρεσβευτῶν, καὶ διασαφούντων τὰ
συμβεβηκότα περὶ αὐτοὺς, ὅτι παρ᾽ ὀλίγον τοῖς
ὅλοις ἐκινδύνευσαν, καὶ λεγόντων μετ᾽ αὐξήσεως καὶ
2 καινολογίας· οὐ γὰρ ὡς κατὰ περιπέτειαν ἐπ᾽ αὐ-
τοὺς ἥκοντος τοῦ δεινοῦ διεσάφουν, ἀλλ᾽ ὡς κατὰ
πρόθεσιν ὡρμηκότων τῶν Ἀχαιῶν, ἐπὶ τῷ παρα-
3 δειγματίζειν αὐτούς· ἡ σύγκλητος ἠγανάκτησεν μὲν
ἐπὶ

Cap. I. *Hæc & sequens Ecloga desiderantur in Cod. Bav.* 2. ἐπὶ τῷ παραδ. ἐπὶ τὸ *adfertur in Notis Ursini, nec male.*

LIBRI TRICESIMI OCTAVI HISTORIARVM POLYBII RELIQVIAE.

(*Legatio* CXLIII.)

Quum ea *legatio*, cujus princeps fuerat *Aurelius*, Romam e *Peloponneso* rediisset, & quæ sibi accidissent, renunciasset, quam prope esset factum, ut & vitæ & omnium rerum periculum adirent, atque eam rem ipsi verborum inusitata atrocitate auxissent; (neque enim sic illa narrabant, ut casu in tantum periculum incidisse videri possent; sed quasi certo consilio eos invasissent Achæi, ut exemplum in ipsos statuerent:) indignari

Ol. 158. 1.

Sext. Iulius Cæsar legatus ad Achæos.

ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν, ὡς οὐδέποτε, καὶ παραχρῆμα πρεσβευτὰς κατεστήσατο τοὺς περὶ τὸν Ἰούλιον, καὶ τούτους ἔπεμπε, δοῦσα τοιαύτας ἐντολάς· διότι 4
δεῖ μετρίως ἐπιτιμήσαντας καὶ μεμψαμένους ἐπὶ τοῖς γεγονόσι, τὸ πλεῖον παρακαλεῖν καὶ διδάσκειν τοὺς Ἀχαιοὺς, μήτε τοῖς ἐπὶ τὰ χείριστα παρακαλοῦσι προσέχειν, μήτ' αὐτοὺς λαθεῖν εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἀλλοτριότητα διεμπεσόντας· ἀλλ' ἔτι καὶ 5
νῦν ποιήσασθαί τινα διόρθωσιν τῶν ἠγνοημένων, ἀπερεισαμένους τὴν ἄγνοιαν ἐπὶ τοὺς αἰτίους τῆς ἁμαρτίας.

Leniter cum Achæis agit senatus.

Ἐξ ὧν καὶ λίαν δῆλον ἐγένετο, διότι καὶ τοῖς 6
περὶ τὸν Αὐρήλιον ἔδωκε τὰς ἐντολὰς, οὐ διασπάσαι βουλομένη τὸ ἔθνος, ἀλλὰ πτοῆσαι καὶ καταπλήξασθαι βουλομένη τὴν αὐθάδειαν καὶ τὴν ἀπέχθειαν τῶν Ἀχαιῶν. Τινὲς μὲν οὖν ὑπελάμβανον καθ' 7
ὑπόκρισιν τοὺς Ῥωμαίους [τοῦτο ποιῆσαι,] διὰ τὸ μένειν

4. διεμπεσόντας *revocavi ex editione Vrsini, quod in* διαπεσόντας *mutavit Casaub.* διεκπεσόντας *voluit Reisk.* 7. *Verba* τοῦτο ποιῆσαι, *quæ desiderantur vulgo, adjeci ex Vrsini & Reiskii conject.*

gnari senatus, ut si umquam alias, & statim legationem decernere, cujus princeps *Iulius* fuit. Ii legati cum hujusmodi mandatis missi sunt; ut *leniter ac moderate increparent Achæos, & de injuria accepta cum iis expostularent; magis tamen* ut *eos cohortarentur, ne pessimorum consiliorum auctoribus aures præberent, neve alienari se a populi Romani amicitia per imprudentiam sinerent: esse autem adhuc tempus emendandi quod peccatum fuisset, si auctores sceleris culpam præstare cogerent.* Ex quibus constare etiam liquido potuit unicuique, ne illa quidem mandata, quæ Aurelio data fuerant, eo spectasse, ut gentis Achæorum distraheretur concilium; sed ut, pavore terroreque injecto, pervicaciam & odium Romani nominis castigarent. Erant quidem igitur, qui existimarent, simulate hæc agi a Romanis;

8 μένειν ἀτελῆ τὰ κατὰ Καρχηδόνα. Τὸ δ' ἀληθὲς A.V.607.
οὐχ οὕτως εἶχε· ἀλλὰ παραδεδεγμένοι τὸ ἔθνος ἐκ πολλοῦ χρόνου, καὶ νομίζοντες, ἔχειν αὐτὸ πίστιν μάλιστα τῶν Ἑλληνικῶν, ἀνασοβῆσαι μὲν ἔκριναν, διὰ τὸ φρονηματίζεσθαι πέρα τοῦ δέοντος, πόλεμον δ' ἀναλαβεῖν ἢ διαφορὰν ὁλοσχερῆ πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς οὐδαμῶς ἐβούλοντο.

❊

II. Sex. Cæsar agit cum Achæis.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Σέξτον, προάγοντες ἐκ τῆς Ῥώμης εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἀπήντησαν τοῖς περὶ τὸν
2 Θεαρίδαν· οἳ ἦσαν πρεσβευταὶ πεμφθέντες ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν, παραστησόμενοι καὶ διδάξοντες τὴν σύγκλητον ὑπὲρ τῶν εἰς τοὺς περὶ τὸν Αὐρήλιον γενομέ-
3 νων ἀσελγημάτων. Οἷς καὶ συμμίξαντες οἱ προειρημένοι, παρεκάλεσαν αὐτοὺς ἀνακάμπτειν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, ὅτι περὶ πάντων τούτων ἔχουσιν ἐντολὰς
4 αὐτοὶ διαλέγεσθαι τοῖς Ἀχαιοῖς. Παραγενομένων δὲ τῶν

II. 2. ἀσελγημάτων correxit *Vrs.* ἀλγημάτων ms.

manis; quod Carthaginiensi bello finis nondum esset impositus. Sed aliter omnino res habuit. Nam quia *Achæorum* gentem dudum in amicitiam suam receperant, plusque in ea fidei esse credebant, quam in ullo alio Græciæ populo; terrere quidem eos decreverant, quod spiritus supra quam par esset attollerent; bellum vero suscipere, aut omnino amicitiam cum illis prorsus rumpere nullo modo volebant.

❊

(*Legatio CXLIV.*)

2. *Sextus Cæsar*, Roma in Peloponnesum tendens, in Thearidam ceterosque legatos incidit, quos Achæi miserant, ut de Aurelio, qui in legatione sua fuerat fœdo facinore violatus, rationem senatui redderent, & rei veritatem ipsum docerent. Cum his locutus *Sextus*, auctor suasorque iis extitit, in Achaiam revertendi: sibi enim esse datum negotium, ut de his omnibus cum Achæis ageret. Qui postquam

Ol. 158. 1. Sex. Cæſar agit cum Achæis.

τῶν περὶ τὸν Σέξτον εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ δια-
λεγομένων τοῖς Ἀχαιοῖς ἐν τῇ τῶν Αἰγιέων πόλει,
καὶ προφερομένων πολλοὺς καὶ φιλανθρώπους λό-
γους· καὶ τὸ περὶ τοὺς πρεσβευτὰς ἔγκλημα παρα- 5
πεμπόντων, καὶ σχεδὸν οὐδὲ προσδεομένων δικαιολο-
γίας, ἀλλὰ βέλτιον ἐκδεχομένων τὸ γεγονὸς αὐτῶν
τῶν Ἀχαιῶν, καθόλου δὲ παρακαλούντων μὴ πορρω-
τέρω προβῆναι τῆς ἁμαρτίας, μήτε τῆς εἰς αὐτοὺς,
μήτε τῆς εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους· τὸ μὲν σωφρονοῦν 6
μέρος ἀσμένως ἀπεδέχετο τὰ λεγόμενα, καὶ λίαν
ἐνετρέπετο, συνειδὸς αὐτῷ τὰ πεπραγμένα, καὶ πρὸ
ὀφθαλμῶν λαμβάνον τὰ συμβαίνοντα τοῖς πρὸς
Ῥωμαίους ἀντιταττομένοις. τὸ δὲ πλῆθος τῶν ἀν- 7
θρώπων ἀντιλέγειν μὲν οὐδὲν εἶχε τοῖς ὑπὸ τῶν περὶ
τὸν Σέξτον λεγομένοις δικαίοις, ἀλλ' ἦγε τὴν ἡσυ-
χίαν, ἔμενε δὲ νοσοῦν καὶ διεφθαρμένον. Οἱ δὲ περὶ 8
τὸν Δίαιον καὶ Κριτόλαον, καὶ πάντες οἱ μετέχοντες
αὐτοῖς

Diæus & Critolaus, peſtes gentis.

poſtquam in Peloponneſum venit, cum Achæis in *Aegienſium* urbe colloquium habuit. Et quum eſſet ejus oratio prolixa humanitate temperata, nullamque de ſcelere in legatos admiſſo faceret mentionem, ut ne excuſatione quidem ulla propemodum opus eſſe videretur, ſed clementius, quam ipſi Achæi, illud factum interpretaretur; hortaretur denique eos, ut *neque Romanos neque Lacedæmonios injuriis laceſſere amplius vellent;* ſaniori quidem Achæorum parti gratiſſimi erant hujusmodi ſermones: terrebat enim optimum quemque admiſſi facinoris conſcientia, jamque ob oculos illis erant omnia mala, quæ populi Romani hoſtibus evenire ſolent. At vulgus hominum, etſi quid opponeret juſtiſſimæ *Sexti* orationi habebat nihil, ac propterea ſilebat, nihilominus tamen ægram mentem & corruptam ſervabat. At *Diæus*, & *Critolaus*, & quicumque alii ejusdem

αὐτοῖς τῆς αὐτῆς γνώμης· οὗτοι δὲ ἦσαν, ὥσπερ ἐπί- A.V.607.
τηδες, ἐξ ἑκάστης πόλεως κατ᾽ ἐκλογὴν οἱ χείριστοι,
9 καὶ τοῖς θεοῖς ἐχθροὶ, καὶ λοιμῶν αἴτιοι· * * τὸ δὲ
ἔθνος, καθάπερ ἐν παροιμίᾳ ἐστὶν, οὐ μόνον τὰ δι-
δόμενα τῇ δεξιᾷ παρὰ Ῥωμαίων ἐδέχοντο τῇ λαιᾷ
χειρί· καθόλου δὲ καὶ συλλήβδην παρέπαιον τοῖς λο-
10 γισμοῖς. ὑπέλαβον γὰρ, τοὺς Ῥωμαίους, διά τε τὰς
ἐν τῇ Λιβύῃ καὶ τὰς κατὰ τὴν Ἰβηρίαν πράξεις,
δεδιότας τὸν ἀπὸ τῶν Ἀχαιῶν πόλεμον, πᾶν ὑπο-
11 μένειν, καὶ πᾶσαν προΐεσθαι φωνήν. Διὸ νομίσαντες Achæorum responsum.
ἴδιον τὸ παρὸν, ἀπεκρίθησαν φιλανθρώπως τοῖς
πρεσβευταῖς, τοὺς μὲν περὶ τὸν Θεαρίδαν ὅμως
ἀποστέλλειν εἰς τὴν σύγκλητον· αὐτοὶ δὲ παρακο-
λουθήσαντες εἰς τὴν Τεγέαν, καὶ κοινολογηθέντες
τοῖς Λακεδαιμονίοις, * ἵνα γένηταί τις ὡμολογημένη
λύσις

9. τὸ δὲ ἔθνος. *Suspicatus sum* λοιμῶν αἴτιοι τῷ ἔθνει. *Sic nulla fuerit lacuna.* Ibid. ἐν παροιμίᾳ ἐστὶν *ex conject. scripsi: sed verba* οὐ μόνον *malim ante ista reposita. In msto erat* ἐν παροιμίᾳ ἔφη. *Unde Reiskius* ἐφυμνοῦμεν *suspicatus est legend. pro* ἔφη οὐ μόνον. *Vulgo ex Ursini ingenio editur* ἡ παροιμία ἔφη. Ibid. λαιᾷ *correxit Ursinus.* μιᾷ *erat in cod.* 11. ἀποστέλλειν. ἀποστελεῖν *maluit Reisk.* Ibid. Lacunæ signum, *quod vulgo in fine post* τοῦ πολέμου *ponebatur, ante* ἵνα γένηται *reposui. Supplere Reiskius*

ejusdem cum istis consilii participes erant; qui ex omnibus civitatibus quasi de industria delecti fuerant, pessimus quisque, & diis exosus, pestes suæ gentis: hi igitur non solum, *quæ dextra dabantur a Romanis*, ut est in proverbio, *læva accipiebant manu;* sed plane, ut verbo expediam, delirabant. Existimabant enim universi, Romanos propter bella, quæ in Africa atque Hispania gerebant, metu Achæorum, ne & hi arma in ipsos sumerent, quidvis pati & quidvis dicere paratos esse. Idcirco suum hoc tempus esse rati, legatis quidem benigne respondent: *velle se nihilominus Thearidam legatum Romam ad senatum mittere; ipsi interim Tegeam irent, & cum Lacedæmoniis agerent, ut de consensu omnium*

Ol. 158. 1. λύσις τοῦ πολέμου. Ταῦτα δ' ἀποκριθέντες, ἐν 12
τοῖς ἑξῆς ἦγον ἐπὶ τὴν πάλαι προκειμένην αὐτοῖς
ἄγνοιαν τὸ ταλαίπωρον ἔθνος. καὶ τοῦτ' εἰκότως 13
συνέβαινε γίγνεσθαι, δι' ἀπειρίαν καὶ κακίαν τῶν
κρατούντων.

III. Tegeam pergit Sextus.

Τὸ δὲ τέλος τῆς ἀπωλείας ἠνύσθη τοιῷδέ τινι
τρόπῳ. Παραγενομένων γὰρ εἰς τὴν Τεγέαν τῶν 2
περὶ τὸν Σέξτον, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπισπα-
σαμένων χάριν τοῦ σύμφωνον αὐτοῖς γενέσθαι πρὸς
τοὺς Ἀχαιοὺς τήν τε περὶ τῶν προγεγονότων ἐγκλη-
μάτων δικαιοδοσίαν, καὶ τὴν κατὰ τὸν πόλεμον ἐπο-
χὴν, ἕως ἂν πέμψωσι Ῥωμαῖοι τοὺς περὶ τῶν ὅλων

Critolaus decipit Sextum.

ἐπισκεψομένους· συνεδρεύσαντες οἱ περὶ τὸν Κριτό- 3
λαον ἔκριναν, πλείστους μὲν ἄλλους διακλῖναι τὴν
ἀπάντησιν, τὸν δὲ Κριτόλαον προάγειν εἰς τὴν Τε-
γέαν. Ὁ μὲν οὖν προειρημένος, ἤδη σχεδὸν ἀπηλπι- 4
κότων

Reiskius jussit ἐπιμεληθήσεσθαι *aut aliquid simile. Nec sic tamen satis sana oratio.* Ibid. *Vulgo* λύσις περὶ τοῦ πολέμου. *Delevi præposit. monente eodem Reiskio.*

III. 3. πλείστους μὲν. *Vtique* τοὺς μὲν ἄλλους *malim.* 4. Ὁ δ' προειρημένος *correxit Vrs.* οἱ δ' προειρημένοι *erat in cod.*

omnium finis aliquis huic bello imponatur. Hoc dato responso, miseram gentem in societatem destinatæ pridem malitiæ suæ deinceps trahunt. Neque hoc sane mirum, quum & rerum omnium rudes & pravi homines essent, qui ad gubernacula publicæ rei tunc sedebant.

3. Vltima vero pernicies hoc modo est consummata. Quum Tegeam profectus esset *Sextus*, & Lacedæmonios eo acciviffet, ut communi consensu statuerent cum de satisfactione pro acceptis injuriis, tum de cessatione belli, donec mitterentur a Romanis, qui de summa rerum statuerent; interim consultans *Critolaus* cum suis, faciendum decrevit, ut ceteri quidem ad indictum cœtum non venirent, sed solus *Critolaus* Tegeam se conferret. Eo igitur ille, postquam *Sextus* omnem prope jam spem ejus adventus

5 κότων τῶν περὶ τὸν Σέξτον, ἦλθε. Γενομένης δὲ A.V. 607. Critolaus decipit Sextum.
συγκαταστάσεως πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, εἰς
οὐδὲν συγκατέβαινεν, φήσας, οὐκ ἔχειν ἐξουσίαν οὐ-
δὲν οἰκονομεῖν ἄνευ τῆς τῶν πολλῶν γνώμης· ἐπανοί-
σειν δὲ τοῖς Ἀχαιοῖς εἰς τὴν ἑξῆς, ἔφη, σύνοδον,
6 ἥτις ἔμελλε γενέσθαι μετὰ μῆνας ἕξ. Διὸ σαφῶς
ἐπιγνόντες οἱ περὶ τὸν Σέξτον ἐθελοκακοῦντα τὸν
Κριτόλαον, καὶ δυσχεραίνοντες ἐπὶ τοῖς ἀπαντωμέ-
νοις, τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους ἀπέλυσαν εἰς τὴν οἰ-
κείαν· αὐτοὶ δ' ἐπανῆγον εἰς τὴν Ἰταλίαν, κατεγνω-
7 κότες ἄγνοιαν καὶ μανίαν τοῦ Κριτολάου. Ὁ δὲ Ad odium Roman. concitat Achæos.
Κριτόλαος, χωρισθέντων τούτων, ἐπιπορευόμενος
κατὰ τὸν χειμῶνα τὰς πόλεις, ἐκκλησίας συνῆγε,
προφάσει μὲν χρώμενος, ὅτι βούλεται τὰ ῥηθέντα
πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ πρὸς τοὺς ἐν τῇ Τε-
8 γέᾳ διασαφεῖν αὐτοῖς· τῇ δ' ἀληθείᾳ, κατηγορίαν
ποιούμενος Ῥωμαίων, καὶ πᾶν τὸ λεγόμενον ὑπ'
ἐκεί-

5. ἥτις ἔμελλε γενέσθαι idem correxit *Vrs.* cum in cod. esset σύνοδον αὐτῇ γενέσθαι. 7. Verba καὶ πρὸς post Λακεδαιμονίους deleta *voluit Reisk.*

tus amiserat, pervenit. Vbi vero cœptum est de controversiis disputari cum Lacedæmoniis; nihil remittens *Critolaus*, dixit, *absque populi consensu de nulla re statuere se posse; ceterum omnia se ad Achæos proximo conventu*, (is post sex menses erat celebrandus,) *relaturum.* Igitur *Sextus*, satis intelligens, Critolaum data potestate de industria uti nolle, iniquo animo quod acciderat ferens, Lacedæmoniis domum suam dimissis, in Italiam est reversus, hoc de Critolao judicium referens, & pravi ingenii hominem esse, & plane furiosum. *Critolaus* autem, post hujus discessum, civitates omnes per hiemem circumiens, populum ubique in concionem vocare; in speciem quidem, ut quæ acta cum Lacedæmoniis essent, & cum iis qui Tegeam convenerant, exponeret; re autem vera, ut Romanos accusaret, omnia illo-

Ol. 158. 1. ἐκείνων ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐκδεχόμενος. Ἐξ ὧν δυσμέ- 9
νειαν καὶ μῖσος ἐνειργάζετο τοῖς ὄχλοις. Ἅμα δὲ 10
τούτοις παρήγγειλε τοῖς ἄρχουσι, μὴ πράττειν τοὺς
ὀφειλέτας, μηδὲ παραδέχεσθαι τοὺς ἀπαγομένους
εἰς φυλακὴν πρὸς τὰ χρέα, καὶ τοὺς ἐράνους ἐπι-
μόνους ποιεῖν, ἕως ἂν λάβῃ τὰ τοῦ πολέμου κρίσιν.
Λοιπὸν ἐκ τῆς τοιαύτης δημαγωγίας πᾶν τὸ λεγό- 11
μενον ὑπ' αὐτοῦ πιστὸν ἐγίγνετο, καὶ πρὸς πᾶν τὸ
παραγγελλόμενον ἕτοιμον ἦν τὸ πλῆθος, περὶ μὲν
οὖν τοῦ μέλλοντος ἀδυνατοῦν προνοεῖσθαι, τῇ δὲ παρ'
αὐτὰ χάριτι καὶ ῥᾳστώνῃ δελεαζόμενον.

IV. Q. Cæcilius, præses Maced. legatos mittit ad Achæos.

IV. Ὁ δὲ Κόϊντος ὁ Καικίλιος, ἐν τῇ Μακεδονίᾳ τά-
δε πυνθανόμενος, καὶ τὴν ἐν Πελοποννήσῳ γενομένην
ἀκρισίαν καὶ ταραχὴν, ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς, Γναῖον
Παπείριον, καὶ τὸν νεώτερον * *, σὺν δὲ τούτοις Αὖ-
λον Γαβίνιον, καὶ Γάϊον Φάννιον· οἳ καὶ, συνηγμέ- 2
νων

11. περὶ μὲν οὖν. *Delere* οὖν *jussit Reisk.* Ibid, παρ' αὐτὰ *correxi, monente eodem Reisk. Vulgo* παρ' αὐτοῦ.

IV. 1. *Post* νεώτερον hiatum *indicare malui, quam corruptum nomen* ἀλίωνα μαῖνον *exhibere, quod erat in cod. Vrsini; quod temere Vrsinus in* Σκηπίωνα Ἀφρικανὸν *mutavit. Acutius Freinshemius* Αἴλιον Λαμίαν, Aelium Lamiam, *suspicatus est.*

illorum dicta in deterius interpretans. Qua ratione efficiebat, ut vulgi turba ubique inimicitias atque odium ingens Romani nominis conciperet. Simul cum magistratibus egit, ut exigendi nomina jus ne esset creditoribus, neve ducentem sequi æris alieni gratia necesse esset, ad belli finem usque debitorum solutione dilata. His igitur artibus delinita plebes, quidquid ille diceret, pro certo habere, quidquid imperaret, velle exsequi. Quippe multitudo, futuri improvida, præsenti beneficio & levamento inescabatur.

4. Tum vero *Q. Cæcilius*, Macedoniæ præses, cognito, quam pravis consiliis, quamque perturbate res in Peloponneso administrarentur, *Cn. Papirium* & juniorem * legatos misit, & una cum his *Aulum Gabinium* & *C. Fannium.*

νων τῶν Ἀχαιῶν εἰς Κόρινθον, κατὰ τύχην ἐλθόν- A.V.607.
τες εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν, καὶ παραχθέντες εἰς τὰ
πλήθη, διετίθεντο πολλοὺς οὗτοι καὶ φιλανθρώπους
λόγους, παραπλησίους τοῖς τῶν περὶ τὸν Σέξτον·
3 πᾶσαν ἐνδεικνύμενοι φιλοτιμίαν, χάριν τοῦ μὴ πα-
ραβῆναι τοὺς Ἀχαιοὺς εἰς ὁλοσχερεστέραν ἀπέ-
χθειαν πρὸς Ῥωμαίους, μήτε διὰ τῆς πρὸς Λακε-
δαιμονίους προφάσεως, μήτε διὰ τῆς πρὸς αὐτοὺς
4 ἐκείνους ἀλλοτριότητος. Ὧν οἱ μὲν πολλοὶ διακούον-
τες, οὐδαμῶς ἀνείχοντο· χλευάζοντες δὲ τοὺς πρέσ-
5 βεις μετὰ θορύβου καὶ κραυγῆς ἐξέβαλλον. καὶ γὰρ
συνηθροίσθη πλῆθος ἐργαστηριακῶν καὶ βαναύσων
ἀνθρώπων, ὅσον οὐδέποτε· [καὶ] πᾶσαι μὲν ἐκόρυ-
ζον αἱ πόλεις, πανδημεὶ δὲ καὶ μάλιστά πως ἡ τῶν
6 Κορινθίων. Ὀλίγοις δέ τισι καὶ λίαν ἤρεσκε τὰ λε-
γόμενα

Legati Rom. ejiciuntur concione.

5. ἐργαστηριακῶν. *Forsan* ἐργαστικῶν. Ibid. καὶ *ante* πᾶσαι *ex conject. inserui, monente etiam Reiskio.* Ibid. ἐκόρυζον. ἐκορύζων *voluit Reisk.*

nium. Hi, quum Achæorum concilium Corinthi celebraretur, forte ipsi eodem tempore illuc adveniunt, productique ad populum singulari humanitate conditos sermones habent, iis plane geminos, quibus ante Sextus fuerat usus; summo studio impedire contendentes, ne Achæi, vel propter discordias, quæ illis erant cum Lacedæmoniis, vel propter alienatam mentem ab ipsius populi Romani amicitia, odium illius penitus susciperent. Hæc quum audiret multitudo, non se continuit; sed legatos subsannans, cum tumultu ac clamore concione ejecit. Tanta enim hominum, in officinis degere adsuetorum, & sordidas artes exercentium, turba convenerat, quanta vix temere alias: & quum omnes tunc civitates stultitia, quasi populari quodam morbo, tenerentur; Corinthiorum tamen præ ceteris publica exstitit amentia insignita. Pauci quidam fuere, quibus legatorum

Ol.158.1. Critolaus insolens in Romanos,

γόμενα διὰ τῶν πρεσβευτῶν. Ὁ δὲ Κριτόλαος, 7 ὥσπερ κατ᾽ εὐχὴν ὑποθέσεως ἐπειλημμένος, καὶ θεάτρου συνενθουσιῶντος καὶ παρεστηκότος ταῖς διανοίαις, κατανίστατο μὲν τῶν ἀρχόντων, διέσυρε δὲ τοὺς ἀντιπολιτευομένους, ἐνεπαῤῥησιάζετο δὲ τοῖς τῶν Ῥωμαίων πρεσβευταῖς· φάσκων, βούλεσθαι μὲν 8 Ῥωμαίους φίλους ὑπάρχειν, δεσπότας δ᾽ οὐκ ἂν εὐ-

Achæos ad bellum concitat.

δοκῆσαι κτησάμενος. Καθόλου δὲ *παρῄνει, λέγων, 9 ὡς, ἐὰν μὲν ἄνδρες ὦσιν, οὐκ ἀπορήσουσι συμμάχων· ἐὰν δ᾽ ἀνδρόγυνοι, κυρίων. καὶ πολλὰ δή τινα πρὸς 10 ταύτην τὴν ὑπόθεσιν ἐμπορεύων καὶ μεθοδευόμενος, ἐκίνει καὶ παρώξυνε τοὺς ὄχλους. Ἐποίει δ᾽ ἐμφά- 11 σεις καὶ περὶ τοῦ μὴ τυχόντως χρῆσθαι ταῖς ἐπιβολαῖς· ἀλλὰ καὶ τῶν βασιλέων τινὰς, καὶ τῶν πολιτευμάτων ἔνια κοινωνεῖν αὐτῷ τῆς προθέσεως.

Τῶν

8. Ῥωμαίους φίλους. *Ῥωμαίων erat in Vrsini cod. Hinc* Ῥωμαίων φίλος *voluerat Reisk.* 9. παρῄνει. *Forsan excidit* πρὸς τὸν πόλεμον. παρῴνει *suspicatus est Reisk.* 10. *Pro* ἐμπορεύων, *idem conjecerat* ἐμπειρεύων. 11. τῶν πολιτευμάτων *ex Vrsini ingenio est profectum. In cod. erat* τῶν πολιτευομένων, *quod teneri fortasse debuit,* ἐνίους *scribendo pro* ἔνια.

gatorum oratio adprime placebat. At *Critolaus*, exoptatam occasionem nactus, & concionem etiam pariter secum furentem & alienatam mente, adversus magistratus cœpit insurgere, calumniari quicumque a se in republica dissentirent, licenterque insultare Romanorum legatis, dicens, *socios quidem habere se velle Romanos; dominos non passurum.* Hortari denique Achæos ac dicere, si viri essent, socios non defuturos; sin autem semiviri, dominos. Multa item alia in eam sententiam mendacium mercatorum ad instar jactans, & ad fallendum comminiscens, hominum fæcem commovebat atque concitabat. Quin etiam ex dictis factisque suis intelligi volebat, non temere hæc se moliri; verum & regum nonnullos, & quasdam etiam respublicas conspirare secum in eodem proposito.

5. Quum

A.V. 607.
V.
Critolaus Achæos concitat adv. Romanos.

Τῶν δὲ τῆς γερουσίας βουλομένων ἐπιλαμβάνε-
σθαι καὶ κωλύειν αὐτὸν τῶν τοιούτων λόγων· περι-
σπασάμενος τοὺς στρατιώτας, κατανίστατο, κε-
λεύων προσελθεῖν, ἐγγίσαι, τολμῆσαί τινα μόνον
2 ἅψασθαι τῆς χλαμύδος. Καθόλου δ', ἔφη, πολὺν
ἤδη χρόνον παρακατεσχηκὼς αὑτὸν, οὐκ ἔτι δύνα-
3 σθαι καρτερεῖν, ἀλλ' ἐρεῖν τὸ φαινόμενον. δεῖν γὰρ
οὐ Λακεδαιμονίους, οὐδὲ Ῥωμαίους ἀγωνιᾶν οὕτως,
ὡς τοὺς ἐξ αὐτῶν συνεργοῦντας τοῖς ἐχθροῖς· εἶναι
γάρ τινας, τοὺς πλεῖον Ῥωμαίοις εὐνοοῦντας καὶ
4 Λακεδαιμονίοις, ἢ τοῖς σφετέροις πράγμασι. Καὶ
τούτων πίστιν ἔφερεν. Ἔφη γὰρ, Εὐαγόραν τὸν
Αἰγιέα, καὶ τὸν Τριτταιέα Στρατήγιον, πάντα τὰ
λεγόμενα δι' ἀποῤῥήτων ἐν ταῖς συναρχίαις διασα-
5 φεῖν τοῖς περὶ τὸν Γναΐον. Τοῦ δὲ Στρατηγίου συμ-
μεμιχέναι μὲν τοῖς ἀνθρώποις ὁμολογοῦντος, καὶ

V. 3. *τοῖς ἐχθροῖς ex ora cod. in contextum recepit Urſ. quum ibi eſſet τοῖς αὐτοῖς. αὐτοῖς absque artic. maluerat Reisk.* 4 & 5. *Pro Στρατήγιον & Στρατηγίου videtur utique Στράτιον & Στρατίου legendum.*

5. Quum vero reprehendere ipſum ſenatus vellet, &, ne ejusmodi ſermones haberet, impedire; ſecedere juſſis militibus qui ipſum ſtipabant, contra ſurrexit, jubens *accedere quemquam & adpropinquare ſibi, audereque vel chlamydem ſuam adtingere.* Poſtremo dixit, *quum perdiu ſe continuiſſet ægre, temperare jam ſibi amplius non poſſe, quo minus animi ſui ſententiam aperiret. Scilicet, debere Achæos non tam ab Lacedæmoniis aut Romanis timere, quam civibus ſuo ex numero, qui cum hoſtibus facerent: eſſe enim nonnullos, qui Romanis & Lacedæmoniis magis, quam ſuæ reipublicæ, faveant.* Cujus accuſationis ut fidem faceret, adjecit, *Evagoram Aegienſem & Strategium* [ſive *Stratium*] *Trittæenſem omnia, quæ arcano dicerentur in conventibus magiſtratuum, Cnæo (Papirio) ſolere renunciare.* Strategio vero, *locutum quidem ſe cum Romanis,* fatente,

Ol.158.1. Critolaus Achæos concitat adv. Romanos.

μετὰ ταῦτα συμμίξειν φάσκοντος, φίλοις οὖσι καὶ
συμμάχοις, ἀνηγγελκέναι δὲ ὁρκιζόμενος μηδὲν τῶν
ἐν ταῖς συναρχίαις εἰρημένων· ὀλίγοι μέν τινες ἐπί-
στευον, οἱ δὲ πλείους προσεδέχοντο τὰς διαβολάς.
Ὁ δὲ Κριτόλαος παροξύνας τοὺς ὄχλους, διὰ τῆς 6
τούτων κατηγορίας ἔπεισε τοὺς Ἀχαιοὺς, πάλιν
ψηφίσασθαι, λόγῳ μὲν, τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους
πόλεμον, ἔργῳ δὲ τὸν πρὸς Ῥωμαίους· καὶ προσε- 7
μέτρησεν ἕτερον ψήφισμα παράνομον, ὥστε κυρίους
εἶναι τοὺς ἀνθρώπους, οὓς ἂν ἐπὶ στρατηγίᾳ αἱρή-
σωνται· δι᾽ ἃ τρόπον τινὰ μοναρχικὴν ἀνέλαβεν
ἐξουσίαν. Οὗτος μὲν οὖν ταῦτα διοικησάμενος, ἐγί- 8
γνετο περὶ τὸ πραγματοκοπεῖν, καὶ Ῥωμαίοις ἐπι-
βάλλειν τὰς χεῖρας, οὐδενὶ λόγῳ τοῦτο πράττων,
ἀλλὰ πάντων ἀσεβεστάτοις καὶ παρανομωτάτοις
ἐπι-

7. *κυρίους. πάντων κυρίους ſuſpicatus eſt Reisk.* Ibid. *ἐπὶ στρατηγίᾳ ex ejusdem viri conject. ſcripſi. Vulgo ἐπὶ στρατοπεδείᾳ, quod ita interpretatus eſt Caſaub.* ut quæcumque aliquis loca expeditione iſta *(at id eſſet στρατείᾳ)* cepiſſet, eorum dominus eſſet.

te, *& poſthac etiam locuturum* confirmante, *utpote qui amici ac ſocii gentis Achæorum eſſent, ſed renunciaſſe illis nihil eorum, quæ in conventibus magiſtratuum eſſent dicta, ut qui ſilentium juraſſet;* pauci fuere, qui fidem illius verbis haberent; plures pronis auribus calumnias admiſerunt. *Critolaus* vero, criminatione iſtorum concitata multitudine, perſuaſit Achæis, ut denuo *bellum* decernerent, verbis quidem *adverſum Lacedæmonios*, revera *adverſus Romanos.* Ac præterea iniquum alterum decretum expreſſit, ut ſummam (illius belli adminiſtrandi) poteſtatem haberent illi viri, quos prætores elegiſſent. Hoc ille pacto effecit, ut ſolus in Achæorum gente monarchicam, prope dixerim, potentiam obtineret. Atque his ita præſtructis, ſedulo id cœpit agere, ut res novas moliretur, & Romanos adgrederetur; ſine cauſſa ille quidem; ſed potius rem auſus

9 ἐπιβαλόμενος. Τῶν δὲ πρέσβεων ὁ μὲν Γναῖος ἐς Ἀθήνας ἀπῆρεν, κἀκεῖθεν εἰς Λακεδαίμονα, προσεδρεύσων τοῖς καιροῖς, ὁ δ' Αὖλος εἰς Ναύπακτον, οἱ δὲ δύο μέχρι τῆς τοῦ Καικιλίου παρουσίας ἔμειναν ἐν ταῖς Ἀθήναις. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἐν τούτοις ἦν.

A.V. 607. Critolaus Achæos concitat adv. Romanos.

9. Αὖλος *rursus Reiskii debeo ingenio. Vulgo* ἄλλος. Αἴλιος *suspicatus erat Freinshem.*

ſus maxime impiam atque injuſtiſſimam. E legatis *Cnæus* Athenas eſt profectus, inde Spartam, temporum occaſiones eo loci præſtolaturus: *Aulus* Naupactum abiit; reliqui duo, ad Cæcilii adventum usque, Athenis ſubſtiterunt. Ea tum *in* PELOPONNESO rerum facies erat.

ΤΗΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ ΕΝΝΑΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

Ex historia EXCIDII CARTHAGINIS.

Ol. 158 1. A.V. 607. 1. Asdrubal, dux Pœnorum.

Ἀσδρούβας, ὁ στρατηγὸς Καρχηδονίων, κενόδοξος ἦν καὶ ἀλαζὼν, καὶ πολὺ κεχωρισμένος τῆς πραγματικῆς καὶ στρατηγικῆς δυνάμεως. Πολλὰ δ' εἰσὶ σημεῖα τῆς ἀκρισίας αὐτοῦ. Πρῶτον 2 μὲν γὰρ παρῆν ἐν πανοπλίᾳ, ἡνίκα Γολοσσῇ συνεγίγνετο, τῷ τῶν Νομάδων βασιλεῖ, πορφυρίδα θαλαττίαν ἐπιπεπορπημένος, μετὰ μαχαιροφόρων δέκα. Ἔπειτα προβὰς ἀπὸ τῶν δέκα ὅσον εἴκοσι πόδας 3 ἀπέ-

Gulussa, rex Numidarum.

Cap. I. 1. ὁ Καρχηδ. στρατ. *est apud Suid.* 2. Γολοσσῇ. *Apud Suidam scribitur* Γολόσσῃ, Γολόσσης &c.

LIBRI TRICESIMI NONI HISTORIARVM POLYBII

RELIQVIAE.

Excerptum Valesianum.

1. Asdrubal, dux *Carthaginiensium, ingenio* erat *vano & jactabundo*, & in rebus gerendis ab imperatoria virtute longe aberat. Vanitatis autem illius multa sunt documenta. Primum enim, colloquium habiturus cum *Gulussa, Numidarum* rege, lorica & reliquis tectus armis accessit, chlamydem ex purpura marina gestans, fibula adstrictam, decemque stipatus satellitibus. Deinde a satellitio progressus viginti fere pedum spatio, vallo

ἀπέστη, καὶ προβεβλημένος τάφρον καὶ χάρακα, A.V.607.
κατένευε τῷ βασιλεῖ προϊέναι πρὸς αὐτὸν, καθῆ-
4κον γίγνεσθαι τοὐναντίον. Οὐ μὴν, ἀλλ' ὁ Γολοσσῆς,
ἀφελῶς ἔχων Νομαδικῷ τινι τρόπῳ, μόνος προσήει
πρὸς αὐτόν· καὶ προσεγγίσας ἤρετο, τίνα φοβούμε-
5νος τὴν πανοπλίαν ἔχων ἧκε. Τοῦ δ' εἰπόντος, ὅτι Asdrubalis colloquium cum Guluſſa.
Ῥωμαίους· οὐκ ἂν ἄρ', ἔφησεν ὁ Γολοσσῆς, ἔδωκας
σαυτὸν εἰς τὴν πόλιν, μηδεμίαν ἔχων ἀνάγκην.
6Πλὴν τί βούλει καὶ τί παρακαλεῖς; φησίν. Ὁ δ'
Ἀσδρούβας, ἐγὼ, φησὶ, πρεσβευτήν σε παρακαλῶ
γενέσθαι πρὸς τὸν στρατηγὸν, καὶ πᾶν ἀναδέχεσθαι,
διότι ποιήσομεν τὸ προσταττόμενον· μόνον ἀπόσχε-
7σθε τῆς ταλαιπώρου πόλεως ταύτης. Καὶ ὁ Γολοσ-
σῆς, παιδικὴν δοκεῖς μοι, φησὶν, ἀξίωσιν ἀξιοῦν, ὦ
8βέλτιστε. ὑπὲρ ὧν γὰρ ἐξ ἀκεραίου πρεσβευόμενοι,
ἔτι καθημένων ἐν Ἰτύκῃ Ῥωμαίων, οὐκ ἐδύνασθε πεί-

 θειν,

3. προϊέναι. *προσιέναι Suidas.* 5. *βούλει correxi. Vulgo βούλῃ.* 6. *Forſan καὶ ἀναδέχεσθαι, διότι πᾶν ποιήσομεν.* Ibid. *ἀπόσχεσθε ex mſto revocavi. Vulgo ἀποσχέσθαι ex Valeſii conject.*

vallo ac foſſa munitus, regi per nutum ſignificavit, ut ad ſe accederet; quum utique contrarium fieri debuiſſet. Sed *Guluſſa*, ut erat ſimplici ingenio, more gentis Numidarum, ſolus ad eum acceſſit. Cumque adpropinquaſſet, interrogavit, *cujusnam metu thorace omnibusque armis contectus veniſſet.* Ille cum *Romanos metuere ſe* dixiſſet: *recte vero*, inquit Guluſſa; *ni enim ita eſſet, numquam te in urbem incluſiſſes, nulla præſertim neceſſitate impulſus. Sed agedum, quid eſt quod poſtulas? Ego vero*, ait Hasdrubal, *a te peto, ut apud imperatorem Romanum legationem obire velis, ac ſpondere, nos imperata cuncta eſſe facturos: modo ab hac miſera civitate abſtinete!* At Guluſſa, *Puerile*, inquit, *videtur eſſe, quod flagitas, vir bone. Quæ enim rebus adhuc integris, legatione miſſa, ſedentibus etiam tum Vticæ Romanis, impetrare non potuiſtis, qua nunc ratione*

Ol. 158. 1. Asdrubalis colloquium cum Gulussa.

θειν, τίνι λόγῳ νῦν ἀξιοῖς ταῦτά σοι συγχωρεῖσθαι, περιτετειχισμένος καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ σχεδὸν ἅπαξ ἀπεγνωκὼς τὰς τῆς σωτη-
ρίας ἐλπίδας. Ὁ δ' Ἀσδρούβας, ἀγνοεῖν αὐτὸν, 9
ἔφη. καὶ γὰρ ἐπὶ τοῖς ἔξωθεν συμμάχοις ἀκμὴν καλὰς ἐλπίδας ἔχειν· (οὐ γάρ που τὰ περὶ τοὺς Μαυρουσίους ἠκηκόει, καὶ τὰ περὶ τῶν ὑπαίθρων δυνάμεων·) καὶ οὐκ ἀπελπίζειν τὰ κατ' αὐτούς· μάλιστα δὲ πεποιθέναι τῇ τῶν θεῶν συμμαχίᾳ καὶ
ταῖς ἐν ἐκείνοις ἐλπίσιν. Οὐ γὰρ περιόψεσθαι σφᾶς 10
προφανῶς παρασπονδουμένους, ἀλλὰ πολλὰς δώσειν
ἀφορμὰς πρὸς σωτηρίαν. Διὸ παρακαλεῖν ἠξίου 11
τὸν στρατηγὸν, καὶ τῶν θεῶν ἕνεκεν καὶ τῆς τύχης, φείσασθαι τῆς πόλεως· εἰδότα σαφῶς, διότι, μὴ δυνάμενοι τυχεῖν τούτου, κατασφαγήσονται πρότε-
ρον, ἢ παραχωρήσουσι ταύτης. Τότε μὲν οὖν ταῦτα 12
καὶ

8. ἅπαξ. *Forsan* ἁπάσας. 9. Μαυρουσίους *ex conject. scripsit Vales.* Μαύρους *erat in cod.* Ibid. *Vulgo* καὶ τὰ περὶ τῶν ὑπαίθρων δυνάμεων, ὅτι σώζονται, καὶ οὐκ ἀπελπ. *Priora verba cum praecedentibus parentheſi includenda putavi, & verba* ὅτι σώζονται *delevi, ut importune adſuta, niſi forte excidit* πειθάμενος ὅτι σώζ. *aut aliquid ſimile.*

tione adductus tibi concedi poſtulas, cum undique terra ac mari operibus circumdatus, nulla propemodum ſalutis reliqua ſpe, teneare? Hasdrubal vero, *falli eum*, reſpondit: *nam & foris ſociorum auxiliis plurimum ſe confidere*, (quippe nondum acceperat nuncium de Mauris, nec de copiis regioni præſidentibus:) *neque porro ſe ipſos de rebus ſuis deſperare; maxime vero in ope deorum immortalium ſpem repoſitam habere. Non enim neglecturos Deos injurias Pœnis illatas, ac fœderum violationem; ſed multas ad ſalutem opportunitates ſibi oblaturos.* Proinde rogabat, ut *imperatorem moneret, deorum ac fortunæ cauſſa civitati parcere ut vellet; & pro certo haberet, ni id impetrarint, prius omnes mactandos eſſe, quam deditionem facturos.* His tum ac ſimilibus
dictis

καὶ παραπλήσια διαλεχθέντες ἐχωρίσθησαν, ταξά- A.V.607.
μενοι μετὰ τρίτην ἡμέραν πάλιν συμπορεύεσθαι.

Τοῦ δὲ Γολοσσοῦ μεταδόντος τῷ στρατηγῷ περὶ II. Gulussa & Scipio.
τῶν εἰρημένων· γελάσας ὁ Πόπλιος, Ταῦτα μέλλων
ἀξιοῦν, ἔφη, τοιαύτην καὶ τηλικαύτην ἀσέβειαν εἰς
τοὺς αἰχμαλώτους ἡμῶν ἐνεδείξω, καὶ νῦν ἐπὶ τοῖς
θεοῖς τὰς ἐλπίδας ἔχεις, παραβεβηκὼς [τοὺς
2 θείους] καὶ τοὺς τῶν ἀνθρώπων νόμους. Τοῦ δὲ
βασιλέως βουλομένου τι προσυπομιμνήσκειν τὸν
Σκιπίωνα, καὶ μάλιστα, διότι δεῖ συντέλειαν ἐπιτί-
3 θεσθαι τοῖς πράγμασι· χωρὶς γὰρ τῶν ἀδήλων καὶ
τὴν κατάστασιν τῶν ὑπάτων ἤδη συνεγγίζειν, ἧς
δεῖν, ἔφη, στοχάζεσθαι, μὴ, τοῦ χειμῶνος προκα-
ταλαβόντος, ἐπελθὼν ἕτερος ἀκονιτὶ λάβῃ τὴν ἐπι-
4 γραφὴν τῶν ἐκείνου πόνων· καὶ δὴ τούτων λεγομέ- Scipionis mandata ad Asdrubalem.
νων, ἐπιστήσας ὁ στρατηγὸς ἐκέλευσεν ἀναγγέλλειν,
διότι δίδωσι τὴν ἀσφάλειαν αὐτῷ καὶ γυναικὶ, καὶ
τέκνοις,

II. 1. *ἐλπίδας ἔχεις correxit Valeſ. ἔχειν erat in cod.* Ibid. *Duo verba τοὺς θείους ex conject. adjecit idem Valeſ.* 2. *διότι δεῖ συντέλειαν ex conject. ſcripſi. Vulgo διότι συντελεῖ ἐπιτίθεσθαι.*

dictis e colloquio diſceſſerunt, conſtituto rurſus in perendinum diem congreſſu.

2. Vbi vero *Guluſſa* ſermones utrimque habitos imperatori renunciavit; ſubridens *Scipio*: *Hæccine*, inquit, *poſtulaturus, tali tantaque impietate in captivos es noſtros uſus, & nunc in deorum ope ſpem poſitam habes, quum divina & humana jura violaris?* Inde Rex Scipionem admonere cum inſtitiſſet, *utile eſſe ipſius rationibus, finem bello imponere; nam, præter incertos caſus martemque communem, comitia quoque conſularia proſpiciendum eſſe, ne; ſi interim præteriiſſet hiems, ſuperveniens deinde alius titulum ac lauream ipſius laborum ſine ſudore interciperet:* hæc cum animadverteret Scipio, Guluſſam id *Hasdrubali* renunciare juſſit, *ipſi, uxorique ac liberis, & propin-*

Ol.158.1. Scipionis mandata ad Asdrubalem.

τέκνοις, καὶ δέκα τῶν συγγενῶν φίλων οἰκίαις, σὺν
δὲ τούτοις δέκα τάλαντα λαβεῖν ἐκ τῶν ἰδίων ὑπαρ-
χόντων, καὶ τῶν οἰκετῶν ἐξ ἀνάγκης, οὓς ἂν αἱρῆ-
ται. Ταῦτα μὲν οὖν ὁ Γολοσσῆς ἔχων τὰ φιλάν- 5
θρωπα, συνῄει πρὸς τὸν Ἀσδρούβαν τῇ τρίτῃ τῶν
ἡμερῶν. Ὁ δὲ πάλιν ἐξεπορεύετο μετὰ μεγάλης 6
ἀξίας ἐν τῇ πορφυρίδι καὶ τῇ πανοπλίᾳ βάδην,
ὥστε τοὺς ἐν ταῖς τραγῳδίαις τυράννους πολύ τι
προσοφείλειν. Ἦν μὲν οὖν καὶ φύσει σάρκινος, τό- 7
τε δὲ καὶ κοιλίαν εἰλήφει, καὶ τῷ χρώματι παρὰ
φύσιν ἐπικεκαυμένος ἦν, ὥστε δοκεῖν ἐν πανηγύρει
που διαιτᾶσθαι παραπλησίως τοῖς σιτευτοῖς βουσὶν,
ἀλλὰ μὴ τηλικούτων καὶ τοιούτων κακῶν προστα-
τεῖν, ὧν οὐδ᾽ ἂν ἐφίκοιτο τῷ λόγῳ διεξιὼν οὐδείς.
Οὐ

4. *Pro* ἐξ ἀνάγκης *Valesius suspicatus est* ἐξ, servos sex, *deleto vocab.* ἀνάγκης. *Equidem suspicatus eram* ἐξενέγκαι *vel* ἐξενεγκεῖν. Ibid. αἱρῆται *correxi. Vulgo* αἱρεῖται. 7. καὶ κοιλίαν *cum Toupio scripsi.* κοιλίαν *ex Suida jam adsciverat Valesius, omissa partic.* καὶ καὶ λίαν *erat in cod. Peiresc. quod defendit Reiskius,* καὶ λίαν εἰλήφει (*scil.* τὴν σάρκα,) *vel* καὶ λίαν ἀνειλήφει. *Apud Suidam autem est:* ἦν μὲν οὖν καὶ φύσει σάρκινος, βαλὼν δὲ τὴν πανοπλίαν καὶ κοιλίαν εἰλήφει.

propinquorum amicorumque familiis decem, veniam ac securitatem Scipionem concedere: praeterea decem talenta ut ex bonis suis capiat, ac servos, quoscumque ex omni familia selegisset. His mandatis satis humanis *Gulussa* tertio die ad condictum cum *Hasdrubale* colloquium venit. At ille rursus paludamento purpureo armisque omnibus ornatus, cum magno adparatu lentoque gressu, processit; prorsus ut tyrannos, qui in tragoediis spectantur, longe ab ea pompa abesse diceres. Et erat ille quidem natura corpulentus, tunc vero majorem etiam in modum excreverat hominis obesitas, & colore praeter naturam erat adusto atque fusco, ut in mercatu alicubi degere videretur instar saginatorum boum, non civitatem regere tot ac tantis circumdatam calamitatibus, quantas nemo facile ne oratione quidem satis exprimere

8Οὐ μὴν, ἀλλ' ἐπεὶ συνῆλθε τῷ βασιλεῖ, καὶ διήκου- A.V. 607.
σε τῶν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ προτεινομένων, πολλά- Asdrubalis re-
κις τὸν μηρὸν πατάξας, τοὺς θεοὺς καὶ τὴν τύχην ſponſum.
ἐπικαλεσάμενος, οὐδέποτε ταύτην ἔσεσθαι τὴν ἡμέ-
ραν ἔφασκεν, ἐν ᾗ συμβήσεται τὸν ἥλιον Ἀσδρούβαν
βλέπειν ἅμα καὶ τὴν πατρίδα πυρπολουμένην·
9καλὸν γὰρ ἐντάφιον εἶναι τοῖς εὖ φρονοῦσι τὴν πα-
10τρίδα καὶ τὸ ταύτης πῦρ. Ὥσθ', ὅτε μὲν εἰς τὰς
ἀποφάσεις αὐτοῦ τις βλέψειε, θαυμάζειν τὸν ἄν-
δρα καὶ τὸ μεγαλόψυχον τῶν λόγων· ὅτε δ' εἰς τὸν
χειρισμὸν τῶν πραγμάτων, τὴν ἀγεννίαν καταπλήτ-
11τεσθαι καὶ τὴν ἀνανδρίαν· ὃς πρῶτον μὲν, τῶν ἄλλων
πολιτῶν διαφθειρομένων ὁλοσχερῶς ὑπὸ τοῦ λιμοῦ,
πότους αὐτὸς συνῆγε καὶ δευτέρας τραπέζας παρε-
τίθετο πολυτελεῖς, καὶ διὰ τῆς ἰδίας εὐεξίας παρε-
12δειγμάτιζε τὴν ἐκείνων ἀτυχίαν. Ἄπιστον μὲν γὰρ
ἦν τὸ τῶν ἀποθνησκόντων πλῆθος· ἄπιστον δὲ τὸ
τῶν

10. ὅτε μὲν adſcivi ex Suida: vulgo ὅταν μέν. Ibid. καταπλήττεσθαι. ἐκπλήττεσθαι Suid.

mere poſſit. Ceterum congreſſus cum *Guluſſa*, & auditis conditionibus, quæ ipſi ab imperatore Romano offerebantur; femur itentidem percutiens, deorumque ac fortunæ invocans fidem, *numquam eum diem adſore* dixit, *quo Hasdrubal ſolem ſimul adſpiciat & patriam igne vaſtatam: patriæ enim conflagrantis ruinam bene animatis viris pulcerrimum rogi ornamentum eſſe.* Ita quidem, ut, ſi quis dicta illius ſpectaverit, miraturus ſit hominem, orationisque pondus & gravitatem obſtupeſcet: ſin ejusdem in adminiſtrandis rebus intueatur rationem, miraturus ſit ignaviam hominis ac mollitiem. Qui primum quidem, reliquis civibus fame funditus pereuntibus, ipſe convivia agitabat, & ſecundas menſas opipare inſtructas adponebat, ſuæque cutis nitore ac pinguedine aliorum calamitatem traducebat. Eorum enim, qui quotidie præ fame aut peribant, aut transfugie-

Ol.158.1. A.V.607. τῶν αὐτομολούντων καθ' ἡμέραν διὰ τὸν λιμόν. Ἔπειτα τοὺς μὲν διαχλευάζων, οἷς δ' ἐνυβρίζων, 13 καὶ φονεύων, κατεπλήττετο τοὺς πολλούς· καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ συνεῖχε τὴν ἐξουσίαν, ᾗ μόλις ἂν χρήσαιτο τύραννος ἐν εὐτυχούσῃ πόλει, καὶ ἐν δυστυχηκυίᾳ πατρίδι. Διὸ καὶ λίαν δοκῶ καλῶς ἡμῖν 14 εἰρῆσθαι, διότι προστάτας πραγμάτων ὁμοιοτέρους τῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησι τότε καὶ παρὰ τοῖς Καρχηδονίοις ὑπαρξάντων οὐκ ἂν εὕροι τις ῥᾳδίως. τούτοις 15 δ' ἔσται δῆλον, ὅταν ἐκ παραθέσεως τὸν ὑπὲρ ἐκείνων ποιησώμεθα λόγον.

✲ ✲ ✲

Ol.158.2. A.V.608. III. Asdrubal ad genua accidit Scipioni. (Ὁ δὲ σεμνὸς Ἀσδρούβας συνέπεσε τῷ στρατηγῷ πρὸς τὰ γόνατα, ἐπιλελησμένος τῆς μεγαλοῤῥημοσύνης.)

(Ὁ δὲ

13. καὶ ἐν δυστυχηκυίᾳ. *Praepositionem ex conject. inserui. Possis &* καὶ οὐ δυστυχ. *cum Reisk. suspicari.* 15. ποιησώμεθα *correxi. Vulgo* ποιησόμεθα, *sed in cod. erat* ποιώμεθα.

III. 1 & 2. *Duo haec incerti Auctoris fragmenta, ad Polybium ex conjectura retulit Valesius. Alia nonnulla Fragm. huc inserenda, exhibemus in Spicilegio Reliquiarum ex Libro XXXIX.*

fugiebant, numerus credi vix poteſt. Et inter hæc ille, aliis illudens, alios contumelia adficiens, atque etiam occidens, terrori erat multitudini. Atque hujusmodi artibus in infelici etiam patria poteſtatem eam retinuit, qua vix ullus in civitate fortunata tyrannus uteretur. Quamobrem non ſine cauſſa dixiſſe mihi videor, reipublicæ principes ſimiliores iis, qui per id tempus & Carthagine & in Græcia fuerunt, haud facile poſſe reperiri. Id vero aliquanto clarius erit, cum utrosque invicem comparabimus.

✲ ✲ ✲

3. Superbus vero ille *Asdrubal* imperatori ad genua accidit, ſuperioris magniloquentiæ oblitus. (*Suidas in* Σεμνός.)

Asdru-

A.V. 608.

2 (Ὁ δὲ Ἀσδρούβας ἐβουλήθη, τούτῳ συμμίξας, καὶ φιλανθρωπηθεὶς, ἀπελθεῖν εἰς τοὺς ἔξω τόπους.)

3 Ὁ δὲ Σκιπίων, Καρχηδόνα ὁρῶν τότε ἄρδην τελευτῶσαν ἐς πανολεθρίαν ἐσχάτην, λέγεται μὲν δακρῦσαι, καὶ φανερὸς γενέσθαι κλαίων ὑπὲρ πολεμίων. Carthaginis ruinam deflet Scipio.
4 Ἐπὶ πολὺ δ' ἔννους ἐφ' ἑαυτοῦ γενόμενός τε, καὶ συνιδὼν, ὅτι καὶ πόλεις καὶ ἔθνη καὶ ἀρχὰς ἁπάσας δεῖ μεταβαλεῖν, ὥσπερ ἀνθρώπους, δαίμονα, καὶ τοῦτ' ἔπαθε μὲν Ἴλιον, εὐτυχής ποτε πόλις, ἔπαθε δὲ ἡ Ἀσσυρίων καὶ Μήδων καὶ Περσῶν ἐπ' ἐκείνοις ἀρχὴ μεγίστη γενομένη, καὶ ἡ μάλιστα ἔναγχος ἐκλάμψασα ἡ Μακεδόνων, [φῆναι·] εἴτε ἑκὼν, εἴτε προφυγόντος αὐτὸν τοῦδε τοῦ ἔπους·

5 Ἔσσεται ἦμαρ, ὅταν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ,
καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμελίω Πριάμοιο.

Iliad. VI. 448 sq.

Πολυ-

Asdrubal vero, cum illo congressus, & humaniter exceptus, in extera loca proficisci statuit. (*Suidas in* Φιλανθρωπ.)

(*Appianus in Punicis Cap.* 132.)

At *Scipio*, Carthaginem funditus tunc deleri exstinguique videns, illacrymasse dicitur, & propalam defleviſſe fortunam hostium. Quum vero diu meditabundus secum cogitasset, urbium, populorum, imperiorum omnium, non minus quam singulorum hominum, mutationi obnoxiam esse fortunam; idque & Ilium, fortunatam quondam urbem, & Assyriorum & Medorum & post istos Persarum imperium, amplissimum omnium, &, quod nuper etiam adhuc splenduerat, Macedonicum, esse expertum; sive consulto, sive mentem præcurrente lingua, versus illos Poëtæ pronunciavit:

Iamque dies aderit, quo concidat Ilion ingens,
& Priamus Priamique ruat plebs armipotentis.

Et

Ol. 158. 2. A. V. 603. Πολυβίου δ' αὐτὸν ἐρομένου σὺν παῤῥησίᾳ, (καὶ γὰρ 6
ἦν αὐτοῦ καὶ διδάσκαλος·) ὅ τι βούλοιτο ὁ λόγος· φασὶν, οὐ φυλαξάμενον ὀνομάσαι τὴν πατρίδα σαφῶς, ὑπὲρ ἧς ἄρα, ἐς τἀνθρώπεια ἀφορῶν, ἐδεδίει. Καὶ τάδε μὲν Πολύβιος, αὐτὸς ἀκούσας, συγ- 7
γράφει.

7. ἀκούσας. *Nescio an cum codice Augustano Appiani scribendum sit* αὐτὸς ἀκοῦσαι συγγράφει, se ipsum audivisse scribit.

Et a *Polybio* pro familiaritate (fuerat enim is præceptor *Scipionis*) interrogatus, quid sibi vellent ea verba; non dubitavit ingenue fateri, *cogitationem incidisse sibi patriæ, cui timeret, vices rerum humanarum considerans.* Hoc quidem ipse POLYBIVS, qui ex ore ejus verba ista audivit, memoriæ prodidit.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

BELLVM ACHAICVM.

Ol. 158. 2. A.V. 608.

I. Pytheas Thebanus, altera fax belli.

Πυθέας ἦν μὲν ἀδελφὸς Ἀκατίδους τοῦ σταδιέως, υἱὸς δὲ Κλεομένους· κακῶς δὲ βεβιωκὼς, καὶ δοκῶν ἑαυτῷ παρακεχωρῆσθαι τὴν πρώτην ἡλικίαν.
2 Ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὴν πολιτείαν θρασὺς καὶ πλεονέκτης, καὶ δι' Εὐμένους καὶ Φιλεταίρου σωματοποιησάμενος τὰς προειρημένας αἰτίας.

II. Obit Critolaus prætor Achæor.

Τοῦ Κριτολάου τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ἀχαιῶν μετηλλαχότος, καὶ τοῦ νόμου κελεύοντος, ἐπὰν συμ-βῇ

Cap. I. 1. ἑαυτῷ. ἑκάστῳ malucrat Reisk.

LIBRI QVADRAGESIMI HISTORIARVM POLYBII

RELIQVIAE.

I.

Excerpta Valesiana.

1. Erat *Pytheas*, Acatidis stadiodromi frater, Cleomenis filius: qui, quum nequiter vixisset, primam illam ætatem sibi condonatam esse existimabat. Eadem vero audacia & cupiditate in republica gerenda est usus; quæ vitia Eumenis & Philetæri favore & gratia aluit.

2. Post obitum *Critolai*, prætoris Achæorum; cum legibus statutum esset, si quid

Ol.158 2. βῇ τι περὶ τὸν ἐνεστῶτα στρατηγὸν, τὸν προγεγονότα διαδέχεσθαι τὴν ἀρχὴν, ἕως ἂν ἡ καθήκουσα

Diæus prætor, σύνοδος γένηται τῶν Ἀχαιῶν· ἐπέβαλε τῷ Διαίῳ, 2
χειρίζειν καὶ προεστάναι τῶν κοινῶν πραγμάτων.
Διόπερ ἐκπέμψας εἰς τὰ Μέγαρα, καὶ παραγενό- 3

Servos liberat. μενος εἰς Ἄργος, ἔγραψε ταῖς πόλεσι πάσαις, τῶν οἰκογενῶν καὶ παρατρόφων τοὺς ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις εἰς μυρίους καὶ δισχιλίους ἐλευθεροῦν, καὶ καθοπλίσαντας πέμπειν εἰς τὴν Κόρινθον. ἐμέρισε 4
δὲ ταῖς πόλεσι τὴν ἐπιβολὴν τῶν σωμάτων εἰκῇ καὶ ἀνίσως, καθάπερ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἔπραττεν.
οἷς δ' ἂν ἐλλείπῃ τὸ τῶν παρατρόφων πλῆθος, ἀνα- 5
πληροῦν ἔδει τὴν ἑκάστοις καθήκουσαν μοῖραν ἐκ

Pecuniam, τῶν ἄλλων οἰκετῶν. Θεωρῶν δὲ τὴν ἀπορίαν τὴν ἐν 6
τοῖς κοινοῖς ἰσχυρὰν οὖσαν διὰ τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους γεγονότα πόλεμον, ἐπαγγελίας ποιεῖσθαι συνηνάγκαζε, καὶ κατ' ἰδίαν εἰσφέρειν τοὺς εὐπόρους,

οὐ

quid humanitus prætori hujus anni accidisset, ut is, qui superiori anno prætor fuisset, in ejus locum substitueretur, donec legitimi conventus Achæorum dies advenisset; cura & administratio reipublicæ ad *Diæum* pertinebat. Is igitur cum præsidium militum in oppidum Megara misisset, Argos ingressus, literas ad omnes Græciæ civitates dedit, quibus mandabat, ut *ex vernis atque alumnis florentissimos ætate, ad duodecim hominum millia, manumitterent, armisque instructos Corinthum destinarent.* Hanc tyronum præstationem temere & inæqualiter, qui illius & in aliis rebus mos erat, singulis urbibus indixit. Quibus vero alumnorum numerus deerat, ii ex aliis quibuslibet servis portionem suam implere tenebantur. Sed cum publicam inopiam videret ob bellum, quod cum Lacedæmoniis nuper gestum erat; locupletissimos quosque, cum viros, tum mulie-

res,

A.V. 608. ac milites imperat Achæis.

7 οὐ μόνον τοὺς ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ τὰς γυναῖκας. ἅμα δὲ τούτοις παρήγγειλε, πανδημεὶ τοὺς ἐν ταῖς ἡλικίαις ἀθροίζεσθαι μετὰ τῶν ὅπλων εἰς τὴν Κόρινθον.
8 ἐξ ὧν συνέβαινε γίγνεσθαι τὰς πόλεις πλήρεις ἀκρι-
9 σίας, ταραχῆς, δυσθυμίας. Καὶ τοὺς μὲν ἀπολωλότας ἐπῄνουν, τοὺς δ' ἐκπορευομένους ἠλέουν, καὶ προσκατεκλαίοντο πάντες ὡσανεὶ προορώμενοι τὸ
10 μέλλον· τὴν δὲ τῶν οἰκετῶν ἀνάστασιν καὶ τὸν ἐπισυρμὸν βαρέως ἔφερον, ὡς ἂν τῶν μὲν ἠλευθερωμένων ἄρτι, τῶν δὲ λοιπῶν πρὸς τὴν ἐλπίδα ταύτην
11 μεμετεωρισμένων. Ἅμα δὲ τούτοις οἱ μὲν ἄνδρες εἰσφέρειν ἠναγκάζοντο παρὰ τὴν αὐτῶν προαίρεσιν ὅ τι τις ἔχειν δόξειεν, αἱ δὲ γυναῖκες, ἀφαιρούμεναι σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἰδίων τέκνων τὸν κόσμον, ὥσπερ ἐπίτηδες εἰς αὐτὸν τὸν ὄλεθρον εἰσέφερον.

II. 9. *προσκατεκλαίοντο. προκατέκλαιον volnit Reisk.* 10. *ἀνάστασιν καὶ ἐπισυρμὸν* abductionem *interpretatus est Vales. ἀνάστασιν* elevationem in numerum civium & militum *intellexit Toup. ἀνάτασιν maluit Reiskius*, minacem audaciam.

res, collationem pecuniæ polliceri ac præstare singulos coëgit. Simul vero edixit, ut *omnes puberes armati Corinthum convenirent.* Proinde per omnes passim civitates justitium ac tumultus & desperatio animorum erat. Cunctique, eos, qui in bello ceciderant, beatos prædicantes, horum, qui proficiscebantur, vicem dolebant; &, quasi eventum animo præsagientes universi, in gemitus effundebantur. Porro motus servorum & neglectum herilis imperii moleste ferebant; cum alios recens manumissos viderent, reliquos vero eadem spe libertatis arrectos atque inflatos. Interim simul viri quidem opes omnes suas conferre inviti adigebantur; matres autem familias demtum sibi ac liberis suis ornatum quasi de industria in pestem ac perniciem suam conferebant.

Ol.158.2. III. Occœcati Achæi.

Ἁπάντων δὲ τούτων ἐν ἑνὶ καιρῷ συμβαινόντων, ἡ τῶν κατὰ μέρος ἀεὶ προσπιπτόντων κατάπληξις ἀφῃρεῖτο τῶν ἀνθρώπων τὴν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἐπίστασιν καὶ διάληψιν, δι' ἧς ἔμελλον προνοεῖσθαι, ὅτι πάντες εἰς πρόδηλον ὄλεθρον ἄγονται μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν. Λοιπὸν, οἷον ὑπὸ χειμάῤῥου τινὸς λά- 2
βρου προωθούμενοι καὶ φερόμενοι μετὰ βίας, ἐπηκολούθουν τῇ τοῦ προεστῶτος ἀνοίᾳ καὶ παρακοπῇ.

Elei & Messenii.

Ἠλεῖοι μὲν γὰρ καὶ Μεσσήνιοι κατὰ χώραν ἔμειναν, 3
προσδοκῶντες τὸν ἀπὸ τοῦ στόλου κίνδυνον· οὓς οὐδὲν ἂν τῶν παρόντων ὤνησεν, εἴπερ ἐφάνη τὸ νέφος ἐκεῖνο κατὰ τὴν ἐξαρχῆς πρόθεσιν.

Patrensium clades & desperatio.

Πατρεῖς δὲ καὶ 4
τὸ μετὰ τούτων συντελικὸν βραχεῖ χρόνῳ πρότερον ἐπταίκει κατὰ τὴν Φωκίδα, καὶ ἦν τὸ συμβαῖνον πολλῷ τῶν κατὰ Πελοπόννησον ἐλεεινότερον. Οἱ μὲν 5
γὰρ ἐκ τοῦ ζῆν παραλόγως αὐτοὺς ἐξῆγον, οἱ δὲ ἔφευγον ἐκ τῶν πόλεων ἀνοδίαις, πρὸς οὐδὲν ὡρισμένον

3. Quæ cum simul omnia fierent; horror eorum, quæ quotidie singulatim accidebant, sensum ac cogitationem de ipsa rerum summa hominibus adimebat: qua quidem cogitatione facile prospicere potuissent, sese omnes cum uxoribus ac liberis in perniciem certissimam præcipites trahi. Itaque quasi torrentis cujusdam impetu abrepti, & violenter impulsi, ductoris dementiam ac vesaniam sequebantur. *Elidenses* quidem ac *Messenii*, domi manentes, classis Romanæ adventum pavidi exspectabant; quibus nulla rerum saluti esse potuisset, si ea procella, quo ab initio tendebat, eo incubuisset. *Patrenses* vero, cum iis qui eadem formula censebantur, paullo antea in *Phocide* cladem erant passi: eratque eorum casus omnium Peloponnesiorum maxime miserabilis: alii enim, desperato consilio, mortem sibi consciscebant; alii, e patria fugientes, temere vagabantur, quo

μένον ποιούμενοι τὴν ἀναχώρησιν, διὰ τὴν ἔκπληξιν A.V. 608.
6 τῶν γιγνομένων ἐν ταῖς πόλεσι. Καὶ οἱ μὲν ἦγον,
ἐκδώσοντες ἀλλήλους τοῖς πολεμίοις, ὡς ἀλλοτρίους
γεγονότας Ῥωμαίων· οἱ δὲ ἐμήνυον καὶ κατηγόρουν
τῶν πέλας, οὐδενὸς ἐπιζητοῦντος κατὰ τὸ παρὸν
τὴν τοιαύτην χρείαν· οἱ δὲ μεθ' ἱκετηρίας ἀπήντων,
ὁμολογοῦντες παρεσπονδηκέναι, καὶ πυνθανόμενοι τί
δεῖ πάσχειν, μηδέπω μηδενὸς ἐπιζητοῦντος λόγον
7 ὑπὲρ τούτων. πάντα δ' ἦν πλήρη ἀρχομένης φαρ-
μακείας τῶν ῥιπτούντων ἑαυτοὺς εἰς τὰ φρέατα
καὶ κατὰ κρημνῶν· ὥστε κατὰ τὴν παροιμίαν κἂν Græciæ summa perturbatio.
ἐχθρὸν ἐλεῆσαι, θεασάμενον τὴν τότε περιπέτειαν
8 τῆς Ἑλλάδος. Τὸν μὲν γὰρ πρὸ τοῦ χρόνον ἐσφάλ-
λοντο, καὶ τοῖς ὅλοις ἔπταιον ἐνίοτε, ποτὲ μὲν ὑπὸ
πραγμάτων διαφερόμενοι, ποτὲ δὲ παρασπονδούμε-
9 νοι διὰ τῶν μοναρχῶν· κατὰ δὲ τοὺς νῦν λεγομένους

III. 8. ὑπὸ πραγμάτων. ὑπὲρ *utique aut* περὶ *videtur scribendum.*

quo tenderent incerti, metu eorum quæ in civitatibus gerebantur. Hi abibant, sese invicem in manus hostium traditur, tamquam Romanorum partibus adversatos: illi deferebant accusabantque proximos, cum ejusmodi operam nemo tum ab eis requireret: alii, velamenta supplicum prætendentes, fœdus abs se violatum esse ultro fatebantur, &, quænam pœna sese maneret, ipsi interrogabant; cum nemo esset, qui rationem horum adhuc postularet. Iamque hominibus quasi malo carmine incantatis, plena cœperunt esse omnia eorum, qui se in puteos ac per scopulos præcipitabant; prorsus ut hostis etiam, quod proverbio dicitur, casum qui tunc fuit Græciæ miseraturus fuisset. Nam superiori quidem memoria Græci clades subinde erant experti, nonnumquam etiam funditus collapsi erant, sive ob mutuas inter se de republica dissensiones, sive regum perfidia decepti. Sed his temporibus, de quibus nunc loquimur,

Ol. 158. 2. καιροὺς ἠτύχησαν ἀτυχίαν ὁμολογουμένην, διὰ τὴν τῶν προεστώτων ἀβουλίαν καὶ διὰ τὴν ἰδίαν ἄνοιαν.

Thebani ex urbe profugiunt. Pytheas. Οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐκλιπόντες πανδημεὶ τὴν πόλιν ἔρημον τελέως κατέλιπον· ἐν οἷς καὶ Πυθέας, εἰς Πελοπόννησον ἀποχωρήσας μετὰ γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων, ἠλᾶτο κατὰ τῆς χώρας.

IV. Metellus offert conditiones pacis.

Τοῦ Διαίου παρόντος εἰς τὴν Κόρινθον, καθε-
σταμένου στρατηγοῦ διὰ τῶν πολλῶν, ἧκον οἱ περὶ
τὸν Ἀνδρωνίδαν παρὰ τοῦ Καικιλίου. Καθ᾽ ὧν προ- 2
διαδοὺς τὴν φήμην, ὡς συμφρονούντων τοῖς ἐχθροῖς,
παρέβαλε τοὺς ἀνθρώπους τοῖς ὄχλοις, ὥστε μετὰ
πάσης ὕβρεως συλληφθέντας ἀναχθῆναι δεδεμένους.
Ἧκε δὲ καὶ Φίλων, ὁ Θετταλὸς, πολλὰ φιλάνθρωπα 3
τοῖς Ἀχαιοῖς προτείνων. Ὧν ἀκούοντες συνέπρα- 4
ξάν τινες τῶν ἐκ τῆς χώρας· ἐν οἷς ἦν καὶ Στρά-
τιος, ἤδη γηραιὸς ὢν, ὃς ἐμπλεκόμενος καὶ λιπαρῶν
ἐδεῖτο

IV. 1. καθιστ. Forsan καὶ καθιστ.

quimur, ex ducum temeritate, suaque ipsorum amentia, maximis calamitatibus conflictati sunt. *Thebani* etiam, e patria vulgo omnes profugientes, prorsus vacuam reliquerunt urbem. Inter quos & *Pytheas*, cum uxore & liberis in Peloponnesum transgressus, hac illac palabundus per regionem errabat.

4. Cum *Diæus*, prætor a plebe constitutus, Corinthi adesset; *Andronidas* cum amicorum nonnullis a *Q. Cæcilio Metello* advenit. Sed *Diæus* ante eorum adventum cum famam præseminasset, hostibus illos favere, multitudini cunctos tradidit. Itaque comprehensi vinctique cum omni contumelia perducti sunt. *Philo* etiam Thessalus tum advenit, benignas Achæis conditiones ferens. Quibus auditis nonnulli adsensum præbebant, inter quos & *Stratius* erat jam affecta ætate, qui Diæum ample-

ἐδεῖτο τοῦ Διαίου, πεισθῆναι τοῖς ὑπὸ τοῦ Καικιλίου A.V. 608.
5 προτεινομένοις. Οἱ δὲ, συνεδρεύσαντες, τοῖς μὲν Pacem
6 ὑπὸ τοῦ Φίλωνος λεγομένοις οὐ προσεῖχον. οὐκ ἐνό- respuit Diæus.
μισαν γὰρ κοινὴν εἶναι τὴν σωτηρίαν, ἀλλὰ διὰ τὸ
σφέτερον συμφέρον καὶ τὴν αὐτῶν ἀσφάλειαν ἐν
πλείστῳ τιθεμένων ταῦτα λέγειν. πρὸς τοῦτον τὸν
σκοπὸν ἐβουλεύσαντο περὶ τῶν ἐνεστώτων· εἰ καὶ
7 πάντων ἅμα διήμαρτον. σαφῶς γάρ σφισι τὰ πε-
πραγμένα συνειδότες οὐδαμῶς ἐδύναντο πιστεῦσαι,
8 διότι τύχοιεν ἂν τινος ἐλέου παρὰ Ῥωμαίων. Τὸ δ'
ὑπὲρ τῶν πραγμάτων καὶ τῆς τῶν πολλῶν σωτηρίας
παθεῖν ὅ τι δέοι γενναίως, οὐδ' ἐν νῷ καθάπαξ ἐλάμ-
βανον· ὅπερ ἦν ἀνδρῶν φιλοδόξων καὶ προστατεῖν
9 φασκόντων τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλὰ γὰρ πῶς ἔμελλε

6. *ἀλλὰ διὰ &c. Mutila & turbata oratio; in qua nihil, nec in Græcis, nec in Latinis Valesii, ausus sum mutare. διὰ post ἀλλὰ* deletum *maluit Reisk. Tum τιθεμένους legit pro τιθεμένων, & mox καὶ πρὸς τοῦτον. Pro εἰ καὶ Valesius ἢ καὶ suasit. Equidem suspicatus eram ἀλλὰ διὰ τὸ σφέτ. συμφ., καὶ τὴν αὐτῶν ἀσφ. ἐν πλ. τιθέμενοι, [πάντα ἐποίουν, καὶ] πρὸς τοῦτον &c.* Sed suam utilitatem suamque salutem præcipuo loco ponentes, eo unice consilia sua dirigebant; quamquam ea ratione omnia simul erant perdituri.

amplexus supplex orabat, ut pacis conditiones a Cæcilio oblatas acciperet. Sed *Diæus* & qui cum eo sentiebant, re deliberata, nihil Philonis sermonibus commovebantur: quippe qui existimarent, haudquaquam communem omnium salutem spectari, sed utilitatis atque incolumitatis propriæ caussa hæc ab iis proponi. Hujusmodi opinione præventi, consilium de summa republica inierunt, quo fit, ut omni parte aberraverint. Conscii enim sibi ipsi facinorum suorum, numquam in animum inducere poterant, fore ut Romani veniam ipsis indulgerent. Fortiter vero pro republica omnes casus tolerare, nullumque periculum pro communi salute detrectare, ut viros decebat gloriæ cupidos, qui se principes ac moderatores Græciæ ferebant, id vero ne in mentem quidem ipsis veniebat. Sed enim, quonam tandem pacto,

Ol. 158. 2.

Diaei sodales.

καὶ πόθεν παραστήσεσθαι τοῦτο τὸ φρόνημα τοῖς προειρημένοις; Ἦσαν γὰρ οἱ βουλευόμενοι Δίαιος καὶ Δαμόκριτος, ἄρτι τῆς καθόδου τετευχότες, διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀκρισίαν, σὺν δὲ τούτοις Ἀλκαμένης, Θεοδέκτης, Ἀρχικράτης. ὑπὲρ ὧν, τίνες ἦσαν, καὶ τίνα φύσιν ἕκαστος εἶχε, καὶ τίνα προαίρεσιν καὶ βίον, εἴρηται διὰ πλειόνων.

V. Necant Sosicratem propraetorem.

Ὅθεν ἐν τοιούτοις ὄντος τοῦ διαβουλίου, καὶ τὸ τέλος ἀκόλουθον ἐξέβη τῶν δοξάντων. Παραυτίκα μὲν οὖν συνέκλεισαν οὐ μόνον τοὺς περὶ τὸν Ἀνδρωνίδαν καὶ Λάγιον, ἀλλὰ καὶ τὸν ὑποστρατηγὸν Σωσικράτη, ἐπενέγκαντες αἰτίαν, ὅτι προστατῆσαι τοῦ διαβουλίου, καὶ συναποφῆναι τὸ πέμπειν πρὸς τὸν Καικίλιον, καὶ συλλήβδην πάντων εἴη τῶν κακῶν αἴτιος. Ἐς δὲ τὴν ἐπαύριον καθίσαντες δικαστάς, τοῦ μὲν Σωσικράτους κατεδίκασαν θάνατον, καὶ δή-

σαντες

9. Ἀλλὰ γὰρ *correxi, monente etiam Reiskio. Corrupte vulgo* ἅμα γὰρ. Ibid. βουλευόμενοι *debetur Valesio.* βουλόμενοι *erat in msto.*

cto, aut unde, ejusmodi magnitudo animi antedictis hominibus accidere potuisset? Erant enim, qui principes tum in concilio sedebant, *Diaeus* atque *Damocritus*, nuper ab exsilio revocati ob publicam temporum perturbationem; cumque his *Alcamenes, Theodectes* & *Archicrates:* quorum hominum quae indoles ac natura fuerit, quaeque instituta vitae ratio, pluribus supra commemoravi.

5. Igitur cum ex hujuscemodi hominibus concilium constaret, consentanea quoque decreta prodierunt. Namque illico *Andronidam* & *Lagium* in carcerem compegere, simulque *Sosicratem*, praetoris vicarium, crimini dantes, quod cum concilio praesideret, & mittendae ad Caecilium legationis & omnium omnino malorum auctor fuisset. Postridie constitutis judicibus, *Sosicratem* quidem capitali sententia

σαντες καὶ στρεβλοῦντες προσεκαρτέρουν, ἕως διέ- A. V. 608.
φθειραν τὸν ἄνθρωπον, οὐδὲν εἰπόντα τῶν ἐκείνοις
4 προσδοκωμένων. τὸν δὲ Λάγιον, καὶ τὸν Ἀνδρωνίδαν,
καὶ τὸν Ἄρχιππον ἀφῆκαν· ἅμα μὲν τοῦ πλήθους
εἰς ἐπίστασιν παραγενομένου ὑπὲρ τῆς εἰς τὸν Σω-
σικράτη παρανομίας, ἅμα δὲ τοῦ Διαίου λαβόντος
παρὰ μὲν Ἀνδρωνίδου τάλαντον, παρὰ δὲ Ἀρχίπ-
5 που μ' μνᾶς. οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τοῦ σκάμματος ὤν, τὸ
δὴ λεγόμενον, ἐδύνατο λῆξαι τῆς περὶ τοῦτο τὸ μέ-
ρος ἀναισχυντίας καὶ παρανομίας ὁ προειρημένος.
6 Παραπλήσια δὲ τούτοις ἔπραξε καὶ βραχεῖ χρόνῳ
πρότερον εἰς Φιλῖνον τὸν Κορίνθιον. προθεὶς γὰρ
αἰτίαν, ὅτι διαπέμπεται πρὸς Μεναλκίδαν, καὶ τὰ
Ῥωμαίων φρονεῖ, τόν τε Φιλῖνον καὶ τοὺς υἱοὺς αὐ-
τοῦ μαστιγῶν καὶ στρεβλῶν ἐν συνόψει πάντας
ἀλλήλων, οὐ πρότερον ἔληξε, πρὶν ἢ διέφθειρε τὰ
7 μειράκια καὶ τὸν Φιλῖνον. Τοιαύτης δὲ τῆς ἀνοίας
καὶ τῆς ἀκρισίας συμβαινούσης περὶ πάντας, οἵαν

Andronidas pretio se redimit.

In Philinum sævit Diæus.

Yy 5 οὐδ'

V. 4. *Ante verba* ὑπὲρ τῆς *vulgo inseruntur hæc* διὰ τὴν, *quæ delevi. Ex* δι' αὐτοῦ *corrupta suspicatus est Reisk.* 6. Μεναλκίδαν *correxi cum Reisk. Vulgo ex msto* μὲν Χαλκίδα.

tentia damnarunt, vinctumque omni tormentorum genere ad necem usque cruciarunt: qui quidem pro spe atque exspectatione eorum nihil dixit. *Lagium* vero & *Andronidam* & *Archippum* dimisere; partim quia plebs ob sævitiam in Soſicratem exercitam, non mediocriter commota erat; partim quia Diæus talentum ab Andronida, ab Archippo quadraginta minas acceperat. Nam nec in ipso, ut ajunt, stadio positus, ab hujusmodi impudentia ac scelere abstinere poterat. Idem paullo antea præstiterat in caussa *Philini* Corinthii. Criminatus enim, quod ad *Menalcidem* clam nuncios mitteret, & Romanis faveret, ipsum cum adolescentibus filiis alterum in alterius conspectu tormentis ac virgis ad mortem cecidit. Cum igitur ea fuerit omnium amentia & ejusmodi stoliditas,

Ol.158.2. οὐδ' ἂν ἐν βαρβάροις εὕροι τις ῥᾳδίως, δῆλον, ὡς εἰκότως ἄν τις ἐπιζητήσειε, πῶς οὐκ ἄρδην ἀπώλοντο πάντες. Ἐγὼ γὰρ ἂν εἴποιμι, διότι δοκεῖ μοι, καθάπερ ἂν εἰ τύχη τις ἀντερεῖσαι πανοῦργος καὶ τεχνικὴ πρὸς τὴν ἄνοιαν καὶ μανίαν τῶν ἡγουμένων, ἥ τις ἐξωθουμένη πάντη καὶ πάντως ὑπὸ τῆς ἀνοίας τῶν προεστώτων, βουλομένη δὲ κατὰ πάντα τρόπον σώζειν τοὺς Ἀχαιοὺς, ἐπὶ τὸ καταλειπόμενον ἦλθεν, ὥσπερ ἀγαθὸς παλαιστής. τοῦτο δ' ἦν, τὸ ταχέως σφῆλαι καὶ ῥᾳδίως ἡττῆσαι τοὺς Ἕλληνας· ὅπερ ἐποίησε. Διὰ γὰρ τοῦτο συνέβη, μήτε τὴν Ῥωμαίων ὀργὴν καὶ θυμὸν ἐκκαυθῆναι ποῤῥωτέρω, μηδ' ἐλθεῖν τὰς ἐκ τῆς Λιβύης δυνάμεις, μήτε τοὺς προεστῶτας, ὄντας μὲν οἵους εἶπον, ἐπιλαβομένους δὲ προτερήματος, ἀποδείξασθαι τὴν αὐτῶν ἀσέβειαν εἰς

Perierant Achæi, ni cito periissent.

8. *διότι ex conject. scripsi. Vulgo διό.* Ibid. *ἀντερεῖσαι correxit Vales. ἀντερίσαι erat in msto, quod defendit Reisk.* 9. *καὶ ῥᾳδίως ἡττῆσαι. Copulam ex ing. adjecit Vales. Quam cum ignoret codex, verba ῥᾳδίως ἡττῆσαι ex scholio orta suspicari licet cum Reisk.*

tas, cujusmodi ne apud barbaros quidem facile possit reperiri; jure merito aliquis quæsierit, qui factum sit, ut non funditus omnes perierint. Equidem sic existimo, fortunam quamdam ingeniosam & callidam restitisse ductorum dementiæ ac furori: quæ fortuna, quum a stoliditate istorum hominum propelleretur, & tamen gentem Achæorum omnino servare vellet, ad id, quod reliquum erat, quemadmodum boni luctatores facere solent, se convertit; videlicet, ut *celeriter* Græci *prosternerentur,* ac nullo negotio vincerentur: quod quidem ab illa est præstitum. Namque eo factum est, ut neque ira ac furor Romanorum ulterius exardesceret; neque legiones ex Africa transportarentur; neque ipsi Achæorum principes, iis moribus præditi, quos supra memoravi, prosperæ alicujus pugnæ successu elati, insigne aliquod specimen impietatis suæ in populares suos ederent. Quid

11 εἰς τοὺς ὁμοφύλους. Τί γὰρ εἰκὸς ἦν πρᾶξαι τού- A.V.608.
τους κατὰ τῶν ἰδίων, ἐπιλαβομένους ἀφορμῆς τινος
ἢ προτερήματος, δῆλόν ἐστιν ἐκ τῶν προειρημένων
12 διὰ τὸ κατὰ λόγον. Ἅπαντες δὲ τότε τὴν παροι-
μίαν ταύτην διὰ στόματος εἶχον, ὡς, Εἰ μὴ τα-
χέως ἀπωλόμεθα, οὐκ ἂν ἐσώθημεν.

VI. Aulus Postumius Albinus, Græcar. literar. ridicule studiosus.

Αὖλος Ποστούμιος ἄξιος γέγονεν ἐπισημασίας
2 κἀπ᾽ ἐντεῦθεν. Οἰκίας μὲν γὰρ ἦν καὶ γένους πρώ-
του, κατὰ δὲ τὴν ἰδίαν φύσιν στωμύλος καὶ λάλος,
3 καὶ πέρπερος διαφερόντως. Ἐπιθυμήσας δὲ εὐθέως
ἐκ παίδων τῆς Ἑλληνικῆς ἀγωγῆς καὶ διαλέκτου, πο-
λὺς μὲν ἦν ἐν τούτοις καὶ κατακορής· ὥστε δι᾽ ἐκεῖ-
νον καὶ τὴν αἵρεσιν τὴν Ἑλληνικὴν προσκόψαι τοῖς
πρεσβυτέροις καὶ τοῖς ἀξιολογωτάτοις τῶν Ῥωμαίων.
4 Τέλος δὲ καὶ ποίημα γράφειν καὶ πραγματικὴν
ἱστορίαν ἐνεχείρησεν, ἐν ᾗ διὰ τοῦ προοιμίου παρε-
κάλει τοὺς ἐντυγχάνοντας, συγγνώμην ἔχειν, ἐάν,
Ῥω-

Quid enim in suos hi facturi erant, si quam opportunitatem secundumque eventum nacti fuissent, clarum & consequens est ex iis, quæ antea retuli. Tunc vero illud vetus dictum in omnium ore versabatur: *Nisi celeriter periissemus, numquam salvi fuissemus.*

6. Hoc loco non sine notatione nobis prætereundus AVLVS POSTVMIVS est. Erat hic e clarissima familia oriundus, sed ingenio garrulus fuit & loquacior, ac singulari levitate præditus. Qui, cum statim a puero Græcanicam linguam ac disciplinam adamavisset, nimius in his & ad nauseam usque putidus fuit, adeo ut ipsius caussa apud viros ætate & auctoritate eminentissimos populi Romani Græcanica institutio male audiret. Denique & *poëma* & *Historiam rerum gestarum* scribere est adgressus, in cujus procemio *veniam a lectoribus sibi concedi* postulat, *si forte civis Romanus Græcæ dictionis*

Ol.158.2. Ῥωμαῖος ὤν, μὴ δύναται κατακρατεῖν τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου, καὶ τῆς κατὰ τὸν χειρισμὸν οἰκονομίας.

Catonis de eo judicium.

Πρὸς ὃν οἰκείως ἀπηντηκέναι δοκεῖ Μάρκος Πόρκιος Κάτων· θαυμάζειν γὰρ ἔφη, πρὸς τίνα λόγον ποιεῖται τοιαύτην παραίτησιν. εἰ μὲν γὰρ αὐτῷ τὸ τῶν 6
Ἀμφικτυόνων συνέδριον συνέταττε γράφειν ἱστορίαν, ἴσως ἔδει προφέρεσθαι ταῦτα καὶ παραιτεῖσθαι. μηδεμιᾶς δ' ἀνάγκης οὔσης, ἐθελοντὴν ἀπογράψα- 7
σθαι, κἄπειτα παραιτεῖσθαι, συγγνώμην ἔχειν, ἐὰν βαρβαρίζῃ, τῆς ἁπάσης ἀτοπίας εἶναι σημεῖον· καὶ παραπλήσιον, ὡς ἂν εἴ τις, εἰς τοὺς γυμνικοὺς 8
ἀγῶνας ἀπογραψάμενος πυγμὴν ἢ παγκράτιον, παρελθὼν εἰς τὸ στάδιον, ὅτε δέοι μάχεσθαι, παραιτοῖτο τοὺς θεωμένους, συγγνώμην ἔχειν, ἐὰν μὴ δύνηται μήτε τὸν πόνον ὑπομένειν, μήτε τὰς πληγάς. Δῆλον γάρ, ὡς εἰκὸς γέλωτα τὸν τοιοῦτον ὀφλεῖν, 9
καὶ

VI. 6. προφέρεσθαι correxi. Vulgo προσφέρεσθαι. 8. Post παραπλήσιον in cod. inserta erant verba ὡς ἄχρηστον. An voluit παραπλησίως ἄχρηστον? Ibid. ὡς ἂν εἰ, ὥσπερ ἂν εἰ Suidas in Παραιτοῖτο.

ctionis elegantiam, & in ipsa rerum tractatione congruam dispositionem, plane adsequi non potuerit. Cui facete respondisse videtur *M. Porcius Cato;* qui, *mirari se, quid spectans ille veniam ejusmodi flagitaret. Etenim si concilium Amphictyonum id illi mandasset, ut Historiam conscriberet; fortasse hujusmodi deprecatione opus fuisset. Cum vero nulla necessitate impulsus ultro Scriptorem te sis professus, veniam postea petere, si forte barbare sis locutus, extremæ imprudentiæ est, & perinde, ac si quis, inter pugiles aut pancratio certaturos nomen suum in gymnicis ludis professus, postmodum stadium ingressus, ubi pugnandum esset, a spectatoribus peteret, veniam ut sibi darent, si laborem & plagas ferre non posset.* Quare, ut hujusmodi vir manifesto risum simul præsen-

καὶ τὴν δίκην ἐκ χειρὸς λαμβάνειν. ὅπερ ἔδει καὶ A.V.608.
τοὺς τοιούτους ἱστοριογράφους, ἵνα μὴ κατετόλμων
10 τοῦ καλῶς ἔχοντος. Παραπλησίως δὲ καὶ κατὰ Reliqua Albini vanitas.
τὸν λοιπὸν βίον ἐζηλώκει τὰ χείριστα τῶν Ἑλληνι-
11 κῶν. καὶ γὰρ φιλήδονος ἦν καὶ φυγόπονος. Τοῦτο
δ' ἔσται δῆλον ἐξ αὐτῶν τῶν ἐνεστώτων. ὃς πρῶτος
παρὼν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἑλλάδα τόποις, καθ' ὃν
καιρὸν συνέβαινε γίγνεσθαι τὴν ἐν Φωκίδι μάχην,
σκηψάμενος ἀσθένειαν εἰς Θήβας ἀνεχώρησε, χάριν
12 τοῦ μὴ μετασχεῖν τοῦ κινδύνου· συντελεσθείσης δὲ
τῆς μάχης, πρῶτος ἔγραψε τῇ συγκλήτῳ περὶ τοῦ
κατορθώματος, προδιασαφῶν τὰ κατὰ μέρος, ὡς
μετεσχηκὼς αὐτὸς τῶν ἀγώνων.

Πολύβιος δὲ τὰ συμβάντα περὶ τὴν ἅλωσιν VII. Contemtus artium in eversione Corinthi.
(τῆς Κορίνθου) ἐν οἴκτου μέρει λέγων, προστίθησι
καὶ τὴν στρατιωτικὴν ὀλιγωρίαν, τὴν περὶ τὰ τῶν
2 τεχνῶν ἔργα καὶ τὰ ἀναθήματα. Φησὶ γὰρ ἰδεῖν

παρὼν

ſenteſque pœnas debiturus eſt; ita etiam tales hiſtoriæ ſcriptores explodi oportebat, ne quid ſupra vires adgredi auderent. Ceterum idem *Poſtumius* in reliqua omni vitæ ratione peſſima quæque Græcorum ſtudia æmulatus fuerat. Nam & voluptatibus deditus erat, & impatiens laboris, ut ex iis rebus, quas præ manibus habemus, liquido adparet. Qui cum primus in Græciam perveniſſet, quo tempore in Phocide pugnatum eſt, valetudinem cauſatus Thebas receſſit, ne diſcrimini interesſet. Terminato autem prælio, primus ad ſenatum de re feliciter geſta literas ſcripſit, ſingula quæque narrans, quaſi ipſe pugnæ interfuiſſet.

7. *Polybius*, quæ in *excidio Corinthi* evenerunt, narrando deplorans, *militarem contemtum artificiorum ac donariorum* inter alia commemorat. Ait enim, *ſe præ-*

ſentem

Ol. 158. 2. παρὼν ἐῤῥιμμένους πίνακας ἐπ᾽ ἐδάφους, πεττεύοντας δὲ τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τούτων. ὀνομάζει δ᾽ 3 αὐτοὺς, Ἀριστείδου γραφὴν τοῦ Διονύσου, ἐφ᾽ οὗ τινες εἰρῆσθαί φασι τὸ Οὐδὲν πρὸς τὸν Διόνυσον· καὶ τὸν Ἡρακλέα τὸν καταπονούμενον τῷ τῆς Δηιανείρας χιτῶνι.

✽ ✽ ✽

VIII. Philopœmenis honores. Οὐσῶν δὲ πολλῶν μὲν εἰκόνων τοῦ Φιλοποίμενος, μεγάλων δὲ τιμῶν, ἃς αἱ πόλεις ἐψηφίσαντο· Ῥωμαῖος ἀνὴρ, ἐν τοῖς περὶ Κόρινθον ἀτυχήμασι τῆς Ἑλλάδος, ἐπεχείρησεν ἀνελεῖν ἁπάσας, καὶ διώκειν αὐτόν· ἐνδεικνύμενος, ὥσπερ ἔτι ζῶντα, Ῥωμαίοις πολέμιον καὶ κακόνουν γενέσθαι. Λόγων δὲ λεχθέν- 3 των, καὶ Πολυβίου πρὸς τὸν συκοφάντην ἀντειπόντος, οὔθ᾽ ὁ Μόμμιος οὔτε οἱ πρέσβεις ὑπέμειναν ἀνδρὸς ἐνδόξου τιμὰς ἀφανίσαι.

Ἐπε-

sentem vidisse tabulas humum projectas, ac milites super iis talis ludentes: nominatque eas, *Bacchum ab Aristida pictum*, (in quem nonnulli dictum illud putant, *Nihil ad Bacchum*,) & *Herculem Deianiræ tunica excruciatum.* (*Strabo Geograph. Lib.* VIII. p. 381.)

✽ ✽ ✽

8. Multæ erant *Philopœmenis statuæ*, magnique ei a civitatibus decreti honores. Quæ cuncta Romanus quidam eo tempore, quo *capta Corintho* in calamitate fuit Græcia, abrogare & evertere est conatus; perinde atque vivum etiamtum accusans atque denuncians, *quod hostis & infensus fuisset Romanis.* Qua de re cum essent sermones habiti, & contra calumniatorem istum *Polybius* verba fecisset; neque *Mummius* neque legati passi sunt deleri inclyti viri gloriam. (*Plutarchus in Philopoemene.*)

(Excer-

A.V. 608. defendit Polybius.

4 Ἐπεβάλετο (γὰρ ὁ Πολύβιος) διδάσκειν διὰ πλειόνων ἀκολούθως τοῖς ἐν ἀρχαῖς ἡμῖν εἰρημένοις
5 περὶ τἀνδρός. Ταῦτα δ' ἦν, ὅτι διαφέροιτο μὲν πρὸς Ῥωμαίους πολλάκις ὑπὲρ τῶν ἐπιταττομένων, διαφέροιτο δὲ ἐπὶ τοσοῦτον, ἐφ' ὅσον διδάσκειν καὶ πείθειν ὑπὲρ τῶν ἀμφισβητουμένων· οὐδὲ τοῦτο
6 ποιεῖν εἰκῆ. πεῖραν δὲ τῆς προαιρέσεως αὐτὸν ἀληθινὴν, ἔφη, καὶ, τὸ δὴ λεγόμενον, ἐκ πυρὸς παρεσχῆσθαι χάριν, κατὰ τοὺς Φιλιππικοὺς καὶ κατὰ
7 τοὺς Ἀντιοχικοὺς καιρούς. Πλείστην γὰρ ἔχοντα ῥοπὴν τότε τῶν Ἑλλήνων, καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ δύναμιν καὶ τὴν τῶν Ἀχαιῶν, ἀληθινώτατα διατετηρηκέναι
8 τὴν πρὸς Ῥωμαίους φιλίαν· μετασχόντα τοῦ δόγματος τοῖς Ἀχαιοῖς, ἐν ᾧ γεγραμμένῳ πρότερον τῆς Ῥω-

VIII. 5. εἰκῆ ex *Valesii conject. scripsi pro vulgo* εἰκός. 6. *Quum vulgo esset* πεῖραν δὲ τοῦτο ποιεῖν τῆς προαιρέσεως, *duo verba delevi monente eodem Valesio.* 8. μετασχόντα. *Vulgo* μετασχόντα δὲ. *Delevi particulam: nisi* δὴ *malis.* Ibid. γεγραμμένῳ *correxi cum Reisk. Vulgo* τετραμμένῳ. τετραμήνῳ *suspicatus erat Vales.*

(*Excerptum Valesianum ex Polybio.*)

Scilicet *Polybius* contra docere ac demonstrare pluribus cœpit, *Philopœmenem*, quod & superioribus libris ostendimus, *ejusmodi fuisse, qui mandatis populi Romani interdum quidem adversaretur, sed hactenus tantum, ut in rebus controversis proponeret suaderetque ea, quæ sibi videbantur; neque idumquam temere fecisse. Specimen vero illustre animi illius, & sinceræ erga populum Romanum benevolentiæ testimonium exstitisse bello Philippico & Antiochico. Nam cum illis temporibus unus omnium Græcorum maxima auctoritate polleret, cum ob suam, tum ob gentis Achæorum potentiam; constanter eum in amicitia ac fide erga populum Romanum permansisse: auctorem etiam & adprobatorem fuisse decreti illius, quo Achæi, nondum transgressis in*

Ol. 158. 2. Ῥωμαίων διαβάσεως Ἀντιόχῳ καὶ τοῖς Αἰτωλοῖς τὸν ἀπὸ τῆς χώρας πόλεμον ἐξήνεγκαν, τῶν ἄλλων Ἑλλήνων σχεδὸν ἁπάντων ἀπηλλοτριωμένων τῆς Ῥωμαίων φιλίας. Ὧν οἱ δέκα διακούσαντες, καὶ τὴν 9
προαίρεσιν ἀποδεξάμενοι τοῦ λέγοντος, συνεχώρησαν καταμόνους αὐτῷ τὰς τιμὰς ὑπάρχειν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι. Λαβόμενος δὲ τῆς ἀφορμῆς ταύτης 10
Πολύβιος, εἰκόνας ᾐτήσατο τὸν στρατηγὸν, καίπερ ἤδη μετακεκομισμένας εἰς Ἀκαρνανίαν ἐκ Πελοποννήσου, λέγω δὲ τὴν Ἀχαιοῦ, καὶ τὴν Ἀράτου, καὶ Φιλοποίμενος. Ἐν οἷς ἀγασθὲν τὸ πλῆθος αὐτοῦ 11
τὴν προαίρεσιν, ἔστησεν αὐτοῦ λιθίνην εἰκόνα.

Statua marmorea Polybii.

⁂ ⁂

IX. Diaei bona sub hasta venduntur.

Μετὰ τὴν κατάστασιν τῶν δέκα, ἣν ἐποιήσαντο ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ, οὗτοι οἱ δέκα τῷ ταμίᾳ, τῷ μέλλοντι πωλεῖν τὴν οὐσίαν τοῦ Διαίου, συνέταξαν, ὅ τι πότ᾽ ἂν ἐκλέξασθαι βουληθῇ τῶν ὑπαρχόντων ὁ Πολύβιος, ὑφε-

10. εἰκόνας. τὰς εἰκόνας *scribere jussit Reisk.* Ibid. καὶ Φιλοποίμ. καὶ τὴν Φιλ. *voluit Reisk.* καὶ τὰς *malim.*

in Græciam Romanis, bellum Antiocho atque Aetolis indixerunt, cum ceteri fere Græci omnes a partibus & a caussa populi Romani alienati essent. Quibus auditis, decem legati, studium & consilium Polybii comprobantes, *Philopœmenis* memoriam servarunt, ejusque honores omnes in civitatibus illibatos passi sunt manere. Hac *Polybius* occasione arrepta, *imagines Achæi Aratique & Philopœmenis,* quæ jam ex Peloponneso transportatæ in Acarnaniam erant, a proconsule petiit: cujus rei caussa Achæi, virtutem ipsius laudantes, statuam ei e marmore posuerunt.

⁂ ⁂

9. Rebus in Achaia probe constitutis, *decem Legati* quæstori, qui auctionem bonorum *Diæi* facturus erat, in mandatis dederunt, ut, quidquid *Polybius* ex illius bonis optare ac seligere vellet,

ὑφελόντα καὶ δόντα δωρεὰν, τἄλλα πωλεῖν τοῖς ὠνου- A.V.608.
2 μένοις. Ὁ δὲ προειρημένος τοσοῦτον ἀπέσχε τοῦ προσ- Polybii abſtinentia.
δέξασθαί τι τῶν τοιούτων, ὡς καὶ τοὺς φίλους παρεκά-
λεσε, καθόλου μηθενὸς ἐπιθυμῆσαι τῶν ὑπὸ τοῦ τα-
3 μίου πωλουμένων. συνέβαινε γὰρ, τοῦτον, ἐπιπορευό-
μενον τὰς πόλεις, πάντων τῶν τῷ Διαίῳ κοινωνησάν-
των πωλεῖν τὰς οὐσίας, τῶν καὶ κατακριθέντων, ὅσοι
4 μὴ παῖδας ἢ γονέας εἶχον. ὧν τινες μὲν οὐ προσέσχον,
οἱ δὲ κατακολουθήσαντες τῇ συμβουλίᾳ, καλλίστην
δόξαν ἐξηνέγκαντο παρὰ τοῖς πολίταις.

Ταῦτα δὲ διοικήσαντες ἐν ἓξ μησὶν οἱ δέκα, καὶ τῆς Ol.158.3. A.V.609. X.
ἐαρινῆς ὥρας ἐνισταμένης, ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Ἰτα-
λίαν· καλὸν δεῖγμα τῆς Ῥωμαίων προαιρέσεως ἀπολε- Polybii in Achæos merita.
2 λοιπότες πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν. Ἐνετείλαντο δὲ τῷ Πο-
λυβίῳ χωριζόμενοι, τὰς πόλεις ἐπιπορευθῆναι, καὶ πε-
ρὶ ὧν οἱ ἄνθρωποι ἀμφιβάλλουσι διευκρινῆσαι, μέχρι οὗ
συνή-

IX. 1. *δωρεὰν correctum eſt in edit. Erneſt. δωρεὰ dabant ſuperiores; quod & ex ἐν δωρεᾷ corruptum videri poterat.*

X. 2. *καὶ περὶ ὧν correxi, monente Valeſio. Vulgo ex mſto edebatur καίπερ οἱ ἄνθρ.* Ibid. *μέχρι οὗ correxi. Vulgo μέχρι τοῦ.*

let, ſepolito gratisque donato, cetera licitantibus adjudicaret. Sed Polybius multum abfuit ut quidquam eorum acciperet; quin & amicos hortatus eſt, nihil ut eorum, quæ a quæſtore venundabantur, concupiſcerent. Etenim quæſtor populi Romani, ſingulas civitates circumiens, quicumque conſiliorum Diæi participes fuerant, quique a decem legatis condemnati erant, eorum omnium, exceptis his, quibus liberi aut parentes ſuperſtites eſſent, facultates haſta poſita vendebat. Ceterum conſilium Polybii nonnulli inſuper habuerunt: quicumque autem ei paruerunt, maximam laudem a popularibus ſuis retulere.

10. *Decem legati*, his intra ſemeſtre ſpatium ita conſtitutis, veris initio in Italiam navigarunt, cum pulcerrimum virtutis morumque populi Romani exemplum Græcis omnibus reliquiſſent. In ipſo autem digreſſu mandaverunt *Polybio*, ut ſingulas urbes obiret, earumque controverſias dijudica-

Ol.158.3. Polybii in Achæos merita.

συνήθειαν ἔχωσι τῇ πολιτείᾳ καὶ τοῖς νόμοις. ὃ δὴ καὶ 3
μετά τινα χρόνον ἐποίησε, πρὸς τὸ τοὺς ἀνθρώπους
στέρξαι τὴν δεδομένην πολιτείαν, καὶ μηδὲν ἀπόρημα
μήτε κατ' ἰδίαν, μήτε κατὰ κοινὸν ἐκ τῶν νόμων γενέσθαι
περὶ μηδενός. Διὸ καὶ καθόλου μὲν ἐξαρχῆς ἀποδεχό- 4
μενοι καὶ τιμῶντες τὸν ἄνδρα, περὶ τοὺς ἐσχάτους και-
ροὺς καὶ τὰς προειρημένας πράξεις εὐδοκούμενοι κατὰ
πάντα τρόπον, ταῖς μεγίσταις τιμαῖς ἐτίμησαν αὐτὸν
κατὰ πόλεις, [καὶ ζῶντα, καὶ μεταλλάξαντα.] πάν- 5
τες δ' ἔκριναν κατὰ λόγον τοῦτο ποιεῖν. μὴ γὰρ ἐξερ-
γασαμένου τούτου καὶ γράψαντος τοὺς περὶ τῆς κοινῆς
δικαιοδοσίας νόμους, ἄκριτα πάντα ἦν καὶ πολλῆς γέ-
μοντα ταραχῆς. Διὸ καὶ τοῦτο κάλλιστον Πολυβίῳ 6
πεπρᾶχθαι νομιστέον, πάντων τῶν προειρημένων.

XI. Mummii integritas & indulgentia.

Ὁ στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων, μετὰ τὸ χωρισθῆναι ἐξ Ἀχαΐας τὸ συνέδριον, ἐπισκευάσας τὸν ἐν Ἰσθμῷ τόπον,

4. *Verba, quæ uncis inclusi, a Compilatore profecta esse adparet.*

dicaret, donec constitutioni provinciæ, legibusque datis adsuevissent. Quod & *Polybius* aliquanto post præstitit, ita ut Græci præscripto reipublicæ statu adquiescerent, neque vel minima de ulla re difficultas, sive publice, sive privatim, in legibus superesset. Quamobrem cum & antea semper hominem magnopere coluissent, tum vero ultimis illis temporibus singulæ urbes omni honorum genere [vivum & mortuum] cumularunt, omnia ejus acta communi adsensu comprobantes: idque jure optimo a se fieri omnes judicabant. Nisi enim ille hæc perfecisset, legesque ac formulas juris dicundi civitatibus scripsisset; ubique justitium, plenaque omnia turbarum & tumultus erant futura. Itaque pulcerrimum in omni vita id facinus Polybii fuisse haud dubium est.

11. *Proconsul*, postquam concilium decem legatorum ex Achaia discessit, restaurato templo ac luco, qui in *Isthmo*

τόπον, καὶ κοσμήσας τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ Δελφοῖς A.V.609.
νεὼν, ταῖς ἑξῆς ἡμέραις ἐπεπορεύετο τὰς πόλεις, τι-
μώμενος ἐν ἑκάστῃ καὶ τυγχάνων τῆς ἁρμοζούσης χά-
2 ριτος. Εἰκότως δὲ τιμᾶσθαι συνέβαινεν αὐτὸν, καὶ κοι-
3 νῇ, καὶ κατ' ἰδίαν. Καὶ γὰρ ἐγκρατῶς καὶ καθαρῶς
ἀνεστράφη, καὶ πρᾴως ἐχρήσατο τοῖς ὅλοις πράγμα-
σι, μέγαν καιρὸν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἔχων καὶ μεγάλην
4 ἐξουσίαν. Καὶ γὰρ ἐν οἷς ἐδόκει παρεωρακέναι τι τῶν
καθηκόντων, ἐμοὶ μὲν οὐκ ἐφαίνετο δι' ἑαυτὸν τοῦτο
5 πεποιηκέναι, διὰ δὲ τοὺς παρακειμένους φίλους. τοῦ-
το δ' ἦν καταφανέστατον ἐν τοῖς κατὰ τῶν Χαλκι-
δέων ἱππεῦσιν, οὓς ἀνεῖλεν.

II.
RES AEGYPTI.

❧ ❧ ❧

Πτολεμαῖος, ὁ τῆς Συρίας [καὶ Αἰγύπτου] βασιλεὺς, XII. Ptolemaei Philometoris mors.
2 κατὰ τὸν πόλεμον πληγεὶς ἐτελεύτησε τὸν βίον· κα-
τὰ μέν τινας μεγάλων ἐπαίνων καὶ τιμῆς ὢν ἄξιος, κα-

XI. 2. *τιμᾶσθαι.* δὲ καὶ τιμᾶσθαι *ms.* καὶ *delevit Valeſ.* 5. *κατὰ τῶν Χαλκ. Præpoſitionem deletam voluit Reisk.*

XII. 1. *Verba* καὶ Αἰγύπτου *deſunt vulgo, ex conject. a nobis adjecta.*

Iſthmo eſt, ornatoque *Iovis Olympici* & Delphici Apollinis fano, poſtmodum ſingulas civitates obiit, ab omnibus & publice & privatim ſummis honoribus & convenienti grati animi ſignificatione exceptus: idque ſane jure optimo. Prorſus enim integer ac puris manibus in omnibus rebus verſatus, ſummaque humanitate uſus erat; tametſi maximam opportunitatem poteſtatemque animadvertendi in Græcos eſſet nactus. Nam ſicubi etiam nonnullis in rebus viſus eſt ab æquitate nonnihil receſſiſſe; mihi quidem non ab ipſo, ſed ab amicis & comitibus id profectum eſſe videbatur. Quod quidem maniſeſtiſſimum exſtitit in *Chalcidenſium equitum* cæde.

II.
(Excerptum Valeſianum.)

❧ ❧ ❧

12. Ptolemaevs, *Syriæ (& Aegypti) rex*, prælio vulneratus, obiit: vir, ut quidam ſentiunt, maxima laude & gloria dignus, quamvis

Ol. 158. 3. A. V. 609. & elogium.

τὰ δὲ τινας τοὐναντίον. Πρᾶος μὲν γὰρ ἦν καὶ χρη- 3
στὸς, εἰ καί τις ἄλλος τῶν προγεγονότων βασιλέων.
σημεῖον δὲ τούτου μέγιστον· ὃς πρῶτον μὲν οὐδένα τῶν 4
ἑαυτοῦ φίλων ἐπ᾽ οὐδενὶ τῶν ἐγκλημάτων ἐπανείλετο·
δοκῶ δὲ μηδὲ τῶν ἄλλων Ἀλεξανδρέων μηδένα δι᾽ ἐκεῖνον
ἀποθανεῖν. ἔπειτα, δόξας ἐκπεσεῖν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς 5
ὑπὸ τἀδελφοῦ, τὸ μὲν πρῶτον, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ λαβὼν
κατ᾽ αὐτοῦ καιρὸν ὁμολογούμενον, ἀμνησικάκητον ἐποι-
ήσατο τὴν ἁμαρτίαν· μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν ἐπιβου- 6
λεύσαντος τῇ Κύπρῳ, κύριος γενόμενος ἐν Λαπήθῳ τοῦ
σώματος ἅμα καὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, τοσοῦτον ἀπέσχε
τοῦ κολάζειν ὡς ἐχθρὸν, ὥστε καὶ δωρεὰς προσέθηκε
παρὰ τὰς πρότερον ὑπαρχούσας αὐτῷ κατὰ συνθή-
κας, καὶ τὴν θυγατέρα δώσειν ὑπέσχετο. Κατὰ μέν- 7
τοί γε τὰς ἐπιτυχίας καὶ κατορθώσεις ἐξελύετο τῇ
ψυχῇ, καί τις οἷον ἀσωτία καὶ ῥᾳθυμία περὶ αὐτὸν
Αἰγυπτιακὴ συνέβαινεν· καὶ κατὰ τὰς τοιαύτας
διαθέσεις εἰς περιπετείας ἐνέπιπτεν.

Τέλος τῶν Πολυβίου Ἱστοριῶν.

5. *καιρὸν correxit Valeſ.* καὶ τὸν *ms.* 6. Λαπήθῳ *correxi.* Ἀλπίθῳ *ms. quod in* Λαπίθῳ *mutavit Valeſius.*

alii ſecus exiſtimant. Clemens enim & benignus, ſi quis umquam ſuperiori memoria rex, certe hic fuit; cujus rei argumenta ſuperſunt certiſſima. Qui primum quidem neminem ex amicorum numero ullam ob cauſſam occidit: ac, ni fallor, nullus nec ex reliquis Alexandrinis ab eo eſt interfectus. Deinde cum a fratre Alexandria expulſus eſſe videretur, primo Alexandriæ ulciſcendi illius opportunitatem nactus, culpam ei condonavit. Poſtea vero cum idem rurſus *Cyprum* occupare molitus eſſet, captum in urbe *Lapetho* tantum abfuit ut ſupplicio adficeret quaſi hoſtem, ut potius præter munera, quæ ipſi antea ex pactione pendebat, alia rurſus adjecerit, ſuamque ei filiam collocaturum promiſerit. Verum enim vero rebus ſecundis lætisque ſucceſſibus vigorem animi remittebat, & quædam quaſi luxuria ac mollities Aegyptiaca in eo inerat: quam ob cauſſam ſæpenumero in magnum diſcrimen eſt adductus.

Finis Hiſtoriarum Polybii.

INDEX

INDEX RELIQVIARVM

TOMO IV. COMPREHENSARVM.

RELIQVIAE LIBRI XVII.

RELIQVIAE LIBRI XVIII.

RELIQVIAE LIBRI XXII.

RELIQVIAE LIBRI XXIII.

(*I.*)

RELIQVIAE LIBRI XXIV.

Edit. nostr.		Editio Gronov.	Edit. Ernest.
Ol.151.1. A.V.579.	VII. RES SYRIACÆ. Initium Regni ANTIOCHI EPIPHANIS. *Athen. lib.* X. *c.* 10. *p.* 439. & *lib.* V. *c.* 4 *sq. p.* 193 *sq.* *Fragm. Polyb.*	*p.* 1492.	*p.* 207.

RELIQVIAE LIBRI XXVII.

Ol.152.1.
A.V.583.

I. INITIA BELLI PERSICI.

Cap.			
1.2	(*I.*) Commune BOEOTORVM dissolvitur, & Bœoti abstrahuntur a societate Persei.	*Leg. LXIII.*	
3	(*II.*) Legatio Romanorum in Asiam.	*Leg. LXIV.*	
4	(*III.*) Legatio PERSEI ad RHODIOS.	*Leg. LXV.*	
5	(*IV.*) BOEOTOS tentat PERSEVS.	*Leg. LXVI.*	
6	(*V.*) RHODII fidem servant ROMANIS.	*Leg. LXVII.*	
7	(*VI.*) MACEDONES Italia pulsi.	*Leg. LXVIII.*	
8	(*VII.*) Prælio victor PERSEVS, frustra pacem petit a Romanis.	*Leg. LXIX.*	
9	(*VIII.*) Præsidium Romanum pæne opprimitur a PERSEO. *Suidas in* Κέστρος.	*Fragm. p.* 1557.	*p.* 282.
10	(*IX.*) COTYS Thrax, socius PERSEI. *Excerpt. Vales.*	*p.* 1441.	*p.* 98.
11	(*X.*) PERSEVS captivos redimit a RHODIIS.	*Leg. LXX.*	
12	II. RES ÆGYPTI & Cypri. *Excerpt. Vales.* Πτολεμαῖος ὁ στρατηγός.	*p.* 1442.	*p.* 98.

Ol.152.2.
A.V.584.

III. BELLVM PERSICVM.

13	(*I.*) CEPHALVS Epirota deficit ad PERSEVM. *Exc. Vales.*	*p.* 1442 *sqq.*	*p.* 98 *sqq.*
14	(*II.*) AVLO HOSTILIO Consuli insidiæ struuntur in Epiro. *Exc. Vales.* Οἱ περὶ Θεόδοτον.	*p.* 1444.	*p.* 100 *sq.*

IV.

RELIQVIAE LIBRI XXVIII.

Ol. 152. 3.
A.V. 585.

RELIQVIAE LIBRI XXIX.

Ol. 152. 4.
A.V. 586.

II.

Edit. nostr. Cap.			Editio Gronov.	Edit. Ernest.
	II. BELLVM PERSICVM.			
2. 3			Leg. LXXXV.	
4			Leg. LXXXVI.	
5			Leg. LXXXVII.	
	Fragm. apud Athenæum lib. X. *cap.* II.		p. 1494.	p. 209.
6	*Suidas in* Πάρμη.			ibid.
	Plutarch. in Aemilio Paulo.	Fragm.	p. 1509.	p. 226.
	Suid. in Πολλὰ κενά.	Fragm. 45.	p. 1526.	p. 245.
	Suid. in Φάλαγξ, & *in* Ἀνθωμολογεῖτο.	Fragm. 36.	p. 1524 *sq.*	p. 243.
	Suid. in Ἀπεδειλία, & *in* Καχεκτοῦντες.	Fragm.	p. 1527.	p. 246.
	Plutarch. in Aemilio Paulo. Ὁ δὲ τῶν Μακεδ.		p. 1509.	p. 226.
7			Leg. LXXXVIII.	
	III. RES ÆGYPTIACÆ & SYRIACÆ.			
8. 9	(*I.*) Fratres PTOLEMÆI auxilia petunt ab ACHÆIS adv. ANTIOCHVM.		Leg. LXXXIX.	
10			Leg. XCI.	
11	(*II.*) POPILLII Legatio ad ANTIOCHVM Epiphanem in Aegyptum.		Leg. XCII.	

RELIQVIAE LIBRI XXX.

Ol. 153. 1.
A.V. 587.

Cap.			Editio Gronov.	Edit. Ernest.
	I. Res in ITALIA gestæ.			
1-3	(*I.*) Legationes introductæ in Senatum. ATTALI Legatio.		Leg. XCIII.	
4. 5	1. Legationes RHODIORVM.		ibid.	
6-9	*Excerpt. Vales. quod vulgo ad lib.* XXVIII. *refertur*, Πρότερον ἐπιστήσαντες.		p. 1446 *sqq.*	p. 103 *sqq.*
10	2. Legationes GRÆCORVM.		Leg. XCIV.	
11	3. Legatio PTOLEMÆORVM.		Leg. XCV.	
12	4. COTYIS Legatio.		Leg. XCVI.	
13	(*II.*) L. ANICIVS triumphat de ILLYRIIS. *Athenæus lib.* XIV. *cap.* I.	Fragm.	p. 1555 *sqq.*	p. 280 *sq.*
	II. Res in GRÆCIA gestæ.			
14	(*I.*) Res ÆTOLORVM & EPIROTARVM. *Excerpta Vales.* Οἱ Αἰτωλοὶ τὸν βίον.		p. 1451.	p. 109.
	Κατὰ τὴν Ἤπειρον.		p. 1452.	p. 109 *sq.*

(*II.*)

Edit. nostr. Cap. | Editio Gronov. | Edit Ernest.

12 (*V.*) DEMETRIVS, obses Romæ, frustra petit a Senatu, ut in Regnum Syriæ restituatur. *Leg. CVII.*

13 (*VI.*) Legationes Romanæ ad ARIARATHEM, reg. Cappad. *Leg. CVIII.*

Ol. 154. 1.
A.V. 591.

III. RES GESTÆ ANNO VRBIS DXCI.

14.15 (*I.*) Res ARIARATHIS, Ariarathis filii. *Leg. CIX. & CXII.*

16.17 (*II.*) Res RHODIORVM. *Leg. CX. & CXI.*

Ol. 154. 2.
A.V. 592.

IV. RES GESTÆ ANNO DXCII.

(*I.*) In ITALIA.

18 I. PTOLEMÆVS Iunior Romæ a Senatu petit Cyprum insulam. *Leg. CXIII.*

19-23 II. DEMETRIVS Roma profugit in Syriam. *Leg. CXIV.*
Suidas in Προσανέχων. *Fragm.* 115. *p.* 1535. *p.* 256.

24 III. CATO queritur de Luxu Romanorum.
Athenæus lib. VI. *c.* 21. *Fragm. p.* 1494. *p.* 210.

25.26 (*II.*) In ÆGYPTO & CYRENE.
Fratres PTOLEMÆI litigant de CYPRI regno. *Leg. CXV.*

27 *Leg. CXVI.*

RELIQVIAE LIBRI XXXII.

Ol. 154. 3.
A.V. 593.

I. RES GESTÆ ANNO VRBIS DXCIII.

Cap.
1 (*I.*) In ITALIA.
Senatus PTOLEMÆO PHILOMETORI amicitiam renunciat. *Leg. CXVII.*

2 (*II.*) In AFRICA.
MASANISSA, contendens cum Carthaginiensibus, juvatur a Romanis. *Leg. CXVIII.*

(*III.*)

VI.

		Editio Gronov.	Edit. Ernest.
Edit. Ol.155.4. nostr. A.V.598.			
	VI. RES GESTÆ ANNO VRBIS DXCVIII.		
Cap. 24	(I.) ROMÆ.		
	Admittitur Legatio EPIROTARVM.	Leg. CXXVII.	
25	(II.) In ASIA.		
	Bellum PRVSIÆ cum ATTALO.		
	Excerpt. Valef. Προυσίας μετὰ τὸ νικῆσαι.	p. 1468 *sq.*	p. 129 *sq.*
26		Leg. CXXVIII.	

RELIQVIAE LIBRI XXXIII.

		Editio Gronov.	Edit. Ernest.
Ol.156.1. A.V. 599.			
	I. RES ANNI VRBIS DXCIX.		
Cap. 1	(I.) Res ROMÆ gestæ.	Leg. CXXIX.	
2	(II.) Res PELOPONNESI.	Leg. CXXX.	
3	(III.) Res CYPRI.		
	ARCHIAS præfectus, prodere insulam DEMETRIO conatur.		
	Suidas in Προτείνειν.	p. 1539.	p. 260.
	Excerpt. Valef. Ἀρχίας.	p. 1470.	p. 131.
	In Notis adfertur Fragm. ex Suida in Προσαγγελία.	p. 1535.	p. 256.
Ol.156.2. A.V. 600.			
	II. RES ANNI VRBIS DC.		
	(I.) Res in ITALIA gestæ.		
4	I. Audiuntur Romæ Legati MASSILIENSIVM.	Leg. CXXXI.	
5	II. PTOLEMÆVS junior (*Physcon*) Romam venit.	Leg. CXXXII.	
6	III. Decem Legati mittuntur ad PRVSIAM pro ATTALO.	Leg. CXXXIII.	
7.8	(II.) In GALLIA.		
	Bellum cum LIGVRIBVS.	Leg. CXXXIV.	
	(III.) In ASIA.		
9	I. RHODIORVM Bellum cum CRETENSIBVS. *Excerpt. Valef.* Ἀριστοκράτης.	p. 1469 *sq.*	p. 130.
10.11	II. PRVSIÆ Bellum cum ATTALO.	Leg. CXXXV *seq.*	

Edit. nostr. Cap.		Editio Gronov.	Edit. Ernest.
	IV. De LVSITANIA.		
8	Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης. *Athen. lib.* VII. *c.* 14. *p.* 302.	*p.* 1495.	*p.* 211.
	Λέγει δ' ὁ Πολύβιος. *Strabo lib.* III. *p.* 145.	*p.* 1503.	*p* 220.
	Τὴν κατὰ Λυσιτανίαν. *Athen. init. lib.* VIII.	*p.* 1495.	*p.* 211.
9	**V. De HISPANIA.**		
	Τοὺς τὴν Βαιτικὴν ἐνοικ. *Strabo lib.* III. *p.* 139.	*p.* 1503.	*p.* 220.
	Τῇ δὲ τῆς χώρας εὐδαιμ. *Strabo lib.* III. *p.* 151.		*ibid.*
	Καὶ Δικαίαρχος δὲ. *Id.* III. *p.* 170.		*ibid.*
	Φησὶ δὲ Πολύβ. κρήνην. *Id.* III. *p.* 172.		*ibid.*
	Πολύβιος δὲ τῶν περὶ Καρχηδ. *Id.* III. *p.* 147 *sq.*		*ibid.*
	Πολύβ. καὶ τὸν Ἄναν. *Id.* III. *p.* 148.		
	Πολύβ. τὰ τῶν Οὐακκαίων. *Id.* III. *p.* 162.		*ibid.*
	Τοιοῦτόν τινα ὑφίσταται. *Athenæus lib.* I. *c.* 14. *p.* 16.	*p.* 1512.	*p.* 230.
10	**VI. De GALLIA.**		
	Πολύβ. δ' ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακ. *Athen. lib.* VIII. *cap.* 2.	*p.* 1496.	*p.* 211.
	Περὶ δὲ τῶν τοῦ Ῥοδανοῦ. *Strabo lib.* IV. *p.* 183.	*p.* 1504.	*p.* 221.
	Ὁ Λείγηρ. *Strabo* IV. *p.* 190.		*ibid.*
	Πολύβιος καὶ ἰδιόμορφον. *Id.* IV. *p.* 207 *sq.*		*ibid.*
	Ἔτι φησὶ Πολύβιος ἐφ' ἑαυτοῦ. *Id.* IV. *p.* 208.		*ibid.*
	Ὁ δ' αὐτὸς ἀνήρ. *Id.* IV. *p.* 208 *sq.*		*ibid.*
11	**VII. De ITALIA.**		
	Πολύβιος διάφορον οἶνον. *Athen. lib.* I. *c.* 24. *p.* 31.		
	Φησὶ Πολύβιος πεζῇ. *Strabo lib.* V. *p.* 211.	*p.* 1505.	*p.* 222.
	Τῆς Τυῤῥηνίας μῆκος. *Id.* V. *p.* 222.		*ibid.*
	Κρατῆρα καλοῦσι. *Id.* V. *p.* 242.		*ibid.*
	Πολύβ. ἀπὸ τῆς Ἰαπυγ. *Strabo lib.* VI. *p.* 285.		*ibid.*
	Μετὰ δὲ ταῦτα τὸ Λακίνιον. *Id.* VI. *p.* 261.		*ibid.*
	Πολύβιος τῶν τριῶν. *Id.* VI. *p.* 276.		*ibid.*

RELIQVIAE LIBRI XXXVII.

Edit. nostr. Cap.		Editio Gronov	Edit. Ernest.
	Ol. 157. 4. A.V. 606.		
1	I. Ex Historia BELLI MACEDONICI III. contra Pseudo-Philippum.		
	Μουσαῖον. Steph. Byzant.	p. 1496.	p. 211.
2	II. PRVSIAS necatur a filio NICOMEDE.		
	Excerpt. Valeſ.	p. 1471.	p. 132 ſq.
3	III. MASANISSÆ obitus & elogium.		
	Excerpt. Valeſ.	p. 1472.	p. 133 ſq.
	Μασσανάσσην ἱστορεῖ Πολύβιος. Plutarch. An Seniori capienda ſit Respublica. *Fragm.*	p. 1511.	p. 229.

RELIQVIAE LIBRI XXXVIII.

Cap.			
	Ol. 158. 1. A.V. 607.		
1	SEMINA BELLI ACHAICI.		*Leg. CXLIII.*
2-5			*Leg. CXLIV.*

RELIQVIAE LIBRI XXXIX.

Cap.			
	Ex Historia EXCIDII CARTHAGINIS.		
1-2	*Excerptum Valeſ.*	p. 147 ſqq.	p. 134 ſqq.
	Ol. 158. 2. A.V. 608.		
3	*Ὁ δὲ σεμνὸς Ἀσδρούβας. Suidas in Σεμνός.* *Fragm.* 70.	p. 1564.	p. 291.
	Ὁ δὲ Ἀσδρούβας ἐβουλήθη. Suidas in Φιλανθρωπηθείς. *Fragm.* 75.	p. 1565.	p. 291.
	Ὁ δὲ Σκιπίων Καρχηδόνα ὁρῶν. Appian. in Punicis, cap. 132. *Fragm. Polyb.*	p. 1512.	p. 230.

RELIQVIAE LIBRI XL.

Cap.			
	I. BELLVM ACHAICVM.		
1	*Excerpta Valeſiana.* Πυθέας ἦν.	p. 1476.	p. 138.
2. 3	Τοῦ Κριτολάου.	p. 1476 ſqq.	p. 138 ſqq.
4. 5	Τοῦ Διαίου παρόντος.	p. 1479 ſqq.	p. 141 ſqq.
6	Αυλος Ποστούμιος.	p. 1481 ſqq.	p. 144 ſqq.

Strabo

Finis Tomi Quarti.

Ex Officina Chriſtiani Philippi Dürrii.